

Donationis titulo possidet hunc
librum M. Johannes Judex,
& promittit gratitudinem do-
natori D. Bussonlamero
ab Alvensleben. Ummendor-
pij. Ao 84. circa solstitium
aestivale.

Tragœdiæ ſelectæ AESCHYLI, SOPHOCLIS, EVRIPIDIS.

Cum duplici interpretatione Latina, vna ad verbū, altera carmine.

ENNIANAE interpretationes locorū aliquot Euripidis.

AN. M. D. LXVII

Excudebat Henr. Stephanus, illuſtris viri Huldrichi Fuggeri typographus.

13917

AVTORES SEquentium interpretationum.

EVRIP. TRAG.

HECVBAE & IPHIG. IN AVL. interpretatio carmine, Eraſmi eſt: interpr. ad verbum, partim ex Phil. Mel. prælectionib⁹, partim ex Dorotheo Camillo collecta eſt, ſed multis in locis recognita.

MEDEAE & ALCEST. interpretatio carmine Georgiũ Buchananum habet autorem: altera eoſdẽ qui modò nominati fuerũt.

SOPH. TRAG.

AIACEM, ELECT. ANT. carmine reddidit Georgius Rotal-

Ierus: ad verbum reddidit Aiacem Ioach. Camerarius: Electræ & Antigones vulgatã interpretationem F. P. raptim recognouit.

AESCH. TRAG.

PROMETHEVM vertit ad verbũ Matthias Garbitius.

REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRI GVILIELmo Archiepiscopo Cantuariensi, totius Angliæ primati, & summo eius regni cancellario, Erasmus Roterodamus S. P. D.

QVVM in animo statuissem Præsul amplissime, vertendis Græcis authoribus rem theologicam (Deũ immortalem quàm indignè sophisticis nugis deprauatam) pro virili mea vel restituere, vel adiuuare, ne statim, iuxta Græcorum adagionẽ, ἐν τῷ πέθῳ τὴν κεραμείαν, periclitari viderer, & ad tantum munus illotis (vt aiunt) pedibus irrumpere, visum est mihi prius periculum facere quàm non lusissem operam in vtriusque linguæ studium insumptam, idque in re difficillima quidem illa, sed tamen profana: quo pariter & negocii difficultas ad meditationem conduceret, & siquid esset peccatum, citra sacrarum Scripturarum iniuriam solius ingenii periculo peccaretur. Itaque duas Euripidis tragœdias, Hecubam & Iphigeniam in Aulide, Latinas facere sum aggressus, siquis fortè deus cœptis tam audacibus dexter aspiraret. Deinde quum viderem operis instituti specimen non displicere viris vtriusque linguæ callentissimis (quos profectò iam aliquot habet Anglia, liceat modò verum citra inuidiam fateri, quouis in genere doctrinæ, vel Italiæ totius admiratione dignos) intra pauculos mẽseis, Musis bene iuuantibus, ad vmbilicum perduxi. Quanto cum sudore, id ii demum experientur quicunque in eandem palæstram descenderint. Etenim quum illud ipsum, ex bene Græcis bene Latina facere, sit eiusmodi vt singularẽ aliquem requirat artificem, neque solùm sermonis vtriusque copiosa paratáque supellectile ditissimum, verumetiam oculatissimum vigilantissimúmque, adeo vt seculis iam aliquot nullus extiterit, qui in hoc munere

omnibus eruditorũ calculis probaretur: facilis nimirum est coniectura, quantũ fuerit negocii, carmẽ carminẽ reddere, præsertim tam varium & insuitatum: idque ex authore nõ modò tã antiquo, eòque tragico, verũ etiam mirum in modũ presso, subtili, excusso: in quo nihil ociosum, nihil quod vel adimere, vel mutare citra flagitiũ queas: præterea qui in tractandis locis rhetoricis tam creber sit, tam acutus, vt passim declamare videatur. Adde nunc choros, nescio quanã affectatione adeo obscuros, vt Oedipo quopiam aut Delio sit opus magis quàm interprete. Accedit ad hæc codicum deprauatio, exẽplarium inopia, nulli interpretes ad quos cõfugiamus. Quo minus admiror, si ne hoc quidẽ felicissimo seculo quisquam Italorum ausus fuit hoc muneris aggredi, vt tragœdiam aliquam aut comœdiam verteret: quũ plures Homero manus sint admoliti, inter quos etiã Politianus ipse sibi nõ satisfecit: quidam Hesiodum tentarit, neque id satis feliciter: alius Theocritũ sit aggressus, sed multo etiam infelicius. Denique quum Franciscus Philelphus (id quod post institutam interpretationem cognouimus) primam Hecubæ scenam in oratione quadam funebri traduxerit, sed ita vt nobis alioqui putidulus, vir tantus animi non parum adderet. Ego porrò neque tantis exemplis neque tam multis operis difficultatibus deterritus, magis quàm poetę huius suauiloquẽtia plus quàm mellita (quã ulli tribuũt etiã inimici) allectus, rẽ hactenus intentatã nõ sum veritus aggredi: futurum sperãs vt etiãsi parũ præstitissem, tamen cãdidi lectores vel hunc meũ conatũ laude aliqua dignũ ducerẽt: porrò maligniores saltẽ ueniã darent operis tam ardui nouo interpreti. maximè quòd ad cæteras difficultates ipse prudẽs non mediocre pondus adiecerim, mea inuertẽdo religione, dum conor, quoad licet, Græcanici poematis figuras, quasi quę filum repræsentare, dum versum uersui, dum uerbũ penè uerbo reddere nitor, dum ubique sententiæ nim ac põdus summa cum fide Latinis auribus appendere studeo. Sine quòd mihi non perinde probatur

illa in uertendis autoribus libertas, quã Marcus Tullius ut aliis permittit, ita ipse (penè dixerim immodicè) usurpauit: siue quòd nouus interpres in hanc malui peccare partẽ, ut superstitiosior uiderer dicui potius quàm licentiosior: id est, ut littoralibus in arenis nonnunquã hærere uiderer potius quàm fracta naue mediis natare fluctibus: maluique cõmittere ut eruditi candorẽ & concinnitatẽ carminis in me forsitan desiderarent quàm fidẽ. Denique nolui, paraphrasten professus, eam mihi latebram parare, qua multi suam prætexunt inscitiam, ac loliginis in morem, ne deprehendantur, suis se tenebris inuoluunt. Iam uerò quod Latinæ tragœdiæ grandiloquẽtiam, ampullas, sesquipedalia (ut Flaccus ait) uerba hic nusquam audient, mihi non debent imputare, si interpretis officio fungens, eius quem uerti, pressam sanitatem elegantiamque referre malui, quàm alienũ tumorẽ, qui me nec allegit magnopere delectat. Porrò certissimam in spem uocor, fore ut hic labor meus, cum aduersus iniquorum calumnias sit egregiè tutus, tũ candidis & æquis gratissimus exeat, excellentissime pater, si tuo quoque calculo fuerit cõprobratus. Quẽ equidẽ in tãto ornatissimorũ principũ numero facilè mihi delegi, cui meas has uigilias consecrarem: ut quem unum perspexerim præter summum fortunæ splendorem, literis, eloquentia, prudẽtia, pietate, modestia, integritate, postremo singulari quadam erga bonarum literarum cultores benignitate sic præditum, ornatum, cumulatum, ut istud primatis uocabulum in neminem magis competat quàm in te, qui non solum officii dignitate, uerũ multo magis omniũ uirtutũ genere primas teneas, idem & regiæ aulæ præcipuum ornamentum, & Ecclesiasticæ dignitatis unicum fastigium. Quod si mihi contigerit ut hac meum studium probetur à uiro tam probato, profectò nec hactenus exhausti laboris me pœnitebit, neque grauabor in posterum maiore conatu rem theologicam adiuuare. Vale, & Erasmum in eorum numerum adscribito, qui tuæ paternitati toto pectore sunt addicti. Londini, IX Calendas Februarii.

AD R. P. GVILIELMVM ARCHIEPISCOPVM CANtuarien sem, Erasmi carmen iambicum trimetrum.

Scitè poetas doctus appellat Maro
Cygnos, Guilielme præsulum eximium decus,
Res mira dictu, vt cuncta consensu nouo
Vati atque olori congruant diuinitus.
Niueus vtrique candor: alter lacteis
Plumis, amico candet alter pectore.
Musis vterque gratus, ac Phœbo sacer.
Et limpidis vterque gaudet amnibus,
Ripis adequè vterque gaudet herbidis.
Pariter canorus vterque, tum potissimum
Vicina seram mors senectam quum premit.
Sed, qui tenent arcana naturæ, negant
Audiri olorem ni sonent Fauonii.
Nil ergo mirum, barbaro hoc si seculo
Canorus olim obmutuit vatum chorus,
Quum tot procaces vndique obstrepant Noti,
Boreæque tristes, inuidorum & pinguium.
Nulli fauentum prouocent Fauonii.
Quòd si bonis clementer ingeniis tuis
Benignitatis blandus aspiret fauor,
Ita vt facit, tota statim Britannia
Vates videbis exoriri candidos,
Adeo canoros atque vocaleis vti
In alta fundant astra cygneum melos,
Quod ipsa & ætas posterorum examinet.

ARGVMENTVM HECVBAE

PER EVNDEM ERASMVM.

Postquam euersam Troiam Græci soluentes in Cherronesum, quæ est eregione Thraciæ, appulerunt vbi monumentum extabat Achillis in Troia sepulti. Illic quum rerum ordinandarum gratia dies aliquot egissent, iámque itenare nauigationem appararent, Achillis vmbra super tumulum visa, Græcos ne soluerent prohibuit: postulans vt antè sibi Polyxena Priami filia mactaretur, quam pater aliquando vino despondisset, cuiusque gratia à Paride ac Deiphobo iaculo confossus interisset, id temporis quum Priamus puellam desponsam traditurus videretur. Itaque Græci memores quàm ille rem bellicam adiuuisset, statuentésque viri virtutem decorare, suffragiis decreuerunt vti Polyxena in eius tumulo mactaretur. Datum est autem negocium Vlyssi vt virginem deduceret, simúlque vafricie facundiæ suæ, qua præditus erat, Hecubæ matri persuaderet ne id factum ferret impotentius. vbi quũ peruenisset Vlysses, reperit puellã ad necem paratam spontaneámque, atque vltro matri suadentem, sibi optabilius esse decorè emori liberam, quàm fœdè viuere in seruitute. Deinde dum occiditur filia, Hecuba famulam quampiam ad littus mittit, vt lauãdo Polyxenæ cadaueri aquam adportaret. Ea dum haurire parat, Polydori corpus offendit in littore iacens. Nam Polymestor Thracũ tyrãnus, simulatque Troiæ cognouit excidium, trucidatum puerum in mare abiecerat, quo nimirum auro potiretur, quod vnà cum filio Priamus ad illum miserat clanculum, quum iam periculum imminere videret ne caperetur Ilium. Erat autem ingens auri vis, satisque idonea qua Priami genus restitueretur. Hunc igitur Polydorum nacta famula vestibus inuolutum, defert ad Hecubam. Hæc Polyxenã esse suspicata, donec corpus resectum inspiceret, vbi Polydorũ esse cognouit, miserè discruciatur, secumque viam quærit qua possit Polymesto-

rem vlciſci. Ac re prius cum Agamemnone communicata, ancillam ſuam mittit ad Polymeſtorem, quæ eum vnà cum liberis ſuis ad ſe iubeat accedere. eſſe enim quiddam maximi momenti de quo uelit cum illo colloqui. At ille ignarus Polydori cadauer in littore fuiſſe repertum, unà cũ liberis ſuis ad Hecubã accedit. Ea ſimulat ſeſe ob eam cauſam accerſiuiſſe hominem, ut illi theſauros quoſdam antiquos in Ilio defoſſos indicaret: deinde iuſſo ſecedere ſatellitio, ſolum cum filiis in tentorium deducit, tanquam illi traditura quicquid pecuniarum è Troia ſecum extuliſſet. Erat autem illic abdita maxima mulierum turba: quibus adiuta, Polymeſtorem introgreſſum exoculat, ac liberos occidit. Agamemnõ audita vtriuſque cauſa, contra Polymeſtorem pronuntiat, qui videretur non inuandi Græcos ſtudio, ſed auri cupiditate puerum interemiſſe.

ACTIO FABVLAE CONSTITVITVR IN CHERRONESO,

quæ Phrygiam in qua eſt Ilium, habet ad Orientem, Thraciam reliquam ad Septentrionem. Chorus conſtat ex mulieribus Troianis captiuis, Hecubæ auxiliaturis.

PERSONÆ FABVLÆ.

POLYDORI *occiſi vmbra.*
HECVBA *regina Troianorum.*
CHORVS *mulierum Troianarum.*
POLYXENA *filia Hecubæ.*
VLYSSES.
TALTHYBIVS *præco.*
FAMVLA *Hecubæ.*
AGAMEMNON *rex.*
POLYMESTOR *Thracum tyrannus.*

EVRIPIDIS TRAGICI Poetæ Hecuba, Erasmo Roterodamo interprete.

POLYDORI VMBRA.

ADsum profectus è profundis manibus,
Noctisque portis, cæca qua silentium
Ab arce porro cælitum sita est domus,
Polydorus Hecuba natus è Cisseide,
Priamóque patre. quem simul cepit timor
Ne Phrygia Graio marte caderent mœnia,
Me furtim alendum Troico emisit solo
Ad hospitam Polymestoris Thracis domum,
Qui Cherroneſi fertilem glebam colens,
Armis ferocem Martiis gentem regit.
Multúmque mecum clanculum misit patet
Aurum: vrbis vt si concidissent mœnia,
Ne victu egerent liberi superstites.
Erámque natu Priamidûm nouissimus:
Atque hac foras potissimum me gratia
Submisit, vt cui nec ferundæ lanceæ,
Et ad arma nondum teneræ sufficeret manus.
Ita vsque donec recta stabant Pergama, &
Nondum iacebant Ilii turres soli,
Hectórque frater marte florebat meus,
Bene apud tyrannũ Thraca, patrium hospitẽ
Crescens alebar, plantula in modum miser:
At vbi interiuit Troia, simul & Hectoris
Vita, ac penates concidere patrii,
Deûmque ad aras ipse procubuit sacras,
Mactante Achillis prole sanguinaria,
Mox me paternus amicus auri gratia
Miserum trucidat, ac trucidatum salo
Exponit, aurum vt ipse possideat sibi.
Nunc super arena littoris iaceo, hactenus

Nunc ſuper arena littoris iaceo, hactenus
Æſtu per æquor huc & huc vectus vago,
Infletus, inſepultus. at iam promico
Charam ob parentem, corpore relicto meo.
Mihi ſupern is deuaganti ſedibus,
Superáque in aura, ſol agitur hic tertius.
Itidémque miſera tertium mater diem,
Extorris amplis Ilii pomeriis,
In hac adeſt tellure Cherroneſia,
Cunctíque Danai littore hoc in Thracio
Claſſem tenentes ocioſi deſident.
Nanque è ſepulchro viſus Æacides ſuo
Argiuûm Achilles tenuit omnem exercitum,
Remum ad penates dirigentem ponticum:
Meam is ſororem poſtulat Polyxenam,
Tumulo cupitum honorem & inferias ſuo
Dari. ac feret. neque enim hoc ſinent fruſtrarier
Honore amici. deinde decretum iubet
Fatale, cædi hac luce germanam meam.
Geminæque prolis gemina mater funera
Cernet, meúmque & lacrymandæ virginis.
Nam quò ſepulchri munus aſſequar mihi,
Ancillæ in vndis memet offeram ad pedes:
Venia impetrata diis ab inferis, vti
Tumulo potiar, in matris incidens manus.
Itaque (quod ad me) quicquid optaui aſſequar.
At anu à parente paululum abſcedam. hæc quidem
Iam regis è tentorio profert pedem
Agamemnonis, pauefacta de ſpectro mei.
O mater, huc proh viua perueniſti, vti
Prognata quum ſis regiis è ſtemmatis,
Indigna ferres ſeruitutis pondera?
Tam afflicta nunc & miſera, quàm florens eras
Quondam ac beata. TE aliquis extinxit Deus,
Fœlicitatis priſtinæ inuertens vices,
Bonáque anteacta paribus exæquans malis.

Hec. Ducite anum hancce foras ô famulæ,
Ducite sustentantes, vobis
Nunc conseruam Iliades, verùm
Dudum dominam: prendite, ferte,
Portate mei corporis artus,
Tollite, anilem corripite manum.
Ipsa ego torto nixa bacillo,
Annis tardum celerabo pedem, &
Alternos promouero pressus.
O fulgur Iouis, ô nox picea,
Vt quid ita sub nocte silenti
Terriculis vissisque agitor?
O sacra tellus,
Gignens atris somnia pennis,
Sit precor irrita noctis imago,
Quam de gnato
Qui seruatur Thracibus oris,
Téque, Polyxena filia dulcis,
Alto vidi mersa sopore.
Nam terrificum vidi visum,
Didici, sensi.
O terrestria numina, gnatum
Seruate meum, qui iam solus
Generis superest anchora nostri,
Thraces habitans arua niualis,
Patrio commendatus amico.
Aderit iamiam quodcunque malum,
Luctúmque nouum luctibus addet.
Haud sic vnquam mens mea certo
Timuit, tremuit, tacta pauore.
Vbinam diuina Helenum mente,
Vbi Cassándram Iliades videam,
Vt mihi cæca insomnia pandat?
Vidi siquidem ceruam variam
(Visu miserum)
Nostro è gremio vi direptam,

Quam laniat lupus ore cruento.
Terrebar & hinc summum in tumulum
Vmbra ferocis venit Achillis,
Aliquam è miseris sibi Troadibus
Præmia poscens.
Procul à nostra, procul hæc (quæso)
Dii depellite somnia, gnata.
Ch. Ad te celeri præcurri Hecuba
Pede, tentoria herilia linquens,
In quæ serua ego tradita sorte,
Vbi Troianæ è mœnibus vrbis
Graiis abigor bellica præda.
Haud equidem vllum porto leuamen
Ærumnæ præsentis, at ingens
Insuper & graue defero pondus
Tibi priuatim ô mulier, sæui ac
Diri veniens nuntia luctus.
Nanque ferunt decernere Graios
Celebri cœtu, tuæ vti gnata
Manibus occidatur Achillis.
Qui sublimem scandens tumulum,
Scis fuluis quum apparuit armis,
Naues detinuit pontigradas,
Nixáque torto vela rudente,
Hæc vociferans, Quò iam Danai
Fugitis, nostros
Cineres desserturi inhonoros?
At lis multo est orta tumultu,
Ac variat sententia duplex
Bellaces Graiugenûm turmas,
Dum pars dandam tumulo inferias,
Pars mactari censet iniquum.
Atque inde tuæ studuit parti
Rex Agamemnon, id fatidicæ
Thalamis elargitus honoris,
Atque vicissim dixere duo

Thesidæ: (hos genuisti is Athenæ)
Vna erat hæc sententia vtrique,
Vti Pelidæ decorent tenero
Busta cruore.
Nec placet vti Cassandræ thalamos
Armis habeant pluris Achilli.
Et studiis ferme hactenus æquis
Decertatum est: donec varius
Et suauiloquens suasor, Achiuûm
Populo non ingratus Vlysses,
Omnem dictis flexit cœtum,
Ne pro captæ cæde puellæ,
Neglectum pateretur Achillem,
Vnum è Danais longè primum:
Neu qui apud Persephonen, ex iis
Qui bello cecidere, referret
Quàm malè gratus miles Achiuus
Danais Danaûm causa cæsis,
Ex Iliacis cesserit aruis.
Sed iam nunc hîc aderit Vlysses,
Isto vti vellat ab vbere gnatam,
Eque manu vi tollat anili.
Proin templa adeas, adeas aras.
Accide Atridæ genibus supplex,
Prece sollicita quicquid olympus,
Quicquid claudit terra deorum.
Siquidem aut places numina votis,
Ne miserâda orbere puella,
Aut spectent tua lumina oportet
Ad tumulum procumbere sparsam
Sanguine gnatam, déque aurifera
Ceruice atrum vndare cruorem.
He. Heu me miseram, quid vociferer?
Quónam vlulatu, quónam fletu
Plorem miseræ miseræ senectæ
Haud portandum

Seruitii haud tolerabile pondus?
Heu me me: quis opem mihi vindex
Tulerit? quænam natio? quænam vrbs?
Periit senior. gnati extincti.
Huccine an illuc flectam gressum?
Quò me vertam?
Vbi, quis deus aut dæmon præsens
Ferat auxilium?
Proh Iliades fæua ferentes,
Eheu fæua ferentes fata,
Extinxistis me, extinxistis:
Nec mihi posthac
Grata est supero in lumine vita.
Defer anum hanc ô pes infelix:
Hanc me infelix ducito ad aulam.
Eheu gnata, heu supra cunctas
Miseræ matris filia, prodi,
Prodi tectis, percipe matris
Filia vocem.
Vti cognoscas qualis qualis
Fama tua de vita fertur.

Pol. Ehem mater, mater,
Quid clamas? quid subitum apportans,
Sic me veluti volucrem tectis
Cogis trepidam prouolitare?

He. Heu me gnata.

Pol. Cur sermonum exordia mecum
Diro sumis ab omine mater?

He. Ah gnata, tuæ metuo vitæ.

Pol. Eloquitor, neque celato diu.
Paueo, miserè paueo mater.
Quæso quid ingemis?

He. Gnata, ah miseræ gnata parentis.

Pol. Cur istud ais?

He. Hoc gnatus contendit Achillis,
Communi decreto Argiuûm,

Vti Peli dæ gnata sepulchro
Mactata cadas.
Pol. Eheu genitrix, vt mala nobis
Immensa refers!
Aperi sodes, aperi mater.
Hec. Rumorem ad fero filia dirum:
De cæde tui
Scitum populus sanxit Achiuus.
Pol. O te afflictam! proh ter miseram!
O malè faustæ genitrix sortis!
Quam tibi tristem rursus luctum
Infandúmque & acerbum mouit
Dæmon aliquis!
Non iam gnata hæc, non tibi posthac
Infelice senecta infelix
Conseruiero. nanque perinde ac
Hinnuleum, seu montibus hirtis
Alitam vitulam, miseram miseta
Mox de manibus velli aspicies,
Ac sub humum, ceruice recisa,
Obscuro demittier orco.
Illic inter lumine cassos
Degam infelix.
Sed te miseram luctu omnigeno
Defleo mater. nam mea fata,
Sortémque grauem non lamentor,
Quum mihi casus sit & optandus
Cedere vita.
Ch. Sed ecce, Vlysses huc citus mouet gradum,
Hecuba, tibi aliquem nuntium ferens nouum.
Vlys. Te scire mulier credo placita exercitus,
Et quæ inter omneis vicerit sententia,
Haud te latere puto. sed exponam tamen.
Visum est Pelasgis, tua vti gnata Polyxena
Cadat ad sepulchri Achillis excelsum aggerem.
At virginis nos esse solenneis duces

Statuêre, Pyrrhus Æacidæ proles, huic
Præfectus author ac sacrificus hostiæ.
Scin' ergo quid ages? néve vi retraxeris,
Mecúmve manibus ne velis contendere.
Agnosce vires Danaidûm qui hæc imperant,
Simúlque quantis obruare nunc malis. (malis
SVLVM est profectò quiddam, & in mediis
Ea quenque secum sapere quæ sapere est opus.
Hec. Væh væh, adest discrimen (vt video) graue,
Gemitúque plenum, & non inane lacrymis.
Neque enim ipsa dudũ vitam acerbã & asperã
Illic reliqui quo mori decuit loco:
Neque me interemit Iuppiter, sed in hoc alit
Tristissimis vti tristiora conspicer.
Proh misera! sed iam si licet, captis, neque
Molesta, nec quæ mordeant animum, loqui
Heris, rogeris oportet & paucis mihi,
Atque vt vicissim nos rogantes audias.
Vlyss. Licet. roga. neq; enim hoc tibi inuideo moræ.
He. Scin' Ilium explorator vt subieueris
Pannosus atque squalidus? genas tuas
Stillæ obsidebant mortis, oculis excitæ.
Vl. Memini. haud enim hæc res sũma strinxit pecto- (ris.
He. Ten' agnitũ vni prodidit Helene mihi?
Vl. Meminimus, in discrimen adducti graue.
He. Suppléxque factus genua tangebas mea?
Vl. Sic: manus vt istis instupesceret peplis.
He. Dedin' ergo vitam, & Ilio emisi solo?
Vl. Ita: vt hoc profectò solis aspiciam iubar.
He. Quid tum loquutus, quum mihi in manu fores?
Vl. Quò me necis subducerem periculo,
Omneis vafer tum comminiscebar dolos,
Cunctásque pariter persuadendi vias.
He. Lege igitur istac gratiam refers malam,
Quum tuleris à me quæ tulisse non negas,
At nihil iuues nos, sed magis pro viribus

Incommodes, benefacta compensans malis.
VESTRVM genus mortalium ingratissimũ
Quicunque plebis concionibus leues
Captaris auras, cognitum heu mihi plus satis
Quã damnum amicis ferre non facitis pili,
Modò differatis grata multitudini.
An iure quonam, aut quid sequuti, virginem
In hanc, cedo, decreta sanxerunt neciss?
Ipsúmne decus hoc suasit, homines cædere
Tumulis, vbi bos victima addecet magis?
An porro Achilles mortis auctores suæ
Punire quærens, iure in hanc refert necem?
Atqui hæc in illum sceleris admisit nihil:
Helenam sepulchris hostiam par est peti:
Illa hunc peremit, illa traxit ad Ilium.
Quòd siqua vultu legitur ex captis neci
Formáque præstans cæteris, non nostrũ id est.
Quippe ore multo Tyndaris decentior,
Eadémque quàm nos non minus dedit mali.
Atque hæc pro æquo dixerim quidé ac bono.
At nunc mihi quæ te reposcenti inuicem
Reponere æquum est, accipe æquis auribus.
Meam (quod ipse nõ negas) humilis manũ, ac
Supplex anilem hanc contigisti tum genam:
Nunc hæc vicissim prona contingo tui,
Beneficiúmque tunc datum, reflagito,
Itémque supplex obsecro ne filiam
Mihi puellam manibus abripias meis,
Néve perimatis quippe funerum satis.
Oblecto in hac me, sortis oblita grauis.
Solamen hæc est vna pro multis mihi,
Vrbs, atque nutrix, Scipio, rectrix gradus
INIQVA victis imperare non decet,
Queis sors dedit rerum potiri ac vincere
Neque queis secundæ res, oportet fidere
Itidem futuras semper ex sententia.
Etenim ipsa, quondã quæ fui, nõ sum amplius.

Opes sed omnes vnicus rapuit dies.
Age amica barba paululum me respice,
Miseresce,& adiens rursum Achiuûm exercitũ,
Doceto quàm sit sæuum atróxque fœminas
Mactare,quas non interemistis prius
Raptas ab aris(sed pepercistis) sacris.
Lex æ qua porro vos apud,de sanguine,
Seruísque liberísque capitibus stata est.
Si vel malè hæc authoritas dicat tua,
Flectet. QVOD à leuibus profecta oratio,
Et à probatis,non idem valet eadem.
Ch. Tam rigida nusquam est vlla mens mortalium
Audita quam non ista comploratio
Ingénsque luctus cogat edere lacrymas.
Vlys. Audi Hecuba,néve mente percita,virum
Qui recta dicat,maleuolum fingas tibi.
Ego quidem vitam tuerier tuam,
Per quam ipse viuo,cupio:nec dicam dolo:
At quæ palàm suasi,ea haud negauerim,
Nempe vrbe capta,exercitus primario
Gnatam immolandam (quãdo postulat) tuam.
NINC nanque plures defluunt respublicæ,
Dum strenuum qui præbet ac fortem virum,
Non plus honoris quàm vir ignauus capit.
Nos contrà Achillem dignũ honore ducimus,
Vt qui pro Achiuis ceciderit promptissimé.
QVAM turpe, siquem viuum amicũ sensimus:
Huic desinamus esse amici mortuo?
Age,quid futurum,siqua rursum appareat
Acies coacta,& hostium certamina?
Vtrum manus iam conseremus,an magis
Vitæ ac saluti consulemus?quippe qui
Fraudari honore cernimus quisquis cadit.
Ac mihi profectò,luce donec hac fruar,
Quantumlibet pusilla,sufficiant tamen:
Porro sepulchrum conspici exoptem meum.

Insigne: quando durat in longum hic bonos.
At misera patior, inquis. audi contrà ad hæc.
Sunt & Pelasgis neutiquam miseræ minus
Annúsque, & annis te priores fœminæ,
Sponsæque sponsis orphanæ præstantibus,
Hîc ossa quorum puluis Idæus tegit.
Fer ista. Nos, si perperam decernimus
Decorare fortem præmio merito virum,
Inscitiæ ipsi obnoxii tenebimur.
At barbari, neque hos amicos ducitis
Qui sunt amici: neque decorè qui oppetunt
Suspicitis. hinc & nostra floret Græcia:
Vos contrà habetis institutò congrua.
Ch. HEV seruitus vt semper est miserrima,
Subacta vi fert præter æquum plurima.
He. Ah gnata, in auras irrita hæc oratio
Fustra mihi iactata de tui nece.
Tu, si amplius quid, quàm valet mater, vales,
Annitere, omneis ad modum luscinia
Experta voces, vita ne pereat tibi.
Miseranda Vlyssis accide huius ad genu,
Et commoue: argumentum habes (ipsi quoque
Sunt liberi) quò fata miseretur tua.
Pol. Video te Vlysse dexteram sub pallio
Manum occulentem, & ora vertentem retro,
Tetigisse malam ne mihi sit fas tuam.
Animo bono sis iubeo, méque nuntia
Scito, quòd ad me pertinebit, te fore
In tuto, & effugisse (siquis supplices
Curat fauens, æquúsque respicit) Iouem.
Nam te sequar, vel quia trahat necessitas,
Vel quòd mori expetam ipsa: sin velim minus,
Vitæ auida mulier videar ac timida omnibus.
Quæ nanque vitæ causa iam supereſt mihi?
Vt cui pater rex omnium fuerit Phrygum,
(Etenim rudis mihi lucis hoc initium)

Dein spes ad amplas educabar, regibus
Nuptura, multis æmulandis procis,
Quis me ad penates duceret victor suos.
Regina ego proh misera fœminis eram
Troadibus, inter virgines insignis, ac
Diis æqua, solum hoc si quis excipiat, mori.
At serua nunc sum protinus vocabulum hoc
Minimè assuetum, facit vt expetam mori.
Dein fortsitan continget immitis mihi
Herus, ære me quicunque commercabitur,
Et Hectoris quondam sororem, & plurium:
Adigénsque vi me, pinsere in tectis, solum
Verrisse coget, stamínsque insistere,
Vitam exigentem duram & illætabilem.
Thalamósque nostros seruus emptus vndeuis
Fœdabit, antè destinatos regibus.
Absit. relinquam lucem ego istam libera,
Orco inferísque hoc corpus exponens meum.
Iam ducito me Vlysses, ac ductam immola.
Neque enim penes nos vel spei fiduciam
Vel opinionis video, cur mi debeam
Posthac benigna fata pollicerier.
At tu genitrix, nequid obsistas mihi
Verbóve factó ve: incita magis mori
Quiò libeat antè quàm quid indignũ ac eidat.
NAM qui malis haud assuerit, fert quidem,
Dolet tamen quum colla supponit iugo.
At mortuus quàm viuus hic felicior
Foret. haud decorè viuere est ingens labor.

Ch. INEST in homine mira & euidens nota,
Probis sarum esse. generis illustrat decus
Quisquis celebribus dignus est natalibus.

He. Dixisti honestè gnata: verùm isti dolor
Adest honestè. cæterùm si Pelei
Et facere gratum filio, simul & probrum
Effugere vultis, hanc Vlysses omittite,

Me ductam Achillis immoletis ad pyram.
Ne parcite, inquam. nam Parin produxi ego,
Qui Tethide natum petit arcu, ac perdidit.
Vl. Non te vmbra Achillis poscit Argiuos, anus,
Vt immolere, sed hanc popoſcit virginem.
He. Vos attamen cum filia me occidite,
Duplúmque tellus sparsa sanguinis bibet,
Eiúsque manes, ista qui poscit sibi.
Vl. Sat filiæ mors, cæde cędem non decet
Cumulare: & ô si ne hæc quidem pendenda sit.
He. Gnatæ at necesse vtcunque commori meæ.
Vl. Quî? quando dominos esse non noui mihi.
He. Vt hedera quercu, sic ego huic inhæsero.
Vl. Haud feceris, si obtemperabis iis quibus
Et mentis & prudentiæ pluſquam tibi est.
He. Non hanc ego volens omittam virginem.
Vl. At ego hinc relicta non abibo virgine.
Pol. Mihi mater audi, túque Laertæ genus
Parentibus concede meritò concitis.
Tu misera cum victore ne pugnaueris.
Sterni solo vis, ac trahi corpus tuum
Anile, per vim pulsa? vin' iuuenis manu
Fœdis modis reuulsa dedecorarier?
Isthæc vt accidant tibi, absit. haud enim decet.
Quin age manum da iam mihi dulcissimam
Dilecta genitrix, ac genam applicem genæ.
Posthac enim haud vnquã, sed extremũ iubar
Orbémque Phœbi hodie quidem conspexero.
Finem ergo nostri fac age alloquii cape,
Ac dicta mecum conferito nouissima.
O mater, ô parens, abeo iam ad inferos.
He. Heu gnata, nos in lumine hac seruibimus.
Pol. Frustrata sponso, ac debitis mihi nuptiis.
He. Miseranda gnata es, mulier infelix ego.
Pol. Illic iacebo in tartaro tete procul.
He. Hei misera, quid agã? vitã hanc quoad traham?

Pol. Ancilla moriar, patre nata libero.
He. At ego orba quinquies decem iam liberis.
Pol. Quid Hectori ex te nuntio, aut se ni viro?
He. Dic fœminarum me omnium miserrimam.
Pol. O pectus, & queis alita blandè sum vbera.
He. Proh ante tempus fati acerbi filia!
Pol. Vale ô parens: Cassandra iam mihi vale.
He. Alii valebunt, istud haud matri est datum.
Pol. Quique in fera es Polydore frater Thracia.
He. Ita, si quidem ille viuit. atqui non puto:
Adeo vndiquaque prorsus infelix ego.
Pol. Viuit, premétque mortuæ tibi lumina.
He. Ego & ante mortem præ malis sum mortua.
Pol. Me duc Vlysses, flammeo obuoluens caput.
Etenim priusquam macter, exanimor meæ
Luctu parentis, & hanc neco ploratibus.
O lux: licet nam nomen affari tuum.
Neque vlla posthac copia dabitur tui
Nobis fruendi, nisi quod interest moræ
Ad ensem eunti hinc, atque Achillis ad pyrã.
He. Soluuntur artus hei mihi, ac mens deficit.
O gnatæ matrem prende. porge dexteram.
Da: ne relinquas orbam. Amicæ, concidi.
Vtinam Lacænam sic sororem Castoris
Helenam viderem, quæ decentibus oculis
Florens peremit indecenter Ilium.
Ch. Aura, pontica aura,
Quæque pontigradas per vndam
Rates celeres agis marinam,
Quò loci miseram veles me?
Addicta cui sub ædes
Ancilla deferar?
Ad littora Dorica, ánne
Ad Phthiada, quo loco aiunt patrem eximii laticis
Currere Apidanum, satáque rigare: an

Salso miſera remo
Illam appellar in inſulam, producturа domi dies acerbos?
Primitiua vbi palma frondet,
Laurúſque ſacros in altum
Latona tibi edit
Gratiſſima ramos,
Partus monumenta dii?
Ac cum Deliacis puellis, Artemidíſque deæ
Spicula arcúſque canam, aureámque vittam?
An Palladis vrbe, quam
Currus nitidi vehunt,
Peplis in croceis equos
Sub iuga ſplendida mittam?
Pingens varia crocóque
Sindone florulenta?
An Titanum ad ſobolem,
Quam Saturnius igniuomo rex
Strauit iaculo?
Væh liberis meis,
Væh patribus, ac ſolo
Quod fumo concidit,
Martéque captum, & exuſtum
Ab Argiuis. at ipſa in
Tellure vocabor externa,
Serua, Aſiam fugiens
Europæ famulantem:
Mutans morte faces thalami.

Tal. Vbi, Phrygum regina quæ dudum fuit,
Hecubam, puellæ Troades, conuenero?

Ch. Eccam haud procul te: tergo humi ſtrato cubat,
Talthybie præco, circumoperta linteis.

Tal. O Iuppiter, quid dicam? vtrum mortalia
Reſpicere te? an nos opinione fallier,
Falsó putantes eſſe diuorum genus?

Casu sed omneis res agi mortalium?
Non hæc modò regina ditium Phrygum?
Priami vxor ista nónne locupletissima?
Nunc vrbs quidem eius funditus bello iacet,
At ipsa, anúsque, & serua, & orba liberis
Iacet, inquinata puluere infaustum caput.
Eheu, senex sum, sed tamen mori prius
Quàm fœdus vllus accidat casus, velim.
Exurge misera, tolle subductum latus,
Quódque omne canis albicat pilis caput.
Hec. Ehem, quis hic qui corpus haud sinit meum
Iacere? quid me, quisquis afflictam moues?
Tal. Talthybius adsum, Achiui, mulier, agminis
Minister, accersente te hinc Agamemnone.
Hec. O vir mihi charissime, an quòd me quoque
Visum est Pelasgis ad sepulchrum occidier,
Ob id venis, vt grata perferres mihi?
Properemus, acceleremus. age duc me senex.
Tal. Gnatæ vt cadauer sepelias, te mulier hinc
Ducturus adsum. me quidem legant ad id
Geminíque Atridæ exercitúsque Achaicus.
Hec. Miseræ hei mihi, quid ais? ergo non adisti, vti
Moriamur & nos, verùm acerba nuntians?
Gnata interisti matris auulsa è sinu.
Ego orba posthac liberis. miseræ hei mihi.
Sed illam vt occidistis? an reuerentius?
An sic vt hostis diriter letho est data?
Dic hæc senex, haud læta dicturus licet.
Tal. Duplices mihi vis me parare lacrymas,
Miseratione filiæ mulier tuæ.
Et hîc enim tam sæua cõmemorans, genã hanc
Fletu rigaro: maduit & lacrymis mihi
Modò ad sepulchrum, cæsa dum ferro occidit.
Turba aderat vniuersa Achiui exercitus
Frequens sepulchro, filiæ ad cædem tuæ.
Polyxenam autem Pyrrhus apprensa manu,

Summo sepulchro statuit. atqui ponè ego
Lectíque iuuenes ex Achiuis inclyti,
Saltum iuuencæ vt prohibeant manibus tuæ,
Sequuntur, ac plenam tenés pateram, vndique
Auro nitentem natus Æacide manu,
Fudit parenti mortuò libamina,
Mihi innuit, præconio silentium
Indicerem omni Achiuûm multitudini.
Egóq; inter omnes medius adstãs, hæc loquor,
Silete Achiui, pax sit omni cœtui,
Pax & quies. statui quietum exercitum.
Hîc inquit, O mi nate Peleo pater,
Libationes propitius cape has meas,
Placida abditorum manium euocamina.
Atque huc ades, quò purpurantem combibas
Puræ puellæ sanguinem, quem tibi damus
Ego atque populus: iámque nobis sis fauens,
Soluens rudentem & nauium retinacula.
Concede nobis sospites ab Ilio
Omneis reuersos patriam reuisere.
Hæc ille: at omnis populus apprecatus est.
Loculis sub hæc mox aureis pictum notis
Educit ensem: iuuenibus Graio agmine
Lectis, puellam vt prenderent, manu innuit.
Vbi sensit illa, hos ore prodidit sonos,
O qui excidistis oppidum Argiui meum,
Cupidè obeo: nequis corpus attingat meum.
Intrepida siquidem colla porrigam, ac volens,
Quô ingenua moriar: liberam me per deos
Sinite immolãtes· quippe apud manes quoque,
Regina quum sim, dicier seruam pudet.
Turba adfremebat. rex & ipse iuuenibus
Mox imperat quò virginem remitterent.
Hi, simul vt audiere vocem regiam,
Súmámq;, omittût. nã hûc penes ius primũ erat.
Vbi illa sensit iussa principum, illico

Summo prehensos pectore, scidit manu
Ad vmbilicum, ventris ac medium, peplos:
Sinúmque monstrat, & velut statuæ ad modum
Mammas decentes: dehinc humi figens genu,
Verbà ore fudit omnium miserrima,
En iuuenis, hoc si pectus ense mauoles
Promptum ferire, ferito: sin ceruicem, adest
Exprompta ceruix. Tum misertus virginis
Pyrrhus, volénsque, & non volés, atque hæsitãs,
Animæ meatus ense librato secat.
Fluxere venæ. at illa iam moriens, tamen
Sollicita mirè est, condecenter vt cadat,
Celétque quæ celare decet oculos virûm.
Lethalis ast vbi vitam ademerat mucro,
Labor ex Achiuis idem habebat neminem.
Alii iacentem frondibus consternere,
Alii supremum sedulò apparant rogum,
Tædas ferentes pineas. Qui nil tulit,
Malè audiebat à ferente, hunc in modum,
Ignaue cessas, nec puellæ amiculum,
Nec aliud vllum munus adferens manu?
Nil es daturus virgini promptissimæ,
Animóque summo? De perempta filia
Hæc tum ferebant. liberorum at te quidem
Matrem optimorum, verùm eãdem ex omnium
Grege fœminarum conspicor miserrimam.
Ech. Acerba quędam Priamidas clades premit,
Vrbémque nostram. fata sunt istheę deûm.
Hec. In quod malorum, gnata, quum adsint plurima,
Intuear, hæreo. Siquod attingam, illico
Aliud vetat: rursum alia me molestia
Aliò vocat, malísque succedunt mala.
Et nunc, acerba fata ne plorem tua,
Nequeam profectò temperare pectori.
Hoc rursus ipsum, nempe ne gemam admodum,
Nimísque acerbè, sustulisti, strenua

Mihi nuntiata. NON nouum ergo, si mala
Fauente cælo terra fert segetem bonam:
Bona, destituta quibus opus fuerat, malum
Fructum edit: at mortalium quisquis malus,
Nil possit aliud esse, quàm semper malus:
Frugi, vsque frugi. Sors nec ingenium viri
Aduersa vitiat, sed probus semper manet.
Vtrum id parentum, an educantium magis?
RECTE educari scilicet nonnullam habet
Doctrinam honesti: quod quidē quisquis probē
Tenet, idem honesti ad regulam nouit scelus.
Sed inaniter iam mens mihi hæc effutiit.
Tu porrò Achiuis vade & ista nuntia,
Ne filiæ quis applicet manum meæ,
Veténtque populum. NAM frequēti in agmine
Indomita turba est, ac tumultus militum
Siquando nullo cohibeatur principe,
Vincit furens incendium. quisquis mali
Nihil hic patrarit, ille demum erit malus.
At tu vetus ministra sumito situlam,
Atque huc reporta pontico impletam salo,
Vti suprēmis te lauacris filia,
Innupta, nupta, virgo non virgo, lauem:
Et vt tibi exhibeam quibus digna es. sed id
Quis? aut vnde? nequa quam potero: veruntamē
Sic vt licebit. nanque quid aliud agam?
Mundúmque captis colligens à fœminis
Quæ mecum in iisdem desident tentoriis,
Siqua ex penatibus aliquod suis habet
Furtum, insciis quos nacta nuper est heris.
Tecta ô decora, proh beatæ olim domus,
O liberis opibúsque florentissime
Priame, vetúsque ego illa liberûm parens,
Vt pristina exuti superbia, ad nihil
Recidimus: & post ista adhuc tumescimus.
Locupletibus nostrûm hic quidem penatibus,

Præfulsit hic quòd dignitate ciuibus.
Curarum inania mentis hæc sunt somnia,
Linguæque fastus. Ille felicissimus
Est, cui nil contigerit in vita mali.

Cho. Mihi ærumnam Atropos,
Mihi cladem dei parabant,
Syluam vt primùm abiegnam in Ida
Alexander incidit,
Liquida vada rate transiturus audax
Helenæ ad thalamos, iubar quam
Pulcherrimam auricomi in
Orbe videt Phœbi.
Nam mala en nos malísque vallant
Tristiora fata.
Priua amentia ciuitati
Malum publicum Iliacæ
Peperit, & ab aliis profecta clades.
Iudicatáque lis in Ida est,
Qua treis cælicolûm puellas
Pastor iudicauit ad
Belláque, stragémque, &
Meæ exitium domus.
Gemítque fortè quæpiam ad
Vndosum Eurotam
Lacæna lacrymosa puella in ædibus.
Capiti quoque mater albo,
Orbata gnatis, iniicit
Manum, & vnguem in ora cruentum
Infigit auida, dilaniátque malas.

Tam. Vbi Hecuba multo, fœminæ, miserrima?
Quæ superat omne virûm ac simul nostrũ ge-
Malis? nec vllus palmam ei præceperit. (nus

Cho. Vt misera nunquam dormiunt vocis tuæ
Malè ominosæ tristia præconia!

Tam. Hecubæ doloré hûc adfero. PORRO in malis
Haud est facile bene ominata discere.

Ch. Ac fortè tectis prodiens videlicet
Verbà inter ipſa commodè apparet tua.
Fa. O miſera prorſus,& magis quàm proloquor,
Hera:occidiſti,viua non es amplius,
Orba vrbe,gnatis,ac marito perdita.
He. Ais nouum nil,ac ſcientibus opprobras:
Sed quid cadauer hoc Polyxenæ venis
Portans,ſepulchrum cuius Argiuûm manu
Modò nuntiatum eſt omnium properarier?
Fa. Nihil iſta nouit,ſed Polyxenam mihi
Deflet:nouarum cladium attingit nihil.
He. Heu miſera,vatis nunquid huc adfers mihi
Sacro citum furore Caſſandræ caput?
Fa. Viuam eloquuta es:mortuum hunc nihil gemis?
Atqui retectum iam cadauer inſpice:
Noua res & inſperata ſe offeret tibi.
He. Extinctus eheu cernitur gnatus mihi
Polydorus,à me Thraci creditus viro.
Infauſta perii,nulla ſum poſthac.ohe,
O pignus.heu,ohe.cantionem Mænadum
Ingredior,hæc noua ab hoſte reſciſcens mala.
Fa. Infauſta gnati fata cognoſcis tui?
He. Inopina,mira,noua,noua aſpicio.malis
Prognata ab aliis,alia contingunt mala,
Nec vllus abſque lacrymis vnquam dies
Suſpiriiſque me relinquet triſtibus.
Ch. O infauſta,dira,dira perpetimur mala:
He. Heu gnatę,gnatę matris infauſtiſſimæ,
Quo genere mortis occidiſti?quo iaces
Fato?peremit te quis è mortalibus?
Fa. Me latet.at hunc in littore offendi maris.
He. Iectum ab vndis,an trucidatum manu?
Fa. In littus arenoſum
Marinus illum fluctus æſtu eiecerat.
He. Hei mihi,væh,væh:
Didici mihi nocturna viſa inſomnia:

Non me fefellit furua imago, quæ mihi eſt
Conſpecta de te gnate, quòd non amplius
Superſtes aura veſcerere cælica.
Ch. Scis qui peremit, ſomnii prudens? cedo.
He. Bellator hoſpes ille Threicius meus,
Vbi ſenior illum collocarat clam pater.
Ch. Heu quid ais? auro quo potiretur, tuum,
Ita vt videtur, interemit filium.
He. Infanda, abominanda, pluſquam mira, nec
Pia, nec ferenda. vbi hoſpitum ius ac fides?
Ohe vir execrate, vt enſe ferreo
Puerile corpus conſcidiſti? nec ferum
Commouit ætas, pectus vbi diſcerperes?
Ch. Vt miſera te mortalium infauſtiſſimam
Statuit, deorum quiſquis infenſus tibi eſt!
Ipſum ſed ecce conſpicor Agamemnonem
Regem: loqui iam deſinamus obſecro.
Aga. Gnatam ſepultum quin venis Hecube tuam?
Nam ſic vti Talthybius attulerat mihi,
Ne quiſquam Achiuûm filiam attingat tuam,
Sinimus quidem illam nos, manu nec tangimus.
At ipſa ceſſas. proinde miror ego. Sed huc
Vt te illò mittam, venio. quippe illinc bene
Peracta res eſt, ſiquid eſt in his bene.
Hem, quem virum hîc intueor in tentoriis
Phryga interemptum? nanque corpus ambiens
Non eſſe Danaûm nuntiat amictus mihi.
He. Infauſta (memet enim loquor, quum te loquor
Hecube) quid ago? numnâ huius accedo ad genu
Agamemnonis? an hoc tacita perfero malum?
Aga. In ora tergum quid mihi obuertens tuum
Lacrymas? quid acciderit, taces? iſthic quis eſt?
He. At fortè reputans hoſtem & ancillam eſſe me,
Genibus repellet, & auxero moleſtiam.
Ag. DIVINVS haud ſum: nec niſi audiero, queam
Viam tuorum noſſe cogitatuum.

He. At huius animum cur vt hosticum magis
Interpretamur, quum sit hostis haud tamen?
Ag. Huiusce si nil scire me voles rei,
Mecum facis. neque enim cupio cognoscere.
He. Hoc absque, ferre liberis opem meis
Minimè potis sim. Sed ~~quid hæc verba? necesse~~
Audere, seu impetro, siue ~~& impetro~~ nihil.
Agamemnon, en per genua supplico tibi,
Tuámque malam & auspicatam dexteram.
Ag. Rei quid optans? nunquid hoc, vt libera
Ætuum exigas? id facilè continget tibi.
He. Minimè: sed vlta maleficos ac perfidos,
Seruire reliqui quicquid est æui velim.
Ag. Nostram ergo mulier ad quid imploras opem?
He. Nil tale prorsus quale tu rex autumas.
Vides cadauer hocce quod ego lacrymos?
Ag. Video. futurum quid sit haud etiam scio.
He. Peperi hunc ego olim, ac ventre gestaui meo.
Ag. Est hic tuorum misera quisquam liberûm?
He. At non eorum qui iacent sub Ilio.
Ag. Num præter illos edidisti quempiam?
He. Inutiliter, vt reliquet. nam hunc quem vides.
Ag. Vrbs quum periret, hic vbi tum fortè erat?
He. Emiserat, quò suspes esset, hunc pater.
Ag. Quò semouens à cæteris vnum omnibus?
He. Tellurem in hanc, in qua repertus mortuus.
Ag. Ad hunc tenet qui sceptra Polymestor loci?
He. Seruator auri missus huc tristissimi.
Ag. Quis interemit? quóve fato extinctus est?
He. Quis alius? hospes hunc peremit Thracius.
Ag. Miser heu, potiri cupidus auri scilicet.
He. Sic habet: vbi iam fata cognouit Phrygum.
Ag. Hunc nacta alicubi es mortuũ, aut quis attulit?
He, Hæc, in marino fortè nacta littore.
Ag. Vtrúmne quærens hunc, an aliud quiddã agens?
He. Ierat lauacra ferret vt Polyxenæ.

Aga. Eiecit, vt videtur, hoſpes hunc necans.
Hec. Ponto vehendum, membra ſic ſic diſſecans.
Aga. Miſeranda mulier, obruta immenſis malis.
Hec. Perii, nec vllum reſtat Agamemnon malum.
Aga. Heu quæ perinde infauſta mulier extitit?
Hec. Nulla eſt, niſi ipſum dicis infortunium.
Quapropter autem genibus aduoluor tuis,
Audito: & æqua ſi tibi videar pati,
Mittam querelas: ſin minus, te vindicem
Præbe mihi hoſpitis omnium impiiſſimi,
Qui nec ſupera nec infera verens numina,
Manu peregit facinus immaniſſimum,
Menſa receptus ſæpe communi mihi,
Primúmque amicos inter obtinens locum,
Demum aſſequutus quicquid æquũ erat, dolis.
Præcogitatis filium occidit meum.
At nec ſepulchro, quandò decreuit necem,
Dignatus eſt, ſed æquori abiecit fero.
Nos imbecilles forſan & captæ ſumus,
At dii valentes, léxque diuis imperans.
Etenim vel ipſos lege cenſemus deos.
Æqua atque iniqua hac finientes viuimus.
Ea ſiquidem ad te pertinens pereat, neque
Pœnas luant ii qui trucidant hoſpites,
Vel audeant qui ſacra diuis tollere,
Iam penſi erit mortalibus prorſum nihil.
Hoc itaque fœdum ſi putas, me reſpice,
Miſerere noſtri: pictor & veluti procul
Stans me intuere, quanta perpetiar mala,
Regina dudum, ancilla nunc quidem tua.
Modò cincta gnatis, orba nunc, anus ſimul
Deſerta, & exul, infima in mortalibus.
Hei miſera, quónã clàm mihi abducis pedem?
Sum actura, quantum apparet, infœlix nihil.
QVID diſciplinis (dignum vt eſt) in cæteris
Sudamus, atque ſingulas inquirimus,

Ac non magis suadela, quæ mortalibus
Regina sola est, examussim exquiritur,
Datóque pretio discitur, quò quæ velit,
Ea quisque persuadere possit & assequi?
Quis itaque posthac læta promittat sibi?
Gnati tot illi non mihi adsunt amplius:
Abducor ipsa capta, & indigna patiens.
Vrbísque fumum en subuolantem conspicor.
Ast illud (etsi forsan importunius
Hunc admonere veneris) eloquar tamen.
Mea gnata Phœbas ad latus cubat tuum,
Quam multitudo Phrygia Cassandram vocat.
Vbi quæso nocteis rex suaueis iam refers,
Dulcissimorum aut in thoro complexuum
Quam gnata gratiam feret, & ex illa ego?
SIQVIDEM tenebræ & noctis oscula scilicet
Summam inter homines beneuolentiã ferunt.
Nunc igitur audi: hunc mortuum coram vides.
Hunc si iuuabis, quum sit affinis tibi,
Facies probé. vnius parum est oratio
Membri, neo vna lingua nobis est satis.
Vtinam quidem fiant mihi vocalia
Brachia, manúsq;, comæque, & extremi pedes,
Seu Dædali arte, siue quopiam deo,
Vt cuncta pariter genua contingant tua,
Ploréntque, & omnis generis emittant sonos.
O rex, & ô lux summa Achiuûm, flectere,
Dextrámque opiferam porge supplici rei
NIL aliud vt sit, attamen viri est probi
Vt faueat æquo, iusta, quod potest, iuuans:
Contrà, maleficos semper afficiat malis.
Ch. Mirum est profectò vt incidant mortalibus
Præfixa certis cuncta fati legibus:
Dum qui fuere nuper inimicissimi,
Statuunt amicos: rursus & qui beneuoli
Fuerant, eos odiis acerbant mutuis.

Aga. Ego téque gnatúmque, Hecuba, fortunas tuas
Suscipio miserans, supplicem simul manum:
Volóque, & deorum & æquitatis gratia,
Pœnas tibi istas hospitem impium dare,
Siquo videbis posse confieri modo
Simul vt tibíque commodetur, nec tamen
Me multitudo fauore Cassandræ sciat
Necem hanc tyranno Thracio molirier.
Scrupulo illud animum turbat iniecto meum,
Quòd illum amicum copiæ ducunt virum.
At rursus istum, qui peremptus est, suum
Hostem autumant. is siquidem est charus tibi:
Priuatim id est, nec pertinet ad exercitum.
At ista specta: nam volentem me quidem
Habes, vt adsim rebus adiutor tuis,
Opémque ferre promptum & accinctum tibi:
Contrà pigrum, si offendo multitudinem.

Hec. Heu,
V. r nemo quisquam liber est mortalium! aut
Fortuna seruum reddit, aut pecunia:
Aut scripta lex, aut multitudo ciuium
Vetat suopte viuere ex arbitrio.
Sed quia paues, nimiúmque multitudini
Tribuis, ego isto te leuabo metu.
Sis conscius modò siquid intendam mali
Huic qui peremit: cæterùm adiutes nihil.
Tantùm hoc ferente quæ feret, siqui interim
Existet aut tumultus, aut succursio,
Compesce tu, studere dissimulans mihi.
Porrò alia (fide) cuncta conficiam probè.

Aga. Quî quæso quid ages? num manu, quû lis anus,
Ferro prehenso barbarum interimes virum?
An mage venenis? siue quali tandem ope?
Tibi vnde amicos? quæ tibi assistet manus?

Hec. Hæc ipsa claudunt tecta Troadum gregem.

Aga. Prædam Pelasgûm fortè captiuas ais?

He. Per has quidem ſum vltura carnificem meum.
Aga. Et quî virile robur aderit fœminis?
He. RES valida, multitudo, nec ſuperabilis,
Armata quando eſt clanculariis dolis.
Aga. Res valida: ſed muliebre non probo genus.
He. Quid? nónne iuuenes nuper Ægypto ſatos
Omneis ſemel fœminea confecit manus?
Maréſque Lemno ſuſtulere fœminæ?
Sed qua gerendum ſit via negocium,
Iſtam mihi relinque ſollicitudinem.
Quin fœminam hanc per copias duci iube
Tutò: hoſpiti ſed tu per aſtum Thracio
Dic, Aduocat regina te dudum Ilii
Hecube, tuapte gratia haud minus ac ſua,
Gnatóſque refert ſcire & hos, quæ mox tibi
Narrabit illa. Sed recentem victimam
Agamemnon inter hæc veta ſepelirier,
Germanus vnà vt cum ſorore, vno rogo
Geminus dolor parenti, humo condi queant.
Aga. Ita fiet: at ſi nauigare copiis
Licuiſſet, hoc tibi haud queam largirier.
Sed quia ferenteis nunc negat ventos deus,
Manendum & operiendum erit nobis quoad
Detur ſecundus curſus atque commodus.
Bene vertat autẽ. ~~QVIPPE pariter omnium~~
~~Et publicitus & ſingulorum propriè~~
~~Refert, malis malè euenire, bonis bene.~~
Ch. Patria (heu dolor) Ilium, haud
Vrbs inexpugnata vocabere poſthac:
Tam denſa circum Danaûm tegere nube.
Domita, heu domita hoſti es,
Spoliatáque turrium corona.
Fumi vapore flagranti
Pingeris miſerabili nigrore.
Non te rurſus obambulabo.
Noctis medio interibam,

Quum iam à cœna somnus suauis
In oculos spargitur.
Solennibus ac sacris choreis
Cantibúsque peractis,
Iacet in thalamo maritus,
Suffixáque lancea
Paxillo hæret in alto.
Nec iam nautica cernit vsquam in
Campis agmina dira Troiæ.
Ast inter hæc mihi reuinctis
Mitris vaga lege, & orbe
Certo coma componitur
Aurei rotundum
Spectanti speculi æquor, atque
Lecto proxima stabam
Subituráque mox eram cubile.
Et oppidum occupat tumultus,
Phrygúmque talis vrbe clamor
Sonat, Quando Achiui, quando, agedum,
Populati validam Phrygum arcem,
Vestras domos repetetis?
At dulceis thalamos ego simplici
Relinquo veste, sicuti
Solent puellæ Dorides.
Nec profuit mihi quòd supplex
Procumberem Artemidi infelix.
Agor autem, oculis virum interemptum
Intuens pelagi per vndas,
Vrbémque respectans, vbi
Iam pedem reducem carina
Moueret vndiuagum per æquor,
Méque solo abduceret Iliaco;
Dolore concidi, germanam Dioscurorum Helenam execrans,
Idæúmque pastorem,
Pestiferum Paridem, quòd è parente
Tellure me exigeret,

Atque pellerent domo nuptiæ non nuptiæ,
Immo dæmonis
Malè amici
Atrox calamitas quæ piam. at
Illam neque maria tumida reuehant, neque
Ad patrias peruenerit ædeis.

Polym. O Priame pectori vir omnium meo
Chariſſime vnus, atque item chariſſima
Hecuba, illacrymo te contuens, vrbē ac tuam,
Iſtámque quæ modò eſt perempta, filiam.
Heu
Vt ſtabile nil eſt, nec licet confidere:
Confidere, inquam, non licet, ſucceſſibus
Vt qui ſecundis floret, haud in poſterum hic
Rebus repentè fiat aduerſis miſer.
Verùm excitato ſuſque déque numina
Miſcent tumultu cuncta. Proinde inſcitia
Veneramur illa. Flere at hæc quorſum attinet,
Quum nil medelæ ad priſtina adferant mala?
Abſentiam at tu ſiquid incuſas meam,
Ignoſce: nam fortè intimis aberam procul
Thraces in oris, hunc vbi appuleras locum.
Verùm vt reuerti, famula protinus domo
Pedem efferenti commodùm occurrit tua,
Verbis tuis mihi nuncians, quæ ſimul ego
Vt audii, è veſtigio huc me contuli.

He. Ore intueri te quidem aduerſo pudet
Polymeſtor, iſtiuſmodi ſitam in malis.
Nam cui beata viſa ſim, huic me pudor habet
In hoc ſtatu, in quo nunc ago, reperirier.
Neque te queam rectis tueri pupulis.
Sed ne putaris iſtud eſſe odio tui
Polymeſtor: atqui eſt quippiam in cauſa rei,
Vel lex recepta moribus mortalium,
ADVERSA ne qua fœmina ſpectet viros.

Polym. Neque miror equidē, me ſed ad quid eſt opus

Cuiúſque gratia moueo domo pedem?
He. Arcana res eſt quam tibi ac gnatis tuis
Cupio referre. proin ſatellites mihi
Procul his iubeto abſiſtere à tentoriis.
Pol. Abite. tuta hæc ſolitudo. tu quidem es
Beneuola nobis, beneuolus mihi hic item
Exercitus. Sed indicare iam tuum eſt
In quo beatum deceat afflictis opem
Adferre amicis. promptus admodum ſum ego.
He. Dic hoc prius: quem creditum domi tenes
Patris è manu meáque, Polydorus meus
Viuítne? deinceps reliqua percontabimur.
Pol. Viuit profectó. hac parte res bene habent tuæ.
He. Vir optime, vt probè loqueris ac digna te.
Polym. Poſt hæc quid ex me concupiſcis diſcere?
He. Etiam parentis nunquid eſt memor mei?
Polym. Quin clanculum ad te ſtuduit huc accurrere.
He. Sed ſaluum id aurum eſt Ilio quod attulit?
Polym. Seruatur iſtud in ædibus ſaluum meis.
He. Seruare perge, nec appetas res hoſpitum.
Polym. Abſit, mulier. iis quæ mihi adſunt, perfruar.
He. Scin' ergo quæ tibi prolo qui ac gnatis velim?
Polym. Ignoro, verbis indicabis hoc tuis.
He. Ametur, vt tu nunc amatus es mihi.
Polym. Age, quid volebas ſcire mecum liberos?
He. Gazæ Priamidûm abditę veteres humo.
Polym. Iſtuc referri filio cupis tuo?
He. Prorſum, & quidem per te. vir es etenim pius.
Polym. Quid igitur hos a leſſe oportet liberos?
He. Moriare ſi tu, ſcire & hos ſatius erat.
Polym. Probè eloquuta es, & hoc modo conſultius.
He. Scin' Iliæ delubra vbi ſint Palladis?
Polym. Theſaurus illic ſcilicet? ſigni at quid eſt?
He. Tellure ſumma prominens ater lapis.
Polym. At nunquid hinc quod ad hæc loqui velis
He. Seruos velim has quas extuli pecunias. (mihi?

Polym. Vbi nẽpe? an intra amictũ? an abditas ñabes?
He. Spoliorum aceruo his delitent tentoriis.
Poly. Vbi? nam hîc Pelasgûm nautica tabernacula.
He. Sunt propria captis fœminis tentoria.
Poly. Tután' satis sunt intus, atque absunt viri?
He. Intus Pelasgûm nemo, nos solæ sumus.
Sed intrò propera: quippe Graii ab Ilio
Cursum ad penates flectere cupiunt suos.
Vti cuncta vbi peregeris quæ te quidem
Peragere par est, tum tuis cum liberis
Eò queas reuertier videlicet
Vbi meum ipse collocasti filium.
Semi-chorus. Nondum dedisti, at forsitan pœnas dabis.
Portu vt procul quis turbidis vasti matis
Errans procellis, mox suaui orbabere
Anima, atque vitã d seres. SIQVIDEM dolo
Nec æquitati nec deis sat congruit.
Pestifera, pestifera mala.
Heu mentietur istius tibi spes viæ
Lethifera, quæ te adduxerit sub tartara.
Eho miser, sternêris imbelli manu.
Poly. Oculûm orbor eheu luce & aspectu miser.
Semi. Viri eiulatum Thracis audistis precor?
Poly. Heu rursus, eheu liberos necant meos.
Semi. Intus peracta genera supplicii noua.
Poly. Nunquam tamen quantumlibet pernicibus
Me pedibus effugeritis, immo protinus
Quatiens & ipsa tecta funditus eruam.
Semi. Vibratur ecce dextera telum graui.
Vultísne vt irruamus intrò? locus enim
Hecubæque & istis ferre suppetias monet.
Hec. Refringe (nequid parseris) vellens fores.
Oculos enim haud resarcies vnquam, neque
Viuos videbis quos necaui liberos.
Semi. Num Thracii victrix potiris hospitis?
Patrastín' hæc cuiusmodi narras hera?

Me. Mox hunc videbis prodeuntem ex ædibus
Cæcum, atque cæcis lubricantem passibus:
Pariter duorum liberûm cadauera,
Quos ipsa cum fortissimis Iliadibus
Ferro peremi. Iámque persoluit mihi
Pœnas. sed (vt vides) foras mouet pedem.
Verùm hinc procul concessero, ac vitauero
Iram æstuantem Thraca, & indomitum virum.
Polym. Heu quò ferar? quò intendam? quò torquebo
Quadrupedem gradum, montigenæ feræ
Pressa manu vestigia tentans? quónam,
Huc ánne illuc deflectam cursum,
Vt viricidis quæ me perdunt,
Troadibus iniiciam manum?
Scelestæ scelestæ Phrygum nurus,
Proh execratæ,
Quò me pauitantes,
Se abdunt latebris?
O vtinam meis sanguineis oculis
Medeare, medeare, mihi lumina
Cæca adimens Phœbe.
Atat sile, occulcum gradũ sentio harũ mulierũ,
Quò cieo pedem, carne atque ossibus
Me expleturus, bestiis è noxiis.
Epulo parato, quo mihi sumam
Pœnam iniuriæ meæ? Io miser,
Quò, quò rapior: sola tartareis
Bacchis relinquo secunda pignora, &
Cædem canibus cruentam,
Impias dapes montanámque prædam.
Quò tendo? quò me verto?
Vt sali nauis in fluctibus
Turgida vela distendens
Funestam in hanc me recipiens latebram
Custos meorum liberûm.
Ch. Eheu miser, quàm grauia perpeteris mala?

Sed quùm patraris fœda, pœnas asperas
Sumpsit deorum quisquis infensus tibi.
Polym. Eheu, o he ferocis
Gens martialis Thraciæ,
Hasta valens equisque.
Ohe Pelasgûm copiæ
Eho duces Atridæ.
Voco, voco, rursum voco:
Venite, adeste cursu,
Omnes rogati per deos.
Audit aliquis vocantem?
An nemo nobis feret opem?
Quæ vos moræ retardant?
Me perdidere fœminæ,
Me perdidere captæ.
Acerba, acerba pertuli.
Heu dira nostra clades.
Quò vertor aut quorsum feror?
Vtúmne subuolabo
Sublimem ad ætheris domum:
Vbi minax Orion,
Vbi Sirius oculis suis
Radios iacit micantes,
Flammis micantes igneis?
An tartari nigrantis
Tristem petam portum miser?
Ch. ~~v b i~~ quis malorum pondere atque sarcina,
Quàm vt ferre possit acerbiore premitur, huic
Sit venia vitam calamitosam linquere.
Aga. Me excitit huc audita vox. neque enim silens
Rupis profundæ filia, per exercitum
Reboauit Echo, concitans strepitum. at nisi
Euersa constet marte Graio Pergama,
Metú hic dedisset strepitus haud quaquã leue.
Polym. Agamemnon animo rex meo charissime,
Nam vocem vt audii, illico agnoui tuam,

En ipse nobis hoc quod accidit, vides,
Aga. Polymestor, ehem te quis euertit miser?
Quis ademit oculos, sanguine infectis genis?
Atque hos peremit liberos? is quisquis est,
In téque gnatósque odia sæua gesserat.
Poly. Adiuta captiuis Hecuba me fœminis
Extinxit: haud extinxit, immo & amplius.
Aga. Quid ais? patrastin', facinus hoc quod hic ait?
Tún' ausa es Hecube tam stupédam audaciã?
Poly. Hem quid ais? illa nuncubi hîc adest propé?
Age indica, dic vbi sit, vt raptam manu
Laniem, ac cruentem corpus omne sanguine.
Aga. Hem tu quid ais?
Poly. Hoc per deos te deprecor,
Isti furentem me sine iniiciam manum.
Aga. Tibi tempera, istam mente barbariem exués.
Dic, vt vbi téque & hanc vicissim audiuero,
Quapropter hæc patiare, recte iudicem.
Poly. Dicã ergo. Quidã Priamidûm minimus fuit
Polydorus Hecuba natus: hunc Priamus mihi
Domi educandum misit abs Troia pater,
Excidia iam tum prætimens vi bis suæ.
Eum peremi. Cur eum peremerim,
Audi. vt bene ac sapiente prouidentia
Metui, relictus ne tibi hostis hic puer
Troiam aggregans, hoc rursus incoleret solũ:
Porro vbi Pelasgi Priamidûm resciscerent
Superesse quendam, rursus huc appellerent:
Tum deinde Thraces hosce populantes agros
Incurrerent, nocente vicino Ilio,
Quo nunc & ipso rex laboramus malo.
Ast Hecuba simulac filii necem sui
Cognouerat, me hac arte duxit, abditos
In Ilio monstrare thesauros mihi
Promittit auri Priamidûm: cum liberis
In tecta solum inducit, vt nequis alius

Mortalium valeret hæc cognoscere.
Spondáque media sedeo curuato genu:
Statim frequentes hinc & hinc cingũt manus:
Ac velut amicum me Iliæ circunsident
Iuxtà puellæ,textáque Edonicæ manus
Tractant tenentes,lucidam videlicet
Ad auram amictus hosce spectantes probant.
Aliæque camaca dum intuentur Thraciam,
Iam me renudant duplici stolismate.
At quæ peperierant,hæ stupentes pignora
Librant in vlnis,ac vicissim per manus
Tradunt,vt à parente summoueant procul.
Dehinc post susurros inter ipsas mutuos,
Tacitásque post mussationes,ærea,
(Quibus ô dei modis!)repentè è vestibus
Lacinios proferentes spicula,
Fodiunt puellos:rursus hæ more hostico
Manus prehendunt atque continent meas,
Pedésque. gnatis ferre concupiens opem,
Si forsan ora gestiebam attollere,
Coma tenebãt:siue motabam manus,
Denso vndique imminẽte mulierum agmine
Atque opprimente,proficio miser nihil.
Porro supremum iam malum plusquã malum
Mirè patrarunt:quippe correptis manu
Acubus,mihi orbes luminum miserrimos
Fodiunt,cruentant,deinde mox circum domũ
Fugitant.at ipse nempe prosilio foras
Vt fera cruentas persequens cursu canes:
Omnémque lustro parietem,venantis in
Morem modúmque,concutióque & dissipo.
Atque hæc quidé sum passus,Agamemnõ,tibi
Dum facere gratum studeo,sustollens tuum
Hostem.sed,vt ne verba longius traham,
De fœminis si dixit antehac quis malè,
Hodiéve dicit,siue pòst dicturus est,

Cuncta hæc ego compendio dicam semel.
NEQVE terra simile, nec fretum gignit genus.
Atque illud ipsa discit experientia
Semper, cui cum illis negocium incidit.
Ch. Tanta caueto vtare confidentia,
Néve ex tuis ipsius æstimans malis,
Muliebre sic vel omne vituperes genus.
Pleræque nostrûm aliæ quidem laudabiles,
Aliæ malarum de grege ac numero sumus.
He. Agamemnon, haud decet hominẽ lingua magis
Vllo valere tempore, ac factis valet:
Sed seu proba egit, oportet & probè loqui:
Seu praua, rursum dicta & esse putida:
Nec iniqua quæ sunt, posse dissérere bene.
Cati quidem sunt ista qui callent probè,
At non quierunt esse ad extremum cati,
Verùm malis periere cuncti cladibus,
Nec vllus horum exitia suffugit sua.
Et hoc quidem ad te sit mihi procœmii,
Ad hunc reuertar, ac locis respõdero.
Quid ais? Achiuos vt labore duplici
Leuare posses, gratiáque Agamemnonis
Mucrone gnatum tún' peremisti meum?
Atqui sceleste, primùm Achiuûm cuipiam
Haudquaquam amicum barbarũ fuerit genus,
Neque possit esse. deinde quánam gratia
Prodesse properas? num quòd affinis cui aut
Cognatus esses? aut quid argumenti habens?
An ne reuecti carperent segetem tuæ
Telluris? horum cui, putas, facies fidem?
Aurum (fateri vera si modò voles)
Et tua cupiditas filium extinxit meum.
Etenim doce illud, donec incolumis fuit
Troia, vrbsque adhuc munita turribus stetit,
Vixítque Priamus marte florens Hectoris,
Quin tum, mereri de hocce si libuit bene,

Quum gnatum haberes nutriẽdum in ædibus,
Aut enecasti, aut viuum in Argiuûm manus
Ductum dedisti? at nos vt occidimus, simul
Et ab hoste captam fumus vrbem prodidit,
Jugulasti amicum, & ad lares profugum tuos.
Ausculta ad hæc nunc, vnde sceleratus magis
Videare. Si beneuolus Argiuis eras,
Aurum quod esse tu fateris haud tuum,
Adferre decuit, ac dare iis quibus erat opus,
Annósque multos patria degunt procul.
At tu manu ne nunc quidem euelli tua
Patere, at potiris possidens in ædibus.
Quòd si educare filium vt te dignum erat,
Sic educasses atque seruasses meum:
Laudé profectò compariasses inclytam.

SIQVIDEM in malis qui sint potissimùm
Patent amici, læta amicos passim habét. (boni
Iam si fuisset opus tibi pecunia,
Incolumis & modò ille vixisset, tibi
Thesaurus ingens filius fuerat meus:
At nunc nec istum amicum habes tibi virum,
Aurúsque lucrum periit, ac gnati tui
Túque ipse ad istum scilicet agitis modum.
Porro illud Agamemnon tibi iam dicam ego.
Hunc si iuuabis, vir videbere improbus.
Nam nec pio nec fido in hos in quos decet,
Non æquo amico, non bono, facies bene:
Quin te malis gaudere dicemus, quia
Sis talis ipse. heris sed haud conuicior.

Ch. RES mira, vt homini materiã semper probã
Orationis, facta suppeditant proba.

Aga. Aliena nobis iudicare graue est mala,
Tamen necesse est. nam pudor sit, in manus,
Reiicere causam, quum semel receperis.
Mihi, vt sciens sis, neque meapte gratia,
Sed neque Pelasgûm, homine videris hospité

Necaſſe, verùm vt aurum haberes in domo.
Nunc in malis quæ conferunt tibi, loqueris.
Iugulare forſan hoſpitem, vobis leue eſt,
Nobis Achiuis iſtud oppidò eſt graue.
Quínam probrum ergo fugio, ſi pronuntiem
Te iam innocétem? non profectò vllà queam.
QVIN potius, vbi quæ nõ licét haud veritus es
Patrare, tolera quæ viciſſim non libent.

Polym. Proh, vt videtur, victus à muliercula
Capta, dabo ſupplicia deterioribus.

Aga. Meritóque, quando tute patraſti mala.

Polym. Heu liberos oculoſque fleo miſer meos.

Hec. Doles? dolere filium haud credis mihi?

Polym. Maleficæ gaudes, me quòd afficias malis?

Hec. Quid enim? vlta te, non gaudeam iure optimo?

Polym. At non item fortaſſis vbi te vis freti.

Hec. Nunquid vehet Pelaſgici ad plagas ſoli?

Polym. Immo ſupremis lapſam ab antennis teget.

Hec. Saltus ad hos quis adiget inuitam? cedo.

Polym. Malum ipſa celeri nauis aſcendes pede.

Hec. Alatán' humeris? vel quibus tandem modis?

Polym. Fies canis, oculos igne lucenteis gerens.

Hec. Quî nota formæ verſio tibi eſt meæ?

Polym. Threicius augur Bacchus iſta prodidit.

Hec. At ex tuis nil ille præcinuit malis?

Polym. Sic neutiquam me fraude cepiſſes tua.

Hec. Defunctán' illic ánne viua finiar?

Poly. Defuncta. tumulo nomen indetur tuum.

Hec. Sumptum à figura? aut quod aliud dicis meum?

Poly. Canis ſepulchrum, nauitis ſignum vagis.

Hec. Nihil laboro, poſteaquam te vlta ſum.

Poly. Quín filiam neceſſe Caſſandram mori.

Hec. Equidé hæc abominor, in caput reprecãs tuum.

Poly. Coniux at illam interimet huius aſpera.

Hec. Ne ſic mihi vnquam gnata Tyndari furat.

Poly. Quin ipſum & hunc, bipenne librata in caput.

Aga. Itán' furis tu, qui malum accersas tibi?
Poly. Neca: at lauacra mortifera te Argis manent.
Aga. Non hunc ministri vi trahetis hinc procul?
Poly. Audire graue?
Aga. Non ora continebitis?
Poly. Opprimite. dictum est.
Aga. Quàm potest ocyssimé.
Non huncce solas deferetis in insulas,
Adeò procaci quando lingua abutitur?
At Hecuba tu proh misera, funera gemina
Abi atque sepeli. vos oportet herilia
Adire quanque Troades tentoria.
Etenim hos secundos video ventos, patriam
Versus. bene autem nauigemus, atque item
Liceat domi res prosperas offendere,
Tandem expeditos hisce iam laboribus.
Ch. Ite ad portus agite, & Graiûm
Ad tentoria tendite sæua,
Experturæ posthac sortis
Ærumnas seruilis acerbas.
Nam sic vrget nescia flecti &
Cogit dura necessitas.

GVILIELMO ARCHI-EPISCOPO CANTVA-rienſi Eraſmus Roterodamus

S. P. D.

Poſteaquam huic tragœdiæ manus admoliri cœpiſſem, amplisſime Præſul, protinus alium quendam orationis guſtum diuerſámque carminis indolem ſentire mihi ſum viſus. Nam (ni fallor) & pluſculum habet candoris, & fuſior eſt dictio, quo quidem nomine Sophocles videri queat. At rurſus argumentorum denſitate, quaſique de-

clamatoria quadam suadendi ac dissuadendi facultate, parentem Euripidem magis refert. Quãquam vtri sit inscribenda, neque meum est pronunciare, neque magni referre puto. Nobis tamen visum est de pristina illa nostra religione nonnihil remittere, ne non hac etiam in parte congrueremus argumẽto. Proinde Iphigeniam paulo tum fusius tum copiosius traduximus, at ita rursum vt ab interpretis fide neutiquã recederemus. Hoc vno in vtraque sumus ausi dissentire, quod in choris immodicam illam carminum varietatem ac licentiam, aliquantulum temperauimus, sperantes futurum vt hac in re docti nobis veniam darent, nimirum in tantis versantibus angustiis: quandoquidem nec Flaccus lyricorum, neque Seneca tragicorum poetarum tantam in metris aut pedum libertatem, aut generum diuersitatẽ sit æmulatus, quum vterque sequeretur Græcos duntaxat, non etiam interpretaretur. Quod si mihi per graniora studia liceret alias aliquot vertere tragœdias, non modò me non pœniteret huius audaciæ, quinetiã non vererer Chororũ & stilum & argumenta commutare, malléque vel locum quempiam tractare communem, vel in amœnam aliquam παρέκβασιν expatiari, quàm in canoris (vt vocat Horatius) nugis operam sumere. nusquam enim mihi magis ineptisse videtur antiquitas quàm in huiusmodi choris, vbi dum nimium affectat noue loqui, vitiauit eloquentiam: dumque verborum miracula venatur, in rerum iudicio cessauit. Vale meum decus.

NIAE IN AVLIDE PER DES. ERAS. ROTER.

Postquam Græcorum duces omnes vnà cum classe reliquóque belli apparatu in Aulidem conuenissent, vt inde pariter ad Troiam euertendam nauigarent, tanta cõsequuta est cæli tranquillitas, vt nullis flantibus ventis non esset nauigandi facultas. Quare quum exercitus iam molestè ferret se frustra tempus ibi terere, consultis extis Calchas augur respondit, Dianæ Aulidensi immolandam esse Iphigeniam Agamemnonis filiam, atque ita Græcos feliciter ad Ilium nauigaturos. Itaque conuocato exercitu, Agamemnõ persuasus à Menelao, patitur fieri decretum vt accersatur puella. Cæterùm quo libentius eam Clytæmnestra mater mitteret, priuatim fingunt titulum, quasi Achilli Græcorum principum optimo foret nuptura. Hoc commentum soli nouerant, Agamemnon, Menelaus, Calchas, atque Vlysses. Atqui missis iam ad vxorem literis, Agamemnon, quum superioris consilii pœniteret, & futurã cædem filiæ ferre non posset, noctu clanculum alias ad vxorem literas scribit, denuncians ne virginem mittat in Aulidem. in aliud enim tempus proferendas nuptias. Eas antelucano seni cuidam seruo Argos perferendas committit, expositò simul earum argumento. Verùm hunc cum epistola Menelaus, dum & ipse ante lucem puellæ aduentum obseruat, intercipit, & acriter cum fratre de consilii inconstantia expostulat. Interea è comitatu Clytæmnestræ præcurrens quidam, Agamemnoni Menelao præsente nunciat adesse in Aulide Iphigeniam vnà cum matre & Oreste infante: neque eam rem clam esse exercitu. Ibi simulatque Menelaus sensit illi iam non esse integrum filiam remittere, fictè cœpit fratri suadere ne virginem sua causa pateretur occidi. Dum hæc inter illos versantur, interim aducta Clytæmnestra cum filia, multisque modis exagitantur patris af-

fectus, dum consilium de iugulanda filia studet cel are. Qua de re dum consulturus Calchantem abiisset, interea accessit Achilles expostulaturus cum Agamemnone. Salutatur à Clytæmnestra tanquam futurus gener. Achilles ignarus demiratur. Ibi seruus senex ille cui literæ secundæ fuerant cõmissæ, rem profert, prodit que consilium regis. Indignatus Achilles quòd ad cædem virginis suo nomine essent abusi, in concilio defendit eã ne perimatur: sed vincitur suffragiis. Itaque quum res ad summũ tumultum spectare videretur, reliquo exercitu postulãte puellã, cõtrà Achille cũ vniuersis depugnare parato, ipsa vltrò mutata sententia, suadet matri satius esse speciosam oppetere mortem, quàm obsuam vnius vitam, aut tot principes in certaminis periculum vocari, aut rem tantam omitti. Ducta igitur ad aram deę, ipsa quidem sublata est in Tauricam regionem, at eius loco cerua supposita est. Sacro peracto nauigant Græci.

PERSONÆ FABVLÆ.

AGAMEMNON.
SENEX seruus eius.
CHORVS ex mulieribus Chalcidensibus.
MENELAVS frater Agamemnonis.
CLYTAEMNESTRA vxor Agamemnonis.
IPHIGENIA filia Clytæmnestræ & Agamẽnonis.
ACHILLES dictus sponsus.
SENEX minister.
NVNTIVS.

IN AVLIDE, ERASMO ROTE-
rodamo interprete.

AGAMEMNON.

Sen. HOrsum senior prodi tectis.
Prodeo, sed quid molire noui
Rex Agamemnon?
Aga. Mox cognoris.
Sen. Ocyus appropero, mea nanque est
Multum impigra vigilque senecta,
Sic vt & ipsis constet & adsit
Vigor atque acies sua luminibus.
Aga. Ergo quod hoc, age, traiicit astrum?
Sen. Sirius ardens, qui Pleiadibus
Septemgeminis vicinus, adhuc
Medio rapidus fertur cælo.
Aga. Hinc nulla strepit vox, non auium,
Sed nec pelagi: taciti venti
Tranquillum sternunt Euripum.
At tu quid ita tecta relinquis
Rex Agamemnon?
Aulida adhuc habet hanc alta quies,
Nec muris cessere excubiæ.
Introeamus.
Aga. Tu mihi sorte
Felice senex esse videris.
NAM felicem censeo sanè
Ego mortalem quisquis tutum
Ignotus & inglorius ævum
Transmisit: qui verò ætatem
Egerunt in honoribus, horum
Sortem haud duco perinde beatam.

Sen. ATQVI in istis decus est vitæ.
Aga. Sed decus istud, lubrica res est.
Etenim votis dulce quidem ipsus
Est honos: ast vbi contigit idem,
Tum discruciat. modò relligio
Diuûm non sat ritè peracta
Labefactàm subuertit vitam:
Modò rursum hominum mentes variæ
Ac difficiles prorsus acerbant.
Sen. Haud ista viro in principe laudo.
Non te seuit ad omnia læta,
Agamemnon, Atreus.
GAVDERE atque dolere necesse est,
Mortalis enim es. Sin tu nolis,
Tamen eueniet. sic diis placitum.
At tu apposito lumine tædæ
Scribis epistolium,
Hoc quod manibus nunc quoque gestas.
Rursum deles quicquid scriptum est,
Atque obsignas, deinde resignas:
Piceámque solo illidis, liquidas
Fundens lacrymas.
Et sic anceps tecum varias,
Vti nil desit
Quominus insanire puteris.
Quid habes? quid habes?
Quæ noua res, quæ noua res quæso
Te rex agitat?
Quicquid (age) est, imperti nobis:
Fido atque probo dixeris homini.
Nam tibi quondam dotis partem
Cum vxore tua me Tyndareus
Misit dignum sponsæ comitem.
Aga. Ledæ obtigerunt Thestiadi tres filiæ,
Phœbe, Clytæmnestréque, quã mihi duxi ego,
Helenéque. at huius nuptias multi proci

Petiere iuuenes Græciæ opulentissimi.
Verùm hinc minæ truces coortæ, & mutua
Cædes virûm imminere visa non leuis,
Quisquis fuisset non potitus virgine:
Ita vt hæsitaret mente Tyndareus pater,
Vtrúnne daret annon daret: nimirum agens
Sibi res vt ista cederet prosperrimé.
Atque interim illud venit in mentem viro,
Vti coirent iureiurando proci,
Atque inter ipsos iungerent dextras, ad hæc
Adolenda diuûm ponerent aris sacra,
Ac semetipsi adstringerent, diris ad id
Caput obligantes imprecationibus,
Vt quisquis esset ea potitus coniuge,
Huic adessent vindicaturi simul,
Si quisquam eam per vim raperet ex ædibus,
Depellerentque possidentem à coniuge,
Bellóque adorti ciuitatem excinderent
Armis, perinde Pelasgicam atque barbaram.
Vbi fœdere autem sunt adacti, ac denique
Astutus ex animi sui sententia
Persuasit illis arte & ingenio senex,
Gnatæ facit ius vti procis ex omnibus
Deligeret vnum quemlibet sibi virum,
Quocunque grata ferret aura Cypridis.
Menelaon illa deligit, & ô si foret
Nunquam potitus. dein profectus Ilio
Lacedæmona ille, qui arbiter pridem trium
Fuerat dearum, (vulgò vt homines dictitant)
Insignis ac nitens amictu florido,
Auróque fulgens, barbarum videlicet
Luxum atque cultum gentis ostentans suæ,
Amans amantem fugit abreptam vehens
Helenen, & Idæ abduxit ad bubilia.
Menelaus itaque solus è Graiis graui
Ita furens, vetusta soceri fœdera

Testatus, esse ius & æquum prædicat,
Vti ferant iniuria læsis opem.
Hîc ergo Danaûm turba marte percita
Capessit arma, arctósque in Aulidis sinus
Conuênit huc, & ratibus & scutis simul
Instructa, equísque curtibúsque plurimis.
Hinc me ducem legêre Menelai vice,
Quia frater essem. Sed vtinam loco mei
Alii hoc honoris contigisset cuipiam.
At nunc coactis vndequaque copiis,
Hac ociosi desidemus Aulide,
Quòd nauigandi copiam venti negent:
Calchásque vates musitans tacitus diu
Respondit, Iphigeniam (ego cui pater)
Diuæ immolandam huiusce præsidi loci.
Ita nauigandi copiam Graiis fore,
Simúlque Troiæ diruenda mœnia,
Hanc si immolassent: sin minus, tum nõ fore.
At ego, hæc vt audio, iubeo voce publica
Dimittat omnem Talthybius exercitum,
Vt qui illud animo facinus haud vnquam meo
Laturus essem, gnatam vti perimerem meam.
Totas ibi arteis frater intentans mihi, ac
Expertus omneis persuadendi vias,
Tandem impulit me atrox vt auderem nefas.
Ego itaque litteris ad vxorem datis,
Quò filiam huc transmittat impero, velut
Nupturam Achilli, & dignitatem exaggerans
Viri, negánsque hunc velle iunctis copiis
Cum classe Achiuûm soluere in Phrygas simul,
Nisi sponsa nostra detur in Phthiam è domo.
Commentus hanc persuasionem ad coniugem
Meam, puellæ obtexo falsas nuptias.
At hæc vt habeant, soli Achiuûm nouimus,
Menelaus, ego, Calchas, Vlysses. Cæterùm
Quæ tum parum bene statuerã, nunc has bene

Recanto corrigóque per tabellulas,
Quas me sub vmbra videras noctis senex
Reuincientem & colligantem denuó.
Sed eia, ad Argos hanc epistolam ferens
Concede. Quicquid intus occultat rei
Cera silentibus exaratum litteris,
Sermone id omne prorsus exponam tibi.
Es enim fidelis coniugi ac domui meæ.
Has iterum tibi mitto tabellas
Ledę germen.

Sen. Fare, enarrá, quò voce tuis
Scriptis consentanea dicam.

Aga. Ne gnatam horsum transmitte tuam
Ad sinuosam Euboiæ rupem
Aulin tacitam.
Siquidem tędas virginis aliud
Nunc in tempus producemus.

Sen. At sponsa frustratus Achilles
Nónne minaces animos tollet
In te, atque tuam simul vxorem?
Hinc etiam instat graue discrimen.
Cedo, quid censes?

Aga. Nomen non rem præbet Achilles
Neque cognouit de coniugio,
Quódque dolo nos agimus, nescit,
Neque quòd finxi gnatam thalamo
Ipsi iuncturum esse iugali.

Se. Dira parabas rex Agamemnon.
Itáne prolem nomine ficto
Sponsæ, fueras Danais produ-
cturus, vt esset victima diuæ?

Aga. Hei misero mihi, mente errabam.
Eheu tristem trahor in luctum.
Sed iam celeri procurre pede,
Neque te quicquam tardet euntem
Serior ætas. *Se.* Rex, accelero.

Aga. Néve ad fontes arbore multa
Nunc desideas lentus opacos,
Neu te blandus subigat somnus.
Sen. Quin verba bona ô rex eloquitor.
Aga. Vndique sectam scrutare viam,
Circumactis obseruans oculis
Nequà fallat te mea coniux
Curru præteruecta volucri,
Gnatam rhedis huc deportans
Danaûm ad classem.
Sen. Fiet: *Aga.* Iam te propripe septis.
Nam si vecta occurrerit illa,
Auersa domùm frena reflectes,
Ad Cyclopia mœnia tendens.
Sen. At quî fiet vt hæc referenti
Dicta, fidem mihi sint habituræ
Tum tua filia, tum tua coniunx?
Aga. Symbolon hoc, quod in hisce tabellis
Portas, serua.
Fuge: iam lux albescit, & aurora
Ignea surgit,
Ac Phœbeæ flamma quadrigæ.
Hanc operam mihi sume iuuando.
NEMO ex omni parte beatus:
Nunquam siquidem natus quisquam est
Cui nil fuerit quod cruciaret.
Chorus Modò profecta Chalcide patria,
mulie Quæ semper arcto tunditur æquore,
rum Arethusa, puro vitrea flumine,
Chal Rigat arua, veni littus ad Aulidis
cidẽs. Euripicos emensa fluctus,
Agmina Graiugenûm vt viderem,
Classémque Pelasgûm
Semideûm: quandoquidem
Ad Phrygiæ Pergama Troiæ

Iam mille narrant ducere nauibus
Noſtri mariti clarum Agamemnonem, &
Flauicomum Menelaum
Fratrem huius, vnà vt Tyndaridem petant,
Quam paſtor Eurotæ ad virenteis
Plurima arundine ripas
Idæus rapuit Paris,
Præmia quæ Venus
Donarat illi tunc vbi leuium
Ad fontium viuas ſcatebras
Cum Iunone Iouis coniuge maximi,
Et cum belligera Pallade, principis
De laude formæ, Cypria mollium
Mater blanda Cupidinum
Certaret. Atqui per Triuiæ nemus,
Lucúmque crebris perpetuò ſacris
Halantem venio. mi tenera interim
Dum ſic conſpicior viris,
Repentè obortus
Suffundit ora purpureus pudor,
Multiiugos clypeos auenti
Cernere, & armigerorum
Ferrea caſtra Pelaſgûm.
Bellaces item equos cernere, & acrium
Agmina denſa virûm.
Ac conſpexi equidem duos
Tentoriis in iiſdem
Aiaces, patris hunc germen Oilei,
Hunc Telamone ſatum,
Iuge decus Salaminiis.
Necnon Proteſilaum
His pariter aſſidentem,
Colluſitantes teſſerarum
Iactibus omniiugis.
Conſpexi Palamedem,
Quem Neptunia proles

Produxit: neque non viribus ac manu
Insignem Diomedem,
Oblectantem animos iactibus æneis
Disci: nec procul hoc Merionem, inclytam
Gradiui sobolem patris,
Miraculum mortalibus:
Et Laertiaden, profectum
Montuosa ab insula.
Necnon Nirea, quo nemo Pelasgica
Inter pulchrior agmina.
Tum cursu & volucri pedum
Ventis cum rapidis fuga
Decertare potentem
Achillem, dea quem progenuit Thetis,
Chiron finxit & educauit,
Vidi littoreis in arenis
Armis onustum currere.
Certabat autem cum citis quadrigis,
Cursu volans pedestri,
Et anteuertens deproperat statæ
Laudem tollere palmæ.
Eumelus acris inter
Ista Pheretiades
Quadrigæ moderator
Exclamat. huic profectò
Vidi equas pulcherrimas,
Frenisque pictas aureis,
Stimulo incitante cursum,
Vastum celerare per æquor,
Partim arcuato supposita iugo,
Albis terga notis diuariantibus,
Partim hinc & hinc æqualibus additas
Extra iugum catenis,
Obliquos glomerare flexus,
Rufis conspicuas pilis.
Porrò curribus imis,

Quà talum premit vngula,
Diuerso varias colore.
Iuxta has in armis Æacides gradu
Fertur citato, sæpe volubili
Cantho propinquus, feruidóque
Proximus axi.
Posthæc ad numerosæ
Classis peruenio trabeis,
Spectaculum ingens, nec recitabile,
Quò mihi blanda voluptas
Fœmineos oculos
Gratissima tuendi
Illecebra satiaret.
Cornúque dextrum Myrmidonum manus,
Quæ Phthii ducis
Militat auspiciis,
Quinquaginta agitans carinas
Pernices rapidásque tenebat.
Porrò in eminentium
Puppium fastigiis
Sculptiles auro deæ
Æquoris Nereides
Stabant, nempe Achilleiæ
Signa cohortis,
Atque his ordine proxima,
Paribus recincta remis
Classis stabat Argiuûm,
Quos Mecistiades agebat,
Capaneóque satus
Bellator Sthenelus. dehinc
Proles inclyta Thesei
Sexies denas agens
Dite ex Atthide naueis,
Per seriem positas
In statione tenet.
Harum in puppibus eminebat

Pallas diua volucribus
Nixa quadrigis,
Signum bene ominatum,
Visúque faustum nauitis.
Bœotiorum bellicum
Rursus apparatum
Quinquies decem rates
Vidi fluctisecas citásque,
Adprobè decoratas
Signis: quippe minacibus
Cadmus in rostris erat
Fuluum tenens draconem.
At cohorti nauticæ
Terrigena præerat
Imperator Leitus,
Phocys cui patria tellus.
Pone illos, totidem nauibus è Locris
A duectis sequitur gnatus Oilei
Throniaca vrbe profectus.
Cæterùm è Cyclopiis
Satus Atreo Mycenis
Centum rateis agebat
Denso refertas milite.
Huic aderat pariter
Ductor Adrastus
Nempe amicus amico,
Vti, quæ domo relicta
Barbaras Phrygum
Fuerat secuta nuptias,
Marte pollens Græcia
Vindicaret Tyndarin.
Ad hæc Pylo profecti
Nestoris Gerenii
Vidi rateis. in puppibus arduis
Insignii stabat vice, taurico
Alpheus ore fictus,

Qui Pylios celer
Dissecat agros.
Bissenis aderant nauibus insuper
Aenianorum cohors,
His praefectus Iuneus.
Hos item sequuntur
Euryto duce
Optimates Elidis,
Quos vniuersa plebes
Dicit Epeos.
Agmenque agebant albireme
Phyliaci manipli.
His ductor praerat Meges
Quem miserant Echidnae
Insulae appellentibus
Periculosae nauitis.
Ast Aiax Salaminiae
Vrbis alumnus,
Cornu iunxit vtrunque,
Dextrum atque leuum, comminus admouens
Bissenas rateis
Praecipites agilesque, &
Vltimus agmina clausit,
Sic vt inaudii.
Nam classicam cateruam
His ipsa vidi oculis.
Aduersus hancce barbaras
Quicunque dux phalanges
Committet, is saluus domum
Nunquam est rediturus, opinor.
Illic itaque naualium
Audii vidique
Agminum cohortes.
Eadem domi recordor
Meos apud penateis
Audisse de Pelasgum
Conuocatis copiis.

Se. Menelae iam audes grauiáque ac immania,
Audere quæ te neutiquam licet aut decet.
Me. Abi.nimis profectò heris fidelis es.
Se. Mihi exprobrasti probrum honestum scilicet.
Me. Iam vapulabis eiulans ac flens mihi,
Quæ te nefas patrare,si patraueris.
Se. Te soluere tablas non decet quas ego fero.
Me. Neque ferre Achiuis te decet cunctis malum.
Se. Contendis hæc frustra.has sed amittas mihi.
Me. Haudquaquã cõmittã.Se. Sed nec ego remisero.
Me. Sceptro tuum tibi mox cruentabo caput.
Se. AT pulchrum heri vel mortem obire gratia.
Me. Omitte.multa seruus homo verba hîc facis?
Se. Agamemnon here,vim patimur. hic epistolam
Tuam manu violentus extorsit mea:
Æqui nec vlla huic ratio constat nec boni.
Ag. Hem quid tumulti in foribus, aut conuicii?
Se. Meum potius atque huius est rem dicere.
Ag. Cęterũ Menelae,cũ isthoc causa quæ tibi incidit
Litis & contentionis? cúrque vi trahis meum?
Me. Aspice in nos rectà, vt hoc capiam loquendi
exordium.
Ag. Num verebor lumina in te tollere, Atreo satus?
Me. Hasce nũ tabulas vides,scripti ministras pessimi?
Ag. Video:quãprimũ sed istas manibus amittas tuis.
Me. Non prius,quàm quicquid intus, aperiam cuncto agmini.
Ag. Itáne scis quæ neutiquam te fas erat cognoscere?
Idque refractis(opinor) epistolæ signaculis.
Me. Aperiens videlicet,quò te malorum denique
Pudeat ac pigeścat horũ quæ patrasti clanculũ.
Ag. Verùm eas vbi nactus?O dii,mentis impudentiã.
Me. Nempe dum cautus tuã seruo maneóque filiã,
Nunquid Argis adueniret ad Pelasgûm copias.
Ag. Cæterùm qui conuenit,tu res vt obserues meas?
Obsecro, annon est viri istud impudentis &
improbi?

Me. Sic enim tulit volũtas. seruus haud sum ego tibi.
Ag. Ista non indigna & intoleranda quęso per deos?
Itáne per te non licebit nec finar negocia
Propriæ domus meo pte temperare arbitrio?
Me. Varia sentis, nunc quidem illud, alia dudum, aliud statim.
Ag. Dicta phaleras. EST malum autem docta lingua pestilens.
Me. VARIA mes, iniqua res est, atq; amicis abdita.
Iámque te verbis reuincam. tu per iracundiam
Vera ne negato. nõ ego te admodũ laudauerõ.
Scín', creari vbi studebas dux Achiuũm ad Iliũ,
Frõte sic speciéq; nolés, sed animo sanè volés,
Quàm tum eras submissus, omnem prensitando dexteram,
Ac fores habens patenteis cuilibet popularium,
Et salutãs ordine omnes, quisquis esset obuius,
Siquis etiam noluisset, hunc honorem quæritãs
Emere comitate morum à multitudine ciuiũ?
Ast vt imperio es potitus, non es iisdẽ moribus,
Nec vicissim vt antè, amicus iis manes q. se tibi
Præstitere dudum amicos: sed aditu superbus ac
Fastuosus, abditúsque delites in ædibus.
AT suos mutare mores haud decet probũ virũ,
Posteaquàm splendidis donatus est honoribus:
Maximè sed tunc amicis esse firmum conuenit,
Quando maximè iuuare iam potest felicior.
Hæc tibi primùm opprobraui, primùm vbi experior malum.
Deinde in Aulin vt appulisti, omnísque Graiũm exercitus,
Nullus es, sed abnegante prospero cursum mari,
Illico fortuna quam dii miserant, te perditum
Mente cõstrauit. Pelasgi at interea hæc dimittier
Flagitant classem, negantes esse consilii sibi
Vt diutius laborem frustra in Aulide trahant.

Fama porrò quàm fuisset fœda & infelix tibi,
Quãta item perplexitas animíque cõsternatio,
Mille quum præfectus esses imperator nauibus,
Ni Phrygum campos repleſſes bellicoso milite?
Méq; cõsulis quid ageres quámve reperires viã,
Ne tibi regno abdicato, famę & occideret decus.
Hinc vbi inter sacra vates filiam edixit tuam
Immolandam Artemidi Calchas, atque ita Danais fore
Cursum ad Ilium secundum, méte gauisus, lubés
Te immolaturum puellam pollicebaris deæ,
Ac volens, non vi coactus (hoc caueto dixeris)
Coniugi iubes vt horsum filiam mittat tuam,
Nomine hoc, quò tanquam Achilli sponsa nuberet viro.
Nũc repétè vers⁹, alias mittis immemor schedas.
Filiæ nec iam futurus diuus occisor tuæ.
Age, sed hic est ipsus æther testis atque cõscius,
Ista qui te pollicentem vidit atque exaudiit.
ACCIDIT nimirum idem isthuc plurimis mortalibus
In capessendis negociis, qui quidé enixè quoad
Assequantur elaborant, deinde fœdè deserunt.
Idque partim incogitanti ciuium vecordia,
Partim ité meritò atq; iure, quãdo non idonei
Nempe reperiuntur ipsi rem tueri publicam.
Ego potissimùm inauspicatę Græcię vicé gemo,
Quæ patrarę, insigne quiddam & glorioſum in barbaros
Perditos conata dudum, iam tua causa ac tuæ
Gnatæ, eis risum mouebit scilicet fœdissimum.
NEMINEM loci crearim præsidem, aut belli
Seu rei, seu dignitatis, officíve gratia. (ducem,
Méte dũtaxat sagaci oportet esse præditũ hunc,
Bellicam qui rem adminiſtret ciuitatis nomine.
Quippe princeps ille, quisquis præeminet prudentia.

Ch. RES dira, verbis inuicem altercarier,
Dictisque fratres dimicare mutuis,
Siquando lis inciderit aut contentio.
Aga. Bene tibi Menelae contrà iam volo maledicere,
Idque paucis, necui parum prudenter ac nimis
Inuerecundè putemur agere: sed modestiùs
Tibi loquemur, quippe fratri. NAM vir improbus quidem
Is mihi videtur esse qui vereri non solet.
Cedo mihi, quid acerba spiras sic cruento lumine?
Quis nocet tibi? quídve factum est? anne raptæ
Recipere pręclara sanè cõcupis cubilia? (cõiugis
Nõ tibi hoc præstare nostrũ est: nã tuorũ tu tibi
Ipsus auctor es malorũ. deinde cõmissi obsecro,
Ipse quod nũquã patrarim, innoxio pœnas luã?
Nostra num te ambitio mordet? at venustam coniugem
Misso honesto, æquo bonóque, vis tenere amplexibus.
NAM viri mali improbíque sunt voluptates malæ.
Ego quòd antehac ista non perpenderim consultiùs,
Sanus haud sum, an veriùs tu? quippe q. cõnubio
Quum fies malo leuatus, denuò repetas miser,
Postquàm diis secundis res bene obtigerit tibi.
Sed proci olim tibi Tyndarea deierarũt fœdera,
Improbi, nequã, & superbis imminẽtes nuptiis.
Ast ego ipsam spẽ videlicet arbitror magis deam
Illud effecisse quàm te vímve cõsilii tui:
Quos agés, bellũ auspicare. nã reor fore vt scias
Méte vecordi inita prauè, víque adacta fœdera:
Cæterùm meos ego non liberos mactauero.
Ac tuo quidem arbitratu cõmodóque scilicet,
Coniugis vindicta fiet præter æquum pessimæ?
Me dies noctésque mœstis lacrymis confecerit,

Impia interim patrantem & æquitati dissona,
In meos quos ipse seui sustulíque liberos?
Hæc breui tibi dicta sunto plana & expedita: sin
Sapere rectè tu recuses, mea bene statuã tamen.
Cho. Diuersa dictis ista superioribus
Relata sunt: at illud admonent probè,
VIM propriis esse abstinendam à liberis.
Me. Proh habeo amicum neminé infelix. Ag. habes
Qui sunt amici, ni velis euertere.
Men. Vbi te arguis mihi patre communi satum?
Aga. At sapere tecum cupio, non furere simul.
Men. DOLERE amicos tamen oportet mutuum.
Aga. Tum accerse, quum iuuare vis, non lædere.
Men. Censes in his non adiuuandam Græciam?
Aga. At ista tecum quopiam insanit deo.
Men. Sceptris tumescis, fratre deserto tuo.
Ego porrò ad alias verto me arteis quaspiam
Aliósque amicos.
Nun. Dux Achiui exercitus
Agamemnon, adsum filiæ a ductor tuæ,
Pridem Iphigeniam quam vocasti in ædibus.
Comes ipsa venit virginis mater, tua
Coniunx Clytæmnestra, tuum vnà filium
Ducens Orestem, quò voluptatem tibi
Conspectus horum pariat, vt qui iamdiu
Procul à tuis agas foris penatibus.
Sed quòd viam longam peregerint, apud
Lymphas nitentes fontis Euryti manent.
Simul à viæ labore respirant graui
Ipsæ iugales, quas quidem dimisimus
In pascuæ virentis herbidum sinum,
Vti reficiant fessa pablo corpora.
Ob hæc ego tui præmonendi gratia
Huc præcucurri. quippe Graiûm exercitus
Resciuit. alis fama peruolans citis
Iam dissipauit filiæ aduentum tuæ,

Aga.

Totúsque cursu cœtus ad spectaculum
Effunditur, quo filiam aspiciat tuam:
VT inter omneis nempe mortales solent
Et inclyti esse semper & spectabiles,
Quibus bonis fortuna flatibus fauet,
Aiúntque, Nunquæ nuptiæ? sed quid rei
Paratur? an desiderio gnatæ suæ
Tactus Agamemnon, aduocauit virginem?
Aliósque rursum hæc audiisses dicere,
Artemidi nunc initiant puellulam
Regnum obtinenti littoralis Aulidis.
Verùm quis illam ducet vxorem? cedo.
Sed interim hæc omittimus. quod insuper
Restat, coronam primus è calatho cape.
Vincito sertis tempora: & tu rex item
Menelae præbe te lubentem nuptiis,
Et in ædibus numeroso resonet tibia,
Solúmque læto perstrepat plausu pedum.
Nam faustus iste virgini illuxit dies.
Aga. Probé. sed intrò te recipito, cætera
Fato viam monstrante succedent bene.
Eheu miser quid dicam? (vt abs te exordiar)
Necessitatis heu quod incidimus iugum?
Fortuna proh præuertit imponens mihi,
Suáque nostrum vicit astum astutia.
At generis ipsa obscuritas vt quiddam habet
Et commodum profectò & exoptabile!
Nam liberum illis lacrymas profundere
Queríque misera: stirpe at illustri satis
Sunt hæc negata, sed arbitrum vitæ leuem
Populum obtinemus, atque multitudini
Seruimus. etenim me vetat quidem pudor
Genas rigare lacrymis, rursum pudet
Miserum carere lacrymis in maximas
Cladeis redactum. At hæc sinamus: quid meæ
Respondeam de rebus hisce coniugi?

Qua fronte contra hanc obtuebor, aut quibus
Modis recipiam? quippe quæ me perdidit,
Ad ista quæ nunc me premunt miserũ mala
Iniussa veniens, attamen probabili
Causa huc profecta est filiæ comes suæ,
Quo nuptias celebret, & quibus nihil
Antiquius iucundiúsque, eam collocet,
Qua nos quidem in re deprehendet impios.
Rursum misellæ virginis (quid virginis,
Quæ mox opinor sponsa nubet inferis?)
Vt est misertum! Supplicabit hæc mihi
Ad hunc reor modum: O pater, me occidere
Paras? at istiusmodi connubia
Veniant tibíque & siquis est charus tibi.
Præsens Orestes hæc mihi opplorabit haud
Scita, at scienter, quippe adhuc infantulus.
Ah, vt peremit me potitus nuptiis
Helenes Lacænæ Troico Priamo satus,
Horum malorum qui mihi est auctor, Paris.
Cho. Me quoq; misertũ est, quatenus decet hospitã
Malis tyrannorum ingemiscere fœminam.
Men. Germane dextram da mihi vt tangam tuam.
Aga. Do. te penes victoria est, ast ego miser.
Men. Per Pelopa iuro, qui mei pater patris
Tuíque dictus, pérque genitorem Atreum,
Proloquar apertè mentis ex sententia,
Nihílque fucans, immo quicquid sentiam.
Mihi te videnti oculos rigantem lacrymis,
Fraterna pectus perculit miseratio:
Vicissim & ipsus ora tinxi lacrymis,
Veterémque prorsus exui sententiam
Haud iam quidem infestus tibi aduersarius,
Sed facio tecum, stans tuis à partibus.
Hortórque te ne filiam perimas tuam,
Neu præferas meum tuo negocium.
Neque enim sit æquum, tristibus suspiriis

Te macerari, me suauiter agere.
Tuos mori, supera meos aura frui.
Quid enim mihi volo? nunquid eminentia
Rursum queam nanciscier connubia,
Connubiorum si trahar cupidine? (cet)
Fratrémne perdens (me quod haudquaquã de-
Helenam præoptem, id est loco boni malum?
Incogitans ac iuuenis antehac fui,
Sed propiùs atque fixius considerans
Rem, video quale erat perimere liberos.
Ad hæc, puellæ me subit miseratio,
Dum reputo nimirum esse cognatam mihi,
Quæ misera nostri gratia connubii
Erat immolanda. at quid negocii aut rei
Cum Tyndaræa virgini est Helena tuæ?
Dimissus abeat Aulide hinc exercitus,
Tu frater oculos parce tingere lacrymis,
Simúlque nos in lacrymas impellere.
Iam te tua de filia, si quid mouent
Responsa, me nihil mouerint. tibi meas
Transcribo parteis. Sed quòd in contraria
Mutatus abeo, nunc acerbam deserens
Orationem, iure facio si patre
Prognatum eodem charitate prosequens,
Transgressus in diuersam eo sententiam:
Ch. QVANDO illud est non improbi munus viri,
Vbique factu quod sit optimum, sequi.
Generosa dixti, ac digna Tantalo Iouis
Ag. Genere, & parèteis neutiquam indecorãs tuos.
Collaudo te Menelae, quòd præter meam
Opinionem, sic (vti te dignum erat)
Me. Orationem verteris rectè tuam.
Nonnullus olim ex cupiditate fratribus
Oritur tumultus, & è domorum opulentia:
Germanitatem at istiusmodi quidem
Fratrum inter ipsos execror amariſſimam.

Aga. Nihilominus nos illigat necessitas
Gnatam cruenta cæde vt immolem meam.
Men. Quîre quis adiget gnatam vt interimas tuam?
Aga. Graiûm vniuersum conglobatæ copiæ.
Men. Non, si remittas rursum ad Argos virginem.
Aga. Fefellero hîc, illîc sed haud fefellero.
Men. Quid hoc? Timere non decet turbam nimis.
Aga. Calchas Achiuis proferet vaticinia.
Men. Non, si antè pereat, ídque fiet commodé.
Aga. GENVS omne vatum gloriæ est auidũ malũ.
Men. At nil habet nec inutile vt nec vtile.
Aga. Non metuis illud quod mihi in mentè venit?
Men. Quî suspicer quod cogitas, ni dixeris?
Aga. Cuncta hæc scelestum Sisyphi nouit genus.
Men. Nihil est, Vlysses quod tibi aut mihi noceat.
Aga. Is varius vsque ac multitudini obsequens.
Men. Ambitio nempe hunc pestilens tenet malum.
Aga. Hunc proinde iam nunc inter Argiuos puta
Astare medios, atque tibi eloqui palàm
Quæcunque Calchas dixit afflatus deo,
Et vt Artemidi me victimam receperim
Gnatam daturum, deinde promissum deæ
Mendax negarim: ita concitatis copiis,
Vbi méque téque iam peremerint, dare
Tum virginem suadebit Argiuos neci.
Quòd si cita Argos me recepero fuga,
Aderunt, & ipsis me simul cum mœnibus
Cyclopiis euerterint, necnon solum
Vastauerint. ad hunc modum infortunia
Se nostra habent. heu miser & infelix, vt his
Nunc per deos perplexus inuoluor malis?
Vnum hoc mihi Menelae serua copias
Adiens Achiuûm, nequid istius rei
Resciscat vxor antequam gnatam meam
Mactatam ad Orcum & inferos demiserò,
Quo lacrymis quantum potest paucissimis

Miser siem:at vos hospitæ mihi fœminæ
Silentio negocium cælabitis.
Ch. FELICES, quibus obtigit
Sors nec summa nec infima,
Sed sanè modica, & quibus
Castos annuit aurea
Nanciscí thalamos Venus,
Tranquilláque perenniter
Consuetudine perfrui:
Quorum pectora mutuis
Flagrant incita flammulis.
Postquam iam geminis trahens
Spicla torquet ab arcubus,
Tincta spicula Gratiis,
Coma splendidus aurea
Cupido deus aliger,
Quorum hæc dulce & amabile
Æuum prospera conferunt,
Vitæ hæc perniciem ferunt
Ac turbam, hunc equidem meis
Formosissima deprecor
Auersórque toris, Venus.
Sit modesta mihi precor
Formæ gratia, sint mihi
Amores liciti ac pii,
Contingant mediocria
Blandæ munera Cypridis:
Porro ingentia deprecor.
HVMANIS variantia
Sunt discrimina mentibus,
Sunt discrimina moribus.
At qui rectus & integer,
Is semper similis sui.
Quin probis rationibus
Educi teneros adhuc,
Momentum obtinet haud leue ad

Virtutem. siquidem inserit
Primum illud venerabilis
Pectori sapientia,
Pœdum vti fugiat nefas.
Dein fert hanc quoque gratiam,
Mente vt cernere callida
Quid facto sit opus, queat.
Quæ res conciliat suis
Ignarum senii decus
Gloriámque, perenniter
Quæ nomen parit inclytum.
Res est maxima quæpiam
Virtutis studium sequi.
Quæ præstanda domi probis
Priuatim mulieribus
Sancta coniugii fide:
At palàm decorans viros
Inter densa frequentium
Foro millia ciuium
Rei commoda publicæ
Vsque in maius adauxerit.
Illinc Pariès profectus,
Vbi alitus inter Idæ
Armenta læta pastor,
Vbi barbaras cicutis
Phrygiis canens solebas
Sonare cantilenas,
Olympicóque ritu
Calamos liquente cera
Adglutinare plureis,
Boúmque grex obesus
Pascens virente passim
Obambulabat aruo,
Tua quum chorus dearum
Arbitria flagitabat.
Ea causa te profectum

In Græciam vocauit.
Hæc hospitem recepit
Tectis superba eburnis.
Oculis vbi petulcis
Contrà intuens decoram
Helenen, amoris œstro
Vehemente perculisti,
Perculsus interim ipse
Pari vicissim amore.
Hoc fonte nata lis est
Quæ copias Pelasgûm
Cum classe tanta ad vrbem
Impellit Ilienſem.
Chor. Io, Io.
Magni magnis florent opibus.
Rege creatam genitore, meam
Cernite Iphigeniam reginam,
Atque Clytæmnestram Tyndaream
Sanguine cretam.
Vt magnis è stirpibus ortæ,
Vtque ad summum sunt euectæ
Decus ac fortunæ splendorem.
PORRO diuûm numina partim
Opibus possunt plus humanis,
Partim quos sors vrget iniqua,
Hos felicibus ornant rebus.
Consistamus grex Chalcidicæ
Indigena ac vernaculus vrbis,
Quo reginam procul à turba
Excipiamus, comiter illi
Porrectis manibus, placidâque
Mente ac hilari vultu, vti certo
In plana soli pede deseendat.
Nequid pauitet generosa dulcis
Gnata Agamemnonis, huc mihi primùm
Nunc aduenienſ, nequid turbæ

Attonitíve pauoris, temere
Argiuorum ex vrbe profectis
Moueamus hospitæ hospitis.
Eby. Auguria nos quidem ista consulimus boni.
Certè quod ad te pertinet, felicia,
Tuæque capimus fausta vocis omina.
Nonnulla porrò spes habet animum meum
Quòd auspicatas pronuba huc ad nuptias
Aduenerim. at vos quas ego horsum filiæ
Comites ab Argis duco dotaleis meæ,
E curribus feliciter descendite, &
Ritè ac decenter in atrium procedite.
Dein tu quadrigas gnata cautim iam mihi
Linquas equestreis, mébra sensim ac molliter
Et tenera simul & imbecilla promouens.
Vos hanc in vlnas excipite iuuenculæ,
Procul ac citis discedite à vectabulis.
Mihi fulcientem porrigat aliquis manum,
Currus volucres quò relinquam commodé.
At vos equinis stetis aduersæ iugis.
TERRIFICA nãq. est res, oculus eq ferox.
Atque hûc puellum Agamémonis prolé, manu
Corripite Orestem, nempe adhuc infantulû.
Mi gnate dormis vehiculi iactamine
Sopitus? expergiscere ad sororias
Auibus secundis atque lætis nuptias.
Siquidem ipse quum sis nobili natus loco,
Mox sortieris optimi ac summi viri
Affinitatem, principem Nereide
Parente natum, par deis ipsis genus.
Ex ordine huc age ad pedes properè meos
Iuxta parentem gnata tete colloca,
Ac proximè Iphigenia consistens mihi,
Huic hospitarum fœminarum me choro
Ostende quàm sim te beata filia.
Charo salutem mox face vt dicas patri.

Iph. Ita mater, occurrens in amplexus (tua
Quod pace dicam, ne mihi succenseas)
Pectus paterno pectori adprimam meum
Cly. Agamemnon ô Rex, ego cui vel maximam
Mortalium vni debeo reuerentiam,
Adsum, tuis en obsecuta iussibus.
Iph. Sed & ipsa cupio longa iam post tempora
Admota genitor pectus amplecti tuum.
Etenim tuis sitio frui conspectibus,
Id pace si modò mihi liceat tua.
Aga. Age gnata fruere, quando iampridé omnibus
E liberis quos vxor edididit mihi,
Te vna parentis nullus est amantior.
Iphi. Te mi pater lætáque lubénsque conspicor,
Post longa secli spatia non visum mihi.
Aga. Itidem pater te gnata: quódque ais modò,
Ex æquo vtriusque conuenit nobis simul.
Iphi. Salue. quòd autem huc iusseris me accersier,
Amo te, & abs te est optimè factum pater.
Aga. Atqui hoc quod es modò elocuta filia,
Equidem haud reperio quî vel aiam vel negé.
Iphi. Hei mihi, quid hoc est q, lubés quũ videris,
Placido haud tamen nos intuere lumine?
Aga. REGNVM gerété ac bellici agminis ducem,
Permulta curis distinent negocia.
Iphi. At nunc mihi te des, & in me vnam tuum
Animum à molestis auoces negociis.
Aga. At nunc quidem in te, haud aliubi, mea filia
Sum totus, omni dedicatus pectore.
Iphi. Ergo supercilium remitte nubilum,
Meâque frontem exporge gratia pater.
Aga. Iam lætor ecce, lætor vsque filia,
Donec tuis datur frui conspectibus.
Iphi. Quid igitur isthuc, quid sibi vult obsecro,
Quòd tristibus genæ madescunt lacrymis?
Aga. Etenim hic dies absentiam præsens mihi,

Tibíque pariet gnata quam longissimam.
Iphi. Isthuc quidem quod dicis haud intelligo: haud
Intelligo ô parens mihi charissime.
Ag. At tu quidem quanto loquere cordatiùs,
Tanto grauiùs exulceras animum mihi.
Iph. Insulsa potius atque stulta dixero,
Si tibi futura hoc sim voluptati modo.
Ag. Papæ. silere non fero ipse, nec queo.
Collaudo verò te probóque filia.
Iph. Mane ô parens tuis domi cum liberis.
Ag. Equidem volo: atqui quod volo, quia nõ licet,
Isthuc profectò pectus excruciat meum.
Iph. Infausta pereant tela & arma martia,
Et inauspicata ac dira Menelai mala.
Ag. Alios sed huius antè perdiderint mala,
Quibus ipse dudum perditus teneor miser.
Iph. Vt abfuisti temporis multum pater,
In intima diu moratus Aulide!
Ag. Quin nunc item me quiddam adhuc vetat rei
Ratibus per æquor copias traducere.
Iph. Gétem obsecro istam, quã Phrygũ vocãt, pater,
Vbínam locorum sedem habere prædicant?
Ag. Illíc, vbi vtinam proditum Priamo Parin
Nullò obtigisset sedẽm habere tempore.
Iph. Procul relicta me auehẽris hinc parens?
Ag. Quin ipsa eodem gnata quò pater, venís.
Iph. Oh.
Vtinam mihi tibíque cõmodum siet,
Cursus vt & me duceres comitem tui.
Ag. Isthuc quid optas? nauigabis tu quoque,
Vt iam parentis gnata memineris tui.
Iph. Vtrũmne dulci nauigauero comes
Matri, an ne ego istãm sola conficio viam?
Ag. Sola profectò, sola, semota procul
Dulcíque matre, pariter & charo patre.
Iph. Alias in ædes me videlicet pater,

Domúmque peregrinam locare destinas?
Ag. Mitte hæc. nefas enim ista scire virgines.
Iph. Propera mihi redire sospes ab Ilio,
Rebus probè illic ordinatis, mi pater.
Ag. Verùm hoc mihi prius necessitas loco est
Nonnullam ad aras immolare victimam.
Iph. Isthoc proin spectare de negocio
Quid fas piúmque, cum sacris decet, pater.
Ag. Spectabis ipsa. nam futurum est vti sacris
Adstes & adsis tu lauacris proxima:
Iph. Ducemus aras num choros circum pater?
Ag. Feliciorem te atque memet autumo,
Nihil quòd horum intelligas. Sed intrò age
In tecta gressum conferas, ac virginum
Comitúmque temet offeras conspectibus.
At triste porrige osculum ac dexteram mihi,
Longùm à paternis abfutura vultibus.
O pectus, ô genæ, ô pares auro comæ,
Quantum heu dolorum Troia nobis attulit
Pondus, Helenéque! Sed loqui iam desino:
Nam me quidem æstus corripit rapidus, genis
Repens obortus, simul vt ora basio
Tua contigi. sed hinc abi in penetralia.
At illud abs te postulo Ledæ genus,
Vti nequid hæc res pectus offendat tuum,
Si mi nimius exulcerat mentem dolor,
Mox gnatam Achilli collocaturo meam.
Nam splendidæ quidem & expetendæ nuptiæ,
TAMEN parenteis nonnihil mordet pios,
Vbi in familiam liberos dulcis pater
Tradit alienam, quos labore plurimo
Curísque summis educauerit diu.
Cl. Equidem haud ita sum stulta, mét ísque indiga,
Quin ista & vltrò me suasuram puta,
Ita vt mihil monitore te fuerit opus;
Quum rite mihi sit elocanda filia.

Sed mos & ipsum tempus ista postulat,
Ac res vtræque nos secus facere vetant.
Huius itaque, cui destinasti filiam,
Nomen quidem ipsa teneo, cæterùm genus
Quod & vnde ducat, id cupio iam discere.

Aga. Asopus Æginam creauit filiam.

Cly. Mortalium hæc aut cui deorum nupserat?

Aga. Ioui, at Æacon ille generat OEnones patrem.

Cly. Sed Æaci quæ suscipit proles domum?

Aga. Peleus. at ille Nerei gnatam tulit.

Cly. Deón' volente? an raptam, & inuitis deis?

Aga. Despondet auctor Iuppiter, locat pater.

Cly. Vbi ducit illam, an in marinis fluctibus?

Aga. Vbi sancta Chiron tecta Pelei colit.

Cly. Centauricónn' vbi mansitare aiunt genus?

Aga. Ibi diis peracta Pelei connubia.

Cly. Sed vtrum Achillem nutriit Thetis, an pater?

Aga. CHIRON, vti ne rudibus annis improbos
Mores malorum disceret mortalium.

Cly. Hem.
Sapiens quidem educator, at sapientior
Fuit ille quisquis educandum tradidit.

Aga. Atque is futurus filiæ vir est tuæ.

Cly. Haud malus. at vrbem Græciæ cedo quã colit?

Aga. Iuxta Apidani fluenta Phthiæ in finibus.

Cl. Illuc tuam meám que ducet filiam?

Aga. Curæ marito hæc sunt futura virginis.

Cl. Bene sit vtrique. at quo precor ducet die?

Aga. Simul atque Lunæ dexter orbis venerit.

Cl. Sed quas oportet ante gnatæ nuptias
Ferire, Diuæ iam immolasti victimas?

Aga. Mactabo. nam nunc agitur hoc negocii.

Cl. Ac deinde celebraturus es connubia?

Aga. Vbi soluero diis quas necesse est victimas.

Cl. At nos vbi epulum fœminis parabimus?

Aga. Hîc iuxta Achiuæ classis æratas rateis.

Cl. Probè, & ita necesse est, attamen communica.
Aga. Scin' ergo quid ages vxor? ac pare mihi.
Cl. Rei quid hoc? parêre nam soleo tibi.
Aga. Nam nos quidem illic, sponsus vbi sese tenet.
Cly. Cur absque matre? vicésne obibitis meas?
Aga. Gnatam elocabimus inter Argiuos tuam.
Cly. Nos interim manere quo iubes loco?
Aga. Argos profecta virginum curam gere.
Cly. Gnatámne linquens? ergo quis tollet facem?
Aga. Ipse exhibebo debitam sponso facem.
Cly. Haud moris hoc, nec ista tu censes probé.
Aga. Te in militum versatier turba haud decet.
Cly. Matrem decet meos locare liberos.
Aga. Decet & puellas, nostra quas habet domus,
Haud sinere solas. *Cly.* Hæ quidem tutissimis
Custodiuntur adprobè conclauibus.
Aga. Pareto. *Cly.* Non per numen Argiuæ deæ.
QVIN tu foris quæ sunt agas negocia,
Curas ego tractauero domesticas:
Et quid puellis comperat nubentibus,
Id est mearum pensitare partium.
Aga. Hei mihi, laboris sumpsi ego hoc inaniter,
Ac spe malè frustratus excidi mea,
Dum conor ablegare quopiam miser
Vxorem ab oculis. astu at ecce callido
Vtor, & in hos qui sunt mihi charissimi,
Intento technas, nil inexpertum doli
Linquens: & vndecunque vincor. attamen
Iam vate cum Calchante scisciatum eo
Oraculum, placitum quidem deo, at mihi
Inauspicatum, calamitatem Græciæ.
PORRO viri illud esse prudentis puto,
Frugi vt probámque coniugem in penatibus
Nutricet, aut ne prorsus vllam nutriat.
Ch. Ilicet sacrum Simoentis amnem
Vitreo qui gurgite vorticosus,

Impetu fertur Phrygios per agros,
Iam petet collecta cohors Achiuûm
Nauibus cum veliferis & armis
Ilium infelix aditura Troiæ,
Conditum flaui lyra & arte Phœbi
Oppidum: Cassandram vbi fama narrat
Aureos crineis agitare vatem,
Laureæ semper viridantis alma
Diffluentem fronde comam ambiente.
Numinis quum iam omniscio incitata
Non sui compos agitatur œstro.
Cæterùm densa Phrygii corona
Pergama cingent.
Tunc vbi Mauors ferus atque ahenis
Horridus scutis properante pinu
Feruidi emensus vada cæca ponti,
Remige appellet Simoentis oras,
Castoris raptam vt repetat sororem
Atque Pollucis, geminorum in astris
Siderum, vsque à Priamo receptam
Fortibus teli clypeisque Graiûm,
Rursus in terram referat Pelasgam.
Mœnium at quum piniferas coronas
Cinxerit iam teligera phalange,
Cinxerit turreis validas, & vrbem ob-
sederit bello Phrygiam cruento,
Funditus victor populans, & inde
Ense crudeli capita amputarit
Ciuium ceruice resecta dirus,
Tum nurus Troiæ, teneráque sponsas,
Quin & annosam Priami beati
Regis vxorem, lacrymis acerbis
Affatim implebit, miseróque planctu.
Interim proles Helene tonantis
Flebilis ibit,
Deserens dulcis thalamos mariti.

Ne precor, ne vel mihi vel meorum
Liberis vnquam veniat nepotum
Ista spes, qualis reor obtinebit
Diuites Lydas miseráque Troum
Coniuges fusis simul assidenteis:
Ac suis pensis querulæ inter ipsas
Talia dicent:
Quis putas me mox miseram capillis
Pertrahens certa mihi lege comptis,
Patriæ euersæ simulatque captam
Senserit flentem ferus hostis arcem,
Polluet, victæque decus pudoris
Dulce decerpet violans, tuáque
Gratia nimirum Helene, cygno por-
rectili ceruice superbienti
Nata, seu vera est ea fama quondam
Alitis Ledam venerem tulisse
Ipso in hanc verso Ioue: siue vatum
Fabulis fictis potius camœnæ
Dissiparunt hæc hominum per ora.
Ach. Vbi hic Achiui ductor est exercitus?
Quisnam è ministris ibi illi nuntius
Adesse Achillem Peleo satum patre
Pro foribus, ipsum conuenire qui velit?
Etenim diu iam sorte nequaquam pari
Frustra opperimur feruida Euripi vada:
Aliisque nostrûm liberi connubiis
Relicta inani ac solitaria domo,
Hoc ocioſi desidemus littore,
Alij iugati vxoribus, sed liberis
Nondum creatis. Vsque adeo impotens amor
Ardórq; nouus, haud absque diuûm numine,
Habet huius expeditionis Græciam.
Itaque quod ad me pertinet negocii,
Id memetipsum expostulare conuenit.
Porro alius itidem, si quidem videbitur,

Pro se loquetur ipse. Nanque Pharsalo
Patria relicta, ad hoc parente Peleo,
Tenuia pigri flamina Euripi moror,
Myrmidonas hîc vel ociosos detinens,
Qui me quidem vrgent semper hisce vocibus,
Quid hîc Achilles commoramur? aut quoad
Priameia adhuc ad Pergama traiectio
Sine fine lentis prorogabitur moris?
Face siquid es facturus, aut retrò domùm
Vnde huc profectæ, copias reducito,
Haud longa Atridarum manens cunctamina.
Cly. O gnate Thetidis, intus audito tuo
Sermone, celeri prodii foras gradu.
Ach. Sancte ô pudor, quænam ista tandé fœmina,
Quam conspicor forma decente præditam?
Cly. Non est nouum nos antè non visas tibi haud
Agnoscier: verùm modestia tua
Delector ac pudore reuerenti mei.
Ach. Quæ tãdé es? aut quid Achiuũ in agmé fœmina,
Virósque adisti armis amictos martiis?
Cly. Ego gnata Ledæ sum, Cly tæmnestræ mihi
Nomen, Agamemnon dux maritus est meus.
Ach. Dixti probè & compendio quod oportuit.
MIHI at indecorum est colloqui cũ fœminis.
Cly. Hem quò fugis? quin dexteræ dextrã applica,
Lætum futuri initium connubij. (neum
Ach. Quid ais? Egon' tibi dexterã? atqui Agamẽno-
Vereamur, horum siquid attigero manu,
Quæ neutiquam mihi fasve iúsve tangere.
Cly. Fas maximè, quando meam tu filiam
Duces marinæ germen ô Nereidis.
Ach. Quas nuptias cedo prædicas? equidem mihi
Nihil est quòd his respondeam, nisi forsitan
Tu rem quòd istam perperam intellexeris.
Nobis proinde fabulam adportas nouam.
Cly. Cunctis id insitum est, vti reuerentia,

Capiantur ac pudore, siquando nouis
Vtis amicis audiant de nuptiis.
Ach. Ego profectò mulier haud vnquam tuæ
Connubia procus expetiui filiæ,
Nec vllus vnquam mihi super connubiis
Allatus est è gente Atridûm nuntius.
Cl. Quid esse tandem posſit hoc negocii?
Orationem tu vicissim nunc meam
Mirare: dicta nempe miror ego tua.
Ach. Coniicito, coniectare quid sibi hæc velint
Commune nobis. NON enim ambo forsitan
Mentimur, etsi dicimus contraria.
Cl. Annon nouum mihi contumeliæ genus
Fit, quæ quidem (vt videtur) nuptias
Concilio falsas: me profecto horum pudet.
Ach. Fors méque téque quispiam lusit dolo.
Verùm ista mittas, nec feras aceibûs.
Cl. Valeto. rectis non enim posthac queo
Te oculis tueri, quando sum mendax tibi
Reperta, méque indigna nimirum tuli.
Ach. Totidem tibi verbis ego respondeo.
Sed vt maritum quem peto, quæram tuum,
In ista iam nunc tecta conferam pedem.
Se. Hospes Æaci nepos maneto, nanque appello te
Editum dea parente, téque Ledæ filiam.
Ach. Hem quis hic qui nos aperto iã vocauit ostio
Ore q̃ tumultuoso, vultu vt attonito vocat!
Se. Seruus, hinc haud insolesco: fors enim haud si-
nit mea.
Ach. Cæterùm illud adde, cuius? neutiquã certè me⁹.
Separatæ enim meæ res à bonis Agaménonis.
Se. Seruus istatũ ante quas me stare cernis ædium.
Nãque in hãc domum huius olim Tyndareus
dedit pater.
Ach. En resistimus. ergo fare, siquid eloqui velis,
Cur gradum bene institutũ iusseris me sistere.

Sen. Num fores ad hasce soli vos duo consistitis?
Cl. Immo solis quo loquare, regiis ab ædibus
Prodeas foras, & ad nos ipsus huc cõfer gradũ.
Se. O potens fortuna rerum, meáque prouidentia,
Obsecro, seruate, saluos quos ego esse perue-
Ach. Differetur (sicuti videtur) hæc narratio: (lim.
Præque se profectò quiddam magnum & ar-
duum gerit.
Cl. De fide silentii tu nequid hæsites senex,
Néue cuncteris loqui, mihi siquid eloqui velis.
Se. Scis profectò, quisquis essem quantulúsque, in
te tamen
Benevolum fuisse semper ac tuos in liberos.
Cl. Scio, videlicet meorum iam diu penatium
Esse te veteré ministrũ, ac familiæ columé meæ.
Se. Scis opinor & illud, olim vt dotis in partem tuę
Me receperit Agamemnõ dux Achiui exercit⁹.
Cl. Argos es mecũ profectus, addit⁹ spõsæ comes,
Ac meus semper fuisti & partibus studés meis.
Se. Sic habet res. Cæterùm tibi sum quidem volé-
bene
Hera, tuo verùm marito nõ perinde sum fauẽs.
Cl. Ergo nunc aperito tãdem quæ parabas dicere.
Se. Nempe, filiam tuam qui seuit ac genuit pater,
Ipse mactare cruentus manibus apparat suis.
Cl. Quî potest? orationem abominor senex tuam.
Non enim mihi videris sapere sanum scilicet.
Se. Apparat cruentus inquam defecare ferreo
Ense ceruicé puellæ cãdidã miserrimæ. (meus?
Cl. Hei mihi miseræ: an mœritus obsecro insanit
Se. Sanus is quidẽ, nisi in te coniugé necnon suam
Filiam, profectò parte hac ille nil sanũ sapit.
Cl. Gratia quæ? cedo: quis illũ geni⁹ instigat malo?
Se. Numinũ responsa cogunt, sic enim Calchas ait
Augur, vt Danaũ phalãges classe sulcét equora.
Cl. Quõ profectura est Pelasgûm classis? infelix ego.

Illa at infelix magis, quã dirus occidet pater,
Se. Dardani ad sedes, sacræq; celsa Troiæ Pergama.
Victor vt Menela⁹ Helenã marte recipiat suã.
Cl. Scilicet sic destinarant fata iniqua numinum.
Vt rediret Helena nobis gnatæ in exitiũ meæ?
Se. Rẽ tenes hera prorsus omnẽ. nanq; Dianæ, pa-
Mox tuã sacras ad aras immolabit filiã. (ter
Cl. Quid sibi vult ergo quòd prætexuere nuptias?
Quæ quidem me res meis huc euocauit ædib⁹.
Se. Quo volens lubénsque gnatam adduceres hor-
sum tuam:
Quippe eam datura Achilli nuptum Achiuûm
principi.
Cl. Proh dolor, miseranda gnata, quo perires, huc
domo
Atque in exitium es profecta, túque egóque
parens tua.
Se. Miseráque & lacrymanda fertis vtræque, quũ
sitis duæ:
Cæterùm dira atque acerba ductor Agame-
mnon parat.
Cl. Heu dolor, miserãda perii, nec mihi iã lumina
Perferũt diutius, neque temperãt à lacrymis.
Se. Siquidẽ graue esse possit aut molestũ fundere
Lacrymas, quæ sit suis orbanda liberis parens.
Cl. Tu sed ista senior vnde scire temet prædicas?
Nunquid audisti tibi renũtiante quopiam?
Se. Missus abieram, tabellas adferens tibi alteras
Præter illam quam prius receperas epistolam.
Cl. Vtrum vt interdiceres, an denuò nobis idem
Nuntiares, immolandam vti filiam deducerẽ?
Se. Immo vti denuntiarẽ, virginem ne adduceres,
Nam tuus fors tũ maritus cœperat resipiscere.
Cl. Deinde quî factum est vt ad me quas feren-
das ceperas,
Nõ eas pertuleris idẽ, manibus imponẽs meis?

Se. Vetuit id Menelaꝰ, has qui manibꝰ eripuit meis,
Vnus horũ qui malorũ causa & auctor extitit.
Cl. Nate Peleo parente, germen ô Nereidis,
Marte præpotẽs Achilles, hæccine audis obse-
Ach. Audio mulier, videlicet esse te miserrimã. (croꝰ
Cæterùm læsum haud leui me cõtumelia puto.
Cl. Filiam dare eruento destinant letho meam,
Ad dolum tuarum abusi nuptiarum nomine.
Ach. Quin & ipse tuo marito indignor ac succẽseo,
Nec negociũ mihi hoc vulgaribꝰ dolet modis.
Cl. Me quidem haudquaquam pudebit genibus
aduolui tuis,
Quippe mortalem parente proditi in lucẽ dea.
Cur enim nunc iactitem me, ac dignitatis sim
memor?
Cvivsergoquæso matrẽ deceat eniti magis,
Atque progenatæ salutẽ? proĩde age ô dea fare,
Opitulare tum meis precor malis, tum virgini
Quæ fuit tua dicta cõiunx. hoc inaniter quidẽ
Faceor, attamẽ hãc ego sertis reuinctã frõdeis
Arbitrata tibi futuram coniugẽ adduxi domo:
Cæterùm ad cædẽ necẽq; virginẽ nũc adueho.
Hui⁹ at facti probrũ in te recidet, atq; ifamia,
Ferre opem qui sis grauatus. licet enim non
duxeris,
Dulcis es miseræ tamẽ dictus maritꝰ virginis.
Pérque mentum, pérque dextram, pérque ge-
nitricem deam,
Quando me solũ profectò nomen extinxit tuũ,
Hoc oportet te tuerier, alia non superest mihi
Ara quò refugere possim, genua præterquam
ad tua,
Quippe cui nõ adsit vllus hîc amicus, vnde mi
Adferendæ opis aut salutis vlla spes arrideat.
Id genꝰ cuiusmodi audis, facta sũt Agamẽno-
Plenáq; crudelitatis perditæq; audaciæ. (nis,

Adde ad hæc quòd (vti vides) ad nauticas & efferas
Mulier aduenit phalanges, turbam & effrenem virûm
Ad patranda scelera prõpta præditos audacia,
Nec, nisi siquando ita ipsis collubuerit, vtileis.
Proinde tu si non grauabere dexteram mi obtendere,
Vsque nos tua tueri, scilicet saluæ sumus:
Sin secus, tũ spes salutis nulla nobis reliqua fit.
Ch. Res efficax peperisse, vímque maximam
Amoris adfert omnibus communiter,
Vti pro suis summè adlaborent liberis.
Ach. Ingens mihi animus tollitur magis ac magis,
Condidicit autem tum malis ægrescere,
Tum prosperis gaudere modicè casibus.
Ch. Huiusmodi quidem ratio mortalibus
Rectè instituta est, vt bene ac feliciter
Rectrice vitam transigant sapientia.
Ach. Est interim autẽ dulce non sapere admodum,
Rursum interim homini sapere cõducit magis.
At ego educatus pridem in integerrimi
Domo viri Chironis ac iustissimi,
Simplicibus vti consueui moribus.
Proin Atridis, si probi fuerint duces,
Parebimus: sin improbi, haud parebimus.
Sed tum loco hoc, tũ Troiæ ad vrbis mœnia,
Ego liberum vsque mentis ingenium meæ
Præ me ferens, martem, quod ad me pertinet,
Forti manu ac virtute condecorauero.
Ad te quidem quæ misera fers & atrocia,
Et ab iis amici qui tibi sunt intimi,
Quantum quidem præstare possit viribus
Iuuenis & æuo adhuc sanè tenero virens,
Hoc quicquid est doloris in me transferens,
Meo his procellis eximam periculo,

Tutóque ſtatuam: nec patri inquam filia
Tua perimetur, dicta quæ fuerit mea.
Nec enim viro permiſerim ſegnis tuo,
Vti me dolis miſceat & inuoluat ſuis.
Na[illegible] nomen etſi ſpicula non vibret meum,
Ferrúm ve, tamen id filiam occidet tuam:
At ſceleris auctor vir quidem fuerit tuus,
Verùm nec ipſe vacauero piaculo,
Si virgo per me perierit, necnon meas
Per nuptias noua nec ferenda ſuſtinens,
Violata miris ſimul & indignis modis.
Equidem Pelaſgûm vir fuero deterrimus,
Nullius inquam ſim rei precive ego,
Menelaus autem habeatur in numero virûm,
Neque Peleo progenitus autumer patre,
Sed peſſimo ignauiſſimóque dæmone,
Si coniugi vnquam nomen ad cædem tuo
Inſeruiat meum. Liquenti gurgite
Vndarum alumnum deiero per Nerea
Thetidis parentem, quæ mihi fuit parens,
Haud filiam rex tanget Agamemnon tuam.
Nec vel manu ſumma, nec vti vel veſtibus
Digitum puellæ liceat admolirier.
Aut hercle Sipylus culta ſedes barbaris
Vrbs ea futura eſt, vnde duxerint genus
Clari gerendóque inclyti bello duces.
At Phthia rurſus, vnde ſtirpem duxi ego,
Obſcura nullum nominis feret decus.
Et acerba Calchas auferet libamina
Augur. QVIS autem eſt augur? Is videlicet
Qui vera pauca, falſa dicit plurima,
Si ſors ita ceciderit: atqui ſæpenus
Ita ceciderit, tum vel arte elabitur.
An proinde noſtros virginum millia decem
Petant soros, ſi commodum eſt parentibus
Qui collocant, his vt tibi verbis loquar.

Ipsa attamen re ductor Agamemnon graui
Nos afficit profectò contumelia.
Nam ius & æquum fuerat vt nomen meum
Rogaret à me postulans, ad virginem
Irretiendam. nam Clytæmnestre mihi
Nuptum dedisset filiam potissimùm,
Atque hanc Pelasgûm bellicosis copiis
Forsan dedissem, si quidem transmissio
Pendebat ex hac diruendum ad Ilium.
Neque enim grauarer publicis exercitus
Consulere sanè commodis, quicum mea
Conjunxerim arma. Cæterùm me nũc duces
Nihili æstimant, reique momento leuis
Vel adiuuare vel nocere forsitan
Ferrũ hoc mucróque nouerit, quem stringere
Dudũ in Phrygas mihi destinatum barbaros,
Etiam priusquam ad Ilium peruenero,
Macularo cæde & sanguine inquinauero,
Gnatam modò mihi siquis eripiat tuam.
Sed ociosa iubeo fis: siquidem tibi
Ego deus extiti obtigíque maximus.
Nondũ quidẽ hunc tibi præstiti, fateor, deũ:
In posterum fum præstiturus attamen.

Ch. Et te loquutus digna, Pelei genus,
Et æquoris potente veneranda dea.

Cl. Quibus obsecro te prædicauero modis,
Vt ne nimis quid dixerim, nec item minus:
Vti nec fauorem & gratiam amittã loquens?
VIRI enim probi laudes vbi audiunt suas,
Quoda modo solent odisse laudantem modo,
Si fors quis ipsos laudet immoderatius.
Tum me profectò dispudet de propriis
Peculiaribúsque calamitatibus
Lacrymabilem sermone miserando queri,
Quum tu meis sis prorsus alienus malis.
MAVD indecorum est attamẽ si vir probus

Fortísque, quanquam sit alienus, adiuuet
Hos quos acerba fors & aspera premit.
Age itaque nostri te misereat, siquidem
Miseranda patimur. Primùm ego generũ mihi
Rata té futurum, spes inanis ceperam.
Dein haud scio sat an meæ mors filiæ
Tibi triste forsan omen aliquod adferat
In posterum, siquando duces coniugem,
Quod ominis vitare te consultius.
Verùm probè elocutus adhuc initia,
Idem probè perfeceris negocium.
Mea nanque nata, si voles, seruabitur.
Num genua vis hanc supplicem amplecti tua?
Sunt hæc quidem parum decora virgini:
Si tu tamen ita censeas, videlicet
Mox huc pudoris liberalem venerit
Suffusa vultum virginali purpura.
An potius illa absente, id abs te quod peto
Achilles exoraro & impetrauero?

Ach. MANEAT domi, pudicam enim decet pudor.

Cl. Veruntamen pudere oportet eatenus,
Quâ res ferat præsénsque postulet status.

Ach. Neque tu sub oculos filiam produxeris
Meos tuam mulier, neque per insciti am
Famæ probrum accersamus ac vitæ notam.
SIQVIDEM coacti turba densa exercitus
Domesticarum ac propriarum negligens
Rerum, malignis gaudet obtrectati bus,
Amans maledicas dissipare fabulas.
At nullo ego hercle posuerim in discrimine, aé
Tantundem apud me prorsus hîc effeceris,
Seu supplices humiléque veneritis mihi,
Seu neutiquam mihi supplicaris. nam meo
Fixum stat animo viribus contendere
Nixúque summo, vos vt eximam malis.
Adeò sit vnum hoc me tibi satis semel

Dixisse. neque enim vanus aut mendax ego,
Mihi crede, fuerim. Si quid autem mentiar
De deróque verba, seu dolis elusero,
Emoriar. immò haud moriar, hanc si virginem
Seruaro. *Cl.* Dij faueant precor ferenti opem.
Vsque iis acerbis qui laborant casibus.
Ach. Audito nunc vti res mihi hæc habeat bene.
Cl. Cur hoc aistis? te quidem audiam volens.
Ach. Rursum patri persuadeamus virginis,
Consilia quo iam saniora sumpserit.
Cl. Ignauus est ac timidus ille quispiam,
Nimiáque paurat copias formidine.
Ach. RATIONE at expugnata ratio vincitur.
Cl. Spes ista sanè frigida ac leuis, tamen
Eloquere, tandem facere me quid oporteat.
Ach. Primùm quidem illi supplicabis liberos
Ne perimat. sdque si recuset, tum tibi
Fuerit necesse nos adire denuó.
Nam si quod optas, sponte id annuit sua,
Tum me quidem illum conuenire nihil opus,
Quando ipsa per se res salutem conferet.
Ad hoc videbor erga amicum rectius
Egisse, neque me copiæ culpauerint,
Ratione si rem potius ac prudentia
Quàm vi manúque viribúsque gessero.
Tum porrò amicis, rebus ex sententia,
Ipsis volentibus vtputa ac lubentibus,
Probè peractis, vel operam citra meam.
Tibíque fors hæc transigentur commodè.
Cl. Vt es probè locutus! itaque sic vti
Censes, agendum est. Cæterùm ista si parum
Successerint mihi mentis ex sententia,
Vbínam licebit postea te visere?
Quónam loci venire me miseram iubes,
Vbi liceat istam repperisse dexteram
Quæ sola nostris præstat auxilium malis?

Ach. Ipsi has tibi excubias agemus, téque vbi
Res quúmque postulabit, obseruabimus,
Ne turbulentas per Pelasgûm copias
Te cursitantem conspicetur quispiam
Pauido ore & attonitâ. neque hoc tu dedecus
Labémque eam domui paternæ aspersseris:
Indignus etenim Tyndareus pater tuus
Est qui malè audiat, vtpote Græcanica
Ingente magnus atque cum primis potens.
Cl. Ita res habet. tu dux eris negocij:
Me tibi vicissim gerere morem conuenit.
QVÒ D si dei sunt, quando tu vir es pius,
Digna assequêris: cæterùm si numina
Sunt nulla diuûm, quid necesse est nitier?
Cho. Festus vt ille hymenæus erat,
Loto vbi cum libyca pariter,
Cúmque suauiloquente chely
Non sine multiforis calamis,
Grata choris streperet cithara:
Turba vbi candidâ Pegasidum
Mollibus irreligata comis
Vertice Peliaco
Coniugiale bonis epulum
Diis celebrantibus, ad numerum
Membra moueret, & aureolis
Pelleret arua iugi soleis:
Dum liquidis & amabilibus
Dulcicanæ modulis,
Pelei ad inclyta connubia
Iret, & vndiuagam Thetidem
Voce cièret, & Æaciden
Per iuga florida, rumor vbi est
Nubigenas habitare viros,
Æaciden per opaca canens,
Peliaci nemoris.
At Phrygius puer interea

Deliciæ Iouis ætherij
Pocula miſcet,& aureolis
Nectatios latices
Temperat ac tribuit cyathis.
Deinde per æquora candiduli,
Læuéque per ſpatium ſabuli
Æquoreo ſata turba ſene,
Nexa ſororibus è decies
Quinque,agitátque rotátque choros
Orbibus innumeris,
Molliculo pede replicitis,
Connubium leuibus
Concelebrans choreis.
Venit & vndique nubigenûm
Numine percita turba virûm,
Tela ferens abiegna manu,
Frondea vertice ſerta gerens,
Cum ſuperis ſimul vt Bromii
Munera ſumeret atque epulas.
Ibi Theſſala turba puellæ
Sublata in ſydera voce,
Nereia filia,clamans,
Lux inclyta cæligenarum,
Certiſſimus Augur Apollo,&
Cui myſtica ſacra ſororum,
Bene cognita Caſtaliarum,
Chiron pius,armipotentis
Nomen reſeruit Achillis,
Fore vaticinatus,vt ille
Cum Myrmidonum clypeatis
Priameia regna cateruis,
Deuotáque Pergama adortus,
Flammis populantibus vrat,
Vulcania fulminis inſtar
Quatiens trepidabilis arma,
Thetidis pia dona parentis

Siquidem hoc decus illa Pelasgis
Feliciter edidit aluo.
Nereidos ergo sororum
Primæ ac ditione potentis
Spatiosa, hilares agitabant
Connubia splendida diui,
Peleíque mariti hymenæum
Id temporis ore ciebant.
Porro tibi tempora flauis,
Crispíque decora capillis
Mauortia turba Pelasgûm
Cinget viridante corona.
Deinde haud secus atque iuuencam
Teneramque rudemque profectam
Modò rupibus è specuosis
Spectantis in æquora montis,
Diro iugulauerit ense,
Ac lactea colla cruore humano (miserabile) tinget
Feriens, nec arundine agresti
Muscóue virentibus antris
Pastorum alitam, sed amicæ
Curaque domóque parentis
Excultam: vti nupta Pelasgas
Peteres feliciter ædes
VBI nunc probitásue pudórue
Faciésque ipsius honesti
Valeat, simul atque nefastum
Scelus impietásque tyrannida
Atram obtinet vndique. porro
Neglecta iacet premiturque
Post terga retrusa scelestis
Mortalibus inclyta virtus.
Quúmque vndique legibus æquis
Mores dominantur iniqui.
Hominum generi ergo periclum

Communiter imminet omni
Nequa ingruat ira deorum.
Cl. Equidem è meis huc prodij penatibus
Foras, maritum ſicubi aſpiciam meum,
Qui iam diúque & lentus hinc abeſt domo
Penitus relicta. Gnata at interim mea
In lacrymis verſatur infelix, leueis
Fundens in auras omne lamenti genus,
Simul ac necem reſciuit illa, quam pater
Statuit, parátque. Sed ecce cerno comminus
Seſe citatis admouentem greſſibus
De quo modò loquebar, huc Agamemnoné,
Qui re quidem ipſa deprehenſus illico
Coarguetur ferus & immanis pater
In proprios nefaria patrans liberos.
Aga. Ledæa proles commodùm egreſſam foras
Offendo te, quo virgine abſente procul
Tibi dicta quædam proferam, quæ neutiquam
Fuerit decorum audire nupturas viro.
Cl. Quid eſt negocij, id quo tibi iſta temporis
Oblata commodauit opportunitas?
Aga. Accerſe gnatam quò patri veniat comes.
Adſunt enim parata ritè piamina,
Adſunt profundendis item luſtralibus
Pura manu ignibus, ac iuuencæ quas deæ
Dianæ oportet cædere ante nuptias
Atri cruoris feruida exundamina.
Cl. Verbotenus quidem locutus es probé:
Tua facta porro nominare ſi velim,
Equidem haud reperiam quomodo eloquar probé.
Verùm age foras procede gnata nam pater
Quicquid parat noſti ordine, a fratrem ſinu
Geſtans Oreſtem pariter adporta tuum.
En illa adeſt hucuſque morigerans tibi.
At ipſa quæ reſtant, & huius nomine

Simul & meopte, mox tibi respondero.
Aga. Quid gnata lacrymas? fronte cur hilari parum
Terram intueris, ora defigens solo?
Vultúmque mœstum pallio obtento tegis?
Iph. Heu
Quódnam mearum calamitatum exordium
Possim capere? Cunctis enim mortalibus
Datum est vti tum prima, tum nouissima,
Tum media, quouis differant negocio.
Aga. Rei quid hoc est? quídue sibi vult quòd mihi
Omnes eodem sitis affectæ modo,
Et mente consternata & ore turbido?
Cl. Quæ sciscitabor, apertè & ingenuè mihi
Coniunx roganti quæso vti respondeas.
Aga. Nihil necessum est hoc vt à me postules.
Quin ipsus vltrò cupio iam rogarier.
Cl. Gnatam necare paras tuámq; & item meam?
Aga. Hem.
Misera elocuta es: quæque neutiquam decet
Tè suspicari, suspicaris improba.
Cl. Verùm illud interim mihi respondeas.
Aga. Ax tu profectò, si quidem rogaueris
Quæ te decet rogare, quæ te decet audies.
Cl. Equidem haud alia percontor: atqui tu mihi
Itidem caueris alia ne respondeas.
Aga. O fors potens, ô fata: proh genius meus.
Cl. Et meus & huius insuper, quando trium
Idem est & vnus genius infelicium.
Aga. Quia tandé es in re læsa? *Cl.* At isthuc scilicet
Tu me rogas? verùm astus hic astu vacat,
Atque ista calliditas profectò incallida est.
Aga. Perij. palàm sint facta quæ celaueram.
Cl. Scio cuncta, didici cuncta sanè & audii
Quæ tu sceleste in me patrare destinas.
Quanquam sat ipsó confitere silentio
Suspiriisque: plura ne tu dicere

Conere frustra. Ag. En obticesco, quãdo me
Mendacij conuictum & impudentiam
Ipsi necessum est calamitati adiungere.
Cly. Audio nunc iam, quippe aperte proloquar,
Neque flexuosa ænigmatum diutius
Vtemur ambage, neque dictis nubilis.
Primùm (tibi isthuc primo vt obiiciam loco)
Me non volentem vique raptam coniugem
Duxti, necaro Tantalo cui nupseram
Prius: ac puello sortis ex vsu tuæ
Itidem perempto, quem quidem per vim meo
Immitis ad necem reuulseras sinu.
At Ioue creatus vterque germanus meus,
Equis & armis inclyti, sæuum tibi
Bellum mouebant: cæterùm senior parens
Tyndareus hoc te exemit è discrimine,
Iam supplicé ac versum ad preces: ita denique
Meis per hunc potitus es connubiis.
Dein vbi reconciliata sum tibi & addita
In te simul, cura simul domestica,
Vt fœminam inculpatam ego vsque gesserim,
Isthuc & ipse conscius testabere.
Paritérque casta, domúmque commodis tuam
Augens: ita vt siue introires, gaudio
Fruerere tecum: siue prodires foras,
Sortis beatæ dicerent omnes virum.
At qvi hîc profectò captus est rarissimus,
Vt id genus quis sortiatur coniugem:
Contrà improbámque & frugis vxorem malæ
Nihil est negocii vbilibet nanciscier.
Porro puellis editis nixu tribus,
Hunc insuper peperi tibi puellulum.
Quo tu quidem me pignorũ è numero, necãs
Vnam pater, miserabili orbabis modo.
At quispiam si te roget: qua gratia
Istam necabis, cedo quid huic respondeas?

An me tuo loqui necessum est nomine?
Helenen vti Menelaus asserat suam.
At nos honestum est ac decorum scilicet,
Nec liberorum fœminæ pretium malæ
Dependere? iis quæ possidemus optima
Longéque nobis omnium charissima,
Redimemus hæc inuisa quæ sunt maximé?
Age siquidé hinc profectus in bellum iueris,
Ibíque fueris abfuturus longius,
Domi relicta me, quid animi tum mihi
Fore autumas, sedem omnem vbi conspexero
Vacantem, & hanc desiderantem filiam?
Tum vacua cuncta virginum conclauia,
Egóque sola sedero perennibus
Confecta lacrymis, hánceque lugens virginé,
Ad huncce fors sine fine lamentans modum:
Heu gnata, qui te seuit extinxit pater
Ipsus necans, haud aliud haud alia manu,
Eiusmodi linquens familiæ præmium,
Atque in suos exempla talia statuens.
Nam deinde causa quælibet sufficerit,
Occasione tantum opus fuerit leui,
Vt & ipsa quísque mihi supersunt liberi,
Te rursus accipiamus isthunc ad modum
Quo te accipi par est & æquum scilicet.
Sed per deos cauето neu me adegeris,
Vti talis in te fuero qualem neutiquam
Decet esse: néve rursus id commiseris,
Vt ipsa talem temet exhibeas mihi
Qualem probum esse neutiquam decet virú.
Verùm esto sanè, sacrificabis filiam.
Sed interim illíc vota quæ facturus es?
Quid tibi petes? num quid boni quum filiam
Mactes pater? reditúmne? nimirum malum
Miserúmq;, quippe domo profectus turpiter.
Sed me tibi boni precari quippiam

Par fuerit, ac votis lacessere numina.
At non & ipsos iudicarimus deos
Stultos item esse vt annuant eiusmodi,
Si parricidis nos voluerimus bene, &
Qui propria facinus patrarint dextera.
An vero ad Argos iam reuersus, liberos
Supplex tuos placabis? haudquaquam tibi
Isthuc licebit. quis vel aspectu obsecro
Pòst è tuis dignabitur te liberis,
Quum tu sciens necaris horum quempiam?
Num denique hæc sunt pensitata ac mutuis
Rationibus tractata? An hoc tantùm satest
Sceptris ferundis præminere ac bellicum
Ducem vocari? quum tuum fuerit magis
In Danaidûm frequente multitudine
Hæc, æqua quæ sunt atque iusta, dicere:
Vultis Pelasgi nauigare ad Ilium?
Igitur vicissim sorte ducta quærite,
Cuius necari gnatam oporteat: hoc enim
Ex æquo ad omneis pertinebat. Cæterùm
Haud par erat te solum & vnum ex omnibus
Tuam Pelasgis immolandam filiam
Præbere: siue fratris illud erat magis
Menelai, vt Hermionem neci daret suæ
Causa parentis: quippe ad illum propriè
Res attinebat. Nunc ego autem quæ tuis
Sanctè fidem seruauerim connubiis,
Gnata innocens orbabor: at contrà soror
Quæ casta pacti iura deseruit tori,
Felix aget, reducémque Spartæ ad mœnia
Ducet puellam. Siquid horum perperam
Dixi, refelle: sin probè ac rectè mihi hæc
Sunt dicta, ne tuam protectò filiam
Meámque pariter impius dederis neci.
Ita rectiùs consultiúsque feceris.
Ch. Parebo. NAM profectò liberos decet

Agamemnon incolumeis tueri quemlibet:
Nec vllus hæc mortalium refellerit.
Iph. Orphea genitor si mihi facundia
Foret, vt liceret saxa cantu flectere,
Comitesque post me voce petras ducere,
Possémque delinire dictis pectora,
Meamque trahere, quos velim, in sententiam,
Nimirum ego istis experirer vtier.
Nunc quæ mihi vna ars ac facultas suppetit,
Præstabo lacrymas, quando solú id possum,
Tuísque genibus corpus aduoluo meum
Supplex, quod hæc tibi ventre progenuit suo:
Ne me puellam æuíque maturam parum,
Extinxeris. NAM dulce cunctis cœlicam
Aspicere lucem. Cæterùm quæ tartaro
Tellus tegit, ne me videre adegeris.
Ego prima te patrem vocaui, túque item
Primam inter omneis me vocasti filiam,
Ego prima quondam genibus intidens tuis,
Atque ea meo blandè premens corpuscúlo,
Gratas voluptates frequenter inuicem &
Dedi & recepi, ac paria mentis gaudia:
Tuáque hæc (vti recordor) erat oratio:
An est futurum gnata vt olim te viri
In ædibus nuptam beati ac diuitis,
Et sospitem videamus, & sic vti tuo
Dignum est parente, commodis ac liberis
In melius vsque pullulantem? Ad hæc ego
Hanc tum vicissim orationem rettuli,
Hærens tuo pendénsque de mento, quod hac
Mea prehensum rursus attingo manu:
Quid? Anne ego te videro senem pater?
An ego vicissim læta te excipiam meos
Intra penates, ac tibi inuicem parens,
Laboriosa nutriendi munera
Aliquando referam, mutuùm te nutriens?

Sermonũ ego horũ ſum memor, verùm tibi in
Obliuionem abiere, méque occidere
Paras. at hoc ne feceris, per Pelopa, per
Cineres parentis obſecratus Atrei,
Matrem per hanc quæ me labore plurimo
Parturiit olim, ac denuò nunc parturit,
Paribũ ſque rurſum tenditur doloribus.
Rei quid eſt cum Paridis atque Helenæ mihi
Connubiis? aut vnde in exitium is meum
Venit? Parens, oculos age horſum in me tuos
Deflecte, & intuitum ſimúlque & baſium
Largire, vt iſthuc pignus ac monimen tui
Mihi ferre ſaltem fas ſiet, ſi tòrs meis
Flecti recuſes obſtinatus vocibus.
Germane, tu quidem puſillus & impotens
Tuis amicis es patronus, attamen
Apud parentem, ſupplicem lacrymis age
Tua ne ſoror detur neci. NONNVLLVS eſt
Senſus malorum infantibus quoque inditus.
En ſupplicat tibi hic ſilentio pater.
Age flectere, ac miſereſce reſpectu mei,
Moueátque tete orbanda luce filia.
En flagitant per mentum id abs te ſupplices
Duo tibi chari atque amore proximi:
Puer alter, at ſuboleſcit annis altera.
Orationem in pauca conferam meam, ac
Summam rei verbo profabor vnico.
ASPECTVS huius lucis eſt mortalibus
Dulciſſimus, verùm profunda manium
Haud vllus eſt qui concupiſcat cernere,
Neque mente ſana eſt quiſquis exoptat mori:
Malè viuere autem ſatius ac mori bene.
Ch. Infauſta, per te pérque nuptias tuas
Helene, heu dolor, miſeranda prorſus
Clades Atridis, atque Atridũm liberis incidit.
Ag. Equidem ſcitus ſum quatenus miſereſcere

Conuenit: & idem quatenus non conuenit.
Noui, meósque charitate liberos
Prosequor amóque, aliàs profectò insaniam.
Verùm patrare hæc vxor arduum mihi,
Et non patrare durum & arduum est item.
Sed ad hoc agendum me trahit necessitas.
Quantus videtis adsit hìc exercitus,
Quæ nauticorum armata turba militum,
Quot bellicosi Græciæ magni duces,
Quibus negata ad Pergama traiectio,
Ni te immolauero, (augur vti Calchas ait)
Noui nec aliter Ilii videlicet
Populata dabitur marte tecta excindere.
Porro tenet diuinus ardor quisquam
Omneis Achiuûm copias, vt quàm potest
Ocyssimè soluant rudentes littore, &
Ad barbarorum classe nauigent solum,
Veténtque ne posthac quis ausit coniuges
Raptu procaci abducere Græcanicas.
Argis at hi meas necabunt filias,
Tum vos item & me, si quidem fraudauero
Oracla Diuæ postulantis virginem.
Neque gnata frater subigit inuitum meus.
Ad hæc, nec huius me trahit sententia,
Sed ipsa potiùs adigit horsum Græcia,
Per quam necesse est, seu velim seu nonvelim,
Te te immolare. Parte at isthac vincimur
Necessitate, nec licet resistere.
Immo illa, quantum in téque méque filia,
Statuenda libera, neque ferendum illud viris
Græcis vti per vim rapaces improbam
Legitimæ temerent barbari connubia.
Cly. Hei mihi gnata, proh dolor hospitæ.
Heu me miseram tui;
Cædes exanimat. pater
Orco tradens te, fugit impius.

Iph.

Iph. Hei mihi mater, mater, siquidem
Hæc lugubris cantio nobis,
Sic fortunæ visum, vtrisque
Competit, haud Phœbeæ posthac
Munere lucis, neque vitali hac
Vescimur aura?
Proh proh tectæ niuibus rupes,
Atque Idæi Phrygiæ montes,
In quos olim Priamus tenerum
Pater infantem exposuit matre
Procul amotum, vti morte periret,
Paridem, quem quondam vrbis Phrygiæ
Idæum plebes Idæum
Dixit, dixit,
Vtinam nunquam euenisset,
Inter Paridem montana boum
Enutritum armenta bubulcum,
Pellucentes colere ad lymphas
Vbi nymphis gratissima sedes
Liquidi fontes, prata vbi vernant
Passim & picti floribus agri.
Murice tinctæ vbi lucent rosæ,
Purpuresque micant hyacinthi
Carpendi vngue trium diuarum:
Quóque accesit pridem Pallas,
Gaudénsque iocosa fraude Venus,
Neque non Iuno, neque non volucer
Iouis interpres Maiæ proles.
Alite Cypris Amore superba,
Hasta pallas, Iuno marito
Ioue qui sceptris diuûm potitur:
Inuisum ad certamen formæ
Atque arbitrium triste profectæ
Quod mihi acerbam peperit mortem:
Quanquam ea rursum Danais pariet
Æternam famámque decúsque,

Dilecta ô mihi turba puellæ.
Ch. Delegit aris præferiri victimam
Diana te, bello auspicando ad Ilium.
Iph. Hei mater mea, proh genitrix,
Qui me progenuit pater,
Idem me malè destitutam
Perdit. proh ego tristibus
Fatis nata, videns acerbam
Infaustámque Helenen, necor,
Diri conficior parentis
Dira cæde. vtinam mihi
Portum classis in Aulidensem
Nunquam puppibus ærea il-
lidens rostra solo appulisset.
Ventis ô vtinam secundis
Rectà cursus ad Ilium
Vexisset celeres carinas,
Transuersis neque flatibus
In terrámque ferentibus
Euripi exagitasset vndas
Iuppiter, auras aliis alias
Placans, quo sua carbasa læti
Placitis videant distenta notis,
His immittere tristia suetus,
Hos vi cohibens, aliis donans
Soluere cursúmque tenere suum,
Alios cogens proferre moras.
A'nnon satis profectò
Calamitosum erat genus,
Calamitosum erat parum
Per se genus mortalium?
At quorsum erat necesse
Sibi pestilens vt ipsi
Accerserent fatum viri?
Ch. Eheu Pelasgis mala viris ingentia,
Luctus item ingentes parit fata Tyndaro

Certè miſertum eſt me tui, cui talia
Mala obtigerunt prorſus indignæ cui
Tantum malorũ ſors iniqua impingeret.
Iph. Mater heu virũm cateruam adeſſe video comminus.
Cl. Nempe & ipſum conſpicis parente progenitum dea
Gnata, cuius huc ab Argis es profecta nomine.
Iph. Mihi fores aperite famulæ, corpus vt cælẽ meũ.
Cl. Cæterũm quò gnata refugis?
Iph. Nempe me prohibet pudor
Obtueri quiſquis hic quem Graii Achillem nõminant.
Cl. At quid? hunc reuerere tandem.
Iph. Quòd parum videlicet
Iſta nobis auſpicatò ceſſerint connubia.
Cl. Noli in his quæ nũc gerũtur gnata te negociis
Agere delicatam, at hîc maneto nobis. res enim hæc
Non pudorem poſtulat nec exigit reuerentiã:
Si modò obtinere quouis, quod agitur, liceat modo.
Ch. Mulier heu malè fauſta Ledæ gnata.
Cl. Vera prædicas.
Ch. Inter Argiuos tumultus grauis & ingens perſtrepit.
Cl. Quis tumultus? indica mihi.
Ch. Filia ſuper tua.
Cl. Omen haud lætum eloquuta.
Ch. Quòd hanc necari oporteat.
Cl. Nemo contradicit iſtis?
Ach. Ego ipſe videlicet
In periculum veneram.
Cl. Quod hoſpes in periculum?
Ach. Nempe ne lapidarer.
Cl. An ob id quòd meæ tu filiæ

Tenderes seruare vitam?
Ach. Ob istud ipsum scilicet.
Cly. Sed quis audeat tuũ corpus manu cõtingere?
Ach. Vniuersa turba Graiũm.
Cly. Cæterùm nunquid tibi
Fida Myrmidonum manus suo aderat auxilio duci?
Ach. Immo primi hi præbuere semet aduersarios,
Atque primi restitere.
Cly. Occidimus heu filia.
Ach. Méque dicebant amore vincier connubij.
Proin parum consulere Graiũm copiarum commodis,
Quippe priuatis adactũ ac seruientẽ affectib⁹.
Cly. Verùm ad hæc quid retulisti?
Ach. Nempe quæ coniunx mihi
Fuerit antehac futura, non decere occidier.
Cl. Idque rectè es elocutus.
Ach. Quámque iam fama mihi
Genitor ipse dedicasset.
Cl. Quin & Argis insuper
Euocatam litteris huc aduenire iusserit.
Ach. Cæterùm clamore victus abeo multitudinis.
Cl. Nam malum isthuc impotens.
Ach. Tibi opitulabimur tamen.
Cl. Cúmque multis dimicabis vnus?
Ach. Hósne conspicis
Adferenteis arma?
Cl. Dij precor tibi adsint prosperi.
Ach. Ii quidem sunt adfuturi.
Cl. Proinde gnata iam haud cadet?
Ach. Non profectò me volente.
Cl. Sed adfuturus quispiam
Qui manum iniiciat puellæ?
Ach. Iam aderit innumerabilis
Militum caterua: porro dux Vlysses agminis

Cl. Sisyphi númnam propago?
Ach. At ipsus ille scilicet.
Cl. Num suapte auctoritate isthæc agit? an ad mu
tuus hoc
Militum iussu vocatus?
Ach. Ipse sumpsit sibi volens.
Cl. Munus assumpsit sceleſtũ, cæde cupiés pollui.
Ach. Verùm ego hunc prohibebo.
Cl. Númnam ducet inuitam manu
Vsque raptam?
Ach. Scilicet flauentibus tractam comis.
Cl. Mihi quid inter hæc agendum?
Ach. Tu renitens filiam
Viribus retinebis.
Cl. Hanc quidem quod ad rem pertinet,
Gnata non mactabitur.
Ach. Res huc videlicet loci
Venier.
Iph. At dictis meis iam mater aurem commoda:
Quippe iandudum absque causa nec merentẽ
te tuum
Video succensam in maritum: at illa quæ fieri
haud queant,
Neutiquã procliue nobis sustinere ac vincere.
Igitur huic prõpto ac parato nos iuuare, gratia
Est habenda & approbanda pectoris propẽsio.
Cæterùm tuum illud est, videre nequid copias
Tu quoque irrites, & hac ratione nihilo plus
tamen
Explicemus, hic sibi ingens interim acceſsat
malum.
Quin magis, quod cogitanti venit in mentem
modò,
Mater accipe: nã mori mihi certa stat sentẽtia:
Verùm idipsum fortitérque cúmque laude
peruelim

Facere.porro animo relegans maleuolentiam meo,
Nunc age hoc mecum parens communiter cõsidera
Nostra quàm sit recta ratio quam tibi iã proferam.
Græciæ primùm illa tellus, quæ quidé est amplissima,
Respicit in me tota, & ex me mille cursus nauium
Pendet, ex me gentis vna excidia pẽdent Iliæ,
Est sitũ in me siquid olim fòrs nocere barbari
Apparabunt vim ferentes fœminis nostratib⁹,
Ne sinantur nobiles ditésque raptu abducere
Coniuges è Græcia, simulatque pœnas pẽderit
Troia Graiis debitas Helenes abactæ nomine,
Quam quidem Priameius ille rapuit abductã Paris.
Hæc profectò cuncta redimam morte (si cadã) mea,
Tum decúsque & celebre nomen hinc mihi parabitur,
Quippe quæ meopte capite liberarim Græciã.
Nec videlicet meæ me conuenit dispendio
Admodũ vitæ moueri, quando me cõmuniter
Omnib⁹ peperisti Achiuis, nõ tibi vni propriẽ.
Dein tot virorum in armis constituta millia,
Tótque millia classe tãta horsum profecta nomine
Patriæ læsæ haud ferenda præter æquum iniuria,
Prompta sunt patrare sese dignum in hosteis quippiam,
Denique & pro vindicanda mortem obire Græcia.
Vnius mea vita porro obsistet istis omnibus,

Quo minus fiant. in hac re quæso vtrum sit æquius?
Nunquid est aduersus ista quod queamus dicere?
Verùm age hinc ad illa iam veniamus. huncce neutiquam
Conuenit cunctis Achiuis vnius mulierculæ
Gratia contendere armis lucéque priuarier.
PRAESTAT vnicus vir, éstque lucis huius munere
Dignior, quàm multa sanè fœminarũ millia.
Denique hoc Artemidi si fòrs visum ita vt meum caput
Postulet sibi vindicare, quæso te núm nã deæ
Ipsa mortalis manum fefellero aut suffugero?
Id quidem sperare stultum. Dedo corpus hoc meum
Græciæ: proin imolate. marte Troiã excindite.
Hæc enim monimenta viuent tempus in longum mei,
Hiq́ue gnati, nuptiæq́;, meiq́ue nominis dec⁹.
DENIQVE æquum est nos Achiuos imperare barbaris,
Mater, haud cõtrà Pelasgis imperare barbaros.
Quippe nata est seruituti barbarorum natio,
Cæterùm Graiũm genus natura statuit liberũ.
Ch. Ad te quidem quod attinet iuuencula,
Isthoc beata es tam virili pectore, at
Ex parte fortis ac deę, felix parum.
Ach. Agamemnonis generosa proles, cœlitum
Aliquis profectò me beatum fecerit,
Si te mihi liceat potiri coniuge.
Ac te simul felicem opinor Græciam,
Et te tua felicem opinor Græcia.
Tua nam proba est & gente digna oratio,
Vt quæ recusans cum deis luctarier,

Id quod tuis scis esse maius viribus,
Perpenderis facto quid vsus, & simul
Præsens quid ista postulet necessitas.
Ac me tui magis ac magis connubii
Rapit cupido, mentis indolem tuæ
Dum specto: nam generosa es atque strenua.
At tute tecum quid velis considera,
Siquidem ipse de te bene mereri peruelim
Domúmque ducere coniugé: ac pectus meum
Male angat (ipsa testis est mihi Thetis)
Nisi te neci subduxero ac seruauero,
Danais resistens vi manúmque conferens.
HAEC cõfer, ingẽs mors, & atrox est malũ.
Iph. Loquor hæc profectò mentis ex sententia,
Nec vllius permota respectu viri.
Bella ciet auctor atque cædes Tyndaris
Viris cruentas, corporis specie sui.
Verùm hospes, obsecro, neu mea tu gratia
Cæsus cadas, néve trucides quempiam,
Quin me sinas seruare Græciam precor,
Modò id situm in me, & quolibet liceat modo.
Ach. O mira rari pectoris præsentia!
Nequeam profectò aduersus ista dicere
Diutius, quando hæc tuo sententia
Animo sedet, siquidem mihi videtur &
Generosa & excellente digna stemmate.
Quid enim verébor vera quæ sunt proloqui?
At fòrs futurum est mentẽ vt istam pœnitens
Mutes. proinde vti scias quæ dixerim
Præstare promptum, veniam & arma hæc cõminus
Deponam ad aram, quo, siet si fortè opus,
Non te sinam, immò vi vetem necarier.
Nostrísque fòrs vtère tum sermonibus
Simulac tuis conspexeris ceruicibus
Ferrum imminere. proinde nequaquam sinam

Tua perire virgo te ſocordia:
Quin hiſce potius templa & aras numinis
Armis adibo, tuámque ibi præſentiam
Opperiar, aduentum puella manens tuum.
Iph. Quid obtices ô mater? ac ſilentio
Manantibus genæ rigantur lacrymis?
Cl. Hei miſera, cauſa ſat mihi eſt idonea
Cur debeam dolere & excruciarier.
Iph. Animum adde nobis potius & frangi veta,
Ne pectoris minuito mî conſtantiam,
Atque his mihi in rebus parens morem gere.
Cl. Dic, quando nullo filia in negocio
Nos te precantem iuſta, defraudabimus.
Iph. Ne tu capillis igitur euulſis comam
Laniaris, aut pullos amictus ſumpſeris.
Cl. Iſthuc quid ais ô gnata quum pereas mihi?
Iph. Minimè profectò: ſalua ſum. per me tibi
Famæ perennis veniet inclytum decus.
Cl. Cuiuſmodi hoc eſt quod mones? an obſecro
Non conuenit lugere mortem me tuam?
Iph. Minimé, ſepulchrũ quando nec ſtatuent mihi.
Cl. Quid? an ſepulchri non ſat eſt, occumbere?
Iph. Etenim ipſa diuæ maximo natę Ioue
Mihi futura templa monimenti loco.
Cl. Age gnata in iſtis nunc voluntati tuæ
Morem geram, quando ipſa dixiſti probé.
Iph. Vtpote beata ac bene merens de Græcia.
Cl. Sed quid tuis renuncio ſororibus?
Iph. Nequando pullis membra velent veſtibus.
Cl. Virginibus autem quod libenter audiant,
Quid me tuo iubes referre nomine?
Iph. Feliciter iubeas valere: & hunc mihi
Alas Oreſtem vt exoleſcat in virum.
Cl. Complectere, hoc viſura poſtremùm die.
Iph. Germane cordi vnus meo charilline,
Vtcunque tu pro viribus certè tuis

Tuæ sorori es opitulatus seduló.
Cl. Est aliud, Argis quod velis curarier,
In quo queam tibi facere gratum filiæ?
Iph. Meum parentem, coniugem genitrix tuum
Ob ista quæso facta nequid oderis.
Cl. Isti tua multum laborum gratia
Exhauriendum, atrociaque certamina
Subeunda.
Iph. Verùm inuitus hic me perdidit,
Consulere quærens dignitati Græciæ.
Cl. Atqui volens si faciat isthuc aut dolo,
Et indecorè faciat, & parum Atreo
Dignum parente.
Iph. Me quis hinc deduxerit
Mihi prius quàm tacta lanietur coma?
Cl. Ego te sequar.
Iph. Faxis caue, neque conuenit.
Cl. Tuis adhærens vestibus.
Iph. Mihi ô parens
Obtempera, mane: decorum enim id magis
Mihi tibique. Cæterùm me quispiam
Ex his ministris patris, in pratum deæ
Artemidis hinc deducat, vbi mactabimur.
Cl. Discedis heu gnata?
Iph. Scilicet, neque
Reditura rursus abeo. *Cl.* Matre videlicet
Nùmnam relicta?
Iph. Nempe sic, vti vides,
Indignè & immerenter.
Cl. Ah mane obsecro,
Ne gnata ne me deseras.
Iph. Haud te sinam
Stillantibus vexare lacrymis genas.
At vos puellæ Artemidi filiæ Iouis
Pæana canite, de nece atque obitu mei
Bene ominantes. Tum Pelasgis omnibus

Precationes faustáque sonent omnia.
Ac primus aliquis auspicetur tollere
E corbe frondeis: deinde puris ardeat
Sacer ignis in prochytis. Pater porro meus
Ritè fragranteis teneat aras dextera:
Etenim salutem pariter & victoriam
Paritura cunctæ venio genti Græciæ.
Ducitote me, Iliï
Diruendis mœnibus,
Phrygibúsque perdomandis
Destinatam victimam.
Serta texta porgite,
Comísque vinciendis
Ferte frondes, ac piis
Irrigationibus
Fontibúsque sacris
Deuocate in ædem,
Deuocate in aram,
Heram Artemin potentem,
Artemin beatam:
Vti meopte sanguine,
Capitísque cæde nostri,
(Quando hoc ita est necesse)
Fata placem numinum.
Ch. O veneranda,
Veneranda parens,
Quomodo tibi debitas
Impertiemus lacrymas?
Nam nefas neque conuenit
Miscere sacra fletu.
Iph. O sodalium
Turba dulcis virginum,
Artemin communibus
Celebrate cantilenis,
Quæ croco rubentia
Carpenta ducit, vrbi

Aduersa Chalcidensi,
Vbi bellicæ feruent trabes
Nominis causa mei,
Nempe hîc reductis portuum
Aulidis secessibus.
Iò parens tellus,
O Pelasgica
Mycenæque nostri altrices.
Cho. Vrbem vocasti Perseï
Cyclopio labore
Manibúsque fabricatam.
Iph. Profectò lumen ingens
Edidisti Græciæ:
Haud quidem abnuo mori.
Cho. Tua nanque tete gloria
Nullo relinquet tempore.
Iph. Io, Io.
Phœbea fax diurnæ
Vectrix amica lucis,
O dulce lumen ætheris,
Alterum mox alterum
Exigemus æuum,
Orbem alterum incolemus.
O blanda lux, iam mihi vale.
Cho. Heus heus
Spectate euntem virginem,
Troiana per quam Pergama
Deuicta subruentur.
En comante vertice
Serta gestat frondea
Iniecta militum manu.
Mox viraginis deæ
Aræ dicatum cespitem
Sacra scatente lympha
Manantibúsque riuis,
Purpurante aspergine

Cruoris irrigabit,
Candido de corpore
Ceruice quum resecta
Procumbet ac feriet solum.
Patria te manent sacra,
Te manent Pelasgûm
Vniuersæ copiæ,
Classe quæ desiderant
Phrygios adire muros:
Quod quidem vt feliciter
Faustéque cedat illis,
Agite prognatam Ioue
Inuocemus Artemin.
Semper colenda diua,
Humana cui placent sacra,
Da militi Pelasgo
Appellere Phrygium in solum,
Perfidæque Troiæ
Sedes adire sacras.
Da victorem Agamemnonem
Victrice cum caterua
Pulcherrimum triumphum
In Græciam referre,
Læta vincientem
Inclytæ tibi tempora
Victoriæ corona,
Laude parta nominis
Quod vsque viuat, & quod
Nullis senescat vnquam
Intercidátve seculis.

Nuntius. Prodito tectis patre Tyndareo fata
Quo dicta cognoscas Clytæmnestre mea.

Cl. Audita me me vox tua exciuit foras,
Trepidámque miserè diro & attonitam metu,
Num tu mihi aliam calamitatem quampiam
Adferes ad hanc quæ nunc adest?

Nun. De filia
Tua ſtupenda nuntiabo iam tibi,&
Portentuoſa.
Cl. Proinde ne cunctêre,ſed
Expone rem,quantum potes celerrimé.
Nun. Quin ô mihi regina dilectiſſima,
Rem prorſus omnem luculenter audies.
Ex ordine autem cuncta narrabo,niſi
Siquid memoriæ lapſus errantem mihi
Inter loquendum linguam item turbauerit.
Vt igitur in lucum deæ peruenimus
Artemidis,atque in florulenta prata vbi
Aderant Achiuûm conglobatæ copiæ,
Tuam cæteruis proſequentes filiam,
Glomerata coiit illico Argiuûm phalanx.
Simulatque porro ductor Agamemnõ videt
Mox immolandam in lucum euntẽ virginẽ,
Gemitum profundo ducit altum pectore,
Retróque flexo vultu,amaras lacrymas
Profudit oculis ora velis obtegens.
At illa patri proximè aſſiſtens ſuo,
Hæc eloquuta eſt:O parens adſum tibi
Et hocce corpus pro ſalute patriæ,
Próque vniuerſa Græcia trado volens.
Vt immolandum hinc ad dicatas numinis
Ducatis aras,quando diuûm oracula
Ita canunt.Prorſum quod ad me pertinet,
Et rem geratis bellicam feliciter,
Lætæque vobis præmium victoriæ
Cedat.proinde illud precor ne clanculum
Mihi Pelaſgûm quiſpiam admoueat manum,
Nihil reluctans colla porrigam ac volens.
Atque hæc quidem eſt effata.Cæterùm ſtupor
Omneis capit,robur tuenteis virginis,
Et virginalis animi celſitudinem.
Talthybius autem,cuius hæ partes erant,

Media Pelasgorum inter astans agmina,
Bene vt ominentur, copijs denuntiat,
Linguisque faueant. deinde fatidicus celer
Calchas in auro intermicantem sportulam
Nudans, & è loculis acutum proferens
Imponit ensem, ac virginis flauum caput
Sertis reuincit frondeis. Tum Peleo
Editus Achilles sportulam gestans sacram
Sacrásque pelueis, celere cursu numinis
Obibat aras, simul & hæc precatus est:
Artemi ferarum magna domitrix ac Iouis
Veneranda proles, quæ nitentem numinis
Blandi facem alto noctium silentio
Vectare solita es, placida sume victimam hanc
Quam tibi damus, simul Pelasgûm exercitus
Simul & Agamemnon imperator agminum,
Intaminatum sanguinem qui virginis
Pulcherrimæ manabit è ceruicibus,
Ac dextra classi prosperum cursum annue,
Liceátque nobis marte capere Pergama.
Stant inter hæc fratres Atridæ omnisque item
Exercitus, solo tenentes lumina.
Atque ibi sacerdos ense correpto manu
Rite est precatus, deinde dispicit locum
Quà commode iugulum feriret virginis.
Mentem mihi haud exiguus occupat dolor,
Stabámque mœstus ora defigens solo,
Oculósque pronos. Cæterum subitò noua
Visúque mira res ibi accidit, sonum
Plagæ per auras nemo non sentit palám:
Porro puella, nescio quónam loci
Euanuit subducta. Tum vocem stupens
Tollit sacerdos, turba Graii exercitus
Acclamat vniuersa, dum quoddam videt
Mirabile ostentum à deorum quopiam
Conspectibus spem præter obiectum suis,

Quod credier nequibat, ac ne tum quidem
Oculis vbi coràm pateret testibus:
Siquidem iacebat cerua palpitans humi,
Visenda vasti mole mira corporis,
Specie decente insignis ac spectabilis.
Cuius cruore imbuta numinis affatim
Vndabat ara. Proinde Calchas interim
(Quantum putas gauisus?) hæc effatus est:
Huius Pelasgûm principes exercitus
Communis hanc coràm videtis hostiam,
Altaribus quam diua supposuit suis
Ceruam volucrem? en hancce virginis vice
Amplectitur libentiùs, nequid suas
Commaculet aras nobilis virgunculæ
Cæde cruenta, & hocce consulit volens
Boni accipítque, ac prosperos per æquora
Vndosa cursus annuit nobis, vti
Priameia liceat classe adire Pergama.
Quapropter omnes classe vecti milites
Animum bonum fiduciámque sumite,
Ac petite naueis: hoc enim nobis die
Curuis relictis portuum secessibus
Aulidis, aranda Ægæa ratibus æquora.
Vt penitus autem victima est Vulcaniis
Exusta flammis, tum precatus prospera est
Sacrificus, vt reditus secundus ab Ilio
Victricibus domum daretur copiis.
At me tibi transmisit Agamemnon vti
Hæc nunciarem ac certiorem redderem,
Ipsi deûm quid accidisset numine:
Et vt pararit sibi per omnem Græciam
Famæ decus, quod nulla prorsus secula
Obliterabunt. ast ego videlicet
Quod ipse præsens his & oculis viderim,
Id narro, proles ad deûm consortia
Tua subuolauit. Proinde quod reliquum est, age,

Istam remittas mentis ægritudinem, ac
Tuo marito desinas irascier.
INOPINA diuûm fata quósque diligunt,
Seruant. hic vnus filiam mulier tuam
Et mortuam conspexit & viuam dies.
Ch. Vt ista volupe est tibi ferentem nuntium
Audire? porro cœlitum in consortio
Transigere vitam pignus affirmat tuum.
Cl. Quis te deorum gnata rapuit?
Qui te compellabo rité?
Quid dicam aut quid suspicer? ánne hos
Mihi frustra blandirier his verbis,
Tristi vt luctu tui desistam?
Ch. Atqui huc Agamemnon venit ductor,
Vnde hæc ipsa possis audire.
Aga. Vxor, beati filiæ causa sumus
Forsan futuri. quippe certum est cœlitum
Illam in deûm manere contubernio.
At tibi puello hoc pariter abducto, domus
Repetenda. siquidém vt nauigare copiæ
Properent, vides. Valeto, colloquar diu
Troia reuersus, & interim tibi sit bene.
Ch. Felix Atrida terram adi Phrygiam,
Felix redito,
Mihi pulcherrima abs Troia spolia hunc reportans.

DE TRAGOEDIA ET comœdia.

INITIVM Tragœdiæ & Comœdiæ à rebus diuinis est inchoatum: quibus pro fructibus vota soluentes operabantur antiqui. Nam incensis iam altaribus & admoto hirco, id genus carminis quod facer chorus reddebat Libero patri, Tragœdia dicebatur: vel ἀπὸ τοῦ τράγου, hoc est ab hirco hoste vinearum, & à cantilena: (eius ipsius rei apud Virgilium plena fit mentio) vel quòd hirco donabatur eius carminis Poeta: vel quòd vter eius mustì plenus solenne præmium cantoribus fuerat: vel quòd ora sua fæcibus perlinebant scenici ante vsum personarum ab Æschylo repertum. Fæces enim dicuntur Græcè τρύγες. & his quidem causis Tragœdiæ nomen est inuentum. At verò nondum coactis in vrbem Atheniensibus, quum Apollini Nomio, id est pastorum vicinorúmque præsidi deo, constructis aris in honorem diuinæ rei circum Atticæ vicos, villas, pagos, & compita festum carmen solenniter cantarent: orta est comœdia, ἀπὸ τοῦ κωμάζειν καὶ ἄδειν, quod est comessatum ire cantantes. quod à Poetis solenni die, vel amatoriè lasciuientibus choris comicis non absurdè est. Itaque vt rerum, ita etiam temporum ipsorũ certo ordine tragœdia, primò, plata esse cognoscitur. Nam vt ab incultis & feris moribus paulatim peruentum est ad mansuetudinem, vrbésque sunt conditæ, & vita mitior atque otiosior processit: ita res tragicæ longè ante comicas inuentæ. Quanuis autem retrò prisca voluétibus reperiatur Thespis Tragœdiæ primus inuétor, & Comœdiæ veteris pater Eupolis et Cratino Aristophanéque esse dicatur: Homerus tamen, qui ferè omnis Poeticæ largissimus fons est, etiam his carminibus exempla præbuit, & velut quæ-

Iam suorum operum lege præscripsit, qui Iliadem
instar Tragœdiæ, Odysseam ad imaginem Comœ-
diæ fecisse monstratur. Nam post illius tale tan-
tumq; documentum, ab ingeniosissimis imitatori-
bus & digesta sunt in ordinem, & diuisa ea quæ etiã
cum temere scribebantur, adhuc impolita, atque in
ipsis rudimẽtis haudquaquam, vt postea facta sunt,
decora atque læuia. At nos ea quæ propriè de Tra-
gœdia dicenda sunt, titulo propositi operis instãtes,
in alia tempora differamus, & de his fabulis iam lo-
quamur quas Terentius imitatus est. Postquam de-
monstrandæ originis causa de vtriusque generis ini-
tio diximus, quod necesse est iam dicemus. Comœ-
dia ferè vetus, vt ipsa quoque olim Tragœdia, sim-
plex carmen (quemadmodũ iã diximus) fuit, quod
chorus circa aras fumantes nunc spatiatus, nunc re-
uoluens gyros, cum tibicine concinebat. Sed primò
vna persona sub stituta est cantoribus, quæ respon-
dens alternis choro, locupletauit variauitque rẽ mu
sicam. tum altera, tum tertia, & ad postremum cre-
scẽte numero, per auctores diuersos, personæ, pallæ,
cothurni, socci, & cæteri ornatus atque insignia sce-
nicorum reperta, & ad hoc vnicuique suus habitus,
& ad vltimum qui primarum partiũ, qui secundarũ
& tertiarum, qui quartarũ atque quintarũ actores
essent, distributa & diuisa quinquepartito tora est
fabula quæ tamẽ in ipsis ortꝰ sui velut quibusdã in-
cunabulis, & vixdũ icipiẽs, κωμῳδία dicta est ἀρχαία,
id circo quia nobis parũ cognitis initiis, aut quia in-
est in ea velut historica fides veræ narrationis, & de
nominatio omnium de quibꝰ liberè describebatur.
Etenim per priscos Poetas nõ, vt nũc, penitꝰ ficta ar-
gumẽta, sed res gestæ à ciuibus palàm cũ eorũ sæpe
qui gesserãt nomine decãtabãtur. ideo ipsa suo tẽpo-
re moribꝰ multũ profuit ciuitatis, quũ vnusquisq; ca
ueret culpa ne spectaculo cæteris esset & domestico

probro. Sed quũ Poetæ abuti liceẽtiùs stylo, & passim lædere ex libidine cœpissẽt plures bonos: ne quisquã in alterũ carmẽ infame proponeret, lege lata, siluẽre. Et hinc deinde aliud genus fabulæ, id est satyra sumpsit exordiũ: quæ à satyris, quos illotos semper ac petulãtes deos scimus esse, vocitata est. etsi aliũde nomẽ traxisse prauè putãt alij. Hæc quæ Satyra dicitur, eiusmodi fuit vt in ea quamuis duro & veluti agresti modo, de vitiis ciuium, tamen sine vllo proprij nominis titulo, carmen esset. Quod item genus comœdiæ multis obfuit Poetis, quum in suspicionẽ potentibus ciuibus venissent illorum facta descripsisse in peius, ac deformasse genus stylo carminis. quod primo Lucilius nouo conscripsit mõdo, vt Poesin inde faceret, id est vnius carminis plures libros. Hoc igitur quo suprà diximus modo coacti omittere satyram, aliud genus carminis τὴν νέαν κωμῳδίαν, hoc est nouam comœdiam reperere Poetæ: quæ argumento communi magis & generaliter ad omnes homines qui mediocribus fortunis agunt, pertineret: & minus amaritudinis spectatoribus, & eadem opera multum delectationis afferret: concinna argumento, consuetudine congrua, vtilis sententiis, grata salibus, apta metro. Vt igitur superiores illæ suis quæque celebrantur auctoribus, ita hæc νέα κωμῳδία cum multorum antea, tum præcipuè Menandri Terentisque est. de qua quum multa dicenda sint, sat erit tamen velut admonendi lectoris causa, quod de arte comica veterũ chartis continetur, exponere. Comœdia vetus, vt ab initio chor⁹ fuit paulatimque personarum numero in quinque actus processit, ita paulatim velut attrito atq; extenuato choro ad nouã comœdiam sic peruenit, vt in ea nõ modò non inducatur chorus, sed ne locus quidem vllus iam relinquatur choro. Nam postquam otioso tempore fastidiosior spectator effectus, tũc quum

ad cantores ab actoribus fabula transibat, consurgere & abire cœpisset, admonuit Poetas primò quidem choros prætermittere, locum eis relinquentes: vt Menandet fecit hac de causa, non vt alij existimant alia. Postremò ne locum quidem reliquerunt: quod Latini fecerunt Comici. vnde apud illos dirimere actus quinquepartitos difficile est. Tum etiam Græci prologos non habent more nostrorum, quos Latini habent. Deinde θεὸς ἀπὸ μηχανῆς, id est deos argumentis narrandis machinatos, cæteri Latini instar Græcorum habent: Terentius non habet. Ad hoc, παρεπεισοδιακὰ καὶ παρόσωπα, id est personas extra argumentum accersitas non facilè cæteri habent: quibus Terentius sæpe vtitur, vt per harum inductiones facilè pateat argumentum. Veteres, etsi ipsi quoque in metris negligentiùs egerunt iambici versus duntaxat in secundo & quarto loco: tamen à Terentio vincuntur resolutione huius metri, quantum potest comminuti ad imaginem prosæ orationis. Tum personarum leges circa habitum, ætatem, officium, partes agendi, nemo diligentiùs Terentio custodiuit. Quinetiam solus ausus est quum in fictis argumentis fidem veritatis assequeretur, etiam contra præscripta comica meretrices interdum non malas introducere: quibus tamen, cur bonæ sint, & voluptas per ipsum & causa non desit. Hæc quum artificiosissima Terentius fecerit, tum illud est admirandum quòd & morem retinuit vt comœdiam scriberet, & temperauit affectum, ne in tragœdiam transiliret. quod cum aliis rebus minimè obtentum & à Plauto, & ab Afranio, & Accio, & multis ferè magnis comicis inuenimus. Illud quoque inter Terentianas virtutes mirabile quòd eius fabulæ eo sunt temperamento, vt neque extumescant ad tragicam celsitudinem, neque abiiciantur ad histrionicam. Adde quòd nihil abstrusum ab eo ponitur, aut quod ab historicis re-

quirendum sit, quod sæpius Plautus facit, & eo est obscurior in pluribus locis. Adde quòd argumenti ac styli ita attentè memor est, vt nusquam nõ cauerit aut curauerit ea quæ obesse potuerunt: tum quòd media primis atque postremis ita nexuit, vt nihil additum alteri, sed aptum ex se totum, & vno corpore videatur esse compositum. Illud quoque mirabile in eo, primò quòd nõ ita miscet personas quatuor, vt obscura sit earum distinctio: & itẽ quòd nihil ad populum facit actorem velut ex Tragœdia loqui: quod vitium Plauti frequentissimum est. Illud etiam inter cætera eius, laude dignum videtur, quòd locupletiora argumenta ex duplicibus negotiis delegerit ad scribendum. nam excepta Hecyra, in qua scribit Pamphili amorem, cæteræ quinque binos adolescẽtulos habent. Illud verò tenendum est, post νέαν καὶ μωδίαν Latinos multa fabularum genera protulisse: vt Togatas, à scenicis atque argumentis Latinis: Prætextatas, ab dignitate personarum, & Latina historia: Attellanas à ciuitate Campaniæ vbi actitatæ sunt plurimæ: Rhyntonicas, ab actoris nomine: Taberna rias, ab humilitate argumenti & styli: Mimos, ab diuturna imitatione vilium rerum & leuium personarum. Inter Tragœdiam autem & Comœdiam cũ multa, tum in primis hoc distat quòd in Comœdia mediocres fortunæ hominum, parui impetus, periculaque, lætíq; sunt exitus actionum: at in Tragœdia, omnia contraria, ingentes personæ, magni timores, exitus funesti habentur. & illic turbulenta prima, trãquilla vltima: in Tragœdia contrario ordine res agũtur: tũ quòd in Tragœdia fugiẽda vita, in Comœdia capessenda exprimitur. Postremò, quòd omnis Comœdia de fictis est argumentis: Tragœdia sæpe ab historica fide petitur. Latinæ fabulæ primò à Liuio Andronico scriptæ sunt ad cunctas res, quũ etiã

tum recentiùs idem & poeta & actor fabulatum suarum fuisset. Comœdiæ autem, motoriæ sunt, aut statariæ, aut mistæ: motoriæ, turbulentæ: stataria, quietiores: mistæ, ex vtroque actu consistentes. Comœdia per quatuor partes diuiditur, Prologum, Protasin, Epitasin, Catastrophen. Prologus est velut præfatio quædam fabulæ: in quo solo licet præter argumentum aliquid ad populum, vel ex Poetæ, vel ex ipsius fabulæ, vel ex actoris commodo loqui. Protasis, primus est actus initiúmque dramatis. Epitasis, incrementum processúsque turbarum, ac totius (vt ita dixerim) motus ex toris. Catastrophe, conuersio rerum est ad iucundos exitus, patefacta cunctis rerum cognitione gestorum. Comœdia est fabula diuersa instituta continens, affectúmque ciuilium ac priuatarum rerum, qua discitur quid sit in vita vtile, quid contrà euitandum. Hanc Græci sic definiere, κωμῳδία ἐστὶν ἰδιωτικῶν καὶ πολιτικῶν πραγμάτων ἀκίνδυνος περιοχή. Comœdiam esse Cicero ait imitationem vitæ, speculum consuetudinis, imaginem veritatis. Comœdiæ autem à more antiquo dictæ: quia in vicis huiusmodi carmina initio agebantur apud Græcos: vt in Italia compitalitiis ludicris admisto pronuntiationis modulo, quo dum actus commutantur, populus detinebatur. Aut ἀπὸ τῶν κωμῶν, hoc est ab actu vitæ hominum qui in vicis habitabant ob mediocritatem fortunarum: non in aulis regiis, vt sunt personæ tragicæ. Comœdia verò, quia poema sub imitatione vitæ atque similitudine compositum est, in gestu & pronuntiatione consistit. Comœdiam apud Græcos dubium est cuis inuenerit primus, apud Latinos certum est. Comœdiam & Tragœdiam Togatam primò Liuius Andronicus reperit: aitque Comœdiam esse quotidianæ vitæ speculum: nec iniuria. nã vt in tẽti speculo, veritatis lineamẽta facilè per imagines

colligimus, ita lectione Comœdiæ imitationem vitæ consuetudinisque non ægerrimè animaduertimus. Huius autem originis ratio ab exteris ciuitatibus moribúsque peruenit. Athenienses nanque Aticam custodientes elegantiam, quum vellent malè viuentes notare, in vicos & compita ex omnibus locis læti alacréque veniebant, ibíque cum nominibus singulorum vitam publicabant: vnde nomen compositum vt Comœdia vocaretur. hæc autem carmina in pratis primùm mollibus agebantur, nec deerant præmia quibus ad scribendum doctorum prouocarentur ingenia, sed & actoribus munera offerebantur, quo libentiùs iucundo vocis flexu ad dulcedinem commendationis vterentur. Caper nanque pro dono his dabatur, quia vitibus noxium animal habebatur: à quo etiam Tragœdiæ nomen exortum est. Nonnulli autem ex amurca olei fæce, quæ est humor aquatilis, Tragœdiam dici vocarique maluerunt. Qui ludi quum per artifices in honorem Liberi patris agerentur, etiam ipsi Comœdiarum Tragœdiarúmque scriptores huius dei velut patris numen colere veneraríque cœperunt. Cuius rei probabilis ratio extitit. ita enim carmina inchoata proferebantur, vt per ea laudes eius & facta glorioſa celebrari proferríque constaret: tum paulatim fama huius artis increbuit. Thespis autem primus hæc scripta in omnium notitiam protulit: postea Æschylus sequutus exemplum, publicauit: de quibus ita Horatius in arte Poetica lóquitur,

Ignotum tragicæ genus inuenisse camœnæ
Dicitur, & plaustris vexisse poemata Thespis,
Quæ canerent agerentque peruncti fæcibus ora.
Post hunc personæ pallæque repertor honestæ
Æschylus, & modicis instrauit pulpita tignis,
Et docuit magnúmque loqui nitíque cothurno.
Successit vetus his comœdia non sine multa

Laude: sed in vitium libertas excidit, & vim
Dignam lege regi. lex est accepta, chorúsque
Turpiter obticuit sublato iure nocendi.
Nil intentatum nostri liquere Poetæ:
Nec minimum meruere decus vestigia Græca
Ausi deserere & celebrare domestica facta,
Vel qui prætextas vel qui docuêre togatas.

FABVLA generale nomen est: eius duæ primæ partes sunt, tragœdia & comœdia. Si Latina argumentatio sit, prætextata dicitur. Comœdia autem multas species habet. aut enim palliata est, aut togata, aut tabernaria, aut Atellana, aut mimus, aut Rhyntonica, aut planipedia. Planipedia autem dicta ob humilitatem argumenti eius ac vtilitatem actorum, qui non cothurno aut socco vtuntur in scena aut pulpito, sed plano pede: vel ideo quòd non ea negocia continet quæ personarum in turribus aut in cœnaculis habitantium sunt, sed in plano & humili loco. Personati primi egisse dicuntur comœdiam, Cincius & Falisicus: tragœdiam, Minutius & Prothonius. Omnium autem comœdiarum scripta ex quatuor rebus omnino sumuntur, nomine, loco, facto, euentu. Nomine, vt Phormio, Hecyra, Gurgulio, Epidicus. Loco, vt Andria, Leucadia, Brundusina. Facto, vt Eunuchus, Asinaria, Captiui. Euentu, Commorientes, Adelphi, Heautõtimorumenos. Comœdiarum formæ sunt tres: Palliatæ, Græcum habitum ferentes, quas nonnulli tabernarias vocant. Togatæ, iuxta formam personarum habitum togarum desiderantes. Atellanæ, salibus & iocis compositæ, quæ in se non habent nisi vetustam elegãtiam. Comœdia autem diuiditur in quatuor partes, Prologum, Protasin, Epitasin, Catastrophen. Prologus est prima dictio, à Græcis dicta πρόλογος, id est antecedens veram fabulæ compositionem eloquutio. Eius species quatuor sunt, συστατικὸς commendati-

tius, quo fabula vel Poeta commendatur. ἀναφορικὸς, relatiuus, quo aut aduersario maledicta, aut gratiæ populo referuntur. ὑποθετικὸς, argumentatiuus, fabulæ argumẽtum exponens. μικτὸς, mistus, omnia hæc in se continens. Inter prologum & prologium quidam hoc interesse voluerunt, quia prologus est vbi Poeta excusatur aut fabula commendatur: prologium autem est, quũ tantùm de argumento dicitur. Protasis est primus actus fabulæ, quo pars argumenti explicatur, pars reticetur ad populi expectationem tenendam. Epitasis, inuolutio argumenti cuius elegantia connectitur. Catastrophe, explicatio fabulæ per quam euentus eius approbatur. In plerisque fabulis ipsarũ nomina priora ponebantur quàm Poetarum: in nonnullis Poetarum, quàm fabularũ, cuius moris diuersitatem antiquitas probat. Nam quum primùm aliqui fabulas ederẽt, ipsarum nomina pronuntiabantur antequam Poetæ pronuntiarentur, ne aliqua inuidia à scribendo deterreri possent. Quum autem per editionem multarum Poetæ iam esset authoritas acquisita, rursus priora Poetarum nomina proferebantur, vt per ipsorum vocabula fabulis attentio acquireretur. Actas diuersis ludis manifestum est inscribi. Nam ludorum quatuor sunt species, quos Curules Ædiles munere publico curant. Megalenses, magnis diis consecrati, quos Græci μεγαλησίους appellant. Funebres, ad retinendum populum instituti dum pompa funeri decreta in honorem patricii viri plenè instruitur. Plebei qui pro salute plebis edũntur. Apollinares, Apollini consecrati. In scena duæ aræ poni solebant, dextra Liberi, sinistra eius dei cui ludi fiebant: vnde Terent. in Andria ait,

Ex ara hac sume verbenas.

Hinc Vlyssem palliatum semper inducunt: siue quòd aliquando insaniam simulauit: quo tempore tectum

se esse voluit, ne agnitus cogeretur in bella prodire: seu ob singularem sapientiam, qua tectus munitúsque plúrimùm sociis profuit. Huius enim virtutis erat, animi semper decipientis ingenium. Nonnulli Ithacæ incolas, sicut Locros, palliatos fuisse commemorant. Achillis & Neoptolemi personæ diademata habent: quanuis regalia sceptra nunquam tenuerint. cuius argumenti probatio talis inducitur, quòd nunquam cum reliqua Græciæ iuuentute ad gerenda cum Troianis bella, sacramenta coniurationis inierunt, nec vnquam sub Agamemnonis imperio fuerunt. Comicis senibus candidus vestitus inducitur, quòd is antiquissimus fuisse memoratur. Adolescentibus discolor attribuitur. Serui comici amicto exiguo conteguntur, paupertatis antiquæ gratia vel quo expeditiores agant. Parasiti cum intortis palliis veniunt. Læto, vestitus candidus: ærumnoso, obsoletus: purpureus, diuiti: pauperi, phœniceus datur: militi, chlamys purpurea: puellæ habitus peregrinus inducitur. Leno pallio varii coloris vtitur. Meretrici ob auaritiam luteum datur. Syrmata dicta sunt ab eo quòd trahuntur: quæ res ab scenica luxuria instituta est. Eadem in luctuosis personis incuriæ sui per negligentiã significant. Aulæa quoque in scena in terra sternũtur, quòd pictus ornatꝰ erat ex Attalica regia Romã vsq; perlatus, pro quibus siparia ætas posterior accepit. Est autẽ minutũ velũ quod populo obsistit dum fabularũ actus cõmutãtur. Diuerbia histriones pronuntiabant: Cãtica verò tempe rabantur modis nõ à Poeta, sed à perito artis musicæ factis. Neque enim omnia iisdẽ modis in vno cãtico agebantur, sed sæpe mutatis: vt significant qui tres numeros in comœdiis ponunt, qui tres cõtineãt mutatos modos cantici illius. Qui huiusmodi modos faciebant, nomen in principio fabulæ & scriptoris & actoris supponebant. huiusmodi adeo carmina ad

tibias fiebant, vt his auditis multi ex populo antè discerent quam fabulam acturi scenici essent, quàm omnino spectatoribus ipsis antecedens titulus pronúciaretur. Agebantur autem tibiis paribus aut imparibus, & dextris aut sinistris. Dextræ autem tibiæ sua grauitate seriam comœdiæ dictionem pronunciabant. sinistræ & serranæ, acuminis leuitate iocũ in comœdia ostendebant. Vbi autem dextra & sinistra acta fabula inscribebatur, mistim ioci & grauitates denunciabantur.

MEDEA

Euripidis poetæ tragici, Georgio Buchanano Scoto, interprete.

AD ILLVSTRISSIMVM PRINcipem Ioannem à Lucemburgo, Iueriaci Abbatem, Georgii Buchanani præfatio.

NON dubito plerosque futuros, Princeps clarissime, qui statim vbi hæc in manus sumpserint, meam admiventur impudentiam, vel potius temeritatem, quòd in tanto bonorum ingeniorum prouentu, ibi ego potissimum sim ausus aggredi quod aliorum vel pudor refugerat, vel reformidarat audacia, atque Euripidi vertendo manum admoliri non pertimuerim: præsertim quum non ignorarem hanc à plerisque rem prius tentatam, vni Erasmo ita successisse, vt iuxtà ab incepto me deterrere debuerit illorũ casus, atque huius felicitas: qui præterquam quòd ad eam rem venerat tot bonarum artium præsidio instructus, etiam si qua erat in hac parte nouitatis gratia, eam præoccupauerit. Accedit & illud, quòd præter summam in choris obscuritatem (quæ huic scriptori adeo familiaris est vt eam de industria sectatus esse videatur) hæc ipsa quondam fabula ab Ennio prius versa fuerat, cuius non pauci versus adhuc in veterum commentariis passim leguntur: quorum comparatio his nostris, alioqui obscuris, plurimum suæ luce officere posset. Ego verò, tantum abest vt his à scribendo rebus fuerim deterritus, vt in vtriusque fortunæ qualemcunque euentum non mediocre præsidium hinc fore iam animo præceperim, atque mihi ipsi quodammodo spoponderim. Nam tametsi plausum à studiosorum theatro hæc fabula non accipiat, si vtcunque tamen steterit, nec ignominiosè explodatur, nunquam satis quòd molestè feram, Ennij atque Erasmi autoritate mihi tenebras offundi, quam me post tam præclara nomina

qualemcunque saltem locum tenuisse. Hoc verò quicquid est operæ, nos tibi princeps clariss. potissimùm censuimus dicandum, non modò vt grati saltem animi professione tuam erga me summam testarer humanitatem, aut à vestræ familiæ nobilissimæ splendore contra calumniantium inuidiam præsidium mihi peterem, sed vt meliori spe reliquorum doctorum suffragijs me committerem, si tui iudicij prærogatiuo subnixus esses, qui quum in omni disciplinarum genere principatum teneas, ac in hoc poeticæ studio singulari quadam felicitate versetis, soles tamen (vt inquit ille) meas esse aliquid putare nugas.

ARGVMENTVM.

IAson Medea comite Corinthum profectus, cum Glauca Creontis Corinthiorum regis filia nuptias pacisciturr. Medea verò indicto à Creonte exilio, vnius diei moram exorat. Idque beneficium vt remuneraretur, dono per filios ad Glaucam mittit vestem & coronam auream, quibus illa induta extinguitur: Creon quoque filiæ adhærens perit. Medea quum suos interfecisset liberos, currum quem à Sole acceperat, alatis draconibus iunctum, conscendit, atque Athenas profugit. Ibique AEgeo Pandionis filio nubit. Pherecydes autem & Simonides aiunt, Iasonem à Medea recoctum, inuenem denuo factum. De patre verò eius AEsone, is qui de Argonautarum reditu scripsit, ita inquit,

Atque iterum blanda fecit reuirere iuuenta
Æsona, subtili distringens arte senectam,
Plurima quū labris coxisset pharmaca in aureis.

AEschylus in fabula quæ nutrices Bacchi inscribitur, ait Bacchi nutrices earumq; uiros, iuuenes ab eo denuo

factos. Staphylus autem inquit Iasonem quodammodo à Medea peremptum. Nam quum eius suasu sub Argus puppe obdormiret, nauisque iamiam uetustate solueretur, ruina puppis oppressus periit.

Aliter per Aristophanem Grammaticum.

Medea odio aduersus Iasonem concepto propter nuptias Glaucæ Creontis filiæ, Glaucam, Creonta, ac suos etiam liberos interemit: relictoque Iasone, AEgeo nupsit.

Fabula Corinthi fingitur agi. Chorus est è mulieribus Corinthiis. Docuit eum Pythodoro prætore circiter octogesimamseptimam Olympiadem.

Personæ.

NVTRIX Medeæ.
PAEDAGOGVS.
MEDEA.
CHORVS *mulierum Corinthiarum.*
CREON, *rex.*
IASON.
AEGEVS, *rex Atheniensium.*
NVNTIVS.
FILII Medeæ.

gici Medea, Georgio Buchanano Scoto, interprete.

NVTRIX.

Tinã Pelasgis littus Argo ad Colchicum.
Non transuolasset Cyaneas Symplegadas:
Nec strata saltu pinus olim Pelio
Cecidisset: acta nec virorum fortiũ
Dextris, tulisset aristis spoliũ aurei
Pelia imperante: non hera excelsam mea
Medea Iolcon appulisset, Iasonis
Amore sæuo pectus ægrum saucia:
Autor puellis nec trucidandi patrem
Peliam, Corinthi degeret cum liberis,
Vtróque, gentis cuius exul incolit
Solum, fauorem demereri sedula,
Et ipsa vbique morem Iasoni gerens.
FELICITATEM quam suprematn existimo,
Concors marito mulier vbi degit suo.
Nunc odia feruent, dissident charissimi.
Nuper. suorum liberorum proditor
Heræque Iason, nuptiis regalibus
Fruitur, tyranni filiam Corinthii
Creontis arcto coniugem amplexu fouens.
At misera miseris habita ludibrio modis
Medea, pactam clamat infelix fidem:
Pignúsque fidei dexteram inuocat datæ:
Testésque pacti conscios facit deos,
Non ita merenti quam rependat gratiam
Fallax Iason. inedia se macerans
Iacet: doloris magnitudine obruta,
Flumine perenni lacrymarum liquitur.

Ex quo mariti sensit in se iniuriam,
Immota vultus, mœsta terræ lumina
Figit: procellæ similis, aut scopulo, abnuit
Surdis amicorum auribus solamina:
Nisi quòd subinde colla flectens candida,
Secreta secum expostulat, deflens patrem,
Patriam, penates patrios quos prodidit,
Virum sequuta, cui modò contemnitur.
At misera tandem iam suis didicit malis
Quàm sit paternum suaue non linquere solũ.
Infensa natos odit, aspectu frui
Non gaudet. illud vereor vt ne quid noui
Excogitet. NAM quum patitur iniuriam
Elatus animus, haud facilè sibi temperat.
Hãc noui ego probè: trepidáq; exanimor me-
Ne ferrum acutũ condat in præcordia, (tu
Ingressa furtim tectum vbi torus sternitur:
Aut ne maritum perimat ac sponsam simul,
Dein maius ipsa subeat infortunium.
Metuenda sanè est, nec facilè victoriam
Refert, in illam siquis odia exerceat.
At cursu omisso iam reuersi liberi,
Non mente voluunt matris infaustæ mala.
PVERILIS anim⁹ grauib⁹ haud curis patet.

Pæd. Antiquum herilis familiæ peculium,
Quid sola stabas conquerens propter fores?
Abs te relinqui sola, Medea vt feret?

Nut. Senex minister liberorum Iasonis,
MANCIPIA frugi, siquid euenerit heris,
A Equè dolere suo decet vt incommodo.
Vis me doloris eò redegit, vt solo
Cælóque cogar euomere dominæ mala.

Ped. Quid? misera nondum luctui statuit modum?

Nut. A fine tantum luctus ô bone vir abest,
Vt hæc doloris sola sint primordia.

Pæd. O stulta (siquidem sic decet de heris loqui)
Vt nil malorum comperit recentium!

Nut. Quid istud est? ne pigeat effari senex.
Ped. Nil. extulisse me priora pœnitet.
Nut. Amabo, me conseruus haud celaueris.
Nam si necesse est, spondeo silentium.
Pæd. Sacras ad vndas abeo Pyrenes, vbi
Sedere soliti sunt ad aleam senes.
Colloquia dum clàm capto secreta, audio
Exigere pueros vt Corintho cogitet
Cum matre, regni sceptra qui hîc tenet Creō:
Verúsne rumor hic sit, haud certò scio.
Falsum esse mallem: ac falsus vt sit cōprecor.
Nut. Et hæc Iason liberis fieri sinet,
Iratus etsi dissidet cum coniuge?
Pæd. Affinitati vetus amor cedit nouæ:
Nec huic amicus perstat ille familiæ.
Nut. Perimus igitur, si malum accedit malo
Nouum vetusto, donec exhaustum hoc erit.
Pæd. At tu quiesce, & comprime hæc silentio.
Nam tēpus hauddū est, hoc heræ vt fiat palā.
Nut. Audite pueri, qualis in vos sit parens.
Perire nolim, dominus est enim meus:
Verùm erga amicos perfidus deprēditur.
Pæd. Publica querela est ista, iam dudum ipsa scis
SIBI malle cūctos esse bene quàm proximo:
Hūc iure, at alium commodo adductum suo.
Si charitati liberûm sponsam pater
Præfert Iasōn, nil facit certè noui.
Nut. Intrò ite pueri, cuncta succedent bene.
At tu seorsum hos contine quantum potes,
Néue ad parentem propius accedere sinas.
Ira frementem nuper, oculis flammeis
Vidi minantem nescio quid istis: neque
Imponet iræ frena, donec quempiam
Feriat, in hostes potius vtinam hunc impetum
Fortuna, amicis incolumibus, transferat.
Med. Infelix ego, miseris curis

Confecta, hei mihi quomodo perij!
Nut. Hoc, hoc ipſum eſt, chari pueri,
Æſtuat ira animus genitricis.
Turget bilis, properate citò,
Tecta ſubite:
Néve accedite lumina propius,
Néve adieritis, ſed vitate
Animúmque ferum, ac triſte ingenium
Mentis præcipitis. iamiam ite,
Intrò abſcedite celeri paſſu.
Nam luctus dubio proeul olim
Nubes ſurgens ſubitò ardebit
Maiore furore: ac patrabit
Aliquid mentis vis infrenis,
Et ſerie ſtimulata malorum.
Med. Heu, heu, toleraui miſera, tole-
raui mala magnis deflenda
Luctibus. O nati ſcelerati
Vos malè perdat miſeranda parens
Cum patre, ac tota domus pereat.
Nut. Me miſeram, cur natos patris
Peccato adſcribis? cur illos
Odiſti? hei mihi pueri miſerè
Metuo ne quid ſecus eueniat.
GRAVIS eſt regum faſtus, & iræ
Nimium memoris, qui dare leges
Sunt ſoliti aliis, lege ſoluti
Ipſi. iudice me libertas
Par, & vitæ æquatio præſtat,
Séque aſſueſcere legibus æquis.
Si non regifico ſplendore, at
Tutò conſenuiſſe licebit.
Nam popularis æqui iuris
Primum eſt nomen, & experiundo &
Vſu longè præſtabilius.
AT ſublimia nunquam ſtabili
Perſtant homini fixa pede diu, ac

Siquando sors læua intonuit,
Hoc ex fonte innumeræ luctus
Vndę in splendida tecta redundant.
Cho. Vocem audiui, audiui planctum
Miseræ Colchidos. animi nondum
Æstus composuit. fare age anus,
In vestibulo stans audiui
Intra atria clamorem. haud lætor
Vestræ mulier luctu domus,
Ac mihi minimè grata geruntur.
Nut. Domus heu periit.
Deserta omnia detinet illum
Aula tyranni, ac contabescit
Luctu in thalamis hera, amicorum
Nullo mollita animum hortatu.
Med. Heu heu, ruat in caput hoc miserum,
Fulmen ab æthere, quis mihi supereſt;
Dehinc vitæ vsus, viuere vt optem?
Eheu longis tristem curis
Parcę miseram abrumpite vitam.
Cho. Audisti ô Iuppiter, ô tellus,
O lux, quam vocem misera edat
Mulier? quod tandem immoderatum
Thalami desiderium cogit,
Stulta, accelerare horam fati?
Istud ne expete. quòd si coniux
Connubio tuus alio fruitur,
Id ne improperes illi crimen.
Hanc tibi iudex Iuppiter æquus
Dirimet litem. ne te afflictes
Socium lugendo tori.
Med. O magna Themi atque Artemi sancta,
Cernitis impius in me coniux
Quale patrarit facinus, sancto
Mihi iureiurando adstrictus?
Quem cum sponsa vtinam simul ipsis

Ædibus oppressos conspiciam,
Qui immeritam læsere priores.
O pater, ô patria à me inhonestè
Germano deserta perempto.
Nut. Quos vocet audis, quos imploret?
Themin augustam, cum loue, præses
Qui creditur esse sacramenti.
Nec cohibere hera poterit facilè
Pectoris æstus.
Ch. Quí fiet prodeat vt corám?
Auribus vt sermonis nostri
Vocem hauriat, vt, si pote fieri,
Acres animi leniat iras,
Ac violentum ingenium ponat?
Nut. Haud quaquam sedulitas nostra
Deerit amicis.
Ch. At abi mea tu, dominámque foras
Educatque alloquere. heus propera,
Ne designet quicquam asperius
Hos aduersum, quos habet intus:
Glíscit enim vis sæua doloris.
Nut. Effecta hæc dabo. Sed metuo vt heræ
Persuadere queam. ista labori
Gratia vestro à me referetur:
Etsi fœtæ more leænæ
Luminis acies flammea seruis
Triste minetur, siquis propius
Vt compellet, tentet adire.
NIL peccarit, veterum læua ae
Præpostera qui vocet ingenia,
Qui cantus ad sacra deorum,
Ad conuiuia festásque epulas
Instituêre, illecebras gratas
Auribus: at suauiloquum carmen
Nemo inuenit quo sedaret
Tristes animi curas, vnde

Mortes plurimáque mala erumpunt
Euersura domos. verùm istis
Cantu medicari vtilius erat.
Ad lautas epulas quid frustra
Ilia tendunt, copia vbi dapis
Præsente animum lætitia explet?
Ch. Mœsti luctus gemitus nostras
Perculit aures, clamat misera
Illa, quam dolor edere cogit,
Voce, malum compellans sponsum
Veteris desertorem thalami.
Læsa Themin Ioue natam implorat,
Arbitram iurisiurandi,
Quæ illexit miseram ad solum Achiuûm
Per mare fœuum, Scythiæ aduersum,
Per ponti immensi spumantes
Cano sale fauces angustas.
Med. Egressa tecto sum, Corinthiæ nurus,
De me querendi ne sit vlli occasio,
Plerosque noui, quòd seorsum degerent.
Habitos superbos: hos frequens præsentia
Fecit molestos: alius ingressus viam
Vitæ quietæ, ignauiæ subit notam:
Quia iudicandi certa veritas abest
Oculis ab hominum, qui priusquam pectoris
Norint recessus intimos, visos modò
Odere, nullis prouocati iniuriis.
Ergo vbris hospes moribus se accommodet.
Nec laudo ciuem, contumax qui ciuibus,
Aspérque agresti degit insolentia.
Atenim inopinũ hoc quod mihi euenit malũ,
Vitam abstulit viuæ, pereo: vitæ exui
Iamdudum amorem, amore mortis percita.
In quo reposita cuncta habebam, pessimus
Planè virorum me reliquit vir meus.
NIHIL miserius fœminis, terra, omnium

Quæcunque viuunt mentéque vigent, edidit.
Primùm necesse est opibus immensis virum
Emere, susque accipere dominum corporis.
Accedit aliud huic malo grauius malum,
In quo periclum maximum, frugi vir, an
Nequam mulieri repudium infame est, neque
Sponsæ maritum ius recusandi est suum.
In iura morésque venientem opus est nouos
Planè ariolari: quippe quæ haud didicit domi
Quali marito seruiendum sibi foret,
Et ista rectè cuncta quum curaueris,
Si degat vnà sponte vir patiens iugi,
Beata vita est: sin secus, præstat mori.
Domesticorum siquis offendat virum,
Foras profectus sedat ægritudinem,
Charis amicis iunctus aut æqualibus:
At nos, necesse est vnius ab arbitrio
Pendêre, in vnúmque intueri: & interim
Vitam periclis nos carentem degere
Domi asseuerant, ferre sese lanceam:
Errore ducti. nam ter in acie prius
Armata certem, liberos quàm edam semel.
Sed non vtrasque hæc spectat æquè oratio:
Hæc nanque patria tibi, hîc penates patrii,
Præsidia vitæ, grata conuersatio
Inter sodales. contrà inops ego, patria
Extorris, aspra læsa contumelia,
A coniuge sola aduecta præda barbaro.
Non hîc propinquus, mater, aut germanus est,
Ad quos malorum afflicta tempestatibus
Me veluti portum recipere in tutum queam,
Tantisper igitur impetrare abs te velim,
Dum mihi facultas aliqua ratióve supperet,
Qua de marito expetere supplicium queam,
Ob quæ patrauit immerenti, & plectere
Illi locatam cum parente filiam,

Sis tacita. PLENA mulier ali oqui metus,
Infirma, ferrum contueri haud sustinet:
At in torum si quispiam peccauerit,
Nullum cruoris pectus est sitientius.
Ch. Id fiet. etenim iure pœnas expetis
Medea, sortem nec dolere te tuam
Miror. Creonta sed video regem gradum
Ferre huc, nouorum consiliorum nuntium.
Cr. Te, torua, vultu tetrico, iratam viro,
Medea, monui, regno vt extorris meo
Comitata geminis hinc abires liberis.
Vetui morari. quando decreti arbiter
Istius ego sum. non reuertar hinc prius
Domum, exulem quàm finibus protrusero.
Med. Hei pereo penitus vndecunque miserrima.
Omnes rudentes explicant hostes mei:
Mali nec vsquam commodus datur exitus.
Afflicta quanuis pessime, id quæram tamen,
Quæ causa regno me exigere cogit, Creon?
Cr. Te metuo (quorsum falsa opus prætendere?)
Letale gnatæ ne exitium struas meæ.
Causæ timorem suggerunt hunc plurimæ.
Sagax es, artes gnara longè pessimas,
Grauiterque tædis orba fers diuortium.
Et nunc minari fama te refert malum
Sponsoque sponsæque, & nouæ nuptæ patri.
At id prius quàm fiat, anteuortere
Volo, cauendo. præstat autem odium tuum
Nunc ferre, sera quàm peracto facinore,
Hanc lenitatem luere pœnitentia.
Med. Non fama primùm nunc nocet Creon mihi
Miseræ, sed antè damna non semel dedit.
QVICVNQVE vera præditus prudentia est,
Ne disciplinis liberos impensius
Erudiat æquo, nec sapere doceat nimis.
Nam pigra præter quæ sequuntur otia,

Obliquus vrget liuor illos ciuium.
Apud imperitos scita si sophiæ noua
Promas, ineptum rentur atque inutilem.
At si putere denuo præcellere
Hos qui sophorum autoritatem vendicant,
Eris molestus, idque adeo mihi euenit.
Perita quum sim, hos vrit inuidentia:
His otiosa dicor: illis displicet
Diuersa vitæ ratio: nec desunt quibus
Obesse videar mediocri hac sapientia.
Tu quoque vereris ne quid in te perpetrem.
Non hic mearum, ne time, rerum est status,
Reges vt à me metuere deceat Creon,
At tu quid in me perpetrasti iniquius?
Natam elocasti cui tibi lubitum est viro:
At ego maritum prosequor odio meum.
Nec temere opinor ista gessisti: neque
Rebus secundis inuideo: quin nuptias
Facite, beati viuite: latebras fugæ
Permitte tantùm hîc, læsa licet, iniurias
Mussabo: discam cedere melioribus.
Cr. Speciosa sunt hæc, blandáque auribus, tamen
Vereor repostum ne coquas animo malum.
Atque adeo tanto credo quàm pridé minus,
PRAECIPITIS iræ mulierē aut etiā virū
Vites facilius quàm modestum atque tacitū.
Define morandi fando causas nectere.
Abi: statutum est ita: nec ars vlla faciet
Isthic vt habites, me perosa hostiliter.
Med. Per genua quæso, pérque desponsam recēs.
Cr. Ah, verba perdis. neutiquam persuaseris.
Med. Et me repelles, haud reueritus supplicem?
Cr. Equidem familiæ non meæ te præfero.
Med. O patria, subiit nunc recordatio tui.
Cr. Qua nil secundum liberos mihi charius.

Med. O amor, hominibus pestis exitiabilis.
Cr. Perinde opinor, res vti sese dabit.
Med. Quis autor horum, tu memento Iupiter.
Cr. Abscede inepta, méque curis libera.
Med. Curæ premunt me, nec egeo curis nouis.
Cr. Hinc exigêre subito seruili manu.
Med. Noli obsecro, sed id te sine exorem Creon.
Cr. Adhuc molesta mulier eris, vti video.
Med. Abibo. non hoc vt precibus impetrem, ago.
Cr. Quorsũ igitur vrges, nec meo abscedis solo?
Med. Vnum instruendæ modò fugę indulge diem:
Et quando curam hanc genitor abiecit, sine
Me comminisci liberis opem vltimam.
Miserescat horum: nam & tibi sunt liberi.
Parens parentis calamitatibus faue.
Nam nulla cruciat cura me exilii mei,
Sed liberorum miseriæ me macerant.
Cr. Haud impotenti mente sum & tyrannica:
Quin sæpe damno mihi meus pudor fuit.
Et nunc apertè mulier erratum meum
Præuideo. verùm vince, quod vis accipe.
Præmoneo tamen id, si morantem crastinus
Hîc te videbit Phœbus, ac natos tuos,
Actum est, peristi: fixa stat sententia.
Nunc, si necesse est, lucis vnius moram
Permitto. nam nil interim patraueris
Horum, timore quæ me habent nunc anxiũ.
Chor. Infelix mulier, misera, malis
Miseris obnoxia quò tandem
Te vertes? cuius amicitiam,
Cuius tectum aut terram inuenies
Portum malis?
Traxit ineluctabile fatum
In mare te Medea malorum.
Med. Malè cuncta cedunt vndecunque. quis neget?
Sed ne putetis pessimè hac succedere,

Spẽsis adhuc mihi pugna supereſt cum nouis?
Ingens futurus eſt labor cum affinibus,
Credis tyranno quiſſe me palparier,
Ni ſubfuiſſet ſpes lucri vel ſpes doli?
Supplex fuiſſem? contigiſſem illi manum?
At ille tanta præditus vecordia eſt
Vt quum liceret obuiam conatibus,
Si me expuliſſet, ire, permiſit diem
Hunc me manere, tres ego hoſtes qua meos
Mactabo, patrem, filiam, meum virum.
Sed tanta leti quum facultas ſuppetat,
Vnde inchoabo, dubia, amicæ, fluctuo.
Subdámne thalamis nuptialibus faces?
An ferro acuto rupta fodiam pectora,
Ingreſſa furtim tectum vbi torus ſternitur?
Sed me moratur vna res: ſi capta ſim
In tecta ſcandens, per dolum dum rem gero,
Peremptа riſus exhibebo maleuolis.
At vſitatam præſtat inſiſtere viam,
Cuius perita ſum, necandi pharmacis.
Eſto: perierint, quod recipiet me oppidum?
Quod erit aſylum? fida quæ fidi hoſpitis
Domus patebit, protegétve perfugam?
Nuſquam eſt. manebo paululum dũ ſtabilia
Alicunde nobis præſidia teſe offerent.
Dolis adoriar, clámque perfungar nece.
Si pellat hinc me fors ineluctabilis,
Mucrone peragam facinus ipſa vel palám.
Lubens peribo, modò queam illos perdere.
Ad culmen imus præcipitis audaciæ.
Regina nobis culta ſemper vnicè
Hecate triformis, artis adiutrix meæ,
Te iuro, noſtra quæ colis penetralia,
Noſtro è dolore nemo referet gaudium.
His luctuoſas atque acerbas nuptias,
Affinitatem funebrem, & meam fugam

Reddam eia cunctis vtere simul artibus
Medea, cuncta conuoca consilia. age,
Aggredere facinus. nunc opus constantia,
Animoque forti. quæ feras vides. caue
Vt ne propines risui nepotibus
Te Sisyphæis, nuptisque Iasonis,
Te patre claro Soleque proauo editam.
Perita es ipsa, deinde nata fœmina.
IGNAVA quibus est mes honesta ad omnia,
Ad turpe superest facinus omne audacia.
Ch. Retrò ad fontes sacra feruntur
Flumina, ius & fas vertuntur.
Hominum plena dolis consilia.
Nec pacta fides diis sat certa est,
Audiet ex hoc mulie bre bene
Genus. accrescet gloria nobis.
Non iam deinceps fama siniſtra
Traducet fœmineum sexum.
Ex hoc mutabit musa modos
Vatum priscorum, qui cantu
Muliebrem celebrant perfidiam.
At si cælestæ melos citharæ
Nos docuisset carminis author
Phœbus, paria audisset
Progenies virûm.
Sed multa potest longior ætas
Nobis exprobrare, virisque.
Ac tu patriam deseruisti
Animi vecors, vecta gemellos
Trans scopulos ponti, ac peregrinam
Habitas terram, ob data cubilis
Tædis vidui, ac misera hinc exul
Eiiciere ignominiosè.
Periit reuerentia iurisiurandi. nullus superest Graiis
Pudor, in cælum sed reuolauit.

Tibi verò nec patria domus est.
Infelix, in quam ceu portum
Perfugias è thalami curis.
Sed regina potentior
Occupat aulam.

Iaſ. Non nunc, sed antè sæpe perspectum est mihi
QVAM sit malum impotens & immedicabile
Ira aspra. licitum fuerat & terra & domo
Hîc tibi frui, siquidem tulisses molliter
Potentiorum imperia, quæ nunc exulas.
Ob vana verba, quæ molestiam mihi
Minimè facessunt. perge, vti facis, dicere,
Longè virorum pessimum esse Iasonem.
At quæ in tyrannos blatterasti, ti exul es
Ob hæc, recense pro lucro iussam fugam.
Ego sæuientum molliebam principum
Animos feroces, ne exulares: tu tamen
Stulta esse pergis, prodigens conuitia.
Diríssque reges deuouens: itaque exulas.
Nec ista amicos me mouent vt deseram.
Adsum, tuísque commodis mulier vaco,
Vt ne recedas hinc inops cum liberis,
Egénsve rerum. MVLTA secum incŏmoda
Ferre fuga sueuit. sed nec indignè fero,
Nec velle possum malè tibi, etsi me oderis.

Med. O pessime vndiquaque. nam imbecillitas
Conuitiari me finit tantùm mea.
Me adisti, adisti, maximè mortalium
Exose dissq; mihíque cunctísque hominibus.
NON fortitudo est ista, non fiducia,
Læsos amicos contueri comminus,
Sed morbus vnus omnium grauissimus
Additus hominibus, impudentia. Id tamen
Abs te, pbè actũ est, quod adieris: ego vt leue
Animum dolore, iurgia in te congerens;
Et tu vicissim sentias molestiam.

Et primùm (vt à primis initiis ordiar)
Salutis autor tibi tui, vt Graii sciunt
Quoscunque tecum vexit Argo Pelias.
Flammam vomentes iussus es tauros iugo
Supponere, & letale sulcis condere
Semen, draconem sæpe in orbes nexilem,
Circumuolutum vellus auro fulgidum, &
Sopore nunquam fessa victum lumina
Fallere: perempto tibi dedi illo cernere
Vitale lumen: prodito patre & domo,
Applicui Iolcon te sequuta, tibi nimis
Hîc obsecundans, ac mihi parum prouidens.
Peliam peremi, morte qua nulla grauior,
Manu suorum liberorum. sustuli
Tibi metum omnem. tu tot ob beneficia
Nos prodidisti, prædo perfidissime,
Nouas sequutus nuptias, post liberos
De me creatos. orbus etenim si fores,
Veniam dedissem coniugis cupido nouæ:
Dein peieratis diis fides fluxa: ac satis
Statuere nequeo quos putabas tum deos
Regnare, credas nunc quoque, an potiꝰ nouũ
Ius esse fásque traditum mortalibus,
Vt qui tibi ipsi es conscius periurii.
O tacta sæpe dextera, ô sæpe genua
Frustra prehensa tibi manu infidissima,
Vt spes fefellit! age, velut amicum alloquar,
Sperantis instar aliquod abs te commodum.
Etenim rogando deregam scelus tuum.
Quò nunc reuertar? ipreta quò me cõferam?
An ad penates patrios, ac patriam,
Quam, te sequuta prodidi? an potius petam
Peliæ misellas filias, quæ me hospitem
Tractent benignè patris ob necem sui?
Sic est, amicos perdidi domesticos:
Quos non decebat afficere me iniuria,

Te propter, hostes vniuersos reddidi.
Ergo beatam inter Pelasgidas nurus
Me reddidisti pro his beneficiis virum
Sum singularem nacta fidúmque misera.
Si profuga cogor hoc solo egredier, inops,
Deserta amicis, sola, solis liberis
Comitata, pulchrũ elogium erit sponso nouo
Mendica proles, exulans cum coniuge,
Cui debet, aura quòd fruitur. O Iuppiter
ADVLTERINI indicia cur certa hominib⁹
Auri dedisti, sed virũm in corpore nota
Impressa nulla est vnde noscantur mali?
ch. GRAVIS ira res est, & malum insatiabile
Amici amicis conserunt quum iurgia.
145. Me, vt video, oportet eloquẽdi esse haud rudẽ
Verùm gubernatoris instar callidi
Effugere summa lꝛteorum margine
Loquacitatem, mulier, istam futilem.
Ego, beneficium quando nimium exaggerat
Venerem salutis autumo autorem meæ,
Ducéque cursus, nec deûm aut hominũ alter
Debere ob illa sentio me grariam.
Ingenii acumen acre suppetit tibi: at
Orationis arrogans iactantia est,
Ea quum recenses, quæ coacta feceras
Amore, duris nos vt è laboribus
Eruere posses. illa tamen examine
Librare nolo exactiore, sicubi
Profueris, agno sco libens beneficium.
At vt docebo te, incolumitate ex mea
Plus quàm dedisti, ad te redundat commod
Primùm, Pelasgam, patria pro barbara,
Terram colis, vbi lex & æquitas vigent,
Nec iura cedunt gratiæ vel viribus.
Omnésque doctam te esse Graii intelligun
Famáque flores finibus si in vltimis

Orbis habitares, mentio haud fieret tui.
Mihi nec aurum sit domi aggestum, neque
Orphea canendo suauitas quæ vicerit,
Splendore si non sortis hæc decoret fauor.
Hæc dicta nostris sint super laboribus,
Contentionem quando ad hãc me prouocas.
At quæ exprobrasti regiis de nuptiis,
Primùm, reperies hîc sapere me, dein virum
Et temperantem, & tibi messque liberis
Fidelem amicum. sed quiesce tu interim.
Vt me Corinthon ex loco contuli,
Cumulo malorum inexplicabili obrutus,
Quid comminisci commodum potui magis,
Quàm si puellam regiam exul ducerem?
Nõ (quod tibi ægrè est) quòd torũ odissẽ tuũ,
Sponsæque amore saucius forem nouæ,
Nec numero vt v li liberûm contenderem:
Sat liberorum est: de sobole nil conqueror:
Sed quod putandum plurimi est, vt splendidè
Æuum exigamus néve penuria premat.
Quippe indigentes qui fugere procul sciant
Cunctos amicos: vtque familiæ meæ
Pro dignitate, liberos educerem,
Ex téque natis gignerem fratres, pares
Quos simul honorum per gradus produceré,
Meámque postquam constabiliissem domũ,
Felix vt essem. liberis sanè tibi
Haud opus est aliis: mihi verò vtile est
Consulere natis per futura pignora.
Num cogitasse videor absurdè? torus
Modò ne angat animũ, haud istud ipsa dixeris.
AT eò mulierum creuit impotentia:
Si coniugalis salua sit fides tori,
Tum cuncta rectè creditis succedere:
Sin hac sinistrè parte quidquam euenerit,
Quæ chara fuerant, sunt statim inimicissima.

At quàm fuisset procreasse liberos
Aliunde melius, nec fuisse fœminas?
Exempta quantis vita foret hominú malis!
Ch. Hæc pulchrè Iasón perpolita oratio est,
At mihi videre (inuita quanuis, proloquar)
Egisse iniquè, coniugem quum proderes.
Med. Quàm nostra vulgò dissidet sententia!
ORATIONIS qui probus erit artifex
Factísque iniquis, hunc reor grauissima
Pœna esse dignum . nam quæ iniqua comere
Se gloriatur lingua, non maleficio
Vllo abstinebit, ac vacua sapientiæ est.
Igitur omitte splendidis coloribus
Fucare verum, & eloquendi viribus:
Verbo quidem vno te subitò confecero.
Siquidem fuisses vir bonus, te oportuit
Non hæc amicis clam peregisse, at prius
Me persuasa nuptias facere nouas.
Iaſ. Quin paruisses mihi suadenti probè,
Siquidem indicassem nuptias, quæ nec modò
Tumidi minuere pectoris bilem potes.
Med. Non hæc mouebat causa te, sed barbaras
Tædas senectam aduſque, fore putaueras
Parum decoras. Iaſ. Tibi velim id persuadeas:
Non me sequutum regiis his nuptiis
Cupidinem vxoris: sed (vti dixi prius)
Tuæ saluti consulebam, ac liberis
Meis, vti de stirpe fratres regia
Domui futuros præsidia progignerem.
Med. Ne mihi dolori iuncta sit felicitas,
Opésque quæ cor triste curis vlcerent.
Iaſ. Hæc vota vertes, tibíque melius consules
Precando, ne quod vtile est, triste id putes:
Nec quum secũdæ res erunt, te esse miseram.
Med. Illude. perfugium tibi inuentum est. ego
Deserta cogor his profugere finibus.

Iaſ. Tibi autor ipſa es, ne alteri id des crimini.
Med. Quinam? nouis quòd prodidi te nuptiis?
Iaſ. Ditis tyrannos execrandis deuouens.
Med. Et execratur veſtra me inuicem domus.
Iaſ. Quot his ſupſunt plura, quæ haud redarguo?
At ſi qua poſcis præſidia tuæ fugæ,
Natiſue, noſtris ex opibus accipere, age
Profer, parato liberali dextera
Donare, noſtros teſſeras ad hoſpites
Dare, vt exulantem recipiant humaniter.
Hæc ſi recuſes mulier, haud rectè ſapis.
Iam remitte: conſules tibi melius.
Med. Tuis nec vti volumus hoſpitibus, neque
Accipere quicquam, nec dederis aliquid mihi.
NAM quæ malí dant dona, proſunt neminí.
Iaſ. At ego deorum ſancta teſtor numina,
Natis paratum cuncta me dare, tibíque.
Sed tu recuſas optima, & ferocia
Fugas amicos, ac malo id quidem tuo.
Med. I, ſponſam amatam viſe. nimium demoror
Ab eius oculis te procul. agite, nuptias
Facite. fauentes fortè ſi reſpexerint
Nos dii, pigebit apparaſſe nuptias.
Ch. Si iuſto amores acrius
Humana corda vulnerent,
Virtus faceſsit, deperit
Famæ decus. ſed ſi Cypris
Gradu modeſto venerit,
Nemo deorum eſt gratior.
Regina Cypris, aureo
Ex arcu ineuitabilem
In me ſagittam haud torſeris,
Amoris vnctam nectare.
Mi grata temperantia,
Munus deûm pulcherrimum:
Infrenis iracundia,
Rixoſáque æmulatio,

Mentem mihi ne saucient,
Vlla dolentem pellice,
O sancta Cypris quæ toros,
Amas carentes litibus:
Parata promptè expendere
Lecti iugalis crimina.
O patria, ô ædes meæ,
Nunquam exul, & consilii inops
AEuum molestè transigam,
Confecta miseris luctibus.
O fata, fata tollite
Ex hoc prius me lumine.
INTER molesta cuncta nil
Molestius cognouimus,
Pelli solo quàm patrio.
Nec id relatu didicimus
Alterius. haud te ciuitas
Miseratur aut æqualium
Quisquam grauissimis malis
Prestam. MALE pereat miser
Miserabilisque nemini,
Qui, quum licet, nullo colit
Officio amicos, nec aperit
Sincera claustra pectoris.
Mihi quidem amicus nunquam erit.
Æg. Medea salue. hoc pulchrius proœmium
Nemo habet, amicos quo salutarit suos.
Med. Salue propago prouidi Pandionis
Ægeu. vnde in istud contulisti te solum?
Æg. Phœbi vetustum deferens oraculum.
Med. Cur vmbilicum faticarum adisti soli?
Æg. Prolis cupido consulere adegit deum.
Med. Et sobolis orbus, per deos, æuum exigis?
Æg. Orbus, voluntas quando sic tulit deûm.
Med. Cœlebsne, vinctus an iugali copula?
Æg. Haud nuptialis fuimus expertes tori.

Med. Quid tandem Apollo retulit de liberis?
Æg. Carmen facultatem supra humani ingeni.
Med. Responsa nobis nosse num fas est dei?
Æg. Fas est. peritæ nanque mentis indiget.
Med. Quid ergo dixit? scire si fas est, refer.
Æg. Vtri eminentem soluere vetuit pœdem.
Med. Nempe antequam facias quid, aut quem adeas locum.
Æg. Prius paternam quàm adiero rursus domum.
Med. Tu, cuius ergò ad hancce tellurem venis?
Æg. Pittheus tyrannus quispiam est Trœzenius.
Med. Pelopis (vt aiunt) filius sanctissimus.
Æg. Communicare oraculum cum illo volo.
Med. Sanè peritus talium & gnarus vir est,
Æg. Mihíque amicos inter acceptissimus.
Med. Sit auspicatum quicquid animo destinas.
Æg. Cur corpus, oculúsque ita tuus contabuit?
Med. Ægeu, maritus pessimus hominum est meus.
Æg. Quid ais? aperte profer ægritudinem.
Med Immeritam Iason affecit me iniuria.
Æg. Quinam? profare quidquid est apertius.
Med. Habet supra me coniugem domus heram.
Æg. Nempe ausus istud facinus est fœdissimũ?
Med. Sic est. priores nunc amicos despicit.
AEg. Amore captus, an torum exosus tuum?
Med. Ingenti amore, nec suis fidus manet.
AEg. Valeat, malitia si modò est qua prædicas.
Med. Affinitatem concupiuit regiam.
AEg. Quis coniugem illi dederit, hoc edissere.
Med. Is qui Corinthi sceptra moderatur Creon.
AEg. Veniam meretur, mulier, iste tuus dolor.
Med. Ad hæc & exul hoc misera pellor solo.
AEg. A quo? recens hoc denuo narras malum.
Med. Regno exulare me Creon isto iubet.
AEg. Sinit hoc Iason? nec equidé hoc facinus probo.
Med. Verbo repugnat, exigi re non vetat.

Sed te per istud oro mentum, per tua
Te genua supplex, supplices tendo manus,
Miserere, miserere mulieris miserrimæ:
Nec orbam amicis, exulêmque despice
Regno domóque contubernalem excipe.
Sic efficacem sortiantur exitum
Quæ à diis petisti liberis super, ipséque
Moriare felix. comminisci haud alteram,
Qualis reperta est spontè, potuisses viam.
Dehinc faxo ne sis sterilis, & sobole domum
Fundabo vestram. tale noui pharmacum.
Aeg. Permulta sunt cur facere tibi gratũ hîc velim.
Primùm deorum, liberûm dein gratia
Quos polliceris. muneri nanque huic ego
Inefficax sum totus. ita profectò habet.
Tu si Cecropium aduenеris solum, hospitem
Recipere nitar, cultor vt iusti vnicé.
Præmoneo tantum id te mulier, ex hoc solo
Te duco: verũ spontè si peruеneris (haud
Nostras ad ædes, tuta mecum manseris
Nec vim time, te neutiquam dimisero,
Qnin effer ipsa spontè gressum hinc. nam id
Me criminãdi ne sit hospitibus locus. (vélim,
Med. Id fiet: at si dederis ita fore hæc fidem,
Votis abundè satis erit factum meis.
Aeg. Mihí ne parum credis? quid hîc est scrupuli?
Med. Credo: sed odit me domus Peliæ & Creon,
Nec me vt reuellant hi tuo fines solo,
Iuratus ac vinctus sacramento mihi.
Verbis ligatus testibúsque diis, meus
Fies amicus, nec fidem præconibus
Qui me reposcent, facilè habebis. nanque ego
Infirma sum: illis regna, vires oppida
Largè supersunt, acopes tyrannicæ.
Aeg. Probè eloquuta es mulier atque prouidè:
Et quandò visum est sic tibi, non abnuo.

Aduersus hostes hunc tuos prætendere
Potero colorem: tutiúsque istud reor.
Præsidia muni, verbáque ac deos præi.
Med. Iura solum terræ, patrémque mei patris
Solem, deorúmque vniuersum adiice genus.
Æg. Quid præbiturum vel negaturum? refer.
Med. Quòd non repelles exulem regno tuo,
Nec si meorum quispiam velit hostium
Educere, haud id viuus & volens sines.
Æg. Tellurem & almum deiero Solis iubar,
Deosque cunctos, firma fore quæ postulas.
Med. Sat est. quid autem pœnæ erit si peieres?
Æg. Quæ peierantes pœna consequi solet.
Med. Auibus secundis perge, cuncta rectè habent.
Ego te reuisam protinus vbi fecero
Quæ destinaui, & quæ volebã vbi assequar.
Ch. At te pacifer hinc Mercurius
Incolumem ad tua tecta reducat.
Quæque agitas animo perficere
Det tibi. nam generosus
Mihi vir visus es Ægeu.
Med. O Iupiter, Iouisque fas, fáxque aurea
Phœbi, trophæum nunc feram illustrissimũ.
Nunc rectà ad ipsam tendimus victoriam.
Spes expetendi de hoste supplicii datur.
Nam quà pericli supererat vel plurimum,
Portus repertus natus est Pandionis.
Posthac rudentem principem ligabimus,
Cursum tenentes rectà ad vrbem Palladis.
Nunc cuncta prodam, mente quæ celauerã,
Ac dicta, crede, seriò quæ proloquar.
Mittam è ministris quempiam qui Iasonem
Accersat ad me. pòst vbi peruenerit,
Oratione blandiore colloquar,
Rectè videri nuptias & ordine
Factas, quibus me bene merentem prodidit,

Nec parua ſecum ferre dicam commoda
Petámque natis hîc licere viuere:
Non quòd relinqui liberos velim meos, Med.
Et hoſtium hîc exponier ludibrio:
Sed vt puellam regiam perimam dolo. Ch.
Nam dona ſponſæ quæ ferant, natis dabo, Med.
Subtile peplum, cum corona nexili Ch.
Ex auro: vt iſtoc munere redimant fugam. Med.
Quòd ſi recepta dona corpus tetigerint,
Peribit ipſa, & quiſquis admorit manum.
Sic imbuentur efficaci pharmaco.
Atque hîc loquendi de his mihi ſtatuã modũ:
Sed corda mœror obruit, quum cogito
Quantum ſuperſit perpetrãdam dehinc ſcel⁹. Ch.
Mactabo natos: nec manu quiſquam mea
Hos liberabit. pòſt vbi turbauero
Penitus Iaſonis domum, vertam ſolum
Profuga peremptis liberis chariſſimis,
Cæde inquinata dexteram nefaria.
Non eſt ferendum, fœminæ chariſſimæ.
Riſus vt hoſti materia ſim, ſic eat.
Quid enim relictũ eſt cur iuuet dehinc viuere?
Nam nec patria, nec mihi domus, nec miſeriæ
Perfugia reſtant vlla. tunc inſanii,
Patrios penates quum reliqui, credula
Homini Pelaſgo, qui fauente numine,
Pœnas rependet. nam nec ex me liberos
Viuos videbit dehinc, nec è ſponſa noua
Gignet, venenis ſed mala peribit malis.
Me nemo poſthac inſimulet ignauiæ,
Aut imbecillem deſidémve cenſeat:
Quin cõtrà amicis beneuolã, hoſtibus grauẽ.
Nam qui ſquis iſtis præditus erit moribus,
Æuum perenni laude clarum tranſiget.
Arcana nobis quando credis pectoris,
Prodeſſe cupio tibi, ac tueri publicum

Mortalium ius, fásque, quare suadeo
Ne tam nefando scelere te contamines.
Med. Hæc fixa perstant, ac tibi ignoſci potest
Isthæc loquéti, quæ pari haud premeris malo.
Ch. Mactare sobolem mulier audebis tuam?
Med. Id nempe coniux maximè indigne feret.
Ch. Et tu miseriis maximis cumulaberis.
Med. Sic est inanis omnis est oratio,
Ab instituto quæ refrenet, verùm age,
Opera fideli semper vtimur tua
Ad cuncta, rectam quæ fidem desiderant.
Adduc maritum, at ne reuela regibus
Consilia nostra, si sapis & es fœmina.
Ch. Cecropidæ, quondam felices
Et sancta deûm soboles
Arua inuicta ac sacra colentes,
Aurea quos sapientia pascit
Lucida puræ per spatia Æthræ
Traducentes molliter æuum.
Vbi castas quondam Pieridas
Fama nouem peperisse
Narrat flauam, Harmonien,
Vbi pulchriflui flumina propter
Cephisi Venerem aiunt fessam
Mollibus exhalando flabris,
Et blandum spirantibus auris
Campos afflauisse beatos,
Dum nectit purpuream roseo ac
Suaueolenti è flore coronam
Ambrosiæ comæ:
In quam, vt referunt comites sophiæ,
Misit amores, omnigenæ essent
Vt virtutis opitulatores.
Quî nam sacrorum fluuiorum
Vrbs, & cunctis hospita tellus
Te venientem accipiet soboli.

Execranda cæde cruentam?
Quin expende hîc inter amicos
Quantum aggrediare nefas. animum
Refer ad triſtia funera prolis.
Ne, per genua oramus pariter
Cunctæ, ne progeniem perimas.
Vnde hæc cruda audacia cordi?
Vnde hæc cæca teme ritas? natis
Nempe inferre manum pote propriis?
Quînam immunes fletibus oculos
In natorum funere habebis?
Quum procumbet ſoboles ſupplex
Inter cædem, miſeranda animi
Sanguine poteris tingere dextram.
Laſ. Aduenio iuſſus. quamlibet ſuccenſeas,
Hîc tibi deeſſe nolui: ſed expedi
Ecquid requiras modò nouæ ex nobis rei.
Med. Iaſon, oro, quicquid in te dixerim,
Ignoſce. noſtra ſiquid ira cundia
Aſperius egit, te remittere id decet
Beneficiorum memoriæ communium.
Nanque ipſa mecum ſola dum ratiocinor,
Meme reprendi, miſera, cur inſanio?
Infenſa curſum recta conſulentibus?
Hoſtis tyrannis ſum, viróque qui facit
Quod vtiliſſimum eſt mihi, ſociam tori,
Dum rege natam ducit, ac natis meis
Fratres ereabit. non furoris impetum
Frenare par eſt? quid fero, quum præbeant
Dij cuncta abundé? non mihi ſunt liberi?
Orbos amicis video nos & exules.
Hæc mente vo luens, quanta vis inſaniæ
Me tenuit, irámque immerentem intelligo.
Quin laudo nunc te, prouidúmque iudico,
Qui tam potentem affi nitatem adiunxeris.
Ego ſtulta certè, conſilî quæ ſ particeps

Istius esse, quæ ministra debui
Astare lecto coniugis nouæ, atque ei
Gratum quod esset, facere. verùm nos sumus
Non dico pestis quanta certè fœminæ.
Sed te malorum non decet fieri æmulũ
Et stulta stultis dicta dictis reddere.
Insaniebam, fateor, anté: cedo nunc.
Consultius deliberaui. ô liberi,
O liberi, huc accedite, exite huc, domo
Prodite, complectamini, alloquamini
Cum matre patrem: pristinum deponite
Odium in amicos cum parente pristinos,
Iam fœdus ictum est. ira cessit. dexteram
Prehendite. hei mihi subit animum mali
Memoria tecti. O liberi an superstites
Exporrigetis dexteras charas diu?
Hei misera, lacrymis nuper obsita & metu
Odium paternum tempus vbi iam leniit,
Rigare fletu cogor ora denuo.
Ch. Et nostra liquidis ora fletibus madent,
Præsente maius ne quod accidat nefas.
Las. Hæc laudo mulier: illa nec grauiter fero.
PAR. est profectò fœmina vti succenseat
Nouas marito contrahenti nuptias.
At saniora consilia tuus animus
Admisit: ipsáque admonente tempore
Fideliorem percipis sententiam:
Quod esse munus fœminæ arbitror probæ.
Nec oscitanter, filii chariſſimi,
Vestræ salutis inita ratio est à patre,
Siquidem fauentes habeat inceptis deos.
Nam spero terræ vos adhuc Corinthiæ
Olim futuros principes cum fratribus.
Sed crescite modò: cętera expediet pater,
Diuúmque quisquis nos benignus aspicit.
Vtinam ex ephebis exeuntes vos probè

Videam institutos superioréſque hostibus.
Sed cur tenellas vda lacrymis genas
Mœres retrorsum flexa vultus candidos?
Nec hæc libenter auribus verba imbibis?
Med. Nil liberorum memoria animum perculit.
Iaſ. Bono animo es. istis ego probè prospexero.
Med. Fiet: tibi parebo. verùm fœmina
Sum. NATVS autem sexus hic ad lacrymas.
Iaſ. Cur tantopere verò ingemiſcis pignora?
Med. Ea nempe peperi. quum precarer prosperè
His, me subibat tacita commiseratio,
An certa sint hæc vota. Sed qua gratia
Huc te vocaui, ex parte dictum: cætera
Ego in memoriam suggeram. quū regibus
Visum sit isto me relegare è solo,
Id esse video commodissimum mihi,
Principibus vt ne sim impedimento & tibi
Hîc commorando: quippe quū infensa videar
Aulæ. exulatum propero. verùm liberi
Vt educari patria possint manu,
Roga Creontem ne iubeat esse exules.
Iaſ. Certum experiri, at nescio an persuasero.
Med. At tu iubeto sponsa genitorem vt roget,
Hinc exulatum ne releget liberos.
Iaſ. Fiet. & opinor impetraturam, nisi
A cæterarum discrepabit moribus.
Med. Et ego laboris huius adiutrix ero.
Nam dona mittam, pulchrius quibus nihil
Nunc inter homines est, sat id scio: peplum
Tenue ferentes filios, & aureum
Orbem coronæ. Sed ministrorum illico
Aliqué necesse est ferre mudū hunc muliebré.
Felicitate non fruetur simplice,
Sed mille sanè commodis cumulabitur,
Te nacta thalamo coniugem, virum optimū,
Adepta cultus quos patris mei pater
Phœbus,

Phœbus, ferendos posteris dedit suis.
Hæc capite manibus dona nuptialia
Nati, ac beatæ ferte sponsæ regiæ.
Non respuenda capiet vtique munera.
Las. Cur ipsa tete stulta spolias his? putas
Vllis egere regiam peplis domum,
Auróve? serua, ne dederis hæc. sat scio,
Alicuius esse si putabit me preti,
Auro maritum sponsa longè præferet.
Med. Omitte: flecti muneribus aiunt deos.
ORATIONE qualibet potentius
Apud homines aurum est. fouet felicior
Illam aura sortis. cuncta fortunat deus
Illi. puella regnat, ego fugam haud modò
Auro sed anima liberûm redimam lubens.
At vos propinquas filii ingressi domos,
Nouam parentis coniugem, dominam meam,
Orate, deprecamini ne vertere
Solum necesse sit, offerentes in manum
Hæc dona: multùm nanque nostra id interest,
Illius ista hæc munera accipi manu.
Ite, & peracta re probè ex sententia,
Matri referte nuntium qualem cupit.
Cho. Nulla dehinc superest spes pueros
Victuros, ad cædem properant.
Sponsa coronam fuluam accipiet,
Misera accipiet miserum exitium,
Flauæque comæ dirum ornatum
Acceptum, capiti imponet.
Gratia pepli, & nitor ambrosius
Auro tempora cingere coget,
Sponsa ornabitur orco.
Tales cadet in laqueos,
Misero & fato defungetur:
Nec mortis patet exitus vsquam.
Tu verò, ô miser, ô infelix

Sponſe, affinis dum vis regum
Eſſe, calamitatem imprudens
Accerſis natis, ac ſponſæ
Miſerum exitium. O miſeranda parens
Puerorum, tua lugeo fata,
Quæ thalamos genitales propter,
Dulcia priues pignora vita.
Quos tibi vir linquens, iniuſtè
Nuptæ thalamo alterius fruitur.

Pæd. Natis remiſſum eſt ô hera exilium tuis.
Regina munus in manum accepit lubens.
Tranquilla pueris cuncta ſunt illinc tuis.

Med. Hei. *Pæd.* Quid gemiſcis, cuncta quũ felicia
Cedant? quid ora vertis illuc candida?
Meum nec audis mente læta nuntium?

Med. Æ, æ.

Pæd. Hæc cum relatis nuntiis haud congruunt.

Med. Væ denuo, væ. *Pæd.* Num fefellit opinio
Mea me, malúmque nuntium inuitus fero?

Med. Quæ nuntiata, nuntiata. haud culpo te.

Pæd. Delecta vultus ergo quid fletu mades?

Med. Huc multa cogunt, ô ſenex, nanque & dei
Huc impulere, & ſtultitia ſimul mea.

Pæd. Animo bono es, per liberos potentiæ
Adhuc prioris magna ſupereſt portio.

Med. Alios quidem prius miſera deducam ego.

Pæd. Non ſola natis ſegregaris. CALAMITAS

Modicè ferenda eſt tibi, genita quũ ſis homo.

Med. Id fiet. at tu protinus in ædes abi,
Puerſíque ſolitum præpara diarium.
Iam parta vobis ciuitas, ô filij,
Filij, domúſque, quam colatis me ſine,
Orbi parente ſempiternùm. at exulem
Me capiet alia terra, fructus antequam
Capiam expetitos, quàm beatos videro,
Lectos priuſquam nuptialéſque thalamos

Spōsūsque vobis præparem ac tollam facem.
O iam siniſtram contumaciam meam.
Fruſtra educaui filij vos, pertuli
Fruſtra labores, anxia incaſſum fui,
Fruſtra dolores paſſa ſum puerperi.
O ſpes inanes ſæpe de vobis meas,
Fore vos ſenectæ præſidia noſtræ, & manu
Veſtra ſepulchro mortuam me contegi:
Quæ prima ferme vota ſunt mortalibus.
Extincta nunc eſt dulcis expectatio.
Nam mœſta, vobis orba vitam tranſigam,
Et luctuoſa: nec deinceps cernere
Vobis parentem ſuauibus oculis licet,
Ad inſtitutum tranſeuntibus nouum.
Eheu quid in me reſpicitis, ô filij,
Riſu renidentes mihi nouiſſimo?
Hei miſera, quid agam? mulieres, mihi defecit
Cor intuendo blanda lumina liberûm.
Nequeo. priora conſilia valeant. ſolum
Mecum relinquent. quid? dolore dum patrem
Afficio, duplo grauius acceſſam malum
Mihi ipſa? minimé. conſilia valeant. mihi
Quid contigit cur torpeam ludibrio
Me patiar eſſe meis, inutilis, hoſtibus?
Audenda ſunt hæc. Sed meæ eſt ignauiæ
Hoc crimen: animo molliora ſuggero
Verba. introite. ſiquis eſt cui non licet
His intereſſe ſacris, ipſe viderit:
Meam profectò dexteram non polluam.
Ah facinus anime ne iſtud admittas caue:
Ipſos omitte, miſera parce liberis.
Fugæ leuamen exulantes vnà erunt
Noſtræ. per atræ noctis vltores deos
Non ſic abibit, vt meorum ego hoſtium
Natos relinquam obnoxios libidini.
Vitare mortem non queunt. quò nos trahit

Fatum, ſequamur. ſortiantur terminum
Hinc lucis, vnde ceperint primordium.
Peracta ſunt hæc. fixa ſtat ſententia.
Hanc nemo reddet irritam. iam vertice
Hæret corona: ſponſa peplis regia
Perit inuoluta: ſat ſcio, ingrediar iter
Miſerrimum iam, miſerius etiam meos
Miſſura natos per iter. alloqui lubet.
Date, date matri dexteram, amplectamini
Nati parentem. O mihi manus chariſſima, ô
Chariſſimum os. O forma, gratáque faciès.
Felicitatem, ſed ibi, vobis comprecor:
Nam quicquid hîc ſupererat, abſtulit pater.
O molle corpus, gratáque amplexatio,
Blandúmque ſpirans ſuauis oris halitus.
Abite, abite, contueri non queo
Vos iam. malorum cedo magnitudini,
Videóque quantum perpetrabitur nefas.
SED peſſimorum facinorum genitor furor
Ratione maior me retrorſum diſtrahit,
Cho. Mecum ſæpe exactius
Sum conata expendere, ac
Subtili librare examine,
Num deceat diſquirere fœminas
De rebus ſubtilibus anxié.
NEC nobis muſarum aliena
Sunt commercia. Sunt ſapientiæ
Corda capacia, non tamen omnibus
Sed rara inter copia fœminas
Indulget ſtudiis ſapientiæ.
Illud verò auſim contendere,
His cum longè actum felicius,
Quibus æuum penitus tranſigere
Contigit orbis ſobolis,
Quàm quibus eſt numeroſa propago
Sorte data: orbi quòd inexperti

Ignorent an dulce an amarum
Sit genuisse: anxietatibus
Vacui innumeris viuant. soboles
Quæ is numerosa est, anxia curis
Degunt miseræ tempora vitæ.
Primùm vt honestè educent, vitæ-
Que necessaria subsidia parent.
Deinde accedit ad alias curas
Illud, sintne futuri (incertum)
Malè compositis moribus, an boni.
Id quoque postremùm mortalium
Nulli non graue proloquar, etsi
Cætera vitæ commoda suppetant,
Et pubentes iam perueniat
Corpus ad annos, motibus optimis
Exculto ingenio, dea inutilis
Tum si illa incumbat Mors, dulces
Ac mittat sub tartara liberos:
Quî fuit vtile, pignora propter
Hunc adiectum à diis mortalibus
Intolerandum luctus cumulum?
Med. Iamdudum, amicæ, opperior exitum rei,
Fortuna quò se vertat illic, præstolans.
Atqui è ministris cerno quendam Iasonis
Gressus ferentem ad nos anhelo spiritu.
Mali videtur fore recentis nuntius.
Nunt. O perpetratrix facinoris nefarij
Medea, fuge, fuge, classe seu cita licet,
Seu vecta curru corripe celerem fugam.
Med. Quæ digna causa cogit ad properam fugam?
Nunt. Regia puella modò periit atque genitor
Creon, venenis illiti pariter tuis.
Med. Gratum attulisti nuntium. deinceps meos
Inter benevolos ac amantes nostri eris.
Nunt. Quid? mente sana mulier es? an desipis?
Domum tyranni funditus quum verteris,

Audire gaudes, nec facinus istud paues?
Med. Non deest ad ista quod queam rependere.
Sed ne grauere tantulum nobis moræ
Dare, pereundi donec explices modum.
Nam morte functos si sciam miserrima,
Cumulabis animum gaudio duplice meum.
Nunt. Vt gemina proles cum patre aduenit tua,
Et coniugalis attigit limen domus,
Famuli, dolori quibus erat tuus dolor,
Gaudemus, aures omnium citò peruolat
Rumor, maritum téque pacto fœdere
Consopiisse pristinam discordiam.
Hic tangere manus, ille flauum verticem
Mulcere pueris. ipse quoque præ gaudio
Pueros gynæceum vsque lætus prosequor.
At hera colenda quæ tui nobis loco
Successit, ante quam puerulos viderat,
Vultu renidenti intuens Iasonem
Hærebat: at pòst mœsta tristis lumina
Abscondit, ora retro flectens candida,
Quippe puerorum grauiter aduentum ferens.
Sed leniebat molliter puellæ
Iras Iason, differendo talibus:
Aduersum amicos ne fueris aspera. animum
Compone. rursus flecte vultus, ac puta
Hos esse amicos, quos maritus diligit.
Et dona suscipe, & patrem exora tuum,
Hinc ne releget pignora, meam in gratiam.
At illa mundum vt vidit, haud viro amplius
Negare quicquam sustinuit. ac antequam
Tectis abessent genitor & nati procul,
Ornata peplis ipsa versicoloribus,
Mollem corona pressit aurea comam,
Sese nitentis ante speculi splendidum
Æquor refingens. ac renidens suauiter,
Spectabat vmbram corporis inanimem sui,

Dein sede sese subleuans è regia,
Per tecta graditur læta donis, molliter
Eburna terræ collocans vestigia,
Et colla fixo sæpe spectans lumine.
At triste post hæc incidit spectaculum:
Colore mutato subitus iterum tremor
Obliqua membra vexat: ac ægrè throno
Præoccupato potuit efficere ne humi
Prolapsa rueret. tum pedissequa quædã anus
Iram esse Panos, aut deûm cuiuspiam
Rata, eiulauit lugubre. antè candidis
Nam tincta spumis ora vidit, & oculis
Circunrotari pupulas, & sanguinis
Inane corpus. eiulatum flebilem
Dein excipit ploratus. alia ipsum ad patrem
Festinat, alia calamitatem coniugis
Nouum ad maritum currit vt recenseat.
Tota in tumultus versa varios regia
Strepebat. & iam cursor accelerans gradum
Iasius citatum, ad terminum peruenerat.
Hæc muta, clauso quæ iacebat lumine,
Suspiria trahens grauiter, expergiscitur.
Misera gerebat cum duplice bellum malo.
Nam quæ premebat verticem auro tortili
Corona, mitum, flammeam scaturiginem
Voracis ignis euomebat. at pepli
Tenues tuorum liberorum munera,
Niueum exedebant corpus, & miseræ cutem.
Porrò illa surgens è throno comam igneam
Rotat, huc & illuc vsta iactans tempora,
Quærens coronam excutere: at inso lubilis
Aurum tenebat nexus: & quoties comam
Quaticbat, ignis sæuiebat acrius
Duplo. mali tum victa magnitudine
Cecidit, parenti cognitu tantùm suo
Facilis: nec oculis forma constabat sua,

Decor nec oris.vertice è ſummo cruor
Stillabat igne mixtus.auulſa oſſibus
Caro venenis per genas tacitis fluit,
Ceu tæda lentis læſa ſudat lacrymis.
Res dira viſu.terror omnes occupat,
Tangere cadauer nemo vt auſit.ſcilicet
Magiſtra ſors aduerſa nos erudierat.
Ignarus autem genitor infelix mali,
Vt tecta primùm contigit,cadaueri
Infuſus ingemuit,& vlnis comprimens,
Atque oſculatus,ſoluit ora talibus:
O nata miſera,quis deorum perdidit
Sic morte fœda te?quis orbauit ſenem
Capulo propinquum,triſtéque ſilicernium?
Vtinam liceret nata tecum commori.
Vt lacrymis & luctibus fecit modum,
Senile corpus alleuare dum cupit,
Peplis adhæſit tenuibus,vti laureis
Ramis adhæret hedera.tum certaminis
Horrenda facies oritur:ille tollere
Genua experitur,illa contrà nititur.
Sin vim parabat,viua vellens viſcera
Nudabat oſſa,deinde ſenſum languit.
Fugiente vita ſpiritum tandem miſer
Efflauit,impar inualeſcenti malo.
Iam iuncta genitor nataque cadauera iacent,
Dignum profectò lacrymis ſpectaculum.
De te quid opus oratione?ſenties
Pœnæ expetitæ iam viciſſitudinem.
HAVD primitus nunc eſſe res mortalium
Vmbras fugaces credo.nec dubitauerim
Hos qui videntur ſapere,verborum aucupes
Hos curioſos,aſſeuerare omnium
Iure eſſe habendos optimo ſtultiſſimos.
Certè beatus nullus eſt mortalium.
Vt affluunt res,ille fortunatior

Illo putetur, haud beatus sit tamen.
Cho. Iure, vt videtur, plurimum hodie congeret
Deus malorum in Iasonem infortunij
Tui misertum est, ô Creontis filia
Misella, thalamis quæ procul ab Iasonis
Ad tecta Ditis functa fato duceris.
Med. Certum est, amicæ fœminæ, celerrimè
Natis peremptis hoc solo discedere.
Nec otiosè desidendo dexteræ
Infestiori dare necandos filios.
Mori necesse est liberos penitus meos.
Quando id necesse est, nos trucidemus vtique
Qui progenuimus. verũ age anime, accingere.
Ecquid moramur dira patrare scelera,
Et quæ necesse est perpetrare? age ô manus
Mea misera ensem cape, cape, ac ad carceres
Progredere vitæ tristis, ac ne defice:
Nec subeat animum liberorum memoria
Quos edidisti, ô chara. & obliuiscere
Fuisse natos breuiculum hunc diem tuos.
Pòst deinde luge. nam tametsi occideris,
Chari fuerunt, mulier autem misera ego.
Ch. O terra, lucidúmque
Phœbi iubar, videte,
Aspicite pestilentem
Hanc fœminam, & cruentam,
Manum trucem priusquam
In liberos verterit,
Qui de tua stirpe aurea
Ducunt originem.
Quam metuo, deûm
Ne imbuat hominum sanguis dextram!
At tu cæliginæ moderator
Lucis, cohibe, reprime, furiam
Pelle cruentam & miseram tectis
Et feralibus incassum labor

Deperit ob natos susceptus.
Pignora frustra chara genueras.
O Symplegadum inhospita saxa,
Quæ deseruisti, angustas fauces:
Misera vnde tibi furor hic animi?
Vnde atrox cædes cumulatur?
QVISQVIS consanguinea terram
Imbuerit cæde, ac macularit
Sanguine dextram, vindicta comes
Vrget sæua, ac dii mala plurima
Hinc domibus cœlitus immittunt.

Puer. Quid agã? parentis quomodo hei fugiã manu?

Alter. Ignoro frater chare: periimus vtique.

Ch. Audis puerorum audis vocem
Omisera, ô infelix mulier,
Tectum ingrediar, pignora rapiam è
Cæde nefanda.

Puer. Per ô deorum numen opitulamini
Dum licet, in ipsis penè retibus sumus.

Ch. Misera aut ferrum aut filicem gestas
Pectore, quæ propria mactabis
Dextra, pignora quæ peperisti.
Vnam fecula memorant, vnam
Ino, quam fœda esse cruore
Sui recensent pignoris charam manum,
Nec sponte, diro sed furore percitam,
Insanientem Iuno quum miseram domo
Exegit. oblita cæde natorum impia
Periit peremptis liberis mortis comes,
Progressa littus vltra, in æquor decidens.
Quid sceleris iam restat inausum?
O FOEMINEI thalami curæ
Pleni anxiferæ, quanta è vobis
Homines torquet lerna malorum!

Iaſ. Quę statis hasce propter cędes fœminę,

Est ne intus autor facinoris nefarii
Medea, sese an abripuit aliò fuga?
Tellure sese ni recondat obrutam,
Pennáue liquidas ætheris findat plagas,
Domui rependet capta pœnas regiæ.
An se interempta stirpe regum, credidit
Impune tectis hisce posse euadere?
Nec illius me cura, sed sobolis coquit.
Nanque illa pœnas soluet his quos læserat,
Sed liberorum huc venio vitæ vt consulam:
Ne scelera matris vindicantes impiæ
Genere propinqui aduersus illos sæuiant.
Ch. Nescis malorum quò redactus sis miser
Iason, aliàs ista nunquam diceres.
Ias. Quid est? an etiam me interimere cogitat?
Ch. Cæsi occiderunt liberi matris manu.
Ias. Hei mihi, quid ais? vt me iugulasti fœmina!
Ch. Vt luce cassis cogita de liberis.
Ias. Vbi eos peremit? intus an foris? refer.
Ch. Foribus reclusis funera intuebere.
Ias. Auferte vectes, tollite hinc repagula
Statim ministri. scelus vt aspiciam duplex,
Illos peremptos, hanc, vti pœnam exigam.
Med. Quid frustra in istas aries tas pulsans fores,
Cæsósque, méque cædis autorem petens?
Laborem omitte hunc méque, si qua in re est
Affare: manibus haud licebit tangere. (opus,
Talem parentis Sol pater currum mihi
Quo me tuerer è manu hostili, dedit.
Ias. O dira, diis ó mulier immortalibus
Exosa mihíque, & omnibus mortalibus:
Quæ sustinebas liberorum pectori
Inferere ferrum mater, orbum & perdere
Me! & his patratis intueri sustines
Solem, solúmque, facinus ausa pessimum?
Malè peri. ego resipisco nunc: insanii

Tum cùm paternis ædibus te barbaro
Graias ad vrbes è solo aduexi, malum
Pestémque, patris proditricem, & patriæ
Quæ te educauit. supplicia de me expetunt
Scelerum tuorum, vindices Erinnyes.
Nam fratre cæso, sanguinis socio, ratem
Mecum decoram ingressa es Argo Peliam.
Hinc orsa es: inde coniugali copula
Mihi iuncta, de me sustulisti liberos:
Offensa tædis quos peremisti nouis:
Quod Graia nulla perpetrasset fœmina,
Quibus ego spretis prætuli thalamos tuos,
Affinitate pestilente me illigans
Sæuæ leænæ, haud fœminæ: quæ pectore
Scyllæ cruentos ferreo vincis canes.
Sed nulla mentem commouent opprobria,
Ita impudenti obduruisti audacia.
Pereas, cruenta liberorum carnifex.
Lugere superest mihi meum infortunium.
Qui nec recenti perfruar connubio,
Nec quos creaui & educaui liberos,
Iam morte raptos, alloqui viuos licet.
Med. Quàm multa contrà suppetunt quæ redderem,
Si non vtrinque testis esset Iuppiter
Quam debuisti ac rettulisti gratiam.
Spretísne nostris nuptiis tu molliter
Vitam perageres, mihíque miseræ illuderes?
Regiáque virgo, & qui dedit nuptum hanc,
Creon,
Impune an vnquam me expulissent hoc solo?
Igitur leænam me voca aut Scyllam (vt lubet)
Thuscum obsidentem littus. vt par est, tuum
Animum vicissim perculi molestiis.
Ias. Angeris & ipsa, & es malorum particeps.
Med. Modò ne dolentem irrideas, iuuat dolos.
Ias. O matre nati fili nepharia!

Med. O filii, vt vos perdidit scelus patris!
Iaſ. Non hos peremit noſtra certè dextera.
Med. Sed culpa, lectúmque in iugalem iniuria.
Iaſ. Torúmne propter auſa es illos perdere?
Med. An hunc dolorem mulieri reris leuem?
Iaſ. Siqua eſt modeſta: tu vndequaque es peſſima.
Med. Illi occiderunt: hoc habet te peſſimè.
Iaſ. Capiti imminebunt vindices vmbræ tuo.
Med. Diis primus autor notus eſt iniuriæ.
Iaſ. Diis nota mens eſt execrabilis tua.
Med. Mihi es mol eſtus, & odioſa oratio.
Iaſ. Et tua viciſſim mihi. ſed hæc moleſtia
Facilè carebis. *Med.* Quomodo? id nâque vnicè
Cupio. *Iaſ.* Remitte pœnda mihi cadauera,
Ac ſepeliẽda. *Med.* Minimè. eos nãq; hac manu
Iunonis alto ſepeliam ſanctæ ſacro,
Sepulchra ne ſortè hoſtis inſolentia
Violet ſuperbi: Siſyphíque poſteris
Cædis petandæ ſacra dabo piamina,
Feſtúſque dicabo in poſterum ſolennia.
Arripia Erechthei propero ad vrbẽ, vbi Ægeo
Iungar marito, filio Pandionis.
Tu verò, vt æquum eſt te, peribis peſſimè,
Argus reliquiis tempora effractus tua,
Finem nefaſtum ſentiens thalami mei.
Iaſ. At te cruentæ filiorum Erinnyes
Perdant, & vltrix luſtitia cædis feræ.
Med. Ecquis deorum te audiet vel dæmonum,
Periure, fallax, hoſpitúmque proditor?
Iaſ. Ah ah nefanda liberorum carnifex.
Med. Proficiſcere domum, conde tumulo coniugem.
Iaſ. Natis orbus geminis abeo.
Med. Nondum luges. ſenium expecta.
Iaſ. O charíſſima pignora. *Med.* Matri
Chara profectò, patri minimè.
Iaſ. Tamen extinxti. *Med.* Te vt cruciarem.

Iaſ. Heu me miſerum. tangere chara
Cupio natorum ora meorum.
Med. Nunc alioqueris, nunc amplecti
Optas, dudum quos repulisti.
Iaſ. Per ô deorum numen id tribue mihi,
Vt molle corpus liberûm tangam manu.
Med. Minimè incaſſum verba profundis.
Iaſ. Iuppiter hócne, vt ſpernimur, audis,
Quæque ſceleſta patrauerit in me
Lea, natorum cæde cruenta?
Quod licet vnum, fleo, vociferor,
Telté que deos aduoco, natos
Quòd me attingere manibus prohibes
Abs te occiſos, quòd mihi tollis
Funeris arbitrium. quos vtinam
Nunquam ego genuiſſem, abs te vt cæſos
Cernere cogerer ipſe ſuperſtes.
Ch. DISPENSAT mortalia cuncta
Cœlo, Iuppiter, inopina dei.
Plurima peragunt. ſpes euentu
Fraudant ſæpe ſuo. quæ credas
Fieri haud poſſe, expediet deus, vt
Finem hæc nunc ſortita eſt fabula.

ALCESTIS

Euripidis poetæ tragici, Georgio Buchanano Scoto interprete.

AD ILLVSTRISS. PRINcipem D. Margaritam Henrici secundi Francorum regis sororem, in Alceſtin Præfatio.

ALceſtin Euripidis ante aliquot annos à me Latinam factam, ad te potißimùm, Margarita principum optima, cenſui mittendam. Nec id ea modò cauſa feci qua cæteri ferè ſolent, qui hoc tempore in ſcribendo aliquid aut poſſunt aut audẽt: ut nidelicet hac prærogatiua freti, aliorum iudicia minus reformident, & autoritate nominis tui aduerſus ea lumniantium malignitatem ſe tueantur: ſed quòd huius fabulæ lectionem tibi multis de cauſis non ingratam fore ſperabam. Eſt enim orationis genere leni & æquabili, & quod Euripidis proprium eſt, ſuaui: parricidij verò & ueneficij, & reliquorum quibus aliæ Tragœdiæ plenę ſunt ſcelerum, nulla prorſus hic mentio, nullum omnino veſtigium. Contrà uerò coniugalis amoris, pietatis, humanitatis, & aliorum officiorum adeo plena ſunt omnia, ut non uerear hanc fabulam comparare cũ libris eorum philoſophorũ qui ex profeſſo uirtutis præcepta tradiderunt: ac neſcio an etiam præferre debeam. Actio enim rerum ſermone & ſpiritu penè animata, acrius quàm nuda præcepta ſenſus impellit, & facilius in animos inſinuit & illabitur, atque ubi illapſa fuerit, firmius hæret, & quaſi radices agit. Quòd ſiquis minus ad te pertinere credat iſta, quòd eò iam in omni uirtutis genere ſis progreſſa, ut non ſis alienis exemplis confirmanda, ſed alios tuo exemplo ad uirtutem prouoces, fallitur uehementer, meo quidem iudicio: præcepta enim officiorum, & rerum præclarè geſtarum memoria, alijs

fortaſſis

fortassis vtiliora erunt, qui ea legunt, vt velut ad normam suos mores eò dirigant: illis certè iucundissima esse debẽt, qui iam perfuncti discendi & imitandi laboribus, sub aliena persona suas laudes citra omnem adulationis suspicionem legunt. habet enim hæc fabula, quantum ego quidem iudicare possum, earum virtutũ quas in tẽ non minus libenter agnoscimus, quàm in Alcestide legentes miramur, adeo expressam imaginem, vt quoties eam in manus sumas, toties tuarum tibi virtutum in mentem veniat necesse est. eam quum laudari audies, de tuis moribus iudicium fieri existimes. Eam igitur ad te vt dixi mittimus. Quod si audacius à me factum videatur, eam tu potissimùm culpam præstes oportet: quæ me tua autoritate ad scribendum impulisti, & in arenam productum omni fauoris genere prosequeris, & foues. Vale.

ARGVMENTVM.

QVVM iã moriturus esset Admetus, Apollo à Parcis impetrauit ei vt quantum vixisset, alterum tantum viueret, si alium daret qui pro se moreretur. Parens autem vterque quum hanc pro filio moriendi cõditionem recusasset, Alcestis vxor se obtulit. Paucos uerò post dies quum ea incidisset calamitas, Hercules aduenit. Is edoctus ab vno ministrorum quæ Alcestidi cõtigerant, ad sepulchrum profectus, Mortem abegit: mulierem veste obnubit: atque Admetum orat vt eam à se acceptam seruet. Affirmabat enim sibi, quũ lucta vicisset, eam præmio datam. Id quũ abnueret Admetus, detestari ei quam lugebat, ostendit vxorem.

Personæ.

APOLLO.
THANATOS.
CHORVS.
SEMICHORION.
ANCILLA Alcest.
ALCESTIS.
SERVVS.
ADMETVS
EVMELIVS.
HERCVLES.
PHERES

EVRIPIDIS POETÆ TRAgici Alceſtis, Georgio Buchanano Scoto, interprete.

APOLLO.

Tecta chara regis Admeti, in quib⁹
Conuictor eſſe pertuli ſeruis Deus.
Huc me coegit filium Æſculapium
Flammis triſulcis quum peremit
Iuppiter.
Ego impotenti ſæuus ira fulminis
Fabros Cyclopas perimo: pœnas
vt darem,
Mortalis eſſe me viri ſeruum pater
Voluit. Profectus igitur huc, pecus hoſpitis
Paui, domúmque præſtiti incolumẽ hactenus:
Vt ſancta ſancto quæ Pheretis filio
Pareret. Ipſum liberaui è faucibus
Leti imminentis, præoccupans Parcas dolo.
Nanque annuerunt mihi deæ vt ſubducerem
Admetum ab orco, & funus in præſentia
Aliud loco eius Manibus ſupponerem:
Quúmque ambiiſſet ille amicos, omnium
Expertus animos, patris ac matris ſenis
Quæ peperit ipſum, nemo præter coniugem
Inuentus vnam eſt, ſponte quæ prior mori
Voluit, nec alma luce poſtea frui.
Ea baiulatur nunc manus inter domi
Frigente ſenſim corpore: hæc etenim dies
Decreta fato eſt, morte vitam vt exuat.
Sed funus hîc ne polluat me, deſero
Charos penates. Mortuorum ſed prope
Thanatos ſacerdos aduenit, ſub tartara
Rapturus illam. Tempori verò huc adeſt,
Hunc præſtitutum mortis obſeruans diem.

Th. Ha, ha, ha, ha.
Qui tibi tandem hîc Phœbe negotii?
Quid oberras hæc limina propter?
Iterum iniurius es diis stygiis,
Quorum aboles ac tollis honores.
Non sat erat tibi, morti Admeti
Iniecisse moram arte dolosa
Circumuentis Parcis? Iterum
Arcitenentem cur modò dextram
Armatus ades Peliæ obseruans
Naram, quæ pro coniuge charo est
Pollicita mori?
Ap. Bono animo es, æquũ iúsque fásque poscim⁹.
Th. Quorsum igitur arcu, iusta si petis, est opus?
Ap. Hæc arma semper ferre consuetum est mihi.
Th. Opémque ferre præter æquum his ædibus?
Ap. Hominis amici mihi dolori est calamitas.
Th. Etiam hoc secundo fraudor abs te funere?
Ap. Atqui nec illud abstuli inuito tibi.
Th. Cur viuit ergo, nec apud inferos agit?
Ap. Sponsæ redemptus morte, quam tu nũc petis.
Th. Et quam silentes mortuam ad manes agam.
Ap. Perge, aufer: etenim nescio an persuasero.
Th. Mi? munus ipsum cuius est occidere.
Ap. Minimè: morantes morte sed tollere senes.
Th. Quò verba spectent & voluntas tua, scio.
Ap. Alcestidi ergo non licet senio frui.
Th. Non licet. honores, Phœbe, nos etiam iuuát.
Ap. Nil præter animam poteris vnam tollere.
Th. Ex morte iuuenum maius accedet decus.
Ap. At vetula moriens ditius tumulabitur.
Th. Lex hæc rem habentes, Phœbe, solos respicit.
Ap. Quid? tu sophistes insciis nobis eras.
Th. Res ampla quibus est, redimerét mortis moras.
Ap. Non ergo visum est tibi facere gratũ hîc mihi?
Th. Minimé. ipse morum non meorũ ignarus es.

Ap. Quos nec deorum nec hominum vllus diligit.
Th. Haud cuncta poteris præter æquum cõsequi.
Ap. At reprimetur ista sæua immanitas
Quamlibet acerba: talis accedet domum
Pheretis hospes imperante Eurystheo,
Thrace ab inuosa quadriiugos abducere.
Acceptus hospes ille in Admeti domum
Vi tollet istam fœminam tibi, neque
Hanc à me inibis gratiam: & quum ingratiis
Eadem peregeris, odio esse haud desines.
Th. Vt multa dicas, nil tamen profeceris,
Hæc mulier Orci pallidam viset domum,
Properóque ad ipsam, vt ense delibem comã.
Damnatus ille manibus deis erit,
Cuicunque ferrum hoc verticem libauerit.
Chor Quæ pro foribus taciturna quies?
Cur conticuit domus Admeti?
Sem. Nullus adest qui narret amicus.
An lugenda est filia Peliæ
Alcestis ceu mortua, an aura
Fruitur supera, quæ optima longè
Mihique & cunctis fœmina visa est
In coniugem fuisse?
Sem. Audítne quisquam lacrymarum aut planctuũ
Sonum per ædes, flentium aut suspiria?
Sem. Minimé. sed neque famulûm quisquam
Ad vestibulum est. vtinam ô Pœan,
Auxiliator in hac clade adsis,
Atque salutifer aspiciare.
Sem. Nec tacita domus defuncta esset
Domina: nec clàm condita tumulo est.
Sem. Vnde? haud video quid te recreet.
Sem. Támne probam clam populo Admetus
Coniugem humasset funere vili?
Sem. Nec ante portas conspicor
Fontanæ aquæ lauacra, ceu

Ad mortuorum ianuas
Assueuit: aut propter fores
Abscissa coma est posita in luctu
Quæ funereo cæditur, vsquam,
Neque virgineum perstrepit agmen.
Sem. Atqui hæc fuerat præscripta dies,
Qua tenebrosum viseret orcum.
Sem. Quorsum hæc memoras?
Sem. Pupugisti cor, pupugisti animum.
Chor. Quum bonos Parcæ rapiant seueræ,
Qui bonus vixit teneris ab annis,
Iure eos luget. Neque enim Chimeræ
Arua si remis adeas, vel æstu
Semper arentes Garamantum arenas,
Templáque Ammonis miseræ, prece vmbras
Faucibus tetri rapies ab orci.
Mors gradu tristis properat citato:
Nec focos iuxta video deorum,
Quem sacerdotum precibus fatigem,
Si modò argutis oculis decorus
Filius phœbi hac fruetur aura,
Illa desertis Stygiis tenebris,
Noctis & portis Acheronte ab ipso
Viua rediret.
Namque defunctos reuocabat orco,
Antequam teli trifido timendus
Iuppiter sæuos iaculatus ignes,
Perculit illum.
Nulla spes vitæ reliqua est. peregit
Cuncta rex: omnes pecudum cruentis
Stragibus diuûm cumulantur aræ,
Nec mali est vsquam fuga certa certi.
Sed vda lacrymis quæpiam egreditur domo
Ancilla. Miserum me, quid afferet noui?
Veniam meretur luctus hic si quicquam heris
Accidit acerbum. Scire at illud gestiô,

Vita fruatur mulier, an iam perierit.
Anc. Viuam vocare, & mortuam pariter licet.
Ch. Quî poterit idem viuus esse & mortuus?
Anc. Vix ducit ægra spiritum ad thalami fores.
Ch. Vxore quali qualis orbabere miser?
Anc. Iam coniuge orbus dominus istud sentiet.
Ch. Nec spes salutis vlla restat amplius.
Anc. Fati prementis instat illi terminus.
Ch. Ergo apparantur iusta ritè funeri?
Anc. Mundus paratus est, quê humo condat simul.
Ch. Præstante sese coniuge orbatum sciat,
Sub orbe cæli nulla qua melior fuit.
Anc. Quid ni? quis aliter sentiat? quî fœmina
Potuisset vlla facere glorioſius,
Suúmque amorem prodere manifestius
Erga maritum, quàm suam si impenderit
Vitam illi? at ista cuncta nouit ciuitas.
At obstupesces, si modò audies domi
Quæ perpetrarit. destinatum quum diem
Adesse sensit, lauta viuo flumine
Corpus decorum, cedrino ex armario
Effert amictum: compta deinde splendidè
Mundo superbo constitit domesticam
Vestam ante, tales ora soluens in preces:
O dea, ego tristes abeo ad vmbratum domos.
Tibi aduoluta te precor nouissimùm
Orbos tuere liberos: huic coniugem
Charam, maritum filiæ da splendidum.
Nec, velut acerbo rapta mater funere est,
Præcipitet illos Parca præcox: sed sua in
Patria beati transigant, ac suauiter
Iucunda vitæ spatia. cunctas regiæ
Accessit aras, supplicauit, singulas
Festa corona myrteæ cinxit comæ:
Nec ora fletu madida, nec suspirio
Indice doloris, vis nec instantis mali

Vultus decori pristinum carpsit decus.
At coniugalem vt attigit thalamum, ac torũ
Lacrymis profusis soluit ora talibus:
O lecte, vbi mihi morte quem redimo mea
Soluit pudorem virginalem vir, vale.
Nec te quidem odi, me tametsi extinxeris.
Nam dum recuso coniugem & te prodere,
Morior. At alia te tenebit fœmina
Non castior, fortasse fortunatior.
Tũm deuoluta exosculatur lectulum,
Totúmque inundat lacrymarum flumine.
Vbi tandem abundè fletuum profuderat,
Reuoluta strato ex ædibus se proripit,
Ac sæpe thalamo egressa rediit denuo
Supráque lectum denuo incubuit. peplos
Flebant tenentes liberi: illa amplexibus
Modò hunc, modò illam cõprimebat, scilicet
Moritura iamiam: flebili tota domo,
Famuli tumultu fata lugebant heræ.
At illa dextram singulis dedit, neque
Quisquam inter omnes adeo cõtemptus fuit,
Quem affata non sit mutuis sermonibus.
Atque ista turbant nunc domũ Admeti mala,
Quæ morte poterat fugere: mortem dũ fugit,
Nũc sempiternum sibi dolorem accersit.

Ch. His ingemiscit igitur Admetus malis,
Quem fata nupta diuidunt ab optima.

Anc. Luget profectò, coniugem charam tenens
Vlnis, rogánsque morte ne se deserat,
Absurda poscens, quæque fieri non queant,
Tabescit illa, & languidum manus onus
Proiecta inertis debilem etsi spiritum
Vix fessa ducat, intueri solem auet,
Almæque lucis vltimo aspectu frui.
Visura nunquam splendidum posthac iubar.
Sed abeo téque adesse nuntiauero.

Nec semper omnes regibus ejues fauent,
Nec rebus adsunt turbidis alacriter:
At tu vetustus amicus es meis heris.
Ch. O dii, quæ fuga superest cladis?
Quæ fuga sortis, quæ imminet aulæ?
Exítne aliquis? lacerémne comam?
Pullóne tegam corpus amictu?
Anc. Certa res est, certa amici:
Sed precemur numina.
Nam potestas est deorum,
Vísque longè maxima.
O Apollo sancte, cladis
Exitum huius inueni:
Affer, affer remedium nunc,
Vt prius commentus es.
Nunc ades salutifer:
Pelle fatum lugubre.
Ditis implacabilis
Pectus atrox mitiga.
Ch. Heu, heu. væ, væ.
O nate, nate Pheretis: Admete ô miser,
Qua clade premeris orbus ista coniuge?
Pateris ferro rem fugandam,
Et grauiori clade piandam
Quàm si laquei de trabe celsa
Tereti nectas vincula collo.
Non enim charam modò, at
Coniugem charissimam
Hac morientem luce videbis.
Sed iam maritus ipse progreditur domo.
Pherea tellus ingemisce, illacryma.
Optima longè fœmina, morbo
Contabescens Ditis ad vmbras
Sub caua rapitur viscera terræ.
Nunquam thalamos plus lætitiæ,
Quàm tristitiæ ferre fatebor:

Partim id veteris casibus æui
Doctus, partim hac clade recenti
Regis, quem longè optima coniux
Morte relinquens, non sinet vnquam
Dehinc vitalem viuere vitam.

Alc. O sol, lúxque diurna,
Cœlestésque rotatæ
Celeri turbine nubes.

Ad. Me, téque miseros aspicit duos, tua
Nil promerentes morte dignum cælitus.

Alc. O tellus, ô atria, thalami
O genialis patriæ Iolci.

Ad. Sustolle teipsam ô misera, neu me deseras,
Sed flecte precibus omnium dominos deos.

Alc. Biscalmam video, video ratem,
Atque vmbrarum portitor hærens
Conto accersit me properè Charon.
Age festina. quæ causa moræ?
Præstò cætera cuncta: moraris
Nos sola, gradu celeri propera.

Ad. Heu nauigationem acerbam istam mihi
Memoras: malorum quãta nos moles premit!

Alc. Eripit, eripit quidam tibi me
(Nonne vides) ad tecta silentum.
Fronte subnigra lumina Pluto intentat celer huc. Quid facis? aufer
Quod miserabilis iter insisto?

Ad. Acerbum amicis, ac mihi, atque liberis,
Queis luctus hic est proprius, miserrimum.

Alc. Iam dimittite, dimittite me.
Genua labant. iam deponite me.
Oculos densæ condunt tenebræ.
Pueri, ô pueri, iam vestra parens
Nulla est, nulla est iam vestra parens.
Valete nati, & lumen almum cernite.

Ad. Hei mihi, tristis vox ferit aures,

Ac morte mihi durior omni.
Ne me desere, ne per superos
Tolera. nam te lumine cassa
Viuere acerbum est. pendet ab vna
Te mea mors, ac vita. ita nobis
Tui amor penitus fixus inhæret.
Alc. Admete, cernis quo in loco res sint meæ.
Quæ sentit animus, ante mortem proloqui
Volo. salutem prætuli meæ tuam,
Per fata lucem quum liceret cernere:
Morior, fuisset quũ integrũ haud pro te mori:
Sed mihi maritum, quem luberet Thessalum
Eligere, sedes & beatas regio
Incolere luxu: abs te remulsa viuere
Renui orphanis cum liberis. vitæ meæ
Minimè peperci ætate quanuis integra:
Quum qui genuerat te pater, quæque peperit
Te prodidisset mater, auras linquere,
Quibus decorum iam per ætatem foret,
Et glorioſa morte vitam filio
Suo redimere, quippe quibus vnicus eras,
Nec spem relictam procreandi liberos
Te functo haberent. Viueremus tu, ac ego
Nec tu doleres solitudinem tori
Vidui, nec orbos educares liberos.
Sed hæc deorum quando quispiam gradu
Hoc ire voluit, sic eant. at gratiam
Hãc tu referto, quam peto, haud meritis parẽ:
(NAM par repẽdi pretiũ animæ nullũ potest)
Sed quam ipse iustam dixeris: quum diligas
Æquè atque ego istos (si sapis) pueros, meæ
Domini face isti sint domus: nec liberis
Induc nouercam fœminam minus probam
Parente, natis quæ manum impingat meis,
Tuisque, liuor tristis vbi stimulos ciet.
Vtique caue istud faxis oro. prioribus

Inimica natis quum nouerca inducitur,
Nihilo eruenta vipera est clementior.
In patre magnum filius præsidium habet,
Sermone cum quo mutuo possit frui.
Tu nata verò quomodo educaberis
In virginali ætate honestè? quam tuo
Nuptam parenti sors dabit, quæ nec nota
Te fœdet vlla, nec tuas ipso in aditu
Florentis æui nuptias contaminet?
Neque elocabit mater vnquam te, neque in
Dolore partus assidens solabitur,
Vbi nil parentis charitate est suauius.
Mori necesse est me: timori nec malum
Cras istud, aut in tertium est mensis diem.
Iamiam inter vmbras luce crastas censeor.
Valete, læti viuite: at tu vir potes
Te gloriari coniugem nactum optimam,
Et vos, parentis optimæ vos filios.

Chor. Bono animo es: huius polliceri hoc nomine
Ego nil verebor, mente ni prorsus caret.

Adm. Ne metue, fient ista, fient. Nam mea
Viua vt fuisti sola, sola mortua
Dicêre coniux: nec tuo vlla me loco
Suum vocabit sponsa Thessalis virum:
Quanuis superbos generis enumeret auos,
Formæ decore quamlibet præfulgeat.
Sat liberorum est. liceat istis modò frui
Deos precámur, quando te frui haud licet.
Nec finietur luctus hic spatio annuo,
Sed omne in æuũ, quod supererit dehîc mihi,
Lugebo. Matrem, quæ peperit, odio, ac patré
Habebo, amici quando verbo, non re erant.
Tibi ego salutem debeo, quæ pro mea
Anima dedisti quod homini est charissimum.
Non iure, tali quando priuor coniuge,
Dura inter æuum transigam suspitia?

Nec cœtus aut æqualium conuiuia
Pòst me iuuabunt: nec coronæ floreæ,
Cantúsue dulces: nostra nec citharam manus
Deine tanget vnquam, nec Libyssæ ad tibiæ
Sonos canoros animus oblectabitur.
Nam cuncta vitę tu abstulisti gaudia.
Quin & periti dextera artificis, tua
In lecto imago ficta collocabitur.
Amplectar illam manibus, illi procidens
Tuum vocabo nomen, vlnis coniugem
Charam tenere, non tenens, fingam tamen.
Est ea voluptas frigida: ac molestiam
Animi leuabit. vmbra me per somnia
Vtinam reuersa oblectet. ETIAM lurida
Sub nocte amicos suaue vultus cernere,
Quocunque sese in tempore offerent. Mihi
Si lingua adesset Orphei, & blandum melos
Futuræ canendo pectus vt Proserpinæ,
Duri vel Orci flectèrem, ac reducerem
Te, promptus item: centiceps nec me canis,
Nec qui silentes portitor manes vehit,
Prohiberet, almum viua per me denuo
Donec videres lumen. Illic mortua
Nunc præstòlare, donec illuc mortuum
Me fata mittent, ac domum ambobus para
Vnà vt habitemus. Nam sepulchro corpora
Vno imperabo collocari, & conseri
Lateri latus te propter extensum meum:
Nec ipsa mors me poterit abs te auellere,
Quæ sola nobis vsque fida inuenta sis.
Mœrore digna est. itaque luctus particeps
Chor. Huius ero, amicum velut amico conuenit.
Alc. Ipsi hæc loquentem filii audistis patrem.
Nullam deinceps spondet aliam coiugem
Sibi fore, nec me luce cassam negliget.
Adm. Nunc asseuero id, atque perfectum dabo.

Alc. Cape pignus horum de mea pueros manu.
Ad. Accipio charum pignus è chara manu.
Alc. His tu puellis mater esto meo loco.
Ad. Te morte rapta cogit id necessitas.
Alc. Intereo, nati, par fuit quum viuere.
Ad. Quænam futura est vita mihi superstiti?
Alc. Te mitigabit te mporis longinquitas.
Qui periit autem, in posterum iam fit nihil.
Ad. Duc, duc me ad orcum per deos tecum simul.
Alc. In morte nostra sat superque cladis est.
Ad. Sors sæua, quali viduor abs te coniuge?
Alc. At at tenebræ iamiam oboriuntur oculis.
Ad. Perii profectò, si modò abs te deseror.
Alc. Nil me putaris iam, velut nusquam forem.
Ad. Attolle vultus, liberos neu deseras.
Alc. Non sponte certè, sed valete, liberi.
Ad. Oculos ad illos tolle, tolle & aspice.
Alc. Sũ nulla posthac. *Ad.* Quid agis? ita me deseris?
Alc. Valeto. *Ad.* Miseris heu pereo miser modis.
Ch Periit, nec vsquam est vxor Admeti amplius.
Enm. Hei mihi misero, periit mater.
O pater, adiit manes: neque iam
Dulci fruitur lumine solis.
Me deseruit, me orbum infelix.
Languidulos cerne oculos, rigidas
Cerne manus. ô genitrix audi.
Audi genitrix, ego te appello:
Tua procliuis ad oscula pullus.
Ad. Nil audientem, nil videntem affare ego.
Vosque ambo sæua clade percussi sumus.
Enm. Puer, ô genitor, matre orbatus,
Solus deseror. ô me miseris
Pressum ærumnis, téque sororem,
Quam premit eadem sors. ô genitor.
Infrugiferos, infru giferos
Thalamos nactus es: haud tetigisti.

Hac cum coniuge clauſtra ſenectæ.
Prius erepta eſt: te pereunte
Genitrix, pariter domus euerſa eſt.
Chor. Admete, clades has neceſſe eſt perpeti:
Nec primus es, nec vltimus mortalium
Vxore viduatus proba. Atque id cogita
Nos vniuerſos eſſe morti obnoxios.
Ad. Scio. nec iſta me repentè perculit
Ærumna: pridem præſcius malo premor.
Sed efferendæ funus huic parabitur.
Adeſte, & alternante planctu lugubri
Date iuſta. Diti dicite implacabili
Pæana. Sceptris Theſſalûm quiſquis meis
Paret, mulieris huius ergò publicè
Lugere iubeo raſili tonſos coma,
Pullóque amictu. Quadriiugóſque iungite
Currus: ſuperbam ſonipedum è collo iubam
Tondete ferro: tibiæ nuſquam ſonus
Strepat per vrbem, vel ſuauiloquæ lyræ,
Bis luna ſenos donec orbes impleat.
Nam neque cadauer hoc ſepeliam charius
Vllum, nec in me paribus officiis, neque
Honoribus eam proſequi dignis queam,
Quæ me redemit ſola morte vicaria.
Chor. O Peliæ mihi nata, vale,
Quæ orci habitas ſine ſole domos.
Ac ſciat arbiter hoc Stygius
Nigricomans deus, atque ſenex
Portitor exanimem populum
Qui vehit, & ſubigit reſidens
Puppe ratem celerem, mulier
Optima longè Acherontis aquas,
Optima fœmina traſuehitur
Rate biſcalma.
Pieridum tu carmen alumnis

Decantabere diu: montigena
Te testudine septem neruis
Resonante canent, ac sine cithara
Memores repetent carmine laudes
Quũ redeuntis circulus anni
Mensem Spartæ Carneium iterat,
Lunáque pernox vere benigno
Pleno pernitet orbe decora.
Inque beatis diuitis agri
Decantabere semper Athenis.
Tales mors tua sufficit hymnos
Vatibus. ô reuocare liceret
Si te superas rursus ad auras
E tenebrosis sedibus Orci,
E Cocyti fluctibus, alno
E fluminea, quæ vehit vmbras.
Tu fœminei gloria sexus
Sola reperta es, coniugis Orco
Quæ mutata anima animam eriperes,
Terra leuis tibi sit super ossa.
Quòd si tedis vir tuus aliis
Captus erit, mihi iure inuisus,
Natisque tuis deget, quando
Nec tua mater, nec qui genuit
Te senior pater, abdere vellent
Pro nato suã corpora terrã
Nec seruarent etsi seris
Candida sparsi tempora canis.
At tu primo in flore iuuentæ
Iuuenis redimens fata mariti
Deseris auras. ô mihi talem
Vitæ sociam dii date sponsam,
Quæ iucundum transigat æuum
Mecum: at vitæ cognita paucis
Est mortalibus ista voluptas.

Her. Ciues Pheræam qui colitis vrbem, an domi

Admetus? *Chor.* Intus est Pheretis filius.
At quæ te ad vrbem causa adegit Thessalam,
Hospes Pheræas aduenires vt domos?
Her. Obeo laborem Eurystheo Tirynthio.
Ch. Quò tendis? error quis vagabundum trahit?
Her. Diomedis vt Thracis quadrigas huc agam.
Ch. Qui poteris? hospes an vetus forsan tibi est?
Her. Minimé, nec vnquam Bistonum attigi solum.
Ch. Potiare vt illis, ferro oportet cernere.
Her. Sed nec labores refugere, vt velim, licet.
Ch. Cæso redibis rege, vel cæsus cades.
Her. Discrimen istud non adeo nunc primitus.
Ch. Quid promouebis, dominum vbi deuiceris?
Her. Captos tyrannò tradam equos Tirynthio.
Ch. Frænare captos alter haud facilis labor.
Her. An forte flammas euomunt è naribus?
Ch. Auidis virorum membra laniant dentibus.
Her. Memoras feratum, non equorum pabulum.
Ch. Præsepe tabo sordidum intuebere.
Her. Quo patre iactat educator se editum?
Ch. Marte, & opulentam frænat armis Thraciam.
Her. Fatis laborem debitum agnosco meis,
Per aspra semper quæ petunt sublimia.
Cum Marte natis optimum fuerat manum
Non contulisse, primitus Lycaone,
Ac deinde Cygno: tertius porrò hic mihi
Cum domino equisque exhauriédus est labor.
Mortalium sed nullus intuebitur
Hostis pauentem dexterani Alcmena satum.
Ch. Atqui ipse dominus huius Admetus soli
Huc tecta linquens dirigit rectà gradum.
Ad. Ioue nate salue, Perlei clarum genus.
Her. Admete salue, rector inclyte Thessalûm.
Ad. Vtinam. Beneuolum te mihi certò scio.
Her. Tonsura verò quid sibi hæc vult lugubris?
Ad. Hodie cadauer efferendum est hinc mihi.

Her. Auertat istud fors malum à natis tuis.
Ad. Viuunt creati liberi de me domi.
Her. Maturus annis fortè genitor occidit?
Ad. Et ille superat atque mater, Hercules.
Her. An igitur vxor periit Alcestis tua?
Ad. De vxore nobis sermo sese offert duplex.
Her. Fatóne functam dicis, an superat adhuc?
Ad. Obiit, nec obiit: méque luctu conficit.
Her. Perplexus es iuxta atque pridem intelligo.
Ad. Fatine nosti quæ premat necessitas?
Her. Pollicita mortem nempe pro te occumbere.
Ad. Si pepigit istud, quomodo hanc viuam putas?
Her. Lugendo clades interim ne præueni.
Ad. Cui mors propinqua est, iam perisse illũ puto
Qui periit autem, iure nusquam dixeris.
Her. Non esse & esse discrepant longissimé.
Ad. Sic tibi videtur, Hercules: aliter mihi.
Her. Quid ergo luges? quisnam amicorum occidit?
Ad. Mulier. Mulieris mentio facta est modò.
Her. Aliena, vobis an propinqua sanguine?
Ad. Aliena quanuis iuncta necessitudine.
Her. Quinam ergo vitam finiit domi tuæ?
Ad. Hic educata est orba patre mortuo.
Her. Vtinam dolore comperissem liberum.
Ad. Expecto quorsum tendat ista oratio.
Her. Alterius hospes hospitis domum petam.
Ad. Bona verba. facinus istud auertat Deus.
Her. Ingrata lugenti hospitis præsentia est.
Ad. Ingredere tu ædes, mortui sint mortui.
Her. Hospiti epulari turpe funesta in domo.
Ad. Ducam feorsum te hospitum ad cœnacula.
Her. Sine abire, inibis gratiam à me maximam.
Ad. Minimé. nec alios hospes accedes lares.
Heus tu, præito, reclude posticum ædium.
Iube atrienses apparare largiter
Hospitibus epulas. Limen autem claudite

Quod medium ab aula separat cœnacula.
Non est decorum luctus vt conuiuio
Obstrepat, & aures hospitum offendat dolor.
Ch. Admete quid agis? tanta quum te calamitas
Premat, recipies hospites? ita despis?
Ad. Atqui domo illum si expulissem, & mœnibus
Hospitii egentem, an id probares? neutiquam.
Minus hospitalis, non minus miser forem.
Ad calamitates illud etiam accederet,
Vt hospitum hostis mea vocaretur domus.
Nunc hospitem illum habebo rursus optimū,
Siticulosum quando ad Argos venero.
Ch. Cur ergo amicus siquidem is est, vti tu ais,
Hunc esse passus nescium ærumnæ es tuæ?
Ad. Si quidem ille nostrum scisset infortunium,
Nunquam subisset atrium domus meæ.
At facere stultè me ille forsan rebitur,
Nec hæc probabit. Mea sed aula haud hospites
Hue ventitantes scit repellere turpiter.
Ch. O viri hospita liberi
Semper attia, quæ incola
Se dignatus Apollo
Est Phœbus citharæ sciens.
Nec deum puduit domus
Huius lanigeros greges
Curuis pascere vallibus:
Et per prata virentia
Pastoralia carmina
Blanda pangere fistula.
Quin & versicolorum
Lyncum turba suauibus
Emollita modis, gregi
Iunxit intrepido latus.
Armentúmque leonum
Venit fului comantum
Ex Othry nemoroso.

Ad tuæ ſtrepitum lyræ
Applauſit maculoſus
Pictorum hinnuleûm chorus
Pernici pede deſerens
Abietum alticomum nemus,
Docto carmine concitus.
Ergo tu pecoris domum
Fertiliſſimam colis
Limpidum propter lacum
Bœbiæ, arui & iugera:
Et patentibus ſoli
Terminos conuallibus,
Quà iubar ſolis cadens
Nube currus induit,
Ad Moloſſos pertinet:
Et freta Ægei maris,
Æſtuoſa & littora
Celſum ad vſque Pelion.
Nunc apertis ædibus
Humidis fletu genis
Hoſpitem recipit tamen,
Coniugis modò mortuæ
Flens adhuc funus recens.
Nam pudori pronus eſt
Candor ingenuus, neque
Vlla pars ſapientiæ
Abeſt, quum probitas adeſt.
Et mentem bona ſpes habet,
Succeſſura homini pio
Omnia rectè.

Ad. Ciues Pheræi qui hîc adeſtis ſedulò,
Famuli cadauer ritè compoſitum ad rogum
Sublimè portant, ac ſepulchri ad aggerem.
Ar vos ſupremam prodeuntem iam viam
De more defunctam vltimùm alloquamini.

Ch. Atqui ſenili cerno genitorem gradu

Huc se ferentem, coniugi & mundum tuæ
Portare famulos manibus donaria.
Pher. Mœroris adsum particeps, fili, tui.
Proba & pudica sanè es orbus coniuge:
Sed ista quanuis dura perpessu, tamen
Feras necesse est. Accipe hûc mundũ, ac humi
Vnà reconde. Honore corpus prosequi
Illius æquum est, quæ prior pro te mori
Sustinuit: ac ne sobolis orbus degerem
Tristem senectam, & luctu osam te fine,
Perfecit vna: cæteríque fœminis
Tam illustre facinus ausa peperit gloriam.
O sospitatrix filii, quæ mortuos
Nos suscitasti, iam vale. Ac manes tibi
Placidos bonósque sub Acherõte imo precor.
TALES hominibus vtiles tedas reor,
Aut vincla nunquam nosse coniugalia.
Ad. Nec has rogatu nostro ad inferias ades.
Præsés amicûm nec mihi in numero es, neque
Hunc induetur illa mundum, aut indiga
Rerum tuarum sepelietur. Tum æquius
Dolere fuerat, fata quum me tollerent.
An qui stetisti tum eminus, quíque alteram
Senex puellam, sueris pro te mori,
Illacrymabis funeri huic? Nec mihi pater
Verus fuisti, nec peperit ea me parens,
Falsò parentem quæ meam se dictitat:
Sed stirpe seruili editum in lucem tua
Me admouit vxor vberi furtim suo:
Et tu quis esses prodidit periculum.
Nam nec patrem te existimo verè meum:
Aut si es, pauore nemo te mortalium
Superat inerti, qui supremo in limine
Vitæ senecta languidus, nec volueris,
Nec fueris ausus emori pro filio.
Sed has mulierem hanc exteram in se sumere

Partes tuliſtis, quam genitricem & patrem
Solam vocare iure poſſum æquiſſimo.
At te facinoris tam decori gloria
Ingens manebat, filium ſuperſtitem
Si morte genitor liberauiſſes tua,
Quum poſſet æui reliquus haud longus tibi
Reſtare curſus. Quod ſupererat temporis,
Mecum iſta viuo viua conſeneſceret,
Te dis nec orbus macerarer luctibus.
At tu beata vita quicquid parturit
Fructus, tuliſti: ſceptra qui florentibus
Tenueris annis, méque regni filium
Hæredem habueris orbus vt ne liberis
Vacuam alienis diſſipandam linqueres
Domum. Nec illud dixeris, te à filio
Prodi, ſenectam quòd tuam contemſerit,
Vt qui rueritus ſemper vnus maxime
Te ſim. Rependis gratiam hanc contrà mihi
Cum matre genitor. ſed nec alios liberos
Dehinc gignere potes, qui ſenectutem tuam
Alãt & ornẽt. Neque enĩ humabere hac manu,
Etenim quod ad te pertinet, ſum mortuus
Iamdudum. At alium ſi ſalutis vindicem
Sum nactus, atque intueor eius munere
Hoc lumen almum, me illius natum puto,
Viceſque ſenij huic educandi debeo.
VANE profectò poſtulant ſenes mori,
Et de ſenecta longiore expoſtulant.
Si mors propinquet, nemo iam cupit mori,
Nemo ſenectam queritur amplius grauem.
Ch. Abſque his malorum iam ſat eſt. Quieſcite.
Nec tu paternam nate bilem exaſpera.
Pher. O nate, probris quem laceſſis arrogans?
Venaliũmne de grege, aut Lydũ, aut Phryga,
An Theſſalum me Theſſalo neſcis patre,
Planéque ſtirpe generis ingenui ſatum?

Nimis insolenter contumeliosus es:
Et verba iuuenis in patrem petulantia
Iactas. At istic haud procax gratis eris,
Dominus familiæ te edidi vt fores meæ:
Deinde educaui non prior vt extinguerer.
Nec hanc habemus traditam à maioribus
Legem, vt parentes morte seruent liberos.
Nec Graius hic mos. Siue felix siue miser,
Tibi natus vnicus. Cuncta ego officia patris
Tibi cumulatè præstiti: latè imperas
Populis, & agri fusa latè iugera,
Quæ mihi reliquit genitor, hæc linquam tibi.
Qua fraudo te in re? quámue facio iniuriam?
Ne morere pro alio, nec ego pro te. Cernere
Tibi dulce lucem est, dulce patri itidem puta.
Nam reputo mecum, quot manendum seculi
Sit inter vmbras, quàm breuibus angustiis
Sint clausa vitæ spatia, sed blandula tamen.
At tu recusas impudenter emori,
Vtráque fato destinatum terminum
Vxore cæsa viuis: ac redarguis
Dein me pauoris, fœmina, timidissime,
Inferior ipse, quæ tuam iuuenis vicem
Formose functa periit. Atenim callidè
Rationem inisti, qua perenne viueres,
Si vt quamque nactus coniugem sis, ne mori
Pro te recuset, persuadere potueris.
Deinde ipse timidus impetis conuitiis,
Qui facere renuant hæc, amicos. heus tace,
Tecúmque repúta, vita ceu dulcis tibi est,
Dulcem esse cunctis. sic ingeras opprobria
Haud falsa rursum & plura forsan audies.
Ch. Iam fit malorum superiorum accessio
Senex, omitte exasperare filium.
Ad. Ceu me loquúto cuncta prome. veritas
Si audita te vrit, abstinendum iniuria.

Phe. Pro te fuisset grauius erratum mori.
Ad. Nil ergo refert iuuenis obeat an senex?
Phe. Vna anima oportet, non duabus viuere.
Ad. Quin viue, secla donec anteeas Iouis.
Phe. Sic immerentes hem parentes deuoues?
Ad. Te nempe vitæ longioris amor tenet.
Phe. At pro te opinor hoc cadauer efferunt.
Ad. Quod te pauoris arguit timidissime.
Phe. Pro me perisse hanc haud opinor dixeris.
Ad. Vtinam aliquando tibi opus opera sit mea.
Phe. Sæpe esto coniux, efferas vt plurimas.
Ad. Tibi hoc pudendum, qui recusaris mori.
Phe. Suaue lumen hoc, suaue cernere.
Ad. Ignauus animi es, nec viri qui cquam tenes.
Phe. Non funus effers lætus ac ridens senis.
Ad. Vtcunque moriere, moriere inglorius.
Phe. Audire malè post fata non curæ est mihi.
Ad. Ohe, senectus plena vt impudentiæ est!
Phe. Haud impudens hæc, illa sed stolida fuit.
Ad. Abi, atque humare me cadauer hoc sine.
Phe. Abeo. ipse humabis, quippe qui ipse occideris.
At tu propinquis coniugis pœnas dabis.
Posthac Acastum nemo censebit virum,
Germanę inultam si ferat tacitus necem.
Ad. Nunc apage tuque & vxor orbi liberûm
Viuente nato: digni vt estis, carpite
Miseram senectam, nec eadem mecum domus
Vos capiet. Ite. Patrium præconio,
Siquidem liceret tibi larem interdicere,
Nihil moratus hunc tibi interdicerem.
At nos (ferendum quippe præsens est malum)
Eamus ignem mortuæ supponere.
Ch. Fortibus ô miserabilis ausis,
O generosa, atque optima longè
Salue. Sit tibi bonus ac placidus
Atlantiades, Plutóque facilis

Te suscipiat. siqua bonorum
Illinc præmia, cum Persephone
Vitæ fructus carpe bene actæ.
Ser. Plerosque memini plurimarum gentium,
Domóque & epulis hîc ab Admeto hospites
Olim receptos: hospite isto at nequior
Se in hos penates nullus vnquam contulit.
Funesta primùm tecta non exhorruit
Intrare, luctu squalidum cernens herum.
Dein fortuitos apparatus insolens
Non consulebat, clade perspecta, boni.
Siquid deesset, immodestè clamitans,
Id flagitabat. Cymbium & manibus capax
Tollens, meraco ingurgitat se sanguine
Nigræ parentis, vsque dum affusa vndique
Calfecit artus flamma vino exæstuans.
Deinde impeditus fronde myrtea comam,
Agrestè latrat: dissonos licet sonos
Audire pariter. Ille secutus animi
In clade nostra cantitat: nos autem heram
Lacrymis profusis flemus optimã. haud tamẽ
Spectante, fletu commadescimus, hospite,
Quando ita voluntas fert herilis. interim
Ego peregrinum hunc excipio dapibus domi,
Furem scelestum & impium sicarium.
Effertur illa, funeri nec prodii
Comes, manúve nuda planxi pectora,
Dominámve luxu, quæ parens fuerat mihi
Seruísque cunctis, quæ mariti mollibus
Frangebat iras vocibus, mille & malis
Nos eruebat. Itaque iure hunc odero,
Qui tecta subiit in calamitate, hospitem.
Her. Heus tu, seuerùm cur tuere ac tetricúm?
HAVD esse toruo erga hospites vultu decet
Seruum, sed animo excipere læto comiter.
Tu domino amicum suscipis supercili

Seueritate triſti & ore turbido,
Intentus animum cladis in luctum exteræ.
Accede propius huc, vti ſapientior
Reddare. Noſti lege qua mortalia
Natura genuit? haud opinor: vnde enim
Id noſſe poſſes ſeruus? at de me accipe:
MORI neceſſe eſt omnibus mortalibus:
Nec vllus hominum nouit an ſit craſtinæ
Viſurus ortum lucis. etenim lubrica
Fortuna cæcas temperat rerum vices,
Quæ nec doceri aut arte comprendi queant.
Hæc doctus ex me, geniũ age exhilara. Bibe.
Quodcunque vitæ ſinguli afferunt dies,
Id crede noſtrum: ſortis eſſe cætera.
Præterea hominibus cælitum ſuauiſſimam
Longè Dionen cole: benigna etenim dea eſt.
Hæc alia omitte, & mihi monẽti obtempera:
Siquidem videntur vera quæ tibi conſulo.
Atque adeo opinor, exolutus his malis,
Comámque vinctus flore, nobiſcum bibes
Iſtius inanis liber ægritudinis.
Nec dubito quin ſi proluat ſemel ſcyphus
Inuerſus hic te, ex vultuoſo & tetrico
Effinget alium. Quando mortales ſumus,
Ex vſu opinor ſapere nos mortalia.
Nam tetricorum & triſtium ærumna potius
Quàm vita, vita me putanda eſt iudice.
Ser. Hæc ſcimus. Atqui familiæ præſens ſtatus
Nihil habet aptum riſui & conuiuiis.
Her. Mulieris obitum ne exterę ſupra modum
Defle: familiæ quando ſalui ſunt heri.
Ser. Salui? fugit te quanta clades nos premit?
Her. Niſi forte dominus me fefellerit tuus.
Ser. Nimis ille nimis eſt hoſpitalis omnibus.
Her. Minimè: nec ad eum funus externum attinet.
Ser. Nimis hoc profectò familiare funus eſt.

Her. Fòrs me malorum quippiam celauerit.
Ser. Perge esse lætus: nos heri tangant mala.
Her. Hic sermo luctus exteræ haud exordium est.
Ser. Nec tibi epulanti mœstitudinem afferam.
Her. Iniuriam tuli haud ferendam ab hospite.
Ser. Alieno adisti hanc hospes aulam in tempore.
Nam luctuosa cuncta cernis, rasile
Caput & amictum lugubrem. Her. Nũ liberũm
Decessit aliquis, an grauis senio pater?
Ser. Extincta coniux, hospes, Admeti occidit.
Her. Quid ais? deinde me recepit hospitem?
Ser. Suis pudebat te repellere ab ædibus.
Her. O quali es orbus, ô miserrime, coniuge.
Ser. Quæ clade eadem pariter omnes perdidit.
Her. Quin sentiebam id vda cernens lumina,
Tristémque vultum rasilémque verticem.
Tamen exterum illi funus esse credidi:
Ac vi coactus hanc subiui ianuam:
Atque in statu isto turbido rerum bibi,
Et hospitalis hominis assedi in domo
Coniua demens flore vinctus tempora:
Sed culpa, qui non indicaueris tua est,
Ærumna tanta quum familiæ incumberet.
Sed vbinam humatur? quà profectus reperiã?
Ser. Larissæ ad alta nobilis quà mœnia
Rectà itur, vrbis ante portam protinus
Tumulum videbis artifice factum manu.
Her. O anime, córque exercitum molestiis,
Ostende qualem Electryonis filia
Alcmena sobolem procreatit te Ioui.
Subtrahere fatof œminam extinctam est opus,
Sinósque rursus ad penates ducere
Alcestin, Admeto vt rependam gratiam.
Ibo, & nigrantis squalido ferrugine
Stolæ tyranno manium insidias dabo.
Atque illum opinor deprehẽdam ad aggerem

Tumuli bibentem victimarum sanguinem.
Quòd si è latebris clanculum irruens eum
Prendam & lacertis strinxero circundatis,
Vtcunque latera verset, eripiet mihi
Hunc nemo, donec coniugem Admeti auferã.
Sin aucupantem hæc præda me fefellerit,
Nec ad cruoris adsit haustus, inferûm
Reges adibo & regna solis nescia,
Poscámque, necnon impetraturum reor
Alcestin, vt eam coniugi tradam in manum,
Qui me recepit hospitem nec reppulit,
Quanuis acerbo sauciatus vulnere,
Animo sed alto id me reueritus abdidit.
Quis Thessalûm est in hospites benignior,
Graiúmve? certè sordido non dixerit,
Generosus animi quum sit, beneficium datũ.
Ad. Heu mestum aditum, tristem aspectum
Vidui tecti. Quò feror? vbi sum?
Quid loquar, aut quid taceam?
Quî peream? ô me misero fato
Genitum! functos morte beatos
Duco. his gratulor. hos amo, cum illic
Degere dehinc libet. haud libet auras
Cernere superas. haud iuuat almæ
Dehinc vestigia figere terræ.
Obside tali despoliatum
Mors me sæuo pignerat Orco.
Chor. Subi, subi tenebras
Tecti, subi, tulisti
Digna lacrymis: tulisti
Calamitatem lugubrem.
Conditos nil lacrymæ
Coniugis manes iuuant.
Ad. Hoc, hoc verbo vulnera renouas.
QVAE magis homini est aspra calamitas
Quàm spoliari coniuge fida?

Vtinam tedæ thalamíque exors
Socia haud vlli tecta habitassem.
Lectos vacuos coniuge, & orbam
Sobolis vitam duco beatam.
Vnam in vitam impendere curas,
Est moderati sarcina luctus:
At languentia pignora morbo, &
Deformati funere thalami,
Intolerandi est cumulus luctus:
Præsertim, quum coniugis orbam &
Sobolis liceat ducere vitam.

Chor. Sors, sors ineluctabilis
Premit, nec vllus lacrymis
Modus est. Acerba fers, tamen
Perfer. etenim nec coniuge
Tu primus orbus es. alios
Mortalium alia calamitas
Dolore sæuo conficit.

Ad. Longi ô luctus, ô amicorum
Desideria luce carentum.
Cur vetuisti me præcipitem
Triste sepulchri mittere in antrum,
Et cum coniuge fida pariter
Tumuli vnius mole recondi?
Accepisset geminas pro vna
Animas Pluto, tránsque fretassent
Duo fidissima pectora pariter
Stygias vndas.

Chor. Mihi vir quidam sanguine iunctus
Puerum amisit lacrymis dignum,
Solam generis spem, moderatè
Tamen æruminam hanc pertulit, etsi
Orbus sobolis vertice cano
Et præcipiti languidus æuo.

Ad. O mutati facies tecti.
Quinam ingrediar, quinam habitabo

Versis fatis? hei mihi quantum
Distat ab illa domus hæc, olim
Quam Peliacæ lumine tedæ,
Et festis vlulatam hymenæis
Ingrediebar dexteræ inhærens
Charæ coniugis, ac multisono
Conuiuarum strepitu à tergo,
Qui beatos dicerent
Méque & illam mortuam.
Quippe vtrosque nobiles,
Et vtrinque ex optimis
Editos maioribus.
Coniugali vinculo
Copulatos. at modò
Nuptialis carminis
Luctus occupat locum:
Próque candidis peplis
Pulla vestis ad toros
Me reducit cœlibes.

Chor. Mali inexperto tibi fortunæ
Dolor hic cursum rupit amicæ.
At seruasti vitam animámque:
Mortua coniux liquit amantem.
Quæ noua mentem turbat imago?
Multos coniuge mors orbauit,
Soluens socii fœdera lecti.

Ad. Etsi aliter aliis visum, amici, coniugis
Feliciorem duco quàm sortem meam:
Erepta nanque plurimis molestiis,
Cum laude summa triste nihil dehinc sentiet.
At ego, periisse quem fuerat æquum, meo
Fato superstes vitam agam illætabilem:
Quod adeo iam nũc sentio. Nam quí domum
Subire potero hanc? quẽ alloquar? cuius fruar
Sermone? mentẽ quo domi oblectẽ? gradum
Quò vertam? vbique solitudo in ædibus

Mœrore mentem conficit, quum coniugis
Vacuum cubile cerno, quum vacuam throni
Sedem relictam, & squalidum situ solum.
Circáque genua procidentes liberi
Deflent parentem lacrymantes: serui hera
Sese queruntur destitutos optima.
Atque is domi rerum est status mihi. At foris
Me Thessalorum nuptiæ, me fœminis
Cœtus frequentes enecabunt, different
Dolore miserum vxoris æquales meæ:
Quas quo intuebor ore? Tum siquis malè
Animatus in me est, soluet ora talibus:
En quem cupido fœda vitæ detinet
Metúsque mortis, qui redemit coniugis
Se morte ab orco ignauus: ac vir postea
Sibi videtur. Tum parentes proprios
Infensus odit, ipse non ausus mori.
Hic rumor inter improbos me differet.
Ecquam ergo vita mihi voluptatem feret,
Quem fama lacerat, & calamitas obruit?

Chor. EGO ignota profano
Per compendia vulgo
Musarum comes iui:
Et sermonibus aurem
Doctis applicui meam
Non raró. at remedii genus
Nondum vllum reperi, cui
Cedat dura necessitas.
Hanc contra medicamina
Docti nec dedit Orphei
Thressis in tabulis manus:
Nec cum Asclepiadis pater
Phœbus, pharmaca proderet,
Vt mortalibus ægris
Morbo membra leuarent,
Hanc aduersus opem tulit.

Solas huius ad aras
Non est ire deæ, neque
Ad simulachra, nec vlla
Est placabilis hostia.
O diua, ô, violentior
Ad me ne solito veni.
Nam tu consiliis comes
Quicquid Iupp iter annuit,
Certum ducis ad exitum:
Tu dextra facili domas
Duri robora ferri.
Nec fastum tibi mentis
Intrænem cohibet pudor.
Et dextræ infragili suæ
Vinclo te implicuit dea.
Perfer. Nam neque fato
Functos æthereas trahes
Flendo tursus ad auras.
Mors etiam notha pignora
Diuûm falce metit sua.
Dum nobiscum erat omnibus
Chara, & mortua chara erit.
Tu lecti tibi comparem
Supra omnes generosam es
Sortitus. neque coniugis
Bustum vllus numeret tuæ
Inter funereas specus,
Aggere quæ tumuli premunt
Vita functa cadauera:
Diuinis sed honoribus
Æquet religio hospitum
Manes. Atque aliquis via
Flectens dixerit olim:
Hæc moriendo viri sui
Vitam sponte redemit:
Nunc auget numerum deûm.

Salue ô sancta.ope sospita
Nos præsens.Ita votis
Illam atque omin:bus bonis
Longùm posteritas colet.
Sed visa fallunt me,nisi Alcmena satus
Admete ad ædes dirigit gressum tuas.
Her. Admete,amicos liberè eloqui decet,
Nec in recessu pectoris silentio
Abdere quod ægrè est.amici haberes me vt
loco,
Dignus videbar,clade quum in tua astorem:
At tu propinquo coniugis iam funere
Non indicato,me recepisti hospitem,
Ceu cura premeret te doloris exteri.
At ego coronis tempora euinctus, deis
Libaui apud te in lugubri lætus domo.
Irascor equidem,irascor hac iniuria
Affectus abs te,sed tuis iam luctibus
Acerbitatis nolo quicquam apponere.
Causámque cur huc sum reuersus,denuo
Narrabo.mulierem interim hanc serua mihi
Dum rege cæso Bistonum huc redux agam
Thraces quadriiugos.Sin quod absit,accidat,
(Nam me vt reducant sospitem precor deos)
Hanc dono,dicóque familiæ ancillam tuæ,
Quæ parta nobis est labore maximo.
Proposita nanque publico in certamine
Sudore digna deprehendi præmia,
Vnde hanc reporto victor. è certamine
Leuiore munus erant equi victoribus.
Maiora sed qui vicerant,vt cæstibus
Luctáve fortes,dona referebant boum
Armenta:post hæc vltimo fœmina loco.
Quúmque incidissem fortè,turpe sum ratus
Cum laude pariter præmium contemnere.
Sed(vt antè dixi)fœminam curæ tuæ

Commendo, quam nõ prædo per vim sustull,
Sed comparatam maximis laboribus
Adduco. fòrs factum ipsè pòst laudaueris.
Ad. Quòd eiam te habuerim calamitatè coniugis,
Ne interpretere contumeliæ, Hercules,
Id ergò factum, aut quòd sinistrè sentiam
De te. Dolori sed dolorem adiecerat,
Alterius ædes si subisses hospitis:
Nam flere clades sat mihi fuerat meas.
Sed hanc puellam, si pote, obsecro iube
Asseruet alius Thessalûm, quem non pari
Sors calamitate perculit. multi hospites
Tibi sunt Pheræi. Memoriam cladis meæ
Renouare omitte. non potero siccis domi
Oculis tueri hanc. vulneri vulnus nouum
Ne appone: satis est cladium, quod nunc pre
Qua parte poterit ædium seruarier (mit-
Castè puella? vestis adolescentulam,
Cultúsque loquitur: an virûm in cõmercio?
Quî poterit inter assiduo iuuenes agens
Castam tueri se? nec in promptu, Hercules,
Regere iuuentam est: ac mihi cura est tui.
Functæne facto coniugis thalamo alam
Et quî in cubili collocabo hanc illius?
Offensionem hîc metuo duplicem: & ciuium
Ne criminetur quispiam me, & optimè
De me merentis proditorem coniugis
Dicat puellæ alterius amplexus frui:
Sponsámque vereor mortuam, cuius mihi
Esse sacrosanctam memoriam meritò decet.
Me multa circunspicere par. O fœmina
Quæcunque tandem es, es profectò Alcestidi
Modo & statura corporis simillima.
Me miserum ab oculis per deos procul meis.
Apage mulierem hanc, néue perdas, perditè.
Nanque intueri coniugem videor meam
Quidm intueor istam. pectus horror obsidet

Fontes ab oculis lacrymarum profluunt:
Nunc calamitatis huius, heu miser, miser
Acerbitatem luctuosam sentio.
Ch. LAVDARE forte nõ equidem possum tuã:
Tamen ferendum, quisquis es, quod dãt Dei.
Her. Si mihi potestas esset hæc diuinitus
Concessa, ab vmbris coniugem vt reducerem,
Eámque possem tibi referre gratiam.
Ad. Scio referres promptus: at cuinam hoc datum?
Nec luce cassis luce post frui licet.
Her. Perfer modestè néue te afflictes nimis.
Ad. Lenire verbis facile, quod durum est pati.
Her. Quid promouebis, perpetim si lugeas?
Ad. Scio. dolendi sed volu ptas me huc rapit.
Her. Extinctam amare, lacrymandi occasio est.
Ad. Etiam miserius quàm loquor me perdidit.
Her. Vxore es orbus optima. quis id neget?
Ad. Nullo vt fruatur pectus hoc post gaudio.
Her. Tempus leuabit, quod recens nunc est malũ.
Ad. Tempus profecto, si mori tempus vocas.
Her. Te mitigabit vxor, ac redæ nouæ.
Ad. Au, quid ais? ex te haud istud expectaueram.
Her. Expers iugalis exiges vitam tori?
Ad. Nulla accubabit mulier vnquam huic pectori.
Her. Prodesse reris posse te sic mortuæ?
Ad. Vbi vbi sit, illam honore semper prosequar.
Her. Hæc laudo sanè, laudo. sed stultè facis.
Ad. Sponsum nec vlla me vocabit fœmina.
Her. Quin coniugem erga laudo nimirum fidem.
Ad. Si negligam etiam mortuam, peream malè.
Her. Nunc recipe tecto hanc stirpe nobili satam.
Ad. Per qui creauit te Iouem istud deprecor.
Her Hoc si recusas, perperam tibi consulis.
Ad. Hoc ni recuso, macerabor luctibus.
Her. Obsequere, & huius non pigebit gratiæ.

Ad. Vtinam haud tulisses præmiũ hoc certaminis.
Her. Et mecum es huius particeps victoriæ.
Ad. Probè es loquutus, sed recedat fœmina.
Her. Siquidem est necesse: at num necesse sit, vide.
Ad. Necesse: nisi ob id fortè tu succenseas.
Her. Non temere id à te tantopere contenderem.
Ad. Age, vince: quanuis grata minimè postules.
Her. Factum probabis postea: pare modo.
Ad. Si quidem hanc subire tecta oportet, ducite.
Her. Seruis mulierem hanc neutiquam commisero.
Ad. Quin ipse in ædes ducito illam si lubet.
Her. Tibi profectò mulierem tradam in manum.
Ad. Ego haud tetigero. tecta subeunti patent.
Her. Tuæ stat vni dexteræ hanc concredere.
Ad. Coactus istud atque nolens perpetro.
Her. Protende promptus dexteram, tange hospitã.
Ad. Protendo, veluti Gorgonis sectum ad caput.
Her. Tenésne? Ad. Sanè teneo. Her. Seruа iã & Ioue
Natum fatebere generosum olim hospitem.
Ipsam intuere, similis vxori an tuæ
Sit, ac beatus, luctuum iam desine.
Ad. O dii boni, ô miraculum inopinum ac nouum.
Oculis profectò coniugem intueor meam:
Aut me deorum quispiam ludibrio
Recreat, inani corda lactans gaudio.
Her. Non ita: sed ipsam coniugem cernis tuam.
Ad. Ne larua ab vmbris missa sit, circunspice.
Her. Caue esse credas hospitem tuum magum.
Ad. Sed quam sepelii, coniugem intueor meam.
Her. Sic. At fidem tu, & iure forti non habes.
Ad. Tango alloquórque coniugem vt viuã meam?
Her. Alloquere. votis quicquid optabas, habes.
Ad. O corpus. ocule ô coniugis charissimæ,
Spem præter habeo te, videre postea
Quã nõ putarã posse me? Her. Ne dubita: ha-
Modò ne deorum quispiã inuideat tibi. (bes

Ad. O clara soboles maximi Iouis, vtinam
Beatus æuum transigas, ac sospitem
Te seruet idem, qui creauit, Iuppiter.
Nam me iacentem solus erexti. è Styge
Quonam reduxti ad lumen hãc rursus modo?
Her. Depræliatus cum tyranno manium.
Ad. Vbi nactus illum prælio congressus es?
Her. Propter sepulchri dexteram inieci aggerem.
Ad. Quid muta tandem perseuerat fœmina?
Her. Nondum tibi fas eius alloquio frui,
Diis antequam sese expiarit manibus,
Terrísque lucem tertia ostendet dies.
Duc coniugem intrò iam tuã, ac in posterum
Admete, iusti cultor, atque in hospites
Pius esse perstа. Vale. Ego Stheneli filio
Abeo imperatum mihi laborem vt exequar.
Ad. Mane, ac penates, & dapes adi sacras.
Her. Id fiet aliâs. nunc celeritate est opus.
Ad. Dii rem secundent, téque reddant sospitem.
Edico cunctis ciuibus regni mei,
Ob res secundas vt choris indulgeant,
Et victimarum sanguine aras imbuant.
Mutata vitæ in melius est facies modó.
Felicitatem nec tego ingratus meam.
Ch. Fortuna vices lubrica versat
Varias docilis sumere formas.
Inopina dei plurima peragunt,
Non succedunt quæ fore speras:
Quæ fore nemo posse putaret,
Sæpe expediunt numina. Qualem
Hæc sortita est fabula finem.

AIAX FLAGELLIfer Sophoclis, poetæ tragici, Georgio Rotallero interprete.

GENEROSISSIMO HEroi Ludouico à Flandria, domino de Praet, Equiti summi ordinis velleris aurei, &c. Georgius Rotallerus.

QVVM nulli penè scripto utilitate cedat tragœdia, heros & stemmate & eruditione nobilis, siue eloquentiam spectes siue rerum maximarum cognitionem consideres, perquam mirũ mihi uideri solet, quid sit quòd quũ tam præstãtes in vtraq; lingua viri & superiori & hac ętate extiterint, nulli aut sanè ꝑquam pauci ullã nobis Latinè tragœdiã exhibuerint. Extant aliquot Æschyli, extãt Sophoclis, Euripidis ꝑquam multę apud Latinos, si Senecæ demas, nullę. Cogitãti itaq; sæpenumero & causam mecũ inquirẽti, tędio & labore ab huiusce modi lucubrationibus absterreri plerique mihi videri solẽt. Alios autẽ inuenias, q̃ etsi laborẽ non defugiant, alienis tamen ingeniis aut accõmodare sese nequeunt, aut certè alieno in fundo operã sumere nolunt. Malunt ipsi, quod vetustatẽ ferat, è suo penu aliquid depromere, & tanquã per spatiosos cãpos liberè vagari, quàm trãsferendis aliorũ scriptis angustis se limitibus coarctare. Quorũ q̃dem conatus vt laudãdi sunt, modò dignũ aliquid musis & Apolline proferant: ita hac in parte reprehensione, mea quidẽ sententia, non omnino carent: quòd vtriusque linguę cognitione prædicti, homines studiosos qui magistrorũ aut negligentia aut insciitia, Græcis literis à teneris imbuti nõ sunt, iámque per ętatem prouectiorem occupationẽ sue graniores, iis operam dare non possunt, tam egregiis veterum monimẽtis defraudãt. Etenim quũ ꝑ se quisq; eniti ac con-

tendere debeat vt omnia sua studia omnémque industriam ad reipubl. vtilitatem dirigat: non tam spectandũ est quid nobis maximam gloriam parere, quàm quid ex vsu reip. maximè poßit esse. Ego autem ex quo iuris legúmque studijs deditus, verè reipsa didici quantum vtriusque linguæ cognitio ad eam profeßionem momenti haberet: quámque nemo, hoc præsertim tam erudito seculo, iurisconsulti nomen tueri posset nisi ex ipsis fontibus, hoc est politiori vtriusque linguæ literatura, philosophísque, ea potissimùm parte quam ἠθικὴν vocant, eam laudem hauriret: nihil neque prius habui neque antiquius quàm in iis perdiscendis, sine quibus solida legum cognitio parari non potest, sic me exercere, vt ipse tandẽ aliquãdo etiã aliquid in communẽ vsum proferre possem, quò me non omnino oleũ & operã (quod aiunt) in eo studiorum genere impensam perdidisse declararẽ. Itaque, quod huic meæ ætati, in qua imbecillitas iudicij grauiores res tractare prohibet, aptissimum congruentissimúmque visum est, tale argumentum delegi, quod & vtilitate & suauitate senes æquè ac iuuenes ad lectionem sui inuitare posset. Quid enim tragœdiarum lectione pulchrius? quid ad eloquentiam prudentiámque cõparandam vtilius? Quemadmodum enim in comœdiis imagines quædam & simulachra communem hominum uitam repręsentantia oculis subiiciuntur: sic in tragœdiis magnorum regum principúmque casus, regnorum mutationes, uarietásque fortunæ spectanda tanquam in speculo proponuntur. Adde quòd nusquam alibi vtilia de gubernanda bene repub. præcepta tam dextrè támque aptè mutua communicatione ac συζητήσει explicãtur: quæ vtinam diligenter legerentur, aut lecta ab iis qui ad reip. gubernacula aspirant expenderentur: rectiùs se res humanæ haberent, neque tam variis fluctibus τῆς τῶν πολυπραγμόνων περιεργίας ἐκβλυσαμένης sursum ac deorsum omnia voluerentur. Quàm suauis foret & personarum & rerum omnium ἁρμονία, si remp. sic con-

ſtitutã cernere liceret, vbi ſuo quiſque munere contẽt⁹, in ea quã nact⁹ eſſet Sparta exornãda præcellere potius quàm in aliis quæ ab officio ſuo aliena ſunt, exercẽdis operã ponere pulchrũ duceret? Tũuerò ἀναλογίας τῆς γεωμετρικῆς quã tãtopere õnes, reip. neceſſariã eſſe prædicant, quã Plato grauiter veré que non uno in loco δῶρον θεῶν appellat, uim atque utilitatem euidenter conſpiceremus. At qui eò redierunt hominum mores, quod & quotidie cernimus uſuuenire, & tragœdiarum ſcriptores graphicè depingunt, ut nil niſi magnum animo concipiant ut ſimul atque humo ſe ſuſtollere poſſunt, ſine alarum, quod dicitur, remigio ſidera affectent, ut Pygmæi onera quibus uix ipſe Atlas par ſit, ſubire non uereantur. Quæ quidem temeritas etſi quibuſdam interdum ex ſententia ſuccedat, alii tamen pœnas luunt, & Icari in morem diffluentibus ſolis ardore alis præcipites ruunt, ac ſibiipſi exitium accerſunt: alij quorum periculum perniciéſque etiam in alios redundat, Phaethontis exẽplo & ſe & totas reſp. concutiunt ac ſubuertunt: neque ex aliis fontibus hæc peſtis promanat, quàm ex ea humanæ mentis ambitione, quæ non examinatis propriis uiribus nihil non temerario auſu & tentat & aggreditur: ea enim uerè quod de diuitiis quidam apud Ariſtophanem ait,

καθάπερ ἰατρὸς κακὸς
τυφλοὺς βλέποντας παραλαβὼν πάντας ποιεῖ.

Deinde quantam ruinam ſecum trahat neglecta illa ἀαλογίας τῆς γεωμετρικῆς εὐταξία quis non uidet? ſine qua nullam remp. nec conſtitui feliciter, nec conſiſtere poſſe, etiã Vlyſſes apud Euripidẽ teſtatur. Vt autem hoc hominũgenus præſentem rebuſpub. perniciẽ affert, ita illud uituperandum quoque extremò grauiter monent, etiamſi nemini perinde ac ſibi noxium ſit, qui otio marceſcere uiuere demũ putant, in eóque ſummũ bonũ collocandũ ſibi perſuadent, nihil ad cõmunẽ hominum ſo-

cietatem tuendam studii, nihil operæ in medium conferunt, ἀσύμβολοι in repub. uersantes: homines non re sed nomine. Quæ omnia etsi apud philosophos grauissimè disputentur: in tragœdiis tamen exẽplis uarijs, & ὑποθετικῶς ita illustrantur ut neminem non mouere & flectere mirificę illæ uitę imagines possint. Quam pulchra passim exempla obuia sunt, quibus uitam princeps melior ẽ reddere, quibus alteram sortẽ aduersis sperare, secũdis metuere discat? Quis adeo ferreo est animo, uel obstinato ad scelera pectore, qui OEdipi errumnas, errumnarúmque causas legens non moueatur? nõ muteturꝰ cui non meridiana luce clarius esse uideatur, diuinitus sic cõparatũ esse ut atrocia flagitia pœnæ etiã consequãtur consimiles? Nã quũ florentissimo regno præesset, propter parricidiũ & incestã cum matre consuetudinẽ in luctuosissimã fortunã præcipitatus, ipsi sibi oculos eruit, & uictum senex regno pulsus sibi quærere coactus est. Neque uerò ipse solus afflictus fuit, sed in uniuersam eius progeniem horribiles pœnę grassatę sunt. Mater eius Iocasta, ac eadem uxor, laqueo ob flagitium quod imprudẽs cum filio cõmiserat, se strangulauit: filii de regno dimicantes, mutuis uulneribus occubuerunt: tandem ut ỽò Antigone miserabili fato interiit, ut latè in posteriore tragœdia exponitur: in qua quid adumbrat aliud poeta, quàm præsentẽ esse & reip. & ipsis principibus perniciem τῶν ἀρεσκόντων? Nam Creon Thebarũ rex quũ pro sua libidine omnia ageret, nec sano consilio locũ ullũ relinqueret, religionẽ contemneret, Tiresiam bene monentem reiiceret, ex alia in aliã præcipitatus calamitatem, grauissimo tandẽ suo malo didicit sapere. Quid de Atreo & Thyeste? quid de miserrima Priami fortuna? quid de aliis dicã? quorũ etsi ueteres historię meminerunt, tenacius tamen hęrent, magisque animos hominum afficiunt quę in tragœdiis quasi coràm geri uidentur. In Aiacẽ autẽ Sophocles quid aliud sibi uult quàm ex nimia ambitione περὶ φιλοτιμίας homines de statu mẽtis suę deturꝰ

bari, & tandē in magnas calamitates vuere? ut videmus Aiacē armis Achillis frustratū præcipuo cuique in exercitu necē moliri. Sed Deus, cui principum & reipublicæ salus curæ est, hanc impietatē animique ferociā retudit, ac hominem in furorē actū ad armenta conuertit: qui dum se putat flagris cędere & mactare principes, boues atque alia pecora iugulat: quod ad se reuersus quum resciuit, sibiipsi, doloris impatientia victus, manus attulit. At quàm egregia vbique præcepta aspersa sunt, quàm graues sententiæ de pietate erga Deū, de referenda benemeritis gratia, de obedientia magistratui præstanda, de moderanda ira? Quàm prudens Vlyssēs introducitur, q̄ inimicitias post mortē prorogari impiū existimans, Agamemnonē cū Teucro de Aiacis cadauere digladiantem monet vt cadauer, quod fas æquumque postulat, terræ mādari permitteret. Sed sentio me nunc epistolę metas egredi: quare ad tuam celsitudinē venio, sub cuius nomine hæ Sophoclis duæ tragœdiæ, quarū altera AIAX, altera ANTIGONE inscribitur, in lucē prodeunt: in quibus quidē vertendis quantum præstiterimus, tuę celsitudinis (si quando lectioni aliquid tēporis dare dignabitur) doctorumq̄ hominū iudicio esto. Sāpissimus certè hoc quicquid est operæ eo libentius, quòd sperauimus fore vt nostro exēplo prouocati eruditiores, in huius generis occupationes plusculū laboris sint collocaturi. Nec enim vt tē paruā aspernari quis quā poterit, qui sciat olim regū hoc opus principumque fuisse: quēadmodū de Dionysio Siculorū tyranno, de Octauio, Augusto, & aliis multis proditū est. Quin hic ipse Sophocles vnus ex principibus Athenien sis reip. fuit, ac tragœdias (vt autor est Suidas) centū vigintitres: vt autē alij volunt, multo plures edidit. Lucubratiuncula igitur hanc ceu πρωτόλεια quędā tibi dedico, cōsecróq̄ illustris princeps, vt q̄ pter insignē antiquámq̄ generis nobilitatē, pter summū dignitatis fastigiū, præter alias eximias & corporis & ingenii dotes, q̄bus inter nostræ

ætatis heroas emines, eo nomine vel præcipuè commenderis quòd & ipse rara quadam eruditione, doctrinâque singulari præditus, eruditis hominibus impensè faueas, ac literarum te literatorúmque assertorem egregiũ præstes: qua quidem laude nulla potest esse amplior. Precor Deum Opt. Max. vt nostris te regionibus ac reip. quamdiutißimè seruet incolumẽ. Louanii Idib. Octob. Anno à Christo nato M. D. XLVIII.

AD CANDIDVM LEctorem idem Georgius Rotaller.

SI vacat virgenteis lector seponere curas,
Et dare nunc tragicis tempora parua libris:
Excipe non duro iuuenilia carmina vultu,
Hocque cothurnati perlege vatis opus.
Quem nos, dum cupimus linguæ monimenta Latinæ
Scrutari, & Graios perdidicisse sonos,
Iussimus Ausonia redimitum exire lacerna,
Et trepidum vultus ante venire tuos.
Verba Sophocleis si non satis apta cothurnis
Fortè leges, tragicis atque minora sonis,
Pone supercilium, placidam neque contrahe frontem,
Scriptáque cum venia qualiacunque lege.
Non ea libertas alieno offertur in agro,
Quam quis habet propria quando laborat humo.
Carcere concluſus certis cohibetur habenis,
Præscriptáq; sibi cogitur ire via.
Sed quem nulla premit rigidæ custodia legis,
Per loca non aliis pernia liber abit.
Per iuga, per saltus, per amœna vireta vagatur
Iam thyma, iam teneras subsecat vnque roſas.

Iam granditur lentè, cursu iam fertur anhelo,
Iam duro, molli iam pede calcat humum.
Denique diuersas assumit dictio formas,
Materiæ eloquio conueniente suæ.
Quòd si hæc non poterunt venia tibi digna videri,
Quæ sunt præcipuo digna fauore tamen:
Et tyrocinium, veniámque merebitur ætas,
Quæ nondum quintam clausit Olympiadem.
Præmia non aufert fulua gladiator arena,
Sæua rudi primùm qui capit arma manu.
Nec quæ nunc latè viridantem proiicit vmbram,
Quo posita est arbor tempore talis erat.
Nostráque adhuc edet meliores tibia cantus,
Tempora si vitæ sint diuturna meæ.

ARGVMENTVM FABVLÆ ex Græco traductum.

TRAGOEDIA ad res Troianas spectat, quémadmodum Antenoridæ, Captiuæ Helenæ raptus, & Memnon. Nam cæso in pugna Achille, inter Aiacé & Vlyssem de corpore ferendo incidit controuersia, quòd alter altero in hoc munere obeundo sibi videretur præstantior. Ac quum in iudicio de armis eius contenderent, Vlysses illa obtinuit. Vnde Aiax, quòd causa cecidisset, nimio dolore in furorem actus inuasit gregem, existimans se Græcos trucidare, ac alias quidem ex quadrupedibus iugulat, alias verò colligatas in tentoria abducit. Inter quas eximia quadam magnitudine aries est: quem Vlyssem esse suspicans, ligatum flagellat. vnde titulus huic tragœdiæ inditus est Aiax μαστιγοφόρος, id est flagellifer.

aut ad differentiam Locri. Dicæarchus autem titulum præfigit, Aiacis mors. Sed quum exhibetur fabula, Aiax simpliciter inscribitur. Hæc igitur facit Aiax. Vlyssem autem in tentoriis deprehendit Minerua speculantem quisnam agat Aiax, ac quæcunque gesta sunt ei narrat: vocátque tandem vt foras prodeat, Aiacem etiamnum furiosum & superbè se efferentem gloriantémque de interfectis hostibus suis. Deinde se in ædes recipit, Vlyssem flagris cæturus. Accedit interea chorus ex nautis Salaminiis, sciens quidem mactatum esse Græcorum gregé, autorem verò ignorans. Egreditur etiam Tegmessa, quam bello captam Aiax pro concubina habebat, sciens quidem ad Aiace stragem gregis editã: verùm cuiusnam gregis, ignara. Vterque igitur quod ignorabat ab vtroque edoctus: chorus quidem à Tegmessa, quòd Aiax cædis esset autor: Tegmessa vicissim Græci exercitus esse gregem: lugent, maximè chorus. Deinde Aiax iam ad se reuersus mentisque compos egreditur, & sua facta deplorat. Tegmessa eum, vt irã remittat, obsecrat. Ille verò iam se remisisse simulans, exit tanquam se cædémque expiaturus, ac mortem sibi consciscit. Sub finem fabulæ contentiones sunt, Teucri aduersus Agamemnonem non permittentem cadauer sepeliri, tandé autem sepultũ Teucer luget. Porro fabula hoc innuit, ex ira nimiáque vincendi cupiditate huiusce modi morbos existere. Quemadmodum Aiax sperans se armis potiturũ, & frustratus, ipse sibi manus adfert. Atque id genus contentiones ne ipsis quidem qui videntur superiores euasisse sunt vtiles. Vt de quid Homerus de hac Aiacis calamitate breuiter quidem, sed patheticè scribat,

Sola sed Aiacis reliquis procul vmbra recessit,
Armã ob Pelidæ magno commota furore.

Deinde audi quid victor dicat,

O vtinam haud essem tali in certamine victor.

Nihil igitur vtilitatis attulit ei victoria tãti viri mor te redempta.

Fabulæ actio constituitur prope tentoria Aiacis, in naualibus. Mitè autem inducit Mineruam initio loquentem. Absurdum enim fuisset Aiacem egressum narrare quæ à se fuerant gesta, & ipsum se reprehendere : neque quisquã alius potuisset rescire quæ secretò & noctu ab Aiace designata erant. Dei fuerat ista palàm facere, & quidẽ Mineruæ, quæ Vlyssis partes studiosè fouebat, vt in fabula est:

-Et hanc ideo prodii in viam
Custos tibi & tuo fauens venatui.

De morte Aiacis variant apud autores sententiæ. Alii aiunt à Paride vulneratum venisse in castra sua sanguine diffluentem: alii Troianis oraculum editũ, vt luto eum cœnoque peterẽt, (ferro enim vulnerari nõ poterat) & hoc modo obiisse: alii rursus, ipsum sibi mortem conscisse asserunt, quorum est in numero Sophocles. De latere verò quòd illud solùm vulnerabile esset, Pindarus meminit: Corpus quidẽ qua parte leonino tegebatur exuuio, vulnerari non potuisse: qua verò patebat, fuisse vulneribus obnoxium.

Personæ.

MINERVA.
VLYSSES.
AIAX.
CHORVS *senũ Salaminiorũ*.
TEGMESSA.
NVNTIVS.
TEVCER.
MENELAVS.
AGAMEMNON.

SOPHOCLIS AIAX flagellifer:

Georgio Rorallero interprete.

MINERVA.

SEMPER quidem Laerte nate conſpicor
Id te ſtudere, vt hoſtium vites dolos,
Tétoriis vt cerno nũc in nauticis,
Extremum vbi tenet ferox Aiax locum,
Venari, & indagare ſedulò, illius
Impreſſa terris iam recens veſtigia,
Domi ſit an non, vt ſcias. at tempori
Tua huc Laconici vt canis ſagacitas
Se contulit. nam nunc vir intus deſidet
Sudore diffluens caput, manúſque habens
Cruore & atris taminatas cædibus.
Nec eſt in ædes quod ita figas lumina,
Sed qua laborem hunc gratia ſuſceperis
Mihi refer, quæcunque ſcire poſtulas
Mox omnium ex me Vlyſſe fies certior.
vl. O vox Mineruæ inter deas chariſſimæ
Quàm facilis agnitu, licet mihi haud eras
Conſpecta: ea aures perſonat tamen meas,
Animíque prorſus, clarus vti Tyrrhenicæ
Sonus tubæ, pertranſiit præcordia.
Et nunc virum ſcis propter aduerſarium
Hic ſúſque déque ſolicitus obambulo.
Scutum ferentem maximũ Aiacem volo, hũc
Iam quæro dudum, & præter illum neminẽ.
Nam nocte quoddam hac perpetraſſe dicitur
Infame crimen. id quidem eſt patratum: an is
Sit autem haud dum liquidò conſtat, & animi
Prædemus omnes. vt igitur certus forem

His sponte me nunc subdidi laboribus.
Nam perditam totam quidem deprendimus
Prædam, manúque feram necem illatá gregi
Cum sedulis simul gregis custodibus.
Omnes in illum conferunt facti scelus.
Quin ille qui spectator adfuit, ordine
Omnem mihi recensuit cædis modum,
Per prata vt exultauerit dextra tenens
Ensem recèns cruore fuso luridum.
Ac mox sequutus illius vestigia,
Alia quidem agnoui, at aliis rursus fui
Turbatus, atque ignoro cuius illa sint.
Itaque peropportunè ades: etenim vt omnia
Alia priora, sic futura quoque omnia
Tuo geram adiutus Minerua numine.
Min. Id Vlysse scio, & hanc ideo prodii in viam
Custos tibi, & tuo fauens venatui.
Vly. Charissima mihi domina, dic, in tempore
Istum tibi videor laborem sumere?
Min. Quid ni? viri quum illius hæc sint facinora.
Vly. Quid adinopinatum scelus manum impulit?
Min. Aeacidæ ob arma furore commotus graui.
Vly. Cur verò in armenta faciebat impetum?
Min. Vestra ratus se cæde polluere manus.
Vly. Molitus ista fuit in Argolicam manum?
Min. Ac rem peregisset nisi obstitissem ego.
Vly. Qua audacia id tandem, cedo, aut ferocia?
Min. Vos noctu adortus solus insidiis fuit.
Vly. Propiúsne ad ipsa castra promouit gradum?
Min. Iam stabat ad geminas fores exercitus.
Vly. Quinam furentem, à cæde cohibuit manum?
Min. Ego à nefando hominem repressi gaudio,
Oculósque falsa fascinans imagine,
Conuerti in armentum, rapináque pecora
Abacta, quæ indistincta ibi à pastoribus
Custodiebantur patiser. huc irruens,

Cornigera graſſabatur vndique cædibus
Inter animaliaac iam Atridas dextera
Sua videbatur ſibi dedere neci,
Iámque in alium ducum facere impetus.
At ego incitaui hominem furenti præditum
Morbo, ínque ſæuam præcipité Erinnyn dedi.
Ac tandem vbi à cædendo conquieuerat,
Conſtrinxit arctis vinculis viuos boues,
Gregémque totum duxit in ſuam domum,
Haud aliter ac ſi comprehendiſſet viros,
Et non gerentes alta cornua pecudes:
Rigidiſque nunc domi vinctas cædit flagris.
Atque efficiam oculis tuis morbum ſeium
Coràm intuebere, vt Pelaſgis indices:
Conſiſte fortiter, animúmque ſuſcipe.
Néue moueare calamitatibus viri.
Ego ſiquidem auerſos ita facilè radios
Dirigam oculorum, vt abs tui aſpectu arceam.
Heus qui coerces vinculis captas manus
Accedito huc: te Aiax voco, prodi foras.

Vly. Quid agis Minerua? ne precor hominé euoces.

Min. Nunquid ſilebis, ac timere deſines?

Vly. Ne per deos, intus ſat eſt ſi remaneat.

Min. Cur non vocem? non ille & ante hac vir fuit?

Vly. Hoſtis quidem mihi fuit, & eſt etiam adhuc.

Min. RIDERE ob hoſtem riſus eſt dulciſſimus.

Vly. Satis mihi eſt vti remaneat in ædibus.

Min. Furoréne virum percitum aſpicere times?

Vly. Non ſic timerem ſi ſui compos foret.

Min. At te quidem haud videbit, etſi adſis propé.

Vly. Qui ſic? iiſdem ille tamen vtitur oculis.

Min. Ego palpebris etiam illius vident bus
Caliginem offuſura ſum.

Vly. Quæ fauſta ſunt
Diis agantur omnia gubernantibus.

Min. Nunc ſubtice. locóque eodem, ubi es, mane.

Vl. Manebo: quanuis malim abesse longius.
Min. Heus tu, secundùm iam voco te Aiax. quid est
Quòd adeo parui me videris pendere?
Aiax. Minerua salue, maximi salue Iouis
Proles, vt opportuna nunc ades, aureo
Te ornabo Ispolio, huiusce prædæ gratia.
Min. Rectè: sed illud nunc mihi expedias velim,
Hastámne Danaûm iam imbuisti copiis?
Aiax. Id gloriari queo: nec est quare negem.
Min. Nûquid etiam armasti erga Atreidas dexterâ?
Aiax. Ac sic quidem, vt non fas sit illis amplius
Aiacem atroci afficere contumelia.
Min. Sunt mortui illi, verba si intelligo tua.
Aiax. Iam mortui. mea si velint arma rapiant.
Min. Age verò dic, Laerte natus quo in statu est
Tecum, ánne dexteram ille suffugit tuam?
Aiax. De vulpe pestifera atque scelerata rogas?
Min. Sic est: de Vlysse rogo tuo aduersario.
Aiax. Captiuus ô regina, iucundissimus
Intus sedet, nec eum prius volo mori:
Min. Quid fiet illo igitur? quid hinc captas lucri?
Aiax. Quàm colligatus ad columnas ædium.
Min. Quæ in miserum es exempla editurus posteà!
Aiax. Tergum cruentatus flagris necem oppetat.
Min. Ne sic precor miserum flagellis conseces.
Aiax. Sine vnica hac in re meo me affectui
Obtemperare, aliis geram in rebus animo
Moré tuo: ille hâc mihi, aliâ haud pœnâ dabit.
Min. Age igitur, isthuc quando sit tanta tibi
Tibi voluptas, vtere manu fortiter,
Parcásque nihil: exequere quæ fert impetus.
Aiax. Accingor ad opus. hic tibi pareo lubens.
Sic quæso faueas partibus semper meis.
Min. Vides Vlysse quæ deûm est potenti a?
Quis hoc viro prudentior, vel idoneis
Rebus gerundis extitit felicior?

Vl. Noui profectò neminem. quin illius
Potius, calamitatem quòd in tantam incidit.
Doleo vicem: quanuis mihi velit malé.
Eiúsque me exemplum ſtatus monet mei.
SIQVIDEM nihil nos eſſe ſentio, niſi
Simulacra quotquot viuimus, & vmbras leues.
Min. Hæc intuetor, nec ferocioribus
Vnquam laceſſe cœlites dictis deos,
Nec inſolenter te geras, ſi plusculum
Quàm cæteri dextra vel auro polleas.
MORTALIVM res auget & premit dies.
AMANT modeſtos, execrantur dij malos.
Chor. O proles Telamonia,
Quæ ſedémque & ſceptra matitimæ,
Et quæ ſalſis vndique fluctibus
Reſonat, Salamine tenes:
Quando tibi res ex ſententia
Cedit, gaudeo plurimùm:
At quum vehemens te diuinitus
Plaga opprimit, aut ſæuis obruunt
Conuitiis proceres Pelaſgi,
Magnas propter te coniicior
Inque ambiguas ſolicitudines.
Nec ſecus ac volucreis ſolent
Trepidæque columbæ concutior.
Vt nunc etiam nocte elapſa
Nos magnus triſtiſque tumultus
Infeſtæ corripuit famæ:
Lata ingreſſum paſcua Danaûm,
Armenta ac prædam quæ bello
Rapta ſupererat, totam
Ferro interfeciſſe coruſco.
Talibus effictis ſermonibus
Omnibus aures implet Vlyſſes:
Ac facilè id perſuadet: de te enim
Quiduis, quod dicit credibile eſt.

Ac quicunque ſuſurronem audit,
Gaudétque ,tuíſque inſultat malis.
Siquidem magnos quiſquis iaculis
Animos petit, haud facilè errat.ſed
Siquis de me tales ſpargeret
Rumores,non perſuaderet.
SVMMA ferit liuor:ſed ciues
Humiles ſine magnorum auxilio
Valli velut infidi debile
Infirmúmque eſt munimentum:
Etenim cum magnis infauſtæ
Sortis homo,ac cum miſeris magnus
Se erigit & ſuſtentat.
Verùm hæc ſtultis eſt difficile,
Ob turbas quas id genus homines
Paſſim tota per agmina concitant,
Perſuadere:nec Aiax te ſinè
Nos hæc propulſare valemus.
Nam quũ vultum cẽſpiciunt tuum,
Haud aliter trepidant,quàm pauidæ
Viſo fugitant vulture volucres.
Ac ſi ſubitò nunc prodires,
Sæua attonitos mox formidine
Obmuteſcere cerneres.
Sin te ſummi nata tonantis
Culta ferocibus
Cynthia Tauricis
(O fama triſtis & meæ
Mater nefanda infamiæ)
In publicas ſæuire pecudes impulit:
Irata nullam ſibi relatam gratiam
Abs te,potitus quũ fores victoria,
Aut celebrium ſpoliorum
Donariis fruſtrata,vel
Venationis parte:
Aut æreo ſuccinctus

Thorace Mauors, cur tibi
Succenſeat, aliquas habet cauſas
Vt noctis tenebris ſub opacæ
Iniuria affectus aliqua
Inſidiis te exagitet.
Nam compos animi nunquam eò
O proles Telamonia deueniſſes
Mali, vt ita in armenta irrueres.
Morbus tibi diuinitus venit:
Sed Iuppiter Danaûm ſiniſtram
Vnà cum Phœbo famam arceant.
Quòd ſi fortè ab hominibus
Ab hoc ſubornatis, ſceleſtóque
Captant genere Siſyphi
Huiuſcemodi fabulas
Magnifici reges:
Ne quæſo, ne rex nauticis
Abſtruſus in tentoriis
Te ſic ſiniſtra fama oneres.
Sed è tuis mox ſedibus te protipe,
Nunc vbi diuturno te
Ac difficili conficis otio,
Peſtémque miſſam cœlitus
Magis magíſque accendis.
Ac hoſtium liberrimè, &
Formidine ſine vlla
Campis velut in ſpatiòſis
Contra te erumpit petulantia:
Aſpera paſſim, quæ mea macerant
Sæuo corda dolore,
Effundunt conuicia.

Teg. OAiacis ſocii nautica turba
Indigeníſque ſati ab Erechthidis,
Triſti quatimur pectora luctu,
Qui curam prolis Telamoniæ
Procul abſentis patriis ædibus

Solicitam gerimus.
Etenim acer nunc bellóque ferox
Magnúsque Aiax pressus turbida
Tempestate iacet.

Chor. Nox ista quódnam onus pro pristina
Nunc attulit quæso quiete,
Phrygii nata Teleutantis
Age narrato: quandoquidem te
Bello captam, & soeii in partem
Thalami ascitam martius Aiax
Adamat nec enim ignara (vt opinor) es.

Teg. Quid rem infandam vobis referam
Tristius ipsa morte malum audies.
Correptus nocte hac insania,
Indignum patrauit facinus
Inclytus Aiax.
Mox intra cernes tentoria
Mactatas dextra pecudes.
Sanguinolenta,
Huius monimenta viri.

Chor. Intolerandam & ineuitabilem
De incenso homine adfers mihi famam:
Quæ iam apud Argiuos iactata
Increbrescit sermone omnium.
Torqueor hei solicita
Impendentis formidine casus:
Ne celebris vir furiali
Percitus œstro
Atras inferat sibi ipse manus,
Vt mucrone cruento
Pecora atque ipsos armentarios
Simul omnes iugulauit.

Teg. Eheu, en en iam nobis adest
Captiuum adducens pecudum gregem,
Quarum alias intus humi stratas
Mactauit, latus infixas alias

In ge[illegible]inas disrupit parte[illegible]s.
Mox arripuit binos arietes
Velleribus velatos candidis,
Caput alterius linguámque recidit
Extremam: verùm alteri
Sursum erecto astricóque columnæ
Magna capistra manu tenens,
Duplici infligit verbera loro.
Interea improperat conuitia
Quæ non ipse sibi, sed numen
Quo exagitatur, suggerit.
Chor. Nunc nunc tempus adest ô sœui,
Leuibus caput inuoluite velis,
Inque fugam veloces
Conferte pedes:
Aut curuis considite transtris
Pontigradæque rati laxatas
Soluite habenas.
Rigidis tonabunt pariter Atridæ minis.
Ac metuo miserè ne
Occumbamus saxis obruti,
Pænámque mortiferam
Luamus vnà cum illo
Quem furor exercet
Insatiabilis.
Teg. Haud furit amplius: at velut aeer
Ex flammifero prorumpens notus
Fulmine, tandem desiit:
Et nunc sanæ compos mentis
Cruciatu affligitur ille nouo.
QVIS QVIS proprias aspicit oculis
Ærumnas, nec habens partem in quem
Aliquam transfundat mali,
Magnos sustinet ille dolores.
Ch. Si liber à furore sit, vt ais, optimè
Nobiscum agitur: etenim malo ablato, simul

Nostris timor faceſſet è præcordiis.
Teg. At fortè ſi quis optionem liberam
Tibi conferat, age vtrum expectas potiſſimùm,
An te ſuaui perfruente gaudio,
Summis amicos afficere doloribus,
An ſimul iiſdem concitari luctibus?
Chor. Geminum ô mulier eſt ſimplici maius malum.
Teg. Nos igitur expertes malorum affligimur.
Chor. Quî ſic cedo? nec enim ſatis id intelligo.
Teg. Vir ille morbo percitus graui, malis
Quibus erat obrutus gaudebat: &
Nos compotes rationis vrebat dolor.
At nunc furor quum ceſſet, & morbo à fero
Reſpiret, ægris angitur doloribus.
Nec nos dolore, quàm antè, cruciamur minus.
Cernis igitur iam è ſimplici duplex malum?
Chor. Sic eſt, tibi conſentio. at malè metuo
Ne plaga diuinitus aliqua eum iam obruat.
Nam quo modo id fiat, animi vt cõpos minus
Quàm preſſus illa calamitate gaudeat?
Teg. Rem ſic ſe habere mox faciam vt intelligas.
Chor. Quænam mali fuere initia, te precor
Profare, pariter id mali lugentibus.
Teg. Totam tibi rem expediero, in quem portio
Párſq; aliqua noſtræ etiam redúdat miſeriæ.
Nam nocte concubia faces poſtquam amplius
Nullo fugarent lumine tenebras, manum
Ancipiti obarmans telo, inutiles diu
Quærebat exeundi ab ædibus vias.
At ego increpans, Quam rẽ, inquam, agis cha-
Aiax? quid inceptas? vocatus nuntio [riſſime
Haud vllo, & iniuſſus quid hinc te proripis?
Nec claſſicum ſonuere tubæ, & exercitus
Totus quiete ſoporéque fruitur. Ille tum
Breui quidem hoc, ſed vſitato me ſtatim
Dicto repreſſit, Mulier, inquit, MVLIERI

Magnum decus confert silentium. ast ego
Simul ac id audieram, monere destiti.
Atque ille prosiliit foras solus: neque
Quid perpetrauerit ibi posium dicere.
Verùm domum reuersus, armentarios
Canes, bouésque, cornigeráque animalia,
Tenacibus constricta pariter vinculis,
Adduxit: ac aliis quidem colla secuit,
Alia ligans erecta mactauit, alia
Lacerauit, alia, viros veluti vinctos, flagris
Cecidit: atque hoc sæuiit modo in pecus.
Tandem foras erupit, & loquutus est
Vmbræ cuidam, nunc in Atridas fremens
Acerba, nunc in ducem Ithacum: sæpe rigidos
Edens cachinnos, gloriabatur graues
Sumpsisse se pœnas de eorum iniuriis.
Rursus deinde prosilit in ædes furens,
Longóque tandem tempore ad se vix redit.
Compos sui postquam cruenta conspicit
Repleta strage tecta, verberat caput,
Exclamat, ac prostratus in cadauerum
Et clade funesta gregis recubat, comas
Dirè recuruis vellit, extrahit vnguibus:
Longóque sic tacitus resedit tempore.
Pòst deinde diris intonat verbis, mihi
Crudelia minatur, nisi totam ordine,
Vt accidisset, sibi calamitatem aperiam:
Scitatur in quodnam mali inciderit genus.
At ego metu perculsa rem, quantum quidem
Noram, recensui, ô amici, vt acta erat.
Atqui ille mox lamenta cœpit tristia
Profundere, & questus graues, quales ego
Nunquam antea ex illo audiì. ignaui viri
Ac mentis abiectæ esse dicere solitus
Est eiulatum huiusmodi: ac si quid prius
AEgrè animo erat, quietus ac eiusmodi

Ipse sibi lamentatione temperans
Intus gemebat, vt ferox taurus fremit.
At nunc tam atrocibus obrutus malis homo,
Cibo sine & potu iacet animalia
Inter media prolapsus: atque aliquid mali
Velle aggredi mihi videtur talibus
Et vocibus replet & querelis æthera.
Verùm, ô amici, hac mota causa prodii,
Si quam potestis, ferte misero ingressi opem:
AMICI enim flectere amicos solent,

Ch. Proles Teleutantis grauia nobis refers,
Magnis virum furore correptum malis.

Aiax. Hei mihi, mihi.

Teg. Mox vt videtur altius, nunquid (precor)
Audistis Aiax quàm feros edat sonos?

Aiax. Hei mihi, mihi.

Ch. Affligi adhuc morbo videtur, aut acri
Veteris furoris ægritudine affici.

Aiax. Hei puer puer.

Teg. Heu me miserrimam, Euryfaces ah te vocat
Quid cogitas? vbi es? hei mihi miserrimæ.

Aiax. Teucrum voco. Teucer vbinã est? perpetuóne
Prædas ab hostibus agit, ac ego pereo?

Ch. Iam compos esse sui mihi videtur: fores
Actutum aperiat aliquis: nam fortasse me
Coràm ille postquam aspexerit, verebitur.

Teg. En aperio, conspicere fas est facinora
Quæ fecit, ac quo nunc sit affectus modo.

Aiax. Chara mihi nautica cohors
Atque soli prorsus ex amicis
Nunc mihi relicti, &
Soli adeo rectis inhærere
Legibus comperti:
Cernitis quàm turbidæ
Iam procellæ ceu nigro
Æquore coortæ vndique

Me opprimant?

Ch. Hei vt nimis vera mihi de illo prædicas:
Certas furoris in homine video notas.

Aiax. O nautica auxiliaris
Mihi turba, quæ lentos per alta
Agitastis æquora remos,
Vos solos, vos (inquam) solos
Alios inter proceres
Mihi conspicor propitios.
At pariter me dedite morti.

Ch. Fausta loquere, neque quãdo medicinã malo
Facis malis, maiora tibi cumules mala.

Aiax. Conspicisne audacem
Fortis impauidúsque
Martiis in præliis animi
Inter intrepidas feras manu
Strenuum? hei quibus cãchinnis miser,
Hei quibus ludibriis sum expositus?
Quo probro me taminaui nescius?

Teg. Ah chare mi Aiax ne loquere talia precor.

Aiax. Non te amouebis? nunquid efferes pedem?
Ah, ah, ah, ah.

Ch. Ah per deos cedas malo: ad mentem redi.

Aiax. Ah me miserrimum
Qui manibus execrabiles,
Emiserim pestes meis:
Armentáque in boum
Gregésque claros irruens
Atrum profudi sanguinem.

Ch. Quid te ob peracta conficis doloribus?

INFECTA fieri rursus illa non queunt.

Aiax. Hei qui intueris omnia,
O omnium semper malorum
Laette progenite organum,
Veterator impurissime
Exercitus, quanta hæc videre

Tibi est voluptas! quos alicubi
Nunc excitas risus!
Chor. DEO volente quisque ridet & dolet.
Aiax. O mihi vtinam nunc liceat illum
Aspicere, quanuis inuoluto
Tam fœuis ærumnis.
Hei mihi, hei mihi.
Chor. Caue dixeris quicquam immodestius: vides
Quibus modo iaceas procellis obrutus.
Aiax. O stirpis autor Iuppiter meæ,
Vtinam peremptо garrulo
Illo hoste, & impostore pessimo,
Geminisque regibus prius
Neci datis, tandem quoque ipse
Mortem oppetam.
Teg. Quãdo istud optas, simul etiã opta vt tecũ ego
Moriar. quid ab te mortuo viuere iuuet?
Aiax. Heu lux mea vt nunc in tenebras
Mutata es: ô lux fulgidissima
Olim, nunc densissimam
Euanida abiisti in caliginem.
Tollite vestrum, tollite dominum,
Abripite me. nec enim deorum
Genus, aut mansuetorum hominum
Sum, vt meum in auxilium conuear, dignus.
Sed Ioue nata potens dea
Mẽ lethiferis sauciat ictibus.
Quò mihi fuga patet?
Quò recurram? vbi manebo?
Hic amicis destitutus linquor:
Interiit prior, hei mihi, gloria:
Imminentque, sat scio, simul alia.
Vesana in hac venatione
Procumbo iam vniuersus accurret
Exercitus telis statim crispantibus
Atque manu vtraque vt me neci dedar.

Teg. Hei mihi, virúmne huiuſmodi clamoribus
Reſonare, quos nunquam edidiſſe tantea?
Aiax. O vaſto cum murmure fluuii
In apertum labentes æquor,
Antra maritima,
Littoraléque nemus:
Ah nimium me tempore longo
Ad Dardaniæ mœnia Troiæ
Detinuiſtis, ſed non amplius
Me vitalibus ætheris auris
Veſcentem retinebitis.
Atque hoc, quicunque modò intelligit,
Sibi perſuadeat.
O Scamandri vndæ propinquæ
Beneuolæ Argolicis,
Me virum non amplius tantum
Conſpicabimini,
(Magna dico) quantum
Troia ab Argiuis profectum
Non vidit oris.
At ſpretus hic nunc iaceo & inglorius.
Chor. Quî te cohibeam, aut quî ſinam iſta dicere
Non reperio, his quando implicatus es malis.
Aiax. Aî aî quis vnquam cogitaſſet id meum
Ita nomen eſſe calamitati congruum?
Nunc eſt proclive bis ter αἰάζειν mihi:
Tantis repentè ſum malis circundatus.
Cuius quidem pater hoc in Idæo ſolo
Re fortiter claréque geſta præmiis
Primis potitus, nobiliſque gloria,
Domum rediit ornatus. atqui ego illius
Proles eôdem quum loci peruenerim
Ad Ilium, haud minore robore præditus,
Et res mea iſtac non minus claras manu
Quum geſſerim: infamis apud Argiuos ita
Miſerè pereo. Verùm, id mihi conſtat ſatis

Viuus si Achilles de suis sententiam
Dixisset armis, arbitérque ille potius
Præstantiæ virtutis extitisset, haud mihi
Arma illa præripuisset alius. Quæ quidem
Nunc gemini Atridæ versipelli ac pessimo
Homini dederunt, despicati huius viri
Virtutem & insignia facinora. Atqui nisi
Oculi acies versa aliò, ménsque de statu
Suo fuisset mota, non illi amplius
Talem virum contra tulissent calculos.
At indomita truesque cincta Gorgone
Ioue nata diua iam manum intentantem eis
Fefellit obiecto furore pectori
Morbóque rabido, vti iugulatis pecudibus
Fuso feras cruore tingerem manus.
Ridere at illis nunc libet suauiter
Hinc me quidē inuito fuga elapsis. NAM vbi
Obesse constituit deus, facile fit vt
Ignauus effugiat viri fortis manus.
At nunc quid incipiam? diis quum sim palàm
Inuisus? odit me Pelasgûm exercitus:
Infesta que vniuersa Troia est, & etiam
Hæc prata. quid? domúmne repetā ac nautica
Hac derelicta sede & Atridis maris
Vada cærula Ægæi secabo? At qua patrem
Fronte Telamonem contuebor? aut quibus
Me sustinebit ille conspicere oculis,
Nudum venire nec assequutum præmia
Præcipua, quorum gloriam ille adeptus est,
Et nobili ornatus corona? Equidé haud queo
Hæc perpeti, res non ferenda. At quid si ego
Troianæ in vrbis mœnia faciam impetum,
Solúsq cum solis manus ibi conferam.
Vt postquam aliqua præclara gessero, oppetā?
Sed sic Atridis grata fecero. haud placet.
Est tale tētādū itaque nūc mihi tale facinus,

Quo ætate confecto queam ostendere patri
Haud me ex eo degenere prognatum indole.
VIVACITATIS turpe desiderium est
Homini malis qui destinetur plurimis.
Nam quid dici adiecta delectabile,
Quæ mortis horam prorogat, dies habet?
Non assis equidem fecero istiusmodi
Quicunque fruſtra spe fouetur credula.
SED aut honestè viuere aut mori decet
Generosi hominé animi. hæc mea est sententia.
Cho. Nihil loquutus es modò quod, Aiax tuis,
A moribus abhorreat: at ſstos tui animi
Reprime feroces impetus: ac id veris
Concede amicis, vt animum vincant tuum:
Téque his molestis libera cruciatibus.
Teg. AIAX here, haud vllum est malũ potentius
Maiúsue fortunæ necessitudine.
Siquidem ego libero sata parente & opibus,
Si quisquam alius inter Phrygas, pollente, núc
In seruitutem sum redacta. hic Deo
Visum est tuáque maximè præstantiæ.
Verùm thori postquam tui cubilia
Ingressa sum, te vnicè amo, tuáque sedulò
Curo. Itaque quæso pérque Ephestium Iouem
Pérque socialis iura thalami, ne sinas
Me turbam apud fieri Pelasgam fabulam
Triſtiſſimam, captiua si nunc hostibus
Tuis fuero relicta. Nam te mortuo
(Id ſtatue firmiter) illo eodem me die
Gnatúmque pariter hunc tuum vi rapiet, ac
Demensum iniqua turba seruili cibum
Compellet ore sumere. quibus aſt heri
Ludibriis, quibus abſtinebunt nos probris
Incesſere? vt acerbè loquentur? coniugem
En coniugem Aiacis videte, fortior
Quo nemo erat in exercitu, quo seruitio

q.i.

Pro vetere premitur gloria? talia aliquis
Iactabit: atqui infanda tunc me calamitas
Præcipitem eò dabit, tibíque hæc & tuo
Auditu erunt acerba generi, & turpia.
Sed iam tuum reuerere patrem, quem graui
Pressum reliquisti senecta: annis matrem
Reuerere multis degrauatam, quæ deos
Supplex precatur sæpe vt incolumis domum
Saluúsque redeas: miserearis filii,
O rex, tui, qui destitutus nunc miser
Eductione ætatis infirmæ, & patre
Te orbatus, ah puerile sub tutoribus,
Et non amicis, tempus exiget. Vide
Quantum mihi pueróque, si mortem oppetas,
Cumules aceruum calamitatum. Nec mihi,
Te præter, est quisquam auxilia cuius petam.
Tu patrias populatus es ferro domos,
Et morte matrem: at parca ttanstulit patrem
Sedes ad inferas. quis oro te, mihi
Pro te patria erit? quæue opes meæ? salus
In te mea Aiax tota solùm reposita est.
Nostri retineas memoriam: siquidem decet
Meminisse siquid suaue contigit tibi.
NAM gratiam generare sueuit gratia.
ANIMI nec est censendus ille nobilis,
Cui effluit beneficii vnquam memoria.
Ch. Sic te moueri, Aiax, velim vt moueor ego:
Vxoris hercle verba laudares tuæ.
Aiax. Laudem profectò à me assequetur, si modò
Quæcunque iussero expedire illa audeat.
Teg. Charissime Aiax morem vbique gessero.
Aiax. Huc nunc, vt aspiciam, mihi adduce puerum.
Teg. Atqui metu perculsa eum emisi domo.
Aiax. Meámne propter calamitatẽ? aut quídnã ais?
Teg. Ne si alicubi tibi obuius fieret miser,
Moreretur.
Aiax. Haud alienum id à meis malis.

Teg. Vt hoc cauerem sedulò à me data opera est.
Aiax. Factum probo atque prouidentiam tuam.
Teg. Quomodo igitur gratum tibi faceré queo?
Aiax. Coràm videre fas mihi sit & alloqui.
Teg. Apud ministros hîc propè in custodia est.
Aiax. Quid obstat igitur quo minus mihi copia est?
Teg. Fili, pater te appellat: huc adducito
Minister ocyus manu qui eum regis.
Aiax. Venítne iam vocatus, annon audiit?
Teg. Quin à ministro adductus, in propinquo adest.
Aiax. Attolle puerum, attolle: nec enim contuens
Cædem recentem hanc expauescet, si modò
Ille patriis imbutus est virtutibus:
Sed asperis mox legibus generosi equi
Ceu pullus edomandus est, vt indole
Fiat parenti similis. O puer patre
Euade fortunatior, sed cæteris
Fac rebus vt respondeas: sic non malus
Fies. Beatum nate sed te prædico,
Quòd nihil malorum quæ fero, nunc sentias.
NAM vita iucundissima est quæ nil mali
Intelligit. desipere, non dolens malum est,
Gaudere donec & dolere didiceris:
Sed huc vbi peueneris, tum te decet
Quo sis parente genitus ostendere palám.
Confertáque inter hostium agmina, specimen
Edere aliquod egregium. interim verò leui
Nutrire spiritu, atque puerilem foue
Vitam: matríque huic tuæ sis gaudio:
Nec quisquam Achiuorum probrosa (sat scio)
Te contumelia notabit, ne quidem
Absente me: talem relinquam ego tibi
Teucrúmque custodem additurus sum, cui
Qui sedulò curam geret, rectissimè
Vt educêre: etsi procul nunc hinc abest
Hostilibus prædas agens è finibus.

At istud à vobis beneficii peto,
O milites, nauticáque turba, isthæc mea
Mandata Teucro nuntiate, vti puerum
Ad patrios ducens lares, illum offerat
Patríque Telamoni, & etiam Eriboeæ matri
Vt dulce sit lenimen illis, & grauis
Solamen æui, donec inferos dei
Sinus subierint. Nec volo vllum de meis
Vt quisquam agonarcha instituat armis apud
Exercitus certamen Argiuos, neque
Contendat id pestis mea facere. Sed puer
Tu sume tibi (cuius refers nomen quoque
Eurysaces) ac per loca consutum mouens
Septemplicem insuperabilémque tene clypeū,
Mandétur arma reliqua mecum simul humi.
Sed quamcitissimè accipe puerum, & domum
Deducito, nec eiulatus nauticis
Hîc excita in tentoriis. citò mulier
Luctu atque misericordia afficitur. fores
Celeriter obfirma. HAVD profectò esse medici
Sapientis arbitor, vbi sectionibus
Morbus eget, incantationibus vtier.

Cho. Malè metuo, ne promptitudo aliquid mali
Portendat ista, ac ominosum est hoc quoque
Quòd lingua sic acuminata sit tua.

Te. Quídnã premis animo precor here, aut quid no-
Aiax. INGENS est decus modestia. (ui molitis?
Ne iudica, ne exquire curiosius.

Te. Hei vt crucior animi. at per vnicum tuum
Natum, deósque supplico tibi cœlites,
Ne nos, tuúmque perditum hîc eas genus.

Aiax. Obtundis: an nescis nihil debere me
Diis amplius præstare? non sum debitor.

Te. Loquere pié.

Aiax. Dic ista audientibus.

Te. Nunquid geres morem?

Aiax. Nimis multa loqueris.
Teg. O rex metuo.
Aiax. Nunquid aliquò hanc concluditis?
Teg. Per ego deos te obtestor vt sis lenior.
Aiax. Stultè videris mihi sapere, quæ nunc meum
Lenire te animum posse frustra cogitas.
Cho. O clara Salamis, tu quidem
Beata in æquore resides
Semper apud omnes inclyta:
Multũ ac soles iam elapsi sunt,
Quum miser hîc ago dudum,
Idæis in pascuis
Fertilibus maneo
Ingloriúsque versor,
Longi tritus temporis annis:
Prætereáque timore
Cruciatus assiduo
Ne cogar obscurum migrare ad orcum,
Et vnde patet reditus nemini.
Ad hæc mala accedit quoque
Immedicabilis Aiax, hei mihi,
Diuina oppressus vesania:
Quem prius, ô Salamis, victorem
Sæuis emisisti in præliis.
At nunc sui impos, solitarius
Vagatur, & amicos suos
Luctu conficit acri.
Verùm priora facta
Claráque virtutis monimenta
Ingrata apud ingratos
Iacent Atridas.
Quando tu iam multo confecta æuo
Canóque obsita senio
Illum mater desipientem
Miserrima audies:
Ah quàm miserabiliter

Non in modum querulæ
Luscinia plorabis:
Sed manifestos occines
Misera eiulatus: feries
Pallida anilibus
Pectora palmis. vnguibus albos
Discindes inimica capillos.
EST satius atris ditis operiri vmbris
Quàm pestifero ac immedicabili
Morbo agitari.
Aiax Graia cretus origine,
Non consuetis agitur motibus,
Nec compos est animi.
O infelix genitor,
Qualem audies quámque miseram
De filio tuo calamitatem?
Talem nemo vnquam, hunc præter,
Æacidarum sustinuit.

Aiax. IMMENSVS ordo temporum omnia quæ (latent
Obscura profert, & palàm facta, occulit:
Nec quippiam est quod non putes posse fieri.
Prenduntur omnia iureiurando quoque
Sancita, & obstinata pectora. ac ego
Præfracta qui induraueram olim pectora,
Ceu ferrum aquis quod tingitur stridentibus,
Nunc pereitus mulieris huius lacrymis,
Sum mollius loqui coactus. Nam dolet
Miserétque viduam hostes apud iniquissimos
Illã, atque puerũ hunc orphanum relinquere.
Verùm ad lauacra finitimáque littori
Me prata confero, cædem vt insanam gregis,
Qua sum coinquinatus, expiem, & grauem
Iram effugere deæ queam implacabilis:
Ac ambulabo donec inueniam alibi
Nullis locum vestigiis contritum, vbi
Hunsce gladiũ, armorũ omniũ inimicissimũ,

Terra sub effossa recondam, conspici
Ne possit, at nox & erebus stygiis eum
Custodiant regionibus. nam ex quo quidem
Tempore ego munus ab Hectore infestissimo
Hoc manibus accepi meis, nil inclytum
Nil gloriosum nactus ab Achæis fui.
Sed vulgò verum est quod ferunt prouerbiũ,
AB hostibus quæcunque dantur munera,
Non munera, sed inauspicata esse & mala.
At nos deis posthac sciemus obsequi,
Honorem Atridis debitum exhibebimus.
Sunt principes, cedendum erit. cur non enim?
NAM quæque, vel validissima aut firmissima,
Subiecta sunt honoribus. niuosa sic
Æstati hyems dat fertili locum. dies
Quum vecta lucem candidis adfert equis,
Noctis locum dat nigricantis circulus.
Pontum procellis turgidum, & procacibus
Austris furentem mitiores aurulæ
Consopiunt: sic & quies validissima
Nunc occupat, nunc membra rursus deserit.
Quin esse nos modestiores discimus?
At nunc scio quòd hostis ego quum dicerer,
Hucusque eram grauandus odio maximè,
Amicus vt qui rursus esse candidus
Possẽ. COLENDAS etenim amicitias reor,
Sic vt perennes cogitemus non fore.
Nam plurimis mortalium tutus parum
Portus fuit amicitiæ, & infida statio.
Sed hæc bene sese habebunt. túque abi
Intrò, deósque comprecare, mulier, sedulò,
Vt quæ statui apud me, velint rata facere.
Et vos, amici, eadem quoque orate: ac vbi
Aduenerit, Teucro indicate quæ modò
Mandaui: vt ille benevolè vostri gerat
Curã. interim autẽ ego, quò mihi est eũdũ ec.

Vos quæ imperaui facite. nam videbitis
Mox liberatum his omnibus fortasse me
Hoc tempore quibus vrgeor doloribus.
Cho. Commouit eum amor. ast ego præ gaudio
Exulto. iò, iò, Pan, Pan.
O Pan marine, Pan ades
A niuibus conspersò montis
Cyllenii cacumine.
O rex ducere diuûm
Docte choreas,
Tales immittas mihi
Te quæsò choros, quales Nysii
Gnosiíque ducunt
Spontaneos.
Impetus nunc fert choros celebrare.
Qui super Icarii ambulas
Æquora pelagi Delie Apollo,
Huc nostris dexter ades votis,
Et beneuolus per omnia.
Tristes etenim absterſit ab oculis
Mars violentus solicitudines.
Iò,
Ter quater iò.
Iuppiter ô supreme
Candidis adest dies
Vecta iugalibus,
Quà fas est celeres accedere
Graiugenûm rates.
Quandoquidem luctificis Aiax
Obliuioni traditis laboribus
Sanctarûmque obseruans legum,
Rursus deos omni
Colit genere pietatis.
OMNIA spatiosi mora temporis
Accendit simul & consumit.
Nihilque inexpectatum homini

Debet euenire,
Quando sic præter spem & expectationem
Ad pristinam mentem rediit Aiax,
Ac ingentia post certamina
Animum erga Atridas mutauit.
Nun. Homines amici primùm id ego fero nuntii,
Teucer recens è Mysiis adest iugis,
Pérque medium dum fert gradus exercitum,
Conuiciis à toto Achæorum agmine
Excipitur, & mox progredientem longius,
Vt omnibus fuit agnitus, statim vndique
Cinxere, atrocibúsque lacerarunt probris
Hinc inde petulanter: fratrem illum quilibet
Iactabat esse proditoris pessimi,
Exercitus, neque procul id sanè abfuit
Quin lapidibus laniatus occubuisset. ac
Res tandem eò deuenit vt toto vndique
Stricti micarent agmine gladii. attamen,
Ad sumnaum vbi incruduerat, est contentio
Senilibus sedata mox sermonibus.
At dic vbi est Aiax? vt ista illi quoque
Nunc nuntiem: nam sic necesse est integra
Vt res heris recenseatur ordine.
Cho. Non intus est, sed exiit foras, nouis
Noua consilia meditatus antè moribus.
Nun. Hei, hei, hei.
Tardéne misit Teucer huc me: an verò ego
Quàm par fuit, confeci iter modò tardius?
Cho. Quid commodi propterea, precor, intercidit?
Nun. Mãdauit id Teucer vt homo arctè in ædibus
Seruetur, egredi neque sinatur foras
Vsquam loci, nisi ipse prius aduenerit.
Cho. Sed abiit ad mentem reuersus vtilem,
Ac vt deorum iram expiaret cœlitum.
Nun. Hæc verba sanè plena sunt dementiæ,
Si vera Calchas vaticinia protulit.

Ch. Quid id est? quid hac de re ille nouit, te cedo?
Nun. Id quidem ego noui, ac astiti præsens quoque.
Ex concione principum fecesserat
Calchas relictis augur Atridis: dein
Teucrum prehendens dextera percomiter,
Vt diligenter hoc potissimùm die
Seruetur Aiax omnibus iubet modis,
Tentoriis ne quò recedat longius,
Vita fruentem si modò posthac eum
Videre concupiscitis. nanque hoc die
Ira Minerua affligitur dea graui.
SVMMA at viri quicunque sunt potentia
Simúlque magna præditi immodestia,
In calamitates sæpe duras incidunt
Diuinitus: sic inquit augur: legibus
Qui sunt sati mortalibus, nec vt hominum
Natura ménsque poscit infirma, sapiunt.
Aiax lares sed quum relinqueret suos,
Dementis in morem bene monenti patri
Respondérat. sic ille, FILI bellica
Virtute fac vincas, deo sed præside.
At arroganter hæc parenti rettulit
Atque stolidè: adiuuante, mi pater Deo
Victoria potitur ignauissimus.
At destitutus etiam ope illorum, scio
Bellíque me confido adepturum decus.
Hæc glorioſè verba iactabat: dein
Ergà Mineruam, quum iuberet hostium
Inferret vt manus cruentas agmini,
Dictu nefanda protulit, Regina ait,
Fer cæteris Graiis opem, non hostium
Hæc quispiam perrumpet in tentoria.
Huiusmodi verbis deæ implacabilis
In se furorem concitauit, non vt hominem
Bonum decebat, ipse de se sentiens.
Verùm ô viri, hac si luce vixexit, Deo

Fauente saluus, vt monet vates, erit.
At Teucer hæc vbi audiit, statim tibi
Mandata vt ista nuntiem misit, vt eum
Custodiatis. fortè si hinc euaserit,
Periit vir ille: si modò Calchas sapit.
Ch. O sortis infaustæ misera Tegmessa, ades,
Vide quid adferat tibi iste nuntii.
Periere gaudia, atque calamitas atrox
Articulo in ipso perdit & nos obruit.
Teg. Quid me diutinis defatigatam malis,
Ac iam quiescentem excitatis sedibus?
Chor. Audi hunc virum qd adferat tibi nuntii
De Aiace, quod dolore me miserum afficit.
Teg. Hei mihi, qd est quod ais mi homo, ãne ꝑiim⁹?
Nun. Res sanè ego nescio tuas de Aiace, si
Egressus est modò foras, spes concidit.
Teg. Egressus ille est, quod doleo. sed quídnã ais?
Nun. Tentoriis illum iubet naualibus
Teucer, domíque manere, nec solum egredi.
Teg. Teucer vbínã est? aut quare id obsecro, iubet?
Nun. Mox præstò aderit, atq; miserè quoq; metuit
Vt ne sit exitialis Aiaci exitus. (ctus est?
Teg. Hei ter mihi miseræ: ex quo hominum id edo-
Nun. Ex Thestoride Calchante didicit, hunc diem
Aut vitam ei aut adferre manifestam necem.
Teg. Vrgenti huic necessitati ferte opem
Simul ô amici, & vestrûm alii abite ocyus.
Properate, Teucrum accersite: ast alii ad iuga
Occidua montium: alii ad orientalia
Inauspicatum inquirite exitum. Ah ego
Miserè me ab illo sentio falsam, & malè
Vetere excidisse gratia. hei mihi, quid agam?
Haud confidendum est fili, ego rapidos feram
Quocunque gressus potero. eamus, puluere
Tardo fatigemur. sedendi haud est locus,
Seruare si virum velimus strenuum

Inferre qui nunc atras sibi properat manus.
Cho. Paratus ire sum. nec ostendam id modò
Verbis, celeritas consequetur pedum etiam.
Aiax. Mactator istoc constitit solo meus:
Ac, si cui considerare id otium est,
Qua parte maximè acuta prominet acies.
Donum quidem Hectoris omniũ infestissimi,
Cuiúsque mihi conspectus odiosissimus
Semper fuit, & acie recens penetrabili
Acuminata hostilibus stat Troadis
Defixus agris: ac ego defixi eum
Probè expeditum vndique, paratúmq; vt citã
Inferre huic viro necem queat. itaque
Instruximus sic optimè quidem omnia.
Iam tãtùm id est reliquum mihi. tu ô Iuppiter
Primus, id enim par est, iuua me. postulo
Haud vsqueadeo magnũ beneficiũ vt assequar,
Ad Teucrum aliquis vt eat facito, qui nuntiet
Famã hanc acerbam: vt ille me asportet sua
Primus manu collapsum in ensem rosido
Tinctum cruore: ne ab hostiũ forsan aliquo
Si conspicer, proiiciar auido vulturi,
Lanienáque canibus: ista voti, ô Iuppiter,
Summa est mei, simúlque subterraneum
Imploro maniúmque Mercurium ducem,
Vt vbi latus mucrone perrupero meum,
Saltúque celeri & absque cruciatu auehat,
Ac sopiat suauiter. Et inuoco etiam
Illas perennes vindices ac virgines,
Quæ semper intuentur oculis miserias
Mortalium graues: celeripedes deas,
Erynnias, quàm me fera afficiant nece
Atridæ, vt aspiciant, & illos pessimos
Horrente corripiant ad exitium manu.
Ac vt vident me cadere dextera mea,
Charissimorum sic quoque illi concidant

Ici manu. Ite, ite, properate vindices
Erynnies, gustate, nulli parcite,
Concutite, conficite vniuersum exercitum.
At tu per altum qui regis currum æthera
Aurate sol, patriam vbi conspicies meam,
Paulisper aureas habenas reprime,
Et calamitates & necem denuntia
Meam senique patri & miserrimæ matri.
Quæ simul vt auribus necem miserabilem
Excipiet, eiulatibus totam statim
Replebit vrbē. Atqui quid hæc frustra attinet
Deflere? rem celeriter aggredi decet.
O mors ades, me respice ō mors. iam simul
Etiam deos versabimur apud inferos.
Téque adeo lux huius diei fulgida,
Ac te quoque auriga alloquor sol lucide
Postremùm hodie, & haud amplius, clarū ō iu-
Telluris ō patriæ sacrū Salamis solū, (bar,
O patrii lares, Athenæque inclytæ,
Cognata turba: ō flumina atque lympidi
Fontes, Phrygiáque prata vos nūc alloquor.
Valete alumni: iam vltimos Aiax sonos
Profatur, apud orcū reliqua cū umbris loquar.

Sem. Labore fert labor laborem.
Quó? quó?
Quónam? quò ego me gentium non contuli?
Nec quispiam docere me locus potest.
At nescio quis strepitus auribus
Insonuit meis.
Hem videor mihi
Audire socios nauticos.

Sem. Quid? quid igitur?

Sem. Pars occidua mihi tota castrorū fuit.
Peragrata.

Sem. Habes igitur?

Sem. Multum laboris habeo, præterea nihil.

Sem. At nec mihi quà patet ad ortum semita

Vsquam vir ille apparuit.
Quis igitur, quisnam mihi deorum
Ex laboriosis
Æquoris numinibus
Sedibus degens sopori ignotis,
Aut deis ex superis,
Aut perenniter fluentibus
Ad Threicii littora Bosphori
Id nouit fluminibus?
Ac sæui animi errabundúmque,
Sicubi forsan viderit Aiacem,
Indicabit?
Nam miserrimum id puto, postquam labore
Hac illac tam longo circùm
Cursauerim, secundo eum
Ac prospero non assequutum me pede.
Sed ne quidem hominem euanidum
Potuisse iam vsquam conspicari gentium?

Teg. Hei mihi ter miseræ.

Cho. Quæ è nemore vox ad vsque castra resonuit?

Teg. Heu sortis infaustæ me.

Cho. Miserrimam video, captámque nuptã prælio
Tegmessam, anxiámque eam luctu fero.

Teg. Actum est, amici, ego perii, lapsa omnia.

Cho. Quid id est?

Teg. Aiax recèns iugulatus oppetiit necem,
Mucronéque miser abdito indutus iacet.

Ch. Hei meos mauspicatos reditus.
Hei mihi tuos trucidasti
Classicos, rex, socios.
O calamitosa, & ô ter misera fœmina.

Teg. Res ipsa luctus & dolorem postulat.

Cho. At cuius ille concidit miser manu?

Teg. Ipsum sua, certum est, humi infixum satis
In quod fuit prolapsus id ferrum arguit.

Cho. Heu noxiam meam.

Eheu virum præstantem,
Ah quantus quàm miserè nullis
Septus amicis hic periisti.
Et ego iam stolidissimus
Omnium expertissimúsque rerum
Nullam tuæ gessi salutis curam. vbi,
Dic, vbínam iacet ille immobilis
Ille inauspicati
Nominis Aiax?

Teg. Non contuendus est, sed illius vndique
Circumuolutis membra vestibus tegam:
Nullus enim amicorum aspicere sustinuerit
Grauè naribus spirantem, atrúmque vulnere
Efflantem ab exitiali, & ictu sanguinem.
Hei mihi, quid aggrediar? quis asportabit hinc,
Aiax te amicorum? ah vbi est nunc Teucer? vt
Veniret huc in tempore, vt lapsum fratrem
Componeret. miserrime Aiax omnium
Quum tantus olim fueris, hic qualis iaces?
Quin hostibus etiam excutere lacrymas queas.

Chò. Ah satis te misertum
Esse declarabas.
Ah satis præ te ferebas
Pertinacia tua
Tam diuturna, te aliquid
Machinari infandum,
Atque struere ex quo sequutura esset
Immensíque infinitáque laborum
Series: talia per totos dies,
Talia per noctes quoque integras
Pectore ducebas suspiria sæuo.
Talia in Atridas quoque
Hostiliáque adeo fero
Cum impetu iactabas.
Illa fatum duxit hora,
Pessimáque tum cœpit malorum hyems,

Quum generosa fuit proposita
De rutilis armis contentio.
Teg. Hei mihi, mihi.
Cho. Generosum adepar vulnus intrat intimum.
Teg. Hei mihi, mihi.
Cho. Haud miror equidem luctibus te confici,
Postquam es mulier orba adeo præstãtis viri.
Teg. Tibi quidem hæc videntur, at ego sentio.
Cho. Fateor id.
Teg. Heu nate mi in quæ seruitutis recidimus
Iuga? ah quibus seruitum heris abibimus?
Cho. Hei mihi suos
Geminos innuis
Infandum vestro in eruciatu
Atridarum facinus.
Verùm Deus istthæc auertat.
Teg. Hæc sic quidem se habent vt ipse iam vides,
DIVVM sed absque haud contigere numine.
Cho. Acerbiores quàm decet pœnas dedit.
Teg. At hanc Vlysli grata perficere volens
Sensit Ioue fata noxiam Pallas grauis.
Cho. Profecto atroci varie
Exercitatus Vlysses
Animo lacessit atque correptum
Acri furore ridet Aiacem.
Heu heu, simulque cum illo
Gemini cachinnos excitant Atridæ.
Teg. Quantum volent Aiacis insultent malis
Et gaudeant: vita fruentem si minus
Desiderauerunt, dolebunt mortuum,
Quum fortè belli hoc exiget necessitas.
SIC mente capti quũ bonũ manibus tenent,
Non sentiunt priusquam aliquis excusserit.
Mors illius longè accidit mihi acerbior,
Quàm posset illis esse grata. ipsi quidem
Optata fuit Aiaci id assequutus est

Quod

Quod expetiuit: morte succubuit ea
Qua maximè voluit. Quid igitur illi habent
Cur rideant tantopere eum qui mortuus
Dijs concidit volentibus, non dextera
Illorum? Vlysses, si lubeat, atrocibus
Grassetur in vita solutum iniurijs:
Illis enim amplius est nihil. euanuit
Aiax: at infando dolore mihi miseræ
Luctúque relicto feram oppetiit necem.

Teu. Hei mihi.

Cho. Sis tacita, vocem audire Teucri sum modò
Mihi visus, isti calamitati consonam.

Teu. Charissime Aiax, dulce fratris ó caput,
Actúmne sic tecum est vti ferunt publicè?

Cho. O Teucer id scias, vir iste est mortuus.

Teu. Eheu grauem narras acerbúmque admodú
In miseriam casum meam.

Cho. Ita quum est acta res,

Teu. O me ter infelicem, & amplius etiam.

Cho. Materia parta luctui est.

Cho. O graue malum,
Subitú mque.

Cho. Nimiu m ó Teucer.

Teu. O tristissimam
Atque miserandã calamitatem. At vbi est puer?
Quis Troadis locus soli illum nunc tenet?

Cho. Est solus in tentoriis.

Teu. Ocyssime
Propera, huc eum de duce, ne quis hosti um
Ceu mortuæ catulum leænæ, atrociter
Abripiat. I, per pulueres celerem moue
Velox gradũ. Pro more enĩ hoc omnes habẽt
Ludribiis vexare, e ontumeliis
Agitare lapsos, atque cassos lumine.

Cho. Viuus etiam dum Teucer vt pueri istius,
Sicut facis, curam geras ille petiit.

Ten. O omnium quod ego oculis conſpexerim
Spectaculum triſtiſſimum: ô via omnium
Quam nunc ego ſum emenſus inuiſiſſima
Animóque tædioſa maximè meo.
Chariſſime Aiax, poſtea quam certior
De morte ſum factus tua, accinctus ſtatim
Itineri omnibus inſtiti veſtigiis.
Nam fama de te ceu ab aliquo eſſet numine
Diſperſa, vehemens caſtra per tota ſonuit,
Quod dextera necé oppetiüiſſes tua.
Id verò ad aures vt meas percrebuit
Quum procul abeſſem, grauia ab imo pectore
Suſpiria protraxi. Aſt vt oculis contuor,
Dolore penè exanimor. Hei miſero mihi
Vade, retege, vt quicquid mali eſt id conſpicer.
O triſtis aſpectus, ferox audacia!
Quantas, quàm acerbas comparaſti mihi tua
Curas nece Aiax! Nanque quò mihi pedes
Conferre, quas gentes petere erit integrum
Qui non tuis ſuccurrerim laboribus?
Anne tuus & pariter meus, Telamon pater,
Reducem abſque te demũ benigno atque pla-
Excipiet ore? faciet id, quid ni? cui (cido
Vel proſperis in rebus haud vnquam fuit
Ridere volupe, hic quid ſilentio premet?
Aut quid mali in me, quid probri nõ cõgeret?
Me matre bello ſpurium capta ſatum
Ignauia nimiáque prodidiſſe te
Formidine, ô chariſſime Aiax, aut dolo,
Vt mortuo te tandem opes tuas ego
Domóſque ſolus obtinerem. Talia
In iurgia animum ſuſcitans, & percitus
Ira graui, ſenióque moroſus, ſcio,
In innocentem effundet, ac è patriis
Exul focis extrudar: ingenuúſque quum
Sim, ſeruus ob atrocia patris conuicia

Habebor: atque sic quidem mecum domi
Agetur. ast ad Ilium pauci mihi
Superant amici, hostésque multi. hæc omnia
Moriente te sum consequutus. hei mihi.
Quid agam igitur? qui te à fera gladii extraham
Crispantis acie? eheu miser quàm stabili
Mactatus occisore periisti! isdque te
Fore haud latuit vt Hector etiam mortuus
Te conficeret. Animum ad duorum aduortite,
Quæso, virorum fata per superos deos.
Hector quidem illo ipso quẽ ab hoc p munere
Acceperat, lacer ligatus balteo
Raptatus est equis quadrigísque in citis
Continuò quũ exhalaret animã. ita hic qu
Dono illius potitus, illo ense cecidit,
Sæuo peremptus vulnere. ánne Erinnyes
Hunc fabrefecere gladium, atque balteum
Pluto ferus opifex? EGO hæc & omnia
Deos in homines machinari existimo.
Sicui minus probetur ista opinio,
Per me licet sumat aliam: hæc mihi placet.
Cho. Ne rem diutius protrahas, sed id operam
Da vt humi virũ hũc mandes, simúlque cogita
Quid subitò sis dicturus: etenim conspicor
Hostem procul, qui fortè ridet hæc mala:
Taliáque dicet, quæ loquatur improbus.
Ten. Quemnam virum ex castris venire conspicis?
Cho. Menelaon ipsum, cuius hic gratia agimus,
Vastúmque pandis secuimus ratibus mare.
Ten. Video: facilè enim quũ propè adsit noscitur.
Men. Heus te voco, te: néue componas manu
Cadauer, inhibeo: sed iacere sic sinas.
Ten. Qua gratia edictum adeo proponis ferum?
Men. Sic est mihi visum, ac ei quoque quem penes
Summum Pelasgi residet imperium agminis.
Ten. Dicésne quonam iure fieri id imperes?

Men. Quod quum ſocium & amicũ Achiuis à domo
Duxiſſe nos exiſtimauerimus, eum
Vel Phrygibus hoſtem atrociorem inuenimus.
Qui toti Achiuorum agmini ſæuam necem
Molitus, in nos, vt interimeret, irruit
Noctu: & niſi propitius aliquis hos deus
Fregiſſet impetus: eadem, quæ illius
Nunc in caput ſors recidit, extincti nece
Turpiſſima paſſim iaceremus, ſed hic
Luce ætheris fruetur. At violentiam
Deus hãc remouit, atque vertit in greges.
Atque ideo, quantumuis potenti, nemini
Fas fuerit vt cadauer hoc humo tegat:
Sed in virentem abiectum arenam littoris,
Illic aues paſcat marinas. Ac ob hæc
Nihil eſt quod indigneris aut ferocias.
Si viuum enim non potuimus compeſcere,
Omnino mortuo imperabimus, etiam
Nolente te: manuúmque vi prohibebimus
Ne ſepeliatur. nam vnus hic dum viueret
Semper meis parere iuſſis renuit. (tus,
PERVERSI hominis eſt, nolle, quũ ſit ſubdi
Parere iuſſis principum: nec legibus
Florebit vnquam, ſi metus deeſt, ciuitas:
Nec bene regetur vllus vnquam exercitus,
Niſi ſit pudore, veluti vallis, & metu
Munitus. ATQVI cogitare quemlibet
Hoc conuenit, licet antecellat viribus
Leui repentè cadere poſſe ſe malo.
Cuicunque cum pudore ſimul adeſt metus,
Huius ſaluti ſcito conſultum probé.
Iniuriæ aſt vbicunque atroces prævalent,
Et cuique quod libet, licet, ſic iudica,
Vrbem breui illam rebus è proſperrimis
Ruituram in imum ac perditiſſimum ſtatum.
Metus itaque aliquis ſanciatur vtilis,

Nec grata postquam quæ fuere egerimus,
Existimemus non vicissim tristia
Non esse passuros. adeò sunt mutua hæc.
Antè hic fuerat & contumax & fetuidus:
At nunc vicissim ego superbè me effero,
Ac tibi veto ne hunc sepelias: ne dum studes
Alii sepulcrum fodere, foueæ ipse incidas.
Cho. Menelae, specioſis caue sententiis
Sapientibúsque ne tuas dum res legis
In mortuos videaris este iniurius.
Teu. Nunquam ô viri mirabor amplius virum,
Ignobili si stirpe prognatus aliquid
Agat impiè: quum qui videtur sanguine
Claro sati, stultis adeo sermonibus
Peccant. Age vsque ab initio nunc omnia
Repetamus. An non te hunc ais vti fœdere
Iunctum, atque sociali huc Achiuis additum
Duxisse iure? an non suis ipse dominus
Sigæa petiit littora ratibus? cedô
Dux illius vbi tu fuisti? vnde hanc tibi
Illius hominibus, patrio quos huc solo
Duxit, potestatem imperandi vendicas?
Spartæ dominus, haud noster ades. vt eum tuis
Frænis domares, non tibi maior fuit
Vnquam potestas, quàm te vt ille reprimeret.
Subiectus aliis appulisti, haud omnium
Sanè imperator sic vt Aiax subditus
Potentiæ foret tuæ. ast in quos habes
Imperium, eis fac imperes: huiusmodi
Dictis seueris increpa illos. at hunc
Seu tu prohibeas, siue dux quispiam alius,
Non os reueritus hoc tuum, recondam humo,
Idque faciam iure. haud enim ille coniugem
Hic militauit ob tuam, veluti alius
Labore delassatus, aut gregarius
Miles aliquis: sed iureiurando quum erat

Obſtrictus, haud venit tua, hercle, gratia.
Supplex enim nulli fuit. ad hæc plurimos
Secum ille præcones domo abduxit ſua
Ducéſque proprios. Sed ob ſtrepitus tuos
Mináſque vanas, dexteram non verterim,
Sis talis etiam qualis eſſe poſtulas.

Men. Talem in malis non admodum linguã probo.

Teu. Nam dura nimium, quãlibet ea iuſta ſint,
Mordent tamen & vrunt malé.

Men. Haud parum ſibi
Profectò iaculator videtur hic ſapere.

Teu. Non ſordidæ vnquam artis ego opificia didici.

Men. Si ſcuta ferres quos proflares ſpiritus!

Teu. Veles etiam, ſuffecero armato tibi.

Men. Animum ferocem te alere, lingua tua arguit.

Teu. Quum cauſa iuſta eſt ſic ferocire licitum eſt.

Men. Iuſtúmne cenſes qui peremit me, bene
Adhuc cum eo agier?

Teu. Qui peremit? hem refers
Profecto perquam mira, ſi viuus etiam
Sis mortuus.

Men. Sed me Deus tutatus eſt:
Quod ad hunc, perieram funditus.

Teu. Ne igitur deos,
Seruatus ope deûm, probro contamines.

Men. Egóne deorum iura ſacrata violem?

Teu. Si quidem ſepulcro contegi mortuum inhibes.

Men. Hoſtem ſuum vetare, quàm id factum malé?

Teu. An hoſtis vllo tempore Aiax tibi fuit?

Men. Oſorem is oderat: ipſe non es neſcius.

Teu. Quum contra eum tuleris iniquos calculos.

Men. Quid? iudicum, non culpa id eſt factum mea.

Teu. Hoc clàm modo quoque multa furari queas.

Men. Hic poſſet irritare ſermo quemlibet.

Teu. Pòſt his acerbiora multo à me audies.

Men. Vnum hoc tibi dico, haud volo hunc ſepelirier

Teu. Id rursus audi, sepeliam: & quidem citó.
Men. Vidi virum lingua feroci præditum,
Qui nauitas, vt imminente turbine
Carbasa furentibus Notis expanderent,
Cogebat. at celeri deprensus turbine
Malóque pressus, ne quidem mutire erat
Ausus: sed obuolutus illic stragulis
Latitabat, atque à nauitarum quolibet
Se conteri pedibus sinebat. Sic quoque
Te pariter effrænis oris hanc tui
Petulantiam strepitúsque inanes mox leui
Ex nube turbo concitus represserit.
Teu. At ego hominem dementia plenum mala
Vidi, graui qui calamitate sodalibus
Petulanter insultabat obrutis. dein
Quidam mei haud dissimilis, ac ira pari
Intuitus illum increpuit istis vocibus:
O, inquit, homo, ne quæso contumeliis
Manes lacessas inferos, si feceris
Id, ne putes impune tibi fore. Sic virum
Stolidum monebat ille qui præsens erat.
Ac nunc quidem oculis intueor illum, & nisi
Opinione fallar, haud quispiam alius
Te præter est. recténe diuinaui ego?
Men. Discedo: nanque, si audiatur, turpe sit
Punire verbis quem queas vi reprimere.
Men. Abi itaque: nanque audire mihi turpissimũ est
Futilem hominem adeò effutientem inania.
Chor. Ad magna videtur certamen
Eruptuium iurgia. verùm
Quantum poteris propera, Teucer,
Concauam alicubi circunspicias
Fossam. vbi clarum ac perpetuum habeat
Martius Aiax iam monumentum.
Tau. At qui peropportunè adest cum coniuge
Huiusce filius viri, exequias vti

Misero parent cadaueri. ô puer huc ades,
Et propius assiste, ínque supplicis modum
Corpus parentis quo satus es attingito.
Flexísque procumbe genibus, manu tenens
Comas meas huiúsque, & vnà etiam tuas.
Thesaurus hic est supplicántium. At aliquis
Si te ex Pelasgo exercitu mortalium
Auulserit violenter hoc à funere,
Malus malè insepultus dispereat, humo
Eiectus, atque cum genere radicitus
Toto suo extirpetur, hoc quo nunc modo
Hunc præseco cirrum. Tene, serua, ô puer.
Nec te aliquis hinc amoueat. apprédito manu
Genu aduolutus. Sed mulieres ne adeò vos
Accedite propè, sinite consistant viri
Loco priore. vos iuuate dum paro
Huic sepulcrum, etsi facere nemo id sinat.

Chor. Quæ mihi tempora tantarum adferent
Optatum ærumnarum finem?
Séper immensos labores
Militiæ horridæ,
Atque miserias cumularunt atroces
Squallidos per Elii campos
Doricísque copiis probrosos.
O vtinam prius ætheris ardui
Euanidus ille abiisset in auras,
Mersúsue in atri flumina Ditis,
Quisquis Danais tristium
Communem armorum monstrauit
Vsum. hei alios alii
Progenuere labores.
Exitialis mortalibus ille fuit,
Ille viren tibus humida
Cingere vetuit tempora sertis.
Intercepit calicum dulcem
Efferus vsum

Concentúmque ſuauem tibiæ,
Noctúrnæque quietis
Delicias & amores.
Hei mihi amores prorſus ademit.
Neminem pia noſtri
Cura ſolicitat.
Deſolatus iaceo
Humentes crebro madefactus
Rore capillos.
Hæc ſunt Dardaniæ monimenta
Triſtia Troiæ.
Ac antè mihi fuerat
Nocturnos contra metus
Tortáſque ſagittas munimen,
Martius Aiax.
Ille nunc triſti peremptus
Nece iacet. quidnam mihi, quid
Poterit oblectare pectora
Aſſiduis defeſſa laboribus?
O vtinam illic eſſem vbi
Imminet ſyluoſa pelago rupes,
Quam marinæ verberant vndæ
Summi ſub montis æquore,
Vbi ſacris ſalutem Athenis
Dicere liceat.

Tec. Properè citum moui gradum, vt vidi ducem
Agamemnonẽ huc greſſus ferẽtem, neq; mihi
Dubium eſt, maledica proferet conuicia.

Aga. Iam nuntiatum eſt mihi te atrocia admodum,
Impunè contra nos protuliſſe: heus, tibi
Qui genitus ex ſerua es: tibi, inquã, ego loquor.
Quòd ſi parente natus eſſes libera
Quas ederes voces? vt arrogantia
Sufflatus in ſummis gradereris vnguibus?
Quando nihili homo quũ ſis, p eo iã dimices
Qui eſt prorſus in nihilũ redactus. nec duces

Classis, ne ceteriam exercitus venisse nos
Summos Achiuûm, nec tuos iuraueris:
Sed, vt ais, Aiax ipse dux suus appulit.
Hæccine hominé seruum nefandũ est eloqui?
De quo viro tandem ita superbis intonas
Clamoribus? quò abiit? vbinam constitit
Vbi non etiã ego? an præter hunc nullos habet
Danaus viros exercitus: certamina
Armis de Achilleis tibi visi sumus
Acerbiora inter Pelasgos principes
Fortè statuisse. An vbique Teucro cœtui
Existimabimur improbi? quando semel
Victis lubebit cedere, & tot iudicum
Sententiæ acquiescere? an conuitiis
Nos semper impetetis, aut latentibus
Pungetis insidiis dolóque? His moribus
Leges profectò non queant statui bonæ
Si iure quicunque superior euaserit
Extruserimus, atque superatum habuerimus
Potiore dignitatis ordine. at vnicè
Id est cauendum. NON enim his qui corporis
Sunt mole vasta atque spaciosis prædíti
Humeris oportet maximè niti viris:
Verum magis prudentiaqui præualent,
Vbique dominantur. ita vasto corpore
Bos semitam in rectam leui compellitur
Flagello. at id etiam tibi esse remedium
Censeo adhibendum mox, nisi modestius
Compoſueris animum ferocem, qui viro
Non amplius viuente & vmbra euanida
Fretus, procaci verba nimis atrocia
Profundis ore. an non modestius agere
Aliquãdo disces: quóque sis genere satus
Intelliges? alium mihi adduc liberum
Hominé, tuã hîc pro te qui agat causã. haud enĩ
Capio satis quidnam loquaris, tusticos

Nec barbaræ linguæ ſonos intelligo.
Chor. Vtrique veſtrûm vtinam foret mens ſanior:
Nihil hoc queam vobis precari ſalubrius.
Teu. HEV quàm celeriter mortui alicuius perit
Ac effluit beneficium, quando hic tui
Paruã adeò tenet Aiax memoriã, hei hei mihi,
Cuius ſalutem ſæpe quo defenderes
Propriæ fuiſti prodigus mauortijs
Vitæ in periculis. ſed omnia irrita hæc
Euanuere. ô quàm ſtolida nunc multáque
Verba es loquutus! Ecquid Agamẽnõ memor
Es temporis adhuc illius quo aliquando vos
Hîc ſepta valli intra coactos vndique
Ac iam fugatos prælióque perditos
Ille eripuerit ſolus ex periculis?
Quid? quando populabatur iniectus rates
Ignis foróſque ſerperet per nauticos
Flamma rutilans, Hectórque ſuperatis ferox
Foueis cauatas inſiliſſet in rates:
Quis iſta propulſauit? Aiax, an ſua id
Non præſtitit manu? Quid igitur nunc ais
Cum nemine auſum conſererè? iſ hæc facinora
Tam clara deſignauit. atque cum Hectore
Rurſum ille ſolo ſortibus iactis ſua
Sponte eſt ad arma ſolus auſus congredi,
Non vſus aliqua in ſortiendo aſtutia,
Nec humido in mediũ ex luto ille calculum
Coniecit: aſt eum foras qui caſſide
Criſtis decora primus exulturus erat
Hæc ille fecit. ac ego pars quoque fui
Non parua, ſeruus matre natus barbara.
Quid animi erat tibi hæc miſer quum diceres?
Non cogitabas quis patris fuerit tui
Progenitor: antiquus Pelops, & barbarus
Phryx? Atreum autem, quo genitus es, omniũ
Hominum fuiſſe flagitioſum maximè?

Qui proprios dedit epulandos impia
Dape liberos fratri. Ipse verò Gnosia
Genitrice es editus. hanc simul cum adultero
Tuus deprendisset parens, mox piscibus
Obiecit illam pabulum. tali satus,
Adhuc mihi audes exprobrare meum genus?
Qui sum quidem parente Telamone genitus,
Cui propter altum fortitudinis decus
Hic præter alios est habitus honor, meam
Vt coniugem acciperet matrem quæ regia
Prognata stirpe Laomedontis filia
Fuit, Herculéisque munus eximium dedit.
Quum vir igitur præstans vtroque parente sim
Progenitus optimo, graui mihi sanguine
Iunctos nota contaminarem, quos iubes
Tristi depressos calamitate iam abiici
Sic insepultos: nec pudet te hæc dicere.
Verùm id tibi dictum esto, si quò abieceris
Istud cadauer, eò quoque simul coniice
Nos treis. honestius id enim ac præclarius
Puto fore, si pro fratre dimicans cadam,
Quàm pro tua tuíue fratris coniuge.
Proinde non minus quod ad me pertinet
Expende tecum, quàm quod ad te cogites.
Nam siquid in me machinaberis mali,
Faxo equidem vt huius te ferociæ malè
Pœniteat: ac te timidiorem pòst modò
Frustra voles fuisse potius quàm ferum.

Cho. O rex Vlysse in tempore ipso huc aduenis,
Si quidem potius ad iurgia dirimenda ades
Quàm ad excitandum latius id incendium.

Vly. Quid id est viri? clamoré enim audiui eminus
Geminorum Atridûm ad strenui istius viri
Cadauer.

Aga. Indignis sumus conuiciis
Ab hoc lacessiti homine nunc Vlysse rex.

Vly. Quibus? veniã enim illi do, quũ audierit prior,
Si in te viciſſim dicta regerat maledica.
Tem. Mala audiit, ſed ille fecit talia.
Vly. Quid fecit igitur pœnã vt hanc commeruerit?
Aga. Hunc inſepultum ſe relicturum negat.
Quin me quoque inuito ſepulturum ſe ait.
Vly. Fãsne erit am ico vera dicere, & nihil
Minus tuam retinere amicitiam mihi?
Aga. Age, fare: nec enim mente ſana eſſem, niſi
Te inter Pelaſgos ſummum amicum ducerem.
Vly. Audi ergo. Ne hunc virum, inſepultũ, te precor,
Funebribus nec abſque iuſtis abiice.
Ac per deos te quæſo, nec violentia,
Animíque ſæuus impetus te ita ſuperet,
Vt huius odio concitus, crudeliter
Diuũm proculces iura. quin mihi quoque
Ex quo ſum Achillæis potitus præmiis,
Infenſus vt qui maximè fuit, atque me
Exercitu in toto oderat quampeſſimè
Ac talis erga me licet tum ille fuerit,
Tantum tam abeſt vt probro afficere velim,
Vt, dempto Achille, iudicem etiã illum omniũ,
Quicunque Dardanias petiuimus domos,
Fortiſſimum. ſi hac itaque contumelia eum
Affeceris, ages impiè: nec adeò eum
Sed ſacra violabis decreta numinum.
NEQVE iuſtũ id eſt, quũ functus eſt vita, pbũ
Lædere hominem, etiamſi oderis eum peſſimè.
Aga. Pro illóne contra nos Vlyſſe dimicas?
Vly. Quid ni? oderam illum odioſè quãdo fas erat.
Aga. Nunquid etiam inſultare par te eſt mortuo?
Vly. NE gaudeas Agamemnon impio lucro.
Aga. Non ſemper eſt facile pia facere regibus.
Aga. At bene monenti amico honorem tribuere.
Aga. Parêre principi virum decet probum.
Vly. Quieſce, vinces victus ab amicis tuis.

Aga. Expende quali beneficia confers viro.
Vly. Etsi fuerit hostis, fuit præstans tamen.
Aga. Quid agis? honorem impertis hosti mortuo?
Vly. VIRTVS apud me plurimi est quã hostilitas.
Aga. Genus hominum id mortalium leuissimũ est.
Vly. Multi profectò sunt amici, & postea
Gerunt simultates.
Aga. Amicos tu tibi
Tales velis habere?
Vly. Præfractum ego animum
Durúmque nõ amo.
Aga. Timidi te autore nos
Hodie videbimur.
Vly. Omnibus iustissimi.
Aga. Quid? vt cadauer humo tegi sinam iubes.
Vly. Iubeo, atque eò quidem ipse conferam gradũ.
Aga. Vt quisque semper ea suis quæ congruunt
Studiis facit!
Vly. Cui magis quàm me mihi
Consulere conuenit?
Aga. Tuum hoc vocabitur
Opus, haud meum.
Vly. Si feceris habebere bonus.
Aga. Age, id scias, me rebus in maioribus
Gratum tibi facturum: at iste siue sit
Hic, siue sit alibi, mihi inimicissimus
Erit, tibi tu quæ placent, fac: liberum est.
Cho. Quicunque sapientem te Vlysse non putat,
Hunc ego profectò mente captũ iudico.
Vly. At verò nunc Teucro ista abeo vti nuntiem
Méque antè si inimicus fuerim, amicum iam ei
Esse, & simul velle sepelire mortuum.
Vnà laborabo: nec vllum denique
Quod debet impendi viris fortissimis
Hoc tempore, officii genus neglexero.
Teu. Vlysse præstantissime, omnibus modis

Tuam probo sententiam multúmque spe
Iam sum mea frustratus. etenim quum tibi
Ille fuerit toto Pelasgorum agmine,
Maximè inimicus, solus ex omnibus ei
Opem tulisti, nec lacessere mortuum
Iniuriis voluisti atrocibus impiè.
Vt ille furiis percitus dux cum fratre
Hunc contumelia probrísque turpibus
Contaminatum ac insepultum statuerant
Abiicere? Quare vtinam qui olympi lucida
Gubernat astra Iuppiter, & Erinnyes
Memores, & vltrix supplicia quæ atrocia
Vindicta deportat, malos perdant malè.
Vt hunc virum voluere laceratum probris
Abiicere? At ô proles senis Laertis haud
Equidem audeo permittere, vt funus tuis
Hoc manibus attrectes, acerbum ne quid huic
Quod mortuo sit, fecero. At alia, siqua sunt.
In his tuam operam naua, & aliquem si voles
De exercitu alium id facere, nõ ingratum erit.
Reliqua ego perficiam omnia. Atqui tu quidẽ
In nos boni es perfunctus officio viri.
Vly. Volui equidem. at si facere nos non sit tibi
Gratum, abeo, & approbo tuam sententiam.
Tem. Satis est, multum iam est elapsum
Temporis. hic vestrûm alii foueam concauam
Festinate effodere: alii tripodem
In flammis sublimem sacris
Aptúmque lauacris sistite, & vna
Ex castris citò turma virorum
Ornamenta armorum
Fulgida portet.
At chare puer tu quod vires ferent,
Genitorem apprendito amantissimè,
Mecúmque vnà latera hæc alleua.
Atrum adhuc feruidæ in altum

Venæ eructant sanguinem.
Sed age hic quisquis amicus huic adest,
Adiuuet, operam det viro
Præstanti Aiaci, mortalium
Quo non alius, tunc quidem
Quum frueretur, dico,
Lumine vitæ, fuerit melior.

Cho. QVAM multa homines edocet vsus?
Nec quisquam est vates tam præscius
Qui rerum posset, nisi viderit,
Fatidico euentum edere pectore.

ANTIGONE

Sophoclis, poetæ tragici, Georgio Rotallero interprete.

ARGVMENTVM ANTIGONES ex Græco.

MORTVVM Polynicem in singulari, quocum fratre depugnauerat certamine, Creō insepultū abiicit, publicóque edicto canet nequis sepeliat, mortem violatæ legis pœnam statuens. Hunc soror eius Antigone sepelire conata clam custodibus, terra obruit: quibus mortem minatur Creon nisi autorem facinoris producant. Absterso itaque puluere, vt antè, excubias agunt. Reuersa autem Antigone quum retectum cadauer videret, eiulatu ipsa se prodit: ac mox à custodibus tradita, sententiáque Creontis condemnata, viua in speluncam concluditur. Hæc quum perquam dolenti ferret animo Æmō, cui ea desponsata erat, sibi ipse iuxta virginem laqueo strangulatam manus adfert. omnia hæc antè quum Tiresias vaticinatus esset. Vxor verò Creontis Eurydice tā tristi casu commota se interimit. Ad extremum luget Creon & filij sui & vxoris necem.

ALIVD ARGVMENTVM Aristophanis grammatici.

ANTIGONE præter edictum regium sepelire fratrem deprehensa, in subterraneū specum conclusa, à Creonte necatur. quale re Æmon dolore & vehementi quē erga virginem gerebat amore concitatus, ense se trāsfigit. cuius item morte mater perculsa seipsam occidit. Fabula ab Euripide eadem tractata est in Antigone. Sed ibi cum Æmone deprehensa, illi in matrimoniū datur, & Mæmnonem parit.

Fabulæ actio Thebis Bœotiæ constituitur. Chorus ex indigenis senibus constat. Præfatur Antigone. Finguntur autem geri hæc regnante Creōte. Præcipua sunt sepul-

tura Polynicis, Antigones supplicium, & mors Eurydices matris Æmonis. Aiunt Sophoclem magno sibi parato ex editione Antigones nomine præfecturam Sami obtinuisse. Acta fabula est bis & tricies.

PERSONÆ FABVLÆ.

ANTIGONE.
ISMENE.
CHORVS *Thebanorum senum.*
CREON.
NVNTIVS.
CVSTOS *nuntius.*
AEMON.
TIRESIAS.
ALIVS *nuntius.*
EVRYDICE.
SERVVS.

SOPHOCLIS ANTIgone,

Georgio Rotallero interprete.

ANTIGONE.

CHARA præter cæteras mihi soror
Ecquid malorum quo OEdipi agitatur domus
Nũc restat amplius, quod in nostrum caput
Dum viximus, Iouis ira non effuderit?
Etenim nihil tam triste, nec durum, nihil
Tam turpe, nec probris refertum, quod tuis
Et in meis non conspicata sim malis.
At nunc quid est, quòd publico præconio
Creonta toti vrbi imperasse prædicant?
Nihílne inaudisti? tenéſne? an te latent
Nunc hostium grassantia ad amicos mala?
Ism. Nec lætus ad me sermo, nec per lætus est
Acerbus, ex quo fratribus nostris sumus
Orbæ duobus, qui die vno mutua
Iacent peremptí cæde: & Argiua agmina
Hac esse nocte cæsa, nil scio amplius,
In prosperóne res statu sint, an secus.
Ant. Id ego sciebam, téque ea huc nunc gratia
Accersii extra regiam, vt sola audias.
Ism. Quid id est? videris enim mihi turbatior,
Et nescio quid animo reuoluere anxio.
Ant. Quid? non sepulcri nunc Creon fratrũ alteri
Tribuit honorem, at contumelia alterum
Affecit? Eteoclem quidem degentibus
Apud inferos honore cultum mortuis
Et iuri & æquis obsequutus legibus
Recondidit, vt aiunt, humo. At Polynicis heu

Miſerum cadauer voce publica vetat
Nequis ſepulcro mandet aut etiam fleat:
Sed inſepultum, non rigatum lacrymis
Auibus ſuaues dent dapes, vti lanient.
Atque hæc bonum ferunt Creõta tibi & mihi
Quin mihi quoque edixiſſe dico, & neſciis
Veniſſe vt iſta voce clara nuntiet:
Non res agi leues, ſed eſſe publicam
In vrbe mortem deſtinatam ſingulis
Qui tale quid patrauerint. ſic ſe hæc habent.
At degener num nata ſis ex optimis
An verò clara & nobilis, mox videro.
Iſm. Ah, quid ego miſera, ſi ſe habent ſic res, queam
Efficere, ſi nunc legibus non obſequar,
Fratriſque corpus ſi ſepulcro contegam?
Ant. Num me velis iuuare tecum cogita.
Iſm. Heu quale facinus! ſanáne ſatis es ſoror?
Ant. Iſthac necatum ſubleuare dextera.
Iſm. Auſuráne ſepelire quum ſit inhibitum?
Ant. Fratrem meum, & ſi non velis, etiam tuum.
Nec enim vllo id ego velim negare tempore.
Iſm. Quid miſera quum Creon id inhibuit paras?
Ant. At non poteſt vetare quin faciam id meis.
Iſm. Eheu,
Quanto pater flagrarit odio cogita
Mea ſoror, & vt ingloriu⁹ ſit mortuus.
Peccata poſtquam reſciit ſua, propriis
Effodit oculos vnguibus. deinde genitrix
Et pariter eadem vxor (duplex illud malum)
Collum implicata fune, vitam finiit.
His adde tertium, necem miſerrimam
Fratrum duorum, quos die vno mutuis
Scis concidiſſe cædibus. ſolæ ſumus
Superſtites: conſidera quanto ſoror
Peribimus crudelius, tyrannica
Si edicta vel potentiam aſpernabimur.

QVIN hoc decet nunc cogitare, fœminas
Nos esse natas, nec viris resistere
Pugnando posse: deinde legibus
Sumus potentiorum subditæ quare hæc & his
Audire tristiora cogemur, vtique
Id cogita. veniam igitur nunc poscere
Ab inferis certum est, quia huc violentia
Compellor, & summis parebo regibus.
TENTARE vana insignis est amentiæ.

Ant. Nec ego iubebo, nec ferã, etiam si voles
Operam mihi nauare: quin sequere tuam
Sententiam. illum ego sepeliam. ac emori,
Si fecero, pulchrum videbitur: lubens
Iacebo cum fratre omnium charissimo.
Factura sum piè omnia. etenim longius
Est multo tempus quo placere manibus
Debebo, quàm supero fruentibus æthere.
Illic enim semper iacebo. si voles,
Tu sacra deorum pollue immortalium.

Ism. Haud impiè faciam, sed imbecillior
Sum nata quàm vt quid tale *vi* facere queã.

Ant. Prætexe talia si lubet. ego nunc eo
Fratrem sepultura mihi dilectissimum.

Ism. Væh mihi miseræ, vt ego tibi metuo malé.

Ant. Otiosa sis de me, tuas tu res age.

Ism. Verùm caue facinus indices cuiquam: occule,
Atque operam ego tecum dabo, nequis sciat.

Ant. Apage, indica: multo futura odiosior
Si rem premas, nec omnibus denunties.

Ism. Ah in periculis nimis ferues soror.

Ant. At volo placere quibus decet me maximé.

Ism. Si quidem potes: moliris ardua nimium.

Ant. Cessabo, quum nihil efficere potero amplius.

Ism. CAPTARE nimiũ grãdia haudquaquã decet.

Ant. Si hæc dixeris, propter me odio eris omnibus,
Inuisa mortuo iacebísque marito.

Sed ſine mea me temeritate triſtia
Hæc ſuſtinere. nihil graue adeo perferam
Vt non honeſtè glorioſéque moriar.
Vſm. Si ſic tibi viſum eſt, abi. ſcito hoc tamen
Stulta aggrederis: at rectè amicis conſulis.
Chor. Solis ô pulchrè radii micantes,
Lúxque Cadmæis celebranda Thebis,
Nulla conuexo magis auſpicata
Fulſit ab axe.
Aureæ tandem hic oculus diei
Prodiit curru radiante vectus,
Et ſuper Dirces ſpatiatur altè
Fulgidus vndas.
Militem claris venientem ab Argis
Mox fugæ turpi dare terga fecit,
Martio quantis foret apparatu
Dives ab omni.
Qui duce in noſtram Polynice terram
Venerat ſæua ſtimulatus ira,
Iurgiis motus dubiiſque rixis
Dira fremebat.
Vt Iouis ſummo veniens olympo
Armiger plumis coopertus albis,
Deuolat, latè ſtrepitúque acuto
Æthera complet.
Conſtitit celſæ ſuper arcis ædes
Enſe munitus galeáque & armis,
Vndequaque haſtis inhiabat vrbi
Sanguine tinctis.
Victus at fugit trepidè priuſquam
Poſſet inſanas ſatiare fauces,
Et nimis noſtro cupidum cruore
Tingere guttur.
Antequam poſſet piceus flagrantes
Igne Vulcanus populare turres,
Flammáque incenſi ſuperaret ardens

Culmina tecti.
Tergá mox hosti per iniqua serpsit,
Tantus incussus timor est repentè,
Aggerem circum dedit hunc draconi
Dextera Martis.
IVPPITER linguæ petulantis odit
Glorias, & conspiciens venire
Impetu magno & crepitu superbos
Diuitis auri,
Dispulit fastum nimis insolentem.
Mœnia & quum iam ruerent ad vrbis
Ac forum læti canerent triumphum
Fulmine strauit.
Flammiger sæuis metuendus iris,
Mænadum diro furiosus æstro
Turbine infesto violenter vrbis
Mœnia perflat.
Sed miser pœnas dedit hîc atroces,
Saucius tristi cecidit ruina,
Occidit cœco temeratus atri
Fulminis ictu.
Dexterum Mauors moderatus agmen
Nunc in hac felix agitabat ora,
Nunc in aduersos veniebat hostes
Omnia turbans.
Vrbis ad septem totidem ordinati
Sunt duces portas paribus locatis
In pares, summóque Ioui dederunt
Ænea dona.
At fratres vno genitore nati
Matréque, infestis iaculis furentes,
Mutuam in mortem miseri ruerunt,
Flebile fatum.
Fauit at Thebis dea bellicosis,
Atque præclarum peperit triumphum.
Nunc duces vestrum est rigidum quietes

Cre.

Ponere ferrum.
Nocte diuorum ſociis choreis
Templa veloci pede nunc petamus,
Sed ſatus Thebis Eleleus choreas
Ducat anhelas.
At rex auſpiciis nouis deorum
Et nunc imperio recèns potitus
Proles clara Menœtii Creon, en
Prodit neſcio mente quid reuoluens,
Indixítque ſenum celebriorum
Conuentum, omnibus huc palàm citatis.
Cre. Reſpublica, ô viri, diis volentibus
Diu procellis concitata turbidis,
In priſtinum rediit decus. quocirca ego
Miſſis ſeorſim nuntiis accerſier
Vos imperaui: quòd ſciam vos ſedulò
Coluiſſe ſemper Laii potentiam:
Et idem tenente regni habenas OEdipo
Feciſtis: ac poſtquam ille ita periit, fidem
Seruaſtis eius liberis hanc integram.
Dein vt quoque illos vnica rapuit dies,
Gemino ſimul fato, impiéque mutua
Iacent manu perempti: ego nunc proximo
Cognationis iure ſceptra retineo.
AT difficile cuiuſlibet hominis animum,
Sententiam aut prudentiam eſt pernoſcere,
Ni publico ſit functus ille munere,
Vrbíſque rectè exercitatus legibus.
QVIS QVIS regẽdæ præfuerit vrbi, optima
Si non capeſſat conſilia, ſed præ metu
Conſtricta linguæ vincla liberè gerat,
Meritò is mihi videtur eſſe peſſimus
Nunc & fuiſſe ſemper. ac ſiquis putet
Quenquam ſibi potiorem amicum patria,
Hunc neutiquam eſſe amicũ habendũ cẽſeo.
Etenim ego, teſtis ſit mihi qui conſpicit
Et nouit omnia Iuppiter, ſilentio

Nec tegere quicquam quod nocere ciuibus
Posset, velim. NEC hunc amicum existimo
In patriam quisquis animum hostilem gerit.
Siquidem scio hãc seruare nos: quæ dũ viget
Incolumis, haud dubium est, amici sũppetent.
Eiusmodi vrbem præmonebo legibus,
Atque his similia ciuibus præconio
Laturus adueni OEdipi de prolibus.
Ac de Eteocle quidẽ statuo, quum fortissimè
Pro patria pugnans cecidit, ac strenuè
Vbique se gessit, sepeliatur: simul
Alia obruentur, quæ solent clarissimis
Adferre manibus decus. sed alteri,
Puto Polynicem qui volebat patrios
Exul focos, deos penates funditus
Vastare flammis: qui volebat sanguine
Satiare se fratris, atque ciues liberos
Pressos iniqua seruitute abducere:
Huic itaque, publicè vniuersæ vrbi veto,
Nequis parentet, lugeátve funera:
Sed insepultum auibus, dapes gratas, sinant
Atque canibus laniati, & affici à feris
Hac contumelia. hæc mea est sententia.
NEQVE verò apud mevnquã sceleśti præmia,
Bonísve honorem consequentur debitum.
Sed amicus huic qui ciuitati vixerit
Siue moritur, digna feret ille præmia.

Ch. Sic tibi Creon visum est, vterque vti suis
Promerita factis consequatur præmia.
Leges tibi de mortuis, & pariter his
Qui viuimus, rogare quaslibet, licet.

Cr. Seruate igitur hæc quæ imperaui, sedulò.

Chor. Id oneris impone potius iunioribus.

Cr. Sunt additi hi custodiæ cadaueris.

Chor. Quid igitur aliud præter hæc nunc imperas?

Cr. Ne assentiaris qui minus parent mihi.

Ch. Tam ſtultus eſt nemo mori qui ſic velit.
Cr. Hæc ꝓpoſita merces. SED improba ſpes lucri
Sæpe miſerandum fert hominibus exitum.
Nun. Quàm nunc anhelus huc Creon cucurrerim
Velociter valde leuem tollens pedem,
Referre nolo. Nam inciderunt per vias
Sæpe mihi cogitationes plurimæ,
Sæpe retuli vagum reuerſurus gradum.
Mens multa ſic tacitè mea monuit, Miſer
Quò tendis? an pœnas dare cupis, quò eò eas?
Si manſeris, reſciſcet id tamen Creon
Tandem ab alio: quas non pœnas miſer lues?
Talia reuoluens, tardius, properans licet,
Confeci iter. ſic fit via breuis longior.
Demum enim animus peruicit huc vt currerẽ.
Etſi volupe nihil adferam, dicam tamen.
Firmatus hac ſpe aduenio. paſſurum nihil
Me noxii, id fatale niſi mihi fuerit.
Cr. Quid eſt quod anxiè adeo te ſolicitum habet?
Nun. Primùm tibi id de me aſſero, nec hoc ſcelus:
Patraſſe me, nec ſcire quis patrauerit:
Néque iure malè mulctarer hîc aut plecterer.
Cr. Bene prouides, cauſámque præmunis tuam
Vndique: ſed aliquid dicere videris noui.
Nun. PERICVLOSA non carent magno metu,
Cr. Dic igitur vt ſolutus omni abeas metu.
Nun. Id nuntio, aliquem iam ſepulcro mortuum
Mandaſſe furtim, abiiſſe verò puluere
Cadauer vt texiſſet arido, ac ſimul
Soluiſſet imis quæ ſacrantur manibus.
Cr. Quid ais? quis eſt auſus hominum tantũ ſcelus?
Nun. Ignoro, nec enim ferri ibi veſtigium:
Nec ſaucia bipenne vſpiam, ligone nec
Effoſſa humus arida & æqua, nec fracta aut ro-
Proſciſſa fuerat: coniici autor non poteſt. (tis
Atqui diei illius, vt monſtrauerat

Custos, stupenda est omnibus ea visa res.
Nil conspici potuit, neque tumulus vllus erat.
Incertus exiguus fuit puluis, scelus
Vt qui fugeret: adhæc neque feræ, nec canum
Venientium aut laniantium vestigium.
Ac dimicatum est acriter verbis quidem,
Custósque custodem arguebat criminis.
Incruduissent penè rixæ ad verbera.
Neque enim aderat tũ quispiã qui dirimeret.
Suspectus alter semper alteri fuit,
Nec certũ erat quicquam, negabant scire se.
Candens parati ferrum eramus tollere
Nuda manu, aut transire flammas, & deos
Iurare, nos nec esse peccati reos,
Nec conscios iuuisse verbis vel opera.
At quum relictus nullus esset amplius
Indagini locus, en metu quidam caput
Omnes humi demittere coegit. nihil
Siquidem satis quod diceremus aut bene
Faceremus in promptu erat: at hæc fuit illius
Sententia, omne nunc tibi negotium
Patefaciendum, nec tegendum esse amplius.
Et visa potior sors. at ômiserrimum
Me elegit, vt mihi lucrifacerem id commodi.
Adsum igitur inuitus apud inuitos, scio:
NAM nemo nuntia adferentem amat mala.
At hoc, Creon, diuinitúsne euenerit
Negotium, animus disputat meus diu.
Cr. Desine priusquam penitus ira me occupet:
Neu stultus inueniare pariter & senex.
Nam non ferenda dicis, huius mortui
Curam gerere deos? quid? ánne honoribus
Dignantur illum afficere, & vt bene meritum
Mandare humi, qui venit vt templa vndique
Celsis columnis fulta cum donariis
Vastaret igne funditus? & eorum humum

Legésque dispergeret? AN vnquam apud deos
Malis honorem habitum fuisse existimas?
Erras. sed hæc ægrè ferebant plurimi.
In me fremebant elanculum ciues, caput
Tacitè vibrantes, & iugum impatientius
Ceruice sustinuere vt ea quæ iusseram
Facerent. & ex his colligere satis queo
Mercede conductos patrasse illud scelus.
ETENIM nihil hominibus perinde noxium
Natura, vt argentum, aut malum maius tulit.
Euertit vrbes propriis è sedibus,
Domoque ciues excutit, docet, animos
Mutat bonos, vt se ad malas res applicent:
Fallacias quasuis struere quibuslibet,
In rebus omnibus impiè agere. at qui scelus
Conductus istud præmiis patrauerit,
Tandem mihi grauissimas pœnas dabit.
Ac si Iouem summum colo, certò tibi
Persuadeas, id iureiurando assero.
Facinoris autorem nisi indicaritis
Coràmque me huc deduxeritis, vna mors
Non satis erit, sed pensiles viuósque vos
Supplicia cogent hanc fateri iniuriam:
Vt tum sciatis vnde lucrum postea
Vobis petendum, atque simul id vestro malo
Discatis, haud ex qualibet re commoda
Captandáve esse lucra. NAM turpes ferè
Quæstus magis sunt noxii, damníque plus
Secum trahunt quàm ferre possunt cõmodi.
Nun. Nihílne mandas amplius me dicere?
An ad meos referre gressus imperas?
Cr. Quin i, molestus sermo iamdudum est tuus.
Nun. Aurésne stimulat, an potius animum tuum?
Cr. Quorsum id requiris vbi dolor me cõmouet?
Nun. Discruciat autor sceleris animum, aures ego.
Cr. Heu quàm mihi plus quàm par est, es garrul?

Nun Huiúſne criminis me eſſe reum autumas?
Cr. Et prodigus vitæ ob pecuniam es tuæ.
Nun. Heu quàm graue eſt ſic ſuſpicarier malé.
Cr. Famam loquacitate ſatis ornas tuam.
At ni mihi autorem breui indicabitis,
Quanta, mala lucra, damna pariant videbitis.
Nun. Vtinam inueniri poſſit: at ſiue fuerit
Seu non deprehenſus fuerit, id ſitũ in manu eſt
Fortunæ: ego huc nunquam reuertar amplius,
Nunc præter omnium opinionẽ ac ſpẽ meam
Seruatus: eſt quod gratias diis agam.
Chor. PLVRIMA vbique ſtupenda videmus:
Sed nihil vſquam natura homine
Æquè ſtupendum protulit.
Ille canas æquoris
Obruentibus ratem
Fluctibus tranſire aquas
Non horret: ac deorum
Summam, tellurem celeberrimam,
Incorruptam ac indefeſſam,
Obliquis proſcindit aratris,
Annóſque exercet per ſingulos,
Equiſque validis verſat.
Volucrum pennigerum genus,
Ac belluarum gentes
Agreſtium, rapidóque
Editos piſces mari
Fune nexis retibus
Capit, atque vndique circumplectitur
Induſtrius & homo vafer.
At montiuagas variis machinis
Vincit feras: h irſutum
Pendente per colla iuba
Subiugat equum: ferocem
Monteſque domat habitantem
Taurum: & eloquentiam

Consiliáque ventosa edidicit.
Rigidique iurgia fori.
Sub Ioue gelido nimium duras
Vitare didicit sedes,
Asperáque iacula imbrium.
Rerum omnium peritus,
Instructus, nihil est imperuium.
SOLIVS Iorci effugium
Non inuenit: sed morborum
Excogitauit grauium
Medicinam artibus, & sapientia
Quàm credi posset maiore
Est præditus. aliquando
Ad virtutis studium fertur,
Aliquando ad vitium. QVVM patrias
Seruat leges & iustitiam,
Tota colitur in vrbe.
At quando nullo temerarius
Studio mouetur honesti,
Vilior est quàm vt ciues inter
Numeretur, aut locum habeat.
O vtinam neque eodem mecum
Tecto vnquam contingat viuere,
Nec amicus fiat qui talia
Patrare facinora audet.
At at, hoc infelix prodigium
Terret, nec me fallunt oculi:
Quum videam quî potero inficias
Ire Antigonam hanc esse, ô misera
Miseri OEdipodis filia patris.
Quid? legibus num ducunt
Te rebellem regiis,
Deprehensámque in factis stolidis?
Nun. Hæc est nefandum quæ patrauit hoc scelus:
Hanc sepeliété apprendimus, sed vbi est Creõ?
Chor. Eccum domo reuersus opportunè adest.

Cr. Quid hoc rei est? iustáne pœna plectitur?
Nun. REX, nihil inexpectatum hominibus accidit.
Consilia alia superant alia: quandoquidem
Nunquam reuersurum me ego iuraueram,
Perculsus atrocibus tuis minis. sed hoc
Quod præter omnem spem obtigit mihi gaudiū
Superare quaslibet voluptates potest.
At venio publica fide, licet aliter
Iurauerim: atque adduco mecum virginē hāc:
Quā modò sepulcrū ornare deprehēdimus.
Nō iacta nūc sors est. sed hoc ꝓprium est meū
Lucrum: alteri non obtigit. Age hanc tu tibi
Rex sume, próque tuo arbitratu iudica,
Cōuince: ego autē absoluar, vti iustū est, mala
Huiusce suspicione liber criminis.
Cr. Quid? hánccine adducis? vbi nactᵃ? quo modo?
Nun. Hæc sepeliit virum, vt semel dicam omnia.
Cr. Nunquid satis quę dicis etiam intelligis?
Nun. Hanc ego quidem sepelire vidi mortuum,
Quem vetueras: manifesta sunt quæ nuntio.
Cr. Dic quo modo conspecta, quî deprehensa sit.
Nun. Sic acta res est. vt minis perterritus,
Abs te recessissem, cadaueri leuem,
Quo tectum erat, detersimus mox puluerem,
Tabísque corpus diffluens nudauimus.
Ac considentes sub Ioue locis editis,
Ne grauior aliquis læderet nares odor:
Vir excitando virum agi abat asperis,
Siquis labori parceret, conuiciis.
Ac tempus hoc transegimus totum modo,
Donec coruscum splendidi solis iubar
Fulgeret æthere medio, æstúsque vreret.
En derepente turbo fulmen, cæli onus
Terra excitans campos expleuit, flamine
Campestris horrido comas sylvæ quatit.
Turbatus aer vndique est: percellimur

Veniente

Veniente morbo cœlitus: visus oculis
Præripitur. At cessante turbinis impetu
Postea puella cernitur, quæ flebili
Lamenta voce personat auiculæ in modum
Orbata nidi quando conspicit sui
Cubilia, & pullis vacui: sic hæc quoque
Cadauer vt nudum videt, acerbe gemit,
Et eiulat, dirisque deuouet omnibus
Facinoris autores: neque mora, puluerem
Fert manibus aridum, & operoso vasculo
Artificis ornat optimi inferias suas,
Fundítque crebra cadaueri libamina
At postea quam vidimus id, accurrimus,
Illámque venati sumus nullo metu
Perterritam, factúmque prius, & nunc recens
Exquirimus, nihil negat. volupe id mihi
Audire fuit, & triste pariter. Nam malis
Quòd hoc modo sim liberatus maximis,
Gaudeo: at amicos in pericula doleo
Cecidisse: sed longè minoris hæc tamen
Propria soleo salute semper ducere.
Cr. At tu caput oculósque humi figens, ais
Hoc te patrasse facinus: an verò negas?
Ant. Ego esse patrasse aio, nec est quare negem.
Cr. Tu quò voles te hinc auferas, licet graui
Hoc absolutus crimine. At tu breuiter id
Non vsa multa ambage, dic mihi, scieueras
Præconio id fuisse publico inhibitum?
Ant. Quid ni? sciebam, perspicuum erat omnibus.
Cr. Quâ fronte leges ausa eras has transgredi?
Ant. Non summus hæc mihi imperarat Iuppiter:
Nec iustitia deos quæ habitat apud inferos
Inter homines qui iura sanxerunt pia.
NEC iussa tanti ponderis tua æstimo,
Mortalis vt perennia deorum queas
Temerare iura insculpta mentibus hominum.

Non hæc heri, aut sunt nuper admodũ edita:
Vixêre semper: quoque tempore cœperint
Scit nemo. Non hæc debui ego hominis vllius
Perculsa sceptro, aut arrogantiam timens
Violare, posthmodò diis pœnas graues
Pensura. Moritura sum: id me haud fugerat.
Quid ni? etiam id essi publico præconio
Non imperasses, si ante tempus oppetam,
Id in lucro positura sum. NAM plurimis
Quicunque vitæ inuolutus miseriis
Veluti ego, qui non, si occidat, lucrum ferat?
Sic quoque mihi hoc fato mori nihil dolet.
At ex eodem progenitum vtero fratrem
Sic insepultum si reliquissem, dolor
Iustius foret. at illud nihil me commouet.
Ac si stolida nunc aggredi tibi videar,
Stulti propemodum arbitrio stulta æstimor.

Chor. Durum genus videtur ex duro patre.
Dare nescit ingruentibus locum malis.

Cr. SED scito, consilia nimis ferocia
Nimisque dura, vt plurimùm malè cedere,
Rapido chalybs excoctus igne, quam libet
Validissimus, confringitur, vti conspicis,
Et comminuitur. Sic lupatis etiam equi
Ferocientis edomatur impetus.
NEC verò decet altos proflare spiritus
Quisquis alienæ est subditus potentiæ.
Athæc fuit tantum ausa flagitium, vt mea
Violarit edicta: & simul vt id fecerat,
Mox alterum adiecit nefas, ceu re optimè
Gesta, superbè gloriata est, ac scelus
Risit. sed illæ vir profectò sit, haud ego,
Impunè si sceptra huic potentia iaceant.
At siue sit sorore progenita mea,
Seu sit etiam Hercæo propinquior Ioue,
Nec illa, nec iam effugere potent pessimam

Soror necem: nam de sepultura hanc quoque
Fuisse consilii puto sociam. Ast eam
Nunc euocate: nam modò intus percitam
Furore vidi, neque sat animi compotem.
Siquidem solet hominum mali mens conscia
Qui fraudis aliquid moliuntur clanculum,
Prius deprendi sæpe quàm patient nefas.
Talem odi ego, qui sceleris etsi sit palàm
Conuictus, illud adhuc vt ornet nititur.
Ant. An maius aliquid quàm necare me potes?
Cr. Nihil quidem. id quum fecero, omnia fecero.
Ant. Quid ergo cunctare? vt mihi non grata sunt
Nunc verba tua, nec vnquam erit: sic arbitror
Nihil meorum quoque tibi probarier.
Atqui vnde gloriam mihi magis nobilem
Parassem ego, quàm si fratris corpus mei
Contegere humo? hoc his omnibus dici queat
Placere, nisi linguam metus constringeret.
Verùm beata non parum tyrannis est
Et rebus in aliis & in eo plurimùm,
Quòd liberè illi, quæ libet, facere licet.
Cr. Solàne tuorum ciuium id tu perspicis?
Ant. Videant id etiam illi, sed os tibi sublinunt.
Cr. At non secus quàm isti pudet sentire te?
Ant. Non est pudendum colere cognatos suos.
Cr. Nunquid quoque fuit frater alter qui periit?
Ant. Fuit, atque iisdem natus ex parentibus.
Cr. Cur igitur hos tribuis honores impio?
Ant. Ne sic quidem peremptus alter iudicat.
Cr. Haud aliter illum honore quàm impiũ afficis.
Ant. Non interemptus seruus, at frater iacet.
Cr. Vastans solum natale, quum hic defenderet.
Ant. Tamen hasce stygius Pluto leges flagitat.
Cr. AT non paria sumere bonis debent mali.
Ant. Quis nouit an apud inferos hæc sint pia?
Cr. Nunquam mihi sit amicus hostis, ne quidem

Vbi mortuus fuerit.

Ant. At ego non ad odium
Sum nata, sed colendum amorem mutuum.

Cr. Ad orcum vbi descenderis, si amandum erit,
Illos amato. at donec ego cœlestibus
Auris fruar, nunquam imperabit fœmina.

Chor. En pro portis nunc Ismene
Lacrymas sororias
Extillans, nube supercilii
Vultum deformat purpureum,
Formosásque genas humectat.

Cr. Tu verò dimissa vt per ædes vipera
Meum latenter quæ ebibisti sanguinem.
Neque id sciebam nec duas regni mei
Nutrire pestes. At age tu dicito mihi
Huius sepulturæ fuistíne socia
An iureiurando negas te noxiam?

Ism. Fui, modò hæc consentiat, sum particeps,
Culpæque eidem, si qua sit ea, obnoxia.

Ant. Non id sinet iustitia: nec enim tibi fuit
Studium iuuandi me, aut voluntas: neque etiá
Communicaui rem.

Ism. At tuorum non pudet
Soror malorum, socia ero periculi.

Ant. Quorum id opus est, Pluto deíque conscii
Sunt inferi. A T verbis amantem non amo.

Ism. Ne me soror, ne hac quæso contumelia
Macules, vt vnà me mori tecum vetes,
Fratrémque funere expiare mortuum.

Ant. Nec tu oppetas necem, neque tibi vendices
Quæ haud attigisti: me mori sufficerit.

Ism. At quæ esse sine te vita mihi grata poterit?

Ant. Roga Creontem, nam illius curam geris.

Ism. At quid ita me excrucias soror, nec adiuuas?

Ant. Doleo equidem quantumlibet te rideam.

Ism. Qua re tibi poterit vsui esse mea opera?

Ant. Seruato te ipsam. non enim inuideo, tibi
Quòd consulas atque fugias periculum.
Ism. Væ
Miseræ mihi, non mortis ero consors tuæ?
Ant. Tũ perfrui vita, ast ego mori malui.
Ism. Nunquid futurum id antè prædixi tibi?
Ant. Rectè his sapere videre: at ego malui aliis.
Ism. Vtriusque, sed commune peccatum id fuit.
Ant. Confide, tu viues: at animus mortuus
Dudum est mihi, vt gratũ facere functis queã.
Cr. Harum puellarum alteri iam erepta mens
Est, alteri autem inde vsque fuit ab initio.
Ism. Non mens eadem remanet, ô rex, in statu
Quo est nata miseris hominibus, sed excidit.
Cr. Tibi quidé, quum vis mali esse particeps.
Ism. At quid sine illa viuere mihi volupe sit?
Cr. Quiescе, non enim illa viuit amplius.
Ism. Quid? sponsa filii tui necabitur?
Cr. Haud fœminæ deerunt creandis liberis.
Ism. Non inter illas hoc modo conuenerat.
Cr. Haud filium volo fœminæ iungi improbæ.
Ant. Charissime Æmonte vt facit patri pater!
Cr. Nimio dolore te torúmque conficis.
Ism. Priuabis igitur filium hac sponsa tuum?
Cr. Pluto tremendus nuptias has finiet.
Ism. Itaque statutum est, hanc tibi dedere neci?
Cr. Satis est, tibi nec mihi moras nectе amplius.
Corripite famuli has intrò: posthac non erit
Fas liberè istas obuagari virgines.
AVDACIBVS etiam fugam suadet metus,
Finem suæ vitæ imminere quum vident.
Chor. FELICES quibus ærumnis sine
Grauibus fuerit transacta ætas.
Nam cui quassa est á superis domus,
Nulla est luctificis meta doloribus,
Longámque petunt posteritatem:

Non aliter quàm tumidum fluctibus
Efferuet pelagus, quum Boreas furens
Sæuis incubuit flatibus, & ciet
Toto denſa mari nubila, turbidum
Ex imis ſabulum proruitur vadis,
Triſti cum gemitu littora perſonant.
Hei quæ video damna ruentium
Labdacidarum, ac alia excipiunt
Mala rurſum alia: éque his aſſerere
Nunquam progeniem poſteritas poteſt.
Obruit illam ſæua deorum
Ira, ærumnis nullus adeſt modus.
Aliquod radicibus extremis
OEdipodis per ſtirpem reliquum
Fulgebat adhuc lumen, quod nunc
Infernales dii extinxerunt
Puluere lethali, dementia
Sæuiſque animi furiis. QVIS precor
Hominum faſtus diuinam vnquam,
Rex diuûm ſupreme, potentiam
Cohibere queat, quam nec languidus
Labefactet ſomnus, nec menſes
Longi indefeſſique deorum?
Aſt æternis regis imperiis
Splendorem fulgentis olympi:
Quod nunc eſt, & quod præteritum,
Quódque futurum eſt, ſemper adeſt tibi,
Arbitrióque tuo ſubiectum eſt.
ATQVI lex hominum eſt hæc generi data,
Vt nemo ſine noxiis
Ætatis peragat ſuæ
Tempora luctibus.
Etenim incertis ſedibus errans
Spes multos iuuat homines
Rurſúſque leui ſæpe cupidine
Multos decipit: opprimit inſcium

Citius, quàm queat ardenti rogo
Imposuisse pedes. AT pulchrè
Sapientérque à quodam dictum
Esse videtur,
Apparere malum quod tamen est bonum
Illi, cui mentem ad perniciem Deus
Impellit, temporéque exiguo
Contingit sine flebili
Viuere luctu.
En nouissimum tuorum
Liberorum germen Æmon,
Anxius venit puellæ
Misera propter fata mœrens,
Quæ toris illi iugalibus
Dedicata est nuper. his se
Nunc miser frustrarier
Impotenter angitur dolétque.
Cre. Mox vatibus sciemus ipsis rectius.
Fili, an vbi desponsa futura calculos
Latos inaudisti vltimos, ades in patrem
Ira fremens: an potius ea quæ fecimus,
Grata, vt decet, tibi acciderunt omnia?
Aem. Pater, tuus sum, ac mente præditus bona
Me corrigas, quam semper ego lubens sequar.
NEC enim foret honestũ gubernanti tibi
Legitimè, præferre me vllas nuptias.
Cr. Hoc te decet sentire toto pectore
Vt cuncta postponas patris sententiæ,
O nate. & hæc est causa cur homines velint
Summísque votis gignere optent liberos
Obtemperantes ac fouere in ædibus,
Vt vindicare iniurias ab hostibus
Factas queant, æquísque amicum honoribus
Cum beneuolis pariter colant parentibus.
QVIS QVIS at inutiles serit proles, cedò
Quid nisi sibi plantat labores? & graues

Multósque præbet hostibus risus suis?
Caue nate, ne sanam tibi mentem auferat
Vnquam nefaria fœminarum cupiditas,
Ac esse noris frigidum nimis improbæ
Mulieris amplexum, toris quæ iuncta sit
Iugalibus. QVOD enim esse tetrius potest
Hulcúsue maius infideli & improbo
Amico? igitur hanc vt maleuolam respue.
Sine stygio alicui sub orco nubere.
Nam posteaquam ciuitatis legibus
Inueni eam solam rebellem ex omnibus,
Mendacii vrbs ne me coarguere queat,
Illam neci dedam. Iouem quantum volet
Cognationis præsidem imploret. SI enim
Qui genere sunt iuncti mala patrent, arbitror
Longè esse satius mihi alienos pascere.
Quicunque enim fuerit domi probus suę,
Vrbi videbitur etiam toti probus.
At quisquis æquum transgreditur, atque violat
Leges, & imperare cogitat suis
Principibus, haud illum ego laudauero.
Sed quem vrbs statuit, is prorsus audiédus est,
Seu leuia, siue iusta, siue iniusta sint:
Atque hunc ego tandem virum rectè simul
Et imperare posse & obsequi puto.
Ac horrida vbi procella Martis ingruit,
Locatus in acie manebit, ac bonum
Sociúmque se præstabit imperterritum.
NVLLVM est enim inobediétia grauius malũ
Hæc perdit vrbes, turbat, euertit domos.
Hæc pugnam vbi res postulat, fugas ciet,
Ac terga vertere præcipit trepidantia.
SIC subditorum iursus obedientia
Multis saluti est. hæc bonis erit omnibus
Tuenda principibus: nec à mulieribus
Vti violetur perferendum: nam à viris

Si quidem neceſſum eſt, ſatius eſt euertier,
Ignauiores ne vocemur fœminis.
Cor. Sapienter hæc ſanè videris dicere
Nobis: niſi iam ætate fortè fallimur.
Æm. Pater, dei mentem indiderunt hominibus,
Quæ ſit quibuslibet opibus præſtantior.
Ego verò quòd non iſta rectè dixeris,
Neque potero ſanè neque ſciam dicere:
Et fortè quod dicis alii probabitur.
Verùm mei eſſe exiſtimo officii, pater,
Proſpicere tibi quæcunque dicta factáue
Sint ciuium quæ derogant famæ tuæ.
Nanque tuus aſpectus timore concutit
Horrente ciuem, fortè ſi quid dicat is
Quod non ferat tuis voluptatem auribus.
At ego ſuſurrantes ea audio clanculum.
Vtque hanc puellam tota ploret ciuitas,
Ceu quæ mulieribus toleret ex omnibus
Indigna maximè, & neci modò peſſimæ eſt
Adiudicata, ob glorioſa facinora.
Quæ luctuoſo in prælio cæſum fratrem
Non inſepultum à cruda deuorantibus
Perire canibus voluit: aut auibus feris
Iacere pabulum, aureo nónne hæc fuit
Potius honore digna? tacitè ſpargitur
Obſcura de te fama talis. Mi pater
Dum tu, ſtatúſque permanet regni tui
Incolumis, optabilius aut antiquius
Nihil eſſe mihi poteſt. quod etenim gaudium
Aut quæ voluptas maior eſſet liberis
Quàm nobili florere patrem gloria?
Quid rurſus eſt à liberis iucundius
Parentibus? NE quæſo conſuetudinem hanc
Tueare pertinacius, nihil vt putes
Rectum, niſi quod ipſe dixeris. ETENIM
Quicunque ſe ſolos ſapere, lingúæque vi

Vel pectoris pollere, quam alii non habent,
Existimant, isti retecti sæpius
Comperti inanes sunt. VIRO etiam discere
Non turpe sapienti est, minúsue renitier.
Vidésne quotquot arbores torrentibus
Extra alueum exundantibus cedunt, suos
Seruare ramos integros: radicitus,
Quotquot renituntur, perite & etui?
Sic quoque gubernator ratis quisquis nimis
Tendit pedem, nec cedit auræ & fluctibus,
Tracta ratetabulísque vertis nauigat.
At cedito iræ: da locum sententiæ
Meliori. ET ego (si quod non odò adolescentiæ
Indicium adest) præcellere virum hûc autumo
Aliis hominibus, maxima sapientia
Qui præditus sit: at secus si res habet,
(Nanque huc solent peruarò vergere)
Etiam obedire bene monentibus aliis.

Cho. Rex, siquid hic dicat boni, æquũ attendere est
Te nunc vicissim: vtrinque enim dictũ probè.

Cre. Ætate an hac discendum erit mihi sapere;
A iuuene stulto, & prædito tali indole?

Aem. Iniusta nulla. SI iuuenis ego sum, decet
Spectare non tam tempus ac rem expendere.

Cr. Egregia verò res scelestos vt colam.

Aem. Nunquam id iubebo, in impios vt sis pius.

Cr. Deprensane hæc obnoxia fuit morbo huic?

Aem. Thebana non id tota dicit ciuitas.

Cr. Præscribit vrbsne quæ mihi imperanda sunt?

Aem. Considera vt loquaris hæc temerariè.

Cr. Alii gerenda sceptra non mihi forent.

Aem. Num ciuitas est quum vir vnicus incolit.

Cr. Quid? non regenda vrbs imperantis legibus?

Aem. Vt solus in deserto agro regnum geras.

Cr. Certamé iste pro muliere suscipit.

Aem. Si quidem mulier es: nam tui curam gero.

Cr. Sceleſte cum parente contendis, tuo?
Æm. Non iure te patrare talia video.
Cr. An pecco regni iura dum colo mei?
Aem. Non ſic colis, quum diis honorem debitum
Calcas pedibus.
Cr. O indolem impuriſſimam,
Victámque fallacis mulieris artibus.
Aem. Nunquam manus ego vitiis victas dabo.
Cr. An non tueris ſeduli illius vicem?
Aem. Tuam, meámque, & inferorum numinum.
Cr. Non hãc habebis coniugem viuam amplius.
Aem. Si quidem illa moritur, alterum ſecũ trahet.
Cr. Erumpit etiam iſta in minas audacia?
Aem. Quæ ſunt minæ quãdo ad animi vanũ impetũ
Reſpondeo?
Cr. Non ſine tuo magno malo,
Faxo docebis me ipſe quum mentis es inops.
Aem. Niſi pater eſſes, dicerem te haud compotem
Tui.
Cr. Mulieris vile mancipium ſile,
Caue talibus poſthac mihi hîc obgannias.
Aem. Vis dicere, nec audire quicquam ſuſtines.
Cr. Sanè, atque olympum teſtor, haud cedent tibi
Impunè tanta iſta in patrem conuicia.
Adducite huc illud odium, vt ſponſi ſui
Præſentis ante oculos necem mox oppetat.
Aem. Non id futurum eſt, ne hoc tibi perſuadeas.
Nunquam illa me inſpectante vitam finiet.
Nec tu meum cernes caput. itaque maneas
Apud hos tuam qui perferunt inſaniam.
Cho. Gradu citato hinc, & furore percitus
Diſceſſit: atqui huiuſmodi ingenium graui
Dolore commotum fit atrociſſimum.
Cr. Struat omnia, efferatur ille ſuperbius
Sapiãtque, quàm decet, magis. nunquam tamẽ
Duas puellas haſce ſurripiet neci.

Ch. Vtranque cogitánsne morti tradere?
Cr. Innoxiam nolò: probè quidem admones.
Ch. Quo genere ſtatuiſti necis eam perimere?
Cr. Deductam vbi hominum nulla ſunt veſtigia,
In ſola loca mox ſaxeo abſcondam ſpecu
Viuam, cibíque ſuggeram quantum poteſt
Ferri manu: vniuerſa vt hæc piaculo
Vrbs liberetur: atque ibi Orcum quem colit
Inter deos ſolùm precetur, præmii vt
Id conſequatur ne feram mortem oppetat.
Addiſcet ibi, quàm ſit ſuperuacaneum,
Labórque inanis, colere diuos inferos.
Cho. O Amor,
O nulla ſuperabilis
Pugna Cupido:
Qui magnificas irruis in opes,
Qui pernoctas mollibus in genis
Teneræ virginis:
Æquora cani per maris ambulas,
Et ſtabula alta ferarum agreſtium.
Nemo tela fugit tua
Immortalia figunt numina,
Humanúmque genus.
Quemcunque occupas
Agis in furorem.
Ad noxámque probos rapis animos,
Domeſticúmque hoc concitaſti diſſidium.
Euidens amor genarum
Nubilis puellæ
Vincit legum venerandarum
Principem:
His ei præſtigiis
Inſuperabilis illudit Venus.
At nunc etiam ipſe hæc quum video,
Feror extra legum metas, nec
Cohibere queo lacrymarum humidos

Fontes, quando thalamum conspicor
Qui omnes consopit, & Antigonen
Illo miseram flectere gressus.
Ant. Aspicite, patrii
Ciues soli,
Nouissimum me
Carpentem iter,
Et nouissimum iubar
Fulgidi intuentem
Solis: nec amplius intuebor.
At me, qui omnes sepelit, viuam
Orcus ad opacas
Acherontis deducit ripas,
Exortem Hymenæi, nec carmen
Nuptiale fuit mihi
Cantatum. ast Acheronti
Nuptura abeo.
Cho. Ergo celebris nec sine gloria
Abdes te in istas mortuorum latebras.
Nec voracibus agitata morbis,
Nec gladiorum ictus sortita:
Sed libera soláque mortalium
Stygium migrabis ad erebum.
Ant. Audire memini
Phrygiam hospitam
Tantalo satam miserrimam
Periisse alti in vertice Sipyli:
Quam veluti circunfusa hedera
Saxósum perdomuit germen:
Ac, vt fama est, liquentem imbre
Perpetuo nix nunquam deserit:
Sed sub superciliis
Lacrymantibus, iuga humectat.
Me quoque istoc nunc Deus sopit modo.
Cho. Sed dea fuit illa, atque deo sata
Nos mortales, & mortalibus

Progeniti. atqui magnum id quiddam est,
Stirpe prognatas caduca
Dici æqualia diis sortiti.
Ant. Hei mihi miseræ,
Rideor. quid hîc
Per deos penates
Me contumelia afficis non mortuam,
Sed viuentem etiam dum?
O vrbs, & simul vrbis
O locupletes incolæ:
O Dircæi fontes,
Thebarum nemus pugnacium:
Testes vos simul aduoco,
Quo modo indefleta nunc ab amicis,
Quáque lege carceris
Vadam ad effossi sepulcrum
Inusitatum. heu me ter infelicem
Nec viuos inter nec mortuos.
Cho. Nec mortuorum nec etiam inquilina
Viuentium, extremam progressa
Ad temeritatem etiam in extremas,
Incidisti, ô virgo, pœnas.
Grauiter luis paterna scelera.
Ant. Ah dolores mihi refricuisti
Sæuissimos, luctúmque acerbum
Ac peruulgatum de patre,
Omnémque tetigisti priorem
Labdacidarum sortem.
Heu materni ærumnosæ
Coniugii faces.
O incesti concubitus patris
Miséræque matris: e quibus ego infelix
Nata sum parentibus?
Ad quos execrabilis & tædis
Ignota ingalibus ipsa ego nunc
Inquilináque abeo.

Heu heu infaustissima frater
Adepte connubia,
Iam leto datus, occidisti
Me etiamdum viuentem.
Cho. FACERE piè pietatis est cuiusdam.
PORRO illorum qui sceptra tenent
Haud quaquam est violanda autoritas.
Te spontanea perdidit ira
Ant. Indeplorata, & amicorum
Præsidiis inops, ac nuptialibus
Frustrata honoribus, misera
Per viam iam præparatam
Deducor. haud amplius erit fas
Hoc sacrum solis iubar tueri.
Hei mihi miseræ. nec amicorum
Quisquam est qui gemat hanc meam
Adeousque lacrymosam sortem.
Cr. Scitísne luctus & querelas vtiles
Si sentiant, quum tempus instat funeris
Sedare posse neminem? citissimè
Hinc nunquid obripitis? opaca, vt iusseram
Operite tumba, ibíque solam linquite:
Siue moritur, seu viua tali condita
Tecto maneat. Etenim quod ad eam virginem,
Intaminati nos sumus. de cætero
Superûm illa nunc priuabitur consortio.
Ant. O tumulus, ô chorus ingalis, ô domus
Effossa quæ me continebit perpetem.
Hae ad meos concedo, quorum maximum
In mortuis numerum recepit inuidâ
Proserpina: horum nunc ego nouissima
Descendo, & omnium miserrima, citius
Quàm destinatum funeri fatis diem
Exegerim. Veniam quidem, hæc me spes fouet,
Charo parenti grata, simul etiam tibi
Mater, tibíque grata fraternum caput:

Quando mea vos mortuos laui manu
Ornaui,& inferias sepulcrales dedi.
Nunc verò Polynices tuum quod texerim
Composuerimque corpus,id fero præmii.
At me tibi impertisse honorem debitum
Fatentur omnes,qui modò bene iudicant.
Non,mater equidem si tulissem liberos,
Nec simaritus morte consumptus foret,
Subeunda iudicassem ego ista periçula,
Contra vrbis edictum. Sed id qua gratia?
Quòd mox marito mortuo foret alius
Cui nuberem:ac alio ex viro quoque liberi,
Orbatæ eis,suppetere possent. Sed patre
Ac matre tenebroso obrutis orco,haud queat
Vnquam mihi frater alius nasci : & adeo
Hac mota causa,quòd te honore affecerim
Peccare visa sum Creonti,& graue scelus,
Nefariúmque ausa esse,frater optime.
At nunc manu violenter apprehensam rapit
Tædæ iugalis & tori expertem, ac rudem
Eductionis prolium.itaque sic eo
Misera,& amicis destituta pristinis
In mortuorum viua proficiscor specus.
Quibus deorum legibus non parui?
Quid attinet ita calamitosam me amplius
Ad cœlites deflectere deos lumina?
Cuius potissimùm inuocare potero opem?
Quum pium opus exercens,id auferam,vt rea
Facinoris impij agar?at hæc si placuerint
Honestáque deorum videntur mentibus,
Ac si qua noxa in me hæreat,quòd puniar
Veniam dabo. verùm si inique fecerint,
Quæso deos tantundem vt etiam perferant,
Quantum mali iniustè irrogauerunt mihi.
Cho. Ventorum eorundem impetus iidem adhuc
In huius animo virginis

Æquè

Æquè violenter ſpirant.
Cr. At ductores iſti lacrymas
Sibi conciliabunt hiſce moris.
Ant. Hei mihi, nox hæc ſæuæ prodiit
Proxima motti.
Cr. Non vt ſpem concipias iubeo
Irrita fore quæ ſunt decreta.
Ant. O Thebana vrbs, natale ſolum,
Diíque penates.
Abducor, nec cunctari licet.
En Thebani cernite principes
Reginam nunc ſolam reliquam,
Qualia miſera à qualibus,
Quòd pietatem colui, perfero!
Ch. Suſtinuit quoque Danaes corpus
Mutare poli lumina fulgida
In munitis ære cubilibus.
Ac occultata ſepulcrali
Thalamo vincta eſt. atqui ô proles
Claro fuerat ſtemmate nobilis,
Et quæ gremio ſeruabat Iouis
Aurea ſemina.
IMMENSA at eſt fati potentia:
Nec imber illam, nec ferus
Martis furor, nec turris, aut
Æquora ſecantes fugerint carinæ.
Et ferox ira Dryantis proles
Rex Edonûm,
Conſtrictus à Baccho fuit,
Conuitiatricémque ob iram
Obſeptus ſaxoſo carcere.
Hoc modo deſtillat illic
Terribilémque furorem,
Animíque florentem impetum
Ille nunc intelligit
Furiis impulſum ſe lingua

Petulante deum lacerauisse.
Nanque afflatas numine fœminas
Bacchíque sacrum vetuit ignem,
Ac Musas in se dulcisonas
Irritauit.
Hîc vbi Cyanæi scopuli imminent,
Geminíque maris littora Bosphori
Ac Salmydessus Thracius.
Ibi propinquus Mauors
Geminorum conspexit
Dirum vulnus Phineidarum,
A crudeli factam matre,
Quæ infelices excæcauit
Oculorum orbes,
Dextra vulnus sanguinolenta,
Lanceaque rigidis atque radiorum
Laniatum cuspidibus.
Tabescentes igitur miseri
Miseram matris flebant sortem,
Infaustis progeniti nuptiis.
Illa verò nobili sata
Stirpe Erechthidarum,
Longinquis nutrita sub antris
Ac rupe fuit ardua.
Par equis pernicitate
Inter patrios boreæ turbines,
Nata deo. verùm etiam illa fuit
Fatis agitata immortalibus.

Tir. Proceres Agenoridæ, ecce communi via
Adsumus, & ex vno duobus suppetit
Visus. I s enim quicũque priuatus oculis
Est, dum facit iter aliquò, ductore indiget.

Cr. Quid verò Tiresia senex adfers noui?

Tir. Docebo: tu vati modò fac obtemperes.

Cr. Quid? an ego monitis antè discessi tuis?

Tir. Atque hinc statum modereris vrbis prosperè.

Cr. Confiteor, atque agnosco tua beneficia.
Tir. Sapiàs itaque, nouaculæ in acumine tua
Fortuna quum versetur.
Cr. At at, id quid sibi
Vult quod ais? vt nunc pauidus os tuũ horreo!
Tir. Intelliges vbi artis audieris meæ
Indicia. nam in veteri sedente me loco,
(Augurio vbi hortus destinatus est mihi)
Inusitata ferit aures vox meas
Auium malo impetu ac peregrino sonos
Edentium, ac sese cruentis vnguibus
Laniantium. nec enim nihil sonorior
Portendit alarum strepitus. at ego metu
Perculsus, aris illico inflammantibus
Adolere cœpi, ac immolata è victima
Haud vlla flamma promicuit. in cineribus
Fumus liquefaciebat inflata femora,
Lentísque adurens expuebat ignibus.
Sublatáque exta dissipabantur, adipe
Suo iacebant femora nudata. hæc enim
Sic accidisse meus mihi retulit puer,
Inauspicata prorsus esse hæc orgia.
Siquidem mihi dux est hic, at aliis ego.
Te propter vrbs nunc calamitosis his malis
Affligitur. deorum enim immortalium
Aræ focíque sunt repleti volucrium
Canũmque pabulo, OEdipi postquã genus
Furore concidit peremptum bellico.
Deinde nostras sacrificiorum preces
Accipere dii femorúmque flammas renuunt.
Nec auspicatas edidit voces auis,
Satiata vt est cadauerum pinguedine. (nim
Hæc cogitare te decet HOMINIBVS e-
Nihil æque procliue est vt errare, omnibus.
Ac post quã aliquis est lapsus, haud is dicitur
Consilii inops misérue qui malo obrutus

Quærit medelam, nec manere pertinax
Decreuit. EST res ſtulta pertinacia.
Age cede mortuo, nec exunctum foue.
Quæ fortitudo eſt enecare mortuum?
Tibi bene volens hæc moneo. verùm vtile
Siquid monetur, illud excipere decet.
Cr. Senex, ad vnum omnes vti ſagittarii
Scopum petunt. in hunc virum iaculamini,
Tuque ipſe vates propter iſtam familiam
Mihi exhibes negotium. ſum venditus,
Sum proditus: ſic facite quæſtum, atque pretiũ
Accipite, ſi videbitur, Sardenſium
Electrum, & auri pondera Indici, tamen
Nunquam ſepulcro illum tegetis: nec etiam
Si nunc rigentibus Iouis aues vnguibus
Aquilæ cadauer lucidos in ætheris
Rapiant thronos, illud timens piaculum
Sinam vt ſepeliatur. ID enim ſcio, deos
Non poſſe ab vllo hominũ inquinari cœlites.
Tir. QVIN ſæpe Tireſia inter homines maximi
Labuntur inſanum ob lucrum turpiſſime,
Verbis bonis quum palliant ſubtiliter
Cauſas iniquas.
Cr. Hei quis id mortalium
Cognouit vnquam, quiſue ſuſpicatus eſt?
Tir. Quid ais? in ore eſt omnibus, res cognita eſt.
Cr. QVANTVM anteit opes rectitudo conſilii!
Tir. Quantum mali deſipere plus ſecum trahit!
Cr. Hoc tum laboras genere morbi peſſimé.
Tir. Conuitia in vatem regerere non volo.
Cr. Atqui id facis: vaticinia mea falſa ais.
Tir. Semper auidum pecuniæ eſt vatum genus.
Cr. At amat tyrannorum genus impia lucra.
Tir. An ſcis tua hæc ferire dicta principes?
Cr. Scio. ſed hãc regis ductu meo vrbem proſperé.

Cr. Sapiens quidem es vates: malis tamen artibus
Non ratò deditus.
Tir. Adiges me vt efferam
Immota meo animo deorum oracula.
Cr. Moue, eloquere, nequid tamen causa lucri.
Tir. Sic tibi videbor, quod quidem ad te pertinet.
Cr. At non mihi impones: tibi id persuadeas.
Tir. At nescius ne fis, futurum vt antequam
Sol aliquot orbes aureus confecerit,
Viscera tua vnum liberorum retribues,
Ac exanimem etiam loco cadauerum:
Eo quòd vnius animam stygiis aquis
Deuoueris, specúque concluseris atro,
Alúdque seruas inferorum expers deûm
Cadauer, exequíisque funeralibus
Nullis piarum: quod tamen tibi haud licet,
Superi nec approbant dei: sed perpetras
Violenter ista: vindices quorum latent,
In posterum vt te puniãt, Erinnyes,
Erebíque diuorûmque superûm Erinnyes,
Ac in eadem te deuolutum iam mala
Corripere possint. ista fac consideres,
Corruptus an vaticiner ego pecunia.
Nec enim futura est longa temporis mora,
Quum tua virorum & fœminarum luctibus
Resonabit vndique domus, hostilíque te
Vrbs quælibet mox impetet meritum manu,
Quarum cadauera laniata, vel feræ
Vel polluêre canes. auíque rapax tulit
Sceleratum odorem in lucidos vrbis focos.
In te ista, ceu iaculator, emissi incitus
Furore tela, ac valida adeo, quorũ haud queas
Effugere virus noxium. sed nunc puer
Hinc me domum deducito: atque hic impetũ
Crudelis animi in iuueniores expuat:

Linguámque discat erudire, vt prædita
Maiore sit modestia: ac simul animum
Fouere quàm est nunc institueréque rectius.
Chor. Vir abiit ô rex auguratus atrocia.
At scimus hoc, ex quo nigra mihi isthæc fuit
Aspera canitie coma, haud inuentus est
Dixisse falsiloqua vrbi huic vaticinia.
Cr. Noui, ac proinde mihi cor attonitum stupet:
SED cedere est durum, ac resistere si velim,
Me damna, quum periculũ præstò est, manẽt.
Chor. Consilio opus prudentiáque est ô Creon.
Cr. Quid facto opus sit consulas, ego obsequar.
Chor. Specu puellam eximito, mortuóque huic
Ac insepulto busta des cadaueri.
Cr. Hoccine videtur? ac vti cedam mones?
Chor. At quàm queas ocyssimè. NAM numinum
Noxæ citipedes improbos perdunt citó.
Cr. At at, animum huc vix queo perpellere:
SED cum necessitate pugnare arduum est.
Chor. Hæc igitur ipse fac, nec aliis impera.
Cr. Quin iam iam eò me confero. at famuli ocyus
Quicunque adestis ac abestis, tollite
Validas bipennes, petite conspicuum locum.
Ac postquam ego sententiam mutauerim,
Quam colligaui, vinculis quoque eximam.
NAM melius esse existimo atque tutius,
Nunc vsitatis paruisse legibus.
Chor. Variis Bacche insignis
Nominibus, & nymphæ decus
Cadmææ, Iouis altitonantis
Genus eximium, qui inclytæ
Excolis Italiæ iuga:
Quique foues in communi sinu
Spicigeræ Cereris

Fertiles Eleusidis agros.
Bacche qui genitrices
Mænadum Thebas colis:
Hîc vbi liquida Ismeni
Perluunt agros fluenta,
Et sunt agrestis consiti dentes draconis:
Te bifidi super arduos
Parnassi conspexit colles
Prorumpens ê sacris fumus
Lucidus hostiis:
Vbi Coryciæ nymphæ
Bacchides ambulant:
Vbi Castalius fons ex Nysseorum
Montium hederacei
Tumuli viridésque & vitiferi
Carmine resonanti
Deducunt te colles,
Thebanæ vrbis præsidem:
Quam tu vrbibus magis omnibus
Vnam colis,
Cum matre pariter fulmine
Percussa graui.
Et ciuitas quum nunc fero
Vbique morbo affligitur:
Lustrali pede valles
Parnassias, aut littora
Pete resonantia.
Igniuomarum præsultor iò syderum
Atque vociferationum
Præses nocturnarum,
Nate Iouis summi
Huc ades ancillis
Noxiis comitatus,
Quæ furore percitæ

Nocturnis te celebrant præsidem
Choris Iacchum.

Nun. Amphionis domúsque Cadmææ incolæ
Haud amplius hominum beatam dixero
Vitam nec accusabo. NAM rotat omnia
Fortuna: præcipites dat, & rursum erigit
Iuxtà potentes atque miseros: nec aliquis
Extat futuri præscius mortalium.
Creon enim si quisquam alius, erat (vt quidem
Mihi videbatur) beatus, asserens
Ab hostibus Cadmæam humum, atque totius
Regionis imperio potitus, & simul
Virebat etiam multitudine prolium.
At nunc ruerunt cuncta, lapsáque sunt retrò.
Siquidem voluptates cui deperierint
Non viuere illum existimo. quantumlibet
Sis diues, ac ædes superbas occupas,
Viuas tyranni præditus potentia,
Si contigerit vt destituat hoc gaudium,
Reliqua ad beatè vitam agendam & suauiter,
Ne vmbra quidé fumi profectò velim emere.

Chor. Quid rursus adfers nunc oneris huc regii?

Nun. Periere, sed sunt causa, qui viuunt, necis.

Ch. Quisnam peremit? fare, quisue est mortuus?

Nun. Sua occubuit Æmon cruentatus manu.

Ch. Vtra, patrísne, an propria periit manu?

Nun. Sua ipse dextra, sæuam ob Antigones necem,
Irâ in patrem motus, mucrone se induit.

Chor. O augur vt iam vera vaticinatus es!

Nun. Quum sic tulit res, alia consulenda sunt.

Chor. Sed calamitosam video regis coniugem.

Nun. Creontis Eurydicen tulisse domo gradus.
Fortasse de puero audiit: casúue adest.

Eur. O vniuersi ciuitatis incolæ
Id nuntii percepi vt extuli pedes

Venerata precibus Palladē: ac quum ianuæ
Adapertilis relaxo clauſtra, mox mali
Domeſtici aures perculit rumor meas.
Pauore conſternata, & exanimis ſtatim
Inter pediſſequas ſupina concidi.
Sed quis fuit ſermo iſte rurſum dicite.
Nec enim mali ignara aut rudis eum exaudiã.
Nun. Regina chariſſima mihi, præſens loquar,
Nihilque omittam quod potero verè eloqui.
Quid enim attinet mulcere te rumoribus
Ob quos queam fortaſſe pòſt redargui
Mendacii? RECTISSIM ipſa eſt veritas.
Ego tuam penè comitabar coniugem
In edita loca, vbi Polynicis ſquallidum
Canibúſque laniatum iacebat corpus: ac
Eum quidem, Hecaten obſecrati & inferum
Plutonem, vt iras beneuoli deponerent,
Purè abluentes: quod ſupererat reliquũ adhuc
Ramuſculis inuoluimus carptis recèns,
Et aduſſimus. deinde tumulum peruium
Quum reddidiſſemus, lapidibus vndique
Conſtrata virginei penetralia ſpecus
Thalamum erebi ſubiuimus. vocem eminus
Quidam ſimul vt audiuerat lugubria
Lamenta reſonantem execrandi apud locum
Thalami, ſtatim accurres Creõti hero indicat.
Verùm hunc etiã vbi propius admorat gradũ,
Cingunt. & infelicium eiulatuum
Obambulant ſoni. at ingemiſcens lugubri
Has ore voces edit: hei mihi miſero:
Vatéſne ſum? viámne tero nunc omnium
Quas antea infauſtiſſimam? num filii
Vox me pepulit? ite famuli, ite celeriter,
Petite ſepulcrum, inſpicite tumuli ſaxeam
Molem: ſubite oſtia ſpeluncæ, an Æmonis

Vocem audiam miserabilem: an verò à diis
Decipiar. at nos, veluti tristis iusserat
Herus, specum lustramus, ac in vltimo
Procul recessu illam quidem conspeximus
Pendêre colla fasciis ex sindone
Nodatam. at ille virginem amplexus mediam
Iacebat, & plorabat interitum suæ
Sponsæ, patrísque immitia facinora, & tori
Iugalis infaustum statum. Vt verò pater
Conspexit, intrò irrupit, & suspiria
Dueens ab imo corde, & attonitus graui
Mœrore, tali filium appellat sono:
Ah quid miser te is perditum? quas res agis?
Quo præditus es animo miser? quæ calamitas
Sic te premit? fili egredere, id ego parens
Supplex precor. Sed trucibus oculis intuens,
Vultúque toruo, respuit patris preces.
Nihilque dicens, stringit ancipitem manu
Gladium, ac patre elapso fuga errauit: dein
Iratus infelix sibi, incubuit statim
Lateríque medium infigit ensem, ac brachia
Complectitur adhuc compos animi, virginis.
Mox naribus spirans grauia, celerem elicit
Pallente spiritum cruentatum gena.
Et mortuus apud mortuam infelix iacet,
Connubialia sacra sortitus nigra
In arce Plutonis. SIMVLQVE id hominibus
Ostendit, inconsulta quòd sit temeritas
Homini malum longè malorum maximum.
Chor. Quid hoc sibi vult? mulier hinc sese abstulit.
Verbum priusquam triste seu bonum edidit.
Nun. Atque ipse id attonitus stupeo: sed spe tamen
Pascor, simul vt accepit è gnati nece
Dolorem acerbum, nolle luctus publicè
Testarier: sed laribus in domesticis
Luctum imperabit, vt puto, pedisequis.

Non mentis est tam inops vt in se sæuiat.
Chor. Haud scio eq̃dē: at nimia ista nūc taciturnitas
Aliquid mihi portendere videtur mali.
Quanquam nimius est clamor etiam inutilis.
Nun. Sed mox domum ingressi, sciemus an animo
Ira incitata aliquid mali occultum gerat.
NIMIVM silentium haud caret periculo.
Chor. En, en, rex ipse huc approperat
Manibúsque cadauer gestat suis:
Haud alterius, si fas dicere est,
Verùm ipsius culpa perditum.
Cr. O mentes ter stolidas.
O peccata atrocia,
Lethaliáque. iam mortis autores
Mortuósque cernitis
Consanguineos.
Hei mea tam infelicia
Consilia.
Heu fili inuenilibus
Annis erepte nouo
Fati genere.
Vah, vah,
Eheu periisti non propria,
Verùm mea dementia.
Chor. Hei quàm videris iusta serò cernere.
Cr. Ah, iam meo didici miser malo.
Et hoc deus capiti meo
Hoc grande coaceruans onus,
Me perculit,
Paritérque atroces hasce adegit in vias.
Hei, vsitatum funditus mihi gaudium
Subuertit, heu heu.
O ter quater hominum labores miseros.
Ser. Oppresse variis ô Creon nunc miseriis,
Alia manu gestas, aliáque mox mala
Tuis videbis perpetrata in ædibus.

Cre. Quid peius esse queat? quid est reliquum mali?
Ser. Vxor recenti misera vulnere concidit,
Occubuit huius vera mater mortui.
Cr. O nefaria erebi
Cuncta perdentis domus.
Quid toties iuuat
Perdere miserum?
Hei, damna vt infausta mihi nuntias!
Quemnam sermonem edis?
Heu heu heu,
Me iam trucidas mortuum.
Quidnam ais? quidnam noui adfers?
Coniugem iacere propter Æmonis
Necem cadauer?
Ser. Conspicere, quum non deliteat abdita, licet.
Cr. Hei mihi.
Hoc iam secundum conspicor malum miser.
Quod fatum adhuc mihi misero restat? habeo,
Manibúsque gesto filium, ac aliud procul
Video cadauer. heu matris miserabilis
Sortem nefandam: heu nate solamé patris.
Ser. Illa celeri occidit peremptа vulnere,
Sacráque circa aras nigrantes palpebras
Quum solueret, celebres prioris coniugis
Tædas Megarei luxit: ac huius etiam,
Dira est deinceps imprecata numina
Cuncta tibi parricidæ vti atrocissimo.
Cr. Me miserrimum:
Cor pauido labat timore.
Quare nemo transadigit mihi
In modum hostilem mucrone ancipiti
Pectus? me infortunatum,
Eheu è quàm sæuis conflatus
Sum calamitatibus!
Ser. Quasi præbuisses causam vtrique funeris,

Ita moribunda iam peregit te reum.
Cr. Quonam perempta vitam finiit modo?
Ser. Vt filii miserum audiit casum tui,
Lacerans atroci vulnere hepar, occidit.
Cr. Hei non in alium culpa competit hominem,
Atq; in me: ego te, ego interemi, ac miser ego.
Id dico quod res est. agite famuli, ocyus
Abducite hinc me, atque procul a limini,
Qui nihilo plus sum q̃ ille qui iam nullus est.
Chor. Bene admones, siquid boni sit in malis,
Ac illa sunt inter mala optima omnium,
Quæ quamcelerrimo aufugere solent pede.
Cr. Acceleret, acceleret:
Vltimum mihi meorum
Appareat fatorum,
Extremúmque adducat
Diem: acceleret, acceleret.
Vt ne post hunc alium contuear diem.
Ser. Futura omitte, cura sit præsentium.
Siquidem illa diis curæ, quibus debent, erunt.
Cr. Sed quæ velim accidere, illa votis comprecor.
Ser. Nihil precare. STATVTA enim mortalibus
Fato calamitas præcaueri non potest.
Cr. Abducite è medio virum miserrimum,
Qui te interemi chara mihi proles, licet
Inuitus: ac te ipsam quoque vxor, hei mihi
Misero. oculos quò dirigam? cadauera
Vbi collocem non habeo.
Siquidem omnia aduersa mihi conspicor: alia
Manibus teneo, alia in caput redundant.
Ah ineluctabile inuasit me
Diúmque fatum.
Ch. PRAECIPVA est ac longè prima
Rectè sapere felicitas.
VERVM religio supremi
Numinis haud est afficienda

Iniuria. nam cœlites postquam dei
Pœnas sumpsere superbis
De sermonibus,
Ætate docent sapere extrema.

ELECTRA

Sophoclis, poetæ tragici, Georgio Rotallero interprete.

CLARISSIMO VIRO STEphano Stratio Biturigibus legum anteceſſori, Georgius Rotallerus.

Sic te Pegaſeis Muſa liquoribus
Parnaſſique iugis Delius arceat,
Sic Daphneide nunquam
Cingas tempora virgine:
Vt ſecura ruis quò libet, & ſine
Delectu ſtudiis obſtrepis omnium
Caſtum oblita pudorem, &
Famę prodiga candidæ.
Ecquò fers tragici relliquias ſenis?
Cui doctus proceres inter Achaicos
Semper Phœbus honorem
Et ſummum tribuit decus.
Qui quà Cecropij terra patet ſoli,
Et gratus Latiis hoſpes in vrbibus
Graio incedis amictu,
Palláque inclytus aurea.
Illum ſic lacera non pudet in toga
Expertem Auſonii nectaris, & malè
Romano ore loquentem
Clarum ferre ſub æthera?
Hei quæ tu pariter verbera perferes.
Nemo non rigidis impetet vnguibus,
Certatimque cruentis
Vultum confodiet notis.
Tunc ſerò patrijs te laribus voles
Non moniſſe pedem, tunc temerariæ
Fruſtra optabis opacum,
In quo deliteas, locum.
Sed ſi tam ſtolida luminis æſtues

Inſanáq;

Insanáque flagres cœcâ cupidine,
Ne sis fabula vulgo,
Risúsque omnibus excites:
Cui primam ætherea lucis originem
Olim terra dedit Belgica Stratium
Clarum accede poetam,
Et iuris gemini decus:
Quem primùm puerum sub viridantibus
Nutriuere deæ Castaliæ iugis,
Et tinxere sacratum
Fontis Gorgonei vadis.
Quem delubra Themis trâstulit ad sua,
Præfecitque sacris iustitiæ libris,
Musarúmque sacerdos
Diuá vt Themidis foret.
Illi si placeas, i pede libero,
Per terras, mare per, quò rapit impetus,
Insanósque frementis
Morsus spernito Zoili.
En claro soboles nata Agamemmone,
Et retrò proauis edita regibus,
Nunc Electra penates
Strati dócte tuos subit.
Non sublimis equo, nec vehitur rota,
Non ostro, aut Tyrio murice fulgidos
Auris pandit amictus,
Nec gemmæ uariant comas:
Sed luctu atque crebris squallida lacrymis,
Fortunáq; gerens nunc habitum suæ,
Membris non satis apta
Induta est Latia stola.
Heu quò non homines præcipitat furor?
Ad quid cæcus amor pectora non rapit?
Haud contenta iugales
Fœdo concubitu faces
Conspurcasse, aliud iam sceleri scelus

Regina accumulans innocui impia
Dextram cæde mariti
Interspersit adulteram.
Sic sese absque metu viuere suspicans,
Ægisthum tepido confouet insinu.
Et quæ rapta dabantur
Furtimque oscula, nunc palàm
Figuntur, propriis funera liberis
Molitúrque necem: sed procul vrbibus
Indignatur Orestem
Vitam degere in exteris.
Hic scrupus reliquus pectoris intima
Vrgétque & cruciat, ne veniat patris
Vindex, sceptra tyranno
Vi rapta atque animam auferens.
Hinc diris mulier percita Exinnybus,
Nil præter furias euomit, omnium
Electram esse malorum
Fontémque asserit & caput.
Sed tandem patrius redditus urbibus
Consultóque dei numine Delphici,
Pœnam cædis Orestes
Inflixit meritam impijs.
Sic qui de supero conspicit æthere,
Quę patrant homines Iuppiter, omnia,
Nil impune relinquit:
Pœna est flagitij comes.
Electram hanc igitur candidus excipe
Velata OEnotria quæ venit instita,
Ac sub nominis exit
Claris auspicijs tui.
Non noster, merito fœtus hic est tuus,
Vt quem iam stygijs manibus additum,
Plutonique dicatum
Auræ reddideris nouæ.
Ad suos placidè (sat scio) munera,

Quæ non pro meritis offerimus tuis:
Sed multo illa minora,
Sunt nunc qualia sunt mihi.
Et qui læto animo dat, dare quod potest,
Quamuis exiguum est, gratus habebitur:
Thuris sumit odorem
Vt pingues Deus hostias.

Biturigib. III. Non. Aprilis, Anno
à Christo nato 1549.

ARGVMENTVM IN Electram Sophoclis.

RAPTA Helena, quum propè omnes totius Græciæ principes iurisiurādi religione obstricti in Aulide conuenissent, vt cōmunibus viribus iniuriam à Troianis illatam vindicarent, Agamemnon vniuersi exercitus declaratus fuit imperator. Is quum animi gratia venatum exiisset, in luco vicino cerui quendā insignē & notis certis distinctum, Dianæq; sacrum, interemit: ob quod facinus irata dea copias omnes tēpestate detinet, vt neque domū redeundi, neque quo destinauerant proficiscendi facultas esset. Itaque consulto numine irā deæ placari posse uates negauerunt, nisi Agamemnon loco cerui interfecti filiā suā Iphigeniā victimam immolaret. Quod quū factū esset, belloque Troiano confecto domū redisset, ab vxore Clytæmestra, instinctu Ægisthi, quem sibi belli tempore adulterū ascierat, necatur. Necē patris indignē ferens Electra, generoso prædita animo virgo, metuēnsque ne eadē quoque crudelitate in Orestē grassarentur, infantē etiamdū: eum clam in Phociam ad Strophium ablegat, vt ibi enutritus vltor paternæ cædis adulta aliquādo ætate reuerteretur. Multis autē annis elapsis quū variis quotidie à matre cōtumeliis inceßeretur, neque quicquā cōperti exploratique de Oreste haberet, iam profligata desperatáque salute, extrema molitur. Precibus, ira, minis, omnibus denique modis Chrysothemidis animum oppugnat, eóque pertrahere conatur, vt si Orestes non redeat, ipsæ patris necē suamanu vltiscantur. Sed molliore animo prædita soror, suo se pede metitur neque hoc virginum opus esse: se omni præsidio destitutas, tyrannicæ potentiæ resistere non posse, multáque alia præexit quibus & se purgat & Electrā

ab eo proposito conatur abducere. Verùm illã in concepta semel sententia persistere & pietas erga patrẽ hortatur, & flagitij magnitudo indignitásq; extimulat: mortémque oppetere quàm scelus tã nefariũ inultũ relinquere, honestius ducit. Vigesimo tandẽ post interemptũ patrẽ anno, diu speratus ac iã desperatus, Argos Orestes cum Pylade à pædagogo reductus, clàm venit. Vt autẽ id quod molichantur, cõmodius tutiúsque perficere possent, edocti Apollinis oracula, falsos rumores Clytemnestræ de morte filii adfert pædagogus quemadmodũ in Pythicis certaminibus occubuisset: quóque certior dictis fides esset, vasculum apportant in quo Orestis cineres reconditos iacere fingebant. Illa igitur læta morte illius quẽ solum metuebat vindicẽ paternæ cædis futurũ, Electræ perpetuò fratris sortẽ deflenti, quàm solet, insolentius insultat. Sed Orestes tandẽ ϛοργῆ fraterna motus se sorori aperit, ac Clytaemnestrã quę Ægistho in suburbanum profectõ domi sola erat, occidunt. Ægistho reuerso, qui iam de aduentu hospitum Phocensiũ ac obitu Orestis rumores acceperat, ostẽdunt cadauer Clytaemnestræ: quod quum tectum esset, Orestis esse suspicatur. Dolo autem cognito, in eodem quo Agamemnonem interemerat, loco necatus, dignas sui sceleris pœnas persoluit.

Fabulæ actio Argis fingitur. Chorus ex indigenis virginibus constat. Præloquitur pædagogus.

PERSONÆ FABVLÆ.

PAEDAGOGVS.
ORESTES.
ELECTRA.
CHORVS *ex indigenis virginibus.*
CHRYSOTHEMIS.
CLYTAEMNESTRA.
AEGISTHVS.

SOPHOCLIS

Electra,

Georgio Rotallero interprete.

PAEDAGOGVS.

PROLES Atridæ Agame-
mnonis ſummi ducis
Quum Danaa peteret Pergamas
claſſis domos,
En nunc tibi coràm intueri ea
licitum eſt
Quorum fuiſti ſemper antè maximè
Cupidus. id Argos eſt vetus, quódque toties
Deſideraſti. illic at aſilo percitæ
Furente virginis ſtat Inachiæ nemus.
Porro ô Oreſta hoc eſt Lycæi Apollinis
Forum: ad ſiniſtram verò cernis inclyta
Delubra Iunonis. at eo vbi conſiſtimus
Nunc loco, opulentas te Mycænas cernere
Exiſtima. dirámque Pelopidûm domum
Multa cruentam cęde & exitio: vnde te
Ego, parens quum olim interimeretur tuus,
Tua à ſorore traditum mihi, abſtuli,
Seruaui & educaui ad huius tempora
Ætatis vſque, qua paternæ vltor necis
Exiſtere queas. Nunc igitur Oreſta mi,
Ac tu quoque hoſpitum mihi chariſſime
Pylades, agendum quid ſit, opus eſt celeriter
Deliberare. nam coruſ cuſi ſplendidi
Solis iubar auium diurnos excitat
Suauéſque modulos: nox fugatis humida
Seceſſit aſtris. nunc igitur, ex ædibus
Hominum aliquis pedes priuſquam proferat,
Conſilia ſunt ineunda. Nam quo eſt nũc loco
Nõ patitur vllã res morã. eſt præparato opus.

Ore. Minister ô chariſſime, vt ſignis tuum
In nos amorem oſtendis euidentibus.
NAN QVE generoſa vt prædit⁹ equus indole,
Etſi grauetur debili ſenio, tamen
Non rebus abiicit impetus in aſperis,
Sed acer arrectis ſtat auribus: ita tu
Nos excitas, periculáque primus ſubis.
Conſilium itaque tibi ſtatim meum aperiam:
Tu dicta fido noſtra conde pectore.
Et ſi loquar quid forte non ſat commodè,
Aut ſicubi aberraro, tuum eſt me vt corrigas.
Oraculum ſimul atque veni ad Delphicum,
Vt ſciſcitarer quomodo necem patris
Vlturus eſſem, atque meritos autoribus
Cædis cruentæ infligerem pœnas: ea
Nunc quæ audies monuere Phœbi numina,
Nulla vel armorum vel exercitus ope,
Munitus inſidiis dolóque, ſumito
Supplicia iuſta. Quum igitur hoc ſit editum
Oraculum, tu, temporis opportunitas
Vbi videbitur, domum ingredere, vt ſcias
Quo ſe modo res habeat: & vbi reſciueris,
Mox omnium nos certiores reddito.
Etenim ſenectus atque longi temporis
Obſtabit ætas quo minus te agnoſcere
Poterint: nec vlla ſuſpicio de te incidet.
Atque hoc quidem ſermonis vtere genere,
Te ex Phocide hoſpitem venire à Phanoteo
Miſſum: ille enim eſt arctiſſimo ipſis vinculo
Iunctus neceſſitudinis. neque dubita
Nil iure iurando fidem dictis tuis
Aſtruere: Oreſtem nuper è pernicibus
Lapſum quadrigis Pythico in certamine
Ceſſiſſe fatis morte violenta. ſub hac
Perſona enim ſecurè agetur fabula.
Nos interim, Phœbus vti iuſſit, ad patria

Ele.

Libabimus tumbam, reciſiſque capite
Ornabimus comis: deinde referemus huc
Gradum, manu æreum ferentes vaſculum,
Quod ſcis iacere ſub vepre alicubi conditum?
Mendaci vti rumore lætum nuntium
Eis feramus, corpus ignibus meum
Cõſumptum, & in atros iã redacta oſſa cineres.
Quid enim hoc mihi queat nocere, mortuus
Verbo quidem ſi fuero, re autem vixero,
Atque ipſe me magnam reportans gloriam
Seruaro? NVLLVM enim mihi dictum malũ
Videtur eſſe quod modò ſit vtile.
Nanque ipſe vidi ſæpe magna prædicos
Sapientia viros inani mortuos
Rumore dictos, poſteaquam redierant
Patrias ad ædes, ampliorem gloriam
Fuiſſe nactos. De me ita quoque quod queam
Iactare nunc & gloriari famam ob hanc,
Habeo: futurum vt quum meus erit hoſtibus
Oblatus aſpectus, ſereno vti polo
Sidus micat, ita eis ego quoque luceam.
Sed ô ſolum natale, diſque patrii
Excipite fauſto me omine, atque proſperi
Fauete cœptis: túque patris regia.
Tua huc enim incitatus à diis gratia
Veni, vt quod æquum fáſque poſtulant, patri
A cædibus te iam cruentis expiem.
Ne me precor tellutis huius finibus
Ne qua notatum infamia dimittite:
Sed præficite opibus & paternæ regiæ.
Atque hæc quidẽ hactenus. Senex tu muneris
Quod eſt tui, facito vti cures ſeduló.
Nos hinc abimus, temporis opportunitas
Ne diffluat: SIquidem hæc operis eſt optima
Magiſtra cuiuſuis, & incœpti artifex.
Ele. Hei me miſerrimam.

Paed. Lugubria famulæ alicuius audire videor
Lamenta, Oreſte, regiæ in tectis domus.
Ore. Anne miſera eſt Electra? vis parumper hîc
Moremur, vt fletum audiamus lugubrem?
Paed. Minimè, nihil prius nobis ſit atque loxii
Complere iuſſa Apollinis: nam ab his erunt
Sumenda principia: atque ſacro ante omnia
Tumulum parentis irriga libamine.
Non dubiam enim iſta conferent victoriam.
Ele. O lux pura & fulgida
Æquiſque ab humo diſtans vndique
Interuallis æther,
Triſtes ô quoties ſonos,
Nox quum cæca receſſit,
Audiſti, ſinque vicem feris
Sanguinolenta feriri
Pectora palmis.
At quid agam per longæ
Tempora noctis? domibus poſitus
In ſceleratis conſcius eſt torus,
Quantum triſtia cæſi lugeam
Fata parentis: quem Mars atri
Sanguinis auidus Phrygiæ barbara
Per iuga terræ haud cædere valuit:
Huic mea mater, eodem quíque nunc
Thalamo cubat Ægiſthus,
Vt ramoſa in ſyluis quercus
Cæditur altis, caput infeſta
Diſſecuere bipenni.
Nec mouet vllum caſus
Tam miſerabilis, in me ſolam
Ille redundat. Te pater adeo
Perfidè & inſidioſè
Lugeo cæſum.
Nunquam diri finem gemitus

Nec lacrymarum faciam,
Dum rutilantia cernam sidera,
Dum iubar istud splendidum
Sum visura diei.
Non aliter quàm Daulias ales
Tristes fundam gutture cantus,
Vt noti tandem omnibus
Resonent patrias gemitus ad fores.
O erebi domus & Proserpinæ
O terrestris Mercuri,
O dea vindex, vósque deorum
Stirpe creatæ Eumenides,
Sceleratè facta omnibus in locis,
Quà patet orbis, cernitis omnia.
Quíque iniusta cæde necantur,
Aut furtiuo qui concubitu
Sacri fœdera violant thalami:
Huc properate, auxilium ferte,
Sumite pœnas, illum occidite
Qui temerauit se mei
Cæde parentis.
Dilectum mihi mittite fratrem:
Tantæ siquidem pondera molis
Neque ego immensum sola dolorem
Valeo ferre.

Chor. Hei infandæ filia matris
Quid continuis miseram quæstibus
Te sic conficis?
Perpetuò patrem luges, dextera
Nuper matris perfidè ademptum
Insidiosè atque impié.
O vtinam istius stragis autor
(Si modò fas sit concipere mihi
Talia votis) pereat pessimé.

Ele. Claro ah natæ stemmate virgines
Huc nostros lenire dolores

Solaménque mihi adferre venitis.
Scio id ac intelligo, nec me fugit.
At, sic statui, haud cessabo vnquam
Miseram patris lugere necem.
Quapropter vos edoctæ optimè
Fido in amore rependere gratiam,
Luctibus, ah, rogo, sinite indulgeam.

Chr. AT neque lacrymis nec precibus tuis
Excire specu tartareo queas
Genitorem vnquam: moderatum itaque hîc
Par est esse dolorem, quando
Nulla arte malum vitare queas.
Quod nisi facias, te frustra fero
Luctu conficies. quid vanis
Te sic lacrymis maceras?

Ele. SENSV caret ac excors ille est
Quisquis nullo funera planctu
Libat mœsta parentum.
Sed mihi mœsta placet auis,
Iouis altifremi nuntia,
Quæ plorans Ityn
Ingeminat Ityn.
Eheu Niobe misera
Diuis te immortalibus æquo,
Quæ perpetuis tumulum saxeum
Lacrymis irrigas.

Chor. Non tu sola hoc carpere luctu
Filia, at immoderatius aliis,
Quibus est tecum hîc communis dolor,
Discruciare: Chrysothemis
Viuit & Iphianassa,
Occultéque dolet Orestes simul.

Ele. O ter Orestem felicem & quater,
Quem mox aduenientem
Cum pompa atque triumpho celebrem
Excipiet tetra Mycenensium.

Illum singulos
Expecto in dies:
Dulcísque carens fructu prolium,
Innupta infelix etiamnum
Lacrymísque humens semper obambulo,
Omnibus infestam malis
Immensámque viam tero. at ille
Non meminit mei,
Nec beneficia
Secum reputat, vel quæ literis
Ex me didicit.
Quod enim allatum est ab eo nuntium
Non vanis plenum rumoribus?
Huc semper enim ille venire expetit,
At nunquam animum inducit vt
Ingrediatur iter semel.

Chor. SIS forti animo filia, fide:
Magnus olympum Iuppiter incolit:
Is videt & regit omnia:
Illi hanc vehementem iram
Sæuúmque animi committe impetum,
Nec plus quàm satis est fræna odiis
Laxa, nec prorsum excute pectori.
TEMPVS, commodus est deus,
Mitigat omnia.
Aliquando expectatus veniet
Phocidis altricis bonum
Qui colit atua,
Agamemnone progenitus.
Ac qui stygiis imperat oris
Terga premet deus hostium.

Ele. Atqui sine spe maxima nostri
Portio iam nunc transiit æui.
Confectum mihi curis cor stupet,
Pereo misera orbata parentibus,
Nusquam firmus amicus est.

Sortis vt infaustæ aduena patriis
Tractor in ædibus:
Nullius æstimor assis:
En, en, vestes sordidas,
Vacuisque domi assisto mensis,
Chor. De reditu vox nuntia patris
Tristis fuit, & non tristis minus
De secretis fama cubilibus:
Aduersa quum in illum plaga irruit
Nil metuentem inflicta securi.
Inuenit fraus hoc scelerata
Consilium. cædisque Cupido
Exitit autor. sæuam sæuis
Animis concepit latrocinii formam,
Siue fuit deus ille,
Seu quisquam mortalium,
Qui patrare est ausus talia.
Ele. O lux nobis omnium
Infestissima meritò,
O nox, ô epulæ execrabiles
Atque nefandæ, horrenda calamitas,
Ah mors atra parentis gemina
Illata manu. vitam eripuit
Illa quoque mihi, prodidit hostibus,
Ac me perdidit,
Sed summus qui regnat olympo
Vltrices deus illis pœnas
Precor infligat. gloria nulla,
Nulla illos voluptas mulceat,
Talia quando facta patrarunt.
Chor. Caue ne plura loquaris,
Nunquid tecum reputas animo
Quibus è fortunis in qualia
Turpiter adeo damnâ incideris?
Plus tibi semper cumulas luctuum,
Et paris animo prælia duro.

Non hæc contra debent principes
Peragi iurgiis.
Ele. Huc me grauibus compellor malis,
Grauibus compellor malis
Me conuertere noui, nec latet
Impetus animi, ac ira me:
Ast immensis quassa doloribus
Non mihi tempero: nec, dum lumine
Perfruar ætheris,
Constituam modum.
Nam ex quo chara mihi progenies?
Ex quo tandem delectabile
Audire vnquam potero verbum?
Ex quo sapiente opportuna
Sperem nostris dicta doloribus?
Ah desistite consolari,
Rogo desistite:
Nam luctus perpetuus
Iste vocabitur.
Nec ab his vnquam requiem ærumnis
Capiam, lacrymas (vt cernis) sine
Numero semper & ordine fundam.
Ch. Atqui mota tui hortor amore
Et fida quidem veluti mater,
ÆRVMNAS ne ærumnis cumules.
Ele. At nostri, rogo, quis modus est mali?
AGE nunc, dic mihi, quî sit honestum
Nullis defunctorum vita
Carpi curis? cuinam hæc homini
Ingenerata est feritas vspiam?
Haud mihi vanus luctibus istis
Captatur honos: non equidem, si
Thalamis essem iuncta iugalibus,
Et honesto homini, viuere possem,
Tranquillè vnquam, nec cohibere
Mœsti celeres alas fletus.

Meritò functis iſte parentibus
Libatur honos.
Verùm ille quidem vitæ caſſus
Lumine, ſi in nihilum fuerit miſer
Morte redactus, neque rurſum illi
Iuſtas ſoluant cædis pœnas,
Effluet omnis pudor, & pietas
Homines inter nulla futura eſt.

Chor. Ego quidem mea ſimúlque etiam tua,
O filia, huc iam gratia me contuli.
Siquid minus fortaſſe rectè dixero,
Tu vince, nos pariter tibi parebimus.

Ele. Pudet quidem me fœminæ, ſi nimium queri
Nimiiſſque vobis concitari luctibus
Videar. quid autem agam? hoc facere violétia
Me cogit. ignoſcite, date veniam precor:
QVI fieri enim queat, vt ſata genere nobili
Animóque prædita generoſo filia,
Paterna damna conſpicans quæ ego, dies
Seu luceat, ſeu nocte contecta lateat,
Mage pullulare ſemper ac marceſcere
Videre cogor, non faciat eadem quæ ego?
Primò quidem quæ enixa me eſt mater, mihi
Vult peſſimè: me odit hoſtilem in modum.
Dein meis in ædibus cæſoribus
Conuiuo patris, ſubditáque eis aſpera
Fero imperia: ab his ſumere neceſſaria
Quæcunque ſunt compellor: at quales putas
Me agere dies quum conſidentem patriis
Video thronis Ægiſthum, amictúmq. inſuper
Quibus antea ornatus pater erat veſtibus:
Domeſticáque eo in loco libamina
Fundentem vbi trucidauit illum perfidè:
Ac quæ videri extrema contumelia
Queat omnium, quum patris in cubilibus
Video latronem matre cum miſerrima,

Si fas

Si fas tibi appellare matris nomine
Hanc quæ nefādo cū hoc homine cubat,& eò
Peruenit impudentiæ,impurissimo
Vt se ſociet & execrabili viro,
Non vindicé metuens aliquā Erinnyn:at velut
Re laude gesta digna risit,& patrem
Illo dolosè quo meum necuit die,
Sanxit choros,& immolauit hostias,
Ac diis dicauit sacra tutelaribus
Per singulos celebranda menses!atque ego hęc
Infausta ego quum conspicor,illacrymo
Per tecta passim gemo,miserrimas fleo
Patris epulas mecum tacita : nec enim licet
Quantum libet &animo est voluptas,lacrymis
Dolorem acerbum explere.generosa hæc enim
(Si diis placet)mulier mihi procacibus
Huiusmodi exprobrat sonis:O impia&
Inuisa diis,soli est pater tibi mortuus,
Te præter haud est quispiam in doloribus.
Malè pereas,nec hisce te vnquam luctibus
Dii liberent precor inferi:ac huiusmodi
Effundit in me plena contumeliis.
Atqui affuturum quando Orestēn ab aliquo
Audit, statim furore percita intonat,
Non tu mihi horū es causa?non tuū est opus?
Surreptū Orestēn clanculum ex manibus meis
Nunquid alias misisti in oras pessima?
Verùm id tibi confirmo,digna huiusmodi
Supplicia dependes sceleribus. talia
Latrat impudenter:at propè astans incitat
Insignis illam sponsus,hominum maximè
Sceleratus omnium, impotens,pestis mera:
Qui non nisi adiutus ope mulierum, fuit
Pugnas inire vnquam ausus vllas. Astego
Desideratum frustra Orestēn hactenus
His qui malis finem statueret,arbitrans

Huc affuturum, misera pereo funditus.
Moliri enim quũ quippiam volo, illius
Cunctatione spes mihi omnes corruunt.
His igitur in tantis malis, ô fœminæ
Charissimæ, haud facile est modestè agere mihi
Aut colere pietatem: sed in tantis malis
Ad mala patranda me necessitas agit.

Cho. At age mihi dic, paulo vt loquamur tutius,
Ægisthus estne nunc domi, an abiit foras?

Elec. Ah ne putes si esset domi, me nunc foras
Prodire posse. Se ille in agros contulit.

Cho. Liberius igitur mutuis sermonibus
Poterimus vti: si modò ita se res habet.

Elec. Discessit, ea quæ scire postulas roga.

Chor. De fratre quæro: num affuturum eum putes?

Elec. Dicit quidem, atqui verba re non comprobat.

Chor. PLERVNQVE tardant molientes ardua.

Elec. At quando eum sertabam ego, tarda haud erã.

Cho. Bono es animo, qua est indole, auxilium feret
Suis amicis.

Elec. Credo speróque: atque spe
Hac destituta si fuissem, haud viuerem.

Cho. Sile, nec adde verbum: eodem patre satam
Ac matre eadem, iam sororem conspicor
Tuam Chrysothemin egredi, ac dextra sua
Imis ferentem quæ sacrantur manibus.

Chr. Quas rursus hîc soror ante vestibula domus
Edis querelas atque clamosos sonos?
Non potuit te temporis longinquitas
Docere, vano haud esse vana pectori
Impertienda? ego quæ mihi sum conscia
Id asserо, rerum ob statum præsentium
Dolore adeò luctúque me magno affici
Vt si potestas supperat, & animo suæ
Respondeant vires, statim re ostenderem
Qualé erga eos animũ geram. at nũc tot malis

Quum sim inuoluta, nauigare carbasis
Contractioribus necesse est, ac ita
Existimare: si mali quid moliar
Pœnam vicissim me repensuram. idque te
Meditatũ habere, atq; alia facere soror velim
Quanquã haud quidẽ sum ignara, nõ quæ nũc
Sed iusta quæ tu iudicas esse omnibus. (ego,
At liberè si viuere, vt decet, velim,
Principibus omnibus modis parendum erit.
Elec. Graue ac iniquum id est, patrem te iam tuum
Obliuioni tradere, ac huius matris
Curam gerere. nanque huc tua monita redeũt
Ac dicta spectant omnia: nec ex te illa habes,
Mater magistra est. dein vide vtrum deligas
Horum potissimùm: aut sapere malè, aut tuos
Negligens amicos sapere bene, quæ iam quidẽ
Paulò antè iactabas: si adesset par tibi
Robur animo, quod erga eos geris odium
Ostenderes. scrutanti at omnes mihi vias
Quibus nefandam patris vlciscar necem
Queam, adeò nullam fers opem, vt etiam meo
Conatui obstes, & aliò deflectere
Satagas. quid? ignauũ an metum id nõ arguit?
Aut igitur à me discito, aut tu me doce,
Ab hisce si nunc temperem mihi luctibus,
Quidnam precor lucri feram? nunquid frror,
Vita? scio quidem calamitosa, sed mihi
Quæ perplacet, modò faciam illis ægrè ita.
Id enim vrit illos, mortuum quòd nunc colã,
Tribuámque honores, si qua sit ibi gratia.
At tu quidem præ te odia verbis quum feras,
Re parricidis cum scelestis victitas.
Ac si mihi quis vellet ista munera
Ferre preciosa, culta tu quibus nites,
Non posse mi animum inducere vt eis cederẽ.
Tibi collocetur mensa diues, affluas

Vberrima rerum beata copia:
Tantum mihi, natura quantum postulat,
Cibi satis sit: non tuos desidero.
Cultus soror, bonorésue: quos nec tu quoque
Desiderares, recta si mens tibi foret.
At omnium quum nomineris optimi
Patris bonæque gnata matris, plurimis
Eo videris esse praua nomine,
Quum mortuum prodas patré, & amicos tuos.

Cho. Ne per deos acerbius quicquam precor
Loquaris ira concita: est vtriusque enim
Non paruus in sermone fructus, si quidem
Dictis velis tu illius obsequi, ac tuis
Parere non recusset illa hortatibus.

Chry. Assueta sum conuiciis huiusmodi,
O fœminæ, dudum: nec iracundiæ
Iam mentionem facerem ego, nisi malum
Magnum aliquod imminere ei audissem: malũ
Quod lacrymis longis facilè statuet modum.

Elec. At dic precor, quodnam malũ narres: si enim
His maius aliquod, dixeris obediam tibi.

Chry. Dicam tibi quod quidem ego scio. Statutum
Vt te, nisi his tu fletibus tibi temperes, (id est,
Mittant eum in locum vbi aureum nunquam
Sis splendidi aspectura solis: viuáque (iubar
Inclusa turri opacæ: & hoc exul solo,
Tecum tuas vt calamitates concinas.
Hæc nunc apud te expende, cauéq; in posterũ
Si quo malo affligâre, ne in me conferas
Culpam. Sapere opportunitas nunc postulat.

Elec. Statuêréne sic agere mecum, velut ais.

Chry. Sic est, reuersus vbi erit Ægisthus domum.

Elec. Quam primũ itaque veniat, veniat, hoc si velit.

Chry. Ah quid misera ais? quos soror profers sonos?

Elec. Maturet huc venire. si quid tale nunc
In me struat.

Chry. Satíne ſana? ſiccine
Mori tibi volupe eſt?
Elec. Vt à vobis procul
Hinc fugere poſſim.
Chry. Non tuæ curam geris
Magis anxiam vitæ?
Elec. Expetenda ſcilicet
Ac prorſus admiranda mea vita omnibus.
Chry. Talis futura eſt: diſce modò bene ſapere.
Elec. Ne me doce vt amicis iniqua ſim meis.
Chry. Minimè: ſed vt dominis geras morem tuis.
Elec. Tu potius aſſentare: conſentaneum
Id moribus non eſt meis.
Chry. PVLCHERRIMVM eſt
Non ruere conſilio malo.
Elec. Si ſic opus
Fuerit, ruam, parentis vlciſcens necem.
Chry. Ignoſcet, iſta etſi neglexerimus, pater.
Elec. Laudanda nequaquam tua hæc oratio eſt.
Chry. Non tu mihi parebis aut conſenties?
Elec. Id abſit, haud ego ſanæ adeò mẽtis ſum inops.
Chry. Pergo itaque rectà miſſa qua fui via.
Elec. Sed quónã abis, quónã ſacra hæc adoléda fers?
Chry. Libare me ad tumulum patris mater iubet.
Elec. Quid ais? viróne huic omnium inuiſiſſimo?
Chry. Quem occidit ipſa, ſic volebas dicere.
Elec. Æquo facit perſuaſa? cuinam placuit hoc?
Chr. Viſis opinor noctis huius territa.
Elec. O dii penates nunc opem ferte obſecro.
Chr. Quid hinc tibi accreuit animi aut fiduciæ?
Elec. Si ſpectra narres, mox tibi explicauero.
Chr. Non potero rem plenè referre, at tenuiter.
Elec. Refer vt potes. NAM dicta ſæpe tenuiter
Fecere labi hominẽ, atq; iam in præceps datũ,
Tanquam data rurſus leuauerunt manu.
Cho. Patrem tuum, ac patriter meũ æthereas ferunt

Emersum in auras, esse conspectum matri:
Qui simul vt accepit, manu olim quod solet
Gestare, sceptrum, (nunc sed Ægisthus gerit)
Defixit illud humo: quod illico viride
Summo protrusit germen è cacumine,
In'que patulas (res mira) luxurians comas
Vmbra vniuersum texit Argiuûm solum:
Sic nanque cognoui ex eo qui tum adfuit,
Ad orientis versa quum Phœbe iubar
Nocturna spectra exponeret. tantum hoc scio:
Misit'que me huc, visi metu perterrita.
Elec. Per nunc deos te patrios precor, mihi
Obtemperes, neu consilii inopia cadas.
Quòd si repudiaueris me, postmodum
Tuo huc (scio) malò recurres, ac meam
Eblandieris opem. Sed ô charissima
Mihi soror, ne manibus ea quæ nunc geris
Acco modes sacra tumulo: neque enim id ti
Fas, nec pium, hostili à muliere mortuo (bi est
Patri profectas soluere exequias: sed aut
Diffunde in auras, aut sub effossa tegas
Profundè arena, ne quid ad tumulum patris
Perueniat: alicubi vt reconditum, velut
Cimelion quoddam, illius potius neci
Seruetur. at verum quod est, si expederis,
Temeraria nisi fœminas audacia
Superaret omnes, nûquam eum quem perfidè
Necauit, exornaret hoc libamine.
Considera, ac tecum reuolue, an illius
Accepta sint futura dona manibus,
Abs qua peremptus indecorè atque in modû
Truncatus hostilem fuit, cœnæ'que sub
Tempus cruentas balneo abstersit notas.
Hæc posse eædem tu expiare existimas?
Erras. sed hæc omitte. quin sectis tuæ
Meæ'que summis partibus soror comæ,

Cho.

Chr.

Cho.

Parua hæc quidem, verum tamen qualia,
Hos ſquallidos ei capillos offeres, habeo,
Atque arte nulla hoc expolitum cingulum.
Proſtrata humi interim; obſecrabis eũ vt velit
Adeſſe nobis beneuolus, contráque vim
Emergere hoſtilem inferis è ſedibus.
Precare quoque Oreſtes vt adueniat manu
Inſtructiore in hoſtium fortis necem,
In poſterum quò ditioribus his eum
Munuſculis ornemus. quidem exiſtimo
Neque hic opinione fallor, rem hanc ei
Curæ eſſe, quòd eam eiuſmodi iam inſomnijs
Vexauerit. verùm ſoror in his pareas
Ac da mihi operam, & omnium chariſſimo,
Obſcura qui ſtygis loca incolit, patri.

Cho. Pia admodum ſunt quæ ſoror dicit tua
Quare obſequêris, ſi modò ſapies, ei.

Chr. Parebo. NAM res iuſta quũ eſt, quid attinet
Obſiſtere aut contendere diu? eſt facto opus
Ac feſtinatione, & aggreſſura quum
Hæc ſim, ô amicæ, per deos quæſo mihi
Præſtetis vt ſilentium. nam ſi iſta fòrs
Reſciſceret alicunde mater, haud meo
Magno ſine malo abiret inobedientia.

Chor. Ni vates ſim ſtulta,
Atque ſana deſtituta
Mente, non longo pòſt
Tempore vindex Iuſtitia aderit
Meritas inferens
Manibus pœnas. hanc mihi
Spem hanc fiduciam
Grata præbuere noctis
Spectra. nunquam enim Pelaſgûm
Rex, qui te progenuit,
Immemor futurus horum eſt,
Nec vetus atque bipennis

Anceps, qua miser ictibus
Occubuit laniatus atrocibus,
Tempore vllo conticebitur.
Multipes aderit, multáque manu
Furiosa, infestis abdita
Latebris ferrea Erinnys
Sanguinolentas diráſque impetet
Atque inauſpicatas
Infandi thalami faces.
Magna quare me tenet ſpes
Ominaturos ſiniſtrè
Quicunque his de ſpectris audient:
Ac cedent in perniciem omnium,
Autores ac adiutores
Qui fuere cædis.
Nil, nil veri vatum continent
Reſponſa, nihil diuûm oracula,
Nec habent vllum ſomnia pondus,
Irrita ſi hæc ſit noctis imago.
O laborioſa
Aurigatio quondam Pelopis,
At quàm flebilis huic telluri
Quàm extitiſti calamitoſa.
Tempore enim ex illo quo
Sæuo Myrtilus obrutus æquore
Diráſque per iniurias
Præceps datus ex aureis
Prouolutus eſt quadrigis,
Semper ærumnæ hanc domum
Flebiles exercuere.
ely. Secura rurſus ſúſque déque obambulas,
Vti video: Ægiſthus enim abeſt, qui te ſolet
Cohibere ſemper ne quam amicis turpiter
Vſquam foras progreſſa inureres notam.
At ille nunc peregrè quum abeſt, reuerentia
Nulla mei moueris: verùm plurima

Et falsa de me prædicas vulgò, vt malè
Regnũ gubernem, & quàm decet sim audacior:
Qua contumelia, quibus semper probris
Te pariter & tua afficiam. at vnquam nihil
A me subortum est tibi mali: conuiciis
Excepta, dicta in te regessi maledica.
Solus enim in ore perpetuò tibi est pater
Nec præter hunc est litium vlla occasio:
Quòd ille nempe mea necatus est manu:
Mea, scio: nec cur id inficias eam
Est vlla causa. non tamen ego sola, sed
Vindex eum iustitia sustulit: cui
Ferres opem ac obtemperares, si modò
Vel mica sani tibi reliquum foret animi:
Quando parens iste tuus, vllo quem sine
Fine aut modo luges, sororem olim tuam
Solus Pelasgũm dedere neci sustinuit,
Diísque immolare, non pari mecum iugo
Subactus is dum gigneret, quo ego fui
Dum eniterer. Sed esto. tu dic interim
Quamnã ipse eã immolarit ob causam: inquies
Fortasse, Graiorum. vnde verò ipsi erat
Ius hoc, meam necare? sin ob gratiam
Fratris sui, impunéne trucidaret meam?
An non & illi gemini erant superstites
Tum liberi, quos iustius fuerat mori
Patre ac eadem matre progenitos, ob hanc
Quum fuerat instituta nauigatio?
Erebúmne maior cupiditas incesserat
Meos vorandi quàm sororis liberos?
An filiæ reiecto amore propriæ
Curam decebat gerere fratris? sed patris
Stulti ac maleuoli hæc signa sunt clarissima.
Sic puto quidem ego: licet aliter tu sentias.
Atque ipsa quæ fuit perempta (si modò
Vox suppetat) idem quod ego, diceret. itaque

Me cædis hauddum pœniter. Sed si tibi
Videar fouere causam iniquam, quum interim
Bene sentiam, probris amicos impete.
Elec. Non nunc, opinor, initium fecisse me
Dices male loquendi, ipsa quando exorsa sis:
Sed (si id mihi per te licebit) mortui
Causam parentis & fororis agam simul.
Cl. Permitto. verùm orationem si hac tuam
Semper fuisses auspicata formula,
Nunquam molesto te notassem nomine.
Ele. Ais patrem necasse te meum. cedo,
Sceleratius iam excogitari quid queat,
Dictu ue probrosum magis? seu iure seu
Iniuria id factum foret? porrò nego
Iusse interemptum. isthoc te adegit ad scelus
Persuasio viri omnium turpissimi,
Quicum tibi etiam nunc voluptas viuere est.
Venationi deditam roga Artemin,
Quare Notis furentibus detenta sit
Classis Pelasgûm in Aulide, aut potius tibi
Ego explicabo: nanque fas exquirere id
Non est ab illa. Rumor est, patrem meum
Sacrum Dianæ quum petiuisset nemus
Curis grauata quò reficeret pectora,
Signatum, & arduis vigentem cornibus
Cerunm excitasse, dumque mactaret, aliquod,
Fortasse gloriatus insolentius,
Prorupit in verbum: ob quod irata grauiter,
Tenuit Pelasgas diua in Aulide copias:
Cæsæque iussit vt loco feræ pater,
Factum vt fuit, suam immolaret filiam.
Nec enim alia ad Troiam patebat aut domum
Via. Sic diu multúmque luctans, vix fuit
Tandem huc adactus victimam vt talem deæ
Offerret. haud fratris sui causa fuit
Commissa cædes. quod tamen si nunc foret

Factum, morine tua decebat eum manu?
Qua quæso lege? huiusmodi leges caue
Ne dum statius hominibus, accersas tibi
Ipsi mala atque pœnitentiam. Si enim
Sit talio referenda, & alter pro altero
Necandus, ipsa iure sanè æquissimo
Nunc morte mulctabere prima. Sed vide
Fucum ipsa ne facias tibi. Si enim voles,
Doce, precor, cur omnium turpissimum
Sis ausa moliri scelus? cum adultero
Concumbis illo cuius vsa fuisti ope
In patre perimendo meo: & nunc liberis
Datis operam, ac pios, & ex piis satos
Exterminas. quonam ista pacto prædicem,
Aut laude digna existimem? fortè inquies,
Certum est necem sic vindicare filiæ.
Turpe id, neque ratione subnixum proba:
Alienum id ab honestate, causa filiæ
Conglutinare parricidas nuptias.
Sed amplius nihil additura sum, mea
Quū adeo haud queas tolerare mōita, vt illico
Lingua exacuta vbique spargas me matrem
Conuiciis lacessere. at te ego potius
Dominæ puro ac dignam matris vocabulo?
Quæ vitam ago ærumnis refertā, atque miseriis
Doloribus, vexata contumeliis
Semper nouis abste, ac marito illo tuo.
At ille qui vix per fugam manus tuas
Euasit, exteris in vrbibus miser
Infaustam Orestes vitam agit, quem me tui
Nutrire vindicem vsque cōqueri sōles.
Hoc me eo animo feciſſe tibi persuadeas.
Vtinámque adhuc votis meis respondeat
Euentus. age nunc me palàm, (si sic lubet)
Traduce pessimam, impudentem, garrulam.
Si istis enim natura me ornat dotibus,

Haud facilè dicar à tua indole degener.
Cho. Vt ſpirat iras! quæ modò iuſtæ ſient,
Quanam queant ratione leniri haud video.
Cly. Egóne illius poſſem affici cura, matrem
Indignè adeo quæ contumelia afficit?
Et maximè quum virgo ſit, ſupremam id an
Non egredi videtur impudentiam?
Elec. Et nunc quidem me horum pudet, quãquã tibi
Secus videtur. Sentio multa facere
Me præter id quod aut mea ætas poſtulat
Aut conditio. verùm tua maleuolentia,
Tua flagitia violenter huc me protrahunt.
NAM facta, verba etiam ſequuntur, turpia.
Cly. O proſtituti opus pudoris. an te ego,
Dictáque mea, ac mea facta ſic cogunt loqui?
Elec. Tu dicis, haud ego. abs te opus proficiſcitur,
Factíſque nunc verba etiam adaptantur ſua.
Cl. Sed diua ſic me perdat Artemis, haud tibi,
Haud cedet impunita tanta temeritas
Simulatque nunc redierit Ægiſthus domum.
Elec. En quas in iras proruis: non ſuſtines
Audire quicquam quum loqui permiſeris.
Cl. Non me ſines libare diis fauſto omine,
Quàm quæ volueris te loqui permiſerim?
Elec. Permitto, mando, ſacra fac: neq; enim dehinc
Quòd plura dicamus, os increpabis iam meũ.
Cl. Incenſa igitur hæc tolle mea pediſſequa
Suauiſſimi referta fructus, quo Deum vt
Me liberet quibus agitor terroribus,
Ritè precer. ô protector, ô Phœbe ædium
Tutela, nunc preces ſecretas accipe.
Neq; enim ego amicos inter ago, vt altè audeã
Quod volo, profari, donec iſta coràm adeſt.
Ne forſitan odio incitata priſtino
Linguáque petulanti per vrbem ſeminet
Rumorem inutilem. tibi igitur quæ loquar

Precor benigno exaudi Apollo numine.
Quæ nocte geminis conspicata in somniis
Sum spectra, si sint ominis Apollo boni,
Fac vera: sin mali, retorque in hostium
Rursus caput: nec hisce me opibus, si dolo
Id machinabuntur aliqui, exturbarier
Vnquam sinas, da sic vt absque molestia
Viuã, domósque & sceptra Atridûm ista teneã
Iucunda amicis vnicè quorum iuuat
Me consuetudo, superstitibus etiam
His liberis quicunque placidè mecum agunt
Nec vllum, vti decet, negotium exibent.
Hæc quæso pronis Phœbe percipe auribus,
Votísque clemens hisce nostris annue,
Aliísque quæ nunc nõn palàm pronuntio
Etiam tacente me. reor enim te omnia
Habere cognita. AC DEVS quum sis, nihil
Mortalium latere te rerum potest.
Ped. O fœminæ hospites, precor mihi dicite,
Estne hæc tyranni regia Ægisthi domus?
Cho. Est, hospes, ipsa, haud auguratus es malè.
Paed. Deinde coniunx illáne est quã cõspicor?
Ex vultu enim indoles relucet regia.
Cho. Ea ipsa: rectè coniicis, præsto hîc adest.
Paed. Regina salue: nuntium apporto tibi &
AEgistho amico ab homine iucundissimum.
Cly. Gratus mihi est sermo tuus. at antè expedi
Quisnam, hospes, huc te miserit mortalium?
Paed. Ex Phocide Phanoteus graues res nuntians.
Cl. Quasnã hospes? edi: nãq; hominè à charissimo,
Amica præter nil relaturum autumo.
Paed. Obiit Orestes, idque breuibus asséro.
Elec. Hei, hei mihi miseræ, perii hodie funditus.
Cl. Quid ais? quid hospes ais? caue auré huic pbeas.
Paed. Obiit Orestes, sicut antè, nunc aio.
Elec. Actum est, miserrima perii, nil sum amplius.

Cl. Quin res agis tuas? sed hoc mihi explica
Quo genere fati finiit vitæ diem?
Pæd. Atq; hâc quidé sum missus ob causam, vt tibi
Omné ré eo quo est gesta comemoré ordine.
Nam tota nuper celebria ad certamina
Quum Delphicis excita Græcia præmiis
Iam congregata foret, Orestes adfuit.
Qui primùm vbi præconis excepit sonos
Cursum proclamantis pedestrem, tum (ordine
Quod primum erat certamen) in arenâ omnib.
Mirandus, omniúmque splendidissimus
Descendit & naturæ adæquans gratia
Cursus volucris terminos, victoria
Potitus ampla est consequutus præmia.
Rem'que vniuersam vt explicem breuissimè,
Præstantia æque facta robur'ue vllius
Haud me videre vnquam memini hominis. id
Persuadeas. quæcunq; promulgata erant (tibi
Etiam diaulorum à brabeutis cursuum
Quinquertia, omnium ille niceteria
Solus ferens, beatus atque ab omnibus
Vno ore passim prædicatur inclytus.
Cognomine Argiuum quidem, sed proprio
Passim salutabant Orestem nomine:
Patre generoso, qui potentes Græciæ
Totius olim exercitus ad Ilium
Duxisset imperator, Atrida satum.
Sed hoc quid illi profuit? DEORVM enim
Nocere aliquis vbi statuit, mortalium
Quacunque tandem præditus potentia,
Iram cauere numinis nemo queat.
Nam luce subsequente, equestribus quæ erat
Sacrata ludis, Phœbi vt ortum erat iubar,
Stipatus aurigarum adest celebrium
Magna caterua: quorum Achæus vnus, ex
Lacedæmone alter: duo deinde maximè

Regere Libes currus periti, atque inter hos
Fuit ille quintus Thessalos ducens equos:
Flauis superbus sextus ex Ætolia
Pullis adest: at septimus Magnesius:
Octauus albis Ænienium è solo
Ferox equis: nonus ab Athenis numinum
Factis manu: Bœotus ordine decimus
Clausit cateruam. Iámque serie vbi sua
Certaminis per arbitros, vt fortè sors
Ceciderat, vnusquisque nactus erat locum,
Mox æneæ signa simulac dederant tubæ,
Magno emicantes impetu illi carcere ac
Statione deserta sua impulsis equis,
Clamoribus feriunt acutis æthera,
Vibrant habenas dextera: alliisi grauem
Dedere currus strepitum, in astra pulueres
Glomerantur, & cõmixti in vnũ omnes simul
Assiduo equos stimulis fatigant acribus.
Alium alius præuortere satagit: vnum ideſt
Studiũ omnibus, idémque ardor. orbitas, rotas
Ac terga equorum cerneres spumantia,
Fessos que crebro artus anhelitu quati.
Columna at ille hærens sub extrema mouet
Agitátque currus, deinde habenas dexteri
Laxans equi cohibet sinistrum. & hactenus
Obstaculo non impeditæ vllo loca
Per constituta actæ ferebantur rotæ:
Tandem illius, agris qui aderat Æniésibus,
Ruptis equi rapiuntur indomiti lupis.
Iam septimum postquam reuersi emensi erant
Confecerántque cursum, ex aduersis ruunt
Libyca in vehicula frontibus. prima hinc mali
Origo cœpit: hinc & alium alius dedit
Præcipitem humi atque vulnerauit: cãpus hine
Naufragio equestri atque strage Crissæus fuit
Passim repletus. Idque Athenienſis vt

Cognouit aurigationis artifex
Insignis, orbitam extra equos retrahit suos,
Cohibétque cursus, illa curriculi quæ erant
Medio in spatio, equestri quati illo turbine
Ac fluctibus sinens. Orestes interim
Extremo adhuc hærens loco, agitat vltimos
Loris equos, tandem potiri præmiis
Victoriæ certus. at Athenienſis vt
Solum relictum eum esse conspexit, statim
Noto increpans equos sono, celerrimo
Sequitur gradu: assequutus, æquatis diu
Ibat iugis vterque: rursus alterum
Alter citatis anteuertebat rotis.
Omnes at alios tutus atque prouidus
Pernicibus prouectus exigit miser
Cursus quadrigis: tandem equo se rapidius
Flectente, mox læuæ remittens cingulum
Habenæ, in extremum columnæ incogitans
Impegit, atque axis media qua voluitur,
Fracta minutim fistula, præceps citis
Lapsus quadrigis implicatur funibus.
Vtque cecidit dispersi equi magno impetu
Media ruunt per æquora. id populus videns
Pernicibus miserum ita curribus excuti,
Plorauit adolescentis indignam necem:
Altis'que suspirans sonis, Ob quænam, ait,
Facinora nunc es tanta sortitus mala?
Prolapsus in humum sæpius, in altum tibias
Iactabat, illum donec auriga in hibito
Vix tandem equorum cursu, humo sustolleret
Cruore fœdum tabido, atque eum in modum
Affectum, amicorum omnium vt nemo vspiá
Miserabile videns corpus vnquam agnoscere
Potuisset. Impositum igitur ardenti rogo
Statim cremauimus, redactúmque tenuem
In puluerem, atque vasculo inclusum breui.

Ex

Ex Phocide huc viri tulere, vt patrio
Partem sepulcri adipiscereturin solo.
Atque hæc quidem ea sunt quæ referre debui
Tristia relatu, sed videntibus omnium
Quæcunque ego vnquam viderim, tristissima.
Chor. VETERVM heu video regum perire funditus
Penitúsque ab ima stirpe collabi genus.
Cly. O Iuppiter! quid hoc sibi vult? faustáne
Hæc esse dicam? an temperata bonis mala?
Ah quò misera redacta sum, quum propriis
Seruare vitam cogar in malis meam?
Paed. Quid sic meo excruciare domina nuntio?
Cly. IMMENSA res est parere. nec quantùlibet
Acerba contumelia aut iniuria
In propriam excitare prolem odium queat.
Paed. Frustra igitur (vt videtur) huc nos venimus.
Cly. Frustra? quid ita? frustra appulisti quum mihi
Manifesta mortis eius indicia adferas?
Qui pars meorum viscerum ac animæ meæ
Procul à meis vberibus atque à sedula
Fugiens alumna contulit se in exteras
Peregrinus oras. neque mihi vnquam tempore
Conspectus ex illo fuit, quo se hinc miser
Subduxit. insuper paternę me ream
Iam postulat cædis, minatúrque grauia.
Vt nec die nec nocte somno perfrui
Possim suauiter: ast imminentis horrido
Perculsa semper mortis & fati metu,
Vitam traho. Sed hoc die terroribus
Sum liberata maximis. nec est eum
Quòd ego sororémue amplius timeam illius,
Quæ mecum eodem iuncta tecto, & in meos
Sæpe nimis ingeniosa luctus inuenit
Aliquam doloris perpetuò causam noui,
Merumque nostris fugit è præcordiis
Sceleste sanguinem. Sed hæc audacia

Iam fracta conquiescet, ac diræ minæ.
Elec. Miserrimam me, nunc Orestæ tempus est
Vt calamitosam deflea sortem tuam,
Quòd morte sublatus adeo miserabili
Sæuis adhuc à matre contumeliis
Lacereris. hoccine est pię factum matris?
Cly. Tibi haud videtur: vt cū eo actū, actū est bene.
Elec. O Nemesi gemitus mortui audi flebilis.
Cly. Audiuit illa, & precibus annuit meis.
Elec. Nunc insolescere rebus aucta prosperis.
Cly. Tūque ac Orestes ista iam sedabitis.
Elec. Quicuimus nos, te sed vt sedabimus?
Cly. Magno quidem, hospes, dignus hinc es munere
Quòd linguam adeo compescuisti garrulam.
Pæd. Discedo itaque quum res bono sint in statu.
Clyt. Minimè: neque enim honori meo consuleris,
Nec eius à quo missus huc es hospitis.
Sed ingredere, & extrà sinas hanc flebili
Lugere voce sua & amicorum mala.
Elec. Quid mater ista calamitosa, tristia
Lamenta nunquid edere, atque funera
Ob lacrymosa filii luctu affici
Vobis videtur? læta ridénsque miserum
Casum abiit. ô fratrum omnium charissime,
Vt morte nunc sum perdita tua funditus!
Simúlq; spem quæ reliqua mihi adhuc supere-
Ex cordis euulsam intimo tecum sinu (rat,
Procul abstulisti: nempe viuum te patris
Aliquando vindicem affuturum, atque miseræ
Huius tuæ sororis, at quò gentium
Me conferam? sum sola, te nunc ac meo
Orbata patre. seruiendum erit mihi,
Ob temperandum nutibus erit hostium,
Tyrbæ sceleste ac execrabili, patris
Cæsoribus: quò misera recidi? in posterum
Haud amplius conuiuere illis iam mihi

Firmum ac ſtatutum eſt. huíque proxima
Portæ loco hoc hærebo, ſic ſterile exigam
Viduata amicis tempus ætatis meæ.
Mucrone ſed tranſadigat aliquis cor mihi.
Id ſicui ſit ægrè eorum qui è domo
Lamenta fundentem audiunt, dii cœlites
Magni vt locoæ ſtimauero beneficii
Si morte me multauerint! refertæ enim
Dolore vitæ nulla tangit cupiditas.
Cho. Vbinam altifremi ſæua tonantis
Fulmina: lucidus vbinam
Latitat Phœbus: ſi hæc aſpiciunt
Oculis æquis, aſperáque inhibent
Tela beneuoli?
Elec. Hei, hei, hei.
Cho. Quid lacrymaris filia?
Elec. Eheu.
Cho. Ne nimis altas edito voces.
Elec. Enecas.
Cho. Qui ſic?
Elec. Dum me ſumere ſpem iubes,
In grauiores conijcis animam
Anxietates: concidit, omnis
Diffluxit ſpes, ditis vt inferi
Nigras illi ſubiere ſpecus.
Cho. Non hæc mordeat animum cura.
Amphiareus quoque fraude mulierum
Occultatus ſeptis aureis
Sub humo Stygiis.
Elec. Hei, hei.
Cho. Imperat vmbris.
Elec. Eheu.
Cho. Meritò heu. perniciosa erat.
Elec. Domita illa fuit?
Cho. Punita fuit
Elec. Mémini, memini,

Extitit aliquis cui curæ fuit
Atroces vlciſci iniurias:
Nemo at noſtris partibus aſſider.
Nam qui fuerat nobis, abiit
Euanidus, ereptus eſt.
Cho. Ærumnoſa, ærumnis
Conflictaris grauibus.
Elec. Harum ſum vt quæ maximè
Gnara, experiens omnium.
Nec enim finis adhuc adeſt,
Sed mihi duri temporis ætas
Luctus aggregat, ex aliis nouas
Cumulat ſemper ſolicitudines.
Cho. Liquidò conſtat quæcunque refers.
Elec. Non me fruſtra quæſo,
Poſthac conſolemini.
Chor. Quid ais? cur ſolatia reſpuis?
Elec. Nullum pectoribus ſpes occupat
In noſtris locum.
Obitu fratris prorſus adempta eſt.
Cho. PRAEFIXA eſt fato mors, omnibus.
Elec. Qui ſed equeſtri infelix
In certamine ſectis
Implicitus ſuccubuit loris.
Cho. Fortuitum ac improuiſum malum.
Elec. Quî non? hoſpes in extera
Regione, abſque mea manu,
Cho. Hei mihi.
Elec. Mandatus humo, exequiarum expers,
Noſtríque miſer gemitus.
Chr. Præ gaudio immemor decori anheláque
Vt te inuenirem celeriter moui gradum:
Nã læta porto, atq; requiẽ immenſis, quibus
Es hactenus vexata, calamitatibus.
Elec. Vbinam meis adepta es auxilium malis,
Quorum medela nulla reſtat vſpiam?

Chr. Adest Orestes: id tibi persuadeas
Certò adeò, vt oculis conspicaris me tuis.
Elec. Satísne sana es misera? siccine nunc iuuat
Ridere te vtriusque nostrûm miserias?
Chr. Non per penates hoc deos dico ioco
Aut contumelia, soror: quin seriò
Nobis eum appulisse iam tibi nuntio.
Elec. Hei, hei mihi, ex quo tandem id edocta es ho-
Cuius adeo facilè adhibes verbis fidem? (minũ
Chr. Nil ex alio habeo: ipsa conspicata sum
Signa euidentia quæ mihi faciunt fidem.
Elec. Quid certi habes infausta quo immedicabilem
Sedes dolorem, & tota quibus intus flagro
Flammas & æstus?
Chr. Per deos vt audias
Te quæso, vt vbi perceperis quæ dixero,
Tum stulta demum aut seria esse iudices.
Elec. Igitur recense si quidem id tibi volupe est.
Chr. Quæcunque percepi tibi referam ordine.
Abs te digressa antiquum vt accessi ad patris
Tumulum, repletos lacte riuos conspicor
Fuso recèns, variísque bustum flosculis
Hinc inde cõspersum vndique obstupui vidẽs
Circũque spectans num quis in propinquo ibi
Loco lateret abditus mortalium.
Vbique solitudo, vbique silentium.
Accedo tumulum propius, extremo loco
Pyræ resectas iam recèns video comas.
Et simul vt aspexi, illico obtulit animo
Se nostro Orestis omnium charissimi
Mortalium consueta imago: hæcque illius
Sum suspicata reditus indicia. itaque
Dextra prehendens nil malè ominata sum.
Sed læta crebris irrigans lacrymis sinus,
Et tunc perinde ac nunc reor certissimum,
A nemine inferias profectas has, nisi

Ab eo esse. nam cui munus hoc mortalium
Te præter, aut me obire quæso conuenit?
Et me quidem haud feciſſe, neque te etiã ſcio.
Nam qua id queas ratione, cui ne ipſos quidẽ
Deos precandi gratia vnquam limine
Ab hoc pedem mouere latum liberum eſt?
Quod attinet ad matrem, animus id illius
Quſ ſuſtinere poſſet, vt faceret patri?
Nec fortè ſi feciſſet, id poſſet diu
Latêre: ſed ſunt hæc Oreſtis ſacra. ſoror,
Forti, moneo, ſis pectore. NEC enim vſque idẽ
Dæmon agitat eoſdem. hactenus nobis quidẽ
Moleſtus ac infeſtus fuit: ſed hic dies
Nunc proſper atque fauſtus illuxit, aliquem
Poſitura tantis terminum forſan malis.

Elec. Tædet tuæ miſerétque me dementiæ.

Chry. Quid? verba pariunt tibi mea moleſtiam?

Elec. Nec quorſum eas, nec ſcis animus vbi ſit tuus.

Chry. Qui non ſciam quod hiſce cõſpexerim oculis?

Elec. Obiit, miſera: fluxere lapſa iam omnia
Auxilia: in illum haud amplius ſpem colloca.

Chr. Heu ex quo id audiſti cedo mortalium?

Elec. Ab eo, ſoror, qui quum periret adfuit. (pet

Chr. Vbinã iſte quæſo eſt? mens mihi attonita ſtu-

Elec. Ingreſſus eſt lætus domum, & gratus matri.

Chr. Hei, cuius hominis illa quæ tumulo patris
Affuſa conſpexi modò libamina?

Elec. Alicuius eſſe ſuſpicor, qui mortui
Oreſtis hæc monimenta dederit manibus.

Chr. Heu me miſerrimam, vt ego vano concita
Præ gaudio celeriter accurri, tibi
Lætum iſtud allatura nuntium: interim
Ignara quæ in mala deuoluri eſſemus! at
Statim huc vbi me contuli, antiqua video
Florere damna, nouiſque adaucta iam malis.

Elec. Sic res ſe habet: ſed ſi mihi obſequi voles,

Tanto malorum fasce mox leuabimur.
Chry. Quid? vísne me resuscitare mortuos?
Elec. Nõ hoc volo, nec enim adeo mẽtis sum inops.
Chry. Quid itaque mandas mea facultas quod ferat?
Elec. Vt quod monebo haud pertimescas aggredi.
Chry. Si fuerit vtilitas aliqua, non rennuam.
Ele. NIL absque sudore geritur feliciter.
Chry. Operam tibi nauabo quoad vires ferent.
Elec. Quid perficere decreuerim, sic accipe.
Nullam esse nobis reliquam amici copiam,
Ignara non es: erebus illos abstulit.
Solæ sumus relictæ. ac auris quandiu
Vitalibus fratrem frui certum fuit,
Spes me fouebat magna tandem vindicem
Venturum eum cædis paternæ. at mortuus
Euanuit: túque vna restas nunc soror,
Cuius opem & auxiliũ expeto, nec autore me
Ac adiutrice pertimescs effero
Vitam latroni eripere, carnificem puto
Parentis Ægisthum. nec est quod amplius
Arcana te celem: quo enim vsque tandem eris
Lento adeo prædita pectore? ánne aliqua spei
Affulget aura firmioris? cui nihil
Excussæ opibus hereditatéque patria
Reliquum relictũ est, quàm facultas lacrymas
Gemitúsque fundere & dolere perpetim.
Adhæc vt hymenæi atque socii expers thori
Longæua virgo consenescas, nec fore
Id tempore vllo existimes, vt quippiam
Horũ assequaris. nec enim adeò inops cõsili est
Ægisthus homo, passurus vt tuum aut meum
Genus sit vnquam luculento cum suo
Florere damno, aut crescere. atque tu meis
Parere si non rennues hortatibus,
Primùm quidem dabis operam vt, apud inferos
Qui nunc agunt, patréque fratrémque pariter

Qua conuenit pietate venerêre & colas.
Deinde sicut libera es parentibus
Prognata summis regibus, ita in posterum
Vocabere, atque digna eo censeberis
Honore: coniugióque tanto stemmate
Iungêre digno. NAN QVE quis mortalium
Non dirigit ad honesta & ingenua oculos?
Quid multa? gloriam & perenne tibi decus
Mihíque conciliabis, his monitis meis
Obtemperans. quis ciuium, quis hospitum
Nos intuens, non talibus præconiis
Excipiet? En duas sorores, quæ domum
Seruare patriam atque pristinum in statum
Ausæ fuerunt asserere, quæ propriæ
Improuidæ atque prodigæ vitæ, omnibus
Ol m beatos rebus hostes fortiter
Letho dederunt. has amari ab omnibus
Has vnicè decet coli has conuentibus
In publicis festísque tota vrbe celebri
Insigne propter fortitudinis decus
Honore par est affici? Hæc, aliíque in hanc
Loquetur vnusquilibet sententiam,
Nec mortuas viuáque gloria deseret.
Sed pareas mihi nunc soror charissima,
Opem parenti fer, operam naua fratri,
Præsentibus me pariter & te eripe malis:
Memor interim ante oculos gerens, quàm tur- (pe sit
Viuere probrose stirpe natas nobili.
Cho. IN hisce rebus magna opus prudentia est
Hæc consulenti & audienti est vtilis.
Chr. Sed antè quàm faciam loquendi exordium
O fœminæ, si sanæ huic vel minima pars
Mentis foret, quod non facit, curam suæ
Gereret salutis. quanam enim fiducia,
Qua freta tandem spe, ipsa tam temeraria
Te, audacia armas, atque me in periculi

Consortium vocas? parum te fœminam
Expendis esse, non virum satam, hostibus
Longéque viribus & potentia imparem.
Fortuna adhæc diuúmque numina eis fauent,
Aduersa quæ nos experimur in dies.
Talem quis hominem sine suo grauissimo
Damnéque & extrema calamitate perimat?
Prospice etiam atque etiam soror, ne taliæ
Nobis facinora molientibus mala
Grauiora conciliemus his, si fortè quis
Tales sonos exaudiens eliminet.
QVID gloriam famámque consequi iuuet,
Finire vitam si probrosè cogimur?
Neque graue mortem censeo, sed, quum mori
Desideras, non posse te illud assequi.
Proinde te quæso priusquam perditum
Nos atque nostrum funditus eamus genus,
Iram refrena, animíque cohibe hos impetus.
Ego vicissim dicta nunc abs te omnia
Præstabo vt indicta maneant secretáque.
Tu modò animum tuum institue prudentius,
Tandémque, vires mensa proprias, nihil
Efficere quum imbecilla possis, cedere
Principibus & potentioribus incipe.
Cho. Obtempera. NIHIL homini prudentia
Contingere melius aut potest magis vtile.
Elec. Nihil inopinatum, aut inexpectatum. ego
Iam te sciebam ad hunc reiecturam modum
Quæcunque dicerem. mea at res hæc manu
Solius est peragenda: nec cessauero
Donec quod animus agitat effecerò semel.
Chr. Hei quàm velim quo tempore necatus fuit
Pater, te eo fuisse robore præditam:
Nunc omnia valida peregisses manu.
Elec. Natura eadem erat: mens mihi imbecillior.
Chr. Exerce vt illa firma semper hæreat.

Elec. Rectè. sed ipsa monita re non exprimis.
Chry. FERE fit, vt facinus patrans pœnas luat.
Elec. Prudentiam probo tuam, ast odi metum.
Chry. Rectè loquentem te libenter audiam.
Elec. Nunquam tuis seruire me auribus audies.
Chry. Hoc facere spatium te docebit temporis.
Elec. Discede, neque enim in te vlla spes est auxilii.
Chry. Est magna: sed animus tuus eam non capit.
Elec. Abi, matrisque quæ tibi dixi refer.
Chr. Non sic tibi malè cupio vt hoc facere velim.
Elec. Sat video quantum in dedecus me pertrahas.
Chr. In dedecus? tuæ saluti consulo.
Ele. Igitúrne, quæ tu iusta iudicas, sequar?
Chr. Vbi mente fueris saniore prædita,
Nostrûm tuis vtranque consiliis rege.
Elec. PECCARE opinari bene loquentem, graue est.
Chr. Morbum probè quo detineris exprimis.
Elec. Iusténe videor ista nunc tibi loqui.
Chr. Sed est vbi iustitia noxiam ferat.
Elec. Vt vt sit; hoc ego viuere haud velim modo.
Chr. Si feceris, me vera comperies loqui
Elec. Faciam equidem nihil extimescens has minas.
Chr. Non veritatem consili expendens mei?
Elec. RES nulla consilio nocentior malo.
Chr. Horum nihil quæ dico prorsum intelligis.
Elec. Non nunc mihi, sed nuper hæc statuta sunt.
Chr. Abeo igitur: quum nec mea tibi oratio
Possit probari, nec mihi mores tui.
Elec. Sed intrò abi, non fiet vnquam vt te sequar,
Ne si quidem sedatior quàm nunc, fores.
VANA aucupari, insignis est amentiæ.
Chr. Tu si tibi videare sapere rectius,
Sic sapito: sed malis vbi obruta senties
Periculum, tum monita laudabis mea.
Chor. Quid esse dicam aut suspicer
Quod vsitatum cernimus

Generi volucrium pio:
Quanta parentes debiles
Quibus æditæ sunt, à quibus
Teneræ educatæ, nutriant
Foueántque cura? cur eadem
Nos facere non contendimus?
AST horrisoni missa coruisco
Fulmina cœlo sæua Tonantis,
Cœlíque colens lucida sidera
Vindex scelerum Iustitia, haud diu
Flagitiosa, enormia crimina
Impunita relinquent.
O casuum humanorum
Fama nuntia, subitis
Vbique subterranea
Platonis imple regna
Rumoribus, Atridísque
Miserabilem tristémque
Casum refer. nam eorum
Afflicta sæuis feruet
Morbis domus: nec scissa
Potest sorores inter
Concordia coalescere.
Electra prodita duris
Quatitur procellis, sola
Semper peremptum querulæ
In modum lusciniæ
Luget, gemítque peremptum
Misera parentem nullo
Mortis metu perculsa.
Ac vbi geminam sumere poterit
Vindictam, tum tandem læta erit
Mœstæ orbari lumine vitæ.
Quisnam ita vero est stémate nobilis?
NEC boni s satus etiam,
Vitam agens miserrimam,

Committet vnquam vt labe
Aſpergat vlla honeſtum
Nominis decus ſui.
Seculum vt nunc tu quoque
Incidiſti in flebile,
Bella dum contra geris
Turpitudinem & dedecus!
Sed per ærumnas graues
Luctata laudem vbique
Et gloriã vna voce
Conſequuta es duplicem,
Sapientis optimæ que:
Exornata es titulis. ah
Vtinam hoſtium tuorum opes
Victrix potentiámque
Quorum premeris imperiis
Nunc manúque tyrannica,
Conteras: quando quidem
Fatis video te exerceri
Prorſus iniquis: s e d tamen ſiis non
De virtutis gradibus deiici,
Sed conſtanti fasque piúmque
Pectore colere.

Ore. Recténe docti, ó fœminæ, terimus viam
Quam deſtinauimus ingredi? precor edite.

Cho. Quid quæris? aut quid eſt quid huc diuerteris?

Ore. Iam quæro dudum Ægiſthi vbi ſit regia.

Cho. Rectè hoſpes huc ades, nec in pœnam incidit
Huius tibi quicunque fuit index viæ.

Ore. Quæ veſtrûm erit deſideratos nuntios
Adeſſe nos ei indicare quæ volet?

Cho. Hæc, nuntiam ſi fortè vis dominæſticam.

Ore. I mulier, ingreſſa indices è Phocide
Veniſſe quoſdam qui loqui Ægiſtho volunt.

Elec. Miſeræ hei mihi, vóſne eſtis argumenta qui
Sparſæq; certa fertis indicia neci?

Ore. Haud ſcio equidem quid te angat: aſt ego ſenis
Strophii rogatu adſum vt de Oreſte nuntiem.
Elec. Quid id eſt? vt ingens me pauor nunc occupat!
Ore. En, quam vides, Oreſtis exiguæ latent
Reliquiæ in arcta condita iſta pyxide.
Ele. Hei me miſerrimam. heu vt oculis conſpicor
Meis aperte onus ſepulcrúmque illius!
Ore. Si calamitatem Oreſtis & luges necem,
En corpus eius vaſculo hoc eſt abditum.
Ele. Ah per deos obteſtor hoſpes, ſi quidem
Hac tegitur vrna conditus, manibus meis
Contrectem, vt & me pariter ac meum genus
Hos miſera propter vſque plorem pulueres.
Or. Eia facite ei copiam quæcunque ſit:
Nec enim maleuolo prædita animo id expetit,
Sed aut amore mota magno mortui,
Aut vinculo id coniuncta poſcit ſanguinis.
Ele. O hominis omnium mihi chariſſimi
Triſte monumẽtum, quod reliquum adhuc eſt
Seruans Oreſtis. quàm bona ſpe decidi! (ſuper,
Hei quàm parum ſum ſuſpicata hoc te modo
Patrias reuerſurum domos! Nunc te manu
Euanidum, in nihilum redactum fero mea
Quem ſplẽdidum ablegaui ego olim clanculũ!
Mors ſed vtinam tibi ſcidiſſet ſtamina
Vitæ prius quàm dextera abreptum hac mea
Procul peregrinas te in oras mitterem,
Feráque ſurriperem nece: vt ſic mortuus
Hoc tempore hic ſaltem iaceres, patrio
Sortitus in tumulo locum. ſed nunc domo
Extorris, alienis profugus in vrbibus,
Procul à ſorore ſeparatus vltimum
Miſerè diem obiiſti, nec infauſtæ tuum
Licuit amica corpus abluere manu
Ac tribuere extremos honores, aut rogo
Miſerabile hoc eripere pondus: ſed tibi

Hoc præstitit aliena seruitium manus
Paruúmque pyxide abdidit parua. hei mihi
Quò vllo absque fructu solicita iam euanuit,
Ac, qua suaui te labore paruulum
Foui, educatio? neque tu enim tempore
Vllo fuisti charior matri ac mihi.
Me præter haud tuæ salutis anxia
Tota in domo fuit vlla: nutrix sola ego.
Semper vocata sola sum sorot tua.
Sed omnia hæc periere lapsa funditus
Qua mortem obisti luce turbans, dissipans
Instar procellæ turbidæ ex oculis procul
Euanuisti. quid opus est multis? pater
Periit, ego ob amorem tui vitæ meæ
Expers ago, te mors etiam atra sustulit.
Edunt cachinnos hostium passim cohors
Matérque (sed eo non vocanda nomine)
Insanit immodico repleta gaudio.
Cuius aliquando te affuturum vindicem
Mihi sæpe de te fama venit nuntia:
Verùm hæc tuus genius meúsque in lacrymas
Et damna sæuus vestra pessum omnia dedit,
Qui nunc loco vultus mihi charissimi
Cineres leues vmbrámque misit inutilem.
Hei mihi,
O corpus miserabile.
Hei ter me infelicem atque amplius.
Eheu, eheu.
O dulce fratris, ô mihi caput amabile.
Inauspicatum ingressus iter vt funditus
Me perdidisti, perdidisti,
Quæso sub hoc me recipe tectum, quæ nihil
Nũc sum ãplius, tecũ sim ego, q es quoq; nihil:
Stygios simul posthac habitem apud inferos.
Quã diu enĩ apud superos tibi incolumis steric
Vita, tolerauí bona maláque tecum simul.

Et nunc mori expeto, nec hoc abscedere
Tuo sepulcro. VIDEO enim tristissimis
Doloribus vacate cassos lumine.
Chor. Mortalis es Electra edita patre, id memineris:
Mortalis & Orestes fuit: caue nimio
Te maceres luctu. OMNIBVS mors imminet.
Orest. Eheu quid eloquar? vnde nunc potissimum
Petam loquendi exordium? haud equidē queo
Linguæ diutius continere vincula.
Ele. Quis te dolor habet? hósve cur profers sonos?
Orest. Vultu decoro nunquid Electra est ea?
Chor. Ea ipsa, sed agit obruta miseris malis.
Orest. Eheu nefandam tér que quatérque miseriam.
Elec. Quid, hospes, est quòd sic vicem gemas meam?
Orest. O corpus impiè atque iniquè perditum.
Elec. Nullius, hospes, quàm mea mouent te mala.
Orest. Heu cælibem sortísque vitam lugubris.
Elec. Quid est quòd oculis adeo fixis me intuens
Præcordiis suspiria trahas intimis?
Orest. Quòd nil calamitatum mearum videram.
Elec. Dic, quo mihi ea percipere cæperis modo?
Orest. Tantis videris te calamitatibus obrutam.
Elec. Sed minima prorsus è malis vides meis.
Orest. Grauioribúsne quispiam posset premi?
Elec. Vitam agere cogor cum impiis latronibus.
Orest. Quibus? quod est quod obiter effaris, malum?
Elec. Patris mei. quibus etiam necessitas
Me cogit, & vis non ferenda, vt seruiã.
Orest. Sed quis rogo est qui te adigit huc mortalium?
Elec. Mater vocatur, sed matrem factis negat.
Orest. Manuúmne vi, vel squallido vitæ modo?
Elec. Manibúsque & immunditiæ & omni denique
Genere malorum.
Orest. Nemo præsto est qui tibi
Opem ferat, sæuásque cohibeat manus?
Elec. Nemo: illũ enĩ, in quo spes mihi ónis fixa erat,

Redactum in atros obtulisti puluores.
Or. O sortis infelicis vt miseret tuæ!
Ele. Tu solus adeò iam, hospes, es mortaliu n
Horum malorum quem subitmiseratio.
Or. Et solus adsum tua simul defleus mala.
Ele. Cognatus aliqua parte nobis aduenis.
Or. Dicam tibi, modò velit silentium
Hæc mulierum præstare turba beneuolé.
Ele. Nil metue: fidis ista dices auribus.
Or. Vasculum itaque hoc depone, disces omnia.
Ele. Ne per deos te obtestor hospes, id iube.
Or. Obtempera iussis, tibi id fraudi haud erit.
Ele. Ne aufer quod animo maximè charū est meo.
Or. Nulla sinam ratione.
Ele. Me miserrimam:
Ah sic sepulcro Oresta priuabor tuo?
Or. Bene ominare, non enim iustè gemis.
Ele. Quid? mortuúmne iniuria fratrem gemo?
Or. Non iure nunc erumpis in tales sonos.
Ele. Frater probrosè sic mihi eripitur meus?
Or. Nil fit probrosè. Here sic non est tuum.
Ele. Qui sic, manu corpus quú Orestis fero mea
Or. Non est Orestis, ficta tantùm oratio est.
Ele. Vbinam igitur miseri sepulcrum fratris est?
Or. Nusquam, qui enim? viui sepulcrū nullibi est.
Ele. Quid ais precor?
Or. Non falsa sunt quæ nuntio
Ele. Vitáne fruitur ille?
Or. Opinor: siquidem
Nunc me frui vita vides.
Ele. Túne es igitur?
Or. En annulum hunc parentis inspicito mei:
An vera narrem colligere facilè hinc queas.
Ele. O fausta lux & amabilis.
Or. Fausta fateor.
Ele. Adésne frater omnium charissime?

Satis

Or. Satis est probatum: latius ne inquirito.
Ele. Manibus teneo nunc te meis.
Or. In posterum
Semper tenebis.
Ele. Fœminæ ô charissimæ
Vrbísque ciues huius, ecce subdola
Iam machinatione Oresten mortuum,
Videtis incolumi re dissè corpore.
Chor. Videmus illum ô filia, atque percitæ
Veteris meu oria calamitatis, humidis
Genas tumentes irrigamus lacrymis.
Ele. Præsentia hominis omnium ô charissimi:
Optatus ades, ô frater, ades, inquam, mihi.
Nunc inuenis, nunc longo ab hinc quæ tépore
Desiderasti cernere, vides omnia.
Or. Adsum quidem, sed adhuc silentio est opus.
Ele. Cur quæso?
Or. Satius tacere est, nequis intus audiat.
Ele. Sed per nunquam temeratæ sacra
Casta Artemidis, nullo posthac
Tempore in animum potero inducere
Vt eas quæ intus iam sunt fœminas,
(Onus hoc semper dico superfluum)
Vt soleo ante hac, nunc formidem.
Or. Sed Mars caue ne fœminarum inter gregem
Lateat alicubi. docta es experientia.
Ele. Eheu, ah ah,
Non obscurum, quódque obliuio
Nullo extinguet tempore
Nunc refricas malum.
Or. Memini, scióque: sed vbi primùm occasio
Se obtulerit, hac de re loquemur latius.
Ele. Hei nullum mihi, nullum tempus
Hæc declamare omnibus in locis
Esse potest inidoneum.
Libertas mihi linguæ.

Semper adempta, at nunc vix reddita est.
Or. Fateor quidem: seruare porrò adnitere.
Elec. Quidnam aggressura?
Or. NON longa tert colloquia breuitas téporis.
Elec. Quod iam hoc loquẽdi tempus opportunius?
Quisue reditu lætus tuo compescere
Linguam queat? nã præter omniũ spẽ atq; id
Quod exprimi verbis queat, te conspicor.
Or. Me conspicata es quum deorum numina
Repetere patrias adegerunt domos.
Elec. Multis superat partibus
Lætitia ista priorem.
Si superorum impulsu numinum
Nostra ad limina tuleris gressus,
Magnæ id prosperitatis ego loco
Vt ducam, mens præsaga monet.
Or. Est nimiis vbi cohibere gaudii impetus
Verear tui. rursúsque non metuo minus
Ne victa gaudio tibi accersas malum.
Elec. Immensi hei post spatium temporis
Tandem dignatus viam es
Carpere plurimis
Optatam mihi votis,
Inque meum prodire aspectum,
Ne me tanto posthac concuti
Gemitu videas.
Or. Quid non faciam?
Elec. Fac semper sim tecum pariter,
Ac te te coràm intuear.
Ne hanc mihi, quæso, voluptatem adimas.
Or. Quin mihi volupe est conspici ab aliis.
Elec. Hac igitur in re mihi fidem astringis tuam?
Or. Astringo.
Elec. Vox inexpectata, amicæ,
Nunc meis insonuit auribus.
Ira quædam expers soni atque muta

Me tenebat, auriúmque erat
Impeditus vsus. at nunc
Te habeo, suaui perfruor tuo
Frater aspectu. quam amœnitatem
Ne quidem atrocissimæ
Mihi calamitates memoria
Tempore vllo excutere poterunt.
Or. Superfluas verborum omitte nænias,
Neque id refer, qua prædita maleuolentia
Sit mater, Ægisthus vt opes exhauriat,
Domúmque nostram vt impudenter dissipet.
Profundat, omnia laceret. nam fabulis
Elaberetur temporis opportunitas. (est.
Verùm id quod imprimis facere nostra inter-
Quódque hora præsens postulat, nunc explica
Qua sit via, clámne an gerenda res palàm,
Capitalium vt tandem cachinnos hostium
Coerceamus. at ita tu te compares
Vultúmque cõponas, domũ ne vbi iã erimus
Ingressi vterque, lætiorem atque solita est
Te mater esse deprehendat. sed gemens
Simulabis è verbis capere luctum meis.
Ad summum enim fortuna vbi nos prospera
Rerum cacumen duxerit, tunc libere
Gaudere, tunc tidere licitum erit affatim.
Elec. Mi frater, id quod gratum erit tibi, mihi
Gratum etiam erit. nã gaudiũ quo nũc fruor.
Non à me initium sumpsit, abs te vno integrũ
Proficiscitur, nec si lucrum ingens alicubi
Mihi sit paratum, facere vel leuissimum
Velim quod ægrè esse tibi possit: quid aliud
Quàm tam fauenti nunc reluctare, deo?
Sed scis vt intus res se habeat: audisti enim
Ægisthum abesse ab ædibus, verùm in domo
Matrem esse, quam ne fronte me cernat hilari
Lætáque, non vereare: nam vetus odium

Pectori etiamnum fixius inhæret meo,
Adeóque vultum quando conspicio tuum,
Augetur, vt stillantibus semper genæ,
Præ gaudio humidæ lacrymis fluant.
Nam quo modo vnquã temperare à lacrymis
Mihi queam, quæ temporis puncto breui
Et mortuum viuúmque te conspexerim?
O casum inexpectatum! ego si nunc patrem
Viuum viderem huc ferre gressus, id loco
Non ducerem miraculi, nec imaginem
Existimarem falsam, at ipsum cernere
Me firmiter statuerem: ita affecisti animum
Hodie meum. proinde quum hanc emensus es
Viam, atque nobis redditus, vt animus feret,
Negotium auspicare. sola ego dum fui,
Semper animo alterutrum experirier meo
Certum ratúmque sedit, aut seruare me,
Si possẽ, honestè, aut certè honestè occũbere.

Or. Sis tacita, nam crepare regiæ fores
Ab exeunte aliquo audio.

Ele. Ite intrò hospites,
Noua quũ adferatis, quæ vt domo haud arcẽda sint,
Sincera nulli sic quoque ferũt gaudia.

Pæd. Fatui ô ter & quater, atque mentis impotes,
Tam parua vitæ curane vos vestræ habet?
Quid cogitem? an mens ista vobis insita est
Primis ab annis? non propinqua pericula,
Sed maximis circundatos vos vndique
Nunc esse non perpenditis malis? ego his
Custos nisi egissem diu excubias locis,
Iam dicta factáque vestra, quàm ipsi vos, prius
Penetralia subissent domus. Sed hoc ego
Ne fieret, operam sedulò interea dedi.
Longa hac igitur ambage, si modò sapitis,
Verborum omissa, vocibúsque gaudium
Nil præter insuetum sonantibus, domus

Subite tectarem aggredi opportunitas.
Hortatur: ATQVE casibus in huiusmodi
Periculosa semper est cunctatio.
Or. Quando mihi intrò nūc eundū est, quo in statu
Res posita nostra est?
Paed. Optimo, nemo omnium
Futurus est qui te poterit agnoscere.
Or. Iam mortem obisse me tulisti nuntium?
Paed. Apud hos es vnus inferis ex manibus.
Or. Fama háene gaudét? aut quæ eorū oratio est?
Paed. Perfectum vbi fuerit negotium, omnia
Tibi explicabo. at nunc eorum (vti video)
Partim bene, quidé res se habet, partim malé.
Elec. Quis iste sit, frater, precor mihi dicito.
Or. Nostíne eum?
Elec. Non quod sciam, neque in animum
Reuocare quisnam sit queo.
Or. Itáne es immemor
In cuius olim tradidisti me manum?
Elec. In cuius oro? quidnam ais?
Or. Per quem fui
Clàm prouidentia, soror, septus tua
In fertiles transmissus agros Phocidis.
Elec. Hic illéne est tum temporis qué ex omnibus
Solum, patre necato, fidelem repperi?
Or. Ille ipse. quæso longioribus diem
Ne conteras sermonibus.
Elec. Lux omnium
O fulgidissima tutor ô solus domus,
Columénque stirpis vnicum Agamemnoniæ,
Quî huc appulisti? túne es ille plurimis
Qui vindicasti hunc atque me ex laboribus?
Charissimæ ô manus, in obsequium pedes
Promptissimi nostrum. cedo quæ causa te
Permouit vt tuum in me amorem tandiu
Celaueris, réfque mihi iucundissimas

Pamæ inuolucro nubilans triſtiſſimæ,
Propè me en ecaris? ô pater ſalue, patrem
Coràm intueri iam mihi videor meum.
Salue atque ſcito peſſimè me odiſſe te
Horæ vnius momento, amaſſéque plurimùm.

Ped. Sat eſt: quæ ego geſſi interim abſens dum fui,
Et noctium & multi dierum circuli
Voluentur, iſta qui tibi, Electra, omnia
Certò indicabunt. Itaque nunc appello vos
Qui aſſiſtitis, moneóque tempus rem aggredi.
Expoſcere. Clytæmneſtra ſola, in ædibus
Vir nullus eſt: ſi rem trahatis longius,
Id cogitate pariter hîc futurum opus
Cûmque his & aliis præditis prudentia
Maiore, cúmque dimicare pluribus.

Ore. Res longiores noſtra rennuit moras
Pylades amice, proin de quamcelerrimè
Eamus intró. ſupplicemus patriis,
De lubra quicunque hæc colunt, penatibus.

Ele. O rex Apollo audi hos propenſis auribus,
Paritérque quas purè tibi fundo preces.
Quæ multa ſæpe, vti mea facultas tulit,
Larga ſacraui munera tibi dextera.
Nunc ô Lycæe Apollo poſtulo, peto,
Tibi ſupplico, cœpti huius vt ſis benuolus
Adiutor: oſtendas quibus dii præmiis
Flagitia conſueuere honorare impia.

Cho. En quò non prorumpit gentium
Dirum Mauors profians ſanguinem!
En metuendi ſæuíque canes
Iuſti flagitiorum vindices
Paſſim intima nunc atria obambulant
Nullo fugiendi pede.
Haud noſtra procul hinc nunc abſunt
Tacitæ ſomnia noctis:
Impendent cruicibus.

Stygiorum vindex & tutor manium
Famosa dolo tecta ingreditur:
Antiquissque scatentes opibus,
Dextera acuta gerens iacula recèns
Diro sparsa cruore,
Ad patris conscendit sedes.
Prognatus Maia Mercurius
Insidiosum moritam illorum
In mortem adducit dolum:
Neque longas nectet moras.

Ele. Iam operi viri incumbunt amicæ ô fœminæ.
Ch. Quî sic? quid aggrediuntur?
Ele. Illa quidem suo
Ornat lebetem iam sepulcro, at imminent
Isti illius capiti.
Ch. Sed hoc quidnam sibi
Vult quòd tu adeo proruperis subitò foras?
Ele. Fidas vt excubias agam, ne fortè clàm
Ægisthus introcat reuersus.
Cl. Hei, hei, hei, hei,
Ah tecta funestæ domus,
Orbata amicis plena sunt cæsoribus.
Elec. Clamatur intus, nunquid auditis sonos?
Cho. Omnino inaudita audio. horreo metu.
Cly. Miseræ hei mihi Ægisthe, vbi, vbinã tu es gen
Elec. En rursus audio strepitum. (tium?
Cly. O fili, ô matris,
Fili precor miserere quę te protulit.
Elec. Sed illius nec tu misertа es, nec patris
Qui genuit illum.
Chor. O vrbem infaustam: progeniem ô
Miseram vt fato corruis
Infelix iam momentaneo!
Cl. Ah, icta vulnus sentio.
Elec. Quin duplicem
Infligę plagam si potes.

Cly. Rursum hei mihi.
Elec. Ægisthus vtinam hîc adforet dirus simul.
Cho. Nunc imprecationum
Aspicite quæso effectus.
Tellure viuunt obruti:
Crudelium en latronum
Efflagitant manes cruorem.
Elec. En appropinquant.dextera tepido dei
Stillat cruore Martis:vix possum eloqui.
Vt res Orestæ nunc se habent?
Or. Quod attinet
Quidem ad domesticos,bene omnia:vera si
Sunt Delphici responsa fatidica dei.
Iacet misera peremptamne metue amplius
Materna ne adferat tibi vllum dedecus
Iniuria.
Cho. At silete quæso. Ægisthum enim
Video eminus venientem.
Elec. Retrò ferte gradum ocyus.
Non iam cernitis aduentare
Vt lætus è suo
Graditur suburbano reuersus?
Cho. Latæ ad limina portæ
Vos quamcelerrimè abripite,
Vt pro votis posteriora
Sicut priora vobis
Omnia cedant.
Or. Animo sis bono.
Peragentur arbitratu
Omnia pro tuo.
Elec. Quin eò contendimus?
Or. Discedo.
Elec. Iam mihi posthac cura erit vnica
Paucos illius leuésque
Auribus instillare sonos.nam
Non leue res ea momentum adferet,

Vt ventis veluti subuectus
Ritè secundis ad Iustitiæ
Descendat certamen.

Æg. Quæ vestiûm vbi sint hospites qui è Phocide
Venêre, nouit? nuntiasse eos ferunt
Equestri Orestem interemptum prælio.
Te interrogo: te pessima, inquam, interrogo.
Nam, quæ tua hactenus fuit superbia
Audaciáque, quando ille maximè tibi
Curæ fuit semper etiam inter cæteros:
Non dubito quin certissima queas dicere.

Elec. Scio. quî enim sim ignara casus, qui ex meis
Hominem mihi iam sustulit charissimum?

Æg. Non indicabis mihi vbinam sint hospites?

Elec. Sunt intus, atque rem hospitali tessera
Fecere dignam.

Æg. Quid? certò igitur eum esse mortuum asserûn?

Elec. Re ipsa id palàm fecêre, non verbis modó.

Æg. Igitúrne adest, videre vt manifestè eum
Possimus omnes?

Elec. Sanè adest: spectaculum
Cernes cruentum & triste.

Æg. Præter vt tuum
Lætissima mihi nuntias morem!

Elec. Caue
Ne fortè noxio insolescas gaudio.

Æg. Tace. tace inquam. Regiæ nunc omnibus
Palatii portæ aperiantur, quotquot &
Argos vetus, quot & Mycenas incolunt,
Vt inter illos fortè siquis antea
Vanæ tumore fuerit elatus spei,
Huius cadauer nunc intuens mortui
Os præbeat fræuis lubentius meis,
Neque vindicem me nactus atque principem
Altos superbo proflet corde spiritus.

Elec. At hæc, quod ad me pertinet, peracta sunt:

Longáque tandem ætate iam prudentiot
Concedere didici potentioribus.
Æg. O Iuppiter, quod conſpicor ſpectaculum!
Non caſus hic vacat odio. ánne iſta Nemeſis
Patrauit? haud dum dicere illud audeo.
Velamen ocyus omne ab oculis tollite,
Meis vt irrigetur etiam lacrymis.
Or. Ipſe remoue: non eſt meum, at potius tuum,
Videre & appellare verbis comiter.
Æg. Recte mones, obtemperabo: ſed tu abi,
In ædibus alicubi Clytæmneſtram voca.
Or. En in propinquo adeſt, alibi eam ne quærito.
Æg. Eheu quid eſt quod video?
Or. Quem verere? quis
Eſt cuius haud noviſſe vultum te innuis?
Æg. Quorumnam in hominum media captus incidi
In retia miſer?
Or. Multa iam loquutus es
Viuus etiamnum, verba: nec ſentis tua
Commune neſcio quid habere mortuis?
Æg. Intelligo vocem. hei mihi nemo eſt homo,
Si non Oreſtes verba: nunc mecum facit.
Or. Nunc tandem es augur optimus, ſed hactenus
Falſus furſti ſemper.
Æg. Ah perii miſer,
Id ſentio. Sed pauca fas ſit, te precor,
Quæ ſuggerit animus mihi eloqui.
Elec. Nihil
Per te deos frater rogo permiſeris
Vlterius hunc loqui, ſuáſque extendere &
Protrahere fabulas. QVID enì homini, cedo,
Preſſo malis iámque morituro temporis
Prodeſſe parui acceſſio aut lucrum queat?
Celerrimè illum occidito, occiſúmque mox
Mandes ſepulcro eiuſmodi quo dignus eſt.
Procul oculis remoue meis: nãque vnicũ hoc

Veteribus adferet remedium miseriis.
Or. Oeyus abi intrò, nulla nunc de friuolis
Est instituta quæstio sermonibus.
De capite agetur mox tuo.
Æg. Quid in domum
Me pertrahis? si pulchrum honestúmq; facinus
Aggredere, latebrísne ut tenebris tibi opꝰ est?
Or. Iubere desine: confer in eum te locum
Quo perfide patrem trucidasti meum,
Vt tu quoque in eodem necé meritá oppetas.
Æg. Sic comparatum fati video legibus,
Hæc tecta semper vti futura cernãt Pelopidûm
Præsentiáque mala.
Or. De tuis vates tibi
Certissimus ego sum.
Æg. Non est patris tibi quod artes vendices.
Or. Obloquere multa, & interim ducis moras.
Moue gradum.
Æg. I præ.
Or. Quin tibi præeundum erit.
Æg. Num moliturum me fugam vereris?
Or. At
Faxo quidem ne suauiter necem oppetas.
Ictum hunc tibi seruato. VERVM vltricibus
Omnes statim pœnis coerceri æquum erat,
Et iura sacris constituta legibus
Qui transgredi aut conuellere audent impiè,
Vt morte digna plecterentur protinus:
Non tanta scelerum vbique colluuies foret.
Chor. O progenies Atrei:
Vt per sæua pericula
Multáſque per ærumnas
Vix audaci hoc vix tandem impetu
In libertatem te
Asseruisti pristinam!

EVRIPIDIS HECUBA Græca, cũ interpretatione Latina ad verbum.

PERSONAE FABVLAE.

POLYDORI *occisi vmbra.*
HECVBA *regina Troianorum.*
CHORVS *mulierum Troianarum.*
POLYXENA *filia Hecubæ.*
VLYSSES.
TALTHYBIVS *præco.*
ANCILLA *Hecubæ.*
AGAMEMNON *rex.*
POLYMESTOR *Thracum tyrannus.*

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ
ΕΚΑΒΗ.

Ηκω νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας
λιπὼν, ἵν' ᾅδης χωρὶς ᾤκισται θεῶν,
Πολύδωρος Εκάβης παῖς γεγὼς τῆς Κισσέως,
Πριάμου τε πατρός· ὅς μ', ἐπεὶ Φρυγῶν πόλιν
κίνδυνος ἔσχε δορὶ πεσεῖν Ελληνικῷ,
δείσας ὑπεξέπεμψε Τρωϊκῆς χθονός,
Πολυμήστορος πρὸς δῶμα Θρηϊκίου ξένου·
ὃς τὴν ἀρίστην Χερρονησίαν πλάκα
σπείρει, φίλιππον λαὸν ἀνθύνων δορί.
πολὺν δὲ σὺν ἐμοὶ χρυσὸν ἐκπέμπει λάθρα
πατὴρ, ἵν' εἴ ποτ' Ιλίου τείχη πέσοι,
τοῖς ζῶσιν εἴη παισὶ μὴ σπάνις βίου,
νεώτατος δ' ἦν Πριαμιδῶν· ὃ καί με γῆς
ὑπεξέπεμψεν· οὔτε τὰ φέρειν ὅπλα
οὔτ' ἔσχος οἷός τ' ἦν νέῳ βραχίονι.
ἕως μὲν οὖν γῆς ὄρθ' ἔκειθ' ὁρίσματα,
πύργοι τ' ἄθραυστοι Τρωϊκῆς ἦσαν χθονός,
Εκτωρ τ' ἀδελφὸς οὐ μὸς ηὐτύχει δορί,
καλῶς παρ' ἀνδρὶ Θρῃκὶ πατρῴῳ ξένῳ
τροφαῖσιν ὥς τις πτόρθος ηὐξάμην τάλας·
ἐπεὶ δὲ Τροία θ' Εκτορός τ' ἀπώλετο

EVRIPIDIS

HECVBA.

7 VEnio defunctorum latebra & caliginis portis
Relictis, (ubi Pluto in sedib⁹ collocat⁹ est scor
Polydor⁹, Hecubæ fili⁹ nat⁹ [filia] Cisseï (sim à dijs)
Priami que patris: qui me, postquã Troianorũ urbẽ
Periculum inuasit hasta ne caderet Græca,
Metuens, clàm emisit ex Troiana terra
Polymestoris ad domum Thracij hospitis,
Qui præstantissimam Cherrhonesiam plagam
Seminat, equestrem populum regens hasta.
Multum uerò mecum auri emittit occultè
Pater: ut si quando Ilij mœnia caderent,
Viuentibus filijs non esset penuria uictus.
Minimus autẽ natu erã Priamidarũ, quã ob tiã
Clàm emisit: neq; enim ferre arma, (rẽ me ex terra
Neque hastam potis eram puerili brachio.
Quandiu quidem igitur terræ recti stabãt termini
Turrésque illæsæ Troianæ erant terræ,
Hectórque frater meus feliciter rẽ gerebat hasta:
Bene apud uirum Thracem, patrium hospitem
Alimentis quasi quispiã surculus, crescebã miser.
Postquã uerò Troia, Hectorísque periit

Anima, & paternus focus euersus est,
Ipse uerò ad aram Deo ædificatam cadit
Mactatus Achillis à filio sanguinario:
Interficit me auri miserum gratia
Hospes paternus: & quũ interfecisset, in procellas
Abiecit, ut ipse aurum in domo haberet. (maris
Iaceo autem in littore, interdum in maris æstu
Multis circuitibus undarum agitatus,
Indefletus, insepultus. nũc uerò propter matrẽ cha-
Hecubam prosilio, corpore relicto meo, (ram
Tertiam iam lucem uersans in sublimi,
Quandiu in terra hac Cherrhonesia
Mater mea infelix ex Troia adest.
Omnes uerò Achiui naues tenentes, quieti
sedent in littore huius Thraciæ terræ.
Pelei nanque filius super tumulum apparens
Continuit Achilles totum exercitum Græcum
Domum uersus dirigentes marinum remum.
Petit uero sororem meam Polyxenam
Tumulo charam uicti mam & honorariũ accipere:
Et potietur hoc, neque indonatus amicis
Erit à uiris. fatum uero impellit
Mori sororem meam hac die.
Duorum uero liberorum duo cadauera aspiciet

ψυχὴ, πατρῴα θ' ἑστία κατεσκάφη,
αὐτὸς δὲ βωμῷ πρὸς θεοδμήτῳ πιτνεῖ,
σφαγεὶς Ἀχιλλέως παιδὸς ἐκ μιαιφόνου.
κτείνει με χρυσοῦ τὸν ταλαίπωρον χάριν
ξένος πατρῷος· καὶ κτανὼν, ἐς οἶδμ' ἁλὸς
μεθῆκ', ἵν' αὐτὸς χρυσὸν ἐν δόμοις ἔχῃ.
κεῖμαι δ' ἐπ' ἀκταῖς, ἄλλοτ' ἐν πόντου σάλῳ,
πολλοῖς διαύλοις κυμάτων φορούμενος,
ἄκλαυστος, ἄταφος· νῦν δ' ὑπὲρ μητρὸς φίλης
Ἑκάβης ἀΐσσω, σῶμ' ἐρημώσας ἐμόν,
τριταῖον ἤδη φέγγος αἰωρούμενος,
ὅσον περ ἐν γῇ τῇδε Χερρονησίᾳ
μήτηρ ἐμὴ δύστηνος ἐκ Τροίας πάρα.
πάντες δ' Ἀχαιοὶ ναῦς ἔχοντες, ἥσυχοι
θάσσουσ' ἐπ' ἀκταῖς τῆσδε Θρηϊκίας χθονός.
ὁ Πηλέως γὰρ παῖς ὑπὲρ τύμβου φανεὶς,
κατέσχ' Ἀχιλλεὺς πᾶν στράτευμ' Ἑλληνικὸν,
πρὸς οἶκον εὐθύνοντας εἰναλίαν πλάτην.
αἰτεῖ δ' ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν Πολυξένην
τύμβῳ φίλον πρόσφαγμα καὶ γέρας λαβεῖν.
καὶ τεύξεται τοῦδ', οὐδ' ἀδώρητος φίλων
ἔσται πρὸς ἀνδρῶν. ἡ πεπρωμένη δ' ἄγει
θανεῖν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν τῇδ' ἡμέρᾳ.
δυοῖν δὲ παίδοιν δύο νεκρὼ κατόψεται

μήτηρ, ἐμοῦ τε τῆς τε δυστήνου κόρης.
φανήσομαι γὰρ, ὡς τάφου τλήμων τύχω,
δούλης ποδῶν πάροιθεν ἐν κλυδωνίῳ.
τοὺς γὰρ κάτω θένοντας ἐξηπτησάμην
τύμβου κυρῆσαι, κεἰς χέρας μητρὸς πεσεῖν.
τοὐμὸν μὲν οὖν ὅσον περ ἤθελον τυχεῖν,
ἔσται. γεραιᾷ δ' ἐκποδὼν χωρήσομαι
Εκάβη. περᾷ γὰρ ἥδ' ὑπὸ σκηνῆς πόδα
Αγαμέμνονος, φάντασμα δεμαίνουσ' ἐμόν.
φεῦ ὦ μῆτερ, ἥτις ἐκ τυραννικῶν δόμων,
δούλειον ἦμαρ εἶδες· ὡς πράσσεις κακῶς,
ὅσον περ εὖ ποτ' ἀντισηκώσας δέ σε
φθείρει θεῶν τις τῆς πάροιθ' εὐπραξίας.
Εκα. Αγετ' ὦ παῖδες τὴν γραῦν πρὸ δόμων,
ἄγετ' ὀρθοῦσαι τὴν ὁμόδουλον νῦν
Τρῳάδες ὑμῖν, πρόσθεν δ' ἄνασσαν.
λάβετε, φέρετε,
πέμπετ', ἀείρατέ μου δέμας,
γεραιᾶς χερὸς προσλαζύμεναι.
κἀγὼ σκολιῷ σκίμπωνι χερὸς
διερειδομένα, σπεύσω βραδύπουν
ἤλυσιν ἄρθρων προτιθεῖσα.
ὦστεροπὰ Διὸς ὦ σκοτία νὺξ,
τί ποτ' αἴρομ' ἔννυχος οὕτω

Mater, meúmque, & huius infelicis puellæ.
Apparebo enim, ut sepulturam infelix consequar,
Ancillæ ante pedes in undis. (trauí
Nam ab illis quibus est potestas apud inferos impe-
Vt tumulo potirer & in manus matris inciderem.
Meum igitur, quantum uolebam consequi,
Erit. sed ab anu procul secedam
Hecuba: profert enim ipsa pedem sub tentorium
Agamemnonis, phantasma metuens meum.
Ah mater quæ ex regis ædibus,
Seruilem diem uidisti, ut [tam] infeliciter agis
Quàm feliciter olim. at te, æquo libramine usus,
Perdit deorum aliquis pro pristina felicitate.
Hec. Ducite ô puellæ anum ante domum, 9
Ducite erigentes conseruam nunc
Troianæ uobis, antè uero reginam.
Prehendite, gestate,
Deducite, attollite meum corpus
Senili manu apprehendentes.
Et ego curuo scipione manum
Annixa accelerabo tardigradum
Gressum articulorum promouens.
O fulgur Iouis, ô tenebrosa nox,
Quid tandem excitor de nocte sic

Terroribus, spectris? ô ueneranda terra
Nigras alas habentium mater somniorum,
Abominor nocturnam uisionem,
Quam de filio meo
Qui seruatur in Thracia,
De Polyxenáque chara
Filia per insomnia uidi.
Vidi enim terribile usum,
Didici, cognoui.
O terreni dij seruate filium meum,
Qui solus domus ancoráque meæ
Ntualem Thraciam incolit
Hospitis paterni sub tutela. Erit aliquid nouum,
Veniet aliquod carmen lugubre luctuosis.
Non unquam mea mens sic indesinenter
Horruit, metuit.
Vbi tandem diuinam Heleni animam
Aut Cassandræ aspiciam, ô Troades,
Vt mihi interpretentur somnia?
Vidi enim uariam ceruam
Lupi cruento ungue maclatam,
Ex meis genibus auulsam per uim
Miserabiliter. Et hoc terriculamentum
Venit super summum tumuli uerticem

δείμασι, φάσμασιν; ὦ πότνια χθὼν
μελανοπτερύγων μᾶτερ ὀνείρων,
ἀποπέμπομαι ἔννυχον ὄψιν,
ἂν περὶ παιδὸς ἐμοῦ
τοῦ σωζομένου κατὰ Θρήκην,
ἀμφὶ Πολυξένης τε φίλης
θυγατρὸς δι' ὀνείρων εἶδον.
εἶδον γὰρ φοβεραὶ ὄψιν,
ἔμαθον, ἐδάην.
ὦ χθόνιοι θεοὶ, σώσατε παῖδ' ἐμὸν,
ὃς μόνος οἴκων ἄγκυρά τ' ἐμῶν,
τὴν χιονώδη Θρήκην κατέχει,
ξείνου πατρῴου φυλακαῖσιν. ἔσται τι νέον,
ἥξει τι μέλος γοερὸν γοεραῖς.
οὔποτ' ἐμὰ φρὴν ὧδ' ἀλίαστος
φείσει, ταρβεῖ.
ποῦ ποτε θείαν Ελένου ψυχὰν
ἢ Κασάνδρας ἐσίδω, Τρῳάδες,
ὥς μοι κρίνωσ' ὀνείρους;
εἶδον γὰρ βαλιὰν ἔλαφον
λύκου αἵμονι χαλᾷ σφαζομένην,
ἀπ' ἐμῶν γονάτων σπασθεῖσαν ἀνάγκᾳ
οἰκτρῶς. καὶ τόδε δεῖμά μοι
ἤλυθ' ὑπὲρ ἄκρας τύμβου κορυφᾶς

φάντασμ' Αχιλλῆος·
ἤτει δὲ γέρας τῶν πολυμόχθων
τινὰ Τρωϊάδων.
ἀπ' ἐμᾶς οὖν ἀπ' ἐμᾶς τόδε παιδὸς
πέμψατε δαίμονες, ἱκετεύω.
Χο. Εκάβη, σπουδῇ πρὸς σ' ἐλιάσθην
τὰς δεσποσύνους σκηνὰς προλιποῦσα,
ἵν' ἐκληρώθην καὶ προσετάχθην
δούλη, πόλεως ἀπελαυνομένα
τῆς Ιλιάδος, λόγχης αἰχμῇ,
δορίθηρατος πρὸς Αχαιῶν·
οὐδὲν παθέων ἀποκουφίζουσ',
ἀλλ' ἀγγελίας βάρος ἀραμένα
μέγα, σοί τε γυναὶ κήρυξ ἀχέων.
ἐν τὰρ Αχαιῶν πλήρει ξυνόδῳ
λέγεται δόξαι σὴν παῖδ' Αχιλλεῖ
σφάγιον θέσθαι. τύμβου δ' ἐπιβὰς
οἶσθ' ὅτε χρυσέοις ἐφάνη σὺν ὅπλοις,
τὰς ποντοπόροις δ' ἔσχε σχεδίας,
λαίφη προτόνοις
ἐπερειδομένας,
τάδε θωύσσων·
ποῖ δὴ Δαναοὶ
τὸν ἐμὸν τύμβον στέλλεσθε

Spectrum Achillis.
Petebat uero munus, calamitosarum
Quandam Troadum.
A mea igitur, à mea hoc filia
Auertite dij, supplico.
Chor. Hecuba sedulo ad te fugi
Herilia tentoria deserens,
Vbi sorte data sum & ordinata
Serua, ex urbe abacta
Iliade hastæ acie,
Hasta capta ab Achiuis:
Nihil malis leuans,
Sed nuntij onus portans
Grande, tibique mulier præco dolorũm.
Nam in Achiuorum pleno concilio
Dicitur decretum esse, tuam filiam Achilli
Victimam fieri. Tumulum nanque quũ ascẽdisset,
Scis quando aureus apparuit cum armis,
Pontigradas uero continuit rates
Vela rudentibus
Suffulta habentes,
Hæc clamans:
Quônam Græci
Meum tumulum proficiscimini

Inhonoratum relinquentes?
Magnæ uerò contentionis orta est tempestas:
Sententia uerò processit diuersa in Græcorum
Exercitu bellicoso: illis quidem ut daretur
Tumulo uictima, illis uerò non uidebatur.
Erat uerò quidem tuum studens bonum
Fatidicæ bacchæ qui habet
Thalamum Agamemnon.
Thesidæ uerò, rami Athenarum,
Duorum sermonum autores erant:
Sententia autem una conueniebant,
Achilleum tumulum coronandum esse
Sanguine uirenti. Cassandræ uero
Torum non dicebant Achilleæ
Præponendum esse unquam hastæ.
Studia uero sermonum controuersorum
Erant paria quodammodo, priusquam uersutus,
Rhetor, suauiloquus, gratiam populi captans,
Laertiades persuadet exercitui,
Non optimum Græcorum omnium
Seruiles propter uictimas repellere:
Nequis dicat apud Proserpinam
Stans ex mortuis,
Quòd ingrati Danai erga Danaos

ἀγέραστον ἀφέντες;
πολλῆς δ' ἔριδος συνέπεσε κλύδων.
δόξα δ' ἐχώρει δίχ' ἀν' Ἑλλάνων
στρατὸν αἰχμητὴν, τοῖς μὲν διδόναι
τύμβῳ σφάγιον, τοῖς δ' οὐχὶ δοκοῦν·
ἦν δὲ τὸ μὲν σὸν σπεύδων ἀγαθὸν,
τῆς μαντιπόλου βάκχης ἀνέχων
λέκτρ' Ἀγαμέμνων·
τὼ Θησείδα δ' ὄζω Ἀθηνῶν,
δισσῶν μύθων ῥήτορες ἦσαν·
γνώμη δὲ μιᾷ συνεχωρείτην,
τὸν Ἀχίλλειον τύμβον στεφανοῦν
αἵματι χλωρῷ· τὰ δὲ Κασάνδρας
λέκτρ' οὐκ ἐφάτην τῆς Ἀχιλλείας
πρόσθεν θήσειν ποτὲ λόγχης.
σπουδαὶ δὲ λόγων κατατεινομένων
ἦσαν ἴσαι πως, πρὶν ὁ ποικιλόφρων,
κόπις, ἡδυλόγος, δημοχαριστὴς
Λαερτιάδης πείθει στρατιὰν,
μὴ τὸν ἄριστον Δαναῶν πάντων,
δούλων σφαγίων οὕνεκ' ἀπωθεῖν·
μηδέ τιν' εἰπεῖν παρὰ Περσεφόνῃ
στάντα φθιμένων,
ὡς ἀχάριστοι Δαναοὶ Δαναοῖς

τοῖς οἰχομένοις ὑπὲρ Ἑλλήνων,
Τροίας πεδίων ἀπέβησαν.
ἥξει δ' Ὀδυσσεὺς ὅσον οὐκ ἤδη,
πῶλον ἀφέλξων σῶν ἀπὸ μαζῶν,
ἔκ τε γεραιᾶς χερὸς ὁρμήσων.
ἀλλ' ἴθι ναοὺς, ἴθι πρὸς βωμοὺς·
ἵζ' Ἀγαμέμνονος ἱκέτις γονάτων·
κήρυσσε θεοὺς τοὺς τ' οὐρανίδας,
τοὺς θ' ὑπὸ γαῖαν. ἢ τάρ σε λιταὶ
δια κωλύσουσ' ὀρφανὰν εἶναι
παιδὸς μελέας, ἢ δεῖ σ' ἐπιδεῖν
τύμβου προπετῆ φοινισσομένων
αἵματι παρθένον ἐκ χρυσοφόρου
δειρῆς, νασμῷ μελαναυγεῖ.
Εκα. Οἴ ἐγὼ μελέα· τί ποτ' ἀπύσω;
ποίαν ἀχώ; ποῖον ὀδυρμόν;
δειλαία, δειλαίου γήρως,
δουλείας τᾶς οὐ τλατᾶς,
τᾶς οὐ φερτᾶς. ὤ μοι μοι.
τίς ἀμύνει μοι; ποία γεύνα,
ποία δὲ πόλις;
φροῦδος πρέσβις, φροῦδοι παῖδες.
ποίαν, ἢ ταύταν ἢ κείναν
στείχω; ποῖ δ' ἥσω, ποῦ τις θεῶν

Mortuos pro Græcis
Troiæ ex campis discesserint.
Veniet uero Vlysses iamiam
Puellam abstracturus tuis à mammis,
Exque anili manu abducturus:
Sed uade ad templa, abi ad altaria
Accide Agamemnonis supplex ante genua:
Inuoca deos, & eos qui sunt in cælo,
Et eos qui sunt sub terra. Aut enim te preces
Prohibebunt orbã ne sis
Filia misera, aut oportet te aspicere
Ad tumulum cadentem cruentatam
Sanguine uirginem ex aurifero
Collo, flumine nigricante.
Hec. Heu me miseram, quidnam uociferabor?
Quam uocem, quem luctum?
Infelix, ob miseram senectutem,
Seruitutem hanc non tolerandam,
Non ferendam. Hei mihi mihi,
Quis defendit me? quæ gens?
Quæ uero urbs?
Interijt senex, interierunt liberi
Quâ, an hâc an illâc
Ibo? ubi sedebo? ubi quis deorum?

Aut dæmonum auxiliator?

O mala quæ attuliſtis Troades,
O mala quæ attuliſtis nocumenta.
Extinxiſtis, perdidiſtis: non amplius mihi
Vita grata in luce.
O calamitoſe duc me
Pes, ſis dux anui
Ad hanc aulam, ô nata, ô filia
Afflictiſſimæ matris
Egredere, egredere domo, audi matris
Vocem ô filia, ut agnoſcas
Qualem qualem
Audio famam de tua uita.

Pol. Ah mater mater quid clamas? quid noui
Nuntians ex ædibus me quaſi auem
Cum terrore hoc euolare feciſti?

Hec. Hei mihi filia.

Pol. Quid me appellas ominoſa uoce? proœmia mihi ma (la?

Hec. Hei hei tuæ uitæ.

Pol. Eloquere, ne celes diu.
Metuo metuo mater,
Quid tandem ingemiſcas.

Hec. O filia
Miſeræ matris.

ἢ δαίμονος ἐπαρωγός;
ὦ κάκ' ἐνεγκοῦσαι Τρῳάδες,
ὦ κάκ' ἐνεγκοῦσαι πήματα.
ἀπωλέσατ', ὠλέσατ'. οὐκέτι μοι
βίος ἀγαστὸς ἐν φάει.
ὦ τλᾶμον ἄγησαί μοι
ποὶ, ἄγησαι τᾷ γραίᾳ
πρὸς τάνδ' αὐλάν· ὦ τέκνον, ὦ παῖ
δυστανοτάτας ματέρος,
ἔξελθ', ἔξελθ' οἴκων· ἄϊε ματέρος
αὐδὰν ὦ τέκνον ὡς ἴδῃς
οἵαν οἵαν
αἴω φάμαν περὶ σᾶς ψυχᾶς.
Γολ. Ἰὼ μᾶτερ μᾶτερ, τί βοᾷς; τί νέον
κηρύξασ' οἴκων μ' ὥστ' ὄρνιν
θάμβει τῷδ' ἐξέπταξας;
Εκα. Ὦ μοι τέκνον.
Πολ. Τί με δυσφημεῖς φροίμιά μοι κακά;
Εκα. Αἶ αἶ σᾶς ψυχᾶς.
Πολ. Εξαύδα, μὴ κρύψῃς δαρόν.
δουμαίνω δουμαίνω μᾶτερ,
τί ποτ' ἀναστένεις.
Εκα. Ὦ τέκνον, τέκνον
μελέας ματρός.

Πολ. Τί τόδ' ἀγγέλλεις;
Εκα. Σφάξαι σ' Ἀργείων κοινᾷ
συντείνει πρὸς τύμβον γνώμα.
Πηλείδα γένα.
Πολ. Οἴμοι μᾶτερ, πῶς φθέγγῃ
ἀμέγαρτα κακῶν;
μάνυσόν μοι, μάνυσόν μοι μᾶτερ.
Εκα. Αὐδῶ παῖ δυσφήμοις φάμας,
ἀγγέλλουσ' Ἀργείων δόξαι ψήφῳ
τᾶς σᾶς περί μοι ψυχᾶς.
Πολ. Ὦ δεινὰ παθοῦσ', ὦ παντλᾶμον,
ὦ δυστάνου μᾶτερ βιοτᾶς,
οἵαν οἵαν αὖ σοι λώβαν ἐχθίσταν
ἀρρήταν τ' ὦρσέ τις δαίμων.
οὐκέτι σοι παῖς ἅδ', οὐκέτι δὴ
γήρᾳ δειλαίῳ δειλαία συνδουλεύσω.
σκύμνον τὰρ μ' ὥστ' οὐριθρέπταν
μόχον δειλαία δειλαίαν
ἐσόψει χερὸς ἀναρπαστὰν
σᾶς ἀπολαιμότομόν τ' ἀΐδᾳ
γᾶς ὑποπεμπομέναν σκότον.
ἔνθα νεκρῶν μέτα ἁ τάλαινα κείσομαι.
καὶ σὲ μὲν μᾶτερ δύστανε
κλαίω πανοδύρτοις θρήνοις·

Pol. Quid hoc dicis?

Hec. Mactare te Argiuorum communi
Vrget ad tumulum sententia
Peliadæ soboles.

Pol. Hei mihi mater ut refers
Immensa mala?
Indica mihi, indica mihi mater.

Hec. Loquor filia infandam famam:
Nuntiant Argiuorum decretum esse calculo
De tua mihi uita.

Pol. O grauia patiens, ô omnino infelix,
O miseræ mater uitæ:
Qualem qualem rursus tibi noxam infestissimam
Infandámque excitauit quispiam dæmon.
Non amplius tibi filia hæc, non amplius sanè
Senectuti miseræ misera simul seruiam.
Catulum enim me tanquam, aut montipastam
Vitulam misera miseram
Videbis manu abreptam
Tua, decollatámque Plutoni
Terræ missam sub tenebras:
Vbi cum mortuis infelix iacebo.
Et te quidem mater misera
Deploro perquam lamentabilibus fletibus:

Meam autem uitam, probrum & cladem
Nihil deploro, sed mori mihi
Casus melior contigit.

Chor. Et quidem Vlysses uenit celeritate pedis,
Hecuba, nouũ aliquod tibi significaturus uerbum.

Vl. O mulier existimo quidẽ te scire sententiã exercitus
Calculũmque qui obtinuit attamen dicam.
Visum est Græcis filiam tuam Polyxenam
Mactare ad excelsũ aggerẽ Achillei sepulcri.
Nos uero comites & adductores puellæ
Ordinarunt esse: sacrificij uero præfectus
Sacerdósque statutus est huius filius Achillis.
Scis igitur quid facies? neque auellaris ui,
Neque ad manuum certamen congrediaris mecum:
Sed agnosce uires & præsentiam malorũ (portet.
Tuorũ. SCITVM est, etiã in malis sapere quæ o-

He. Ah ah, instat (ut uidetur) certamen ingens,
Plenum gemituum, nec lacrymarum inane.
Et ego enim nõ mortua sum ubi me oportueratmori,
Neque perdidit me Iuppiter: nutrit uero ut uideã
Malis mala alia maiora infelix ego.
si uero licet seruis liberos
Non acerba neque cor mordentia
Per[illegible]ontari, te quidem interrogari oportebit,

τὸν ἐμὸν δὲ βίον, λώβαν, λύμαν
τ' οὐ μετακλαίομαι. ἀλλὰ θανεῖν μοι
ξυντυχία κρείσσων ἐκύρησεν.
Χορ. Καὶ μὴν Ὀδυσσεὺς ἔρχεται σπουδῇ ποδὸς,
Ἑκάβη, νέον τι πρὸς σε σημανῶν ἔπος.
Ὀδυ. Γυναῖ, δοκῶ μὲν σ' εἰδέναι γνώμην στρατοῦ,
ψῆφόν τε τὴν κρανθεῖσαν· ἀλλ' ὅμως φράσω.
ἔδοξ' Ἀχαιοῖς παῖδα σὴν Πολυξένην
σφάξαι πρὸς ὀρθὸν χῶμ' Ἀχιλλείου τάφου·
ἡμᾶς δὲ πομποὺς τὸ κομιστῆρας κόρης
τάσσουσιν εἶναι. θύματος δ' ἐπιστάτης
ἱερεύς τ' ἐπέστη τοῦδε παῖς Ἀχιλλέως.
οἶσθ' οὖν ὁ δράσεις; μήτ' ἀποσπασθῇς βίᾳ,
μήτ' εἰς χερῶν ἅμιλλαν ἐξέλθῃς ἐμοί·
γίγνωσκε δ' ἀλκὴν, καὶ παρουσίαν κακῶν
τῶν σῶν. Σοφόν τι κἂν κακοῖς ἃ δεῖ φρονεῖν.
Ἑκα. Αἶ, αἶ, παρέστηκ' ὡς ἔοικ' ἀγὼν μέγας,
πλήρης στεναγμῶν, οὐδὲ δακρύων κενός.
κἀγὼ γὰρ οὐκ ἔθνησκον οὔ μ' ἐχῆν θανεῖν.
οὐδ' ὤλεσέ με Ζεύς· τρέφει δ' ὅπως ὁρῶ
κακῶν κάκ' ἄλλα μείζον' ἡ τάλαιν' ἐγώ.
εἰ δ' ἔστι τοῖς δούλοισι τοὺς ἐλευθέρους
μὴ λυπρὰ μηδὲ καρδίας δηκτήρια
ἐξιστορῆσαι, σοὶ μὲν εἰρῆσθαι χρεών,

ἡμᾶς σ' ἀκοῦσαι τοὺς ἐρωτῶντας τάδε.
Οδ. Ἔξες· ἐρώτα. τὸ χρόνῳ γὰρ φθονῶ.
Εκα. Οἷσθ' Ἰωϊκὴν ἦλθες Ἰλιὰς κατάσκοπος,
δυσχλαινίᾳ τ' ἄμορφος, ὀμμάτων τ' ἄπο
φόνῳ σαλαγμοὶ σὴν κατίσαζον ψυχήν;
Οδυ. Οἶδ'· ἀλλ' ἄκρας καρδίας ἔψαυσέ μου.
Εκα. Ἐγὼ δέ σ' Ἑλένην, καὶ μόνῃ κατεῖπέ μοι;
Οδυ. Μεμνήμεθ' εἰς κίνδυνον ἐλθόντες μέγαν.
Εκα. Ἦψω δ' ὀνάτων τὴν ἐμὴν ἀπεινὸς ὤν;
Οδυ. Ὥστ' ὀκνεῖν με σοῖς πέπλοισι χεῖρ' ἐμὴν.
Εκα. Ἔσωσα δῆτ' ἐξέπεμψά τε χθονός;
Οδυ. Ὥς γ' εἰστρᾶν φέγγος ἡλίου πόδε.
Εκα. Τί δῆτ' ἔλεξας δοῦλος ὢν ἐμὸς πάλαι;
Οδυ. Πολλῶν λόγων βύρημαθ', ὥστε μὴ θανεῖν.
Εκα. Οὐκοῦν κακούργῳ τῷδε τῷ βουλεύματι,
ὃς σὲ ἐμοῦ μολὼν ἔπαθες οἷα φὴς παθεῖν,
θρᾷς σ' ὧδ' ἐν ἡμᾶς δυσκόλως σ' ὄσον δύνῃ;
Αχ. Εἶεν ὑμῖν αὖθις ἐρμὶ ὅσοι δημηγόροις
ζηλᾶτε πιμαί· μηδὲ γνώσκοιθέ μοι.
οἳ τοὺς φίλους βλάπτοντες ἀφρονοῦσιν,
ἢν τῶν πολλῶν κρείσσων λέγειν τέ π.
ἆρ' οὐ σὺ δὴ σόφισμα τῶδ' ἡγοῦ μόνοις,
εἰς τὼ δὲ παῖδα ψῆφον ὤρεσαν φόνου;
πότερα τὸ χεῖρον σφ' ἐπῆγαγ' ἀνθρωποκτονεῖν

Nos uerò audire qui quærimus hæc.

Vl. Licet, interroga: tempus enim non inuideo.

Hec. Scis quando ueniſti Ilii explorator
Lacero amictu, deformis: & ab oculis
Mortis guttæ tuam irrigabant barbam? (mei.

Vl. Noui non enim [hæc res] extremũ pectoris attigit

Hec. Agnouit uero te Helena, & ſoli nuntiauit mihi?

Vl. Meminimus in periculum nos uenisſe magnum.

Hec. Attigiſti uero genua mea humilis exiſtens?

Vl. [Et quidẽ] adeo ut immoreretur in tua ueſte manꝰ

Hec. Seruauí [te] igitur emiſique exterra? (mea.

Vl. Adeo ut aſpiciam lucem ſolis hanc.

Hec. Quid ſanè dicebas ſeruus meus exiſtens tum?

Vl. Multorum ſermonum inuenta, ut non morerer.

Hec. Annon ergo iniurius es hiſce conſiliũ,
Qui ex me bene paſſꝰ es, qualia dicis te paſſũ eſſe:

Vl. Facu uero nihil nobis bene ſed malè quantũ potes?
INGRATVM ueſtrũ genus, quicunq; populare,
Sectamini honores: utinam non cognoſcamini mihi:
Qui nihil penſi habetis amicos lædere
Si multitudini ad gratiam dicatis aliquid.
Verùm qualenam ſophiſma hoc prætexentes
Aduerſus hanc puellam calculum tulerunt mortis?
Vtrum fatum ipſos induxit homines interficere

Ad tumulum, ubi mactare boues magis decet:
An eos qui interfecerũt, uicissim interficere uolẽs,
Aduersus hãc Achilles iure intendit cædẽ?
Atqui nullum ipsi hæc fecit malum.
Helenam illum petere oportet sepulcro uictimam:
Illa enim perdidit ipsum ad Troiam ducens.
Si uero captiuam oportet aliquam selectam mori,
Pulchritudine excellentem, non nostrum hoc:
Helena enim forma [est] præstantissima,
Iniurioſáque nõ minus quàm nos esse cõperta est.
Ex æquitate quidem, hoc sermone tecum cõfido.
Quæ uero rependere oportet te repetente me,
Audi. Tetigisti meã (quemadmodũ dicis) manum,
Et hanc anilem, accidens, genam:
Vicissim attingo tua hæc eadem ego:
Beneficiúmque reposco prius, & supplico tibi
Ne meam filiam ex manibus auferas,
Neque interficiatis. mortuorum satis est.
Hac gaudeo, & obliuiscor malorum:
Hæc pro multis est mihi consolatio,
Ciuitas, nutrix, baculus, dux uiæ.
NON oportet uictores imperare quæ non edcent:
Neq; eos qui felices sũt, putare se felices fore semp
Nam & ego eram olim, sed nunc non amplius sum.

πρὸς τύμβον, ἔνθα βουθυτεῖν μᾶλλον πρέπει·
ἢ τοὺς κτανόντας ἀνταποκτεῖναι θέλων,
εἰς τήνδ' Ἀχιλλεὺς ἐνδίκως τείνει φόνον;
ἀλλ' οὐδὲν αὐτὸν ἥδε γ' εἴργασται κακόν.
Ἐλένην νιν αἰτεῖν χρὴ τάφῳ πρόσφαγμα.
κείνη γὰρ ὤλεσέ νιν, εἰς Τροίαν τ' ἄγει.
εἰδ' αἰχμάλωτον χρή τιν' ἔκκριτον θανεῖν,
κάλλει θ' ὑπερφέρουσαν, οὐχ ἡμῶν τόδε·
ἡ Τυνδαρὶς γὰρ, εἶδος ἐν πρεπεστάτη,
ἀδικοῦσάθ' ἡμῶν οὐδὲν ἧττον εὑρέθη.
τῷ μὲν δικαίῳ τόνδ' ἁμιλλῶμαι λόγον·
ἃ δ' ἀντιδοῦναι δεῖ σ' ἀπαιτούσης ἐμοῦ,
ἄκουσον. ἥψω τῆς ἐμῆς (ὡς φῄς) χερὸς,
καὶ τῆσδε γεραιᾶς προσπιτνῶν παρηΐδος·
ἀνθάπτομαί σου τῶνδε τῶν αὐτῶν ἐγὼ,
χάριν τ' ἀπαιτῶ τὴν τόθ'. ἱκετεύω τέ σε
μή μου τὸ τέκνον ἐκ χερῶν ἀποσπάσῃς,
μηδὲ κτάνητε. τῶν τεθνηκότων ἅλις.
ταύτῃ γέγηθα, κἀπιλήθομαι κακῶν·
ἥδ' ἀντὶ πολλῶν ἐστί μοι παραψυχή,
πόλις, τιθήνη, βάκτρον, ἡγεμὼν ὁδοῦ.
Οὐ τοὺς κρατοῦντας χρὴ κρατεῖν ἃ μὴ χρεών, »
Οὐδ' ἐντυχοῦντας εὖ δοκεῖν πράξειν ἀεί· »
Κἀγὼ γὰρ ἦν ποτ', ἀλλὰ νῦν οὐκ εἰμ' ἔτι.

τὸν πάντα δ' ὄλβον ἦμαρ ἓν μ' ἀφείλετο.
ἀλλ' ὦ φίλον γ' ἦν εἰσορᾶν αἰδοῖ' ἀπή με,
οἴκτειρον· ἐλθὼν δ' εἰς Ἀχαϊκὸν στρατὸν,
παρηγόρησον ὡς ἀποκτείνειν φθόνος
γυναῖκας ἃς οὐ χρεὼν τὸν ὄντα κτείνατε,
βωμοῦ δ' ἀπόστητε, ἀλλ' ὠκτείρατε.
νόμος δ' ἐν ὑμῖν τοῖς τ' ἐλευθέροις ἴσος
καὶ τοῖσι δούλοις αἷμα τοι κεῖται πέρι·
τὸ δ' ἀξίωμα κἂν κακῶς λέγῃ τὸ σὸν,
πείσῃ. Λόγος γὰρ ἐκ τ' ἀδόξου πόνου ἰὼν "
κἀκ τῆς δυκοίτου, αὐτὸς ὑ ζωτόν τε σθένει. "
Χορ. Οὐκ ἔστιν ὅτῳ τερπρὸς αἰθρώπου φύσις, Ch
ἥτις γόων σῶν κ' μακρῶν ὀδυρμάτων
κλύουτα θρηνοῦσ', ὦκ αὖ ὀκτέλοι δάκρυ. Vl.
Οδυ. Ἐκάβη, διδάσκου, μηδὲ τῷ συμφορᾷ
δὸς λέγοντα δυσμενῆ ποιῆ φρενί.
ἐγὼ τὸ μὲν σὸν πᾶμ', ὑφ' ὧτερ πυρὸς χθων,
σώζειν ἕτοιμός εἰμι, κἀκ ἄλλως λέγω.
ἃ δ' εἶπον εἰς ἅπαντας, οὐκ ἀρνήσομαι,
Τροίας ἁλῶσης, αὐδρὶ τῷ τερπὸ τῷ στρατοῦ
σὴν παῖδα δοῦναι σφάγιον ἐξαιτουμένῳ.
Εν τῷδε γὰ κάμνουσιν αἱ πολλαὶ πόλεις, "
ὅταν τις ἐσθλὸς κ' τερὶ θυμὸς ὢν αὐὴρ, "
μηδὲν φέρηται τῆς κακιόνων πλέον. "

Vniuersam uero felicitatem dies una mihi eripuit.
Sed ô charum mentum, reuerearis me:
Miserere. uadens uero ad Græcorum exercitum
Admone quàm interficere inuidiosum [sit]
Mulieres (quas primùm non interfeciſtis)
Ab alcaribus auellentes: sed miserti estis.
Lex enim inter uos & liberis æqua
Et seruis de sanguine posita est.
Porro dignitas etiamsi male dicat tua (fectus
Persuadebit. SERMO enim ab incelebribus pro-
Et à celebribus idem, non idem ualet.
Ch. Non est adeo rigida hominis natura
Quæ luctuum tuorum & longarum complorationũ
Audiens fletus, non possit ejicere lacrymas.
Vl. O Hecuba disce, neque præ[tua]ira
Me bene dicentem, infensum fingas in animo.
Ego quidem tuum corpus, per quod felix fui,
seruare paratus sum, & non aliter dico.
Quæ uero dixi apud omnes, nen negabo:
Troia capta, uiro primario exercitus
Tuam filiam dandam esse uictimam postulanti.
IN HOC enim laborant multæ urbes
Quando quis bonus & strenuus existens uir
Nihil aufert ignauis amplius.

Nobis autem Achilles dignus honore, ô mulier,
Mortuus pro terra Græca honestissimè uir.
AN NON hoc turpe est, si uidente quidem amico
Vtimur: quum uero interijt, non utimur amplius?
Agedum quidnam dicat quis, si iterum appareat
Exercitûsque collectio hostiúmque certamen:
Vtrum certabimus, an consulemus uitæ,
Mortuum uidentes non habitum in honore?
ATQVI mihi quidem iuuenti in dies,
Etsi pauca habeam, omnia sufficient:
Sepulcrum autem optarim honoratum (cium.
Meũ conspici. In longũ enim tẽpus durat hoc offi
Si uerò miseranda passã te dicis, hæc uicissim au-
Sunt apud nos non minus infelices (dita me.
Vetulæ mulieres & uetuli, quàm tu,
Sponsæque præstantissimis sponsis orbatæ,
Quorum iste occulit corpora Troianus puluis.
Perfer hæc. Nos uero si malè statuimus
Honorare fortem, insciticæ rei erimus.
Sed uos barbari neque amicos pro amicis
Ducitis, neque honestè mortuos
Admiramini. Itaque quidem Græcia feliciter agit,
Vos autem perfertis consentanea uestris consilijs.
Ch. Ah ah, quàm mala semp est seruilis conditio:

ἡμῖν σ' Ἀχιλλεὺς ἄξιος πρῶς γαμέσθαι,
θανὼν ὑφ' ἡμῶν Ἑλλάδος κάλλιστ' ἀνήρ.
Οὐκοῦν τόδ' αἰσχρὸν, εἰ βλέποντι μὲν φίλῳ cc
χρώμεθ', ἐπεὶ σ' ὄλωλε. μὴ χρώμεθ' ἔπι; cc
εἶεν· πόθεν δ' ἐρεῖ τις ἰῶπις αὖ φανεῖ
στρατῷ τ' ἄθροισις πολεμίων τ' ἀγωνίας;
πότερα μαχούμεθ', ἢ φιλοψυχήσομεν,
τὰ καὶ θανόντ' ὁρῶντες ἐ πεμώμενον;
Καὶ μοὶ ἔμοιγε ζῶντι μὲν καὶ ἡμέραν, cc
κεἰ σμικρὸ' ἔχοιμι, πάντ' ἂν ἐρκούντως ἔχοι cc
τύμβου δὲ βυκοίμεθ' ἂν ἀξιώματον cc
τὸ ἐμὸν ὀρεῖα θεὰ διὰ μακρὸς χθὼν χάεις. cc
εἰδ' οἰκτρὰ πάσχω φῆς, πάσδ' ἀνταποκτένω μου.
εἰσὶ παρ' ἡμῖν κἀδένδεσον ἄθλιαι
χεῖραι γυναῖκες, ἢ δὲ πρεσβύτας, σέθεν,
νύμφας τ' ἀρίστων νυμφίων πεπτώκασιν,
ὧν ἦ δὲ κεύθει στόματ' Ἰδαῖα κόνις.
πόλλ' ἆρα τόδ' ἡμεῖς σ' εἰκαίως νομίζομεν
πρᾶξαι τ' ἐσθλὸν, ἀμαθίαν ὀφλήσομεν.
οἱ βάρβαροι δ' οὔτε τοῖς φίλοις φίλοις
ἥκιστα, οὔτε τοὺς καλοὺς τεθνηκότας
θαυμάζετ' ὡς αὖ ἡμῶν Ἕλλας ἄτυχε,
ὑμεῖς δ' ἔχθιστ' ὄμοια τοῖς βουλεύμασιν.
Χο. Αἰαῖ, τὸ δοῦλον ὡς κακὸν πέφυκ' ἀεί·

τολμᾷ θ' ἅ μὴ χρὴ, τῇ βίᾳ νικώμενον.
Εκα. Ω δύσπατερ, σὲ μοὶ μὸν λόγοι πρὸς αἰσχέα
φρῶδοι, μάτην ῥιφέντες ἀμφὶ σοῦ φόνῳ.
σὺ δ' εἴπ μείζω δεῦρ' ἀμύναμιν ἢ μήτηρ ἔχᾳς,
σοῦ δ' ἄζε, πάσας ὥστ' ἀνδρὸς τόμα
φθογγὰς ἰέσθαι, μὴ στερηθῶμεν βίου.
πρὸς ταῦτα δὴ οἰκτρῶς τὸν Ὀδυσσέως γόνυ,
ἓξ πεῖρ' ἔχᾳς δὲ πρόφασιν ἔστι τὸ τέκνα
καὶ τῷδε) τλῶ σὴν ὥστ' ἐπικτεῖραι τύχην.
Πολ. Ορῶ σ' Ὀδυσσεῦ δεξιὰν ὑφ' ἅμασπος
κρύπτοντα χεῖρα, κἀπὸ πρόσωπον ζύμπαλιν
στρέφοντα, μή σου πρόσθιγῳ γηραιάδος.
θάρσει· πέφυγας τ' ἐμὸν ἱκέσιον Δία.
ὡς ἕψομαί σοι θ' ἁγαθὰ μὲν χάριν,
θανεῖν τε χρήζεις· εἰ δὲ μὴ βουλήσομαι,
κακὴ φανοῦμαι κἀπόψυχος γυνή.
πῇ τὸν με δεῖ ζῆν, ἢ πατὴρ μὸν ὢν ἄπαις
φρυγῶν ἁπάντων τὸν πρὸ τοῦ βίου
ἔπειτ' ἐθρέφθην ἐλπίδων καλῶν ὕπο,
βασιλοῦσι νύμφην, ζῆλον ὑσμικρὸν γάμου
ἔχουσ', ὅπου δῶμ' ἐσίαν τ' ἀφίξομαι.
δέσποινα δὲ δύσπους Ἰδαίαισι νιφὰς
γυναιξὶ παρθένοισί τ' ἐκπρόβλεπτος μέτα
ἴσθ' ἐμοῦ, πλὴν τὸ κατθανεῖν μόνον

Sustinet quæ non oportet per uim uicta.

Hec. *O filia, mei quidem sermones in aerem*
Irriti sunt frustra proiecti de tua cæde:
Tu uerò si maiorẽ potentiam quàm mater habes,
Annitere, omnigenos, uelut luscinię os,
Sonos emittens, ne prioeris uita.
Procide uero miserabiliter huius Vlyssis ad genu,
Et persuade (habes uero occasionẽ: sunt enim liberi
Et huic) tuæ ut misereatur uiæ.

Pol. *Video te, ô Vlysses, dextram sub ueste*
Occultantem manum & faciem retrorsum
Vertentem ne tuum attingam mentum.
Bono animo esto: effugisti meum supplicem Iouem
Quoniam sequar te & necessitatis gratia,
Et mori uolens. Si uero non uelim,
Ignaua uidebor & amans uitæ mulier.
Quid enim me oportet uiuere, cui pater quidẽ erat
18 *Phrygũ omniũ? (hoc mihi primum uitæ.)* (rex
Deinde nutrita sum sub spe optima,
Regibus sponsa, æmulationem nõ paruã nuptiarũ
Habens, ad cuius domũ focúmq; aduẽtura essem:
Domina uero infelix Troianas eram
Mulieres uirginésque inter conspicuæ,
Similis deabus, præter mori solum.

Nunc uero ſum ſerua. Primùm quidem hoc nomen
Mortem amare facit, non conſuetum exiſtens.
Deinde fortaſſis dominos ſæuo animo præditos
Poſſem nanciſci quicunque argento me emet
Hectoris & aliorum multorum ſororem,
Adigens me uero ad panificium in ædibus,
Verrereque domum & radijs textorijs inſiſtere,
Triſtem agentem diem, me coget.
Strata uero mea ſeruus emptitius aliquis
Contaminabit, regibus antea digna iudicata.
Non ita: relinquam ab oculis liberam
Lucem hanc, inferis offerens meum corpus.
Duc igitur me Vlyſſes, & occato me ducens.
Neque enim ſpei, neque alicuius opinionis uideo
Fiduciã apud nos, quod nũquã feliciter agere me
Mater tu uero nobis nihil impedimẽto ſis (oporteat.
Dicendo neque faciendo: ſed aſſentiaris mihi
Moripriuſquã turpia non pro dignitate cõſequar.
QVICVNQVE enim nõ cõſueuit guſtare mala,
Fert quidẽ. dolet uero cellũ ſupponens iugo.
Mortuus uero eſſe poſſit felicior
Quàm uiuens. VI uere enim nõ honeſtè, magna ca-
Cho. MIRA nota & inſignis inter homines eſt (lamitas
A bonis natum eſſe: & in maius procedit

νῦν δ' εἰμὶ δούλη. πρῶτα μὲν με τοὔνομα
θανεῖν ἐρᾷν τίθησιν, οὐκ εἰωθὸς ὄν.
ἔπειτ' ἴσως ἂν δεσποτῶν ὠμῶν φρένας
τύχοιμ' ἄν, ὅς τις ἀργύρου μ' ὠνήσεται,
τὴν Ἑκτορός τε χἀτέρων πολλῶν κάσιν·
προσθεὶς δ' ἀνάγκην σιτοποιὸν ἐν δόμοις,
σαίρειν τε δῶμα, κερκίσιν τ' ἐφεστάναι,
λυπρὰν ἄγουσαν ἡμέραν μ' ἀναγκάσει.
λέχη δὲ τἀμὰ δοῦλος ὠνητὸς ποθὲν
χρανεῖ, τυράννων πρόσθεν ἠξιωμένα.
οὐ δῆτ' ἀφίημ' ὀμμάτων ἐλεύθερον
φέγγος τόδ', ἅδῃ προστιθεῖσ' ἐμὸν δέμας.
ἄγ' οὖν μ' Ὀδυσσεῦ, καὶ διέργασαί μ' ἄγων.
οὔτ' ἐλπίδος γὰρ, οὔτε τοῦ δόξης ὁρῶ
θάρσος παρ' ἡμῖν, ὥς ποτ' εὖ πρᾶξαί με χρή.
μᾶτερ, σὺ δ' ἡμῖν μηδὲν ἐμποδὼν γένῃ
λέγουσα, μηδὲ δρῶσα· συμβούλου δέ μοι
θανεῖν, πρὶν αἰσχρῶν μὴ κατ' ἀξίαν τυχεῖν.
Ὅς τις γὰρ οὐκ εἴωθε γεύεσθαι κακῶν, "
φέρει μὲν, ἀλγεῖ δ' αὐχέν' ἐντιθεὶς ζυγῷ. "
θανὼν δ' ἂν εἴη μᾶλλον εὐτυχέστερος "
ἢ ζῶν. τὸ γὰρ ζῆν μὴ καλῶς, μέγας πόνος. "
Χορ. Δεινὸς χαρακτὴρ κἀπίσημος ἐν βροτοῖς "
ἐσθλῶν γενέσθαι· κἀπὶ μεῖζον ἔρχεται "

τῆς εὐγενείας τοὔνομα τοῖσιν ἀξίοις.
Εκα. Καλῶς μὲν εἶπας θύγατερ. ἀλλὰ τῷ καλῷ
λύπη πρόσεστιν. εἰ δὲ δεῖ τῷ Πηλέως
χάριν γενέσθαι παιδὶ, καὶ ψόγον φυγεῖν
ὑμᾶς Οδυσσεῦ, τήνδε μὴ μὴ κτείνετε·
ἡμᾶς δ' ἄγοντες πρὸς πυρὰν Αχιλλέως,
κεντεῖτε, μὴ φείδεσθ'. ἐγὼ τέκον Πάριν,
ὃς παῖδα Θέτιδος ὤλεσεν τόξοις βαλών.
Οδυ. Οὔ σ' ὦ γεραιὰ καθανεῖν Αχιλλέως
φάντασμ' Αχαιοὺς, ἀλλὰ τήνδ' ἠτήσατο.
Εκα. Υμεῖς δέ μ' ἀλλὰ θυγατρὶ συμφονεύσατε.
καὶ δὶς τόσον πόμ' αἵματος γενήσεται,
γαίᾳ, νεκρῷ τε τῷ τάδ' ἐξαιτουμένῳ.
Οδυ. Αλις κόρης σῆς θάνατος. οὐ προσοιστέος,
ἄλλος πρὸς ἄλλῳ, μηδὲ τόνδ' ὠφείλομεν.
Εκα. Πολλὴ γ' ἀνάγκη θυγατρὶ συνθανεῖν ἐμέ.
Οδυ. Γῶς; οὐ γὰρ οἶδα δεσπότας κεκτημένος.
Εκα. Οποῖα κισσὸς δρυὸς ὅπως τῆς δ' ἕξομαι.
Οδυ. Οὐ μήν γε πείθῃ τοῖσι σοῦ σοφωτέροις;
Εκα. Ως τῆς δ' ἑκοῦσα παιδὸς οὐ μεθήσομαι.
Οδυ. Αλλ' οὐδ' ἐγώ μιν τήνδ' ἄπειμ' αὐτοῦ λιπών.
Πολ. Μῆτερ, πιθοῦ μοι. καὶ σὺ παῖ Λαβτίου,
χάλα τοκεῦσιν εἰκότως θυμουμένοις.
σὺ δ' ὦ τάλαινα, τοῖς κρατοῦσι μὴ μάχου.

Nobilitatis nomen apud eos qui digni sunt.
Hec. Honestè quidem dixisti filia: sed huic honesto
Mœror adest. Si uerò oportet Pelei
Rem gratam fieri filio, & probrum effugere,
Vos ô Vlysses, hanc quidem non interficite,
Sed nos ducentes ad bustum Achillis 19
Confodite, ne parcatis: ego peperi Paridem,
Qui filium Thetidis, sagittis ferieus, interemit.
Vl. Non te ô anus, ad moriendum, Achillis
Spectrum à Græcis, sed hanc, petiuit.
Hec. Vos uerò me cum filia una interficite?
Et bis tantum poculum sanguinis fiet
Terræ, mortuóque hæc postulanti.
Vl. Satis puellæ tuæ mors: non addenda
Alia ad aliam. utinam nec hanc deberemus.
Hec. Ingens quidem necessitas est filiæ commori me.
Vl. Quomodo? non enim noui me dominos habere.
Hec. Vt hedera quercui, sic huic adhærebo.
Vl. An non obtemperabis te sapientioribus?
Hec. Hanc quidem uolens filiam non dimittam.
Vl. sed neque ego ipsam hanc abibo hîc relinquens.
Pol. Mater ausculta mihi: & tu fili Laertis
Remissior sis parentibus iure commotis ad iram.
Tu uerò ô misera cum uictoribus ne pugna.

An uis cadere in terram, ac sauciare tuum
Senile corpus per uim protrusa?
Et dedecorari iuuenili brachio
Auulsa? quæ patiaris tu nequaquã. Non enim decet.
Sed ô chara mihi mater dulcissimam manum
Porrige, & genam iunge genæ.
Quoniam nunquam iterum, sed nunc postremùm
Iubar orbémque solis aspiciam.
Finem accipe iam mearum compellationum.
O mater, quæ me peperisti, abeo ad inferos.

Hec. O filia, nos uerò in luce seruiemus. (bat potiri.
Pol. Expers cõubij, expers nuptiarũ quibus me cõuenie-
Hec. Miseranda tu filia infelix uero ego mulier.
Pol. Illic uero apud inferos iacebo absque te.
Hec. Hei mihi quid faciam? ubi finiam uitam?
Pol. Serua moriar, patre quum sim libero.
Hec. Nos uero quinquaginta orbæ sanè liberis.
Pol. Quid tibi ad Hectorem aut senem dicam maritum?
Hec. Nuntia omnium miserrimam me.
Pol. O pectora & mamillæ quæ me nutriuistis suauiter.
Hec. O intempestiuã filiæ miserã fortunã.
Pol. Vale ô mater, uale Casandráque mea.
Hec. Valent alii: matri uero non est ualetudo.
Pol. Et in equestribus Thracibus Polydore frater.

βούλει πεσεῖν πρὸς ὕδας, ἑλκῶσαί τε σὸν
γέροντα χρῶτα, πρὸς βίαν ὠθουμένη,
ἀσχημονῆσαί τ' ἐκ νέου βραχίονος
σπασθεῖσ'; ἃ πείσῃ μὴ σύγ'. οὐ γὰρ ἄξιον.
ἀλλ' ὦ φίλη μοι μῆτερ, ἡδίσταν χέρα
δὸς, καὶ παρειὰν προσβαλεῖν παρηΐδι.
ὡς οὔποτ' αὖθις, ἀλλὰ νῦν πανύστατα
ἀκτῖνα κύκλον θ' ἡλίου προσόψομαι.
τέλος δέχου δὴ τῶν ἐμῶν προσφθεγμάτων.
ὦ μῆτερ, ὦ τεκοῦσ', ἄπειμι δὴ κάτω.
Εκα. Ω θύγατερ, ἡμεῖς δ' ἐν φάει δουλεύσομεν.
Γολ. Ανυμφος, ἀνυμέναιος, ὧν μ' ἐχρῆν τυχεῖν.
Εκα. Οἰκτρὰ σὺ τέκνον, ἀθλία δ' ἐγὼ γυνή.
Γολ. Εκεῖ δ' ἐν ᾅδου κείσομαι χωρὶς σέθεν.
Εκα. Οἴμοι, τί δράσω; ποῖ τελευτήσω βίον;
Πολ. Δούλη θανοῦμαι, πατρὸς οὖσ' ἐλευθέρου.
Εκα. Ημεῖς δὲ, πεντήκοντ' ἄμοιροι δὴ τέκνων.
Γολ. Τίσοι πρὸς Εκτορ' ἢ γέροντ' εἴπω πόσιν;
Εκα. Αγγελλε πασῶν ἀθλιωτάτην ἐμέ.
Γολ. Ω στέρνα, μαστοί θ' οἵ μ' ἐθρέψαθ' ἡδέως.
Εκα. Ω τῆς ἀώρου θύγατερ ἀθλίας τύχης.
Πολ. Χαῖρ' ὦ τεκοῦσα, χαῖρε Κασάνδρα τ' ἐμή.
Εκα. Χαίρουσιν ἄλλοι, ματρὶ δ' οὐκ ἔστι χαρά.
Πολ. Ο, τ' ἐν φιλίπποις Θρᾳξὶ Πολύδωρος κάσις.

Εκα. Εἰ ζῇ γ', ἀπιστῶ δ'· ὧδε πάντα δυστυχῶ.
Πολ. Ζῇ· καὶ θανούσης, ὄμμα συγκλείσει τὸ σόν.
Εκα. Τεθνηκ' ἔγωγε, πρὶν θανεῖν κακῶν ὕπο,
Πολ. Κόμιζ' Ὀδυσσεῦ μ' ἀμφιθεὶς κάρα πέπλοις·
ὡς πρὶν σφαγῆναί γ', ἐκτέτηκα καρδίαν
θρήνοισι ματρὸς, τὴν δ' ἔτ' ἐκτήκω γόοις.
ὦ φῶς, προσειπεῖν γὰρ σὸν ὄνομ' ἔξεστί μοι.
μέτεστι δ' οὐδὲν, πλὴν ὅσον χρόνον ξίφους
βαίνω μεταξὺ, καὶ πυρᾶς Αχιλλέως.
Εκα. Οἴ ἐγὼ προλείπω· λύεται δέ μου μέλη·
ὦ θύγατερ, ἅψαι ματρὸς, ἔκτεινον χέρα·
δός. μὴ λίπῃς μ' ἄπαιδ'. ἀπωλόμην φίλαι.
ὣς τὴν λάκαιναν σύγγονον Διοσκόροιν
Ελένην ἴδοιμι. διὰ καλῶν γὰρ ὀμμάτων,
αἴσχιστα Τροίαν εἷλε τὴν εὐδαίμονα.
Χορ. Αὖρα ποντιὰς αὖρα,
ἅ τε ποντοπόρους κομίζεις
θοὰς ἀκάτους ἐπ' οἶδμα λίμνας,
ποῖ με τὰν μελέαν πορεύσεις;
Τῷ, δουλόσυνος πρὸς οἶκον
κτηθεῖσ' ἀφίξομαι;
ἢ Δωρίδος ὅρμον αἴας,
ἢ Φθιάδος, ἔνθα τ' καλλίστων
ὑδάτων πατέρα

Hec. *Si uiuit modo, dubito uerò: adeò per omnia infeli-*
Pol. *Viuit: & morientis oculũ claudet tuũ. (citer ago.*
Hec. *Mortua sum ego certè ante mortem præ miseriis.*
Pol. *Auser me ô Vlysses circumponens caput uestibus.*
Nam priusquam macter, cõtabefacta sum in corde
Luctibus matris, hanc insuper tabefacio fletibus.
O lux: alloqui enim tuum nomen licet mihi,
Sed nulla mihi copia tui est, nisi quãtũ tẽporis ad
Incedo inter & tumulum Achillis. (gladium
Hec. *Heu mihi, deficio, soluuntur mihi membra.*
O filia prehende matrem, extende manum,
Da, ne relinquas me orbam liberis: perii ô amicæ.
Vtinam Lacædemoniam sororem Dioscurorum
Helenam uideam. per pulchros enim oculos
Turpissimè Troiam euertit felicem.
Ch. *O aura, marina aura,*
Quæ pontigradas portas
Celeres naues per fluctus paludis,
Quônam me miseram uehes?
Cui serua ad domum
Possessa ueniam?
An Doricæ in littus terræ?
An Phthiadis, ubi pulcherrimarum
Aquarum patrem

Dicunt Apidanum campos pinguefacere?
An in insulam maritimo
Remo transmissam infelicem,
Miserandam uitam habentem in domo:
Vbi primitiua palma
Laurúsque sacros porrexit
Ramos Latonæ charæ
Partus decorationem diuini?
Cum Delienſibúsque puellis
Dianæque deæ
Auream uittam arcúsque celebrabo cantu?
Aut Palladis in urbe
Pulchrum currum habentis Minerua, in crocea ueste,
Iungam currui equos,
In artificiosis uariegatis
Croceo flore decoris tapetibus?
Aut Titanum ad sobolem,
Quam Iupiter candente abstulit
Flamma Saturnius?
Hec. Heu mihi ob liberos meos.
Heu mihi ob parentes terrámque [patriá] quæ fumo concidit
Incensa, bello capta

Φασὶν Απιδανὸν πεδία λιπαίνειν;
ἢ νᾶσον ἁλιήρει
κώπα πεμπομένων τάλαιναν,
οἰκτρὰν βιοτὰν ἔχουσαν οἴκοις,
ἔνθα προτόγονός τε φοίνιξ,
δάφνα θ' ἱεροὺς ἀνέσχε
πτόρθοις Λατοῖ φίλα,
ὠδῖνος ἄγαλμα δίας;
σὺν Δηλιάσι τε κούραισιν
Αρτέμιδός τε θεᾶς
χρυσέαν ἄμπυκα, τόξά τ' εὐλογήσω;
ἢ Γαλλάδος ἐν πόλει
ταῖς καλλιδίφρου Αθα-
ναίας ἐν κροκέῳ πέπλῳ
ζεύξομαι ἅρματι πώλοις,
ἐν δαιδαλαίαισι ποικίλ-
λουσ' ἀνθοκρόκοισι πήναις;
ἢ Τιτάνων γενεὰν,
τὰν Ζεὺς ἀμφιπύρῳ κοιμίζει
φλογμῷ Κρονίδας;
Εκα. Ω μοι τεκέων ἐμῶν,
ὤ μοι πατέρων, χθονός
θ', ἃ καπνῷ κατερείπεται
τυφομένα, δορίκτητος

ὑπ' Αργείων. ἐγὼ δ' ἐν
ξείνᾳ χθονὶ δὴ κέκλημαι
δούλα, λιποῦσ' Ασίαν
Εὐρώπας θεράπαιναν,
ἀλλάξασ' αἴδᾳ θαλάμους.
Ταλ. Ποῦ τὴν ἄνασσαν δή ποτ' οὖσαν Ιλίου
Εκάβην ἂν ἐξεύροιμι Τρῳάδες κόραι;
Χορ. αὕτη πέλας σου νῶτ' ἔχουσ' ἐπὶ χθονὶ
Ταλθύβιε κεῖται, συγκεκλεισμένη πέπλοις.
Τδη. Ωζεδ, τί λέξω; πότερά σ' ἀνθρώποις ὁρᾷν, "
ἢ δόξαν ἄλλως τήνδε κεκτῆσθαι μάτην, "
ψευδῆ δοκοῦντας δαιμόνων εἶναι γένος, "
τύχην δὲ πάντα τἂν βροτοῖς ἐπισκοπεῖν; "
οὐχ ἥδ' ἄνασσα τῶν πολυχρύσων Φρυγῶν;
οὐχ ἥδε Γριάμου τοῦ μέγ' ὀλβίου δάμαρ;
καὶ νῦν πόλις μὲν πᾶς ἀνέστηκε δορί.
αὕτη δὲ, δούλη, γραῦς, ἄπαις, ἐπὶ χθονὶ
κεῖται, κόνει φύρουσα δύστηνον κάρα.
φεῦ, φεῦ. Γέρων μὲν εἰμ' ὅμως δέ μοι θανεῖν "
εἴη πρὶν αἰσχρᾷ περιπεσεῖν τύχῃ τινί. "
ἀνίστασ' ὦ δύστηνε, καὶ μετάρσιον
πλευραὶ ἔπαιρε, καὶ τὸ πάλλευκον κάρα.
Εκα. Εα. τίς τοῦτ' σῶμα τοὐμὸν οὐκ ἐᾷ
κεῖσθαι; τί κινεῖς μ', ὅστις εἶ, λυπουμένην;

A Græcis. Ego uerò in
Peregrinâ terra iam uocabor
Serua, relinquens Asiam
Europæ famulam,
Mutans cum inferis thalamos.

Tal. Vbi reginam ōlim existentem Ilii
Hecubam inueniam, ô Troianæ puellæ?

Ch. Illa prope te tergum habens in terra,
O Talthybie, iacet inuoluta uestibus.

Tal. O Iupiter quid dicam? utrum te homines respicere,
An opinionem temerè hanc habere frustra,
Falsò existimantes esse deorum genus,
Fortunam uerò omnia mortalia gubernare? 22
An nō hæc fuit regina abundantium auro Phrygū?
An non Priami eximiè beati uxor?
Et nunc urbs quidem uniuersa euersa est hastâ:
Ipsa uerò serua, anus, orba liberis, in terra
Iacet, puluere fœdans calamitosum caput.
Ah ah. Senex quidem sum, attamen mihi mori
Cōtingat potius quā in turpē incidā casum aliquē.
Surge, ô infelix, & sublime
Latus eleua, & prorsus canum caput.

Hec. Age. Quis hic corpus meum non sinit
Iacere? Quid moues me, quisquis es, afflictam?

Tal. Talthybius uenio Danaidarum minister,
Agamemnone accersente [te] ô mulier. (tumulũ
Hec. O charissime, nũmnam & me insuper mactare ad
[Iuxta] decretũ Græcorũ uenisti? Quãm chara dice
Properemus, laboremus. duc me ô senex. (res.
Tal. Tuam filiam mortuam ut sepelias, ô mulier,
Venio uocans te. Mittunt uero me
Gemini Atridæ, & populus Achaicus.
Hec. Heu mihi quid dicis? non ergo quasi moritũrã
Venisti ad nos, sed significaturus malã?
Periisti ô filia à matre abreptã:
Nos uerò orbæ liberis in posterum. ô misera ego.
Quomodo uerò ipsam confecisti? nũmnã reuerẽtes?
An ad sæuitiam processistis, ut hostem, ô senex,
Interficiẽtes? dic, quãuis nõ dicturus iucũda.
Tal. Duplices me postulas lacrymas consequi, ô mulier,
Filiæ tuæ miseratione: nunc quidem nuntians mala
Rigabo hunc oculum, & ad sepulcrum quũ periit.
Aderat quidem tota turba Achaici exercitus
Frequens ante tumulum, tuæ filiæ ad mactationẽ.
Prehendens uero Achillis filius Polyxenam manu,
Statuit in summo tumulo: propè uero ego,
Lectique Achæorum præciputi iuuenes
Saltum utulæ tuæ cohibituri manibus

Ταλ. Ταλθύβιος ἥκω Δαναϊδῶν ὑπηρέτης,
Αγαμέμνονος πέμψαντος ὦ γυναι μέτα.
Εκα. Ὦ φίλτατ', ἆρα κἄμ' ἐπισφάξαι τάφῳ
δοκοῦν Αχαιοῖς ἦλθες; ὡς φίλ' ἂν λέγοις.
σπεύδωμεν, ἐγκονῶμεν· ἡγοῦ μοι γέρον.
Ταλ. Σὴν παῖδα κατθανοῦσαν ὡς θάψῃς γύναι,
ἥκω μεταστείχων σε. πέμπουσι δέ με
δισσοί τ' Ατρεῖδαι καὶ λεὼς Αχαϊκός.
Εκα. Οἴμοι, τί λέξεις; οὐκ ἄρ' ὡς θανουμένους
μετῆλθες ἡμᾶς, ἀλλὰ σημανῶν κακά;
ὄλωλας ὦ παῖ μητρὸς ἁρπασθεῖσ' ἄπο·
ἡμεῖς δ' ἄτεκνοι τοὐπίσ'. ὦ τάλαιν' ἐγώ.
πῶς καί νιν ἐξεπράξατ'; ἆρ' αἰδούμενοι;
ἢ πρὸς τὸ δεινὸν ἤλθετ', ὡς ἐχθρὰν γέρον
κτείνοντες; εἰπὲ, καίπερ οὐ λέξων φίλα.
Ταλ. Διπλᾶ με χρῄζεις δάκρυα κερδαίνειν γύναι,
σῆς παιδὸς οἴκτῳ. νῦν τε γὰρ λέγειν κακὰ
τέγξω τόδ' ὄμμα, πρὸς τάφῳ θ', ὅτ' ὤλλυτο.
παρῆν μὲν ὄχλος πᾶς Αχαϊκοῦ στρατοῦ
πλήρης πρὸ τύμβου σῆς κόρης ἐπὶ σφαγάς.
λαβὼν δ' Αχιλλέως παῖς Πολυξένην χερὸς,
ἔστησ' ἐπ' ἄκρου χώματος· πέλας δ' ἐγὼ,
λεκτοί τ' Αχαιῶν ἔκκριτοι νεανίαι,
σκίρτημα μόσχου σῆς καθέξοντες χεροῖν,

ἔσποντο. πλῆρες δ' ἐν χεροῖν λαβὼν δέπας
πάγχρυσον, ἔῤῥει χεῖρι παῖς Ἀχιλλέως
χοὰς θανόντι πατρί· σημαίνει δέ μοι
σιγὴν Ἀχαιῶν παντὶ κηρύξαι στρατῷ.
κἀγὼ παραστὰς, εἶπον ἐν μέσοις τάδε.
σιγᾶτ' Ἀχαιοί· σῖγα πᾶς ἔστω λεώς·
σίγα, σιώπα. νήνεμον δ' ἔστησ' ὄχλον.
ὁ δ' εἶπεν· ὦ παῖ Γηλέως, πατὴρ δ' ἐμὸς,
δέξαι χοὰς μου τάσδε κηλητερίους,
νεκρῶν ἀγωγούς. ἐλθὲ δ' ὡς πίῃς μέλαν
κόρης ἀκραιφνὲς αἷμ', ὅ σοι δωρούμεθα,
στρατός τε κἀγώ· πρευμενὴς δ' ἡμῖν γένου,
λῦσαί τε πρύμνας, καὶ χαλινωτήρια
νεῶν. δὸς ἡμῖν πρευμενοῦς τ' ἀπ' Ἰλίου
νόστου τυχόντας, πάντας εἰς πάτραν μολεῖν.
τοσαῦτ' ἔλεξε. πᾶς δ' ἐπηύξατο στρατός.
εἶτ' ἀμφίχρυσον φάσγανον κόπης λαβὼν,
ἐξεῖλκε κολεοῦ. λογάσι δ' Ἀργείων στρατοῦ
νεανίαις ἔνευσε παρθένον λαβεῖν.
ἣ δ' ὡς ἐφράσθη, τὴν δ' ἐσήμηνεν λόγον·
ὦ τὴν ἐμὴν πέρσαντες Ἀργεῖοι πόλιν,
ἑκοῦσα θνήσκω. μή τις ἅψηται χροὸς
τοὐμοῦ· παρέξω γὰρ δέρην εὐκαρδίως.
ἐλευθέραν δέ μ', ὡς ἐλευθέρα θάνω,

Sequebantur. plenum uero in manibus accipiens
Totũ aureũ,fundebat manu filiꝰ Achillis (poculũ
Libationes mortuo patri. Significat uero mihi
Silentium Græcorũ uniuerso ut denuntiarem ex-
Et ego astans dixi in medio hæc: (ercitui.
Tacete uos Græci:tacitus uniuersus sit populus:
Sile,tace.tranquillam autem constitui turbam.
Ipse uero dixit:O fili Pelei,pater uero meus,
Accipe libationes hasce propitiabiles,
Mortuos elicientes: ueni uero ut bibas nigrum
Puellæ illibatum sanguinem,quem tibi damus
Exercitusque & ego:propitius uero nobis sis,
Soluéque puppes,& retinacula
Nauium: da nobis felicémque ab Ilio
Reditum nactis omnes in patriam uenire.
Tantũ dixit.Omnis autẽ ad precatus est exercitus.
Mox auratum ensem capulo accipiens
Extraxit uagina:lectis autem Græcorũ exercitus
Adolescentibus innuit uirginem apprehendere.
Ipsa uero ut sensit,hanc significauit sermonem:
O meam qui excidistis Argiui urbem,
Volens morior:ne quis attingat corpus
Meum: præbebo enim ceruicem forti pectore.
Liberam uero me,ut libera moriar,

Per Deũ mittentes interficite. APVD manes enim
Seruam uocari, regina quum sim, pudet me.
Turba uerò admurmurabant. Et Agamẽnon rex
Dicebat ut dimitterent uirginem adolescentibus.
Illi uero ut celerrimè audiuerunt summam uocem,
Dimiserunt: cuius & summum erat imperium.
Et postquam audiuit dominorum dicta,
Apprehendens peplos ex summo humero, 24
Rupit ile circa medium iuxta umbilicum,
Mamillásque ostendit, pectoráque quasi statuæ
Pulcherrima: & flectens ad terram genu,
Dixit omnium miserabilissimum sermonem.
Ecce, hoc si quidem pectus ô iuuenis,
Ferire cupis, ferito: si uerò sub ceruice
Volueris, adest iugulus paratus hic.
Ille uero & nolens & uolens præ commiseratione
secat ferro spiritus meatus. (puellæ,
Fõtes uero fluebãt. Hæc uerò etiam moriens, tamen
Magnam solicitudinem habuit decẽter ut caderet,
Et occultaret quæ occultare oculos uirorũ cõuenit.
Postquã uero emisit spiritum lethali ex mactatione,
Nemo eundem habebat Græcorum laborem:
Sed alii eorum mortuam ex manibus
Frondibus petebant: alii uero implent pyram

πρὸς θεῶν μεθέντες, κτείνατ'. Εν νεκροῖσι γὰρ «
δούλη κεκλῆσθαι βασιλὶς οὖσ', αἰσχύνομαι. «
λαοὶ δ' ἐπερρόθησαν. Αγαμέμνων τ' ἄναξ
εἶπε μεθεῖναι παρθένον νεανίαις.
οἱ δ' ὡς τάχιστ' ἤκουσαν ὑστάτην ὄπα,
μεθῆκαν, οὗπερ καὶ μέγιστον ἦν κράτος.
κἀπεὶ τόδ' εἰσήκουσε δεσποτῶν ἔπος,
λαβοῦσα πέπλους ἐξ ἄκρας ἐπωμίδος,
ἔρρηξε λαγόνος εἰς μέσον παρ' ὀμφαλόν.
μαστοὺς τ' ἔδειξε, στέρνα θ' ὡς ἀγάλματος
κάλλιστα. καὶ καθεῖσα πρὸς γαῖαν γόνυ,
ἔλεξε πάντων τλημονέστατον λόγον.
Ιδοὺ τόδ' εἰ μὲν στέρνον ὦ νεανία
παίειν προθυμῇ, παῖσον· εἰ δ' ὑπ' αὐχένα
χρῄζεις, πάρεστι λαιμὸς εὐτρεπὴς ὅδε.
ὅδ' οὐθέλων τε τὲ θέλων οἴκτῳ κόρης,
τέμνει σιδήρῳ πνεύματος διαρροάς.
κρουνοὶ δ' ἐχώρουν. ἡ δ', τὲ θνήσκουσ', ὅμως
πολλὴν πρόνοιαν εἶχεν εὐσχήμως πεσεῖν,
κρύπτειν θ' ἃ κρύπτειν ὄμματ' ἀρσένων χρεών.
ἐπεὶ δ' ἀφῆκε πνεῦμα θανασίμῳ σφαγῇ,
οὐδεὶς τὸν αὐτὸν εἶχεν Αργείων πόνον·
ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν, τὴν θανοῦσαν ἐκ χερῶν
φύλλοις ἔβαλλον· οἱ δὲ πληροῦσι πυρὰν,

κορμοὺς φέροντες πευκίνους. ὁ δ' οὐ φέρων,
πρὸς τοῦ φέροντος τοιάδ' ἤκουε κακά.
ἕστηκας ὦ κάκιστε, τῇ νεανίδι
οὐ πέπλον οὐδὲ κόσμον ἐν χεροῖν ἔχων;
οὐκ εἶ τι δώσων τῇ περίσσ' εὐκαρδίῳ,
ψυχὴν τ' ἀρίστῃ; τοιάδ' ἀμφὶ σῆς λέγον
παιδὸς θανούσης. εὐτεκνωτάτην δέ σε
πασῶν γυναικῶν, δυστυχεστάτην ὁρῶ.
Χορ. Δεινόν τι πῆμα Γριαμίδαις ἐπέζεσε,
πόλει τε τῇ μῇ θεῶν ἀναγκαῖον τόδε.
Εκα. Ὦ θύγατερ, οὐκ οἶδ' εἰς ὅ, τι βλέψω κακῶν,
πολλῶν παρόντων. ἢ γὰρ ἅψωμαι τινός,
τὸ δ' οὐκ ἐᾷ με, παρακαλεῖ δ' ἐκεῖθεν αὖ
λύπη τις ἄλλη διάδοχος κακῶν κακοῖς.
καὶ νῦν τὸ μὲν σὸν ὥστε μὴ στένειν πάθος,
οὐκ ἂν δυναίμην ἐξαλείψασθαι φρενός.
τόδ' αὖ λίαν παρεῖλες, ἀγγελθεῖσά μοι
γενναῖος. Οὔκουν δεινὸν, εἰ γῆ μὲν κακὴ "
τυχοῦσα καιροῦ θεόθεν, εὔστα χυν φέρει "
χρηστὴ δ' ἁμαρτοῦσ' ὧν χρεὼν αὐτὴν τυχεῖν, "
κακὸν δίδωσι καρπόν. ἀνθρώποις δ' ἀεὶ, "
ὁ μὲν πονηρὸς, οὐδὲν ἄλλο πλὴν κακός. "
ὁ δ' ἐσθλὸς, ἐσθλός· οὐδὲ συμφορᾶς ὕπο, "
φύσιν διέφθειρ', ἀλλὰ χρηστός ἐστ' ἀεί. "

Stipites adferẽtes pineos. Qui uero nihil adferebat
Ab adferente talia audiebat conuitia:
Stas ô ignauissime, ad honorem huius puellæ
Neq; peplum neq; ornatum in manibus habens?
Non uadis aliquid daturus ualde animosæ
Generosissimæque. Talia uero de tua dicebant
Filia mortua, felicissimam uero prole te
Omnium mulierum, infeliciſſimam uideo.
Cho. Saua quadam clades Priamidis accensa est,
Vrbique meæ. deorum necessitas [est] hæc.
Hec. O filia: non scio ad quod respiciam malorum
Multis præsentibus. Quũ enim attingam aliquod,
Aliud non sinit me. auocat uero inde rursus
Mœror quis alius successor malorum in malis.
Et nunc tuam quidem ne gemam cladem,
Haud queam delere ex mente.
Hoc uero rursus ualde mirigasti, nuntiata mihi
Generosa. NON igitur mirũ, si terra quidẽ malæ
Nacta bonum cœlum diuinitus bonã segetẽ fert:
Bona uero, frustrata ijs quæ conueniebat consequi
Malum præbet fructũ. Inter homines uero semper
Malus nihil aliud quàm malus,
Bonus autem bonus: neque præ calamitate
Ingenium perdit, sed bonus est semper.

Númnam parentes præstant, an educationes?
Habet equidem quodammodo & educatio honestá
Doctrinã honestatis. Illud uero si quis bene didicerit
Nouit quoque turpe, ex regula honesti cognoscens.
Et hæc quidem mens eiaculata est frustra.
Tu uero uade, & indica Argiuis hæc:
Ne attingat meã quisquã, sed arceant multitudinẽ
A filia. IN infinito enim exercitu
Indomita turba, nauticáque licentia (facit mali
Violétior igne. Malus uero [habetur] qui nõ aliquid
Tu autem accipiens urnam antiqua ministrã,
Intingens, adfer huc, marino salo
Vt filiam lauacris postremis meam,
Sponsam sine sponso, uirginémque non uirginem
Lauem: proponámque ut quidem digna est und.?
Non possum [faciam] ut possum. quid enim agam?
Ornatum colligens à captiuis mulieribus
Quæ mihi assistentes hæc intro tentoria
Habitant: si quæpiam nouos dominos
Latens, habet quoddam furtum ex sua domo.
O species ædium, ô olim felix domus,
O plurima tenens pulcherrimáq;, felicissime liberis
Priamo, anúsque ego mater liberorum,
Quàm ad nihil deuenimus, superbia.

ἆρ' οἱ τεκόντες δῆτα φέροισιν, ἢ ξυφαί; cc
ἔλεγκτοι τ' ἐς τὸ θρεφθῆναι καλῶς, cc
δίδαξιν ἐσθλὸν τῶνδε μᾶλλον παῖδ' ἔτι, cc
εἰδὲ πᾶν ἀγαθὸν, κανόνι τῷ καλοῦ μαθών. cc
ἐγὼ τὰ μὲν δὴ νοῦς ἐπῴδυσεν μάτην·
σὺ δ' ἐλθὲ καὶ σήμηνον Ἀργείοις τάδε,
μή θιγγάνειν μου μηδέν', ἀλλ' ἕρκειν ὄχλον
τῆς παιδός. Ἐν δὲ μυρίῳ σφ' ἀτεύμαπι, cc
ἀκόλαστος ὄχλος, ναυτικὴ τ' ἀναρχία, cc
κρείσσων πυρός. κακὸς δ' ὁ μὴ πράσσων κακόν. cc
σὺ δ' αὖ λαβοῦσα τεῦχος ἀρχαῖα λάτρι,
βάψασ' ἐνεγκε δεῦρο πορτίας ἁλός,
ὡς παῖδα λουτροῖς τοῖς πανυστάτοις ἐμοῖ,
νύμφιόν τ' ἄνυμφον, παρθένον τ' ἀπάρθενον
λάσω· προσθῶμαί τ' ὡς μὰ δι' ἀξίαν, πόθεν;
ἐκ ἀν δυναίμην. ὡς δ' ἔχω. τί δὲ πάθω;
κόσμον τ' ἀγείρασ' αἰχμαλωτίδων πάρα,
αἳ μοι πάρεδροι τῶνδ' ἔστω σκηνώμασιν
ναίοισιν, εἴ τις τοὺς νεωστὶ δεσπότας
λαθοῦσ', ἔχλ πλέμμα τῶν αὐτῆς δόμων.
ὦ χρήματ' οἴκων, ὦ ποτ' ἀτυχεῖς δόμοι,
ὦ πλεῖς ἔχων κάλλιστά τ' ὀπεκώπτε
Γέλαμε, γεραιά θ' ἥδ' ἐγὼ μήτηρ τέκνων,
ὡς εἰς τὸ μηδὲν ἥκομεν, φρονήματος

τοῦ πρὶν στερέντες; εἶτα δῆτ' ὀγκούμεθα;
ὁ μὲν τις ἡμῶν πλουσίοις ἐν δώμασιν,
ὁ δ' ἐν πολίταις τίμιος κεκλημένος.
τὰ δ' οὐδέν· ἄλλως φροντίδων βουλεύμα
γλώσσης τε κόμποι. Κεῖνος δ' ὀλβιώτατος, cc
ὅτῳ κατ' ἦμαρ τυγχάνει μηδὲν κακόν. cc
Χορ. ἐμοὶ χρῆν συμφορὰν,
ἐμοὶ χρῆν πημονὰν γενέσθαι,
Ἰδαίαν ὅτε πρῶτον ὕλαν
Ἀλέξανδρος εἰλατίναν
ἐτάμετ', ἅλιον ἐπ' οἶδμα ναυστολήσων,
Ἑλένας ἐπὶ λέκτρα· τὰν, καλ-
λίσταν ὁ χρυσοφαὴς
ἅλιος αὐγάζει. πόνοι γὰρ, καὶ πόνων
ἀνάγκαι κρείσσονες κυκλοῦνται.
κοινὸν δ' ἐξ ἰδίας ἀνόνας
κακὸν τᾷ Σιμοουντίδι γᾷ
ὀλέθριον ἔμολε, συμφορά τ' ἀπ' ἄλλων.
ἐκρίθη δ' ἔρις, ἂν ἐν Ἰδᾳ
κρίνει τρισσὰς μακάρων
παῖδας ἀνὴρ βούτας,
ἐπὶ δορὶ, καὶ φόνῳ, καὶ ἐμῶν
μελάθρων λώβᾳ.
στένει δὲ καί τις ἀμφὶ τὸ

Priori ſpoliati? Deinde tamen tumeſcimus:
Aliquis quidem noſtrûm diuitibus in domibus,
Alius uero inter ciues precioſus uocatus.
Hæc nihil [ſunt] quàm [inania] curarum conſili
Linguæque iactantiæ. ILLE uero feliciſsimus
Cui de die in diem nihil accidit mali,
Cho. Mihi oportebat infelicitatem,
Mihi oportebat cladem accidere,
Idæam quando primùm ſyluam
Alexander abietinam
Secabat, ſalum per tumidum nauigaturus
Helenæ ad thalamos, quam pul-
cherrimam auricomus
Sol radijs ſuis aſpicit. Labores enim & laboribus
Neceſſitates ualidiores undique circundant.
Publicum ex priuata amentia
Malum Simoenticæ terræ
Exitiale uenit, calamitáſque ab alijs.
Iudicata eſt uero lis, quam in Ida
Iudicauit inter tres beatorum
Filias uir paſtor:
Ad bellum, ad necem, & mearum
Aedium exitium.
Gemit uero & aliqua circa

Pulchrè fluentem Eurotam
Lacæna lacrymis confecta domi puella.
Canúmque in caput mater,
Liberis mortuis, ponit
Manum laniâtque genam,
Cruentum unguem reddens lacerationibus.

Anc. O mulieres, Hecuba ubinam [est] infelicissima,
Quæ omnes uincit uiros & muliebrem progeniem
Calamitatibus? nemo coronam [ei] præripiet.

Ch. Quid uero, ô misera tuo linguæ ominosæ clamore?
Vt nunquam dormiunt tristia tua præconia?

Anc. Hecubæ affero hunc dolorem. IN malis uero
Non facilè hominibus læta dicere ore.

Ch. Atqui prodit ex ædibus 27
Hæc: opportunè tuis apparet uerbis.

Anc. O prorsus infelix, & adhuc magis quàm dicam,
Domina peristi, & non amplius aspicis lucem,
Sine liberis, sine marito, eiecta urbe, prorsus perdita.

Hec. Non nouum dixisti, scientibus uero probrum dicis.
Sed quid? cadauer hoc mihi Polyxenæ
Venis adferens, cuius nuntiata est sepultura
Omnium Achæorum manu studiosè fieri?

Anc. Illa nihil nouit, sed mihi Polyxenam
Deplorat: noua uero mala non attingit.

ἔῤῥοιν Εὐρώταν
Λάκαινα πολυδάκρυτος ἐν δόμοις κόρα·
πολιόν τ' ἐπὶ κρᾶτα μήτηρ,
τέκνων θανόντων, τίθεται
χέρα, δρύπτεταί τε παρειὰν,
δίαιμον ὄνυχα τιθεμένα παραγμοῖς.
Θρ. Γυναῖκες, Ἑκάβη ποδ' ποθ' ἡ παναθλία,
ἡ πάντα νικῶσ' ἄνδρα, τὰ θήλυν πορὰν
κακοῖσιν; οὐδεὶς στέφανον ἀνθαιρήσεται·
Χο. Τί δ' ὦ τάλαινα σῆς κακοῖ λώσου βοῆς;
ὡς οὔποθ' εὕδει λυπρά σου κηρύγματα;
Θρ. Ἑκάβῃ φέρω τόδ' ἄλγος· Ἐν κακοῖσι δὴ "
οὐ ῥᾴδιον βροτοῖσιν εὐφημεῖν στόμα. "
Χο. Καὶ μὴν πρῶσα τυγχάνει δόμων ἄπο
ἥδ'· εἰς δὴ καιρὸν σοῖσι φαίνεται λόγοις.
Θρ. Ὦ παντάλαινα, κἄτι μᾶλλον ἢ λέγω,
δέσποιν', ὄλωλας· κοὐκέτ' εἶ βλέπουσα φῶς,
ἄπαις, ἄνανδρος, ἄπολις, ἐξεφθαρμένη.
Εκα. Οὐ καινὸν εἶπας, εἰδόσιν δ' ὠνείδισας.
ἀτὰρ τί νεκρὸν τόνδέ μοι Πολυξένης
ἥκεις κομίζουσ', ἧς ἀπηγγέλθη τάφος
πάντων Ἀχαιῶν διὰ χερὸς σπουδὴν ἔχειν;
Θρ. Ἡ δ' οὐδὲν εἶδεν, ἀλλά μοι Πολυξένην
θρηνεῖ, νέων δὲ πημάτων οὐχ ἅπτεται.

Εκα. Οἴ ἐγὼ τάλαινα, μῶν τὸ βακχεῖον κάρα
τῆς θεσπιῳδοῦ δεῦρο Κασάνδρας φέρεις;
Θρ. ζῶσαν λέλακας, τὸ θανόντα δ' οὐ στένεις
τόνδ' ἀλλ' ὄθρηνον σῶμα γυμνωθὲν νεκροῦ,
εἴ σοι φανεῖται θαῦμα, καὶ παρ' ἐλπίδας.
Εκα. Οἴ μοι. βλέπω δὴ παῖδ' ἐμὸν τεθνηκότα
Γολύδωρον, ὅν μοι Θρῄξ ἔσωζ' οἴκοις ἀνήρ.
ἀπωλόμην δύστηνος. οὐκέτ' εἰμὶ δή.
ὦ τέκνον, τέκνον, αἶ, αἶ κατάρχομαι νόμων
βακχείων ἐξ ἀλάστορος
ἀρτιμαθὴς κακῶν.
Θρ. Εγνως γὰρ ἄτην παιδὸς ὦ δύστανε σύ;
Εκα. Απις' ἄπιστα, καινὰ καινὰ δέρκομαι.
ἕτερα δ' ἀφ' ἑτέρων κακὰ, κακῶν κυρεῖ.
οὐδέποτ' ἀδάκρυτος, ἀστένακτος
ἁμέρα μ' ἐπιχήσει.
Χορ. Δεῖν' ὦ τάλαινα, δεινὰ πάσχομεν κακά.
Εκα. Ω τέκνον τέκνον ταλαίνας
ματρὸς, τίνι μόρῳ θνήσκεις;
τίνι πότμῳ κεῖσαι;
πρὸς τίνος ἀνθρώπων;
Θρ. Οὐκ οἶδ'. ἐπ' ἀκτῇ νιν κυρῶ θαλασσίαις.
Εκα. Εκβλητον, ἢ πέσημα φονίου δορός;
Θρ. Εν ψαμάθῳ λευρᾷ

Hec. Heu mihi miseræ, utrum Bacchicum caput
Vatidicæ huc Cassandræ fers?
Anc. Viuentem dixisti: mortuum uero non gemis
Hunc. Sed aspice corpus nudatum mortui,
Si tibi apparebit miraculum & præter spem.
Hec. Heu mihi, uideo quidem filium meum mortuum
Polydorum, quẽ mihi Thrax seruabat in domo uir.
Perij infelix, non amplius sum sanè.
O fili fili, hem, hem incipio numeros
Bacchicos ex dæmone affligente,
Quæ recèns cognoui mala.
Anc. Cognouisti enim cladem filij ô misera tu?
Hec. Incredibilia, incredibilia, noua, noua aspicio:
Alia ab alijs mala malis incidunt,
Neque unquam absque luctu, absque gemitu
Dies me tenebit.
Cho. Horrenda ô misera, horrenda patimur mala.
O fili fili miseræ
Matris quo fato moreris?
Quo infortunio iaces?
A quo hominum interfectus?
Anc. Non scio: in littore eum inueni marino.
Hec. Abiectum, an interfectum cruenta hasta?
In arena plena

Maris ipsum eiecit marina procella.

Hec. Heu mihi, ah ah.

Intelligo somnium oculorúmque meorum

Visionem (Non me prætervit spectrum 28)

Atrys alis præditum) quam aspexi

De te ô fili non ampli-

us existente Iouis in luce.

Ch. Quí nã ipsum interfecit, potésne tu intelligẽs so-

Hec. Meus hospes Threicius eques, (mnia, dicere?

Vbi senex pater deposuit illũ occultãs. (terfeciſſet?

Ch. Heu mihi, quid narras? aurũ ut haberet postquã in-

Hec. Infãda, detestãda: ultra omnẽ admirationẽ,

Non pia neque toleranda. Vbi ius hospitum?

Ah scelerate uir quàm laniasti

Corpus, ferreo secans ense

Membra huius pueri, neque misertus es.

Cho. O infelix quàm te laboriosissimam mortalium

Dæmon posuit, quicunque est tibi infensus.

Sed enim uideo ipsius domini corpus

Agamemnonis: exinde taceamus, ô amicæ. (cro,

Aga. Hecuba quid cũctaris filiam tuam occultare sepul

Veniens sicut Talthybius nuntiauit mihi,

Ne attingeret tuam quisquam Argiuorum puellã?

Nos utique sinimus, neque attingimus:

πόντου νιν ἐξήνεγκε πελάγιος κλύδων.
Εκα. Ὦ μοι, αἶ αἶ
ἔμαθον ἐνύπνιον, ὀμμάτων τ' ἐμῶν
ὄψιν, (οὔ με παρέβα φάσμα
μελανόπτερον) ἂν ἐσεῖδον
ἀμφίσ' ὦ τέκνον, οὐκέ-
τ' ὄντα Διὸς ἐν φάει.
Χο. Τίς γὰρ νιν ἔκταν', οἷσθ' ὀνειρόφρον φράσαι;
Εκα. Ἐμὸς ξένος Θρῃκίοις ἱππότας,
ἵν' ὁ γέρων πατὴρ ἔθετό νιν κρύψας.
Χο. Ὦ μοι, τί λέξεις; χρυσὸν ὡς ἔχοι κτανών;
Εκα. Ἄρρητ', ἀνωνόμαστα θαυμάτων πέρα,
οὐχ ὅσιά τ' οὐδ' ἀνεκτά. ποῦ δίκα ξένων;
ἰὼ κατάρατ' ἀνδρῶν, ὡς διεμοιράσω
χρόα, σιδαρέῳ τεμὼν φασγάνῳ
μέλεα τοῦδε παιδὸς, οὐδ' ᾠκτίσω.
Χο. Ὦ τλῆμον, ὥς σε πολυπονωτάτην βροτῶν
δαίμων ἔθηκεν, ὅστις ἐστί σοι βαρύς.
ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τοῦδε δεσπότου δέμας
Αγαμεμνονος· τοὐνθένδε σιγῶμεν φίλαι.
Αγ. Εκάβη, τί μέλλεις παῖδα σὴν κρύπτειν τάφῳ
ἐλθοῦσ', ἐφ' οἷς ὧδ' Ταλθύβιος ἤγγειλέ μοι
μὴ θιγγάνειν σῆς μηδέν' Αργείων κόρης;
ἡμεῖς μὲν οὖν ἐῶμεν, οὐδὲ ψαύομεν.

σὺ δ' ὀρλάζεις, ὥστε θαυμάζειν ἐμέ.
ἥκω σ' ἀποστελῶν σε. χἀκεῖθεν χθονὸς
πεφασμένη θέσιν· εἶπ τῶνδ' ὀρθὰ καλῶς.
Εκα. πῖν' αὖ θρασὺ τόνδ' ὄπα σιλωσῆς ὁρῶ
θανόντα Τρώων; ὃ δ' Ἀργείων πέπλοι
δέμας πεδοπτώσαντες, ἀγγέλλοισί μοι,
Εκα. Δύσπιν· ἐμαυτὴν δ' οὐ λέγω λέγουσά σε
Εκάβη. πῖ δράσω; πότερα πρὸς σοὶ χρὴ καὶ
Αγαμέμνονος τὸν σ', ἢ φέρω σιγῇ κακά;
Αγα. Τί μοι πρόσωπον ὧπτον ἐγκλίνασα σὸν,
ὀδύρῃ, τὸ πρόσθεν δ' οὐ λέγεις πῆς ἐσθ' ὅδε;
Εκα. Ἀλλ' ἔμε δούλιον, πολεμίαν θ' ἡγούμενος,
γονάτων ἀπώσαιτ', ἄλλος ἀν πρόσθεν ἐμέθεν.
Αγα. Οὔτοι πέφυκα μαίπις, ὥστε μὴ κλύων,
ἐξισορῆσαι σῶν ὀδὸν βουλευμάτων.
Εκα. Ἆρ' ὀκνολογήσομαί γε πρὸς τὸ δυσμενὲς
μᾶλλον φρένας, τὸ δ' ὄντος οὐ δυσμενοῦς;
Αγα. Εἴ τοι με βούλει τῶνδε μηδὲν εἰδέναι,
εἰς ταὐτὸν ἥκεις. κἀμὲ γὰρ οὐ λυτέον.
Εκα. Οὐκ ἂν δυναίμην τῶνδε μοῖραν εἰπεῖν ἄπρα
τέκνοισι τοῖς ἐμοῖσι. πῶς δὲ φῶ τάδε;
Τολμᾶν αὐδᾶσιν, κἂν τύχω, κἂν μὴ τύχω.
Αγα. μεμνον, ἱκετεύω σε τῶνδε γονάτων,
καὶ συγγενείου δεξιᾶς τ' ἀνδρὸς μόνου.

Tu uero otiosa es, ut mirer ego.
Venio uero accersens te. Quæ illic enim, bene
Acta sunt, siquid tamen horum est bene.
Hem, quem uirum hunc in tentoriis uideo
Mortuum ex Troianis? non enim Græcorum, uestes
Corpus inuoluentes, nuntiant mihi.
Hec. Infelix, meipsam enim dico dicens te
Hecuba. Quid faciam? utrũ procidã ad genua
Agamemnonis, aut ferã tacitè malã?
Ag. Quid mihi in faciem tergum obuertens tuum
Ploras, quod actum est uerò, non dicis? quis est hic?
Hec. Sed si me seruam hostémque ducens
A genibus repelleret, dolorem possemus addere.
Aga. Non sum uates, ut non audiens
Possim inuestigare tuorum uiam consiliorum. 29
Hec. An interpretor quidẽ ad id quod inimicum est
Magis mentem, ipso existente neutiquam inimico?
Aga. si quidem me uis harum nihil scire rerum,
Hec. Ad idem uenis. etenim nec ego audire [uolo]
Haud possum absque hoc me ulcisci
De liberis meis. quid uoluo hæc?
AVDERE necesse est, siue cõsequar, siue nõ conse-
Argamemnon supplicio tibi per hæc genua (quar.
Et tuam barbam dextramque felicem

Aga. Quam rem quærens? utrum liberam
Vitam conſequi? facilè enim eſt tibi.
Hec. Non ſanè malos ulciſcens
Vitam uniuerſam ſeruire uolo.
Aga. Et ſanè quid nos in auxilium uocas?
Hec. Nihil horum quæ tu putas ô rex.
Vides cadauer hoc propter quod effundo lacrymas?
Aga. Video: ſed futurum non poſſum ſcire.
Hec. Hunc olim peperi, & portaui ſub cingulo.
Aga. Eſt uerò qui ſpiritus tuorum hic ô miſera liberorũ?
Hec. Nõ ex illis qui mortui ſunt ex filijs Priami ſub Ilio.
Aga. Anne aliquem alĩ peperiſti quàm illos, ô mulier?
Hec. Inutiliter quidem, ut apparet, hunc quem aſpicis.
Ag. Vbi uero erat quando peribat urbs?
Hec. Pater ipſum ablegauit metuens ne moreretur.
Aga. Quõnã ab exiſtentibus tũc ſeparans liberis ſolum?
Hec. In hanc regionem, ubi inuentus eſt mortuus.
Aga. Ad uirum qui rex eſt huius Polymeſtorem terræ?
Hec. Huc miſſus eſt acerbiſſimi auri cuſtos.
Ag. Moritur uero ad quod & quod fatum conſequutus?
Hec. Quõnã ab alio Thracius ipſum perdidit hoſpes.
Ag. O infelix, nũmnã argentũ amauit accipere? (norũ
Hec. Talia ſui poſtquam calamitatem cognouit Troia-

Αγα. Τί χρῆμα μαστεύουσα; μῶν ἐλεύθερον
αἰῶνα θέσθαι; ῥᾴδιον τοῦτό γέ σοι.
Εκα. Οὐδὲν τοιοῦτον. τοῖς κακοῖς δὲ πᾶσιν ἡμῶν ἐμπόδιον,
Λίνωνα τὸν σύμπαντα δουλεῦσαι θέλω.
Αγα. Καὶ δὴ πόθ' ἡμᾶς εἰς ἐπάρκειαν καλεῖς;
Εκα. Οὐδέν πω τούτων ὧν σὺ δοξάζεις ἄναξ.
ὁρᾷς νεκρὸν τόνδ', ὃν κατασκάζω δάκρυ;
Αγα. Ὁρῶ. τὸ μὲν τοι μέλλον οὐκ ἔχω μαθεῖν.
Εκα. Τοῦτόν ποτ' ἔτεκον, κἄφερον ζώνης ὕπο.
Αγα. Ἐστὶ δὲ πῖς σῶν ὅστις ὢν πλήμων τέκνων;
Εκα. Οὐ τῶν θανόντων Πριαμιδῶν ὑπ' Ἰλίῳ.
Αγα. Ἦ γὰρ πόλιν ἄλλον ἔτεκες ἢ κείνους γυναῖ;
Εκα. Ἀνόνητά γ' ὡς ἔοικε τόνδ', ὃν εἰσορᾷς.
Αγα. Πῶς δ' ὧν ἐτύγχαν' ἡνίκ' ὤλλυτο πόλις;
Εκα. Πατρὸν νιν ἔξέπεμψεν ῥᾴδιον θανεῖν.
Αγα. Οἴ, τῶν τότ' ὄντων χωρὶς τέκνων μόνον;
Εκα. Εἰς τήνδε χώραν ὅπερ σύριξθη θανών. Ὀδυσσεύς;
Αγα. Πρὸς ἀνδρὸς ὃς ἀρχὰς τῆσδε Πολυμήστορα χθονὸς
Εκα. Ἐνταῦθ' ἐπέμφθη πικρὸς ἀτὰρ χρυσὸν φυλάξ.
Αγα. Θνήσκει δὲ πῶς; τὸν, ὦ τάλαινα, τίνος ποτ' ἐμπεσὼν χερός;
Εκ. Τίνος γ' ὑπ' ἄλλου; Θρῄξ νιν ὤλεσε ξένος.
Αγα. Ὦ πλήμον, ἦ που χρυσὸν ἡσχάθη λαβεῖν;
Εκα. Τοιαῦτ' ἐπειδὴ συμφοραὶ ἔγνω φρυγῶν.
Αγα. Εὗρες δὲ σοῦ νιν; ἢ πίς ἦν σε νεκρόν;

L.i.

Εκα. Ηδ' ἐντυχοῦσα ποντίας ἀκτῆς ἔπι.
Αγα. Τοῦτον μαστεύουσ', ἢ πονοῦσ' ἄλλον πόνον;
Εκα. Λούτρ' ᾤχετ' οἴσουσ' ἐξ ἁλὸς Πολυξένῃ.
Αγα. Κτανών νιν ὡς ἔοικεν ἐκβάλλει ξένος.
Εκα. Θαλασσόπλαγκτόν γ' ὧδε δέα τεμὼν χρόα.
Αγα. Ω σχετλία σὺ τῶν ἀμετρήτων πόνων.
Εκα. Ολωλα, κοὐδὲν λοιπὸν Αγάμεμνον κακῶν.
Αγα. Φεῦ, φεῦ· τίς οὕτω δυστυχὴς ἔφυ γυνή;
Εκα. Οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ τὴν τύχην αὐτὴν λέγοις.
ἀλλ' ὧν περ οὕνεκ' ἀμφὶ σὸν πίπτω γόνυ,
ἄκουσον. εἰ μὲν ὅσιά σοι παθεῖν δοκῶ,
στέργοιμ' ἄν· εἰ δὲ τοὔμπαλιν, σύ μοι γένου
τιμωρὸς ἀνδρὸς ἀνοσιωτάτου ξένου.
ὃς οὔτε τοὺς γῆς νέρθεν, οὔτε τοὺς ἄνω
δείσας, δέδρακεν ἔργον ἀνοσιώτατον,
κοινῆς τραπέζης πολλάκις τυχὼν ἐμοὶ,
ξενίας τ' ἀριθμῷ, πρῶτα τῶν ἐμῶν φίλων·
τυχὼν δ' ὅσων δεῖ, καὶ λαβὼν προμηθίαν,
ἔκτεινε. τύμβου δ', εἰ κτανεῖν ἐβούλετο,
οὐκ ἠξίωσεν, ἀλλ' ἀφῆκε πόντιον.
ἡμεῖς μὲν οὖν δοῦλοί τε κἀσθενεῖς ἴσως·
ἀλλ' οἱ θεοὶ σθένουσι, χ' ᾧ κείνων κρατῶν
νόμος. Νόμῳ γὰρ τοὺς θεοὺς ἡγούμεθα, "
Καὶ ζῶμεν ἄδικα καὶ δίκαι' ὡρισμένοι. "

Hec. Hæc incidens in eum marino in littore.
Aga. Hunc quærens, an laborans alium laborem?
Hec. Aquam abierat allatura ex mari Polyxenæ.
Aga. Quum interfeciſſet, ut apparet, abiecit hoſpes.
Hec. Fluctuaturum in mari utique ſic diſſecans corpus.
Aga. O miſera tu propter immenſas calamitates.
Hec. Perij: & nihil reliquũ eſt Agamemnon malorum.
Ag. Ah ah. Quæ ita infelix nata eſt mulier?
Hec. Non eſt, niſi infelicitatem ipſam diceres.
Sed propter quas cauſas circa tuum cadó genu,
Audi. Si quidem iuſta tibi pati uideor,
Boni conſulam: ſi uerò contrarium, tu mihi ſis
Vltor uiri impientiſſimi hoſpitis:
Qui neq; eos qui ſub terra ſunt, neq; eos qui ſupra
Veritus, perpetrauit facinus impientiſſimum:
Communi menſa ſæpe pũtus mecum,
Hoſpitalitatiſq; numero, primo inter meos amicos.
Cõſecutus uerò quæ cõueniebat, at accipiens cõſiliũ
Interfecit: ac ſepultura (quum occidere uoluit)
Non dignatus eſt, ſed abiecit in mare.
Nos quidem igitur ſeruæ & imbecilles forſan,
Sed dij ualidi ſunt, & illis dominans
Lex: LEGE enim deos cenſemus,
Et iniuſta & iuſta definientes.

Quæ [lex] ad te progressa si corrumpetur,
Et non pœnam dabunt qui hospites
Interficiunt, aut deorum sacra audent capere,
Non est quicquam inter homines æquabile.
Hæc igitur inter turpia numerans, reuereare me,
Miserere nostri, ac quasi pictor seorsim stans
Vide me, & aspice qualia habeo mala.
Regina eram olim, sed nunc serua tua:
Felix multa sobole olim extitĕs, nũc uero anus orbá-
Exul, deserta, afflictissima hominũ. (q; liberis simul
Heu mihi miseræ: quò à me subducis pedem?
Videor effectura esse nihil. ô misera ego.
QVID tandem mortales alias quidem artes
Elaboramus ut oportet omnes & inquirimus:
Suadelam uero reginam solùm inter homines 31
Non quidem præter cæteras ad finem studemus
Mercedes dantes discere, ut liceat olim
Persuadere quæ quis uellet consequi simul?
Quomodo igitur posthac quis sperare possit acturũ
Illi quidẽ tot liberi non amplius sunt mihi: sse benẽ
Ipsa uero ad turpitudinem captiua proficiscor:
Fumum uerò urbis hũc eglomerantẽ in altũ uideo.
Atqui fortasse quidem sermo inanis hic sit.
Venerem prætenderet attamen dicetur.

ὃς εἰς σ' ἀνελθὼν εἰ διαφθαρήσεται,
τὸ μὴ δίκην δώσουσιν οἵτινες ξένους
κτείνουσιν, ἢ θεῶν ἱερὰ τολμῶσι φέρειν,
οὐκ ἔστιν οὐδὲν τῶν ἐν ἀνθρώποις ἴσον. «
ταῦτ' οὖν ἐν αἰσχρῷ θέμενος, αἰδέσθητί με.
οἴκτειρον ἡμᾶς. ὡς γραφεὺς τ' ἀποσταθεὶς,
ἰδοῦ με, κἀνάθρησον οἷ' ἔχω κακά.
τύραννος ἦν ποτ', ἀλλὰ νῦν δούλη σέθεν.
εὔπαις ποτ' οὖσα, νῦν δὲ γραῦς, ἄπαις θ' ἅμα,
ἄπολις, ἔρημος, ἀθλιωτάτη βροτῶν.
οἴμοι τάλαινα, πῶι μ' ὑπεξάγεις πόδα;
ἔοικα πράξειν οὐδέν. ὦ τάλαιν' ἐγώ.
Τίδῆτα θνητοὶ τἄλλα μὲν μαθήματα «
Μοχθοῦμεν ὡς χρὴ πάντα, καὶ μαστεύομεν· «
Γειθὼ δὲ τὴν τύραννον ἀνθρώποις μόνην, «
Οὐδέν τι μᾶλλον ἐς τέλος σπουδάζομεν, «
Μισθοὺς διδόντες μανθάνειν, ἵν' ᾖ ποτε «
Πείθειν ἅ τις βούλοιτο, τυγχάνειν θ' ἅμα; «
πῶς οὖν ἔτ' ἄν τις ἐλπίσαι πράξειν καλῶς;
οἱ μὲν τοσοῦτοι παῖδες οὐκέτ' εἰσίμοι·
αὐτὴ δ' ἐπ' αἰσχροῖς αἰχμάλωτος οἴχομαι,
καπνὸν δὲ πόλεως τόνδ' ὑπερθρώσκονθ' ὁρῶ.
καὶ μὴν ἴσως μὲν τοῦ λόγου κενὸν τόδε,
κύπριν προβάλλειν· ἀλλ' ὅμως εἰρήσεται.

πρὸς σῇ σι πλευρῇς παῖς ἐμὴ κοιμίζεται
ἡ φοιβὰς, ἣν καλοῦσι Κασάνδραν Φρύγες.
ποῦ τὰς φίλας δῆτ' εὐφρόνας δείξεις ἄναξ;
ἢ τῶν ἐν εὐνῇ φιλτάτων ἀσπασμάτων
χάριν τίν' ἕξει παῖς ἐμὴ, κείνης δ' ἐγώ;
Ἐκ τοῦ σκότους γὰρ, νυκτέρων τ' ἀσπασμάτων, "
Φίλτρων ὁμοῦ τε, τοῖς βροτοῖς πολλὴ χάρις. "
ἄκουε δὴ νῦν. τὸν θανόντα τόνδ' ὁρᾷς;
τοῦτον καλῶς δρῶν ὄντα κηδεστὴν σέθεν,
δράσεις. ἑνός μοι μῦθος ἐνδεὴς ἔτι.
εἴ μοι γένοιτο φθόγγος ἐν βραχίοσι,
καὶ χερσὶ, καὶ κόμαισι, καὶ ποδῶν βάσει,
ἢ Δαιδάλου τέχναισιν, ἢ θεῶν τινος,
ὡς πάνθ' ὁ μὰρ τῇ σῶν ἔχοιτο γουνάτων
κλαίοντ', ἐπισκήπτοντα παντοίους λόγους.
ὦ δέσποτ', ὦ μέγιστον Ἕλλησι φάος,
πιθοῦ, πάρασχε χεῖρα τῇ πρεσβύτιδι
τιμωρὸν, εἰ καὶ μηδὲν ἐστιν. ἀλλ' ὅμως
Ἐσθλοῦ γὰρ ἀνδρὸς τῇ δίκῃ θ' ὑπηρετεῖν, "
Καὶ τοὺς κακοὺς δρᾷν πανταχοῦ κακῶς ἀεί. "
Χο. Δεινόν γε θνητοῖς ὡς ἅπαντα συμπιτνεῖ. "
Καὶ τὰς ἀνάγκας οἱ νόμοι διώρισαν, "
Φίλους τιθέντες τούς γε πολεμιωτάτους, "
Ἐχθρούς τε τοὺς πρὶν εὐμενεῖς ποιούμενοι. "

Ad tuum latus filia mea cubat
Vates, quam uocant Casandram Phryges.
Vbi iucundas iam noctes ostendes, ô rex?
Aut in lecto charorum amplexuum
Gratiam quam habebit filia? pro illa uero ego?
EX tenebris enim nocturnisque amplexibus
Illecebrisque simul hominibus multa gratia.
Audi sanè nunc: mortuum hunc uides?
Huic bene faciens affini tuo
Feceris, unius me sermo deficit adhuc.
Vtinam mihi fieret uox in brachijs
Et manibus & coma & pedum ingressu,
Aut Dædali artibus, aut dei alicuius:
Vt omnia simul tuis adhæresceret genibus
Plorantia, exprimentia omnis generis sermones.
O Domine, ô maximum Græcis lumen,
Obtempera: porrige manum huic anui
Vltricem, etsi nihil [ea] est: sed tamen.
BONI enim uiri est iustitiæ inseruire,
Et malos punire ubique semper.
Ch. Mirum sanè est mortalibus ut omnia accidunt
Et necessitates leges definiunt:
Amicos efficientes ex inimicissimis
Inimicósque eosqui ante beneuoli erant facientes.

Ag. Ego te & tuum filium & fortunas tuas, 32
OHecuba, per misericordiã manũq; supplicẽ habeo
Voloque & deorum gratia, impium hospitem,
Et iustitiæ, hanc tibi dare pœnam:
Siquo modo uidear ut tibi bene sit efficere,
Exercituique non uidear Cassandræ gratia
Thraciæ regi hanc struere cædem.
Est enim quatenus metus ineidit mihi,
Virum hunc amicum ducit exercitus: mortuum uerò, hostem. Si uerò tibi charus
Hic est, priuatim est hoc, & non publicũ exercitui.
Hæc expende. nam uolentem quidem me habes
Tibi opem ferre & promptum ad auxiliandum,
Tardum uerò, à Græcis si criminabor.

Hec. HEV, non est mortalium qui sit liber.
Aut pecuniarum enim seruus est, aut fortunæ,
Aut multitudo eum urbis, aut leges scriptæ
Vrgent ne utatur pro arbitrio moribus.
Postquã uerò metuis, multitudinique nimiũ tribuis,
Ego te faciam hoc liberum metu.
Si consecius quidem, siquid struam mali (nequaq.
Aduersus eum hunc qui interfecit: adiuta uerò
Si uerò ex Achæis tumultus aut auxilium,
Patiente uiro Thrace qualia patietur,

Αγα. Εγώ σε, καὶ σὸν παῖδα, καὶ τύχας σέθεν
Εκάβη δι' οἴκτου, χεῖρά τ' ἱκεσίαν ἔχω,
καὶ βούλομαι θεῶν τ' οὕνεκ' ἀνόσιον ξένον,
καὶ τοῦ δικαίου, τήνδε σοι δοῦναι δίκην·
ἵπως φανείην γ' ὥστε σοι καλῶς ἔχειν,
στρατῷ τε μὴ δόξαι μι Κασάνδρας χάριν,
Θρῄκης ἄνακτι τόνδε βουλεῦσαι φόνον.
ἔστι γὰρ ἦ ταραγμὸς ἐμπέπτωκέ μοι.
τὸν ἄνδρα τοῦτον φίλον ἡγεῖται στρατὸς,
τὸν κατθανόντα δ' ἐχθρόν. εἰ δέ σοι φίλος
ὅδ' ἐστὶ, χωρὶς τοῦτο, κοὐ κοινὸν στρατῷ.
πρὸς ταῦτα φρόντιζ'. ὡς θέλοντα μὲν μ' ἔχεις
σοὶ ξυμπονῆσαι, καὶ ταχὺν προσαρκέσαι·
βραδὺν δ', Αχαιοῖς εἰ διαβληθήσομαι.
Εκα. Φεῦ. οὐκ ἔστι θνητῶν ὅστις ἔστ' ἐλεύθερος. «
Η χρημάτων γὰρ δοῦλός ἐστιν ἢ τύχης, «
Η πλῆθος αὐτὸν πόλεος, ἢ νόμων γραφαὶ «
Εἴργουσι χρῆσθαι μὴ κατὰ γνώμην τρόποις. «
ἐπεὶ δὲ ταρβεῖς, τῷ τ' ὄχλῳ πλέον νέμεις,
ἐγώ σε θήσω τοῦδ' ἐλεύθερον φόβου.
σύνισθι μὲν γὰρ ἤν τι βουλεύσω κακὸν
τῷ τόνδ' ἀποκτείναντι· συνδράσης δὲ μή.
ἢν δ' ἐξ Αχαιῶν θόρυβος, ἢ πικουρία,
πάσχοντος ἀνδρὸς Θρῃκὸς οἷα πείσεται,

φαιή πις, εἶρχε, μὴ δοκῶν ἐμὴν χάριν.
πᾶσι᾽ ἄλλα θαρσῶ· πάντ᾽ ἐγὼ θήσω καλῶς.
Αγα. Ρῶς δ᾽ ἂν πράσσες; πότερα φάσγανον χερὶ
λαβοῦσα χερὶ φῶτα βάρβαρον κτενεῖς,
ἢ φαρμακοισιν, ἢ πικουρίᾳ τινί;
τίς σοι ξυνέστω χειρ; τίνων κτήσει φίλους;
Εκα. Στέγας κεκεύθασ᾽ ἄνδε Τρῳάδων ὄχλον.
Αγα. Τὰς αἰχμαλώτους εἶπας, Ἑλλάνων ἄχαν;
Εκα. Σιὼ πᾶσι δὲ τὸν ἐμὸν φονέα πημαίνομαι.
Αγα. Καὶ πῶς γυναιξὶν ἀρσένων ἔστιν κράτος;
Εκα. Δεινὸν τὸ πλῆθος, ξὺν δόλῳ τ᾽ ὀξύμαχον.
Αγα. Δεινόν. τὸ μέντοι θῆλυ μέμφομαι γένος.
Εκα. Τίσι, δ᾽ γυναῖκες εἶλον Αἰγύπτου τέκνα,
καὶ λῆμον ἀρδην ἀρσένων ἐξῴκισαν;
ἀλλ᾽ ὡς γένεσθαι τόνδ᾽ ἐμοὶ μέθες λόγον·
πίμψον δέ μοι τήνδ᾽ ἀσφαλῶς δμῳδὸς ἀπῶ
γυναῖκα. καὶ σὺ Θρηικίαν πλακὸς ἐπεισάξενῳ,
λέξον, καλεῖ σ᾽ Ἀγαυὴ δή ποτ᾽ Ἰλίᾳ
Εκάβη (σὺν σῇ· ὀκνεῖ γὰρ οὐδὲν ἥ κείνης χέος)
καὶ παῖδας· ὡς δεῖ καὶ τόνδ᾽ εἰδέναι λόγους
τοὺς ἐξ ἐμείνης. τὸν δὲ τῆς νεοσφαγοῦς
Πολυξένης δόμοις ἁγάμεμνον τάφον,
ὡς τῷδ᾽ ἀδελφῷ πλησίον μιᾶς φλογὸς
δισσῇ μελίσσῃ μητρὶ κρυφθῆτον χθονί.

Apparuerit ꝙdã, cohibe, nõ præ te ferẽs meã gratiã
Quod ad alia uerò, cõfide: cuncta ego conficiã probé.
Aga. Quomodo igitur? Quid facies? utrũ gladiũ manu
Accipiens anus, uirum barbarum interficies?
Aut uenenis, aut ope quánam?
Quæ tibi aderit manus? unde habebis amicos?
Hec. Tecta occultant hæc Troadum turbam.
Aga. Captiuas dicis Græcorum prædam?
Hec. Cum illis [hunc] meum homicidam ulciscar. 33
Ag. Et quomodo mulierib⁹ in uiros eritrobur? (perabile.
Hec. EST [quiddã] potẽs multitudo, cũ insidijsq; insu-
Ag. Sæuũ quidẽ, sed sane fœmineum reprehẽdo genus.
Hec. Quid uerò? an non mulieres interfecerunt AEgy-
Et Lemno funditus uiros exterminarũt? (pti filios?
Sed ut fieri [oporteat,] hãc mihi relinque rationẽ:
Mitte uerò mihi hanc tutò per exercitum
Mulierem. Et tu Thracio accedens hospiti
Dic, Vocat te regina olim sane Ilij
Hecuba, (tua uerò non minus quàm ipsius causa)
Et liberos: quoniã oportet & liberos scire sermones
Hos ex illa. Recens uerò interfectæ
Polyxenæ differ Agamemnon sepulturam
Vt isti duo frater & soror, prope una flamma
Duplici cura matris occultentur terra

Aga. Erunt hæc sic. etenim si esset exercitui
Nauigatio, nõ potuissem hanc tibi præstare gratiã.
Nũc uero (nõ enim mittit secũdos flat⁹ de⁹) (quillã.
Manere necesse est, nauigationẽ expectãtes trã-
Eueniat autẽ feliciter. OMnib⁹ enĩ est cõmune hoc,
Et peculiariter unicuique, & urbi, malum quidẽ
Malum aliquid pati: bonũ uerò feliciter agere.

Chor. Tu quidem ô patria Iliaca
Ex urbibus inexpugnabilibus non amplius dicēris.
Talis Græcorum nebula te circunfundit,
Hasta sanè hasta populans.
Corona uerò tibi detonsa est
Turrium: circùm uerò fuliginosi
Fumi macula miserrima denigrata es.
Misera non amplius in te incedam
Media nocte (perij)
Quando à cœna somnus suauis 34
In oculos spargitur:
A cantu uerò & lætificis
Conuiuiis desinens
Maritus in thalamis iacebat,
Hastile uerò in paxillo
Nauticam non amplius uidens multitudinem
Per Troiam Iliacam incedentem.

Αγα. Εςαι τάδ' οὕτω. καὶ γὰρ εἰ μὴν ἦν ςρατῷ
πλοῦς, ἐκ ἂν εἶχον τήνδε σοι δοῦναι χάριν.
νῦν δ', οὐ γὰρ ἵνσ' οὐρίας πνοὰς θεός,
μένειν ἀνάγκη πλοῦν ὁρῶντας ἥσυχον.
γένοιτο δ' εὖ πως. Πᾶσι γὰρ κοινὸν τόδε, «
Ιδίᾳ θ' ἑκάςῳ, καὶ πόλει, τὸν μὲν κακὸν, «
Κακόν τι πάσχειν· τὸν δὲ χρηςὸν, εὐτυχῆν. «
Χορ. Σὺ μὲν ὦ πατρὶς Ιλιὰς,
τῶν ἀπορθήτων πόλις οὐκέτι λέξῃ·
τοιόνδ' Ελλάνων νέφος ἀμφί σε καλύπτει,
δορὶ δὴ δορὶ πέρσαν.
ἀπὸ δὲ ςεφάναν κέκαρσαι
πύργων· κατὰ δ' αἰθάλου
καπνοῦ κηλίδ' οἰκτροτάτᾳ κέχρωσαι·
τάλαιν' οὐκέτι σ' ἐμβατεύσω·
μεσονύκτιος ὠλλύμαν,
ἦμος ἐκ δείπνων ὕπνος ἡδὺς
ἐπ' ὄσσοις κίδναται·
μολπᾶν δ' ἄπο καὶ χαροποιῶν
θυσιῶν καταπαύσας
πόσις, ἐν θαλάμοις ἔκειτο·
ξυςὸν δ' ἐπὶ πασσάλῳ
ναύταν οὐκέθ' ὁρῶν ὅμιλον
Τροίαν Ιλιάδ' ἐμβεβαῶτα·

ἐγὼ δὲ πλόκαμον ἀνὰ δέ τοις
μίτραισιν ἐρρυθμιζόμαν,
χρυσέων ἐνόπτρων
λεύσσουσ' ἀτέρμονας εἰς αὐγὰς,
ἐπιδέμνιος ὡς πέσοιμ' ἐς εὐνάν·
ἀνὰ δὲ κέλαδος ἔμολε πόλιν.
κέλευσμα δ' ἦν κατ' ἄστυ Τροίας
τόδ', ὦ παῖδες Ἑλλάνων, πότε δὴ
πότε τὰν Ἰλιάδος σκοπιὰν
πέρσαντες, ἥξετ' ἐς οἴκους;
λέχη δὲ φίλα μονόπεπλος
λιποῦσα, Δωρὶς ὡς κόρα,
σεμνὰν προσίζουσ',
οὐκ ἤνυσ' Ἀρτέμιν ἁ τλάμων·
ἄγομαι δὲ θανόντ' ἰδοῦσ' ἀκοίταν
τὸν ἐμὸν, ἅλιον ἐπὶ πέλαγος·
πόλιν τ' ἄπο σκοποῦσ', ἐπεὶ
νόστιμον ναῦς ἐκίνησε πόδα,
καί μ' ἀπὸ γᾶς ὥρισεν Ἰλιάδος.
τάλαιν', ἀ πεῖπον ἄλγε;
τὰν τοῖν Διοσκούροιν Ἑλέναν κάσιν,
Ἰδαῖόν τε βούταν
Αἰνόπαριν κατάρᾳ διδοῦσ' ἐπεί με
γᾶς ἐκ πατρῴας ἀπώλεσεν,

Ego uerò comam religatis
Mitris componebam
Aureorum ſpeculorum
Aſpiciens rotundos ſplendores
Aſtans ad lectum ut ruerem in torum.
Tumultus uerò pertranſiuit urbem,
Vociferatio autem erat per urbem Troiæ
Hæc, O filij Græcorum quando ſanè,
Quando Iliacam ſpeculam
Excidentes ibitis domum?
Lectum uerò charum ſimplici ueſte induta
Relinquens, Dorica ut puella,
Venerandã accedens
Nihil effeci Dianam infelix:
Sed abducor mortuum uidens maritum
Meum, marinũ per pelagus.
Vrbémque procul aſpectans, poſtquam
Reducem nauis mouit pedem
Et me à terræ exterminauit finibus Iliacæ.
Miſera exanima concidi præ dolore,
Dioſcurorum Helenam ſororem,
Idæúmque paſtorem
Exitioſum Parin execrationi dans: quoniam me
Terra ex patria perdidit:

Expulit ex ædibus nuptiæ non nuptiæ
Sed dæmonis affligentis quædam calamitas.
Quam neque pelagus reducat iterum,
Neque patriam ueniat in domum.

Poly. O charissime uirorum Priame, charissimáque tu
Hecuba, illacrymor te intuens, urbémque tuam,
Háncque modò mortuam gnatam tuam.
Ah, NON est quicquam tutum, neque gloria,
Neque rursum eum qui felix, non futurũ infelicẽ:
Sed miscent ea dei antrorsum & retrorsum
Tumultum imponentes [ut futuri] insciti
Colamus illos. Sed hæc quidem quid attinet
Lugere conferentia nihil ad priora mala?
Tu uerò si quid incuses meam absentiam,
Quiescebam enim in mediis Thraciæ finibus
Absens quando uenisti huc. sed postquam adueni,
Iam pedem extra domum tollenti mihi
Ad idem hæc coincidit ancilla tua,
Dicens sermones quos audiens ueni.

Hec. Erubesco intueri te aduersum
Polymestor, in tantis constituta malis,
Cui enim cõspecta sũ feliciter agẽs, pudor me tenet
In hoc fato quum sim ubi sum nunc:
Neque queam aspicere te rectis pupulis.

ἐξώκισέ τ' οἶκον γάμος, ὦ γάμες,
ἀλλ' ἀλάστορός τις οἰζύς.
ἢν μήτε πέλαγος ἅλιον ἀπαγάγοι πάλιν,
μήτε πατρῷον ἵκοιτ' ἐς οἶκον.
Γο. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν Πείραιε, φιλτάτη δὲ σύ
Ἑκάβη, δακρύω σ' εἰσορῶν, πόλιν τε σὴν,
πώ τ' ἀρπάως θανοῦσαν ἔκγονον σέθεν.
Φᾶ, οὐκ ἔστιν ὄφελος πίστεως, οὔτ' ἀξιόξια, cc
Οὔτ' αὖ καλῶς πράσσοντα, μὴ πράξῃ κακῶς. cc
Φύρουσι δ' αὖθ' οἱ θεοὶ πάλιν τε καὶ πρόσω, cc
Ταράσσοντ' ἐκπλέοντες, ὡς ἀγνώσια cc
Σέσωισθ' αὐτοῖς. ἀλλὰ ταῦτα μὲν πι δεῖ
θρηνεῖν, προκάπτοντ' ὄφελος εἰς πρόσθεν κακῶν,
σὺ δ' εἴ τι μέμφῃ τῆς ἐμῆς ἀπουσίας,
ἐξέτυχ' ἀνω γὰρ ἐν μέσοις θρήκης ὅροις
ἄπων, ὅτ' ἦλθες δεῦρ'. ἐπεὶ δ' ἀφικόμην,
ἤδη πόδ' ἔξω δωμάτων αἴρουπι μοι,
εἰς ταυτὸν ἥδε συμπιτνεῖ δ μοῖς σέθεν,
λέγουσα μῦθος ὧν κλύων ἀφικόμην.
Εκα. Αἰσχύνομαί σε προσβλέπειν ἐναντίον
Πολυμήστορ, ἐν τοιῷσδε πειρῶσ' κακοῖς.
ὅπῳ γὰρ ὤφθην ἄτυχος ὤν, αἰδώς μ' ἔχει
ἐν τῷδε πότμῳ τυγχάνουσ' ἐν' ἐμοὶ νῦν,
κἀκ αἰδὼς δίωσ' μὴν προσβλέπειν σ' ὀρθαῖς κόραις.

ἀλλ' αὐτὸ μὴ δύσνοιαν ἡγήσῃ σέθεν
Πολυμῆστορ· ἄλλως δ', Αἴτιόν τι καὶ νόμος, "
Γυναῖκας ἀνδρῶν μὴ βλέπειν ἐναντίον. "
Πο. Καὶ θαῦμά γ' οὐδέν. ἀλλὰ τίς χρεία σ' ἐμοῦ;
τί χρῆμ' ἐπέμψω τὸν ἐμὸν ἐκ δόμων πόδα;
Εκα. Ἰδίον ἐμαυτῆς δή τι πρός σε βούλομαι
καὶ παῖδας εἰπεῖν σούς. ὁ πάονας δέ μοι
χωρὶς κέλευσον τῶν δ' ἀποστῆναι δόμων.
Πο. Χωρεῖτ'. ἐν ἀσφαλεῖ τὰρ ἥδ' ἐρημία.
φίλη μὲν ἡμῖν εἶ σύ· προσφιλὲς δέ μοι τόδε
στράτευμ' Ἀχαιῶν. ἀλλὰ σημαίνειν σε χρὴ
τί χρὴ τὸν εὖ πράσσοντα, μὴ πράσσουσιν εὖ
φίλοις ἐπαρκεῖν. ὡς ἕτοιμός εἰμ' ἐγώ.
Εκα. Πρῶτον μὲν εἰπὲ, παῖδ', ὃν ἐξ ἐμῆς χερὸς
Πολύδωρον, ἔκ τε πατρὸς ἐν δόμοις ἔχεις,
εἰ ζῇ. τὰ δ' ἄλλα δεύτερόν σ' ἐρήσομαι.
Πο. Μάλιστα· τοὐκείνου μὲν εὐτυχεῖς μέρους.
Εκα. Ὠφίλταθ', ὡς εὖ κἀξίως σέθεν λέγεις.
Γο. Τί δῆτα βούλει δεύτερον μαθεῖν ἐμοῦ;
Εκα. Εἰ τῆς τεκούσης τῆσδε μέμνηται τί μου.
Πο. Καὶ δεῦρό γ' ὡς σὲ κρυφίως ἐζήτει μολεῖν.
Εκα. Χρυσὸς δὲ σῶς ὃν ἦλθεν ἐκ Τροίας ἔχων;
Γο. Σῶς, ἐν δόμοις γε τοῖς ἐμοῖς φρουρούμενος.
Εκα. Σῶσόν νυν αὐτὸν, μηδ' ἔρα τῶν πλησίον.

Sed hoc ipſum nõ maleuolentiã [eſſe] duces erga te
Polymeſtor. Aliàs uerò cauſa quædam & lex eſt
Mulieribus, uiros ne aſpiciant ex aduerſo.
Poly. Et mirum ſane mihi, ſed quis uſus tibi meĩ,
36 Propter quod negotiũ euocaſti meũ ex ædib⁹ pedẽ?
Hec. Priuatum meiipſius ſane quiddam ad te uolo,
Et liberos ducere tuos. miniſtros uerò mihi
Separatim iube ab his abſcedere domibus.
Pol. Diſcedite. in tuto enim hæc ſolitudo.
Amica quidem nobis es tu, amicus uerò mihi
Exercitus Achæorum. ſed indicare te conuenit (bus
Quid oporteat felici fortuna utẽtẽ nõ felici utẽti-
Amicus præſtare. nam paratus ſum ego.
Hec. Primùm quidem dic, filium quẽ ex mea manu
Polydorum exque patris, in domibus habes,
An uiuat: alia deinde te interrogabo.
Poly. Maxime. ex illa quidem felix es parte.
Hec. O chariſſime quàm bene & digne te loqueris,
Pol. Quid itaque uis ſecundò ſcire ex me?
Hec. An parentis huius memor eſt aliquid mei?
Pol. Et huc quidem ad te occulte quærebat currere.
Hec. Aurũ uerò ſaluũ [eſt] quod uenit ex Troia hxbẽs?
Pol. Saluum in domibus quidem meis cuſtoditum.
Hec. Seruа nũc illud, nec cõcupiſceq ſũt propinquorũ.

Pol. Minimè: perfruar præsentibus ô mulier.
Hec. Scis igitur quæ dicere tibi & liberis uolo?
Pol. Non scio: tuo hoc significabis sermone.
Hec. Sit amatus [filius à te] ut tu nunc mihi amaris.
Pol. Quid rei [est] quod & me & liberos scire oportet?
Hec. Auri ueteres filiorum Priami defossiones.
Pol. Hæc sunt quæ uis filio significare tuo?
Hec. Maxim, per te sané. Es enim pius uir.
Pol. Quid uerrò horũ liberorũ opus est præsentia?
Hec. Præstat si tu moueris ut isti sciant.
Pol. Pulchrè dixisti sic & sapientius.
Hec. Nosti igitur Mineruæ Troianæ ubi tecta?
Pol. Ibíne aurum est? signum uerò quod?
Hec. Nigrum saxum terram eminens supra. (mihi?
Pol. Ampli? igitur aliquid uis eorũ quæ sunt ibi dicere
Hec. Seruare te pecunias cum quibus egressa sum uolo.
Pol. Vbi sanè? intra uestes? aut occultans habes? 37
Hec. Spoliorum in aceruo in hisce seruantur tectis.
Pol. Vbi uerò? hæc Achæorum nautica septa.
Hec. Separatim mulierum captiuarum tecta.
Pol. Ea uerò quæ intus, fida sunt & uirorum soluaria?
Hec. Nullus Achæorum intus, sed nos solæ.
Sed perge in domum. Etenim Græci nauium
soluere cupiunt domum uersus ex Troia pedem:

Πο. Ηκις' ὀναίμην τῶν παρόντος ὦ γυναι.
Εκα. Οἶσθ' ἥν ἃ λέξαι σοί τε καὶ παισὶ θέλω;
Πο. Οὐκ οἶδα· τῷ σῷ τῶτο σημανεῖς λόγῳ.
Εκα. Εσῳ φιλησθεὶς ὡς σὺ νῦν ἐμοὶ φιλῇ.
Πο. Τί χρῆμ', ὦ κἀμὲ καὶ τέκν' εἰδέναι χρεών;
Εκ. Χρυσοῦ παλαιαὶ Πελαμισῶν κατώρυχες.
Πο. Ταῦτ' ἔσθ' ἃ βάλει παισὶ σημῆναι σέθεν;
Εκα. Μάλιστα δραῖα σῆς γ' εἰ τῷ ὄντι σῆς ἀνήρ.
Πο. Τί δῆτα τέκνων τῶνδε δεῖ παρουσίας;
Εκα. Αμείνον, ἢν σὺ κατθανῇς, πύσει νιν δόμοις.
Πο. Καλῶς ἔλεξας τῆδε, καὶ σοφώτερον.
Εκα. Οἶσθ' ἥν Αθήνας Ιλιαῖς ἵνα στέγαις;
Πο. Ενταῦθ' ὁ χρυσὸς ἐστί; σημεῖον δὲ τί;
Εκα. Μέλαινα πέτρα, γῆς ὑπορτίλλουσ' ἄνω.
Πο. Ετ' ἦν τι βάλει τῶν ἐμοὶ φεράζειν ἐμοί;
Εκα. Σῶσαί σε χρήμαθ' οἷς συνεξῆλθον θέλω.
Πο. Πῶς δῆτα; πέπλων ὄντος, ἢ κρύψασ' ἔχῃς;
Εκα. Σκύλων ἐν ὅπλῳ ταῖσδε σώζεται στέγαις.
Πο. Ρᾴστ' ἀλλ' Αχαιῶν ναύλοχοι σωθεῖεν πυκαί;
Εκα. Ιδίᾳ γυναικῶν αἰχμαλωτίδων στέγαι.
Πο. Ταῦδον δὲ πιστὰ, κἀρσένων ἐρημία;
Εκα. Οὐδεὶς Αχαιῶν ἔνδον, ἀλλ' ἡμεῖς μόναι.
ἀλλ' ἔρπ' ἐς οἴκους. καὶ γὰ Αργεῖοι νεῶν
λῦσαι ποθοῦσιν οἶκαδ' ἐκ Τροίας πόδα.

ὡς πάντα πράξας ὧν σε δεῖ, στείχῃς πάλιν
ξὺν παισὶν ὅπερ τὸν ἐμὸν ᾤκισας γόνον.
Χο. Οὔπω δέδωκας, ἀλλ' ἴσως δώσεις δίκην·
ἀλίμενόν τις ὡς ἐς ἄντλον ἐμπεσὼν
λέχριος, ἐκπέσῃ φίλας καρδίας,
ἀμέρσας βίοτον. Τὸ γὰρ ὑπέγγυον "
δίκα καὶ θεοῖς, οὐ ξυμπιτνεῖ "
ὀλέθριον ὀλέθριον κακόν. "
ψεύσει σ' ὁδοῦ τῆσδ' ἐλπὶς, ἥ σ' ἐπήγαγεν
θανάσιμον πρὸς αἴδαν. ἰὼ τάλας,
ἀπολέμῳ δὲ χειρὶ λείψεις βίον.
Πο. Ὦ μοι, τυφλοῦμαι φέγγος ὀμμάτων τάλας.
Ημι. Ηκούσατ' ἀνδρὸς Θρῃκὸς οἰμωγὴν φίλαι;
Γο. Ὦ μοι μάλ' αὖθις τέκνα δυστήνου σφαγῆς.
Ημι. Φίλαι, πέπρακται καίν' ἔσω δόμων κακά.
Γο. Αλλ' οὔτι με φύγητε λαιψηρῷ ποδί.
βάλλων τὰρ οἴκων τῶνδ' ἀναρρήξω μυχούς.
Ημι. Ιδοὺ βαρείας χειρὸς ὁρμᾶται βέλος.
βούλεσθ' ἐπιπέσωμεν, ὡς ἀκμὴ καλεῖ
Εκάβῃ παρεῖναι Τρῳάσιν τε συμμάχους;
Εκα. Αρασσε. φείδου μηδὲν ἐκβάλλων πύλας.
οὐ τὰρ ποτ' ὄμμα λαμπρὸν ἐνθήσεις κόραις·
οὐ παῖδας ὄψει ζῶντας οὓς ἔκτειν' ἐγώ.
Ημι. Η τὰρ καθεῖλες Θρῇκα, καὶ κρατεῖς ξένου,

Vt omnia conficiens quæ te oportet, aberas rursus
Cum liberis eò ubi meum posuisti filium.
Chor. Nondum dedisti, sed forte dabis pœnam,
Importuosum quispiam quasi in uorticem incidens
Obliquus, exciderit charo corde,
Orbatus uita QVOD enim obnoxium est
Iustitiæ, & dijs, non concidet,
Exitiale exitiale malum:
Fallet te uiæ huius spes quæ te induxit
Lethalẽ ad Plutonem. Heu miser
Imbelli uerò manu rel inques uitam.
Pol. Heu mihi obcæcor lumen oculorum miser.
Semi. Audite uiri ploratum ô amicæ.
Pol. Heu mihi iterũ ac iterũ ô filij, ob tristẽ mactationẽ.
Semi. Amicæ, acta sunt noua intra domum mala.
Pol. Sed non me effugeritis celeri pede.
Deijciens enim ædium harum perrumpã angulos.
Semi. Ecce graui manu uibratur iaculum.
Vultis irruamus quoniam opportunitas uocat
Hecubæ adesse, Troianisq; mulieribꝰ auxiliatrices.
Hec. Frange, nulli parce eijciens portas:
Neq; enim unquã uisum lucidũ restitues pupulis,
Neq; filios uidebis uiuentes quos interfeci ego.
Semi. Numnam cepisti Thracẽ, & potiris hospite,

O domina, & patrasti qualia dicis?

Hec. Videbis eum statim existentem ante ædes 38
Cæcum, cæco euntem errabundo pede,
Filiorúmque duorũ corpora, quos interfeci ego
Cum optimis Troadibus. pœnam uerò mihi
Dedit. procedit uerò (ut uides) hic ex domo.
Sed eminus abeo & secedam
Ira fluente d Thrace insuperabili.

Poly. O mihi ego. Quò uado? ubi sto? quò appellam?
Quadrupes gradum feræ montanæ
Figens super manus iuxta uestigia? qualẽ [uiam]
Aut hanc aut illam mutabo,
Homicidas prehendere cupiens
Iliadas, quæ me perdiderunt,
Sceleſtæ sceleſtæ puellæ Phrygum?
Iò, iò sceleratæ, ubi me fuga
Fugiunt in angulis?
Vtinam mihi oculorum cruentam palpebram
Medearis, medearis cæcum ô sol
Lumen adimens.
At at, tace tace, occultum gradum sentio
Harum mulierum,
Vbi pedem saltu sistens carnibus ossibúsque implebo, cœnam sylueſtrium ferarum

δέσποινα, καὶ δέδρακας οἷάπερ λέγεις;
Εκα. Οψεν αὐτὴν ὄντα δωμάτων πάρος
τυφλὸν, τυφλῷ στείχοντα παραφόρῳ ποδί.
παίδων τε δισσῶν σώμαθ', οὓς ἔκτειν' ἐγὼ
σὺν ταῖς ἀρίσταις Τρῳάσιν. δίκην δέ μοι
δέδωκε· χωρεῖ δ' (ὡς ὁρᾷς) ὅδ' ἐκ δόμων.
ἀλλ' ἐκποδὼν ἄπειμι, κἀποστήσομαι
θυμῷ ῥέοντι Θρῃκὶ δυσμαχωτάτῳ.
Πο. Ὦ μοι ἐγώ· πᾶ βῶ; πᾶ στῶ; πᾶ κέλσω;
τετράποδος βάσιν θηρὸς ὀρεστέρου
τιθέμενος ἐπὶ χεῖρα κατ' ἴχνος, ποίαν
ἢ ταύταν ἢ τήνδ' ἐξαλλάξω,
τὰς ἀνδροφόνους μάρψαι χρῄζων
Ιλιάδας, αἵ με διώλεσαν,
τάλαιναι τάλαιναι κόραι Φρυγῶν;
ἰὼ ἰὼ καταρατοι, ποῖ καί με φυγᾷ
πτώσσουσι μυχῶν;
εἴθέ μοι ὀμμάτων αἱματόεν βλέφαρον
ἀκέσαιο, ἀκέσαιο τυφλὸν ἅλιε,
φέγγος ἀπαλλάξας.
ἆ, ἆ σίγα, σίγα· κρυπτὰν βάσιν αἰσθάνομαι
τᾶν δε γυναικᾶν.
πᾶ πόδ' ἐπαΐξας, σαρκῶν ὀστέων
τ' ἐμπλησθῶ, θοίναν ἀγρίων θηρῶν

τιθέμενος, ἀρνύμενος λώβαν,
λύμας ἀντίποιν ἐμᾶς; ἰὼ τάλας,
ποῖ, πᾶ φέρομαι, τέκν' ἔρημα λιπὼν
βάκχαις ᾅδου δεσμοιράσαι,
σφακτὰν κυσὶ τε φονίαν
δαῖτ' ἀνήμερον, οὐρείαν τ' ἐκβολάν;
πᾶ στῶ; πᾶ κάμψω; πᾶ βῶ;
ναῦς ὅπως ποντίοις πείσμασι
λινόκροκον φάρος στέλλων,
ἐπὶ τάν δ' ἐσσυθεὶς
τέκνων ἐμῶν φύλαξ
ὀλέθριον κοίταν;
Χο. Ὠτλῆμον, ὥς σοι δύσφορ' εἴργασται κακά.
Δράσαντι δ' αἰσχρὰ, δεινὰ τἀπιτίμια "
Δαίμων δέδωκεν, ὅστις ἐστί σοι βαρύς. "
Πο. Αἶ, αἶ. ἰὼ Θρήκης
λογχοφόρον, ἔνοπλον,
εὔιππον Αρεϊκάτοχον γένος.
ἰὼ Αχαιοὶ, ἰὼ Ατρεῖδαι.
βοὰν βοὰν αὐτῷ, βοάν.
ἴτε, ἴτε, μόλετε πρὸς θεῶν.
κλύει τίς; ἢ οὐδεὶς ἀρκέσει; τί μέλλετε;
γυναῖκες ὤλεσάν με,
γυναῖκες αἰχμαλώτιδες.

Parans, moliens damnum,
Exitij pro talione. Io miser.
Vbi, quò feror, liberos desertos relinquens
Insanis mulieribus Plutonis ad discerpendum
Mactatásque canibus eruentas
Dapes immanes montanámq; abiectionem?
Vbi consistam? quò flectam? quò uadam?
Nauis quemadmodum marinis funibus
Ex linea tela uelum mittens,
Ad istud compulsus sum
Liberorum meorum custos
Exitiale cubile.

Chor. O infelix quàm tibi intolerabilia facta sunt mala.
FACIENTI uerò turpia sæuas pœnas 39
Deus dedit, quicunque est tibi infensus.

Pol. Ah, ah. Iò Thraciæ
Hastifera, armata,
Equestris, Marti obnoxia gens.
Io Achæi, io Atridæ.
Clamorem clamorem clamo clamorem,
Ire ite, uenite per deos.
Audit quis? an nemo opem feret? quid cunctamini?
Mulieres perdiderunt me
Mulieres captiuæ.

Grauia grauia passi sumus.
O mihi ob meum exitium.
Quò uertar? quò ibo?
Aerem peruolans cœlestem
Altam in domum, Orion
Aut Sirius ubi ignis flammeos
Iacit ab oculis radios?
Aut ad Plutonis atrum
Littus ruam miser. (ferre[possit] mala

Chor. IGNOSCENDVM quando quis maiora quàm
Patitur, miserâ quòd cupiat mutare uitam.

Aga. Clamore audito ueni. non enim tranquilla
Rupis montanæ filia insonuit per exercitum,
Echo præbens tumultum. Si uerò non Phrygum
Turres cecidisse sciuissemus Græcorum hasta,
Terrorem præbuisset non mediocriter hic sonus.

Pol. O charissime (sensi enim ô Agamemnon tua
Voce audita) uides quæ patimur? 40

Aga. Age, Polymestor ô infelix quis te perdidit?
Quis oculum fecit cæcum cruentans pupulas,
Filiosque hos interfecit? certè magnam iram
Aduersum te & filios habuit quicunque fuerit sanè.

Pol. Hecuba me cum mulieribus captiuis
Perdidit. non perdidit, sed amplius.

δεινὰ δεινὰ πεπόνθαμεν.
ᾤμοι ἐμᾶς λώβας.
ποῖ τράπωμαι; ποῖ πορευθῶ;
αἰθέρ' ἀμπτάμενος ὀρείνιον,
ὑψιπετὲς εἰς μέλαθρον, ὠρίων
ἢ σείριος ἔνθα πυρὸς φλογέας
ἀφίησιν ὄσσων αὐγάς;
ἢ τὸν ἐς ἀΐδα μελανοχρῶτα
πορθμὸν ἀΐξω τάλας;
Χο. Σύγγνωσθ' ὅταν τις κρείσσον' ἢ φέρειν κακὰ
Πάθῃ, τὰ λαίνης ἐξαπαλλάξαι ζωῆς.
Αγα. Κραυγῆς ἀκούσας ἦλθον· οὐ γὰρ ἥσυχος
πέτρας ὀρείας παῖς λέλακ' ἀνὰ στρατὸν
ἀχὼ διδοῦσα θόρυβον. εἰ δὲ μὴ Φρυγῶν
πύργοις πεσόντας ἴσμεν Ἑλλάνων δορὶ,
φόβον παρέσχεν οὐ μέσως ὅδε κτύπος.
Γο. Ὠφίλτατ' (ἡ σθόμην γὰρ Αγαμέμνων σέθεν
φωνῆς ἀκούσας) εἰσορᾷς ἃ πάσχομεν;
Αγα. Εα. Πολυμῆστορ ὦ δύστανε, τίς σ' ἀπώλεσε;
τίς ὄμμ' ἔθηκε τυφλὸν αἱμάξας κόρας,
παῖδάς τε τοὐσδ' ἔκτεινεν; ἦ μέγαν χόλον
σοὶ καὶ τέκνοισιν εἶχεν ὅστις ἦν ἄρα.
Γο. Εκάβη με σὺν γυναιξὶν αἰχμαλωτίσιν
ἀπώλεσ', οὐκ ἀπώλεσ', ἀλλὰ μειζόνως.

Αγα. Τί φῄς; σὺ τοὔργον εἴργασαι τόδ' ὡς λέγει;
σὺ τόλμαν Εκάβη τήνδ' ἔτλης ἀμήχανον;
Γο. Ὦ μοι, τί λέξεις; ἦ τὰρ ἐγγύς ἐστί που;
σήμηνον. εἰπὲ ποῦ σθ'. ἵν' ἁρπάσας χεροῖν,
δίας σπάσωμαι, καὶ καθαιμάξω χρόα.
Αγα. Οὗτος, τί πάσχεις;
Γο. Γρὸς θεῶν σε λίσσομαι,
μέθες μ' ἐφεῖναι τῇδε μαργῶσαν χέρα.
Αγα. Ισχ'. ἐκβαλὼν δὲ καρδίας τὸ βάρβαρον,
λέγ', ὡς ἀκούσας σοῦ τε τῆσδέ τ' ἐν μέρει,
κρίνω δικαίως ἀνθ' ὅτου πάσχεις τάδε.
Γο. Λέγοιμ' ἄν. Ἦν τις Πριαμιδῶν νεώτατος
Γολύδωρος Εκάβης παῖς, ὃν ἐκ Τροίας ἐμοὶ
πατὴρ δίδωσι Γρίαμος ἐν δόμοις τρέφειν,
ὕποπτος ὢν δὴ Τρωϊκῆς ἁλώσεως·
τοῦτον κατέκτειν'. ἀνθ' ὅτου δ' ἔκτεινά νιν,
ἄκουσον, ὡς εὖ καὶ σοφῇ προμηθίᾳ.
ἔδεισα μή σοι πολέμιος λειφθεὶς ὁ παῖς,
Τροίαν ἀθροίσῃ καὶ συνοικίσῃ πάλιν.
γνόντες δ' Αχαιοὶ ζῶντα Πριαμιδῶν τινα,
Φρυγῶν ἐς αἶαν αὖθις αἴροιεν στόλον·
κἄπειτα Θρῄκης πεδία τρίβοιεν τάδε,
λεηλατοῦντες γείτοσιν δ' εἴη κακὸν
Τρώων, ἐν ᾧπερ νῦν ἄνασσ' ἐκάμνομεν

Ag. Quid dicis? Tu hoc opus fecisti ut dicit?
Tu audaciam, ô Hecuba, hanc suscepisti immensã?
Pol. Hei mihi quid dicis? Anne prope est alicubi?
Significa. Dic ubi est ut rapiens manibus
Discerpam & cruentem corpus.
Ag. Heus quid pateris?
Pol. Per Deum te precor
Sine me immittere huic furentem manum.
Ag. Contine te: ejiciens porrò e corde barbariem
Dic, ut audiens & te & hanc per uices,
Diiudicem iuste pro quo pateris hæc.
Pol. Dicam sanè. Erat quispiam Priamidarũ minimus
Polydorus Hecubæ filius, quem ex Troia mihi
Pater dat Priamus in domibus nutriendum,
Iam suspicans de Troiæ excidio.
Hũc interfeci, quamobrem autem interfeci ipsum,
Audi quàm bene & sapienti prouidentia.
Metui ne tibi hostis relictus hic puer
Troiam colligeret & habitaret olim:
Resciscentes uerò Græci uiuere Priamidarũ aliquẽ
Phrygum ad terrã rursus tollerent expeditionem,
Et deinde Thracios campos uastarent hos
Populantes: uicinis uerò esset malum
Troianorum propter quod nũc ô rex laboramus.

Hecuba uerò filij quũ cognouisset lethale fatum,
Dolo me huiusmodi duxit, tanquam occulta
Receptacula dictura Priamidûm sub Ilio
Auri. Solum uerò cum liberis me inducie
In domos, ut alius ne sciret hæc.
Sedeo uerò culcitra in media curuans genu:
Multæ uerò manus, illæ quidem ad sinistram
Illæ uerò inde, utpote apud amicũ, Troianorũ puel-
Sedebant. tenentes telam Edonicæ manus, (læ
Laudabant ad lucem hasce spectantes ueste.
Alia hastile Threicium spectantes,
Nudum me fecerunt duplici ornamento.
Quæ uerò parentes erant, obstupefactæ
Liberos in manibus quatiebãt, utq; procul à patre
Fierent, successionibus alternabant manus.
Et deinde ex tacitis (quid uideturi) colloquijs
Statim corripientes enses ex uestibus alicunde
Confodiunt pueros: aliæ uerò hostium instar
Corripientes meas tenebant manus
Et membra. Filijs uerò opem ferre uolens meis
Si quidem faciem erigerem meam,
Capillo retinebant: si uerò mouerem manus,
Præ multitudine mulierum nihil efficiebam miser.
Postremò deinde calamitatem plusquã calamitatẽ

Εκάβη δὲ παιδὸς γνοῦσα θανάσιμον μόρον,
δόλῳ με τοιῷδ' ἤγαγ', ὡς κεκρυμμένας
θήκας φράσουσα Γριαμιδῶν ὑπ' Ἰλίῳ
χρυσοῦ. μόνον δὲ σὺν τέκνοισί μ' εἰσάγει
δόμους, ἵν' ἄλλος μή τις εἰδείη τάδε.
ἵζω δὲ κλίνης ἐν μέσῳ κάμψας γόνυ.
πολλαὶ δὲ χεῖρες, αἱ μὲν, ἐπ' ἀριστερᾶς,
αἱ δ' ἔνθεν, ὡς δὴ πρὸς φίλῳ Τρώων κόραι
θάκουν ἔχουσαι κερκίδ' Ἡδωνῆς χερός·
ἤνυν θ' ὑπ' αὐγὰς τούσδε λεύσσουσαι πέπλους.
ἄλλαι δὲ κάμακα Θρηϊκίαν θεώμεναι,
γυμνόν μ' ἔθηκαν δι' πτύχου στολίσματος·
ὅσαι δὲ τοκάδες ἦσαν, ἐκπαγλούμεναι,
τέκν' ἐν χεροῖν ἔπαλλον, ὡς πρόσω πατρὸς
γένοιντο, διαδοχαῖσιν ἀμείβουσαι χεροῖν·
κᾆτ' ἐκ γαληνῶν (πῶς δοκεῖς;) προσφθεγμάτων
εὐθὺς λαβοῦσαι φάσγαν' ἐκ πέπλων ποθὲν,
κεντοῦσι παῖδας. αἱ δὲ, πολεμίων δίκην
ξυναρπάσασαι τὰς ἐμὰς εἶχον χέρας
καὶ κῶλα. παισὶ δ' ἀρκέσαι χρῄζων ἐμοῖς,
εἰ μὲν πρόσωπον ἐξανισταίην ἐμὸν,
κόμης κατεῖχον· εἰ δὲ κινοίην χέρας,
πλήθει γυναικῶν οὐδὲν ἤνυον τάλας.
τὸ λοίσθιον δὲ πῆμα πήματος πλέον,

ἐξειργάσατο δεῖν· ἐμῶν γὰρ ὀμμάτων
πόρπας λαβοῦσα, τὰς παλαιπώροις κόραις
κεντοῦσιν, αἱμάσσουσιν· εἶτ' ἀνὰ στέγας
φυγάδες ἔβησαν. ὀκ δὲ πηδήσας ἐγὼ
θὴρ ὡς, διώκω ταὶς μιαφόνοις κόραις,
ἅπαντ' ἐρευνῶν τοῖχον ὡς κυνηγέτης.
βάλλων, ἐράσσων· ποιά δὲ πεύσεσθ' ἡδονὴ
πέπονθα πλὴν σήν, πολέμιόν τι σὸν κτανών.
Ἀγάμεμνον, ὡς δὲ μὴ μαφοὶς τείνω λόγοις,
εἴπερ γυναῖκας ἦλθ' ἐρὶν ἔρπειν κακάς,
ἢ νῦν λέγων ἐστί τις, ἢ μέλλει λέξειν,
ἅπαντα ταῦτα σωτηρίων ἐγὼ φέρω.
Γένος γὰρ οὔτε πόντος οὔτε γῆ τρέφει, cc.
Τοιόνδ'· ὁ δ' αὖ ξυμπτυχὰν, ὅπως σταθῇ. cc.
Χο. Μηδὲν θρασύνου, μηδὲ πῖσ σαυτῆ κακῶς
τὸ δ' ἦλυ σωθὲς, ὧδε πᾶν μέμφει λόγος.
πολλαὶ γὰρ ἡμῶν, αἱ μὲν εἰσ' ὀπίφρονοι,
αἱ δ' εἰς ἀριθμὸν ἦλθ' κακῶν πεφύκασιν.
Εκα. Ἀγάμεμνον, αἰδοῦ τοισιν ὀκ ἐχεῖν ποτε cc.
Τῶν θραγμάτων τὸ γλῶσσαν ἰσχύειν πλέον. cc.
Ἀλλ' εἴπερ χρὴς ἔδρασε, χρὴς ἔδρᾳ λέγειν, cc.
Εἶτ' οὖ πονηρὰ, τοὺς λόγους εὖ σωθροῖς. cc.
Καὶ μὴ δύνασθαι παῖδ' κ' οὖ λέγειν ποτέ. cc.
Σοφοὶ μὲν ἦν εἰσ' οἱ πάσ' ἠκριβωκότες, cc.

Perpetrauerunt ferociter. Meorum enim oculorũ
Fibulas quum corripuissent, infelices pupulas
Foduunt, cruentant: deinde per tectum
Fugaces abierunt. Exiliens uerò ego
Fera quasi, persequor cruentas canes,
Omnẽ scrutans parietem quasi uenator,
Deũciens, frangens. Talia dũ studeo pro tua gratia
Passus sum, hostem tuum interficiens
O Agamẽnon. ut uerò nõ longos extẽdã sermones,
Si quis mulieribus ex prioribus dixit malè,
Aut nunc dicens est quis, aut futurus est dicere,
Omnia hæc in compendium ego dicam. 42
GENVS enim neque pontus neque terra nutrit
Tale: ille uerò semper qui conuersatur, nouit.
Chor. Ne insolescas audacius, neque tuis malis
Muliebre æstimans, sic omne reprehendãs genus.
Multæ enim ex nobis aliæ quidẽ sunt inuidẽdis uir
Aliæ uerò ad numerũ malarũ natæ sum⁹. (tutibus:
Hec. Agamemnon, HOminibus nõ conuenichat unquã
Quàm ipsas res linguam posse plus.
Sed siue bona egit, bona oportebat dicere:
Siue uicissim mala, sermones esse putidos,
Et non posse iniusta bene eloqui unquam.
Sapiẽtes quidẽ igitur sunt qui hæc exactè nouerũt

Ar non possunt ad extremum neque esse sapiētes:
Sed perierunt, nec quisquam euasit adhuc.
Et mihi, quod ad te, sic in proœmijs habet.
Ad hunc uerò uenio, & uerbis respondebo.
Quomodo ais te Græcorum laborē leuans duplicem,
Agamemnonisque studio filium meum interfecisse?
sed ô pessime primùm nunquam amicum
Barbarum fiet Græcis genus,
Nec unquam possit. Quam uerò captans gratiam
[Tā]pròptus eras? utrū iūcturus affinitatē aliquā
Aut cognatus existens? Aut quānā causam habēs?
Aut tuæ erant terræ excisuri germina
Classe reuersi. Cui putas persuasurum esse hæc?
Aurum (si uelis uera dicere)
Interfecit meum filium, & lucra tua.
Quandoquidē doce[me]hoc, quare quū erat felix
Troia, & circumcirca turris habebat adhuc urbem
Viuebátque Priamus, Hectorisque florebat hasta,
Quare nontum (si quidem huic uoluisti gratiam
Præstare) nutriens filium & in domo habens 43
Interfecisti? aut uiuentē uenisti ad Græcos ducens?
sed quando nos non amplius eramus in luce,
Fumóque significabatur urbs sub hostibus,
Hospitem interfecisti, tuum accedentem ad focum?

Αλλ' ἀδωὰν παῖδ' ἐς τέλος εἶ σοφόι. cc
Κακῶς μ' ἀπώλοντο, κἄ τις ἐξήλυξέ πω. cc
καί μοι τὸ μὴ στὴν ὧδ' ἂν φροιμίοις ἔχθ'
πρὸς τόνδε μ' εἶμι, καὶ λόγοις ἀμείψομαι.
πῶς φὴς Ἀχαιῶν πόνον ἀπαλλάσσων δι' ἦλθ',
Ἀγαμέμνονος δ' ἕκατι παῖδ' ἐμὸν κτανεῖν;
ἀλλ' ὦ κάκιστε, πρὸς θεῶν τῶν ἄπωθ' ἀφ' ἵλεων
τὸ βάρβαρον ἦλθοις' ἀν' Ἕλληνας ἦλθος,
ὅτ' ἀν' ἀδωὰν πίνα δὲ δὴ ἀπεύδων χάριν
πρόθυμος ἦλθας; πότερα κηδεύσων τινά,
ἢ συγγενὴς ὤν; ἢ πιν' αἰτίαν ἔχων;
ἢ σῆς ἔμελλον γῆς τιμεῖν βλασήματα
πλούσαντες αὖθις; ἵνα δοκεῖς πείσειν τάδε;
ὁ χρυσὸς (εἰ βάλοιο τἀληθῆ λέγειν)
ἔκπιπτε τὴν ἐμὴν παῖδα, καὶ κέρδη τὰ σά.
ἐπεὶ δ' ἔδαξον τῦτο, πῶς ὅτ' ἀτυχὴ
Τροία, περιζὲ δὲ πύργος εἶχ' ἔτι πόλιν,
ἔζη τε Πρίαμος, Ἕκτορός τ' ἦν δόρυ,
τί δ' ἀ πότ', εἰ περ τῷδ' ἐβουλήθης χάριν
δέδωκας, ἐφῶν τὸν παῖδα, καὶν δόμοις ἔχων,
ἔκτεινας, ἢ ζῶντ' ἦλθες Ἀργείοις ἄγων·
ἀλλ' ἡνίχ' ἡμεῖς ἀκτὰ ἦμεν ἐν φάει,
καπνῷ μ' ἐσήμαν' ἄξυ πολεμίων ὕπο,
ξένον κατέκτας σὴν μολόντ' ἐφ' ἑστίαν;

πρὸς τοῖσδε νῦν ἄκουσον ὡς φανῇ κακός.
χρῆν σ', εἴπερ ἦσθα τοῖς Ἀχαιοῖσιν φίλος,
τὸν χρυσὸν ὃν φῄς οὐ σὸν ἀλλὰ τοῦδ' ἔχειν,
δοῦναι φέροντα πενομένοις τε καὶ χρόνον
πολὺν πατρῴας γῆς ἀπεξενωμένοις.
σὺ δ' οὐδὲ νῦν πωσῆς ἀπαλλάξαι χερὸς
τολμᾷς, ἔχων δὲ καρτερεῖς ἔτ' ἐν δόμοις.
καὶ μὴν τρέφων μὲν ὥς σε παῖδ' ἐχρῆν τρέφειν,
σώσας τε τὸν ἐμὸν, εἶχες ἂν καλὸν κλέος.
Ἐν τοῖς κακοῖς γὰρ οἱ ἀγαθοὶ σαφέστατοι "
Φίλοι· τὰ χρηστὰ δ' αὖθ' ἕκαστ' ἔχει φίλοις. "
εἰ δ' ἐσπάνιζες χρημάτων, ὁ δ' εὐτύχει,
θησαυρὸς ἂν σοι παῖς ὑπῆρχ' ὑμὸς μέγας.
νῦν δ' οὔτ' ἐκεῖνον ἄνδρ' ἔχεις σαυτῷ φίλον,
χρυσοῦ τ' ὄνησις οἴχεται· παῖδές τε σοὶ,
αὐτός τε πράσσεις ὧδε. σοὶ δ' ἐγὼ λέγω
Ἀγάμεμνον, εἰ τῷ δ' ἀρκέσεις, κακὸς φανῇ.
οὔτ' εὐσεβῆ γὰρ, οὔτε πιστὸν οἷς ἐχρῆν,
οὐχ ὅσιον, οὐ δίκαιον εὖ δράσεις ξένον·
αὐτὸν δὲ χαίρειν τοῖς κακοῖς σε φήσομεν
τοιοῦτον ὄντα· δεσπότας δ' οὐ λοιδορῶ.
Χο. Φεῦ, φεῦ, βροτοῖσιν ὡς τὰ χρηστὰ πράγματα
Χρηστῶν ἀφορμὰς ἐνδίδωσ' ἀεὶ λόγων. "
Αγα. Ἀχθεινὰ μὲν μοι τἀλλότρια κρίνειν κακά

Adhæc nunc audi ut appareas sceleratus.
Oportebat te, si quidem eras Græcis amicus,
Aurum quod dicis non tuum, sed huius habere,
Dare afferentem egentibúsque, & per tempus
Multum à patria terra procul peregrinantibus.
Tu uerò ne nunc quidem tuis dimittere manibus
Sustines, sed tenere perseueras adhuc in domo.
Atqui nutriēs quidem ut te filium decebat nutrire
Seruánsque meum, habuisses præclaram gloriam.
IN aduersis enim boni sunt certissimi
Amici: res secundæ uerò quælibet habent amicos.
Si uerò indiguisses pecunijs, hic uerò floruisset,
Thesaurus tibi filius potuisset esse meus magnus.
Nunc uerò neque illum uirum habes tibi amicum,
Aurique fructus perit filiáque tui,
Ipséque agis isto modo. Tibi uerò ego dico
Agamemnō, si huic opem tuleris, malus apparebis.
Neque pio enim, neque fideli quibus decebat,
Neque sancto, neque iusto benefacies hospiti:
Sed ipsum gaudere malis te dicemus
Talem existentē. Dominis uerò non facio conuitiū.
Chor. Papæ. HOMINIBVS quàm bona causa
Bonorum occasiones præbet semper sermonum?
Ag. Molestum quidem est mihi aliena iudicare mala:

Tamen necesse. ETENIM dedecus affert,
Negotium in manus eum qui accepit, abijcere hoc.
Mihi uerò (ut scias) neque meam uideris ob gratiã,
Neque etiam Achæorum, uirũ interfecisse hospitẽ:
Sed ut haberes aurum in ædibus tuis. 44
Loqueris uerò tibipsi cõferentia, in malis existẽs.
Forsã igitur apud uos facile est trucidare hospitẽ,
Nobis uerò turpe hisce Græcis hoc. Quomodo ergo
te iudicãs nõ iniq; fecisse, effugiã uituperationẽ?
Non certe possem. SED postquã q̃ honesta nõ sũt
Facere ausus es, sustine etiam quæ non grata sunt.
Pol. Hei mihi, à muliere (ut uidetur) uictus
Serua, dabo deterioribus pœnam.
Ag. An non iustè? si quidem perpetrasti mala.
Pol. Hei mihi propter liberos hosq; oculos meos misero.
Hec. Doles? quid uerò me propter filiũ nõ dolere putas?
Pol. Gaudes insultans mihi ô malitiosa tu.
Hec. Nõ enim me gaudere oportet te quæ ulta sum?
Pol. Sed nonstatim quando te marina humiditas,
Hec. Vtrũ naui ducet me terræ infines Græcanicæ?
Pol. Occultabit quidem delapsam ex antennis.
Hec. A quo uiolentos nactam saltus?
Pol. Ipsa ad malum [naui]s ascendes pede.
Hec. Alatis tergis aut quônam modo?

Ομως σ' ἀνάγκη. Καὶ γὰρ αἰχμὴν φέρει ‹‹
Γεᾶγμ' ἐς χέρας λαβόντ' ἀπώσασθαι τόδε. ‹‹
ἐμοὶ σ' ἴν' εἰδῇς, ὅτ' ἐμὴν δοκεῖς χάειν,
ὅτ' ὢν Ἀχαιῶν, αὐθ' ὑποκτεῖναι ξένον,
ἀλλ' ὡς ἔχῃς τὴν χρυσὸν ἐν δόμοισι σοῖς.
λέγῃς δὲ σαυτῷ συμφορ', ἣν κακοῖσιν ὤν.
πάρ' ἔστ' ἄρ' ὑμῖν ῥᾴδιον ξενοκτονεῖν·
ἡμῖν δὲ γ' αἰσχρὸν πᾶσιν Ἕλλησι τόδε.
πῶς δ' ἂν σε κρίναιμ' ἀδικεῖν, φύγῃ ψόγον;
οὐκ ἀλλὰ δικαίως. Ἀλλ' ἐπὶ τὰ μὴ καλὰ ‹‹
πρᾴσσειν ἐπόλμας, πλὴν καὶ τὰ μὴ φίλα. ‹‹
Πο. Οἴμοι, γυναικὸς ὡς ἔοικ' ἀστόμφορος
δούλης, ὑφέξω τοῖς κακίοσι δίκην.
Αγα. Οὐκοῦν δικαίως, εἴπερ εἰργάσω κακά. [λας.
Πο. Οἴμοι τέκνων τῶν, ὀμμάτων τ' ἐμῶν τά-
Εκα. Ἀλγεῖς; πατρὸς δ' οὐ με παῖδος ὄντ' ἀλγεῖν δοκεῖς;
Πο. Χαίρεις ὑβρίζουσ' εἰς ἐμὲ σῷ πανέργῳ σύ;
Εκα. Οὐ τὸν γε χαίρειν χρή σε πημονὴν λέγω;
Πο. Ἀλλ' ἦ τάχ' ἥξει καὶ σὲ πεντέρα νόσος,
Εκα. Μῶν ναυστολήσει γῆς ὅρους Ἑλλαΐδος;
Πο. Κρύψῃ μορόεσσ' ἐν πέτρου σκαρχάνῃ.
Εκα. Πρὸς τῶν βιαίων τυγχάνουσαν ἀλμάτων;
Πο. Αὐτὴ πρὸς ἰσχνὸν ναὸς ἀμβήσῃ πόδι.
Εκα. Υποπτέροις γὰρ ποσίν, ἢ ποίῳ τρόπῳ;

Γο. Κύων γεμήσῃ, πύρσ' ἔχουσα δέρματα.
Εκ. Γῶς δ' οἶσθα μορφῆς τῆς ἐμῆς μετάστασιν;
Πο. Ο Θρῃξὶ μάντις εἶπε Διόνυσος τάδε.
Εκα. Σοὶ δ' οὐκ ἔχρησεν οὐδὲν ὧν ἔχεις κακῶν;
Πο. Οὐ γάρ ποτ' ἄν σύ μ' εἷλες ὧδε σὺν δόλῳ.
Εκα. Θανοῦσα δ' ἢ ζῶσ' ἐνθάδ' ἐκπλήσω βίον;
Γο. Θανοῦσα τύμβῳ δ' ὄνομα σὸν κεκλήσεται,
Εκα. Μορφῆς ἐπῳδὸν, ἢ τί τῆς ἐμῆς ἐρεῖς;
Γο. Κυνὸς ταλαίνης σῆμα, ναυτίλοις τέκμαρ.
Εκα. Οὐδὲν μέλει μοι σοῦ γέ μοι δόντος δίκην.
Πο. Καὶ σήν γ' ἀνάγκη παῖδα Κασάνδραν θανεῖν.
Εκα. Ἀπέπτυσ'. αὐτῷ ταῦτά σοι δίδωμ' ἔχειν.
Πο. Κτενεῖ νιν ἡ τοῦδ' ἄλοχος οἰκουρὸς πικρά.
Εκα. Μήπω μανείη Τυνδαρὶς τοσόνδε παῖς.
Πο. Καὐτόν τε τοῦτον, πέλεκυν ἐξήρασ' ἄνω.
Αγα. Οὗτος, σὺ μαίνῃ, καὶ κακῶν ἐρᾷς τυχεῖν;
Γο. Κτεῖν', ὡς ἐν Ἀργεῖ φόνια λουτρά σ' ἀναμένει.
Αγα. Οὐχ ἕλξετ' αὐτὸν δ' μῶες ἐκποδὼν βίᾳ;
Γο. Ἀλγεῖς ἀκούων; Αγα. Οὐκ ἐφέξετε στόμα;
Γο. Ἐγκλείετ'. εἴρηται γάρ. Αγ. Οὐχ ὅσον τάχος
νήσων ἐρήμων αὐτὸν ἐκβαλεῖ τέ ποι,
ἐπείπερ οὕτω καὶ λίαν θρασυστομεῖ;
Εκάβη, σὺ δ' ὦ τάλαινα δι' πτύχοις νεκροὺς
στείχουσα θάπτε. δεσποτῶν δ' ὑμᾶς χρεὼν

Pol. Canis fies, ignitos habens aſpectus.
Hec. Quomodo uerò noſti formæ meæ traſmutationem?
Pol. Apud Thraces uates dixit Dionyſius hæc.
Hec. Tibi uerò nõuaticinat° eſt q̃quã de malis q̃ habes?
Pol. Non enim unquam tu me cepiſſes ſic cum inſidijs.
Hec. Mortuáne an uiua hic implebo uitam?
Pol. Mortua. Tumulus uerò nomine tuo uocabitur.
Hec. Formæ conſentiens, aut quid de me dicis?
Pol. Canis miſeræ ſepulcrum, nautis ſignum.
Hec. Nihil curæ eſt mihi quum tu mihi dederis pœnam.
Pol. Et tuam neceſſe eſt filiam Caſandram mori.
Hec. Abominor: ipſi hæc tibi tribuo habere.
Pol. Interficiet ipſã huius cõiunx domus cuſtos acerba.
Hec. Ne unquam inſaniat uſqueadeo Tyndarei filia.
Pol. Ipſúmque hunc, ſecurim tollens ſurſum. 45
Aga. Heus tu, inſanis & mala appetis conſequi. (nent.
Pol. Interfice. quoniã Argis homicidalia lauacra te ma
Aga. Non trahetis ipſum famuli ex conſpectu per uim?
Pol. Doles audiens. Aga. Non cohibebitis os?
Pol. Cõcludite. dictũ eſt enim. Ag. Annõ quã celerrimẽ
Inſularum deſertarum ipſum abijcietis aliquò,
Quoniam ſic & nimium licentia oris abutitur?
Hecuba, tu uerò miſera geminos mortuos
Vadens, ſepelito. Dominorum uerò uos oportet

Tentoria accedere Troades. Etenim flatus
Domum uersus iam hosce secũdos uideo. (domi sũt
Bene uero ⌊utinã⌋ in patriã nauigem⁹, bene etiã q̃
Habere uideamus, ab his liberati laboribus.

Chor. Ite ad portus, & tentoria ô amicæ,
Heriles experturæ
Labores. DVRA enim necessitas.

σκηναῖς πελάζειν Τρῳάδες. καὶ γὰρ πνοὰς
πρὸς οἶκον ἤδη τάσδε πομπίμους ὁρῶ.
εὖ δ' ἐς πάτραν πλεύσαιμεν, εὖ δὲ τἀνδόμοις
ἔχοντ' ἴδοιμεν, τῶνδ' ἀφειμένοι πόνων.
Χο. Ἰτε πρὸς λιμένας σκηνάς τε φίλαι,
τῶν δεσποσύνων πειρασόμεναι
μόχθων. Στερρὰ γὰρ ἀνάγκη.

EVRIPIDIS Iphigenia in Aulide, cum interpretatione Latina ad verbum.

PERSONÆ FABVLÆ.

AGAMEMNON.
SENEX.
CHORVS.
MENELAVS.
CLYTÆMNESTRA.
IPHIGENIA.
ACHILLES
MINISTER.
NVNTIVS.

49 O Senex ante hanc domum (mnon rex?
Prod. Sen. Prodeo. quid noui moliris Agame
Aga. Audies. Sen. Festino.
Valde senectus mea uigil [est,]
Et in oculis acumen adest.
Aga. Quæ num igitur stella hæc trajicit?
Sen. Sirius propè septemplicem
Pleiada cursu præcipitãs adhuc in medio sublimis.
Aga. Non ergo [est] sonitus neque auium,
Neque maris: sed silentium uentorum
Hunc circa Euripum se habet
Sen. Quid autem tu extra tentorium proruis
Agamemnon rex?
Adhuc tranquillitas hîc circa Aulidem [est,]
Et immotæ custodiæ mœnium.
Abeamus intrò. Aga. Suspicio te senex,
ET magnifacio ex hominib⁹ quicunq; sine pericu
Vitam transegit ignotus & inglorius: (lo
Illos qui sunt in honoribus, minus suspicio.
Sen. Atqui decus illic uitæ est.
Aga. Hoc uerò decus est periculosum:

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝΑΥΛΙΔΙ.

Ω Πρέσβυ, δόμων τῶνδε πάροιθεν
στεῖχε. Γρε. στείχω. τί δὲ καινουργεῖς Αγά-
Αγα. Πεύσῃ. Πρε. σπεύδω. (μεμνον ἄναξ;
μάλα τὸ γῆρας τοὐμὸν ἄϋπνον,
καὶ ἐπ' ὀφθαλμοῖς ὀξὺ πάρεστιν.
Αγα. Τίς ποτ' ἄρ' ἀστὴρ ὅδε πορθμεύει;
Πρε. Σείριος, ἐγγὺς τῆς ἑπταπόρου
πλειάδος αἴσσων ἔτι μεσσήρης.
Αγα. Οὔκουν φθόγγος γ' οὔτ' ὀρνίθων,
οὔτε θαλάσσης· σιγαί δ' ἀνέμων
τόνδε κατ' Εὔριπον ἔχουσιν.
Γρε. Τί δὲ σὺ σκηνῆς ἐκ τὸς αἴσσεις
Αγάμεμνον ἄναξ;
ἔτι δ' ἡσυχία τῇδε κατ' Αὖλιν,
καὶ ἀκίνητοι φυλακαὶ τειχέων.
στείχομεν εἴσω. Αγα. Ζηλῶ σε γέρον·
Ζηλῶ δ' ἀνδρῶν ὃς ἀκίνδυνον «
Βίον ἐξεπέρασ' ἀγνὼς ἀκλεής· «
Τοὺς δ' ἐν τιμαῖς ἧσσον ζηλῶ. «
Γρε. Καὶ μὴν τὸ καλόν γ' ἐνταῦθα βίου.
Αγα. Τοῦτο δέ γ' ἐστὶ τὸ καλὸν, σφαλερόν.

καὶ τὸ φιλότιμον
γλυκὺ μὲν, λυπεῖ δὲ προσιστάμενον.
τοτὲ μὲν, τὰ θεῶν οὐκ ὀρθωθέν-
τ' ἀνέτρεψε βίον·
τοτὲ δ' ἀνθρώπων γνῶμαι πολλαὶ
καὶ δυσάρεστοι διέκναισαν.
Γρε. Οὐκ ἄγαμαι ταῦτ' ἀνδρὸς ἀρίστεος.
Οὐκ ἐπὶ πᾶσί σ' ἐφύτευσ' ἀγαθοῖς "
Ἀγάμεμνον Ατρεύς. "
Δεῖ δέ σε χαίρειν καὶ λυπεῖσθαι. "
Θνητὸς τὰρ ἔφις. κἂν μὴ σὺ θέλῃς, "
Τὰ θεῶν οὕτω βουλόμεν' ἔσται. "
σὺ δὲ λαμπτῆρος φάος ἀμπετάσας,
δέλτον τε γράφεις
τήνδ', ἣν πρὸ χερῶν ἔτι βαστάζεις,
καὶ ταυτὰ πάλιν γράμματα συγχεῖς,
καὶ σφραγίζεις, λύεις τ' ὀπίσω,
ῥίπτεις τε πέδῳ πεύκην, θαλερὸν
κάτα δάκρυ χέων.
καὶ τῶν ἀπόρων οὐδενὸς ἐνδεῖς
μὴ οὐ μαίνεσθαι. τί πονεῖς; τί πονεῖς;
τί νέον, τί νέον περὶ σοὶ βασιλεῦ;
φέρε, κοίνωσον μῦθον ἐς ἡμᾶς.
πρὸς δ' ἄνδρ' ἀγαθὸν πιστόν τε φράσεις.

Et cupiditas honoris
Dulcis quidem, sed dolore afficit quum ea adest.
Aliquando deorum cultus nõ rectè peracti euerterunt uitam:
Aliquando uerò hominum opiniones multæ
Et infestæ affixerunt.
Sen. Non laudo ista in uiro principe.
NON ad omnia te genuit bona
O Agamemnon Atreus:
Sed oportet te gaudere & dolore affici.
Mortalis enim natus es: & etiam si tu non uoles,
Tamen diuina sic uolent.
Tu uerò lucernæ lumen explicans,
Tabellam scribis
Hanc quam in manibus adhuc geris,
Et eadem rursus literas confundis,
Et obsignas & soluis postea.
Abijcisque in solum tædam, humidas
Lacrymas effundens.
Et angustia nulla indiges
Quin insanias: quid laboras? quid laboras?
Quid noui, quid noui adest tibi ô rex?
Age communica sermonem nobis.
Homini bono & fideli dices.

Tuæ enim coniugi aliquando Tyndareus
Misit [me] dotem, sponsæ curatorem iustum.
Fuerunt Ledæ Thestiadi tres uirgines,
Aga. Phœbe, & Clytæmnestra mea coniunx,
Et Helena: huius in primis præstantes opibus
Proci uenerant, Græciæ adolescentes.
Atroces uerò minæ, & inter se cædes
Parabãtur ab eo quisquis nõ cõsequeretur uirginẽ.
Res uerò dubium habebat Tyndareum patrem,
Daret, an non daret, fortunam quomodo
Attingeret optimè & ei uenerunt in mentem hæc,
Vt iusiurandum darent, & dextras iungerent
Proci inter se, & per holocaustæ
Fœdus facerent, & uouerent hæc,
Cui uxor contingeret Tyndaris puella,
Huic opitulaturos esse si quis ex domo capiem
Abiret, & habentem depulsuros à lecto,
Et aduersus [illum] militaturos, & eruturos urbem
Græcam pariter & barbaram cum armis.
Postquam uerò fidem dederunt, recte senex
Circumuenit Tyndareus eos prudenti consilio,
Concessit eligere filiæ ex procis unum
Quò [eam] status ferret Veneris chari.
Illa uerò elegit (utinam uerò nunquam duxisset)

σῆ, τὸρ μ' ἀλόχῳ τότε Τυνδάρεως
πέμπεν φερνὴν, συνυμφοκόμον τε δίκαιον.
Αγα. Εγένοντο Λήδᾳ Θεστιάδι τρεῖς παρθένοι,
Φοίβη, Κλυταιμνήστρα τ' ἐμὴ ξυνάορος,
Ελένη τε. Ταύτης οἱ τὰ πρῶτ' ὠλβισμένοι,
μνηστῆρες ἦλθον Ελλάδος νεανίαι·
δηναὶ δ' ἀπειλαὶ, καὶ κατ' ἀλλήλων φόνος
ξυνίσταθ', ὅστις μὴ λάβοι τὴν παρθένον.
τὸ πρᾶγμα δ' ἀπόρως εἶχε Τυνδάρεῳ πατρὶ,
δοῦναί τε, μὴ δοῦναί τε, τῆς τύχης ὅπως
ἅψαι τ' ἄριστα. καί νιν εἰσῆλθεν τάδε,
ὅρκους συνάψαι, δεξιάς τε συμβαλεῖν
μνηστῆρας ἀλλήλοισι, καὶ δι' ἐμπύρων
σπονδὰς καθῆναι, κἀπαράσασθαι τάδε,
ὅτου γυνὴ γένοιτο Τυνδαρὶς κόρη,
τούτῳ συναμύνειν, εἴ τις ἐκ δόμων λαβὼν
οἴχοιτο, τόν τ' ἔχοντ' ἀπώσασθαι λέχους,
κἀπιστρατεύειν, καὶ κατασκάπτειν πόλιν
Ελλην' ὁμοίως βάρβαρόν θ', ὅπλων μέτα.
ἐπεὶ δ' ἐπιστώθησαν, εὖ δέ πως γέρων
ὑπῆλθεν αὐτοῖς Τυνδάρεως πυκνῇ φρενὶ,
δίδωσιν ἑλέσθαι θυγατρὶ μνηστήρων ἕνα,
ὅτου πνοαὶ φέροιεν Αφροδίτης φίλαι.
ἡδ' εἵλεθ' (ὥς γε μή ποτ' ὤφελεν λαβεῖν)

Μενέλαον. ἐλθὼν δ' ἐκ Φρυγῶν ὁ τὰς θεὰς
κρίνας ὅδ', ὡς ὁ μῦθος ἀνθρώπων ἔχει,
Λακεδαίμον', ἀνθηρὸς μὲν εἱμάτων στολῇ,
χρυσῷ τε λαμπρὸς βαρβάρῳ χλιδήματι,
ἐρῶν ἐρῶσαν ᾤχετ' ἐξαναρπάσας
Ἑλένην, πρὸς Ἰδης βούσταθμ' ἔκδημον λαβών.
Μενέλαος οὖν καθ' Ἑλλάδ' οἰστρήσας μόνος,
ὅρκοις παλαιοὺς Τυνδάρεω μαρτύρεται,
ὡς χρὴ βοηθεῖν τοῖσιν ἠδικημένοις.
τοὐντεῦθεν οὖν Ἕλληνες αἴξαντες δορὶ,
τεύχη λαβόντες στενόπορ' Αὐλίδος βάθρα
ἥκουσι τῆσδε, ναυσὶν ἀσπίσιν θ' ὁμοῦ,
ἵπποις τε, πολλοῖς θ' ἅρμασίν γ' ἠσκημένοι.
κἀμὲ στρατηγεῖν, κἄτα Μενέλεω χάριν
εἵλοντο σύγγονόν γε· τἀξίωμα δὲ
ἄλλος τις ὤφελ' ἀντ' ἐμοῦ λαβεῖν τόδε.
ἠθροισμένου δὲ καὶ ξυνεστῶτος στρατοῦ,
ἥμεσθ' ἀπλοίᾳ χρώμενοι κατ' Αὐλίδα.
Κάλχας δ' ὁ μάντις ἀπορίᾳ κεχρημένος,
αἰνεῖλεν, Ἰφιγένειαν, ἣν ἔσπειρ' ἐγὼ,
Ἀρτέμιδι θῦσαι τῇ τόδ' οἰκούσῃ πέδον,
καὶ πλοῦν τ' ἔσεσθαι καὶ κατασκαφαὶ Φρυγῶν
θύσασι· μὴ θύσασι δ' οὐκ εἶναι τάδε.
κλύων δ' ἐγὼ ταῦτ', ὀρθίῳ κηρύγματι

Menelaum.ueniens autem ex Phrygibus dearum
Iudex iſte(ut ſermo hominum habet)
Lacedæmona,florens ueſtium cultu,
Et auro ſplendens,barbarico luxu,
Amans amantem diſceſſit,abripiens
Helenã ad Idæ bubilia peregrinam ducens(ſertus,
Menelaus ergo in Græcia incitatus æſtro ſolꝰ,[de
Vetus iuſiurandũ Tyndareo[datum]teſtatur, 52
Quòd oporteat opem ferre iniuria affecto.
Inde itaque Græci proruentes haſta,
Arma ſumentes in anguſtos Aulidis ſinus
Veniunt huius,nauibus & clypeis ſimul
Ac equis & multis curribus inſtructi,
Et me ut exercitus dux eſſem Menelai gratia
Elegerunt,cognatũ[exiſtentẽ]:dignitatem uerò
Alius quiſpiam utinam pro me nactus eſſet hanc.
Collecto autem & conſtituto exercitu, (lidem.
Sedemus aduerſa nauigandi fortuna utẽtes in Au
Calchas autem uates hæſitatione uſus,
Reſpondit,Iphigeniam quam genui ego,
Dianæ immolandam hoc habitanti ſolum:
Ac nauigationem fore & euerſionẽ Phrygum
Immolantibus:non ſacrificantibus,non fore hæc.
Audiens uero ego hæc,recto præconio

Talthybium iussi omnem dimittere exercitum,
Tanquã non sustinens filiã interficere meã. (neĕ,
Vbi equidẽ me frater omnẽ adhibẽs sermonis rat io
Persuasit sustinere atrocia. & in tabulæ uolumine
Scribens misi ad uxorem meam,
Vt mitat Achilli filiam tanquam nupturã m
Dignitatem uiri extollens,
Et nauigare cum Achiuisqu ôd nollet, dicens,
Nisi à nobis ueniat in Phthiam thalamus.
Persuasionem enim habui hanc erga coniugẽ meã,
Falsas coniũgens pro filiã nuptias.
Soli ex Græcis scimus quomodo se habeant hæc,
Calchas, Vlysses, & Menelaus. Sed quæ non recte
Decreui tunc, retracto bene iterum 53
In his literis, quas in noctis umbra
Soluentem & colligantem me uidisti senex.
Sed eia uade hanc epistolam accipiens
Ad Argos. Sed quæ occultat tabella in inuolucro,
Sermone exponam tibi omnia inscripta.
Fidelis enim coniugi & meæ familiæ es.
Mitto tibi supra priores
Literas ô Ledæ germen.
Sen. Dic & significa, ut etiam linguæ
Consentientia literis dicam.

Ταλθύβιον εἶπον πάντ' ἀφιέναι στρατὸν,
ὡς οὔ ποτ' ἂν τλὰς θυγατέρα κτανεῖν ἐμήν.
οὐδή μ' ἀδελφὸς πάντα προσφέρων λόγον,
ἔπεισε τλῆναι δεινά. κἂν δέλτου πτυχαῖς
γράψας, ἔπεμψα πρὸς δάμαρτα τὴν ἐμὴν,
πέμπειν Ἀχιλλεῖ θυγατέρ' ὡς γαμουμένην·
τό, τ' ἀξίωμα τἀνδρὸς ἐκγαυρούμενος,
συμπλεῖν τ' Ἀχαιοῖς τοὔνεκ' οὐ θέλοι λέγων,
εἰ μὴ παρ' ἡμῶν εἶσιν εἰς Φθίαν λέχος.
πειθὼ γὰρ εἶχον τήνδε πρὸς δάμαρτ' ἐμὴν,
ψευδῆ συνάψας αὐτὴ παρθένου γάμον.
μόνοι δ' Ἀχαιῶν ἴσμεν ὡς ἔχει τάδε,
Κάλχας, Ὀδυσσεὺς, Μενέλεώς θ'. ἃ δ' οὐ καλῶς
ἔγνων τότ', αὖθις μεταγράφω καλῶς πάλιν
εἰς τήνδε δέλτον ἣν κατ' εὐφρόνης σκιὰν
λύοντα τὲ συνδοῦντά μ' εἰσεῖδες γέρον.
ἀλλ' εἶα, χώρει τάσδ' ἐπιστολὰς λαβὼν,
πρὸς Ἄργος· ἃ δὲ κέκευθε δέλτος ἐν πτυχαῖς,
λόγῳ φράσω σοι πάντα τἀγγεγραμμένα.
πιστὸς γὰρ ἀλόχῳ τοῖς τ' ἐμοῖς δόμοισιν εἶ.
πέμπω σοι πρὸς ταῖς πρόσθεν
δέλτοις ὦ Λήδας ἔρνος.
Πρε. Λέγε, καὶ σήμαιν', ἵνα τὲ γλώσσῃ
σύντονα τοῖς σοῖς γράμμασιν αὐδῷ.

Αγα. Μὴ στέλλειν τὰν σὰν ἶνιν πρὸς
τὰν κολπώδη πτέρυγ' Εὐβοίας
Αὖλιν ἀκλύσταν.
εἰς τὰς ἄλλας ὥρας τὰρ δὴ
παιδὸς δαίσομεν ὑμεναίους.
Πρε. Καὶ πῶς Αχιλλεὺς λέκτρ' ἀμπλακὼν,
οὐ μέγα φυσσῶν θυμὸν ἐπαίρει·
σοὶ σῇ τ' ἀλόχῳ;
τόδε καὶ δεινόν· σήμαιν' ὅ, τι φῄς.
Αγα. Ονομ' οὐκ ἔργον παρέχων Αχιλλεὺς,
οὐκ οἶδε γάμοις, οὐδ' ὅ, τι πράσσομεν,
οὐδ' ὅτι κείνῳ παῖδ' ἐπέφησα,
νυμφείους εἰς ἀγκώνων
ἄνας ἐνδώσειν λέκτροις.
Πρε. Δεινά γε τολμᾷς Αγάμεμνον ἄναξ.
οὕτω τῆς θεᾶς σὴν παῖδ' ἄλοχον
φατίσας, ἦγες σφάγιον Δαναοῖς.
Αγα. Οἴμοι, γνώμας ἐξέσταν.
αἴ, αἴ· πίπτω δ' εἰς ἄταν.
ἀλλ' ἴθ' ἐρέσσων σὸν πόδα, γήρᾳ
μηδὲν ὑπείκων. (σώδεις ἵζου
Πρε. Σπεύδω βασιλεῦ. Αγα. Μὴ νῦν μήτ' ἀλ-
κρήνας, μήθ' ὕπνῳ θελχθῇς. Πρε. Εὔφημα θρόει.
Αγα. Γάντη δὲ πόρον σχιστὸν ἀμείβων,

Aga. Non mitte tuam filiam ad
Sinuosam alam Eubœæ
Aulidem expertem fluctuum.
In aliud tempus enim
Filiæ differemus hymenæos.
Sen. Et quomodo Achilles coniugio frustratus,
Non ualde intumescens iram attollet
Aduersus te & tuam coniugem?
Hoc etiam [est] periculosum: dic quid ais?
Aga. Nomen non rem præbens Achilles,
Nescit nuptias, neque quid agimus,
Neque quòd illi filiam promisi
In nuptiales complexum
Toros daturum thalamis.
Sen. Atrocia audes Agamemnon rex.
Sic dea, tuam filiam sponsam
Dicens, ducebas uictimam pro Danaïs?
Aga. Heu heu, mente captus sum:
Heu heu, incido in calamitatem.
Sed uade remigans tuum pedem, senectæ
Nihil cedens.
Sen. Propero rex. Ag. Ne nunc neq; ad nemorosos sede
54 Fotes, neq; somno demulcearis. Sen. Bona uerba
Aga. Vbique uero uiam sectam alternans, Cloquere.

Vide obseruans ne te lateat
Volubili uehiculo prætereiens
Filiam adducens huc rheda
Danaorum ad naues.
Sen. Fiet. Aga. Septis igitur erumpe.
Si enim eius comitatui occurras,
Rursus reflectes frena
Ad Cyclopum mittens mœnia.
Sen. Fidem uero, dicens hæc, quomodo habebo
Dic, apud filiam tuam, & tuam coniugem?
Aga. Sigillum custodi quod in tabella
Hac portas.
Vade: candefacit hoc lumen iam
Aurora fulgens,
Et ignis curruum Solis
Adiuua in his laboribus.
MORTALIVM beatus ad finē usque nemo,
Neque felix.
Nunquā enim natus aliquis expers doloris,
Cho. Veni ad littoralem
Arenam Aulidis maritimæ,
Euripi per fluctus
Nauigans, angustam
Chalcidem, urbem meam relin-

λεῦσσε, φυλάσσων μή τι σε λάθῃ
τροχάλοισιν ὄχοις παραμειψαμένη,
παῖδα κομίζουσ' ἐνθάδ' ἀπήνη
Δαναῶν πρὸς ναῦς.
Πρε. Εςαι. Αγα. κλείθρων δ' ἐξόρμα.
ἢν γὰρ νιν πομπαῖς ἀντήσῃς,
πάλιν ἐξορμάσεις τοὺς χαλινοὺς,
ἐπὶ Κυκλώπων ἱεὶς θυμέλας.
Γρε. Πιςὸς δὲ φράσας τάδε, πῶς ἔσομαι,
λέγε, παιδὶ σέθεν τῇ σῇ τ' ἀλόχῳ.
Αγα. Σφραγῖδα φύλασσ' ἣν ἐπὶ δέλτῳ
τῇδε κομίζεις.
Ἰθι. λευκαίνει τόδε φῶς ἤδη
λάμπουσ' ἠὼς,
πῦρ τε τεθρίππων τῶν ἀελίου.
σύλλαβε μόχθων.
Θνητῶν δ' ὄλβιος εἰς τέλος οὐδεὶς, ‟
Οὐδ' εὐδαίμων. ‟
Οὔπω γὰρ ἔφυτις ἄλυπος. ‟
Χο. Εμολον ἀμφὶ παρακτίαν
ψάμαθον Αὐλίδος ἐναλίας,
Εὐρίπου διὰ χευμάτων,
κέλσασα ςενόπορθμον
Χαλκίδα, πόλιν ἐμὰν προλιποῦ-

σ' ἀιχιάλων ὑδάτων τροφὸν
τᾶς κλεινᾶς Αρεθούσας,
Αχαιῶν στρατιὰν ὡς ἴδοιμ' ἀν',
Αχαιῶν τε πλάτας ναυσιπόρους
ἡμιθέων, ὡς ἐπὶ Τροί-
αν ἐλάταις χιλιόναυσιν,
τὸν ξανθὸν Μενέλαον
ἁμέτεροι πόσεις
ἐνέπουσ', Αγαμέμνονά τ' εὐπατρίδαν
στέλλειν ἐπὶ τὰν Ελέναν
ἀπ' Εὐρώτα δονακοτρόφου,
Πάρις ὁ βουκόλος ἂν ἔλαβεν,
δῶρον τᾶς Αφροδίτας,
ὅτ' ἐπὶ κρηναίαισι δρόσοις
Ηρᾳ Παλλάδι τ' ἔριν, ἔριν
μορφᾶς, ἁ Κύπρις ἔσχεν.
πολύθυτον δὲ δι' ἄλσος Αρ-
τέμιδος ἤλυθον ὁρωμένα
φοινίσσουσα παρηΐδ' ἐμὰν
αἰσχύνᾳ νεοθαλεῖ,
ἀσπίδος ἔρυμα, καὶ κλισίας
ὁπλοφόρους Δαναῶν θέλου-
σ' ἵππων ὄχλον τ' ἰδέσθαι.
κατεῖδον δὲ δύ' Αἴαντε συνέδρω,

quens uicinarum mari aquarum altricem
Inclytæ Arethusæ,
Achæorum exercitum ut uiderem
Achæorúmque remos qui naues promouent
Semideorum, quomodo ad Troiam remis mille nauium
Flauum Menelaum
Nostri mariti
sequuntur, & Agamemnonem nobilem,
Vt nauigent ad Helenam,
Ab Eurota arundinifero,
Paris pastor quam rapuit,
Munus Veneris,
Quando ad fontanum rorem,
Cum Iunone & Pallade litem, litem
De forma, Venus habuit.
Multorum uerò sacrificiorum per nemus Dianæ ueni, conspicuam
Rubefaciens genam meam
Pudore iuuenili,
Clypei munitionem & tentoria
Vehentia armatos Danaorum, uolens & equorum strepitum uidere,
Vidi autem duos Aiaces cohabitantes,

Oilei & Telamonis filium,
Salaminis coronam,
Et Proteſilaum in ſedibus
Teſſerarum delectantes ſe figu-
ris multiplicibus,
Et Palamedem, quem genuit filius Neptu- 56
ni, & Diomedem uoluptatibus diſci gaudentem.
Et iuxtà Merionem Martis
Ramum miraculum hominibus.
Et ab inſularibus montibus
Laertis filium, & ſimul Nireum formoſiſſimum Achæorum.
Et parem uento pedibus
Celerem Achillem,
Quem Thetis genuit, &
Chiron inſtituit,
Vidi in littore
Et ad arenas
Curſum habentem cum armis:
Et certamen faciebat pedibus
Cum curru quadrijugo
Agitans [corpus] de victoria.
Auriga autem clamabat Eu-

τὸν Οἰλέως Τελαμῶνός τε γόνον,
τῆς Σαλαμῖνος στέφανον,
Γρωτεσίλαόν τ', ἐπὶ θάκοις
πεσσῶν ἡδομένοις μορ-
φαῖσι πολυπλόκοις·
Παλαμήδεά θ', ὃν τέκε παῖς ὁ Ποσει-
δᾶνος· Διομήδεά θ' ἡ-
δοναῖς δίσκου κεχαρημένον·
παρὰ δὲ Μηριόνην Αρεος
ὄζον, θαῦμα βροτοῖσι·
τὸν ἀπὸ νησαίων τ' ὀρέων
Λαέρτα τόκον· ἅμα δὲ Νι-
ρέα κάλλιστον Αχαιῶν,
τὸν ἰσάνεμόν τε ποδοῖν
λαιψηροδρόμον Αχιλῆα,
τὸν ἁ Θέτις τέκε, καὶ
Χείρων ἐξεπόνασεν,
εἶδον αἰγιαλοῖσι,
παρά τε κροκάλαις
δρόμον ἔχοντα σὺν ὅπλοις·
ἅμιλλαν δ' ἐπόνει ποδοῖν
πρὸς ἅρμα τέτρωρον
ἑλίσσων περὶ νίκας.
ὁ δὲ διφρηλάτας βιᾶτ' Εὔ-

μηλος Φερητιάδας,
ᾧ καλλίστοις εἰδόμαν
χρυσοδαιδάλτοις στομίοισι πώλους
κέντρῳ θεινομένους· τοὺς
μὲν μέσους ζυγίους, λευ-
κοστίκτῳ τριχὶ βαλιοὺς,
τοὺς δ' ἔξω σειραφόρους
ἀντήρεις καμπαῖσι δρόμων
πυῤῥότριχας, μονό-
χαλα δ' ὑπὸ σφυρὰ
ποικιλοδέρμονας.
οἷς παρεπάλλετο
Γηλείδας σὺν ὅπλοις παρ' ἄντυγα,
καὶ σύριγγας ἁρματείους.
ναῶν δ' εἰς ἀριθμὸν ἤλυθον,
καὶ θέαν ἀθέσφατον,
τὰν γυναικείαν ὄψιν ὀμμάτων,
ὡς πλήσαιμι μείλινον ἀδοναί·
καὶ κέρας μὲν ἦν
δεξιὸν πλάτας ἔχων.
Φθιώτας ὁ Μυρμιδόνων ἄρης
πεντήκοντα ναυσὶ θουρίαις·
χρυσέαις δ' εἰκόσιν
κατ' ἄκραν Νηρῇδες ἔστασαν θεαὶ,

melus Pheretiades,
Cui pulcherrimos uidebam
Aureis uariatos frenis pullos
Stimulo impelli:
Medios iugales al-
bis pilorum maculis uarios,
Exteriores catenatos
Obliquos flexibus cursum
57 Fuluos, integras
Vngulas sub talos, &
Variegatas pelles habentes.
Iuxta quos saltabat
Pelides armatus iuxta orbitam
Et canthos curules.
Ad naues porro numerosas ueni,
Et spectaculum inenarrabile,
Muliebrem uisum oculorum
Vt implerem blanda uoluptate.
Et ad cornu quidem
Dextrum, remos habebat
Phthiotidus Myrmidonum mars
Quinquaginta in nauibus militaribus:
Et aurea simulacra
In fastigijs Nereidum stabant dearum

In puppibus, signum Achillei exercitus.
Argiuorum apud has totidem remos habentes
Naues stabant propè,
Quarum dux Mecisteï
Filius erat, Talaus quem educat pater,
Et Capanei filius
Sthenelus. Ex Attica autem ducens
Sexaginta naues Theseï
Filius, deinde habebat stationem, deam
Palladà, in equestribus 58
Habens alatis curribus fixum
Iucundumque ostentum nautis.
Et Bœotorum munimenta, marinas
Quinquaginta naues uidi,
Signis ornatas.
His Cadmus erat
Aureum draconem tenens
Circa nauium rostra:
Et Leitus indigena
Erat dux nauali exercitui.
A terra autem Phocenses,
Et ex Locris totidem ducens
Naues Oilei filius claram
Throniadà relinquens urbem.

πρύμναις σῆμ' Ἀχιλλείου στρατοῦ.
Ἀργείων δὲ ταῖσδ' ἰσήρετμοι
νᾶες ἔστασαν πέλας·
ὧν ὁ Μηκιστέως στρατηλάτας
παῖς ἦν Ταλαὸς, ὃν τρέφει πατὴρ,
Καπανέως τε παῖς
Σθένελος. Ἀτθίδος δ' ἄγων
ἑξήκοντα νῆας ὁ Θησέως
παῖς ἑξῆς ἐναυλόχει, θεὰν
Γαλλάδ' ἐν μωνύχοις
ἔχων πτερωτοῖσιν ἅρμασιν, θετὸν
εὔσημόν τε φάσμα ναυβάταις.
τῶν Βοιωτῶν δ' ὅπλισμα, πεντήκοντα
πεντήκοντα νῆας εἰδόμαν,
σημείοις εὐστολισμένας.
τοῖς δὲ Κάδμος ἦν
χρύσεον δράκοντ' ἔχων
ἀμφὶ ναῶν κόρυμβα.
Λήϊτος δ' ὁ γηγενὴς
ἄρχε ναΐου στρατοῦ,
Φωκίδος δ' ἀπὸ χθονός.
Λοκροῖς δὲ τοῖσδ' ἴσας ἄγων
Ναῦς Οἰλέως τόκος κλυτὰν
Θρονιάδ' ἐκλιπὼν πόλιν.

ἐκ Μυκήνας δὲ τᾶς Κυκλωπίας
παῖς Ατρέως ἔπεμπε ναυβάτας
ναῶν ἑκατὸν ἠθροισμένους.
σὺν δ' Αδραστος ἦν
ταγός, ὡς φίλος φίλῳ,
τᾶς φυγούσας μέλαθρα
βαρβάρων χάριν γάμων
πρᾶξιν Ελλὰς ὡς λάβοι.
ἐκ Γύλου δὲ, Νέστορος
Γρηνίου κατειδόμαν
πρύμνας, σῆμα, ταυρόπουν
ὁρᾶν πάροικον Αλφεόν.
Αἰνιάνων δὲ δώδεκα στόλοι
ναῶν ἦσαν, ὧν ἄναξ Ιουνεὺς
ἄρχε. τῶν δ' αὖ πέλας,
Ηλιδος δυνάστορες,
οὓς Επειοὺς ὠνόμαζε πᾶς λεώς.
Εὔρυτος δ' ἄνασσε τῶνδε.
λευκήρετμον δ' ἄρη
Τ'αφιον ἦγεν· ὧν Μέγης
ἄνασσε, Φυλέως λόχευμα,
τὰς Εχίδνας λιπὼν
νήσους, ναυβάταις ἀπροσφόρους.
Αἴας δ' ὁ Σαλαμῖνος ἔντροφος,

Ex Mycenis autem Cyclopeis
Filius Atrei mittebat nautas
Nauium centum co lectos:
Et simul Adrastus erat
Dux, tanquam amicus apud amicum:
Fugientis domum
Barbaricarum gratia nuptiarum
Negotium Græcia ut susciperet.
Ex Pylo autem, Nestoris
Gerenij uidi
Puppes: signum tauri specie
Videre [erat] accolam Alpheum.
AEnianorum autem duodecim classes
Nauium erant. quibus rex Iuneus
Imperabat. prope istos
Elidis principes,
Quos Epeos uocabat omnis populus:
Eurytus autem imperabat his.
Albiremem porrò martem
Taphium ducebat: quibus Meges
Præerat, Phylei filius,
Echidnas relinquens
Insulas, nautis inaccessas.
Aiax autem Salaminis alumnus,

Dextrum cornu
Sinistro coniungebat.
His propius habebat stationem remis
Extremis coniũgens
Duodecim agillimas
Naues, ut audiui. & nauticum
Vidi populum,
Cui si quis committat
Barbaricas machinas,
Reditum non auferet.
Ibi audiui, uidi
Nauale agmen.
Hæc domi audiens, conuocati
Memoriã seruo exercitus.

Sen. Menelae, audes atrocia, quæ te non audere oportet. 60

Men. Apage, nimis dominis fidelis es.

Sen. Honestum mihi sanè probrum exprobras.

Men. Plorabis, si facies, quæ non facere te decet.

Sen. Non oportet te aperire literas quas ego fero.

Men. Neque te ferre oportet omnibus Græcis mala.

Sen. Frustra certas hæc relinque has mihi.

δεξιὸν κέρας
πρὸς τὸ λαιὸν ξύναγε.
τῶν ἄσσον ὥρμει πλάταισιν
ἐρέταισι συμπλέκων
δώδεκ' ἐυστροφωτάταισι
ναυσὶν, ὡς ἄϊον. καὶ ναυβάταν
εἰδόμαν λεὼν,
ᾧ τις εἰ προσαρμόσοι
βαρβάρους βάριδας,
νίστον οὐκ ἀποίσεται.
ἔνθα δ' ἄϊον εἰδόμαν
νάϊον πόρευμα.
τάδε κατ' οἴκους κλύουσα, συγκλήτου
μνήμην σώζομαι στρατεύματος.
Πρε. Μενέλαε, τολμᾷς δεῖν, ἃ σ' οὐ τολμᾷν
χρεών.
Με. Απελθε. λίαν γε δεσπόταισι πιστὸς εἶ.
Πρε. Καλὸν γέ μοι τοὐνειδος ἐξωνείδισας.
Με. Κλαίοις ἂν εἰ πράσσοις ἃ μὴ πράσσειν σε
δεῖ.
Πρε. Οὐ χρῆν σε λῦσαι δέλτον ἣν ἐγὼ φέρω.
Με. Οὐδέ σε φέρειν δεῖ πᾶσιν Ελλησιν κακά.
Πρε. Αλλως ἁμιλλᾷ ταῦτ'· ἄφες δὲ τήνδ'
ἐμοί.

Με. Οὐκ ἂν μεθείμην. Πρε. Οὐδ' ἔγωγ' ἀφήσομαι.

Με. Σκήπτρῳ τάχ' ἆρα σὸν καθαιμάξω κάρα.

Πρε. Ἀλλ' εὐκλεές τοι δεσποτῶν θνήσκειν ὕπερ.

Με. Μέθες· μακροὺς δὲ δοῦλος ὢν λέγεις λόγους.

Γρε. Ὦ δέσποτ', ἀδικούμεσθα. σὰς δ' ἐπιστολὰς ἐξαρπάσας ὅδ' ἐκ χερῶν ἐμῶν βίᾳ,

Αγάμεμνον, οὐδὲν τῇ δίκῃ χρῆσθαι θέλει.

Αγα. Εα, τίς δῆτ' ἐν πύλαισι θόρυβος, καὶ λόγων ἀκοσμία;

Γρε. Οὐ' μὸς, οὐχ ὁ οὗδε μῦθος κυριώτερος λέγει.

Αγα. Σὺ δὲ τί τῷδ' ἐς ἔριν ἀφῖξαι Μενέλεως, βίᾳ τ' ἄγεις;

Με. Βλέψον εἰς ἡμᾶς, ἵν' ἀρχὰς τῶν λόγων ταύτας λάβω.

Αγα. Μῶν τρέσας οὐκ ἀνακαλύψω βλέφαρον Ατρέως γεγώς;

Με. Τήνδ' ὁρᾷς δέλτον κακίστων γραμμάτων ὑπηρέτιν;

Αγα. Εἰσορῶ. καὶ πρῶτα ταύτην σῶν ἀπάλλαξον χερῶν.

Με. Οὐ πρὶν ἂν δείξω Δαναοῖς ἅπασι ταγγεγραμμένα.

Men. Non reliquero. Sen. Neque ego dimittam.

Men. Sceptro ſtatim tuum cruẽtabo caput.

Sen. Sed glorioſum \ eſt \ pro domino mori.

Men. Dimitte longas ſeruus exiſtens dicis orationes.

Sen. O domine, iniuria afficimur: tuas epiſtolas
Rapiens iſte ex manibus meis ui,
Agamemnon, non iure uti uult.

Aga. Eia, quiſnam in foribus tumultus, quæ uerborum deformitas?

Sen. Mea, non huius oratio eſt potior dictu.

Aga. Tu uerò quid cum iſto in contentionem ueniſti Menelae, & ui ducis?

Men. Reſpice ad nos, ut initium orationis hinc ſumam.

Ag. Num timens non aperiam palpebras, ex Atreo natus?

Men. Hanc uides tabulam peſſimarum literarum miniſtram?

Aga. Video, & primum hanc ex tuis dimitte manibus.

Men. Non priuſquam oſtendero Græcis omnibus in ſcripta.

Aga. An scis quæ non te commodum scire sigillo relaxato?

Men. Vt tu doleas aperui quæ tu mala fecisti i clám.

Aga. Vbi accepisti eam? O, dÿ, tuum impudentem animum.

Men. Expectans tuam filiam, an Argis ad exercitum ueniret.

Aga. Quid uerò te mea opus est obseruare? non impudẽtis hoc?

Men. Quia uolũtas me uellicabat, et tuus seruus nõ erã.

Aga. Non [ista] atrocia? nõ meã regere domum sinar?

Men. Inconstantia enim sentis: alia iam, alia deinde, alia iterum.

Aga. Es argutus. LINGVA arguta est odiosum malum.

Men. Animus autẽ inconstans [est] iniusta res & nõ perspicua amicis.
Volo te arguere, & tu non præ ira
Auersare uerum. non laudo ualde te.
Scis quando cupiebas præfici Græcis
ad Ilium,
In speciem non petens, sed animo uolens.

Αγα. Ἠγὼ ἦσθ' ἃ μή σε καιρὸς εἰδέναι, σήμαντρ' ἀνείς;

Με. Ὡς τέ σ' ἀλγυῦαί γ' ἀνοίξας ἃ σὺ κάκ' εἰργάσω λάθρα.

Αγα. Ποῦ δὲ κἄλαβές νιν; ὦ θεοὶ, σῆς ἀναιχύντου φρενός.

Με. Προσδοκῶν σὴν παῖδ' ἀπ' Αργοις εἰ στράτευμ' ἀφίξεται.

Αγα. Τί δέ σε τἀμὰ δεῖ φυλάσσειν; οὐκ ἀναιχύντου τόδε; (οὐκ ἔφυν.

Με. Οτι τὸ βούλεσθαί μ' ἔκνιζε, σὸς δ' δοῦλος

Αγα. Οὐχὶ δεινά; τὸν ἐμὸν οἰκεῖν οἶκον οὐκ ἐά-

Με. Πλάγια γὰρ φρονεῖς, τὰ μὲν, νῦν, (σομαι;

τὰ δὲ, πάλαι, τάδ' αὐτίκα.

Αγα. Εκκεκόμψευσαι. Πονηρὸν γλῶσσ' ἐπίφθονον σοφή. ce

Με. Νοῦς δέ γ' οὐ βέβαιος, ἄδικον κτῆμα κοὐ σαφὲς φίλοις. (ὕπο

βούλομαι δέ σ' ἐξελέγξαι. καὶ σὺ μήτ' ὀργῆς ἀποτρέπου τἀληθές. οὔτοι καταινῶ λίαν σ' ἐγώ.

οἶσθ' ὅτ' ἐσπούδαζες ἄρχειν Δαναΐδαις πρὸς Ιλιον,

τῷ δοκεῖν μὲν οὐχὶ χρῄζων, τῷ δὲ βούλεσθαι θέλων;

ὡς ταπεινὸς ἦς ἁπάσης δεξιᾶς προσθιγγάνων,
καὶ θύρας ἔχων ἀκλήστους τῷ θέλοντι δημοτῶν,
καὶ δι' δοὺς πρόσρησιν ἑξῆς πᾶσι, κεἰ μή τις θέλοι,
τοῖς τρόποις ζητῶν πρίασθαι τὸ φιλότιμον ἐκ
μέσου;
κᾆτ' ἐπεὶ κατέσχες ἀρχὰς, μεταβαλὼν ἄλλους
τρόπους,
τοῖς φίλοισιν οὐκ ἔτ' ἦσθα τοῖς πρὶν ὡς πρόσθεν
φίλος,
δυσπρόσιτος, ἔσω τε κλείθρων σπάνιος -
- ἄνδρα δ' οὐ χρεὼν "
Τὸν ἀγαθὸν, πράσσοντα μεγάλα, - "
- τοὺς τρόπους μεθιστάναι, "
Ἀλλὰ τὰ βέβαιον εἶναι τότε μάλιστα τοῖς φίλοις, "
Ἡνίκ' ὠφελεῖν μάλιστα δυνατός ἐστιν εὐτυχῶν. "
Ζαῦτα μὲν σοι πρῶτ' ἐπῆλθον, ἵνα σε.
- πρῶθ' εὕρω κακόν.
ὡς δ' ἐς Αὖλιν ἦλθες αὖθις, χ' ᾧ Πανελλήνων
στρατὸς,
οὐδὲν ἦσθ', ἀλλ' ἐξεπλήσσου τῇ τύχῃ τῇ τῶν θεῶν,
οὐρίας πομπῆς σπανίζων. Δαναΐδαι δ' ἀφιέναι
ναῦς διήγγελλον, μάτην δὲ μὴ πονεῖν ἐν Αὐλίδι.
ὡς δ' ἄνολβον εἶχες ὄνομα, σύγχυσίν τε, μὴ νεῶν
- χιλίων ἄρχων, Πριάμου τε-

Quàm humilis eras, omnem dextram attingens,
Et ianuas habẽs nõ clausas uolenti ex populo, (bat:
Et dans alloquiũ ordine omnib⁹ etiã si quis nõ uole
Moribus quærens mereari honorem e medio
[uulgo.]
Deinde postquam potitus es imperio, mutans
mores,
Amicis non amplius fuisti prioribus sicut ante
amicus,
Difficilis aditu & intra claustra rarus.
ATQVI uirum non conuenit
Præstantem, auctum rebus magnis
Mores mutare:
Sed etiam firmum esse tum maxime amicis,
Quando iuuare maxime potis est fortunatus.
Hæc tibi primum obieci, ubi te
Primum inuenio malum.
Postquam uerò in Aulin ueniſti cum toto Græcorũ
exercitu. (immissa,
Nullus es, sed consternatus calamitate diuinitus
Secũda nauigatione carẽs. Græci autẽ ut dimitteres
Naues nũtiabãt, nec frustra laboraretur in Aulide.
Quã miserũ habebas nomẽ, et quãtã ꝑturbationẽ,
Mille præpositus non esses, Priamiq; (ne nauibus

Campum impleres exercitu?
Et me consulebas, quid facta? quámnam
Viam inueniam alicunde,
Ne priuatus tu imperio perderes inclytam dignitatem. (clares filiam
Deinde postquã Calchas in sacrificijs dixit, ut mã-
Dianæ, atq; ita [secũdã] nauigationẽ fore Græcis,
Gauisus animo,
Libens te mactaturũ promisisti filiã, et minis uolẽs
Nõ coactus ui (ne dixeris istud) tuæ uxori, filã tuã
Huc mittat, hoc prætextu tanquam Achilli
nupturam.
Deinde mutata sententia latẽter sub mittens alias
literas, (sis.
Quòd interfector nõ amplius filiæ tuæ futurus sanè
Hic ipse est æther qui hæc ex te audiuit.
INNVMERIS accidit hoc in negotijs
[gerendis:]
Laborant ut rei præsint, deinde excedunt turpiter
Partim propter uoluntates ciuium stultas, partim iustè,
Quum non possint tueri ciuitatem.
Græciã potissimũ ego miserã gemo, (hili homines,
Quæ quũ uelit gerere aliq d glorioſũ in barbaros mi

-πεδίον ἐμπλήσας δορὸς,
κἀμὲ παρεκάλεις. τί δράσω; τίνα -
-δὲ πόρον εὕρω ποθὲν,
ὥστε μὴ στερέντα σ' ἀρχᾶς, ἀπολέσαι καλὸν
κλέος;
κᾆτ' ἐπεὶ Κάλχας ἐν ἱεροῖς εἶπε σὴν θῦσαι κόρην
Αρτέμιδι, καὶ πλοῦν ἔσεσθαι Δαναΐδαις, -
-ἡσθεὶς φρένας,
ἄσμενος θύσειν ὑπέστης παῖδα. Καὶ πέμπεις ἑκὼν,
οὐ βίᾳ (μὴ τοῦτο λεξῃς) σῇ δάμαρτι, παῖδα σὴν
δεῦρ' ἀποστέλλειν, Αχιλλεῖ πρόφασιν ὡς γαμου-
μένην·
κᾆθ' ὑποστρέψας, λέλησαι μεταβαλὼν ἄλλας
γραφὰς
ὡς φονεὺς οὐκέτι θυγατρὸς σῆς ἔσῃ μάλιστά γε.
οὗτος αὐτός ἐστιν αἰθὴρ ὃς τάδ' ἤκουσεν σέθεν.
Μυρίοι δέ τοι πεπόνθασ' αὐτὸ πρὸς τὰ πρά-
γματα·
Εκπονοῦσ' ἔχοντες· εἶτα δ' ἐξεχώρησαν κακῶς.
Τὰ μὲν, ὑπὸ γνώμης πολιτῶν ἀσυνέτου, τὰ δ' ἐν-
δίκως,
Αδύνατοι γεγῶτες αὐτοὶ διαφυλάξασθαι πόλιν.
Ελλάδος μάλιστ' ἔγωγε τῆς ταλαιπώρου στένω,
ἣ θέλουσα δρᾷ τι κεδνὸν βαρβάρους τοὺς οὐδένας,

καταγελῶντας ἐξανήσει διὰ σὲ καὶ τὴν σὴν κόρην.
Μηδὲν ἂν χρέοις ἕκατι προστάτην θείμην χθονὸς, "
μηδ' ὅπλων ἄρχοντα. νοῦν χρὴ τὸν στρατηλάτην
ἔχειν
πόλεως, ὡς ἄρχων ἀνὴρ πᾶς ξυνέσιν ἢν ἔχων "
τύχῃ. "
Χο. Δεινὸν κασιγνήτοισι. γίνεσθαι λόγους "
Μάχας θ', ὅταν ποτ' ἐμπέσωσιν εἰς ἔριν. "
Αγ. Βούλομαί σ' εἰπεῖν κακῶς εὖ, βραχέα μὴ
λίαν ἂν ὦ
βλέφαρα πρὸς τἀναιδὲς ἀγαγὼν, ἀλλὰ σωφρο-
νέστερον,
ὡς ἀδελφὸν ὄντ'. Ἀνὴρ γὰρ αἰσχρὸς αἰδεῖσθ' οὐ
φιλεῖ. "
εἰπέ μοι τί δεινὰ φυσᾷς, αἱματηρὸν ὄμμ' ἔχων;
τίς ἀδικεῖ σε; τοῦ κέχρησαι; λέκτρ'
ἐρᾷς γε χρηστὰ λαβεῖν;
οὐκ ἔχοιμ' ἄν σοι παραχεῖν. ὧν γὰρ ἐκτήσω κα-
κῶς,
ἦρχες, εἶτ' ἐγὼ δίκην δώσω κακῶν ὁ μὴ σφα-
λείς;
ἢ δάκνει σε τὸ φιλότιμον τοὐμόν; ἀλλ' ἐν ἀγκά-
λαις
ἐν πρεπῆ γυναῖκα χρῄζεις, τὸ λελογισμένον
παρεὶς,

Risum mouerit propter te & tuam
filiam. (cerem[alicuius]loci
NEMINEM rei & officij gratia præfectum fa-
Neque militiæ ducem. Animo oportet ducem sa-
pienti præditum esse
Ciuitatis, ut princeps uir omnis[est]sa-
piens si est.
Chor. ACERBVM[est]inter fratres incidere lites 63
Et certamina, quando uenerint in discordiam.
Ag. Volo tibi rectè maledicere, idque breuiter ne
nimis
Palpebris ad impudentiam inclinare uidear, sed
modestius,
Vt qui sis frater. HOMO enim turpis erubescere
non solet.
Dic mihi quid acerba spiras, cruentũ oculũ habẽs?
Quis iniuria afficit te? qua re indiges? thalamorũ
Cupis bonum recuperare? (des malo
Non possum equidem tibi præstare. quæ enim possi
Tu autor es: deinde ego pœnã dabo malorũ qui nõ
Aut mordet te honor meus? sed in (peccauit
complexu
Decoram coniugem uis, ratione
omissa

Et honeſtate, habere? MAli hŏis uoluptates malæ.
Si ego decernĕs prius nŏ bene, ſŭ mutat? ut melius
Inſanio tu magis, qui amiſſum malŭ (ſapere,
cŏiugiŭ
Repetere uis quŭ Deus tibi fortunâ dederit bonâ.
Iurauerunt Tindaréum iuramentum ſtulti
Amore nuptiarum proci: hæc ſpes. opinor Deus
Effecit hoc magis quàm tu aut tua uirtus.
Quos accipiens duc eos: aſt, arbitror perſpicies
ſtultitia mentis
Malè pactum eſſe iuſiurandum, & ui
coactum.
At meos nŏ occidā ego liberos: quod ad te ſcilicet,
Vltra fas erit peſſimæ coniugis uindicta:
Me uero contabefacient noctes diēſque lacrymis,
64 Iniqua faciētē et nŏ iuſta in liberos quos genui.
Hæc tibi breuiter dicta ſŭt et manifeſta et facilia.
Quòdſi nŏ uis ſapere recti, meâ ego inſtituā bene.
Chor. Hi rurſus differunt à priùs dictis
ſermonibus: probè autē monēt parcere liberis.
Men. Heu heu, amicos igitur non habeo miſer?
Aga. Amicos ſi nolis perdere.
Men. Vbi uero oſtēdes mihi quòd patre eodē natus [ſis]?
Aga. Tecum ſapere uolo, ſed non ſimul furere.

τὸ καλὸν, ἔχω; Πονηρῶς φωτὸς ἡδονὰ κακή.
εἰ δ' ἐγὼ γυνὴ πρόθυμος οὖ μετεστὶν ἀρετή,
μαίνομαι; σὺ μᾶλλον, ὃς πρὸς ἀπολέσας κακὸν λέχος,
ἀναλαβεῖν θέλεις, θεῶν σοι τὴν τύχην διδόντος οὖ.
ὤμοσαν τὸν Τυνδάρειον ὅρκον οἱ κακόφρονες
φιλόγαμοι μνηστῆρες· ἦ δὲ γ' ἐλπὶς οἷμαι μὴ θεὸς
ἐξέπραξεν αὐτὸ μᾶλλον ἢ σὺ καὶ τὸ σὸν σθένος.
ὃς λαβὼν γυναῖκα τὴν γ' οἷμαι σὴ εἶσι μωρίᾳ φρενῶν
πρὸς κακῶς παγέντας ὅρκους καὶ συνηναγκασμένους.
πάρεσθ' ἵν' ὑμᾶς ἐκτενῶ· σὺ τέκνα καὶ τὸν σὸν μόλον
πέρσας δίκης ἴσην κακίσης δῦνι δοὺς πηδήματι (οὗ
ἐμὲ δὲ σωτῆρα νύκτες ἡμέραι τε δακρύοις,
αἷμα δρῶντα κἀδίκαια παῖδας ὧς ἐχθαίρουσιν.
ταῦτά σοι βραχέα λέλεκται, τἄσφη τ' ἐράδια.
εἰ δ' ὅμως θέλεις φρονεῖν οὗ πάρεστ' ἐγὼ θήσω καλῶς.
Χο. Οἱ δ' αὖ διάφοροι τῶν πάρος λελεγμένων
μύθων, καλῶς σὺ ἔχουσι φείδεσθαι τέκνων.
Με. Αἴ, αἰ, φίλης ἀρ' ἁμὶ κεκτήμεθα πάλας.
Αγα. Εἰ πῆς φίλοις γε μὴ θέλεις ἀπολλύσαι.
Με. Δείξεις δὲ ποῦ μοι παῖδες ὦν ταυτὶ γεγώς;
Αγα. Συνσωφρονεῖν σοι βούλομ' ἀλλ' ἀ σώφρονεῖν.

Με. Ες κοινὸν ἀλκὴν πᾶς φίλοισι χρὴ φίλους. ce
Αγ. Εὖ δρῶν θρασκάλει μ', ἀλλὰ μὴ λυπῶν ἐμέ.
Με. Οὐκ ἄρα δοκεῖ σοι παῖδε πτανεῖν σὺν Ελλάδι;
Αγ. Ελλὰς δὲ σοὶ σοὶ χὴ θεὸν νοσεῖ πικα.
Με. Σκήπτρῳ νυν αὐχῶ, σὸν κασίγνητον τροφοὺς,
ἐγὼ δ' ἐπ' ἄλλας εἶμι μηχανὰς πικας,
φίλους τ' ἐπ' ἄλλους. Αγ. Ω πανελλήνων ἄναξ
Αγάμεμνον, ἥκω παῖδά σοι πρὸ σὴν ἄγων,
ἵν' Ιφιγένειαν ὠνόμασας πότ' ὢν δόμοις.
μὴ τὴν δ' ὀμόδοτεῖ, σῆς Κλυταιμνήστρας δέμας,
καὶ παῖς Ορέστης· ὥς τε πρόφρονος ἰδὼν,
χρόνον παλαιὸν δώματων ἔκδημος ὤν.
ἀλλ' ἀς μακραὶ ἔπινον, Εὔρυπον πάρα
κῴλῳ αἰ αὐλῶχοι θηλύποιν βάσιν,
αὐτή τε πῶλοί γ' εἰς ὃ λειμῶνων χλόην
καθῆμαι αὐτὰς, ὡς βορᾶς γευσαίατο.
ἐγὼ δ' ὁ θοῦρος σῆς θρασυδρίας χάριν
ἦκον πέπυσμαι γὰρ σφατὸς, παῖδα δ'
δίκῃ ξὲ φήμη παῖδα σὴν ἀφιγμένην.
πᾶς δ' ἐς θέαν ὅμιλος ἔρχεται δρόμῳ,
σὴν παῖδ' ἔπως ἴδωσι. Οἱ δ' ἀδαίμονες, ce
ὦ πᾶσι κλεινοὶ καὶ θεῷ λεπτοὶ βροτοῖς. ce
λέγεισι δ' ὑμῶν ὅς τις, ἢ τί θρασύνεται;

Men. I
Ag. C
Men. S

Men. IN cōmūne dolere cum amicis oportet amicos.
Benefactur⁹ aduoca me, ſed nō quū dolore affectu-
Non igitur uidetur tibi in his laborandū cū(r⁹ me.
Græcia?
Ag. Græcia tecum dei alicuius inſtinctu inſanit.
Men. Scèptro nunc faſtuoſus es tuum fratrem prodens:
Ego uerò ad alias decurro machinas
Et alios amicos. Nunc. O uniuerſorū Græcorū rex
Agamemnon uenio filiam tibi tuam adducens,
Quam Iphigeniam nominaſti aliquādo in ædibus.
Mater autem comitatur, tuæ Clytæmneſtræ corp⁹,
Et filius Oreſtes, ut delectēris conſpectu [horum]
Tempore iam longo à domo peregrinatus.
Sed quòd longum iter fecerunt, ad Eurytum
Fontem refrigerant fœmineos pedes,
Et ipſæ equæ: in pratorum uerò gramen
Dimiſimus ipſas, ut cibum guſtarent.
Ego uerò præcurſor tui apparatus gratia
Venio: audiuit enim exercitus: uelox autem
Peruaſit fama filiam tuam aduenisſe,
Omníſque ad ſpectaculum turba uenit curſu
Tuam filiam ut uideant. FELICES
Inter omnes ſunt clari & ſpectabiles homines.
Dicunt autem, Eſtne hymenæus? aut quid agitur?

An desiderio affectus filiæ Agamemnon rex,
Curauit adduci gnaram ab alijs audires hæc,
Artemidi initiant adolescentulam
Aulidis reginæ. quisnam eam ducet tandem?
Sed age quod ad te attinet, prior delibato canistra.
Coronate capita: & tu Menelae rex,
Nuptias appara, & in tectis
Tibia reboet, & pedum sit strepitus:
Lux enim hæc uenit felix uirgini.
Aga. Laudo: sed domum introeas.
Reliqua eunte fortuna bellè erunt.
Heu mihi, quid dicam miser? incipiam à te.
In qualia necessitatis iuga incidimus?
subijt fortuna, ut consilio
Multo esset meo sapientior.
IGNOBILITAS quantum habet utilitatis?
Etenim lacrymari facilè illis licet
Miseráq; loqui: nobilibus uerò natura [existet ib9]
Obstant hæc: gubernatorem uitæ
Populum habemus, multitudinique seruimus.
Ego enim emittere uereor lacrymas,
Non lacrymari autem rursus me pudet miserum,
In maximas calamitates quum deuenerim.
Esto. quid dicam ad coniugem meam?

ἢ πόθον ἔχων θυγατρὸς Αγαμέμνων ἄναξ,
ἐκόμισε παῖδα; τῶν δ' ἂν ἤκουσας τάδε,
Αρτέμιδι προτελίζουσι τὴν νεανίδα
Αὐλίδος ἀνάσσῃ. τίς νιν ἄξεταί ποτε;
ἀλλ' εἶα· τἀπὶ τοῖσι δ' ἐξάρχου κανᾶ.
στεφανοῦσθε κρᾶτα. καὶ σὺ Μενέλεως ἄναξ
ὑμέναιον ἐντρέπιζε· καὶ κατὰ στέγας
λωτὸς βοάσθω, καὶ ποδῶν ἔστω κτύπος.
φῶς γὰρ τόδ' ἥκει μακάριον τῇ παρθένῳ.
Αγα. Επῄνεσ'· ἀλλὰ στεῖχε δωμάτων ἔσω.
τὰ δ' ἄλλ' ἰούσης τῆς τύχης ἔσται καλῶς.
οἴμοι, τί φῶ δύστηνος; ἀρξόμαι σέθεν.
εἰς οἷ' ἀνάγκης ζεύγματ' ἐμπεπτώκαμεν.
ὑπῆλθε δαίμων ὥστε τῶν σοφισμάτων
πολλῷ γενέσθαι τῶν ἐμῶν σοφώτερος.
Ηδυσγένεια δ' ὡς ἔχει τι χρήσιμον. «
Καὶ γὰρ δακρῦσαι ῥᾳδίως αὐτοῖς ἔχει, «
Ανολβά τ' εἰπεῖν. τῷ δὲ γενναίῳ φύσιν «
Απαντα ταῦτα. προστάτην γε τοῦ βίου «
τὸν δῆμον ἔχομεν, τῷ τ' ὄχλῳ δουλεύομεν. «
ἐγὼ γὰρ ἐκβαλεῖν μὲν αἰδοῦμαι δάκρυ,
τὸ μὴ δακρῦσαι δ' αὖτις αἰδοῦμαι τάλας,
εἰς τὰς μεγίστας συμφορὰς ἀφιγμένος.
εἶεν· τί φήσω πρὸς δάμαρτα τὴν ἐμήν;

πῶς δέξομαί νιν; ποῖον ὄμμα συμβαλῶ;
καὶ γὰρ μ' ἀπώλεσ' ἐπὶ κακοῖς, ἅ μοι πάρα,
ἐλθοῦσ' ἄκλητος. εἰκότως δ' ἅμ' ἔσπετο
θυγατρὶ νυμφεύουσα, καὶ τὰ φίλτατα
δώσουσ', ἵν' ἡμᾶς ὄντας εὑρήσῃ κακούς.
τὴν δ' αὖ τάλαιναν παρθένον, τί παρθένον;
ᾅδης νιν ὡς ἔοικε νυμφεύσει τάχα.
ὡς ᾤκτισ'. οἶμαι γὰρ νιν ἱκετεῦσαι τάδε.
ὦ πάτερ, ἀποκτενεῖς με; τοιούτοις γάμεις
γήμειας αὐτὸς, χ' ὥστις ἔστι σοι φίλος.
παρὼν δ' Ὀρέστης ἐγγὺς αἰαβοήσεται
οὐ συνετὰ συνετῶς· ἔτι γὰρ ἔστι νήπιος.
αἶ, αἶ, τὴ Ἑλένης ὥς μ' ἀπώλεσεν γάμον
γήμας ὁ Πριάμου Πάρις, ὅς μ' εἴργασται τάδε.
Χο. Κἀγὼ κατῴκτειρ', ὡς γυναῖκα δεῖ ξένην
ὑπὲρ τυραννῶν συμφορᾶς καταστένειν.
Με. Ἀδελφὲ δός μοι δεξιᾶς τῆς σῆς θιγεῖν.
Αγ. Δίδωμι. σὸν γὰρ τὸ κράτος, ἄθλιος δ' ἐγώ.
Με. Πέλοπα κατόμνυμ', ὃς πατὴρ τοὐμοῦ πα-
τοῦ σοῦ τ' ἐκλήθη, τὰ τεκόντα τ' Ἀτρέα, (τρὸς
ἦ μὴν ἐρεῖν σοι τἀπὸ καρδίας σαφῶς,
καὶ μὴ· πίτηδες μηδὲν, ἀλλ' ὅσον φρονῶ.
ἐγώ σ' ἀπ' ὄσσων ἐκβαλόντ' ἰδὼν δάκρυ,
ᾤκτειρα, κ' αὐτὸς ἀνταφῆκά σοι πάλιν,

Quomodo excipiam eam? quem vultum ostendam,
Etenim me perdidit propter mala quæ mihi adsunt
Quum venerit non vocata: iure sequuta est
Filiam ut desponser, & carissima
Der, ubi nos inueniet improbos.
Miseram autem virginem, quid virginem?
Pluto eam, ut opinor, ducet breui.
Vt cõmiseror? puto enim eã supplicaturã his verbis,
O pater occides me? tales nuptias
Celebres ipse, & quisquis est tibi charus.
Stans item Orestes propè, exclamabit
Non scita scite: adhuc enim est infans.
Heu heu, cum Helena ut me perdidit nuptias
Celebrãs filius Priami Paris, qui mihi fecit hæc.
Chor. Et me miseruit, ut mulierem decet hospitam
Principum propter calamitatem ingemiscere.
Men. Frater da mihi dexteram tuam tangendam.
Ag. Do. tua est enim potentia: miser uero ego.
Men. Pelopem iuro qui pater mei patris
Et tui uocabatur, genitorémque Atreum,
Certè dicturum [me] tibi esse ex animo planè,
Et artificiosum nihil, sed quod sentio.
Ego te ex oculis emittere cernens lacrymas,
Misertus sum, & ipse uicissim emisi tecum,

Et à priore discedo sententia,
Non in te crudelis: sed uado [eò] ubi es tu nunc,
Et tibi suadeo ne interficias filiam
Neq; anteferas meũ [cõmodũ]. NON enimiustũ est
Te gemere, me uerò suauiter habere:
67 Et mori tuos meos autem aspicere lucem.
Quid enim uolo? an non nuptias egregias
Alias potiri possum, si nuptias desidero?
Sed perdens fratrem quem me minimè oportebat,
Helenam accipiam, malum pro bono?
Stultus iuuenilis eram prius: sed rem propius
Considerans, perspexi quale sit interficere liberos
Alioquin me miseratio infelicis puellæ
Subijt cognationem cogitantem,
Quæ meas propter mactanda nuptias
Est. quid autem Helenæ filiæ cum tua?
Eat exercitus dimissus ex Aulide.
Tu uerò oculos cessa lacrymis rigare tuos
Frater, & me prouocare ad lacrymas.
Quòd si quæ de tua filia oracula sint tibi,
Nihil ad me pertinent: tibi tribuo meam partem.
Sed in mutationem ueni ab acerbis sermonibus:
AEquum mihi accidit, eodem loco natum
Amans, mutatus sum. VIRI non mali mos [est

καὶ τῶν παλαιῶν ξαφίσαμαι λόγων,
ὡς εἰς σὲ δῃνός. εἶμι δ' ὅπερ εἶ σὺ νεῦ.
καί σοι παραινῶ μήτ' ἀποκτείνειν τέκνον,
μήτ' αὐθις ἔνδον τοῦμὸν ἐς δόμους ἐμοὺς
σὲ μὴ στενάζειν, πάμα δ' ἡδέως ἔχειν,
θηήσκειν τε τοὺς σοὺς, τοὺς δ' ἐμοὺς ὁρᾶν φάος.
τί βούλομαι γὰρ; ἢ γάμοις ξυαρέτοις
ἄλλως λάβοιμ' ἂν εἰ γάμων ἁμείρομαι;
ἀλλ' ἀπολέσας ἀδελφόν, οὐ μ' ἥκιστ' ἐχρῆν,
Ελένῃ ἔλωμαι τὸ κακὸν αὖθ' παθεῖν;
ἄφρων νέος τ' ἦν· ἀρτι δ' ἐγνωκὼς τάδε
σωφρονῶ, σὲ δ' οὐδὲν νοῦν ἔχειν νέα. (ὁρῶ
ἄλλως τε μ' ἔλεος τῆς παλαιπόρου κόρης
εἰσῆλθε, συγγένειαν οὐκ ἀφρῶν ἐμοὶ,
ἣ τὸν ἐμὸν ἔκαλει θύειν γάμον
μέλλει. τί δ' Ελένης παρθένῳ τῇ σῇ μέτα;
ἵππου σφαπὰ ξιφηλυθῆς ἐξ Αὐλίδος.
σὺ δὴ δ' ὄμμα πᾶσιν δακρύοις τέγγων τὸν σὸν
ἀδελφὸν καὶ μὲ σῷζε καλῶν εἰς δάκρυα.
εἰ δὲ κόρης σῆς θεσφάτων μέτεστί σοι,
μή μοι μετέσῳ σοὶ τέκνῳ τὼν μέρος.
ἀλλ' εἰς μεταβολὰς ἦλθον ἀπὸ σῶν λόγων.
εἰκὸς πέπονθα, τὸν σὺν θεῷ πεφυκότα
σέβεσθαι, μεπέπεσον. ἀνδρὸς δ' ἀκοῦ πρέπον

τοιοῖδε, χρῆσθαι τοῖσι ἐλπίσοις ἀεί.
Χο. Γενναῖ' ἔλεξας, Ταυπάλῳ τε τῷ Διὸς
φρέσπον τα· τοῦ γόνους ὑ καταιχμύεις σέθεν.
Αγ. Αἰνῶ σε Μενέλαος, ὅτι πρὸς ἡμῶν ἐμὴν
ὑπέθηκες ὀρθῶς τοὺς λόγους, σοῦ τ' ἀξίως.
Με. Ταὐταξιγ' ἀδελφῶν τε δι' ἔρωτα γίγνεται,
πλεονεξίαν τε δωμάτων. ἀπέπυσα
τοιάδε συγγένειαν ἀλλήλων πικράν.
Αγ. Αλλ' ἥκουσθ' ὡς εἰς αἰαλκὰς τύχας,
θυγατρὸς αἵματηρὸν ὀκτορρᾶξαι φόνον.
Με. Πῶς; τίς σ' αὐαλκάσασε τήνδε σὴν κταυξῆν;
Αγ. Ἅπας Αχαιῶν σύλλογος θραπεύματος.
Με. Οὐκ, εἰ νιν εἰς Αργος γ' ἀποστελεῖς πάλιν.
Αγ. Λάθοιμι τοῦτ' αὖ, ἀλλ' ἐκεῖν' ὑ λήσομαι.
Με. Τὸ ποῖον; ἤτοι χρὴ λίαν ταρβεῖν ὄχλον.
Αγ. Κάλχας ἐρεῖ μαντεύματ' Αργείων θραπῷ.
Με. Οὐκ, ἰὼ ταίνη γε τοῦδε· τῶτο σ' ὤμωρές.
Αγ. Τὸ μαντικὸν πᾶν ἄσπερμα φιλότιμον κακόν.
Με. Κἀδέν γ' ἄχρηστον, ὅτ' χρήσιμον παρόν.
Αγ. Εκεῖνο σ' ὑ δεδοικας ὅ μ' εἰσέρχεται;
Με. Ον μὴ σὺ φοβῇζεις πῶς ὑπολάβοιμ' λόγον;
Αγ. Τὸ Σισύφειον ἄσπερμα παντ' οἶδεν τάδε.
Με. Οὐκ ἴσ' Οδυσεὺς ὅ, τι σε καὐὲ τημανεῖ.
Αγ. Ποικίλος ἀεὶ πέφυκε τῷ γ' ὄχλῳ μέτα.

Ille, uti optimis semper.

Ch. Generosa dixisti, & Tantalum Iouis [filium]
Decentia maiores non dedecoras tuos.

Aga. Laudo te Menelae quòd præter opinionem meam
Subieceris recte [hæc] uerba, & te digne.

Men. TV MVLTVS fratrũ aliquis propter amorẽ fit
Et cupiditatem familiæ: abominor
Talem cognationem inter sese acerbam.

Aga. Atqui peruenimus in necessarias calamitates,
Filiæ ut cruentam faciam cædem.

Men. Quisquis coegerit te ut eam occidas?

Aga. Tota Græcorum cohors exercitus.

Men. Non, si ipsam Argos amandes iterum.

Aga, Fallere eatenus possim: sed illa in re non fefellero

Men. Quanam? non oportet nimis timere populum.

Aga. Calchas aperiet oracula Græcorum exercitui.

Men. Non, si moriatur antè. hoc autem facile est.

Aga. Vaticinum omne genus gloriæ cupidũ et malũ [est].

Men. Neque inutile neque utile est.

Aga. Illud uerò non times quod mihi subit?

Men. Quem nõ tu dicis quom de suspicemur sermonem?

Aga. Sisyphi genus omnia nouit hæc.

Men. Nihil est Vlysses quo te & me lædere possit.

Aga. Varius semper est apud populum.

Men. AMBITIONI obnoxius est, ingenti malo.
Aga. Ergo puta nunc eum stantem Graecorum in medio
Dicturum quæ Calchas oracula enarrauit: [tiar)
Et ego quomodo promiserim sacrificiũ (et deinde mẽ
Artemidi facturum. qui in suã sententiã rapien,
Me & te interfectis Græcos puellam (exercitum,
Mactare iubebit. quòd si ad Argos fugero,
Venientes cum ipsis mœnijs Cyclopijs
Deuastabunt, & euertent terram.
Talia sunt mea mala. ô miser ego
Ad quam angustiam à dijs nunc in hac re rediger?
Vnum mihi caueto Menelae, per exercitum
Veniens, ut ne Clytæmnestra hæc (ro accipiens,
Resciscat, priusquam Plutoni filiam meam obtule-
Vt sim miser breuissimis lacrymis. 69
Vósque ó peregrinæ, silentio hæc occultabitis.
Chor. BEATI qui moderatæ deæ
Cum modestia sunt participes,
Thalamorum Veneris,
Tranquillitate fruentes,
Perciti æstris, ubi iam
Geminos amor auricomus
Arcus tendit Gratiarum,
Vnum ad felicem aui sortem,

τοιαῦτ' ἐρᾷ τις· κἀμὲ μὴ δαίμων ἑλᾷ,
σοὶ δ' αἰχμὰ πάντα ζῶντα, κἠμοὶ ταῦτα σῴζεται.
ἀλλ' ἄνδρα μὲν πατέρα τὸν σὸν ἐκλυσῶ
χήρᾳ παραλείπων, αὐδᾶσαν δὲ μητέρα
πολλῶν ἑτοίμην κληδόχον, ἣ σε πολλάκις
θεοῖς εὐχᾶται ζῶντα πρὸς δόμοις μολεῖν.
οἰκτείρω δ' ὦ παῖ, καὶ δὺ τὸν σὸν, εἰ νέας
σοφῆς στερηθείς, σοῦ δι' οἶσεται μόνος
ὑπ' ὀρφανιστῶν μὴ φίλων. ὅσον κακὸν
κεἰνῳ τε κἀμοὶ τοῦθ', ὅταν θάνῃς, νεμεῖς
ἐμοὶ γὰρ οὐκέτ' ἔστιν εἰς ὅ, τι βλέπω,
πλὴν σοῦ. σὺ γὰρ μοι πατρὸς ἠίστωσας δορί,
καὶ μητέρ' ἀλλ' ἢ μοῖραν τὴν φύσαντά με
καθεῖλεν, ᾅδου θανασίμοις οἰκήτορας.
τίς δῆτ' ἐμοὶ χάροιτ' ἂν ἀντὶ σοῦ πατρός;
τίς πλοῦτος; ἐν σοὶ πάντ' ἔγωγε σῴζομαι.
Αλ. ἴσχε κἀμοῦ μνῆσιν. Ανδρὶ τοι χρεὼν
μνήμην προσεῖναι, τερπνὸν ἢ πεπαυμένοι. cc
χάρις χάριν γὰρ ὀφλὶν ἢ πικρὸς ἀεί. cc
ὅτῳ δ' ἐπορρεῖ μνῆσις οὐ πεπαυμένος, cc
ἐκ τοῦ γλυκύτατ' ἔστ' ἂν ἀγλωὶς εἰνήρ. cc
Χορ. Αἴας, ἔχθει σ' ἂν οἶκτον ὡς κἀγὼ φρενὶ
θέλοιμ' ἄν· αἰνοίης δ' ἂν τὰ τῇδε. Ατ. Καὶ καρτ' ἐπαίνῳ πυξεται πρὸς γοῦν ἐμοῦ,

ἐὰν μόνον τὸ ταχθὲν εὖ τολμᾷ τελεῖν.
Τεκ. Ἀλλ' ὦ φίλ' Αἴας πάντ' ἔγωγε πείσομαι.
Αι. Κόμιζε νῦν μοι παῖδα τὸν ἐμόν, ὡς ἴδω.
Τεκ. Καὶ μὴν φόβοισί γ' αὐτὸν ἐξελυσάμην.
Αι. Εν τοῖσδε τοῖς κακοῖσιν; ἢ τί μοι λέγεις;
Τεκ. Μή σοι γέ που δύστηνος ἀντήσας θάνοι.
Αι. Πρέπον γέ τ' ἦν ἂν δαίμονος τοὐμοῦ τόδε.
Τεκ. Ἀλλ' οὖν ἐγὼ φύλαξα τοῦτό γ' ἀρκέσαι.
Αι. Ἐπῄνεσ' ἔργον, καὶ πρόνοιαν ἣν ἔθου.
Τεκ. Τί δῆτ' ἂν ὡς ἐκ τῶνδ' ἂν ὠφελοῖμί σε;
Αι. Δός μοι προσειπεῖν αὐτὸν, ἐμφανῆ τ' ἰδεῖν.
Τεκ. Καὶ μὴν πέλας γε προσπόλοις φυλάσσετ'.
Αι. Τί δῆτα μέλλει μὴ οὐ παρουσίαν ἔχειν;
Τεκ. Ὦ παῖ, πατὴρ καλεῖ σε. δεῦρο προσπόλων
ἄγ' αὐτὸν ὅς πρὸς χερσὶν εὐθύνων κυρεῖς.
Αι. Ἔρποντι φωνεῖς, ἢ λελειμμένῳ λόγου;
Τεκ. Καὶ δὴ κομίζει προσπόλων ὅδ' ἐγγύθεν.
Αι. Αἶρ' αὐτὸν αἶρε δεῦρο. Ταρβήσει γὰρ οὔ
νεοσφαγῆ που τόνδε προσλεύσσων φόνον,
εἴπερ δικαίως ἔστ' ἐμὸς τὰ πατρόθεν.
Ἀλλ' αὐτίκ' ὠμοῖς αὐτὸν ἐν νόμοις πατρὸς
δεῖ πωλοδαμνεῖν, κἀξομοιοῦσθαι φύσιν.
Ὦ παῖ, γένοιο πατρὸς εὐτυχέστερος,
τὰ δ' ἄλλ', ὅμοιος· καὶ γένοι' ἂν οὐ κακός.

Si modò mandatum rectè sustinuerit exequi.

Tec. *At ego, mi Aiax, per omnia obsequar.*

Aiax. *Affer iam mihi filium meum ut uideam.*

Tec. *Atqui formidine illum exolui.*

Aiax. *In hisce malis? an aliud mihi narras?*

Tec. *Necubi miser tibi obuiam factus moreretur.*

Aiax. *Conueniens erat scilicet fortunæ meæ istud.*

Tec. *Atqui ego attendi ut in hoc opitularer.* 24

Aiax. *Laudo factum & prouidentiam quam adhibuisti.*

Tec. *Quid igitur ut ab his quod te iuuet facere possim?*

Aiax. *Da mihi alloqui eum, præsentémque aspicere.*

Tec. *Atqui propè à famulis custoditur.*

Aiax. *Quid ergo cessat quominus præsens adsit?*

Tec. *Heus fili, pater uocat te. Huc famulorum*
Duc illum qui manibus dirigere soles.

Aiax. *Venientem compellas, an expertem dicti?*

Tec. *Quin adducit è famulis hic propè.*

Aiax. *Admoue eum, admoue huc. non enim extimescet*
Recenti de mactatione, hanc intuens cædem:
Si quidem uerè est meus de paterno genere.
Sed statim crudis eum legibus patris (genio.
Decet, ut eq pullū, exercere, & similem reddere in-
O fili, fias patre fortunatior,
Cætera uerò similis: ita fueris haud malus.

Atq; nũc quidẽ te in hoc beatũ prædicare possum
Eo quòd nihil horum persentiscis malorum,
(IN nihil enim intelligendo suauissima uita:
Nã nihil intelligere, admodũ expers doloris malũ)
Donec gaudere & tristari scieueris.
Postquam autẽ peruenieris ad hoc, decet te ut patris
Ostendas hostibus qualis è quali creueris:
Eousque uerò lenibus uentis pascere, tenerum
Animum nutriens, matri huic ad lætitiam. (rit
Neq; profectò tibi Achiuorũ (satis scio) q̃q̃ illuse-
Tristibus contumelijs, ne seiuncto quidem à me.
Talẽ quasi portã seruatem custodẽ Teucrũ apud
Relinquam alumoniæ impigrũ curatorẽ: etsi nunc
Longinquus abest, hostium uenationem habens,
At uos uiri clipeati, maritima gens, 244
Vobis etiam communem hanc mando gratiam:
Illi etiam meum nũtiate iussum, ut
Puerum illum ad domum meam ducens
Telamoni exhibeat, matrique, Eribœæ inquam,
Vt illis sit in senectute qui alat semper,
Donec ad intima peruenerint inferi dei.
Ac mea arma neque principes certaminis ulli
Proponent Achiuis, neque illa pestis mea:
Sed ipsum mihi tu fili accipiẽs, accõmodatũ nomini

καίτοι σε γνοὺς τοῦτό γε ζηλοῦν ἔχω,
ὦ δυσ᾽ ἀεὶ δὴ τῶνδ᾽ ἐπαμφάνη κακῶν,
(Εν τῷ φρονεῖν γὰρ μηδὲν, ἥδιστος βίος. "
τὸ μὴ φρονεῖν γὰρ, κἀπὸ τἀνόητον κακὸν,) "
ἕως τὸ χαίρειν καὶ τὸ λυπεῖσθαι μάθῃς.
ὅταν δ᾽ ἵκῃ τοῦτ᾽ εἰς τοῦτο δεῖσ᾽ ὅπως παῖς
δείξῃς ὃν ἐχθροῖς, οἷος ἐξ οἵου τ᾽ ἀφῆς·
πῶς σὺ κούφοις πνεύμασι βόσκει, νέαν
ψυχὴν ἀπάλλων, μητρὶ τῇδε χρημάτων.
ἤτοι σ᾽ Αχαιῶν οἵδε μήτις ὑβρίσῃ
συγκαίσι λώβαις, οὐδὲ χωλὸς ὄντ᾽ ἐμοῦ.
θοῖον πυλωρὸν φύλακα Τεῦκρον ἀμφὶ σοὶ
λέψω, ξυφῆς ἄοκνον ἔμπαλ᾽· εἰ πανεῦ
πηλωτὸς οἰχεῖ, διεμῶσά σ᾽ ἥξειν ἔχων.
ἀλλ᾽ ἄνδρες ἀσπιστῆρες, ἐνδίου λεὼς,
ὑμῖν τε κοινὰ πώς τ᾽ ἐμοὶ θηρεύσιμα χρόνῳ,
κεῖνόν τ᾽ ἐμὸν ἀγγείλατ᾽ ἐνδόλως, ὅπως
τὸν παῖδα τόνδε πρὸς δόμους ἐμοὺς ἄγῃ,
Τελαμῶνι δείξῃ. μητρί τ᾽ Ελενοίᾳ λέγω,
ὡς σφὶν ἡδύπαις χαροβοσκὸς εἰσαεὶ,
μέλοις δ᾽ μυχοῖς κἀχθοῖς τοῖς κάτω θεοῦ.
καὶ τἀμὰ πύχη μήτ᾽ ἀγωνάρχαι πνέες
θάσσω Αχαιοῖς, μήθ᾽ ὁ λυμεὼν ἐμός.
ἀλλ᾽ αὐτό μοι σὺ παῖ λαβὼν ἐπώνυμον

Εὐρύσακες, ἴσχε δὲ μὴ πολυῤῥάφου στρέφων
πόρπακος ἑπτάβοιον ἄῤῥηκτον σάκος.
τὰ δ' ἄλλα τεύχη κοίν' ἐμοὶ τεθάψεται.
ἀλλ' ὡς τάχος τὸν παῖδα τόνδ' ἤδη δέχου,
καὶ δῶμ' ἀπάκτου. μηδ' ἐπισκήνους γόους
δάκρυε. κάρτα τοι φιλοίκτιστον γυνή.
πύκαζε θᾶσσον. Οὐ πρὸς ἰατροῦ σοφοῦ "
Θρηνεῖν ἐπῳδὰς πρὸς τομῶντι πήματι. "

Χορ. Δέδοικ' ἀκούων τήνδε τῆς προθυμίαν.
οὐ γὰρ μ' ἀρέσκει γλῶσσά σου τεθηγμένη.

Τεκ. Ὦ δέσποτ' Αἴας τί ποτε δρασείεις φρενί;

Αι. Μὴ κρῖνε, μὴ ἐξέταζε. σωφρονεῖν καλόν.

Τεκ. Οἴμ' ὡς ἀθυμῶ; καί σε πρὸς τοῦ σοῦ τέκνου
καὶ θεῶν ἱκνοῦμαι, μὴ προδοὺς ἡμᾶς γένῃ.

Αι. Ἄγαν γε λυπεῖς. οὐ κάτοισθ' ἐγὼ θεοῖς
ὡς οὐδὲν ἀρκεῖν εἴμ' ὀφειλέτης ἔτι;

Τεκ. Εὔφημα φώνει. Αι. Τοῖς ἀκούουσιν λέγε.

Τεκ. Σὺ δ' οὐχὶ πείσῃ; Α. Γόλλ' ἄγαν ἤδη θροεῖς.

Τ. Ταρβῶ γὰρ ὦ ναῦξ. Α. Οὐ ξυνέρξεθ' ὡς τάχος;

Τεκ. Πρὸς θεῶν μαλάσσου. Α. Μωρά μοι δοκεῖς
εἰ τοὐμὸν ἦθος ἄρτι παιδεύειν νοεῖς. (φρονεῖν,

Χορ. Ὦ κλεινὰ Σαλαμὶς, σὺ μέν που
ναίεις ἁλίπλαγκτος εὐδαίμων,
πᾶσι περίφαντος ἀεί·

Eurysaces tene firmæ per futuræ uersans
Lorum septem boum impertusum scutum:
Alia uerò arma mea mecum sepelientur.
Sed citò puerum istum tam accipe,
Et domum abducito neq; in tabernaculo cũ eiulã-
Plora. AD modũ sanè lamẽtorũ amãs mulier. (tib?
Abscõde te citò. HAud officiũ est medici sapiẽtis
Lugubria accinere carmina ferrum poscenti malo.
Chor. In metu sum, audiẽs istã incitationem animi:
Non enim mihi placet lingua tua subacta.
Tec. O domine Aiax, quidnam cogitas facere animo?
Aiax. Ne interroga, ne exquire: modestam esse decet.
Tec. Eheu quàm doleo. Ac te per tuum filium,
Perque deos obtestor ne nos deserere uelis.
Aiax. Valde mihi molesta es. An ignoras ego dus
Quòd exequi quicquam non debitor sim magis?
Tec. Bona uerba loquere. Aiax. Narra ius qui audiãt.
Tec. Non tu parebis? Aiax. Multa nimis iam loqueris.
Tec. Metuo enim ô rex. Aiax. Non concludetis citò 145
Tec. Per deos mollire. Aiax. Stultè mihi uideris sapere
Si meum morem modò instituere cogimus.
Chor. O inclyta Salamis. Tu quidem istic
Manes oberrante mari felix,
Omnibus conspicua semper:

Ego uerò miser,
Longum est, tempus ex quo
Idæo manco
Pratensi gramine pecudum,
Extra numerum, semper pascuo.
In diuturna affectione malam
Spem habēs adhuc me aliquando attacturum esse
Abominandum
Exitiosum orcum.
Ac mihi incurabilis Aiax
Accedit nouus oppugnator defesso, (eheu mihi)
Diuini furoris consors:
Quem tu misisti
Antehac quidem turbulento
Præstantem marte:
Nunc autem mente soluagus,
Amicis magnus luctus repertus est.
Priora uerò facta manibus ma-
xima uirtutis, inuisa apud infestos
Ccidere, cecidere
Infelices Atridas.
Scilicet uetustæ alumna dici,
Albáque senecta
Mater, hunc ubi laborantem

ἐγὼ δ' ὁ τλάμων,
παλαιὸς ἀφ' οὗ χρόνος
Ἰδαίᾳ μίμνω
λειμωνίᾳ πόᾳ μήλων
ἀνήριθμος, αἰὲν ἀνώμᾳ.
χρόνῳ τρυχόμενος, κακὰν
ἡπίδ' ἔχων ἔτι μέ ποτ' ἀνύσειν
τὸν ἀπότροπον
ἀΐδηλον ἀΐδαν.
καί μοι δισθεράπευτος Αἴας
ξυνέστιν ἔφεδρος, (ἰώ μοι μοι)
θείᾳ μανίᾳ ξυνάυλος,
ὃν ἐξεπέμψω
πρὶν δή ποτε θουρίῳ
κρατοῦντ' ἐν ἄρει·
νῦν δ' αὖ φρενὸς οἰοβότας,
φίλοις μέγα πένθος εὕρηται.
τὰ πρὶν δ' ἔργα χερσὶ μέγι-
ς' ἀρετᾶς, ἄφιλα παρ' ἀφίλοις
ἔπεσ' ἔπεσεν
μηρέοις Ατρείδαις.
ἦπου παλαιᾷ μὲν ἔντροφος ἁμέρᾳ,
λευκῷ δὲ γήρᾳ
μάτηρ νιν ὅταν νοσοῦντα

φρενομώρως ἀκούσῃ,
αἴλινον αἴλινον,
οὐδ' οἰκτρᾶς γόνον ὄρνιθος ἀηδοῖς
ἥσει δίσμορος, ἐκ δ' ὀ-
ξυτόνοις μὲν ᾠδὰς
θρηνήσει, χερόπληκτοι
δ' ἐν στέρνοις πεσοῦνται
δοῦποι, καὶ πολιᾶς ἀμύγματα χαίτας.
Κρείσσων γὰρ ἀΐδ' ἀκεύθων ἢ νοσῶν μάταν, "
ὃς ἐκ πατρῴας ἥκων γενεᾶς
πολυπόνων Ἀχαιῶν,
οὐκέτι συντρόφοις
ὀργαῖς ἔμπεδος, ἐκ δ' ἐκτὸς ὁμιλεῖ.
ὦ πλάμων πάτερ, οἵαν
σε μένει πυθέσθαι
παιδὸς δίσφορον ἄταν,
ἂν οὔπω τίς ἔθρεψεν
αἰὼν Αἰακιδᾶν ἄτερθε τοῦδε.

Αι. Ἅπανθ' ὁ μακρὸς κἀναρίθμητος χρόνος "
φύει τἄδηλα, καὶ φανέντα κρύπτεται· "
κοὐκ ἔστ' ἄελπτον οὐδέν, ἀλλ' ἁλίσκεται "
χὠ δεινὸς ὅρκος, καὶ περισκελεῖς φρένες. "
κἀγὼ γὰρ ὃς τὰ δεῖν' ἐκαρτέρουν τότε,
βαφῇ σίδηρος ὡς, ἐθηλύνθην στόμα

Mentis furore audiuerit,
Flebiliter flebiliter, 246
Neque mœstæ eiulatum auis luſciniæ
Emittet infelix, ſed a-
cutiſona quidem carmina
Lamentando edet. Manuum uerò ictu
Excitati in pectoribus cadent
Planctus, & canæ fragmenta comæ.
POtior .n. eſt orco ſe abſcõdẽs, q̃ ægrotãs nequicq̃,
Qui de paterno procedens genere
Laborioſorum Achiuorum,
Non magis conſueto
Impetu integer eſt, ſed extra ſe uerſatur.
O infelix pater, quale
Te manet ut laudias
Filii calamitoſum malum:
Cuiuſmodi nulla eduxit
AEtas AEacidarum, excepto hoc.
Aiax. Vniuerſa longum & innumerabile tempus
Producítque occulta & manifeſta occulit:
Et eſt inexpectatum nihil, ſed corripitur
Et graue iuſiurandum & præfractæ mentes.
Et ego enim qui ita uehementer obdurabam tunc
Tinctura uelut i ferrum, effœminatus ſum ore

Ab ista muliere: miserúmque duco illam
Viduam apud hostes puerúmq; orbum relinquere.
Sed eo ad lauacra & littoralia
Prata ut sordibus purgatus meis,
Iram grauem effugiam deæ:
Profectúsque locum ubi inuium reperiam,
Occultabo istum ensem meum, inuisissimũ telorũ,
Terra defossum, ubi nemo conspiciat, 247
Sed eum nox & orcus seruent infrá.
Ego enim ex quo manu hoc accepi
Ab Hectore munus inimicissimo,
Nunquam quicquam boni habui à Græcis.
Sed est uerum hominum prouerbium,
HOstiũ nõ dona sunt dona, & haud cõducibilia.
Proinde quod reliquum est, sciemus quidem deis
Cedere, discemus autem Atridas colere.
PRINCIPES sunt, ideóque cedendũ illis honore.
Etenim illa grandia & ualidissima
Honoribus cedunt: partim quidem niuales
Hiemes locum dant fructiferæ æstati:
Concedit uerò noctis atræ orbis
Cum candidis equis diei lucem ut accendat:
Vehementibúsque flatus uentis sopitum relinquit
Gementem pontum: intérque omnipotens somnus

πρὸς τῆσδε τῆς γυναικός. οἰκτείρω δέ νιν
χήραν παρ' ἐχθροῖς παῖδά τ' ὀρφανὸν λιπεῖν.
ἀλλ' εἶμι πρός τε λουτρὰ τὰ παρακτίους
λειμῶνας, ὡς ἂν λύμαθ' ἁγνίσας ἐμὰ,
μῆνιν βαρεῖαν ἐξαλεύσωμαι θεᾶς.
μολών τε χῶρον ἔνθ' ἂν ἀστιβῆ κίχω,
κρύψω τόδ' ἔγχος τοὐμὸν ἔχθιστον βελῶν,
γαίας ὀρύξας ἔνθα μήτις ὄψεται,
ἀλλ' αὐτὸ νὺξ ᾅδης τε σωζόντων κάτω.
ἐγὼ γὰρ ἐξ οὗ χειρὶ τοῦτ' ἐδεξάμην
παρ' Ἕκτορος δώρημα δυσμενεστάτου,
οὔπω τι κεδνὸν ἔσχον Ἀργείων πάρα.
ἀλλ' ἔστ' ἀληθὴς ἡ βροτῶν παροιμία,
Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα, κοὐκ ὀνήσιμα. cc
τοιτὰρ τολοιπὸν εἰσόμεσθα μὲν θεοῖς
εἴκειν, μαθησόμεσθα δ' Ἀτρείδας σέβειν.
ἄρχοντές εἰσιν, ὥστ' ὑπεικτέον τιμῇ. oc
καὶ γὰρ τὰ δεινὰ καὶ τὰ καρτερώτατα
τιμαῖς ὑπείκει. τοῦτο μὲν νιφοστιβεῖς
χειμῶνες ἐκ χωροῦσιν ἐν κάρπῳ θέρει,
ἐξίσταται δὲ νυκτὸς αἰανῆς κύκλος
τῇ λευκοπώλῳ φέγγος ἡμέρᾳ φλέγειν·
δεινῶν τ' ἄημα πνευμάτων ἐκοίμισε
στένοντα πόντον· ἐν δ' ὁ παγκρατὴς ὕπνος

λύει πεδήσας, οὐδ' ἀεὶ λαβὼν ἔχει.
ἡμεῖς δὲ πῶς οὐ γνωσόμεσθα σωφρονεῖν;
ἐγὼ δ' ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως, ὅτι
ὅτ' ἐχθρὸς ἤμην ἐς τοσόνδ' ἐχθραντέος,
ὡς καὶ φιλήσων αὖθις, ἔς τε τὸν φίλον
τοσαῦθ' ὑπουργῶν ὠφελεῖν βουλήσομαι,
ὡς αἰὲν οὐ μενοῦντα. Τοῖς πολλοῖσι γὰρ "
Βροτῶν ἄπιστός ἐσθ' ἑταιρίας λιμήν. "
ἀλλ' ἀμφὶ μὲν τούτοισιν, εὖ σχήσει. σὺ δὲ
ἔσω θεοῖς ἐκθοῦσα δεῖπτέλοις γυναῖ
εὔχου τελεῖσθαι τοὐμὸν ὧν ἐρᾷ κέαρ.
ὑμεῖς θ' ἑταῖροι ταὐτὰ τῇδέ μοι τάδε
τιμᾶτε, Τεύκρῳ τ' ἠὲ μόλῃ, σημήνατε,
μέλειν μὲν ἡμῖν, εὐνοεῖν δ' ὑμῖν ἅμα.
ἐγὼ γὰρ εἶμ' ἐκεῖσ' ὅποι πορευτέον.
ὑμεῖς δ' ἃ φράζω δρᾶτε, καὶ τάχ' ἂν μ'
πύθοισθε, κ' εἰ νῦν δυστυχῶ, σεσωσμένον. (ἴσως
Χορ. Εφριξ' ἔρωτι περιχαρὴς δ' ἀνεπτάμαν.
ἰὼ, ἰὼ, Πὰν, Πάν.
ὦ Πὰν, Γὰν ἁλιπλαγκτε Κυλ-
λανίας χιονοκτύπου
πετραίας ἀπὸ δειράδος φάνηθ', ὦ
θεῶν χοροποιὲ δίαξ, ὅπως μοι
Νύσσια Κνώσσι' ὀρχήματ' αὐτοδαῆ

Soluit uinctos, neque semper correptos tenet.
Nos uerò, cur non sciamus modesti esse?
Ego uerò intelligo enim modò quòd
Quũ inimicus essem, eousque odio indulgẽdũ fuerit,
Vt amaturus qui essem rursum: ergáque amicum
Ita officiosus, iuuare eum uolo
Vt semper haud mansurum. PLERISQVE enim
Mortalibus infidus est amicitiæ portus.
Sed de his quidem rectè erit: tu uerò
Introdeis reuersa, ad finem usque, mulier,
Vota facito perfici meum quæ desiderat cor.
Vósque socij eundem mihi cum hac
Honorẽ habete. Teuero uerò, ubi uenerit, significate
Curã quidem gerere nostri, beneuolúmq; esse erga
Ego enim eo illuc quò uadendum est: (uo
148. Vos autem quæ dico peragite. Et mox me fortasse
Cognoueritis (etsi nunc miser sum) conseruatum.
Chor. Cõmotus sum gaudio, inque summa lætitia efferor:
Io io, Pan Pan
O Pan Pan mariuage Cyl-
leniæ niualis
Petræo de iugo appare, ô
Deûm festiuitatum autor rex, ut mihi
Nyssias, Cnossias saltationes te magistro perceptas

Præsens iungas.
Nunc enim mea cura est festos agere cœtus.
Icariis autem super fluctibus
Adueniens rex Apollo
Delie, notus
Corâm assis perpetuò propitius.
Dissoluit enim grauem dolorem ab oculis Mars.
Iò iò. Nunc rursum,
Nunc ô Iupiter, adest cãdidũ
Diurnũ accedere lumẽ
Velocibus celeritate maritima nauibus, quũ Aiax
Oblitus malorum, rursum deorum iam
Sacrificatricibus legibus satisfecit, bono ritu
Venerans maximo.
VNIVERSA lõgũ tẽpus consumîtq; & exurît,
Et nihil indictum memorare ausim, 249
Quandoquidem in desperatis
Aiax mutauit
Nun. Animi sententiã erga Atridas, ingẽtiũq; cõtẽtionũ.
Viri dilecti, primùm nuntiare hoc uolo.
Teucer adest modò Mysius de
Iugis. Medium ingressus exercitum
Increpatur ab omnibus Argiuis simul.
Accedentem enim procul in illum orbem

ξυνὼν ἰάψῃς.
νῦν γὰρ ἐμοὶ μέλει χορεῦσαι.
Ἰκαρίων δ' ὑπὲρ πελαγέων
μολὼν ἄναξ Ἀπόλλων
ὁ Δάλιος εὔγνωστος
ἐμοὶ ξυνείης διὰ παντὸς εὔφρων.
ἔλυσε γὰρ αἰνὸν ἄχος ἀπ' ὀμμάτων ἄρης.
ἰὼ, ἰώ· νῦν αὖ νῦν
ὦ Ζεῦ πάρα λευκὸν
ἐυάμερον πελάσαι φάος
θοῶν ὠκυάλων νεῶν, ὅτ' Αἴας
λαθίπονος πάλιν, θεῶν δ' αὖ
πάνθυτα θέσμια ἐξιύνυσεν, εὐνομίᾳ
σέβων μεγίστᾳ.
Γάνθ' ὁ μέγας χρόνος μαραίνει
τε καὶ φλέγει· καὶ οὐδὲν ἀναύδη-
τον, εὖτέ γ' ἐξ ἀέλπτων
Αἴας μετανεγνώσθη
θυμῶν Ἀτρείδαις μεγάλων τε νεικέων.
Αγγ. Ἄνδρες φίλοι, τοῦ πρῶτον ἀγγεῖλαι θέλω·
Τεῦκρος πάρεστιν ἄρτι Μυσίων ἀπὸ
κρημνῶν· μέσον δὲ προσμολὼν στρατήγιον,
κυδάζεται τοῖς πᾶσιν Ἀργείοις ὁμοῦ.
στείχοντα γὰρ πρόσωθεν αὐτὸν ἐν κύκλῳ

μαθόντες ἀμφέστησαν, εἶτ' ὀνείδεσιν
ἤρασσον ἔνθεν κἄνθεν· κοὔτις ἔσθ' ὃς οὐ
τὸν τοῦ μανέντος κἀπιβουλευτοῦ στρατοῦ
ξυναίμων ἀποκαλοῦντες, ὡς οὐκ ἀρκέσοι
τὸ μὴ οὐ πέτροισι πᾶς καταξανθεὶς θανεῖν·
ὥστ' εἰς τοσοῦτον ἦλθον ὥστε καὶ χεροῖν
κουλεῶν ἐρυστὰ διεπραιώθη ξίφη.
λήγει δ' ἔρις δραμοῦσα τοῦ προσωτάτου,
ἀνδρῶν γερόντων ἐν ξυναλλαγῇ λόγου.
ἀλλ' ἡμὶν Αἴας ποδ' στιν, ὡς φράσω τάδε;
τοῖς κυρίοις γὰρ πάντα χρὴ δηλοῦν λόγον.

Χο. Οὐκ ἔνδον, ἀλλὰ φροῦδος ἀρτίως, νέας
βουλὰς νέοισιν ἐγκαταζεύξας τρόποις.

Αγγ. Ἰοὺ, ἰού.
βραδεῖαν ἡμᾶς ἀρ' ὁ τήνδε τὴν ὁδὸν
πέμπων ἔπεμψεν, ἢ φάνην ἐγὼ βραδύς;

Χο. Τί δ' ἐστὶ χρείας τῆσδ' ὑπεσπανισμένον;

Αγγ. Τὸν ἄνδρ' ἀπηύδα Τεῦκρος ἔνδοθεν στέγης
μὴ ἔξω παρήκειν, πρὶν παρὼν αὐτὸς τύχῃ.

Χο. Ἀλλ' οἴχεταί τοι πρὸς τὸ κέρδιστον τραπεὶς
γνώμης, θεοῖσιν ὡς καταλλαχθῇ χόλου.

Αγγ. Ταῦτ' ἐστὶ τἄπη μωρίας πολλῆς πλέα,
εἴπερ τι Κάλχας εὖ φρονῶν μαντεύεται.

Χο. Ποῖον; τί δ' εἰδὼς τοῦδε πράγματος πέρι

Quum rescisuissent, circũsteterunt, deinde conuitijs
Verberauerunt hinc & hinc. Nemo est qui non
Illum furiosi & insidiatoris exercitus
Consanguineũ appellantes, quòd nõ prohibiturus
Quo minus saxis totus afflictus moreretur. (esset
Ita eousque progressi sunt, ut & manibus
Vaginis stricti traducti fuerint enses.
Desinit autem contentio progressa quamlõgissimè
Quorundam senum in conciliatione sermonis
Sed nobis Aiax ubi est, ut narrem hæc?
Dominis enim omnem par est indicare rem.

Chor. Non intus est, sed foris modò noua
Consilia nouis iungens modis.

Nun. Heu, heu, heu.
Seram nos igitur hanc uiam
Mittens misit: aut apparui ego seruus?

Chor. Quid est uerò in usu hoc cessando neglectum?

Nun. Virum hunc uetuit Teucer extra tectum
Non prodire foras, priusquam præsens ipse fuisset.

Chor. At abijt sanè ad optimum conuersus
Consilium: dijs ut reconciliaretur de furore.

Nun. Hæc sunt uerba stultitia multa plena,
Siquid Calchas rectè sapiens uaticinatur.

Chor. Quale, aut quid sciens hoc de negotio? 250

Nun. Tantum noui, & præsens fui.
De concilio enim & regia corona,
Calchas digressus solus seorsim ab Atridis,
In manum Teucri dextra amicè
Imposita, dixit & mandauit, uaria ratione
Cohercere per diem manifestum præsentem hunc
Aiacem in tabernaculis, neq; dimissum relinquere,
Si uiuentem illum aspicere uellet unquam.
Exagitat enim ipsum hoc die solo
Diuæ Mineruæ ira, ut aiebat narrans.
NAM exuperantia & incommoda corporâ
Ruere grauibus diuinitus calamitatibus,
Dixit uates: siquis hominis naturam
Germinando sortitus, deinde non humanè sapit.
Ille uerò domo statim proficiscens,
Demens bene dicente repertus est patre.
Ille enim ei memorat: FILI, hasta
Velis præstare quidè, cũ Deo autè sẽper præstare.
At ille superbè ac insanè respondit,
Pater, cum diis etiam qui nihili fuerit,
Victoriam obtinere possit: ego uerò & sine
Illis confido hoc apprehensurum me esse deeus.
Talem iactitabat orationem. Deinde iterum
Diuæ Mineruæ, quando cohortans eum

Δγ. Τοσοῦτον οἶδα· καὶ παρὼν ἐτύγχανον.
ἐκ γὰρ σωτῆρος καὶ τυραννικοῦ κύκλου
Κάλχας μεταξὺ οἷος Ἀτρειδῶν δίχα
εἰς χεῖρα Τεύκρου δεξιὰν φιλοφρόνως
θεὶς, εἶπε, καὶ πέσκηψε παντοίᾳ τέχνῃ
ἔρξαι κατ' ἦμαρ τοῦμφανὲς τόνδε πρὸ
Αἴαντ' ἐκεῖνο σκιωθῆσι, μηδ' ἀφέντ' ἐᾶν,
εἰ ζῶντ' ἐκεῖνον εἰσιδεῖν θέλοι ποτέ.
ἐλᾶ γὰρ αὐτὸν τῇδ' ἡμέρᾳ μόνῃ
δίας Ἀθάνας μῆνις, ὡς ἔφη λέγων.
Τὰ τὸν θεσπιστὰ κἀνόητα σώματα
πίπτ' ἂν βαρείαις θεοῦ θεῶν δίκαις ἁλόντα·
ἔφασχ' ὁ μάντις, ὅστις ἀνθρώπου φύσιν
βλαστῶν, ἔπειτα μὴ καλ' ἀνθρώπου φρονῇ.
κεῖνος δ' ἀπ' οἴκων ἅθροος ξὺν ὁρμαθοῦ μόλις
αὖθις καλῶς λέξαντος ὑρέθη παῖδός.
ὁ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐνέπει, Τέκνον, δοκεῖ
βάλε κρατεῖν μὲν, σοῦ θεὰ δ' ἀεὶ κρατεῖν.
ὁ δ' ὑψικόμπως κἀφρόνως ἠμείψατο,
πάτερ, θεοῖς μὲν κἂν ὁ μηδὲν ὢν ὁμοῦ,
κράτος κατακτήσαιτ' ἐγὼ δ' ὅ καὶ δίχα
κείνων πέποιθα τῶνδ' ὅπλων ἀσώσειν κλέος.
τοσόνδ' ἐνόμπτει μῶρον. εἶτα δεύτερον
δίας Ἀθάνας, ὦ πάτερ, οὐ τρωὸς ὑπὸ νιν

νυ δᾶτ' ἐπ' ἐχθροῖς χεῖρα φοινίαν πρέπειν,
πότ' αὐτοφωνεῖ δεινὸν ἄρρητόν τ' ἔπος,
αὔασα, τοῖς ἄλλοισιν Ἀργείων πέλας
ἴσω, καθ' ἡμᾶς δ' οὔποτ' ἐκρήξῃ μάχῃ.
τίσῃ, δὲ τοῖς λόγοισιν ἀστοργῆ φρενᾶς
ἐκλίπασ' ὀργὴν, ἣ κατ' ἄνδρα πον φρονῶν.
ἀλλ' εἶπερ ὄβρι τῇδε θ' ἡμέρᾳ, τάχ' ἂν
χρυσόμυθ' αὐτὸς σωθήσεσθαι θελοι.
Ὅσαν δ' ὁ μαίνης εἶφ'. ὁ δ' ἀνδρὸς ἐξέβραν
πέμπει με σοὶ φέρουτα, παῖδ' ὅπως λάβῃ
Τεῦκρος φυλάσσειν. εἰ δ' ἀπεστέρημεθα,
ὄκ ἔστιν ἀνὴρ κεῖνος, εἰ Κάλχας σοφός.

Χο. Ὦ δαΐα τέκμησα δύσμορον χθονός,
ὅσα μοχλοῦσα πόνῳ, ὁπόθ' ἕπῃ θροῇ.
ξυρᾷ γὰρ οὐ χρῶ τῶτο μὴ χαίρειν πνά.

Τεχ. Τί μ' αὖ πάλαιαν, ὀρθίως πέπαι μύθων
κακῶν ἀίξυτον, ἐξέβρας αἴσατε;

Χο. Τοῦ δ' εἰσάκουε ταὐθρόως, ὡς ἥκει φέρων
Αἴαντος ἡμῖν σοφᾶξιν ὡὐλησέ γε.

Τεχ. Οἴμοι, πῆς αἴθρωπε; μῶν ὀλώλαμεν;

Αγ. Οὐκ οἶδα τὼ σὼ σὴν σοφᾶξιν· Αἴαντος δ' ὅπῃ,
θυραῖος εἶπερ ὄβριν, οὐ σαρῶ πέλει.

Τεχ. Καὶ μὼν θυραῖος, ὥστε μ' ὠφελῆσ. πῇ φῄς;

Αγ. Ἐκεῖνον ἔρχῃ Τεῦκρος ἐξεφίεται

Chor.

Tec.

Chor

Tec.

Nun

Tec.

Nun

Iubebat in hostes manum cruentam uertere,
Tunc reclamat sæuum infandúmque dictum,
Regina alios Argiuos propter
Consiste: apud nos uerò nunquam perrumpet præ-
Talibus sermonibus immitem deæ (lium.
Quæsiuit iram, non humanè sapiens.
Sed si est hoc die, fortè
Possimus illius esse cum Deo seruatores.
Talia uates dixit. Ipse uerò statim è consessu 251
Mittit me tibi ferentem hæc mandata
Teucer asseruare. si autem orbati sumus,
Non est iam uir ille, si Calchas sapit.
Chor. O profligata Tecmessá, infelix genus,
Vide progressa, hunc quæ uerba sonet.
Radit enim ad uiuũ hoc quominus quis gaudeat.
Tec. Cur me rursus miseram modò quietem nactam
Malorum ingentium, è sede excitatis?
Chor. Istum audi uirum, qui uenit afferens
Aiacis nobis rem, quam doleo ego.
Tec. Heu mihi quid ais, mi homo? númne perijmus?
Nun. Non noui tuam rem: de Aiace uerò,
Foris si est, malum animum habeo.
Tec. At enim foris est, quare crucior: quid ais?
Nun. Illum cohercere Teucer iubet

Tabernaculi in aula, neque dimittere solum.
Tec. Sed ubi Teucer est? & quamobrem mandat ista?
Nun. Adest ille modò: istum uerò exitum
Exitiosum Aiacis putat abire.
Tec. Me miseram, ex quo tandem mortaliũ hoc audiẽs?
Nun. E Thestorio uate, per diem
Istum, quod ei mortem aut uitam afferat.
Tec. Heu mihi, ô amici, adeste in necessaria fortuna,
Ac festinate: alij Teucer ut celeriter adueniat,
Alij uespertinos flexus, alij matutinos
Inquirite, profecti, illius exitum malum.
Intelligo enim ab homine me deceptam,
Et ueteri gratia eiectam esse.
Eheu, quid agam fili, haud desidendum est:
Sed eo & ipsa illuc quò quidem ualuero.
Pergamus, acceleremus: non desidiæ tempus,
Seruare si uolumus eum qui properat mori. 252
Ch. Pergere paratus sum: id que non oratione ostẽdã
Celeritas enim rei & pedũ unà sequetur. (modò:
Ai. Iugulator quidem stat ita ut ferire maximè
Possit, si cui hoc considerare otium:
Donum quidem hominis Hectoris, hospitum mihi
Maximè inuisi, & hostilis uisu.
Fixus autem est in terra hostili Troade,

σκηνῆς ὕπαυλον, μηδ' ἀφιέναι μόνον.
Τε. Ποῦ δ' ἐστὶ Τεῦκρος, κἀπὶ τῷ λέγει τάδε;
Αγγ. Παρέστι κεῖνος ἄρτι· τήνδε δ' ἔξοδον
ὀλεθρίαν Αἴαντος ἐλπίζει φέρειν.
Τε. Οἴμοι τάλαινα, τοῦ ποτ' ἀνθρώπων μαθών;
Αγγ. Τοῦ Θεστορείου μάντεως καθ' ἡμέραν
τὴν νῦν, ὅτ' αὐτῷ θάνατον ἢ βίον φέρει.
Τε. Οἳ ἐγὼ, φίλοι πρόσητ' ἀναγκαίας τύχης.
καὶ σπεύσατ' οἱ μὲν Τεῦκρον ἐν τάχει μολεῖν,
οἱ δ' ἑσπέρους ἀγκῶνας, οἱ δ' ἀντηλίους
ζητεῖτ' ἰόντες τἀνδρὸς ἔξοδον κακήν.
ἔγνωκα γὰρ δὴ φωτὸς ἠπατημένη,
καὶ τῆς παλαιᾶς χάριτος ἐκβεβλημένη.
οἴμοι τί δράσω τέκνον; οὐχ ἱδρυτέον.
ἀλλ' εἶμι κἀγὼ κεῖσ' ὅποι πρὸς ἂν σθένω.
χωρῶμεν, ἐγκονῶμεν, (οὐχ ἕδρας ἀκμὴ)
σώζειν θέλοντες ἄνδρα γ' ὃς σπεύδει θανεῖν.
Χο. Χωρεῖν ἕτοιμος· κοὐ λόγῳ δείξω μόνον.
τάχος γὰρ ἔργου καὶ ποδῶν ἅμ' ἕψεται.
Αι. Ὁ μὲν σφαγεὺς ἕστηκεν ἢ τομώτατος
γένοιτ' ἂν, εἴ τῳ καὶ λογίζεσθαι σχολή·
δῶρον μὲν ἀνδρὸς Ἕκτορος, ξένων ἐμοὶ
μάλιστα μισηθέντος, ἐχθίστου θ' ὁρᾷν·
πέπηγε δ' ἐν γῇ πολεμίᾳ τῇ Τρωάδι,

σδηροβρῶτι θηγάνῃ νεικονής.
ἔπηξα δ' αὐτὸν οὗ τροθεῖσα εἰλας ἐγώ
θύνουσα τὸν τῷδ' αὐδρὶ δῖμ' πάχους θανεῖν.
ὅτω μὲν ὄκνος ἦμαρ· ἐκ δὲ τῶνδέ μοι
σὺ τρεσθεὶς ὦ Ζεῦ (καὶ γὰρ εἰκὸς) ἄρκεσον.
αἰτήσομαι δέ σ' ὀλίγον χρέος λαβεῖν·
πέμψον πιν' ἡμῖν ἄγγελον κακὴν φάτιν
Τεύκρῳ φέροντα, τρεσθεὶς ὡς με βασάνῳ
πεπτῶτα τῷδε τρεπτὸν ὀρᾴτῳ ξίφει,
καὶ μὴ τρεσθεὶς ἐχθρῶν τυ καταπτύσῃς πάρος,
ῥιφθῶ κυσὶ τρόβλητος οἰωνοῖς θ' ἕλωρ.
τοσαῦτά σ' ὦ Ζεῦ τρεσθεὶς ἐπῶ· καλῶ δ' ἅμα
πομπαῖον Ἑρμῆν χθόνιον θ' ὅμ' με κοιμίσαι,
ξυὺ ἀσφαδάστῳ καὶ ταχεῖ πηδήματι,
πλευρὰν διαῤῥήξαντα τῷδε φασγάνῳ.
καλῶ δ' Ἐρωμὶς τὰς ἀεί τι παρθένους,
ἀεί θ' ὁρώσας πάντα τἀν βροτοῖς πάθη,
σεμνὰς Ἐρινῦς, παιὺπόδας· μαθὴν ἐμὲ
τρεσθεὶς τῷ Ἀτρειδῶν ὡς διόλλυμαι πάλαι·
καὶ σφας κακοὺς κάκιστα καὶ παναλέθρους
ξυναρπάσαι ὡς τρεσθεὶς τορῶσ' ἐμὲ
αὐτοσφαγῆ πίπτοντα, τῶς αὖ σφαγῖς
τρεσθεὶς τῷ φιλίστῳ ἐκ χερῶν ὀλοίατο.
ἴτ' ὦ ταχεῖαι πολύμοχθ' Ἐρινύες,

Ferriuora cote modò subactus.
Fixi autem hunc rectè compositum ego,
Beneuolentissimum huic homini ad celerē interitū.
Atq; ita qdē cōmodè parati sum⁹. dehinc uerò mihi
Tu prim⁹ ô Iuppiter (etenim par est) opē fer.
Orabo autem te non magnum munus adipisci:
Mitte aliquem nobis nuntium, tristem rumorem
Teucro afferentem, primus ut me tollat
Collapsum hoc in modò conspersō gladio:
Et ne ab hostium quopiam conspectus prius
Proiciar canibus expositus & uolucribus prædæ.
Tantum te ô Iuppiter flagito: inuocóque simul
Deductorem Mercurium terrenum, ut feliciter me
Cum indistracto & celeri impetu (sopiat,
Latus ubi dirupero hoc ense.
Inuoco & auxiliatrices, sempérque uirgines,
Sempérque contemplantes mortalium mala,
Venerandas Erinnyas, longipedes, cognoscere me,
Ab Atridis quo pacto interimar, miser:
Atque illos malos pessimè ad internecionem
Corripiant: quemadmodum cernunt me
Mea manu iugulatum cadere, ita propria cæde
A charissima sobole interimantur.
Ite ô celeres pœnarúmque exactrices Erinnyes 253

Delibate,(ne parcite)uniuersum exercitum.
Tu uerò,ô arduum per cælum currus agens
Sol,paternum meum ubi solum
Aspexeris,cohibens aurcam habenam,
Nuntiato mala mea,fatúmque meum
Seni parenti,& infelici nutrici.
Scilicet illa misera,hanc ubi audierit famam,
Edet grandem eiulatum in tota urbe.
Sed nihil opus hæc lugere frustra:
Sed inchoandum est negotium cum celeritate qua-
O mors,mors,nunc me inuise aduenies : (dam.
Quanquam te quidem & illic alloquar præsens.
Te uerò splendidæ diei præsens lux,
Et aurigatorem solem nunc alloquor,
Extremùm sanè & nunquam posthac denuo.
O lumen,ô terræ sacrum patriæ solum
Salaminis,ô paternum foci fundamentum,
Claræque Athenæ,& eductum simul genus,
Fontésque flumináque ista,nec non Troicos
Campos appello,ualete ô altores mei:
Hoc uobis Aiax uerbum postremum sonat,
Cætera apud Ditem inferis fabulabor.
Dim. chò. LABOR labori laborem affert.
Quò quò enim non processi ego?

γεύεσθε, μὴ φείδεσθε πανδήμου στρατοῦ.
σὺ δ' ὦ τὸν αἰπὺν οὐρανὸν διφρηλατῶν
ἥλιε, πατρῴαν τὴν ἐμὴν ὅταν χθόνα
ἴδῃς, ἐπισχὼν χρυσόνωτον ἡνίαν,
ἄγγειλον ἄτας τὰς ἐμὰς μόρον τ' ἐμὸν
γέροντι πατρὶ, τῇ τε δυστήνῳ τροφῷ.
ἦ που τάλαινα τήνδ' ὅταν κλύῃ φάτιν,
ἥσει μέγαν κοκυτὸν ἐν πάσῃ πόλει.
ἀλλ' οὐδὲν ἔργον ταῦτα θρηνεῖσθαι μάτην·
ἀλλ' ἀρκτέον τὸ πρᾶγμα σὺν τάχει τινί.
ὦ θάνατε θάνατε νῦν μ' ἐπίσκεψαι μολών.
καίτοι σὲ μὲν κἀκεῖ προσαυδήσω ξυνών·
σὲ δ' ὦ φαεννῆς ἡμέρας τὸ νῦν σέλας,
καὶ τὸν διφρευτὴν ἥλιον προσεννέπω
πανύστατον δὴ, κοὔποτ' αὖθις ὕστερον.
ὦ φέγγος, ὦ γῆς ἱερὸν οἰκείας πέδον
Σαλαμῖνος, ὦ πατρῷον ἑστίας βάθρον,
κλειναί τ' Ἀθῆναι, καὶ τὸ σύντροφον γένος,
κρῆναί τε, ποταμοί θ' οἵδε, καὶ τὰ Τρωϊκὰ
πεδία προσαυδῶ. χαίρετ' ὦ τροφεῖς ἐμοί,
τοῦθ' ὑμὶν Αἴας τοὔπος ὕστατον θροεῖ·
τὰ δ' ἄλλ' ἐν ᾅδου τοῖς κάτω μυθήσομαι.
Ημ. Πόνος πόνῳ πόνον φέρει.
πᾶ πᾶ γὰρ οὐκ ἔβαν ἐγώ;

κοὐδεὶς ἐπίσταταί με συμμαθεῖν τόπος.
ἰδού, ἰδού. δοῦπον γὰρ κλύω τινά.

Ημ. Ημῶν γε ναὸς κοινόπλουν ὁμιλίαν.

Ημ. Τί οὖν δή;

Ημ. Παῖ ἐστίβηται πλευρὸν ἕσπερον νεῶν.

Ημ. Ἐχὰς οὖν;

Ημ. Πόνου γε πλῆθος, κοὐδὲν εἰς ὄψιν πλέον.

Ημ. Ἀλλ' οὐδ' ἐμοὶ δὴ τὴν ἀφ' ἡλίου μολὼν
κέλευθον ἀνὴρ οὐδαμοῦ δηλοῖ φανείς.

Χο. Τίς ἂν δή μοι, τίς ἂν
φιλοπόνων ἁλιαδᾶν,
ἔχων αὐπνοῦς ἕδρας,
ἢ τὰς ὀλυμπιάδων
θεῶν, ἢ ῥυτῶν
Βοσπορίων ποταμῶν
ἴδρις, τὸν ὠμόθυμόν γε,
εἴ ποθι πλάζοιτ' ἄν,
προσβλέπων ἀπύοι;
σχέτλια γὰρ ἐμοί, τῶν
μακρῶν ἀγάταν πόνων οὐρίῳ
μὴ πελάσαι δρόμῳ,
ἀνὴρ ἀμεμπὴν ἄνδρα μὴ λεύσσειν ὅπου.

Τεκ. Ἰώ μοι μοι.

Χο. Τίνος βοὴ πάραυλος ἐξέβη νάπους;

Et nullus est conscius notitiæ mihi locus.
Ecce, ecce strepitum rursum audio quendam.
Dim. cho. Nostrûm quidem, communis remigij uocem.
Dim. cho. Quid deinde igitur?
Dim. cho. Totum peragratũ est latus uespertinũ nauiũ.
Dim. cho. Habes igitur?
Dim. cho. Laboris qdẽ copiã: & nihil ad cõspectũ ãplius.
Dim. cho. At nec mihi sanè, à sole progressus
Viam homo uspiam planum facit conspectus. 254
Chor. Quis igitur iam mihi, quisnam
Laboriosorum piscatorum
Tenens peruigiles sedes.
Aut quis olympiadum
Dearum, aut liquidorum
Bosporiorum fluminum
Gnarus, illum crudanimum
Alicubi errantem
Cernens memorauerit?
Indignum enim me
Diuturnorum erronem laborum secundo
Non appropinquasse cursui,
Sed obscurum uirum non cernere ubi sit.
Tec. Iò, iò. Heu, heu.
Chor. Cuius uox propinqua exijt de luco?

Tec. O infelix.

Cho. Illam captiuam miseram nurum uides
Tecmessam, eiulatu isto confusam.

Tec. Interij, occidi, disperdita sum, amici.

Cho. Quid uerò est?

Tec. Aiax hic nobis modò recente in cæde
Iacet, occulto ensi circumfusus.

Cho. Heu reditus meos,
Heu mihi. Occidisti rex
Hunc socium nauiga-
tionis. heu miser,
Heu misera animi mulier.

Tec. Vt hac re sic habente lamentandi occasio est.

Cho. Cuiús manu uerò peregit manu infelix?

Tec. Ipse à se nimirum: nam illi in terra
Fixus hic ensis, ruinam prædicat.

Cho. Heu miseriã meã. 255
Solus igitur cruentatus es,
Immunitus ab amicis.
Ego uerò planè surdus,
Planè iners, neglexi.
Vbi ubi
Iacet ille immanis,
Ille infelicis nominis Aiax?

Θε. Αρτίφρων, πλὴν εἰς σὲ καὶ σὴν παῖδα·-
-τοῦτο δ' οὐ φρονεῖ.
Κλ. Εκ τίνος λόγου; τίς αὐτὸ οὐ πάγων ἀγαστόρων;
Θε. Θέσφατ'. ὥς γε φησὶ Κάλχας,-
-ἵνα πορεύηται στρατός.
Κλ. Ποῖ; τάλαιν' ἐγώ. τάλαινα δ'-
-ἢν πατὴρ μέλλει κτανεῖν.
Θε. Δαρδάνου πρὸς δώματ', Ελένην
-Μενέλεως ὅπως λάβῃ. (μένος;
Κλ. Εἰς ἄρ' Ἰφιγένειαν Ελένης νόστος ἦν πεπρω-
Θε. Πάντ' ἔχεις. Αρτέμιδι θύσειν-
-παῖδα σὴν μέλλει πατήρ.
Κλ. Ὁ δὲ γάμος τίν' εἶχε τὴν πρόφασιν,-
-ἥμ' ἐκόμισ' ἐκ δόμων; (φεύουσα σήν.
Θερ. Ἰν' ἀγάγῃς χαίρουσ' Αχιλλεῖ παῖδα νυμ-
Κλ. Ὦ θύγατερ, ἥκεις ἐπ' ὀλέθρῳ καὶ σὺ-
-καὶ μήτηρ σέθεν.
Θε. Οἰκτρὰ πάσχετον δύ' οὖσαι, δεινὰ δ' Αγα-
μέμνων ἔτλη.
Κλυ. Οἴχομαι τάλαινα, δακρύοντ' ὄμματ'
οὐκέτι στέγει.
Θε. Εἴπερ ἀγγεινὸν τὸ τέκνων στερομένην δακρυρ-
ρόειν. (σμένος;
Κλ. Σὺ δὲ τάδ' ὦ γέρον πόθεν φῂς εἰδέναι πεπυ-

Θερ. Δέλτον ᾠχόμην φέρων σοι -
-πρὸς τὰ πρὶν γεγραμμένα.

Κλυτ. Οὐκ ἐῶν ἢ ξυγκελεύων παῖδ' ἄγειν θα-
νουμένην;

Θερ. Μὴ μὲν οὖν ἄγειν· φρονῶν τὰρ ἔτυχε -
-σὸς πόσις τότ' εὖ.

Κλυτ. Κᾆτα πῶς φέρων γε δέλτον οὐκ ἐμὸ δί-
δως λαβεῖν;

Θερ. Μενέλεως ἀφείλεθ' ἡμᾶς, ὃς κακῶν τῶν-
δ' αἴτιος.

Κλυτ. Ὦ τέκνον Νηρῆδος, ὦ παῖ Γηλέως, κλύ-
εις τάδε;

Αχιλ. Εκλυον οὖσαν ἀθλίαν σε· τὸ δ' ἐμὸν, οὐ φαύ-
λως φέρω.

Κλυτ. Γαῖδά μου κατακτενοῦσι σοῖς δολώσαν-
τες γάμοις;

Αχιλλ. Μέμφομαι κἀγὼ πόσει σῷ, κοὐχ ἁπλῶς
οὕτω φέρω.

Κλυτ. Οὐκ ἐπαιδεσθήσομαί γε προσπεσεῖν τὸ
σὸν γόνυ,

θνητὸς ἐκ θεᾶς γεγῶτα. τί τὰρ ἐγὼ σεμνύ-
νομαι;

Επὶ τίνος σπουδαστέον μοι μᾶλλον ἢ τέκνου
πέρι;

Min. *Literas ibam adferens tibi prater illas quæ antè erant scriptæ.*

Cly. *An prohibens an iubens filiam adducere ad necem?*

Min. *Vt ne adduceres: resipuerat enim tunc tuus maritus tunc.*

Cly. *Et postea quomodo quum ferres literas, non mihi dabas ut acciperem?*

Min. *Menelaus eripuerat nobis, qui malorum horum autor [est.]*

Cly. *O fili Nereidis, ô fili Pelei, audis hæc?*

Ach. *Audio esse miseram te. quod ad me, non leuiter fero.*

Cly. *Filiam meam interficient tuis decipientes nuptijs.*

Ach. *Indignor & ego marito tuo, neque leuiter sic fero.*

Cly. *Non uerebor accidere ad genua tua,*
[Ego] mortalis [tibi] ex dea nato. quid enim ego superbiam?
Pro quo laborandum mihi magis quàm pro filia?

Sed auxiliare ô deæ fili meo infortunio,
Et ei quæ est dicta uxor tua: frustra quidem,
attamen
Tibi coronans ego eam adduxi tanquam nuptu-
ram. (bro erit,
Nunc uerò ad mactationem adduco: tibi uerò pro-
Qui nõ adiueueris. etsi enim nõ nuptijs ei coniugat⁹
Tamẽ dictus es miseræ uirginis char⁹ marit⁹ (sis,
Per mentum, per tuam dexteram, pérq; matrem,
(Nomen enim tuum me perdidit, quo te opem
ferre oportet.)
Non possum ad aram cõfugere aliã quã tua genua:
Neque amicus ullus arridet mihi.
Agamemnonis audis
Crudelia & audacia consilia. Veni (ut uides) 85
mulier
Ad naualem exercitum effrenem & ad mala
audacem:
Vtilem uerò, quando uoluerint. at si ausus fueris
tu pro me
Manum tuam extendere. salui sumus: sin minus,
non salui sumus.
Cho. ACERBũ [est] parere, & adfert desiderũ ingẽs
Omnibúsque commune ut laborent pro liberis.

ἀλλ' ἄμυνον ὦ θεᾶς παῖ τῇ τ' ἐμῇ δυσπραξίᾳ,
τῇ τε λεχθείσῃ δάμαρτι σῇ. μάτην μὲν, ἀλλ' ὅμως
σοὶ καταστέψασ' ἐγώ νιν ἦγον ὡς γαμουμένην.
νῦν δ' ἐπὶ σφαγὰς κομίζω. σοὶ δ' ὄνειδος ἵξεται,
ὅστις οὐκ ἤμυνας. εἰ γὰρ μὴ γάμοισιν ἐζύγης,
ἀλλ' ἐκλήθης γοῦν ταλαίνης παρθένου φίλος πόσις,
πρὸς γενειάδος, πρὸς σῆς δεξιᾶς, πρός τε μητέρος·
ὄνομα γὰρ τὸ σόν μ' ἀπώλεσ', ᾧ σ' ἀμυνάθειν χρεών·
οὐκ ἔχω βωμὸν καταφυγεῖν ἄλλον ἢ τὸ σὸν γόνυ,
οὐδὲ φίλος οὐδεὶς γελᾷ μοι. τὰ δ'-
-Αγαμέμνονος κλύεις
ὠμὰ καὶ πάντολμ'. ἀφῖγμαι δ' ὥσπερ εἰσορᾷς, γυνὴ
ναυτικὸν στράτευμ' ἄναρχον, κἀπὶ τοῖς κακοῖς θρασύ,
χρήσιμον δ' ὅταν θέλωσιν. ἢν δὲ τολμήσῃς σύ μου
χεῖρ' ὑπερτεῖναι, σεσώσμεθ'· εἰ δὲ μὴ, οὐ σεσώσμεθα.
Χο. Δεινὸν τὸ τίκτειν, τὸ φέρει φίλτρον μέγα
Πᾶσίν τε κοινὸν, ὥστ' ὑπερκάμνειν τέκνων.

Αχ. Υψηλότεραν μοι θυμὸς αἴρεται πρέσσω,
δόξαν τ' ἢ τοῖς κακοῖσί τ' ἀσαλᾶν,
μετεώρους τε χαίρειν τοῖσιν ξυνοῦσιν ὑφίους.
Χορ. Λελογισμένοι γὰρ οἱ πολίται εἰσὶ βροτῶν,
ὀρθῶς δίκαζον τὸν βίον γνώμης μέτα.
Αχ. Ἔστιν ὡς σοῦ ἵν' ἡδὺ μὴ λίαν φρονεῖν. "
Ἔστιν ὃ χὤπου χρήσιμον, γνώμῃ ἔλαν. "
ἐγὼ δ' ὃν ἀνδρὸς ἀσεβεστάτου πραφεὶς
Χείρωνος, ἔμαθον τοὺς θεοὺς ἀπλοῦς ἔχειν.
ἢν τοῖς Ἀτρείδαις, ἰὼ ἰὼ, ἡγῶνται καλῶς,
πεισόμεθ' ὅταν δὲ μὴ καλῶς, οὐ πεισόμεθα.
ἀλλ' ὀνταδε ἐν Τροίᾳ τ' ἐβούθεραν φυσιν
παρέχων ἄρειρ τῷ κατ' ἐμὲ, κοσμήσω δορί.
σὲ δ' ὦ ὁμόπλια παῖδα τοῦδε τοῦ φιλτάτου,
ἃ δὴ κατ' ἀνδρα γίγνεται νεανίαν,
τοσοῦτοι οἷκτον βελέων καὶ πάτελῶ,
κἄποτε κόρη σὴ τοῦδε παῖδος σφαγήσεται,
ἐμὴ φάτις δ' οὐ γὰρ ἐμπλέκειν πλοκὰς
ἐγὼ παρέξω τῷ πόσει τοὐμὸν δέμας.
τοὔνομα γὰρ, εἰ μὴ σίδηρον ἦσαν,
τοὐμὸν, φονεύσει παῖδα σήν. τὸ δ' αἴτιον,
πόσις σός. ἀγὼν δ' ὑπὲρ θεοῖσι σῶμ' ἐμόν.
εἰ δ' ἔμ' ὀλεῖται, δίκη τε τοῖς ἐμοῖς γάμοις,
ἡ δόλια πᾶσα κἀκ ἀνεκτὰ παρθένοις,

EXCELSVS mihi animus attollitur ulterius:
Nouit malis dolere,
Et moderatè gaudere secundis.
Cho. RATIONE enim edocti tales sũt inter homines,
Rectè uitam agere cum prudentia.
Ach. EST ubi dulce sit non nimium sapere:
Est etiam ubi utile sit esse sapientem.
Ego autem in [ædibus] uiri pientissimi enutritus
Chironis, didici mores simplices habere:
Et Atridis, si quidem præerunt rectè,
Parebimus: quando autem nõ rectè, nõ parebimꝰ.
sed hic & in Troia liberum animum
Præbens marti, (quãiũ in me est) ornabo pugnãdo.
Te uerò ô miseranda passa à charissimis,
86 Quantum quidem per uirum fieri potest iuuenem,
Tantã [tui] commiserationẽ induẽs, tutã te sta-
Et nunquam puella tua à patre macta bitur (tuã:
Quæ mea dicta est: nõ enim intricandã plicis [do
Concedam tuo marito meam personam: (losis]
Nomen enim (etiamsi ferrum non sustulerit)
Meum, interficiet filiam tuam. in causa uerò
Maritus tuus: purũ aurẽ nõ amplius est corpus meũ
Quòd si propter me peribit & propter meas nuptias
Atrocia sustinens & non ferenda uirgo,

Miris & indignis modis contumelia affecta:
Ego pessimus essem Achæorum [omnium] uir:
Ego nullius pretij (at Menelaus in numero uirorũ)
Tanquam non Peleo sed malo genio natus,
Si quidem cædi faciendæ seruirem meum nomẽ tuo
Per eũ qui in humidis fluctib⁹ educat⁹ est, (marito.
Nereum patrem Thetidis quæ me peperit,
Non tanget tuam filiam Agamemnon rex:
Ne quidem summam manum ut iniiciat uestii
eius:
Aut Sipylus erit urbs [extrema &] termin⁹ barba-
Vnde nascuntur duces genere: (rorum
Ac Phthia mea nunquam uocabitur [urbs:]
Noxia uasa et aquã qua manus abluũtur, auferet
Calchas uates: quis enim uatẽs uir est?
Is qui pauca uera at multa falsa dicit,
Si ita ceciderit: si non ita ceciderit, elabitur.
Aut propter eos qui collocãt, innumerabiles puellæ
Venantur thalamum meum: dictum sit hoc.
Sed iniuria nos afficit 87
rex Agamemnon:
Oportebat autẽ ipsum petere nomen meum à me
[ad]
Venationem filiæ: Clytæmnestra uerò mihi

θαυμαστὰ δ' ὡς ἀνάξι' ἠτιμασμένη·
ἐγὼ κάκιστος ἦν ἄρ' Ἀργείων ἀνὴρ,
ἐγὼ τὸ μηδὲν (Μενέλεως δ' ἐν ἀνδράσιν)
ὡς οὐχὶ Πηλέως ἀνὴ δηάστορος γεγὼς,
εἴπερ φονεύει τοὐμὸν ὄνομα σῷ πόσει.
Μὰ τὴν δι' ὑγρῶν κυμάτων τεθραμμένον
Νηρέα φυτουργὸν Θέτιδος, ἥ μ' ἐγείνατο,
οὐχ ἅψεται σῆς θυγατρὸς Ἀγαμέμνων ἄναξ,
οὐδ' εἰς ἄκραν χεῖρ' ὥστε προσβαλεῖν πέ-
πλοις·
ἢ Σίπυλος ἔσται πόλις ὅρισμα βαρβαρῶν,
ὅθεν πεφύκασ' οἱ στρατηλάται γένος,
Φθία δὲ τοὐμὸν οὐδαμοῦ κεκλήσεται,
πικροὺς δὲ προχύτας, χέρνιβάς τ' ἀνάξεται
Κάλχας ὁ μάντις· τίς δὲ μάντις ἔστ' ἀνήρ;
ὃς ὀλίγ' ἀληθῆ, πολλὰ δὲ ψευδῆ λέγει
τυχών· ὅταν δὲ μὴ τύχῃ, διοίχεται.
ἢ τῶν γαμοιούτων ἕκατι μυρίαι κόραι
θηρῶσι λέκτρον τοὐμόν. εἴρηται τόδε.
ἀλλ' ὕβριν ἐς ὑμᾶς ὕβρισ' Ἀγαμέμνων ἄ-
ναξ.
χρῆν δ' αὐτὸν αἰτεῖν τοὐμὸν ὄνομ', ἐμοῦ
πάρα,
θήραμα παιδός. ἡ Κλυταιμνήστρα δέ μοι

μάλιστ' ἐπίσθη θυγατέρ' ἐκδοῦναι πόσει
ἔδωκέ τ' αὖ Ἕλλησιν, εἰς ἅπαντας Ἴλιον
ἐν τῷδ' ἔκαμε· ὅστις δ' οὐκ ἐμνήσθη ἀεὶ
τὸ κοινὸν αὔξων, ὧν μέτ' ἐσκατευόμην.
νυνὶ δ' ἀδέα εἰμὶ τῷδέ γε πᾶς στρατηλάτης.
ἐν ἀμφοῖν τε δραῦ τι καὐ μὴ δρᾶν καλῶς
τάχ' εἴσεται σίδηρος, ὃν κατεῖς Φρύγας
ἥξειν, φόνῳ κηλῖσαι ἅρμα γαγγάμου,
εἴ τις μ' ἐπιστὰς θυγατέρ' ἁρπάσεται.
ἀλλ' ἴσυχαζε· θεὸς ἐγὼ πόνημά σοι
μέγιστος, οὐκ ὢν, ἀλλ' ὅμως γεγήσεται.
Χορ. Ἐλέξας ὦ παῖ Πυλέως σοῦ τ' ἄξια,
καὶ τῆς εὐφυΐας δαίμονος σεμνῆς ἀεί.
Κλ. Φεῦ.
πῶς ἄν σ' ἐπαγγέσαιμι μὴ λίαν λόγοις,
μήτ' ὀνδεῶς, μήτ' ἀπολέσαιμι τιμὴν χάριν;
Αἰνῶ μὲν οἱ γὰρ οἱ γαθοὶ, ὅπου τιὰ
Μισοῦσι τοὺς αἰνοῦντας, ἐὰν αἰνῶσ' ἄγαν.
αἰσχύνομαι δ' ὧνδε φέρειν σ' οἰκτροὺς λόγους,
ἰδίᾳ νοσοῦσα· σὺ δ' ἀΐουσ' ἀκακῶν ἐμῶν.
ἀλλ' οὖν ἔχειν γε πᾶσιμα, κἂν ἄπωθεν ᾖ,
ἀνὴρ ὁ χρηστὸς δυστυχοῦντας ὠφελεῖν.
οἴκτειρε δ' ἡμᾶς (οἰκτρὰ γὰρ πεπόνθαμεν)
ἢ τῷδε πατρὶ σε χαμβρὸν οἰητὸν ἔχειν,

Potissimùm persuasa fuisset ut filiã elocaret ma-
Ac dedissem eam Gracis, si ad Ilium (rito:
In hoc laborabat abitus: non recusassemus
Cõmun[bonũ] augere[eorum] quibus cũ milito.
Nunc uerò nihil sum apud duces.
Facilè & facere & non facere rectè (Phrygas
Fortasse nouerit ferrum[hoc:]quod priusquam ad
Peruenimus, cædis maculis[&]sanguine polluã,
Si quis mihi tuam filiam uolet eripere.
Sed sis quieta: deus ego apparui tibi
Maximus: quanquam is non sum, sed tamen ero.

Cho. Dixisti ô fili Pelei quæ te digna sunt,
Et marina diua uenerãda dea.

Cly. Heu.
Quomodo te laudauero neque nimiis uerbis
Neque tenuiter, neque amiserim gratiam?
QVVM enim laudantur boni, aliquo modo
Oderunt eos qui laudant, si ij prædicent immodicè.
88 Erubesco autẽ proferre miserabilia uerba, (lis meis.
Proprio malo laborans, tu quum alienus sis à ma
Sed tamen habet aliquã speciẽ, ut etiãsi sit alienus,
Vir bonus infortunatos iuuet.
Misereat te nostri: (miseranda enim patimur)
Quæ primùm quidẽ te generũ existimãs habiturã,

Vanâ habui spem, deinde tibi fortassis
Omen fuerit futuris nuptijs
Moriens mea filia, quod te cauere oportet:
Sed bene initio dixisti, bene etiam in fine.
Tu enim si uolueris, filia mea seruabitur.
Visne eam supplicem tuum amplecti genu?
A uirgine quidē aliena hæc, tamē si tibi uidebitur
Veniet cum pudore oculos habens liberos.
Aut absente ea, hæc consequar abs te?

Ach. Maneat domi. pudicam decet
pudor.

Cly. Attamen quantum fieri potest, uereri oportet.

Ach. Tu neque tuam filiam adducito in conspectū meū,
Neque in probrū incōsideratū deueniam⁹ mulier.
EXERCITVS enim collect⁹ otiosus quū est à re,
Fabulas prauas & maledicas amat. (b⁹ domesticis
Omnino uerò, mihi supplicātes, deuenietis eōdem
Quò si non supplex fueris. nam mihi certandū est
Maximè ut uos liberem à malis: 89
Itaq; hoc unū quū audiueris, scito nō mēdaciter me
Quòd si falsa dicam & frustra [uos] ludā, (dicere.
Moriar. non moriar, si seruauero puellam.

Cly. Sis felix, semper afflictos iuuans.

Ach. Audi nunc, ut res geratur rectè.

κενὸν κατέσχον ἐλπίσι, εἴπερ σοί γε φίλα
ὄρνις ὀλοίτ' αὖ τοῖσι μέλλουσιν γάμοις,
ἅνπερ σ' ἐμὴ παῖς, ὅ σε φυλάξαθαι χρεών.
ἀλλ' οὖ μόν' ἀρχὰς εἶπας, οὐδὲ καὶ τέλη·
σοῦ γὰρ θέλοντος παῖς ἐμὴ σωθήσεται.
βούλει νιν ἱκέτιν σὸν ἀφικομένην λέχη;
ἀπαρθένευτα μὴ τάδ'· εἰ δέ σοι δοκεῖ,
ἔξει δ' αἰδοῖς ὄμμ' ἔχουσ' ἑλεύθερον,
ἢ μὴ παρούσης ταῦτα τεύξομαι σέθεν;

Αχιλ. Μενέτω κατ' οἴκους· σμικρὰ γὰρ σεμνύνεται.

Κλυ. Ὅμως δ' ὅσον γε δυνατὸν, αἰδεῖσθαι χρεών.

Αχ. Σὺ μήτε σὴν παῖδ' ἔξαγ' ὄψιν εἰς ἐμήν,
μήτ' εἰς ὄνειδος ἁμὰ θὲς ᾗ θέμις μύειν.
Στρατὸς γὰρ ἀθρόος, ὀργὸς ὢν τοιόνδ' ἔχει, cc
λέχας πυνθάνεσθαι καὶ κακοσόμοις φιλεῖ. cc
πάντως δ' ἔμ' ἱκετεύοντες ἥξετ' εἰς ἴσον,
εἶτ' αἰνέσεσθε μὴ ἐμοὶ γὰρ ἐς ἀγὼν
μέγιστος, ὑμᾶς ἅπαντας ὀλέσαι κακῶν.
ὡς ἔν γ' ἀκούσασ', ἴσθι μὴ ψευδῶς μ' ἐρεῖν.
ψευδῆ λέγειν δ' ἐμὲ πιθοῦ ἐγκερτομῶν,
θάνοιμι μὴ θάνοιμι δ' εὖ σὺ τοῦτο κόρῃ.

Κλ. ὄναιο, σιωπῶσ' ὡς δυσχερῶς τὰς ἀφελείας.

Αχ. Ἀκουσθήσῃ· ὡς, ἵνα τι πρᾶγμ' ἔχῃ καλῶς.

Κλυ. Τί τῦτ' ἔλεξας; ὡς ἀκουστέον γέ σου.
Αχ. Γειτῶνι θῦ αὖ πᾶς τις ἐστὶ βέλτιον φρονεῖν.
Κλυ. Κακός τις ὄξ, καὶ λίαν παρξῆ σφαπόν.
Αχ. Αλλ' οἱ λόγοι γε κατὰ πολλὰ λαίσιοι λόγοις. cc
Κλυτ. Ψυχὰ μὴν ἐλπὶς· τί δὲ χρὴ με δρᾶν φράσον.
Αχλ. Ικέτευ' ἐκεῖνον πρὸς τὰ μὴ κτείνειν τέκνα·
αὖ σὶ αὖ πρὸς ἐμέ σοι πορθυτέον.
εἰ γὰρ τὸ χρῆζον ὄπιθεν, ὑ τύμὸν χρεὼν
χωρεῖν· ἔχει γὰρ τῦτο τὸ σωτηρίαν·
κἀγὼ τ' ἀμείνων πρὸς φίλον γένήσομαι,
σφαπός τ' αὖ ὑμέμψατό μ', εἰ τὰ πρόσφατα
λελογισμένως προσοίσομι μᾶλλον ἢ σθένει·
καλῶς γ' ἠρανθέπην, πρὸς ἡδονὴν φίλοις,
σοί τ' αὖ γένοιτο κἀμοῦ χωρὶς πάδε.
Κλυτ. Ως σώφρον' εἶπας· δρασέον σὶ ἃ σοι δοκεῖ.
Ιὼ σὶ αὐτὰ μὴ προσοίσομεν, αὖ ἐγὼ θέλω,
ποῦ σ' αὖθις ὀψόμεσθα; ποῦ χρὴ μ' ἀθλίαν
ἥδουσαν δύρειν σὴν χέρ' ὑπὸ κουρον κακῶν;
Αχ. Ημεῖς σε φύλακες ὑ χρεὼν φυλάσσομεν·
μὴ τὶς σ' ἴδη σείχουσαν ἐπομένην Ἰω
Δαναῶν· δ' ὄχλος, μὴ δὲ πᾶς ὧδ' ὁ μὸν
αὖχω· ὁ τὰρ τοι Τυνδάρεως ὁ τὰξιος
κακῶς ἀκούειν ὑ τὰρ Ελλησιν μέγας.

Cly. Quid hoc dixisti? equidem audiam te [uolens.]
Ach. Persuadeamus patri ut melius sapiat.
Cly. Ignauus quispiam est, & nimis timet exercitum.
Ach. Sed rationes superant rationes.
Cly. Frigida spes: sed quidnam me oporte at facere, dicas.
Ach. Supplica illi primùm ne occidat liberos:
Quòd si restiterit, ad me tibi eundum est.
Si enim id quod uis persuadebitur, non meâ operâ
Procedere: nam ipsa res salua est: (opus est
Et ego rectius affectus erga amicum fuero,
Et exercitus non culpauerit me, si negotium
Ratione administrauero magis quàm uiribus:
Et rebus bene per actis, uoluptati amicis
Et tibi fuerint etiam sine me, hæc.
Cly. Quàm sapienter dixisti: faciam ut tibi uidetur.
Quòd si ista non perfecerimus quæ ego uolo,
Vbi te iterum uidebimus? quò oportet me miseram
Ire ut inueniam tuam manum auxiliatricẽ malis?
Ach. Nos te custodes, ubi opus est, obseruabimus: 99
Ne quis te uideat ire consternatam
Dinaûm per turbas, nec paternam domum
Dedecores. Nam Tyndareus non dignus [est]
Vt malè audiat inter Græcos enim [agnus.]

Cly. Est sic: tu præcipe, tibi me seruire æquum est.
Si sunt diï, tu, iustus quum sis uir tu,
Bona consequeris: sin minus, quid opus est laborare?
Cho. Quisnam hymenæus per fistulam Libycam
Et amantem choreas citharam
Et tibias, calamis concinnatum
Reddebat sonitum,
Quando per Pelium [montem] pulchricomæ
Pierides in conuiuio deorum
Aureorum sandaliorum uestigium
In terram pulsantes,
Pelei ad nuptias uenerunt
Canentes Thetin iubilationibus & AEaciden,
Centaurorum in montibus cantantes
Peliaca in sylua:
Dardanides uerò Iouis
Thalamorum delicias charæ
Aureis hauriebat libationem
Ex crateribus, cyathis
Phrygius Ganymedes: 91
Iuxtà autem in candida
Arena rotantes se
In orbem quinquaginta filiæ

Κλ. Εστιν τάδ'· ἄρχε σοί με δουλεύειν χρεών.
εἰ δ' εἰσὶ θεοί, δίκαιος ὢν ἀνὴρ σύ γε
ἐσθλῶν κυρήσεις· εἰ δὲ μή, τί δεῖ πονεῖν;
Χο. Τίς ἄρ' ὑμέναιος δῖα λωτοῦ Λίβυος,
μετά τε φιλοχόρου κιθάρας,
συρίγγων θ', ὑπὸ καλαμόεσσαν
ἔστασαν ἰαχάν,
ὅτ' ἀνὰ Γήλιον αἱ καλλιπλόκαμοι
Πιερίδες ἐν δαιτὶ θεῶν
χρυσεοσάνδαλον ἴχνος
ἐν γᾷ κρούουσαι.
Πηλέως εἰς γάμον ἦλθον
μηρῳδοὶ, Θέτιν ἰαχή-
μασι, τόν τ' Αἰακίδαν
Κενταύρων ἐν ὄρεσι κλύουσαι
Πηλιάδα καθ' ὕλαν·
ὁ δὲ Δαρδανίδας, Διὸς
λέκτρων τρύφημα φίλον
χρυσέοισιν ἄφυσσε λοιβὰν
ἐν κρατήρων γυάλοις,
ὁ Φρύγιος Γαννυμήδης·
πρὸς δὲ λευκοφαῆ
ψάμαθον εἱλισσόμεναι
κύκλια πεντήκοντα κόραι

Νηρῆος γάμοις ἐχόρευσαν.
αὐὰ δ' ἠλάταισι στεφανώδει τε χλόᾳ
θίασος ἔμολεν ἱπποβότας
Κενταύρων ἐπὶ δαῖτα τὰν θεῶν,
κρατῆρά τε Βάκχου
μέγα δ' ἀνέκλαγον, Ὦ Νηρηὶ κόρα,
παῖδες αἱ Θεσσαλαὶ, μέγα φῶς.
μάντις ὁ Φοῖβος, ὁ μουσᾶν
τ' εἰδὼς γεννάσεις
Χείρων, ἐξωνόμασεν,
ὃς ἥξει χθόνα λοιχή-
ρεσι σὺν Μυρμιδόνων
ἀσπισταῖσι Γριάμειο κλεινὰν
γαῖαν ἐκπυρώσων,
περὶ σώματι χρυσέων
ὅπλων Ηφαιστοπόνων
κεκορυθμένος, ἔνδυτ' ἐκ θεᾶς
ματρὸς δωρήματ' ἔχων
Θέτιδος, ἅ νιν ἔ[illegible]τε
μακάριον. τότε δαί-
μονες τᾶς εὐπατρίδος
γάμον Νηρηΐδος ἔθεσαν
πρώτας, Πηλέως θ' ὑμεναίοις.
σὲ δ' ἐπὶ κάρα στέψοισι καλλικόμαν

Nerei in nuptijs saltabant.
Cum abietibus uerò & coronario gramine
Thiasus uenit equestris
Centaurorum, ad conuiuium deorum,
Et craterem Bacchi.
Magna autem uce clamauerunt, O Nereis puella,
Filiæ Thessalicæ, magnum lumen.
Vates Phœbus, quique Musarum
Nouit generationes
Chiron, nominauit [eum,]
Qui ueniet hasta-
tis cum Myrmidonum
Militibus Priami inclytam
Terram incendio deuastaturus:
In corpore aureis
Armis à Vulcano elaboratis
Armatus, apta ad induendum à dea
Matre dona habens
Thetide quæ ipsum peperit 92
Felicem. Tunc dæmo-
nes nobilis
Nuptias Nereidis celebrarunt
Primæ, & Pelei hymenæum: (como
Te uerò [Iphigenia] in capite coronabunt pulchr

Cincinnis Argiui, marinis
Sicut ex petræis ſpecubus uenientem
Montium iuuencam incorruptam,
Mortalem cruentantes iugulum,
Non ad fiſtulas educatam neque
Ad ſibilum paſtorum,
Sed apud matrem ornantes ſponſam
[Vt pararet] Inachiàis nuptias.
Vbi pudoris
Aut uirtutis uim habet,
Vt poſſit aliquid facies?
QVANDO cultus diuini neglectio habet
Vim, uirtus uerò retrò
Ab hominibus negligitur,
Iniquitas uincit leges,
Et commune periculum hominibus, 93
Nequa deorum pœna ueniat.
Cly. Exiui ex ædibus ut aſpiciam maritum
Qui diu abeſt, & reliquit ædes.
Et in lacrymis [eſt] miſera filia mea:
Multas emittens uices lamentorum,
Poſtquam de morte audiuit quam pater molitur.
Memini autem qui propè accedit
Agamemnonis huius qui aduerſus ſuos liberos

πρόκαμον Αργεῖοί γ', ἁλιᾶν
ὥστε πετραίων ἀπ' ἄντρων ἠθοῦσαν,
ὀρέων μόσχον ἀκήρατον,
βρότειον αἱμάσσοντες λαιμὸν,
οὐ σύριγγι τραφεῖσαν, οὐ-
δ' ἐν ῥοιβδήσει βουκόλων,
παρὰ δὲ μητέρι νυμφοκόμον
Ἰναχίδαις γάμον.
ποῦ τὸ τᾶς αἰδοῦς, ‹‹
ἢ τὸ τᾶς ἀρετᾶς δύνασιν ἔχει ‹‹
σθένειν τι πρόσωπον; ‹‹
ὁπότε τὸ μὲν ἄσεπτον ἔχει ‹‹
δύναμιν, ἁ δ' ἀρετὰ κατόπισθεν ‹‹
θνατοῖς ἀμελεῖται· ‹‹
ἀνομία δὲ νόμων κρατεῖ, ‹‹
καὶ κοινὸς ἀγὼν βροτοῖς, ‹‹
μή τις θεῶν φθόνος ἤδη. ‹‹
Κλ. Ἐξῆλθον οἴκων προσκοπουμένη πόσιν,
χρόνιον ἀπόντα, κἀκλελοιπότα στέγας.
ἐν δακρύοισί θ' ἡ τάλαινα παῖς ἐμὴ,
πολλὰς ἱεῖσα μεταβολὰς ὀδυρμῶν,
θάνατον ἀκούσασ', ὃν πατὴρ βουλεύεται.
μνήμην δ' ἄρ' εἶχον πλησίον βεβηκότος
Ἀγαμέμνονος τοῦδ', ὃς ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ τέκνοις

ἀνόσια πράσσων αὐτίχ' εὑρεθήσεται.
Αγ. Λήδας γένεθλον, ἐν καλῷ σ' ἔξω δόμων
εὕρηχ', ἵν' εἴπω παρθένου χωρὶς λόγους
οὓς οὐκ ἀκούειν τὰς γαμουμένας πρέπει.
Κλυ. Τί δ' ἐστὶν οὗ σοι καιρὸς ἀντιλάζυται;
Αγ. Εκπεμπε παῖδα δωμάτων πατρὸς μέτα,
ὡς χέρνιβες πάρεισιν ηὐτρεπισμέναι,
προχύται τε βάλλειν πῦρ καθάρειον ἐκ χερῶν,
μόσχοι τε, πρὸ γάμων ἃς θεᾷ πεσεῖν χρεὼν
Αρτέμιδι μέλανος αἵματος φυσήματα.
Κλ. Τοῖς ὀνόμασι μὲν εὖ λεγεις· τὰ δ' ἔργα σου
οὐκ οἶδ' ὅπως χρή μ' ὀνομάσασαν εὖ λέγειν.
χώρει δὲ θύγατερ ἐκτός. (οἶσθα γὰρ πατρὸς
πάντως ἃ μέλλει γε) χ' ὑπὸ τοῖς πέπλοις ἄγε
λαβοῦσ' Ορέστην, σὸν κασίγνητον, τέκνον.
ἰδοὺ πάρεστιν ἥδε πειθαρχοῦσά σοι
τὰ δ' ἄλλ' ἐγὼ πρὸς τῆσδε κἀμαυτῆς φράσω.
Αγ. Τέκνον, τί κλαίεις; οὐδέθ' ἡδέως ὁρᾷς.
εἰς γῆν δ' ἐρείσασ' ὄμμα, πρόσθ' ἔχεις πέπλους.
Ιφ. Φεῦ.
Τίν' ἂν λάβοιμι τῶν ἐμῶν ἀρχὴν κακῶν;
ἅπασι γὰρ πρόσοισι χρήσασθαι πάρα,
κἂν ὑστάτοισι, κἂν μέσοισι πανταχοῦ.
Αγ. Τί δ' ἐστὶν, ὥς μοι πάντες εἰς ἓν ἥκετε,

Impia facere mox repericur.

Aga. Ledæ genus, opportunè te extra domum
Inueni, ut dicam seorsum à uirgine uerba
Quæ non audire nupturas decet.

Cly. Quidnam id est, cuius tibi opportunitas iã incũbit?

Aga. Emitte filiam ex ædibus cum patre,
Quia sacra aqua adest parata, (nibus,
Et placentæ ut conijciantur in ignem lustralẽ è mã
Et iuuencæ, ante nuptias quas deæ mactari oportet
Dianæ, nigri sanguinis halitus.

Cly. Verbis quidem benedicis, sed facta tua
Haud scio quomodo oporteat me, si nominare ue-
Sed exi filia! (scis enim, pater (lim, probare.
Omnino quæ molitur:) & sub uestẽ adduc
Acceptum Orestem tuum fratrem, filia.
Ecce adest ipsa obtemperans tibi:

94 Alia ego quæ ad ipsam & me ipsam pertinẽt, dieã.

Aga. Filia, quid fles? non hilariter uides,
Sed in terram desigens oculos, obtendis peplos.

Iph. Heu,
Quod accipiam meorum principium malorum?
Omnibus enim primis uti licet,
Siue de ultimis, siue de medijs [incipiã] undecũq;.

Aga. Quid est, quomodo mihi omnes in unum conuenitis?

Perturbationẽ animi habẽtes & cõturbationẽ uul-

Cly. Dic mihi quæ interrogabo te ingenuè marite. (t⁹?

Aga. Nihil hortatu opus est, ut interroges uolo.

Cly. Filiam tuam meâmque interfecturus
es?

Aga. Hem.
Misera dixisti, suspicaris quæ non te oportet.

Cly. Illud tu primùm respondeiterum.

Ag. Si interrogaueris conuenientia, cõuenientia audies.

Cly. Non alia interrogo, & tu non dicas mihi alia.

Aga. O uenerandam fortunam, ô fatum & genium
meum.

Cly. Et meum & huius: unus [est] trium infelicium.

Aga. Qua re læsa es? Cly. Istud ex me sciscitaris?
Consilium hoc ipsum prudens non est.

Aga. Perimus: prodita arcana mea.

Cly. Omnia noui & audiui quæ tu facturus
mihi es.
IPSVM silentiũ confitentis [signum] est tui,
Et gemitus crebri: ne labores dicendo.

Aga. En taceo im, udentiam enim me oportet, 95
Falsa dicendo assumere ad calamitatem.

Cly. Audi nunc. aperte enim loquar, (tibus.
Et non amplius à proposito alienis utemur ænigma

σύγχισιν ἔχοντες, καὶ ταραγμὸν ὀμμάτων;
Κλ. Εἶφ', ἂν ἐρωτήσω σε γενναίως πόσι.
Αγ. Οὐδὲν κέλευσμ' οὐδεῖ γ', ἐρωτᾶσθαι θέλω.
Κλυ. Τὴν παῖδα τὴν σὴν, τήν τ' ἐμὴν μέλλεις κτανεῖν;
Αγ. Εα.
τλήμονά γ' ἔλεξας, ὑπονοεῖς δ' ἃ μήσε χρή.
Κλ. Κἀκεῖνό μοι τοπρῶτον ἀπόκριναι πάλιν.
Αγ. Σὺ δ' ἦν γ' ἐρωτᾷς εἰκότ', εἰκότα κλύεις.
Κλ. Οὐκ ἄλλ' ἐρωτῶ, καὶ σὺ μὴ λέγ' ἄλλα μοι.
Αγ. Ὦ πότνια τύχη, καὶ μοῖρα, καὶ δαίμων γ' ἐμός.
Κλ. Κἀμός τε τοῦ τῆσδ', εἷς τριῶν δυσδαιμόνων.
Αγ. Τίν' ἠδίκησαι; Κλ. Τοῦτ' ἐμοῦ πεύθῃ πάρα;
ὁ νοῦς ὅδ' αὐτὸς νοῦν ἔχων οὐ τυγχάνει.
Αγ. Απωλόμεσθα. προδέδοται τὰ κρυπτά μου.
Κλυ. Πάντ' οἶδα καὶ πέπυσμ' ἃ σύ γε μέλλεις με δρᾷν.
αὐτὸ δὲ τὸ σιγᾶν ὁμολογοῦντος ἔστι σου,
καὶ τὸ στενάζειν πολλά· μὴ κάμνῃς λέγων.
Αγ. Ἰδοὺ σιωπῶ. τὸ γὰρ ἀναίσχυντόν με δεῖ
ψευδῆ λέγοντα προσλαβεῖν τῇ συμφορᾷ.
Κλ. Ἄκουε δὴ νῦν. ἀνακαλύψω γὰρ λόγους,
κοὐκέτι παρῳδοῖς χρησόμεσθ' αἰνίγμασιν.

πρῶτον μὲν, ἵνα σοι πρῶτα τοῦτ' ὀνειδίσω,
ἔγημες ἄκουσάν με, κἄλαβες βίᾳ,
τὴν πρόσθεν ἄνδρα Τάνταλον κατακτανών·
βρέφος τε τοὐμὸν σῷ προσούρισας πάλῳ,
μαστῶν βιαίως τῶν ἐμῶν ἀποσπάσας.
καὶ τὼ Διός γε παῖδ', ἐμώ τε συγγόνω,
ἵπποισι μαρμαίροντ' ἐπεστρατευσάτην.
πατὴρ δὲ πρέσβις Τυνδαρεώς σ' ἐρρύσατο
ἱκέτην γενόμενον· τἀμὰ δ' ἔσχες αὖ λέχη.
οὗ σοι καταλλαχθεῖσα, περὶ σὲ καὶ δόμοις,
συμμαρτυρήσεις ὡς ἄμεμπτος ἦν γυνὴ,
εἴς τ' ἀφροδίτην σωφρονοῦσα, καὶ τὸ σὸν
μέλαθρον αὔξουσ'· ὥς τ' εἰσιόντα τε
χαίρειν, θύραζέ τ' ἐξιόντ' εὐδαιμονεῖν.
Σπάνιον δὲ θήρευμ' ἀνδρὶ τοιαύτην λαβεῖν "
δάμαρτα· φλαῦραν δ' οὐ σπάνις γυναῖκ' ἔχειν. "
τίκτω δ' ἐπὶ τρισὶ παρθένοισι παῖδά σοι
τόνδ'· ὧν μιᾶς σὺ τλημόνως μ' ἀποστερεῖς.
κἄντις σ' ἔρηται τίνος ἕκατι νιν κτενεῖς,
λέξον, τί φήσεις; ἢ μὲ χρὴ λέγειν τὰ σά;
Ἑλένην Μενέλαος ἵνα λάβῃ. καλόν γε νῷ
κακῆς γυναικὸς μισθὸν ἀποτίσαι τέκνα,
τ' ἀχθεινὰ τοῖσι φιλτάτοις ὠνούμεθα.
ἄγ', ἦν στρατεύσῃ καταλιπών μ' ἐν δώμασιν,

Primùm(ut tibi primo loco hoc exprobrem)
Duxisti inuitam me & rapuisti ui,
Priore marito Tantalo occiso:
Et infantem meum,tuæ uendicans sorti,
Ab uberibus uiolenter meis auulsum:
Et Iouis filii meique cognati,
Equis conspicui contra [te] militauerunt:
Sed pater senex Tyndareus te liberauit
Supplicem factum,& meum habuisti connubium.
Vbi tibi reconciliata sum,erga te & domum,
Ipse testis eris quòd inculpabilis fuerim uxor,
Inque uenereis temperans,& tuam
Domum augens,ut siue intrares,
Gauderes,siue foras exires,beatus esses.
RARA [hæc est] uenatio uiro ut talem consequatur
Vxorem:sed malam nõ [est] rarum uxorẽ habere.
Et peperi præter tres uirgines filium tibi
Hunc:ex quibus una tu miserabiliter me priuabis.
Et siquis te rogabit quã ob causam ipsã interficies,
96 Dic qdnã dicturꝰ es?an me oportet dicere tuo nõie?
Helenã Menelaꝰ ut accipiat,honestũ est scilicet nos
Malæ mulieris mercedẽ pſoluere liberos [nostros?]
Inuisissima charissimis redimemus.
Age si uis bellare,me relicta in ædibus,

Et ibi fueris diu absens,
Quo me domi animo futuram putas?
Quando sedes huius uidebo omnes uacuas,
Et uacuum gynæceum: in lacrymis
sola sedebò ista lugens semper.
Perdidit te filia qui te genuit pater.
Ipse interfecit, non alius, neque alia manu.
Talem mercedem relinquens familiæ,
Postea breui occasione opus erit tantùm
Qua ego & filiæ relictæ
Eo modo accipiamus quo te accipi conuenit?
Non per deos neque me cogas
Vt improba sim in te, neque ipse [tu] sis.
Age,
Mactabis filiam, ubi quas preces fundes?
Quid tibi precaberis boni in mactatione filiæ?
Num reditum malum qui domo turpiter abieris?
Sed me iustum [est] boni precari aliquid tibi?
NONNE stultos deos putemus 87
Si parricidis bene uelimus?
Reuersus uerò Argos, applicabis te ad liberos tuos?
At non fas tibi. quis uerò aspectu dignabitur
Ex liberis te, si ex ipsis consultò occideris aliquē?
Hæc uenerūtne iā à ratione suggesta: aut sceptris

κἀκεῖ γενήσῃ διὰ μακρᾶς ἀπουσίας,
τίν' ἐν δόμοις με καρδίαν ἕξειν δοκεῖς,
ὅταν θρόνοις τῆσδ' εἰσίδω πάντας κενοὺς,
κενοὺς δὲ παρθενῶνας· ἐπὶ δὲ δακρύοις
μόνη κάθημαι, τὴν δὲ θρηνῳδοῦσ' ἀεί.
ἀπώλεσέν σ' ὦ τέκνον ὁ φυτεύσας πατὴρ
αὐτὸς κτανὼν, οὐκ ἄλλος, οὐδ' ἄλλῃ χερί.
τοιόνδε μισθὸν καταλιπὼν πρὸς τοὺς δόμοις
ἐπεὶ βραχείας προφάσεως ἔδει μόνον,
ἐφ' ᾗ σ' ἐγὼ τὰ παῖδες αἱ λελειμμέναι,
δεξόμεθα δέξιν ἣν σε δέξασθαι χρεών.
μὴ δῆτα πρὸς θεῶν, μήτ' ἀναγκάσῃς ἐμὲ
κακὴν γενέσθαι περὶ σὲ, μήτ' αὐτὸς γενῇ.
εἶεν.
θύσεις δὲ τὴν παῖδ', ἔνθα τίνας εὐχὰς ἐρεῖς;
τί σοι κατεύξῃ τἀγαθὸν, σφάζων τέκνον,
νόστον πονηρὸν οἴκοθέν γ' αἰσχρῶς ἰών;
ἀλλ' ἐμὲ δίκαιον ἀγαθὸν εὔχεσθαι τί σοι;
οὔτ' ἄρ' ἀσυνέτοις τοὺς θεοὺς ἠγοίμεθ' ἄν,
εἰ τοῖσιν αὐθένταισιν εὖ φρονήσομεν.
ἥκων δ' ἐς Αργος προσπέσοις τέκνοισι σοῖς;
ἀλλ' οὐ θέμις σοι. τίς δὲ καὶ προσβλέψεται
παίδων σ', ἐὰν αὐτὴν προθέμενος κτάνῃς τινά;
ταῦτ' ἦλθον ἤδη διὰ λόγον· ἢ σκῆπτρά σοι

μόνον διαφέρειν, καὶ σφαπλατῖν σε δεῖ,
ὃν χρὴ δίκαιον λόγον ἐν Ἀργείοις λέγειν·
βέλεσθ' Ἀχαιοὶ πλεῖν Φρυγῶν ἐπὶ χθόνα;
κλῆρον πίθετε, παῖδ' ὅπου θανεῖν χρεών.
ἐν ἴσῳ χωλῶ τοῦτ', ἀλλὰ μυρίους ἑλέσθαι
σφάγιον παρέχειν Δαναΐδαισι παῖδα σήν·
ἢ Μενέλεων φεύξῃ μ' ἐξ Ἑρμιόνης κτανεῖν
ὕβρει τὸ σῷ δέμας τόδ'; ναῦν δ' ἐγὼ μόρῳ ἡ τόδ'
σώζουσα λέκτρων, παῖδός ὑστερήσομαι;
ἢ δ' ἐξαμαρτὼν, τὸν σφετεροφονεύσεται
Σπάρτη κομίζων, ἀλλ' ὑπουργὸς ἡμὶ σεταῖ.
τούτων ἄμειψαι μ', εἰ δὲ μὴ καλῶς λέγω
εἰ δ' οὖ λέλεκται νῶϊ, μὴ σὺ γ' ἐκπίῃς
τὸν σὸν τε κἀμὸν παῖδα, καὶ σώφρων ἔσῃ.

Χο. Πίθου· τὸ γὰρ τοι τέκνα σωτηρίζειν, καλόν,
Ἀγάμεμνον· ἐσθλὸς πᾶς τὰ δ' αἰτίου βροτῶν.

Ιφ. Εἰ μὴ τ' Ὀρφέως εἶχον ὡς πατὴρ λόγον
πείθειν ἐπάδουσ' ὥστε θ' ὁμοπετῆ νοτὶ πέτρας,
κηλεῖν τε τοῖς λόγοισι τοὺς ἐθελόντας,
οὐ ταῦθ' ἃ νῦν ἥλθον, ναῦν δὲ τὴν ἐμοῦ βοᾷ,
δάκρυα παρέξω· ταῦτα γὰρ δυνατόν θ' ἅμα.
ἱκετηρίαν δὲ γόνασιν ἐξάπτω σέθεν·
τὸ σῶμα τοὐμὸν, ὥστε ἔπιπτον ἥδε σοὶ
μὴ μ' ἐκπολέσῃς ἄωρον· ἡδὺ γὰρ τὸ φῶς

Solum excellere, & ducem esse te oportet,
Quem conueniebat iusta inter Argiuos dicere,
Vultis Græci nauigare Phrygum ad terram?
Sortem ducite cuius filiam mori oporteat
Aequũ.n.fuisset hoc, nec te unũ è cũctis [oportuit]
Victimã præbere Græcis filiã tuam:
Aut Menelaum matris causa Hermionẽ interficere
Cuius negotium erat. Nunc ego quæ tuum
Seruo connubiũ, filia spoliabor:
Sed quæ peccauit, reducem puellam
Sparta ducens, fortunata erit.
De his responde mihi, si quid non rectè dico:
Sin probè dictum à nobis est, ne occidas
Tuam & meam filiam, & modestus eris.
Cho. Obtempera. nam conseruare liberos honestum,
98 Agamemnon: nemo contra hæc dixerit mortalium.
Iph. Si Orphei haberem ô pater orationem
Persuadẽdi incantando ut sequerẽtur me lapides,
Et demulcendi dicendo quos uellem,
Eò deuenirem: tam uerò quæ [una] mea est sapiẽtia
Lacrymas dabo: hæc enim possimus.
[Tanquam] ramũ supplicatiũ gemb⁹ appẽso tuis
Corpus meum, quod peperit ista tibi.
Ne me interficias immaturã. IVcundũ enim lucẽ

Aspicere: at quæ sub terra sũt ne me uidere cogas.
Prima te appellaui patrem, & tu me filiam:
Prima etiam genibus tuis corpus admouens meũ,
Gratas uoluptates dedi,, & uicissim recepi.
Oratio tua erat ista, Téne ô filia,
Beati uiri in ædibus uidebo
Viuentem & florentem, ut dignum est me?
Mea autem hæc erat uicissim à tuo pendentis
Mento quod nunc apprehensum teneo manibus,
Quid? an ego te senem an excipiam
Mearum grato hospitio ædium pater,
Pro laboribus nutritias reddens tibi alimonias?
Hos ego sermones recordor: 99
Tu uerò oblitus es, & me occidere uis.
Non per Pelopem, & Atreum
patrem,
Et per matrem quæ prius enixa me,
Nunc secundos dolores partus hos accipit.
Quid rei mihi est cum Alexandri nuptijs
Et Helenæ? unde uenit ad necem meam, pater?
Respice me: aspectũ [mihi tuũ] largire & osculũ,
Vt saltem hoc, si mihi moriendum sit, habeã tui
Memoriale, si non meis obtemperaueris uerbis.
Frater, exiguus quidem tu auxiliator amicis

βλέπειν. τὰ δ' ὑπὸ γῆς, μή μ' ἰδεῖν ἀνάγκασης.
πρόσθεν σ' ἐκάλεσα πατέρα, σὺ δ' οὐ πατρί μοι.
πρόσθεν δ' ἐμοὶ ζώσας σῶμα δοῦσ' ἐμὸν,
φίλας ἀφείλου· ἔδωκα κἀπεδεξάμην.
λόγος δ' ὁ μὲν σὸς ὧδ' ἔσω, Ἀχαιὸς ὢν τέκνον,
ἀδαίμονος ἀνδρὸς ἐν δόμοισιν ὄψομαι
ζῶσάν τε καὶ θάλλουσαν ἀξίως ἐμοῦ;
ἐμὸς δ' ὅδ' ὧδ' ἀεὶ σὸν ἐξαρτωμένης
γέρων, ἃ νῦν αἰπλάζομαι χρεί·
πῇ δῆτ' ἐγώ σε πρόσβιον; ἆρ' εἰσδέξομαι
ἐμῇ φίλαιαν ἐκ δολαίας δόμων πάτερ,
πόνων θ' ἑλοῦσ' ἀποδιδοῖσα σοὶ δόμοις;
πύργων ἐγὼ μὲν σῶν λόγον μηχάνημ' ἔχω,
σὺ δ' ὅπλ' ἐλήσῃ, καί μ' ἀποκτενεῖν θέλεις.
μὴ πρὸς γε Πέλοπος, καὶ πρὸς Ἀτρέως
πατρός,
καὶ τῆσδε μητρός, ἣ σφιν ὠδίνουσ' ἐμέ,
νῦν δεύτερον ὠδῖνα τήνδε λαμβάνει.
τί μοι μέτεστι σῆς Ἀλεξάνδρου γάμων,
Ἑλένης τε; πόθεν ἦλθ' ἐπ' ὀλέθρῳ τῷμῷ πάτερ;
βλέψον πρὸς ἡμᾶς, ὄμμα δὸς φίλημά τε.
ἐν ὀλίγῳ τόδε κατθανεῖν σ' ἔχω σέθεν
μνημεῖον, εἰ μὴ τοῖς ἐμοῖς πιθοῖς λόγοις.
ἀδελφὲ μικρὸς μῶν συγ' ὀπάονες φίλοις,

ὅμως δὲ σὺ δάκρυσιν ἱκέτης γίνου πατρὸς,
τὴν σὴν ἀδελφὴν μὴ θανεῖν. Αἴσθημά τι "
κἂν νηπίοις γε τῶν κακῶν ἐγγίνεται. "
ἰδοὺ σιωπῶν λίσσεταί σ' ὅδ' ὦ πάτερ.
δὲ ἀΐδεσαί με, καὶ κατοίκτειρον βίον.
ναὶ, πρὸς γενείου σ' ἀντόμεσθα δύω φίλω,
ὁ μὲν, νεοσσός ἐστιν, ἡ δ', ηὐξημένη.
ἓν συντεμοῦσα, πάντα νικήσω λόγον.
τὸ φῶς τόδ' ἀνθρώποισιν ἥδιστον βλέπειν· "
τὰ νέρθε δ' οὐδείς μαίνεται δ' ὃς εὔχεται "
θανεῖν. κακῶς ζῆν κρεῖσσον, ἢ θανεῖν καλῶς. "
Χορ. Ὦ τλῆμον Ελένη, διὰ σὲ καὶ τοὺς σοὺς γάμους
ἀγὼν Ατρείδαις καὶ τέκνοις ἥκει μέγας.
Αγ. Ἐγὼ τά τ' οἰκτρὰ συνετός εἰμι καὶ τὰ μή,
φιλῶν ἐμαυτοῦ τέκνα. μαινοίμην γὰρ ἄν.
δεινῶς δ' ἔχει με ταῦτα τολμῆσαι γυναί,
δεινῶς δὲ, καὶ μή. τοῦτο γὰρ πρᾶξαί με δεῖ.
ὁρᾷ δ' ὅσον στράτευμα ναύφρακτον τόδε,
χαλκέων ὅπλων ἄνακτες Ελλήνων ὅσοι;
οἷς νόστος οὐκ ἔστ' Ἰλίου πύργοις ἔπι,
εἰ μή σε θύσω (μάντις ὡς Κάλχας λέγει)
οὐδ' ἔστι Τροίας ἐξελεῖν καινὸν βάθρον·
μέμηνε δ' ἀφροδίτη τις Ελλήνων στρατῷ
πλεῖν ὡς τάχιστα βαρβάρων ἐπὶ χθόνα,

Tamen cum lacrymis supplex fias patri
Ne tuam sororem occidat. SENSVS aliquis
Etiam in infantibus malorum inest.
Ecce tacens supplicat tibi hic, ô pater.
Sed reuerere me, & miserere uitæ [meæ.]
Næ per mentum te rogamus duo chari,
Alter infans [adhuc] est, altera adulta.
In unum constringens totâ oratione [hoc] obtinebo.
LVCEM hãc hominibus gratissimũ [est] intueri:
Ea uerò quæ infrà sunt, nemo cupit uidere: insanit
Mori. malè uiuere melius est quã mori bene, (q uult
Chor. O infausta Helena, propter te & tuas nuptias
Certamen inter Atridas & liberos accidit magnũ.
Aga. Ego et ubi sitopus miseratione intelligo, et ubi nõ:
Amãs meos liberos: insanirẽ enim si [id nõ scirẽ].
Acerbum mihi est ista audere uxor:
Graue etiã non [audere:] hoc. n. facere me oportet.
Videris quãtus exercitus nauibus instruct⁹ hic sit,
AEreis in armis reges Græcorum quot [sint?]
Quibus iter non est ad Ilij turres,
Nisi te maciauero (uates quẽ admodũ Calchas dicit)
Neque licet Troiæ capere nouam sedem.
Furit libido quædam Græcorum in exercitu
Nauigandi quam celerrimè barbarorũ in terrã,

Et uetàndi coniugum raptus Græcanicos,
Qui in Argo filias occident meas,
Et uos méque, oraculum si soluero deæ.
Non Menelaus me mancipauit, filia,
Neque in illius uoluntatem concessi:
Sed Græcia [me cogit] cui oportet seu uelim seu no-
Mactare te. hac necessitate inferiores sumus. (lim
Liberã enim oportet ipsam, quãtũ in te [est] filia,
Et me, fieri, neque à barbaris
Eos qui Græci sunt, coniugibus spoliari per uim.
Cly. O filia, ô peregrinæ,
Heu mihi propter mortem tuam miseræ.
Fugit te pater, Plutoni tradens.
Iph. Heu mihi mater mater: (idem enim 101
Carmen ad utrumque conuenit fortunam)
Non amplius mihi lumen,
Neque solis hic splendor.
Heu heu niuosos
Phrygum saltus,
Idæque montes, Priamus ubi olim
Infantem tenerum exposuit
A matre procul amouens
Ad fatum mortiferum,
Parin: qui Idæus Idæus

παῦσαί τε λέκτρων ἁρπαγὰς Ἑλληνικάς,
οἳ τὰς ἐν Ἄργει παρθένους κτείνουσί μου,
ἡμᾶς τε κἀμὲ, θέσφατον εἰ λύσω θεᾶς.
οὐ Μενέλεώς με καταδεδούλωται τέκνον,
οὐδ' ἐπὶ τὸ κείνου βουλόμενον ἐλήλυθα,
ἀλλ' Ἑλλὰς, ἣ δεῖ, κἂν θέλω, κἂν μὴ θέλω,
θῦσαί σε· τούτου δ' ἥσσονες καθέσταμεν.
ἐλευθέραν γὰρ δεῖ νιν ὅσον ἐν σοὶ τέκνον
κἀμοὶ, γενέσθαι, μηδὲ βαρβάροις ὕπο,
Ἑλληνας ὄντας, λέκτρα συλλᾶσθαι βίᾳ.
Κλυ. Ὦ τέκνον, ὦ ξέναι,
οἳ ἐγὼ θανάτου σου μελέα.
φεύγει σε πατὴρ ᾄδη παραδούς.
Ιφ. Οἳ ἐγὼ μῆτερ μῆτερ. ταυτὸ γὰρ
μέλος εἰς ἄμφω πέπτωκε τύχης,
κοὐκέτι μοι φῶς,
οὐδ' ἀελίου τόδε φέγγος.
ἰὼ, ἰὼ, νιφοβόλον
Φρυγῶν νάπος,
Ἰδας τ' ὄρεα, Πρίαμος ὅθι ποτὲ
βρέφος ἁπαλὸν ἔβαλε,
μητρὸς ἀπόπρο νοσφίσας,
ἐπὶ μόρῳ θανατόεντι,
Πάριν, ὃς Ἰδαῖος, Ἰδαῖος

ἐλέγετ' ἠλέγετ' ἐν Φρυγῶν πόλει,
μή ποτ' ὤφειλε τ' ἀμφὶ
βοισὶ βουκόλον τραφέντ'
Αλέξανδρον οἰκίσαι
ἀμφὶ τὸ λευκὸν ὕδωρ, ὅθι κρῆναι
νυμφᾶν κεῖνται,
λειμών τ' ἄνθεσι
θάλλων χλωροῖς,
καὶ ῥοδόεντ' ἄνθεα ὑακίν-
θινά τε θεαῖσι δρέπειν,
ἔνθά ποτε Παλλὰς ἔμολε καὶ
δολιόφρων Κύπρις,
Ηρα θ', Ερμᾶς θ' ὁ Διὸς ἄγγελος.
ἁ μὲν ἐπὶ πόθῳ τρυφῶσα Κύπρις,
ἁ δὲ δορὶ Παλλὰς,
Ηρα τε Διὸς ἄνακτος
ἀναῖσι βασιλίσι,
κρίσιν ἐπὶ ςυγνὰν
ἔριν τε τᾶς καλλονᾶς.
ἐμοὶ δὲ θάνατον, ὄνομα μὲν
φέροντα Δαναΐδαισιν ὦ κόραι.
Χορ. Πρόθυμά σ' ἔλαβεν Αρτεμις πρὸς Ιλιον.
Ιφ. Ο δὲ τεκών με τὰν τάλαιναν,
ὦ μῆτερ, ὦ μῆτερ,

Dicebatur dicebatur in Phrygum urbe.
Vtinam nunquam ille inter
Boues pastorem educatum
Alexandrum collocasset
Ad limpidas aquas, ubi fontes
Nympharum sunt,
Et pratum floribus
Florens uiridibus,
Et roseī flores, hyacin-
thinique deabus carpendi.
Quò quondam Pallas uenit &
Dolosa Venus
Et Iuno, & Mercurius Iouis nuntius:
Cupidine quidem delicians [& superbiens] Cypris,
Hastæ autem Pallas,
Iunóque Iouis regis
Thalamis regiis,
Iudicium ad odiosum
Et contentionem formæ,
Mihi autem mortem, & nomen [glorioſum]
Ferentem Danaidis, ô puellæ. 102
Cho. Præmactatam uictimam te accipit Diana ad Iliū.
Iph. At qui genuit me miseram,
O mater, ô mater,

Abit, prodens [me] desertam.
O misera ego acerbam
Acerbam uidens infaustam Helenam
Interficior, pereo
Cæde impia
Impij patris.
Vtinam non mihi nauium ærata rostra habentium
Puppes hæc Aulis excepisset
Hunc in portum [sed] ad Troiam
Vtinam palmulâ [remigium] secundâ [direxisset]
Neque aduersâ Euripo spirasset nauigationem,
Iuppiter demulcens auram alijs
Aliam hominibus uelis ut gaudeant,
Alijs difficultatem, alijs necessitatem:
Alijs ut soluant, alijs ut nauigent,
Alijs ut moreantur.
Annon miserum erat genus
Annon miserum hominum?
Opus uerò quid [erat]
Infelix fatum hominibus inuenire?
Cho. Heu heu magnas calamitates magnos dolores
Græcis adferens Tyndaris puellâ.
103 Ego equidẽ misereor te quæ calamitatem malorũ
Nacta es, in quam nunquam debuisti incidere.

οἴχεται προδοὺς ἔρημον.
ὦ δυστάλαιν' ἐγὼ πικρὰν
πικρὰν ἰδοῦσα δυσελέναν,
φονεύομαι, διόλλυμαι
σφαγαῖσιν ἀνοσιοισιν
ἀνοσίου πατρός.
μή μοι ναῶν χαλκεμβολάδων
πρύμνας ἅδ' Αὐλὶς δέξασθαι
τούσδ' εἰς ὅρμους, εἰς Τροίαν
ὤφελεν ἐλάταν πομπαίαν,
μήτ' ἀνταίαν Εὐρίπῳ πνεῦσαι πομπὰν,
Ζεὺς μειλίσσων αὔραν ἄλλοις
ἄλλαν θνατῶν λαίφεσι χαίρειν·
τοῖς δὲ λύπαν, τοῖσδ' ἀνάγκαν,
τοῖσδ' ἐξορμᾷν, τοῖς δὲ στέλλειν,
τοῖσι δὲ μέλλειν.
ἦ πολύμοχθον ἄρ' ἦν γένος,
ἦ πολύμοχθον ἀμερίων·
χρεὼν δέ τι
δύσποτμον ἀνδράσιν ἀνευρεῖν.
Χορ. Ἰώ, ἰώ, μεγάλα πάθεα, μεγάλα δ' ἄχεα
τοῖς Δαναΐδαις τιθεῖσα Τυνδαρὶς κόρα.
ἐγὼ μ' οἰκτείρω σε συμφορᾶς κακῶν
τυχοῦσαν οἵας μήποτ' ὤφελες τυχεῖν.

Ιφ. Ὦ τεκοῦσα μῆτερ, ἀνδρῶν ὄχλον εἰσορῶ πέλας.
Κλ. Τόν τ' τῆς θεᾶς παῖδ', ὦ τέκνον γ', ᾧ δεῦρ' ἐ-
Ιφ. Διαχαλᾶτέ μοι μέλαθρα - (λήλυθας.
- δμῶες, ὡς κρύψω δέμας.
Κλ. Τί δ' φεύγεις τέκνον; -
Ιφ. - Τὸν Αχιλλέα, τὸν ἰδεῖν αἰσχύνομαι.
Κλ. Ως τί δή; -
Ιφ. - Τὸ δυστυχές μοι τῶν γάμων αἰδῶ φέρει.
Κλ. Οὐκ ἐν ἀβρότητι κεῖσαι πρὸς τὰ νῦν πεπρα-
γμένα,
ἀλλὰ μίμν'. οὐ σεμνότητος ἔργον, ἢν δυνώμεθα.
Χο. Ω γύναι τάλαινα, Λήδας θύγατερ, -
Κλ. - Οὐ ψευδῆ θροεῖς.
Χο. Δείν' ἐν Αργείοις βοᾶται. -
Κλ. - Τίνα βοὴν; σήμαινέ μοι.
Χο. Αμφὶ σῆς παιδός. Κλ. Γονηρὸν εἶπας οἰωνὸν
Χο. Ως χρεὼν σφάξαι νιν. - λόγον.
Κλ. - Κοὐδεὶς τοῖσδ' ἐναντίον λέγει;
Χο. Εἰς θόρυβον ἐγώ τοι κἀυτὸς ἤλυθον. -
Κλ. - Ες τίν' ὦ ξένε;
Αχ. Σῶμα λευθῆναι πέτροισι. -
Κλ. - Μῶν κόρην σώζειν ἐμήν;
Αχ. Αὐτὸ τοῦτο. -
Κλ. - Τίς δ' ἂν ἔτλη σώματος τοῦ σοῦ θιγεῖν;
Αχ. πάντες Ελληνες. -

Iph. O q̃ peperiſti me, mater, uirorũ turbã aſpicio propẽ
Cly. Et deæ filiũ, ô gnata cui huc ueniſti [ut nuberes.]
Iph. Aperite mihi domum,
Famulæ, ut occultem corpus.
Cly. Quid fugis filia?
Iph. Achillem, quem uidere me pudet.
Cly. Quid ita?
Iph. Infelicitas mihi [mearũ] nuptiarũ pudorẽ adfert.
Cly. Non delicata es in hoc negotio.
Sed mane: nõ [eſt iã iſta] uerecũdia opꝰ, ſi poſſimꝰ.
Ach. O mulier miſera, Ledæ filia,
Cly. Non falſa loqueris.
Cho. Atrociter inter Argiuos clamatur.
Cly. Quis clamor? indica mihi.
Cho. Super tua filia. Cly. Mali dixiſti ominis uerbum.
Cho. Quòd oporteat mactari eam.
Cly. Et nemo iſtis contradicit?
Ach. In tumultũ [& periculum] ego etiam ipſe ueni.
Cly. In quod, ô hoſpes?
Cho. Ne corpus [meum] obrueretur lapidibus.
Cly. An filiam ſeruare meam [quòd uolebas?] 104
Ach. Hoc ipſum [negotij fuit.]
Cly. Quis auſus eſt corpus tuum attingere?
Ach. Omnes Græci.

Cly. Exercitus uerò Myrmidonum non tibi aderat?

Ach. Primus erat ille aduersarius.

Cly. Perijmus igitur filia.

Ach. Qui me nuptijs accusabãt inferiorẽ [& uictũ esse.]

Cly. Verùm quid respondisti?

Ach. Meam quæ futura esset coniunx, ne interficerẽt.

Cly. Iure enim.

Ach. Quam nuncupasset pater mihi.

Cly. Et Argis accersisset.

Ach. Sed uincebar clamore.

Cly. MVLTITVDO enim uehemens malum.

Ach. Attamen iuuabimus te.

Cly. An pugnabis cum multis unus?

Ach. Vidésne arma ferentes hos?

Cly. Fruere [confide] animo. (mactabitur?

Ach. At [sanè] fruemur. Cly. Filia num nõ amplius

Ach. Non me uolente. Cly. An uemet q prehẽdet puellã?

Ach. plurimi: ducet [eam] Vlysses

Cly. Num Sisyphi propago? 105

Ach. Ipse ille.

Cly. Priuatimne [id] faciens, an ab exercitu adornatus?

Ach. Ipse sumpsit [sibi] uolens.

Cly. Malam electionem, ut se pollũat cæde. (piens?

Ach. Sed ego arcebo eũ. Cly. An ducet [eã] nõ uolẽtẽ ra-

Κλ. Στρατὸς δὲ Μυρμιδόνων οὔ σοι παρῆν;
Αχ. Πρῶτος ἦν ἐκεῖνος ἐχθρός.-
Κλ. - Δι' ἄρ' ὀλώλαμεν τέκνον.
Αχ. Οἵ με τῶν γάμων ἀπεκάλουν ἥσσον'. -
Κλ. - Απεκρίνω δὲ τί;
Αχ. Τὴν ἐμὴν μέλλουσαν ἐνὴν μὴ κτανεῖν. -
Κλ. - Δίκαια τάρ.
Αχ. Ην ἐφήμισεν πατήρ μοι. -
Κλ. - Κἀργόθεν γ' ἐπέμψατο.
Αχ. Αλλ' ἐνικώμην κεκραγμοῦ. -
Κλ. Τὸ πολὺ γὰρ δεινὸν κακόν.
Αχ. Αλλ' ὅμως ἀρηξομέν σοι. -
Κλ. - Καὶ μάχῃ πολλοῖσιν εἷς;
Αχ. Εἰσορᾷς τεύχη φέροντας τούσδ'; -
Κλ. - Οναιο τῶν φρενῶν. (γήσεται.
Αχ. Αλλ' ὀνησόμεσθα. Κλ. Παῖς ἄρ' οὐκέτι σφα-
Αχ. Οὐκ ἐμοῦ γ' ἑκόντος. Κλ Ηξει δ' ὅστις ἅψε-
Αχ. Μυρίοι γ' ἄξει δ' Οδυσσεις. - (Ὁ κόρης;
Κλ. - Αρ' ὁ Σισύφου γόνος;
Αχ. Αὐτὸς οὗτος. -
Κλ. - Ιδίᾳ πράσσων, ἢ στρατοῦ ταχθεὶς ὕπο;
Αχ. Αἱρεθεὶς ἑκών. -
Κλ. - Ποιηραί γ' αἵρεσιν μιαιφονεῖν. (πάσας;
Αχ. Αλλ' ἐγὼ χήσω νιν. Κλ. Αξει δ' οὐχ ἑκοῦσ' ἀρ'

Αχ. Δηλαδὴ ξανθῆς ἐθείρης. –
Κλ. – Εμὲ δὲ δὴ χεὶ δραῦ ποτε; ζσφαγήσατον.
Αχ. Αντέχου θυγατρός. Κλ. Ως τῶδ' οἰκτίρεται οὕ
Αχ. Αλλὰ μὴν εἰς τοῦτό γ' ἥξει. Ιφιγ. Μῆτερ,
εἰσακούσατε
τῶν ἐμῶν λόγων. μάτην γὰρ σ' εἰσορῶ θυμουμένην
σῷ πόσει. τὰ δ' ἀδύνατ' ἡμῖν, καρτερεῖν τ' ἀράδιον.
τὸ μὲν δὴ ξένον δίκαιον αἰνέσαι τε θυμίας.
θύγατ' ἐς σὲ τῆδ' ὁρᾶν χρὴ, μὴ δι' ἐλπίδος σφαγῆς,
ἢ πλέον τε προσκτήσωμεν ἢ δέον. ὃς δ' ἁμφορᾶς τύχῃ.
οἷα σ' εἰσῆλθεν μ' ἄκουσον μῆτερ ἀντιμυθίου.
κατθανεῖν μὲν μοι δέδοκται· θοῦτο δ' αὐτὸ βούλομαι
ἀκλεῶς προσθεῖναι, παρῆσθά γ' ὀκνοῦσ' ὧν τὰ δυσωδίας.
δεύτερον δὴ σὲ φαμὶ μεθ' ἡμῶν μητρὸς καλῶς
ἐς ἐμ' Ελλάς ἡμερίσθαι πᾶσα νυνὶ προθέλπεται, λέγω.
κἀν ἐμοὶ πρόθυμός τ' ἀνὴρ –
– καὶ Φρυγῶν κατασκαφάς.
τὰς τ' μεμισθάσας γυναῖκας, ἵν' πρῶσι δάρεσι.
μηκέθ' ἑρπάζῃ ἐᾶν τὰς ὀλβίας ἐξ Ελλάδος,
τὴν Ελένης πάσαντας ὄλεθρον, –
– ὧπιν' ἥρπασεν Πάρις.
ζῶν τα παῖτα καὶ θανοῦσα σῴσομαι. καὶ μου κλέος
Ελλάδ' ὡς ἥλθ' ἔρωσα μακάριον γλυνοῦσεται.
Καὶ τόδ' δὲ πλέον γ' ἐμοὶ φιλοψυχεῖ χρεών. "

Ach. scilicet flaua coma.
Cly. At me quid oportet facere?
Ach. Retine filiam. Cly. An propter hoc nõ mactabitur?
Ach. Sed ad hoc [res] ueniet. Iph. Mater, audite
Mea uerba: frustra enim te uideo irasci
Tuo marito. QVAE impossibilia nobis [sunt],
sustinere non facile [est.]
Itaq; hospitẽ æquũ est laudare ob prõptũ animũ.
Sed et te id uidere oportet, ne accuseris ab exercitu,
Et ãpli⁹ faciam⁹ nihil: iste autẽ in calamitatẽ inci-
Quæ uerò mihi subierũt, audi mater, cogitanti (d
Mori mihi certum est, hoc autem ipsum uolo
Glorioſè facere relegans procul indignationẽ. 100
Huc age considera nobiscũ mater quàm rectè dicã
In me Græcia maxima tota nunc respicit,
Et in me tractio nauium [sita est,]
Et Phrygum euersio:
Atque posteras mulieres, siquid moliãtur barbari,
Non amplius ut rapiãt permittere felici exGræcia,
Helenæ postquam ulti sunt perniciem,
Quam rapuit Paris.
Hæc omnia morte [mea] liberabo, & mea gloriã,
Græciã quòd liberauerim, beata erit.
ET ENIM non ualde mihi amare uitam opus est.

Omnibus enim me Græcis in cõmune peperisti, non
At multi uiri clypeis sepți, (tibi soli.
Multi etiam remiges, pro patria iniuria affecta
Facere aliquid audebunt contra hostes,
Et pro Græcia mortem oppetere:
Meaautẽ anima sola licet sit. omnia impediet hæc.
Quod iustum contra hoc possemus opponere uerbũ?
Ac ad illud etiam ueniamus: Nõ oportet hũc pugnã
subire
Cũ omnib⁹ Græcis propter mulierẽ, neq; mori.
Vnus. n. uir dignior est q̃ mulieres innumeræ qui
intucatur lucem.
Si autẽ uoluit corpus meũ Diana accipere,
Obstabo ego mortalis quum sim, dea?
Sed impossibile est. do corpus meum Græciæ.
Mactate: deuastate Troiam. hæc enim monumẽta
mea
[Eũt] lõgo tẽpore, et liberi isti, & nuptiæ et gloria
mea.
Barbaris Græcos cõuenit imperare, at nõ barbaros
Mater Græcis. hoc [genus]. n. seruile: illi uerò liberi.
Cho. Quod ad te attinet ô tuuẽcula, generosẽ [res] ha-
Sed quod ad fortunã atq; deam, laborat. (ber:
Ach. Agamemnonis filia, beatum me aliquis deorum

πᾶσι γὰρ μ' Ἕλλησι κοινὸν ἔτεκες, οὐχὶ σοὶ μόνῃ. ‹‹
ἀγὰ μυρίοι μὲν ἄνδρες ἀσπίσιν πεφραγμένοι,
μυρίοι δ' ἐρέτμ' ἔχοντες παρίσους ἡδικημένης,
φρὰν τ' ἔλυσσόσουσιν ἐχθρούς τε,-

-χ' ὑπὲρ Ἑλλάδος θανεῖν.

ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ μί' ὅσα παύτα κωλύσα ταῦδε.
τί τὸ δίκαιον πᾶγ'; ἆρ' ἔχοιμεν ἀντιπεῖν ἔπος;
κἀπ' ἐκεῖν' ἴωμεν. ὦ δ' ἐμὴ τὸν δὲ δι' μαχᾶς μολοῦν
πᾶσιν Ἀργείοις ὠφελητὸς ὄνεκ', ὧδε καλὸν θανοῦν.
Εἷς γ' ἀνὴρ κρείσσων γυναικῶν μυρίων ὁραῖ φάος.‹‹
ἡ δ' ἐβουλήθη τὸ σῶμα τὸμὸν Ἄρτεμις λαβοῦν,
ἐμποδὼν γλωσσομ' ἐγὼ θνητὸς ὅσα τῇ θεῷ;
δὴ ἀμήχανον. δίδωμι σῶμα τοὐμὸν Ἑλλάδι.
θύετ'. ὀκπερθεῖτε Τροίαν· ταῦτα γὰρ μνημεῖα μοι
δόξ' ἐμή.

βαρβάρων δ' Ἑλλῆνας εἰκὸς ἄρχειν, ἀλλ' οὐ βαρβάροις,
μῆτερ, Ἑλλήνων. τὸ μὲν γὰρ, δοῦλον· οἱ δ', ἐλεύθεροι.

Χο. Τὸ μὲν σὸν ὦ νεᾶνι γλωσσαίω ἔχει.
τὸ τῆς τύχης δὲ καὶ τὸ τῆς θεοῦ νόσει.

Αχ. Ἀγαμέμνονος παῖ, μακάριόν με τῆς θεοῦ

ἔμελλε θήσειν, ἡ πύχιμ' ἐσῶν χάμφων.
ζηλῶ δ' ἐν τῷ ὠμῷ Ἑλλάδ', Ἑλλάδος δέ σε.
δοῦ γὰρ πόλ' εἶπας ἀξίως τε παιδός.
τὸ θεῖμα χεῖν γὰρ ἀπολιποῦσ' ὅσου κρατεῖ,
ἔξελογίσω τἀ χρησά, τάτ' αἰαγκαῖά γε.
μᾶλλον δ' λέκτρων σῶν πόθος μ' εἰσέρχεται,
εἰς πῶ φύσιν βλέψασα τἀγγυαίαν δέ σοι.
ὅσα δ' ἐγὼ τὰ βάλομαί σ' ἀνερωτῆν,
λαβεῖν τ' ἐς οἴκους ἀχθομαί τ' (ἴσω θέπις)
εἰ μή σε σώσω δαναΐδαισι δόλῳ μάχης
ζητῶν. ἄθρησον, Ὦ πάτερ πρὸς ὄμμα κἀμόν.
Ιφ. Λέγω τἀσί, κοὐδὲν ἀδέν' ἀλαθεμφῆ.
ἡ Τρωὰς εἰς παῖς δόλῳ τὸ σῶμ' ἄρχει μάχας
ἀνδρῶν πεθῆσα καὶ φόνους. σὺ δ' ὦ ξένε
μὴ θνῆσκε δι' ἐμέ, μηδ' ἀποκτίνης πρὸ ἐμοῦ.
ἓν ὃ σῶσαί μ' Ἑλλάδ', ὦ δυωδέκα θεοί.
Αχ. Ὦ λῆμ' ἄριστον, οὐκ ἔχω τοῖς τῶν ἔπη
λέξαι, ἐπεί σοι πρὸς δόκησιν γυναῖα γὰρ
φρονεῖς. τί γὰρ τὰ λῃδῆ οὐκ ἔπρεπε σὲ αὖ;
ὅμως δ' ἴσως γε κἀν μεταγνοίης τάδε.
ὡς ὃν αὖ εἰδῆς τἀπ' ἐμοῦ λελεγμένα,
ζητῶν τάδ' ὅπλα θήσεται βωμοῦ πέλας,
ὡς οὐκ ἐάσων σ', ἀλλὰ κωλύσων θανεῖν.
χρήσῃ δ' ἐμοῦ σὺ τοῖς ἐμοῖς λόγοις τάχα.

Facturus erat, si consequerer tuas nuptias.
Admiror hanc ob rẽ Græciã, & propter Græciã te:
Rectè enim hoc dixisti, & pro dignitate patriæ.
108 DEO enim repugnare omittens id quod te uincit,
Expendisti bona & necessaria.
Magus autem thalami tui desiderium me inuadit,
Indolem spectantem [tuam:] generosa enim es.
Vide autem: ego uolo tibi benefacere,
Et ducere in ædes: & doleo (sciat [hoc] Thetis)
Nisi te seruo cum Græcis pugnam
Iniens, considera: MORS magnum [est] malum.
Iph. Loquor ista nihil quenquam respiciens.
Tyndarea proles propter corporis formã autor est,
Inter uiros mouẽs & cædes: tu uerò ô hospes (bellã
Non moriaris propter me, neqs occidas quemquam.
Sine seruare me Græciam, si possimus.
Ach. O uolũtatẽ præclarã. non possum ad hæc amplius
Dicere: si quidem tibi ista uidentur. Generoso,
Animo es: cur enim uerum non dicat aliquis?
Sed tamen fortassis te pœniteat horum.
Vt igitur scias quæ à me [tibi] dicta sunt,
Vadens hæc arma ponam iuxta aram
Tanquam non sinens te, sed prohibens mori.
Veteris autem & tu meo consilio fortasse,

Quando prope tuum collum ensem uidebis.
Non sinam te demens tua mori, 109
Sed ueniens cum armis istis ad templum deæ,
Expectabo tuam illic præsentiam.

Iph. *Mater, quid tacitè lacrymis rigas pupulas?*

Cly. *Habeo misera causam cur doleam animo.*

Iph. *Cõpescas me, ne lãguefacias hac in re mihi obtẽpa.*

Cly. *Dicito, quia à nobis nõ iniuria afficieris filia.*

Iph. *Non igitur tuos cincinnos excidas crinium,*
Neque circa corpus nigras circunda uestes.

Cly. *Cur hoc dixisti, ô filia quum perdam te?*

Iph. *Non tu. Salua sum quod ad me attinet, clarior eris.*

Cly. *Quomodo dixisti, nõ lugere me tuã mortẽ oportet?*

Iph. *Minimè, quia mihi tumba non excitabitur.*

Cly. *Quid uerò, ipsa mors annõ sepultura existimatur?*

Iph. *Ara deæ Iouis filiæ mihi monumẽtũ erit.*

Cly. *Atqui ô filia tibi obsequar: dicis enim probè.*

Iph. *Qui, pe erga Græciam bene merita [ero.]*

Cly. *Sed quid sororibus nuntiabo tuis?*

Iph. *Ne circum illis nigras applices uestes.*

Cly. *Quodnam uerò dicã ex te gratũ uerbũ uirginib⁹?*

Iph. *Vt ualeant: Orestémque educato in uirũ hunc mihi.*

Cly. *Attrahe ipsum [in cõplexus] quẽ postremũ uides.*

Iph. *O charissime, tu uisti quantam potuisti amicos.* 110

ὅπαν πέλας σῆς φάσγανον δέρης ἴδῃς.
ὡμοῖν ἑάσω σ' ἀφροσύνῃ τῇ σῇ θανεῖν.
ἦλθον δὲ σοὶ μὲν ὅπλοις τοῖσδε πρὸς ναὸν θεᾶς,
κἀκβαλοῦσιν σὴν ἐκεῖ παρουσίαν.
Ιφ. Μῆτερ, τί σιγᾷ δακρύοις τέγγεις κόρας;
Κλ. Ἔχω πάλαιν᾽ ἀθφασιν ὥστ᾽ ἀλγεῖν φρένα.
Ιφ. Γαῦσαί μου, μὴ κάκιζε· τάδε σὴ ἐμοὶ πιθοῦ.
Κλ. Λέγ᾽, ὡς παρ᾽ ἡμῖν ὄδεν ἀδικήσῃ τέκνον.
Ιφ. Μήτ᾽ ἂν γένοιτ᾽ σὸν πλόκαμον ἐκτέμνῃς βίᾳ,
μήτ᾽ ἀμφὶ σῶμα μέλανας ἀμπίσχῃ πέπλους.
Κλ. Τί δῆτα τοῦδ᾽ ἕπαι ὦ τέκνον ἀπολέσασά σε;
Ιφ. Οὐ σύ γε σέσωσμαι· κατ᾽ ἐμὲ δ᾽ ἀκλεὴς ἔσῃ.
Κλ. Πῶς ἕπαι; ὃ πενθῶν με σὴν ψυχὴν χρεών;
Ιφ. Ἥκιστ᾽· ἐπεί μοι τύμβος ὁ χωθήσεται.
Κλ. Τί δαί, τὸ θνήσκειν ὁ πάφος νομίζεται;
Ιφ. Βωμὸς θεᾶς μοι μῆνμα τῆς Διὸς κόρης.
Κλ. Ἀλλ᾽ ὦ τέκνον σοὶ πείσομαι· λέγὰς γὰρ εὖ.
Ιφ. Ὡς ἀτυχοῦσά γ᾽ Ἑλλάδος τ᾽ ἀνεργέπῃ.
Κλ. Τί δαί; κασιγνήταισιν ἀγγελῶ πέλειν;
Ιφ. Μηδ᾽ ἀμφὶ κύταις μόχαις, κλαύμῃ πέπλοις.
Κλ. Εἶπω δ᾽ ὧδε σοῦ φίλον ἔπος τι παρθένοις;
Ιφ. Χαίρειν γ᾽. Ὀρέστην τ᾽ ἔκτοθεν αὐδᾶτόνδε μοι.
Κλ. Προσέλκυσαί γιν ὕστατον θεσμόν.
Ιφ. Ὦ φίλτατ᾽ ἐπικοίρησας ὅσον εἶχες φίλοις.

Κλ. Εσθ' ὅ,τι κατ' Ἄργος δρῶσά σοι χάριν φέρω;
Ιφ. Πατέρα τ' ἐμὸν μὴ σύγχεε, πόσιν τ' ἐσόν.
Κλ. Δεινοὺς ἀγῶνας δῆτα σὲ κεῖνον δεῖ δραμεῖν.
Ιφ. Ἀκροι μ' ὑπὲρ γῆς Ἑλλάδος διώλεσεν.
Κλ. Δόλῳ γ' ἀλωνὸς Ἀτρέως τ' ὀκ ἀξίως.
Ιφ. Τίς μ' ἔστιν ἄζυξ' ὥριν ἀσπάσασ' κόμας;
Κλ. Ἐγὼ μετά γε σοῦ.-
Ιφ.-Μὴ σύ γ'. ὀ καλῶς λέγεις.
Κλ. Γέπλων ἐχρῆν σῶν. Ιφ. Ἐμοὶ μᾶτερ πόθος.
μένε, ὡς ἐμοί τ' ᾖ τ' κάλλιον τόδε.
παῖδος δ' ὀπαδῶν τῶνδε πὶς με πεμπέτω
Ἀρτέμιδος εἰς λειμῶν', ὅπου σφαγήσομαι.
Κλ. Ὦ τέκνον οἴχῃ. Ιφ. Καὶ πάλιν γ' ὀ μὴ μόλω.
Κλ. Λιποῦσα μητέρα. Ιφ. Ὡς ὁρᾶς γ' ὀκ ἀξίως.
Κλ. Σχές, μή με θρόλιπης. Ιφ. Οὐκ ἐᾶ σ' ἄζειν (δάκρυ.
ὑμεῖς δ' ἐπευφημήσατ' ὦ νεάνιδες
παιᾶνα τῇ μὴ συμφορᾷ Διὸς κόρῃ
Ἀρτέμιν· ἴτω ὁ Δαναΐδαις ἄφημα,
καιᾷ δ' ὀναρχέσθω πις· ἀλθέσθω δ' πῦρ
θεοχύτοις καθαρσίοισι· δῆ πατὴρ ἐμὸς
ἐνδεξιώσθω βωμόν, ὡς σωτηρίαν
Ἕλλησι δώσουσ' ἔρχομαι νικηφόρον.
Ιφ. Ἀγέτε με ταὶ Ἰλιὰς
καὶ Φρυγῶν ἐλέπολιν.

Cly. Est ne quod Argis faciendo, tibi gratificer?
Iph. Patrem meum ne oderis maritúmque tuum.
Cly. Dura certamina propter te illum oportet subire.
Iph. Inuitus me pro terra Græcanica perdidit.
Cly. Sed dolo, non generosè, & Atreo indignè.
Iph. Quis me uadit ducturus antequã lacerentur comæ
Cly. Ego tecum [ibo.]
Iph. Nequaquam: tu non rectè dicis.
Cly. Vestibus adhærens tuis. Iph. Mihi mater obtẽpa.
Mane: quippe & mihi & tibi honestius hoc.
At patris famulorum horum aliquis me deducat
Dianæ in pratum, ubi mactabor.
Cly. O filia uadis. Iph. Et rursus non uenio.
Cly. Relicta matre. Iph. Vt uides non meritô.
Cly. Siste gradum, non me deseras. Iph. Non sino stillare (lacrymas:
Vos uerò accinite ô puellæ
Pæana meæ calamitati ad Iouis filiam
Dianam: ueniat autem Græcis bonum omen,
A canistro auspicetur aliquis, ardeátque ignis
Placentis lustralibus, & pater meus
Dextra teneat arma: quia salutem
Græcis datura uado uictricem.
Ducite me Ilij
Et Phrygum expugnatricem.

Coronas quibus circunder date, afferte: ut corona hæc coroneiur.
Et lauacris fontanis
Deducite ad templum
Ad aram Dianam,
Reginam Dianam,
Beatam.
Vt meo, si opus erit,
Sanguine & mactatione
Oracula deleam.

Cho. Veneranda ueneranda mater,
Vt lacrymas tibi [iam]
Dabimus nostras:
In sacris enim non licet.

Iph. O iuuenculæ
Concelebrate cantu Dianam
Chalcidis è regione quæ est,
Vbi trabes
Expectant bellicæ meo nomine
Huius Aulidis angusto in
Portu. Iò terra mater,
O Pelasgia,
Et Mycenæ meæ famulæ.

Cho. Vocas urbem Persei,

στέφεα περίβολα δίδοτε, φέρε-
τε πλόκαμος ὅδε καταστέφειν.
χερνίβων τε παγαῖσιν,
ἐλίσσετ' ἀμφιναὸν,
ἀμφὶ βωμὸν Αρτεμιν,
ταὶ αἴασσαν Αρτεμιν,
ταὶ μάκαιραν.
ὡς ἐμοῖσιν (εἰ χρεὼν)
αἵμασι θύμασί τε
θέσφατ' ἐξαλείψω,
Χο. Ω πότνια, πότνια μῆτερ,
ὡς δάκρυα γέ σοι
δώσομεν ἁμέτερα.
παρ' ἱεροῖς γὰρ οὐ πρέπει.
Ιφ. Ω νεανίδες
συνεπαείδετ' Αρτεμιν
Χαλκίδος αἰτίπορον,
ἵνα τε δόρατα
μέμονε δαΐα δι' ἐμὸν ὄνομα,
ταῖς δ' Αὐλίδος στενοπόροις
ὅρμοις. ἰὼ γᾶ μῆτερ
Ω Πελασγία,
Μυκῆναί τ' ἐμαὶ θεράπαιναι.
Χορ. Καλεῖς πόλισμα Περσέως,

κυκλωπίων πόνον χερῶν.
Ιφ. Εθρεψας Ελλάδι μέγα φάος.
θανοῦσα δ' οὐκ ἀναίνομαι.
Χορ. Κλέος γὰρ οὔ σε μὴ λίπῃ.
Ιφ. Ιὼ, ἰὼ, λαμπαδοῦχος ἁμέρα,
Διός τε φέγγος, ἕτερον,
ἕτερον αἰῶνα,
ἐς μοῖραν οἰκήσομεν.
χαῖρέ μοι φίλον φάος.
Χορ. Ιὼ, ἰὼ, ἴδεσθε τὰν Ιλίου
καὶ Φρυγῶν ἐλέπτολιν
στείχουσαν, ἐπὶ κάρα στέφη
βαλλομένα, χερνίβων τε παγαῖς,
βωμόν γε δαίμονος θεᾶς,
ῥανίσιν αἱματορρύτοις
θανοῦσαν, εὐφυῆ τε σώματος
δέρην σφαγεῖσαν· εὔδροσοι παγαὶ
πατρῴαι μένουσί σε χέρνιβές τε,
στρατός τ' Αχαιῶν, θέλων
Ιλίου πόλιν μολεῖν.
ἀλλὰ τὰν Διὸς κόραν
κλήσωμεν Αρτεμιν θεῶν ἄνασσαν,
ὡς ἐπ' εὐτυχεῖ πότμῳ.
ὦ πότνια θύμασι βροτησίοις

Cyclopicarum laborem manuum.
Iph. Educasti Græciæ magnum lumen:
Mori non renuo.
Cho. Gloria te nunquam deseret.
Iph. Iò iò, facem tenens dies,
Et Iouis lumen, aliud
Aliud æuum
Et fatum habitabimus.
Vale mihi charum lumen.
Chr. Iò iò, uidete Ilij
Et Phrygum expugnatricem
Euntem, cui supra caput serta
Coniecta sunt, cúmque lauacrorum fontibus
Ad aram numinis Deæ
Guttis sanguinæ stillantibus
Morituram, & generosam corporis
Ceruicem maclatant. roscidi fontes
Patris manent te & lauacra,
Et exercitus Græcorum uolens
Ilij ad urbem proficisci.
Sed Iouis filiam
Vocemus Dianam deorum reginam
Tanquam super felici euentu.
O ueneranda, quæ uictimis humanis

Gaudes, mitte in Phrygum
Terram Græcorum exercitum,
Et dolosas Troiæ sedes,
Agamemnonémq; cum hastis [et bellico apparatu]
[Ipsi] Græciæ inclytam coronam
Des circa caput tuum
Decus in perpetuum circumponere.

Nun. O Tyndarea proles Clytæmnestra, ædibus
Foras prodi ut audias mea uerba.

Cly. Vocem audiens huc tuam uenio
Consternata misera & perterrefacta metu.
Num mihi aliquâ aliam calamitatẽ uenis adferens
Ad præsentem? Nun. De tua filia 114
Mira & horrenda significare uolo.

Cly. Ne cunctẽris igitur, sed dicito quamprimum.

Nun. O chara domina omne audies manifestè:
Dicam ab initio, nisi aliquid præteriens meam
Memoriam, turbauerit linguam in sermone meam.
Postquam enim uenimus ad Iouis filiæ
Dianæ nemus & prata florifera
Vbi erat Græcorum cœtus exercitus
Tuam filiam ducentes, statim Græcorum turba
Congregabatur. ut uerò uidit Agamemnon rex
Ad eædem euntem in nemus puellam,

χρεῖσα, πέμψον εἰς Φρυγῶν
γαῖαν Ἑλλάνων στρατον,
ᾗ δολοεντα Γροίας ἕδη·
Αγαμέμνονά τε λόγχαις
Ἑλλάδι κλεινότατον στέφανον
δὸς ἀμφὶ κάρα τεὸν
κλέος ἀείμνηστον ἀμφιθεῖναι.
Αγ. Ω Τυνδαρεία παῖ Κλυταιμνήστρα, δόμων
ἔξω πέρασον, ὡς κλύσῃς ἐμῶν λόγων.
Κλ. Φθογγῆς κλύουσα δεῦρο σῆς ἀφικόμην,
ταρβοῦσα τλήμων, κἀκπεπληγμένη φόβῳ,
μή μοι τιν' ἄλλην ξυμφοραν ἥκεις φέρων
πρὸς τῇ παρούσῃ. Αγ. Σῆς μὲν οὖν παιδὸς πέρι
θαυμαστά σοι τὲ δεινὰ σημῆναι θέλω.
Κλ. Μὴ μέλλε τοίνυν, ἀλλὰ φράζ' ὅσον τάχος.
Αγ. Ἀλλ' ὦ φίλη δέσποινα πᾶν πεύσῃ σαφῶς.
λέξω δ' ἀπ' ἀρχῆς, ἤν τι μὴ σφαλεῖσά μου
γνώμη ταράξῃ γλῶσσαν ἐν λόγοις ἐμήν.
ἐπεὶ γὰρ ἱκόμεσθα τῆς Διὸς κόρης
Αρτέμιδος ἄλσος, λείμακάς τ' ἀνθηφόρους,
ἵν' ἦν Αχαιῶν σύλλογος, στρατεύματος,
σὴν παῖδ' ἄγοντες, εὐθὺς Αργείων ὄχλος
ἠθροίζετ'. ὡς δ' ἐσεῖδεν Αγαμέμνων ἄναξ
ἐπὶ σφαγὰς στείχουσαν εἰς ἄλσος κόρην,

αὖ ἐς ἑναίρε· κἄμπαλιν ῥέψας κάρᾳ,
δάκρυα προῒ ὄμμ', ὀμμᾶτ' πέπλον προθεὶς.
ἡ δὲ, σαθῆσα τῷ τικτούσῃ πλησίον,
ἔλεξε Κλαιδί', Ὦ πάτερ, πάρει μέ Ζι.
Τὸ μὸν δὴ σῶμα τῆς ἐμῆς ἔβαψε πάτρας,
ἐν τῆς ἁπάσης Ἑλλάδος χαλᾷς ὕφαρ,
δοῦσα δίδωμ' ἑκοῦσα, πρὸς βωμὸν θεᾶς
ἄγοντας, εἴπερ ἦσθ' ἑστῶτα τόδε.
ἐν δ' οὖπ' ἔμ' ἄπυχοῖτε, ἐκ νικηφόρα
δώρα τύχοιτε, πατρὶ δὰ τ' ἐξίκοισθε γλῶ.
πρὸς ταῦτα, μὴ ψαύσῃ τὶς Ἀργείων ἐμοῦ
σιγῇ· παρέξω δ' ἑρίως ἀκαρδίως.
Τοσοῦτ' ἔλεξε· πᾶς δ' ἐθαμβήσε κλύων
ἀψυχίαν τε κἀρετὴν τῆς παρθένου.
τὰς δ' ἐν μέσῳ Ταλθύβιος, ᾧ πόλ ἰῶ μέλον,
ἀφῆκεν αἰεῖπε κἀς σχολὴν ἕρασθαι.
Κήρυξ δ' ὁ μαίπης εἰς κανοῦν χερὸς λαπὼν
ἔθηκεν ὀξὺ χρὴ φάσγανον τομὰς
κολεοῦν ἔσωθεν, κρᾶτά τ' ἔσεψεν κόρης.
ὁ παῖς δ' ὁ Πηλέως ἐν κύκλῳ βωμὸν θεᾶς
λαβὼν κανοῦν ἔῤῥεξε χέρνιβας θ' ὁμοῦ,
ἔλεξε δ', Ὦ θρόκτον Ἄρτεμις, παῖ Διός,
τὸ λαμπρὸν εἰλίσσουσ' ἐν ἀμφίτῃ φάος,
δέξαι τὸ θῦμα τόδ'· ὄχε Ζι δωρούμεθα

Ingemuit: & retrò uertens caput,
Lacrymas emisit, oculis ueſtem prætendens.
Illa autem ſtans genitorem prope,
Dixit talia: O pater adſum apud te,
Meum autem corpus mea pro patria
Et tota Græcanica pro terra
Mactandum do uolens, ad aram deæ[ijs]
Qui me ducunt: ſiquidē diuinum reſponſū hoc eſt.
Et quod ad me attinet, ſitis fortunati, & victoriæ
Donum conſequamini, & patriā redeatis in terrā.
Ad hæc non attingat aliquis Græcorum me
Clām: præbebo enim ceruicem animoſe.
Tantum dixit. omnis autē obſtupuit qui audiebat
Et magnitudinem animi & uirtutem uirginis.
Stās autē in medio Talthybius cui hoc erat curæ,
Bonam ominationem indixit & ſilentiū exercitui.
Calchas igitur uates in calathum aureum
Poſuit acutum manu gladium quum extraxiſſet
E uagina, & caput coronauit puellæ.
At filius Pelei circum aram deæ
Accepto calatho & aqua ſimul, cucurrit,
Dixit autē: O ferarum interfectrix Diana, filia
Clarū rotans noctu lumen, {Iouis,
Recipe uictimam hanc quam tibi donamus

Et exercitus Græcorum, & Agamemnon rex simul,
Impollutum sanguinem pulchræ uirginis è ceruice:
Et da ut sit [nobis] traiectio nautum tuta.
Troiæque Pergama caperé nos hastis.
In terrā autē Atridæ, omnisq; exercitus stabat re-
Sacerdos uerò gladio accepto precatus est, (spiciens:
Et guttur considerauit ubi feriret:
Mihi autem dolor nō paruꝰ subibat animū,
Et stabā inspiciens terrā. miraculū autē erat subitō
Ictus sonitū enim unusquisq; sētiebat clarè: uidere.
Virginem autem non uidit quò terræ subierit.
Clamat sacerdos, omnisque acclamauit exercitus,
Insperatum inspicientes à deorum aliquo
116 spectrū: cui ne quidē quū uideretur, fides adhibeba
Cerua enim palpitans iacebat in terra (tur.
Visu maxima & eximia spectatu,
Cuius sanguine ara conspergebatur affatim dea.
Tunc Calchas (quantum putas?) gaudens inquit,
O huius Achæorum duces communis exercitus
Videtis hanc uictimam quam dea
Obiecit ad aram, ceruam montanam?
Hanc magis quàm puellam amat,
Ne contaminet aram generosa cæde.
Libenter uerò hoc accepit, & nauigationē secund

στρατός τ' Ἀχαιῶν, Ἀγαμέμνων αὖ αὖξῃ θ' ὁμοῦ.
ἄγαγετον ἅμα καλλίπαρθέν' ὀξέως·
καὶ δὸς χλιδᾶσθαι πλοῦτῳ νεῳδὶ ἀπήμονα,
Τροίας τε πέργαμ' ἐξελεῖν ἡμαῖς δορί.
ἐς γῆν δὲ τὴν Ἀτρεΐδαι, πᾶς στρατός τ' ἔσῃ βλέπων·
ἱερεῖς δ' φάσγανον λαβὼν ἐπεύξατο,
λαιμόν τ' ἐπεσκοπεῖθ' ἵνα πλήξειεν αὖ.
ἐμοὶ δέ τ' ἄλγος ὑμικρὸν εἰσῆλθε φρενί,
κἄσην νεηδυκώς. θεᾶσαι δ' ὦ πάτερ ὁρᾷς·
πλησῆς κτύπου δὲ παῖς πις ἤσθετ' αὖ σαφῶς,
πρὸ παρθένον δ' ὄκνος τις εἰσέδυ.
βοᾷ δ' ἱερεὺς, ἅπας δ' ἐπῄνεσε στρατὸς,
ἄελπτον εἰσδόντες ὀκ θεῶν πνοὰς
φάσμ', ὥστε μηδ' ὁρωμένῳ πίστις παρῆν.
ἔλαφος δὲ ἀσσάιρτος ἔκειτ' ὄπ' ὠθονὶ,
ἰδεῖν μεγίστη, θῆρ τε πρὸς θέαν,
ἧς αἵματι βωμὸς ἐρράνετ' ἀρδὼν τῆς θεοῦ.
κἀν τῷδε Κάλχας, πῶς δοκεῖς, χαίρων ἔφη,
Ὦ τῶν Ἀχαιῶν κοίρανοι κοινῆ στρατῦ,
ὁρᾶτε τὸνδε θυσίαν ὑῶ ἥδε
θεοῦ πεσοῦσαν, βωμίαν ἔλαφον ὀρειδρόμων;
ταύτην μάλιστα τῆς κόρης ἀσσάιζεται,
ὡς μὴ μανοὶ βωμὸν ἀγνὸν φόνῳ
ἡδέως τε τῶν ἐδέξατο, καὶ πλοῦν ἄγειν

δίδωσιν ἡμῖν, Ἰλίου τ' ἐπιδρομάς.
πρὸς ταῦτα πᾶς τις θάρσος αἶρε ναυβάτης,
χώρει τε πρὸς ναῦν· ὡς ἡμέρᾳ τῇδε δεῖ,
λιπόντας ἡμᾶς Αὐλίδος κοίλοις μυχοῖς,
Αἰγαῖον οἶδμα διαπεραν. ἐπεὶ δ' ἅπαν
κατηυθρακώθη θῦμ' ἐν Ἡφαίστου φλογί,
τὰ πρόσφορ' ηὔξαθ' ὡς τύχοι νόστου στρατός.
πέμπει δ' Ἀγαμέμνων μ' ὥς τέ σοι φράσαι τάδε,
λέγειν θ' ὁποίας ἐκ θεῶν μοίρας κυρεῖ,
καὶ δόξαν ἔσχεν ἄφθιτον κατ' Ἑλλάδα.
ἐγὼ παρὼν δὲ καὶ τὸ πρᾶγμ' ὁρῶν λέγω,
ἡ παῖς σαφῶς σοι πρὸς θεοῖς ἀφίπτατο.
λύπης δ' ἀφαίρει, καὶ πόσει πάρες χόλον.
Ἀπροσδόκητα δὲ βροτοῖσι τὰ τῶν θεῶν. "
σώζουσί θ' οὓς φιλοῦσιν. ἦμαρ γὰρ τόδε "
θανοῦσαν εἶδε καὶ βλέπουσαν παῖδα σήν. "
Χορ. Ὡς ἥδομαί τοι ταῦτ' ἀκούσασ' ἀγγέλου,
ζῶν δ' ἐν θεοῖσι σὸν μένειν φράζει τέκος.
Κλ. Ὦ παῖ, θεῶν τοῦ κλέμμα γέγονας;
πῶς σε προσείπω; πῶς δὲ φῶ,
πρᾶγμ' ὑθεῖσθαι τούσδε μάτην μύθους.
ὥς σου πένθοις λυγροῦ παυσαίμαν.
Χορ. Καὶ μὴν Ἀγαμέμνων ἄναξ στείχει,
τούσδ' αὐτοῖς ἔχων σοι φράσειν μύθους.

Dat nobis, & ad Ilium expeditionem.
Ad hæc unusquisq; fiduciã [animũq;] tolle nauim cõ
Vadéq; ad nauem. quia hoc die oportet (scẽsure,
Relictis nos Aulidis curuis recessibus
AEgæum mare traiicere. Postquam uerò tota
In carbones redacta est uictima in Vulcani flãma,
Prospera precatus est, ut consequeretur reditũ.
Mittit autem Agamemnon me ut ibi indicem hæc,
Et dicam quale ex diis fatum nactus sit,
Et ut gloriam habuit immortalem in Græcia.
Ego qui adfui & rem uidi, dico:
Filia palàm tibi ad deos auolauit, 117
Dolorem exime & in maritum remitte iram.
INEXPECTATA sunt hominib⁹ quæ à diis e-
Et seruant ij quos amant. dies enim hic (ueniunt.
Mortuam uidit & [lucem] intuentem filiam tuã.
Cho. Quàm delector ista audiens de nuntio?
Viuam inter deos tuam manere ait gnatam.
Cly. O filia cuius deorum furtum facta es?
Quomodo te appellem? aut quomodo dicam?
An ad consolationem fingi hos frustra sermones,
Vt tui luctum acerbum desinam?
Cho. Atqui & [ipse] Agamemnon rex accedit
Eadem tibi dicturus uerba.

Aga. Vxor, filiæ causa beati [forsan] simus.
Habet enim uerè inter deos consortium.
Oportet autẽ te accepto hoc uitulo recẽs nato
Ire domum: quia exercitus ad nauigationẽ spectat.
Et uale. Prolixiore tempore mea tecum colloquia
Ex Troia [quũ redibo] erunt: & sit tibi benè.
Cho. Cum gaudio Atrida in terram uenias Phrygiam,
Lætúsque redi
Pulcherrima mihi spolia Troia asportans.

Αϛ. Γυναι, θυγατρὸς ἕνεκ' ὄλβιοι γενοίμεθ' ἄν.
ἔχει γὰρ ὄντως ἐν θεοῖς ὁμιλίαν.
χρὴ δέ σε λαβοῦσαν τόνδε μόχον νεαγενῆ,
στείχειν πρὸς οἴκους, ὡς στρατὸς πρὸς πλοῦν ὁρᾷ.
καὶ χαῖρε. χρόνιά γε τἀμά σοι προσφθέγματα
Τροίη θεν ἔσται· καὶ γενοιτό σοι καλῶς.
Χορ. Χαίρων Ατρείδη γυῖ ἵκου Φρυγίαν,
χαίρων δ' ἐπάνηκε,
κάλλιστά μοι σκῦλ' ἀπὸ Τροίας ἑλών.

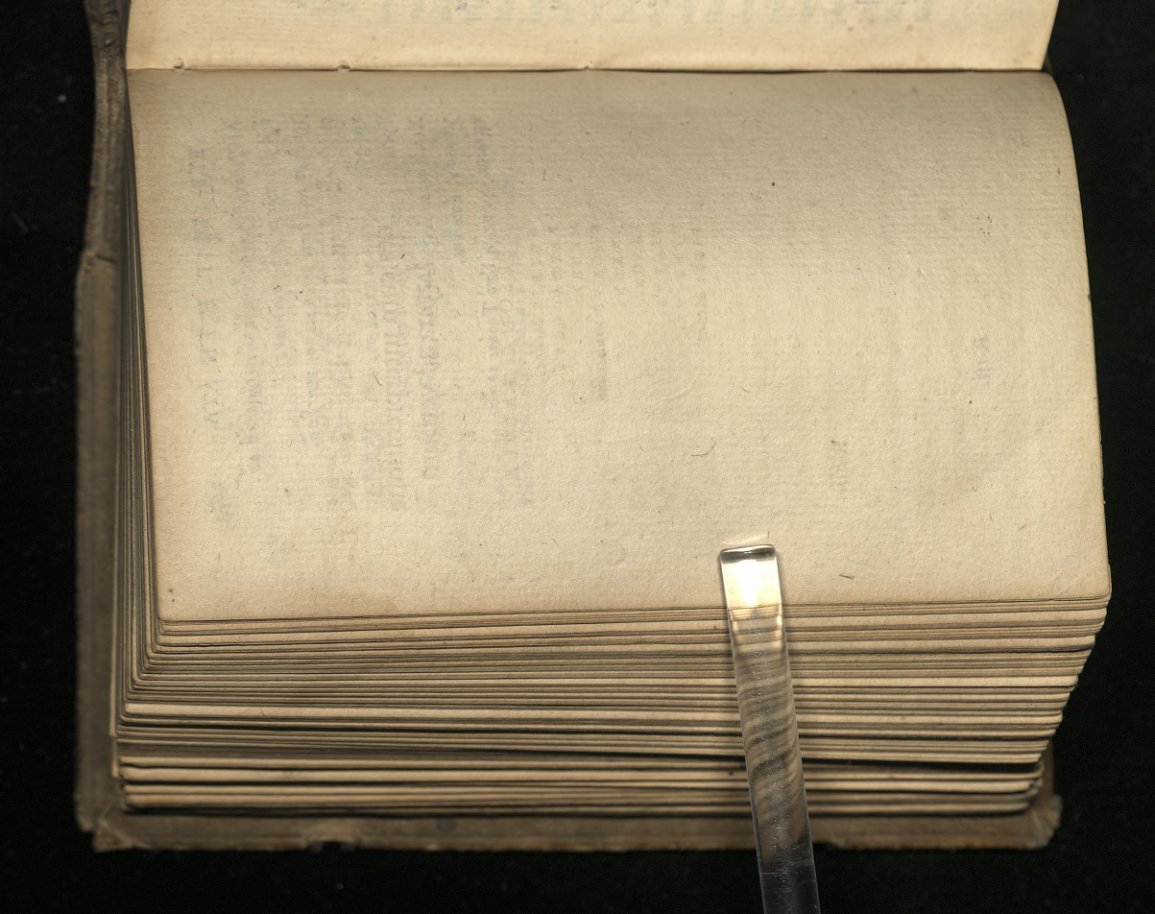

EVRIPIDIS ME-

dea, cum interpretatione Latina ad verbum.

PERSONÆ FABVLÆ.

NVTRIX *Medeæ.*
PAEDAGOGVS
MEDEA.
CHORVS *mulierum.*
CREON.
IASON.
AEGEVS.
NVNTIVS.
FILII *Medeæ*

Nutrix Medeæ.

VTinam debuisset Argûs nõ peruolasse nauis
Colchorum in terram cæruleas Symplegadas,
Neque in saltibus Pelii cecidisse unquam
secta pinus: neque remigasse manus
Virorum præstantissimorum, qui aureum uellus
Peliæ [allatum] iuerunt. Neque enim domina mea
Medea ad turres terræ nauigasset Iolciæ
Amore animum perculsa Iasonis:
Neque ut interficerent persuadẽs Peliadas puellas,
Patrem, inhabitaret hoc solum Corinthium
Cum uiro & liberis: placens quidem
[In hoc] receptu ciuium ad quorũ peruenit terrã,
Et ipsa in omnibus adiuuans Iasonem.
QVAE maxima est salus,
Quum uxor cum uiro non dissidet.
At nũc infesta omnia, & laborãt amicissima.
Nam prodens suos liberos dominámque meam,
Naptiis Iasonin regiis cubat,
Postquã duxit Creõtis filiã, q est dominus [huius]
Medea uerò infelix, contumelia affecta, (terræ.
Clamat iusurandum, uocat dexteram

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΜΗΔΕΙΑ.

Τροφὸς Μηδείας.

ΕΙΘ' ὤφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτᾶσθαι σκάφος
Κόλχων ἐς αἶαν, κυανέας συμπληγάδας,
μηδ' ἐν νάπαισι Γηλίου πεσεῖν ποτε
τμηθεῖσα πεύκη, μηδ' ἐρετμῶσαι χέρας
ἀνδρῶν ἀρίστων, οἳ τὸ πάγχρυσον δέρας
Γελίᾳ μετῆλθον· οὐ γὰρ ἂν δέσποιν' ἐμὴ
Μήδεια πύργους γῆς ἔπλευσ' Ἰωλκίας,
ἔρωτι θυμὸν ἐκπλαγεῖσ' Ἰάσονος·
οὐδ' ἂν κτανεῖν πείσασα Πελιάδας κόρας
πατέρα, κατῴκει τήνδε γῆν Κορινθίαν
ξὺν ἀνδρὶ καὶ τέκνοισιν· ἀνδάνουσα μὲν
φυγῇ πολιτῶν ὧν ἀφίκετο χθόνα,
αὐτή τε πάντα συμφέρουσ' Ἰάσονι.
Ἥπερ μεγίστη γίγνεται σωτηρία,
ὅταν γυνὴ πρὸς ἄνδρα μὴ διχοστατῇ.
νῦν δ' ἐχθρὰ πάντα, καὶ νοσεῖ τὰ φίλτατα.
προδοὺς γὰρ αὐτοῦ τέκνα, δεσπότιν τ' ἐμὴν,
γάμοις Ἰάσων βασιλικοῖς ἐνάζεται,
γήμας Κρέοντος παῖδ', ὃς αἰσυμνᾷ χθονός.
Μήδεια δ' ἡ δύστηνος ἠτιμασμένη,
βοᾷ μὲν ὅρκους, ἀνακαλεῖ δὲ δεξιὰς

πίστιν μεγίστην, καὶ θεοὺς μαρτύρεται,
οἵας ἀμοιβῆς ἐξ Ἰάσονος κυρεῖ.
κεῖται δ' ἄσιτος, σῶμ' ὑφεῖσ' ἀγχηδόσι,
τὸν πάντα συντήκουσα δακρύοις χρόνον,
ἐπεὶ πρὸς ἀνδρὸς ἤσθετ' ἠδικημένη,
οὔτ' ὄμμ' ἐπαίρουσ', οὔτ' ἀπαλλάσσουσα γῆς
πρόσωπον· ὡς δὲ πέτρος ἢ θαλάσσιος
κλύδων, ἀκούει νουθετουμένη φίλων·
ἢν μή ποτε στρέψασα πάλλευκον δέρην,
αὐτὴ πρὸς αὑτὴν πατέρ' ἀποιμώξῃ φίλον,
καὶ γαῖαν, οἴκους θ' οὓς προδοῦσ' ἀφίκετο
μετ' ἀνδρὸς ὅς σφε νῦν ἀτιμάσας ἔχει.
ἔγνωκε δ' ἡ τάλαινα συμφορᾶς ὕπο,
ὅτι πατρῴας μὴ 'πολείπεσθαι χθονός.
στυγεῖ δὲ παῖδας, οὐδ' ὁρῶσ' εὐφραίνεται.
δέδοικα δ' αὐτὴν μή τι βουλεύσῃ νέον.
βαρεῖα γὰρ φρὴν, οὐδ' ἀνέξεται κακῶς
πάσχουσ'. ἐγῷδα τήνδε, δεμαίνω δέ νιν
μὴ θηκτὸν ὤσῃ φάσγανον δι' ἥπατος,
σιγῇ δόμοις εἰσβᾶσ', ἵν' ἔστρωται λέχος·
ἢ καὶ τύραννον τόν τε γήμαντα κτάνῃ,
κἄπειτα μείζω συμφορὰν λάβῃ τινά.
Δεινὴ γάρ· οὔτοι ῥᾳδίως γε συμβαλὼν
ἔχθραν τις αὐτῇ, καλλίνικον οἴσεται.

Fidem maximam, & deos testatur,
Qualem gratiam ex Iasone consequatur.
Iacet sine cibo, corpus submittens doloribus,
Per omne contabefaciens [se] lacrymis tẽpus,
Postquã à uiro animaduertit se iniuria affectã,
Neque oculos attollens, neque auertens à terra
Faciem: sed ut saxum aut marinus
Fluctus audit monitus amicorum:
Nisi quando uertens candidam ceruicem,
Ipsa apud sese patrem deplorat charum,
Et terram atque ædes quibus proditis uenit [huc]
Cum marito, qui eã nunc cõtumelia affectã habet.
AGNOVITQVE misera ex ipsa calamitate,
Quale [bonum sit] patriam non deserere terram.
Odit uerò etiã liberos, neq; aspectu [eorũ] lætatur.
Metuo ipsam nequid moliatur noui, malè
GRAuis enim [morosúsque] animo, nec sustinebit
Quum tractatur: ego noui eam, metuóque ipsam
Ne acutum adigat gladium per pectur,
Clàm domum ingressa ubi stratus est lectus
Aut regem & cui nupta fuit occidat,
Et deinceps maiorẽ calamitatem accipiat aliquã.
Vehemens enim [est] non facilè susceptens:
Inimicitiã aliqs aduersus ipsam, victoriã auferet.

Sed hi pueri à cursu cessantes
Accedunt de matris nihil cogitantes
Malis. IVVENILIS *enim animꝰ nõ dolere solet.*

Pæd. *Antiquum domus manciputum dominæ meæ,*
Quid ad portas hanc degens solitudinem
Stas, ipsa deplorans tibiipsi mala?
Quomodo à te sola Medea relinqui uult?

Nut. *Liberorum comes, ô senex, Iasonis,*
PROBIS *ministris calamitati sunt dominorum*
Res malè cadentes, & animos afficiunt.
Ego enim eò perueni doloris,
Vt cupido mihi subierit, terræque & cælo
Dicere accedenti huc, Medeæ infortunia.

Pæd. *Nondum ergo misera cessat à luctu?*

Nut. *Laudo te: inchoatum malũ necdum in medio est.*

Pæd. *O stulta (si licet de dominis dicere hoc)*
Vt nihil nouit de recentioribus malis.

Nut. *Quid est, ô senex? ne graueris dicere.*

Pæd. *Nihil: pœnitet etiam antè dictorum.*

Nut. *Ne per mentum celes conseruam tuam.*
Silentium enim, si opus fuerit, de hisce dabo.

Pæd. *Audiui quendã dicẽtẽ (quum non uiderer audire)*
Tesserarum ad ludos accedens, ubi natu grandes
Sedent, ad sacram Pirenes aquam,

ἀλλ' οἵδε παῖδες ἐκ τρόχων πεπαυμένοι
στείχοισι, μητρὸς οὐδὲν ἐννοούμενοι
κακῶν. Νέα γὰρ φροντὶς οὐκ ἀλγεῖν φιλεῖ. «
Γαι. Γαλαιὸν οἴκων κτῆμα δεσποίνης ἐμῆς,
τί πρὸς πύλαισι τήνδ' ἄγουσ' ἐρημίαν,
ἕστηκας αὐτὴ θρεομένη σαυτῇ κακά;
πῶς σου μόνη Μήδεια λείπεσθαι θέλει;
Τρ. Τέκνων ὁπαδὲ πρέσβυ τῆς Ἰάσονος,
Χρηστοῖσι δούλοις ξυμφορὰ τὰ δεσποτῶν «
κακῶς πιτνοῦντα, καὶ φρενῶν ἀνθάπτεται. «
ἐγὼ γὰρ εἰς τοῦτ' ἐκβέβηκ' ἀλγηδόνος,
ὥστ' ἵμερός μ' ὑπῆλθε γῇ τε κοὐρανῷ
λέξαι μολούσῃ δεῦρο Μηδείας τύχας.
Παι. Οὔπω γὰρ ἡ τάλαινα παύεται γόων;
Τρ. Ζηλῶ σ'. ἐν ἀρχῇ πῆμα, κοὐδέπω μεσοῖ.
Γαι. Ὦ μῶρος, (εἰ χρὴ δεσπόταις εἰπεῖν τόδε)
ὡς οὐδὲν οἶδε τῶν νεωτέρων κακῶν.
Τρ. Τί δ' ἔστιν ὦ γεραιέ; μὴ φθόνει φράσαι.
Γαι. Οὐδέν. μετέγνων καὶ τὰ πρόσθ' εἰρημένα.
Τρ. Μὴ πρὸς γενείου κρύπτε συνδούλου σέθεν.
σιγὴν γὰρ, εἰ χρὴ, τῶνδε θήσομαι πέρι.
Παι. Ἠκουσά του λέγοντος, (οὐ δοκῶν κλύειν)
πεσσοῖς προσελθὼν, ἔνθα δὴ παλαίτατοι
θάσσουσι, σεμνὸν ἀμφὶ Γειρήνης ὕδωρ.

ὡς τούσδε παῖδας γῆς ἐλᾶν Κορινθίας
σοὶ μητρὶ μέλλῃ τῇσδε κοίρανος χθονὸς
Κρέων. ὁ μῦθος, μῶθος εἰ σαφὴς ὅδε,
ἐκ οἶδα, βυλοίμαν σ' ἂν' ἐκ εἶδ) τόδε.
Τρ. Καὶ ταῦτ' Ἰάσονα παῖδας ἐξανέξεται
πάσχοντας, εἰ καὶ μητρὶ διαφοραὶ ἔχει;
Παι. Παλαιὰ καινῶν λείπεται κηδευμάτων, cc
κοὐκ ἐς σ' ἐκεῖνος τοῖσδε δώμασιν φίλος.
Τρ. Ἀπωλόμεσθ' ἄρ', εἰ κακὸν θεσπίσομεν
νέον παλαιῶν, πρὶν τόδ' ἐξιωτὴκέναι.
Παι. Ἀπὸρ σύ γ' (ἐκ γὰρ καιρὸς εἰδέναι τάδε
δέσποιναν) ἡσύχαζε, καὶ σίγα λόγους.
Τρ. Ὦ τέκν', ἀκούεθ' οἷος εἰς ὑμᾶς πατὴρ
ὅλοιτο μὴν μή· δεσπότης γὰρ ἔς' ἐμός·
ἀπὸρ κακὸς γ' ὢν εἰς φίλους ἐβίσπετον.
Παι. Τίς σ' οἶδ' ἀγνοεῖ ταῦθ' ἁρπηνώσεις τόδε,
Ὡς πᾶς τις αὑτῷ τῶν πέλας μᾶλλον φιλεῖ cc
οἱ μὲν, δικαίως, οἱ δὲ, καὶ κερδοῦς χάριν· cc
εἰ τοὺς δὲ γ' ὄντως ἔφυσεν ὁ σέργᾳ πατήρ; cc
Τρ. Ἰτ' (οὔ σε δ' ἔξω) δωμάτων εἴσω τέκνα.
σὺ θ' ὡς μάλιστα τοὺς σὸ ἐρημώσας ἔχε,
καὶ μὴ πέλαζε μητρὶ δυσθυμουμένῃ.
ἤδη γὰρ εἶδον ὄμμα καὶ τρόπον μόλις
τοῖσδ' ὡς πράσσειν σὺν δὲ παύσεται

Quòd hos liberos è terra eiicere Corinthia
Cum matre paret huius dominus terræ
Creon. at sermo an uerus [sit] hic,
Haud scio: uellem equidem non esse hoc.
Nut. Et hæc Iason liberos sufferet
Perpeti, etiamsi cum matre dissidium habet?
Pæd. Veteres à nouis [lõgè à tergo] relinquuntur affi-
Nec est ille his ædibus amicus. (nitatibus:
Nut. Perimus igitur si malum addamus
Nouum ueteri, priusquam hoc exhaustum sit.
Pæd. At tu (non enim commodum scire hæc
Dominam) quiesce & retice [hos] sermones.
Nut. O liberi audite qualis in uos [sit] pater.
Non [precor ut] pereat: dominus enim est meus:
Pæd. Sed tamen improbus esse in amicos deprehenditur.
Quis non hominum iam nouisti hoc,
Quòd unusquisq; sese ipsum quàm proximũ magis a-
Alij iustè, alij etiam commodi gratia: (mat
Si hos etiam cõnubii [noui] causa nõ diligit pater?
Nut. Ite (bene enim erit) ædes intra liberi:
Túque imprimis hos in solitudine contine,
Neque adducas ad matrem mœstam.
Iam enim uidi ultu eam taurino (sistet
Aduersus hos tanquam aliquid molientẽ: neque de-

Ab ira, bene scio, priusquam fulmine feriat aliquê.
Inimicis utinam, non amicis faciat aliquid.
Med. Infelix ego miseráque ob labores,
Heu mihi, mihi quo modo peream?
Nut. Hoc illud [est] chari liberi, mater
Mouet cor, mouet bilem.
Festinate celeriter intra ædes,
Neque appropinquetis in conspectum,
Neque accedatis. sed cauete agreste ingenium & horribilem naturam
Animi contumacis.
Ite iam, procedite quamcelerrimè intrò:
Certum [est] ex [hoc] initio eleuatam
Nubem luctus quod celeriter excitabit
Maiori animo: quid tandem faciet
Magnus & implacabilis
Animus, punctus malis?
Med. Heu heu, patior misera, patior quæ magno 136
Digna sunt luctu. ô maledicti
Pueri, pereatis, inuisæ matris,
Cum patre: & tota domus corruat.
Nut. Heu mihi mihi: heu mihi miseræ.
Quid tibi pueri cum patris errato
Participant? cur hos odisti? ah mihi

χόλου, σάφ' οἶδα, πρὶν κατασκῆψαί τινα.
ἐχθροὺς γε μέντοι, μὴ φίλους δράσειέ τι.
Μη. Δύστανος ἐγὼ μηρέα τε πόνων.
ἰώ μοι μοι, πῶς ἂν ὀλοίμαν;
Τρ. Τόδ' ἐκεῖνο φίλοι παῖδες, μάτηρ
κινεῖ κραδίαν, κινεῖ δὲ χόλον.
σπεύσατε θᾶσσον δώματος εἴσω,
καὶ μὴ πελάσητ' ὄμματος ἐγγὺς,
μηδὲ προσέλθητ', ἀλλὰ φυλάσσοι-
σθ' ἄγριον ἦθος στυγεραί τε φύσιν
φρενὸς αὐθάδους.
ἴτε νῦν, χωρεῖθ' ὡς τάχος εἴσω.
δῆλον δ' ἐξ ἀρχῆς ἐξαρόμενον
νέφος οἰμωγῆς, ὡς τάχ' ἀνάψει
μείζονι θυμῷ· τί ποτ' ἐργάσεται
μεγαλόσπλαγχνος δυσκατάπαυστος
ψυχὴ, δηχθεῖσα κακοῖσιν.
Μη. Αἶ, αἶ, ἔπαθον πλάμων, ἔπαθον μεγάλων
ἄξι' ὀδυρμῶν. ὦ κατάρατοι
παῖδες ὄλοισθε στυγερᾶς μάτρος
σὺν πατρὶ, καὶ πᾶς δόμος ἔρροι.
Τρ. Ἰώ μοι μοι, ἰὼ πλῆμον.
τί δέ σοι παῖδες πάτρος ἀμπλακίας
μετέχουσι; τί τούσδ' ἔχθεις; οἴ μοι

τέκνα, μήτι πάθηθ' ὡς ὑπερδηγῶ.
Δεινὰ τυράννων λήματα, καί πως
Ολίγ' ἀρχόμενοι, πολλὰ κρατοῦντες,
Χδηεπῶς ὀργὰς μεταβάλλοισι.
τὸ γὰρ εἰθίσθαι ζῆν ἐπ' ἴσοισι,
κρεῖσσον ἔμοιγ' οὖν, εἰ μὴ μεγάλως
ὀχυρῶς τ' εἴη καταγηράσκειν.
τῶν γὰρ μετρίων, πρῶτα μὲν εἰπεῖν,
τοὔνομα νικᾷ, χρῆσθαί τε μακρῷ
λῷστα βροτοῖσι. τὰ δ' ὑπερβάλλον-
τ' οὐδένα καιρὸν δύναται θνατοῖς·
μείζοις δ' ἄτας ὅταν ὀργισθῇ
δαίμων, οἴκοις ἀπέδωκεν.

Χορ. Εκλυον φωνὰν, ἔκλυον ἢ βοὰν
τᾶς δυστάνου Κολχίδος.
οὐδέ πω ἤπιος. ἀλλ' ὦ γεραιὰ
λέξον. ἐπ' ἀμφιπύλου γὰρ ἔσω
μελάθρου βοὰν ἔκλυον.
οὐδὲ συνήδομαι γύναι
δήγεσι δώματος,
ἐπεὶ μὴ φίλα κέκραται.

Τρ. Οὐκ εἰσὶ δόμοι φροῦδα τάδ' ἤδη.
ὁ μὲν γὰρ ἔχει δῶμα τυράννων,
ἡ δ' ἐν θαλάμοις τάκει βιοτὰν

Liberi, nequid uobis accidat quâ ſupramodũ ãgor?
VEHEMENTES [ſunt] regum impetus, &
Ex paruo inchoantes, multum inualeſcentes,
Difficulter iras mutant.
NAM aſſuefactum eſſe ad uiuendum moderatè,
Melius mihi [uidetur,] ſi non magnificè
Tutóque ſit conſeneſcere.
Nam mediocritatis ([ut hoc] primùm dicam)
Nomen uincit, & uti [eo] longè,
Optimum [eſt] hominibus. Sed immodera-
ta nullo tempore ualent hominibus:
Sed maiores calamitates, quando iraſcatur 137
Deus, familiæ afferunt.
Cho. Audiui uocem, audiui clamorem
Infelicis Colchidis:
Nec dum placida [eſt]. Sed ô uetula
Dicito: nam biforem intra
Domum clamorem audiui.
Neque delector, ô mulier,
Luctibus domus:
Quia non grata [ea quæ] fiunt.
Nut. Non ſunt ædes: euanuerunt hæc iam.
Ille enim, tenet domum principum:
Hæc uerò, in thalamis tabefacit uitam,

Domina, amicorum nullius quicquam
Refocillata animo uerbis.
Med. Heu, heu [utinam] per meum caput flãma cælestis
Eat. quid mihi uiuere amplius lucri [est?]
Heu heu, morte peream,
Vita odiosa relicta.
Chor. Audiuisti ô Iupiter & terra & lumen
Vocem qualem infelix concinat nupta?
Quis tibi tandem insatiabilis
Thori amor ô stulta
Accelerabit mortis exitum?
Ne hoc precare.
Quòd si tuus maritus
Nouum lectum colit,
Ei hoc non imputes:
Iupiter tibi hæc uindicabit:
Ne nimis tabescas
Plorans tuum maritum.
Med. O magna Themis & reuerenda Diana,
Videtis quæ patior, quæ magno iuramento
Obligaui execrandum
Maritum? quem ego, & sponsam, uidem
am in ipsis ædibus discerptos, 138
Qui me prius audent iniuria afficere.

δέσποινα, φίλων οὐδενὸς οὐδὲν
πρᾶθαλπομένα φρένα μύθοις.
Μη. Αἶ, αἶ δτά μου κεφαλᾶς φλὸξ οὐρανία
βαίη. τί δέ μοι ζῆν ἔτι κέρδος;
φεῦ, φεῦ, θανάτῳ καταλυσαίμαν,
βιοτὰν στυγερὰν προλιποῦσα.
Χορ. Αἴες, ὦ Ζεῦ καὶ γᾶ καὶ φῶς,
ἰαχὰν οἵαν ἁ δύστανος μέλπει νύμφας
τίς σοι ποτὲ τᾶς ἀπλήστου
κοίτας ἔρως ὦ ματαία
σπεύσει θανάτου τελευταί;
μηδὲν τόδε λίσσου.
εἰ δὲ σὸς πόσις
καινὰ λέχη σεβίζει,
κείνῳ τόδε μὴ χαράσσου.
Ζεὺς σοι τάδε συνδικάσει·
μὴ λίαν τάκου
ὀδυρομένα σὸν εὐνέταν.
Μη. Ὦ μεγάλα Θέμι, καὶ πότνι' Ἀρτέμι,
λεύσσεθ' ἃ πάσχω, μεγάλοις ὅρκοις
ἐνδησαμένα τὸν κατάρατον
πόσιν; ὅν ποτ' ἐγὼ νύμφαν τ' ἐσίδοι-
μ' αὐτοῖς μελάθροις δτακναιομένους,
εἴ γέ με πρόσθεν τολμῶσ' ἀδικεῖν.

ὦ πάτερ, ὦ πόλις, ὦν ἀπενάσθην
αἰσχρῶς, τὴν ἐμὸν κτείνασα κάσιν.

Τρ. Κλύεθ' οἷα λέγει, κἀπιβοᾶται
Θέμιν ἐυκταίαν, Ζῆνά θ', ὃς ὅρκων
θνατοῖς ταμίας νενόμισται;
οὐκ ἔστιν ὅπως ἔν τινι σμικρῷ
δέσποινα χόλον καταπαύσει.

Χορ. Γῶς ἂν ἐς ὄψιν τὰν ἁμετέραν
ἔλθοι, μύθων τ' αὐδαθέντων
δέξαιτ' ὀμφάν;
εἴπως βαρύθυμον ὀργὰν
καὶ λῆμα φρενῶν μεθείη.

Τρ. Μήτοι τό γ' ἐμὸν πρόθυμον
φίλοισιν ἀπέστω.

Χορ. Ἀλλὰ βᾶσά νιν δεῦρο πόρευσον οἴκων
ἔξω φίλα. καὶ τάδ' αὔδα,
σπεῦσον πρίν τι κακῶσαι τοὺς εἴσω.
πένθος γὰρ μεγάλως τόδ' ὁρμᾶται.

Τρ. Δράσω τάδ'. ἀτὰρ φόβος εἰ πείσω
δέσποιναν ἐμάν.
μόχθου δὲ χάριν τήνδ' ἐπιδώσω·
καίτοι τοκάδος δέρμα λεαίνης
ἀποταυρῶται δμωσὶν, ὅταν τις
μῦθον προφέρων πέλας ὁρμαθῇ.

O pater, ô ciuitas quam reliqui
Turpiter, meum occidens fratrem.
Nut. Auditis quæ dicat, & [ut] inuocat
Themidẽ fauentẽ uotis, & Iouem qui iuramẽtorũ
Hominibus custos existimatur.
Non fieri potest ut in aliqua parua re
Domina iram sedet.
Cho. Quomodo in conspectum nostrum
Veniat, & uerborum dictorum
Accipiat uocem?
Si forte grauis animi iram
Et impetum mentis remittat.
Nut. Non equidem meum studium
Amicis deerit.
Cho. Sed uade, & eam huc adducito domum
Extrà, ô chara, & hæc dicito:
Propera priusquà aliquid mali faciat ijs qui intus
Nam luctus ualde hic incitatur. (sunt:
Nut. Faciam hæc. Sed metuo ut persuadeam
Dominam meam:
Laboris [& officij] gratiam hanc præstabo.
Quannis fœtæ aspectum leænæ
Taurino uultu ostendat famulis, quando aliquis
Verbum [aliquod] proferens propè accedit.

LAEVOS autem dicens & nihil sapientes
Qui ante [nos] fuerunt homines, non erraueris:
Qui hymnos in festiuitatibus quidem
Inque conuiuiis & cœnis
Inuenerunt in uita iucunda auditus oblectamẽta:
Horribiles autem mortalium nemo mœrores
Inuenit quomodo musica & uario neruorum
Cantu sedare possemus: ex quibus cædes 139
Grauésque casus labefactant domus.
Et sanè in his operæpretium [esset] mederi
Cantu hominibus: ubi uerò lauta [sunt]
Conuiuia, quid frustra intendunt uocem?
Præsens enim præbet oblectationem ex seipsa
Conuiuii saturitas hominibus.
Chor. Clamorẽ audiui cũ multis gemitibus lamẽtationũ:
Tristésque dolores misera inclamat
Coniugii proditorem, malum sponsum.
Deos invocat iniuriis affecta,
Et Iouis [filiam] iurisiurandi custodem Themin,
Quòd eam traduxit
In Græciam e regione sitam [Colchidis,]
Per mare nocturnum
Supra salsa maris
Sedilia immensa.

Σκαιοὺς δὲ λέγων κοὐδέν τι σοφοὺς
τοὺς πρόσθε βροτοὺς, οὐκ ἂν ἁμάρτοις,
οἵτινες ὕμνους ἐπὶ μὲν θαλίαις,
ἐπί τ' εἰλαπίναις, καὶ παρὰ δείπνοις
εὕροντο, βίου τερπνὰς ἀκοάς·
στυγίους δὲ βροτῶν οὐδεὶς λύπας
εὕρετο μούσῃ καὶ πολυχόρδοις
ᾠδαῖς παύειν, ἐξ ὧν θάνατοι
δεινά τε τύχαι σφάλλουσι δόμους.
καίτοι τάδε μὲν κέρδος ἀκεῖσθαι
μολπαῖσι βροτοῖς· ἵνα δ' εὔδειπνοι
δαῖτες, τί μάτην τείνουσι βοάν;
τὸ παρὸν γὰρ ἔχει τέρψιν ἀφ' αὑτοῦ,
δαιτὸς πλήρωμα βροτοῖσιν.

Χορ. Ἰαχὰν ἄϊον πολύστονον γόων.
λιγυρὰ δ' ἄχεα μογερὰ βοᾷ
τὴν ἐν λέχει προδόταν κακόνυμφον.
θεοκλυτεῖ δ' ἄδικα παθοῦσα,
τὰν Ζηνὸς ὁρκίαν Θέμιν,
ἅ νιν ἔβασεν
Ἑλλάδ' ἐς ἀντίπορον
δι' ἅλα νύχιον,
ἐφ' ἁλμυρὰν πόντου
κληῖδ' ἀπέραντον.

Μη. Κορίνθιαι γυναῖκες, ἐξῆλθον δόμων,
μήμοι τι μέμψησθ'. οἶδα γὰρ πολλοὺς βροτῶν "
σεμνοὺς γεγῶτας, τοὺς μὲν, ὀμμῆχ' ἄπο, "
τοὺς δ' ἐν θυραίοις· οἱ δ' ἀφ' ἡσύχου ποδὸς "
δύσκλειαν ἐκτήσαντο καὶ ῥαθυμίαν. "
δίκη γὰρ οὐκ ἔνεσθ' ἐν ὀφθαλμοῖς βροτῶν, (φῶς, "
ὅστις, πρὶν ἀνδρὸς σπλάγχνον ἐκμαθεῖν σα-
στυγεῖ δεδορκὼς, οὐδὲν ἠδικημένος. "
χρὴ δὲ ξένον μὲν κάρτα προσχωρεῖν πόλει. "
οὐδ' ἀστὸν ἤνεσ', ὅστις αὐθάδης γεγὼς, "
πικρὸς πολίταις ἐστὶν ἀμαθίας ὕπο. "
ἐμοὶ δ' ἄξιπτον πρᾶγμα προσπεσὸν τόδε,
ψυχὴν διέφθαρκ'. οἴχομαι δὲ, καὶ βίου
χρῄζω μεθεῖσα κατθανεῖν χρῄζω, φίλαι.
ἐν ᾧ γὰρ ἦν μοι πάντα γιγνώσκειν καλῶς,
κάκιστος ἀνδρῶν ἐκβέβηκ' οὑμὸς πόσις.
Γάντων δ' ὅσ' ἔστ' ἔμψυχα καὶ γνώμην ἔχει, "
γυναῖκες ἐσμὲν ἀθλιώτατον φυτόν. "
ἃς πρῶτα μὲν δεῖ χρημῆχ' ὑπερβολῇ "
πόσιν πρίασθαι, δεσπότην τε σώματος "
λαβεῖν. κακοῦ γὰρ τοῦδ' ἔτ' ἄγιον κακόν. "
κἀν τῷδ' ἀγὼν μέγιστος, ἢ κακὸν λαβεῖν, "
ἢ χρηστόν. οὐ γὰρ εὐκλεεῖς ἀπαλλαγαὶ "
γυναιξὶν, οὐδ' οἷοί τ' ἀνήνασθαι πόσιν. "

Med. Corinthiæ mulieres, exiui domo, (minũ
Ne me qd reprehẽdatis. NOVI enim multos ho-
Qui clari fuerunt, alios [procul] à conspectu,
Alios foris: alij uerò ex quieto pede
Dedecus cõparauerunt [sibi] & opinionẽ ignauiæ.
IVSTITIA enim nõ inest in oculis [eõ] hominũ
Quisquis antequam hominis animũ perdidicerit,
Odit uidens, nulla iniuria affectus.
Oportet uerò hospitẽ ualde se accõmodare ciuitati:
Neque ciuem laudo qui contumax est
Et acerbus erga ciues propter inscitiam.
Mihi uerò ex insperato res accidens hæc,
Animum corripit. perco, & uitæ
Voluptate amissa, mori uolo, amicæ. (dere,
In quo. n. mihi erat omnia cognoscere probè & [fi-
Pessimus [omnium] uirorum euasit, maritus meus.
OMNIVM quæ sunt anima prædita & rationẽ
Mulieres sumus miserrimum genus. (habẽt,
Quas primùm quidem oportet opum exuperantia
Maritum emere, dominúmque corporis
Accipe. malo hoc adhuc magis dolorificũ [est] malũ,
Et in hoc certamen maximum, aut malũ accipere
Aut bonum. non enim honesta [sunt] diuortia
In mulieribus, neque licet recusare maritum.

Sed ad nouos mores & leges uenientem
Oportet diuinare, quia non cognouit domi
Quomodo maximè usura sit socio lecti:
Et si nobis horum satagentibus probè,
Maritus cohabitauerit, non inuitus ferens iugum,
Beatum [est] æuum: sin minus, mori, oporteat.
VIR quum domestico offenditur commercio,
Foras exiens sedat cordis bilem,
Aut ad aliquẽ amicum aut ad coætaneũ cõuersus:
Nobis autem necesse est ad unam animã spectare.
Dicunt quòd nos expertem periculi uitam
Viuamus domi, ipsi uerò pugnent hasta.
Malè sentiunt: quia ter ad clypeum
Stare malim quàm parere semel.
Sed non eadem ad te & me pertinet ratio:
Tibi quidem hæc urbs est & paterna domus,
Vitæque adiumentum & amicorum conuersatio:
Ego autẽ deserta, exul quum sim, iniuria afficior
A marito è terra barbara abducta,
Non matrem, non fratrem, neque cognatum
Ad quem transfretem ex hac, habens, calamitate.
Tantum igitur à te obtinere uelim,
Si mihi uia aliqua machináque inuenta fuerit
Maritum iure pro his ulciscendi malis,

εἰς καινὰ δ' ἤθη καὶ νόμους ἀφιγμένην,
δεῖ μάντιν εἶναι, μὴ μαθοῦσαν οἴκοθεν
ὅτῳ μάλιστα χρήσεται ξυνευνέτῃ.
κἂν μὲν τάδ' ἡμῖν ἐκπονουμένοισιν εὖ
πόσις ξυνοικῇ μὴ βίᾳ φέρων ζυγὸν,
ζηλωτὸς αἰών· εἰ δὲ μὴ, θανεῖν χρεών.
Ἀνὴρ δ' ὅταν τοῖς ἔνδον ἄχθηται ξυνὼν, ‹‹
ἔξω μολὼν ἔπαυσε καρδίας χόλον, ‹‹
ἢ πρὸς φίλων τίν' ἢ πρὸς ἥλικα τραπείς· ‹‹
ἡμῖν δ' ἀνάγκη πρὸς μίαν ψυχὴν βλέπειν. ‹‹
λέγουσι δ' ἡμᾶς ὡς ἀκίνδυνον βίον
ζῶμεν κατ' οἴκους, οἱ δὲ μάρνανται δορί·
κακῶς φρονοῦντες. Ὡς τρὶς ἂν παρ' ἀσπίδα ‹‹
στῆναι θέλοιμ' ἂν μᾶλλον ἢ τεκεῖν ἅπαξ. ‹‹
ἀλλ' οὐ γὰρ αὐτὸς πρὸς σὲ κἄμ' ἥκει λόγος.
σοὶ μὲν πόλις θ' ἥδ' ἐστὶ καὶ πατρὸς δόμοι,
βίου τ' ὄνησις καὶ φίλων συνουσία·
ἐγὼ δ' ἔρημος, ἄπολις οὖσ' ὑβρίζομαι
πρὸς ἀνδρὸς ἐκ γῆς βαρβάρου λελῃσμένη.
οὐ μητέρ', οὐκ ἀδελφὸν, οὐδὲ συγγενῆ
μεθορμίσασθαι τῆσδ' ἔχουσα συμφοραῖ.
τοσοῦτον οὖν σου τυγχάνειν βουλήσομαι,
ἤν μοι πόρος τις μηχανή τ' ἐξευρεθῇ
πόσιν δίκῃ τῶνδ' ἀντιτίσασθαι κακῶν,

τὸν δόντα τ' αὐτῷ θυγατέρ', ἣν τ' ἐγήματο,
σιγᾷν. Γυνὴ γὰρ, τἄλλα μὲν φόβου πλέα, "
κακὴ δ' ἐς δικὴν καὶ σίδηρον εἰσορᾷν· "
ὅταν δ' ἐς εὐνὴν ἠδικημένη κυρῇ, "
οὐκ ἔστιν ἄλλη φρὴν μιαιφονωτέρα. "

Χορ. Δράσω τάδ'· ἐνδίκως γὰρ ἐκτίσῃ πόσιν
Μήδεια. πενθεῖν δ' οὔσε θαυμάζω τύχας.
ὁρῶ δὲ καὶ Κρέοντα τῆσδ' ἄνακτα γῆς
στείχοντα, καὶ ὧν ἄγγελον βουλευμάτων.

Κρ. Σὲ τὴν σκυθρωπὸν καὶ πόσει θυμουμένην
Μήδειαν εἶπον τῆσδε γῆς ἔξω πρᾶν
φυγάδα, λαβοῦσαν δισσὰ σὺν σαυτῇ τέκνα,
καὶ μή τι μέλλειν, ὡς ἐγὼ βραβεὺς λόγου
τοῦδ' εἰμί· κοὐκ ἄπειμι πρὸς δόμους πάλιν
πρὶν ἂν σε γαίας τερμόνων ἔξω βάλω.

Μη. Αἶ, αἶ, πανώλης ἡ τάλαιν' ἀπόλλυμαι.
ἐχθροὶ γὰρ ἐξίασι πάντα δὴ κάλων,
κοὐκ ἔστιν ἄτης εὐπρόσοιστος ἔκβασις.
ἐρήσομαι δὲ καὶ κακῶς πάσχουσ' ὅμως,
τίνος μ' ἕκατι γῆς ἀποστέλλεις Κρέον;

Κρ. Δέδοικά σ' (οὐδὲν δεῖ περιαμπίσχειν λόγοις)
μή μοι τι δράσῃς παῖδ' ἀνήκεστον κακόν.
ξυμβάλλεται δὲ πολλὰ τοῦδε δείματος.
σοφὴ πέφυκας καὶ κακῶν πολλῶν ἴδρις·

Eúmque qui dedit ipsi filiam & eam quam duxit.
Vt taceas. MVLIER. n. alioqui timore plena, 141
Ignaua ad prælium & ad ferrum intuendum:
Sed quãdo quoad matrimoniũ, iniuria affecta sit,
Non est alia mens crudelior.
Cho. Faciam hæc: iustè enim punieris maritum
Medea: lugere autẽ te nõ miror fortunã [istã tuã]
Sed uideo & Creontem huius dominũ terræ
Venientem, nouorum nuntium consiliorum.
Cr. Te toruam & marito iratam
Medeam iubeo hac terra exire
Extorrem, acceptis geminis tecum ipsa pueris,
Et nihil cunctari: quia ego autor sententiæ
Huius sum: neque abeo domum rursus,
Priusquam te [huius] soli terminis eiecero.
Med. Ah ah omnino perdita misera pereo:
Inimici enim emittunt omnes rudentes,
Neque est calamitatis [huius] facilis euasio
At interrogabo (quanquam malè tractet) tamẽ,
Cuius me rei gratia terra [hac] amandas Creon?
Cr. Metuo te (nihil opus est inuoluere sermõnes)
Ne quod facias [meæ] filiæ insanabile malum.
Congruunt autem multa cum hoc timore.
Callida es, & malorum multorum peritæ.

Doles autem thalamo marti[tui]orbata quòd sis.
Audióque minari,ut nuntiant mihi,[te]
Elocanti & ducenti & nuptæ (cauebo.
Facturam aliquid. Hæc igitur,antequã patiamur,
Meliúsq; mihi nũc in tuum odiũ incurrere mulier,
Quàm delimitum postea ualde gemere.

Med. Heu,heu.
Non nunc mihi primùm,sed sæpe,ô Creon,
Nocuit existimatio,& magna conciliauit mala.
SED oportet haudquaquã eũ q̃ sanæ mẽtis est uir,
Liberos [suos] nimium docere ut sapiant.
Præter enim aliam quã habẽt segnitiei ignominiã,
Inuidiam à ciuibus acquirunt maleuolam. 142
Indoctis enim noua adferens[aliqua & Scita,
Videberis inutilis & non sapiens esse:
Cõtrà illis qui uidẽtur notitiã habere aliquã uariã,
Præstãtior si existimeris,in ciuitate molestus uide-
Ego uerò etiã ipsa huiꝰ particeps sũ fortunæ.(beris.
Sapiens enim quum sim,aliis sum inuisa,
Aliis ignaua,aliis alterius[cuiusdam]moris:
Aliis aduersa & difficilis: sum tamẽ nõ nimiũ sa-
Tu igitur metuis me ne quid mali patiaris. (piẽs.
Non sic[se res]habet mecum:ne metuas nos,Creõ,
Vt in uiros principes delinquam.

λιπὴ δὲ λέκτρων αὐδρὸς ἐστερημένη.
κλύω σ' ἀπειλεῖν, ὡς ἀπαγγέλλουσί μοι,
τὸν δόντα καὶ γήμαντα κἀγαμυμένω,
φάσκειν πλαῶτ' ἄνοιν παῖδ', φυλάξομαι.
κρεῖσσον δέ μοι νεῶν πρὸς σ' ἀπέχθεσθαι γύναι,
ἢ μαλθακισθέν θ', ὕστερον μέγα σθένειν.

Μη. Φεῦ, φεῦ,
ἐγὼ νεῶν με τοῦτον, ἀλλὰ πολλάκις, Κρέον,
ἔβλαψε δόξα, μεγάλα τ' εἴργασαι κακά.
χρὴ σ' οὐ ποθ' ὅστις ἀρτίφρων πέφυκ' ἀνὴρ,
παῖδας τραφῆναι δεινὰ δασκεύους φρενῶν. ‹‹
χωρεῖς γὰρ ἄλλης, ἧς ἔχουσιν ἀρχάς, ‹‹
φθόνον τοῖς ἀστῶν ὀφαίνουσι δυσμενῆ. ‹‹
σκαιοῖσι μὲν γὰρ καιρὰ τἀσφαλέστερα σοφά, ‹‹
δόξεις ἀκριβὴς κἀσοφὸς πεφυκέναι· ‹‹
τὸ σὸν δ' ἂν ὀκνούντων εἰδέναι τι πικρόν, ‹‹
κρύψασαν νομισθεὶς, ἐν πόλει λυπρὸς φανῇ. ‹‹
ἐγὼ δὲ καὐτὴ τῆσδε κοινωνὸς τύχης.
σοφὴ γὰρ ἔσασι τοῖς μὲν εἰμὶ δυσφθονος,
τοῖς δ' ἡσυχαία, τοῖς δ' ἀστέργω δόκου·
τὸ σὸν δ' ἂν τἀσφαλέστατης. εἰ μὴ δ' ὄκν ἄγαν σοφὴ
σὺ δ' ὦν φεῦγέ με, μή τι πλημμελὲς πάθῃς.
ἄχ ὦδε δὴ ἔχει μοι· μὴ βρέσῃς ἡμᾶς Κρέον
ὥστ' εἰς τυράννους αὖθις ἁμαρτάνειν.

σὺ γὰρ τί μ' ἠδίκηκας; ἐξέδου κόρην
ὅτῳ σε θυμὸς ἦγεν. ἀλλ' ἐμὸν πόσιν
μισῶ. σὺ δ' (οἶμαι) σωφρονῶν ἔδρας τάδε.
καὶ νῦν τὸ μὲν σὸν οὐ φθονῶ καλῶς ἔχειν.
νυμφεύετ', εὖ πράσσοιτε· τὴν δὲ χθόνα
ἐᾶτέ μ' οἰκεῖν. καὶ γὰρ ἠδικημένοι
σιγησόμεσθα, κρεισσονων νικώμενοι.

Κρ. Λέγεις ἀκοῦσαι μαλθάκ'· ἀλλ' εἴσω φρενῶν
ὀῤῥωδία μοι μή τι βουλεύσῃς κακόν.
τοσῷδε γ' ἧσσον ἢ πάρος πέποιθά σοι.
Γυνὴ γὰρ ὀξύθυμος, ὡς δ' αὔτως ἀνήρ, "
ῥᾴων φυλάσσειν, ἢ σιωπηλὸς σοφός. "
ἀλλ' ἔξιθ' ὡς τάχιστα, μὴ λόγους λέγε.
ὡς ταῦτ' ἀρήρε· κοὐκ ἔχεις τέχνην ὅπως
μενεῖς παρ' ἡμῖν, οὖσα δυσμενὴς ἐμοί.

Μη. Μὴ, πρὸς γονάτων τῆς τε νεογάμου κόρης.

Κρ. Λόγους ἀναλοῖς· οὐ γὰρ ἂν πείσαις ποτέ.

Μη. Ἀλλ' ἐξελᾷς με, κοὐδὲν αἰδέσῃ λιτάς;

Κρ. Φιλῶ γὰρ οὐ σὲ μᾶλλον ἢ δόμους ἐμούς.

Μη. Ὦ πατρὶς, ὥς σου κάρτα νῦν μνείαν ἔχω.

Κρ. Γλὴν γὰρ τέκνων, ἔμοιγε φίλτατον πολύ.

Μη. Φεῦ φεῦ, βροτοῖς ἔρωτες ὡς κακὸν μέγα. "

Κρ. Ὅπως ἂν (οἶμαι) καὶ παραστῶσιν τύχαι.

Μη. Ζεῦ, μὴ λάθοι σε τῶνδε ὃς αἴτιος κακῶν.

Tu enim quã mihi iniuriam feciſti? collocaſti filiã
Cui te animus [ut dares] impulit: ſed meũ maritũ
Odi. Tu autem (puto) prudenti animo feciſti hæc.
Et nũc res tuæ non inuideo quin rectè ſe habeant:
Deſpondete, bene ſit uobis: in hac [ſolùm] terra
Sinite me habitare. etenim etſi ſum⁹ iniuria affecti,
Tacebimus à præſtantioribus uicti.
Cr. Dicis auditu mollia: ſed intra pectora
Pauor mihi [eſt] nequid moliaris mali,
Et tanto minus quàm antea confido tibi.
MVlier enim quæ citò iraſcitur, ſimiliter & uir,
Facilius cauetur quàm taciturnus ſapiens.
ſed exi quamcelerrimè, ne [multa] uerba facias.
Quia hæc ſtatuta ſunt. & non habes artem ut
Maneas apud nos, quum ſis infeſta mihi.
Med. Non, per genua & nouam nuptam puellam.
Cre. Verba conſumis: non enim perſuaſeris unquam.
Med. At expelles me, & nihil reuereberis preces?
Cre. Amo enim non te magis quàm domum meam.
Med. O patria, quàm tui uehemẽtẽ nũc memoriã habeo?
Cre. Præter liberos [eſt] mihi [ea] multo chariſſima.
Med. Heu heu. HOMinib⁹ amores quàm malũ magnũ!
Cre. Perinde, puto, ut tulerit fortuna. (143
Med. Iupiter, non latet te horũ qui autor [eſt] malorum.

Cr. Vade ô uana, & libera me laboribus.
Med. Laboramus nos, neque laboribus [aliis] egemus.
Cr. Citò famulorum manu extrudêris ui.
Med. Nequaquam hoc: sed rogo te Creon.
Cr. Turbas dabis, ut uideris, ô mulier.
Med. Fugiemus: non hoc supplicaui à te ut consequerer.
Cr. Quid igitur resistis, & non discedis è terra?
Med. Vnam me manere hanc sinas diem,
Et perficere deliberationem quò fugiam;
Liberisque subsidium meis: quandoquidem pater
Nihili facit subuenire liberis.
Misereat te illorum. & tu liberorum pater
Es. æquũ itaq; est beneuelẽtiã te habere [erga eos]
Mei enim non mihi cura est si fugiamus:
Illos autem defleo calamitati obnoxios.
Cr. Minimè mea mens est tyrannica,
Sed uerecundia uictus multa perdidi:
Et nunc uideo [me] errare mulier:
Attamen consequêris hoc. sed prædico tibi,
Si te postera lux uiderit Dei,
Et liberos [tuos] intra huius fines terra,
Morieris, dictum uerbum non mendax hoc.
Nunc uerò si manere oportet, mane die uno.
Nõ. n. q̃d q̃ facies mali eorũ quorũ me habet metus,

Κρ. Ερπ' ὦ ματαία, καί μ' ἀπάλλαξον πόνων.
Μη. Πονοῦμεν ἡμεῖς, κοὐ πόνων κεχρήμεθα.
Κρ. Τάχ' ἐξ ὀπαδῶν χερὸς ὠθήσῃ βίᾳ.
Μη. Μὴ δῆτα τοῦτό γ'· ἀλλά σ' αἰτοῦμαι Κρέον.
Κρ. Οχλον παρέξεις ὡς ἔοικας ὦ γύναι.
Μη. Φευξούμεθ'· οὐ τοῦθ' ἱκέτευσά σου τυχεῖν.
Κρ. Τί δ' οὖν βιάζῃ, κοὐκ ἀπαλλάσσῃ χθονός;
Μη. Μίαν με μεῖναι τήνδ' ἔασον ἡμέραν,
καὶ ξυμπρᾶναι φροντίδ' ἧ φευξούμεθα.
παισίν τ' ἀφορμὴν τοῖς ἐμοῖς, ἐπεὶ πατὴρ
οὐδὲν προτιμᾷ μηχανήσασθαι τέκνοις.
οἴκτειρε δ' αὐτούς· καὶ σύ τοι παίδων πατὴρ
πέφυκας. εἰκὸς δ' ἐστὶν εὔνοιάν σ' ἔχειν.
τοὐμοῦ γὰρ οὔμοι φροντὶς εἰ φευξούμεθα,
κείνους δὲ κλαίω συμφορᾷ κεχρημένους.
Κρ. Ηκιστα τοὐμὸν λῆμ' ἔφυ τυραννικόν.
αἰδούμενος δὲ πολλὰ δὴ διέφθορα.
καὶ νῦν ὁρῶ μὲν ἐξαμαρτάνων γυναί,
ὅμως δὲ τεύξῃ τοῦδε. προὐννέπω δέ σοι,
εἰ σ' ἡ πιοῦσα λαμπὰς ὄψεται θεοῦ
τὰ παῖδας ἐντὸς τῆσδε τερμόνων χθονὸς,
θανῇ· λέλεκται μῦθος οὐ ψευδὴς ὅδε.
νῦν δ' εἰ μένειν δεῖ, μίμν' ἐφ' ἡμέραν μίαν.
οὐ γὰρ τι δράσεις δεινὸν ὧν φόβος μ' ἔχει.

Χορ. Δύστανε γυναί,
φεῦ φεῦ· μηγέα τῶν σῶν ἀχέων.
ποῖ ποτε τρέψῃ; τίνα προξενίαν,
ἢ δόμον, ἢ χθόνα σωτῆρα κακῶν
ἐξευρήσεις;
ὡς εἰς ἄπορόν σε κλύδωνα θεὸς
Μήδεια κακῶν ἐπόρευσε.

Μη. Κακῶς πέπρακται ταν ταχῇ τίς ἀντερεῖ;
ἀλλ' οὔτι ταύτῃ ταῦτα μὴ δοκεῖτέ πω.
ἔτ' εἰσ' ἀγῶν ἐς τοῖς νεωστὶ νυμφίοις,
καὶ τοῖσι κηδεύσασιν οὐ σμικροὶ πόνοι.
δοκεῖς γὰρ ἄν με τόνδε θωπεῦσαι πότ' ἄν,
εἰ μή τι κερδαίνουσαν ἢ τεχνωμένην;
οὐδ' ἂν προσεῖπον οὐδ' ἂν ἡψάμην χεροῖν.
ὁ δ' εἰς τοσοῦτον μωρίας ἀφίκετο,
ὥστ' ἐξὸν αὐτῷ τἄμ' ἑλεῖν βουλεύματα
γῆς ἐκβαλόντι, τήνδ' ἀφῆκεν ἡμέραν
μεῖναί μ' ἐν ᾗ τρεῖς τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν νεκροὺς
θήσω, πατέρα τε, καὶ κόρην πόσιν τ' ἐμόν.
πολλὰς δ' ἔχουσα θανασίμους αὐτοῖς ὁδοὺς,
οὐκ οἶδ' ὁποίᾳ πρῶτον ἐγχειρῶ, φίλαι·
πότερον ὑφάψω δῶμα νυμφικὸν πυρὶ,
ἢ θηκτὸν ὤσω φάσγανον δι' ἥπατος,
σιγῇ δόμοις εἰσβᾶσ' ἵν' ἔστρωται λέχος.

Cho. Infelix mulier,
Heu, heu, misera ob tuos dolores,
Quónam te uertes? quod hospitium,
Aut domum, aut terram, quæ liberet [te his] malis
Inuenies?
Quàm in difficilem te tempestatem Deus,
Medea malorum duxit?
Med. Malè [mecũ] agitur ubique: quis contradicet?
Sed nequaquã hac uia hæc [procedent], ne putetis.
Adhuc sunt certamina [alia] nouis nuptis: 144
Et affinibus non paruæ molestiæ.
Putas enim me huic tã blãdè respõdere unquã po-
Nisi aliquid captarem aut machinarer? (tuisse
Neque alloquuta essem neque attigissem manibus.
Ille uerò eò stultitiæ peruenit,
Vt quum liceret ei euertere mea consilia,
Terra [hac si me] eiecisset, hoc permiserit die
Manere me, in quo tria meorũ inimicorũ cadauera
Conficiã, patrémque & puellã maritúmque meũ.
Multas autẽ quũ habeã lethales contra ipsos uias,
Non scio quam primùm aggrediar, amica:
Vtrum succendam domum sponsæ igni,
An acutum adigam ensem per hepar,
Clàm domum ingressa ubi stratus est lectus.

Sed unũ quoddã [est] mihi obstaculũ: si deprehẽda
Domum ingressa & moliens [ista,]
Morte mea præbebo meis inimicis risum.
Optimum est recta [uia ingredi] quæ sumus (di.
Callidæ [& instructæ] imprimis, eos uenenis necã-
Esto, & sint sanè mortui: quæ me excipiet ciuitas?
Quis terram tutam, & domum seruatem promissa
Hospes præbens liberabit meam corpus?
Nõ est [quisquã.] manẽs igitur adhuc exiguo tẽpo-
Siquæ nobis turris secura uideatur, (re,
Dolo aggrediar hanc & silentio cædem.
Quòd si expellat calamitas me insuperabilis,
Ipsa ego gladio accepto, etiãsi sim moritura,
Occidam eos: audaciæ uerò uado ad summum.
Non enim per dominam, quam ego colo
Maximè omnium & adiutricem elegi,
Hecaten, in angulis quæ habitat larium meorum,
Gaudens aliquis ex eis meum dolore afficiet cor.
Acerbas autem ego ipsis & tristes faciam nuptias:
Acerbã etiã affinitatẽ, & fugã meã ex [hac] ter-
Sed age parcas nulli [arti] eorum quæ scis (ra.
Medea, deliberans & machinans.
Vade ad facinus: nunc [est] certamen audaciæ.
Vides quæ patiaris? non risu oportet te mulctari

ἀλλ' ἔν τι μοι πρόσαντες· εἰ ληφθήσομαι
δόμους ὑπερβαίνουσα καὶ τεχνωμένη,
θανοῦσα θήσω τοῖς ἐμοῖς ἐχθροῖς γέλων.
κράτιστα τὴν εὐθεῖαν, ἢ πεφύκαμεν
σοφαὶ μάλιστα, φαρμάκοις αὐτοὺς κτανεῖν.
εἶεν· τὰ δὴ τεθνᾶσι· τίς με δέξεται πόλις;
τίς γῆν ἄσυλον καὶ δόμους ἐχεγγύους
ξένος παρασχὼν, ῥύσεται τοὐμὸν δέμας;
οὐκ ἔστι. μείνασ' οὖν ἔτι σμικρὸν χρόνον,
ἢν μέν τις ἡμῖν πύργος ἀσφαλὴς φανῇ,
δόλῳ μέτειμι τόνδε καὶ σιγῇ φόνον·
ἢν δ' ἐξελαύνῃ ξυμφορά μ' ἀμήχανος,
αὐτὴ ξίφος λαβοῦσα, κεἰ μέλλω θανεῖν,
κτενῶ σφε· τόλμης δ' εἶμι πρὸς τὸ καρτερόν.
οὐ γὰρ μὰ τὴν δέσποιναν, ἣν ἐγὼ σέβω
μάλιστα πάντων καὶ ξυνεργὸν εἱλόμην,
Ἑκάτην, μυχοῖς ναίουσαν ἑστίας ἐμῆς,
χαίρων τις αὐτῶν τοὐμὸν ἀλγυνεῖ κέαρ.
πικροὺς δ' ἐγώ σφιν καὶ λυγροὺς θήσω γάμους,
πικρὸν δὲ κῆδος, καὶ φυγὰς ἐμᾶς χθονός.
ἀλλ' εἶα, φείδου μηδὲν ὧν ἐπίστασαι
Μηδεία, βουλεύουσα καὶ τεχνωμένη.
ἕρπ' εἰς τὸ δεινόν· νῦν ἀγὼν ἀψυχίας.
ὁρᾷς ἃ πάσχεις, οὐ γέλωτα δεῖ σ' ὄφλειν

τοῖς Σισυφείοις τοῖς τ' Ιάσονος γάμοις,
γεγῶσαν ἐσθλοῦ πατρὸς, ἡλίου τ' ἄπο.
ἐπίστασαι δέ. Πρὸς δὲ, καὶ πεφύκαμεν "
γυναῖκες, εἰς μὲν ἔσθλ' ἀμηχανώταται, "
κακῶν δὲ πάντων τεκτονες σοφώταται. "

Χορ. Ανω ποταμῶν ἱερῶν
χωροῦσι παγαὶ,
καὶ δίκα καὶ πάντα πάλιν στρέφεται.
ἀνδράσι μὲν δόλιαι βουλαὶ θεῶν·
δ' οὐκέτι πίστις ἄρηρε.
τὰν δ' ἐμὰν εὔκλειαν ἔχειν βιοτὰν
στρέφουσι φᾶμαι.
ἔρχεται τιμὰ
γυναικείῳ γένει·
οὐκέτι δυσκέλαδος
φάμα γυναῖκας ἕξει.
μοῦσαι δὲ παλαιγενέων
λήξουσιν ἀοιδᾶν,
τὰν ἐμὰν ὑμνεῦσαι ἀπιστοσύναν.
οὐ γὰρ ἐν ἁμετέρᾳ γνώμᾳ λύρας
ὤπασε θέσπιν ἀοιδὰν
Φοῖβος ἀγήτωρ μελέων. ἐπεὶ ἀν-
-τάχησ' ἂν ὕμνον
ἀρσένων γένεα.

Sisypheis [Corinthijs] & Iasonis nuptijs,
Quæ nata es ex præstanti patre & à sole. (sumus
Et calles [aliquid]. PRAETEREA etiã naturâ
[Nos] mulieres ad bona quidem ineptissimæ,
Malorum autem omniũ fabricatrices callidissimæ.
Chor. *Sursum uersus fluminum sacrorum*
Vadunt fontes:
Et ius & omnia retrò uertuntur.
Virus quidem dolosa [sunt] consilia: deorũmque non amplius fides est rata.
Meam autem ad decus adipiscendum uitam
Conuertit fama.
Venit honos
Muliebri generi:
Non amplius mala
Fama mulieres habebit.
Musæ uetustas
Desinent cantiones
Meam quibus celebrent infidelitatem.
Neque enim in nostris mentibus lyræ
Dedit diuinum carmen
Phœbus, dux carminum: quoniam contrà
Cecinissem hymnum
Masculorum generi.

Longa ætas habet
Multa contra noſtram
Et uirorum partem dicere:
Tu autem ex domo patria nauigaſti
Furenti corde gemi-
na metiens ponti
Saxa:in peregrina aũtem
Habitas terra orbi uiro
Cubilis perdens lectum,
Miſera exúlque terra[hac]ignominioſa pelleris.
Abÿt iuriſiurandi gratia,neque amplius pudor
Græcia in magna manet,
Sed in æt herem euolauit.
Tibi autem neque patris [eſt] domus
O miſera,ut ad eam appellere poſſis
A miſeritis huius thalami:
Sed regina potentior domui præeſt.
Iaſon. Non nunc perſpexi primùm,ſed ſæpe,
ASPERA ira quàm ſit intractabile malum.
Tibi.n.quũ liceret hanc[terrã]& domũ retinere,
Leuiter,ſi uoluiſſes ferre potentiorum conſilia,
Verba propter inania eÿciêris ex [hac] terra.
Ac mihi qdẽ nihil moleſtũ [eſt etiãſi] nõ deſinas
Dicere Iaſon quòd peſſimus ſit uir:

μακρὸς δ' αἰὼν ἔχει
πολλὰ μὲν ἁμετέραν
ἀνδρῶν τε μοῖραν εἰπεῖν.
σὺ δ' ἐκ μὲν οἴκων πατρίων ἔπλευσας
μαινομένᾳ κραδίᾳ, διδύ-
μοις ὁρίσασα πόντου
πέτρας· ἐπὶ δὲ ξένᾳ
ναίεις χθονὶ, τᾶς ἀνάνδρου
κοίτας ὀλέσασα λέκτρον,
τάλαινα· φυγὰς δὲ χώρας ἄτιμος ἐλαύνῃ.
βέβακεν ὅρκων χάρις, οὐδέ τ' αἰδὼς
Ἑλλάδι τᾷ μεγάλᾳ μίμνει,
αἰθερία δ' ἀνέπτα.
σοὶ δ' οὔτε πατρὸς δόμοι
δύςανε, μεθορμίσασθαι
μόχθων πρᾶγα τῶνδε λέκτρων,
ἀλλὰ βασίλεια κρείσσων δόμοισιν ἐπέστα.
Ιασ. Οὐ νῦν κατεῖδον πρῶτον, ἀλλὰ πολλάκις, ce
τραχεῖαν ὀργὴν, ὡς ἀμήχανον κακόν. ce
σοὶ τὰρ παρὸν γῆν τήνδε καὶ δόμους ἔχειν,
κούφως φερούσῃ κρεισσόνων βουλεύματα,
λόγων ματαίων οὕνεκ' ἐκπεσῇ χθονός.
κἀμοὶ μὲν οὐδὲν πρᾶγμα· μὴ παύσῃ ποτὲ
λέγουσ' Ιάσων ὡς κάκιστος ἔς' ἀνήρ·

ἁ δ' εἰς τυράννους ἔστι τοι λελεγμένα,
πᾶν κέρδος ἡγοῦ ζημιουμένη φυγῇ.
κἀγὼ μὲν αἰεὶ βασιλέων θυμουμένων
ὀργὰς ἀφήρουν, καί σ' ἐβουλόμην μένειν·
σὺ δ' οὐκ ἀνίεις μωρίας, λέγουσ' ἀεὶ
κακῶς τυράννους. τοι γὰρ ἐκπεσῇ χθονός.
ὅμως δὲ κἀκ τῶνδ' οὐκ ἀπειρηκὼς φίλοις
ἥκω, τὸ σόν γε προσκοπούμενος γύναι,
ὡς μήτ' ἀχρήμων σὺν τέκνοισιν ἐκπέσῃς,
μήτ' ἐνδεής τοῦ. Πόλλ' ἐφέλκεται φυγὴ "
κακὰ ξὺν αὐτῇ. καὶ γὰρ εἰ σύ με στυγεῖς, "
οὐκ ἂν δυναίμην σοὶ κακῶς φρονεῖν ποτε.

Μη. Ὦ παγκάκιστε (τοῦτο γὰρ σ' εἰπεῖν ἔχω
γλώσσῃ μέγιστον εἰς ἀνανδρίαν κακὸν)
ἦλθες πρὸς ἡμᾶς, ἦλθες, ἔχθιστος γεγὼς
θεοῖς τε κἀμοὶ, παντί τ' ἀνθρώπων γένει;
Οὔτοι θράσος τόδ' ἐστὶν, οὐδ' εὐτολμία, "
φίλοις κακῶς δράσαντ' ἐναντίον βλέπειν. "
ἀλλ' ἡ μεγίστη τῶν ἐν ἀνθρώποις νόσων "
πασῶν, ἀναίδει. εὖ δ' ἐποίησας μολών· "
ἐγώ τε γὰρ λέξασα κουφισθήσομαι
ψυχὴν κακῶς σε, καὶ σὺ λυπήσῃ κλύων.
ἐκ τῶν δὲ πρώτων πρῶτον ἄρξομαι λέγειν;
ἔσωσά σ' ὡς ἴσασιν Ἑλλήνων ὅσοι

[Ob]ea uerò quæ in dominos à te sunt dicta
Omne[& maximũ]esse lucrũ putes qp puniris[tã
Ac ego semp qdem à dominis iratis (tũ]exilio.
Iras abstuli,& te uolebam manere:
Tu uerò non remittis stultitiam,dicens semper
Malè dominis.itaque expellêris ex[hac]terra.
Attamen etiam ob hæc non renuntians amicis,
Venio tuis rebus prospecturus mulier,
Vt neque inops cum liberis discedas,
Neque indiga aliqua re. MVLTA trahit exiliũ
Mala secum.etenim quanquam tu me odisti,
Non possim[tamen]ei'i male uelle unquam.
Med. O omnium pessime(hoc enim tibi dicere habeo
Lingua summum in[tuam]ignauiam conuitium)
Venisti ad nos,uenisti,inuisus qui es
Diisque & mihi omnique hominum generi?
NON audacia istud est neque fortitudo,
Amicos malis quos affeceris,intueri:
Sed maximus inter homines morborum
Omniũ,impudentia.bene tamen feciſti qui ueneris:
Ego enim dicens,leuabor,
Animo malè tuo,& tu dolebis audiens[ea.]
Sed à quibus primis primùm incipiã dicere? 147
Seruasti te,ut norunt Græcorum quicunque

Eandem conscenderunt Argoam nauim,
Missum ut tauros ignem spirantes regeres
Iugis, & seminares lethalem segetem:
Et draconē, qui aureum circundans uellus
Voluminibus seruabat multiplicibus, insomnis exi-
Occiso, prorogaui tibi lucem salutiferam. (stes,
Ipsa quoque patre & domo prodita mea,
Peliotidem Iolcum ueni
Tecum promptior quàm sapientior: (ri,
Et Peliā occidi, quo modo maximè dolorificū est mo
Per filias ipsius: omnēque [tibi] exemi metum.
Et his [beneficiis] à me pessime utrorū [omniū] affe
Prodidisti nos nouósq; comparasti thalamos, (ctę,
Liberi quum [tibi] sint. si enim fuisses sine liberis,
Ignoscendum erat tibi hunc quòd amares thorum.
Sed iurisiurādi euanida est fides: neq; possum scire
An deos putes qui tunc, non regnare amplius,
An noua constituta esse iura hominibus nunc:
Quoniam tibi conscius es in me periurus quòd sis.
Hei dextrā manum quā tu multoties apprehēdisti,
Et hæc genua, quàm frustra pollutæ sumus
Improbo à marito spēque frustrata?
Age: tanquam cum amico communicabo:
Vt uidear aliquo à te affecta beneficio,

ζωπὸν σωθεισέβησαν Ἀργῶον σκάφος,
πεμφθέντα ταύρων πυρπνοων ὑπασπάτῳ
ζεύγλησι, καὶ σπορεῶ τὰ θανάσιμον γύλιν,
δράκοντά θ', ὃς πάγχυσον ἀμφέπων δέρας,
σπείρας ἔσωζε πολυπλόκοις αὔπνος ὢν,
κτείνας σ', αὐγέρον σοὶ φάος σωτήριον.
αὐτὴ δ' ἑκοῦσα δόμοις ἐδέδυσο ἐμοῖς,
τῷ Πελιαδῃ εἰς Ἰωλκὸν ἱκόμην,
σὺν σοὶ θεόθυμος μᾶλλον ἢ σοφωτέρα.
Γελίαν δ' ἀπέκτειν', ὡς σφ' ἀγλίσω θανεῖν,
παίδων τ' ἐμῶν αὐτὸς πάντα τ' ἐξέλιπον φόβον.
καὶ ταῦθ' ὑφ' ἡμῶν ὦ κάκις' ἀνδρῶν παθὼν,
θεοῦδωκας ἡμᾶς, καινὰ δ' οὐ τήσω λέχη,
παίδων γεγώτων. εἰ γὰρ ἦσθ' ἄπαις ἔτι,
σύγγνως' ἂν ἴσως σοι τοῦδε ἔρωτος λέχους.
ὅρκων δὲ φρόδη πίστις· οὐδ' ἔχω μαθεῖν
ἢ θεοὺς νομίζεις τοὺς τότ' ὀμόσας ἔτι,
ἢ καινὰ κεῖσθαι θέσμι' ἀνθρώποις πανεῦ.
ἐπεὶ συνοίδά γ' εἰς ἐμ' ὀμόρκους ὢν.
φεῦ δεξιὰ χὶρ, ἧς σὺ πολλ' ἐλάμβαν',
καὶ τῶνδε γονάτων· ὡς μάτην κεχρώσμεθα
κακοῦ θεοὺς ἀνδρὸς, ξυνῳδὸν οὐδὲν ἡμὶν πρᾶξαν.
ἄγ'· ὡς φίλῳ γὰρ ὄντι σοι κοινώσομαι.
δοκοῦσα μὲν πρός γε σου πρᾶξαι ξυνῆκα λῶς,

ὅμως σ', (ἐρωτηθεὶς τἀληθῆ φαιεῖν)
νεῦ ποῖ βάπτουσι πόδα σὸν ἢ πρὸς Ἑσπερίτιδας
ἔξω Συμπληγάδων πέτρας, ἀφικόμην' (ἵνα
ἦν πρὸς ταλαίνας Πελιάδας καλῶς γ' ἂν ἔθνος
δέξαιντό μ' οἴκοις, ὧν πατέρα κατέκτανον.
ἔνθα τἀρ' ἔπω· τοῖς μὲν οἴκοθεν φίλοις
ἐχθρὸς καθέστηχ', οὓς ἔδει μ' ἧκιστ' ἐχεῖν κακῶς
θρᾶν, ὑμὶ δ' ἐχθρὰν φέρουσα πολεμίους ἔχω. 148
τοιἀρ' με πολλῆς μακαρίαν Ἑλλησίδων
ἔθηκας αὐτὴ τῶνδε θαυμαστὸν δέσε
ἔχω πόσιν θ' ὑπέρτατ' ἢ πάλαι γ' ἐγώ.
εἰ φεύξομαι δ' χάριν ἐκβεβλημένη,
φίλων ἔρημος σὺν τέκνοις μόνη μόνοις,
καλόν γ' ὄνειδος πᾶσι νεοσὶ νυμφίῳ,
πῶς χοὐ φίλη δάδας πάδας ἥ τ' ἔσωσά σε.
Ὦ Ζεῦ, τί δῆτα χρυσὸν μὲν ὃς πίθηλος ἧ, cc
τεκμήρι' ἀνθρώποισιν ὡς πασας σαφῆ, cc
ἀνδρῶν δ' ὅτῳ χρὴ τ' κακὸν διειδέναι, cc
ἐδεὶς χαραγκτὴρ ἐμπέφυκε σώματι; cc
Χορ. Δεινή πις ὀργὴ καὶ δυσάπατος πέλει, cc Cho.
Οταν φίλοι φίλοισι συμβάλωσ' ἔριν. cc
Ιασ. Δεῖ μ', ὡς ἔοικε, μὴ κακὸν φαῦλα λέγειν. Iaſ.
ἀλλ' ὥστε νηὸς κεδνὸν οἰακοστόφον,
ἄκροισι λαίφους κραιπνοδρόμοις ἐπεκδραμεῖν

Tamen (interrogatus enim turpior uideberis)
Nunc quo me uertam? utrum ad patris domum
Et patriam, quibus tibi proditis [huc] ueni:
An ad miseras Peliadas? pulchrè [illæ] scilicet
Receperint me [suis] ædibus, quarũ patrẽ interfeci.
Habet enim ita [se res] domesticis amicis
Inuisa facta sum, & quibus me nõ oportebat malè
148 Facere, eos, tibi gratum faciens, hostes habeo.
Ergo me inter multas beatam Græcas
Feci sti prohisce [beneficiis?] egregiam uerò te
Habeo maritum & fidum, infelix ego.
Quòd si fugiam terram [hanc] expulsa,
Amicis orbata, cum liberis sola solis,
Pulchrum certè probrum [erit] nouo sponso [tibi]
Pauperes errare liberos, & [me] quæ seruaui te.
O Iupiter, quare auri quod adulterinum sit,
Signa hominibus dedisti manifesta:
Virorum autem quo oporteat malum discernere
Nullum signum innatum est corpori?
Cho. ACRIS quædam ira & immedicabilis est,
Quando amici cum amicis committunt lites.
Iaſ. Oportet me, ut uidetur, non segnem esse in dicẽdo,
Sed uelut nauis prudentem gubernatorem
Summis ueli oris effugere

Tuam inanem, ô mulier, loquacitatem.
Ego, postquã etiã nimis exaggeras [tuũ] beneficiũ,
Venerem existimo meæ nauigationis
Seruatricem esse inter homines deósque solam.
Tibi uerò est quidem mens subtilis: sed inuidiosa
Oratio dicendo percurrere quòd amor te coegerit
Laboribus exineuitabilibus meũ conseruare corpꝰ.
Sed non subtiliter ista tractabo nimis.
Quatenus igitur iuuisti, non malè [se res] habet.
Maiora utique mei seruatione [beneficia]
Accepisti q̃ dederis, quemadmodum ego [iam] dicã.
Primùm quidem Græcam pro barbaro solo
Terrã habitas, & ius scis,
Et legibus uti non pro uirium libito:
Deinde omnes te senserũt esse Græci ingeniosam,
Et gloriam adepta es si terræ in extremis
Finibus habitares, non esset [ulla] ratio tui. 149
SIT uerò mihi neque aurum domi,
Neque Orpheo præstantius decantare carmen,
Nisi illustris fortuna contingat mihi.
[Ac] tantum quidem tibi de meis laboribus
Dixi. certamen enim tu prior instituisti uerborũ.
Quæ uerò de nuptiis mihi regiis exprobrasti,
In hoc monstrabo primùm quòd prudens sim

τὴν σὴν στόμαργον ὦ γύναι Γλωσσαλγίαν.
ἔγωγ' ἐπειδὴ τὸ λίαν πυργοῖς χάριν,
Κύπριν νομίζω τῆς ἐμῆς ναυκληρίας
σώτειραν εἶναι θεῶν τε κἀνθρώπων μόνην.
σοὶ δ' ἔστι μὲν νοῦς λεπτὸς· ἀλλ' ὀπίφθονος
λόγος διελθεῖν, ὡς ἔρως σ' ἠνάγκασε
πόνων ἀφύκτων τοὐμὸν ἐκσῶσαι δέμας.
ἀλλ' οὐκ ἀκριβῶς αὐτὰ θήσομαι λίαν.
ὅπη γὰρ οὖν ὤνησας, οὐ κακῶς ἔχει.
μείζω γε μέντοι τῆς ἐμῆς σωτηρίας
εἴληφας ἢ δέδωκας, ὡς ἐγὼ φράσω.
πρῶτον μὲν Ἑλλάδ' ἀντὶ βαρβάρου χθονὸς
γαῖαν κατοικεῖς· καὶ δίκην ἐπίστασαι,
νόμοις τε χρῆσθαι μὴ πρὸς ἰσχύος χάριν.
πάντες δέ σ' ᾔσθοντ' οὖσαν Ἕλλησε σοφήν.
καὶ δόξαν ἔσχες. εἰ δὲ γῆς ἐπ' ἐσχάτοις
ὅροισιν ᾤκεις, οὐκ ἂν ἦν λόγος σέθεν.
Εἴη δ' ἔμοιγε μήτε χρυσὸς ἐν δόμοις, «
μητ' Ὀρφέως κάλλιον ὑμνῆσαι μέλος, «
εἰ μὴ 'πίσημος ἡ τύχη γένοιτό μοι. »
τοσαῦτα μέν σοι τῶν ἐμῶν πόνων πέρι
ἔλεξ'. ἅμιλλαν γὰρ σὺ προὔθηκας λόγων.
ἃ δ' εἰς γάμους μοι βασιλικοὺς ὠνείδισας,
ἐν τῷδε δείξω πρῶτα μὲν σοφὸς γεγὼς,

ἔπειτα σώφρων, εἶτα σοὶ μέγας φίλος,
καὶ παισὶ τοῖς ἐμοῖσιν. ἀλλ' ἔχ' ἥσυχος.
ἐπεὶ μετέστην δεῦρ' Ἰωλκίας χθονὸς,
πολλὰς ἐφέλκων συμφορὰς ἀμηχάνους,
τί τοῦδ' ἂν εὕρημ' εὗρον ἐυτυχέστερον,
ἢ παῖδα γῆμαι βασιλέως φυγὰς γεγώς;
οὐχ, ᾗ σὺ κνίζῃ, σὸν μὲν ἐχθραίνων λέχος,
καινῆς δὲ νύμφης ἱμέρῳ πεπληγμένος,
οὐδ' εἰς ἅμιλλαν πολύτεκνον σπουδὴν ἔχων·
(ἅλις γὰρ οἱ γεγῶτες, οὐδὲ μέμφομαι)
ἀλλ' ὡς τὸ μὲν μέγιστον οἰκοῖμεν καλῶς,
καὶ μὴ σπανιζοίμεσθα, γιγνώσκων ὅτι
Γένητα φεύγει πᾶς τις ἐκ πολὺν φίλος,
παῖδάς τε θρέψαιμ' ἀξίως δόμων ἐμῶν.
σπείρας τ' ἀδελφοὺς τοῖσιν ἐκ σέθεν τέκνοις,
εἰς ταυτὸ θείην καὶ συναρτήσας γένος,
εὐδαιμονοίην. σοί τε γὰρ παίδων τί δεῖ,
ἐμοί τε λύει τοῖσι μέλλουσιν τέκνοις,
τὰ ζῶντ' ὀνῆσαι. μῶν βεβούλευμαι κακῶς;
οὐδ' ἂν σὺ φαίης, εἴ σε μὴ κνίζοι λέχος.
Ἀλλ' εἰς τοσοῦτον ἥκεθ', ὥστ' ὀρθουμένης
εὐνῆς, γυναῖκες πάντ' ἔχειν νομίζετε·
ἢν δ' αὖ γένηται συμφορά τις εἰς λέχος,
τὰ λῷστα καὶ κάλλιστα, πολεμιώτατα

Deinde caſtus, denique tibi magnus amicus,
Et liberis meis. ſed habe te tranquillam.
Poſtquam conceſſi huc Iolcia è terra,
Multa mecum trahens incommoda inexplicabilia,
Quodnã iſto inuẽtũ inuenire potuiſſem fortunatiꝰ,
Quàm filiam ducere regis exul quum eſſem?
Non (ut tu [me] uellicas) tuũ odio habens thalamũ,
Nouæque ſponſæ deſiderio perculſus, (ũ ponẽs:
Nec in certamine de multis liberis habendis ſtudi-
Satis enim [ſunt] ii q̃ nati ſunt, neq; [eos reprehẽ-
Sed ut (quod maximũ eſt) habitaremus cõmodè: (do
Et non egeremus: ſciens quòd
PAVPEREM fugiũt omnes eminus amici:
Liberóſq; ut educarem dignè familia mea:
Gignénſque fratres his ex te [ſuſceptis] liberis,
Eodem loco collocarem & coniungens genus,
Beatus uiuerem: tibi enim liberũ quid opus eſt,
Mihique prodeſt futuris liberis,
Eos qui uiuunt iuuare: an conſultaui malè?
Ne tu quidẽ diceres hoc, ſi te nõ pũgeret thalamus.
SED eò uenitis, ut [feliciter] erecto & conſtituto
Thoro, mulieres omnia habere [uos] puretis:
Quòd ſi rurſuꝰ incidat calamitas aliqua in thalamũ,
Optima & pulcherrima [quæ ſunt,] hoſtiliſſima

Statuitis.oportebat aliunde quopiam homines
Liberos gignere,muliebréque non esse genus:
Cho. Sicque non esset ullum hominibus malum.
Iason,pulchrè quidē hæc [tuā]ornasti uerba:
Attamen mihi(etiamsi præter sententiam dicam)
Videris quòd prodidisti tuā uxorē, iniustè feciſſe.
Med. Certè multum à multis dissentio hominibus.
MIHI n.q̄s,iniustus quū sit, peritus in dicēdo
Est,maxima pœna dignus uidetur. (uolueres
Lingua.n.quū glorietur se posse iniusta probè ob-
Audet fallere:est attamen non admodum sapiens.
Itaque & tu nūc nō aduersus me tā compositus sis,
In dicendōque grauis: unum enim occidet te uerbū
Oportebat te si quidē eras haud improbo,psuasa me
Agitare nuptias has,sed non clàm amicis.
Iaſ. Benè certè mihi hæc subseruisses oratione,
Si tibi de nuptiis dixissem,quæ ne nunc quidem
Sustines remittere cordis ingentem bilem.
Med. Nō hoc te[intētū]habebat,sed barbarus thalamus
Ad senectutē usq; nō satis gloriosus eueniebat tibi.
Iaſ. Probè nunc hoc scias,non mulieris causa
Ambiisse me thalamos regis quos nunc habeo:
Sed,ut dixi etiam antea,seruare uolens
Te,& liberis meis fratres

πήδεσε. χθιζὸν γὰρ ἄμοθέν πόθεν βροτοῖς cc
παῖδας πικρῶς ἄθαι, θήλυ σ' οὐκ εἰδὼς φύος. cc
ὅτῳ δ' αὖ οὐκ ἰῶ ἔδεν αἰθρώποις κακόν. cc
Χορ. Ἰᾶσον, οὗ μὲν ζεῖδ' ὀκόσμησας λόγους.
ὅμως σ' ἔμοιγε κεἰ δοκεῖ γνώμιμα λέγω,
δοκεῖς προδοὺς σὴν ἄλοχον οὐ δίκαια δρᾶν.
Μη. Ἡ πολλὰ πολλοῖς εἰμι διάφορος βροτῶν.
Ἐμοὶ γὰρ ὅστις ἄδικος ὢν, σοφὸς λέγειν cc
πέφυκε, πλείστης ζημίαν ὀφλισκαίνει. cc
τὸ γὰρ σοφὸν γε αὐχῶν τἄδικ' οὐ θέλει τελεῖν, cc
τολμᾷ παρουργεῖν· ἔστι σ' οὐκ ἄγαν σοφός. cc
ὡς δὲ σὺ μὴ νῦν εἰς ἐμ' ἀχθόμενον ἡδονὴν
λέξαν τε δικαίως· ἐν γὰρ οὖν κτενεῖ σ' ἑνὸς.
χθιζὸν σ', εἰδὼς ἔνθα μὴ κακὸς, πίσυνή μοι
γαμεῖν γάμον τόνδ', ἀλλὰ μὴ σιγῇ φίλων.
Ιασ. Καλῶς γ' ἂν ἦν μοι τῆσδ' ὑπηρέτεις λόγῳ,
εἰ δὲ γάμον κατεῖπον, ἥπερ οὐδὲ νῦν
πολλᾶς μεθεῖναι καρδίας μέγαν χόλον.
Μη. Οὐ τοῦτό σ' εἶχεν, ἀλλὰ βάρος ἄρον λίχος
θεὸς γήρας οὐκ εὔδοξον ἐξέβαινε σοί.
Ιασ. Εὖ νῦν τόδ' ἴσθι, μὴ γυναικὸς οὕνεκα
ἥμαί με λέκτρα βασιλέως ἃ νῦν ἔχω.
ἀλλ' ὥσπερ εἶπον ἐν πάρος, σῶσαι θέλων
σὲ, καὶ τέκνοισι τοῖς ἐμοῖς ὁμαιμόνους

φῶναι τυράννοις παῖδας, ἔρυμα δώμασι.
Μη. Μή μοι γένοιτο λυπρὸς εὐδαίμων βίος, "
Μηδ' ὄλβος, ὅστις τὴν ἐμὴν κνίζοι φρένα. "
Ιασ. Οἶσθ' ὥς με τεύξῃ, καὶ σοφωτέρα φανῇ;
τὰ χρηστὰ μὴ σοὶ λυπρὰ φαινέσθω ποτε,
μηδ' εὐτυχοῦσα δυστυχὴς εἶναι δόκει.
Μη. Ὑβριζ'· ἐπειδὴ σοὶ μέν ἐστ' ἀποστροφή,
ἐγὼ δ' ἔρημος τήνδε φευξοῦμαι χθόνα.
Ιασ. Αὐτὴ τάδ' εἵλου, μηδέν' ἄλλον αἰτιῶ.
Μη. Τί δρῶσα; μῶν γαμοῦσα, καὶ προδοῦσά σε;
Ιασ. Ἀρὰς τυράννοις ἀνοσίοις ἀρωμένη.
Μη. Καὶ σοῖς ἀραία γ' οὖσα τυγχάνω δόμοις.
Ιασ. Ὡς οὐ κρινοῦμαι τῶνδέ σοι τὰ πλείονα·
ἀλλ' εἴ τι βούλει παισὶν ἢ σαυτῇ φυγῇ
προσωφέλημα χρημάτων ἐμῶν λαβεῖν,
λέγ'· ὡς ἕτοιμος ἀφθόνῳ δοῦναι χερί,
ξένοις τε πέμπειν σύμβολ' οἳ δράσουσί σ' εὖ.
καὶ ταῦτα μὴ θέλουσα μωρανεῖς γυναί,
λήξασα δ' ὀργῆς, κερδανεῖς ἀμείνονα.
Μη. Οὔτ' ἂν ξένοισι τοῖσι σοῖς χρησαίμεθ' ἄν,
οὔτ' ἄν τι δεξαίμεσθα· μηδ' ἡμῖν δίδου.
Κακοῦ γὰρ ἀνδρὸς δῶρ' ὄνησιν οὐκ ἔχει. "
Ιασ. Ἀλλ' οὖν ἐγὼ μὲν δαίμονας μαρτύρομαι
ὡς πάνθ' ὑπουργεῖν σοί τε καὶ τέκνοις θέλω.

Gignere reges pueros, propugnaculum domus.
Med. NE mihi contingat cum dolore beata uita.
Neque diuitiæ quæ meam uellicent mentem.
Iaſ. Scis quomodo me potiaris & prudentior uidearis?
Ea quæ bona [ſũt,] nõ tibi moleſta uideãtur unq̃:
Nec felix quum ſis, infelix eſſe [tibi] uideare.
Med. Affice cõtumelia: poſtquã tibi quidem eſt receptꝰ,
Ego autem deſerta ex hac fugiam terra.
Iaſ. Ipſa hæc captaſti, nullum alium accuſa.
Med. Quid faciens? an nubens, & prodens te?
Iaſ. Diras regibus impias imprecans.
Med. Et tuæ diris deuota quidem [ego] ſum domui. 151
Iaſ. Non litigabo de his tecum pluribus:
Sed ſiquod uis pueris aut tuo ipſius exilio
Subſidium de pecunia mea accipere,
Dicito: quia ſum paratus larga dare manu,
Hoſpitibúſque mittere ſymbola qui benefaciãt tibi.
Et hæc ſi non uis, ſtulta fueris mulier.
Ceſſans uerò ab ira, lucraberis meliora.
Med. Neque hoſpitibus tuis utemur,
Neque quicquã accipiemus, neq; nobis [aliqd] deꝰ
IMPROBI enim uiri dona utilitatis nihil habẽt.
Iaſ. At ſaltem ego deos teſtor
Quòd omnia ſuppeditare tibi & liberis uolo.

Tibi uerò non placent bona, sed pertinaciter
Amicos impellis: ergo doleas magis.

Med. *Vade. desiderio enim nuper domitæ puellæ*
Caperis, tẽpore lõgo absens domo ab illius cõspectu.
Duc [eam]: fortasse (cum Deo uerò dictum sit)
Contrahes tale, ut tu sis negaturus, connubium.

Chor. AMORES *nimium*
Egressi, non gloriam
Neque uirtutem dant
Viris: si uerò [tantum quantum sit] satis adsit
Venus, non [est] alia dea
Gratiosa adeò.
Ne unquam ô domina, aduersus me
Aureis è sagittis emittas
Desiderio perungens ineuitabile telum
PLACET *enim mihi modestia*
Donum pulcherrimum deorum.
Nunquam ambigua certa-
mina & insatiabiles rixas
Animo consternata alu-
ud ob coniugium
Misceam: ô grauis Venus,
Expertes bellorum thalamos co-
lens, acuto animo iudicas thoros mulierum.

Οἱ δ' οὐκ ἀρέσκει ταγάθ', ἀλλ' αὐθαδίᾳ
φίλοις ἀπωθῇ· τοιτὰρ ἀλγυνῇ πλέον.
Μη. Χώρει. πόθω γὰρ τῆς νεοδ μήτε κόρης
αἱρῇ, χρονίζων δωμ^τχ ἐξώπιος.
νύμφευ'. ἴσως γὰρ (σὺν θεῷ δ' εἰρήσεται)
γαμεῖς τοιοῦτον, ὥστε σ' ἀρνεῖσθαι, γαμον.
Χορ. Ερωτες ὑπὲρ μὲν ἄγαν
ἐλθόντες οὐκ εὐδοξίαν
οὐδ' ἀρετὰν παρέδωκαν
ἀνδράσιν· εἰ δ' ἅλις ἔλθοι
Κύπρις, οὐκ ἄλλα θεὸς
εὔχαρις οὕτω.
μή ποτ' ὦ δέσποιν' ἐπ' ἐμοὶ
χρυσέων τόξων ἐφείης
ἱμέρῳ χρίσασ' ἄφυκτον ὀϊστόν.
στέργει δὲ μεσωφροσύνα,
δώρημα κάλλιστον θεῶν.
μηδέποτ' ἀμφιλόγοις ὀρ-
γὰς ἀκόρεστά τε νείκη
θυμὸν ἐκπλήξασ' ἑτέ-
ροις ἐπὶ λέκτροις
προσβάλοιμ'· ὦ δεινὰ Κύπρις,
ἀπολέμους ἀνὰς σεβίζου-
σ' ὀξύφρων κρίνει λέχη γυναικῶν.

ὦ πατρὶς, ὦ δῶμά τ' ἐμὸν,
μὴ δῆτ' ἄπολις γενοίμαν,
τὴν ἀμηχανίας ἔχουσα
δυςπέρατον αἰῶ-
ν' οἰκτρότατον ἀχέων.
θανάτῳ θανάτῳ πάρος δαμείην,
ἁμέραν ταίδ' ἐξανύσασα. Μόχθων
δ' οὐκ ἄλλος ὑπέρθεν,
ἢ γὰς πατρίας ςέρεσθαι.
εἴδομεν, οὐκ ἐξ ἑτέρων
μύθων ἔχομεν φράσασθαι.
σὲ γὰρ οὐ πόλις, οὐ φίλων τις
ᾤκτειρε, παθοῦσαν
δεινότατον παθέων.
Ἀχάριςος ὀλοιτ' ὅτῳ παρέςαι
μὴ φίλοις τιμᾷν, καθαρὰν ἀνοίξαν-
τι κληῖδα φρενῶν·
κἀμοὶ φίλος οὔποτ' ἔςαι.

Αἰγ. Μήδεια χαῖρε. τοῦδε γὰρ προοίμιον
κάλλιον οὐδεὶς οἶδε προσφωνεῖν φίλοις.

Μη. Ὦ χαῖρε καὶ σὺ παῖ σοφοῦ Γανδίονος
Αἰγεῦ, πόθεν γῆς τῆσδ' ἐπιςρωφᾷ πέδον;

Αἰγ. Φοίβου παλαιὸν ἐκλιπὼν χρηςήριον.

Μη. Τί δ' ὀμφαλὸν γῆς θεσπιῳδὸν ἱκάνεις;

O patria, ô domus mea,
Nequaquam exul fiam,
Inopiæ habens
Quod difficulter transitur æuum,
Miserabilium plenum dolorum.
Morte morte prius domer,
Die hoc confecto. MALORVM
Non [est] aliud maius
Quàm terrà patria priuari.
Vidimus, non ex aliorum
Sermonibus [id] habemus dicere.
Te enim non ciuitas, non amicorum aliquis
Miseratus est, quæ passa es
Grauissimum [omnium] malorum.
INGRATVS pereat cui [animus] fuerit
Nequaquam amicos colere candidam aperiendo clauem pectoris.
Et mihi amicus non unquam [is] fuerit
Aeg. Medea salue: hoc enim exordio
Melius nemo potest compellare amicos.
Med. Salue & tu ô fili sapientis Pandionis.
Vnde terræ huius accedis solum?
Aeg. Phœbi antiquum relinquens sacellum.
Med. Quid uerò umbilicũ terræ ubi est oraculũ adiisti?

AEg. Liberorũ perſcrutãs ſatio quomodo cõtingat mihi.
Med. Per deos, ſine liberis enim adhuc ſẽper ducis uitã?
AEg. Sine liberis ſumus genij alicuius fato.
Med. Vxor quum ſit, an thori expers exiſtens?
AEg. Non ſumus thalami ſine iugo nuptialis.
Med. Quid igitur Phœbus dixit tibi de liberis? 153
AEg. Obſcuriora quàm ut homo poſſit coniicere uerba.
Med. Fás ne autem nos oraculum audire deis?
AEg. Maximè: quia & ſagace indiget mente.
Med. Quid igitur uaticinat? ſit, dicito ſi fas ⌊eſt⌋ audire.
AEg. Vtre me prominentem non ſoluere debere pedem.
Med. Priuſquam quid facias, aut ad quam uenias terrã?
AEg. Priuſquam ad patrios iterum lares ueniam.
Med. Tu uerò qua re indigens in hanc nauigas terram?
AEg. Pitheus quiſpiam eſt terræ rex Træzenia.
Med. Filius (ut aiunt) Pelopis piiſſimus.
AEg. Huic dei uaticinium communicare uolo.
Med. Sapiens enim uir ⌊eſt⌋, & exercens talia.
AEg. Et mihi omnũ chariſſimus quos militiæ parauí hõ-
Med. Sed fortunatus ſis, & cõſequaris quæ expetis. (ſpitũ.
AEg. Quidnam tui oculi, & corpus contabuit ita?
Med. AEgeu, peſſimus eſt mihi omnium maritus.
AEg. Quid ais? manifeſtè mihi tua dic animi ægritudi-
Med. Iniuria afficit me Iaſon, nullã à me paſſus. (ne.

Αἰγ. Παίδων ἐρυνῶν σοῦ μ' ὄπως γλυκὸ τὸ μοι.
Μη. Πρὸς θεῶν, ἄπαις γὰρ δεῦρ' ἀεὶ πέπεις βίον;
Αἰγ. Ἄπαιδες ἐσμὲν δαίμονός πνος τύχη.
Μη. Δάμαρτος ἢ σῆς, ἢ λέχους ἄπειρος ὤν;
Αἰγ. Οὐκ ἐσμὲν ἄλλης ἄζυγες γαμηλίου.
Μη. Τί δῆτα Φοῖβος εἶπέ σοι παίδων πέρι;
Αἰγ. Σοφώτερ' ἢ κατ' ἄνδρα συμβαλεῖν ἔπη.
Μη. Θέμις νυ αὐτῷ μαντικῶν χρησμῶν εἰδέναι θεοῦ;
Αἰγ. Μάλιστ', ἐπεί τοι τὸ σοφὸν δεῖται φρενός.
Μη. Τί δῆτ' ἔχρησε, λέξον, εἰ θέμις κλύειν.
Αἰγ. Ἀσκοῦ με τὸν πατρῷον οὐκ ἐᾶν μὴ λῦσαι πόδα.
Μη. Ρεῖν αὖ πρὸ δράσας, ἢ πρὸ γῆς ἔβην χθονὸς;
Αἰγ. Ρεῖν αὖ πατρῴαν αὖθις ἐστίαν μόλω.
Μη. Σὺ δ' ὡς τί χρῄζων τῇδε ναυστολᾷς χθονὸς;
Αἰγ. Ῥιτθεύς πις ἔβη γῆς Ἀνάξ Τροιζηνίας.
Μη. Παῖς, ὡς λέγουσι, Πέλοπος ἀσεβέστατος.
Αἰγ. Τὸ τῷ θεῷ μαντεῖον κοινῶσαι θέλω.
Μη. Σοφὸς γὰρ ἀνὴρ καὶ τελῶν τὰ τοιάδε.
Αἰγ. Κἀμοὶ ξυνοίσει πάντων φίλτατος δορυξένων.
Μη. Ἀλλ' εὐτυχοίης, καὶ τύχοις ὅσων ἐρᾷς.
Αἰγ. Τί δ' σὸν ὄμμα χρώς τε σωτέτηκ' ὧδε;
Μη. Αἰγεῦ, κάκιστος ἔβη μοι πάντων πόσις.
Αἰγ. Τί φῄς; σαφῶς μοι σὰς φράσον δυσθυμίας.
Μη. Ἀδικεῖ μ' Ἰάσων, οὐδὲν ὄντ' ἐμοῦ πρόσθεν.

Αἰγ. Τί χρῆμα δρᾶσας; φεύγεμοί σαφέστερον.
Μη. Γυναῖκ' ἐφ' ἡμῖν δεσπότην δόμων ἔχᾳ.
Αἰγ. Ἦπται τετόλμηκ' ἔργον αἴσχιστον τόδε;
Μη. Σάφ' ἴσθ'. ἄτιμοι δ' ἐσμὲν οἱ πρὶν ὄντες φίλοι.
Αἰγ. Πότερον ἐρασθεὶς, ἢ στυγήσας ἐκβαίρων λέχος;
Μη. Μέγαν γ' ἔρωτα. πιστὸς ὢν ἔφυ φίλοις.
Αἰγ. Ἴτω νυν, εἴπερ ὡς λέγεις ὀρθῶς κακός.
Μη. Ἀνδρῶν τυράννων κῆδος ἡσσᾶσθαι λαβεῖν.
Αἰγ. Δίδωσι σ' αὐτῷ τίς; πέραινε μοι λόγον.
Μη. Κρέων, ὃς ἀρχὰς τῆσδε γῆς Κορινθίας.
Αἰγ. Συγγνωστὰ μὲν δὴ σοὶ γε λυπεῖσθαι γυνᾷ.
Μη. Ὀλωλα· καὶ σοὶ δ' οὐ δοκῶ γ' ἐξαυτόμαι χθονός.
Αἰγ. Πρὸς τῶν; τόδ' ἄλλο καινὸν αὖ λέγεις κακόν.
Μη. Κρέων μ' ἐλαύνει φυγάδα τῆσδ' ἔξω χθονός.
Αἰγ. Ἐᾷ σ' Ἰάσων; τόδε τοῦτ' ἐπήνεσα.
Μη. Λόγῳ μὲν οὐκ· ἀλλ' ἐκπερᾶν ᾗ βούλεται.
ἀλλ' αὖ τομαί σε τῆσδε θεοὺς γῆς ἱκετεύω,
γονάτων τ' ἐμῶν τ' ἐκείνου· ἱκέσια δὴ γίγνομαι,
οἴκτειρον, οἴκτειρόν με τὴν δυσβάκτωτα.
ἢ μή μ' ἔρημον ἐκπεσοῦσαν σῆς πόλης,
δέξαι γ' ἐλαύνειν χώρα· κἂν δόμοις ἐφέστιον.
ὅπως ἔρως σε τοῦτος θεῶν τελεσφόρος
γλύκιστα παίδων, καὐτὸς ὄλβιος θάνοις.
εὕρημα δ' οὐκ οἶδ' ᾗ εὕρηκας τόδε.

AEg. Quam rem faciens? dic mihi apertius.
Med. Vxorẽ præ me dominã [huius] domus habet aliam.
AEg. An ausus est rem turpissimam hanc? (amici.
Med. Bene scito: inhonorati autẽ sumus q̃ antea eramus
AEg. Verum amore incẽsus, an tui odio thalami?
Med. Magno equidem amore: fidus non est amicis.
AEg. Eat ergo nunc, si quidem ut dicis est malus.
Med. Virorum principum affinitatem cupiuit accipere.
AEg. At quis dat ei? perfice mihi sermonem.
Med. Creon qui imperat huic terræ Corinthiæ.
AEg. Ignoscendum [tibi] est, quòd tu doles, ô mulier.
Med. Perij: & adhæc expellor solo.
AEg. A quo? hoc aliud nouum rursus narras malum.
Med. Creon me expellit eadem hac ex terra.
AEg. Permittit uerò Iasoni? ne hoc quidem laudo.
Med. Verbis quidẽ nõ: [recipsa] patri tamen uult.
Sed supplex rogo te hanc per genam, 154
Genuáque tua: supplex [tibi] fio:
Miserere miserere mei infelicis,
Et ne me desertam eiectam aspicias:
Sed recipe [me] regione & domo [tua] hospitam.
Sic amor tibi à dijs fertilis
Fiat liberorum, & ipse beatus moriaris.
Inuentum non scis quale inuenias hoc.

Ne ſis, faciam, tu ſine liberis, & liberorum ſobolem
Procreare te faciam: talia noui pharmaca.
AEg. Multorum cauſa hanc tibi dare gratiam
Mulier, promptus ſum: primùm propter deos,
Deinde propter liberos, quorũ promittis generatio-
Siquidem ad hoc inutilis ſum prorſus ego. (nẽ:
Sic autem habeam: tu ubi ueneris [in meum] ſolum
Conabor te hoſpitio excipere, iuſtus quòd ſim.
[Ac] tantum quidem tibi prædico mulier:
Ex hac autem terra non te abducere uolo,
Ipſa uerò ſi in meas ueneris ædes,
Manebis [ibi] tuta & non te dimittam unquam.
Ex hoc autem ipſa ſolo efferas pedem.
Inculpabilis enim etiam apud peregrinos eſſe uolo.
Erunt hæc [ita:] ſed fides ſi fieret mihi
Med. Horum, haberem omnia à te præclarè.
AEg. An non confidis? aut quid tibi [eſt] moleſtum?
Confido. Peliæ autem inimica eſt mihi domus,
Med. Creònque his autem iuratis fœderibus iunctus,
Abducentibus non dimiſeris me è terra.
Verbis aũt cõuentione facta, & diis iuramẽto dato,
Amic⁹ fias [mihi iã:] & præconiis [legationibũſq;]
[Illorũ] non perſuadeare [ac obedias] meæ. n. res
Ipſis autẽ opes ſunt & domus regia. (imbecilles:

παύσω δέ σ' οὐ γὰρ ἄπαιδα. κοὐ παίδων χάριν
ἀσπίδα σε θήσω δι' ἣν οἶδα φάρμακα.
Αἰγ. Πολλῶν ἕνεκα πλεῖ δέ σοι δοῦναι χάριν
χώραν προθυμός εἰμι. πρᾶτα μὲν θεῶν,
ἔπειτα παίδων, ὧν ἐπαγγέλλη χάριν.
εἰς τοῦτο δὴ φρῦδός εἰμι πᾶς ἐγώ.
ὅτῳ γὰρ ἔχοιμι βοᾶ μὴ βλέπουσης χθόνα,
πεισάσομαί σου προξενεῖν δίκαιος ὤν.
τοσόν γε μέντοι σοὶ προσημαίνω χώρᾳ,
ὁκ ἔσθ' ὅδε μὴ γῆς ἄρ' σ' ἄγειν βεβήσομαι·
αὐτὴ δ' ἐὰν θέρ εἰς ἐμοὺς ἔλθῃς δόμους,
μένεις ἄσυλος, κοὐ σε μὴ μεθῶ ποτε.
ὁκ ἔσθ' ὅδε δ' αὐτὴν γῆς ἀπαλλάσσου πόδα.
αὐάλιπος γὰρ καὶ ξένοις ἕδος θέλω.
Μη. Ἔσται τάδ'. ἀλλὰ πίστις ᾗ μοὶ τοῦτο μοι
γένηται, ἔχοιμ' ἂν πάντα πρὸς σέθεν καλῶς.
Αἰγ. Μῶν οὐ πέποιθας; ἢ τί σοι τὸ δυσχερές;
Μη. Πέποιθα. Πελίᾳ δ' ἐχθρὸς ἔστι μοι δόμος,
Κρέοντί τε. τούτοις δ' ὁρκίοισι μέν ζυγείς,
ἄρασιν δ' οὐ μεθῆς ἂν ὁκ ἐμοὶ κακῶς
λόγοις θ' συμβᾶς, καὶ θεῶν ἐνώμοτος
φίλος μὲν οἱ ἂν, καὶ πανυκεύμασιν
οὐκ ἂν πίθοιο. ταῦτα μὲν δὴ ἀσθενῆ·
τοῖς δ' ὄλβος ὀξὺ καὶ δόμος τυραννικός.

Αἰγ. Πολλὼ ἔλεξας ὀρθ λόγοις τοῖς μηδέν.
ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι δρᾶν τάδ', οὐκ ἀφίεμαι.
ἐμοί τε γὰρ τάδ' ἔξεστιν εὐσταλέστερα,
σκῆψιν πιν' ἐχθροῖς σοῖς ἔχοντα δηλωσαι.
τὸ σὸν δ' ἐπάρῤῥε μᾶλλον· ἐξηπτου θεούς.

Μη. Ὀμνυ πέδον γῆς, πατέρα θ' Ἥλιον πατρὸς
τὸν ἐμοῦ, θεῶν τ' σεπτὸν ἅπαν γένος.

Αἰγ. Τί χρῆμα δράσειν, ἢ τί μὴ δράσειν λέγεις.

Μη. Μήτ' αὐτὸς ὀκ γῆς σῆς ἐμὲ ὀκβαλεῖν ποτε,
μήτ' ὄχλος ὧδε τῶν σῶν ἐμοὶ ἐχθρῶν ἄγαν
χρήζειν, μεθήσειν ζῶν ἑκοῦσιν τοῖσδε πω.

Αἰγ. Ὀμνυμι γαῖαν λαμπρὸν ἡλίου τε φῶς,
θεοὺς τ' πάντας, ἐμμένειν ἃ ξυνκλύω.

Μη. Ἀρκεῖ· τί δ' ὅρκῳ τῷδε μὴ μένειν παθοῦς;

Αἰγ. Ἀ τοῖσι δυστυχοῦσι γίγνεται βροτῶν.

Μη. Χαίρων πορεύου· πάντα γὰρ καλῶς ἔχει
κἀγὼ πόλιν σὴν ὡς τάχιστ' ἀφίξομαι,
πραξασ' ἃ μέλλω· τυγχάνω γὰρ εὐβουλίας.

Χορ. Ἀλλ' ὁ Μαίας πομπαῖος ἄναξ
πελάσσῃ δόμοις,
ὧν τ' ὀπίσειαν ἀπούδας κατέχων
πραξείας· ἐπεὶ ἠνυσάμαν αὐτὴρ
Αἰγεΐδ' παρ' ἐμοὶ δεδόκησαι.

Μη. Ὦ Ζεῦ, δίκη τε Ζηνὸς, ἡλίου τε φάος,

AEg. Multam ostendisti in uerbis [tuis] prouidentiam.
Sed si uidetur tibi facere hæc, non declino:
Et mihi enim hæc sunt tutiora,
Excusationẽ aliq̃ inimicis tuis quũ habeã obtẽder
Tuáq; cõsistẽt magis. præi uerbis [quos iurẽ] deos,
Med. Iura solum terræ patrémque Solem patris
Mei, deorúmque addens uniuersum genus.
AEg. Quã rẽ facturũ, aut quid nõ facturũ, dicito.
Med. Quòd neque tu è terra me iecturus sis unquam,
Neq; alius siquis meorũ inimicorũ [me] abducere
Velit, permissurũ dũ uiuis uolũtario [aliquo] modo.
AEg. Iuro terram, splendidum Solísque lumen
Deósq; omnes, pmansurũ me in his quæ exte audio
Med. Sufficit, qd autẽ iuramẽto in hoc nõ pseuerans, pa-
AEg. Quæ impiis accidunt hominibus. (tieris?
Med. Vale & uade: omnia enim rectè habent.
Et ego in ciuitatem tuam quamcelerrimè abibo,
Vbi cõfecero quæ paro, & cõsequuta fuero quæ uo
Chor. Sed te Maia [natus] deductor rex (lo.
Deducat domum,
Quæque in animo habens festinas,
Perficias, quia generosus uir
AEgeu mihi uisus es.
Med. O Iuppiter uindictáque Iouis, solísque lumen,

Nunc gloriosæ victrices meorum inimicorũ, amicæ,
Evimus, & in uiam ingressæ sumus.
Iam spes [est] hostes meos daturos pœnam:
Hic enim uir, ubi maximè laborabamus,
Portus apparuit meorum consiliorum.
Ex hoc suspendemus in puppe rudentem
Profectæ ad urbem & ciuitatem Palladis.
Iam omnia mea tibi consilia (ba.
Dicã. accipêq; nõ ad uoluptatẽ [q̃ dict ura sũ] uer-
Mittens meorum aliquẽ domesticorum Iasonem
In conspectum uenire meum postulabo:
Venienti autem ipsi mollia dicam uerba,
Quòd etiam uideantur mihi ista & benè habeant
Nuptiæ regiæ, quas prodita me habet,
Et conducibilia esse & rectè facta. 156
Liberi ut maneant mei postulabo,
Non ut relictura hostium in terra,
Inimicis liberos meos ut contumelia afficiant:
Sed ut dolo filiam regis interficiam.
Mittã. n. ipsos dona habẽtes in manibus,
[Ve]sponsæ ferentes, ex hac [expul'si] ne fugiãt ter
Tenuem uestem & cincinnum inauratum. (ra,
Et si acceptum ornamentum circundederit corpori,
Malè peribit, omnisque qui attigerit puellam.

νῦν καλλίνικαι τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν, φίλαι,
γενησόμεσθα, κεἰς ὁδὸν βεβήκαμεν.
νῦν δ' ἐλπὶς ἐχθροὺς τοὺς ἐμοὺς τίσειν δίκην.
τοῦτο γὰρ ὦ νὴρ, ἦ μάλιστ' ἐκάμνομεν,
λιμὴν πέφανται τῶν ἐμῶν βουλευμάτων.
ἐκ τοῦδ' ἀναψόμεσθα πρυμνήτην κάλων
μολόντες ἄστυ καὶ πόλισμα Παλλάδος.
ἤδη δὲ πάντα τἀμά σοι βουλεύματα
λέξω· δέχου δὲ μὴ πρὸς ἡδονὴν λόγους.
πέμψας ἐμῶν τιν' οἰκετῶν, Ιάσονα
εἰς ὄψιν ἐλθεῖν τὴν ἐμὴν αἰτήσομαι,
μολόντι δ' αὐτῷ μαλθακοὺς λέξω λόγους·
ὡς καὶ δοκεῖ μοι ταῦτα καὶ καλῶς ἔχει,
γάμους τυράννων, οὓς προδοὺς ἡμᾶς ἔχει,
καὶ ξύμφορ' εἶναι καὶ καλῶς εἰργασμένα.
παῖδας δὲ μεῖναι τοὺς ἐμοὺς αἰτήσομαι.
οὐχ ὡς λιποῦσα πολεμίας ἐπὶ χθονὸς
ἐχθροῖσι παῖδας τοὺς ἐμοὺς καθυβρίσαι,
ἀλλ' ὡς δόλοισι παῖδα βασιλέως κτάνω.
πέμψω γὰρ αὐτοὺς δῶρ' ἔχοντας ἐν χεροῖν,
νύμφῃ φέροντας, τὴν δὲ μὴ φεύγειν χθόνα,
λεπτόν τε πέπλον καὶ πλόκον χρυσήλατον.
κἄνπερ λαβοῦσα κόσμον ἀμφιθῇ χροΐ,
κακῶς ὀλεῖται, πᾶς θ' ὃς ἂν θίγῃ κόρης.

τοιοῖσδε χρίσω φαρμάκοις δωρήματα.
ἐνταῦθα μὲν τοι τόνδ' ἀπαλλάσσω λόγον.
ᾤμωξα δ' οἷ' ἔργον ἔς' ἐργαστέον
τοὐπεῦθεν ἡμῖν· τέκνα γὰρ κατακτανῶ
τἄμ'. ὅτις ἐστὶν ὅστις ἐξαιρήσεται·
δόμον τε πάντα συγχέασ' Ἰάσονος,
ἔξειμι γαίας, φιλτάτων παίδων φόνον
φεύγουσα, καὶ τλᾶσ' ἔργον ἀνοσιώτατον.
Οὐ γὰρ γελᾶσθαι τλητὸν ἐξ ἐχθρῶν, φίλαι.
ἴτω. τί μοι ζῆν κέρδος; οὔτ' ἐμοὶ πατρὶς,
οὔτ' οἶκός ἐστιν, οὔτ' ἀποστροφὴ κακῶν.
ἡμάρτανον τόθ' ἡνίκ' ἐξελίμπανον
δόμους πατρῴους, ἀνδρὸς Ἑλλήνος λόγοις
πεισθεῖσ', ὃς ἡμῖν σὺν θεῷ τίσει δίκην.
οὔτ' ἐξ ἐμοῦ γὰρ παῖδας ὄψεταί ποτε
ζῶντας τοιοῦτον, οὔτε τῆς νεοζύγου
νύμφης τεκνώσει παῖδ'. ἐπεὶ κακῶς κακὴν
θανεῖν σφ' ἀνάγκη τοῖς ἐμοῖσι φαρμάκοις.
μηδείς με φαύλην κἀσθενῆ νομιζέτω,
μηδ' ἡσυχαίαν, ἀλλὰ θατέρου τρόπου,
βαρεῖαν ἐχθροῖς, καὶ φίλοισιν εὐμενῆ.
τῶν γὰρ τοιούτων εὐκλέεστατος βίος.
Χορ Ἐπεὶ τῶν ἡμῖν τόνδ' ἐκοίνωσας λόγον,
σέ τ' ὠφελεῖν θέλουσα, καὶ νόμοις βροτῶν

Talibus perungam dona pharmacis.
Hic quidem hunc missum facio sermonem,
Plangóque [tale] quale facinus est faciendum
Deinceps nobis: liberos enim interficiam
Meos: nemo est qui possit eripere:
Domúmque totam confundens Iasonis,
Exeo terra, charissimorum liberorum necem
Fugiens, & ausa facinus impiissimum. (cæ.
NON enim rideri tolerabile [est] ab inimicis, ami-
Eat [res] quid mihi uiuere lucri? neq; mihi patria
Neque domus est, neq; receptus [aliqs his] ex malis.
Peccari tunc quando reliqui
Domum paternam, uiri Græci uerbis
Persuasa: qui nobis deo uolente, dabit pœnam.
Neq; ex me enim [quos sustulit] liberos, uidebit un-
Viuos deinceps, neq; ex nuper cõiugata [sibi] (quã
Sponsa gignet filium: posteaquam malè malam
Mori ipsam necessum meis pharmacis.
Nemo me ignauam & imbecillem existimet,
Neque tranquillam, sed alterius morus,
Grauem inimicis, & amicis beneuolam.
Nam taliũ [hominum] gloriosissima uita [est.]
Chor. Postquam nobis hunc communicasti sermonem,
Et tibi prodesse uolens & leges hominum

Tueri, facere tibi interdico hæc. 157
Med. Nõ erit aliter. tibi ignoſcẽdũ tamen quòd dicas
Iſta, eſt, quæ non pateris, ut ego, mala.
Cho. Sed occidere tuum ſemen audebis mulier?
Med. Sic enim maximè mordebitur maritus.
Chor. Tu uerò eris etiam miſerrima mulier.
Med. Eat. Superfluũ [ſũt] omnes in mediũ [q̃ ferũtur] ſer-
Sed age uade & adducito Iaſonem. (mones.
Ad omnia enim te fidelia utimur
Dices autẽ nihil eorũ quæ mihi uiſa [& ſtatuta ſũt
Si quidem bene uis dominis & mulieres.
Chor. O Erechthida longo iam tempore beati,
Et deorum filii beatorum,
Sacræ regionis inexpugnabiliſque
Qui fruimini
Inclyta ſapientia,
Semper per lucidiſſimum
Molliter aerem gradientes,
Vbi aliquando caſtas
Nouem Pierides
Dicunt Muſas
Flauam Harmoniam genuiſſe,
Pulchrifluique ad Cephiſi fluenta
Venerem celebrant exhaurien-

ξυλλαμβάνουσα, δρᾶν σ' ἀπεννέπω τάδε.
Μη. Οὐκ ἔστιν ἄλλως· σοὶ δὲ συγγνώμη λέγειν
τάδ' ἐστί, μὴ πάσχουσαν ὡς ἐγὼ κακῶς.
Χορ. Ἀλλὰ κτανεῖν σὸν σπέρμα τολμήσεις γύναι;
Μη. Οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα δηχθείη πόσις.
Χορ. Σὺ δ' ἂν γένοιό γ' ἀθλιωτάτη γυνή.
Μη. Ἰτω. περισσοὶ πάντες οἱ ἐν μέσῳ λόγοι.
ἀλλ' εἴα χώρει, καὶ κόμιζ' Ἰασονα.
εἰς πάντα γὰρ δή σοι τὰ πιστὰ χρώμεθα.
λέξεις δὲ μηδὲν τῶν ἐμοὶ δεδογμένων,
εἴπερ φρονεῖς οὗ δεσποταις, γυνή τ' ἔφις.
Χορ. Ἐρεχθεῖδαι τοπαλαιὸν ὄλβιοι,
καὶ θεῶν παῖδες μακάρων,
ἱερᾶς χώρας ἀπορθήτου
τ' ἀποφερβόμενοι
κλεινοτάταν σοφίαν,
αἰεὶ διὰ λαμπροτάτου
βαίνοντες ἁβρῶς αἰθέρος
ἔνθά ποθ' ἁγνὰς
ἐννέα Πιερίδας
λέγουσι μούσας
ξανθὰν Ἁρμονίαν φυτεῦσαι
καλλινάου τ' ἐπὶ Κηφισοῦ ῥοαῖς
τὰν Κύπριν κλήϊζουσιν ἀφυ-

σαμέναν χώραν καταπνεῦσαι
μετρίας ἀνέμων
ἡδυπνόοις αὔρας.
αἰεὶ δ' ἐπιβαλλομένων
χαίταισιν εὐώδη ῥοδε-
ων πλόκον ἀνθέων,
τᾷ σοφίᾳ παρέδρους
πέμπειν ἔρωτας,
παντοίας ἀρετᾶς ξυνεργούς.
πῶς οὖν ἱερῶν ποταμῶν,
ἢ πόλις, ἢ φίλων
πόμπιμόν σε χώρα
τὰν παιδολέτειραν ἕξει,
τὰν οὐχ ὁσίαν, μετ' ἄλλων
σκέψαι τεκέων πλαγάν.
σκέψαι φόνον οἷ' αἱρῇ.
μὴ (πρὸς γονάτων σε πάντες
πάντως ἱκετεύομεν)
μὴ τέκνα φονεύσῃς.
πῶς δ' θράσος ἢ φρενὸς ἢ
χειρὶ τέκνων σέθεν
καρδίᾳ τε λήψῃ
δεινὰν προσάγουσα τόλμαν;
πῶς δ' ὄμματα προσβαλοῦσα

tem regionem perflasse
Mediocres uentorum
Dulce spirantes auras.
Sempérque injicientem
Comis fragrans rosc-
orum sertum florum,
Ad sapientiam incitantes,
Mittere amores,
Omnigenæ uirtutis adiutores.
Quomodo igitur sacrorum fluuiorum
Aut urbs aut amicorum
Transmissam te regio
Liberorum perditricem tenebit
Quæ non es sanctæ cum alijs
Considera liberorum plagam.
Delibera cædem qualem suscipias.
Non (per genua tibi omnes
Omnino supplicamus)
Non liberos interficias.
Quomodo confidentiam in corde, uel
Manu de liberis tuis,
Et animo sumes,
Immanem afferens audaciam?
Quomodo oculos admouens

Liberis sine lacrymis [ullam] partem
Continebis? in cæde non poteris
Pueris supplicibus cadentibus
Madefacere manum cæde cruentam
In misero animo.

Ias. Venio uocatus. etenim quanquam es infesta,
Non tamen frustraberis hac re, sed audiam
Quid rei uelis nouæ ex me mulier.

Med. Iason, rogo te ut quæ dicta sunt,
Ignoscas. meas autem iras ferre
AEquũ sanè, qa inter nos multa præstita sũt ami-
Ego uerò mecũ ipsa in colloq̃ũ ueni, (ca [beneficia].
Et conuitiata sum [mihi] misera, Quid insanio,
Et irascor consulentibus bene:
Inimicáq; [huius] terræ dominis fio
Maritóque, qui nobis præstat utilissima,
Ducens [puellam] principem & fratres liberis
Meis gignens? Annon discedam [tandem]
Ab ira? quid doleo, dijs uertentibus bene?
Nónne sunt mihi liberi? scio è terra
Fugituros nos, & carituros amicis.
Hæc animo uersans sensi inconsultum pectus
Admodum me habere, & frustra me iratam esse.
Nũc igitur laudo [te] sapiesque esse mihi uideris,

τέκνοις ἄδακρυν μοῖραν
χήσεις; φόνον ἐ δυνήσῃ
παίδων ἱκετᾶν πιτνόντων
τέγξαι χέρα φοίνιον
ἐν πλάμονι θυμῷ.

Ιασ. Ἥκω κελευσθείς. καὶ γὰρ οὖσα δυσμενὴς,
οὐκ ἂν γ' ἁμάρτοις τοῦδέ γ'. ἀλλ' ἀκούσομαι
τί χρῆμα βούλει καινὸν ἐξ ἐμοῦ γυναί.

Μη. Ἰᾶσον, αἰτοῦμαί σε τῶν εἰρημένων
συγγνώμον' εἶναι· τὰς δ' ἐμὰς ὀργὰς φέρειν
εἰκός γ', ἐπεὶ νῷν πόλλ' ὑπείργασται φίλα.
ἐγὼ δ' ἐμαυτῇ διὰ λόγων ἀφικόμην,
κἀλοιδόρησα. σχετλία, τί μαίνομαι,
καὶ δυσμεναίνω τοῖσι βουλεύσασιν εὖ,
ἐχθρὰ δὲ γαίας κοιράνοις καθίσταμαι,
πόσει θ' ὃς ἡμῖν δρᾷ τὰ συμφορώτατα,
γήμας τύραννον, καὶ κασιγνήτους τέκνοις
ἐμοῖς φυτεύων; οὐκ ἀπαλλαχθήσομαι
θυμοῦ; τί πάσχω θεῶν πορίζόντων καλῶς;
οὐκ εἰσὶ μέν μοι παῖδες, οἶδα δὲ χθόνα
φεύγοντας ἡμᾶς, καὶ σπανίζοντας φίλων.
ταῦτ' ἐννοηθεῖσ', ἠσθόμην ἀβουλίαν
πολλὴν ἔχουσα, καὶ μάτην θυμουμένη.
νῦν οὖν ἐπαινῶ. σωφρονεῖν τ' ἐμοὶ δοκεῖς,

κῆδος τόδ' ἡμῖν προσλαβών. ἐγὼ δ' ἄφρων,
ἢ χρῆν μετεῖναι τῶνδε τῶν βουλευμάτων,
καὶ ξυμπραίνειν, καὶ παρεστάναι λέχει,
νύμφην τε κηδεύουσαν ἥδεσθαι σέθεν.
ἀλλ' ἐσμὲν, οἷαι ἐσμὲν, οὐκ ἐρῶ κακὸν,
γυναῖκες. οὔκουν χρῆν σ' ὁμοιοῦσθαι κακοῖς,
οὐδ' ἀντιτείνειν νήπι' ἀντὶ νηπίων.
παριέμεσθα, καὶ φαμὲν κακῶς φρονεῖν
τότ', ἀλλ' ἄμεινον νῦν βεβούλευμαι τάδε.
ὦ τέκνα τέκνα δεῦτε, λείπετε στέγας
ἐξέλθετ', ἀσπάσασθε καὶ προσείπατε
πατέρα μεθ' ἡμῶν, καὶ διαλλάχθηθ' ἅμα
τῆς πρόσθεν ἔχθρας εἰς φίλους μητρὸς μέτα.
σπονδαὶ γὰρ ἡμῖν καὶ μεθέστηκεν χόλος.
λάβεσθε χειρὸς δεξιᾶς. οἴμοι κακῶν,
ὡς ἐννοοῦμαι δή τι τῶν κεκρυμμένων.
ἆρ' ὦ τέκν' οὕτω καὶ πολὺν ζῶντες χρόνον,
φίλην ὀρέξετ' ὠλένην; τάλαιν' ἐγὼ,
ὡς ἀρτίδακρυς εἰμι καὶ φόβου πλέα.
χρόνῳ δὴ νεῖκος πατρὸς ἐξαιρουμένη,
ὄψιν τερείνην τήνδ' ἔπλησα δακρύων.
Χο. Κἀμοὶ κατ' ὄσσων χλωρὸν ὡρμήθη δάκρυ,
καὶ μὴ προβαίη μεῖζον ἢ τὸ νῦν κακόν.
Ιασ. Αἰνῶ γύναι τάδ', οὐδ' ἐκεῖνα μέμφομαι.

Affinitatẽ hãc nobis qui assũpseris: ego uerò de-
Quam oportebat interesse his consiliis, (mẽs
Et und[ea] promouere & assistere lecto, 159
Sponsáque quòd curet, gaudere, te.
Sed sumus tale quale sumus, non dicam malum,
Mulieres. non te oportet simi lem fieri malis,
Neque reddere stulta pro stultis.
Concedimus & dicimus malè sensisse [nos]
Tunc: at melius nunc consideraui hæc.
O liberi liberi huc uenite, relinquite tecta.
Exite, salutate & compellate
Patrem nobiscum, & reconciliamini simul
Ex priorib⁹ inimicitiis cum amicis, una cũ matre.
Fœdus enim[est] nobis & destitit bilis.
Prehẽdite manũ dextrã. Heu mihi ob mala[mea,]
Dum animo uersо aliquid occultorum [facinorũ:]
Num ô liberi sic etiam longo tempore uicturi
Amicum præbebitis brachium? misera ego.
Vt prona ad lacrymas sum & metus plena?
Tẽporis aũt interuallo iurgio aduersus patrẽ subla
Faciem teneram hanc opplemi lacrymis. (tæ,
Chor. Et mihi ex oculis recentes erumpunt lacrymæ.
Ac non euadat malius quàm nunc[est] malum.
Ias. Probo mulier hæc, neque illi..[prascripta] incuso.

Consentaneum enim iras fœmineum genus suscipe
Nuptias comparantem alias in maritum.
Sed in melius tuum mutatum est cor.
Agnouisti potiorẽ (sed tẽporis progressu)
Sententiam mulieris facta hæc [sunt] moderata.
Vobis autem liberi, non inconsultè pater
Multam comparauit cum diis salutem.
Existimo enim uos huius terræ Corinthiæ
Primarios fore cum fratribus adhuc [aliis.]
Sed crescite, reliqua perficiet
Patérque & deorum quisquis est beneuolus.
[Vtinã] uerò uidẽã uos hẽc educatos, pubertatis ad
Peruenire, inimicis superiores meis. (finẽ
Ipsa [tu] quid assiduis lacrymis rigas pupillas,
Auertens candidas retrò genas,
Neque lubens hunc à me accipis sermonem?
Med. Nihil [est causæ.] liberis de hisce cogitans.
Ias. Confide nunc: bene enim hæc ego constituã.
Med. Faciam hæc: nihil tuis diffidam uerbis.
MVLier uero fœmina [est], et ad lacrymas nata.
Ias. Quid autẽ supra modũ hosce ingemiscis propter li
Med. Pepi ipsos: uuerẽq; quũ exoptabã liberos, (beros
Subiit me miseratio an futurum sit hoc.
Cæterùm quorũ causa mecũ uenisti ad colloquiũ

εἰκὸς γὰρ ὀργὰς θῆλυ ποιεῖσθαι θρῆνος cc
γάμοις παρεμπολῶντί γ' ἀμοίους πόσει. cc
ἀλλ' εἰς τὸ λῷον σὸν μεθέστηκεν κέαρ,
ἔγνως δ' ἐπὼν νικῶσαν, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ,
βυλεύ. γυναικὸς ἔργα ταῦτα σώφρονος.
ὑμῖν δ', παῖδες, ὧδε μὴ φρονεῖν καλῶς πατὴρ
πολλῶν ἔθηκε συὺ θεοῖς σωτηρίαν.
οἶμαι γὰρ ὑμᾶς τῆσδε γῆς Κορινθίας
τὰ λοιπὰ τέμνειν σὺν κασιγνήτοις ἔπι.
ἀλλ' αὐξάνεσθε. τἄλλα σ' ἡ τέρπουσα χρὴ
πατήρ τε χὠ θεῶν ὅστις ὄβριν ἀμύνει.
ἴδοιμι σ' ὑμᾶς ἀνθρακεῖς ἥβης τέλος
μολόντας, ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν εὐδαιμονεστέρους.
αὐτὴ τί χλωρὸν δάκρυσι τέγγεις κόρας,
στρέψασα λευκὴν ἔμπαλιν παρηίδα,
κοὐκ ἀσμένη πόνῳ δέχῃ λόγον;
Μη. Οὐδέν, τέκνων τῶνδ' ὀργὴν ὀνοσμὶ κἀμέ.
Ιασ. Θάρσει νυν· οὗ δὲ τῶνδ' ἐγὼ θήσω πέρι.
Μη. Δέσποτ' ἆρ', ἦ πολλὰ στις ἀπιστήσω λόγῳ.
γυνὴ δὲ θῆλυ κἀπὶ δάκρυσιν ἕφυ. cc
Ιασ. Τί δῆτα λίαν τοῖσδ' ἐμπέσεις τέκνοις;
Μη. Ἔπεκτον αὐτούς· ζῶσι δ' ὅτ' ἐξηύχων τέκνα,
ἐξῆλθε μέν τις εἰκὼς εἰ γνώσεται τάδε.
ἀλλ' ὦναξ σοὶ ὧν ἕκ' εἰς ἐμοὺς ἥκεις λόγους,

τὰ ὦν λέλεκται, τῶν σ' ἐγὼ μνησθήσομαι.
ἐπεὶ τυράννοις γῆς μ' ἐκπορσέλλειν δοκεῖ,
κἀμοὶ ταῦτ' ὀρθῶς λαῖφα, γιγνώσκω καλῶς,
μήτ' ἐμπεδῶν σοι μήτε κοιραίοις χθονὸς
ναίειν. δοκῶ γὰρ δυσμενὴς εἶναι δόμοις.
ἡμεῖς μὲν οὖν γῆς τῆσδ' ἀπαίρομεν φυγῇ,
παῖδες σ' ὅπως αὖ μὴ τι πρὸς φόνῳ χρέος,
αἰτῶ Κρέοντα τῶνδε μὴ φθόνῳ χθόνα.

Ια. Οὐκ οἶδ' αὖ ἢ πείσιμ' ἐστὶ ταῦτ' ἢ δεῖ.

Μη. Σὺ σ' ἀλλὰ σὴν κέλευσον αἰτεῖσθαι παῖδας
γυναῖκα, παῖδας τῶνδε μὴ φθόνῳ χθόνα.

Ιασ. Μάλιστα· καὶ πείσω γε δοξάζω σφ' ἐγώ,
εἴπερ γυναικῶν ὀξύ τοι τὸ θῆλυ ἀλλων μία.

Μη. Συλλήψομαί γ' ἢ τῶνδέ σοι κἀγὼ πόνου.
πέμψω γὰρ αὐτῇ δῶρ' ἃ καλλίστευεται
τῶν νῦν ἐν αἰθρώποισιν, (οἶδ' ἐγὼ) πολύ,
λεπτόν τε πέπλον, καὶ στέφος χρυσήλατον
παῖδας φέροντας. ἀλλ' ὅσον τάχος χερὼν
κόσμον κομίζειν δεῦρο τῶνδ' ἀπόλλυ πατά.
ἁ δαιμονήσει σ' ὄχεα, ἀλλὰ μυρία·
αὐδῶ γ' ἀρίστου ζῶντ' ὀμευνέτης,
κεκτημένη τε κόσμον οὐ πω' ἥλιος
πατὴρ παῖδός δίδωσιν ὀπτάνοισιν οἷς.
λάζυσθε φερνὰς τάσδε παῖδες εἰς χέρας,

Ea partim dicta sunt, partim ego memorabo.
Postquam dominis terræ me relegare uidetur,
Et mihi hæc sunt optima. Ignosco recte [fore]
Vt non impedimento sim tibi nec dominis terræ
Habitanti [hic:] uiderer enim maleuola esse domui.
Nos quidem ex terra hac soluemus fuga:
Vt liberi autem educentur tua manu,
Roga Creontem hanc ne fugiant terram.
Ias. Haud scio an persuasero: tentare tamen oportet.
Med. Tu uerò tuam iube petere à patre
Vxorem liberi hac ne cogãtur fugere terra.
Ias. Maximè: & persuasuram certè opinor eam ego:
Siquidem mulierum est aliarum una.
Med. Adiuuabo uerò in hoc te etiam ego labore.
Mittam enim ipsi dona quæ pulchritudine excellũt
Nunc inter homines, (scio ego probé)
Tenuémque uestem & sertum aureum,
Filios meos ferentes. Sed quamcelerrimè oportet
Ornatum afferre huc famulorum aliquẽ.
Beata erit autem non una in re, sed infinitis,
Virum optimum te quæ adepta est socium lecti:
Habénsque ornatum quem quondam Sol
Pater patris [mei] dabat posteris suis. 161.
Sumite dona nuptialia hæc pueri in manus,

Et dominæ beatæ ſponſæ date
Ferentes: non munera contemnenda accipiet.

Iaſ. Quid uerò ô ſtulta his tuas euacuas manus?
Putáſne carere domum regiam ſtolis?
Putas auro? ſerua, non des hæc.
Si quidem enim nos dignos iudicat pretio aliquo
Mulier, præponet [nos] opibus: bene ſcio ego.

Med. Ne mihi tu. FLectere dona etiã deos aiũt. (mine.
Aurúmq; pretius eſt infinitis orationib⁹ inter ho
Illi⁹ fortuna [comes eſt]: illa nunc auget deus.
Iuuẽcula dominatur meorum autẽ liberorũ exili ũ
[Etiam] uita redimerem, non auro ſolùm.
Verùm ô fili intrantes uicinam domum,
Patris nouam uxorem dominámque meam
Supplices orate, petite ne exules fugiatis ſolo,
[Vſtud] ornamentũ dantes: hoc. n. maximè opus eſt,
In manum eius dona ut recipiantur hæc.
Ite quàm celerrimè, matríque de illis quæ cupit cõſeq,
Boni nuntij eſtote, acta re proſperé.

Cho. Nunc ſpes non amplius mihi de liberorum uita,
Non amplius. eunt enim ad necem iam.
Accipiet ſponſa aureorum redimiculorum,
Accipiet infelix, noxam:
Flauámque circum comam

καὶ τῇ τυράννῳ μακαρίᾳ νύμφῃ δότε
φέροντες ὅτοι δῶρα μεμπτὰ δέξεται.
Ιασ. Τί δ' ὦ ματαία τῶνδε σὰς κενοῖς χέρας;
δοκεῖς σπανίζειν δῶμα βασίλειον πέπλων;
δοκεῖς δὲ χρυσοῦ; σῶζε, μὴ δίδου τάδε.
εἴπερ γὰρ ἡμᾶς ἀξιοῖ λόγου τινὸς
γυνὴ, προθήσει χρημ[illegible]· σάφ' οἶδ' ἐγώ.
Μη. Μή μοι σύ. πείθειν δῶρα καὶ θεοὺς λόγος.
Χρυσὸς δὲ κρείσσων μυρίων λόγων βροτοῖς.
κείνης ὁ δαίμων, κεῖνα νῦν αὔξει θεός.
νέα τυραννεῖ· τῶν δ' ἐμῶν παίδων φυγὰς
ψυχῆς ἂν ἀλλαξαίμεθ', ὄχρυσοῦ μόνον.
ἀλλ' ὦ τέκν', εἰσελθόντε πλησίους δόμους,
πατρὸς νέαν γυναῖκα, δεσπότιν τ' ἐμὴν
ἱκετεύετ', ἐξαιτεῖσθε μὴ φυγεῖν χθόνα,
κόσμον διδόντες· τοῦδε γὰρ μάλιστα δεῖ,
εἰς χεῖρ' ἐκείνης δῶρα δέξασθαι τάδε.
ἴθ' ὡς τάχιστα. μητρὶ δ' ὧν ἐρᾷ τυχεῖν
εὐάγγελοι γένοισθε, πράξαντες καλῶς.
Χορ. Νῦν ἡμῖδες οὐκέτι μοι παίδων ζωᾶς,
οὐκέτι στείχουσι γὰρ εἰς φόνον ἤδη.
δέξεται νύμφα χρυσέων ἀναδέσμων,
δέξεται δύστανος, ἄταν·
ξανθᾷ δ' ἀμφὶ κόμα.

θήσει τ' αἶδα κόσμον,
αὐτὰ ταῖν χεροῖν λαβοῦσα.
πείσει χάρις, ἀμβρόσιός τ' αὐγὰ πέπλου,
χρυσεότευκτον στέφανον περιθέσθαι,
νερτέροις δ' ἤδη πάρα νυμφοκομήσει.
τοῖον εἰς ἕρκος πεσεῖται,
καὶ μοῖραν θανάτου
προσλήψεται δύστανος,
ἄταν δ' οὐκ ὑπεκφεύξεται.
σὺ δ' ὦ τάλαν, ὦ κακόνυμφε
κηδεμὼν τυράννων,
παισὶν οὐ κατειδὼς
ὀλέθριον βιοτὰν προσάγεις,
διόχῳ τε σᾷ συγερὸν θάνατον.
δύστανε, μοίρας ὅσον παροίχῃ;
μεταστένομαι δὲ σὸν ἄλγος
ὦ τάλαινα παίδων
μᾶτερ, ἃ φονεύσεις
τὰ τέκνα νυμφιδίων ἕνεκεν
λεχέων, ἃ σοι προλιπὼν ἀνόμως
ἄλλῃ ξυνοικεῖ πόσις συνεύνῳ.

Παι. Δέσποιν', ἀφεῖνται παῖδες οἵδε σοι φυγῆς,
τὰ δῶρα νύμφη βασιλὶς ἀσμένη χεροῖν
ἐδέξατ'· εἰρήνη δὲ τἀκεῖθεν τέκνοις.

Ponet lethalem ornatum,
Hæc in manibus accipiens.
Persuadebit [ei] gratia diuinusque fulgor uestis,
Auro fabricatam coronã ut circumponat,
Inferósque iam apud sponsa ornabitur.
Tale in septum cadet,
Et parcam mortis
Accipiet infelix,
Noxámque non subterfugiet.
Tu uerò ô miser, ô infelix sponse, 162
Gener regum,
Liberis, non animaduertens,
Pernitiosam uitam adducis,
Vxorîque tuæ horribilem mortem.
Infelix calamitatis quantum [inscius] præteris?
Gemo tuum dolorem,
O misera liberorum
Mater, quæ interficies
Liberos sponsalium causa
Thalamorum, quos tibi relinquens iniustè
Alij cohabitat maritus sociæ lecti.
Pæd. Domina, liberati sunt liberi hi tui ab exilio,
Et dona sponsa regia lubens manibus
Accepit. páxque [est] inde liberis [tuis.]

Med. *Sine.* Pæd. *Quid perturbata stas quũ fortunata sis?*
Quid tuã uertisti retrò genam,
Et non lubens hunc à me accipis sermonem?
Med. *Heu heu.*
Pæd. *Hæc nõ cõsona [suis] illis q̃ nuntiaui.* (*rim casum,*
Med. *Heu heu iterũ ac iterũ.* Pæd. *An aliquẽ nũtia-*
Non scio: opinionèque frustratus sum lati nuntij?
Med. *Nuntiasti qualia nuntiasti. non te incuso.*
Pæd. *Quid itaque demittis oculos & lacrymas fundis?*
Med. *Multa mihi necessitas [incumbit,] senex: hæc.n. diu*
Et ego malè cogitans machinata sum.
Pæd. *Cõfide: obtines utiq; & tu q̃ liberos attinet, adhuc.*
Med. *Alios demittam prius misera ego.*
Pæd. *Non utique sola tu tuis diuulsa es à liberis.*
LEVIter ferre oportet mortalis q̃ sit calamitates.
Med. *Faciam hæc. Sed eas in domum intrò,*
Et pueris præbe quæ conuenit quotidie.
O liberi liberi uestra quidem est ciuitas
Et domus, in qua relicta misera me
Habitabitis semper matre orbati.
Ego autem in aliam terram uado exul:
Priusquam uobis fruar, inspiciam fortunatos.
Priusquam thalamum & uxorem & sponsales
Lectos ornem & faces exhibeam.

Μη. Εα. Γαῖ. Τί συγχυθεῖσ' ἔστηκας ἡνίκ' ὀρτυ-
πὴν σὴν ἔπτερύξας ἐμπαλιν παρηίδα, (χῶς;
κοὐκ ἀσιδῇσι πόνον ἐξεμοῦσ' ἀχὴ λόγον;
Μη. Αἰ, αἰ.
Παι. Τάδ' ὦ ξυνωιδὰ τοῖσιν ἐξηγγελμένοις.
Μη. Αἰ αἰ μάλ' αὖθις. Πῶν πιν' ἀγγέλων τύ-
ὸκ οἶδα, δόξης δ' ἐσφάλω ἀναγέλως; (χλιω
Μη. Ηγγειλας οἶ' ἤγγειλας· ὦ σε μέμφομαι.
Γαι. Τί δ' κατηφεῖς ὄμμα καὶ δακρυρροεῖς.
Μη. Γολὴ μ' αἰάζειν πρέσβυ· ταῦτα γὰρ θεοὶ
κἀγὼ κακῶς φρονοῦσ' ἐμηχανησάμην.
Γαι. Θάρσει. κραθεῖς τοι καὶ σὺ σοῖς τέκνων ἔπι.
Μη. Ἄλλους κατίζω πρόσθεν· ἡ δ' ἐμὴ ἐγώ.
Γαι. Οὔκουν μόνη σὺ σῶν ἀπεζύγης τέκνων.
Κύφως φέρειν χρὴ θνητὸν ὄντα συμφοράς.
Μη. Δεῖσθω τάδ'· ἀλλὰ βᾶτε δώμασ' ἔσω,
καὶ πομπὰ πόρσω· οἷα χρὴ καθ' ἡμέραν.
ὦ τέκνα τέκνα, σῳζον μὴ ὅτι δὴ πόλις,
καὶ δῶμ', ἐν ᾧ λιποντες ἀθλίαν ἐμὲ,
οἰκήσετ' αἰεὶ μητρὸς ἐστερημένοι·
ἐγὼ δὴ ἐς ἄλλην γαῖαν εἶμι δὴ φυγάς,
πρὶν σῶν ὄναδος, κἀπιδεῖν ὀλβίους,
πρὶν λέκτρα. καὶ γυναῖκα τὴν γαμηλίους
ὄνας ἀφῆλαι, λαμπάδας τ' ἀναψέσθαι.

ὦ δυστάλαινα τῆς ἐμῆς αὐθαδίας.
ἄλλως ἄρ' ὑμᾶς ὦ τέκν' ἐξεθρεψάμην,
ἄλγος δ' ἐμόχθουν, καὶ κατεξάνθην πόνοις,
στέρρας ἐνεγκοῦσ' ἐν τόκοις ἀγηδόνας.
ἦ μὴν πόθ' ἡ δύστηνος εἶχον ἐλπίδας
πολλὰς ἐν ὑμῖν, γηροβοσκήσειν τ' ἐμὲ,
καὶ κατθανοῦσαν χερσὶν εὖ περιστελεῖν,
ζηλωτὴ ἀνθρώποισι· νῦν δ' ὄλωλε δὴ
γλυκεῖα φροντίς. σφῷν γὰρ ἐστερημένη,
λυπρὸν διάξω βίοτον ἀγγεινόν τ' ἐμοί.
ὑμεῖς δὲ μητέρ' οὐκέτ' ὄμμασιν φίλοις
ὄψεσθ' ἐς ἄλλο σχῆμ' ἀποστάντες βίου.
φεῦ φεῦ· τί προσδέρκεσθέ μ' ὄμμασιν τέκνα;
τί προσγελᾶτε τὸν πανύστατον γέλων;
αἶ, αἶ, τί δράσω; καρδία γὰρ οἴχεται,
γυναῖκες, ὄμμα φαιδρὸν ὡς εἶδον τέκνων,
οὐκ ἂν δυναίμην. χαιρέτω βουλεύματα
τὰ πρόσθεν· ἄξω παῖδας ἐκ γαίας ἐμούς.
τί δεῖ με πατέρα τῶνδε τοῖς τούτων κακοῖς
λυποῦσαν, αὐτὴν δὶς τόσα κτᾶσθαι κακά;
οὐ δῆτ' ἔγωγε· χαιρέτω βουλεύματα.
καίτοι τί πάσχω; βούλομαι γέλωτ' ὄφλειν,
ἐχθροὺς μεθεῖσα τοὺς ἐμοὺς ἀζημίους;
τολμητέον· τάδ' ἀλλὰ τῆς ἐμῆς κάκης,

O [ego] misera meæ pertinaciæ [causa] 163
Frustra uos ô liberi educaui,
Frustra laboraui & consumpta sum laboribus,
Duros ferens in partu dolores.
Certè aliquando misera habui spes
Magnas in uobis, senem nutrituri quòd essetis me,
Et mortuam manibus obuoluturi,
Prædicandam hominibus: nunc autem periit
Duleis cura. uobis enim orbata
Acerbam degam uitam dolorificámque mihi.
Vósque matrem non amplius oculis charis
Videbitis, in alium habitum transeuntes uitæ.
Heu heu: quid aspicitis me oculis liberis?
Quid arridetis extremo risu?
Heu quid faciam? cor enim abit,
Mulieres, aspectum lætum postquam uidi liberorũ.
Non potero. Valeant consilia.
Priora. abducam filios è terra meos.
Quid opus est me patrem horum, horum malis
Dolore afficiẽtẽ, ipsa [me] bis tãta acqrere mala?
Non sanè ego: ualeant consilia.
Verùm quid patior? uolo risũ incurrere,
Inimicos dimittens meos impunitos?
Audenda hæc. sed ignauia mea [est,]

Hoc etiã ꝙ admitto [istos] molles sermones in ani-
Ite pueri in domum: cui aut em non (mo.
Fas adesse meis sacrificijs,
Ipsi curæ sit. manũ uerò nõ perdã [ego & polluã.]
Heu heu, nequaquã anime, nõ tu patraueris hæc.
Sine eos ô miser, parce liberis,
Illic nobiscum uiuentes exhilarabunt te.
Nõ per eos qui sunt apud inferos dæmones punito-
Non unquam fiet hoc ut inimicis ego (re
Pueros permittam meos iniuria afficiendos.
Omnino eos mori necesse est: quoniã, autẽ hoc opor-
Nos interficiemus qui progenuimus. 164 (tet
Omnino actum est hoc, & non effugiet.
Et sanè in capite corona [est] in uestibusque
Sponsa regia perit. certò scio ego.
Verùm uado miserrimam uiam,
Et hos mittam per miseriorem adhuc
Liberos. alloqui uolo, date ô liberi,
Date, salutate, matri dexteram,
O charissima manus, charissimũque mihi os
Et species & uultus generosus liberorum.
Felices fitis: sed illic quæ uerò hîc erant,
Pater abstulit. O dulcẽ amplexum,
O tenerã cutem halitúmq; tucũ dissimũ liberorũ.

τὸ καὶ σοφὲς θ' μαλθακοὺς λόγοις φρενῖ.
χωρεῖτε παῖδες εἰς δόμους. ὅτῳ δ' μὴ
θέμις παρεῖναι τοῖς ἐμοῖσι θύμασιν,
αὐτῷ μόχθος· χέρα σὴ ἀβλαφὴς σοφά.
ἆ, ἆ, μὴ δῆτα θυμὲ, μὴ σύ γ' ἐργάσῃ τάδε·
ἔασον αὐτούς. ὦ τάλαν, φείσαι τέκνων.
ἐκεῖ μὲθ' ἡμῖν ζῶντες ὀφελανῶσί σε.
μὰ τοὺς παρ' ἄδου νερτέρους ἡμᾶς σέβας,
ἔπει ποτ' ἔσται τῶθ', ὅπως ἐχθροῖς ἐγὼ
παῖδας παρήσω τοὺς ἐμοὺς κακυβρίσαι.
παντως σφ' ἀνάγκη κατθανεῖν· ἐπεὶ δ' χρὴ,
ἡμεῖς κτενοῦμεν αἱ τοιᾶδ' ἐφήσαμεν.
παντως πέπρακται ταῦτα, κοὐκ ἀμφβύξεται,
καὶ δὴ 'πὶ κρανὶ στέφανος, ἐν πέπλοισί τε.
νύμφη τύραννος ὀλλυται· σάφ' οἶδ', ἐγώ.
δεῖ δ' εἶμι χὠ δὴ πλημονεστάτην ὁδὸν,
ἓ τοὺς δὲ πέμψω πλημονεστέραν ἔπι
παῖδας. θέσθαι δεῖν βάλομαι. δόσ' ὦ τέκνα,
δόσ', ἀσπάσασθε μητρὶ δεξιὰν χέρα.
ὦ φιλτάτη χείρ, φίλτατον δέ μοι σόμα,
καὶ χρῶμα καὶ τὸ σεμνὸν ὀμμάτων τέκνων,
εὐδαιμονοῖτον· ἀλλ' ἐκεῖ· τὰ δ' ἐνθάδε
πατὴρ ἀφείλετ'. ὦ γλυκεῖα θέσθολή,
ὦ μαλθακὸς χρὼς, πνεῦμά θ' ἡδιστον τέκνων,

χωρεῖτε, χωρεῖτ' οὐκέτ' εἰμὶ προσβλέπειν
οἷα τ' ἐς ὑμᾶς, ἀλλὰ νικῶμαι κακοῖς.
Καὶ μανθάνω μὲν οἷα τολμήσω κακὰ, "
Θυμὸς δὲ κρείσσων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων, "
Ὃς τῶν μεγίστων αἴτιος κακῶν βροτοῖς. "

Χορ. Πολλάκις ἤδη διὰ λεπτοτέρων
μύθων ἔμολον, καὶ πρὸς ἁμίλλας
ἦλθον μείζους, εἰ χρὴ γένεαν
θῆλυν ἐρευναῖν. ἀλλὰ τὰρ ἔστι
μοῦσα καὶ ἡμῖν, ἣ προσομιλεῖ
σοφίας ἕνεκεν· πάσαισι μὲν οὔ.
παῦρον δὴ γένος ἐν πολλαῖσιν
εὕροις ἂν ἴσως,
κοὐκ ἀπόμουσον τὸ γυναικῶν.
καὶ φημὶ, βροτῶν οἵτινές εἰσι
πάμπαν ἄπειροι, μηδ' ἐφύτευσαν
παῖδας, προφέρειν εἰς εὐτυχίαν
τῶν γεναμένων.
οἱ μὲν τ' ἄτεκνοι, δι' ἀπειροσύναν
εἴθ' ἡ δὺ βροτοῖς εἴτ' ἀνιαρὸν
παῖδες τελέθουσ', οὐχὶ τυχόντες,
πολλῶν μόχθων ἀπέχονται·
οἷσι δὲ τέκνων ἐστὶν ἐν οἴκοις
Γλυκερὸν βλάστημ', ἐσορῶ μηδέτη,

Ite, site: non amplius intueri
Possum uos, sed uincor malis.
ET intelligo qualia audebo mala:
IRA autem potior [est] meis consilijs,
Quæ maximorum causa [est] malorum hominib⁹.
Chor. Sæpe iam per subtiliores
Sermones iui, & ad certamina
Veni maiuscula, si conuenit genus
Muliebre scrutari. Ac enim est
Musa & nobis, quæ conuersatur [nobiscum]
Sapientiæ [& docēdi] causa: cū omnibus tamē nō.
Paucum sanè numerum inter multas
Inuenias fortasse,
Et non indoctum mulierum.
Et [sic] dico: HOMINVM qui sunt
Omnino [rei uxoriæ] inexperti, neque genuērunt
Liberos, excellere felicitate
Illis qui progenuerunt.
Quique non habent liberos, inexperti quia sunt
An suauis res hominibus, an uerò molesta
Liberi sint, quum non nati sint,
Molestijs carent multis.
Quibus autem liberorum est in ædibus
Dulce germen, [eos] uideo curis

Confici omni tempore,
Primùm quo pacta educent bene
Victúmque unde relinquant liberis:
Præterea uerò an pro malis
An pro bonis laborent, hoc est obscurum.
Vnum uerò quod est omnium extremum, iam
Omnibus dicam hominibus malum,
Etenim [ubi] satis facultatum inuenerunt,
Corporáque ad pubertatem puenerunt liberorum,
Bonique euaserunt, si inciderit
Fatum [aliquod,] hæc euanida ad infernum
Mors aufert corpora liberorum.
Quomodo igitur prodest præter alios
Hunc etiam dolorem acerbissimum
Liberorum causa
Hominibus deos adderet

Med. Amicæ, iampridem manens fortunæ euentum,
Expecto illinc quomodo [res] processerit.
Atqui uideo hunc ex Iasonis
Venientem ministris spiritu irritato:
Ostenditque ꝙ aliquid noui nuntiaturus sit mali.

Nunt. O magnam rem iniustè quæ feci sti
Medea, fuge fuge, neque nauale
Relinquens uehiculum, neque currum peditem.

καταβυχομένους τὸ ἅπαντα χρόνον,
πρῶτον μὲν ὅπως θρέψωσι καλῶς,
βίοτόν θ' ὁπόθεν λείψουσι τέκνοις·
ἔτι δ' ἐκ τούτων, εἴτ' ἐπὶ φλαύροις,
εἴτ' ἐπὶ χρηστοῖς μοχθοῦσι, τοδ' ἐστὶν ἄδηλον.
ἓν δὲ τὸ πάντων λοίσθιον ἤδη
πᾶσιν κατερῶ θνητοῖσι κακόν.
καὶ δὴ γὰρ ἅλις βίοτον εὗρον,
σώματά τ' εἰς ἥβην ἦλθε τέκνων·
χρηστοί τ' ἐγένοντ'· εἰ δὲ κυρήσει
δαίμων, τοῦτ' φροῦδος ἐς αἴδαν
θάνατος προφέρων σώματα τέκνων.
πῶς οὖν λύει πρὸς τοῖς ἄλλοις
τήνδ' ἔτι λύπην ἀνιαρωτάτην
παίδων ἕνεκεν
θνητοῖσι θεοὺς ἐπιβάλλειν;
Μη. Φίλαι, πάλαι τοι προσμένουσα τὴν τύχην,
καραδοκῶ τἀκεῖθεν οἷ προβήσεται.
καίτοι δέδορκα τόνδε τῶν Ἰάσονος
στείχοντ' ὀπαδῶν, πνεῦμά τ' ἠρεθισμένον·
δείκνυσι δ' ὥς τι καινὸν ἀγγελεῖ κακόν.
Αγγ. Ὦ δεινὸν ἔργον παρανόμως εἰργασμένη
Μήδεια, φεῦγε, φεῦγε, μήτε ναΐαν
λιποῦσ' ἀπήνην, μήτ' ὄχον πεδοστιβῆ.

Μη. Τί δ' ἄξιόν μοι τῆσδε τυγχάνει φυγῆς;
Αγγ. Ὀλωλεν ἡ τύραννος ἀρπῶς κόρη,
Κρέων θ' ὁ φύσας φαρμάκων τῶν σῶν ὕπο.
Μη. Κάλλιστον εἶπας μῦθον· ἐν δ' εὐεργέταις
Τολοιπὸν ἤδη καὶ φίλοις ἐμοῖς ἔσῃ.
Αγγ. Τί φῄς; φρονεῖς μὲν ὀρθὰ, κοὐμαίνῃ γύναι,
ἥτις τυράννων ἑστίαν ἠκισμένη,
χαίρεις κλύουσα, κοὐ φοβῇ τὰ τοιάδε;
Μη. Ἔχω τι κἀγὼ τοῖσγε σοῖς ἐναντίον
λόγοισιν εἰπεῖν· ἀλλὰ μὴ σπέρχου φίλος,
λέξον δὲ πῶς ὤλοντο. δὶς τόσον γὰρ ἂν
τέρψεις ἡμᾶς, εἰ τεθνᾶσι παγκάκως.
Αγγ. Ἐπεὶ τέκνων σῶν ἦλθε δίπτυχος γονὴ
σὺν πατρὶ, καὶ παρῆλθε νυμφικοὺς δόμους,
ἥσθημεν οἵπερ σοῖς ἐκάμνομεν κακοῖς
δμῶες. δι' ὤτων δ' εὐθὺς ἦν πολὺς λόγος,
σὲ καὶ πόσιν σὸν νεῖκος ἐσπεῖσθαι τὸ πρίν.
κύνει δ' ὁ μὲν τις χεῖρ', ὁ δὲ ξανθὸν κάρα
παίδων· ἐγὼ δὲ κἀυτὸς ἡδονῆς ὕπο,
στέγας γυναικῶν σὺν τέκνοις ἅμ' ἑσπόμην.
δέσποινα δ' ἦν νυν αὐτὴ σοῦ θαυμάζομεν,
πρὶν μὲν τέκνων σῶν εἰσιδεῖν ξυνωρίδα,
πρόθυμον εἶχ' ὀφθαλμὸν εἰς Ἰάσονα·
ἔπειτα μέντοι προὐκαλύψατ' ὄμματα,

Med. Quid uerò dignũ mihi hac [patratũ] est fuga?
Nunt. Periit regia modò puella,
Creônque qui genuit, ueneficiis tuis.
Med. Pulcherrimum dixisti uerbum, interq; benefactores
Imposterum iam & amicos meos eris.
Nunt. Quid ais? sapisne rectè, & non insanis mulier,
Quæ regios lares iniuria quum afficeris,
Gaudes audiens, & non metuis ob hæc 166
Med. Habeo quid & ego tuis quod contrà
Verbis dicam: uerùm non festines amice,
Sed dicas quomodo perierunt: bis tanto enim
Delectaueris nos, si mortui sint pessimè.
Nunt. Postquam liberorum tuorum uenit gemina soboles
Cum patre, & ingressa est sponsales ædes,
Gauisi sumus qui ob tua laborabamus mala
Famuli per aures uerò erat multus rumor (rè.
Te & maritũ tuũ litẽ fœdere inito diremisse prio-
Osculabatúrq; alius manum, alius flauum caput
Puerorum: egóque & ipse præ lætitia
Intecta mulierum cum liberis unà sequebar.
Domina uerò, quam nunc præ te admiramur,
Priusquam liberorum tuorum aspiceret par,
Promptum habebat oculum in Iasonem:
Deinde texit oculos,

Candidásque auertit retrò genas,
Puerorum fasti diens introitum maritus autẽ tuus
Irámque exemit & bilem puellæ,
Dicens hæc, Ne inimica sis amicis,
Desistéque ab ira, & rursus flecte caput,
Amicos existimans [eosdem] quos maritus tuus.
Sed accipe munera, & roga patrem
Exilium ut remittat pueris his meã [in] gratiam.
Hæc uerò ut aspexit ornatum, non continuit se,
Sed annuit uiro omnia. Et priusquam ex ædibus
Longè abessent pater & liberi tui,
Acceptam uestem uariam induit.
[Ac] auream ponens coronam circum cincinnos,
Claro [ex] speculo componit comas
Exanimem imaginem arridens corporis.
Ac deinde surgens è solio perambulat 167
Tecta, delicatè incedens candidis pedibus,
Donis admodum gaudens, multùm & sæpe
Colli tendinẽ directè oculis contemplans.
Inde autem horribile erat spectaculum uidere.
Colorem enim mutans, obliqua retrò
Cedit, tremens membris: & uix assequuta est
Throno ut illaberetur ne humi concideret.
Ac quædam anus ex famulis, opinata fortè

λευκήν τ' ἀπέστρεψ' ἔμπαλιν παρηΐδα,
παίδων μυσαχθεῖσ' εἰσόδους. πόσις δὲ σὸς
ὀργάς τ' ἀφῄρει καὶ χόλον νεανίδος,
λέγων τάδ', Οὐ μὴ δυσμενὴς ἔσῃ φίλοις,
παύσῃ δὲ θυμοῦ, καὶ πάλιν στρέψῃς κάρα,
φίλους νομίζουσ' οὕσπερ ἂν πόσις σέθεν.
δέξῃ δὲ δῶρα, καὶ παραιτήσῃ πατρὸς
φυγὰς ἀφεῖναι παισὶ τοῖσδ', ἐμὴν χάριν.
ἡ δ' ὡς ἐσεῖδε κόσμον, οὐκ ἠνέσχετο,
ἀλλ' ἤνεσ' ἀνδρὶ πάντα. καὶ πρὶν ἐκ δόμων
μακρὰν ἀπεῖναι πατέρα καὶ παῖδας σέθεν,
λαβοῦσα πέπλους ποικίλους ἠμπέσχετο.
χρυσοῦν τιθεῖσα στέφανον ἀμφὶ βοστρύχοις,
λαμπρῷ κατόπτρῳ σχηματίζεται κόμην,
ἄψυχον εἰκὼ προσγελῶσα σώματος·
κἄπειτ' ἀναστᾶσ' ἐκ θρόνων διέρχεται
στέγας, ἁβρὸν βαίνουσα παλλεύκῳ ποδὶ,
δώροις ὑπὲρ χαίρουσα, πολλὰ πολλάκις
τένοντ' ἐς ὀρθὸν ὄμμασι σκοπουμένη.
τοὐνθένδε μέντοι δεινὸν ἦν θέαμ' ἰδεῖν.
χροιὰν γὰρ ἀλλάξασα, λεχρία πάλιν
χωρεῖ τρέμουσα κῶλα, καὶ μόλις φθάνει
θρόνοισιν ἐμπεσοῦσα μὴ χαμαὶ πεσεῖν.
καί τις γεραιὰ προσπόλων, δόξασά που

ἢ Πανὸς ὀργὰς, ἤ τινος θεῶν μολεῖν,
ἀνωλόλυξε, πρίν γ' ὁρᾷ κ̣τ̣ στόμα
χωροῦντα λευκὸν ἀφρὸν, ὀμμάτων τ' ἄπο
κόρας στρέφουσαν, αἷμά τ' οὐκ ἐνὸν χροΐ.
εἶτ' ἀντίμολπον ἧκεν ὀλολυγῆς μέγαν
κωκυτόν. εὐθὺς δ' ἡ μὲν εἰς πατρὸς δόμοις
ὥρμησεν, ἡ δὲ πρὸς τὸ ἀρτίως πόσιν,
φράσουσα νύμφης συμφοράν· ἅπασα δὲ
στέγη πυκνοῖσιν ἐκτύπει δρομήμασιν.
ἤδη δ' ἀνέλκων κῶλον ἔκπλεθρον δρόμου,
ταχὺς βαδιστὴς τερμόνων ἀνθήπτετο.
ἡ δ' ἐξ ἀναύδου καὶ μύσαντος ὄμματος
δεινὸν στενάξασ' ἡ τάλαιν' ἠγείρετο.
διπλοῦν γὰρ αὐτῇ πῆμ' ἐπεστρατεύετο.
χρυσοῖς μὲν ἀμφὶ κρατὶ κείμενος πλόκος
θαυμαστὸν ἵει νᾶμα παμφάγου πυρός·
πέπλοι δὲ λεπτοὶ, σῶν τέκνων δωρήματα,
λευκὴν ἔδαπτον σάρκα τῆς δυσδαίμονος.
φεύγει δ' ἀνάστασ' ἐκ θρόνων πυρουμένη,
σείουσα χαίτην, κρᾶτά τ' ἄλλοτ' ἄλλοσε·
ῥίψαι θέλουσα στέφανον· ἀλλ' ἀρηρότως
σύνδεσμα χρυσὸς εἶχε. πῦρ δ' ἐπεὶ κόμην,
ἔσεισε, μᾶλλον δὶς τοσόνδ' ἠγάμπετο.
πίτνει δ' ἐπ' οὖδας συμφορᾷ νικωμένη,

Aut Panis irã aut alterius deorũ [in eã] grassari,
Vlulauit: priusquam uideret per os
Exire candidam spumam & ab oculis
Pupillas uertẽtẽ, sanguinẽq; nõ inesse [ãplius] cor-
Deinde loco ululatus emisit magnam (pori.
Eiulationem. statim uerò una in patris domum
Ruit, alia ad recentem maritum,
Dictura sponsæ calamitatem. tota uerò
Tecta frequentibus strepebant discursationibus.
Iámque contrahens pedem confecto cursu
Velox cursor metam attigerat.
Illa uerò ex muto & nictante uultũ,
Grauiter ingemiscens misera excitabatur.
Duplex enim malum ipsam oppugnabat:
Aureum siquidem capiti impositum sertum
Mirabilẽ emittebat uorticem omnia deuorãtis ignis
Vestisque tenuis tuorum liberorum munus,
Candidam deuorabat carnem infelicis.
Fugiebátque surgens de solio inflammata,
Concutiens setas capútque huc & illuc,
Abÿcere uolens coronam: sed firm ter
Vinculum continebat aurum. ignis uerò, postq̃ comã
Concussit, adhuc bu tantum emicuit.
Concidítque in pauimentum calamitate uicta,

Præterquam genitori, admodum difficilis agnitũ.
Neq; oculorum enim perſpicuus erat ſtatus,
Neque nativus aſpectus, ſed ſanguis ex ſummo
Stillabat capite commixtus igni,
Carõque ex oſſibus ſicut piceæ lacrymæ
Per genas arcanis illis ueneficiis defluebant.
Horrẽdũ ſpectaculũ: omnibúſq; pauor erat attinge
Cadauer: caſum enim habebamus magiſtrum. (re
Pater autem infelix mali ignoratione
Statim ingreſſus domum, irruit in mortuam,
Eiulauitque ſtatim, & complexus manibus
Oſculabatur, affatus hæc, O miſera filia,
Quis ita turpiter deorum te perdidit?
Quis [me] ſenem capularem orbum te
Facit? hei mihi. moriar tecum filia.
Poſtquam à luctu & gemitu ceſſauit,
Volens ſenile erigere corpus,
Adhærebat, ſicut hedera ramis lauri,
Subtilibus peplis: horribilis autem erat lucta.
Iſte enim uolebat leuare genu,
Illa uerò contrà tenebat. ſi uerò ui ageret,
Senilem carnem lacerabat ab oſſibus.
Tandem uerò defecit, & dimiſit infelix
Animam: malo enim non amplius erat ſuperior.

πλὴν τῷ τεκόντι κάρτα δυσμαθὴς ἰδεῖν.
οὔτ' ὀμμάτων γὰρ δῆλος ἦν κατάστασις,
οὔτ' εὐφυὲς πρόσωπον· αἷμα δ' ἐξ ἄκρου
ἔσταζε κρατὸς συμπεφυρμένον πυρί.
σάρκες δ' ἀπ' ὀστέων ὥστε πεύκινον δάκρυ,
γναθμῶν ἀδήλοις φαρμάκοις ἀπέρρεον.
δεινὸν θέαμα· πᾶσι δ' ἦν φόβος θίγειν
νεκροῦ. τύχην γὰρ εἴχομεν διδάσκαλον.
πατὴρ δ' ὁ τλήμων, συμφορᾶς ἀγνωσίᾳ,
ἄφνω προσελθὼν δῶμα προσπιτνεῖ νεκρῷ.
ὤμωξε δ' εὐθὺς, καὶ περιπτύξας χέρας,
κύνει προσαυδῶν τοιάδ', ὦ δύστηνε παῖ,
τίς ὦ δ' ἀτίμως δαιμόνων σ' ἀπώλεσε;
τίς τὸν γέροντα τύμβον ὀρφανὸν σέθεν
τίθησιν; οἴμοι, συνθάνοιμί σοι τέκνον.
ἐπεὶ δὲ θρήνων καὶ γόων ἐπαύσατο,
χρῄζων γεραιὸν ἐξαναστῆσαι δέμας,
προσείχεθ', ὥστε κισσὸς ἔρνεσιν δάφνης,
λεπτοῖσι πέπλοις. δεινὰ δ' ἦν παλαίσματα.
ὁ μὲν γὰρ ἤθελ' ἐξαναστῆσαι γόνυ,
ἡ δ' ἀντελάζετ'· εἰ δὲ πρὸς βίαν ἄγοι,
σάρκας γεραιὰς ἐσπάρασ' ἀπ' ὀστέων.
χρόνῳ δ' ἀπέστη καὶ μεθῆχ' ὁ δύσμορος.
ψυχὴν κακοῦ γὰρ οὐκέτ' ἦν ὑπέρτερος.

κεῖνται δὲ νεκροὶ παῖς τε καὶ γέρων πατὴρ
πέλας, τοθεινὴ δακρύοισι συμφορά.
καί μοι τὸ μὲν σὸν ἐκποδὼν ἔστω λόγου·
γνώσῃ γὰρ αὐτὴ ζημίας ἀποστροφήν.
Τὰ θνητὰ δ' οὐ νῦν πρῶτον ἡγοῦμαι σκιάν.
οὐδ' ἂν τρέσας εἴποιμι τοὺς σοφοὺς βροτῶν "
δοκοῦντας εἶναι καὶ μεριμνητὰς λόγων, "
τούτοις μεγίστην μωρίαν ὀφλισκάνειν. "
θνητῶν γὰρ οὐδείς ἐστι εὐδαίμων ἀνήρ. "
ὄλβου δ' ἐπιρρυέντος, εὐτυχέστερος "
ἄλλου γένοιτ' ἂν ἄλλος, εὐδαίμων δ' ἂν οὔ. "
Χορ. Εοιχ' ὁ δαίμων πολλὰ τῇ δ' ἐν ἡμέρᾳ
κακὰ ξυνάψειν ἐνδίκως Ιάσονι.
ὦ τλῆμον ὡς σου συμφορὰν οἰκτείρομεν
κόρη Κρέοντος, ἥτις εἰς ᾅδου δόμους
οἴχῃ, γάμων ἕκατι τῶν Ιάσονος.
Μη. Φίλαι, δέδοκται τοὔργον, ὡς τάχιστά μοι
παῖδας κτανούσῃ τῆς δ' ἀφορμᾶσθαι χθονός,
καὶ μὴ σχολὴν ἄγουσαν ἐκδοῦναι τέκνα
ἄλλῃ φονεῦσαι δυσμενεστέρᾳ χερί.
πάντως σφ' ἀνάγκη κατθανεῖν· ἐπεὶ δὲ χρὴ,
ἡμεῖς κτενοῦμεν οἵπερ ἐξεφύσαμεν.
ἀλλ' εἶ' ὁπλίζου καρδία. τί μέλλομεν
τὰ δεινὰ κἀναγκαῖα μὴ πράσσειν κακά;

Iacéntque mortui filiáque & pater senex
Propè desiderans lacrymas calamitas.
Ac mihi tu æ quidē res extra cursū sint orationis:
Expieris enim ipsa mulcta [inte]conuersionem:
MORtaliū autē res nō nūc primū duco esse ūbrā.
Nec trepidè dixerim sapientes hominum
Qui uidentur esse, & anxij indagatores rationū,
Hos maximæ stultitiæ reos esse.
MORTALIVM enim nemo est beatus uir. 169
Diuitiis autem affluentibus, fortunatior
Alio fuerit forsan alius, beatus autem minimè.
Chor. Videtur deus multa hoc in die
Mala connexurus iustè Iasoni.
O misera, quàm tuam calamitatem miseramur
Filia Creontis, quæ in Plutonis domum
Vadis nuptiarum causa Iasonis.
Med. Amicæ, decretum est hoc facinus, quàm primū mihi
Liberos occidentì hac discedere terra,
Neque otium agentem prodere liberos
Alij occidendos hostiliori manu.
Omnino eos necesse mori: quoniā uerō [id] oportet,
Nos interficiemus qui genuimus.
Sed age armeris cor. quid cunctamur
Grauia & necessaria non facere mala?

Age ô misera manus mea, arripe gladium,
Accipe, uade ad metam tristem uitæ,
Et ne sis ignaua, neque memineris liberorum
O charissima, quòd [eos] pepereris: sed hac
Obliuiscaris breui die liberorum tuorum.
Et postea luge, et enim etiamsi occidis eos, tamen
Chari fuerunt: infelix autem ego [sum] mulier.
Chor. Iò terráque & omnia illustrans radius
Solis, aspicite: uidete illam
Noxiam mulierem priusquam cruentam
Liberis iniiciat manum homicidalem:
Tuo enim ex aureo
Genere orti sunt deorum (hominibus.
Autẽ sánguinẽ cadere [& spargi,] horror [est] ab
Sed eam, ô lumen generosum, coerce,
Compesce, expelle ex ædibus cruentam
Miserámque furiam à malo dæmone [agitatam.]
Frustra labor perit liberorum [causa impensus,]
Et frustra genus peperisti charum: ô
Tu quæ cærulearum reliquisti symplegadum,
Scopulorum inhospitalissimorum ingressum,
Infelix, quid tibi animi
Grauis accedit indignatio
Et hostilis cædes respondet [ei?]

ἄγ' ὦ τάλαινα χεὶρ ἐμὴ, λάβε ξίφος,
λάβ', ἕρπε πρὸς βδηβίδα λυπηρὰν βίου,
καὶ μὴ κακισθῇς, μηδ' ἀναμνησθῇς τέκνων,
ὦ φίλταθ', ὡς ἔπκτες. ἀλλὰ τήνδε γε
λαθοῦ βραχεῖαν ἡμέραν παίδων σέθεν.
κἄπειτα θρήνει. καὶ γὰρ εἰ κτείνεις σφ', ὅμως
φίλοι γ' ἔφυσαν· δυστυχὴς δ' ἐγὼ γυνή.

Χορ. Ἰὼ γᾶ τε καὶ παμφαὴς ἀκτὶς
ἀελίου, κατείδετε, εἴδετε τὰν
ὀλομένων γυναῖκα, πρὶν φοινίαν
τέκνοις προσβαλεῖν χέρ' αὐτοκτόνον.
σᾶς γὰρ ἀπὸ χρυσέας
γονᾶς ἔβλαστεν. θεῶν
δ' αἷμα πιτνεῖν φόβος ὑπ' ἀνέρων.
ἀλλά νιν ὦ φάος διογενὲς κάτειργε,
κατάπαυσον· ἔξελ' οἴκων φοινίαν,
τάλαιναν τ' ἐριννὺν ὑπ' δηαστόρων.
μάταν μόχθος ἔρρει τῶν τέκνων,
καὶ μάταν γενὸς φίλιον τέκες, ὦ
κυανέαν λιποῦσα συμπληγάδων
πετρᾶν ἀξενωτάταν εἰσβολάν.
δειλαία, τί σοι φρενῶν
βαρὺς χόλος προσπιτνεῖ,
καὶ δυσμενὴς φόνος ἀμείβεται;

χαλεπὰ γὰρ βροτοῖς ὁμογενῆ μιάσμα-
τ' ἐπὶ γαῖαν· αὐτοφόνταισι ξυνοί-
δα θεόθεν πιτνόντ' ἐπὶ δόμοις ἄχη.
Παι. Οἴμοι τί δράσω; ποῖ φύγω μητρὸς χέρας;
Ετ. Οὐκ οἶδ' ἀδελφὲ φίλτατ'. ὀλλύμεσθα γὰρ.
Χο. Ακούεις βοάν, ἀκούεις, τέκνων;
ἰὼ τλᾶμον, ἰὼ κακοτυχὲς γυναί.
παρέλθω δόμοις· ἀρῆξαι φόνον
δοκεῖ μοι τέκνοις.
Παι. Ναὶ πρὸς θεῶν ἀρήξατ'· ἐν δέοντι γὰρ
ὡς ἐγγὺς ἤδη γ' ἐσμὲν ἀρκόων ξίφοις.
Χορ. Τάλαιν', ὡς ἄρ' ἦσθα πέτρος, ἢ σί-
δαρος, ἅτις τέκνων ὧν ἔτεκες
ἄροτον αὐτόχειρι μοίρᾳ κτενεῖς.
μίαν δὴ κλύω, μίαν τῶν πάρος
γυναῖκα φίλοις χέρα προσβαλεῖν τέκνοις.
Ἰνὼ μανεῖσαν ἐκ θεῶν, ὅθ' ἡ Διὸς
δάμαρ νιν ἐξέπεμψε δωμῆτ' ἄλῃ.
πίπτει δ' ἁ τάλαιν' ἐς ἅλμαν φόνῳ
τέκνων δυσσεβεῖ,
ἀκτῆς ὑπερτείνασα ποντίας πόδα.
δυοῖν δὲ παίδοιν ξυνθανοῦσ' ἀπόλλυται.
τί δή ποτ' οὖν γένοιτ' ἂν ἔτι δεινόν;
ὦ γυναικῶν λέχος πολύπονον,

GRAVIA enim [sunt] hominib⁹ in cognatos piacula in terra. HOMICIDIS noui diuinitus illabi in domum calamitates.

Puer. Heu mihi quid faciam? quò effugiã matris mal⁹.

Alius. Non scio frater charissimè: perimus enim.

Chor. Audis clamorem, audis, liberorum?

O misera ô infortunata mulier:

Accedo domum, arcenda cædes

Videtur mihi à liberis.

Puer. Ita per deos, auxiliamini: opus enim est.

Quia propè iam sumus retia gladii.

Chor. Misera, num es aut saxum aut ferrum, quæ liberorum quos peperisti,

Frugem parricidiali modo interficies?

Vnam tantùm audio unam è priscis

Mulierem charis manum iniecisse liberis,

Ino furentem diuinitus, quando Iouis

Caniũx ipsam relegauit domo in errabũdũ exiliũ.

Caditque misera in mare propter cædem

Liberorum impiam,

Littoris superans marini pedem.

Duobus autem cum pueris perit.

Quidnam unquã fieri possit imposterũ horribile?

O MVLIERUM thalame laboriose,

Quanta hominibus attuliſti iam mala?

Iaſ. Mulieres, quæ hæc propè ſtatis tecta,
Num in ædibus quæ iſta horrenda patrauit
Medea hiſce [eſt,] an diſceſſit fuga?
Oportet enim ipſam aut ſub terra abſconditã eſſe
Aut uolatile attollere corpus in æthera uaſtitatem,
Si non tyrannicæ domui dare uelit pœnam.
Cõfidite ne, quũ interfecerit dominos [huius] terræ,
Impunitam ſe ex his aufugituram ædibus?
Sed non ipſius curam, ut liberorum, habeo.
Illam quidẽ, quos [malis] affecit, tractabũt malè:
Meorum autem liberorum uenit ut ſeruarem uitã?
Ne mihi aliquid faciãt qui propinqui genere ſunt?
Maternam exigentes impiam cædem.

Chor. O infelix, nõ ſcis quò malorum deueneris
Iaſon: non enim hæc dixiſſes uerba.

Iaſ. Quid eſt? nunquid etiam me occidere uoluit?

Chor. Liberi mortui ſunt manu materna tui.

Iaſ. Heu mihi quid dicis? quàm me perdidiſti mulier!

Chor. Vt de nõ amplius ſuperſtitib⁹ tuis liberis cogita.

Iaſ. Vbinam eos interfecit, intus an extra domum?

Chor. Portas aperiens tuorum liberorum uidebis cædem.

Iaſ. Laxate ſeras quamcelerrimè miniſtri.
Soluite compagines, ut uideã geminum malum,

ὅσα δὴ βροτοῖς ἔρεξας ἤδη κακά.

Ιασ. Γυναῖκες, αἷ τῆσδ' ἐγγὺς ἵστασθε στέγης,
ἆρ' ἐν δόμοισιν ἡ τὰ δεινὰ εἰργασμένη
Μήδεια τοῖσιν, ἢ μεθῆκεν φυγῇ;
δεῖ γὰρ νιν ἤτοι γῆς σφε κρυφθῆναι κάτω,
ἢ πτηνὸν ἆραι σῶμ' ἐς αἰθέρος βάθος,
εἰ μὴ τυράννων δώμασιν δώσει δίκλυ.
πέπυσθ' ἀποκτείνασα κοιράνους χθονὸς,
ἀνθῶος αὐτὴ τῶνδε φόβ ξεσθαι δόμων;
δμῆ' ὅ γὰρ αὐτῆς φροντὶς ὡς τέκνων ἔχω.
κείνῳ μὲν, οἷς ἐδράσεν, ἔρξοισιν κακῶς·
ἐμοῦ δ' ὅ παῖδων ἥλιον ὀκισῶσαι βίον,
μή μοι τὶ φάσσω· δι προθυμήκοντες γένει,
μητρῷον ὀκπροφάσσοντες αἰδόσιον φόνον.

Χορ. Ω πλεῖστον ἤδη δὴ δι' οἶδ' ἅ κακῶν ἐλήλυθας
Ιάσον, ὃ δ' ἔοικε μὴ ἐφ' ἡμῖν λόγους.

Ιασ. Τί δ' ἔστιν; ἢ που κἄμ' ἀποκτεῖναι θέλει;

Χορ. Παῖδες τεθνᾶσι χἠ μήτηρ ἅ σέθεν.

Ιασ. Οἴμοι, τί λέξας; ὡς μ' ἀπώλεσας γυνάι.

Χορ. Ὡς δὴ τέτ' ὄντων σῶν τέκνων φρόντιζε δή.

Ιασ. Πῦ γὰρ νιν ἔκτειν', ἢ τις ἢ ξωθεν δόμων;

Χορ. Πύλας ἀνοίξας σῶν τέκνων ὄψῃ φόνον.

Ιασ. Χαλᾶτε κλῆθρας ὡς τάχιστα θεράποντες·
ἐκλύετ' ἄρμους, ὡς ἴδω διπλοῦν κακόν·

τοὺς μὲν θανόντας· τὴν δὲ, τίσωμαι δίκην,

Μη. Τί τάσδε κινεῖς κἀναμοχλεύεις πύλας,
νεκροὺς ἐρευνῶν, κἀμὲ τὴν εἰργασμένην;
παῦσαι πόνου τοῦδ'. εἰ δ' ἐμοῦ χρείαν ἔχεις,
λέγ' εἴ τι βούλει· χειρὶ δ' οὐ ψαύσεις ποτέ.
Τοιόνδ' ὄχημα πατρὸς ἥλιος πατὴρ
δίδωσιν ἡμῖν, ἔρυμα πολεμίας χερός.

Ιασ. Ὦ μῦσος, ὦ μέγιστον ἐχθίστη γυναί
θεοῖς τε κἀμοὶ, παντί τ' ἀνθρώπων γένει,
ἥτις τέκνοισι τοῖσιν ἐμβαλεῖν ξίφος
ἔτλης τεκοῦσα, κἄμ' ἄπαιδ' ἀπώλεσας.
καὶ ταῦτα δράσασ' ἥλιόν τε προσβλέπεις
καὶ γαῖαν, ἔργον τλᾶσα δυσσεβέστατον.
ὄλοι. ἐγὼ δὲ νῦν φρονῶ, τότ' οὐ φρονῶν
ὅτ' ἐκ δόμων σε βαρβάρου τ' ἀπὸ χθονὸς
Ἕλλην' ἐς οἶκον ἠγόμην, κακὸν μέγα,
πατρός τε καὶ γῆς προδότιν ἥ σ' ἐθρέψατο.
τὴν σὸν δ' ἀλάστορ' εἰς ἔμ' ἔσκηψαν θεοί.
κτανοῦσα γὰρ δὴ σὸν κάσιν παρέστιον,
τὸ καλλίπρωρον εἰσέβης Ἀργοῦς σκάφος.
ἤρξω μὲν ἐκ τοιῶνδε. νυμφευθεῖσα δὲ
παρ' ἀνδρὶ τῷδε, τὰ τεκοῦσά μοι τέκνα,
αὐτῆς ἕκατι καὶ λέχους σφ' ἀπώλεσας.
οὐκ ἔστιν ἥτις τοῦτ' ἂν Ἑλληνὶς γυνὴ

Hos quidē interfectos, illā autē ut afficiā supplicio.
Med. Quid has moues & uectibus deturbas portas,
Mortuos perscrutans, & me quæ [hæc] patrauī?
Desiste ab labore hoc. si uerò me opus habes,
Dic siquid uis. manu autem non attinges unquam.
Tale uehiculum patris Sol pater
Dat nobis propugnaculum contra hostilem manū.
Ias. O scelus, ô maximè inuisa mulier
Diisque & mihi, omnique hominum generi,
Quæ liberis tuis inīcere gladium
Ausa es quos peperisti, & me orbatum perdidisti:
Et hæc quum feceris, solem tamen aspicis,
Et terram, rem ausa impiissimam.
Pereas. ego autē nūc [primùm] sapio, tūc nō sapiē,
Quum ex domo te barbaráque è terra 172
Græcam in domum, duxi malū ingens,
Patrisque & terræ proditricem quæ te nutriuit.
Tuum autem malum genium in me immiserāt dii.
Occiso enim tuo fratre domestico,
Pulchra prora ornatum cōscēdisti Argûs nauigiū.
Incepisti quidem à talibus: nupta autem
Viro huic, & pariens mihi liberos,
Thalami causa & connubii eos perdidisti.
Non est quæ hoc Græca mulier

Ausa esset unquam: præ quibus dignã duxi ego
Quã ducerẽ te, affinitate infesta pernicioſaq; mihi
Leænam, non mulierem, Tyrrhenide
Scylla habentem agreſtius ingenium.
Verùm [ut] non infinitis conuitijs
Pungam: talis innata eſt tibi audacia.
Pereas impura & liberorum cæde polluta.
Mihi autem meum fatum plangere adeſt:
Qui neque thalamo nouis nuptijs parato fruar:
Non liberos quos genui & educaui,
Hab bo quos alloquar uiuos, ſed perdidi.
Med. Certè in longum extendere poſſem hiſce contrariã
Verbis, niſi Iupiter pater ſciret
Qualia ã me paſſus ſis, qualiáque uiciſſim fecerit,
Tu uerò nõ eras, meũ q ignominia affeciſſes thorũ,
Iucundam tranſacturus uitam, irridẽs me:
Neque puella regia, neque qui tibi obtulit nuptias
Creon impunè hac me iecturi terra.
Ad hæc leænam, ſi uis, uoca,
Et ſcyllam quæ in Tyrrheno habitauit ſolo.
Tuum enim ut conuenit, cor attigi.
Iaſ. Et ipſa ſanè doles, & malorum particeps es.
Med. Bene ſcito, ſoluit autẽ dolorẽ ſi tu nõ [me] deridas.
Iaſ. O liberi quàm malam matrem nacti fuiſtis.

ἔτλη πόθ', ὧν γε πρόσθεν ἠξίουν ἐγὼ
γῆμαί σε, κῆδος ἐχθρὸν ὀλέθριόν τ' ἐμοὶ,
λέαιναν, οὐ γυναῖκα, τῆς Τυρσηνίδος
Σκύλλης ἔχουσαν ἀγριωτέραν φύσιν.
ἀλλ' οὐ γὰρ ἄν σε μυρίοις ὀνείδεσι
δάκοιμι· τοιόνδ' ἐμπέφυκέ σοι θράσος.
ἔρρ' ἀγροποιὲ, καὶ τέκνων μιαιφόνε.
ἐμοὶ δὲ τὴν ἐμὸν δαίμον' αἰάζειν πάρα,
ὃς οὔτε λέκτρων νεογάμων ὀνήσομαι,
οὐ παῖδας οὓς ἔφυσα, κἀξεθρεψάμην,
ἔξω προσειπεῖν ζῶντας, ἀλλ' ἀπώλεσα.

Μη. Ἡ μάκρ' ἂν ἐξέτεινα τοῖς δ' ἐναντία
λέγοισιν, εἰ μὴ Ζεὺς πατὴρ ἠπίστατο
οἷ' ἐξ ἐμοῦ πέπονθας, οἷά τ' εἰργάσω.
σὺ δ' οὐκ ἔμελλες τἄμ' ἀτιμάσας λέχη,
τερπνὸν διάγειν βίοτον, ἐγγελῶν ἐμοὶ,
οὔθ' ἡ τύραννος, οὔθ' ὁ σοὶ προθεὶς γάμους
Κρέων ἀνατεὶ τῆσδέ μ' ἐκβαλεῖν χθονός.
πρὸς ταῦτα, καὶ λέαιναν, εἰ βούλει, κάλει,
καὶ Σκύλλαν, ἢ Τυρσηνῶν ᾤκησεν πέδον.
τῆς σῆς γὰρ ὡς χρὴ καρδίας ἀνθηψάμην.

Ιασ. Κἀυτή γε λυπῇ, καὶ κακῶν κοινωνὸς εἶ.

Μη. Σάφ' ἴσθι. λύει δ' ἄλγος, ἢν σὺ μὴ γνελᾷς.

Ιασ. Ὦ τέκνα, μητρὸς ὡς κακῆς ἐκύρσατε.

Μη. Ὦ παῖδες, ὡς ὤλεσθε πατρῴᾳ νόσῳ.
Ιασ. Οὐ τοίνυν ἡ μὴ δεξιά σφ' ἀπώλεσεν.
Μη. Αλλ' ὕβρις, οἵ τε σοὶ νεοδμῆτες γάμοι.
Ιασ. Λέχους σφὲ κἠξίωσας οὕνεκα κτανεῖν;
Μη. Σμικρὸν γυναικὶ πῆμα τοῦτ' εἶναι δοκεῖς;
Ιασ. Ητις γε σώφρων. τοῖ δὲ πάντ' ἐστὶν κακά.
Μη. Οἱ δ' οὐκ ἔτ' εἰσί· τοῦτο τάρ σε δήξεται.
Ιασ. Οἱ δ' εἰσὶν (οἴμοι) σῷ κάρᾳ μιάστορες.
Μη. Ισασιν ὅστις ἦρξε πημονῆς θεοί.
Ιασ. Ισασι δῆτα σὴν ἀπόπτυστον φρένα.
Μη. Στυγῇ· πικρὰν δὲ βάξιν ἐχθαίρω σέθεν.
Ιασ. Καὶ μὴν ἐγὼ σήν. ῥᾴδιοί γ' ἀπαλλαγαί.
Μη. Πῶς οὖν; τί δράσω; κάρτα γὰρ κἀγὼ θέλω.
Ια. Θάψαι νεκροὺς μοι τοὺς δὲ καὶ κλαῦσαι πάρες.
Μη. Οὐ δῆτ' ἐπεί σφας τῇ δ' ἐγὼ θάψω χερὶ,
φέρουσ' ἐς Ηρας τέμενος ἀκραίας θεοῦ,
ὡς μή τις αὐτοὺς πολεμίων καθυβρίσῃ
τύμβους ἀνασπῶν. γῇ δὲ τῇδε Σισύφου
σεμνὴν ἑορτὴν καὶ τέλη προσάψομαι
τολοιπὸν ἀντὶ τοῦδε δυσσεβοῦς φόνου.
αὐτὴ δὲ γαῖαν εἶμι τὴν Ερεχθέως
Αἰγεῖ συνοικήσουσα τῷ Πανδίονος.
σὺ δ', ὥσπερ εἰκὸς, κατθανῇ κακὸς κακῶς,
Αργοῦς κάρα σὸν λειψάνῳ πεπληγμένος,

Med. O liberi ut periistis paterno uitio. 173

Iaſ. Non tamen mea dextra eos perdidit.

Med. Sed iniuria, quæq; tibi recēs fabricatæ ſūt nuptiæ.

Iaſ. Thalamine ipſos dignos iudicaſti q cauſa more-

Med. Exiguum mulieri malum hoc eſſe putas? [rentur?

Iaſ. Quæ quidē modeſta ſit: tibi uerò omnia ſunt mala.

Med. Hi uerò nō amplius ſunt: hoc enim te mordebit.

Iaſ. Hi ſunt, hei mihi, tuo capiti piaculares dæmones.

Med. Norunt quis cæperit [hoc] malum diÿ.

Iaſ. Norunt ſanè tuum abominabilem animum.

Med. Odio es: acerbūmque ſermonem odi tuum.

Iaſ. Et utique ego tuum facilis reconciliatio. (uelim.

Med. Quomodònam? qd faciā? admodū enim & ego [id]

Iaſ. Sepelire mihi cadauera hæc & lugere permitte.

Med. Nequaquam: quia eos hoc ego ſepeliam manu,
Ferens in Iunonis lucum deæ in arce:
Vt nequis eos hoſtium contumelia afficiat,
Sepulcra reuellens. In terra porro hac Siſyphi
Solenne feſtum & ſacra inſtituam
Deinceps pro iſta impia cæde.
Ipſa uerò in terrā uado Erechthei,
AEgeo cohabitatura [filio] Pandionis.
Tu uerò ut conſentaneum, moriāris malus malè.
Arg⁹ [nauis] caput tuū reliquis q moriaris peuſſ⁹.

Acerbum exitum mearum uidens nuptiarum.
Ias. Sed te furiæ liberorum [causa] perdãt,
Cædisque ultrix Iustitia.
Med. Quis autem audiat te deus aut dæmon,
Periurum & hospitum deceptorem?
Ias. Hei hei abominanda liberorum perditrix.
Med. Vade domum, & sepelias uxorem.
Ias. Vado duorum exors liberorum.
Med. Nondum lacryma: expecta & senectam.
Ias. O liberi charissimi. Med. Matri q̃dẽ, tibi autẽ nõ.
Ias. Et quomodo occidisses? Me. Dãno ut afficerem tẽ.
Ias. Heu heu, charum cupio os
Miser liberorum [mihi] applicare.
Med. Nunc ipsos alloqueris, nunc salutas,
Tunc repellens. Ias. Da mihi per deos
Tenerum corpus ut tangam liberorum.
Med. Non erit: frustra uerbum iactum est.
Ias. O Iupiter hæc audis, quomodo repelli-
mur, qualiáque patimur ab execranda
Ista, & liberorum interfectrice hac leæna.
Sed quantum adest [uirium] & possum,
Ista lugeo & lamentis concitatis prosequor,
Testans deos quòd me
Liberos quum necaris, prohibes

πικρὰς τελευτὰς τῶν ἐμῶν ἰδὼν γάμων.
Ιασ. Ἀλλά σ' ἐριννὺς ὀλέσειε τέκνων,
φονία τε δίκη.
Μη. Τίς δὲ κλύει σου θεὸς ἢ δαίμων,
τοῦ ψευδόρκου καὶ ξεινάπατα;
Ιασ. Φεῦ, φεῦ, μυσαρὰ καὶ παιδολέτορ.
Μη. Στεῖχε πρὸς οἴκους, καὶ θάπτ' ἄλοχον.
Ιασ. Στείχω δισσῶν γ' ἄμορος τέκνων.
Μη. Οὔπω θρηνεῖς· μένε καὶ γῆρας.
Ιασ. Ὦ τέκνα φίλτατα. Μη. Μητρίγε· σοὶ δ' οὔ.
Ιασ. Κἄπειτ' ἔκτας; Μη. Πημαίνουσά σε.
Ιασ. Αἶ, αἶ. φιλίου χρήζω στόματος
παίδων ὁ τάλας προσπτύξασθαι.
Μη. Νῦν σφε προσαυδᾷς, νῦν ἀσπάζῃ,
τότ' ἀπωσάμενος. Ια. Δός μοι πρὸς θεῶν
μαλακοῦ χρωτὸς ψαῦσαι τέκνων.
Μη. Οὐκ ἔστι. μάτην λόγος ἔρριπται.
Ιασ. Ζεῦ, τάδ' ἀκούεις, ὡς ἀπελαυνόμε-
σθ', οἷά τε πάσχομεν ἐκ τῆς μυσαρᾶς
καὶ παιδοφόνου τῆσδε λεαίνης;
ἀλλ' ὁπόσον γοῦν πάρα καὶ δύναμαι,
τάδε θρηνῶ, κἀπιθοάζω
μαρτυρόμενος δαίμονας ὥς μοι
τέκνα κτείνασ', ἀποκωλύεις

ψαῦσαί τε χεροῖν, θάψαι τε νεκροὺς,
οὓς μή ποτ' ἐγὼ φύσας ὤφελον
πρὸς τοῦ φθιμένους ἐπιδέσθαι.

Χορ. Πολλῶν ταμίας Ζεὺς ἐν ὀλύμπῳ·
πολλὰ δ' ἀέλπτως κραίνουσι θεοί·
καὶ τὰ δοκηθέντ' οὐκ ἐτελέσθη,
τῶν δ' ἀδοκήτων πόρον εὗρεν θεός.
τοιόνδ' ἀπέβη τόδε πρᾶγμα.

Attingere manibus, & sepelire mortuos.
Quos [utinã] non unquã ego qui genui, debuissem
A te perditos aspicere.
Multorum gubernator [est] Iuppiter in olympo,
Cher. Multáque insperatò faciunt dïj.
Et ea quæ putabantur [fore], haud effecta sunt:
Inopinatis autem exitum inuenit Deus.
Ita euenit hæc res.

E V

EVRIPIDIS ALcestis, cum interpretatione Latina ad verbum.

PERSONÆ FABVLÆ.

APOLLO.
CHARON.
CHORVS.
SEMICHORVS.
ANCILLA *Alcestidis.*
PHERES.
ALCESTIS.
FAMVLVS.
ADMETVS.
EVMELVS.
HERCVLES.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΑΛΚΗΣΤΙΣ.

Απόλλων.

Ὠδώματ' Ἀδμήτει, ἐν οἷς ἔτλην ἐγὼ
θῆσσαν τράπεζαν αἰνέσαι θεός περ ὤν.
Ζεὺς γὰρ κατακτὰς παῖδα τὸν ἐμὸν, αἴτιος,
Ἀσκληπιὸν, στέρνοισιν ἐμβεβὼν φλόγα.
οὗ δὴ χολωθεὶς, τέκτονας Διὸς πυρὸς
κτείνω Κύκλωπας. καί με θητεύειν πατὴρ
θνητῷ παρ' ἀνδρὶ τῶνδ' ἄποιν' ἠνάγκασεν.
ἐλθὼν δὲ γαῖαν τήνδ' ἐβοσφόρβουν ξένῳ,
καὶ τόνδ' ἔσωζον οἶκον ἐς τόδ' ἡμέρας.
ὁσίου γὰρ ἀνδρὸς ὅσιος ὢν ἐτύγχανε
παιδὸς Φέρητος, ὃν θανεῖν ἐρρυσάμην,
μοίρας δολώσας. ἤνεσαν δέ μοι θεαὶ
Ἄδμητον ᾅδην τὸν παραυτίκ' ἐκφυγεῖν,
ἄλλον διαλλάξαντα τοῖς κάτω νεκρόν.
πάντας δ' ἐλέγξας καὶ διεξελθὼν φίλους,
πατέρα, γεραιάν θ', ἥ σφ' ἔτικτε, μητέρα,
οὐχ εὗρε πλὴν γυναικὸς, ἥτις ἤθελε
θανεῖν πρὸ κείνου, μηκέτ' εἰσορᾷν φάος.
ἣ νῦν κατ' οἴκους ἐν χεροῖν βαστάζεται
ψυχορραγοῦσα. τῇδε γὰρ σφ' ἐν ἡμέρᾳ
θανεῖν πέπρωται καὶ μεταστῆναι βίου.

APOLLO.

OAEdes Admeteæ in quibus sustinui ego
Mercenariã mẽsã boni cõsulere, de⁹ licet essẽ.
Iupiter enim interficiens filium meũ, causa [fuit,]
AEsculapium, pectori iniũciens fulmã [fulminis.]
Quare iratus, fabros Iouialis ignis (pater,
Occido Cyclopas. & me [propterea] mercede seruire
Mortalem apud uirum, horum pro mulcta, coegit.
Veniẽs autẽ terram in hãc, boues pascebã hospiti,
Et hanc seruabam domum in hoc usque diei.
Sancti enim uiri, sancta [domus] erat,
Filij Pheretis, quem morte liberaui
Parcas dolo fallens. annuerunt enim mihi deæ
Admetum lethum imminens effugiturum,
Aliud permutantem inferis cadauer.
Omnes autem explorans & circumiens amicos,
Patrem anũmque quæ eum pepererat, matrem,
Non inuenit præter uxorẽ, quæ uoluit
Mori pro illo, nec amplius intueri lucem.
Quæ nunc in domo in manibus gestatur
Animam agens. hac enim ipsam in die
Mori fato destinatum est, & excedere è uita.

Ego uerò, ne piaculum me in ædibus offendat,
Linquo atriorum hæc charissima tecta.
Iam uerò hanc mortem aspicio propè,
Sacerdotem mortuorum: quæ eam in Plutonis domũ
Est deductura. exquisitè uerò aduenit
Obseruans hunc diem, quo mori ipsam necesse.

180

Char. Ehem, ehem.
Quid tu [hæc] ad atria?
Quid tu hic uersaris
Phœbe? iniuria afficis iterum honores inferorum
Determinans & compescens.
Non suffecit tibi fatum Admeti
Impedire, Parcas dolosis
Fallenti technis? nunc autem quid hic rursus
Manu arcitenente in præsidio excubas armatus,
[Pro ea] quæ hoc promisit, maritum ut exoluat, ipsam se pro eo morituram esse, Peliæ filia?
Apoll. Bono animo sis, iustitiam & rationes probas teneo.
Char. Quid igitur arcu opus si iustitiam tenes?
Apoll. Consuetum semper istum ferre mihi [est.]
Char. Et hisce ædibus uindice manu opitulari?
Apoll. Amici enim uiri calamitatibus premor.
Char. Et defraudabis me hoc altero cadauere?
Apoll. At nec illud ui tibi abstuli.

ἐγὼ δὲ, μὴ μίασμά μ' ἐν δόμοις κιχῇ,
λείπω μελάθρων τήνδε φιλτάτην στέγην.
ἤδη δὲ τόνδε θάνατον εἰσορῶ πέλας,
ἱερῆ θανόντων, ὅς νιν εἰς ᾅδου δόμους
μέλλει κατάξειν. συμμέτρως δ' ἀφίκετο,
φρουρῶν τόδ' ἦμαρ ᾧ θανεῖν αὐτὴν χρεών.

Χαρ. Α, ᾶ, ᾶ, ᾶ,
τί σὺ πρὸς μελάθροις;
τί σὺ τῇδε πολεῖς
Φοῖβ'; ἀδικεῖς αὖ τιμὰς ἐνέρων,
ἀφοριζόμενος καὶ καταπαύων.
οὐκ ἤρκεσέ σοι μόρον Ἀδμήτου
διακωλῦσαι, μοίρας δολίῳ
σφήλαντι τέχνῃ; νῦν δὲ τί τῇδ' αὖ
χέρα τοξήρη φρουρεῖς ὁπλίσας,
ἢ τόδ' ὑπέστη, πόσιν ἐκλύσα-
σ' αὐτὴν προθανεῖν, Πελίου παῖς;

Απ. Θάρσει· δίκην τε καὶ λόγους κεδνοὺς ἔχω.

Χαρ. Τί δῆτα τόξων ἔργον, εἰ δίκην ἔχεις;

Απ. Σύνηθες αἰεὶ ταῦτα βαστάζειν ἐμοί.

Χαρ. Καὶ τοῖσδέ γ' οἴκοις ἐκδίκως προσωφελεῖν;

Απ. Φίλου γὰρ ἀνδρὸς συμφοραῖς βαρύνομαι.

Χαρ. Καὶ νοσφιεῖς με τῶδε δευτέρου νεκροῦ;

Απ. Ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖνον πρὸς βίαν σ' ἀφειλόμην.

Χα. Πᾶς οὗ γὰρ γῆς ὄδι, κἀ κῆ χθονός;
Απ. Δάμαρτ' ἀμείψας, ὦ σὺ νῦν ἥκεις μέτα.
Χα. Καὶ πάξομαί γε νερτέραν ὑπὸ χθόνα;
Απ. Λαβὼν ἴθ', ἡ γὰρ οἶδ' ἀεὶ πείσουμί σε.
Χα. Κτίνειν ὧν ἄν χρή. τὸ τοῦ γὰρ τεπάλμεθα.
Απ. Οὐκ' ἀμφὶ τοῖς μέλλουσι θάνατον ἐμβαλεῖν.
Χα. Ἔχω λόγον γε καὶ τοιοῦθ' ὑμίαν σέθεν.
Απ. Ἐς οὖν ὅπως Αλκηστις ἐς γῆρας μόλοι;
Χα. Οὐκ ἔστ' ἐμοῖς κἀμὲ τέρπειν δόκει.
Απ. Οὔτοι πλέον γ' ἂν ἢ μίαν ψυχὴν λάβοις.
Χα. Νέων φθινόντων, μεῖζον ἀρίυμα κλέος.
Απ. Κἂν γραῖς ἔλθῃ, πλησίως τεφήσεται.
Χα. Πρὸς τοῦ δ' ἐχόντων Φοῖβε τ' νόμον πόθῃς.
Απ. Πῶς εἶπας; ἀνὴ ἢ κὴ Σφὸς λέληθας ὤν;
Χα. Ὀνοιντ' ἂν οἷς πάρεστι μηρυοις θανεῖν.
Απ. Οὔκουν δοκεῖ σοι πιὼν δε μοι δοῦναι χάριν;
Χα. Οὐ δῆτ'. ὕβρισα σαι ὃ τοὺς ἐμοὺς ξένους.
Απ. Ἐχθροὺς γε θνητοῖς καὶ θεοῖς συζυγοῦσιν.
Χα. Οὐκ ἂν δικαίῳ παύστ' ἔχειν ἃ μή σε δεῖ.
Απ. Ἡ μὴν σὺ παύσῃ, καὶ γὰρ ὠμὸς ὢν ἄναν.
Τοῖος Φέρητος εἶσι πρὸς δόμους ἀνήρ,
Εὐρυδέους πέμψαντος ἵππειον μέτα
ὄχημα, Θρήικης ὃν πέπων δυσχμέρων.
ὃς δὴ ξενωθεὶς τοῖσδ' ὲν Αδμήτου δόμοις,

Char. Quomodo igitur super terra est, & nũ subt⁹ humũ?

Apoll. Vxorem permutans quam tu nunc uenis abductũ.

Char. Et abducam sanè imam sub terram.

Apoll. Accipiens abi. non enim noui an persuaserim tibi.

Char. Occidere quẽ oporteat ad hoc enim institutus sum⁹.

Apoll. Non, sed cunctantibus [senibus] mortem afferre.

Char. Teneo mentem & studium tuum.

Apoll. Est igitur quomodo Alcestis ad senectutẽ pueniat?

Char. Non est. Honoribus & me delectari putes.

Apoll. Non amplius sanè quàm unam animam accipias.

Char. Iuuenibus intereuntibus maius accipio decus.

Apoll. Et si anus pereat, opulentè sepelietur.

Char. Pro diuitibus Phœbe eam legem ponis.

Apoll. Quomodo ais? nimirum & imprudens sapis?

Char. Beati essent quibus liceret senibus mori.

Apoll. Non ergo uidetur tibi hanc mihi præstare gratiã?

Char. Nequaquam: nosti meos mores.

Apoll. Inuisos sanè mortalibus, & diis odiosos. 181

Char. Non possis omnia habere quæ non te oportet.

Apoll. Certè tu acquiesces, etiamsi crudelis sis admodum.

Talis Pheretis contendit ad domum uir
Eurysthei mittente equestrem ad
Currum [adducendum] Thraciæ ê locis hybernis.
Qui hospitio exceptus hisce in Admeti ædibus,

Vi mulierem hanc eripiet
Nec ulla à nobis tibi erit gratia.
Faciésque pariter hæc & inuisus eris mihi.

Char. Multa tu dicens nihilo plus acceperis.
Hæc nimirum mulier descendit ad Plutonis ædes.
Pergo autem ad eam ut initiem gladio.
Sacer enim hic illis qui sub terra sunt diis [est]
Cuius iste gladius capitis consecrarit capillum.

Chor. Quidnam [tanta est] tranquillitas ante ædes?
Quid conticuit domus Admeti?

Sem. At nec amicorum aliquis [adest] propé
Qui dicat utrum mortuam
Reginam oporteat lugere, aut
Viuens adhuc lucem intueatur Peliæ filia
Alcestis, mihi omnibúsque optima uisa mulier
Maritum in suum fuisse?

Sem. Audit aliquis aut gemitum aut manuum planctũ
Per tecta, aut luctum, ut [rebus] confectis?

Sem. Non certè: nec ullus ministrorum
Stat ad portas.
Vtinam serenator fluctuum calamitatis [huius]
O Pæan appareas.

Sem. Nec defuncta quidem, tacerent. non
Enim euanuisset ex ædibus cadauer.

βίᾳ γυναῖκα τήνδε σ' ἐξαιρήσεται.
κοὔθ' ἡ παρ' ἡμῶν σοι γενήσεται χάρις,
δράσεις θ' ὁμοίως ταῦτ', ἀπεχθήσῃ τ' ἐμοί.
Χαρ. Πόλλ' ἂν σὺ λέξας, οὐδὲν ἂν πλέον λάβοις.
ἡ δ' οὖν γυνὴ κάτεισιν εἰς ᾅδου δόμους.
στείχω δ' ἐπ' αὐτῇ, ὡς κατάρξωμαι ξίφει.
ἱερὸς γὰρ οὗτος τῶν κατὰ χθονὸς θεῶν,
ὅτου τόδ' ἔγχος κρατὸς ἁγνίσει τρίχα.
Χορ. Τί ποθ' ἡσυχία πρόσθε μεγάθρων;
Τί σεσίγηται δόμος Ἀδμήτου;
Ημ. Ἀλλ' οὐδὲ φίλων τις πέλας οὐδεὶς,
ὅστις ἂν ἐνέποι πότερον φθιμένην
τὴν βασίλειαν χρὴ πενθεῖν, ἢ
ζῶσ' ἔτι φῶς λεύσσει Γελίου παῖς
Ἀλκηστις, ἐμοὶ πᾶσί τ' ἀρίστη δόξασα γυνὴ
πόσιν εἰς αὐτῆς γεγενῆσθαι;
Ημ. Κλύει τις ἢ στεναγμὸν ἢ χειρῶν κτύπον
κατὰ στέγας, ἢ γόον, ὡς πεπραγμένων;
Ημ. Οὐ μάν· οὐδέ τις ἀμφιπόλων
στατίζετ' ἀμφὶ πύλας.
εἰ γὰρ μετακύμιος ἄτας
ἰὼ Γαιὰν φανείης.
Ημ. Οὔτ' ἂν φθιμένας γ' ἐσιώπων· οὐ
γὰρ δὴ φροῦδός γ' ἐξ οἴκων νέκυς.

Ημ. Πόθεν; οὐκ αὐχῶ. τί σε θαρσύνει;
Ημ. Γῶς ἂν ἔρημον τάφον Ἀδμητὸς
κεδνῆς ἂν ἔπραξε γυναικός;
Ημ. Πυλῶν πάροιθεν δ' οὐχ ὁρῶ
πηγαῖά θ' ὡς νομίζεταί
γε χέρνιβ' ἐπὶ φθιτῶν πύλαις,
χαίτα τ' οὔτις ἐπὶ πρόθυρα τομαῖ-
ος· ἃ δὴ νεκύων πένθεσι πιτνεῖ.
οὐδουπεῖ νεολαία γυναικῶν.
Ημ. Καὶ μὴν τόδε δὴ κύριον ἦμαρ,
ᾧ χρῆν σφε μολεῖν κατὰ γαίας.
Ημ. Καὶ τί τόδ' αὐδᾷς;
Ημ. Ἔθιγες ψυχᾶς, ἔθιγες δὲ φρενῶν.
Χορ. Χρὴ τῶν ἀγαθῶν διακναιομένων,
πενθεῖν ὅστις χρηστὸς ἀπ' ἀρχῆς νενόμισται.
δὴ οὐδὲν αὐκληρίαν
ἔσθ' ὅποι τις αἴας
στείλας, ἢ Λυκίας,
εἴτ' ἐπὶ τὰς ἀνύδροις
Ἀμμωνιάδας ἕδρας,
δισταίου παραλύσαι ψυχάν.
μόρος γὰρ ἄποτμος πλάθει.
θεῶν δ' ἐπ' ἐσχάραις,
οὐκ ἔχω πὶ τίνα

Sem. Vnde? non iactito. quid te animat [ad hanc spē?]
Sem. Quomodonam solitarium sepulcrum Admetus
Integerrimæ parauisset uxori?
Sem. Portas etiam ante, non uideo
Fontana, ut lege receptum est,
Lauacra pro mortuorum portis: 182
Comáque nulla ad uestibulum se-
cta: quæ in mortuorum luctu accidunt.
Non strepit iuuenilis turba mulierum.
Sem. Atqui hæc rata dies
Qua oportet ipsam ire sub humum.
Sem. Ecquid hoc dicis?
Sem. Tetigisti animum, tetigisti pectora.
Chor. CONVENIT, boni quum affliguntur,
Lugere quicunque bonus integrè existimari uelit.
Sed neque classem
Quocunque aliquis terrarum
Mittens, aut in Lyciam,
Siue ad aqua carentes
Ammoniadas sedes,
Miseræ liberarit animam.
Fatum enim infaustum appropinquat.
Deorum autem apud aras
Non habeo ad quem

Sacerdotem proficiscar.
Solus autem si in lucem hanc
Oculis intueretur
Phœbi filius, relin-
quens [illa] rediret sedes tenebrosas
Plutonisque portas.
Domitos enim [morte] restituebat
Priusquam ipsum occidit à Ioue uibratum
Telum ignis fulminei.
Nunc autem quam uitæ
Spem concipiam?
Omnia enim iam [tentata &] facta sunt à regib⁹:
Omnium etiam deorum in aris
Cruore sparsæ uictimæ abundant.
Nec est malorum remedium ullum.
Sed hæc ex famulis domo quæpiam uenit
Lacrymas fundens. quem fortunæ casum audiam?
LVGERE siquid dominis accidat,
Ignoscendum [est.] an uerò adhuc sit uiua mulier,
An uerò perierit, scire uelimus. 183
Anc. Et uiuentem dicere & mortuam licet tibi.
Chor. Et quomodonã idẽ & mortu⁹ sit & uideat [hanc]
(lucem?
Anc. Iam decliuis est & animam agit.
Chor. O miser quali qualis frustraris [domina?]

μηλοθύταν πορευθῶ.
μόνος δ' ἂν εἰς φῶς τόδ' ἦν
ὄμμασι δεδορκὼς
Φοίβου παῖς, προλιποῦ-
σ' ἦλθεν ἕδρας σκοτίους,
ᾅδα τε πύλας.
δμαθέντας γὰρ ἀνίστη,
πρὶν αὐτὸν εἷλε διόβολον
πλᾶκτρον πυρὸς κεραυνίου.
νῦν δὴ τίνα βίου
ἐλπίδα προσδέχομαι;
πάντα γὰρ ἤδη τετέλεσται βασιλεῦσι.
πάντων δὴ θεῶν ἐπὶ βωμοῖς
αἱμόῤῥαντοι θυσίαι πλήρεις,
οὐδ' ἔστι κακῶν ἄκος οὐδέν.
ἀλλ' ἤδ' ὀπαδῶν ἐκ δόμων τις ἔρχεται
δακρυῤῥοοῦσα τίνα τύχην ἀκούσομαι;
Πενθεῖν μὲν εἴ τι δεσπόταισι τυγχάνει, "
Συγγνωστόν· εἰ δ' ἔτ' ἐστιν ἔμψυχος γυνὴ, "
εἴτ' οὖν ὄλωλεν, εἰδέναι βουλοίμεθ' ἄν.
Θρ. Καὶ ζῶσαν εἰπεῖν καὶ θανοῦσαν ἔστι σοι.
Χο. Καὶ πῶς ἂν ὠὐτὸς κατθάνοι τε καὶ βλέποι;
Θρ. Ἤδη προνωπὴς ἐστι, καὶ ψυχοῤῥαγεῖ.
Χορ. Ὦ τλῆμον, οἵας οἷος ὢν ἁμαρτάνεις.

Θρ. Οὔπω τάλ' οἶδε δεσπότης πρὶν ἂν πάθοι.
Χορ. Ἐλπὶς μὲν οὐκέτ' ὀξὺ στόμα θοᾶται βίου;
Θρ. Γεωργοῦμέν γὰρ ἡμέρας βιάζεται. (ρας;
Χορ. Οὐκοῦν ἐπ' αὐτοῖς πρᾶγμα τὸ σφῶν σφό-
Θρ. Κόσμος γ' ἕπεται· ὦ σφε σωτᾶρ ἥβης πόσις.
Χορ. Ἰσως νυν ἄκλαυτός γε κατθανεῖται μόνη
γυνή γ' ἀρίστη τὴν ὑφ' ἡλίῳ μακρᾷ.
Θρ. Πῶς δ' οὐκ ἀρίστη; πῆς δ' ἂν ἀντιφώσεται;
Εἰ χρὴ γὰρ εἶδος τὴν γυναῖκ' εὐδημεῖν
γυναῖκα; πῶς δ' ἂν μᾶλλον ἐνδείξαι τόδε
πόσιν σωθεῖσ', ἢ θέλουσ' ὑπὲρ θανεῖν;
καὶ ζῶντα μὲν δὴ πᾶσ' ὁπῖζεται πόλις.
ἃ δ' ἐν δόμοις ἔδρασε, θαυμάσῃ κλύων.
ἐπεὶ γὰρ ἦλθε τὴν μέραν τὴν κυρίαν
ἧκουσαν, ὕδασι ποταμίοις λοῦσα χρόα
βᾶσ' ἐκ δόμων κέδρινον δόμον
ἐσῆλθε, κόσμον τ', ἄφρεπτος ἡσκήσατο.
καὶ στᾶσα πρόσθεν ἑστίας κατηύξατο.
Δέσποινα, ἔρχομαι κἀγὼ τὸν ἔρχομαι κἀγὼ χθονός,
παιώνια πόν σε προσπίτνουσ' αἰτήσομαι,
τέκν' ὀρφανεῦσαι πατρί· καὶ τῷ μὲν φίλιον
σίζυξον ἄλοχον, τῇ δὲ γῆμαι κρεῖσσον πόσιν.
μηδ' ὡς πρὶν αὐτὴν ἡ τεκοῦσ' ἀπόλλυται,
θανεῖν ἀώροις παῖδας, οἳ μ' ἀδαίμονας

Anc. Nondum hoc nouit dominus priusquam patiatur.
Chor. Spésne non amplius est seruandæ uitæ?
Anc. Fatalis enim dies ui incumbit.
Chor. Num igitur ob ista fiunt quæ conueniunt?
Anc. Ornatus in prōptu est quo eā consepeliet marit⁹,
Chor. Sciat sanè [hoc] gloriosa quòd morietur (lato.
Mulier optima [omnium] earum quæ sunt sub sole
Anc. Quomodo uerò non optima? quísque contradicet?
Quid oportet fieri [amplius] à præstantissima
Muliere? quomodo uerò certiùs demonstrarit ulla
Maritū se honorare, quàm quū uult pro eo moriⁱ?
Et hæc quidem uniuersa scit ciuitas.
Quæ uerò in ædib⁹ egit, miraberis audiens.
Postquam enim sensit diem ratam
Venire, aquis fluuialibus candidum corpus
Lauit, depromēnsque è cedrinis arcis
Vestem, mundúmque decenter induebatur,
Et stans ante lares [ita] precabatur.
Domina: ego enim uado sub humum,
Extremùm te, [ad tua genua] procidens, petam
Liberos in orbitate ut tuearis meos: & huic quidē
Copules lecti sociā: illi uerò, generosum maritum.
Nec, ut ipsorum parens interit,
Moriantur immaturi liberi: sed beati

In solo patrio delectabilem compleant uitam.
Omnes item aras, quæ per Admeti ædes [sunt,]
Adiit & coronauit, & ibi precabatur
Ramis abscindens myrteis frondem,
Sine fletu, sine gemitu: neque imminens 104
Malum mutauit corporis speciosam indolem.
Et deinde lecto illapsa & thoro,
Ibi demum lacrymauit & dixit hæc,
O lecte ubi uirgineum solui ego
Puellaris ætatis statum cũ hoc uiro prò quo morior,
Vale. non enim odi te: perderis licet me
Solam. prodere enim te uerita, & maritum,
Morior. Te autem alia quæpiam mulier possidebit,
Castior quidem non, felicior autem fortassis.
Osculabatur autẽ [ad eũ] accidẽs: omne uerò cubile
Ab oculis stillante madefactebat inundatione.
Postq̃ uerò multarũ lacrymarũ habuit satietatem,
Incedit prona, ruens è cubili:
Et multoties thalamo exiens, reuertebatur,
Et coniecit seipsam iterum in lectum & iterum.
Liberi autem è uestibus matris suspensi,
Plorabãt. ipsa uerò accipiens in ulnas,
Amplexabatur alibi alium, ut moritura.
Omnes item plorabant domestici per tecta,

ἐν γῇ πατρῴᾳ τερπνὸν ἐκπλῆσαι βίον.
πάντας δὲ βωμοὺς οἱ κατ' Ἀδμήτου δόμους,
προσῆλθε κἀξέστεψε, καὶ προσηύξατο,
πτόρθων ἀποσχίζουσα μυρσινῶν φόβην,
ἄκλαυστος, ἀστένακτος οὐδὲ τοὐπιὸν
κακὸν μεθίστη χρωτὸς εὐειδῆ φύσιν.
κἄπειτα θάλαμον εἰς πεσοῦσα καὶ λέχος,
ἐνταῦθα δὴ δάκρυσε, κἄλεγεν τάδε,
ὦ λέκτρον ἔνθα παρθένει' ἔλυσ' ἐγὼ
κορεύματ' ἐκ τοῦδ' ἀνδρὸς οὗ θνήσκω πέρι,
χαῖρ'. οὐ γὰρ ἐχθαίρω σ' ἀπώλεσας δέ με
μόνην. προδοῦναι γὰρ σ' ὀκνοῦσα καὶ πόσιν,
θνήσκω. σὲ δ' ἄλλη τις γυνὴ κεκτήσεται,
σώφρων μὲν οὐκ ἂν μᾶλλον, εὐτυχὴς δ' ἴσως.
κύνει δὲ προσπιτνοῦσα. πᾶν δὲ δέμνιον
ὀφθαλμοτέγκτῳ δεύετο πλημμυρίδι.
ἐπεὶ δὲ πολλῶν δακρύων εἶχεν κόρον,
στείχει προνωπὴς, ἐκπεσοῦσα δεμνίων.
καὶ πολλὰ θάλαμον ἐξιοῦσ', ἐπεστράφη,
κἄρριψεν αὐτὴν αὖθις ἐς κοίτην πάλιν.
παῖδες δὲ πέπλων μητρὸς ἐξηρτημένοι
ἔκλαιον. ἡ δὲ λαμβάνουσ' ἐν ἀγκάλαις,
ἠσπάζετ' ἄλλοτ' ἄλλον, ὡς θανουμένη.
πάντες δ' ἔκλαιον οἰκέται κατὰ στέγας,

δέσποιναν οἰκτείροντες. ἡ δὲ δεξιὰν
προὔτεινεν ἑκάστῳ. κοὔτις ἦν οὕτω κακὸς,
ὃν οὐ προσεῖπε, καὶ προσερρήθη πάλιν.
Τοιαῦτ' ἐν οἴκοις ἐστὶν Ἀδμήτου κακά.
καὶ κατθανών τ' ἂν ὤλετ', ἐκφυγὼν δ' ἔχει
τοσοῦτον ἄγγος οὔποτ' ἐκλελήσεται.

Χορ. Ἦπου στενάζει τοῖσιν Ἄδμητος κακοῖς,
ἐσθλῆς γυναικὸς εἰ στερηθῆναί σφε χρή;

Θρ. Κλαίει γ' ἄκοιτιν ἐν χεροῖν φίλην ἔχων,
καὶ μὴ προδοῦναι λίσσεται, τἀμήχανα
ζητῶν. φθίνει γὰρ καὶ μαραίνεται νόσῳ.
παρειμένη δὲ χερὸς ἄθλιον βάρος,
ὄμως δὲ καὶ πρὸς σμικρὸν ἐμπνέουσ' ἔτι,
βλέψαι πρὸς αὐγὰς βούλεται τὰς ἡλίου.
ὡς οὔποτ' αὖθις, ἀλλὰ νῦν πανύστατον
ἀκτῖνα κύκλον θ' ἡλίου προσόψεται.
ἀλλ' εἶμι καὶ σὴν ἀγγελῶ παρουσίαν.
οὐ τάρτι πάντες εὖ φρονοῦσι κοιράνοις,
ὥστ' ἐν κακοῖσιν εὐμενεῖς παρεστάναι.
σὺ δ' εἶ παλαιὸς δεσπόταις ἐμοῖς φίλος.

Χορ. Ἰὼ Ζεῦ, τίς ἄν πως πόρος κακῶν
γένοιτο, καὶ λύσις τύχας,
ἃ πάρεστι κοιράνοις;
ἔξεισί τις, ἢ τεμῶ τρίχα.

Dominam miserantes.ipsa uerò dexteram
Porrigebat singulis:nec ullus erat ita uilis,
Quẽ nõ alloqueretur & ⌊ àquo ⌉ nõ cõpellaretur ite-
Talia in ædibus sunt Admeti mala. (rum.
Ac moriẽs periisset utiq;:quũ autẽ effugerit,habet
Tantum dolorem quem non unquã obliuiscetur.
Chor. Nimirum ingemiscit hisce Admetus malis,
Bona uxore siquidem priuari eum oportet.
Anc. Luget sanè.coniugem in manibus charam habẽs,
Et ne se prodat precatur,impossibilia
Quærens.interit enim & marcescit morbo.
Demittens uerò manus miserum pondus,
Attamen,quanuis paululum spirans adhuc,
Intueri in radios uult solis
Quasi non unquã iterũ sed iam omnium ultimùm
Radium orbémque solis aspectura sit.
Sed uado & tuam nuntiabo præsentiam.
Nõn enim omnes bene uolunt dominis 185
Vt in malis beneuoli adsint.
Tu autem es uetus dominus meis amicus.
Chor. Heu Iupiter.quisnam tandem exitus malorum
Fuerit,& finis infortunij
Quod adest dominus?
Exit aliquis:an ⌊ecabo capillum,

Et atrum amictum uestium
Induemus iam?
Anc. Manifesta amici, manifesta res est. attamen
Deos precemur. DEORVM
Enim potentia maxima.
O rex Apollo,
Inuenias machinamẽtum aliquod Admeto malorũ.
Excogita, inquam, suppedita.
Et antè enim hoc inueniſti,
Et nunc redemptor à morte ſis,
Lethalémque reprime Plutonem.
Chor. Fili, fili, heu, heu, iò iò fili Pheretis,
Qualia pateris uxore tua priuatus?
Heu heu, digna etiam cæde hæc,
Et amplius quàm laqueo ceruicem
Sublimi admouere.
Illam enim, quæ non chara erat
Sed chariſſima, mulierem
Mortuam die hoc uidebis.
Ipſa autem ex ædibus & maritus egreditur.
Ingemiſcas, ô exclames, ô Pherea tellus,
Hanc optimam mulierem tabeſcentem (nem.
Morbo [migrare] ſub humũ, ſubterraneũ ad Pluto-
NVNq̃ dicã nuptias delectare magis q̃ moleſtare,

καὶ μέγανα στολμὸν πέπλων
ἀμφιβαλώμεθ' ἤδη;
Θρ. Δῆλα μὲν φίλοι, δῆλά γ'. ἀλλ' ὅμως
θεοῖσιν εὐχώμεθα. Θεῶν
γὰρ ἁ δυνάμις μεγίστη.
ὦ 'ναξ Γαιὰν
ἔξευρε μηχαναί τιν' Ἀδμήτῳ κακῶν.
πόριζε δὴ πόριζε.
καὶ πάρος γὰρ τοῦδ' ἐφεῦρες,
καὶ νῦν λυτήριος ἐκ θανάτου γενοῦ.
φόνιόν τ' ἀπόπαυσον ἀΐδαν.
Χορ. Παῖ παῖ, φεῦ φεῦ, ἰὼ ἰώ· παῖ Φέρητος,
οἷ' ἔπραξας δάμαρτος σῆς στερηθείς.
αἶ αἶ, ἄξια καὶ σφαγᾶς τάδε,
καὶ πλεῖον ἢ βρόχῳ δέρην
οὐρανίῳ πελάσαι.
τὰν γὰρ οὐ φίλαν
ἀλλὰ φιλτάτην γυναῖκα
κατθανοῦσαν ἐν ἤματι τῷδέ γ' ὄψει.
ἡ δ' ἐκ δόμων δὴ καὶ πόσις πορεύεται.
στέναξον, ὦ βόησον, ὦ Φεραία χθὼν,
τὰν ἀρ' ἱσταν γυναῖκα μαραινομένην
νόσῳ κατ' γᾶν, χθόνιον παρ' ἅδαν. (πεῖν,
Οὔποτ' φήσω γάμον ἐυφραίνειν πλέον ἢ λυ-

τοῖς τε πάροιθεν τεκμαιρόμενος,
καὶ τάσδε τύχας λεύσσων βασιλέως,
ὃς ἀρίστης ἀμπλακὼν ἀλόχου
τῆσδ', ἀβίωτον τ' ἔπειτα χρόνον βιοτεύσει.

Αλ. Αλιε τὲ φάος ἡμέρας,
οὐρανίαί τε δῖναι νεφέλας δρομαίου.

Αδ. Ορᾷ σε, κἀμὲ δύο κακῶς πεπραγότας,
οὐδὲν θεοὺς δράσαντας ἀνθ' ὅτου θανῇ.

Αλ. Γαῖά τε, καὶ μεγάθρων στέγαι,
νυμφίδιαί τε κοῖται
πατρίας Ιωλκοῦ.

Αδ. Επαιρε σαυτὴν, ὦ τάλαινα, μὴ προδῶς,
λίσσου δὲ τοὺς κρατοῦντας οἰκτεῖραι θεούς.

Αλ. Ορῶ δίκωπον, ὁρῶ σκάφος
νεκύων δὲ πορθμεὺς ἔχων χέρ' ἐπὶ κοντῷ,
Χάρων μ' ἤδη καλεῖ. Τί μέλλεις;
ἐπείγου. σὺ κατείργεις, τὰ δ' ἕτοιμα.
σπερχόμενος ταχύνει.

Αδ. Οἴμοι. πικρὰν γε τήνδε μοι ναυκληρίαν
ἔλεξας. ὦ δύσδαιμον, οἷα πάσχομεν.

Αλ. Αγει μ', ἄγει μέ τις (οὐχ ὁρᾷς;)
νεκύων ἐς αὐλὰν, ὑπ' ὀφρύσι κυαναυ-
γέσι βλέπων πτερωτὸς ἅδας;
τί ῥέζεις; ἄφες. οἵαν ὁδὸν ἁ δει-

Et à præteritis coniecturam faciens, 186
Et hanc fortunam cernens regis:
Qui optima fraudatus uxore
Hac, quasi non uiueret, quod reſtat temporis uiuet.
Alc. Sol, & lux diei
Cæleſtéſque turbines nebulæ curſitantis.
Adm. Videt te & me, duos malè quibuſcum agitur,
Nihil in deos patrantes ob quod moriaris.
Alc. Terráque & atriorum tecta,
Sponſaliáque cubilia
Patriæ Iolci.
Adm. Erige teipſam, ô miſera, ne prodas [me:]
Sed ora potentes, ut miſereantur, deos.
Alc. Video biremem, uideo nauem:
Maniúmque portitor iucumbens manu in contum
Charon, me iam uocat: Quid moraris?
Propera. tu remoraris: hæc uerò parata [ſunt].
Accelerans feſtinat.
Adm. Heu mihi: acerbam ſanè hanc mihi nauigationem
Dixiſti. ô infelix qualia patimur?
Alc. Ducit me, ducit me aliquis (non uides?)
Mortuorum in aulam, ſupercilijs cæruleis intuens alatus Pluto.
Quid facis? dimitte. quam uiam ego mi-

serrima progredior?

Adm. *Miserabilem amicis: ex his autem, maximè mihi*
Et liberis, quibus luctus communis hic.

Alc. *Dimittite, dimittite me iam: inclinate me: nõ ualeo,*
Marite: propè [est] Pluto,
Tenebricosáque oculis nox obrepit.
Liberi, liberi, non amplius iam
Non amplius, inquam, mater uestra est.
Lati, ô liberi, hanc lucem intueamini.

Adm. *Heu mihi. Hoc uerbum acerbum audio,* 187
Et omni mihi morte maius.
Ne per deos sustineas me prodere,
Sed animũ recollige. te enim intercũte, nõ amplius
Inte possumus & uiuere & secus: (esse possim.
Tuam enim amicitiam colimus.

Alc. *Admete, uides enim meæ res ut habent,*
Dicere uolo tibi priusquam moriar, quæ in animo (habeo.
Ego te honorans, & pro mea
Vita faciens lucem hanc intueri,
Morior, quum liceret mihi non mori, pro te,
Sed uirum habere è Thessalis quem uellem,
Et domum inhabitare beatam regno:
Non uolui uiuere auulsa à te
Cum gnatis orphanis: nec peperci [mihi]

λαιοτάτα προβαίνω.

Αδ. Οἰκτραὶ φίλοισιν, ἐκ δὲ τῶνδε, μάλιστ' ἐμοὶ,
καὶ παισὶν, οἷς δὴ πένθος ἐν κοινῷ τόδε.

Αλ. Μέθετέ, μέθετέ μ' ἤδη· κλίνατέ μ' ὀ θένω,
πόσι. πλησίον ᾅδας,
σκοτία δ' ἐπ' ὄσσοισι νὺξ ἐφέρπει.
τέκνα, τέκν', οὐκ ἔτι δὴ
οὐκ ἔτι δὴ μάτηρ σφῷν ἐστιν·
χαίροντες, ὦ τέκνα, τόδε φάος ὁρῷτον

Αδ. Ὦμοι, τόδ' ἔπος λυπρὸν ἀκούω,
καὶ παντὸς ἐμοὶ θανάτου μεῖζον·
μὴ πρὸς τῶν θεῶν τλῇς με προδοῦναι,
ἀλλ' ἀνάτολμα. σοῦ γὰρ φθιμένης οὐκ ἔτ' ἂν εἴην.
ἐν σοὶ δ' ἐσμὲν καὶ ζῆν καὶ μή.
σὴν γὰρ φιλίαν σεβόμεσθα.

Αλ. Αδμηθ', ὁρᾷς γὰρ τἀμὰ πράγματ' ὡς ἔχει,
λέξαι θέλω σοι πρὶν θανεῖν ἃ βούλομαι.
ἐγώ σε πρεσβεύουσα, κἀν τὴς ἐμῆς
ψυχῆς καταστήσασα φῶς τόδ' εἰσορᾶν,
θνήσκω, παρόν μοι μὴ θανεῖν, ὑπὲρ σέθεν·
ἀλλ' ἄνδρά τε σχεῖν Θεσσαλῶν ὃν ἤθελον,
καὶ δῶμα ναίειν ὄλβιον τυραννίδι,
οὐκ ἠθέλησα ζῆν ἀποσπασθεῖσά σου
σὺν παισὶν ὀρφανοῖσιν. οὐδ' ἐφεισάμην

ἡ οἷς ἔχρυσα δῶρ', ὧν οἷς ἐπρπόμην.
καίτοι σ' ὁ φύσας, χ' ἡ τεκοῦσα προθνῄσκετον
καλῶς μὲν αὐτοῖς κατθανεῖν ἦκον βίᾳ,
καλῶς δὲ σῶσαι παῖδα, κεὐκλεῶς θανεῖν.
μόνος γὰρ αὐτοῖς ἦσθα· κἄπις ἦ πόλις λιπὼν
θοῦ κατθανόντος ἄλλα φυτεύσειν τέκνα.
κἀγὼ τ' ἂν ἔζων, καὶ σὺ τ' λοιπὸν χρόνον
κοὐκ ἂν μονωθεὶς σῆς ἀλόχου ἔστενες,
καὶ παῖδας ὠρφανοὺς ἐμοὶ θρέψαντε μὴ
θεῶν τις ἐξέπραξεν ὥστ' ἄπαις ἔχειν.
εἶεν. σὺ μὲν ἡμῖν τιμὴ ἀντέμνησας χάριν.
αἰτήσομαί γάρ σ' ἀξίαν μέν' ὅπότε,
(Ψυχῆς γὰρ οὐδὲν ὄντι πρωτέρου.) cc
δίκαια δ', ὡς φύσεις σύ. πῶς δὲ τὸ φιλεῖς
ἐχθρὸν ἦσαν ἢ τὸν παῖδας, εἴπερ οὐ φρονεῖς.
τοὺτοις ἀνάσχου δεσπότας ἐμοῦ δόμων,
καὶ μὴ πρήμης τοῖσδε μητρυιὰν τέκνοις.
ἥτις κακίων ὧν σ' ἐμοῦ γυνὴ, φθόνῳ
τοῖς σοῖσι κἀμοῖς παισὶ χέρα προσβαλεῖ.
μὴ δῆτα δράσῃς· τῶν πάρ' αἰτοῦμαί σ' ἐγώ.
Ἐχθρὰ γὰρ ἡ πατρυιὰ μητρυιὰ τέκνοις cc
Τοῖς πρόσθ', ἐχίδνης οὐδὲν ἧσσων ἔρα. cc
κἀ πατὴρ μὲν ἀρσην πατὴρ ἔχει πύργον μέγαν,
ὃν κἀ προσεῖπε, κἀ προσῤῥήξῃ πάλιν·

Auroræ [licet] habens dona quibus delectarer.
Atqui te parens & genitrix prodiderunt:
Honestè licet ipsis mori eueniret quoad spatiũ uitæ
Honestéque seruare filium & glorioſè mori:
Solus enim eis eras, & nulla spes erat,
Te mortuo, alios gignendi liberos.
Et ego uiuerem & tu reliquum tempus:
Et non solus relictus à tua coniuge, gemeres,
Et liberos orphanos educeres. Sed hæc quidem
Deorum aliquis effecit ut ita haberent.
Sit ita. Tu autem nobis hanc habeas gratiam:
Postulabo enim à te dignã [ut referas] haud unq̃,
(VITA enim nihil est pretioſius.)
Iuſta autem, ut affirmabis [&] tu. hos enim amas
Non minus q̃ ego liberos, ſiquidem rectè ſapis.
Hos ſuſtentes dominos mearum ædium:
Et ne ſuperinducas hiſce nouercam liberis,
Quæ peior exiſtens me mulier, ex inuidia
Tuis & meis liberis manum iniĕciat.
Nequaquam facias hæc, peto abs te ego.
INimica .n. ſuperueniẽs nouerca, liberis [eſt] 188
Prioribus, uipera nihil elementior. (magnæ
Et puer quidem maſculus patrẽ habet turris loco
Quem & compellet & compelletur iterum:

Tu uerò ô gnata mea quomodo elocaberis honestè?
Qualem nacta coniugem tuo patri.
Ne tibi quam turpem aspergens infamiam,
Iuuentutis in uigore tuas utiet nuptias?
Non enim te mater neque despondebit unquam,
Neque in partu tuo confirmabit, gnata,
Præsens: ubi nihil matre benuolentius.
Oportet enim mori me, & hoc non in crastinum
Neque in tertium mihi diem uenit malum:
Sed statim inter eos qui nō amplius sunt esse dicar.
Valete hilares. Et tibi quidem marite
Mulierem optimam est quod glorieris [te] accepisse:
Vobis autem liberi, matre [optima] ortos esse.
Chor. Bono animo sis. pro eo .n. dicere non subterfugio.
Faciet hæc, siquidem non à mente aberrauerit.
Adm. Erunt hæc, erunt: ne trepides. Quoniam te ego
Et uiuentem habui, & mortua mea uxor
Sola uocaberis: & non ulla pro te unquam
Hunc uirum sponsa Thessala affabitur.
Non est [ulla] ita nec patre generoso,
Nec forma aliàs decentissima mulier.
Satis autem liberorum: eorúmque fruitionē precor
A diis [mihi] contingere. te enim non fruimur.
Ferámque luctum non annuum hunc,

σὺ δῆ· ὦ τέκνον μοι πῶς κορυφῆσι καλῶς;
ποίας τυχοῦσα συζύγου τῷ σῷ πατρὶ,
μή σοι πὶν ἀλγεὰν ἐφορσοβόλησα κληδόνα,
ἤδης ὀνάμιμνοισι δόμοις ἀμφιφερῆ γάμοις;
ὃ γὰρ σε μήτηρ ὅτε νυμφεύσῃ ποτὲ,
ὅτ' ὀνόκοισι σοῖσι θαρσυνεῖ, τέκνον,
παρεῖσ', ἵν' ἀδὲν μηδὸς ἀμφιέστερον.
δεῖ γὸ θανεῖν με. κοὐδὲν ἀκεῖς ἄελον,
ἀλλ' ἐς πεῖπω μοι μῶνος ἔρχεται κακὸν,
ἀλλ' αὐτίκ' ἐν τοῖς ὀκ ἔτ' ὄσι λέξομαι.
χαίροντες ἀφραίνοιθε. καὶ σοὶ μὴ πόσι,
γυναῖκ' ἀρίστην ἔστ κομπάσαι λαβεῖν,
ὑμῖν ὄ, παῖδες· μηδὸς ὀκ ἐφυκέναι.

Χορ. Θαρσῆ. ἐπεὶ τούτου γὸ λέξιν ὃ χάζομαι.
δράσῃ τάδ', ἢν ὦ μὴ φρενῶν ἀμοιραίνῃ.

Αλ. Ἔσαι τάδ', ἔσαι· μὴ ῥέσῃς. ἐπεί σ' ἐγὼ
καὶ ζῶσαν εἶχον, καὶ θανοῦσ' ἐμὴ γυνὴ
μόνη κεκλήσῃ, κοὔτις αὖ σοῦ ποτε
τόνδ' ἀνδρα νύμφη θεσσαλὶς ἐπόψεται.

Ἐκ ἔστιν οὕτως οὔτε παῖδος ἀγχοῖς,
οὔτ' εἶδος ἄλλως ὀκ ἐπέρεσε τὴ γυνή.
ἄλις δὲ παίδων· τῶν δ' ὄνησιν οὐχ ὁρῶ.
θεοῖς ἠνέσθαι σοῦ γὸ ὀκ ὠνήμεθα.
οἴκτω δὲ πένθος οὐκ ἐτήσιον πόδε,

δὴ ἔς' αὖ αἰὼν οὐμὸς αὐτέχη χθόνα,
συζῶν μὲν ἥ μ' ἔπεκτεν, ἐχθαίρων δ' ἐμὸν
πατέρα. λόγῳ γὰρ ἦσαν οὐκ ἔργῳ φίλοι.
σὺ δ' αὖ πρόδοῦσα τῆς ἐμῆς τὰ φίλτατα
ψυχῆς, ἔσωσας. ἆρά μοι στένειν πάρα
πιᾶζε δ' ἀμφὶ παίδοιν συζύγου σέθεν;
παύσω δὲ κώμους συμποσῶν θ' ὁμιλίας,
στεφάνοις τε, μοῦσάν θ', ἣ κατοίχεται δόμοις.
οὐ γὰρ ποτ' οὔτ' αὖ βαρβίτου θίγουσ' ἔτι,
οὔτ' αὖ φρέν' ἁρμόσασα πρὸς λίβαν λακεῖν
αὐλὸν· σὺ γάρ μου πέρψιν ἔλειπε βίᾳ.
σοφῇ δὲ χεὶρ τεκτόνων δέσας τὸ σὸν
εἰκὰ δὲν ἐν λέκτροισιν ἐκπαγήσεται,
ὧν πρός πεσοῦμαι, κἀπαμύσασ' ἄγραν,
ὄνομα καλῶν σὸν, πολλὰ φίλτρα σὺν ἀγκάλαις
δόξω γυναῖκα, καίπερ οὐκ ἔχων, ἔχειν.
ψυχραὶ μὲν οἶμαι πέρψιν· δμὼς βάρος
ψυχῆς ἀπαυλοίλιον αὖ. ὃν δὴ ὀνήσασα
φοιτῶσά μ' ἀφραίνοις αὖ. Ἡδὺ γὰρ φίλοις cc
Κἂν νυκτὶ λύσασθαι ὅπιν' αὖ παρῇ χρόνον. cc
εἰ δ' Ὀρφέως μοι γλῶσσα καὶ μέλος παρῆν,
ὡς τὸν κόρυν Δήμητρος ἢ κείνης πόσιν
ὕμνοισι κηλήσαντ' αὖ ἧς ἄδου λαβεῖν,
κατῆλθον αὖ· καί μ' ὅδ' ὁ Γλούτωνος κύων,

Sed dum ætas mea perdurauerit, mulier:
Odio quidem habēs eā q̄ me pepit, infensu sq; meo
Patri. uerbis enim erant non re, amici.
Tu autem dans pro mea, ea quæ sunt chariss. ma,
Vita, seruasti, an non lugere adsit [mihi]
Tali orbato coniuge te?
189 Omittam porro conuiuia cōbibonúmque consortia,
Sertáque, musicámque quæ occupabat meas ædes.
Non enim unquam nec barbitum attingā posthac,
Nec animum inducam Libyca sonare
Fistula. tu. n. [omnē] meæ oblectationē exemisti ui
Docta autem manu fabrorum corpus tuum (tæ.
Efficium, in lecto collocabitur,
Cui allabar, & circumplicans manus,
Nomen uocitans tuum charam in ulnis
Videbor uxorem, etsi non habens, habere:
Frigidam quidem opinor oblectationē animāē onus
Animi exhauserim. in somnis autem
Frequēter obueniēs, me delectaris. S Vaue. n. amicis
Etiam noctu uidere, quocūq; tādē adfuerit tēpore.
Si uerò Orphei mihi lingua & carmen esset,
Vt filiam Cereris aut eius maritum
Hymnis demulcens [te] ex inferno reciperem,
Descēderem equidem: & me nec Plutonis canis,

Nec hic qui remo incumbit animarũ ductor Charõ
Cohiberent priusq̃ in lucem tuam restituerẽ uitã.
Cæterùm illic præstolare me quum moriar,
Et domum para ut cohabitatura mihi:
In iisdem enim mihi mandabo cedrinis arcis
Tecũ hæc ut ponãt latera, extendántq; prope
Latera tua. Neque enim mortuus unquam
Te sine esse possim, sola quæ fida fuisti mihi.

Chor. Et sanè ego tecum luctum, ut amicus amico,
Acerbum feram ob hanc: etenim digna [est].

Alc. O liberi, ipsi hæc inaudiuistis
Patrem dicentem, non superinducturũ se aliã unq̃
Vxorem uobis, nec neglecturum me.

Adm. Et nunc sanè affirmo & ad finem perducam hæc.

Alc. Hac conditione liberos manu è mea accipe.

Adm. Accepto charum munus è chara manu.

Alc. Tu nunc sis hisce pro me mater liberis.

Adm. Multa sanè necessitas te priuatis.

Alc. O nati, quum uiuere me oportebat, uado deorsum.

Adm. Heu mihi, quidnam faciam à te solus relictus?

Alc. Tempus mitigabit te, nihil est mortuus.

Adm. Ducas me tecum, per deos, ducas deorsum.

Alc. Sufficimus nos qui morimur pro te.

Adm. O fatum quali coniuge me priuas.

ὥθ' ὑπὸ κώπην ψυχοπομπὸς ἆῶ Χάρων
ἔχων, πρὶν εἰς φῶς σὸν κατασῆσαι βίον.
ἀλλ' οὖν ἐκεῖσε πρὸς δόκα μ' ὅταν θάνω,
κἀν δῶμ' ἑτοίμαζ', ὡς συνοικήσουσά μοι.
ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τὸν μ' ὀβοσκήσω κέδροις
σοὶ τἄσδε θήκαι πλευραὶ, σὺκ ἐμοῖσι πέλας
πλευροῖσι τοῖς σοῖς. μηδ' ἐν θανόντι τοῦτ'
ὀφείλεις ἔτλην μόνης πιστῆς ἐμοί.
Χορ. Καὶ μὴν ἐγώ γε πένθος ὡς φίλος φίλῳ
λυπρὸν συνοίσω τῷδε. κἀγὼ δ' ἄξια.
Αλ. Ὦ παῖδες, αὐτοὶ δὴ τάδ' εἰσηκούσατε
πατρὸς λέγοντος, μὴ γαμεῖν ἄλλην ποτὲ
γυναῖκ' ἐφ' ὑμῖν, μηδ' ἀπημάζειν ἐμέ.
Αδ. Καὶ νοῦν γέ φημι καὶ τελευτήσω τάδε.
Αλ. Ἐπὶ τοῖσδε, παῖδας χερὸς δέξαι ἐμῆς δέχου.
Αδ. Δέχομαι φίλον γε δῶρον ὀκ φίλης χερός.
Αλ. Σὺ νοῦν γὰρ τοῖσδ' αὖτ' ἐμῷ μήτηρ τέκνοις.
Αδ. Πολλὴ γ' ἀνάγκη θοὐ γ' ἀπιστερημένους.
Αλ. Ὦ τέκν', ὅτε ζῶν μ' ἐχθρὸν, οὐ πέρχομαι κάτω.
Αδ. Οἴμοι. τί δράσω δῆτα θοὐ μοναύλους;
Αλ. Χρόνος μαλάξει σ'. ἀδὲν ἔθ' ὁ κατθανών.
Αδ. Ἄγου με σοὶ σοὶ πρὸς θεῶν, ἄγου κάτω.
Αλ. Ἀρκοῦμεν ἡμεῖς οἱ θανεῖν θανούμενοι.
Αδ. Ὦ δαῖμον, οἵας συζύγου μ' ἀποστερεῖς.

Αλ. Καὶ μὴν σκοτεινὸν ὄμμά μου βαρύνεται.
Αδ'. Ἀπωλόμην ἄρ', εἴ με δὴ λείψεις γυνάι.
Αλ. Ὡς οὐκ ἔτ' οὖσαν οὐδὲν ἂν λέγοις ἐμέ.
Αδ. Ὀρθου πρόσωπον, μὴ λίπῃς παῖδας σέθεν.
Αλ. Οὐ δῆθ' ἑκοῦσά γ' ἀλλὰ χαιρέτω τέκνα.
Αδ. Βλέψον πρὸς αὐτοὺς, βλέψον. Αλ. Οὐδὲν ἐμ' (ἔτι
Αδ. Τί δρᾷς; προλείπεις; Αλ. Χαῖρ'.-
Αδ. - Ἀπωλόμην τάλας.
Χορ. Βέβηκεν, οὐκ ἔτ' ἐστὶν Αδ μήτου γυνή.
Ευ. Ἰώ μοι τύχας. μαῖα δὴ κάτω
βέβηκεν. οὐκ ἔτ' ἐστὶν ὦ
πάτερ ὑφ' ἁλίῳ.
προλιποῦσα δ' ἀμὸν βίον
ὠρφάνισε τλάμων.
ἴδε γὰρ ἴδε βλέφαρον καὶ
παρατόνους χέρας.
ὑπάκουσον, ἄκουσον ὦ
μᾶτερ ἀντιάζω.
ἐγώ σ' ἐγὼ μᾶτερ νῦν γε καλῶμαι
ὁ σὸς ποτὶ σοῖσι πρὸς πιτνὼν στόμασι νεοσσός.
Αδ. Τὴν οὐ κλύουσαν οὐδ' ὁρῶσαν. ὥστ' ἐγὼ
καὶ σφὼ βαρείᾳ συμφορᾷ πεπλήγμεθα.
Ευ. Νέος ἐγὼ πάτερ λείπομαι φίλας
μονόστολός τε μαστός. ὦ

Alc. Atqui tenebricosus uisus mihi grauatur.
Adm. Perij ego si me relinques mulier.
Alc. Tanq̃ non amplius existentem, nihil cõpelles me.
Adm. Erige faciem, ne relinquas liberos tuos.
Alc. Non equidem uolens, sed ualeãt liberi.
Adm. Respice in eos, respice. Alc. Nihil sum amplius.
Adm. Quid facis? relinquis? Alc. Vale.
Adm. Perij miser.
Chor. Excessit, non amplius est Admeti uxor.
Eum. Heu mihi ob fortunam [meam.] mater deorsum
Abiit: non amplius est, ô
Pater, sub sole:
Sed relinquens, nostram uitam
Orbauit misera.
Aspice enim aspice palpebras, &
Laxatas manus.
Subaudi, audi ô
Mater, supplico.
Ego te ego mater nunc uoco
Tuus ad tuum accidens os, pullus.
Adm. Eam quæ non audit, nec uidet. quare ego
Et uos duo graui calamitate perculsi sumus.
Eum. Inuenis ego, pater, relinquor à chara
Solúsque matre. ô

Calamitosam passus
Ego rem:
Túque mihi germana puella
Simul sustines. ô pater
Inutiliter inutiliter duxisti uxorẽ, neq; ad senectæ
Venisti finem cum ista: periit enim pri- 191
ùs. moriente autem te, mater, pertit domus.
Chor. Admete, necesse hasce calamitates ferre.
Non enim primus neque postremus mortalium
Coniuge bona orbatus es. AGNOSCE autem
Quòd omnibus nobis moriendi necessitas debetur.
Adm. Scio utique. nec subitò malum hoc
Aduolauit: sciens autem hoc, cruciabar iamdudũ.
Sed enim elationem huius instituam cadauerus.
Adeste, & manentes, per uices resonate
Hymnum infero implacabili deo.
Omnibus autẽ Thessalis quibus ego præsum,
Luctum mulieris huius communem esse edico,
Tonsura prærasa & nigræ uestis amictu.
Currus iungite, & tubatis
Pullis ferro secate ceruicis iubam.
Tibiarum autem non per urbem non lyræ sonitus
Sit [intra] lunas duodecim expletas.
Nõ enim aliud quodpiam carius sepeliam cadauer

ἀχέτλια δὴ παθὼν
ἐγὼ ἔργα,
σύ τ' ἐμοὶ σύγκασι κόρα
συνέτλας. ὦ πάτερ,
ἀνόνητ' ἀνόνητ' ἐνύμφευσας· οὐδὲ γήρως
ἔβας τέλος σὺν τᾷ δ'. ἔφθιτο γὰρ πά-
ρος. οἰχομένας δέ σου μᾶτερ, ὄλωλεν οἶκος.
Χορ. Ἀδμητ' ἀνάγκη τάσδε συμφορὰς φέρειν.
οὐ γὰρ τι πρῶτος οὐδὲ λοίσθιος βροτῶν
γυναικὸς ἐσθλῆς ἤμπλακες. Γίγνωσκε δὲ
Ὡς πᾶσιν ἡμῖν κατθανεῖν ὀφείλεται.
Ἀδ. Ἐπίσταμαί γε, κοὐκ ἄφνω κακὸν τόδε
προσέπτατ'· εἰδὼς δ' αὔτ' τειρόμην πά-
λαι ἐκφορὰν γὰρ τῶνδε θήσομαι νεκρῶ. (λαι.
πάρεστε, καὶ μένοντες ἀντηχήσατε
παιᾶνα τῷ κάτωθεν ἀσπόνδῳ θεῷ.
πᾶσιν δὲ Θεσσαλοῖσιν, ὧν ἐγὼ κρατῶ,
πένθος γυναικὸς τῆσδε κοινοῦσθαι λέγω,
κουρᾷ ξυρηκεῖ καὶ μελαμπέπλῳ στολῇ.
τέθριππά τε ζεύγνυσθε, καὶ μονάμπυκας
πώλους σιδήρῳ τέμνετ' αὐχένων φόβην.
αὐλῶν δὲ μὴ κατ' ἄστυ, μὴ λύρας κτύπος
ἔστω, σελήνας δώδεκ' ἐκπληρουμένας.
οὐ γὰρ τιν' ἄλλον φίλτερον θάψω νεκρὸν

τοῦδ', οὐδ' ἀμείνον' εἰς ἔμ'. ἀξία δέ μοι
τιμῆς, ἐπεὶ τέθνηκεν αὐτ' ἐμοῦ μόνη.

Χορ. Ω Γελίου θύγατερ,
χαίρουσά μοι ἐν αἴδα δόμοισι
τὸν ἀνάλιον οἶκον οἰκέοις.
ἴστω δ' αἴδης ὁ μηλαγχαίτας
θεὸς, ὅστ' ἐπὶ κώπᾳ
πηδαλίῳ τε γέρων
νεκροπομπὸς ἵζει,
πολὺ δὴ πολὺ δὴ γυναῖκ' ἀρίστα
λίμναν Αχεροντίαν σας πορεύ,
ῥιάτᾳ δικώπῳ,
πολλά σε μουσοπόλοι
μέλψουσι, καθ' ἑπτάτονόν τ' ὀρείαν
χέλυν ἔν τ' ἀγύροις κλείοντες ὕμνοις,
Σπάρτᾳ κύκλος ἀνίκα Καρνείου
περινίσσεται ὥρα μηνὸς, ἀειρομένας
παννύχου σελάνας,
λιπαραῖσί τ' ἐν ὀλβίαις Αθάναις.
Τοίαν ἔλιπες θανοῦσα μολπὰν
μελέων ἀοιδοῖς.
εἴθ' ἐπ' ἐμοὶ μὲν εἴη,
δυναίμαν δέ σε πέμψαι
φάος ἐξ αἴδου τεράμνων,

Hoc neque melius meritum de me digna aut ẽ mihi
Honore [est.] siquidem mortua est pro me sola.
Chor Peliæ filia,
Gaudens mihi in Plutonis ædibus
Sole destitutam domum colas.
Sciat autem Pluto nigricomus
Deus quique ad remum
Gubernaculúmque senex
Mortuorum deductor sedet,
Multo sanè multo mulierem optimam
Paludem Acherontiam traiecisse
Cymba biremi.
Multùm te Musarum ministri [poetæ]
Canent in septem fides habente montana
Lyra, inque lyra destituti celebrantes hymnis,
Spartæ circulus quando Carnéi
Circumit tempus mensis [uernum] emergente
Luna quæ per totam noctem lucet,
Optimisque & in beatis Athenis.
Talem reliquisti moriens cantilenam
Carminum poetis.
Vtinam penes me esset,
Possemque te emittere
Ad lucem è Plutonis domo,

Et Cocyti fluentis
Fluuiatili infernalique remo.
Tu enim ô unica ô chara ex mulieribus, (dimere
Tu utique tuũ sustinuisti ipsius maritum pro te re-
[Tua]uita ex inferis.leuis tibi
Terra suprà illabatur, mulier.
si uerò quoppiam nouũ captaret maritus cõnubiũ
Certè mihi esset
Inuisus, liberisque tuis,
Mater quum noluerit
Pro filio humo condere
Corpus, neque pater senex,
Quem genuerunt:nec sustinuerunt liberare
Detestandi, canam habentes comam.
Tu autẽ in pubertate iuuenili iuuenemoriẽs pro ui
Tali contingat mihi potiri (ro excedis.
Compari chara uxore:
Hæc enim in uita rara [est] portio. (saretur.
Certè.n.mecum sine molestia per [omnem] uitã uer
Her. Hospites Pheræ huius uicum colentes terræ,
Admetum in ædibus an offendo? 194
Chor. Est domi filius Pheretis, Hercules.
Verùm dicito quæres te, Thessalorum urbem,
Mittit Pheræorum ciuitatem ut accedas hanc?

καὶ Κωκυτοῖο ῥεέθρων
ποταμία νερτέρα τε κάπα.
σὺ γὰρ ὦ μόνα, ὦ φίλα γυναικῶν,
σύ γε τὴν σαυτᾶς ἔτλας πόσιν αὐτὶ σᾶς ἀμεῖ-
ψυχᾶς ἐξ ᾄδαο. κούφα σοι (ψαι
χθὼν ἐπάνω πέσοι γυναι.
εἰ δέ τι καινὸν ἕλοιτο πόσις λέχος,
ἦ μάλ' ἔμοιγ' ἂν εἴη
συγηθεὶς, τέκνοις τε τοῖς σοῖς,
ματέρος οὐ θελούσας
πρὸ παιδὸς χθονὶ κρύψαι
δέμας, οὐδὲ πατρὸς γεραιοῦ,
ὃν ἔτεκον. κοὐκ ἔτλαν ῥύσασθαι
σχετλίω πολιὰν ἔχοντε χαίταν.
σὺ δ' ἐν ἥβᾳ νέᾳ νέου προθανοῦσα φωτὸς
τοιαύτας εἴη με κυρῆσαι (οἴχῃ.
συνδυάδος φίλας δι' ὀχου.
τοῦτο γὰρ ἔν γε βίῳ σπάνιον μέρος.
ἦ γὰρ ἐμοί γ' ἄλυπος δι' αἰῶνος ἂν ξυνείη.
Ηρ. Ξένοι Φεραίας τῆσδε κωμῆται χθονὸς,
Αδμητον ἐν δόμοισιν ἆρα κιχάνω;
Χορ. Εστ' ἐν δόμοισι παῖς Φέρητος, Ηράκλεις.
δὴ εἰπὲ, χρεία τίς σε Θεσσαλῶν πόλιν
πέμπει Φεραίων ἄστυ προσβῆναι τόδε;

Ηρ. Τιρυνθίῳ προάστῳ πὶν Εὐρυσθεῖ πόνον.
Χορ. Καὶ ποῖ πορεύῃ; πῇ σὺ νιν ζητεῖν πλάνῳ;
Ηρ. Θρηικὸς τύραννος ἅρμα Διομήδους μέτα.
Χορ. Πῶς οὖν δυνήσῃ; μὴ σὺ ἄπειρος εἶ ξένων;
Ηρ. Ἄπειρος· ἔπτω Βισόνων ἦλθον χθόνα.
Χορ. Οὐκ ἔστιν ἵππων δεσπόσαι σ' ἀνὴρ μάχης.
Ηρ. Ἀλλ' εἰ πιθοῖ μ' ἐγὼ πόνους οἵους τε μοι.
Χο. Κτανὼν ἄρ' ἥξεις, ἢ θανὼν αὐτὸς μένεις;
Ηρ. Οὐ τόνδ' ἀγῶνα τῶν πάρος μιμοῦμ' ἐγώ.
Χο. Τί δ' αὖ κρατήσας δεσπότην πλέον λάβοις;
Ηρ. Πώλοις ἀπάξω τοὺς ἐμοὺς Τιρυνθίῳ.
Χορ. Οὐκ ἀμελεῖς χαλινὸν ἐμβαλεῖν γνάθοις.
Ηρ. Εἰμή γε πῦρ πνέουσι μυκτήρων ἄπο.
Χορ. Ἀλλ' ἄνδρας ἁρπάμασιν λαιψηρᾶς γνάθοις.
Ηρ. Θηρῶν ὀρείων χόρτον· οὐχ ἵππων λέγῃς.
Χορ. Φάτνας ἴδοις ἂν αἵμασιν πεφυρμένας.
Ηρ. Τίνος δ' ὁ θρέψας παῖς παῖδας κομπάζεται;
Χορ. Ἄρεος ζαχρύσου Θρηκίας πέλτης ἄνακτος.
Ηρ. Καὶ τόνδε τοὔμοῦ δαίμονος πόνον λέγῃς.
σκληρὸς γὰρ αἰεὶ κἀπὶ πρὸς ἄλλους ἔρχεται.
ἢ χρή με παισὶν οἷς Ἄρης ἐγείνατο,
μάχῃ πνοάς, πρὸς πατρὸς μὴ Λυκάονι,
ἢ θῆς ὃ Κύκνῳ τόνδε δ' ἔρχομαι πέπον
ἀγῶνα πῶλοις, δεσπότην τε συμβολῶν.

Her. Tirynthio perago quendam Eurystheo laborem.
Chor. Et quò uadis? ad q̃ accinctus es erroneã profectionẽ?
Her. Thracis quadriiugum currum Diomedis abducẽdũ.
Chor. Quomodo poteris? an inexpertus es hospitũ?
Her. Inexpertus, nunquam Bistonum ueni in solum.
Chor. Non licet equorum dominum fieri sine pugna.
Her. Sed nec recusare me labores erat possibile mihi.
Chor. Occisurus igitur uenies, an moritur⁹ illic manebis?
Her. Non hoc certamen primum cucurrerim ego.
Chor. Quid uerò uicto domino amplius nactus fueris?
Her. Equos adducam regi Tirynthio.
Chor. Non facile frænum iniicere genis.
Her. Nisi ignem spirent à naribus.
Chor. At homines laccrant rapidis genis.
Her. Ferarũ montanarũ pabulũ, non equorum dicis.
Chor. Præsepia uidebis sanguine conspersa.
Her. Cuius autem is qui alit, filium patris se iactitat?
Chor. Martis, aurei Thraciæ scuti dominus.
Her. Et hunc mei fati laborem dicis.
Durũ enim semper [mihi est] & ad summũ euadit.
Ergo oportet me cum filijs quos Mars genuit
Pugnã conserere? primum quidem cum Lycaone,
Deinde cum Cygno. hoc autem uenio tertium
Certamen cum equis & domino commissurus.

Sed nemo est qui Alcmenæ natum
Trepidantem manum hostium unq̃ uisurus sit.

Chor. *Atqui hic ipse huius dominus terræ*
Admetus extra ædes egreditur.

Adm. *Salue ô Iouis fili, Perset à sanguine [nate.]*

Her. *Admete, & tu salue Thessalorum rex.*

Adm. *Velim quidem: beneuolum esse te scio.*

Her. *Quamobrem tonsura hac funebri conspicuus es?*

Adm. *Sepulturus quoddam hac die sum cadauer.*

Her. *A liberis ergo tuis malum arceat Deus.* 194

Adm. *Viuunt in ædibus liberi quos genui ego.*

Her. *Atqui pater maturus an excessit?*

Adm. *Etiam ille supereſt & quæ peperit me, Hercules.*

Her. *At uxórne obiit Alcestis tua?*

Adm. *Duplex de ea sermo est mihi quem dicam.*

Her. *Vtrum de mortua dixisti an de uiuente?*

Adm. *Et est & non amplius est, doloréque afficit me.*

Her. *Nihilo plus scio: obscura enim dicis.*

Adm. *Non scis fatum quod subire eam oportet?*

Her. *Scio pro te morituram se promisisse.*

Adm. *Quomodo igitur amplius est, siquidem annuit hæc?*

Her. *Heu, ne prius lugeas uxorem: sed eò differ.*

Adm. *Mortuꝰ est q moritурꝰ est: et q mortuꝰ, nõ est ãpliꝰ.*

Her. *Interesse inter esse & non esse existimatur.*

ἀλλ' οὔτις ὅστις ὃς τ' Ἀλκμήνης γόνον
πρέσβιστα χεῖρα πολεμίων πότ' ὄψεται.
Χορ. Καὶ μὴν ὅδ' αὐτὸς πῆδε κοίρανος χθονὸς
Ἄδμητος ἔξω δώμαθ' ἥκει πορεύεται.
Ἀδ. Χαῖρ' ὦ Διὸς παῖ, Περσέως ἀφ' αἵματος.
Ηρ. Ἄδμητε, καὶ σὺ χαῖρε Θεσσαλῶν ἄναξ.
Ἀδ. Θέλοιμ' ἄν, εἴπερ ὄφελος ὄντα σ' ὠφελεῖν μαι.
Ηρ. Τί χρῆμα κουρᾷ τῇδε πένθιμῳ πρέπεις;
Ἀδ. Θάπτειν πιν' ἐν τῇδε ἡμέρᾳ μέλλων νεκρόν.
Ηρ. Ἀπ' οὖν τέκνων σῶν πημονὴν εἴσῃ δόμοις.
Ἀδ. Ζῶσιν κατ' οἴκους παῖδες οὓς ἔφυσ' ἐγώ.
Ηρ. Πατὴρ γε μὴν ὠφέλιμος, εἰ θάνοι τις.
Ἀδ. Κἀκεῖνός ὅδε, χἠ τεκοῦσά μ', Ἡράκλεις.
Ηρ. Οὐ μὴν χωρὶς γ' ὄλωλεν Ἀλκηστις σέθεν;
Ἀδ. Δισσοῖς ἐπ' αὐτῷ μῦθος ὅδε μοι λέλεκται.
Ηρ. Πότερα θανόσης εἶπας ἢ ζώσης πέρι;
Ἀδ. Ἔστιν τε κοὐκ ἔτ' ὄντι, δηλοῖ τ' ἐμέ.
Ηρ. Οὐδὲν τι μᾶλλον οἶδα· ἄσημα γὰρ λέγεις.
Ἀδ. Οὐκ οἶδα μοίρας ἧς τυχὼν αὐτῷ χρεών;
Ηρ. Οἶδ' αὐτὴ θεὸς γε κατθανεῖν ὑφειμένη.
Ἀδ. Πῶς οὖν ἔτ' ὄντι, ἔνδοθ' ἥνεσεν τάδε;
Ηρ. Ἀμή τις ὄκνος ἐκποιήσει τόδε αἰσθόμενος.
Ἀδ. Τέθνηκ' ὁ μέλλων, χὠ θανὼν ὁμῶς ἐκ ἐς ἔπ.
Ηρ. Χωρεῖς πότ', εἶτ', ἢ καὶ τὸ μὴ νομίζεται.

Αδ. Σὺ τῇδε κρίνεις Ἡρακλεῖς, κεἰνη σὲ ἐγώ.
Ηρ. Τί δῆτα κλαίεις; τίς φίλων ὁ κατθανών;
Αδ. Γυνή γυναικὸς ἀρτίως μεμνήμεθα.
Ηρ. Οἰκεῖος ἦ σοι συγγενὴς γεγῶσά τις;
Αδ. Οἰκεῖος· ἀλλως δ' ἦν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον δόμοις.
Ηρ. Πῶς οὖν ἐν οἴκοις σοῖσιν οὐκ ἔθρεψε βίον;
Αδ. Παῖδες θανόντες, ἐνθάδ' ὠρφάνευσε πο.
Ηρ. Φεῦ. εἰῦ' ὕβριν σ' Αδμητε μὴ λυπούμενον.
Αδ. Ὡς δὴ τί δράσων πόνδ' ἐπορράπτεις λόγον;
Ηρ. Ξένης πρὸς ἄλλῳ ἑστίαν προὔτυχες.
Αδ. Οὐκ ἔστιν ὦναξ· μὴ τόσόν' ἔλθοι κακόν.
Ηρ. Λυπουμένοις ὀχληρὸς εἰμὶ καὶ ξένος.
Αδ. Τεθνᾶσιν οἱ θανόντες· ἀλλ' ἴθ' ἐς δόμους.
Ηρ. Αἰσχρὸν δὲ κλαίουσι θοινᾶσθαι ξένους.
Αδ. Χωρεῖς ξεναῶνές εἰσιν οἷς σ' ἑστιάσομεν.
Ηρ. Μέθες με, καὶ βοὴ μυείων ἔξω χάλει.
Αδ. Οὐκ ἔστιν ἄλλῳ σ' ἀνδρὶ δώμασιν ἑστίαν μολεῖν.
ἦ γὰρ σὺ τῶνδε δωμάτων ἔξω πόδα
ξεναῖα οἴξας· τοῖς τ' ἐφεστῶσι φρενῶν
σὺ τῶν παρεῖναι πλῆθος· ἐν δὲ κλήσεται
θύρας μεσοῦλος· ἁ δὲ πρέπει σοι μὴ δόμοις
κλύειν στεναγμῶν οὐδ' ὑπὸ λυπῆσθαι ξένους.
Χορ. Τί δρᾶς ποτ' ἐν τῇ συμφορᾷ τῇδ' ἐκπεπληγμένος
Αδμητε; βλαμᾶς ξεινοδοχῶν, τί μῶρος εἶ;

Adm. Tu sic iudicas Hercules: aliter autem ego.
Her. Quid ergo plorasᵗ quis amicorum mortuus estᵗ
Adm. Mulier. mulieris iam meminimus.
Her. Alienigena, an tibi cognata existens aliquaᵗ
Adm. Alienigena: cæterùm erat necessaria domui.
Her. Quomodo ergo in domo tua perdidit uitamᵗ
Adm. Patre mortuo hic educata est pupilla.
Her. Heu utinam inuenissemus te non dolentem.
Adm. Quidnam facturus hoc subijcis uerbumᵗ
Her. Hospitis ad alium focum ibo.
Adm. Non licet ô rex. non tantùm ueniat malum.
Her. DOLENTibus molestꝰ [est] si aduenerit hospes.
Adm. Mortui sint mortui: sed ito in domum.
Her. TVRPE [est] apud lugentes epulari hospites.
Adm. Seorsum hospitale [cŏclaue est] in qᵖ te introducemꝰ
Her. Dimitte me, & tibi immensam habebo gratiam.
Adm. Non licet alius te uiri focum accedere.
Præcede tu harŭ ædiŭ à cŏspectu remotŭ (liæ) dic
Hospitale cŏclaue aperiĕs, & ijs q præsunt [famiCiborŭ curĕt] adesse copiã. Intus uerò claudite
Fores interiores. non decet epulantes 195
Audire gemitus, neque dolore affici hospites.
Chor. Quid agis calamitate tanta proposita
Admete? audes excipere hospites? quid stultus es?

Adm. Sed si ab ædibus eum & urbe abegissem
Hospitem uenientem, num magis me laudasses?
Non certè, quoniam mihi calamitas nihilo
Minor fieret, inhospitalior autem [essem] ego:
Et præter mala aliud hoc esset malum,
Domum uocari meam inhospitalem.
Ipse etiam optimum hunc nanciscor hospitem
Quum Argus ad sitibundum uenio solum.
Chor. Quomodo igitur dissimulabas præsentem fortunam
Amico ueniente uiro, ut ipse dicis?
Adm. Non unquam uoluisset intrare domum,
Si mecum aliquod malorum cognouisset,
Et eo quidem puto quòd facio hæc, nõ sape uideor,
Neque laudabis me. Mea autem non norunt
Atria repellere nec spernere hospites.
Chor. O hospitalis & liberalis
Viri usquequaque domus!
Te utique & Pythius
Lyræ peritus Apollo
Dignatus est inhabitare,
Sustinuitque tuis opilio
In ædibus fieri.
Obliquos per clinos
Armentis huius fistula canens

Αδ. Αλλ' εἰ δόμων σφε καὶ πόλεως ἀπήλασα
ξένον μολόντα, μᾶλλον ἄν μ' ἐπῄνεσας;
οὐδῆτ' ἐπεί μοι συμφορὰ μὲν οὐδὲν ἂν
μείων ἐγίνετ', ἀξενώτερος δ' ἐγώ.
καὶ πρὸς κακοῖσιν, ἄλλο τοῦτ' ἂν ἦν κακὸν,
δόμοις καλεῖσθαι τοὺς ἐμοὺς ἐχθροξένους.
αὐτὸς δ' ἀρίστου τοῦδε τυγχάνω ξένου,
ὅταν τῶν Αργοῦς διψίαν ἔλθω χθόνα.
Χορ. Πῶς οὖν ἔκρυπτες τὴν παρόντα δαίμονα,
φίλου μολόντος ἀνδρὸς, ὡς αὐτὸς λέγεις;
Αδ. Οὐκ ἄν ποτ' ἠθέλησεν εἰσελθεῖν δόμοις,
εἰ τῶν ἐμῶν τι πημ[illegible] ἐγνώρισε.
καὶ τῷ μὲν (οἶμαι) δρῶν τάδ', οὐ φρονεῖν δοκῶ.
οὐδ' αἰνέσει με. τἀμὰ δ' οὐκ ἐπίσταται
μέλαθρ' ἀπωθεῖν, οὐδ' ἀπιμάζειν ξένους.
Χορ. Ὦ πολύξεινος καὶ ἐλεύθερος
ἀνδρὸς ἀεί ποτ' οἶκος,
σέ τοι καὶ ὁ Γύθιος
εὐλύρας Απόλλων
ἠξίωσε ναίειν·
ἔτλη δὲ οἷσι μηλονόμας
ἐν δόμοις γενέσθαι,
δοχμιᾶν διὰ κλιτύων
βοσκήμασι οἷσι συρίζων

ποιμνήτας ὑμεναίους.
σὺν δ' ἐποιμαίνοντο χαρᾷ μεγέ-
ων βαγιαίτε λύγκες.
ἔβα δὲ λιποῦσ' Οθρυ-
ος νάπαν λεόντων
ἁ δαφοινὸς ἴλα.
ἐχόρευσε δ' ἀμφὶ σὰν κιθάραν
Φοῖβε ποικιλόθριξ,
νεβρὸς ὑψικόμων πέραν
βαίνουσ' ἐγαταῦ σφυρῷ κούφῳ,
χαίρουσ' εὔφρονι μολπᾷ.
τοιγὰρ πολυμηλοτάταν
ἑστίαν οἰκεῖς περὶ καλλίναον
Βοιβίαν λίμναν· ἀρότοις δὲ γίγαν,
καὶ πεδίων δαπέδοις ὅρον,
ἀμφὶ μὲν ἀελίου κνεφαίαν
ἱππόστασιν αἰθέρα,
τὰν Μολοσσῶν τίθεται,
πόντιόν τ' Αἰγαῖον ἐπ' ἀκτὰν
ἀλίμενον Πηλίου κρατύνει.
καὶ νῦν δόμον ἀμπετάσας,
δέξεται ξεῖνον νοτερῷ βλεφάρῳ,
τὰς φίλας κλαίων ἀλόχου νέκυν ἐν
δώμασιν ἀρτιθανῆ. Τὸ γὰρ

Pastorales hymenæos.
Simúlque pascebantur oblectatione carminum maculosæ lynces.
Iuit autem linquens Othrys saltum, leonum
Fulua cohors.
Saltauítque circa tuam citharam, 196
O Phœbe uario capillo,
Hinnulus alticomas ultra
Transiens abietes talo leui,
Gaudens læto carmine.
Ergo multo pecore abundantissimam
Domum inhabitas circa pulchrifluam
Bœbiam paludem, agrorúmque iugera,
Et solum in camporum finibus,
Circa solis nebulosam [occidentalem]
Equorum stationem quæ ultra
Molossorum terram ponitur
Ponticúmque AEgæum ad littus
Importuosi Pelij tenes.
Et nunc domum pandens
Accipit hospitem, humidis palpebris
Charæ plorans coniugis cadauer in
AEdibus recèns mortuum. NAM

Generosa natura effertur ad pudorem.
In bonis autem omnia insunt sapientiæ.
Inque mea anima fiducia sedet,
Pium uirum probè acturum esse.
Adm. Virorum Pheræorum benevola præsentia,
Cadauer quidem iam omnino ornatum ministri
Ferunt sublime ad sepulturam & rogum:
Vos autem mortuam, ut fas est,
Salutate egredientem postremam uiam.
Chor. Atqui uideo tuum patrem senili pede
Accedentẽ, comitésque in manibus coniugi tuæ 197
Mundum ferentes manium ornamenta.
Pher. Venio malis tuis compatiens, fili.
Bona enim (nemo contradicet) & pudica
Coniuge priuatus es. uerùm hæc quidem
Ferre necesse quanquam sint grauia.
Accipe autem ornatum hunc & sub terram
Eat: huius corpus honore afficere oportet,
Quæ pro tua mortua est uita fili,
Et me non orbum liberis reddidit, nec sinit te
[Me] priuatum senecta lugubri contabescere:
Omnibus autem fecit laudatissimam uiam
Mulieribus, facinus ausa generosum hoc.
O hunc meum quæ seruasti [filiũ] rursúsq; evexisti

Εὐγενὲς ἐκφέρεται πρὸς αἰδῶ. ‹‹
ἐν τοῖς ἀγαθοῖσι δὲ πάντ' ἔνεστι σοφίας. ‹‹
πρὸς δ' ἐμᾷ ψυχᾷ θάρσος ἧσται,
Θεοσεβῆ φῶτα κεδνὰ πράξειν. ‹‹

Αδ. Ανδρῶν Φεραίων εὐμενὴς παρουσία,
νέκυν μὲν ἤδη πάντ' ἔχοντα πρόσπολοι
φέροισιν ἀρδὴν πρὸς τάφον τε καὶ πυράν·
ὑμεῖς δὲ τὴν θανοῦσαν, ὡς νομίζεται,
πρὸς εἰπατ' ἐξιοῦσαν ὑστάτην ὁδόν.

Χορ. Καὶ μὴν ὁρῶ σὸν πατέρα γηραιῷ ποδὶ
στείχοντ', ὀπαδοὺς τ' ἐν χεροῖν δάμαρτι σῇ
κόσμον φέροντας, νερτέρων ἀγάλματα.

Φερ. Ηκω κακοῖσι σοῖσι συγκάμνων τέκνον.
ἐσθλῆς γὰρ (οὐ δεὶς ἀντερεῖ) καὶ σώφρονος
γυναικὸς ἡμάρτηκας ἀμφὰ ταῦτα μὲν
φέρειν ἀνάγκη, καὶ πρὸς ὄντα δύσφορα.
δέχου δὲ κόσμον τόνδε, καὶ κατὰ χθονὸς
ἴτω. τὸ ταύτης σῶμα τιμᾶσθαι χρεών,
ἥτις γε τῆς σῆς προὔθανε ψυχῆς τέκνον,
καί μ' οὐκ ἄπαιδ' ἔθηκεν, οὐδ' εἴασέ σου
στερέντα, γήρᾳ πενθίμῳ καταφθινεῖν·
πάσαις δ' ἔθηκεν εὐκλεέστατον βίον
γυναιξὶν, ἔργον τλᾶσα γενναῖον τόδε.
ὦ τόνδ' ἐμὸν σώσασ', ἀναστήσασα δὲ

ἡμᾶς πιτνῶντας, χαῖρε, καὶν ᾅδου δόμοις.
δοῦ σοι γλῶσσα. Φημὶ τοὺς θνητοὺς χάμοῦς "
Λύειν βροτοῖσιν, ἢ χαμεῖν ὀκ ἄξιον. "
Αδ. Οὐκ' ἦλθες ἐς τόνδ' ἐξ ἐμοῦ κληθεὶς πάρα,
ὅστ' ἐν φίλοισι σὴν παρουσίαν λέχω.
κόσμον δ' ἔτ' οὐ σὸν ὅπου' ἦν' ἐνδύσεται.
ἐ γὰρ πρὸ σῶν ἐνδεὴς ταφήσεται.
πότε ξυνάγκῃ χρῖῶ σ' ὅτ' ὠλλύμην ἐγώ.
σὺ δ' ἀμπρδὼν σας, κἠ παρεὶς ἄλλῳ θανεῖν
νέω γέρων ὢν, τόνδ' ἀποιμώξεις νεκρόν;
ὀκ ἦδ' ἄρ' ὀρθῶς τῶδε σώματος πατήρ,
ὅδ' ἡ τεκεῖν φάσκουσα καὶ κεκλημένη
μήτηρ μ' ἔπκτε· δουλίᾳ δ' ἀφ' αἵματος
μασῷ γυναικὸς σῆς ἐσ εβλήθην λάθρα.
ἔδρᾶσας εἰς ἔλεγχον ἐξῃτημένος, ὃς εἶ.
καὶ μ' ὠνομίζω παῖδα σὸν πεφυκέναι.
ἦτ' ἄρα πάντων δὴ σφ' ἐρέπεις ἀψυχία,
ὅδ' ἡλίκος δ' ὢν καὶπὶ τέρμ' ἥκων βίου,
ὀκ ἠθέλησας, ὑδ' ἐτόλμησας θανεῖν
τῷ σῷ σε θὲ παιδὸς, ἀλλὰ τὴν δ' εἰάσατε
γυναῖκ' ὀθνείαν, ἣν ἐγὼ κ μητέρα,
πατέρα τέ γ' ἐσ δίκως αὐ ἠξιούμην μόνην;
καίτοι καλόν γ' αὐ θνῃ' ἀγῶν' ἠγωνίσω
ὑστῦ σε θὲ παιδὸς κατθανών. ἔσχες δὲ θοι

Nos cadentes uale, & in Plutonis ædibus
Bene tibi sit. Dico tales nuptias (opæpretiũ esse.
Prodesse mortalibus, aut matrimonia cõtrahere nõ
Adm. Neque ueniſti ad hanc à me uocatus ſepulturã,
Neque inter amicos tuam præſentiam reputo:
Ornatum autem tuum non unquam hæc induet.
Non enim aliqua tuarum rerũ indigens ſepelietur.
Tunc condolere te oportebat quando peribam ego.
Tu uerò eminus ſtans & permittẽs alium mori
Iuniorẽ, ſenex quũ eſſes, hunc deflebis mortuum?
Non eras uerè huius corporis pater,
Neque illa quæ ſe peperiſſe [me] dicit & uocatu,
Mater, me peperit: ſed à ſeruili ſanguine
Vberi coniugis tuæ ſuppoſitus ſum clanculum.
Oſtendiſti, ad experimentum ueniens, qui ſis,
Et me non exiſtimo filium tuum eſſe.
Nimirum omnes excellis timiditate, (tæ,
Quòd ætate grãdis quũ eſſes & ad metã ueniſſes ui
Non uoluiſti neque auſus es mori
Tuo profilio: ſed hanc [mori] ſiuiſtis
Mulierem alienigenam, quam ego & matrem 198
Patrémque iuſtè duxerim ſolam [mihi eſſe.]
Atqui honeſtum utique hoc certamẽ decertauiſſes
Tuo profilio mortuus ſi eſſes: breuéque tibi

Omnino reliquum erat quod uiueres tempus.
Et ego uixissem & illa reliquum temporis,
Nec orbatus gemerem mala mea.
Atqui quacunque uiro decet contingere fortunato
Accepisti. iuuenis floruisti in imperio
Filiúsque eram ego tibi harum hæres ædium:
Itaque non sine liberis moriens aliis domum
Relicturus eras orbam diripiendam.
Non utique dices q̃ me contumelia afficientem tuã
Senectam, ut morerer, prodideris: qui reuerens
Tui fuerim maximè, & pro his mihi gratiam
Talem & tu & quæ peperit rependisti.
Ergo ut gignas liberos non amplius consequaris,
Qui senem alant & morientem te
Inuoluant & procurent cadauer,
Non enim te ego hac mea sepeliam manu.
Mortuus sum enim quantũ in te: si uerò aliũ nactꝰ
Seruatorem, lucem intueor, illius dico
Et filium me esse & charum senectæ nutritorem.
Frustra igitur senes optant mori
Senectam uituperantes & longum tempus uitæ.
Si uerò propè accedit mors, nemo uult
Mori: senectúsque non amplius est ipsis grauis.
Chor. Desinite, satis enim præsens calamitas,

πάντως ὁ λοιπὸς ἦν βιώσιμος χρόνος.
κἀγὼ τ' ἂν ἔζων χἠ δὲ τὸν λοιπὸν χρόνον.
κοὐκ ἂν μονωθεὶς ἔστενον κακοῖς ἐμοῖς.
καὶ μὴν ὅσ' ἄνδρα χρὴ παθεῖν εὐδαίμονα,
πέπονθας. ἤβησας μὲν ἐν τυραννίδι,
παῖς δ' ἦν ἐγώ σοι τῶνδε διάδοχος δόμων·
ὥστ' οὐκ ἄτεκνος κατθανὼν, ἄλλοις δόμον
λείψειν ἔμελλες ὀρφανὸν διαρπάσαι.
οὐ μὴν ἐρεῖς γέ μ', ὡς ἀτιμάζοντα σὸν
γῆρας θανεῖν προὔδωκας, ὅστις αἰδόφρων
πρός σ' ἦν μάλιστα. κἀντὶ τῶνδέ μοι χάριν
τοιάνδε καὶ σὺ χ' ἡ τεκοῦσ' ἠλλαξάτην.
τοιτὰρ φυτεύων παῖδας οὐκ ἔτ' ἂν φθάνοις,
οἳ γηροβοσκήσουσι, καὶ θανόντα σε
περιστελοῦσι, καὶ προθήσονται νεκρόν.
οὐτὰρ σ' ἔγωγε τῇδ' ἐμῇ θάψω χερί.
τέθνηκα τὰρ δὴ τοὐπί σ'. εἰ δ' ἄλλου τυχὼν
σωτῆρος, αὐγὰς εἰσορῶ, κείνου λέγω
καὶ παῖδά μ' εἶναι, καὶ φίλον γηροτρόφον.
Μάτην ἄρ' οἱ γέροντες εὔχονται θανεῖν, «
Γῆρας ψέγοντες, καὶ μακρὸν χρόνον βίου. «
ἦν δ' ἐγγὺς ἔλθῃ θάνατος, οὐδεὶς βούλεται «
θνήσκειν. τὸ γῆρας δ' οὐκ ἔτ' ἔστ' αὐτοῖς βα- «
Χο. Γαύσασθ'. ἅλις γὰρ ἡ παροῦσα συμφορὰ, (ρύ.

ὦ παῖ, παῖδος ἆ μὴ παροξυνῇς φρένα.
Φρ. Ω παῖ, πίν' αὐχεῖς; πότερα Λυδὸν ἢ Φρύγα
κακοῖς ἐξαύνειν ἀργυρώνητον σέθεν;
ὅπου οἶδα Θεσσαλόν με κἀπὸ Θεσσαλῆς
παῖδος γεγῶτα γνησίως ἐλεύθερον;
ἄγαν μ' ὑβρίζεις, ἢν νεανίας λόγους
ῥίπτων ἐς ἡμᾶς, ὅ θέλῃ νιν ἔπεστι.
ἐγὼ δέ σ' οἴκων δεσποτῶν ἐξηνάμην,
κἄθρεψ' ὀφείλων, οὐχὶ σὸν θανόντα σέθεν.
ὅ τἀρὸ πατρῷον τόνδ' ἐδεξάμην νόμον,
παίδων τὸν θνήσκοντα πατέρας· ὅσοι Ἕλλησι-
σαιῶν δ', εἴτε δυστυχὴς ἦν' εὐτυχὴς, (κόν.
ἔφυς· ἃ δ' ἡμῖν χρῶν σε τυγχάνῃς, ἔχεις.
πολλῶν μὲν ἄρχεις, πολυπλέθρους δὲ δῶμας
λείπω· παῖδος δ' ὧδ' ἐδεξάμην πάρα.
τί δῆτά σ' ἠδίκηκα; τῷ σ' ἀποστερῶ; (δ'.
μὴ θνῇσχ'· ὑπὲρ τοῦδ' αὐδρὸς, οὐδ' ἐγὼ σοὶ
χάρεις ὁρῶν φῶς, πατέρα σ', ὃ χάρμ' ἔδο-
Η μὴν πολὺ γε τἀπὸ λογίζομαι (κεῖς;
χρόνον· τὸ δ' ζῆν, σμικρὸν, ἀλλ' ὅμως γλυκύ.
σὺ γ' οὖν αἰσχρῶς διεμάχου τὸ μὴ θανεῖν.
ἐγ ζῆς παρῃδὼν τἄπερ σὸν μύρι' ἄλγη πάσχειν,
ζῶ τἀν κἀπακτός. εἶτ' ἐμὲν ἀψυχίαν
λέγῃς, γυναικὸς ὡ κάκιστ' ἀνοσιμύθου,

O fili, patris ne irrites animum.

Pher. O fili quæ iactas? utrum Lydum aut Phrygem
Malis implicare emptitium seruum tuũ?
Non scis me Thessalum, & à Thessalo
Patre natum, natura esse liberum?
Nimis me cõtumelioſè tractas, & iuueniles sermo-
Iaciens in nos, non iaciens sic abibis. 199 (nes
Ego uerò te domus herum genui,
Et educaui ut debui, non pro te moriens:
Non enim patriâ hanc accepi legem [hoc.]
Pro liberis ut morerentur parẽtes: neq; Græcanicũ
Tibi ipsi enim, siue infortunatus siue fortunatus,
Nat⁹ es: quæ uerò à nobis te cõseq̃ oportebat, habes.
Multis quidem imperas: spatiosa porrò iugera
Relinquã: à patre enim hæc accepi.
Quid itaque te iniuria affeci? qua re te priũo?
Ne moriaris pro hoc uiro, neque ego pro te.
Gaudes intuẽs lucẽ, patrẽ aũt non delectari putas?
Certè multum quod apud inferos degitur, esse re-
Tẽpus. uita autẽ exigua [est,] attamẽ dulcis. (puto
Tu igitur impudenter repugnasti ne morereris,
Et uiuis prætergressus fatalem casum,
Hanc occidens. deinde meam timiditatem
Incusas, à muliere ô timidissime uictus,

Quæ pro te pulchro mortua est adolescentulo.
Astutè uerò adinuenisti ut non morereris unquam
Quum præsentem mori persuaseris
Mulierem pro te. & deinde exprobras amicis
Qui noluerunt facere hæc, ipse quum sis ignauus.
Tace cogitáque, si quidem tu tuam ipsius amas
Vitam, amare omnes [alios.] nobis malè
Dices? audies multa & non falsa mala.
Chor. Plura dicta sunt núncque & antè mala.
Desine autem filio tuo malè dicere.
Adm. Dic sicut ego dixi, si uerò doles, audiens
Verum, non oportuit te in me delinquere.
Ph. Pro te si fuissem mortuus, magis peccassem.
Ad. Idem enim ætate uigente uirum & senem mori?
Ph. Anima una uiuere non duabus debemus.
Ad. Atqui Ioue magis longæuum uiuas tempus.
Ph. Maledicis parentibus nihil iniuriarum passus?
Ad. Longam uitam enim sentio amare te.
Ph. At non cadauer pro te [mortuum] hoc efferes?
Ad. Signa utique ignauissime hæc timiditatis.
Ph. Nequaquam à nobis periit: non dices hoc.
Ad. Heu utinã uiri uenias huic in necessitatẽ aliquãdo.
Ph. Duc multas, ut pro te moriantur plures.
Ad. Tibi hoc probro [est:] non enim noluisti mori.

ἢ τοῦ καλοῦ σοῦ προὔθανεν νεανίου.
σοφῶς δ' ἐφεῦρες, ὥστε μὴ θανεῖν ποτε,
εἰ τὴν παροῦσαν κατθανεῖν πείσειας ἂν
γυναῖχ' ὑπὲρ σοῦ. κᾆτ' ὀνειδίζεις φίλοις
τοῖς μὴ θέλουσι δρᾶν τάδ', αὐτὸς ὢν κακός.
σίγα. νόμιζε δ' εἰ σὺ τὴν σαυτοῦ φιλεῖς
ψυχὴν, φιλεῖν ἅπαντας· εἰ δ' ἡμᾶς κακῶς
ἐρεῖς, ἀκούσῃ πολλὰ, κοὐ ψευδῆ κακά.
Χορ. Πλείω λέλεκται νῦν τε τὰ πρὶν κακά.
παῦσαι δὲ πρέσβυ παῖδα σὸν κακορροθῶν.
Αδ. Λέγ', ὡς ἐμοῦ λέξαντος· εἰ δ' ἀγνεῖς κλύων
τἀληθὲς, οὐ χρῆν σ' εἰς ἐμ' ἐξαμαρτάνειν.
Φερ. Σοῦ δ' ἂν προθνήσκων, μᾶλλον ἐξημάρτανον.
Αδ. Ταὐτὴν γὰρ ἡβῶντ' ἄνδρα καὶ πρέσβυν θανεῖν;
Φερ. Ψυχῇ μιᾷ ζῆν οὐ δυοῖν ὀφείλομεν.
Αδ. Καὶ μὴν Διός γε μείζον' ἂν ζώοις χρόνον.
Φερ. Ἀρᾷ γονεῦσιν οὐδὲν ἔκδικον παθών;
Αδ. Μακροῦ βίου γὰρ ἠσθόμην ἐρῶντά σε.
Φερ. Ἀλλ' οὐ σὺ νεκρὸν ἀντὶ σοῦ τόνδ' ἐκφέρεις;
Αδ. Σημεῖά γ' ὦ κάκιστε ταῦτ' ἀψυχίας.
Φερ. Οὔτι πρὸς ἡμῶν γ' ὤλετ'. οὐκ ἐρεῖς τόδε.
Αδ. Φεῦ. εἴθ' ἀνδρὸς ἔλθοις τοῦδέ γ' εἰς χρείαν ποτέ.
Φερ. Μνήστευε πολλὰς, ὡς θάνωσι πλείονες.
Αδ. Σοὶ τοῦδ' ὄνειδος· οὐ γὰρ ἤθελες θανεῖν.

Φρ. Φίλον τὸ φέγγος τοῦτο τοῦ θεοῦ, φίλον.
Αδ. Κακὸν τὸ λῆμα, κοὐκ ἐν ἀνδράσιν τὸ σόν.
Φρ. Οὐκ ἐγγελᾷς γέροντα βαστάζων νεκρόν;
Αδ. Θανῇ γε μέντοι, δισκλεὴς ὅταν θάνῃς.
Φε. Κακῶς ἀκούειν οὐ μέλει θανόντι μοι.
Αδ. Φεῦ, φεῦ· τὸ γῆρας ὡς ἀναιδείας πλέον.
Φε. Ἡ δ' οὐκ ἀναιδής· τὴν δ' ἐφεῦρες ἄφρονα.
Αδ. Ἀπελθε, καί με τόνδ' ἔα θάψαι νεκρόν.
Φε. Ἀπειμι. θάψεις δ' αὐτὸς, ὢν αὐτῆς φονεύς·
δίκας δὲ δώσεις σοῖσι κηδεσταῖς ἔτι.
ἦτ' ἆρ' Ἄκαστος οὐκέτ' ἔστ' ἐν ἀνδράσιν,
εἰ μή σ' ἀδελφῆς αἷμα τιμωρήσεται.
Αδ. Ἐρρου νυν αὐτὸς, χ' ἡ ξυνοικήσασά σοι·
ἄπαιδε παιδὸς ὄντος, ὥσπερ ἄξιοι,
γηράσκετ'. οὐ γὰρ τῷδ' ἴτ' εἰς ταυτὸ στέγος·
νεῖσθ'. εἰ δ' ἀπειπεῖν χρή με κηρύκων ὕπο
τὴν σὴν πατρῴαν ἑστίαν, ἀπεῖπον ἄν.
ἡμεῖς δὲ (τοὐν ποσὶν γὰρ οἰστέον κακὸν)
στείχωμεν, ὡς ἂν ἐν πυρᾷ θῶμεν νεκρόν.
Χορ. Ὦ σχετλία, τόλμης, γενναία,
καὶ μέγ' ἀρίστα,
χαῖρε. πρόφρων σε χθόνιός θ' Ἑρμῆς
ᾅδης τε δέχοιτ'. εἰ δέ τι κἀκεῖ
πλέον ἔστ' ἀγαθοῖς, τούτων μετέχουσ'

Pher. Charũ lumen hoc Dei [est,] charum. (tua.
Adm. Ignaua mens, neque inter uiros [cõmemoranda]
Pher. Non irrideres uetulum efferens cadauer?
Adm. Moriaris sanè inglorius, quum morieris.
Pher. Malè audire non curæ est mihi mortuo.
Adm. Heu heu senectus quàm impudentiæ plena?
Pher. Hæc uerò non fuit impudens: hãc reperisti stultã.
Adm. Abi, & me hoc sine sepelire cadauer.
Pher. Abeo. sepelias uerò ipse quum sis ipsius occisor.
Pœnas autẽ dabis tuis affinibus adhuc. (bẽdus,]
Vel certè Acastus nõ ãplius erit inter uiros, [ha-
Si nõ sororis pro sanguine de te pœnas repetet.
Adm. Apage te nunc ipse & quæ cohabitat tibi,
Orbi filio superstite, sicut digni [estis,]
Senescite. non enim huc uenietis in idẽ tectum.
Ite. quòd si renuntiare oportet me per præcones
Tuæ patriæ domui, renuntiauero.
Nos uerò (sed præsens ferendum [est] malum)
Eamus, ut in rogum ponamus cadauer.
Chor. O misera, ob audaciam generosã
Et præstantissima,
Valè. beneuol' te subterraneúsq; Mercurius 101
Plutoque excipiat. si uerò quid & ibi
Plus est bonis [præmorum] horum particeps

Plutonis sponsa assideas.

Fam. Multos equidem iam & ex omnibus locis,
Hospites uententes uidi in Admeti ædes,
Quibus cibos apposui: uerùm hoc nondum hospite
Deteriorem intra hosce penates excepi.
Qui primùm quidem lugentem herum uidens (tas:
⌊Tamẽ⌋ ingressus est, & ausus est permutare por-
Deinde uerò non frugaliter accepit
Quæ obuenerant munera, calamitate ⌊domus⌋ co-
Sed si quid nõ adferremus, cõpulit adferre. (gnita:
Poculum autem in manus hederaceum accipiens,
Bibit nigræ matris merum uinum.
Donec inflammauit ipsum ascendens flamma
Vini: coronátque caput myrteis frondibus,
Incondita latrans: geminũ uerò erat audire melos.
Iste enim cantabat, Admeti mala
Nihil curans. famuli autẽ plorabamus
Heram, oculũ uerò non ostendebamus hospiti
Madefacientes: sic Admetus enim mandauerat.
Et nunc ego quidẽ in domo pasco
Hospitẽ mirificũ furẽ & prædonẽ aliquem.
Illa uerò domo excessit, neque sequutus sum.
Neque extendi manum, lugens meam
Dominã quæ mihi omnibúsque famulis erat

ἄδου νύμφα προσεδρεύοις.

Θρ. Πολλοὶς μὲν ἤδη κἀπὸ παντοίας χθονὸς
ξένοις μολόντας οἶ᾽ ἐς Ἀδμήτου δόμους,
οἷς δεῖπνα πρεσθύσηκ᾽· ἀλλ᾽ οὐδεὶ πώποτε ξένου
κακίον᾽ ἐς πιθοῦ᾽ εἶδον ἐξάμιλλον.
ὃς πρόσπολ᾽ ὄντα μὲν πεφυκότα δεσπότην ὁρᾷν,
εἰσῆλθε, κἀπόλμησ᾽ ἀμείψασθαι πύλας·
ἔπειτα δ᾽ ἅπτ᾽ σωφρόνως ἐδέξατο
τὰ πρόσφορ᾽ ὄντα ξένια, συμφορᾷ μαθών,
ἀλλ᾽ εἴ τι μὴ φέροιμεν, ὠργίσθη φέρειν.
ποτῆρα δ᾽ οὐχ εἷρπουσι κίονον λαβών,
πίνει μεθ᾽ αἵματος μιᾶς βοὸς ζωρότερον μέθυ,
ἕως ἐθέρμην᾽ αὐτὸν ἀμφιβᾶσα φλὸξ
οἴνου, στέφει δ᾽ κἀπὶ μυρσίνοις κλάδοις,
ἄμουσ᾽ ὑλακτεῖ. δίστομ᾽ οὐ μέλπει μέλη·
ὁ μὲν γὰρ ἦν δὴ, πρὶν ἐν Ἀδμήτου κακῶν
ἐδέξατ᾽ οἰκέτας δ᾽ ἐκλαίομεν
δέσποιναν. ὄμμα δ᾽ οὐκ ἐδείκνυμεν ξένῳ
τέγγοντες. Ἀδμήτου γὰρ ὧδ᾽ ἐφίετο.
κἀγὼ ἐγὼ μὲν οὐ δόμοισιν ἑστὼς
ξένον παρῆρχον κλῶπα καὶ λῃστὴν πινα.
ἡ δ᾽ οὐκ δόμων βέβηκεν· ἀλλ᾽ ἐφεστώμην,
ἵνα δ᾽ ἐξέπεινα χἄρ᾽, ἕτοιμος ὢν ἐμοὶ
δέσποιναν, ἣ μοι πᾶσί τ᾽ οἰκέταισιν ἴσῳ

μήτηρ. κακῶν γὰρ μυρίων ἐρρύετο,
ὀργὰς μαλάσσουσ' ἀνδρός. ἆρα τὴν ξένον
στυγῶ δικαίως ἐν κακοῖς ἀφιγμένον;

Ηρ. Οὗτος, τί σεμνὸν καὶ πεφροντικὸς βλέπεις;
Οὐ χρὴ σκυθρωπὸν τοῖς ξένοις τὴν πρόσπολον
εἶναι, δέχεσθαι δ' εὐπροσηγόρῳ φρενί.
σὺ δ' ἄνδρ' ἑταῖρον δεσπότου παρόνθ' ὁρῶν,
στυγνῷ προσώπῳ καὶ συνωφρυωμένῳ
δέχῃ, θυραίου πήματος σπουδὴν ἔχων.
δεῦρ' ἔλθ', ὅπως ἂν σὺ σοφώτερος γένῃ.
τὰ θνητὰ πράγματ' οἶδας ἢν ἔχει φύσιν;
οἶμαι μὲν οὔ. πόθεν γὰρ; εἰκὴ ἄκουε μου.
Βροτοῖς ἅπασι κατθανεῖν ὀφείλεται. "
κοὐκ ἔστι θνητῶν ὅστις ἐξεπίσταται "
τὴν αὔριον μέλλουσαν εἰ βιώσεται. "
τὸ τῆς τύχης γὰρ ἀφανὲς οἷ προβήσεται. "
κἄστ' οὐ διδακτὸν, οὐδ' ἁλίσκεται τέχνῃ. "
ταῦτ' οὖν ἀκούσας καὶ μαθὼν ἐμοῦ πάρα,
εὔφραινε σαυτόν· πῖνε τὴν καθ' ἡμέραν
βίον, λογίζου σὸν, τὰ δ' ἄλλα, τῆς τύχης.
τίμα δὲ καὶ τὴν πλεῖστον ἡδίστην θεῶν
Κύπριν βροτοῖσιν· εὐμενὴς γὰρ ἡ θεός.
τὰ δ' ἄλλ' ἔασον ταῦτα, καὶ πείθου λόγοις
ἐμοῖσιν, εἴπερ ὀρθά σοι δοκῶ λέγειν.

Mater. malis enim innumeris [nos] liberabat,
Iras molliens uiri. An hunc hospitem
Odi iustè, qui in [ipsis malis] aduenerit?
Her. Heus tu? quid seuerum & subtriste tueris?
Non oportet toruum erga hospites ministrum
Esse, uerùm excipere affabili animo.
Tu uerò utrum amicum heri præsentem uidens
Tetrico uultu & adductis supercilijs
Excipis, de externo malo solicitum studium habès.
Huc accede ut sapientior fias.
Mortales res scis quam habeant naturam?
Puto eq dẽ nõ [scire te.] unde enimẽ sed audi ex me.
HOMInibus omnibus moriẽdi necessitas debetur.
Et non est mortalium qui sciat
Crastinam [diem] futuram an sit uicturus.
Fortunæ enim cursus incertum quò euadat,
Et non potest doceri, neq; arte [ulla] deprehẽditur,
Hæc igitur audiens & discens à me,
Exhilara teipsum, bibe, quoridianam
Vitam ducas esse tuam: reliqua uerò fortunæ.
Cole uerò & plurimùm suauissimam deam
Venerem hominibus: comis enim ea dea.
Reliqua uerò omitte hæc, & obtempera uerbis
Meis, siquidem rectè tibi uideor dicere.

202

Puto equidem. Itaque nimiam mœstitiam dimittes,
Bibe nobiscum, hunc superans casum,
Coronis ornatus: & certò scio quòd pro
Illo quo nunc es tetrico vultu & cõtractione mẽtis,
[Alium] ducet in portũ te strepitus incidẽs poculi.
QVũ simus aũt mortales mortalia etiã sæpe decet:
Quoniã tetricus & ijs qui cõtracti s supercilijs sunt
Omnibus est, (si me utantur iudice)
Vita reuera non uita, sed calamitas.
Fam. Scimus hæc: nunc autem [ita] agimus
Vt nõ lætitiæ cõuiuali & risu digna [sint præsẽtia.]
Her. Mulier alienigena [est] ea q̃ mortua est: ne nimiũ
Lugeas. adium enim uiuunt harum domini.
Fam. Quid uiuunt? non scis quæ in domo sunt mala?
Her. Nisi quid tuus me dominus fefellit.
Fam. Nimium ille est nimium amans hospitum. (nus.
Her. Nequaquã. externũ [tãtũ] propter, bene habet, fu-
Fam. Certè admodum & nimis domestica erat.
Her. Num calamitatem aliquã quæ esset nõ dixit mihi?
Fam. Vale & uade: nobis aũt dominorũ curæ sunt mala.
Her. Iste non ab alienis malis incipit sermo.
Fam. Non enim te cõuiuantẽ, tristatus fuissem, cernens.
Her. At num passus sum indigna ab hostibus meis?
Fam. Non uenisti commodùm capescere hospitium.

οἶμαι μὲν. ἐκοιῶ πῶ ἄγαν λύπην ἀφεὶς,
πῆς μὲν ἡμῶν, ταῖσδ' ὑπερβολὴν πόνας,
στεφάνοις πυκασθείς· ἐς σὰφ' οἶσθ' ὅθ' ἕνεκα
ἥκω σκυθρωπὸς κἀξυνεστῶτος φρενῶν
μόρμῃς σε πίτυλος ἐμπεσὼν σκύφω.
Ὀνταις γὰρ ἄνδρας, ἀνδρὶ κ' φρονῆν χρεών, ee
ὡς πῖς γε σεμνοῖς κ' σεσωφρυωμένοις ee
ἅπασιν ἔστιν (ὥς γ' ἐμοὶ κρῖναι κρίτῃ) ee
ὁ βίος ἀμηδὲς ἀ βίος, ἀλλὰ συμφορά. ee
Θρ. Ἐπίσταμεθα ταῦτα· νῦν δ' παρὰ σοῦ μὲν
ἐχ ὅσια κώμου καὶ γέλωτος ἄξια.
Ηρ. Γυνὴ θυραῖος ἡ θανοῦσα· μὴ λίαν
πένθ. δόμων γὰ ζῶσι τῶνδε δεσπότην.
Θρ. Τί ζῆ σὺ; ἢ κάπιστα πὰν δόμοις κακά.
Ηρ. Εἰ μή τι σός με δεσπότης ἐψύσατο.
Θρ. Ἄγαν γ' ἐκεῖνος ἐς ἄγαν φιλόξενος.
Ηρ. Οὔκουν ὀθνείᾳ γ' ἕνεκ' ἂν παλὰ νεκροῦ,
Θρ. Ἡ κάρτα μὲν τοι κλαίων γ' οἰκεῖος ἦν.
Ηρ. Μῶν ξυμφορᾶν τιν' εἶσαν ἐκ ἔφερε μοι;
Θρ. Χαίρων ἴθ'· ἡμῖν γὰ δεσποτῶν μέλει κακά.
Ηρ. Οὐ σὺ δ' θυραίων πημάτων ἀρχὴ λόγος.
Θρ. Οὐ γὰρ σε κωμάζοντ' ἂν ἠχθόμην ὁρῶν.
Ηρ. Ἀλλ' ἦ πέπυσται δεῖν' ἐκεῖ ξένων ἐμῶν;
Θρ. Οὐκ ἦλθες ἐν δίκῃ δέξασθαι δόμους.

πένθος τόδ' ἡμῖν ὄψει, κἀκφανὲν βλέψεις, χνοὴς
ἁβαμπέπλους τολμοῖς τ'. Η. Τίς ἁ τόδ' ἄστυ
μόλῃ ἢ τέκνων τις φρουδός, ἢ γέρων πατήρ;
Θρ. Γυνὴ μόλις ἔν' ὄλωλεν Ἀδμήτου, ξένε.
Ηρ. Τί φής; ἔπειτα δῆτά μ' ὤκνεις ξενίζεται;
Θρ. Ἡδεῖτο τόδε σε τύμβοις ἀπώσασ' δόμων.
Ηρ. Ὦ ὀχθαί, οἵας ἄμπλακες ξυναόρου.
Θρ. Ἀπωλόμεσθα πάντες, ἀλλ' εἶεν μόνη.
Ηρ. Ἀλλ' ἦ δόμοις μὴ ὄμμ' ἰδὼν δακρυρροοῦμ',
κουφὰν τε, καὶ πρόσωπον ἄμπτει δέ με
λέχθρον θυραῖον κῦδος ἐς τάφον φέρειν.
βίᾳ δ' θυμοῦ ταῖσδ' ὑποφθέγξω πύλαις,
ἔπινον ἀνδρὸς ὃν φιλοξένᾳ δόμοις,
προσόντ' ὄντος ἄτῳ κἀπεκώμαζον, κάρᾳ
στεφάνοις πυκασθείς. ἀλλὰ σοῦ τὸ μὴ φρά-
κακοῦ ποσούτου δάμασα προσκειμένου. (σπ,
ποῦ καί σφε θαὶ πεις ποῦ νιν ὑρήσω μολών;
Θρ. Ὀρθρεύουσ' παρ' οἶμον ἢ πὶ Λάρισαν φέρει,
πύμβον κατόψῃ ξεστὸν ἐκ πρασιᾶς.
Ηρ. Ὦ πολλὰ πλᾶσα καρδία ψυχή τ' ἐμή,
νῦν δεῖξον εἰ πᾶν δάκος ἡ Τιρυνθία
Ηλεκτρυόνος γείνατ' Ἀλκμήνη Διί.
δεῖ γὰρ μ' ἐσώσαι τὴν θανοῦσαν ἀρτίως
γυναῖκα, κεἰς πόνους ἀνῆκε ἰσχῦσαι δόμων

Luctus.n.nobis est & rasuram uides, (mortuꝰ?
Nigrarũq; uestiũ amictũ. Her. Quis uerò is est q̃
An liberorum aliquis excessit aut senex pater?
Fam. Vxor imò perijt Admeti,hospes.
Her. Quid ais?tamen me hospitio excepistis?
Fam. Verebatur enim te ab hac repellere domo.
Her. O miser qualem amisisti coniugem!
Fam. Periimus omnes,non illa sola.
Her. At sensi quidem,oculos uidens lacrymantes,
Et rasuram & faciem:sed persuasit mihi,
Dicens peregrinum funus ad sepulturam se ferre.
Vi autem animi has superans portas,
Bibi uiri in hospitalis domo
Agentis ita,& conuiuatus sum caput
Coronis ornatꝰ.Sed tua[culpa est]quòd nõ dixisti,
Malo tanto domum premente.
Vbi eam sepelti? ubi eum inueniam uadens?
Fam. Rectam iuxta uiam quæ Lariſſam ducit,
Tumulum uidebis politum in suburbio.
Her. O quod multa sustinuit cor,ô animáque mea,
Nunc ostende qualem filium te Tirynthia,
Electryonis filia genuerit Alcmena Iouí.
Oportet enim me seruare mortuam recèns
Mulierem,& in hanc restituere domum.

Alceſtin, Admetóque reddere gratiam.
Vadens autem regẽ nigras gerẽtẽ ueſtes mortuorũ
Mortem obſeruabo, & eam inuentum me puto,
Bibentem apud tumulũ de primitiis mactatis. 204
Et ſi inſidians illi ex ſede ruens
Deprehendero, circúmque cõplectar manibus meis,
Non eſt qui eam eripiet
Certãtẽ lateribus, priuſquã mulierẽ mihi dimiſerit.
Si uerò fruſtratꝰ fuero hac uenatione, et nõ uenerit
Ad cruentam molam, deſcendo infrà (des-
Virginis [Proſerpinæ] regiſque in deſtitutas ſole a-
Poſtulabóque, & confido me reducturũ eſſe ſurſum
Alceſtin ut manibus tradam hoſpitis:
Qui me domum recepit neque abegit,
Quánquam graui calamitate percuſſus:
Sed occultauit, generoſus quòd eſſet, uenerãs me.
Quis hoc magis è Theſſalis [eſt] amans hoſpitum?
Quis etiã in Græcia habitã.? certè nõ dicet ignauo
Benefeciſſe ſe uiro, generoſus quum ſit.
Adm. Heu heu odioſi acceſſus, triſtiſque conſpectus
Viduorum atriorum. hei mihi, mihi, ah ah.
Quò uado? ubi ſto? quid dico? quid uerò non?
Quomodo poſſim nimirũ infortunatũ mater me pepit.
Magnifacio mortuos, illos amo,

Αλκηστιν, Αδ μήτ᾽ αἰτῶ σ᾽ ἐπωφελῆσαι χρείαν.
ἐλθὼν δ᾽ αὖ πάκτα τ᾽ μολὰμπεπλον νεκρῶν
θάνατον φυλάξω καί νιν θρήσσᾳν δοκῶ
πίνοντα τύμβῳ πλησίον περὶ σφαγαῖς.
κἀν τῷδε λοχήσας αὐτὸν ἐξ ἕδρας σθένει
μόρῳ, κύκλῳ δ᾽ ἀείσομαί χρεῶν ἐμαῖν,
ὅς ἔστιν ὅστις αὐτὸν ἐξαιρήσεται
μοχθῶν τε πλευρὰς, πρὶν γυναῖκ᾽ ἐμοὶ μολεῖν.
ἦν δ᾽ ὧν ἀμοιρότω τῆσδ᾽ ἄρας, ἢ μὴ μόλῃ
πρὸς αἱματηρὸν πέλανον, εἶμι πίω κἀτῶ
κόρης ἀνάκτος τ᾽ εἰς αἰνλίους δόμους.
αἰτήσομαί τε καὶ πάποιθ᾽ ἁξειν λέγω
Αλκηστιν, ὥστε χερσὶν ἐνδῦναι ξένῃ,
ὅς μ᾽ εἰς δόμους ἐδέξατ᾽, ἡνίκ᾽ ἀπήλασε,
καίπερ βαρείᾳ συμφορᾷ πεπληγμένος.
ἔκρυπτε δ᾽ ὧν γυναῖος, ἀμφέθεις ἐμέ.
τίς τῶδε μᾶλλον Θεσσαλῶν φιλόξενος;
τίς Ελλάδ᾽ οἰκῶν; τοιγὰρ ὀκ ἐρεῖ, κακὸν
ἀνέρι τῷδε φάτις, γυναῖος χεῖρας.

Αδ. Ιώ, ἰώ· συγγεραὶ πρόσοδοι, συγγαὶ δ᾽ ὁδοὶ
χάρεν μολάθρων· ἰὼ μοι μοι αἰ, αἰ.
ποῖ βῶ; πῇ τῶ; τί λέγω; τί δὲ μή;
πῶς ἀπόλοιμαι; ἢ βαρυδαίμονα μήτηρ μ᾽
ζηλαῖ φθιμένους, κείνων ἔσαμαι, (τέκνων.

κεῖν' ἐπιθυμῶ δώματα ναίειν.
οὔτε γὰρ αὐγὰς χαίρω προσορῶν,
οὔτ' ἐπὶ γαίας πόδα πεζεύων.
τοῖον ὅμηρόν μ' ἀποσυλήσας
ᾅδη θάνατος παρέδωκεν.

Χορ. Γρόβα, πρόβα. βᾶθι κεῦθος οἴκων, αἶ, αἶ.
πέπονθας ἄξι' αἰαῖ μ^τχ. ἒ, ἔ.
δι' ὀδυνὰς ἔβας (σάφ' οἶδα,) φεῦ, φεῦ.
ταὶ νέρθεν οὐδὲν ὠφελεῖς. ἰώ μοι μοι.
τὸ μήποτ' εἰσιδεῖν φιλίας ἀγόχου
πρόσωπον ἄντα, λυπηρόν.

Ἀδ. Εμνησας ὅ μου φρένας ἤλκωσεν.
Τί γὰρ ἀνδρὶ κακὸν μεῖζον, ἁμαρτεῖν
πιστῆς ἀγόχου; μήποτε γήμας
ὤφελον οἰκεῖν μ^τ τῆσδε δόμοις.
Ζηλῶ δ' ἀγάμους ἀτέκνους τε βροτῶν.
ψυχῇ δὲ μιᾷ τῆσδ' ὑπερδηγεῖν, μέτριον ἄ-
πάδων δὲ νόσους καὶ νυμφιδίους (χθος.
εὐνὰς θανάτοις κεραϊζομένας
οὐ πλὴν ὁρᾶν, ἐξὸν ἀτέκνοις
ἀγάμοις τ' εἶναι δίαπαντός.

Χορ. Τύχα τύχα δὺς πάλαιστος ἥκει. αἶ, αἶ.
πέρας δ' οὐδὲν τιθεῖς ἀγγέων. ἒ ἔ.
βαρέα μὲν φέρειν, ὅμως δὲ (φεῦ, φεῦ)

Illam expeto domum habitare:
Neque enim [hanc] lucem gaudeo intuens,
Neque in terra pedem [collocans] dum ambulo:
Talem obsidem, me priuans,
Plutoni mors tradidit.

Chor. Procede, procede, abi in penetralia domus. ah ah.
Pateris digna eiulatione, ah ah.
In dolore uersaris, bene scio, heu heu.
Mortuam nihil [tamen] iuuas: heu mihi mihi.
Non unquam [posthac] intueri charæ coniugis
Vultum coràm, dolorificum [est.]

Adm. Memorasti quòd meum animum sauciauit.
QVID enim uiro malum maius q̃ amittere
Fidam coniugem? nunquam ducens 205
Debui habitare cum hac domum: (tales.
Magnificióque cælibes, destituósque liberis mor-
Anima aũt una pro hac dolere, [est adhuc] medio-
Liberorum uerò morbos & sponsales (ere onus:
Thalamos morte uastatos,
Intolerabile uisu [est]. quum licuisset sine liberis
Et sine coniuge esse omnino.

Chor. Fortuna inluctabilis uenit: ah ah.
Finem autem nullum imponis doloribus: heu heu.
Grauia quidem portatu: attamen, heu heu,

Sustineas. non tu primus amisisti (heu mihi mihi)
Coniugem. CALamitas autem alios alia
Premit, apparens inter homines.

Adm. O longi luctus doloresque propter amicos
Qui sunt sub terra. quid me prohibuisti
Abijcere tumuli fossam in concauam,
Et cum illa longè optima iacere mortuum?
Duas pro una Pluto animas
Fidissimas equidem habuisset simul,
Subterraneam paludem transgredientes.

Chor. Mihi quidē erat cognatus, cuius filius lamētabilis
Peribat in domo gnatus unicus: sed tamen
Ferebat malum moderatè, orbus licet esset
Canis in comis, iam præceps existens,
Vitæque prouectæ.

Adm. O habitus ædium? quomodo ingrediar?
Quomodōque habitabo mutata
Fortuna? heu mihi. multū enim interualli est. 206
Tunc quidem cum tedis ex [monte] Pelio
Cúmque hymenæis ibam introò,
Charæ coniugis manum tenens:
Multisonúsque sequebatur chorus
Et illā quæ est mortua & me beans,
Quòd nobiles & utrinque

πλᾶθ'. ὃ σὺ πρῶτος ὤλεσας (ἰώ μοι μοι.)
γυναῖκα. Συμφορὰ δ' ἑτέρους ἑτέρα "
πιέζει φανεῖσα θνατῶν. "

Αδ. Ὦ μακρὰ πένθη, λῦπαί τε φίλων
τῶν ὑπὸ γαῖαν, τί μ' ἐκώλυσας
ῥίψαι τύμβου τάφρον ἐς κοίλην,
καὶ μετ' ἐκείνης τῆς μέγ' ἀρίστης κεῖσθαι φθίμε-
δύο δ' ἀντὶ μιᾶς ᾅδης ψυχὰς (νον;
τὰς πιστοτάτας γε συνέσχεν ὁμοῦ,
χθονίαν λίμναν διαβάντε.

Χορ. Ἐμοί τις ἦν ἐν γένει, ὦ κόρος ἀξιόθρηνος
ᾤχετ' ἐν δόμοισι μονόπαις· ἀλλ' ἔμπας
ἔφερε κακὸν ἅλις ἄτεκνος ὤν,
πολιὰς ἐπὶ χαίτας, ἤδη προπετὴς ὤν,
βιότου τε πρόσω.

Αδ. Ὦ σχῆμα δόμων, πῶς εἰσέλθω;
πῶς δ' οἰκήσω μεταπίπτοντος
δαίμονος; οἴμοι πολὺ γὰρ τὸ μέσον.
τότε μὲν πεύκαις σὺν Πηλιάσιν,
σύνθ' ὑμεναίοις ἔστειχον ἔσω,
φιλίας δ' ὀχοῦ χέρα βαστάζων,
πολυάχητος δ' εἵπετο κῶμος,
τήν τε θανοῦσαν κἄμ' ὀλβίζων,
ὡς εὐπατρίδαι κἀπ' ἀμφοτέρων

ὄντες ἀρίστων, σύζυγες εἰμέν.
νῦν δ' ὑμεναίων γόος ἀντίπαλος
λευκῶν τε πέπλων μέλανες στολμοὶ
πέμποισί μ' ἔσω,
λέκτρων κοίτας ἐς ἐρήμους.

Χορ. Παρ' εὐτυχῆ σοι πότμον
ἦλθεν ἀπειροκάκῳ τό-
δ' ἄλγος. ἀλλ' ἔσωσας
βίοτον καὶ ψυχάν.
ἔθανε δάμαρ,
ἔλιπε φιλίαν.
τί νέον τόδε; πολλοὺς
ἤδη παρέλυσε
θάνατος δάμαρτος.

Αδ. Φίλοι, γυναικὸς δαίμον' εὐτυχέστερον
τοὐμοῦ νομίζω, καίπερ οὐ δοκοῦσθ' ὅμως.
τῆς μὲν γὰρ οὐδὲν ἄλγος ἅψεταί ποτε,
πολλῶν δὲ μόχθων εὐκλεὴς ἐπαύσατο.
ἐγὼ δ' ὃν οὐ χρὴ ζῆν, παρεὶς τὸ μόρσιμον,
λυπρὸν διάξω βίοτον, ἄρτι μανθάνων.
πῶς γὰρ δόμων τῶνδ' εἰσόδους ἀνέξομαι;
τίν' ἂν προσστῶν; τοῦ δὲ προσρηθεὶς ὕπο;
τερπνῆς τύχοιμ' ἂν εἰσόδου; ποῖ τρέψομαι;
ἡ μὲν γὰρ ἔνδον ἐξολεῖ μ' ἐρημία.

Existentes optimis [nati parẽtibus] cõiuges essem⁹.
Nunc autem hymenæo lamentatio contraria,
Candidisque uestimentis atri amictus,
Mittunt me intrò
Thalamis in cubilia orbata.
Chor. Ad felicem tibi sortem
Venit inexperto malorum iste dolor, caterùm seruasti
Vitam & animam,
Mortua est coniunx,
Reliquit [tuam] amicam consuetudinem.
Quid noui hoc? multos
Iam orbauit
Mors coniuge.
Adm. Amici, coniugis fortunam beatiorem
Mea existimo, quanquam non uideatur tamen.
Hanc etenim nullus dolor attinget unquam:
A multis porro ærumnis glorioſè requieuit:
Ego autem quem nõ conuenit uiuere prætermittẽs
Tristem degam uitam nuper discens. (fatũ,
Quomodo enim ædium hauũ ingressum sustinebo?
Quem compellans? & à quo compellatus?
Iucundum nanciscar ingressum? quò conuertar?
Ea enim quæ intus est perdet me solitudo,

Vxore cubiculum quum uidero uacuum: 207
Sedémque in qua ſederat, & in tectis
Squalidum ſolum, liberique genubus
Accidentes plorent matrem: aly dominam
Gemant qualem ex domo amiſerint.
Ea qđē q̄ domi [me manēt, ſunt] iſta. Foris aũt me
Nuptialia conuiuia agitabunt Theſſalorũ, & cœtus
Mulierum frequentes. non enim ſuſtinebo,
Videns coniugis meæ æquales.
Dicet autem mihi quiſquis inimicus fuerit,
Vide iſtũ turpiter uiuẽtem, qui non ſuſtinuit mori,
Sed quam duxit pro ſe dans præ ignauia,
Effugit Plutonẽ, & deinde [tamen ſibi] uir eſſe ui-
Odítque parentes, ipſe quum noluerit (detur:
Mori. talem præter [réliqua] mala famam
Habebo. quid mihi uiuere optabile, amici,
Malè audienti & malè habenti?
Chor. Ego etſi per Muſas
Et ſublimis exilij, &
Plurimum attigi doctrinæ,
POTENTIVS [tamen] nihil fato
Inueni: neque aloquod pharmacum [contra id]
Thraciis in tabulis, quas
Orphêa conſcripſit

γυναικὸς ἀνὰς εὖτ' ἂν εἰσίδω κενὰς,
θρόνους τ' ἐν οἷσιν ἷζε, καὶ κατὰ στέγας
αὐχμηρὸν οὖδας· τεκνάδ' ἀμφὶ γούνασι
πίπτοντα κλαίῃ μητέρ'· οἱ δὲ δεσπότην
στένωσιν οἵαν ἐκ δόμων ἀπώλεσαν.
τὰ μὲν κατ' οἴκους, τοιάδ'. ἔξωθεν δέ με
γάμοι γ' ἑλῶσι Θεσσαλῶν, καὶ ξύλλογοι
γυναικοπληθεῖς· οὐ γὰρ ἐξανέξομαι
λεύσσων δαμαρτὸς τῆς ἐμῆς ὁμήλικας.
ἐρεῖ δέ μ' ὅστις ἐχθρὸς ὢν κυρεῖ, τάδε,
ἰδοῦ τὸν αἰσχρῶς ζῶνθ', ὃς οὐκ ἔτλη θανεῖν,
ἀλλ' ἠὼ ἔγημεν ἀντιδοὺς ἀψυχίᾳ,
πέφευγεν ᾅδην, κἆτ' ἀνὴρ εἶναι δοκεῖ,
στυγεῖ δὲ τοὺς τεκόντας, αὐτὸς οὐθελὼν
θανεῖν. τοιάνδε πρὸς κακοῖσι κληδόνα
ἔξω. τί μοι ζῆν δῆτα κύδιον φίλοι,
κακῶς κλύοντι καὶ κακῶς πεπραγότι;

Χορ. Ἐγὼ καὶ διὰ μούσας
καὶ μετάρσιος ἦξα, καὶ "
πλεῖστον ἀψάμενος λόγων, "
κρεῖσσον οὐδὲν ἀνάγκας "
εὗρον. οὐδέ τι φάρμακον "
Θρῄσσαις ἐν σανίσι, ἃς "
Ὀρφεία κατέγραψε "

γῆρις· οὐδ' ὅσα Φοῖβος
Ἀσκληπιάδαισιν παρέδωκε
φάρμακα πολυπόνοις
ἀντιτεμὼν βροτοῖσι,
μόνας δ' οὔτ' ἐπὶ βωμοὺς
ἡγεῖν, οὔτε βρέτας θεᾶς
ἐστὶν οὐ σφαγίων κλύει.
μή μοι πότνια μείζων
ἔλθοις ἢ τοπρὶν ἐν βίῳ.
καὶ γὰρ Ζεὺς ὅ, τι νεύσῃ,
σὺν σοὶ οὗτο τελευτᾷ.
Καὶ τὸν ἐν Χαλύβοισι
δαμάζεις οὐ βίᾳ σίδαρον.
οὐδέ τις ἀποτόμου
λήματός ἐστιν αἰδώς.
καί σ' ἐν ἀφύκτοισι χερῶν
εἷλε θεὰ δεσμοῖς.
τόλμα δ', οὐ γὰρ ἀνάξεις πότ' ἔνερθεν
κλαίων τοὺς φθιμένους ἄνω.
καὶ θεῶν σκότιοι φθίνουσι
παῖδες ἐν θανάτῳ.
φίλα μὲν ὅτ' ἦν γε μετ' ἡμῶν,
φίλα δέ τι καὶ θανοῦσα.
γενναιοτάταν δὲ πασᾶν

Vox neque quæcunque Phœbus
Æsculapij posteris tradidit
Pharmaca ærumnosis
Opitulans hominibus.
[Huius] solius autem nec ad aras 208
Venire, neque ad statuam deæ
Est non uictimas exaudit.
Ne mihi ô ueneranda maior [& grauior]
Venias, quàm priùs in uita.
Etenim Iuppiter quodcunque annuerit,
Tecum hoc perficit.
Et quod apud Chalybes [nascitur]
Domas non ui [adhibita] ferrum.
Neque ulla præfractæ
Mentis est uerecundia.
Et te [Admete] ineuitabilibus manuum
Cepit dea uinculis.
Bono uerò animò sis: non enim reduces unq̃ ex in-
Plorans mortuos sursùm. (feros
Et deorum obscuri pereunt
Liberi morte.
Chara quidem [erat:] quando erat nobiscum,
Chara uerò etiam mortua.
Generosissimam autem omnium

Copulasti thoro coniugem.
Non autẽ cadauerum ut [promiscuè] intercuntiũ
Agger, existimetur
Tumulus tuæ coniugis:
Verùm sicut dea
Colatur numen uiatorum:
Et aliquis obliquam uiam
Vadens hoc dicet:
Ista aliquando mortua est pro uiro,
Nunc autem est beata dea. 209
Salue ô ueneranda, bonáque des.
Tales eam affabuntur uoces.
Atqui hic, ut uidetur, Alcmenæ filius
Admete ad tuam domum accedit.
Her. AMicum aduirum oportet loqui liberè
Admete, reprehensionẽsque nõ sub pectore retinere
Tacitum. ego uerò in tuis malis uolebam
Propè adstans explorari amicus.
Tu autem non dixisti tuæ propositum cadauer
Coniugis, sed me excepisti hospitio in ædibus,
Tanquam alieni mali curam habens.
Et coronaui caput, & diis libaui (tua.
Libationes in domo quæ aduersa fortuna utebatur
Expostulo, inquam, expostulo [qui passus sum ista.

ἐζεύξω κλισίαις ἄκοιτιν.
μηδὲ νεκρῶν ὡς φθιμένων
χῶμα, νομιζέσθω
τύμβος σᾶς δεξόχου,
θεοῖσι δ' ὁμοίως
τιμάσθω σέβας ἐμπόρων.
καί τις δοχμίαν κέλευθον
ἐκβαίνων, τόδ' ἐρεῖ,
αὕτα ποτὲ προὔθανεν ἀνδρὸς,
νῦν δ' ἔστι μάκαιρα δαίμων.
χαῖρ' ὦ πότνι', εὖ δὲ δοίης.
τοιαί νιν προσερῶσι φῆμαι.
καὶ μὴν ὅδ', ὡς ἔοικεν, Αλκμήνης γόνος
Αδμητε πρὸς σὴν ἑστίαν πορεύεται.

Ηρ. Φίλον πρὸς ἄνδρα χρὴ λέγειν ἐλευθέρως
Αδμητε, μομφὰς δ' οὐχ ὑπὸ σπλάγχνοις
σιγῶντ'. ἐγὼ δὲ τοῖς κακοῖσιν ἠξίουν (ἔχειν
ἐγνὶς παρεστὼς, ἐξετάζεσθαι φίλος·
σὺ δ' οὐκ ἔφραζες σῆς προκείμενον νέκυν
γυναικὸς, ἀλλά μ' ἐξένιζες ἐν δόμοις
ὡς δὴ θυραίου πήματος σπουδὴν ἔχων·
κἄστεψα κρᾶτα καὶ θεοῖς ἐσπεισάμην
σπονδὰς ἐν οἴκοις δυστυχοῦσι τοῖσι τοῖς.
καὶ μέμφομαι δὴ, μέμφομαι παθὼν τάδε.

ὃ μὴν σε λυπεῖν ἐν κακοῖσι βούλομαι.
ὧν δ' οὕνεχ' ἥκω, δεῦρ' ὑποστρέψας πάλιν,
λέξω. γυναῖκα τήνδέ μοι σῶσαι λαβών,
ἕως ἂν ἵπποις δεῦρο Θρηΐκας ἄγων
ἔλθω, τύραννον Βιστόνων κατακτανών.
πράξας δ' ὃ μὴ τύχοιμι (νοστήσαιμι γὰρ)
δίδωμι τήνδε τοῖσι πρόσπολον δόμοις.
πολλῶν δὲ μόχθων ἦλθε χεῖρας εἰς ἐμάς.
ἀγῶνα γὰρ πάνδημον εὑρίσκω τινὰς
τιθέντας ἀθληταῖσιν ἄξιον πόνου·
ὅθεν κομίζω τήνδε, νικητήρια
λαβών. τὰ μὲν γὰρ κοῦφα τοῖς νικῶσιν, ἦν
ἵπποις ἄγεσθαι· τοῖσι δ' αὖ τὰ μείζονα
νικῶσι πυγμὴν καὶ πάλην, βυφόρβια.
γυνὴ δ' ἐπ' αὐτοῖς εἵπετ'· ἐντυχόντι δὲ
αἰσχρὸν παρεῖναι κέρδος ἦν τόδ' εὐκλεές.
ἀλλ' ὥσπερ εἶπον, σοὶ μέλειν γυναῖκα χρή.
ὃ γὰρ κλοπαίαν, ἀλλὰ σὺν πόνῳ λαβὼν
ἥκω· χρόνῳ δὲ καὶ σύ μ' αἰνέσεις ἴσως.

Αδ. Οὔτοι σ' ἀτιμάζων, οὐδ' ἐν αἰσχροῖσι τιθεὶς,
ἔκρυψ' ἐμῆς γυναικὸς ἀθλίου τύχας,
ἀλλ' ἄλγος ἄλγει τοῦτ' ἂν ἦν προσκείμενον,
εἴπερ πρὸς ἄλλου δώμαθ' ὡρμήθης ξένου.
ἅλις δὲ κλαίειν τοὐμὸν ἦν ἐμοὶ κακόν.

Non tamen te contristare in malis uolo.
Quorũ autẽ causa uenio huc reuersus denuò,
Dicam. mulierem hanc ut serues mihi accipiens,
Donec equos huc Thracios adducens
Rediero, tyranno Bistonum interfecto.
Rẽ autẽ gerendo nactus id quod nanciscinolim,
Do hanc tuis ancillam ædibus. (reuerti. n. nolim
Multis uerò laboribus uenit manus in meas.
Certamen enim publicum inuenio aliquos
Ponentes athletis, dignum labore:
Vnde abduco hanc, victoriæ præmium
Accipiẽs. in luniori enim certamine uincẽtibus erat
Equos abducere [præmij loco.] q autẽ in maiori
Vincebant, in pugilatu aut luctu, armenta.
Mulier autẽ supra hæc sequebatur: incidenti uerò
Turpe dimittere lucrum erat hoc glorioſum.
Verùm, ut dixi tibi curæ esse [hãc] mulierẽ oportet.
Non enim furtiuam, sed cum labore adeptus 210
Venio: cũ tẽpore autem & tu me laudabis fortasse.
Adm. Non te contumelia afficiẽs, nec in turpiũ numero
Celaui meæ uxoris miseræ infortunia: (ponens
Sed dolor dolori hic fuisset [mihi] additus,
Si ad alius ædes tuisses hospitis.
Satis aũt deplorare hoc meũ erat mihi malũ.

Mulierem uerò siquomodo licet, peto te domine,
Alium quempiam qui non est passus qualia ego,
Seruare iubeas Thessalorũ: multi uerò tibi [sunt]
Hospites inter Pheræos: ne mihi in memoriã reuo-
Non possim hanc uidens in domo, (ces mala.
Sine lacrymis esse: ne dolenti mihi dolorem
Addas. satis enim calamitat. [hac] grauor.
Qua in parte etiam educabitur ædium iuuencula?
(Iuuenculæ enim more, ueste & mundo ornata est)
Vtrum in uirorum habitabit tecto?
Et quomodo pura inter iuuenes uersans
Erit? PVBEscentem, Hercules, non facilè [est]
Arcere: ego uerò pro te solicitudinem habeo:
An mortuæ in thalamum abdens alam [eam?]
Et quomodo inferam hanc illius in lectum?
Duplicem metuo reprehensionem, & à ciuibus,
Ne quis me reprehendat [me] meam benefactricẽ
Prodentem, in alterius thorum irruere iuuenculæ:
Et ab hac mortua: digna uerò mihi est quæ colatur.
Multã prudẽtiã oportet me habere. tu aũt ô mulier
Quæcunq; tãdẽ es tu, eũdẽ [te] habere cũ Alceste
Formæ modum scito, & assimilẽ esse corpore.
Heu mihi, aufer per deos ab oculis
Mulierem istam, ne me perdas perditum.

γυναῖκα δ' εἶπως ὄξιν, αἰτῆσαί σ' ἀναξ,
ἄλλον πιν' ὅστις μὴ πέποιθεν οἷ' ἐγώ,
σώζειν ἀνωχθι Θεσσαλῶν πολλοί δέ σοι
ξένοι Φεραίων. μή μ' ἀναιμώξῃς κακῶν.
ὅπως ἂν ἀνεψιμίλου πώλου δ' ὁρᾶν ὀν δώμασιν,
ἄδακτος ἔσῃ. μὴ νοσοῦσ' ἐπί μοι νόσον
προσθῇς· ἅλις γὰρ συμφορᾷ σ' ἀρωμαι.
ποῦ καὶ τρέφοιτ' ἂν δωμάτων νέα γυνή;
νέα γὰρ ὡς ἐοῦσα καὶ κόσμου φρέπει.
πότερα κατ' ἀνδρῶν δῆτ' ἐνοικήσῃ στέγας;
καὶ πῶς ἀκραιφνὴς ὀν νέοις σωφρονήσῃ
ἔσω; ἴον ἡδέως Ἡράκλεις ἐράδιον
εἴρχθην. ἐγὼ δέ σου προμηθίαν ἔχω.
ἢ τῆς θανούσης εἰς ἅλαμον βύσας τρέφω;
ἢ πῶς ἐπισφρᾷ πώλος δὲ τῷ κείνης λέχη;
δίπλοῦν φοβοῦμαι μέμψιν· ἔκ τε δημοτῶν,
(μή πως μ' ὑβρίσῃ τ' ἐμὸν ἀνεγείρῃ λέχος
προσδόντ', ὃν ἄλλοις δεμνίοις πιτνεῖν ἐᾶς)
καὶ τῆς θανούσης· ἀξία δέ μοι σέβειν
πολλῷ προύσα· δεῖμ' ἔχειν. σὺ δ' ὦ γυναῖ,
ἥτις ποτ' εἶ σὺ, ζῶσ' ἔχουσ' Ἀλκήστιδι
μορφῆς μέτρ' ἴσα, καὶ προσπίτνω σε δέμας.
οἴμοι, κόμιζε πρὸς θεῶν ἀπ' ὀμμάτων
γυναῖκα τὴν δὲ μὴ μ' ἔλῃς ἡμιμδρόν.

δοκῶ γὰρ αὐτὴν εἰσορᾶν, γυναῖκ' ὀρᾶν
ἐμήν. θολοῖ δ' καρδίαν, ἐκ δ' ὀμμάτων
πηγαὶ κατερρώγασιν. ὦ πλήμων ἐγώ,
ὡς ἄρτι πένθους τῆσδε χὐόμαι πικροῦ.
Χορ. Ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχουσ' αὐ θῦ λέξαι τύχῃ.
χρὴ δ' ὅστις εἶ σὺ, καρτερεῖν θεοῦ δόσιν.
Ηρ. Εἰ γὰρ τοσαύτην δυνάμην εἶχον ἐκ Διὸς,
εἰς φῶς πορεῦσαι νερτέρων ἐκ δωμάτων
γυναῖκα, κοὐ Ζῆν τὴν δὲ πορπῶσαι χθόνα.
Αδ. Σάφ' οἶδα θάλεσθαί σ' αὖ. ἀλλὰ ποῦ τόδε,
Οὐκ ἔστι πως θανόντας ἐς φάος μολεῖν.
Ηρ. Μὴ ἰὼν ὑπερβαίνειν, ἀλλ' ἐναισίμως φέρε.
Αδ. Ῥᾴστ' παραινεῖν ἢ παθόντα καρτερεῖν.
Ηρ. Τί δ' αὖ πρὸς πόσιος εἰ θέλοις ἀεὶ στένειν;
Αδ. Ἐγνωκα κἀυτὸς, δὴ γὰρ ἥρως ἦς μ' ὠφέλει.
Ηρ. Τὸν δὲ φιλοῦσαν τὸν θανόντ' ἄλγη δάκρυ.
Αδ. Ἀπώλεσέν με κἄτι μᾶλλον ἢ λέγω.
Ηρ. Γυναικὸς εὐθλοῦς ἡμπλακες. πῶς αὐτερεῖς;
Αδ. Ὥστ' οὐδὲν ὀνδρα τόνδε μηκέθ' ἥδεσθαι βίῳ.
Ηρ. Χρόνος μαλάξει νιν σ' ἔθ' ἡσσᾶσθαι σοι κακόν.
Αδ. Χρόνον λέγοις ἄν, εἰ χρόνος τὸ κατθανεῖν.
Ηρ. Γυνή σε παύσει, καὶ νέα γάμου πόθος.
Αδ. Σίγησον. ᾗ εἶπας; ἐκ αὖ ὠμόμου.
Ηρ. Τί δ'; οὐ γαμεῖς γε, ἀλλὰ χηρεύεις μόνος;

Videor enim ipsam intuens coniugem intueri
Meam.turbat autem [mihi] cor, éxque oculis
Fontes [lacrymarum] erumpunt. ô miser ego,
Quàm iam luctum hunc gusto acerbum?

Chor. Ego quidem non habeam laudare [tuam] fortunã.
OPOrtet autẽ quicũque sis tu sustinere qꝫ dat deꝰ.

Her. Si enim tantam uim haberem ex Ioue,
In lucem ut reducerem inferis ex ædibus
[Tuam] coniugem, & tibi hanc præberem gratiã.

Adm. Certò scio uelle te. sed ubi hoc [fieri potest?]
NON est possibile mortuos in lucem redire.

Her. Ne nunc transgredere [modũ:] sed moderatè fer.

Adm. FAcilius consolari, quàm quũ patiaris, sustinere.

Her. Quid uerò proficias si uelis semper plorare?

Adm. Noui & ipse: attamen amor quispiam me impellit.

Her. Amare enim mortuum, adfert lacrymas.

Adm. Perdidit me & adhuc magis quàm dicam.

Her. Coniuge bona orbatus es, quis contradicet?

Adm. Vt uir hic non amplius delectetur uita.

Her. Tẽpus mollit: nũc tuũ adhuc recens est tibi malũ.

Adm. Tempus dixeris, si tempus [est] mori.

Her. Mulier te sedabit & nouarum nuptiarum desideriũ.

Adm. Tace, quid dixisti? ne [hoc] quidem opinabar.

Her. Quidnon duces uxorem, sed manebis uiduus solus?

Adm. Non est [ulla] quæ huic accubitura sit.
Her. Num mortuæ prodesse aliquid arbitraris?
Adm. Illam ubicunque est, honore affici oportet.
Her. Laudo equidem, laudo: stultitiæ autem obnoxius es.
Adm. Vt non unq̃ uiuũ hunc sponsum uocaturus sis.
Her. Laudo coniugi fidus propterea quòd es amicus.
Adm. Moriar illam, quanq̃ nõ [amplius] sit, si prodidero.
Her. Recipias intra, istam generosam, ædes.
Adm. Non per eum qui te genuit, oro Iouem patrem tuũ.
Her. Atqui peccabis equidem non faciens hæc.
Adm. Et faciens dolore cor mordebor.
Her. Obtẽpera: fortasse n. opportunè acciderit gratia.
Adm. Heu utinã ex certamine eã non nactus esses unq̃.
Her. Atqui uincente, etiam tu una uincis, me. 212
Adm. Rectè dixisti. mulier autem abeat.
Her. Abit, si oportet. primùm autẽ an [sit] utile, uideas.
Adm. Oportet: tu nisi uelis trasci mihi.
Her. Sciens quiddam etiam ego, hoc habeo studium.
Adm. Vincas igitur: quanquam non grata mihi facis.
Her. sed erit quando nos laudabis: obtempera solùm.
Adm. Introducite si oportet eam recipere in ædes.
Her. Non permiserim mulierem ministris.
Adm. Tu uerò ipse ipsam introducito, si uidetur, in domũ
Her. In tuas igitur ego tradam manus.

Αδ. Οὐκ ἔστιν ὅπως τῷδε συγκλιθήσεται.
Ηρ. Μὴ θανεῖν ἄρ' ὠφελεῖν τι τοῦσδοκᾷς;
Αδ. Κείνῳ γ' ὅπου περ ὅστις ἡμᾶς χρεών.
Ηρ. Αἰνῶ μὲν, αἰνῶ· μωρίαν δ' ὀφλισκάνεις.
Αδ. Ὡς μή ποτ' ἄνδρα τόνδε νυμφίον καλῶν.
Ηρ. Ἐπήνεσ', ὀψὲ χὠ πιστὸς ὤνεκ' εἶ φίλος.
Αδ. Θαύσομαι ἐκείνῳ, κἂν θάνῃ γε μὴ ἔσαν, τοῦσδοῦς.
Ηρ. Δέχεσθε κεἴσω τῷδε δωμάτων δόμων.
Αλ. Μὴ τοῦς σε ξυνείργοντος αὖ πομᾶι Διός.
Ηρ. Καὶ μὴν ἀμοιρήσῃ γε μὴ δράσας τάδε.
Αλ. Καὶ δρῶν γε, λύπῃ καρδίαν δηχθήσομαι.
Ηρ. Πιστοῦ πάχ' αὐτὸν εἰς δέον πέσοι χερῖν.
Αδ. Φεῦ εἰὼ ἔξ ἀγῶνος τῷδε μὴ λάβοις ποτέ.
Ηρ. Νικῶν μὲν οὖν καὶ σὺ σωτηρίας ἐμοί.
Αδ. Καλῶς ἔλεξας· ἡ γυνὴ σ' ἀπελθέτω.
Ηρ. Ἀπεῖσιν, εἰ χρή· τοῦτο σοὶ μέλειν χρεών, ὅσα.
Αδ. Χρή, σοῦ γε μὴ μέλοντος ὀργαίνειν ἐμοί.
Ηρ. Εἰδώς τι κἀγὼ τῷδ' ἔχω τοῦδ' εὐμίαν.
Αλ. Νίκα νυν· ἁ μὴ αὐδᾶν πάμοι πιεῖς.
Ηρ. Ἀλλ' ἔα δ' οὔ' ἡμᾶς αἰνέσῃς πιθοῦ μόνον.
Αλ. Κομίζετ', εἰ χρὴ τῷδε δέξασθαι δόμοις.
Ηρ. Οὐκ αὖ με θείμην τὴν γυναῖκα τοῦσπόλοις.
Αλ. Σύθ' αὐτὸς αὐτὴν εἴσαγ', εἰ δοκεῖ, δόμοις.
Ηρ. Εἰς σὰς μὲν οὖν ἔγωγε θήσομαι χέρας.

Αδ. Οὐκ ἂν θίγοιμι δῶμα δ' εἰσελθεῖν πάρα.
Ηρ. Τῇ σῇ πέποιθα χειρὶ δεξιᾷ μόνῃ.
Αδ. Αναξ, βιάζῃ μ' οὐ θέλοντα δρᾷν τάδε.
Ηρ. Τόλμα προτείνειν χεῖρα καὶ θίγειν ξένης.
Αδ. Καὶ μὴν προτείνω Γοργόν' ὡς καρα-
τόμῳ.
Ηρ. Εχεις; Αδ. Εχω ναί. Ηρ. Σῶζε νῦν, καὶ
τὸν Διὸς
φήσεις ποτ' εἶναι παῖδα γενναῖον ξένον.
βλέψον δ' ἐς αὐτὴν, εἴ τι σοι δοκεῖ πρέπειν
γυναικί. λύπης δ' εὐτυχῶν μεθίστασο.
Αδ. Ω θεοί, τί λέξω; θαῦμ' ἀνέλπιστον τόδε,
γυναῖκα λεύσσων τήνδ' ἐμὴν ἐπιτύμως.
ἢ κέρτομός με θεοῦ τις ἐμπλήσσει χαρά;
Ηρ. Οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ τήνδ' ὁρᾷς δάμαρτα σήν.
Αδ. Ορα γε μή τι φάσμα νερτέρων τόδ' ᾖ.
Ηρ. Οὐ ψυχαγωγὸν τόνδ' ἐποιήσω ξένον.
Αδ. Αλλ' ἦν ἔθαπτον εἰσορῶ δάμαρτ' ἐμήν.
Ηρ. Σάφ' ἴσθ'. ἀπιστεῖν δ' οὔ σε θαυμάζω τύχην.
Αδ. Θίγω, προσείπω ζῶσαν ὡς δάμαρτ' ἐμήν.
Ηρ. Πρόσειπ' ἔχεις γὰρ πᾶν ὅσον περ ἤθελες.
Αδ. Ω φιλτάτης γυναικὸς ὄμμα καὶ δέμας,
ἔχω σ' ἀέλπτως, οὔποτ' ὄψεσθαι δοκῶν.

Adm. Non unquam attigerim. domum uerò intrare licet.
Her. Tuæ fido manui dextræ soli.
Adm. Domine, cogis me non uolentem facere hæc.
Her. Aussis extendere manum, & attingere hospitam.
Adm. Atqui extendo Gorgoni ut capite truncatæ.
Her. Habes? Adm. Habeo equidem. Her. Serua nunc
& Iouis
Dices aliquando filium esse generosum hospitem.
Intuere eam, nunquid tibi uideatur esse similis
Vxori: à dolore autem, fortunatus quum sis, desiste.
Adm. O dii, quid dicam? miraculum [est] insperatũ hoc:
Coniugem uidens hanc meam [esse] reuera.
Aut delusorium me dei aliquod percellit gaudium?
Her. Non est. sed hanc intueris coniugem tuam.
Adm. Vide sanè ne quod spectrum inferorum hoc sit.
Her. Non præstigiatorem hunc feceris hospitem.
Adm. Sed quam sepeliebam uideo coniugem meam.
Her. Certò scias: non credere haud te miror fortunæ.
Adm. Attingo, alloquor uiuentem ut uxorem meam.
Her. Alloquere. habes enim omne quod uoluisti.
Adm. O chariss imæ coniugis facies & corpus,
Habeo te insperatò, nõ unquam [me te] uisurũ arbitratus.

Her. Habes. inuidia autem nequa fuerit deorum
Adm. O maximi Iouis generose fili, 213
Beatus sis, & te qui genuit pater
Seruet: tu enim mea erexisti solus.
Quomodo hãc reduxisti ab inferis in lucem hanc?
Her. Pugnam committens dæmonum cum rege.
Adm. Vbi hanc cum morte ais pugnam te conseruisse?
Her. Tumulũ apud ipsũ ex insidiis deprehẽdẽs manib⁹.
Adm. Quidnam tandem muta stat mulier?
Her. Nondum fas tibi huius compellationes
Audire, priusquam dijs inferis
Expiata fuerit, & tertia ueniat lux.
Sed introducas intrò tuam, & iustus quum sis,
Quod restat Admete pius sis erga hospites.
Et uale. ego autem propositum laborem
Stheneli filio regi perficiam [hinc] profectus.
Adm. Mane apud nos, & contubernalis sis.
Her. Aliâs hoc erit: nunc autem properare me oportet.
At fortunatus sis: in reditũq; uenias domũ [meã.]
Ciuibus autem totique indico ducatui
Choros propter bonum euentum statuant,
Aræque uaporent opimis expiationibus.
Nunc enim transmutati sumus in meliorem uitam
Priore: nec enim [m.] beatum esse negabo.

Ηρ. Εχθ. φθόνος ὃ μὴ γλῶσσά τις θεῶν.
Αδ. Ὦ τῶ μεγίστου Ζηνὸς ἀγχοῦς τέκνον
δύσδαιμονοίης· καί σ' ὁ φυτεύσας πατὴρ
σώζοι. σὺ γὰρ πάμ' ἐξανώρθωσας μόνος.
πῶς πῶς σ' ἔπεμψας νέρθεν εἰς φάος τόδε;
Ηρ. Μάχῃ σωθ' ἅλας δαιμόνων τῷ κοιρανῶ.
Αδ. Ποῖ τόνδε θανάτῳ φὴς ἀγῶνα συμβαλεῖν;
Ηρ. Τύμβον παρ' αὐτὸν ἐκ λόχου μολόντα χρεών.
Αδ. Τί δῆτα πρὸ θ' ἥλ' αὐδὸς ἔσχεν ὧδ' ἐμή;
Ηρ. Οὔπω θέμις σοι τῆσδε τερφθῆναι κλύων,
πρὶν ἂν θεοῖσι τοῖσι νερτέροις
ἀφαγνίσηται, τὴν τεκοῦσαν μόλη φάος.
ἀλλ' εἴσαν· εἶσω τῆσδε· καὶ δίκαιος εἶ,
τὸ λοιπὸν Ἀδμήτου ἀσέβειαν τὴν ξένους.
καὶ χαῖρ'· ἐγὼ γὰρ ἣν τε τερπικέμολον πόνον
Στυνέλω πυρὰ νιν παῖδ' πορσῶ μολών.
Αδ. Μεῖνον παρ' ἡμῖν, καὶ ξυνέστιος γνῶθι.
Ηρ. Αὖθις τόδ' ἔσαν· νῦν δ' ἐπείγεσθαί με δεῖ.
Αθη. Ἀλλ' ἀτυχοίης, πόσμον δ' ἐλθοις δόμων.
ἀστῶν δ' ὅπου τ' ἀνέπω τετραρχίαν
χορούς ἐπ' εὐδαίμοσι συμφοραῖσιν ἱστάναι,
βωμούς τ' κτισαι θεοῖσι τερπνὰς πατρός.
νῦν γὰρ μεθηρμόσμεσθα βίβλον βίου
τὸ πρόσθεν· ὁ γὰρ ἀτυχῶν ἐρημόσμαι.

Χορ. Πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμονίων,
πολλὰ δ' ἀέλπτως κραίνουσι θεοί·
καὶ τὰ δοκηθέντ' οὐκ ἐτελέσθη,
τῶν δ' ἀδοκήτων πόρον εὗρεν θεός.
τοιόνδ' ἀπέβη τόδε πρᾶγμα.

Chor. MVLTæ [sunt] formæ diuinitus euenientium,
Multáque insperatò perficiunt dij,
Ac quæ uidebantur [euentura,] non effecta sunt,
Insperatorum autem exitum inuenit Deus.
Sic euenit hoc negotium.

S

SOPHOCLIS AIAX flagellifer, cū interpretatione Latina ad verbū.

PERSONÆ FABVLÆ.

MINERVA.
VLYSSES.
AIAX.
CHORVS *senum Salaminiorum.*
TECMESSA.
NVNTIVS.
TEVCER.
MENELAVS.
AGAMEMNON.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΙΑΣ ΜΑ-ΣΤΙΓΟΦΟΡΟΣ.

Αθηνᾶ.

ΑΕΙ μὲν ὦ παῖ Λαρτίου δέδορκά σε
πεῖράν τιν' ἐχθρῶν ἁρπάσαι θηρώμενον·
καὶ νῦν ἐπὶ σκηναῖς σε ναυτικαῖς ὁρῶ
Αἴαντος, ἔνθα τάξιν ἐσχάτην ἔχει,
πάλαι κυνηγετοῦντα, καὶ μετρούμενον
ἴχνη τὰ κείνου νεοχάραχθ', ὅπως ἴδῃς
εἴτ' ἔνδον, εἴτ' οὐκ ἔνδον. εὖ δέ σ' ἐκφέρει
κυνὸς Λακαίνης ὥστις εὔρινος βάσις.
ἔνδον γὰρ ἀνὴρ ἄρτι τυγχάνει, κάρα
στάζων ἱδρῶτι καὶ χέρας ξιφοκτόνους.
καί σ' οὐδὲν εἴσω τῆσδε παπταίνειν πύλης
ἔτ' ἔργον ἐστίν, ἐννέπειν δ' ὅτου χάριν (θῃς.
σπουδὴν ἔθου τήνδ', ὡς παρ' εἰδυίας μά-

Οδ. Ω φθέγμ' Αθάνας φιλτάτης ἐμοὶ θεῶν, VI.
ὡς εὐμαθές σου, κἂν ἄποπτος ᾖς, ὅμως
φώνημ' ἀκούω, καὶ ξυναρπάζω φρενὶ,
χαλκοστόμου κώδωνος ὡς Τυρσηνικῆς.
καὶ νῦν ἐπέγνως εὖ μ' ἐπ' ἀνδρὶ δυσμενεῖ
βάσιν κυκλοῦντ' Αἴαντι τῷ σακεσφόρῳ.
κεῖνον γὰρ, οὐδέν' ἄλλον, ἰχνεύω πάλαι.
νυκτὸς γὰρ ἡμᾶς τῆσδε πρᾶγος ἄσκοπον

SOPHOCLIS AIAX LORA GESTANS.

Minerua.

SEMPER equidem ô fili Laertis uideo te
Periculũ aliquod hostibus præripere conantẽ
Et nunc te apud tentoria naualia conspicio
Aiacis, ubi locum extremum tenet,
Iamdudum uenantem, & metientem
Vestigia illius recenter impressa, ut scias
Vtrum intus an non intus sit: belléque te dedúxit
Canis Lacænæ instar sagax ingressio.
Intus enim uir modò est, caput
Stillans sudore, & manus ensicidas.
Ac te nihil intrò istud spectare tentorium
Iam opus est, sed memorare cuius rei gratia
Operam posueris istam, ut de sciente discas.
VL. O uox Mineruæ, charissimæ mihi dearum,
Quàm facilè cognitu tuũ, quãuis non in conspectu (sis, tamen
Sonum audio & corripio animo
AEratæ tubæ ueluti Tyrrhenicæ.
Et nunc rectè intellexisti me ad hominẽ inimicum
Gressum torquere, Aiacem scutiferum.
Illum enim, nec ullum alium, uestigo dudum.
Nocte enim nos hac facinore improuiso

Perpetrato afflixit: si quidem fecit hæc.
Scimus enim nihil certum, sed fluctuamus.
226 Atque ego uoluntarius huic subiectus sum labori,
Deletas enim modò inuenimus
Prædas cunctas, & concisas
Manu, unà cum ipsis gregum custodibus.
Hoc igitur in illum unusquisque crimen confert.
Et mihi quidã explorator illum conspicatus solum
Exultantẽ cãpis cũ madẽte recentibus gutis ense,
Narrátque & indicat. Mox uerò ego
Secundum uestigium insequor. & quædam noto,
Quibusdã cõturbor, neq; habeo noscere cui? [sint.]
Per tẽpus autem aduenis, uniuersa qppe cũ priora,
Tum restantia, tua moderor manu.
Min. Noui, Vlysse: & dudum custos ingressa sum
Tuæ beneuola in uiam uenationi.
Vl. Ergo mea domina in tempore occupor?
Min. Planè sũt uiri isti? hæc operatibi. (rauit manũ?
Vl. Ad qdnã uerò, id qpintellectu difficilè est, ita inci-
Min. Bile depressus, Achilleorum armorum gratia.
Vl. Cur autem gregibus hoc irruit gressu?
Min. Arbitrans in uobis manum tingere cruore.
Vl. Ergo consilium omnino contra Græcos hoc fuit?
Min. Ac peregisset quoque si ego negligerem.

ἔχλ' ὡραίας, εἰ τῶν εἴργασται τάδε.
ἴσμεν γὰρ ὰδὲν τῆς αὐτῆς, ἀλλ' ἡμώμεθα.
κἀγὼ θέλοντὶς τῷδ' ἂν ἐξύχλω πόνῳ.
ἐφθαρμένας γὸ ἀρσένως θ' ὑπ' ἐσκομμένας
λείας ἀπάσας, κἀ κατὰ ἀριθμὸν
ἐκ χέρος, αὐτοῖς ποιμνίων ὀλισάταις.
τῶν δ' οὖν ἐκείνῳ πᾶς τις ἀμφὶ αὐτὸν τρέπει.
καί μοι τὶς ὀπτὴρ αὐτὸν εἰσιδὼν μόνον
πηδῶντα πεδία σὺν νεορραίστῳ ξίφει,
φράζει τε κἀδήλωσεν. ἀθρεῖν δ' ἐγὼ
κατ' ἴχνος ἀΐστων· καὶ τὰ μὲν σημήνομαι,
τὰ δ' ἐκπέπληγμαι, κοὐκ ἔχω μαθεῖν ὅτῳ.
καιρὸν δ' ἐφῆκεις. παῖπα γὸ πάντ' ἔν πάρος,
πάντ' εἰσέπειπα, σὴ κυβερνῶμαι χερί.

Αθ. Ἐγὼν Οδυσεῦ, κἀ πάλαι φύλαξ ἔβλω
τῇ σῇ πρόθυμος εἰς ὀδὸν κυνηγία.

Οδ. Η καὶ φίλη δέσποινα πρὸς καιρὸν πονῶ;

Αθ. Ὡς ἔστιν ἀνδρὸς τῷδε πᾶργα ζῶντά σοι.

Οδ. Καὶ πρὸς τί δυσλόγιστον ὦδ' ἦξεν χέρα;

Αθ. Χόλῳ βαρυνθεὶς τῶν Ἀχιλλέως ὅπλων.

Οδ. Τί δῆτα ποίμναις τῶδ' ἐπεμπίπτει βάσις;

Αθ. Δοκῶν ἐν ὑμῖν χεῖρα καίνεσθαι φόνῳ.

Οδ. Η καὶ τὸ βέλτιον· ὡς ἐπ' Ἀργείοις πάλαι ἰών;

Αθ. Κἂν ὀξέως ἔξειεν, εἰ κατημέλησ' ἐγώ.

Οδ. Ποίαισι πάλμαις ταῦς δὲ καὶ φρενᾶν θράσος;
Αθ. Νύκτωρ ἐφ' ὑμᾶς δόλιος ὁρμᾶται μόνος.
Οδ. Ἦ καὶ παρέσπη, κἀπὶ τέρμ' ἀφίκετο;
Αθ. Καὶ δὴ 'πὶ διοπτοῖς ἰῶ στρατηλίσιν πύλαις.
Οδ. Καὶ πῶς ἐπῆλθε χεῖρα μαιμώσαν φόνου;
Αθ. Ἐγώ σφ' ἀπείργω, διφόροις ἐπ' ὄμμασιν
γνώμας βαλοῦσα τῆς αἰνικέτου χερός·
ὃς πρός τε πώλους ἐκτρέπει, συμμιγῆ τε
λᾴας, ἄδαστα βουκόλων φρεγμάτα.
ἔνθ' εἰς πεσὼν ἔκειρε πολυκέρων φόνον,
κύκλῳ ῥαχίζων· κἀδόκει μόνῳ ἑαυτῷ ὅπως
δισσοὺς Ἀτρείδας αὐτοχερὶ κτείνειν ἔχων,
ὅτ' ἄλλοτ' ἄλλον, ἐμπίτνων, στρατηλατῶν.
ἐγὼ δ' ὑφειτῶν τ' αὖθις αὖ μαιμάσιν ὁσίοις
ὤτρυνον, εἰσέβαλλον εἰς ἕρκη κακά.
κἄπειτ' ἐπιδὴ πᾶσαν ἐλώφησεν φόνου,
πρὸς ζῶντας αὖ δέσμοισι σωφρόνησας βοῦς,
πώλους τε πάσας, εἰς δόμους κομίζεται,
ὡς ἄνδρας, οὐχ ὡς θῆρας ἀγραύλους ἔχων.
καὶ νῦν κατ' οἴκους σωφρονεῖ πρὸς αἰκίᾳ.
δείξω δὲ καὶ σοὶ τῶνδε θελήμων ὅστις·
ὡς πᾶσιν Ἀργείοισιν εἰσορᾶν θροῶ.
θυρωρῶν δὲ μίμνε, μηδὲ συμφορᾶν δέχου
τὸν ἄνδρ'. ἐγὼ γὰρ ὀμμὰς ὑποστρόφους

Vl.
Min.
Vl.
Min.
Vl.
Min.
227

Vl. Quanam audacia hac, & animi confidentia?
Min. Noctu in uos fraudulentus ferebatur solus.
Vl. Etiam ad nos uenit, & ad finem perrexit?
Min. Quin iam apud geminas erat imperatorias portas.
Vl. Ecquo pacto cohibuit manum amidam cædis?
Min. Ego illum repello, tristes oculis
Sententias obijciens scelerati gaudij:
Et ad greges auerto promiscuásque
Prædæ indiscretas bubuleorum custodias.
227 Ibi illatus quasi tondendo cornigeram patrat cædē,
Vbique obtruncans: ac opinabatur interdum
Geminos Atridas suis manibus se obtruncare,
Interdum aliò alium ruens ducum.
Ego uerò grassantem hominem furialibus morbis
Instigabam, impellebam in laqueos malos.
Ac mox ubi hac cessauit à cæde,
Vinos tum uinculis alligans boues,
Gregésque totos domum abduxit:
Tāq̄ homines, & nō tāq̄ cornigerā capturā habēs.
Et nunc domi constrictos lacerat,
Demonstrabo autem & tibi manifestum morbum,
Vt cunctis Argiuis conspicatus memores.
Confidens uerò mane, neque ut calamitatē expectā
Illum. ego enim oculorum auersos

Radios repellam à tui uultus contemplatione.
Heus tu, te, qui captiuas manus
Vinculis distendis, accedere uoco.
Aiacem appello. Ext domo foras.

Vl. Quid agis Minerua? minimè illum foras euocá.
Min. Quin tu silẽtio perferes, neque timiditatẽ suscipies?
Vl. Ne uoca per deos: sed intus satis est manere illum.
Min. Quid ne accidat? Nonne prius iste uir erat?
Vl. Inimicus quidem illi uiro, atque nunc quoque.
Min. Itaque risus iucundissimus, inimicos irridere.
Vl. Mihi quidem satis est istum intus manere.
Min. Furentem hominem manifestẽ uereris intueri?
Vl. Mẽte. n. constantẽ nõ ego illũ refugerem formidine.
Min. At neque te nunc præsentem conspexerit propé.
Vl. Quo pacto? siquidem oculis iisdem uidet.
Min. Ego tenebris inuoluam palpebras etiam cernentes.
Vl. FIERI scilicet nihil non possit, Deo machinante.
Min. Tace nunc iã adstans. Et mane ita ut nũc astitisti.
Vl. Mãsero. uelim tamen potius hinc ego abesse. 128
Min. Heus tu Aiax: iterum te accerso.
Quare usqueadeo parum respicis opitulatricẽ thã?
Aiax. O Minerua salue, salue Ioue genita proles:
Quàm commodùm ades: atque te aureis ego
Coronabo manubiis, huius capturæ gratia.

αὐγὰς ἀπείρξω σὴν προσόψιν εἰσιδεῖν.
ὦ Αἶαν, σὲ τὰς αἰχμαλώτιδας χέρας
δεσμοῖς ἀπευθύνοντα, προσμολεῖν καλῶ.
Αἶαν παφωνῶ. σεῖχε δαμίᾳ πάρος.
Οδ. Τί δρᾷς Ἀθάνα; μηδαμῶς σ' ἔξω καλεῖ.
Αθ. Οὐ σῆγ' ἀνέξῃ, μηδὲ δηλίαν ἀρᾷς;
Ηδ. Μὴ πρὸς θεῶν, ἀλλ' ἔνδον ἀρκείτω μόρων.
Αθ. Τί μὴ γλώπτῃ; πρόσθεν ὃς αὐτὸν ὁρᾷ τάδε;
Οδ. Ἐχθρός γε τῷδε πανδρὶ, καὶ βαιῶν ἔπι.
Αθ. Οὐκοῦν γέλως ἥδιστος εἰς ἐχθροὺς γελᾶν.
Οδ. Ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ τοῦτον εἰς δόμους μόρειν.
Αθ. Μεμηνότ' ἄνδρα προφανῶς οἰκεῖς ἰδεῖν;
Οδ. Φρονοῦντα τὸν νῦν γ' οὐκ ἂν ἐξέσην ἰδεῖν.
Αθ. Ἀλλ' ὦδέ νιν σε μὴ παρόντ' ἴδῃ πέλας.
Οδ. Πῶς, εἴπερ ὀφθαλμοῖς γε τοῖς αὐτοῖς ὁρᾷς;
Αθ. Ἐγὼ σκοτώσω βλέφαρα τὴν δεδορκότα.
Οδ. Γένοιτο μέντ' ἂν παντὸς θεοῦ τέχνῃ μόνῃ.
Αθ. Σίγα νιν ἑστὼς, καὶ μένων ὡς κυρεῖς ἔχων.
Οδ. Μένοιμ' ἄν· ἦλθον γὰρ σὲ δὴ κἀκεῖσ' ὧν τυχεῖν.
Αθ. Ὦ διογενὴς Αἶαν, δεύτερόν σε προσκαλῶ·
πότερον ἄτως οὐκ ἐς πόνους τοὺς συμμάχους;
Αι. Ὦ χαῖρ' Ἀθάνα, χαῖρε διογενὲς τέκνον,
ὡς θᾶσσον ἐξεπράξω. καί σε παντὶ χρύσοις ἐγὼ
στέψω λαφύροις τῆσδε τῆς ἄγρας χάριν.

Αθ. Καλῶς ἔλεξας. ἀλλ' ἐκεῖνό μοι φράσον,
ἔβαψας ἔγχος οὗ πρὸς Ἀργείων στρατόν;
Αι. Κόμπος πάρεστι, κοὐκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή.
Αθ. Ἦ καὶ πρὸς Ἕκτορ' εἰσέβαινον ἤ χμασας χέρα;
Αι. Ὥστ' ἄντ' ἐκείνου τοῦδ' ἐμαυτὸν ἀπέκτασα.
Αθ. Τεθνᾶσιν ἀνδρες, ὡς τὸ σὸν ξυνῆκ' ἐγώ.
Αι. Θανόντες, ἤδη πάμπαν ἀφῃρεῖσθαι ὅπλα.
Αθ. Εἶεν. τί δὴ δεῖ σοι τὸν Λαέρτου;
ποῦ σοι τύχης ἔσηνεν; ἢ πεφυγέ σε;
Αι. Ἦ που πεπεισμένον κίνδυνος ἔμπεσ' ὅπου;
Αθ. Ἐγὼ Ὀδυσέα τὸν σὸν ἐνταῦθα λέγω.
Αι. Ἥδιστος ὢν δέσμιος δεσμώτης ἔστω
θανεῖ. θανεῖν γὰρ αὐτὸν ὧδ' ἔπω θέλω.
Αθ. Πρὸς αὖ τί δρᾶσης ἢ τί κερδαίνης πλέον;
Αι. Πρὶν ἂν δεθεὶς στρὸς κίονι' ἐρικίου σχέσης,
Αθ. (Τί δῆτα δύσνουν ἔργον ἐργάσῃ κακόν;)
Αι. Μάστιγι πρῶτον νῶτα φοινιχθεὶς φανῇ.
Αθ. Μὴ δῆτα δύσνουν ὧδέ γ' αἰκίσῃ.
Αι. Χαίρειν Ἀθάνα πάλλ' ἐγώ σ' ἐφίεμαι·
κεῖνος γὰρ οὐ πρὸς τοῦδε κοὐκ ἄλλου δίκην.
Αθ. Σὺ δ', οὖν, ἐπειδὴ τέρψις ὧδέ σοι τὸ δρᾶν,
χρὴ χεῖρ' ἐφεῖσθαι μηδὲν ὧν πρόσθ' ἐννοεῖς.
Αι. Χαρᾷ πρὸς ἔργον. τοῦτό σοι δ' ἐφίεμαι,
πιστὴ δ' ἀεί μοι σύμμαχον παρεστάναι.

Min. Pulchrè dixiſti Sed illud mihi memora,
Tinxiſti enſem bene in Argiuorum exercitu?
Aiax. Gloriari licet: neque ego factum eſſe nego.
Min. Etiámne in Atridis armatam exercuiſti manum?
Aiax. Vt nunq̃ Aiacẽ illi cõtumelia affecturi ſint poſthac.
Aiax. Mortui ſunt illi, ut de tuis uerbis intellexi ego.
Min. Mortui, iam mea auferant arma.
Min. Eſto. quid uerò filius ille Laertis,
Qua tibi in fortuna collocatus eſt? an effugit te?
Aiax. Scilicet perdita illa belua interrogas me ubi ſit?
Min. Ego Vlyſſem, aduerſarium tuum dico.
Aiax. Iucundiſſimus, domina, uinctus intus
Reſidet. mori enim eum nondum etiam uolo,
Min. Priuſquã quid egeris: aut lucri q̃d amplius feceris?
Aiax. Priuſquã religatus ad colũnã atriẽſis cõtignatio-
Min. (Quidnam uerò miſero infliges mali?) (nis
Aiax. Flagris primùm dorſa cruentatus moriatur.
Min. Ne uerò miſerum ita affligas.
Aiax. Auere Minerua in aliis te iubeo:
Ille uerò perſoluet hanc & non aliam pœnam.
Min. Tu igitur, quando uoluptas hæc tibi iſtud agere,
Vtere manu. parce nihil tuis quæ cogitas.
Aiax. Abeo ad opus. Hoc autem tibi permitto,
Talem ſemper mihi auxiliatricem adeſſe.

Min. Vides Vlysse deorum uim, quanta sit?
Hoc quis tibi uiro erat prudentior,
Quiue in agendo, potior reperi? est, ea quæ oportet?
Vl. Equidem neminem scio. Miserérque me illius
Miseri tamen, quanuis sit inimicus:
Propterea quòd pestis copula tenetur malæ,
Nihilo magis huius conditionẽ quàm meã spectãs.
VIDEO enim nos nihil aliud esse, nisi
Simulacra, quotquot uiuimus, aut leuem umbram.
Min. Huiusmodi igitur intuens, superbum
Nullum unquam dixeris in deos dictum.
Neque elationem suscipias ullam, si quo plus
Aut manu uales, aut grandis opulentiæ pondere.
NAM dies flectit atque reducit retrò
Cuncta humana. Bonos autem
Di diligunt, & odere malos.
Chor. Telamonie fili, circumfluæ
Salaminos sustineus fundamentum maritimæ,
Te prospera fortuna utentem gaudio prosequor:
Te uerò, quum plaga Iouis aut infensus
Rumor Danaorum maledicus incessit,
Magna in formidine sum & consternor,
Volucris ceu oculus columbæ.
Ita enim huius confectæ noctis

Αθ. Ορᾷς Οδυσσεῦ τὴν θεῶν ἰσχὺν ὅση;
τούτου τίς ἄν σοι τἀνδρὸς ἦν προνούστερος,
ἢ δρᾷν ἀμείνων εὑρέθη τὰ καίρια;
Οδ. Εγὼ μὲν οὐδέν οἶδ', ἐποικτείρω δέ νιν
δύστηνον ἔμπης, καίπερ ὄντα δυσμενῆ,
ὅθ' οὕνεκ' ἄτῃ συγκατέζευκται κακῇ,
οὐδὲν τὸ τούτου μᾶλλον ἢ τοὐμὸν σκοπῶν.
Ορῶ γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν
εἴδωλ', ὅσοι περ ζῶμεν, ἢ κούφην σκιάν. ‹‹
Αθ. Τοιαῦτα τοίνυν εἰσορῶν, ὑπέρκοπον
μηδέν ποτ' εἴπῃς αὐτὸς εἰς θεοὺς ἔπος,
μηδ' ὄγκον ἄρῃς μηδέν', εἴτινος πλέον
ἢ χειρὶ βρίθεις, ἢ μακροῦ πλούτου βάρει.
Ὡς ἡμέρα κλίνει τε κἀνάγει πάλιν ‹‹
ἅπαντα τἀνθρώπεια· τοὺς δὲ σώφρονας ‹‹
θεοὶ φιλοῦσι, καὶ στυγοῦσι τοὺς κακούς. ‹‹
Χορ. Τελαμώνιε παῖ, τῆς ἀμφιρύτου
Σαλαμῖνος ἔχων βάθρον ἀτχιάλου,
σὲ μὲν εὖ πράσσοντ' ἐπιχαίρω·
σὲ δ' ὅταν πληγὴ Διὸς, ἢ ζαμενὴς
λόγος ἐκ Δαναῶν κακόθροις ἐπιβῇ,
μέγαν ὄκνον ἔχω, καὶ πεφόβημαι
πτηνῆς ὡς ὄμμα πελείας.
ὡς καὶ τῆς νῦν φθιμένης νυκτὸς

μεγάλοι θόρυβοι κατέχουσ' ἡμᾶς
ἐπὶ δυσκλείᾳ, σὲ τὴν ἱππομανῆ
λειμῶν' ἐπιβάντ', ὀλέσαι Δαναῶν
βοτὰ καὶ λείαν
ἥπερ δορίληπτος ἔτ' αὖ λοιπὴ,
κτείνοντ' αἴθωνι σιδήρῳ.
τοιούς δὲ λόγους ψιθύρους πλάττων
εἰς ὦτα φέρει πᾶσιν Ὀδυσσεὺς,
καὶ σφόδρα πείθει. περὶ γὰρ σοῦ νῦν
εὔπειστα λέγει καὶ πᾶς ὁ κλύων
τοῦ λέξαντος χαίρει μᾶλλον,
τοῖς σοῖς ἄχεσιν καθυβρίζων.
τῶν γὰρ μεγάλων ψυχῶν ἰεὶς
οὐκ ἂν ἁμάρτοι, κτ' δι' ἂν τις ἐμοῦ
τοιαῦτα λέγων, οὐκ ἂν πείθοι.
Γρὸς γὰρ τὸν ἔχοντ' ὁ φθόνος ἕρπει.
καίτοι σμικροὶ μεγάλων χωρὶς,
σφαλερὸν πύργου ῥῦμα πέλονται.
μετ' γὰρ μεγάλων βαιὸς ἄρις ἂν
καὶ μέγας ὀρθοῖτ' ὑπὸ μικροτέρων.
εἰκὸς οὐ δυνατὸν τοὺς ἀνοήτους
τούτων γνώμας προδιδάσκειν'
ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν θορυβῆ.
χ' ἡμεῖς οὐδὲν σθένομεν πρὸς ταῦ-

Magnæ turbæ comprimunt nos
Ab infamia, te ingenti in uesania
Pratum ingressum, interemisse Danaûm
Pecora, ac prædam
Quæ capta armis adhuc fuit reliqua,
Cædentẽ nitido ferro.
Tales rumores calumniosos fingens
Ad aures affert omnibus Vlysses,
Ac uehementer persuadet. de te enim modò
Credibilia memorat. Et quicunq; audit
Illum memorantẽ, delectatur magis,
Tuis aduersis insultans.
NAM magnos animos petens,
Non facilè aberrauerit. At contrà, me, siquis
Talia memoret, haud facilè persuaserit.
AD potentem enim inuidia serpit,
Etsi humiles absque potentibus
Dubium turris præsidium sunt.
Vnà enim cum potentibus parvus rectissimè,
Atque etiã magnus erigi possit à minoribus.
Sed fieri nequit stultos
Huiusmodi sententias ut edoceamus.
Ab istis talibus exagitaris,
Et nos nihil ualemus in his

Ad succurrendum, te sine, rex.
Verùm enimuero dum aspectum tuum uitant,
Perstrepunt, tanquam uolucrum greges
Magnum ulturem paescentes:
Mox ubi subitò tu conspectus fueris,
Silentio subterfugerint muti.
Scilicet te tauriuagæ Iouis Diana
(O magna fama, ô
Mater ignominiæ meæ)
Incitauit publicas in boues armentales.
Aut uictoriæ alicuius ob infructiferum fauorem,
Aut inclytorum spoliorum
Fraudata donis, seu ceruorum agitationibus,
An ferreo thorace armatus, an aliquam Mars 231
Speciem gerens
Sociæ hastæ nocturnis machinis,
Vltus est contumeliam?
Nunquam enim à mente ad læua
Fili Telamonis recessisti,
Vsqueadeo gregibus irruens.
Inuasisset enim certè te diuinus morb⁹, sed auertat
Et Iupiter malam & Apollo Argiuorum loquelam.
Si uerò supponentes
Fingunt fabulas magni principes,

τ' ἀπαλέξασθαι, σοῦ χωρὶς, ἄναξ.
ἀλλ' ὅτε τὰρ δὴ τὸ σὸν ὄμμ' ἀπέδραν,
παταγοῦσιν, ἅτε πτηνῶν ἀγέλαι
μέγαν αἰγυπιὸν ὑποδείσαντες·
τάχ' ἂν ἐξαίφνης εἰ σὺ φανείης,
σιγῇ πτήξειαν ἄφωνοι.
ἦ ῥά σε ταυροπόλα Διὸς Αρτεμις,
(ὦ μεγάλα φάτις, ὦ
μᾶτερ αἰσχύνας ἐμαῖ)
ὥρμασε πανδάμους ἐπὶ βοῦς ἀγελαίας,
ἤπου τινὸς νίκας ἀκάρπωτον χάριν,
ἤ ῥα κλυτῶν ἐνάρων
ψευσθεῖσα δώροις, ἤτ' ἐλαφηβολίαις.
ἢ χαλκοθώραξ, ἤ τιν' ἐνυάλιος
μομφὰν ἔχων
ξυνοῦ δορὸς ἐννυχίοις μαχαναῖς,
ἐπίσατο λωβάν;
οὔ ποτε τὰρ φρενόθεν γ' ἐπ' ἀριστερὰ
παῖ Τελαμῶνος ἔβας,
τόσσον ἐν ποίμναις πιτνῶν.
ἤκοι τὰρ ἂν θεία νόσος. ἀλλ' ἀπερύκοι
καὶ Ζεὺς κακὰν καὶ Φοῖβος Αργείων φάτιν.
εἰ δ' ὑποβαλλόμενοι
κλέπτουσι μύθους οἱ μεγάλοι βασιλῆς,

ἢ τᾶς ἀσώτου Σισυφιδᾶν γενεᾶς,
μὴ μή μ' ἄνα ξ
ἔθ' ὧδ' ἐφάλοις κλισίαις ὄμμ' ἔχων,
κακὰν φάτιν ἄρῃς·
ἀλλ' ἄνα ἐξ ἑδράνων, ὅπου μακραίωνι
στηρίζῃ ποτὲ τᾷδ' ἀγωνίῳ σχολᾷ,
ἄταν οὐρανίαν φλέγων.
ἐχθρῶν δ' ὕβρις ὧδ' ἀτάρβητα
ὁρμᾶται ἐν εὐανέμοις βάσσαις,
πάντων καθχαζόντων γλώσσαις
βαρυάλγητ'. ἐμοὶ δ' ἄχος ἔστακε.

Τεκ. Ναὸς ἀρωγοὶ τῆς Αἴαντος,
γενεᾶς χθονίων ἀπ' Ἐρεχθειδᾶν,
ἔχομεν στοναχὰς οἱ κηδόμενοι
τοῦ Τελαμῶνος τηλόθεν οἴκου·
νῦν γὰρ ὁ δεινὸς, ὁ μέγας ὠμοκρατὴς
Αἴας, θολερῷ
κεῖται χειμῶνι νοσήσας.

Χορ Τί δ' ἐνήλλακται τῆς ἁμερίας
νὺξ ἥδε βάρος;
παῖ τοῦ Φρυγίου Τελεύταντος,
λέγ'· ἐπεί σε λέχος δοριάλωτον
στέρξας ἀνέχει θούριος Αἴας.
ὥστ' οὐκ ἂν ἄϊδρις ὑπείποις.

Aut ille impudici Sisyphidarũ generis,
Ne,ne mihi rex
Amplius hic in maritimis tabernaculis oculũ tenẽ,?
Malã famã suscipias:
Sed exurge de sedilibus,ubi longæua
Cunque dẽfixus es hac anxia mora,
Noxam cælestem incendens.
Inimicorum autem contumelia hic intrepidè
Incitatur in uentosis collibus,
Cunctis cachinnos edentibus linguis
Calamitosos:mihi uerò dolor instat.

Tec. Nauis defensores Aiacis
E genere terrigenarum Erechthidarum,
Habemus lamenta soliciti nos 232
De Telamonis longè absentes domo.
Nunc enim ille ue hemens,ille ingens sæuus
Aiax turbida
Iacet hieme afflictus.

Chor. Quid uerò post diuturnum malum attulit nouum
Hæc nox onus?
Nata Phrygij Teleutantis
Memora:nam te cubile captiuum
Amore complexus sustinet ferox Aiax.
Quare minimè ignara indicaueris.

Tec. Quomodo uerò eloquar eloquutionem infandam?
Morti enim conferendum malum audies.
Furore enim correptus nobis ille inclytus
Nocturnus Aiax læsus est.
Eas, uideas intra tabernaculum
Manibus cæsas uictimas cruentas.
Illius hostias uiri.
Chor. Quale profers de uiro
Flagrante nuntium
Intolerabile neque effugiendum,
A magnis Danais
Celebratum?
Quod grauis oratio auget
Eheu metuo id quod appropinquat:
Conspectus ille
Morietur uiolenta
Manu, qui unà obtruncauit
Nocturnis gladijs pecudes
Cum pastoribus equisequis.
Tec. Eheu, illinc illinc igitur nobis
Victum agens aduenit gregem,
Quorum unam turbà intus mactauit super terra:
Alias, latera dissecans, bifariam distraxit,
Duos autem albipedes arietes eximens,

Τεκ. Πῶς δῆτα λέγω λόγον ἄῤῥητον;
θανάτῳ γὰρ ἴσον πάθος ἐκπεύσῃ.
μανίᾳ γὰρ ἁλοὺς ἡμῖν ὁ κλεινὸς
νύκτερος Αἴας ἀπελωβήθη.
Τοιαῦτ' ἂν ἴδοις σκηνῶν ἔνδον
χειροδαΐκτα σφάγι' αἱμοβαφῆ,
κείνου χρηστήρια τἀνδρός.

Χορ. Οἵαν ἐδήλωσας ἀνδρὸς
αἴθωνος ἀγγελίαν
ἄπλατον, οὐδὲ φευκτὰν,
τῶν μεγάλων Δαναῶν
ὑποκληζομένων,
τὰν ὁ μέγας μῦθος ἀέξει.
ὤμοι, φοβοῦμαι τὸ προσέρπον.
περίφαντος ἀνὴρ
θανεῖται, πεδραπλήκτῳ
χερὶ συγκατακταὶ
κελαινοῖς ξίφεσιν βοτὰ
καὶ βοτῆρας ἱππονόμους.

Τελ. Ὤμοι, ἐκεῖθεν ἐκεῖθεν ἄρ' ἡμῖν
δεσμῶτιν ἄγων ἤλυθε ποίμναν·
ὧν τὴν μὲν ἔισω σφάζ' ἐπὶ γαίας,
τὰς δὲ, πλευροκοπῶν, δίχ' ἀνεῤῥήγνυ.
δύο δ' ἀργίποδας κριοὺς ἀνελὼν,

τοῦ μὲν κεφαλὴν καὶ γλῶσσαν ἄκραν
ῥιπτεῖ θερίσας, τὸν δ' ὀρθὸν ἄνω
κίονι δήσας,
μέγαν ἱπποδέτην ῥυτῆρα λαβὼν,
παίει λιγυρᾷ μάστιγι διπλῇ·
κακὰ δεννάζων ῥήματ', ἃ δαίμων
κοὐδεὶς ἀνδρῶν ἐδίδαξεν.

Χορ. Ὥρα τιν' ἤδη κάρα κα-
λύμμασι κρυψάμενον,
ποδοῖν κλοπὰν ἀρέσθαι,
ἢ θοὸν εἰρεσίας
ζυγὸν ἑζόμενον,
ποντοπόρῳ ναῒ μεθεῖναι.
τοίας ἐρέσσουσιν ἀπειλὰς
δικρατεῖς Ατρεῖδαι
καθ' ἡμῶν. πεφόβημαι
λιθόλευστον ἀρὴν
ξυνδεχεῖν μετὰ τοῦδε τυ-
πεὶς, τὸν αἷσ' ἄπλατος ἔχει.

Τεκ. Οὐκέτι. λαμπρᾶς γὰρ ἄτερ στεροπᾶς
αἴξας ὀξὺς νότος ὡς λήγει,
καὶ νῦν φρόνιμον νέον ἄλγος ἔχει.
Τὸ γὰρ ἐσλεύσσειν οἰκεῖα πάθη, "
μηδενὸς ἄλλου παραπράξαντος, "

Alterius caput & linguam extremam
Proticit demessam: alterum erectum ad
Columnam reuinctum,
Grandi equestri habena arrepta,
Ferit sonoro flagro duplici,
Mala per probrum ingerens dicta: quæ dæmon,
Ac nemo mortalium illum edocuit.

Chor. Tempus aliquem nunc caput
Tegumentis abscondentem
Pedibus latebras capere.
Aut agile remigationis
Iugum sedentem
Pontigradæ naui immittere:
Tales inferunt minas
Bipotentes Atridæ
Aduersus nos. in metu sum
Ne saxis obruentis mortis
Dolorem perferam cum illo i-
ctus, quem fatum inaccessum urget.

Tec. Non amplius. splendido enim sine fulgure
Tanquam uehemens auster ruens, nunc desinit,
Et intelligentem modò dolorem habet.
NAM aspicere sua mala
Absque alio participe

Magnos cruciatus intendit.

Chor. Verùm si acqeuit, admodũ felix esse mihi uideor.
REMOTI enim iam mali minor cura. 234

Tec. Vtrum uerò, si tribuat aliquis optionem, elegeris,
Amicos dolore afficiens ipse uoluptatem capere,
An communis cum communibus dolere uersans?

Chor. Nimirum duplex, ô mulier, maius malum.

Tec. Nos igitur extra morbum affligimur nunc.

Chor. Quo pacto hoc memoras? nõ intelligo quomodo dicas.

Tec. Vir ille donec fuit in morbo,
Ipse quidem delectabatur quibus tenebatur malis:
Nos aũt intelligẽtes dolore afficiebat, nobiscũ uer-
Nunc autẽ ubi desiit, & respirauit à morbo, (sans:
Et ille mœrore totus agitatur malo,
Et nos similiter nihilo secius ac prius.
An non sunt hæc duplicia, de simplicibus malis?

Chor. Assentior sanè tibi. Ac metuo ne ex Deo
Plaga quædam profecta sit, quippe quum quietus
Nihilomagis quàm ægrotans lætetur.

Tec. Omnia sic se habere hæc, scire te uolo.

Chor. Quodnam initium mali aduolauit?
Explica nobis doloris sociis fortunas.

Tec. Totam cognosces rem, nempe particeps.
Ille enim summa nocte, quum uespertina

μεγάλας ὀδύνας ὑποτείνει.

Χορ. Ἀλλ' εἰ πέπαυται, κάρτ' ἂν εὐτυχεῖν δοκῶ·
φρούδου γὰρ ἤδη τοῦ κακοῦ μείων λόγος.

Τεκ. Πότερα δ' ἄν, εἰ νέμοι τις αἵρεσιν, λάβοις,
φίλους ἀνιῶν αὐτὸς ἡδονὰς ἔχειν,
ἢ κοινὸς ἐν κοινοῖσι λυπεῖσθαι ξυνών.

Χορ. Τό τοι δι' πλάζον, ὦ γύναι, μεῖζον κακόν.

Τεκ. Ἡμεῖς ἄρ' οὐ νοσοῦντες ἀτώμεσθα νῦν.

Χορ. Πῶς τοῦτ' ἔλεξας; οὐ κάτοιδ' ὅπως λέγεις.

Τεκ. Ἀνὴρ ἐκεῖνος ἡνίκ' ἦν ἐν τῇ νόσῳ,
αὐτὸς μὲν ἥδεθ' οἷσιν εἴχετ' ἐν κακοῖς,
ἡμᾶς δὲ τοὺς φρονοῦντας ἠνία ξυνών·
νῦν δ' ὡς ἔληξε, κἀνέπνευσε τῆς νόσου,
κεῖνός τε λύπῃ πᾶς ἐλήλαται κακῇ,
ἡμεῖς θ' ὁμοίως οὐδὲν ἧσσον ἢ πάρος.
ἆρ' ἐστὶ ταῦτα δὶς τόσ' ἐξ ἁπλῶν κακά;

Χορ. Ξύμφημι δή σοι, καὶ δέδοικα μὴ 'κ θεοῦ
πληγή τις ἥκοι. πῶς γὰρ, εἰ πεπαυμένος,
μηδέν τι μᾶλλον ἢ νοσῶν εὐφραίνεται;

Τεκ. Ὡς ὧδ' ἐχόντων τῶνδ' ἐπίστασθαί σε χρή.

Χορ. Τίς γάρ ποτ' ἀρχὴ τοῦ κακοῦ προσέπτατο;
Δήλωσον ἡμῖν τοῖς ξυνδηγοῦσιν τύχας.

Τεκ. Ἅπαν μαθήσῃ τοὔργον, ὡς κοινωνὸς ὤν.
κεῖνος γὰρ ἄκρας νυκτὸς, ἡνίχ' ἕσπερος

λαμπῆρες ἀκέατ' ἦγον, ἄμφικες λαβὼν
ἐμαίετ' ἔγχος ἐξόδοις ἔρπειν κενάς.
κἀγὼ 'πιπλήσσω, κἀγὼ λέγω, τί χρῆμα δρᾷς
Αἴας; τί πλώει ἄκλητος, οὐθὲν ὢν ἀγγέλων
κληθείς, ἐφορμᾷς πεῖραν, ἢ τέ σου κλύων
σάλπιγγος, ἁμὰ γνῶμ' ἔχει πᾶς δυσχρατής.
ὁ δ' εἶπε πρὸς με βαί', ἀεί δ' ὑμνέμφατα,
Γυναι, γυναιξὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει.
κἀγὼ μαθοῦσ' ἔλαξ'. ὁ δ' ἐαυτῷ μόνος,
καὶ τὰς ἐκεῖ μὲν οὐκ ἔχω λέγειν πάσας
ἔστω δ' ἐσῆλθε, σὺν δὲ πῖς ἄγραν ὁμοῦ
ταύρους, κύνας βοτῆρας, οὐ κεροὺν τ' ἄγραν.
ἃ τοὺς μὲν ηὐχένιζε, τοὺς δ' ἐσμίους
ἔσφαζε, κἀρρόαχίζε, τοὺς δ' ἐσμίους
ἠκίζετ' ὥστε φῶτας, ἐν ποίμναις πτερῶν.
τέλος δ' ἐπαίξας δῆθ' ὑφ' ὑρῶν σκιᾷ τινὶ
λόγοις ἀΐσσοντας, τοὺς μὲν, Ἀτρειδῶν κάπα,
τοὺς δ' ἁμφ' Ὀδυσσεῖ, σὺν πολίχναν πλώων,
ἔσην κατ' αὐτῷ ὕβρεν ἐκπίσων ἰών.
κἄπειτ' ἐπαίξας αὖθις ἐς δόμους πάλιν,
ἄμφρων μόλις πως ἔτυν χρόνῳ καθίσταται,
κἀ πλῆρες ἄθρει ὡς δυσπάθειας,
πάσας κατέφθ. θώυζεν· ὁ δ' ἐρεσσίοις
νεκρῶν ἐρειφθεὶς ἕζετ' ἀρχεῖα φόνου.

Lumina non magis ardebant, ancipite arrepto
Quærebat enſe exitus egredi fruolos.
Atque ego obiurgo, & inquio, Quam rem agis
Aiax? cur hunc, inuocatus neque à numinis
Accerſitus, incitas conatum, neque ullam audiens
Tubam? ſed nunc quidem totus dormit exercitus.
Ille uerò dixit ad me pauca, ſed ſemper celebrata,
MVLIER, mulieribus decus ſilentiũ addit. 235
Et ego quũ audiiſſem, deſiit: ipſe uerò prorupit ſolꝰ.
Atque illic deſignata non habeo dicere mala,
Intrò uerò redijt colligatos agens ſimul
Tauros, canes paſtorales, cornigerámque prædam.
Atque alios iugulauit, alios ſurſum uertens
Mactauit & obtruncauit: alios uinctos
Lacerauit tanquam uiros, gregibus irruens.
Tandem erumpens per fores, umbræ cuidam
Verba eduxit, partim contra Atridas,
Partim de Vlyſſe colligens riſum multum,
Quantã in ipſos contumeliam uindicaſſet egreſſus.
Ac mox prorumpens rurſum intra domum retrò,
Cõpos mentis uix tandem longo tẽpore conſtituitur.
Ac plenum noxa quum cerneret tectum,
Feriens caput, exclamauit, inque ruinis
Cadauerum ſtratus ſedit agninæ cædis,

Atque sedebat plurimum tacitus tempus:
Deinde mihi horribilia interminatus est uerba,
Nisi demonstrarem omnem euentum mali.
Interrogauitque quid rei esset tamen.
Ego uerò, amici in formidine perpetrati facinoris,
Commemoraui quicquid quidem sciebam:
Ille autem statim exululauit ululatus tristes,
Quos nunquam ex ipso antehac audiui ego.
Ad ignauum enim & abiecti animi eiulatus
Huiusmodi semper uirum narrabat pertinere.
sed sine strepitu acutorum lamentorum
Subingemiscebat tanquam taurus mugiens.
Nunc autem in hac iacens misera fortunâ,
Impastus ille, impotus, in mediis pecudibus
Ferro concisis, quietus residet lapsus:
Atque præsefert aliquid facturum se mali:
Talia enim & quædam memorat & lamentatur.
Verùm, ô amici, (horum enim gratia aduenî)
Opitulamini ingressi siquid potestis.
AB amicis enim tales uincuntur amici.

Chor. Tecmessa, horribilia, nata Teleutantis, memoras
Nobis, utrum illum exagitari furtis.

Aiax. Eheu, heu.

Tec. Mox, ut apparet, magis. Annon audîj (liæ

κόμιζε ἀπορίξ ὄνυξι συλλαβὼν χερί.
ἔστ' μ' ἦσε πλεῖσον ἄφθογγος χρόνον,
ἔπειτ' ἐμοὶ τὰ δεῖν' ἐπηπείλησ' ἔπη,
εἰ μὴ φανείην πᾶν τὸ σωτυχὸν πάθος·
κἀνήρετ' ὀν τῷ τερφθέντος κυρεῖ πότε.
κἀγὼ, φίλοι, δείσασα τὸ ξειργασμένον,
ἔλεξα πᾶν ὅσον ἐδέδρακ' ἐξηπισάμην.
ὁ δὴ δύ' ὠδὺς ἐξόμοξεν οἰμωγὰς λυγρὰς,
αἳ κἄποτ' ἄμπαυμ' οὐ τεθάνεν εἰσήκουσ' ἐγώ.
πρὸς γὰρ κακοῦ τι καὶ βαρυψύχου γόοις
τοιόσδ' ἀεί ποτ' ἀνδρὸς ἐξηγεῖτ' ἔχαν.
ὦμ' ἀνόφρυστος ὀξέων κοκυμάτων,
ὥστε σέναζε ζῶρος ὡς βρυχώμενος.
νῶν δ' ὢν πιᾶδε κείμενος κακῇ τύχῃ,
ἄστος αὐτῷ, ἄποτος, ὠμέστοις βοτοῖς
σθηρομῶσιν, ἠσυχος θακεῖ πεσών·
καὶ δῆλός ἐστιν ὡς τι δρασείων κακόν.
τοιαῦτα γὰρ πως καὶ λέγ' κἀδύρεται.
ὦμ' ὦ φίλοι, πύτων γὰρ εἵνεκ' ἐσάλπιε,
ἁρπάζατ' εἰσελθόντες, εἰ δύναδε π.
Φίλων γὰρ οἱ τοιοῖδε νικῶνται φίλοι. ἐε

Χορ. Τέκμησα δηνὰ, παῖ Τελαύταυτος, λέγᾳς
ἡμῖν, τ' ἄνδρα βλαπτοιβάδαν κακοῖς.

Αι. Ἰώ μοι μοι.

Τεκ. Τάχ' ὡς ἔοικε μᾶλλον· ἢ οὐκ ἠκούσατε

Αἴαντος, οἵαν τήνδε θωΰσσει βοάν;

Αι. Ιώ μοι μοι.

Χορ. Ανὴρ ἔοικεν ἢ νοσεῖν, ἢ τοῖς πάλαι
νοσήμασι ξυνοῦσι λυπεῖσθαι παρών.

Αι. Ιὼ παῖ παῖ.

Τεκ. Ω μοι τάλαιν', Εὐρύσακες, ἀμφὶ σοὶ βοᾷ.
τί ποτε μενοινᾷ; ποῦ ποτ' εἶ; τάλαιν' ἐγώ.

Αι. Τεῦκρον καλῶ. ποῦ Τεῦκρος; ἢ τὸν εἰσαεὶ
λεηλατήσει χρόνον; ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι.

Χορ. Ανὴρ φρονεῖν ἔοικεν· ἀλλ' ἀνοίγετε. (βοι.
τάχ' ἄν τιν' αἰδῶ κἀπ' ἐμοὶ βλέψας λά-

Τεκ. Ιδοὺ διοίγω προσβλέπειν δ' ἔξεστί σοι
τὰ τοῦδε πράγη, κἀυτὸς ὡς ἔχων κυρεῖ.

Αι. Ιὼ φίλοι ναυβάται, μόνοι ἐμοῦ φίλων,
μόνοι τ' ἐμμένοντες ὀρθῷ νόμῳ,
ἴδεσθέ μ', οἷ' ἄρτι κῦμα
φοινίας ὑπὸ ζάλης
ἀμφίδρομον κυκλεῖται.

Χορ. Οἴ μ' ὡς ἔοικας ὀρθὰ μαρτυρεῖν ἄγαν·
δηλοῖ δὲ τοὔργον ὡς ἀφροντίστως ἔχει.

Αι. Ιὼ γένος ναΐας ἀρωγὸν τέχνας,
ἁλίαν ὃς ἐπέβας ἑλίσσων πλάταν.
σέ τοι σέ τοι μόνον δέδορκα

Aiacem, qualem illam intonat uocem?

Aiax. Eheu, heu.

Chor. Vir hic uidetur aut esse in morbo, aut prioribus
De malis infestis dolorem capere in præsentia.

Aiax. Eheu fili, fili.

Tec. Heu me miseram, Eurysaces, de te clamat.
Quidnam molitur? Vbinam es? miseram me.

Aiax. Teucrum uoco. Vbi Teucer est? an sempiternu
Prædas aget tempore? ego uerò intereo.

Chor. Vir hic cõpos esse mẽtis uidetur. Verùm aperite,
Fortè pudorem aliquem & me intuitus ceperit.

Tec. En aperio: aspicer éque licet tibi
Huius facinora, & ipse quo pacto se habeat.

Aiax. Heu mei socij nauales, soli ex amicis meis,
Solique retinentes rectam legem,
Aspicite me, qualis modò flu-
ctus funesto è turbine
Circumuagus roratur?

Chor. Eheu, quàm uideris recta affirmare nimis. 237
Indicátque ipsa res quàm se inconsultè habeat.

Aiax. O gens naualis socia artis,
Maritimam qui conscendisti torquens remum,
Te quidem te quidem solum uideo

De curatoribus inseruiturum:
At tu me quoque interime.

Chor. Bona uerba loquere. Ne malum malo adhibens
Remedium, maius detrimentum noxæ redde.

Aiax. Vides illum ferocem, illum animosum,
Illum in hostilibus intrepidum prælijs,
Inter placidas me pecudes horribilem manus?
Eheu risum: quanta contumelia affectus sũ igitur?

Tec. Ne, domine Aiax, obsecro te loquere ista.

Aiax. Non tu feras? non conuersum abduces pedem?
Ah, ah, ah, ah.

Chor. O per deos obsequere, & recta ratione utere.

Aiax. O infelix, qui quidem è manibus
Emisi illos impios,
Inque nigris bobus ac
Eximiis ruens gregibus,
Atrum sanguinem profudi.

Chor. Cur uerò doles post perpetrata?
Fieri enim nequit, aliter ut ista se habeant.

Aiax. O cuncta speculans, omniúmque semper
Malorum instrumentum, nate Laertis,
Malitiosissimáque fraus exercitus,
Scilicet copiosum risum præ lætitia edis. 238
Chor. CVM deo unusquisque & ridet & lamentatur.

ποιμένων ἐπαρκέσον-
τ'. δεῖά με συνδαΐξον.
Χορ. Εὔφημα φώνει· μὴ κακὸν κακῷ διδοὺς
ἄκος, πλέον τὸ πῆμα τῆς ἄτης τίθει.
Αι. Ὁρᾷς τὴν θρασὺν, τὴν ἐν κάρδιον,
τὸν ἐν δαΐαις ἄτρεστον μάχαις,
ἐν ἀφόβοις με θηρσὶ δεινὸν χέρας;
οἴ μοι γέλωτος, οἷος ὑβρίσθην ἄρα.
Τεκ. Μὴ δέσποτ' Αἴας, λίσσομαί σ', αὔδα τάδε.
Αι. Οὐκ ἐκτός; οὐκ ἄψορρον ἐκνεμῇ πόδα;
αἴ, αἴ, αἴ, αἴ.
Χορ. Ὦ πρὸς θεῶν ὕπεικε, καὶ φρόνησον εὖ.
Αι. Ὦ δισμορος, ὃς χερσὶ μὲν
μεθῆκα τοὺς ἀλάστορας,
ἐν δ' ἑλίκεσι βοῦσι καὶ
κλυτοῖς πεσὼν αἰπολίοις,
ἐρεμνὸν αἷμ' ἔδευσα.
Χορ. Τί δῆτ' ἂν ἀγχοίης ἐπ' ἐξειργασμένοις;
οὐ γένοιτ' ἂν ταῦθ' ὅπως οὐχ ὧδ' ἔχειν.
Αι. Ἰὼ πάνθ' ὁρῶν, ἁπάντων τ' ἀεὶ
κακῶν ὄργανον, τέκνον Λαρτίου,
κακοπινέστατόν τ' ἄλημα στρατοῦ,
ἥπου πολὺν γέλωθ' ὑφ' ἡδονῆς ἄγεις.
Χορ. Ξὺν τῷ θεῷ πᾶς καὶ γελᾷ κῴδυρεται.

Αι. Ιδοιμί νιν, καίπερ ὧδ' ἀτώμενος.
ἰώ μοι μοι.
Χορ. Μηδὲν μέγ' εἴπῃς· οὐχ ὁρᾷς ἵν' εἶ κακοῦ;
Αι. Ὦ Ζεῦ προγόνων προπάτωρ,
πῶς ἂν τὸν αἱμυλώτατον,
ἐχθρὸν ἄλημα, τούς τε δισ-
σάρχας ὀλέσας βασιλῆς,
τέλος θάνοιμι κἀυτός;
Τεκ. Οταν κατεύχῃ ταῦθ', ὁμοῦ κἀμοὶ θανεῖν
εὔχου. τί γὰρ δεῖ ζῆν με, σοῦ τεθνηκότος;
Αι. Ιὼ σκότος, ἐμὸν φάος, ἔρεβος ὦ φαεν-
νότατον ὡς ἐμοί,
ἕλεσθέ μ' ἕλεσθέ μ' οἰκήτορα,
ἕλεσθέ μ'. οὔτε γὰρ θεῶν
γένος, οὔθ' ἁμερίων
ἔτ' ἄξιος βλέπειν τίν' εἰς
ὄνησιν ἀνθρώπων·
διὰ μ' ἁ Διὸς ἀγκίμα θεὸς
ὀλέθριον αἰκίζει
ποῖ τίς οὖν φύγῃ;
ποῖ μολὼν μενῶ;
εἰ τὰ μὲν φθίνει, φίλοι,
τοῖς δ' ὁμοῦ πέλας,
μοραῖς δ' ἄγραις προσκείμεθα·

Aiax. Vtinam aſpicere illũ poſſim, quanuis ita afflictus.
Heu, heu.
Chor. Nihil elatè dixeris. Non uides ubi ſis malis?
Aiax. O Iuppiter maiorum progenitor,
Quomodo loquaciſſimum iſtum,
Inimicam fraudem, bi-
potentéſque poſt extinctos à me reges,
Tandem & interire ipſe poſſim?
Tec. Quum deprecaris hæc, ſimul & mihi mortem
Imprecare. Quid enim attinet uiuere me te mortuo?
Aiax. O caligo, mea lux, erebum ô luci-
diſſimum mihi quidem.
Capite me, capite me incolam,
Capite me: neque enim deorum
Genus, neque diurnorum
Magis dignus ſum ſpectare quenquam
Ad auxilium hominum:
Sed me filia Iouis ualida dea,
Exitialiter affligit;
Quò quis fugiat?
Quò profectus manebo?
Si illa pereunt, amici:
His autem iam appropinquamus:
In ſtultis uerò prædijs iacemus.

Totus autem exercitus duplici impetu me
Manu mox trucidarit.

Tec. O me nimis miseram. Talia uirum frugi 239
Loqui, quæ prius iste nunquam sustinuisset?

Aiax. Vtæ saliuagæ, maritimique specus, &
Nemus littorale,
Longum me diuturnúmque sanè
Detinuistis ad Troiam
Tempus: sed non amplius me, non amplius spiritum ducentem.
Hoc qui intelligit sciat.
O Scamandri uicinæ undæ,
Gratæ Argiuis:
Non amplius uirum me
Eum uideritis (uerbum
Eloquar elatum) cuius similem neminem Troia in exercitu
Vidit, terra profectum è
Græca. Nunc uerò in turpitudine hìc abiectus sum.

Chor. Haud eqdē te prohibere, neq; quo pacto sinā loq,
Habeo, malis istiusmodi collapsum.

Aiax. Ai, Ai. Quis unquam putasset sic concinnum
Meum concursurum fuisse nomen meis miseriis?

πᾶς δὲ στρατὸς δίπαλτος ἄν με
χρὴ φονεύοι.

Τεκ. Ὦ δυστάλαινα, τοιάδ' ἄνδρα χρήσιμον
φωνεῖν, ἃ πρόσθεν τοῦτ' οὐκ ἔτλη ποτ' ἄν;

Αι. Πόροι δ' ἱρρόθοι, πάραλά τ' ἄντρα, καὶ
νέμος ἐπάκτιον,
πολὺν πολύν με δαρόν τε δὴ
κατεῖχετ' ἀμφὶ Τροίαν
χρόνον, ἀλλ' οὐκέτι μ' οὐκέτι
ἀμπνοὰς ἔχοντα·
τοῦτό τις φρονῶν ἴστω.
ἰὼ Σκαμάνδροιο γείτονες ῥοαὶ
εὔφρονες Αργείοις,
οὐκέτ' ἄνδρα με
τόνδ' ἴδητ' (ἔπος
ἐξερέω μέγ') οἷ τοῦ τινα
Τροίας στρατοῦ
δέρχθη, χθονὸς μολόντ' ἀπὸ
Ἑλλανίδος· τανῦν δ' ἄτιμος
ὧδε πρόκειμαι.

Χορ. Οὔτοι σ' ἀπείργειν, οὔθ' ὅπως ἐῶ λέγειν,
ἔχω, κακοῖς τοιοῖσδε συμπεπτωκότα.

Χο. Αἴ, αἴ, τίς ἄν ποτ' ᾤεθ' ὧδ' ἐπώνυμον
τοὐμὸν ξυνοίσειν ὄνομα τοῖς ἐμοῖς κακοῖς;

νῦν γὰρ πάρεστι καὶ δὶς αἰάζειν ἐμοὶ
καὶ τρίς· τοιούτοις γὰρ κακοῖς ἐντυγχάνω.
ὅτου πατὴρ μὲν τῆσδ' ἀπ' Ἰδαίας χθονὸς
τὰ πρῶτα καλλιστεῖ' ἀριστεύσας στρατοῦ,
πρὸς οἶκον ἦλθε πᾶσαν εὔκλειαν φέρων·
ἐγὼ δ' ὁ κείνου παῖς τ' αὐτὸν εἰς τόπον
Τροίας ἐπελθὼν οὐκ ἐλάσσονι σθένει,
οὐδ' ἔργα μείω χειρὸς ἀρκέσας ἐμῆς,
ἄτιμος Ἀργείοισιν ὧδ' ἀπόλλυμαι.
καίτοι τοσοῦτόν γ' ἐξεπίστασθαι δοκῶ,
εἰ ζῶν Ἀχιλλεὺς τῶν ὅπλων τῶν ὧν πέρι
κρίνειν ἔμελλε κράτος ἀριστείας τινὶ,
οὐκ ἄν τις αὔτ' ἔμαρψεν ἄλλος αὐτ' ἐμοῦ.
νῦν δ' αὔτ' Ἀτρεῖδαι φωτὶ παντουργῷ φρένας
ἔπραξαν, ἀνδρὸς τοῦδ' ἀπώσαντες κράτη.
κεἰ μὴ τόδ' ὄμμα καὶ φρένες διάστροφοι
γνώμης ἀπῆξαν τῆς ἐμῆς, οὐκ ἄν ποτε
δίκην κατ' ἄλλου φωτὸς ὧδ' ἐψήφισαν.
νῦν δ' ἡ Διὸς γοργῶπις ἀδάμαστος θεὰ,
ἤδη μ' ἐπ' αὐτοῖς χεῖρ' ἐπεντύνοντ' ἐμὴν
ἔσφηλεν, ἐμβαλοῦσα λυσσώδη νόσον,
ὥστ' ἐν τοιοῖσδε χεῖρας αἱμάξαι βοτοῖς.
κεῖνοι δ' ἐπεγγελῶσιν ἐκπεφευγότες,
ἐμοῦ μὲν οὐχ ἑκόντος· εἰ δέ τις θεῶν

Nunc enim res fert & bis lamentari mihi,
Et ter. talis quippe malis incido,
Cuius pater quidem hac ex Idæa regione
Principatum formæ fortissimus in exercitu
Domum rediit, omnem gloriam reportans:
Ego uerò illius filius eundem in locum
Troiæ profectus, non inferiore robore,
Neque res minores manu sufficiens mea,
Inhonoratus Argiuis hic intereo.
Atqui tantum quidem scire uideor,
Si uiuens Achilles armis de suis
Adiudicare deberet præstantiam uirtutis alicui,
Haud sanè quisquam illâ cepisset alius uice mea.
Nunc uerò illa Atridæ, mortali facinorosi animi
Conciliarunt, uiri huius repudiata præstantia.
Ac nisi hoc lumen & mentes peruersæ
Sententiam deseruissent meam, haud unquam
Ius in alium mortalem hic statuerent.
Nũc uerò filia Iouis Gorgoneo uultu indomita dea,
Iam me prope illos manum instruentem meam
Frustrata est, immisso furiali morbo,
Vt in istis manum cruentarem pecudibus.
Illi uerò irridentes, quum me effugerunt,
Me quidem haud uolente: Si uerò deorum aliquis

Lædat, effugerit sanè uel ignauus præstantiorem.
Ac nunc quid me par est facere, qui manifestè diis
Inuisus sum, odítque me Græcorum exercitus,
Hostísque est Troia tota, & campi hi?
Vtrum domum, nauálibus relictis sedibus,
Solísque Atridis, pelagus AEgéum traiiciam?
At quos oculos patri ostendam conspectus
Telamoni? Quomodo me sustinebit tandē intueri
Nudum apparentem absque uirtutis præmiis,
Quorum ipse habuit coronam gloriæ ingentem?
Non potest hæc res ferri. At enim profectus
Ad munitionem Troianorum, congressus solus solis
Et faciens aliquid præclarū, deinde tandē moriar?
Verùm sic Atridas fortè exhilarauero.
Non hæc facienda sunt. Conatus aliquis quæuēdus
Talis, ut seni declarem patri 241 (atum.
Haud sanè ingenio uecorde esse me, ex ipso procre
TVRPE enim, uirum longam desiderare uitam,
Malorum qui nullas uices sentiat.
Quid enim in diem dies delectationis habet
Adiiciens & differens sanè mortem?
NON quidem emerim, ne uerbo quidem, mortalem
Qui inani spe foueatur:
Sed uel honestè uiuere, uel honestè mori

βλάπτοι, φύγοι γ' ἂν χῷ κακὸς τὸν κρείσσονα.
καὶ νῦν τί χρὴ δρᾷν, ὅστις ἐμφανῶς θεοῖς
ἐχθαίρομαι· μισεῖ δέ μ' Ἑλλήνων στρατός·
ἔχθει δὲ Τροία πᾶσα, καὶ πεδία τάδε.
πότερα πρὸς οἴκους, ναυλόχοις λιπὼν ἕδρας,
μόνοις τ' Ἀτρείδας, πέλαγος Αἰγαῖον πρῶ;
καὶ ποῖον ὄμμα πατρὶ δηλώσω φανεὶς
Τελαμῶνι. πῶς με τλήσεταί ποτ' εἰσιδεῖν
γυμνὸν φανέντα τῶν ἀριστείων ἄτερ,
ὧν αὐτὸς ἔσχε στέφανον ἀκλείας μέγαν;
οὐκ ἔστι τοὔργον τλητόν. ἀλλὰ δῆτ' ἰὼν
πρὸς ἔρυμα Τρώων, ξυμπεσὼν μόνος μόνοις,
καὶ δρῶν τι χρηστόν, εἶτα λοίσθιον θάνω;
ἀλλ' ὧδέ γ' Ἀτρείδας ἂν ἀφρανοίμι που.
οὐκ ἔστι ταῦτα. πεῖρά τις ζητητέα
τοιάδ' ἀφ' ἧς γέροντι δηλώσω πατρὶ,
μή τοι φύσιν γ' ἄσπλαγχνος ἐκ κείνου γεγώς.
Αἰσχρὸν γὰρ ἄνδρα τοῦ μακροῦ χρῄζειν βίου, «
κακοῖσιν ὅστις μηδὲν ἐξαλλάσσεται. «
τί γὰρ παρ' ἦμαρ ἡμέρα τέρπειν ἔχει, «
προσθεῖσα, κἀναθεῖσα, τοῦγε κατθανεῖν; «
οὐκ ἂν πριαίμην οὐδενὸς λόγου βροτὸν, «
ὅστις κεναῖσιν ἐλπίσιν θερμαίνεται. «
ἀλλ' ἢ καλῶς ζῆν, ἢ καλῶς τεθνηκέναι. «

τὸν ἐυγενῆ χρή. πάντ' ἀκήκοας λόγον.
Χορ. Οὐδεὶς ἐρεῖ ποθ' ὡς ὑπόβλητον λόγον
Αἴας ἔλεξας, διὰ τῆς σαυτοῦ φρενός.
παῦσαί γε μέν τοι, καὶ δὸς ἀνδράσιν φίλοις
γνώμης κρατῆσαι, τάσδε φροντίδας μεθείς.
Τεκ. Ὦ δέσποτ' Αἴας, τῆς ἀναγκαίας τύχης "
Οὐκ ἔστιν οὐδὲν μεῖζον ἀνθρώποις κακόν. "
ἐγὼ δ' ἐλευθέρου μὲν ἐξέφυν πατρός,
εἴπερ τινος, σθένοντος ἐν πλούτῳ Φρυγῶν·
νῦν δ' εἰμὶ δούλη. θεοῖς γὰρ ὧδ' ἔδοξέ που,
καὶ σῇ μάλιστα χειρί. τοιγαροῦν ἐπεὶ
τὸ σὸν λέχος ξυνῆλθον, εὖ φρονῶ τὰ σά,
καί σ' ἀντιάζω πρός τ' ἐφεστίου Διὸς,
ἐυνῆς τε τῆς σῆς ἣ συνηλλάχθης ἐμοί,
μή μ' ἀξιώσῃς βάξιν αἰγμάλην λαβεῖν
τῶν σῶν ὑπ' ἐχθρῶν, χειρίαν ἀφεὶς τινί.
ἢν γὰρ θάνῃς σὺ καὶ τελευτήσας ἀφῇς,
ταύτῃ νόμιζε κἀμὲ τῇ τόθ' ἡμέρᾳ
βίᾳ ξυναρπασθεῖσαν Ἀργείων ὕπο,
ξὺν παιδὶ τῷ σῷ δουλίαν ἕξειν τροφήν.
καί τις πικρὸν προσφθέγμα δεσποτῶν ἐρεῖ,
λόγοις ἰάπτων, Ἰδέτε τὴν ὁμευνέτιν
Αἴαντος, ὃς μέγιστον ἴσχυσε στρατοῦ,
οἵας λατρείας ἀνθ' ὅσου ζήλου τρέφει.

Generosum decet totam audiisti rem.

Chor. Nemo dicet unquam quòd subditicium sermonem
Aiax dixeris, sed tuiipsius animi.
Quiesce tamen, & concede uiris beneuolentibus
Sententiam tuam uincere, istis curis postlabitis.

Tec. O domine Aiax, NECESSARIA fortuna
Non est ullum maius hominibus malum,
Ego enim libero quidem prognata sum patre,
Vt siquo alio potente opibus Phrygum:
Nunc uerò sum serua. diis enim ita uisum scilicet,
Tuæque maximè manui. Proinde postquam
In tuum cubile ueni, beneuolẽtia cõplector tuas res:
Ac te obtestor pérque domesticum Iouem,
Tuúmque cubile quo coniunctus es mihi,
Nec me uelis sermonem tristem capere
Tuis ex hostibus, in potestate relictam cuiuspiam.
Quum enim tu interieris & me mortuo deserueris,
Ea existima & me ipsa tum die
Vi correptam ab Argiuis,
Cum filio tuo seruilem habituram esse uictum:
Ac aliquis acerbã alloquutionẽ dominorũ proferet,
Verbis incessens, Cernitis hanc cubilis sociam
Aiacis qui uiribus præstitit in exercitu:
Quæ seruitia postquam famam sustinet? 241

Hæc memorabit aliqs. Ac me qdē infortuniū agita-
Tibi autem turpia dicta ista, & tuo generi. (bit,
At tu uerere & patrem tuum in tristi
Senio destituēs: uerere & matrem
Multorum annorum hæredem, quæ te, sæpe
Dijs uota facit, uiuum domum reuerti.
Miserere rex & filii tui: si tenero
Victu priuatus tuo educetur solus
Sub tutoribus haud beneuolētibus, quantum malū
Illi & mihi hoc, si mortuus fueris, dabis?
Mihi enim nihil est reliquum quod spectem,
Præter te. Tu enim mihi patriam deleuisti hasta,
Et matrem: at fatum genitorem meum
Abstulit, orci mortuos incolas.
Quæ iam mihi igitur futura est pro te patria
Quæ opes? In te tota ego seruor.
Verū retine & mei memoriam. Viro quippe decet
Memoriam adesse, gratum siquid senserit.
Gratia gratiam enim est quæ parit semper.
Cui autem defluit memoria beneficiis affecto,
Chor. Haud fuerit unquam ille generosus uir.
Aiax, habere te misericordiæ affectū, ut ego, animo
Aiax. Velim equidem: laudares enim istius dicta.
Ac admodum laudem consequetur a me quidem,

τοιαῦτ' ἐρᾷ τις· κἀμὲ μὴ δαίμων ἑλᾷ,
σοὶ δ' αἰχρὰ ταῦτα ζῶντα, κἠν τῷ σῷ θνῄσει.
ἀλλ' ἄνδρα μὲν πατέρα τὸν σὸν ἐν λυγρῷ
μήρᾳ προλείπων, αἰδέσῃ δὲ μητέρα
πολλῶν ἑκὼν κληρῶχον, ἣ σε πολλάκις
θεοῖς ἀρᾶται ζῶντα πρὸς δόμους μολεῖν.
οἴκτειρε δ' ὦ παῖ, ναῦς πάλαι τὸν σὸν, εἰ νέας
σοφῆς στερηθείς, σοῦ διοίσεται μόνος
ὑπ' ὀρφανισθῶν μὴ φίλων. ὅσον κακὸν
κείνῳ τε κἀμοὶ τῷδ', ὅταν θάνῃς, νεμεῖς
ἐμοὶ μὲν οὐκέτ' ὄντι εἰς ὅ, τι βλέπω,
πλὴν σοῦ. σὺ δ' ἐμοὶ πατὴρ δ' ἦν πίστωσας δορί,
κἠμὴ τροφὸς θνῄσκουσαν τὰ μέγιστα δρᾷ,
καθῆλεν, ἁδοὺ θανασίμοις οἰκήτορας.
πῇ δῆτ' ἐμοὶ χρῄσοιτ' ἂν αὐτὴ σοῦ πατρός;
πῇ πλῆθος; ἢ σοὶ πᾶσ' ἐγωγε στέγομαι.
Αλ. ἴσχε κἀμοῦ μνῆσιν. Ανδρί τοι χρεὼν
μνήμην προσεῖναι, πρόπονόν τ' ἤ τι πρὸς πάθοι. cc
χρὴ δ' ὅστις ἐσθλὸν τἀπὸ δεῖν τ' ἀεί. cc
ὅτῳ δ' ἀπορρεῖ μνῆσις οὗ πεπόθητος, cc
ἐκ τοῦ χρήσοιτ' ἂν ποθ' ὡστὸς ἀνὴρ. cc
Χορ. Αἴας, ἔχθει σ' αὖ οἶκτον ὡς κἀγὼ φρενὶ
θέλημι· καὶ γὰρ αἰνοίης δ' ἂν τὰ τῇδε. ἔπη.
Αι. Καὶ καρτ' ἐπαίρω τοὔξεται πρὸς γοῦν ἐμοῦ,

ἐὰν μόνον τὸ ταχθὲν εὖ τολμᾷ τελεῖν.
Τεκ. Ἀλλ' ὦ φίλ' Αἴας πάντ' ἔγωγε πείσομαι.
Αι. Κόμιζε νῦν μοι παῖδα τὸν ἐμὸν, ὡς ἴδω.
Τεκ. Καὶ μὴν φόβοισί γ' αὐτὸν ἐξελυσάμην.
Αι. Ἐν τοῖσδε τοῖς κακοῖσιν; ἢ τί μοι λέγεις;
Τεκ. Μή σοι γέ που δίστηνος ἀντήσας θάνοι.
Αι. Πρέπον γέ τ' ἦν ἂν δαίμονος τοὐμοῦ τόδε.
Τεκ. Ἀλλ' οὖν ἐγὼ φύλαξα τοῦτό γ' ἀρκέσαι.
Αι. Ἐπῄνεσ' ἔργον, καὶ προνοίαν ἦν ἔθου.
Τεκ. Τί δῆτ' ἂν ὡς ἐκ τῶνδ' ἂν ὠφελοῖμί σε;
Αι. Δός μοι προσειπεῖν αὐτὸν, ἐμφανῆ τ' ἰδεῖν.
Τεκ. Καὶ μὴν πέλας γε προσπόλοις φυλάσσετ'.
Αι. Τί δῆτα μέλλει μὴ οὐ παροισίαν ἔχειν;
Τεκ. Ὦ παῖ, πατὴρ καλεῖ σε. δεῦρο προσπόλων
ἄγ' αὐτὸν ὅς πρὸς χερσὶν εὐθύνων κυρεῖς.
Αι. Ἔρποντι φωνεῖς, ἢ λελειμμένῳ λόγου;
Τεκ. Καὶ δὴ κομίζει προσπόλων ὅδ' ἐγγύθεν.
Αι. Αἶρ' αὐτὸν αἶρε δεῦρο. Ταρβήσει γὰρ οὐ
νεοσφαγῆ που τόνδε προσλεύσσων φόνον,
εἴπερ δικαίως ἐστ' ἐμὸς τὰ πατρόθεν.
ἀλλ' αὐτίκ' ὠμοῖς αὐτὸν ἐν νόμοις πατρὸς
δεῖ πωλοδαμνεῖν, κἀξομοιοῦσθαι φύσιν.
Ὦ παῖ, γένοιο πατρὸς εὐτυχέστερος,
τὰ δ' ἄλλ', ὅμοιος· καὶ γένοι' ἂν οὐ κακός.

Si modò mandatum rectè sustinuerit exequi.

Tec. At ego, mi Aiax, per omnia obsequar.

Aiax. Affer iam mihi filium meum ut uideam.

Tec. Atqui formidine illum exolui.

Aiax. In hisce malis an aliud mihi narras?

Tec. Necubi miser tibi obuiam factus moreretur.

Aiax. Conueniens erat scilicet fortunæ meæ istud.

Tec. Atqui ego attendi ut in hoc opitularer. 24

Aiax. Laudo factum & prouidentiam quam adhibuisti.

Tec. Quid igitur ut ab his quod te iuuet facere possim?

Aiax. Da mihi alloqui eum præsentémque aspicere.

Tec. Atqui propè à famulis custoditur.

Aiax. Quid ergo cessat quominus præsens adsit?

Tec. Heus fili, pater uocat te. Huc famulorum
Duc illum qui manibus dirigere soles.

Aiax. Venientem compellas, an expertem dicti?

Tec. Quin adducit è famulis hic propé.

Aiax. Admoue eum, admoue huc. non enim extimescet
Recenti de mactatione, hanc intuens cædem:
Si quidem uerè est meus de paterno genere.
Sed statim crudis eum legibus patris (genio.
Decet, ut eq pullū, exercere, & similem reddere in-
O fili, fias patre fortunatior,
Cætera uero similis: ita fueris haud malus.

Atq; nũc quidẽ te in hoc beatũ prædicare possum
Eo quòd nihil horum persentiscis malorum,
(IN nihil enim intelligendo suauissima uita:
Nã nihil intelligere, admodũ expers doloris malũ)
Donec gaudere & tristari scieris.
Postquam autẽ perueneris ad hoc, decet te ut patris
Ostendas hostibus qualis è quali creueris:
Eousque uerò lenibus uentis pascere, tenerum
Animum nutriens, matri huic ad lætitiam. (rit
Neq; profectò tibi Achiuorũ (satis scio) q̃q̃ illuse-
Tristibus contumelijs, ne seiuncto quidem à me.
Talẽ quasi portã seruãtem custodẽ Teucrũ apud te
Relinquam alumoniæ impigrũ curatorẽ: etsi nunc
Longinquus abest, hostium uenationem habens.
At uos uiri clipeati, maritima gens, 244
Vobis etiam communem hanc mando gratiam:
Illi etiam meum nũtiate iussum, ut
Puerum istum ad domum meam ducens
Telamoni exhibeat, matrique, Eribœæ inquam,
Vt illis sit in senectute qui alat semper,
Donec ad intima peruenerint inferi dei.
Ac mea arma neque principes certaminis ulli
Proponent Achiuis, neque illa pestis mea:
Sed ipsum mihi tu fili accipiẽs, accõmodatũ nomini

καίτοι σε κἀγὼ τῶνδέ γε ζηλωτὸν ἔχω,
ὅθ' ὕπερ ὑδὲν τῶνδ' ἐπαγαθύνη κακῶν,
(Εν τῷ φρονεῖν γὰρ μηδὲν, ἥδιστος βίος. cc
τὸ μὴ φρονεῖν γὰρ, κἀρτ' ἀνώδυνον κακόν,) cc
ἕως τὸ χαίρειν καὶ τὸ λυπεῖσθαι μάθῃς.
ὅταν δ' ἵκῃ πρὸς τοῦτο δεῖσ' ὅπως παῖδος
δείξῃς ἐν ἐχθροῖς, οἷος ἐξ οἵου πέφης·
πῶς δ' οὐ κούφοις πνεύμασι βόσκει, νέαν
ψυχὴν ἀπάλων, μητρὶ τῇδε χλιδωνίῳ.
ἴσθι σ' Ἀχαιῶν οἵδε μήτις ὑβρίσῃ
συγκαίσι λώβαις, οὐδὲ χωλὸς ὄντ' ἐμοῦ.
Τοῖον πυλωρὸν φύλακα Τεύκρου ἀμφὶ σοὶ
λείψω, δορᾶς ἄοκνον ἔμπαν· εἰ πανῶ
πλωτὸς οἰκεῖ, δισμυρίων θήσαν ἔχων.
ἀλλ' αἴρεσ' ἀσπίδας, ὀναίμιος λεώς,
ὑμῖν τε κοινὰ πτώσομ' ὀπισθόπτωλον,
κείνῳ τ' ἐμὸν ἀγγείλατ' ἐνδόλιον, ὅπως
τὸν παῖδα τόνδε πρὸς δόμους ἐμοὺς ἄγῃ,
Τελαμῶνι δείξω. μητρὶ τ' Ἑλεδοία λέγω,
ὡς σφιν ᾗ κήπται χαροδοσκὸς εἰσαεί,
μέλῃς δ' μοι τοῖς κἀκ τοῦ κάτω θεοῦ.
καὶ τἀμὰ πτύχη μήτ' ἀγωνάρχαι πένες
θήσουσ' Ἀχαιοῖς, μήδ' ὁ λυμεὼν ἐμός.
ἀλλ' αὐτὸ μοι σὺ παῖ λαβὼν ἐπώνυμον

Εὐρύστακες, ἴοχε δ' ἐμᾶ πολυρράφου χερὸς
πόρπακος ἐπάβολον ἄρρηκτον σάκος.
τἄλλα δ' ἄλλα πύχνοι κοινὰ ἐμοὶ πεδάψυται.
ἀμφ' ὠμοῖς τάχος τὸν παῖδα τόνδ' ἤδη δέχου,
καὶ δῶμ' ἀπάκτου. μηδ' ὑπισχνοῦ τοῖς
δάκρυσι. κάρτα τοι φιλοίκτοισιν χυμοῖς
πύκαζε θᾶσσον. Οὐ γὰρ ἐς ἀγαθοῦ σοφῶ
Θρῳσὶν ἐπῳδὰς πρὸς τοιοῦτο πήματος.
Χορ. Δέδοικ' ἀκούων τῶνδε τὴν προθυμίαν.
ὑπὸρ μ' ἀρέσκει Γλαυκὰ σου πεφημένη.
Τεκ. Ὦ δέσποτ' Αἴας τί ποτε δρασείῃς φρενί;
Αι. Μὴ κρῖνε, μὴ ἔξέπαζε. σωφρονεῖν καλόν.
Τεκ. Οἴμ' ὡς ἀθυμεῖς καί σε πρὸς θεῶν σέβω
καὶ σοὺς τοκῆας, μὴ προδοὺς ἡμᾶς γλυκύ.
Αι. Ἄγαν γε λυπεῖς. κἀπιοῦσ' ἐχω θεοῖς
ὡς οὐδὲν ἀρκεῖν εἶμ' ὀφειλέτης ἐπί;
Τεκ. Εὔφημα φώνει. Αι. Τοῖς ἀκούουσιν λέγε.
Τεκ. Σὺ δὴ τάδ' ἐκ πείσῃ; Α. Πολλὰ μ' ἄγαν ἤδη βροτῶν.
Τ. Ταρβεῖ δ' ὦ ναῦ. Α. Οὐ ξυνερρύηκεν ὡς τάχος;
Τεκ. Πρὸς θεῶν μαλάσσου. Α. Μανθάνει μοι δυσκόλως
ἡ τοὐμὸν ἦθος ἀρτίως παρεύδουσ' νοσῶ. (φροντίσαι,
Χορ. Ὦ κλεινὰ Σαλαμὶς, σὺ μέν που
ναίεις ἀλίπλαγκτος ὀδαίμων,
πᾶσι φαείνουσ' ἀεί·

Eurysaces tene firmæ per suturæ uersans
Lorum septem boum impertusum scutum:
Alia uerò arma mea mecum sepelientur.
Sed citò puerum istum tam accipe,
Et domum abducito neq; in tabernaculo cũ ciulã-
Plora. AD modũ sanè lamẽtorũ amãs mulier. (tib⁹
Abscõde te citò. HAud officiũ est medici sapiẽtis
Lugubria accinere carmina ferrum poscenti malo.
Chor. In metu sum, audiẽs istã incitationem animi:
Tec. Non enim mihi placet lingua tua subacta.
Aiax. O domine Aiax, quidnam cogitas facere animo?
Tec. Ne interroga, ne exquire: modestam esse decet.
Eheu quàm doleo. Ac te per tuum filium,
Aiax. Pérque deos obtestor ne nos deserere uelis.
Valde mihi molesta es. An ignoras ego dis
Tec. Quòd exequi quicquam non debitor sim magis?
Bona uerba loquere. Aiax. Narra ius qui audiãt.
Tec. Non tu parebis? Aiax. Multa nimis iam loqueris.
Tec. Metuo enim ô rex. Aiax. Non concludetis citò
Tec. Per deos mollire. Aiax. Stultè mihi uideris sapere
Si meum morem modò instituere cogitas.
Chor. O inclyta Salamis. Tu quidem istic
Manes oberrante mari felix,
Omnibus conspicua semper:

Ego uerò miser,
Longum est, tempus ex quo
Idæo manco
Pratensi gramine pecudum,
Extra numerum, semper pascuo.
In diuturna affectione malam
Spem habēs adhuc me aliquando attacturum esse
Abominandum
Exitiosum orcum.
Ac mihi incurabilis Aiax
Accedit nouus oppugnator defesso, (eheu mihi)
Diuini furoris consors:
Quem tu misisti
Antehac quidem turbulento
Præstantem marte:
Nunc autem mente soluagus,
Amicis magnus luctus repertus est.
Priora uerò facta manibus ma-
xima uirtutis, inuisa apud infestos
Ceciderе, cecidere
Infelices Atridas.
Scilicet uetustæ alumna diei,
Albáque senecta
Mater, hunc ubi laborantem

ἐγὼ δ' ὁ τλάμων,
παλαιὸς ἀφ' οὗ χρόνος
Ἰδαίᾳ μίμνω
λειμωνίᾳ πόᾳ μήλων
ἀνήριθμος, αἰὲν ἀνώμᾳ.
χρόνῳ τρυχόμενος, κακὰν
ἡπίδ' ἔχων ἔτι μέ ποτ' ἀνύσειν
τὸν ἀπότροπον
ἀΐδηλον ἀΐδαν.
καί μοι δισθεράπευτος Αἴας
ξυύεστιν ἔφεδρος, (ἰώ μοι μοι)
θείᾳ μανίᾳ ξυύαυλος,
ὃν ἐξεπέμψω
πρὶν δή ποτε θουρίῳ
κρατοῦντ' ἐν ἄρει·
νῦν δ' αὖ φρενὸς οἰοβότας,
φίλοις μέγα πένθος εὕρηται.
τὰ πρὶν δ' ἔργα χερσὶ μέγι-
ς' ἀρετᾶς, ἄφιλα παρ' ἀφίλοις
ἔπεσ' ἔπεσεν
μηλέοις Ατρείδαις.
ἦπου παλαιᾷ μὲν ἔντροφος ἁμέρᾳ,
λευκῷ δὲ γήρᾳ
μάτηρ νιν ὅταν νοσοῦντα

φρενομώρως ἀκούσῃ,
αἴλινον αἴλινον,
οὐδ' οἰκτρᾶς γόον ὄρνιθος ἀηδοῦς
ἥσει δίσμορος, ἀλλ' ὀ-
ξυτόνοις μὲν ᾠδὰς
θρηνήσει, χερόπληκτοι
δ' ἐν στέρνοις πεσοῦνται
δοῦποι, καὶ πολιᾶς ἀμύγματα χαίτας.
Κρείσσων γὰρ ἀΐδα κεύθων ἢ νοσῶν μάταν, "
ὃς ἐκ πατρῴας ἥκων γενεᾶς
πολυπόνων Ἀχαιῶν,
οὐκέτι συντρόφοις
ὀργαῖς ἔμπεδος, ἀλλ' ἐκτὸς ὁμιλεῖ.
ὦ τλάμων πάτερ, οἵαν
σε μένει πυθέσθαι
παιδὸς δύσφορον ἄταν,
αὖ οὔπω τίς ἔθρεψεν
αἰὼν Αἰακιδᾶν ἄτερθε τοῦδε.

Αι. Ἀπαιθ' ὁ μακρὸς κἀναρίθμητος χρόνος "
φύει τἄδηλα, καὶ φανέντα κρύπτεται "
κοὐκ ἔστ' ἄελπτον οὐδέν, ἀλλ' ἀλίσκεται "
χὠ δεινὸς ὅρκος, καὶ περισκελεῖς φρένες. "
κἀγὼ γὰρ ὃς τὰ δεῖν' ἐκαρτέρουν τότε,
βαφῇ σίδηρος ὥς, ἐθηλύνθην στόμα

Mentis furore auduerit,
Flebiliter flebiliter, 246
Neque mœstæ eiulatum auis luscinię
Emittet infelix, sed a-
cutisona quidem carmina
Lamentando edet. Manuum ucrò ictu
Excitati in pectoribus cadent
Planctus, & canæ fragmenta comæ.
POtior .n. est orco se abscõdẽs, q̃ ægrotãs nequicq̃,
Qui de paterno procedens genere
Laborioſorum Achiuorum,
Non magis consueto
Impetu integer est, sed extra se uersatur.
O infelix pater, quale
Te manet ut laudias
Filii calamitosum malum:
Cuiusmodi nulla eduxit
AEtas AEacidarum, excepto hoc.
Aiax. Vniuersa longum & innumerabile tempus
Producitque occulta & manifesta occulit:
Et est inexpectatum nihil, sed corripitur
Et graue tusiurandum & præfractæ mentes.
Et ego enim qui ita uehementer obdurabam tunc
Tinctura uelut i ferrum, effœminatus sum ore

Ab ista muliere: miserûmque duco illam
Viduam apud hostes puerúmq; orbum relinquere.
Sed eo ad lauacra & littoralia
Prata ut sordibus purgatus meis,
Iram grauem effugiam deæ:
Profectúsque locum ubi inuium reperiam,
Occultabo istum ensem meum, inuisissimú telorũ,
Terra defossum, ubi nemo conspiciat, 247
Sed eum nox & orcus seruent infrá.
Ego enim ex quo manu hoc accepi
Ab Hectore munus inimicissimo,
Nunquam quicquam boni habui à Græcis.
Sed est uerum hominum prouerbium,
HOstiũ nõ dona sunt dona, & haud cõducibilia.
Proinde quod reliquum est, sciemus quidem deis
Cedere, discemus autem Atridas colere.
PRINCIPES sunt, ideóque cedendũ illis honore.
Etenim illa grandia & ualidissima
Honoribus cedunt: partim quidem niuales
Hiemes locum dant fructiferæ æstati:
Concedit uerò noctis atræ orbis
Cum candidis equis diei lucem ut accendat:
Vehementibúsque flatus uentis sopitum relinquit
Gementem pontum: intérque omnipotens somnus

πρὸς τῆσδε τῆς γυναικός. οἰκτείρω δέ νιν
χήραν παρ' ἐχθροῖς παῖδά τ' ὀρφανὸν λιπεῖν.
ἀλλ' εἶμι πρός τε λυτρὰ καὶ παρακτίους
λειμῶνας, ὡς ἂν λύμαθ' ἁγνίσας ἐμὰ,
μῆνιν βαρεῖαν ἐξαλεύσωμαι θεᾶς.
μολών τε χῶρον ἔνθ' ἂν ἀστιβῆ κίχω,
κρύψω τόδ' ἔγχος τοὐμὸν ἔχθιστον βελῶν,
γαίας ὀρύξας ἔνθα μήτις ὄψεται,
ἀλλ' αὐτὸ νὺξ ᾅδης τε σωζόντων κάτω.
ἐγὼ γὰρ ἐξ οὗ χειρὶ τοῦτ' ἐδεξάμην
παρ' Ἕκτορος δώρημα δυσμενεστάτου,
οὔπω τι κεδνὸν ἔσχον Ἀργείων πάρα.
ἀλλ' ἔστ' ἀληθὴς ἡ βροτῶν παροιμία,
Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα, κοὐκ ὀνήσιμα. "
τοιγὰρ τολοιπὸν εἰσόμεσθα μὲν θεοῖς
εἴκειν, μαθησόμεσθα δ' Ἀτρείδας σέβειν.
ἄρχοντές εἰσιν, ὥστ' ὑπεικτέον τιμῇ. "
καὶ γὰρ τὰ δεινὰ καὶ τὰ καρτερώτατα
τιμαῖς ὑπείκει. τοῦτο μὲν νιφοστιβεῖς
χειμῶνες ἐκ χωροῦσιν ἐυκάρπῳ θέρει,
ἐξίσταται δὲ νυκτὸς αἰανῆς κύκλος
τῇ λευκοπώλῳ φέγγος ἡμέρᾳ φλέγειν·
δεινῶν τ' ἄημα πνευμ[illegible] ἐκοίμισε
στένοντα πόντον· ἐν δ' ὁ παγκρατὴς ὕπνος

λύει πεδήσας, οὐδ' ἀεὶ λαβὼν ἔχει.
ἡμεῖς δὲ πῶς οὐ γνωσόμεσθα σωφρονεῖν;
ἐγὼ δ' ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως, ὅτι
ὅτ' ἐχθρὸς ἤμην ἐς τοσόνδ' ἐχθραντέος,
ὡς καὶ φιλήσων αὖθις, ἔς τε τὸν φίλον
τοσαῦθ' ὑπουργῶν ὠφελεῖν βουλήσομαι,
ὡς αἰὲν οὐ μενοῦντα. Τοῖς πολλοῖσι γὰρ "
Βροτῶν ἄπιστος ἐσθ' ἑταιρίας λιμήν. "
ἀλλ' ἀμφὶ μὲν τούτοισιν, εὖ σχήσει. σὺ δὲ
ἔσω θεοῖς κεῖσθαι τοῦ μὸν ὧν ἐρᾷ κέαρ.
ὑμεῖς θ' ἑταῖροι ταὐτὰ τῇδέ μοι τάδε
τιμᾶτε, Τεύκρῳ τ' ἢν μόλῃ, σημήνατε,
μέλειν μὲν ἡμῶν, εὐνοεῖν δ' ὑμῖν ἅμα.
ἐγὼ γὰρ εἶμ' ἐκεῖσ' ὅποι πορευτέον.
ὑμεῖς δ' ἃ φράζω δρᾶτε, καὶ τάχ' ἂν μ'
πύθοισθε, κ' εἰ νῦν δυστυχῶ, σεσωσμένον. (ἴσως
Χορ. Εφριξ' ἔρωτι· περιχαρὴς δ' ἀνεπτάμαν.
ἰὼ, ἰὼ, Πὰν, Πάν.
ὦ Πὰν, Γὰν ἁλιπλάγκτε Κυλ-
λανίας χιονοκτύπου
πετραίας ἀπὸ δειράδος φάνηθ', ὦ
θεῶν χοροποιὲ δίαξ, ὅπως μοι
Νύσσια Κνώσσι' ὀρχήματ' αὐτοδαῆ

Soluit uinctos, neque semper correptos tenet.
Nos uerò, cur non sciamus modesti esse?
Ego uerò intelligo enim modò quòd
Quũ inimicus essem, eo usque odio indulgẽdũ fuerit,
Vt amaturus qui essem rursum: ergáque amicum
Ita officiosus, iuuare eum uolo
Vt semper haud mansurum. PLERISQVE enim
Mortalibus infidus est amicitiæ portus.
Sed de his quidem rectè erit: tu uerò
Intrò deis reuersa, ad finem usque, mulier,
Vota facito perfici meum quæ desiderat cor.
Vósque socij eundem mihi cum hac
Honorẽ habete. Teucro uerò, ubi uenerit, significate
Curã quidem gerere nostri, beneuolúmq; esse erga
Ego enim eo illuc quò uadendum est: (uo
248 Vos autem quæ dico peragite. Et mox me fortasse
Cognoueritis (etsi nunc miser sum) conseruatum.
Chor. Cõmotus sum gaudio, inque summa lætitia efferor:
Io io, Pan Pan
O Pan Pan mariuage Cyl-
leniæ nualis
Petræo de iugo appare, ô
Deũm festiuitatum autor rex, ut mihi
Nysias, Cnossias saltationes te magistro percipiã

Præsens iungas.
Nunc enim mea cura est festos agere cœtus.
Icariis autem super fluctibus
Adueniens rex Apollo
Delie, notus
Cordi assis perpetuo propitius.
Dissoluit enim grauem dolorem ab oculis Mars.
Iò iò. Nunc rursum,
Nunc ô Iupiter, adest cădidũ
Diurnũ accedere lumẽ
Velocibus celeritate maritima nauibus, quũ Aiax
Oblitus malorum, rursum deorum iam
Sacrificatricibus legibus satisfecit, bono ritu
Venerans maximo.
VNIVERSA lõgũ tẽpus consumitq; & exurit,
Et nihil indictum memorare ausim,
Quandoquidem in desperatis
Aiax mutauit
Nun. Animi sententiã erga Atridas, ingẽtiũq; cõtẽtionũ.
Viri dilecti, primùm nuntiare hoc uolo.
Teucer adest modò Mysius de
Iugis. Medium ingressus exercitum
Increpatur ab omnibus Argiuis simul.
Accedentem enim procul in illum orbem

Aiacem, qualem illam intonat uocem?

Aiax. Eheu, heu.

Chor. Vir hic uidetur aut esse in morbo, aut prioribus
De malis infestis dolorem capere in præsentia.

Aiax. Eheu fili, fili.

Tec. Heu me miseram, Eurysaces, de te clamat.
Quidnam molitur? Vbinam es? miseram me.

Aiax. Teucrum uoco. Vbi Teucer est? an sempiterno
Prædas aget tempore? ego uerò intereo.

Chor. Vir hic cõpos esse mẽtis uidetur. Verùm aperite,
Fortè pudorem aliquem & me intuitus ceperit.

Tec. En aperio: aspicer éque licet tibi
Huius facinora, & ipse quo pacto se habeat.

Aiax. Heu mei socij nauales, soli ex amicis meis,
Solique retinentes rectam legem,
Aspicite me, qualis modò flu
ctus funesto è turbine
Circumuagus rotatur?

237

Chor. Eheu, quàm uideris recta affirmare nimis.
Indicátque ipsa res quàm se inconsultè habeat.

Aiax. O gens naualis socia artis,
Maritimam qui conscendisti torquens remum,
Te quidem te quidem solum uideo

De curatoribus inseruiturum:
At tu me quoque interime.

Chor. Bona uerba loquere. Ne malum malo adhibens
Remedium, maius detrimentum noxæ redde.

Aiax. Vides illum ferocem, illum animosum,
Illum in hostilibus intrepidum prælijs,
Inter placidas me pecudes horribilem manus?
Eheu risum: quanta contumelia affectus sũ igitur?

Tec. Ne, domine Aiax, obsecro te loquere ista.

Aiax. Non tu foras? non conuersum abduces pedem?
Ah, ah, ah, ah.

Chor. O per deos obsequere, & recta ratione utere.

Aiax. O infelix, qui quidem è manibus
Emisi illos impios,
Inque nigris bobus ac
Eximiis ruens gregibus,
Atrum sanguinem profudi.

Chor. Cur uerò doles post perpetrata?
Fieri enim nequit, aliter ut ista se habeant.

Aiax. O cuncta speculans, omnium que semper
Malorum instrumentum, nate Laertis,
Malitiosissimáque fraus exercitus,
Scilicet copiosum risum præ lætitia edis. 238

Chor. CVM deo unusquisque & ridet & lamentatur.

κόμην ἀπρὶξ ὄνυξι συλλαβὼν χερί.
Ἐς τὴν μὲν ἦστο πλεῖστον ἄφθογγος χρόνον,
ἔπειτ' ἐμοὶ τὰ δεῖν' ἐπηπείλησ' ἔπη,
εἰ μὴ φανείην πᾶν τὸ συντυχὸν πάθος·
κἀνήρετ' ἐν τῷ πράγματος κυρεῖ ποτέ.
κἀγὼ, φίλοι, δείσασα τοὐξειργασμένον,
ἔλεξα πᾶν ὅσον περ ἐξηπιστάμην.
ὁ δ' εὐθὺς ἐξώμοξεν οἰμωγὰς λυγρὰς,
ἃς οὔποτ' αὐτοῦ πρόσθεν εἰσήκουσ' ἐγώ.
πρὸς γὰρ κακοῦ τε καὶ βαρυψύχου γόους
τοιούς δ' ἀεί ποτ' ἀνδρὸς ἐξηγεῖτ' ἔχειν.
ἀλλ' ἀψόφητος ὀξέων κωκυμάτων,
ὑπεστέναζε ταῦρος ὡς βρυχώμενος.
νῦν δ' ἐν τοιᾷδε κείμενος κακῇ τύχῃ,
ἄσιτος ἀνὴρ, ἄποτος, ἐν μέσοις βοτοῖς
σιδηροκμῆσιν, ἥσυχος θακεῖ πεσών·
καὶ δῆλός ἐστιν ὥς τι δρασείων κακόν.
τοιαῦτα γὰρ πως καὶ λέγει κῴδυρεται.
ἀλλ' ὦ φίλοι, τούτων γὰρ οὕνεκ' ἐστάλην,
ἀρήξατ' εἰσελθόντες, εἰ δύνασθέ τι.
Φίλων γὰρ οἱ τοιοῖδε νικῶνται φίλοι.

Χορ. Τέκμησσα δεινὰ, παῖ Τελεύταντος, λέγεις
ἡμῖν, τὴν ἄνδρα δεῖα πεφοιβάσθαι κακοῖς.

Αι. Ἰώ μοι μοι.

Τεκ. Τάχ' ὡς ἔοικε μᾶλλον· ἢ οὐκ ἠκούσατε

Αἴαντος, οἵαν τήνδε θωΰσσει βοάν;

Αι. Ιώ μοι μοι.

Χορ. Ανὴρ ἔοικεν ἢ νοσεῖν, ἢ τοῖς πάλαι
νοσήμασι ξυνοῦσι λυπεῖσθαι παρών.

Αι. Ιὼ παῖ παῖ.

Τεκ. Ω μοι τάλαιν', Εὐρύσακες, ἀμφὶ σοὶ βοᾷ.
τί ποτε μενοινᾷ; ποῦ ποτ' εἶ; τάλαιν' ἐγώ.

Αι. Τεῦκρον καλῶ. ποῦ Τεῦκρος; ἢ τὸν εἰσαεὶ
λεηλατήσει χρόνον; ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι.

Χορ. Ανὴρ φρονεῖν ἔοικεν· ἀνὴ ἀνοίγετε. (σοι.
τάχ' ἄν τιν' αἰδῶ καπ' ἐμοὶ βλέψας λά-

Τεκ. Ιδοὺ διοίγω· προσβλέπειν δ' ἔξεστί σοι
τὰ τοῦδε πράγη, καὐτὸς ὡς ἔχων κυρεῖ.

Αι. Ιὼ φίλοι ναυβάται, μόνοι ἐμῶν φίλων,
μόνοι τ' ἐμμένοντες ὀρθῷ νόμῳ,
ἴδεσθέ μ', οἷ ἄρτι κῦμα
φοινίας ὑπὸ ζάλης
ἀμφίδρομον κυκλεῖται.

Χορ. Οἴ μ' ὡς ἔοικας ὀρθὰ μαρτυρεῖν ἄγαν·
δηλοῖ δὲ τοὔργον ὡς ἀφροντίστως ἔχει.

Αι. Ιὼ γένος ναΐας ἀρωγὸν τέχνας,
ἁλίαν ὃς ἐπέβας ἑλίσσων πλάταν.
σέ τοι σέ τοι μόνον δέδορκα

Aiax. Vtinam aspicere illũ possim, quanuis ita afflictus.
Heu, heu.
Chor. Nihil elatè dixeris. Non uides ubi sis mali?
Aiax. O Iuppiter maiorum progenitor,
Quomodo loquacissimum istum,
Inimicam fraudem, bi-
potentêsque post extinctos à me reges,
Tandem & interire ipse possim?
Tec. Quum deprecaris hæc, simul & mihi mortem
Imprecare. Quid enim attinet uiuere me te mortuo?
Aiax. O caligo, mea lux, erebum ô luci-
dissimum mihi quidem.
Capite me, capite me incolam,
Capite me: neque enim deorum
Genus, neque diurnorum
Magis dignus sum spectare quenquam
Ad auxilium hominum:
Sed me filia iouis ualida dea,
Exitialiter afflixit,
Quô quis fugiat?
Quò profectus maneboʔ
Si illa pereunt, amici:
His autem iam appropinquamus:
In stultis uerò prædijs tacemus.

Totus autem exercitus duplici impetu me
Manu mox trucidarit.

Tec. O me nimis miseram. Talia uirum frugi 239
Loqui, quæ prius iste nunquam sustinuisset?

Aiax. Viæ saliuagæ, maritimique specus, &
Nemus littorale,
Longum me diuturnúmque sanè
Detinuistis ad Troiam
Tempus: sed non amplius me, non amplius spiritum ducentem.
Hoc qui intelligit sciat.
O Scamandri uicinæ undæ,
Gratæ Argiuis:
Non amplius uirum me
Eum uideritis (uerbum
Eloquar elatum) cuius similem neminem Troia in exercitu
Vidit, terra profectum è
Græca. Nunc uerò in turpitudine hìc abiectus sum.

Chor. Haud eqdẽ te prohibere, neq; quo pacto sinã loq,
Habeo, malis istiusmodi collapsum.

Aiax. Ai, Ai. Quis unquam putasset sic concinnum
Meum concursurum fuisse nomen meis miseriis?

ποιμένων ἐπαρκέσον-
τ'. ἀλλά με συνδαΐξον.

Χορ. Εὔφημα φώνει· μὴ κακὸν κακῷ δίδοις
ἄκος, πλέον τὸ πῆμα τῆς ἄτης τίθει.

Αι. Ὁρᾷς τὴν θρασὺν, τὴν ἐν κάρδιον,
τὸν ἐν δαΐαις ἄτρεστον μάχαις,
ἐν ἀφόβοις με θηρσὶ δεινὸν χέρας;
οἴ μοι γέλωτος, εἶτ' ὑβρίσθην ἄρα.

Τεκ. Μὴ δέσποτ' Αἴας, λίσσομαί σ', αὔδα τάδε.

Αι. Οὐκ ἐκτός; οὐκ ἄψορρον ἐκνεμῇ πόδα;
αἴ, αἴ, αἴ, αἴ.

Χορ. Ὦ πρὸς θεῶν ὕπεικε, καὶ φρόνησον εὖ.

Αι. Ὦ δίσμορος, ὃς χερσὶ μὲν
μεθῆκα τοὺς ἀλάστορας,
ἐν δ' ἑλίκεσι βοῦσι καὶ
κλυτοῖς πεσὼν αἰπολίοις,
ἐρεμνὸν αἷμ' ἔδευσα.

Χορ. Τί δῆτ' ἂν ἀγγοίης ἐπ' ἐξειργασμένοις;
ὃ γένοιτ' ἂν ταῦθ' ὅπως οὐχ ὧδ' ἔχειν.

Αι. Ἰὼ πάνθ' ὁρῶν, ἁπάντων τ' ἀεὶ
κακῶν ὄργανον, τέκνον Λαβτίου,
κακοπινέστατόν τ' ἄλημα στρατοῦ,
ἦπου πολὺν γέλωθ' ὑφ' ἡδονῆς ἄγεις.

Χορ. Ξὺν τῷ θεῷ πᾶς καὶ γελᾷ κῴδυρεται. cc

Αι. Ιδοιμί νιν, καίπερ ὧδ' ἀτώμενος.
ἰώ μοι μοι.
Χορ. Μηδὲν μέγ' εἴπῃς· οὐχ ὁρᾷς ἵν' εἶ κακοῦ;
Αι. Ὦ Ζεῦ προγόνων προπάτωρ,
πῶς ἂν τὸν αἱμυλώτατον,
ἐχθρὸν ἄλημα, τούς τε δισ-
σάρχας ὀλέσας βασιλῆς,
τέλος θάνοιμι κἀυτός;
Τεκ. Οταν κατεύχῃ ταῦθ', ὁμοῦ κἀμοὶ θανεῖν
εὔχου. τί γὰρ δεῖ ζῆν με, σοῦ τεθνηκότος;
Αι. Ιὼ σκότος, ἐμὸν φάος, ἔρεβος ὦ φαεν-
νότατον ὡς ἐμοὶ,
ἕλεσθέ μ' ἕλεσθέ μ' οἰκήτορα,
ἕλεσθέ μ'. οὔτε γὰρ θεῶν
γένος, οὔθ' ἁμερίων
ἔτ' ἄξιος βλέπειν τίν' εἰς
ὄνησιν ἀνθρώπων·
ἀλλά μ' ἁ Διὸς ἀγκίμα θεὸς
ὀλέθριον αἰκίζει
ποῖ τίς οὖν φύγῃ;
ποῖ μολὼν μένω;
εἰ τὰ μὲν φθίνει, φίλοι,
τοῖς δ' ὁμοῦ πέλας,
μαραῖς δ' ἄγραις προσκείμεθα·

Nunc enim res fert & his lamentari mihi,
Et ter-talis quippe malis incido,
Cuius pater quidem hac ex Idæa regione
Principatum formæ fortissimus in exercitu
Domum rediit, omnem gloriam reportans:
Ego uerò illius filius eundem in locum
Troiæ profectus, non inferiore robore,
Neque res minores manu sufficiens mea,
Inhonoratus Argiuis hic intereo.
Atqui tantum quidem scire uide or,
Si uiuens Achilles armis de suis
Adiudicare deberet præstantiam uirtutis alicui,
Haud sanè quisquam illâ cepisset alius uice mea.
Nunc uerò illa Atridæ, mortali facinorosi animi
Conciliarunt, uiri huius repudiata præstantia.
Ac nisi hoc lumen & mentes peruersæ
Sententiam deseruissent meam, haud unquam
Ius in alium mortalem hîc statuerent.
Nũc uerò filia Iouis Gorgoneo uultu indomita dea,
Iam me prope illos manum instruentem meam
Frustrata est, immisso furiali morbo,
Vt in istis manum cruentarem pecudibus.
Illi uerò irrident, quum me effugerunt,
Me quidem haud uolente: si uerò deorum aliquis

Lædat, effugerit sanè uel ignauus præstantiorem.
Ac nunc quid me par est facere, qui manifestè dijs
Inuisus sum, oditque me Græcorum exercitus,
Hostisque est Troia tota, & campi hi?
Vtrum domum, naualibus relictis sedibus,
Solisque Atridis, pelagus AEgéum traijciam?
At quos oculos patri ostendam conspectus
Telamoni? Quomodo me sustinebit tandē intueri
Nudum apparentem absque uirtutis præmiis,
Quorum ipse habuit coronam gloriæ ingentem?
Non potest hæc res ferri. At enim profectus
Ad munitionem Troianorum, congressus solus solis
Et faciens aliquid præclarū, deinde tandē moriar?
Verùm sic Atridas fortè exhilarauero.
Non hæc facienda sunt. Conatus aliquis quærēdus
Talis, ut seni declarem patri 241 (atum.
Haud sanè ingenio uecorde esse me, ex ipso procre
TVRPE enim, uirum longam desiderare uitam,
Malorum qui nullas uices sentiat.
Quid enim in diem dies delectationis habet
Adijciens & differens sanè mortem?
NON quidem emerim, ne uerbo quidem, mortalem
Qui inani spe fouetur:
Sed uel honestè uiuere, uel honestè mori

πᾶς δὲ στρατὸς δίπαλτος ἄν με
χειρὶ φονεύοι.

Τεκ. Ὦ δυστάλαινα, τοιάδ' ἄνδρα χρήσιμον
φωνεῖν, ἃ πρόσθεν τοῦτ' οὐκ ἔτλη ποτ' ἄν;

Αι. Πόροι δὴ ἱρροθοι, πάραλά τ' ἄντρα, καὶ
νέμος ἐπάκτιον,
πολὺ πολύ με δαρόν τε δὴ
κατείχετ' ἀμφὶ Τροίαν
χρόνον, ἀλλ' οὐκέτι μ' οὐκέτι
ἀμπνοὰς ἔχοντα·
τοῦτό τις φρονῶν ἴστω.
ἰὼ Σκαμάνδροιο γείτονες ῥοαὶ
εὔφρονες Αργείοις,
οὐκέτ' ἄνδρα με
τόνδ' ἴδητ' (ἔπος
ἐξερέω μέγ') οἷ τοῦτ' οὔτινα
Τροίας στρατοῦ
δέρχθη, χθονὸς μολόντ' ἀπὸ
Ελλανίδος· τανῦν δ' ἄτιμος
ὧδε πρόκειμαι.

Χορ. Οὔτοί σ' ἀπείργειν, οὔθ' ὅπως ἐῶ λέγειν,
ἔχω, κακοῖς τοιοῖσδε συμπεπτωκότα.

Χο. Αἴ, αἴ, τίς ἄν ποτ' ᾤεθ' ὧδ' ἐπώνυμον
τοὐμὸν ξυνοίσειν ὄνομα τοῖς ἐμοῖς κακοῖς;

νῶν γὰρ πάρεστ' καὶ δῖς ἀμύνειν ἐμοὶ
καὶ τεῖς· πίστις γὰρ κακοῖς ἀνυστὸν ἀεί.
ὅτῳ πατὴρ ὠδὶ τῆσδ' ἀπ' Ἰδαίας χθονὸς
τὰ πρῶτα καλλιστεῖ' ἀριστεύσας ἀραβῆ,
πρὸς οἶκον ἦλθε πᾶσαν εὔκλειαν φέρων·
ἐγὼ δ' ὁ κείνῳ παῖς τ' αὐτὸν εἰς τόπον
Τροίας ἐπελθὼν δὴ ἐλάσσονι σθένει,
ὦδ' ἔργα μείω χἀρὸς ἀρτίας ἐμῆς,
ἄπιμος Ἀργείοισιν ὢν δ' ἀπόλυμαι.
καίτοι τοσοῦτόν γ' ἐξεπίστασθαι δοκῶ,
εἰ ζῶν Ἀχιλλεὺς τῶν ὅπλων τῶν δ' ὧν πέρι
κρίνειν ἔμελλε κράτος ἀριστείας πνί,
δὴ ἄν τις αὖτ' ἔμαρψιν ἄλλος αὖτ' ἐμοῦ.
νῦν δ' αὖτ' Ἀτρεΐδαι φωτὶ παντεργῷ φρένας
ἔστρεψαν, ἀνδρὸς τῷδ' ἀπώσαντες κράτη.
κεἰ μὴ πόδ' ὄμμα καὶ φρένες διέφθοροι
γνώμης ἀπῆξαν τῆς ἐμῆς, δὴ ἄν ποτε
δίκην κατ' ἄλλου φῶτος ὧδ' ἐψήφισαν.
νῦν δ' ἡ Διὸς γοργῶπις ἀδάμαστος θεὰ
ἤδη μ' ἐπ' αὐτοῖς χεῖρ' ἐπεντύνοντ' ἐμοὶ
ἔσφηλεν, ἐμὲ δηῶσα λυσσώδη νόσον,
ὥστ' ἐν τοιοῖσδε χεῖρας αἱμάξαι βοτοῖς.
κεῖνοι δ' ἐπεγγελῶσιν οὐπεφυγότες,
ἐλθὼν μὲν οὐχ ἑκόντος· εἰ δέ τις θεῶν

Generosum decet totam audiisti rem.

Chor. Nemo dicet unquam quòd subditicium sermonem
Aiax dixeris, sed tuiipsius animi.
Quiesce tamen, & concede uiris beneuolentibus
Sententiam tuam uincere, istis curis postlabitis.

Tec. O domine Aiax, NECESSARIA fortuna
Non est ullum maius hominibus malum,
Ego enim libero quidem prognata sum patre,
Vt siquo alio potente opibus Phrygum:
Nunc uerò sum serua. diis enim ita uisum scilicet,
Tuæque maximè manui. Proinde postquam
In tuum cubile ueni, beneuolẽtia cõplector tuas res:
Ac te obtestor pérque domesticum Iouem,
Tuúmque cubile quo coniunctus es mihi,
Nec me uelis sermonem tristem capere
Tuis ex hostibus, in potestáte relictam cuiuspiam.
Quum enim tu interieris & me mortuo deserueris,
Ea existima & me ipsa tum die
Vi correptam ab Argiuis,
Cum filio tuo seruilem habituram esse uictum:
Ac aliquis acerbã alloquutionẽ dominorũ proferet,
Verbis incessens, Cernitis hanc cubilis sociam
Aiacis qui uiribus præstitit in exercitu:
Quæ seruitia postquam famam sustinet? 242

Hæc memorabit aliqs. Ac me qdē infortuniū agita-
Tibi autem turpia dicta ista, & tuo generi. (bit,
At tu uerere & patrem tuum in tristi
Senio destituēs: uerere & matrem
Multorum annorum hæredem, quæ te, sæpe
Dius uota facit, uiuum domum reuerti.
Miserere rex & filii tui: si tenero
Victu priuatus tuo educetur solus
Sub tutoribus haud beneuolētibus, quantum malū
Illi & mihi hoc, si mortuus fueris, dabis?
Mihi enim nihil est reliquum quod spectem,
Præter te. Tu enim mihi patriam deleuisti hasta,
Et matrem: at fatum genitorem meum
Abstulit, orci mortuos incolas.
Quæ iam mihi igitur futura est pro te patria
Quæ opes? In te tota ego seruor.
Verū retine & mei memoriam. Viro quippe decet
Memoriam adesse. gratum si quid senserit.
Gratia gratiam enim est quæ parit semper.
Cui autem defluit memoria beneficiis affecto,
Haud fuerit unquam ille generosus uir.
Chor. Aiax, habere te misericordiæ affectū, ut ego, animo
Aiax. Velim equidem: laudares enim istius dicta.
Ac admodum laudem consequetur à me quidem,

βλάπτοι, φύγοι γ' ἂν χῷ κακὸς τὸν κρείσσονα.
καὶ νῦν τί χρὴ δρᾶν; ὅστις ἐμφανῶς θεοῖς
ἐχθαίρομαι· μισεῖ δέ μ' Ἑλλήνων στρατός·
ἔχθει δὲ Τροία πᾶσα, καὶ πεδία τάδε.
πότερα πρὸς οἴκους, ναυλόχους λιπὼν ἕδρας,
μόνους τ' Ἀτρείδας, πέλαγος Αἰγαῖον περῶ;
καὶ ποῖον ὄμμα πατρὶ δηλώσω φανεὶς
Τελαμῶνι. πῶς με τλήσεταί ποτ' εἰσιδεῖν
γυμνὸν φανέντα τῶν ἀριστείων ἄτερ,
ὧν αὐτὸς ἔσχε στέφανον ἀκλείας μέγαν;
οὐκ ἔστι τοὔργον τλητόν. ἀλλὰ δῆτ' ἰὼν
πρὸς ἔρυμα Τρώων, ξυμπεσὼν μόνος μόνοις,
καὶ δρῶν τι χρηστόν, εἶτα λοίσθιον θάνω;
ἀλλ' ὧδέ γ' Ἀτρείδας ἂν εὐφράνοιμί που.
οὐκ ἔστι ταῦτα. πεῖρά τις ζητητέα
τοιάδ' ἀφ' ἧς γέροντι δηλώσω πατρὶ,
μή τοι φύσιν γ' ἄσπλαγχνος ἐκ κείνου γεγώς.
Αἰσχρὸν γὰρ ἄνδρα τοῦ μακροῦ χρῄζειν βίου, «
κακοῖσιν ὅστις μηδὲν ἐξαλλάσσεται. «
τί γὰρ παρ' ἦμαρ ἡμέρα τέρπειν ἔχει, «
προσθεῖσα, κἀναθεῖσα, τοῦγε κατθανεῖν; «
οὐκ ἂν πριαίμην οὐδενὸς λόγου βροτὸν, «
ὅστις κεναῖσιν ἐλπίσιν θερμαίνεται. «
ἀλλ' ἢ καλῶς ζῆν, ἢ καλῶς τεθνηκέναι. «

τὸν εὐγενῆ χρή. πάντ' ἀκήκοας λόγον.
Χορ. Οὐδεὶς ἐρεῖ ποθ' ὡς ὑπόβλητον λόγον
Αἴας ἔλεξας, διὰ τῆς σαυτοῦ φρενός.
παῦσαί γε νῦν τοι, καὶ δὸς ἀνδράσιν φίλοις
γνώμης κρατῆσαι, τάσδε φροντίδας μεθείς.
Τεκ. Ὦ δέσποτ' Αἴας, τῆς ἀναγκαίας τύχης "
Οὐκ ἔστιν οὐδὲν μεῖζον ἀνθρώποις κακόν. "
ἐγὼ δ' ἐλευθέρου νῦν ἐξέφυν πατρός,
εἴπερ τινος, σθένοντος ἐν πλούτῳ Φρυγῶν·
νῦν δ' εἰμὶ δούλη. θεοῖς γὰρ ὧδ' ἔδοξέ που,
καὶ σῇ μάλιστα χειρί. τοιτροῦν ἐπεὶ
τὸ σὸν λέχος ξυνῆλθον, εὖ φρονῶ τὰ σά,
καί σ' ἀντιάζω πρός τ' ἐφεστίου Διός,
εὐνῆς τε τῆς σῆς ἣ συνηλλάχθης ἐμοί,
μή μ' ἀξιώσῃς βάξιν διγλῶσσιν λαβεῖν
τῶν σῶν ὑπ' ἐχθρῶν, χειρίαν ἀφεὶς τινί.
ἢν γὰρ θάνῃς σὺ καὶ τελευτήσας ἀφῇς,
ταύτῃ νόμιζε κἀμὲ τῇ τόθ' ἡμέρᾳ
βίᾳ ξυναρπασθεῖσαν Ἀργείων ὕπο,
ξὺν παιδὶ τῷ σῷ δουλίαν ἕξειν τροφήν.
καί τις πικρὸν πρόσφθεγμα δεσποτῶν ἐρεῖ,
λόγοις ἰάπτων, Ἰδετε τὴν ὁμευνέτιν
Αἴαντος, ὃς μέγιστον ἴσχυσε στρατοῦ,
οἵας λατρείας ἀνθ' ὅσου ζήλου τρέφει.

Τε. Ιὼ τλήμων.
Χο. Τὴν δουρίληπτον δίσμορον νύμφην ὁρῶ
Τέκμησσαν οἴκτῳ τῷδε συγκεκραμένην.
Τε. Οἴχωκ', ὄλωλα, δι' ἀπεπόρθημαι, φίλοι.
Χο. Τί δ' ἐστίν;
Τε. Αἴας ὅδ' ἡμῖν ἀρτίως νεοσφαγὴς
κεῖται, κρυφαίῳ φασγάνῳ περιπτυχής.
Χο. Ὦ μοι ἐμῶν νόστων·
ὤμοι κατέπεφνες
ἄναξ τόνδε τὸν συν-
ναύταν. ὦ τάλας,
ὦ ταλαῖφρον γυνάι.
Τε. Ὡς ὧδε τοῦδ' ἔχοντος, αἰάζειν πάρα.
Χο. Τίνος πότ' ἄρ' ἔπραξε χειρὶ δίσμορος;
Τε. Αὐτὸς πρὸς αὑτοῦ δῆλον. ἐν γὰρ οἱ χθονὶ
πηκτὸν τόδ' ἔγχος περιπετὲς κατηγορεῖ.
Χο. Ὦ μοι ἐμᾶς ἄτας.
οἷος ἄρ' ἡμάχθης,
ἄφρακτος τῶν φίλων.
ἐγὼ δ' ὁ πάντα κωφὸς, ὁ πάν-
τ' ἄϊδρις, κατημέλητα.
πᾶ πᾶ
κεῖται ὁ δυστράπελος, ὁ
δυσώνυμος Αἴας;

Τεκ. Οὔτοι θεατός· ἀλλά νιν περιπτυχὲ
φάρει καλύψω τῷδε παμπήδην· ἐπεὶ
οὐδεὶς ἂν ὅστις καὶ φίλος τλαίη βλέπειν
φυσῶντ' ἄνω πρὸς ῥῖνας, ἔκ τε φοινίας
πληγῆς, μεγανθὲν αἷμ' ἀπ' οἰκείας σφαγῆς.
οἴμοι τί δράσω; τίς σε βαστάσει φίλων;
ποδ' Τεῦκρος, ὡς ἀκμαῖος, εἰ βαίη, μόλοι,
πεπτῶτ' ἀδελφὸν τόνδε συγκαθαρμόσαι.
ὦ δύσμορ' Αἴας, οἷος ὤν, οἵως ἔχεις;
ὡς καὶ παρ' ἐχθροῖς ἄξιος θρήνων τυχεῖν.

Χο. Εμελλες τάλας,
ἔμελλες χρόνῳ στερεόφρων
ἀρ' ὑξανύσειν κακὰν
μοῖραν ἀπειρεσίων
πόνων. τοιά μοι
παννυχα καὶ φαέθον-
τ' ἀνεστέναζες ὠμόφρων
ἐχθοδόπ' Ατρείδαις
οὐλίῳ σὺν πάθει.
μέγας ἄρα γ' ἐκεῖνος
ἄρχων χρόνος πημῆτος,
ἦμος ἀριστόχειρ
Αχιλλέως ὅπλων ἔκειτ' ἀγὼν πέρι.

Τε. Ιώ μοι μοι.

Tec. Nequaquam conſpiciendus. ſed eum implicabili
Veſte tegam hac undique. Nam
Nemo, qui illius quidem amicus, ſuſtineat aſpicere
Proflantem ſuprà de naribus, & è cruento
Ictu, nigrantem ſanguinem propriæ cædis.
Eheu quid agam? Quis te tollet amicorum?
Vbi Teucer? Quàm opportunè (ſi accedat) ueniat,
Vt collapſum fratrem hunc componat?
O infelix Aiax: qui uir, quo pacto te habes
Vt apud hoſtes dignus ſis fletum aſſequi.
Chor. Eras infelix,
Eras tandem duro animo
Igitur exequuturus malum
Fatum infiniti
Laboris. Ea mihi
Totam noctem & lucem
Lamentabaris duro animo,
Infeſta Atridis
Exitioſo cum malo.
Magnum ſcilicet fuit illud
Initium tempus arumnarum 256
Quum uirtutis manuum
De Achilleis armis propoſitum certamen eſſet.
Tec. Eheu, heu.

Chor. Adoritur iecur (scio) uehemens afflictio.

Tec. Eheu, heu.

Chor. Non superat fidē meam uel bis te lamētari mulier,
Talis læsam ereptione modò amici.

Tec. Tibi quidē existimare hæc licet, mihi uerò nimis (sentire.

Cho. Confiteor.

Tec. Eheu fili, ad quæ seruitutis iuga
Pergimus? Quales nobis instant speculatores?

Cho. Eheu immansuetorum
Geminorum memoras
Infandum Atridarum
Opus in hoc dolore.
Sed auertat Deus.

Tec. Haud ista starent hoc loco, absque dijs.

Cho. Nimis quidem graue onus effecerunt.

Tec. Talem quidem Iouis filia, uehemens dea,
Pallas conserit ærumnam, Vlyssi gratia.

Cho. Scilicet iam atricolorem
Animum contumelia incitat
Patiens ille uir,
Ridétque in uesanis
Malis risum multum:
(Heu, heu:)
Vnâque duplices reges

Χο. Χωρεῖ πρὸς ἧπαρ (οἶδα) γενναία δύη.
Τε. Ιώ μοι μοι.
Χο. Οὐδέν σ' ἀπιστῶ καὶ δὶς οἰμῶξαι γύναι,
τοιοῦδ' ἀποβλαφθεῖσαν ἀρτίως φίλου.
Τε. Σοὶ μὲν δοκεῖν ταῦτ' ἔστ', ἐμοὶ δ' ἄγαν φρο
Χο. Ξυναυδῶ. (νεῖν
Τε. Οἴμοι τέκνον, πρὸς οἷα δουλείας ζυγὰ
χωροῦμεν, οἷοι νῷν ἐφεστᾶσι σκοποί.
Χο. Ὦμοι ἀναλγήτων
διοσῶν ἐθρόησας
ἄναυδόν γ' Ἀτρειδῶν
ἔργον τῷδ' ἄχε.
ἀλλ' ἀπείργοι θεός.
Τε. Οὐκ ἂν τάδ' ἔστη τῇδε, μὴ θεῶν μέτα.
Χο. Καὶ μὴν ἄγαν ὑπερβριθὲς ἄχθος ἤνυσαν.
Τε. Τοιόνδε μέντοι Ζηνὸς ἡ δεινὴ θεὸς
Παλλὰς φυτεύει πῆμ' Ὀδυσσέως χάριν.
Χο. Ἡ ῥὰ κελαινώπαν
θυμὸν ἐφυβρίζει
ὁ πουλύτλας ἀνήρ,
γελᾷ δὲ τοῖσι μαινομένοις
ἄχεσιν πολὺν γέλωτα,
(φεδ-φεδ)
ξὺν διπλοῖ βασιλέες

κλύοντες Ατρεΐδαι.

Τεκ. Οἰ ἦ οὖν γελώντων, καὶ πιχαιρόντων κακοῖς
τοῖς τῶδ'. ἴσως τοι, κεἰ βλέποντα μὴ 'πόθουν,
θανόντ' ἂν οἰμῴξειαν ἐν χρεία δορός.
Οἰχὸ καὶ οἱ γνώμαισι, τἀγαθὸν χεροῖν cc
ἔχοντες ὀκ ἴσασι, χἠν τις ἐκβάλῃ. cc
ἐμοὶ πικρὸς τέθνηκεν, ἢ κείνοις γλυκύς,
αὐτῷ δὲ τερπτός. ὧν γὰρ ἥσσαθη τυχῶν,
ὀκτήσατ' αὐτῷ, θάνατον ὃν χρῆν ἤθελε.
τί δῆτα τῶδ' ἐπεγγελῶμεν ἀλλ' οὐ κάπὶ τοῖς
θεοῖς τέθνηκεν οὗτος, οὐ κείνοισιν, δέ.

Χο. Πρὸς ζώντ' Ὀδυσεῖ ἐν κενοῖς ὑβριζέτω.
Αἴας γὸ αὐτῆς οὐκέτ' ὄντ', ἀλλ' ἐμοὶ
λιπὼν αἰῶνα τε κἀγόρους ἀοίκητα.

Τευ. Ἰώ μοι μοι.

Χο. Σίγησον. αὐδᾷ γὰρ δοκῶ Τεύκρου κλύειν
βοῶντος ἄτης τῆσδ' ὅπισσοπον μόλος.

Τευ. Ὦ φίλτατ' Αἴας, ὦ ξυναλγήσας ἐμοί,
ἆρ' ἡμπόλησας, ὥσπερ ἡ φάτις κρατεῖ;

Χο. Ὀλωλεν αὐτὸς Τεῦκρε· τοῦτ' ἔπ' σσον.

Τευ. Μοι, βαρείας ἄρα τῆς ἐμῆς τύχης.

Χ. Ὡς ὦδ' ἐχόντων, Τευ. Ὦ φίλας ἐγὼ, φίλας.

Χο. Γάσεται γενάζῃ. Τευ. Ὦ πολυπόνους πάθος.

Χο. Ἀγαυὸς Τεῦκρε. Τευ. Φεῦ φίλας. πῇ δὲ τέκνον

Audientes Atridæ.

Tec. Illi igitur ridento ac illudunto malis
Huius: fortè etsi uiuentem non expetiuerunt,
Mortuum deploraturi sint in usu hastæ.
NAM peruersi animis, bonum manibus
Tenentes nō intelligūt priusquā aliquis reiecerit.
Mihi acerbus mortuus est magus quā illis iucūdus,
857 Sibi uerò delectabilis. Quod .n. adamauit adipisci,
Obtinuit sibi mortem quam quidem uoluit.

Chor. Quid uerò illum irriserint?
Dÿs mortuus est ille, non ipsis. Non
Proinde Vlysses manibus insultet.
Aiax enim illis non magis superest. At mihi,
Relictis cruciatibus & lamentis, interÿt.

Teu. Eheu, heu.

Chor. Sile: uocem enim uideor Teucri audire
Clamantis pestis huius directam carmen,

Teu. O charissime Aiax, ô cognatum lumen mihi,
Ergo nactus es, ut fama uincit?

Chor. Occidit ille, Teucer: hoc scias.

Teu. Eheu. grauem igitur meam fortunam.

Chor. Vt his sic se habentibus, Teu. O miser ego, miser:

Chor. Occasio est lamentandi. Teu. O graue malum

Chor. Admodū sanè Teucer. Teu. Heu miser. qd .n. filius

Huius? ubi mihi est in solo Troiano?

Chor. Solus in tabernaculis. Teu. Non quamprimum
Ergo duces illum huc: ne quis ut absentis
Catulum leænæ, hostium corripiat?
Ito, accelera, adiuua labore tuo. MORTVIS
Solent omnes iacentibus illudere. (quippe

Chor. At enim adhuc uiuens hunc tibi curæ esse
Iussit uir ille, quemadmodum & est curæ.

Teu. O omnium spectaculorum mihi 258
Tristissimum, quæ uidi oculis ego,
Viáque uiarum omnium doloris
Plenissima meo cordi, quam modò profectus fui.
O charissime Aiax, tuum quum uidi
Fatum persequens & uestigans.
Acutus enim de te rumor, ut dei cuiuspiam,
Percurrit Achiuos cunctos quòd perijsses mortuus.
Quæ ego audiens infelix, absens quidem dũ eram,
Deplorabam: nunc uerò intuens, intereo.
Eheu.
Age, detegito ut aspiciam totum malum.
O infelicis aspectus uultum & audaciã acerbam:
Quot cruciatibus mihi consito interis?
Quò enim ut accedam fieri potest? ad quos mortales
Qui tuis auxilio fui in aduersis inimé?

τὸ τοῦδε; ποῦ μοι γῆς κυρεῖ τῆς Τρωάδος;
Χο. Μόνος παρὰ σκηναῖσιν. Τε. Οὐχ ὅσον τάχος
δῆτ' αὐτὸν ἄξεις δεῦρο, μήτις ὡς κενῆς
σκύμνον λεαίνης δυσμενῶν ἀναρπάσῃ;
ἴθ', ἐγκόνει, σύγκαμνε. Τοῖς θανοῦσί τοι
φιλοῦσι πάντες κειμένοις ἐπεγγελᾷν.
Χο. Καὶ μὴν ἔτι ζῶν, Τεῦκρε, τοῦδέ σοι μέλειν
ἐφίετ' ἀνὴρ κεῖνος, ὥς περ οὖν μέλει.
Τευ. Ὦ τῶν ἁπάντων δὴ θεαμάτων ἐμοὶ
ἄλγιστον, ὧν προσεῖδον ὀφθαλμοῖς ἐγώ.
ὁδός τ' ἀνιάσασα δὴ πασῶν ὁδῶν
μάλιστα τοὐμὸν σπλάγχνον, ἣν δὴ νῦν ἔβην,
ὦ φίλτατ' Αἴας, τὸν σὸν ὡς ἐπῃσθόμην
μόρον, διώκων κἀξιχνοσκοπούμενος.
ὀξεῖα γὰρ σου βάξις, ὡς θεοῦ πνός,
διῆλθ' Ἀχαιοὺς πάντας, ὡς οἴχῃ θανών.
ἃ γὼ κλύων δύστηνος, ἐκπεδὼν μὲν ὤν,
ὑπεστέναζον, νῦν δ' ὁρῶν ἀπόλλυμαι.
οἴμοι.
ἴθ' ἐκκάλυψον, ὡς ἴδω τὸ πᾶν κακόν.
ὦ δυσθέατον ὄμμα, καὶ τόλμης πικρᾶς,
ὅσας ἀνίας μοι κατασπείρας φθίνεις.
ποῖ γὰρ μολεῖν μοι δυνατὸν, εἰς ποίους βροτοὺς,
τοῖς τοῖς ἀρήξαντ' ἐν πόνοισι μηδαμοῦ;

ἦπου Τελαμὼν, σὸς πατὴρ ἐμοῦ θ' ἅμα,
δέξαιτ' ἂν ἄντρεφόστομος ἴλεώς τ' ἴσως
χωροῦντ' αὐθις σοῦ; πῶς γὰρ οὐχ; ὅτῳ παῖς ἔσθ'
ἥκιστ' ἀτυχοῦντι μηδὲν ἥδιον γελᾶν,
ὅστις δὲ κρύψῃ; ποῖον ὄνειδος κακόν;
τὸν ὀρθὸς αὐτῷ πολεμίου νόθον,
τὸν ἀγλαΐᾳ πρέποντα καὶ καλαισθήσιᾳ
σὲ φίλτατ' Αἴας, ἢ δόλοισιν, ὡς τὰ σὰ
κράτη θανόντος καὶ δόμοις νέμουσι Τρῳάς.
τοιαῦτ' ἀνὴρ δύσορκος οὐ γήσεται βαρὺς
ἐρᾷ, πρὸς οὐδὲν εἰς ἔμ' ἐμβύθμιος.
τέλος δ' ἀπωσθεὶς γῆς ἀπορρίφθήσομαι,
δοῦλος λόγοισιν αὐτ' ἐλευθέρου φανείς.
τοιαῦτα μὲν κατ' οἶκον. ἐν Τροίᾳ δέ μοι
πολλοὶ μὲν ἐχθροί, παῖς ἔσθ' ὁ φθήσομαι.
καὶ τῶνδε πάντα σοῦ θανόντος ἐρρίμμεν.
οἴμοι, τί δράσω; πῶς σ' ἀποστάσω πικροῦ
τοῦδ' αἰόλου κυνὸς δόντος, ὦ πάλαι, ὑφ' ἕρκος
φονέως ἀρ' ἐξέπνευσας. εἶδες ὡς χέρνιψ
ἔμελλέ σ' Ἕκτωρ, καὶ θανὼν, ἀποφθίσειν;
σκέψαισθε πρὸς θεῶν τύχην δυοῖν βροτοῖν
Ἕκτωρ μὲν, ᾧ δὴ πᾶσ' ἐδωρήθη πάλαι,
ζωσῆρι φρικτοῖς, ἱππικῶν ὀχμῶν ἄνακτι
ἐγκάρπετ' αἰεὶ, ἔστ' ἀπέψυξεν βίον·

Scilicet Telamon tuus pater meúsque simul,
Accipiet hilari uultu & propitius fortè
Reuertentem absque te. Cur enim non? Cui adest
Ne secundis quidem rebus quicquã, iucũdius ut ri-
Hic quid abscõdet? quod nõ memorabit malũ (deat,
In me, ex hasta genitum bellica nothum:
Formidine qui prodiderim & ignauia
Te chariſſime Aiax, aut dolis ut tuos
Principatus mortui & domos tenerem tuas?
Huiusmodi homo iracundus, in senecta grauis,
Memorabit, de nihilo contentioſè irascens.
Tandem uerò extorris patria eiiciar,
Seruus uerbis pro libero declaratus.
Atque hæc quidem domi. In Troia autem mihi 259
Multi quidem inimici, pauci autem conducibiles.
Atque hæc omnia te mortuo reperi.
Eheu quid agam? quo pacto te abstrahã de acerbo
Hoc acuto mucrone? O infelix. quo
Iugulante igitur expiraſti? Vides quòd tandem
Erat te Hector, etiam mortuus, perditurus?
Conſiderate per deos fortunam duorum hominum.
Hector quidem, quo donatus fuerat ab hoc,
Balteo reuinctus equestribus ex orbibus,
Percellebatur semper: donec exhalauit uitam:

Hic uerò illius hoc donum habens,
In eo periit mortifero impetu.
An non Furia hunc fabricata est ensem,
Et illum Orcus, opifex crudelis?
EGO quidem & ista & omnia semper
Affirmarim hominibus struere deos.
Sicui autem hæc sunt in animo non grata,
Illéque illa complectatur, & ego hæc.

Chor. Ne tende longè. Sed ut abscondas sepulcro
Considera hominem, & quid loquaris mox.
Cerno enim inimicum hominẽ. ac fortè ut in malis
Ridens: quæ quidẽ improbus exercitum sit homo.

Teu. Quis est, quem hominem intueris de exercitu?

Chor. Menelaus, cui hanc nauigationem confecimus.

Teu. Video. Agnitu enim, propinquus, non difficilis.

Men. Heus tu: te appelloui? um mortuum manibus
Ne componito: sed relinque ita ut se habet.

Teu. Cuius rei gratia tantum impendisti uerborum?

Men. Quòd mihi uidetur, & uidetur ei qui præest exer-
T eu. Ergo dicere possis, quam causam præferens? (citui.

Men. Quoniam illum sperantes domo
Ducere Achiuis sociúmque & ámicum,
Inuenimus exquirentes infestiorem Phrygibus:
Qui exercitui uniuerso grauem cædem

ἐστὶν δ' ἐκείνου τήνδε δωρεὰν ἔχων,
πρὸς τοῦδ' ὄλωλε θανασίμῳ πεσήματι.
ἆρ' οὐκ Ἐριννὺς τοῦτ' ἐχάλκευσε ξίφος,
κἀκεῖνον Ἅδης δημιουργὸς ἄγριος;
Ἐγὼ μὲν οὖν καὶ ταῦτα καὶ τὰ πάντ' ἀεὶ «
φάσκοιμ' ἂν ἀνθρώποισι μηχανᾶν θεούς. «
ὅτῳ δὲ μὴ τάδ' ἐστὶν ἐν γνώμῃ φίλα,
κεῖνός τ' ἐκεῖνα στεργέτω, κἀγὼ τάδε.

Χο. Μὴ τεῖνε μακρὰν, ἀλλ' ὅπως κρύψας τάφῳ
φράζου τὸν ἄνδρα, χὤ, τι μυθήσῃ τάχα.
βλέπω γὰρ ἐχθρὸν φῶτα· καὶ τάχ' ἂν κακοῖς
γελῶν, ἃ δὴ κακοῦργος ἐξίκοιτ' ἀνήρ. (τοῦ;

Τευ. Τίς δ' ἐστὶν ὅντιν' ἄνδρα προσλεύσσεις στρα

Χο. Μενέλαος, ᾧ δὴ τόνδε πλοῦν ἐστείλαμεν.

Τευ. Ὁρῶ. μαθεῖν γὰρ, ἐγγὺς ὢν, οὐ δυσπετής.

Με. Οὗτος, σὲ φωνῶ· τόνδε τὸν νεκρὸν χεροῖν
μὴ συγκομίζειν, ἀλλ' ἐᾶν ὅπως ἔχει.

Τευ. Τίνος χάριν τοσόνδ' ἀνήλωσας λόγον;

Με. Δοκοῦντ' ἐμοὶ, δοκοῦντα δ' ὃς κραίνει στρατοῦ.

Τευ. Οὐκοῦν ἂν εἴποις ἡνίκην αἰτίαν προθείς;

Με. Ὅτι οὕνεκ' αὐτὸν ἐλπίσαντες οἴκοθεν
ἄξειν Ἀχαιοῖς ξύμμαχόν τε καὶ φίλον,
ἐξεύρομεν ζητοῦντες ἐχθίω Φρυγῶν·
ὅστις στρατῷ ξύμπαντι βουλεύσας φόνον,

νύκλωρ ἐπεπράτευσεν, ὡς ἔλοι δορί.
καὶ μὴ θεῶν μὲν πῶν δὲ πεῖραν ἔσβεσεν,
ἡμεῖς μὲν αὖ πῶν ἐσμὲν ὧν ὅσῃ εἴληχεν τύχη,
θανόντες αὖ τοῦ κείμεθ' ἐχθίστῳ μόρῳ·
ὅπου γὰρ αὖ ἔζηνωσεν ἐνήλαξεν θεός
πῶν τῆσδ' ὕδατι τοὺς μέλαν κὴ πόιμανας πεσεῖν.
ὧν οὐκ ἀνὴρ ἔτ' ἔς γε αἰῶν' ὀφθήσεται
ζωὸς τὸν ὧστε σῶμα τυμβεῦσαι τάφῳ.
ἀλλ' ἀμφὶ χλωρὰν ψάμαθον ὀκβεβλημένος,
ὄρνισι φορβὴ παραλίοις γενήσεται.
τοῖς ζῶσι, μηδὲν ἄγνὸν ἐξαρῆς ὕδως.
εἰ γὰρ βλέποντος μὴ δυνηθήμεν κρατεῖν,
πάντως θανόντος ὀρξόμεθ', κἂν μὴ θέλῃς,
χερσὶν παρὰ δύοντες. εὖ γὰρ ἔασ' ὅπου
λόγῳ ἀκοῦσαι ζῶν ποτ' ἠθέλησ' ἐμοῦ.
Καί τοι κακοῦ τοῖς αὐθρὸς, ἄνδρα δημότην
μηδὲν δικαιοῦν τῆς ἐρεστώτων κλύειν.
ὑ γὰρ ποτ' ὤτ' ἂν ἐν πόλει νόμοι καλῶς
φέροιντ' ἂν ἔνθα μὴ καθεστήκοι δέος,
ὤτ' ἂν στρατὸς γε σωφρόνως ἄρχοιτ' ἔτι,
μηδὲν φόβου τοῖς λημα ἐνεῖναι αἰδοῖς ἔχων.
ἀλλ' ἄνδρα χρὴ, κἂν σῶμα γυναικὸς μέγα,
δοκεῖν πρὸς αὐτὸν, κἂν ἀπὸ σμικροῦ κακοῦ.
δέος γὰρ ᾧ τοῖς σεσίηται, αἰχμὴν δ' ὁμοῦ.

Noctu inuasit ut caperet hasta.
Et nisi deorum aliquis hunc conatum restinxisset,
Nos quidem hac quam iste sortitus est fortunam
Mortui, proponeremur turpissimo fato:
Ipse autem uiueret. Nunc uerò immutauit Deus
Huius cõtumeliã, ad pecudes et ouiliaut recideret,
Quorum causa ipsum, nullus est uir ualens
Tantum, ut corpus condat sepulcro,
sed in flaua arena abiectus,
Volucribus pabulum maritimis futurus est.
Ad hæc, ne ferocem extollas animum.
Si enim uiuo non potuimus dominari,
Omnino mortuo tamẽ imperabimus, quãuis nolis,
Ma nibus dirigentes. Non enim uspiam
Sermones audire uiuens unquam uoluit meos.
ET tamen mali est hoc hominis, hominẽ popularẽ
Non æquum existimare, præsidibus auscultare.
Haud enim unquam, neque in ciuitate leges rectè
Sese habeant, ubi non ualet metus:
Neque exercitus moderatè pareat iam,
Nullum timoris obiectum, neque pudoris habens.
Sed uirũ oportet, quãuis corpus produxerit ingens,
Arbitrari ruere posse etiam in minimo malo.
Metus enim cui adest uerecundiáque simul,

Salutem hunc habere scias:
Vbi uerò petulãtem esse, facereque quæ uult, licet,
Hanc existima urbẽ tandẽ aliquando (se.
De secũdorũ uentorũ cursu in profũdũ ruiturã es-
Verùm stet mihi et tam metus quidam tempestiuus:
Et non existimemus facientes quæ delectent
Non persoluturos contrà nos esse quæ molesta sint.
Procedunt uicissim hæc: prius iste fuit
Ardens insultator, nunc uerò ego efferor animo.
Ac tibi prædico, istum non sepelire: ut
Ne istum sepeliens, ipse in sepulcra cadas.
Chor. Menelae, ne sententiis suppositis sapientibus,
Mox ipse erga mortuos contumeliosus existas.
Teu. Non unquam, uiri, uirum miratus sum magis,
Qui nihil ipse genere, ita delinquit:
Quando qui sibi uidentur bono loco nati esse,
Huiusmodi effutiunt in sermonibus uerba.
Age, memora ab initio iterũ. Scilicet tu ais, ducere
Hunc uirum Achiuis socium assumens?
Nunquid ipse enauigauit ut sui ipsius potens?
Vbi tu dux es huius? Vbi uerò te populorum
Fas est regem esse quos ille eduxit domo?
Spartæ rector aduenisti, haud nobis dominans:
Neque uspiam tibi h uic moderari magis

ξωτικὰν ἔχοντα τὸν δ' ὄπισθεν ὄπτ' ἐλ' ὑβρίζειν, δρᾶν θ' ἃ βούλεται πάσχει, τοὐπὶ τῷ νόμιζε τὴν πόλιν χρόνῳ ποτὲ, ἐξ ὠκεάνων δραμοῦσαν εἰς βυθὸν πεσεῖν. ἀλλ' ἐσάτω μοι καὶ θεὸς πικρότερον, καὶ μὴ δοκῶμεν δρῶντες αὖ πάθωμεθα, ὅπ. αὐτὸς οὐ πιστὸν αὖθις αὖ λυπώμεθα. ἔρπει γὰρ ἀλλαχῇ τῶν πρόσθεν ἐπὶ τῷ αὐθων ὑβριστὴς νῦν δ' ἐγὼ μὲν οὖν φρονῶ, καὶ σοὶ παρῄνουν τόνδε μὴ θάπτειν, ὅπως μὴ τόνδε θάπτων αὐτὸς εἰς ταφὰς πέσῃς.

Χο. Μενέλαε, μὴ γνώμας ὑπερβήσας ταφὰς, εἶτ' αὐτὸς ἐνθανεῖσιν ὑβριστὴς γένῃ.

ΤΕΥ. Οὐκ ἄν ποτ' ἄνδρες ἄνδρα θαυμάσαιμ' ὃς μηδὲν ὢν γενναῖον, εἶθ' ἁμαρτάνῃ. (ἔπ, ὃθ' οἱ δοκοῦντες ἐν γένει πεφυκέναι, ταῦθ' ἁμαρτάνουσιν ἐν λόγοις ἔπη. ἄγ', εἶπ' ἀπ' ἀρχῆς αὖθις, εἰ σὺ φῂς ἄγαν τὸν ἄνδρ' Ἀχαιοῖς δοῦρο συμμαχον λαβών; ὃν αὐτὸς ἐξέπλευσεν ὡς αὐτῷ κρατῶν; ποῦ σὺ κρατήσεις τῶνδε; ποῦ δὲ σοι λεὼς ἕξει συνάσειν ὧν ὅσ' ἡγεῖτ' οἴκοθεν; Σπάρτης ἀνάσσων ἦλθες, οὐχ ἡμῶν κρατῶν. ἀλλ' ἐνθ' ὅπου σοὶ τόνδε κοσμῆσαι πλέον

ἀρχῆς ἔκειτο θεσμός, ἢ καὶ τῷδέ σε
ὕπαρχος ἄλλων δοῦρ' ἔπλευσεν, οὐχ ὅλων
στρατηλάς, ὥστ' Αἴαντος ἡγεῖσθαι ποτε.
ἀλλ' ὢν ταφὴ ἄρχῃς, ἄρχε, κἀμὲ τὰ σὰ μὴ ἔπη
κόλαζ' ἐκείνους· τόνδε δ' οὐ, εἴτε μὴ σὺ φῂς,
εἴτ' ἄτερος στρατηλάς, εἰς ὄψιν ἥξομεν.
ψήσω δικαίως, κἀπὸ τοῦ σὸν δείσας κάρα.
κἀπὸ τῆς σῆς οὕνεκ' ἐστράπευσατο
γυναικός, ὥστε δι' ἔτους πολλοῦ πλέω·
ἀλλ' οὐκ ἔχ' ὅ,τι χρὴ σοῖσιν ἐν φίλοις ἐμὲ
σοῦ δ' οὐδέν. οὐ γὰρ ἄξιον τοὺς μηδένας
τοῖς τῶν πανούργων, πλείοσι δοῦρο κηρυκεύσασθαι,
καὶ τὸν στρατηλάτην, ἥκει· τῶν δὲ σῶν φόβῳ
ἥκ' αὖ στρατείαν, ὡς ἂν ἧς οἷός σοι ἐγώ.

Με. Οὐκ αὖ τοιαύτην γλῶσσαν ἐν κακοῖς φίλοις.

Τευ. Τὰ σκληρὰ γὰρ τοῖς κακοῖσι φίλτατα.

Με. Ὁ τοξότης ἔοικεν οὐ σμικρὰ φρονεῖν.

Τευ. Οὐ γὰρ βάναυσον τὴν τέχνην ἐκτησάμην.

Με. Μέγ' αὖ πρὸ κομπάσας, ἀταπεῖ, εἰ λάβοις.

Τευ. Κἂν ψιλός, ἀρκέσαιμί γ' ὡπλισμένῳ.

Με. Ἡ γλῶσσά σου τὸν θυμὸν ὡς μέγαν βέφει.

Τευ. Ξυὼ τῷ δικαίῳ γὰρ μέγ' ἔξεστι φρονεῖν.

Με. Δίκαια γὰρ πονεῖ δυσμενῆ κλύειν τά με;

Τευ. Κτείναντα δειλὸν γ', εἰ πάσῃ, εἰ μὴ ζῇς θεῶν.

Imperij lata fuit lex, quàm huic tibi:
Imperio obnoxius aliorũ huc nauigasti, nõ cũctorũ
Imperator, ut Aiacis dux esses unquam. (bis
Sed quibus imperas, impera, atq; seueris his uer-
Animaduerte in illos. Hunc autem, siue tu nõ uis
Seu ille alter imperator, in sepulcra ego
Reponam ritè, haud tuum ueritus os. (ctus fuit
Non enim certè tuæ gratia in expeditionẽ profe-
Mulieris, quemadmodum illi laborũ magni pleni:
Sed causa iurisiurandi quod erat iuratus:
Tua uerò nequaquam. non enim tanti fecit futiles.
Proinde pluribus huc præconibus assumptis,
Et imperatore ipso, uenias, ob tuũ aurẽ strepitum
Ne uerterim quidem me: ut sis, qui quidem es.
Men. Neque iam talem linguam in malis amo.
Teu. NAM dura, quanuis iustissima sint, mordent.
Men. Iste sagittator uidetur non humili esse animo.
Teu. Non enim uulgarem hanc artem obtinui.
Men. Admodũ credo superbus futurus sis, si clipeũ cepe-
Teu. Etiam leuis, par futurus sim tibi armato. (ris.
Men. Lingua tua animum per quã uchementẽ præfert.
Teu. Cum iustitia enim excelso esse licet animo. (meũ?
Men. Iustum ergo, hũc fortuna uti prospera interfectorẽ
Teu. Interfectorẽ? Mirum narras, siquidẽ uiuus mortuus

Men. Deus enim seruat me: isti autem interij.
Teu. NE igitur uioles deos, à dijs seruatus.
Men. Egóne culpauerim deorum leges?
Teu. Si mortuos non sinis sepelire præsens.
Men. Sanè ipse mei ipsius hostes. Nunquid rectè?
Teu. Scilicet Aiax hostis obstitit unquam?
Men. Infenso infensus fui: & tu hoc noueras.
Teu. Fur enim ipsius sententiarum artifex repertus es.
Men. Apud iudices, non me, in hoc euersus fuit.
Teu. Multa sanè malè clanculum tu suffurari possu ma (lá.
Men. Hoc ad dolorem uerbum procedit cuidam.
Teu. Non magis, ut uidetur, quàm offendemus.
Men. Vnum tibi dicam: Hic sepeliendus non est.
Teu. Tu uerò uicissim audies hoc, quòd mox sepelietur.
Men. Iam aliquãdo uidi hominem ego lingua audacẽ,
Nautas cohortantẽ in tempestate ad nauigandum
Cuius uocem nullam inuenires quum in malo
Tempestatis tenebatur, sed sub ueste occultatus
Conculcandum se præbebat uolenti nauita:
Ita quidem & te & tuum uehemens os,
De parua nube mox quædã erumpens flatu ingẽs
Tempestas, restinxerit magnum illum clamorem.
Teu. Ego uerò hominem uidi stultitia plenum,
Qui malis insultabat ciuium:

Με. Θεός γὰρ ὀκνοῦντά με, τῷδε δὴ ὀίχομαι.
Τθ. Μὴ νῦν ἁπλᾶ θηοὺς, θεοῖς σεσωσμένος.
Με. Ἐγὼ γὰρ αὖ ψέξαιμι δῆτα μόνων νόμους;
Τευ. Εἰ τοὺς θανόντας ὠκ ἐᾷς θάπτειν παρών.
Με. Τοὺς γ' αὐτὸς αὐτῶ πολεμίους. ὁ γὰρ καλόν;
Τευ. Ἡ τοὶ γὰρ Αἴας πολέμιος ποτ' ἦν ποτέ;
Με. Μισοῦντ' ἐμοῦ γε. καὶ σὺ τῶτ' ἠπίστασο.
Τευ. Κλέπτης γὰρ αὐτῶ ψηφοποὺς ἀνῃρέθης.
Με. Ἐν τοῖς δικασταῖς κοὐκ ἐμοὶ πολὺ ἰσφάλη.
Τθ. Πολλ' ἄν κακῶς λάθρα σὺ κλέψειας κακά.
Με. Τοῦτ' εἰς αἰτίαν τοῦπος ἔρχεται τινί;
Τευ. Οὐ μᾶλλον, ὡς ἔοικεν, ἢ λυπήσομαι.
Με. Ἐν τοῖ φρονοῦσιν, τόνδε δεῖ νικᾶν θάπτεον.
Τευ. Σὺ δὴ ἀνάκουσον τῶτο, ὡς τεθάψεται.
Με. Ἤδη πότ' εἶδον ἄνδρ' ἐγὼ γλώσσης ῥᾳσθῆ,
ναύτην ἐφορμήσαντα χμηδαίου πλεῖν,
ὦ φθέγμ' ἄν οὐκ ἄν βύρεσ' ἐνίκα· ὃν κακῶς
χμαῶνος εἶχετ', ἀμφὶ ὑφ' αἵματος κρυθείς,
πατεῖν παρεῖχε τῷ θέλοντι ναυπλίων·
ὅπως ἔχει καὶ σε, καὶ τὸν λάβρον τόμα,
σμικρὸν νέφος τὰ χ' ἄν τις ἐκπνεύσας μέ-
χμηδ' ἢ κατασβέσειε τ' πολλῶν βοῶν. (γᾶς
Τευ. Ἐγὼ δέ γ' ἄνδρ' ὅπωπα μωρίας πλέον,
ὃς ἐν κακοῖς ὕβριζε τοῖσι τῆδε πέλας·

κᾆτ' αὐτὸν εἰσιδών τις ἐμφερὴς ἐμοὶ,
ὀργὴν θ' ὁμοῖος, εἶπε τοιοῦτον λόγον,
ὦ ἔνθρωπε μὴ δρᾷ τοῖς τεθνηκότας κακῶς.
εἰ γὰρ ποιήσεις, ἴσθι πημανούμενος.
τοιαῦτ' ἄνολβον ἄνδρ' ἐνουθέτει παρών.
ὁρῶ δέ τοι νιν. κᾄστιν (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ)
οὐδείς ποτ' ἄλλος ἢ σύ. μῶν ἠνιξάμην;

Με. Απειμι. καὶ γὰρ αἰσχρὸν, εἰ πύθοιτό τις,
λόγοις κολάζειν, ᾧ βιάζεσθαι πάρα.

Τευ. Αφερπε νῦν· κἀμοὶ γὰρ αἴσχιστον κλύειν
ἀνδρὸς ματαίου φλαῦρ' ἔπη μυθουμένου.

Χο. Εσται μεγάλης ἔριδός τις ἀγών.
ἀλλ' ὡς δύνασαι Τεῦκρε ταχύνας
σπεῦσον κοίλην κάπετόν τιν' ἰδεῖν
τῷδ', ἔνθα βροτοῖς τὸν ἀείμνηστον
τάφον εὐρώεντα καθέξει.

Τευ. Καὶ μὴν ἐς αὐτὸν καιρὸν οἵδε πλησίον
πάρεισιν ἀνδρὸς τοῦδε παῖς τε καὶ γυνὴ,
τάφον περιστελοῦντε δυστήνου νεκρού.
ὦ παῖ, πρόσελθε δεῦρο, καὶ σταθεὶς πέλας,
ἱκέτης ἔφαψαι πατρὸς ὅς σ' ἐγείνατο.
θάκει δὲ προστρόπαιος, ἐν χεροῖν ἔχων
κόμας ἐμὰς καὶ τῆσδε καὶ σαυτοῦ τρίτου,
ἱκτήριον θησαυρόν. εἰ δέ τις στρατοῦ

Ac deinde ipsum intuitus quidam similis mihi,
Irámque par, dixit talem orationem:
O homo, ne malè mortuis facias:
Si enim feceris, scito te malo affectum iri.
His modis infelicem illum monebat præsens.
Aspicio sanè illum: ac est (ut mihi uidetur)
Nemo quisquam alius nisi tu. Num obscurè dixi?

Men. Abeo. NAM turpe fuerit, si audiat aliquis
Verbis punire, cui ium facere liceat.

Teu. Abi sané. Nam & mihi turpissimum audire
Hominem stolidum futilia uerba fabulantem.

Cho. Erit magnæ contentionis quoddam certamen.
Verùm quantum potes Teucer accelera us,
Propera cauum bustum quoppiam circumspicere
Huic, ubi mortalibus perpetuæ memoriæ
Sepulcrum squalidum obtineat.

Teu. Atqui per tempus hi propè
Assunt, uiri illius filius & uxor,
Sepulcrum composituri infelicis mortui. 264
O fili, accede huc, & assistens propè,
Supplex attinge patrem qui te genuit,
Resideque inhærens, in manibus tenens
Comas meas & huius & tui ipsius tertij,
Supplicem thesaurum. Si quis autem de exercitu

Vi te abstraxerit ab hoc mortuo,
Malus miserè insepultus eiciatur patria,
Generis uniuersi radice demessa,
Ita ut hunc ego incido capillum:
Tene hunc ô fili, & serua: neque te
Moueat quisquam, sed procidens adhære:
Vósque ne mulieres pro uiris propè
Assistite, sed opitulamini donec ego ueniam,
Sepulcro procurato huius, quãuis nemo permittat.
Chor. Quis ergo ultimus, quando desinet
Vagabundorum annorum numerus,
Non cessantem semper mihi
Armigerorum laborum
Noxam adducens
In uasta Troia,
Infelice probro Græcorum?
Vtinam prius in æthera subiret
Amplum, aut communem orcum
Ille uir, qui tristium
Ostendit armorum Græ-
cis communem martem.
O labores procreatores laborum.
Ille enim populatus est homines:
Ille neque coronarum,

βίᾳ σ' ἀποσπάσειε τοῦδε τοῦ νεκροῦ,
κακὸς κακῶς ἄθαπτος ἐκπέσοι χθονὸς,
γλύοις ἅπαντος ῥίζαν ἐξημημένος,
αὕτως ὅπως περ τόνδ' ἐγὼ τέμνω πλόκον.
ἔχ' αὐτὸν ὦ παῖ, καὶ φύλασσε, μηδέ σε
κινησάτω τὶς, ἀλλὰ προσπεσὼν ἔχου.
ὑμεῖς τε μὴ γυναῖκες ἀντ' ἀνδρῶν πέλας
παρέστατ', ἀλλ' ἀρήγετ', ἔστ' ἐγὼ μόλω,
τάφου μεληθεὶς τῷδε, κἂν μηδεὶς ἐᾷ.

Χο. Τίς ἄρα νέατος ἐς πότε λήξει
πολυπλάγκτων ἐτέων ἀριθμὸς,
τὰν ἄπαυστόν γ' αἰὲν ἐμοὶ
δορυσσόντων μόχθων
ἄταν ἐπάγων
ἀνὰ τὰν εὐρώδη Τροίαν,
δύστανον ὄνειδος Ἑλλάνων;
ὄφελε πρότερον αἰθέρα δῦναι
μέγαν, ἢ τὸν πολύκοινον ᾅδαν
κεῖνος ἀνὴρ, ὃς στυγερῶν
ἔδειξ' ὅπλων Ἑλλα-
σι κοινὸν ἄρτυν.
ὦ πόνοι πρόγονοι πόνων.
κεῖνος γὰρ ἔπεσεν ἀνθρώποις·
κεῖνος οὔτε στεφάνων,

οὔτε βαθειᾶν κυλίκων
νεῖμεν ἐμοὶ τέρψιν ὁ μιλεῖν,
οὔτε γλυκὺν αὐλῶν ὄτοβον,
δίσμορος, οὔτ' ἐννυχίαν
τέρψιν ἰαύειν ἐρώτων·
ἐρώτων δ' ἀπέπαυσεν, ᾤ μοι.
κεῖμαι δ' ἀμέριμνος οὕτως,
ἀεὶ πυκιναῖς δρόσοις
τεγγόμενος κόμας λυγρὰς,
μνήματα Τροίας.
πρὶν μὲν οὖν ἐννυχίου
δείματος ἦν μοι προβολὰ
καὶ βεβέων θούριος Αἴας·
νῦν δ' ἐστὶ ἀνεῖται στυγερῷ
δαίμονι. τίς μοι, τίς ἔτ' οὖν
τέρψις ἐπέσται; γενοίμαν
ἵν' ὑλᾶεν ἔπεστι πόντου
πρόβλημ' ἁλίκλυστον, ἄκραν
ὑπὸ πλάκα Σουνίου,
τὰς ἱερὰς ὅπως προσεί-
ποιμεν Ἀθάνας.

Τευ. Καὶ μὴν ἰδὼν ἔσπευσα τὸν στρατηλάτην
Ἀγαμέμνον' ἡμῖν δεῦρο τόνδ' ὁρμώμενον.
δῆλος δέ μοι 'στὶ σκαιὸν ἐκλύσων στόμα.

Neque profundam calicum
Tribuit mihi delectationis consuetudinem,
Neque dulcem tibiarum sonitum
Infelix, neque nocturnæ
Voluptatis quietem amorum.
Amores autem repressit, eheu,
Iaceóque iners sic semper
Crebris guttis
Madescens capillos mœstos,
In memoriam Troiæ.
Ac prius quidem nocturni
Metus erat mihi protectio,
Et telorum, Martius Aiax:
Nunc uerò ille permittitur tristi
Fato. Quæ magus ergo
Oblectatio assit? utinam sim
Vbi siluestris est ponti
Obex marifluus, summam
Sub planitiem Sunij,
Sacras ut allo-
quar Athenas.
Tcu. At enim cõspicatus properaui ductorem exercitus
Agamemnonem nobis huc ruentem.
Apparet autẽ mihi improbũ hunc soluturũ esse os.

Aga. Tene illa grauia dicta nuntiare mihi
Sustinuisse aduersum nos ita sine malo effutire?
Te quidem, natum de captiua inquam.
Scilicet educatus à nobili matre
Grandia loquereris, & elatè incederes,
Quum nihil ipse, pro extincto resistis,
Ac neq; imperatores neq; naualiũ copiarũ princi
Nos Achiuorũ, neq; tuos affirmasti: (pes aduenisse
Sed ipse princeps (ut tu dicis) Aiax nauigauit.
Hæc nonne audire magnum de seruis malum?
De quo clamas uiro tam superba?
Vbi ingresso, ubi stante ubi non ego?
Non igitur inter Græcos uiri sunt præter hunc?
Acerba uidemur Achilleorum armorum
Certamina Argiuis indixisse tunc,
Si ubique de clauabimur à Teucro mali.
Et non satis erit unquam uobis, ne uictis quidem,
Cedere secundum ea quæ multis placuerunt iudici
Sed semper in nos aut mala iacietis quædam (bus
Aut cum fraude pungetis, qui superati estis.
Ex his autem moribus non unquam
Constitutio fieri possit ullius legis,
Si iure uictores repellamus,
Et posteriores, ut priores sint, produxerimus.

Αγα. Σὲ δὴ τὰ δεινὰ ῥήματ' ἀγγέλλουσί μοι
τλῆναι καθ' ἡμῶν ὧδ' ἀνοιμωκτεὶ χανεῖν;
σέ τοι τὸν ἐκ τῆς αἰχμαλώτιδος λέγω.
ἦ που τραφεὶς ἂν μητρὸς ἐν γένοις ἄπο,
ὑψήλ' ἐκόμπεις, κἀπ' ἄκρων ὡδοιπόρεις,
ὅτ' οὐδὲν ὤν, τοῦ μηδὲν ἀντέστης ὕπερ,
κοὔτε στρατηγοὺς, οὔτε ναυάρχους μολεῖν
ἡμᾶς Ἀχαιῶν, οὔτε σοῦ, διωμόσω,
ἀλλ' αὐτὸς ἄρχων, ὡς σὺ φῄς, Αἴας ἔπλει.
ταῦτ' οὐκ ἀκούειν μεγάλα πρὸς δούλων κα-
ποίου κέκραγας ἀνδρὸς ὧδ' ὑπέρφρονα; (κά;
ποῦ βάντος, ἢ ποῦ στάντος, οὗπερ οὐκ ἐγώ;
οὐκ ἄρ' Ἀχαιοῖς ἄνδρες εἰσὶ πλὴν ὅδε;
πικροὺς ἔοιγμεν τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων
ἀγῶνας Αργείοισι κηρύξαι τότε,
εἰ πανταχοῦ φανοίμεθ' ἐκ Τεύκρου κακοί·
κοὐκ ἀρκέσει πόθ' ὑμὶν οὐδ' ἡσημένοις
εἴκειν ἃ τοῖς πολλοῖσιν ἤρεσκε κριταῖς·
ἀλλ' αἰὲν ἡμᾶς ἢ κακοῖς βαλεῖτέ που,
ἢ σὺν δόλῳ κεντήσετ' οἱ λελειμμένοι.
ἐκ τῶνδε μέντοι τῶν τρόπων οὐκ ἄν ποτε "
κατάστασις γένοιτ' ἂν οὐδενὸς νόμου, "
εἰ τοὺς δίκη νικῶντας ἐξωθήσομεν, "
καὶ τοὺς ὄπισθεν εἰς τὸ πρόσθεν ἄξομεν. "

ἀλλ' εἰρκτὸν πάλ' ὄβριν. οὐ γὰρ οἱ πλατεῖς
οὐδ' ἄρμιλλοι φῶτες ἀσφαλέστατοι·
ἀλλ' οἱ φρονοῦντες θοῦ, κραδίᾳ σπουδαῖοι.
μέγας ὁ πλειστὰς βοῖς ὑπὸ σμικρᾶς ὁμφῆς
μάστιγος ὀρθὸς εἰς ὁδὸν προβαίνεται.
καί σε νῦν ὀρῶ πάρος τόδ' ἐγὼ τὸ φάρμακον
ὁρῶ πάρος, εἰ μὴ νοῦν κατακτήσῃ πικρά.
ὃς τ' ἀνδρὸς ἐκτὸς ὄντος, ἀλλ' ἤδη σκιᾶς,
θαρσῶν ὑβρίζεις, καὶ ξελευθέρου ῥέμεις.
οὐ σωφρονήσεις; οὐ μαθὼν ὃς εἶ φύσιν,
ἄλλον πιν' ἄξεις αὖθις ἐλεύθερον;
ὃς πρὸς σὲ μὲν ἡμᾶς ἀπὸ σοῦ λέξει πάρα;
σοῦ γὰρ λέγοντος ἐκτὸς ἂν μάθοιμ' ἐγώ.
πῶς βάρβαρον γὰρ γλῶσσαν οὐκ ἐπαίω.

Χο. Εἶθ' ὑμὶν ἀμφοῖν οἷς ἥδοιτο σωφρονεῖν.
τοὔπου γὰρ οὐδὲν σῳῶν ἔχω λῷον φράσαι.

Τευ. Φεῦ, πῶ θανοῦσα ὡς ταχὰ πρὸς βροτοῖς
χάρις διαῤῥεῖ, καὶ πρόσθοῦ' ἀλίσκεται·
εἰ σοῦ γ' ὅδ' ἀνὴρ οὐδὲν ἦν πρὶν σμικρὸν ὄντως
Αἴας ἔτ' ἔχθ' ἐμοῦσιν, οὗ σὺ πολλάκις
τὴν σὴν προστείνων προθύμως ψυχὴν δορὶ
ἀλλ' οἴχεται δὴ πάντα ταῦτ' ἐρρυμμένα.
ὦ πολλὰ λέξας ἀρτίκανόνητ' ἔπη,
οὐ μνημονεύεις οὐκέτ' οὐδὲν; ἰώ μοι

Verùm cohercenda hæc sunt. NON enim uasti
Neque amplo dorso uiri tutissimi:
Sed sapientes uincunt ubique.
Magnus autem lateribus bos, à parua tamen
Seutica, rectè in uiam ingreditur.
Ac tibi accedere hoc ego medicamentum
Cerno statim, nisi intelligentiã obtineas aliquam:
Qui uiri eius gratia, qui iam nihil est nisi umbra,
Confidens insultas, & libertate loquendi uteris.
Nõ modestus futurus es? non sciens qui sis genere,
Alium quempiam duces uirum hue liberum,
Qui ad nos pro te loquatur tua?
Te enim loquentem non intelligere iam possum:
Nam barbaram linguam non percipio. 267
Chor. Vtinam uobis ambobus mens sit, frugi esse:
Hoc enim nihil uobis habeo melius dicere.
Teu. HEV Mortui quàm uelox mortalibus
Gratia diffluit, & proditionis conuincitur,
Si tui quidem, hic uir, neque in paruis rationibus
Aiax, iam retinet memoriam, cui tu sæpius
Tuã proponẽs animã, laborẽ pro illo suscepisti ar-
Sed pereunt iam cuncta hæc abiecta. (mis.
O multa qui memorasti modò, & inutilia uerba,
Non meministi magis ullius, quum

Septis quondam uos iste inclusos,
Qui nihil iam eratis in fuga hastæ,
Defendit progressus solus: intra quidē nauiū
summa iam nautica transtra
Igne flagrante, inque nauticas carinas,
Saliente uehementer Hectore trans fossas?
Quis hæc auertit? Nunquid hic fuit qui fecit hæc,
Quem nusquā ais ne coniūctū quidem fuisse pedē?
Ergo uobis ille hæc fecit iustē.
Et quum rursus ipse Hectoris solus solius,
Sortitúsque & iniussus processit aduersarius,
Haud fugitiuam illam sortem in medio deponens
Vdæ telluris glebam, sed quæ cristatæ
Galeæ erat prima saltum leuatura.
Hic fuit qui ista egit, unáque ego præsens
Ille seruus, è barbarica matre genitus.
Infelix, quid spectans tandem hæc etiam loqueris?
Non scis, tui patris quidē qui antè extitit pater
Veterem esse Pelopem, barbarum Phrygem?
Atreum uerò qui te seuit, impium maximè
Proposuisse fratri cœnam propriorū filiorum? 268
Tu uerò matre genitus es Cressa, cum qua
Deprehenso externo uiro, procreator pater
Abiecit squamosis piscibus ad corruptionem.

ἑρκέων πόθ' ὑμᾶς τοῦτ' ἐγκεκλεισμένους
ἤδη τὸ μηδὲν ὄντας ἐν τροπῇ δορὸς
ἐῤῥύσατ' ἐλθὼν μοῦνος· ἀμφὶ μὲν νεῶν
ἄκροισιν ἤδη ναυτικοῖς ἑδωλίοις
πυρὸς φλέγοντος· εἰς δὲ ναυτικὰ σκάφη
πηδῶντος ἀρδὴν Ἕκτορος τάφρων ὕπερ;
τίς ταῦτ' ἀπεῖρξεν; οὐχ ὅδ' ἦν ὁ δρῶν τάδε,
ὃν οὐδαμοῦ φῄς οὐδὲ συμβῆναι ποδί;
ἆρ' ὑμὶν τοῦτ' ταῦτ' ἔδρασεν ἔνδικα;
χὤτ' αὖθις αὐτὸς Ἕκτορος μόνος μόνου
λαχών τε κἀκέλευστος ἦλθεν ἀντίος,
οὐ δραπέτην τὸν κλῆρον εἰς μέσον καθεὶς
ὑγρᾶς ἀρούρας βῶλον, ἀλλ' ὃς ἀλλόφου
κυνῆς ἔμελλε πρῶτος ἅλμα κουφιεῖν;
ὅδ' ἦν ὁ πράσσων ταῦτα· σὺν δ' ἐγὼ παρὼν
ὁ δοῦλος, οὐκ τῆς βαρβάρου μητρὸς γεγώς.
δύστηνε, ποῦ βλέπων πότ' αὐτὰ καὶ θροεῖς;
οὐκ οἶσθα, σοῦ πατρὸς μὲν ὃς προὔφυ πατὴρ,
ἀρχαῖον ὄντα Γέλοπα βάρβαρον Φρύγα;
Ἀτρέα δ' ὃς αὖ σ' ἔσπειρε, δυσσεβέστατον,
προθέντ' ἀδελφῷ δεῖπνον οἰκείων τέκνων;
αὐτὸς δὲ μητρὸς ἐξέφυς Κρήσσης, ἐφ' ᾗ
λαβὼν ἐπακτὸν ἄνδρ' ὁ φυτεύσας πατὴρ,
ἐφῆκεν ἑλλοῖς ἰχθύσιν διαφθοράν.

τοιοῦτος ὢν τοιῷδ' ὀνειδίζεις ἔπος;
ὃς ἐκ παλῳδῶν μῶν εἶμι Τελαμῶνος γεγώς,
ὅστις πρατὸς τὰ πρῶτ' ἀριστεύσας, ἐμοὶ
ἴσχει ξυώνυον μητέρ'· ἢ φύσει μὲν ὧδ'
βασίλεια, Λαομέδοντος δ' ἔκκριτον δέ νιν
δῶρημα κεἰνῳ δῶκεν Αλκμήνης τόκος.
ἆρ' ὧδ' ἄρισθ' ἕξ ἀρίστοιν δυοῖν
βλαστὼν ἀνὴρ αἰχεῖν οἶμι τοῖς πρὸς αἵματος,
οἷς νῷν σὺ πιστὸς ἐν πόνοισι κεἰ δόλοις
ὠφθεῖς ἀτἀπλοις, οὐδὲ ἐπαγκύμῃ λέγων;
δῆ νῷν τόδ' ἴσθι, τοῦτον εἰ βαλεῖ τέ που,
βοηθεῖτε χ' ἡμᾶς τῆς ὁμοσυγκεισμένους.
ἐπεὶ καλόν μοι τόδ' ὑπὲρ πονουμένῳ
θανεῖν πρόθυμος μᾶλλον, ἢ τῆς σῆς ὑπὲρ
γυναικός, ἢ τῶν σῶν θ' ὁμαίμονος λέχη.
πρὸς ταῦθ', ὅσα μὲν τοιμὸν ἀλλὰ κἀτὸν
ὡς εἰ με πημανεῖς τι, βουλήσῃ ποτὲ
καὶ δηλος εἶ μᾶλλον ἢ 'νεμοι θρασύς.

Χο. Αναξ Οδυσσεῦ, καιρὸν ἴσθ' ἑλιλυθώς,
εἰ μὴ ξυωκάμων ἀλλὰ συλλύσων πάρει.

Οδ. Τί δ' ἔστιν ἄνδρες; πηλόθεν τόδ' ἠθύμως
βοᾷ τὸ Ατρειδῶν τῷδε τῷ 'κ' ἀλιμέμπτως κρᾶ.

Αγα. Οὐ γὰρ κλύοντες ἐμφανῆ αἰχμὴς λόγους
ἄναξ Οδυσσεῦ τῶνδε τῶν ἔσω' ἀνδρὸς ἀρπῶς;

Ajax. Nor
Ch. R
Si
Vl. Q
Vo
Aga. No
Re

Talis quum sis, talis exprobras satum?
Qui patre quidem sum Telamone genitus, (meã
Qui in exercitu primo loco quum fuisset uir fortis,
Capit sociã lecti matrem: quæ genere quidem fuit
Regina, Laomedontis: eximium autem hanc
Donum illi dedit Alcmenæ natus.
Scilicet ita præstantissimus ex præstantissimis duo
Enatus, dedecori fuerim cognatis? (bus
Quos nunc tu talibus in laboribus iacentes
Trudis insepultos, neque pudet te eorũ quæ dicis?
Planè nunc hoc scias: hunc si quò protecerritis,
Proijcietis & nos, tres simul unà iacentes.
Nam honestum mihi pro hoc laboranti
Mori præclarè potius, quàm tua pro
Muliere, aut tui etiam consanguinei inquam.
Ad hæc considera non meum, sed tuum:
Nam si quid me læseris, uoles aliquando
Etiã formidolosus esse magis, quã erga me audax.
Chor. Rex Vlysse, per tempus scito te aduenisse:
Si non commissurus, sed dissoluturus ades.
Vl. Quid uerò est uiri? deprocul enim sensi
Vocem Atridarum, hoc super forti mortuo.
Aga. Non enim audimus indignissima uerba,
Rex Vlysse, ex hoc uiro modo?

Vl. Quæ? Ego enim homini ueniam do
Audienti mala, si committit dicta irata. 269
Ag. Audijt indigna, qui faceret enim, erat, talia mihi.
Vl. Quid enim tibi fecit quod detrimentum habeat?
Aga. Non at passurum se ut hic mortuus sepulturæ
Expers sit, sed per uim sepulturum esse cõtra me.
Vl. Licet igitur, si dixero uera amico,
Tibi nihilo minus quãm pridem socium me esse?
Aga. Dic: quippe essem animo peruerso, quoniam
Amicum te ego maximum Argiuorum duco.
Vl. Audi nunc. Virum istum per deos
Ne sustineas insepultum ita immansuetè abijcere.
NEQVE potentia te ullo pacto uincat
Vsque adeo odisse ut ius calces.
Et mihi enim fuit aliquando hic inimicissimus in exer (citu.
Ex quo obtinui Achillea arma:
Sed ipsum tamen, qui sit talis mihi,
Nequaquam honore spoliauerim quin dicam
Vnum utrum uidisse fortiss. Argiuorum quorquot
Troiam uenimus, præter Achillem:
Quare minimè iustè spolietur honore à te.
Non enim hunc, se deorum leges
Violaueris. Virũ autẽ nõ æquũ est, quũ mortuus sit
Lædere bonum. neque si fortè oderis, (rit

Οδ. Ποίους; ἐγὼ γὰρ ἀνδρὶ συγγενὼμαν ἔχω
κλύοντ' ἂν φλαῦρα, συμβαλεῖν ἐπὶ κακά.
Αθ. Ἤκουσεν αἰχμὰ δρῶντὸ δ' ἰῶ θιασῶται με.
Οδ. Τί γὰρ σ' ἔδρασεν ὥστε κἀβλαβῆ λαβεῖν;
Αθ. Οὗ φησ' ἐάσειν τόνδε τὸν νεκρὸν ταφῆς
ἄμοιρον, ἀλλὰ πρὸς βίαν θάψειν ἐμοῦ.
Οδ. Ἐξεστιν οὕτω εἰπόντα πάλιν σῷ φίλῳ
ξύμμαχον εἶναι καὶ πάρος ξυνήρεμεῖν;
Αθ. Εἶπ'· ἦ γὰρ ἦν μοι μὴ κακῶς φρονῶν, ἔπει
φίλον σ' ἐγὼ μέγιστον Ἀργείων νέμω.
Οδ. Ἀκουέ νυν τὸν ἄνδρα τόνδε πρὸς θεῶν
μὴ πλῆς ἄθαπτον ὧδ' ἀνοσίως βαλεῖν·
μηδ' ἡ βία σε μηδαμῇ νικησάτω
τοσόνδε μισεῖν ὥστε τιμὴν δίκην παθεῖν.
καὶ μοι γὰρ ἰῷ ποθ' ἑστὼς ἔχθιστος ὡραῖος,
ἔξ οὗ κράτησα τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων·
ἀλλ' αὐτὸν ἔμπας ὄντ' ἐγὼ τιόνδ' ἐμοί,
ὧν ἄν γ' ἀπαμύναιμ' ἄν, ὡς πλεῖστ' ἐν Ἀργείοις ἔπη
ἔν' ἄνδρ' ἰδεῖν ἄριστον Ἀργείων ὅσοι
Τροίαν ἀφικόμεθα, πλὴν Ἀχιλλέως.
ὥστ' οὐκ ἂν εἰδὼς ἀπαμύξοιτό σοι.
ἀτὰρ τί πόντον, ἀλλὰ τοὺς θεῶν νόμους
φεύροις ἄν. Ἀνδρα σὺ δίκαιον, εἰ θανόν,
βλάπτειν τὸν ἐσθλόν, ἀλλ' ἐὰν μισῶν κυρῇς.

Αγα. Σὺ ζῶντ' Ὀδυσσεῦ τῆδ' ὑφαρπαγὴς ἐμοί;
Οδ. Ἐγὼ 'μίσουν σ' ἡνίκ' ἐχρῆν μισεῖν καλόν.
Αγα. Οὐκοῦν θανόντα καὶ ξυνεμβῆναί σε χρή;
Οδ. Μὴ χαῖρ' Ἀρῇδη κέρδεσιν τοῖς μὴ καλοῖς.
Αγα. Τόν τοι τύραννον ἀσεβεῖν οὐ ῥᾴδιον.
Οδ. Ἀλλ' οὖν λέγουσι τοῖς φίλοις πιμπλὺν νέμειν.
Αγα. Κλύειν τὸν ἐσθλὸν ἄνδρα χρὴ τὸν ὄντα πέλας.
Οδ. Παῦσαι· κρατεῖς τοι τῶν φίλων νικώμενος.
Αγα. Μέμνησ' ὁποίῳ φωτὶ πρὸν χθόνα δίδως.
Οδ. Οὐ γὰρ σ' ἐχθρὸς ἀνήρ, ἀλλὰ γενναίως ποτ' ἦν.
Αγα. Τί ποτε ποιήσεις; ἐχθρὸν ὦδ' ἀεὶ νέκυν;
Οδ. Νικᾷ γὰρ ἡ ἀρετὴ μὲ τῆς ἔχθρας πολύ.
Αγα. Τοιοῖδε μέντοι φῶτες ἐμπλήκτοι βροτῶν.
Οδ. Ἡ κάρτα πολλοὶ νῦν γε φίλοι, κοὐδὲν πικροί.
Αγα. Τοιοῦσδ' ἐπαινεῖς δῆτα σὺ κἀμοὶ φίλους;
Οδ. Σκληρὸν τὸν ἐπαινῆσαι νοῦ φιλῶ ψυχὴν ἐγώ.
Αγα. Ἡμᾶς σὺ δηλοῖς τῆδε θ' ἡμέρᾳ φανείς.
Οδ. Ἀνδρὸς μὲν οὖν Ἕλλησι πᾶσιν ἐν δίκοις.
Αγα. Ἀνωγας οὖν με τὸν νεκρὸν θάπτειν ἐᾶν;
Οδ. Ἐγωγε. καὶ γὰρ αὐτὸς ἐνθάδ' ἵξομαι.
Αγα. Ἡ παίθ' ὁμοῖα πᾶς ἀνὴρ αὑτῷ ποιεῖ.
Οδ. Τῷ γὰρ μᾶλλον εἰκὸς ἢ μαυτῷ ποιεῖν;
Αγα. Σὸν ἆρα ζῆν ὄργον ἐκ τοῦδ' ἐστὶ μοι κεκλήσεται.
Οδ. Ὡς αὖ ποιήσῃς, παντὸς ἄξιος γ' ἔσῃ.

Aga. Tu his, Vlysses, pro hoc pugnas mecum?
Vl. Ego. oderam uerò, donec fuit odisse honestum.
Aga. Non enim mortuo etiã insuper insultare te oportet.
Vl. Ne lætare, Atrida, emolumẽtis nõ honestis. (bat?
Aga. REGEM pium esse haud est facile.
Vl. At rectè memorare, amicis honorẽ habendum.
Aga. AVSCVLtare bonum uirũ decet magistratibus
Vl. Desine: princeps es, amicis inferior.
Aga. Memento, cui uiro gratificeris. 270
Vl. Hic inimicus uir, sed fortis aliquando fuit.
Aga. Quidnã futurus es? inimicũ reuereberis mortuum?
Vl. Vincit enim uirtus me multo quàm odium magis.
Aga. Tales uerò uiri leues sunt homines.
Vl. Certè admodum multi, nunc amici, & mox acerbi.
Aga. Tales tu probas igitur parare amicos?
Vl. DVRVM laudavé non ano animum ego.
Aga. Nos tu ignauos ista die ostendes.
Vl. Immò uiros, Græcis omnibus, iustos.
Aga. Suades igitur me, mortuum istum sepelire, pati?
Vl. Ego. Nam & ipse huc uenturus sum. (rat.
Aga. Scilicet in omnibus similiter unusquisq; sibi labo-
Vl. Cui enim me magis æquũ, quã mihi ipsi laborare?
Aga. Tuum igitur opus, non meum appellabitur.
Vl. Ita si feceris, ubique bonus eris.

Aga. At planè uerò hoc scias, quòd ego
Tibi quidē tribuerim hac uel maiorem gratiam:
Iste uerò & illic & hic, mihi pariter
Inuisissimꝰ erit. tibi uerò agere licet quæ par est.
Cho. Quicunque te Vlysse non ait animo sapientem
Extitisse qui talis sis, stultus est.
Vl. Ac nunc quidem Teucro deinceps denuntio
Quàm tunc inimicus fuerim, tam esse amicus:
Et mortuum istum unà sepelire uolo,
Et unà laborare: & nihil omittere quantum
Par est fortissimis uiris elaborare mortales.
Teu. Optime Vlysse, per omnia possum te laudare
Verbis: at me fefellisti ſpe multum. 271
Huic enim quum fueris inimicissimus Argiuorū,
Solus affuisti manibus: neque sustinuisti præsens
Mortuo huic uiuus contumeliam facere magnam.
Quemadmodum imperator ille, attonitus uenicns,
Ipseque & consanguineus uoluerant
Afflictum illum abijcere sepultura sine.
Itaque illos Olympi huius rector pater
Memórque Furia, persequutrixque Iustitia
Malos malè perdant, quemadmodum uoluerunt
Hunc uirum contumelijs obijcere indignè.
Te uerò ô senis semen Laertæ patris,

Αθα. Αλλ' οὖ γε μὴν πω τοῦτ' ὀπίσω, ὡς ἐγὼ
οἶμαι, νέμομι· αὖ πῆς δὲ καὶ μείζω χάριν·
σοὶ δὲ κἀκεῖ κἀνθάδ' ὢν, ἔμοιγ' ὁμῶς
ἔχθιστος ἔσει. Οἶ δὲ δρᾶν ἔξεσθ' ἃ χρή.

Χο. Οὐκ ἦς σ' Ὀδυσεὺς μὴ λέγ' γνώμην τοιόνδ'
φωνᾶι τοιοῦτον ὄντα, μῶρος ἐς ἀνήρ.

Οδ. Καὶ νῦν γε τῶνδε τοῦ πάρος τἀληθέος,
ὅσον τότ' ἐχθρὸς ὢν, τοσόνδε νῦν φίλος.
καὶ τὸν θανόντα τόνδε σωτάπλειν θέλω,
καὶ ξυμπονεῖν, καὶ μηδὲν ἐλλείπειν ὅσον
χρὴ τοῖς ἀρίστοις ἀνδράσιν πονεῖν βροτούς.

Τευ. Ἀρὶς Ὀδυσεῦ, πάντ' ἔχω σ' ἐπαινέσαι
λόγοισι· καὶ μ' ἔψευσας ἐλπίδος πολύ.
Τοιοῦτον γὰρ ὢν ἔχθιστος Ἀργείων ἀνήρ,
μόνος παρέστης χερσίν· ἠδὴ δ' ἔπλης παρὼν
θανόντα τῶνδε ζῶν ἐφυβρίσαι μέγα,
ὡς οὐ κρατήσοντος οὐπιβρόντητος μολών,
αὐτός τε χὠ ξυναμφοῖν ἠθελησάτην
λωβητὸν αὐτὸν ἐκβαλεῖν, ἄφρων ἄτηρ. (τὴν,
τοιγὰρ σφ' ὀλύμπου τῆδ' ὁ πρεσβεύων πα-
μνήμων τ' Ἐρινὺς, καὶ τελεσφόρος Δίκη,
κακοὺς κακῶς φθείρειαν, ὡς τὸν ἥδιστον
τὸν ἄνδρα λώβας ἐκβαλεῖν αἰσχίους.
σὲ δ' ὦ γεραιοῦ σπέρμα Λαρτίου πάρος,

τάφου μὲν ὀκνῶ τοῦδ' ἐπιψαύειν ἐᾶν,
μὴ τῷ θανόντι τοῦτο δὶς χερὲς ποιῶ·
τὰ δ' ἄλλα καὶ ξυμπράττε· κεἴ τινα στρατοῦ
θέλεις κομίζειν, οὐδὲν ἄλγος ἕξομεν.
ἐγὼ δὲ τἄλλα πάντα πορσυνῶ· σὺ δὲ
ἀνὴρ καθ' ἡμᾶς ἐσθλὸς ὢν ἐπίστασο.

Οδ. Ἀλλ' ἤθελον μὲν· εἰ δὲ μή τί σοι φίλον
πράσσειν τάδ' ἡμᾶς, εἶμ' ἐπαινέσας τόδε.

Τευ. Ἀλις· ἤδη γὰρ πολὺς ἐκτέταται
χρόνος. ἀλλ' οἱ μὲν κοίλην κάπετον
χερσὶ ταχύνατε, τοὶ δ' ὑψίβατον
τρίποδ' ἀμφίπυρον λουτρῶν ὁσίων
θέσθ' ἐπίκαιρον. μία δ' ἐκ κλισίας
ἀνδρῶν ἴλη τὸν ὑπασπίδιον
κόσμον φερέτω.
σὺ δὲ παῖ τοῦ πατρὸς ὅσον ἰσχύεις,
φιλότητι θίγον, πλευρὰς σὺν ἐμοὶ
ταῖδ' ἐπικούφιζ'. ἔτι γὰρ θερμαὶ
σύριγγες ἄνω φυσῶσι μέγαν
μένος. ἀλλ' ἄγε, πᾶς φίλος ὅστις ἀνὴρ
φησὶ παρεῖναι, σούσθω, βάτω
τῷδ' ἀνδρὶ πονῶν τῷ πάντ' ἀγαθῷ,
καὶ οὐδενί πω λῴονι θνητῶν
Αἴαντος· ὅτ' ἦν, τότε φωνῶ.

Sepulturam hanc uereor attingere pati,
Ne mortuo hoc graue faciam.
Cætera uerò & adiuua: & si quem de exercitu
Vis adducere, nullum dolorem habebimus.
Ego uerò alia omnia administrabo. Tu autem
Virum erga nos bonum te esse scito.
Vl. At uolebam quidem. Si uerò non tibi est gratum
Agere hæc nos, eo, comprobata tua ratione.
Teu. Satis. Iam enim multum extensum est
Tempus. Verùm alij cauum bustum
Manibus accelerate: alij altigradum
Tripedẽ ad ignẽ collocatum lauacrorum iustorum
Ponite tempestiuum: una autem de tabernaculo
Virorum turma, clipearem
Ornatum afferto.
Fili, tu uerò patris, quantum uales,
Amore prehensans latera mecum
Hæc alleua. Adhuc enim calidi
Tubi sursum efflant nigrum
Robur. Verùm age omnis, amicũ quicunq; se 272
Ait adesse, incitetur, eat
Huic uiro laborans undique bono,
Ac nulli unquam meliori mortalium
Aiace, quum fuit tum inquam.

Cho. QVAM *multa mortalibus datur uidentibus*
Cognoscere: priusquam autem uidere, nullus ua-
Futurorum quid agat. (*tes est*

Xo.

Χο. Η πολλὰ βροτοῖς ἐστὶν ἰδοῦσι cc
γνῶναι· πρὶν ἰδεῖν δ' οὐδεὶς μάντις cc
τῶν μελλόντων ὅ, τι πράξει. cc

SOPHOCLIS Electra cum interpretatione Latina ad verbum.

PERSONÆ FABVLÆ.

PAEDAGOGVS
ORESTES
ELECTRA
CHORVS *ex indigenis virginibus*
CHRYSOTHEMIS
CLYTAEMNESTRA
AEGISTHVS.

Pædagogus.

OQVI duxit exercitum ad Troiam quondã
Agamemnonis fili, nunc illa licet tibi 327
Præsenti aspicere quorum appetẽs eras semper.
Antiquum enim Argos, quod desiderabas, hoc
Furore agitatæ nemus Inachiæ filiæ.
Hoc autem, Oreste, Lupicidæ dei
Forum Lyceum: à læua autem hoc
Iunonis celebre templum: quò autem peruenimus,
Dic Mycenas auro abundantes uidere,
Multáque cædes passam domum Pelopidarũ hác,
Vnde te ego patris ex cade quondam
A tua consanguinea, & sorore quum accepissem,
Tuli, & seruaui & educaui
Ad tantum pubertatis, patri ultorem cædis.
Nunc igitur Oreste, & tu charissime hospitum
Pylade, quid oporteat facere maturè consulendũ,
Quia nobis iam clarum solis iubar
Matutinas ciet uoces auium manifestas [percepta (faciles,]
Nigráque astris destituta est nox.
Antequam igitur quisquam uirorum exeat tecto,
Conuenite sermonibus: quia hîc sumus

ΗΛΕΚΤΡΑ.

Παιδαγωγὸς.

ΩΤΟΥ στρατηγήσαντος ἐν Τροίᾳ ποτὲ
Αγαμέμνονος παῖ, νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι
παρόντι λεύσσειν ὧν πρόθυμος ἦσθ' ἀεί.
τὸ γὰρ παλαιὸν Αργος οὐδ' πόθεις, τόδε,
τῆς οἰστροπλῆγος ἄλσος Ινάχου κόρης·
αὕτη δ' Ορέστα τοῦ λυκοκτόνου θεοῦ
ἀγορὰ λύκειος· οὐξ ἀριστερᾶς δ' ὅδε,
Ηρας ὁ κλεινὸς ναός. οἷ δ' ἱ κάνομεν,
φάσκειν Μυκήνας τὰς πολυχρύσους ὁρᾶν,
πολύφθορόν τε δῶμα Πελοπιδῶν τόδε·
ὅθεν σὲ πατρὸς ἐκ φόνων ἐγώ ποτε
πρὸς σῆς ὁμαίμου καὶ κασιγνήτης λαβὼν,
ἤνεγκα, κἀξέσωσα, κἀξεθρεψάμην
τοσόνδ' ἐς ἥβης, πατρὶ τιμωρὸν φόνου.
νῦν οὖν Ορέστα, καὶ σὺ φίλτατε ξένων
Πυλάδη, τί χρὴ δρᾶν ἐν τάχει βουλευτέον·
ὡς ἡμὶν ἤδη λαμπρὸν ἡλίου σέλας
ἐῷα κινεῖ φθέγματ' ὀρνίθων σαφῆ,
μεγαινά τ' ἄστρων ἐκλέλοιπεν εὐφρόνη.
πρὶν οὖν τιν' ἀνδρῶν ἐξοδοιπορεῖν στέγης,
ξυνάπτετον λόγοισιν· ὡς ἐνταῦθ' ἐμὲν

ἵν' ὐκκέτ' ὀκνεῖν καιρός, ἀλλ' ἔρχων ἀκμή.
Ορ. Ὦφίλτατ' ἀνδρῶν πρὸς πόλων, ὡς μοι σαφῆ
σημεῖα φαίνεις ἑῶν λόγων εἰς ἡμᾶς γεγώς.
ὡς τῷδε τἀμὸν ἵππος ὀχλήσει, κἂν ᾖ γέρων, "
ὃν τοῖσδε δεινοῖς θυμὸν ὐκ ἀπώλεσεν, "
ἀλλ' ὀρθὸν οἷς ἔοικεν ὠθεῖ πῶς δὲ σύ "
ἡμᾶς ἁμώσεις, καὐτὸς ὐν πρώτοις ἔπη.
Τοιτὸν, τὰ μὲν δόξαντα δηλώσω· σὺ δὲ
ὀξεῖαν ἀκοὴν τοῖς ἐμοῖς λόγοις δίδου,
εἰ μή τι καίρου τυγχάνω, μεθαρμόσων·
ἐγὼ γὰρ ἡνίκ' ἱκόμην τὸ Πυθικὸν
μαντεῖον, ὡς μάθοιμι, ὅπῃ τροπῇ παρὼν
δίκας δρόσιμον τῷ φονευσάντι πατρὸς,
χρῇ μοι τοιαῦτ' ὁ Φοῖβος, ὧν πυθοίμεθα
ἄσκυλον αὐτὸν αὐτὸν ἀστῶν τε καὶ χθονὸς,
δόλοισι κλέψαι χεῖρὸς ἐνδίκους σφαγάς.
ὅτ' οὖν τοιόνδε χρησμὸν εἰσηκούσαμεν,
σὺ νῦν μολὼν, ὅταν σε καιρὸς εἰσάγῃ,
δόμων ἔσω τῶνδ', ἴσθι πᾶν τὸ δρώμενον.
ὅπως αὖ εἰδὼς, ἡμῖν ἀγγείλῃς σαφῆ.
ὡ γὰρ σε μὴ γήρᾳ τε καὶ χρόνῳ μακρῷ
γνῶσ', ὡς ἐμὴ ὑποπτεύσουσιν ὧδε λωβήσῃ.
λόγῳ δὲ χρῶ τοιῷδε, ὅτι ξένος μὲν εἶ
Φωκεὺς, παρ' ἀνδρὸς Φανοτέως ἥκων· ὃ γὰρ

Vbi nō amplius cūctatione locus, sed factis opus est.

Or. O charissime famulorum, quàm mihi clara
Signa ostendis, bonus [fidelis] in nos natus.
CEV enim equus generosus, etiam si sit senex
In periculis animum non perdidit,
Sed arrigit aures, ita tu:
Et nos hortaris, & ipse imprimis sequeris.
Quare, quæ [mihi] constituta sunt, aperiā: tu aut ē
Attentas aures meo sermoni præbens,
Nisi opportunitatem assequor, corrigito [mutato.]
Nam ego quum ueni [ad] Pythicum
Oraculum, ut scisciterer quo modo patris
Pœnas sumerem à parricidis,
Respondit mihi talia Phœbus, quæ audies mox:
Me sine apparatu armorum & exercitus,
Dolis manus clàm sumere legitimas pœnas.
Quando igitur tale responsum accepimus,
Tu quidē ingressus, quū te opportunitas introò du-
AEdes intra istas, cognoscito quid agitur, (xerit
Vt gnarus nobis renunties certa.
Non enim te senectute, & ano longo
Cognouerint: ne suspicabūtur quidē, ita canis asper-
Oratione uerò utere tali, quòd hospes sis (sum.
Phocensis, à Phanoteo ueniens: hic enim

Maximus ipsis est hospes.
Nuntia uerò iusiurandum adhibens, quòd
Mortuus est Oreste duro casu
In ludis Pythicis de rotato
Curru deuolutus. sic constet fabula.
Nos uerò patris sepulcrum, ut iussit, (capillis
Liquoribꝰ [libationibꝰ] primũ, & de capite sectis
Postquã honorauerimus, retrò reuertemur 329
Arculam æneam gestantes manibus.
Quam tu quoque in uirgultis nosti quibũsdã occul
Vt oratione fallentes iucundum nuntium (tatã:
Afferamus eis, meum quòd perijt corpus
Crematum iam & in cineres redactum.
QVID enim mihi obsit illud, quũ uerbo mortuus,
Re saluus sim, & tulero gloriam?
Equidẽ puto nullũ rumorẽ cũ lucro iunctũ malum.
Iam enim uidi sæpius etiam sapientes
Verbo frustra mortuos: sed quum domum
Reuersi sunt, rursus esse honoratiores.
Ita me quoque glorior ex ista fama,
Videntem inimicis tãquam sydus fulsurũ postea.
Sed ô patria tellus diique indigenæ,
Accipite me læto successu istus uijs istarum artium:
Túque ô patria domus: tui nanque uemo

μέγιστος αὐτοῖς τυγχάνει δορυξένων.
ἄγγελλε δ' ὅρκῳ προστιθεὶς, ὅθ' οὕνεκα
τέθνηκ' Ὀρέστης ἐξ ἀναγκαίας τύχης,
ἄθλοισι Πυθικοῖσιν ἐκ τροχηλάτων
δίφρων κυλισθείς. ὧδ' ὁ μῦθος ἑστάτω.
ἡμεῖς δὲ πατρὸς τύμβον, ὡς ἐφίετο,
λοιβαῖσι πρῶτον καὶ καρατόμοις χλιδαῖς
στέψαντες, εἶτ' ἄψορρον ἥξομεν πάλιν
τύπωμα χαλκόπλευρον ἠρμένοι χεροῖν,
ὃ καὶ σὺ θάμνοις οἶσθά που κεκρυμμένον·
ὅπως λόγῳ κλέπτοντες, ἡδεῖαν φάτιν
φέροιμεν αὐτοῖς, τοὐμὸν ὡς ἔρρει δέμας
φλογιστὸν ἤδη καὶ κατηνθρακωμένον.
τί γὰρ με λυπεῖ τοῦθ', ὅταν λόγῳ θανὼν
ἔργοισι σωθῶ, κἀξενέγκωμαι κλέος;
δοκῶ μὲν οὐδὲν ῥῆμα σὺν κέρδει κακόν.
ἤδη γὰρ εἶδον πολλάκις καὶ τοὺς σοφοὺς
λόγῳ μάτην θνήσκοντας, εἶθ' ὅταν δόμους
ἔλθωσιν, αὖθις ἐκτετίμηνται πλέον·
ὡς κἀμ' ἐπαυχῶ τῆσδε τῆς φήμης ἄπο
δεδορκότ' ἐχθροῖς ἄστρον ὣς, λάμψειν ἔτι.
ἀλλ' ὦ πατρῴα γῆ, θεοί τ' ἐγχώριοι,
δέξασθέ μ' εὐτυχοῦντα ταῖσδε ταῖς ὁδοῖς,
σύ τ' ὦ πατρῷον δῶμα. σοῦ γὰρ ἔρχομαι

δίκῃ καθαρτὴς πρὸς θεῶν ὡρμημένος·
καὶ μή μ' ἄτιμον τῆς δ' ἀποστείλητε γῆς,
ἀλλ' ἀρχέπλουτον, καὶ καταστάτην δόμων.
εἴρηκα μὲν νῦν ταῦτα· σοὶ δ' ἤδη γέρων
τὸ σὸν μελέσθω βάντι φρουρῆσαι χρέος·
νῷ δ' ἔξιμεν. καιρὸς γὰρ, ὅς περ ἀνδράσι "
μέγιστος ἔργου παντός ἐς ἐπιστάτης. "

Ηλ. Ιώ μοι μοι δύστηνος.

Παι. Καὶ μὴν θυρῶν ἔδοξα προσπόλων τινὸς
ὑποστενούσης ἔνδον αἰσθέσθαι, τέκνον.

Ορε. Αρ' ἔστιν ἡ δύστηνος Ηλεκτρα; θέλεις
μείνωμεν αὐτοῦ, κἀνακούσωμεν γόων;

Γαι. Ηκιστα. μηδὲν πρόσθεν ἢ τὰ Λοξίου
πειρώμεθ' ἔρδειν, κἀπὸ τῶν δ' ἀρχηγετεῖν,
πατρὸς χέοντες λουτρά. ταῦτα γὰρ φέρει
νίκην τ' ἐφ' ἡμῖν καὶ κράτος τῶν δρωμένων.

Ηλ. Ω φάος ἁγνὸν, καὶ γῆς
ἰσόμοιρος ἀὴρ, ὥς μοι
πολλὰς μὲν θρηνῶν ᾠδὰς,
πολλὰς δ' ἀντήρεις ἤσθου
στέρνων πλαγὰς αἱμασσομένων,
ὁπόταν δ' νοφερὰ νὺξ ὑπολειφθῇ·
τὰ δὲ παννυχίδων ἤδη στυγεραὶ
ξυνίσασ' εὐναὶ μογερῶν οἴκων,

Iure lustrator [expiator] à dijs impulsus.
Neque me inhonoratum remittatis [ab] ista tellure
Sed opũ potentem, & rectorem domus.
Equidem exposui nunc hæc: tibi uerò iam senex
Tuum curæ sit ingresso curare munus:
Nos uerò exibim⁹: occasio enim [postulat] quæ ho-
Maxima rei cuiusque est moderatrix. (minibus
Ele. Hei mihi infelix.
Pæd. Atqui ianuas uisus sum ancillarum aliquam 330
Suspirantem intra sensisse, fili.
Ore. Nunquid est infelix Electra? uis (ctus?
Cõsistamus [maneamus] hîc, et iterũ audiamus lu-
Pæd. Minimè. nihil prius, quàm illa [inssa] Apollinis
Conemur facere, & ab ijs auspicari,
Patri libantes libationes. hæ nanque afferunt
Victoriam nobis & autoritatem rebus gerendis.
Ele. O lux pura, & terræ
AEqualis aer, ut mihi
Mulcta lamentationum carmina,
Multósque aduersos sensisti
Pectorum planctus cruentatorum,
Quando tenebrosa nox cessit:
Illarum autem pernoctationum iam inuisi
Conscij sunt lecti miseræ domus,

Quantum infelicem meum lugeo
Patrem, quem in barbara tellure
Cruentus mars non excepit hospitio,
Mater autem mea, & concubinus
AEgisthus, ut quercum syluicidæ,
Discindunt caput lethali securi.
Et nulla istorum miseratio ab alia
Quàm à me fertur [proficiscitur,] te pater adeo
Iniustè, misi rabulitérque mortuo [oppresso.]
Quare nullum finem faciam lamentat ionum.
Tristisque luctus, quandiu 331
Aspiciam præfulgentes siderum
Ictus, aspiciam uerò diem [solem] istum, ne
Vt pullis orbata lusciniæ
Cum luctu has patrias
Ante fores clamores omnibus promam.
O domus Plutonis & Proserpinæ,
O inferne Mercuri, & uentranda Exceratio,
Venerandæque deorum filiæ Eumenides,
Quæ iniustè morientes respicitis
Lectos suffurantes [iura connubij uiolantes:]
Venite, ferte opem, ulcisci mini patris
Cædem nostri.
Et mihi meum mittite fratrem.

ὅσα τὸν δύστηνον ἐμὸν θρήνῳ
πατέρ', ὃν κτὶ μὲν βάρβαρον αἶαν
φοίνιος ἀρὴς οὐκ ἐξείνισε·
μήτηρ δ' ἡ μὴ, χὠ κοινολεχὴς
Αἴγισθος, ὅπως δρῶν ὑλοτόμοι,
σχίζοισι κάρα φονίῳ πελέκει.
κοὐδεὶς τούτων οἶκτος ἀπ' ἄλλης
ἢ μοῦ φέρεται, σοῦ πάτερ οὕτως
ἀδίκως οἰκτρῶς τε θανόντος.
ἀλλ' οὐ μὲν δὴ λήξω θρήνων
στυγερῶν τε γόων, ἔστ' ἂν
λεύσσω παμφεγγεῖς ἄστρων
ῥιπὰς, λεύσσω δὲ τόδ' ἦμαρ, μὴ
οὐ τεκνολέτειρ' ὥστις ἀηδὼν
ἐπὶ κωκυτῷ τῶνδε πατρῴων
πρὸ θυρῶν ἠχὼ πᾶσι προφωνεῖν.
ὦ δῶμ' Αἴδου καὶ Περσεφόνης,
ὦ χθόνι' Ἑρμῆ, καὶ πότνι' Ἀρὰ,
σεμναί τε θεῶν παῖδες Ἐριννύες,
αἳ τοὺς ἀδίκως θνήσκοντας ὁρᾶτε,
τοὺς τὰς εὐνὰς ὑποκλεπτομένους·
ἔλθετ', ἀρήξατε, τίσασθε πατρὸς
φόνον ἡμετέρου·
καί μοι τὸν ἐμὸν πέμψατ' ἀδελφόν.

μουνη γὰρ ἄγειν οὐκέτι σοκῶ
λύπης ἀντίῤῥοπον ἄχθος.

Χο. Ὦ παῖ παῖ δυστανοτάτας
Ηλέκτρα ματρὸς, τίν' ἀεὶ
τάκεις ὧδ' ἀκόρεστον οἰμωγὰν,
τὸν πάλαι ἐκ δολερᾶς ἀθεωτάτας
ματρὸς ἁλόντ' ἀπάταις Αγαμέμνονα,
κακᾷ τε χερὶ πρόδοτον;
ὡς ὁ τάδι πορὼν
ὄλοιτ', εἴ μοι θέμις τάδ' αὐδᾶν.

Ηλ. Ὦ γενέθλα γενναίων πατέρων,
ἥκετ' ἐμῶν καμεχ πρεσβαμύθιον.
οἶδά τε καὶ ξυνίημι τάδ', οὔτι με
φυγγάνει, ἀδὲ θέλω προλιπεῖν τόγε,
μὴ οὐ τὸν ἐμὸν στοναχεῖν πατέρ' ἄθλιον.
ἀλλ' ὦ παντοίας
φιλότητος ἀμειβόμεναι χάριν,
ἐᾶτέ μ' ὧδ' ἀλύειν·
αἲ αἲ ἱκνοῦμαι.

Χο. Αλλ' οὔτοι τόν γ' ἐξ αἴδα
παγκοίνου λίμνας πατέρ' ἀν-
στάσεις οὔτε γόοισιν, οὐ λιταῖς.
ἀλλ' ἀπὸ τῶν μετρίων, ἐπ' ἀμήχανον
ἄλγος ἀεὶ στενάχουσα διόλλυσαι·

Sola enim sustinere amplius nequeo
Molestiæ graue pondus.
Cho. O filia, filia infelicissimæ
Electra matris, quem semper
Liquescens edis adeo insatiabilem luctum
Ob eum qui iampridem à dolosa, impüssima
Matre oppressus fuit fraude, Agamemnonem,
Malaque manu proditum?
Ita qui hæc præbuit,
Pereat, si mihi fas hæc proloqui.
Ele. O genus generosorum patrum,
Venitis meorum laborum solamen. 332
Nouique, & intelligo hæc: haud me
Fugit: at nolo missum facere hoc,
Vt meum non lugeam patrem miserum.
Quare ô uariæ
Amicitiæ rependentes gratiam,
Sinite me hic iactari
Heu heu supplex oro.
Chry. At non ex orci
Communi omnium palude patrem
Excitabis, neque luctu, neque precibus.
Sed ex moderatus ad incurabilem
Dolorẽ semper suspirans peris [perditè pergis:]

In quibus leuatio est
Nulla malorum.
Quid mihi non toleranda appetis?

Ele. Stultus, qui miserè
Interemptorum parentum obliuiscitur.
At mihi gemibunda placet animo,
Quæ Itys semper Itys luget,
Auis mœrens Iouis nuntia.
Heu permisera
Niobe, equidem te duco deam,
Quæ in sepulcro lapideo
Heu heu lacrymaris.

Chor. Non tibi soli filia
Dolor extitit, mortalium,
In quo cur tu domesticos superas,
Quibuscum agis, & genere [es] consanguinea?
Quale Chrysothemis
Viuit, & Iphianassa,
Clandestináque mœrens in pubertate.

Ele. Felix, quem inclyta
Tellus aliquando Mycenæorum
Accipiet patritium Iouis læto
Gressu reuersum hanc [ad] terram
Orestem, quem ego assiduè

ἐν οἷς ἀνάλισίς ἐστιν
ὀδεμία κακῶν.
Τί μοι τῶν δυσφόρων ἐφίῃς
Ηλ. Νήπιος ὅστις τῶν οἰκτρῶς
οἰχομένων γονέων ἐπιλάθεται.
ἀλλ' ἐμέ γ' ἀστονόεσσ' ἄρα φρένας
ἃ Ἴτυν αἰὲν Ἴτυν γ' ὀλοφύρεται
ὄρνις ἀτυζομένη Διὸς ἄγγελος.
ἰὼ παντλάμων
Νιόβα, σὲ δ' ἔγωγε νέμω θεὸν,
ἅτ' ἐν τάφῳ πετραίῳ
αἶ αἶ δακρύεις.
Χο. Οὔτοι σοὶ μοιρίᾳ τέκνον
ἄχος ἐφάνη βροτῶν,
πρὸς ὅ, τι σὺ τῶν ἔνδον εἶ περισσά,
οἷς ὁμόθεν εἶ, καὶ γονᾷ ξυναίμος·
οἷα Χρυσότεμις
ζώει καὶ Ἰφιάνασσα,
κρυπτᾷ τ' ἀχέων ἐν ἥβᾳ.
Ηλ. Ὀλβίος ὃν ἀκλεινὰ
γᾶ ποτὲ Μυκηναίων
δέξεται εὐπατρίδαν Διὸς εὔφρονι
βήματι μολόντα τάνδε γᾶν
Ὀρέσταν, ὃν ἔγω γ' ἀκάματα

προσμένουσ', ἄτεκνος,
τάλαιν' ἀνύμφευτος αἰὲν οἰχνῶ,
δάκρυσι μυδαλέα, τὸν ἀνήνυτον
οἶτον ἔχουσα κακῶν. ὁ δὲ λάθεται
ὧν τ' ἔπαθ', ὧν τ' ἐδάη· τί γὰρ οὐκ ἐμοὶ
ἔρχεται ἀγγελίας ἀπατώμενον;
αἰεὶ μὲν γὰρ ποθεῖ,
ποθῶν δ' οὐκ ἀξιοῖ φανῆναι.

Χο. Θάρσει μοι, θάρσει τέκνον·
Εστι μέγας ἐν οὐρανῷ.
Ζεὺς, ὃς ἐφορᾷ πάντα καὶ κρατύνει·
ᾧ τὸν ὑπερδηγῆ χόλον νέμουσα,
μήθ' οἷς ἐχθαίρεις
ὑπεράχθεο, μήτ' ἐπιλάθου.
χρόνος γὰρ εὐμαρὴς θεός.
οὔτε γὰρ ὁ τὰν Κρίσαν
βουνόμαν ἔχων ἀκτὰν
παῖς Αγαμεμνονίδας ἀπερίτροπος,
οὔθ' ὁ παρὰ τὸν Αχέροντα θεὸς ἀνάσσων.

Ηλ. Αλλ' ἐμὲ μὲν ὁ πολὺς
ἀπολέλοιπεν ἤδη
βίοτος ἀνέλπιστος,
οὐδ' ἔτ' ἀρκῶ·
ἅτις ἄνευ τοκέων κατατάκομαι,

Expectans, sine liberis, 333
Misera innupta perpetuo uagor
Lacrymis rigata, interminatum
Casum sustinens malorum: ille uerò obliuiscitur
Quæ tulit, quæque cognouit. quid enim non mihi
Venit nuntij falsi?
Semper enim cupit:
Cupiens uerò non dignatur uenire in conspectum.
Cho. Confide mihi, confide filia.
EST magnus in cælo
Iuppiter, qui intuetur omnia & firmat:
Cui immoderatam iram permittens
Neque quos odisti,
Molestè admodum feras neque obliuiscitor.
TEMPVS enim facilis deus.
Neque enim qui Crisam
Ingentium pascuorum habet littus
Filius Agamemnonius, [erit] expers reditus,
Neque qui apud Achorontem deus imperat.
Ele. At me quidem magna [multa] pars
Defecit iam
Vitæ insperatæ:
Nec amplius sufficio.
Quæ sine parentibus liqueſco:

Quam amicus nullus protegit:
Sed ceu quædam inquilina, indigna 334
Ago in thalamis patris, adeo
Turpi uestitu:
Inanibus autem accumbo mensis.
Chr. Miserabilis certè de reditu uox [nuntius,] Xo.
Miserabilis etiam in cubili patrio
Quũ tibi æneæ aduersus
Securis uenit ictus.
Dolus erat qui cõsilium inýt, amor qui interfecit,
Sæuam sæuiter antea quum struxissent
Formam |fraudem, |siue deus siue homo
Erat, qui hæc patrabat. Hλ.
Ele. O omnium illum magis diem
Qui uenit infestissimus mihi:
O noctem, ô cœnæ nefandæ
Non ferenda onera,
Ob quam meus uidit pater
Cædem crudelem geminis ex manibus,
Quæ meam sustulerunt uitam
Proditam, quæ me perdiderunt:
Quibus deus ingens Olympius
Digna facinore [suo] supplicia ferenda præbeat
Neque læta [ista] fortuna perfruantur,

ἇς φίλος οὔτις ἀνὴρ ὑπερίσταται.
ἀλλ' ἅπερ εἴτις ἔποικος, ἀναξία
οἰκονομῶ θαλάμοις πατρὸς ὧδε μὲν
ἀεικεῖ σὺν στολᾷ,
κεναῖς δ' ἐφίσταμαι τραπέζαις.

Χο. Οἰκτρὰ μὲν νόστοις αὐδὰ,
οἰκτρὰ δ' ἐν κοίταις πατρῴαις,
ὅτε σοὶ παγχάλκων ἀνταία
γενύων ὡρμάθη πλαγὰ,
δόλος ἦν ὁ φράσας, ἔρος ὁ κτείνας,
δεινὰν δεινῶς προφυτεύσαντες
μορφὰν, εἴτ' οὖν θεὸς, εἴτε βροτῶν
ἦν ὁ ταῦτα πράσσων.

Ηλ. Ὦ παταῖ κείνα πλέον ἁμέ-
ρ' ἐλθοῦσ' ἐχθίστα δή μοι·
ὦ νὺξ, ὦ δείπνων ἀρρήτων
ἔκπαγλ' ἄχθη·
τοὺς ἐμοὺς εἶδε πατὴρ
θανάτοις ἀεικεῖς διδύμαιν χεροῖ,
αἳ τὸν ἐμὸν εἷλον βίον
πρόδοτον, αἵ μ' ἀπώλεσαν.
οἷς ὁ μέγας θεὸς ὀλύμπιος
ποίνιμα πάθεα παθεῖν πόροι·
μηδέποτ' ἀγλαΐας ἀπονάιατο,

τοιάδ' ἀνύσαντες ἔργα.

Χο. Φράζου μὴ πόρσω φωνεῖν.
οὐ γνώμαν ἴσχεις ἐξ οἴων
τὰ παρόντ', οἰκείας εἰς ἄτας
ἐπιπίπτεις οὕτως ἀεικῶς;
πολὺ γὰρ τι κακῶν ὑπερεκτήσω,
σᾷ δυσθύμῳ τίκτουσ' αἰεὶ
ψυχᾷ πολέμους. τὰ δὲ τοῖς δυνατοῖς
οὐκ ἐριστὰ πλάθειν.

Ηλ. Εν δεινοῖς ἠναγκάσθηνδὴ,
ἔξοιδ' οὐ λάθειμ' ὀργά.
ἀλλ' ἐν γὰρ δεινοῖς οὐ σχήσω
ταύτας ἄτας,
ὄφρα μ' ἔχῃ βίοτος.
τίνι γὰρ ποτ' ἂν ὦ φίλα γενέθλα
πρόσφορον ἀκούσαιμ' ἔπος;
τίνι φρονοῦν τι καίρια;
ἄν ἐτέ μ', ἄν ἐτε παράγοροι.
ταῦτα γὰρ ἄλυτα κεκλήσεται.
οὐδέποτ' ἐκ καμτῶν ἀποπαύσομαι,
ἀνάριθμος ὧδε θρηνῶν.

Χο. Αλλ' οὖν εὐνοίᾳ γ' αὐδῶ,
μάτηρ ὡσεί τις πιστὰ,
μὴ τίκτειν σ' ἄταν ἄταις.

Talia quum patrauerint facinora.

Cho. Caue ne ulterius dixeris [ne loquendi mod ũ e excef-
Nónne intelligis quamobrem (seris.
In præsentia domestica in mala
Incidis adeo indignè?
Magnam enim malorum uim comparasti
Tuo iracundo pariens semper
Animo bella. hæc autem cum potentioribus
Non sunt cõmittenda.

Ele. Acerbitate malorum coacta equidem:
Bene noui: nec me fugit animi impetus [iracũdia]
Sed tamen rebus asperis non feram
Has iniurias,
Quandiu me uita retinebit.
A quo enim ô amica proles
Vtile quippiam audiam?
A quo, qui rectè sapiat?
Mittite me, mittite consolantes.
Hæc enim rata, [firmáque] uocabuntur [erunt]
Et nunquam ex laboribus quiescam
Expers adeo luctuum.

Cho. Equidem benenolentia moneo,
Mater ut quædam fidelis,
Ne parias mala malis.

Et quis modus malorum est? quæso
Qui mortuos negligere pulchrum?
In quonam institum est hoc hominum?
Neque in honore sim apud istos,
Neque sicui hæreo bono,
Hæream quieta parentum
In honoratas habens alas (more luctus.)
Acutissimorum luctuum [parĕtes fraudās hoc ho-
Si enim ille cæsus, 336
Puluis & nihil existens
Iacuerit miser:
Isti uerò non uice uersa
Rependant pœnas,
Abolebitur pudor [reuerentia] & omnium
Religio mortalium,

Chor. Equidem ô filia, & tuam rem agens simul
Et meam ipsius, ueni: quòd si non rectè
Loquor, tu uince: te nanque sequemur omnes.

Ele. Equidem erubesco ô mulieres si uideor
Multis lamĕtationibus ægrè ferre uobis admodū:
Sed necessitas enim hæc cogit me facere:
Date ueniam. Qui enim quæ [sit] nobilis,
Paternas intuens clades, non faciat hæc?
Quas ego diebus singulis & noctibus semper

Ηλ. Καὶ τί μέτρον κακότητος ἔφυ; φέρε,
πῶς ἐπὶ τοῖς φθιμένοις ἀμελεῖν καλόν;
ἐν τίνι τοῦτ' ἔβλαστ' ἀνθρώπων;
μήτ' εἴην ἔντιμος τούτοις,
μήτ' εἴτῳ πρόσκειμαι χρηστῷ,
ξυναίοιμ' εὔκηλος, γονέων
ἐκτίμοις ἴσχουσα πτέρυγας
ὀξυτόνων γόων.
εἰ τὰρ ὁ μὲν θανὼν,
γᾶ τε καὶ οὐδὲν ὤν,
κείσεται τάλας,
οἱ δὲ μὴ πάλιν
δώσουσ' ἀντιφόνους δίκας,
ἔρροιτ' ἂν αἰδὼς, ἁπάντων
τ' εὐσέβεια θνητῶν.

Χο. Ἐγὼ μὲν ὦ παῖ, τὸ τὸ σὸν σπεύδουσ' ἅμα
καὶ τοὐμὸν αὐτῆς, ἦλθον· εἰ δὲ μὴ καλῶς
λέγω, σὺ νίκα. Οἱ γὰρ ἑψόμεσθ' ἅμα.

Ηλ. Αἰσχύνομαι μὲν ὦ γυναῖκες, εἰ δοκῶ
πολλοῖσι θρήνοις δυσφορεῖν ὑμῖν ἄγαν·
ἀλλ' ἡ βία γὰρ ταῦτ' ἀναγκάζει με δρᾷν.
σύγγνωτε. πῶς γὰρ ἥτις εὐγενὴς γυνὴ,
πατρῷ' ὁρῶσα πήματ', οὐ δρῴη τάδ' ἄν,
ἃ' γὼ κατ' ἦμαρ καὶ κατ' εὐφρόνην ἀεὶ

θάλλοντα μᾶλλον ἢ καταφθίνον θ' ὁρῶ;
ἢ πρῶτα μὲν τὰ μητρὸς ἥ μ' ἐγείνατο
ἔχθιστα συμβέβηκεν· εἶτα δώμασιν
ἐν τοῖς ἐμαυτῆς, τοῖς φονεῦσι τοῦ πατρὸς
ξύνειμι· κἀκ τῶν δ' ἄρχομαι, κἀκ τῶν δέ μοι
λαβεῖν θ' ὁμοίως καὶ τὸ τητᾶσθαι πέλει.
ἔπειτα ποίας ἡμέρας δοκεῖς μ' ἄγειν,
ὅταν θρόνοις Αἴγισθον ἐνθακοῦντ' ἴδω
τοῖσιν πατρῴοις, εἰσίδω δ' ἐσθήματα
φοροῦντ' ἐκείνῳ ταυτὰ, καὶ παρεστίοις
σπένδοντα λοιβὰς ἔνθ' ἐκεῖνον ὤλεσεν;
ἴδω δὲ τούτων τὴν τελευταίαν ὕβριν,
τὸν αὐτοφόντην ἡμὶν ἐν κοίτῃ πατρὸς
ξὺν τῇ ταλαίνῃ μητρί. μητέρ' εἰ χρεὼν
ταύτην προσαυδᾶν τῷδε συγκοιμωμένην.
ἡ δ' ὧδε τλήμων ὥστε τῷ μιάστορι
ξύνεστ', Ἐριννὺν οὔτιν' ἐκφοβουμένη·
ἀλλ' ὥστε πρὸ ἐγγελῶσα τοῖς ποιουμένοις,
εὑροῦσ' ἐκείνην ἡμέραν ἐν ᾗ τότε
πατέρα τὸν ἁμὸν ἐκ δόλου κατέκτανε,
ταύτῃ χοροὺς ἵστησι, καὶ μηλοσφαγεῖ
θεοῖσιν ἔμμηνι' ἱερὰ τοῖς σωτηρίοις.
ἐγὼ δ' ὁρῶσ' ἡ δύσμορος κτ' στέγας
κλαίω, τέτηκα, κἀπικωκύω πατρὸς

Crescere potius, quàm minui cerno?
Cui primùm mater quæ me peperit,
Infestissima est: deinde ædibus
In meis cum sicariis patris
Viuo, & eorũ imperio subiecta sum, & abijs mihi
Caperéque æquè, & non capere permittitur.
Deinde quales dies putas me ducere
Quũ solio Ægisthum insidentem uideo
Paterno, & intueor uestes
Gestantem atque ille easdem, & penes focum
Libantem libamina ubi illum interemit?
Video autẽ summã istarum rerum contumeliam,
Illum parricidam nobis in lecto patris
Cum misera matre: matrem si oportet 337
Eam appellare, istocum quæ concumbit.
Illa uerò adeo audax, ut cum scelerato
Concumbat, furias nullas perhorrescens:
Sed quasi insultans patratis,
Nacta illum diem in quo olim
Patrem meum ex insidijs interfecit,
Eo choreas instituit & mactat hostias
Dijs menstrua sacrificia seruatoribus.
Ego uerò uidens infelix, in tectis
Ploro, tabesco, & defleo patris

Miserrimum conuiuium [ita] cognominatum,
Ipsa mecum ipsa: nam ne flere quidem licet
Tantum quantũ mihi animus uoluptatẽ fert [quã
Ista enim uerbis generosa mulier (tum lubet.]
Vociferans, talia exprobat conuitia:
O impium odium, tibi soli pater
Mortuꝰ est, aliꝰ uerò nemo in luctu [est] mortaliũt
Malè pereas: neque te luctu unquam
Præsenti liberent inferi diÿ.
Hæc iacit conuitia, nisi quum audit ex aliquo
Venturum Orestem: tum uerò furens
Clamat assistens, Nónne tu mihi istorum causa?
Nónne tuum istuc est facinus, quæ ex manibus
Surreptum Orestem meis furtim amandasti?
Quare scito te daturam meritas pœnas.
Talia latrat. unà uerò instigat propè
Inclytus [egregius] ille cũ ea ad hæc spõsus adstãs,
Ille prorsus imbellis: qui totus [est] noxa [merail-
Qui cum mul ieribus pugnas init. ('a noxa,]
Ego autem Orestem rerum istarum expectans sẽper
Sedatorem uenturum, misera pereo. 338 (mei
Dum enim sẽper facturus est aliquid, præsentésque
Et absentes spes interimit.
In tali igitur rerũ statu, neqi sana esse mẽte, amicæ

τὴν διστάλαιναν δαῖτ' ἐπωνομασμένην,
αὐτὴ πρὸς αὐτήν. οὐδὲ γὰρ κλαῦσαι πάρα
τοσόνδ' ὅσον μοι θυμὸς ἡδονὴν φέρει.
αὕτη γὰρ ἡ λόγοισι γενναία γυνὴ
φωνοῦσα, τοιάδ' ἐξονειδίζει κακά·
ὦ δύσθεον μίσημα, σοὶ μόνῃ πατὴρ
τέθνηκεν, ἄλλος δ' οὔτις ἐν πένθει βροτῶν;
κακῶς ὄλοιο· μηδέ σ' ἐκ γόων ποτὲ
τῶν νῦν ἀπαλλάξειαν οἱ κάτω θεοί.
τάδ' ἐξυβρίζει, πλὴν ὅταν κλύῃ τινὸς
ἥξοντ' Ὀρέστην· τηνικαῦτα δ' ἐμμανὴς
βοᾷ παραστᾶσ', οὐ σύ μοι τῶνδ' αἰτία;
οὐ σὸν τόδ' ἔστι τοὔργον, ἥτις ἐκ χερῶν
κλέψασ' Ὀρέστην τῶν ἐμῶν ὑπεξέθου;
ἀλλ' ἴσθι τοι τί σουσάγ' ἀξίαν δίκην.
τοιαῦθ' ὑλακτεῖ σὺν δ' ἐποτρύνει πέλας
ὁ κλεινὸς αὐτῇ ταῦτα νυμφίος παρών,
ὁ πάντ' ἄνδρικις ἐστὶ, ἡ πᾶσα βλάβη,
ὁ σὺν γυναιξὶ τὰς μάχας ποιούμενος.
ἐγὼ δ' Ὀρέστην τῶνδε πρὸς μένουσ' ἀεὶ
παυστῆρ' ἐφήξειν, ἡ τάλαιν' ἀπόλλυμαι·
μέλλων γὰρ ἀεὶ δρᾷν τι, τὰς οὔσας τέ μου
καὶ τὰς ἀπούσας ἐλπίδας διέφθορεν.
ἐν οὖν τοιούτοις, οὔτε σωφρονεῖν, φίλαι,

οὔτ' ἀσεβεῖν πάρεστιν· ἀλλ' ἐν τοῖς κακοῖς
πολλή γ' ἀνάγκη κἀπιπηδᾶν κακά.

Χο. Φέρ' εἰπέ, πότερον ὄντος Αἰγίσθου πέλας
λέξεις τάδ', ἢ μᾶς, ἢ βεβῶτος ἐκ δόμων;

Ηλ. Ἡ κάρτα· μὴ δόκει μ' ἄν, εἰ τόδε ἰὼ πέλας,
θυραῖον οἰχνεῖν· νῶν δ' ἀχρεῖοι τυγχάνει.

Χο. Ἡ κἄν ἐγὼ θαρσοῦσα μᾶλλον ἐς λόγους
τοὺς σοὺς ἰκοίμην, εἰ τόδ' ὧδε τοῦτ' ἔχοι.

Ηλ. Ὡς νῷν ἅπαντος ἐστόρεσται φίλου.

Χο. Καὶ δή σ' ἐρωτῶ τὸ καισγνήτου πρὸς μάτρος,
ἥξοντος, ἢ μέλλοντος εἰδέναι θέλω.

Ηλ. Φησίν γε· φάσκων δ', ἀδὲν ὧν λέγει πιστός.

Χο. Φιλεῖ γὰρ οὐκ ἄν ἐκ τροφῆς μὲν αὐτὸς πράσσων μέγα.

Ηλ. Καὶ μὴν ἔχω γ' ἔστως' ἐκεῖνον οὐκ ὄκνῳ.

Χο. Θάρσει· πέφυκεν ἐσθλὸς, ὥστ' ἀρκεῖν φίλοις.

Ηλ. Πέποιθ', ἐπεί τ' αὖ οὐ μακρὰν ἔζων ἐγώ.

Χο. Μὴ νῦν ἔτ' εἴπῃς μηδέν· ὡς δόμων ὁρᾶ
πρὸ σὴν ὅμαιμον ἐκ πατρὸς ζῶν τοῦ φίσιν
Χρυσόθεμιν, ἔκ τε μητρὸς, ἐς τάφια χεροῖν
φέρουσαν οἷα τοῖς κάτω νομίζεται.

Χρ. Τίν' αὖ σὺ πρὸ δόμων τῶνδε θυρῶνος ἐξόδοις
ἐλθοῦσα φωνεῖς, ὦ κασιγνήτη, φάτιν;
κοὐδὲν ἐν χρόνῳ μακρῷ διδαχθεῖσ' αἰθέλγῃς
θυμῷ ματαίῳ μὴ χαρίζεσθαι κακά.

Neque pietatẽ colere licet: sed in aduersa fortuna
Admodum necesse est operam dare rebus prauis.

Cho. Eia dic, utrum existente AEgistho propè
Loqueris hæc nobis, an profecto ex ædibus?

Ele. Sanè uerò, ne existimes me si esset propè,
Extra fores prodituram: iam uerò ruri est.

Cho. Profectò ego maiore cum fiducia in sermones
Tuos [me] insinuauerim, si hæc ita se habent.

Ele. Quia iam abest, quære [scisciator] quod tibi lubet.

Cho. Iam exte quæro: de fratre quid ais
Venturo uel cunctante? scire cupio.

Ele. Ait quidem, sed dum ait, nihil eorũ quæ ait, facit.

Cho. Solet nanq; reformidare facinꝰ qui molitur ingẽs.

Ele. Ast ego seruaui illum non reformidando.

Cho. Bono esto animo: natus est generosus, ut opẽ ferat a

Ele. sũ equidẽ: quandoquidẽ nõ diutius uixisse. (micis

Cho. Ne dixeris amplius quicquã: quid [è] domo uideo
Tuam consanguineam ex eodem patre genitam
Chrysothemin, ex matréque, inferias manibus
Ferentem, quales inferis tribui solent.

Chry. Quem rursus tu istum ante uestibuli aditus
Progressa tollis, ô soror, clamorem?
Et ne longo quidem tempore edoceri uis
Animo uano non gratificari frustra.

Atqui tantum scio etiam de me ipsa, quòd
Doleo propter præsentem rerum statũ, ita ut si uires
339 Nacta sim, declaratura sim quo sim in eos animo.
Ià uerò rebꝰ asperis mihi nauigãdũ remisse uidetur
Nõ autẽ dare opinionẽ faciẽdi aliq̃d, lædere uerõ
Talia igitur & te uolo facere. (nihil.
Quanquam ius non [est] in eo quod ego suadeo,
Sed in eo quod tu iudicas. Sed si liberã me oportet
Viuere, ijs q̃ rerũ potiũtur, est omnino obtẽperãdũ.
Ele. Graue sanè [est] te, quæ es patre cuius filia nata es,
Illius oblitam esse: de matre esse so licitam.
Omnes enim tibi meæ [quas mihi das] monitiones:
Ab illa præceptæ: & nihil ex te ipsa loqueris.
Deinde elige utrumuis, uel insanire,
Vel amicorum, sana mente, non memoriam habere:
Quæ dicis dudum quòd, si nacta sis
Vires, istorũ odium [tuũ in istos odiũ] declaraueris
Me autem patris mortem omnibus modis uindicãtẽ
Neque adiuuas, & agentẽ auertis [impedis.]
Nónne hæc præter mala, ignauiã habent?
Quandoquidem doce, uel disce ex me, quid mihi
Lucri erit hos finienti luctus?
Nónne e uuo? duriter fateor, sed quãtũ satis est mi- (hi.
Offendo autem istos: itaque mortuo

καί τοι τοσοῦτόν γ' οἶδα κἀμαυτῷ, ὅτι
ἀλγῶ τε τοῖς παροῦσιν ὥστ' αὖ, εἰ θέντος
λάβοιμι, δηλώσαιμ' αὖ οἵ' αὐτοῖς φρονῶ.
νυνὶ δ' ὃν κακοῖς μοι πλεῖν ὑφειμένη δοκεῖς
κἀμὴ δοκεῖν μᾶλλον θρᾶσ' ἂν, πημαίνειν γ' ὁμοίως.
ταῦτα δ' ἄλλα καὶ σὲ βούλομαι ποιεῖν.
καίτοι τὸ μὲν δίκαιον, οὐχ ἥκω λέγων,
ἀλλ' ἢν σὺ κρίνεις εἰ δ' ἐλευθέραν με δεῖ
ζῆν, ἀλλὰ κρατοῦσαν ἴσθι παύσασ' ἀκουσέα.

Ηλ. Δεινόν γε σ' οὖσαν παῖδος οὐ σὺ πᾶς ἔφυς,
κείνου λελῆσθαι, τῆς δὲ ξυγκτίσης μόλις.
ἅπαντα γὰρ σοι τἀμὰ νουθετήματα,
κείνης διδαχαὶ πᾶσ', κοὐδὲν ὀκ σαυτῆς λέγεις.
ἔπειθ' ἑλοῦσα θατέρου, ἢ φρονεῖν κακῶς,
ἢ σοῦ φίλων φρονοῦσα, μὴ μεμῖσθαι ἔχεν.
ἅπερ λέγεις μὲν ὀρθίως, ὡς εἰ λάβοις
σθένος, τὸ τούτων μῶσος οὐκ δείξειας ἄν·
ἐμοῦ δὲ παπεὶ παύσασ' ὠμορουθμήσω,
ὅτε ξωὸν ἔρξας, πλήν γε δρῶσαν οὐ βέπεις.
ἀ δ' ὧν τὰ τοῖς κακοῖσι δῆλα ἔχεις;
ἐπεὶ δίδαξον, ἢ μάθ' ἐξ ἐμοῦ, τί μοι
κέρδος γλύοιτ' ἂν τῶνδε λιξάσῃ γόων;
ἀ ζῶ κακῶς μέν, οἶδ', ἐπαρκούτως δέ μοι
λυπῶ δὲ τοὺς, ὥστε τῷ τεθνηκότι

ὑμαὶ προσάπτειν, εἰ πρὸς ἐκεῖ χάρις.
σὺ δ' ἡμῖν ἡ μισοῦσα, μισεῖς μὲν λόγῳ,
ἔργῳ δὲ τοῖς φοβοῦσι τὸ πᾶσχειν ξυνεῖ.
ἐγὼ δ' ὧδ' οὐκ ἂν αὖ ποτ', οὐδ' εἴ μοι πατὴρ
μᾶλλόν πως οἴοιτ' ἄχθος, ἐφ' οἷσπερ νῦν χλιδᾷς,
τούτοις ὑπείκαιμι. τοῖς δὲ πλουσίοις
πρόπεζα κείσθω, κἀπὸ τοῦ ῥᾳδίου βίος.
ἐμοὶ γὰρ ἔστω τοὐμὲ μὴ λυπεῖν μόνον
βούκημα· τῆς σῆς δ' ὑπερφρονεῖν ψυχῆς πολύ,
ὅσῃ σὺ, σώφρων γ' οὖσα. νικῶ δ' ἔξω πάντων
ἀρίστου παῖδα κεκλῆσθαι, καλῶ (τοῦτο
τῆς μητρός. ὅτῳ γὰρ φανῇ πλείστοις κακή,
θανόντα πατέρα κἀπὸ φίλους προδοῦσα σοὺς.

Χο. Μηδὲν πρὸς ὀργὴν, πρὸς θεῶν. ὡς τοῖς λόγοις ἔνεστιν ἀμφοῖν κέρδος. εἰ σὺ μὲν μάθοις τοῖς τῆς δὲ χρῆσθαι, τοῖς δὲ τοῖς αὖθις πάλιν.

Χρ. Ἐγὼ μὲν, ὦ γυναῖκες, ἡδέως εἰμί πως πρὸς τῆσδε μύθων· οὐδὲ μὴ ἐμπλήσω ποτὲ, εἰ μὴ κακὸν μέγιστον εἰς αὐτὴν ἰὸν ἥκουσ', ὃ ταύτην ἀπὸ μακρᾶς χάσει χρόνου.

Ηλ. Φέρ' εἰπέ· δηλοῖ τὸ δεινόν. εἰ γὰρ τῶνδέ μοι μεῖζόν τι λέξεις, οὐκ ἂν αἰτείσαιμ' ἔπι.

Χρ. Ἀλλ' ἔξερᾷ τοι παῖς ὅσον κάτοισθ' ἐγώ. μέλλουσι γάρ σ', εἰ τῶνδε μὴ λήξεις χόλου,

Cho.

Chry.

Ele.

Chry.

Honorem habeo, siquid est illic dulce.
Tu autem nobis, quæ odisti, odisti uerbo,
Re cum sicariis patris uiuis.
Ego igitur nunquam, etiam si mihi tua
Afferat quis munera, propter quæ nũc exultas,
Istis cedam. Tibi autem dies
Mensa sternatur, & circunfluat uictus: 340
Mihi enim esto, quòd me non offendam tantùm,
Cibus: tuum uerò non cupio honorem consequi,
Ne tu quidẽ, si sapias: iam uerò quum liceat patris
Omnium præstantissimi filiam uocari, uocare
Matris. sic enim existimaberis plurimis improba
Mortuum patrem & amicos prodẽs tuos ([impia]
Cho. Nihil iracundè per deos, quia sermoni
Inest ambarum lucrum, si tu discas
Huius uti, tuis autem hæc rursus.
Chry. Equidem. ô mulieres, assueta sum quodammodo
Huius uerbis: & ne meminissem quidẽ unquam,
Nisi malum maximum in eam serpere
Audissem, quod hanc longo cohibebit à luctu.
Ele. Age dic istud malum. si enim his mihi
Maius aliquod dixeris, non resistam amplius.
Chry. Ego uerò indicabo tibi quodcunque noui:
Sunt nanque te nisi huius finem feceris luctus,

Eò missuri ubi nunquam solis 638
Lumen aspicies: uiua uerò in subterraneo
Tecto, terram hanc extra celebrabis mala.
Quare caue, & de me ne aliquando postea
Læsa queraris: nunc enim opportunum est sapere.

Ele. An uerò hæc mihi constituerunt facere?

Chry. Maximè: quum domum Ægisthus redierit.

Ele. Ille uerò redeat huius rei causa, citò.

Chry. Quámnã ô misera hãc imprecata es imprecationẽ?

Ele. Vt redeat ille, si quid horum facere cogitat.

Chry. Vt quid tibi eueniat rei? quánam es mente?

Ele. Vt à uobis quamlongissimè aufugiam.

Chry. Vitæ autem præsentis non memoriam retines?

Ele. Egregiæ sanè mea uita [est] ut suspicias.

Chry. Illa uerò esset, si tu sapere scires.

Ele. Ne me doceas inamicos esse improbam.

Chry. Ego uerò non doceo: sed potentibus cedere.

Ele. Tu ista assentator. non meum ingenium narras.

Chry. Pulchrum tamen non temeritate cadere.

Ele. Cadamus, si oportet, patrem uindicantes.

Chry. Pater de istis (noui) ueniam dat.

Ele. Hæc sunt uerba improbis laudanda.

Chry. Tu uerò non obtemperabis, & cõprobabis mecum?

Ele. Nequaquam. nunquam mentis adeo sim expers.

ἐν ταῦθα πέμψειν ἔνθα μήποθ' ἡλίου
φέγγος προσόψει· ζῶσα δ' ἐν κατηρεφεῖ
στέγῃ χθονὸς τῆς δ' ἐκτὸς ὑμνήσεις κακά.
πρὸς ταῦτα φράζου, καί με μή ποθ' ὕστερον
παθοῦσα μέμψῃ. νῦν γὰρ ἐν καλῷ φρονεῖν.
Ηλ. Η ταῦτα δή μοι καὶ βεβούλευνται ποιεῖν;
Χρ. Μάλισθ'· ὅταν πρὸς οἴκαδ' Αἴγισθος μόλῃ.
Ηλ. Ἀλλ' ἐξίκοιτο τοῦδέ γ' οὕνεκ' ἐν τάχει.
Χρ. Τίν' ὦ τάλαινα τόνδ' ἐπηράσω λόγον;
Ηλ. Ἐλθεῖν ἐκεῖνον, εἴ τι τῶνδε δρᾷν νοεῖ.
Χρ. Ὅπως πάθῃς τί χρῆμα; πῶ ποτ' εἶ φρενῶν;
Ηλ. Ὅπως ἀφ' ὑμῶν ὡς προσώτατ' ἐκφύγω.
Χρ. Βίου δὲ τοῦ παρόντος οὐ μνείαν ἔχεις;
Ηλ. Καλὸς γὰρ οὐ μὸς βίοτος, ὥστε θαυμάσαι.
Χρ. Ἀλλ' ἦν ἄν, εἰ σύ γ' εὖ φρονεῖν ἠπίστασο.
Ηλ. Μή μ' ἐκδίδασκε τοῖς φίλοις εἶναι κακήν.
Χρ. Ἀλλ' οὐ διδάσκω· τοῖς κρατοῦσι δ' εἰκάθειν.
Ηλ. Σὺ ταῦτα θώπευ'· οὐκ ἐμοὶς τρόπους λέγεις.
Χρ. Καλόν γε μέντοι μὴ 'ξ ἀβουλίας πεσεῖν.
Ηλ. Γεσούμεθ', εἰ χρὴ, πατρὶ τιμωρούμεναι.
Χρ. Πατὴρ δὲ τούτων (οἶδα) συγγνώμην ἔχει.
Ηλ. Ταῦτ' ἐστὶ τἄπη πρὸς κακῶν ἐπαινέσαι.
Χρ. Σὺ δ' οὐχὶ πείσῃ καὶ συναινέσεις ἐμοί;
Ηλ. Οὐ δῆτα· μήπω νοῦ τοσόνδ' εἴην κενή.

Χρ. Χωρήσομαί τ' ἄρ' οἶσθ' ἃ προσδοκῶ ποιεῖν;
Ηλ. Ποῖ δ' ἐμπορεύῃ; τῷ φέρεις τάδ' ἐμπύρευμα;
Χρ. Μήτηρ με πέμπει, πατρὶ τυμβεύσαι χοάς.
Ηλ. Πῶς εἶπας; ἢ τῷ δυσμενεστάτῳ βροτῶν;
Χρ. Ὃν ἔκτανε' αὐτή. τοῦτο γὰρ λέξαι θέλεις.
Ηλ. Ἐκ τῶν φίλων τιν' ἀθεῖσα; τῷ τῶδ' ἤρεσεν;
Χρ. Ἐκ δείματος τοῦ νυκτέρου, δοκεῖν ἐμοί.
Ηλ. Ὦ θεοὶ πατρῷοι, συγγενὲς ἆρ' ἀλλ' ἀνῶ.
Χρ. Ἐχᾷς τι θάρσος τῶνδε τῶν δρωσῶν πέρι;
Ηλ. Εἴ μοι λέγοις τἀνῶ ὀλμ, εἰ τοιμὶ αὖ τύπτ.
Χρ. Ἀλλ' ὧδε κἀπίσθα πάλιν ὅπως σμικρὸν φράσω.
Ηλ. Λέγ' ἀλλὰ πᾶσα. πολλὰ τοι σμικροὶ λόγοι
ἔσφηλαν ἤδη καὶ κατώρθωσαν βροτούς.
Χρ. Λόγος πὸς αὐτὸν ὅστις εἰσδεῖν παρῆν
τῶν σῶν τε κἀμῶν δυστέραν ὁμιλίαν,
ἐλθόντος ἐς φῶς. εἶτα τὸν μὲν ἐφέσιον
πῆξαι λαβόντα σκῆπτρον ἔφρει πρὸ τε
αὐτὸς, τὸν ὦν δὴ Αἴγισθος. ἔκ τε τῶνδ' αὖ ὦν
βλαστεῖν βρύοντα θαλλὸν, ὡς κατεσκίου
πᾶσαν γῆν Ἑλλάδα τὸν Μυκηναίων χθόνα.
Τοιαῦτά του παρόντος ἠκούσαμεν
δείκνυσι ταῦτ' ἄρ', ἔκλυον ξυμβόλου.
πλέω δὲ τούτων οὐ κάτοιδα, πλὴν ὅτι
πέμπει με κεἰνη τῶνδε τῶν φόβου χάριν.

Chry. Abibo ergo quò missa fui uiæ.
Ele. Quò uerò abus? cui fers has inferias?
Chry. Mater me mittit patris monumẽto dare libationes
Ele. Quomodo dixisti? an inimicissimo mortalium?
Chry. Quem ipsa interfecit. hoc enim dicere uis.
Ele. A quo amicorum persuasa? cui hoc placuit?
Chry. Terrore quodam nocturno, ut mea fert opinio.
Ele. O dij patrij succurrite saltem nunc.
Chry. Habes aliquid fiduciæ in isto terrore?
Ele. Si mihi narrauerus uisum, dicam tunc.
Chry. At non omnino noui, nisi exiguum dictu.
Ele. Dic saltem hoc. SAEPE exigui sermones
Labefactarunt iam, & erexerunt mortales.
Chry. Rumor quidam est eam uidisse pa vis
Tui & mei secundum congressum
Reuersi in lucem, deinde eum domi
Fixisse prehensum sceptrum, quod ferebat olim
Ipse, nunc autem AEgisthus: ex isto uerò superne
Enatum uirentem ramum, quo obumbratã
Totam fuisse Mycenæorum terram.
Talia ex quodam præsente, quando soli
Ostendit somnium, audiui narrare:
Plura uerò his non noui, nisi quòd
Misit me illa huius terroris gratia.

342

Ele. Per deos ergo te oro gentilitios
Mihi obtempera, neque temeritate cadito.
Si enim me repudiaueris, cum malo [læsa] adibis
Sed ô amica, horum quæ tenes manibus, (postea.
Tumulo admoueris nihil. neque enim tibi fas
Neque ius inimica à muliere statuere
Inferias, neque libationes afferre patri.
Sed aut uentis, aut in altè effossa terra
Occulito has: unde nūq̄ ad lectū [tumulū] patris
Horum accedat nihil. Sed quū mortua fuerit,
Monimenta ei hæc seruentur deorsum.
Omnino enim nisi audacissima mulier
Omnium nata esset, has inimicas inferias
Nunquam quem interfecit, ei imponeret.
Vide nanque an tibi amicè ipsi uideatur
Munera ista, q̄ [est] in monumēto, acceptur⁹ mor-
A qua cæsus per ignominiā tanquā hostis (tuus,
Concisus est. & in balneis caput scilicet eius
Maculas absterse, nunquid non putas
Expiationem ei hæc cædis afferre?
Non est. Sed ista dimitte, tu uerò
Abscissis capiti crinium summis capillis,
Et mei miseræ, paruæ quidem hæc, ueruntamen 343
Quæ habeo, dā ei istum squalentem crinem:

πρὸς νεῶ θεῶν σε λίσσομαι τήνδ' ἐγγενῆ,
ἐμοὶ πιθέσθαι, μηδ' ἀβουλίᾳ πεσεῖν·
εἰ γὰρ μ' ἀπώσῃ, σοὶ κακῶ μέτει πάλιν.
Ηλ. Ἀλλ' ὦ φίλη, τούτων μὲν ὧν ἔχῃς χρεών,
πίμπλω πρόσταξις μηδέν· ἡ γὰρ ἡ δίκη,
ἥδ' ὅσον, ἐλθεῖν ἐστὶ γυναικὸς ἰσχύειν
κλεῖσμα τ', ἠδὲ λουτρὰ πρόσφερ' παῖ·
ἁγὴ γὰρ οὐδεὶς σὴν, ἢ βαθυσκαφεῖ κόνει
κρύψον νιν, ἔνθα μή ποτ' εἰς ἄνυδρον πάγῃς
τούτων πρόσω σε μηδέν· ἀλλ' ὅταν θάνῃ,
κειμήλι' αὐτῇ ταῦτα σωζέσθω κάτω.
ἔρχου γὰρ, εἰ μὴ πλημονέστατη γυνὴ
πάντων ἔβλαστε, τῆσδε δυσμενεῖς χοὰς
ἥκιστ' ἂν ποθ' ὁ γ' ἔκτεινε, τῷδ' ἐπίστεφε.
σκέψαι γὰρ εἴ σοι πρόσφιλὴς αὐτῇ δοκεῖ
γέρα τάδ', οὐ τάφοισι δ' ἔξω δαὶ νέκυς,
ὑφ' ἧς θανὼν ἄπιμος, ὥστε δυσμενὴς,
ἐμαζαλίσθη, κἀπὶ λουτροῖσιν κάρα
κηλῖδας ἐξέμαξεν. ἆρα μὴ δοκῶ
λυτῆρι αὐτῇ ταῦτα τῷ φόνου φέρειν;
οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν μέθες· σὺ δὲ
πέμπουσα κρατὸς βοστρύχων ἄκρας φόβας,
κἀμοὶ τελαίνης σμικρὰ μοῖρα μὴ τάσῃ, ἀλλ' ὅμως
ἄθλιον χω, δοὺς αὐτῷ τιμὴν ἀλιπαρῆ πείσας,

καὶ ζῶμα τοὐμὸν, οὐ χλιδαῖς ἠσκημένον.
αἰτοῦ δὲ πρὸς πιτνοῦσα, γῆθεν ἐυμενῆ
ἡμῖν ἀρωγὸν αὐτὸν εἰς ἐχθροὺς μολεῖν·
καὶ παῖ δ' Ὀρέστην ἐξ ὑπερτέρας χερὸς
ἐχθροῖσιν αὐτοῦ ζῶντ' ἐπεμβῆναι ποδὶ,
ὅπως τολοιπὸν αὐτὸν ἀφνεωτέραις
χερσὶ στέφωμεν ἢ τανῦν δωρούμεθα.
οἶμαι μὲν οὖν, οἶμαί τι κἀκείνῳ μέγον,
πέμψαι τάδ' αὐτῇ δὶς πρόσοπτ' ὀνείρατα·
ὅμως δ' ἀδελφὴ, τοί τ' ὑπούργησον τάδε
κἀμοί τ' ἀρωγὰ, τῷ τε φιλτάτῳ βροτῶν
πάντων ἐν ᾅδου κειμένῳ κοινῷ πατρί.

Χο. Πρὸς ἐυσέβειαν ἡ κόρη λέγει· σὺ δὲ
εἰ σοφρονήσεις ὦ φίλη, δράσεις τάδε.

Χρ. Δράσω. τὸ γὰρ δίκαιον οὐκ ἔχει λόγον
δυοῖν ἐρίζειν, ἀλλ' ἐπισπεύδειν τὸ δρᾷν.
πειρωμένῃ δὲ τῶνδε τῶν ἔργων ἐμοὶ
σιγὴ παρ' ὑμῶν πρὸς θεῶν ἔστω φίλαι.
ὡς εἰ τάδ' ἡ τεκοῦσα πεύσεται, πικρὰν
δοκῶ με πεῖραν τήνδε τολμήσειν ἔτι.

Χο. Εἰ μὴ ἐγὼ παρὰ φρὼν
μάντις ἔφυν, καὶ γνώμας
λειπομένα σοφαῖς,
εἶσιν ἁ πρόμαντις

Et zonã istã, nõ delicijs factã [opere ex quisito ela-
Pete autẽ procũbẽs, ex terra propitium (boratã:]
Nobis adiutorem ipsum in inimicos uenire:
Et filium Orestem ualidiore manu
Inimicis eius uiuentem insultare pedibus:
Quo in posterum eum ditioribus
Manibus ornemus, quàm in præsentia donamus.
Opinor equidẽ, opinor nõnihil illum quoq; solicitũ,
Misisse ei hæc tristia somnia.
Verumtamen soror, tibique administrato hæc,
Et mihi commóda, carissimóque mortalium
Omnium apud inferos sito communi patri.
Cho. Piè uirgo, loquitur. tu autem
Si sapies, ô amica cara, facies hæc.
Chry. Faciam. ius enim non patitur ex cusationem
Duabus ut resistam: sed maturandum [est] opus.
Tentanti autem hæc facta mihi,
Silentium à uobis esto caræ.
Quia si hæc mater audiet, acerbum
Puto me conatum istum conaturam postea.
Cho. Si ego non insana
Vates sum, & mente
Carens sapiente,
Venit præuisa

Iustitia iustam ferens
Manibus potentiam. uenit ô
Filia non longo tempore:
Subest mihi fiducia
Suaue spirantia [iucunda] audienti
Dudum somnia.
Non enim unquam obliuiscitur qui genuit
Græcorum rex:
Neque antiqua ænea
Anceps securis, 344
Quæ illum trucidauit
Fœdissimis contumelijs.
Veniet & multipes
Multisque manibus, quæ horrendis
Abdita est in cauernis
Aeneos habens pedes Erinnys.
Inconcessa enim nefanda inijt
Scelestarum nuptiarum certamina quibus [cum] nõ fas.
Ante hæc uerò me habet,
Nunquam [spero præterea uel cõfido] nũquã nobis
Non uituperatum accessurum prodigium [exitũ ha
Agentibus & socijs: (biturũ istud somnium]
Vel certè oracula mortalium

Δίκα, δίκαια φερομένα
χεροῖν κράτη· μέτεισιν ὦ
τέκνον οὐ μακροῦ χρόνου·
ὕπεστί μοι θράσος,
ἀδυπνόων κλύουσαν
ἀρτίως ὀνειράτων.
οὐ γὰρ ποτ' ἀμναστεῖ γ' ὁ φύσας
Ἑλλάνων ἄναξ,
οὐδ' ἁ παλαιὰ χαλκόπληκτος
ἀμφήκης γένυς.
ἅ νιν κατέπεφνεν αἰ-
σχίσταις ἐν αἰκίαις.
ἥξει δὲ καὶ πολύποις
καὶ πολύχειρ ἁ δεινοῖς
κρυπτομένα λόχοις
χαλκόποις Ἐριννύς.
ἄλεκτρ', ἄνυμφα γὰρ ἐπέβα
μιαιφόνων γάμων ἁμιλ-
λήμαθ' οἷσιν οὐ θέμις.
πρὸ τῶνδέ τοι μ' ἔχει,
μήποτε μήποθ' ἡμῖν
ἀψηγὲς πελᾷν τέρας
τοῖς δρῶσι καὶ συνδρῶσιν·
ἤτοι μαντεῖαι βροτῶν

οὐκ εἰσὶν ἐν δεινοῖς ὀνείροις,
οὐδ' ἐν θεσφάτοις,
εἰ μὴ τόδε φάσμα νυ-
κτὸς εὖ καταχήσει.
ὦ Πέλοπος ἁ πρόσθεν
πουλύπονος ἱππεία,
ὡς ἔμολες αἰανὴ
τᾷδε γᾷ.
εὖ τε γὰρ ὁ ποντισθεὶς
Μυρτίλος ἐκοιμάθη
παγχρύσων δίφρων
δυστάνοισιν αἰκίαις
πρόρριζος ἐκριφθεὶς,
οὔτις πω
ἔλειπεν ἐκ τοῦδ' οἴκου
πουλύπονος αἰκία.

Κλ. Ἀνειμένη μὲν (ὡς ἔοικας) αὖ στρέφῃ.
οὐ γὰρ πάρεστ' Αἴγισθος, ὅς σ' ἐπεῖχ' ἀεὶ
μή τοι θυραίαν γ' οὖσαν αἰσχύνειν φίλοις·
νῦν δ' ὡς ἄπεστ' ἐκεῖνος, οὐδὲν ἐντρέπῃ
ἐμοῦ γε. καί τοι πολλὰ πρὸς πολλοὺς με δὴ
ἐξεῖπας, ὡς θρασεῖα, καὶ πέρα δίκης
ἄρχω, καθυβρίζουσα καί σε καὶ τὰ σά.
ἐγὼ δ' ὕβριν μὲν οὐκ ἔχω, κακῶς δέ σε

Non sunt in terribilibus somnijs,
Nec in diuinis responsis,
Nisi hoc uisum no-
ctis lætum euentum habebit.
O Pelopis antiqua
Laboriosa equitatio[ærumnosum certamen,]
Vt ueneisti atrox
Isti telluri.
Quum enim qui in mare præcipitatus fuit
Myrtilus fuit sopitus[obijt]
Aureo curru
Miseris contumelijs
Radicitus[omnino] deiectus,
Nullam ad hunc diem
Defuit ex his ædibus
Cly. AErumnosum dedecus.
Libera(si diis placet) rursus uagaris.
Non enim adest AEgisthus, qui te cohibebat sæpe
Ne foras prodeundo dedecore afficeres amicos.
Iam uerò, quòd abest ille, nihil curas
Me. imò multa ad multos de me
Dixisti[diuulgasti] quòd temeraria, & præter ius
Impero, contumelijs uexans & te & tuos:
Ego uerò contumeliosa non sum, malè uerò tibi

Dico, malè audiēs [cōuitijs petita] abs te frequēter
Pater enim, nihil aliud tibi præexitur semper,
Quòd ex me interijt: ex me, rectè
Noui: horum inficiatio non ineſt mihi.
At ius illum interemit, non ego ſola:
Cui oporteret te opitulari, ſi ſaperes.
Quando quidem pater iſte tuus, quem luges ſēper,
Tuam conſanguineam ſolus Græcorum ſuſtinuit
Immolare dijs, non tantundem paſſus ac ego
Moleſtiæ quum [eam] ſcuit, ut quæ peperi ego.
Eſto. doceto idm me cuius rei gratia, quorūm [ue]
Immolauit eam? utrum Argiuorū [cauſa] dixeris?
At nullum erat ius eis meam interficere.
Sed pro fratre Menelao? necatis
Meis, nō erat iſtarū rerū mihi daturus pœnas?
Vtrum illi filij non erant gemini,
Quos iſta magis par erat mori, patre
Et matre natos, cuius nauigatio illa erat gratia?
An meorum orcus quoddam diſiderium filiorum
Quàm illius cepit uorando rū magu? (ſitus?
An perdito patri eorum qui ex me
Filiorum amor neglectus eſt, Menelai uerò erat in-
Nónne hæc inconſulti, & mala mēte patris?
Equidē puto, etiā ſi tuo ſine conſenſu [hoc] dico:

λέγω, κακῶς κλύουσα πρὸς σέθεν θαμά.
πατὴρ γὰρ, οὐδὲν ἄλλο σοὶ πρόσχημ' ἀεὶ,
ὡς ἐξ ἐμοῦ τέθνηκεν· ἐξ ἐμοῦ, καλῶς
ἔξοιδα, τῶν δ' ἄρνησις οὐκ ἔνεστί μοι.
ἡ γὰρ δίκη νιν εἷλε, κ' οὐκ ἐγὼ μόνη·
ἢ χρῆν σ' ἀρήγειν, εἰ φρονοῦσ' ἐτύγχανες.
ἐπεὶ πατὴρ τοῦτ' σὸς ὃν θρηνεῖς ἀεὶ,
τὴν σὴν ὁμαίμον μοῦνος Ἑλλήνων ἔτλη
θῦσαι θεοῖσιν, οὐκ ἴσον καμὼν ἐμοὶ
λύπης ὅτ' ἔσπειρ', ὥσπερ ἡ τεκοῦσ' ἐγώ.
εἶεν. δίδαξον δή με τοῦ χάριν τίνων
ἔθυσεν αὐτήν, πότερον Ἀργείων ἐρεῖς;
ἀλλ' οὐ μετῆν αὐτοῖσι τὴν γ' ἐμὴν κτανεῖν.
ἀλλ' ἀντ' ἀδελφοῦ δῆτα Μενέλεω; κτανὼν
τἄμ', οὐκ ἔμελλε τῶν δέ μοι δώσειν δίκην;
πότερον ἐκείνῳ παῖδες οὐκ ἦσαν δίπλοι,
οὓς τῆς δε μᾶλλον εἰκὸς ἦν θνήσκειν πατρὸς
καὶ μητρὸς ὄντας ἧς ὁ πλοῦς ὅδ' ἦν χάριν;
ἢ τῶν ἐμῶν ᾄδης τίν' ἵμερον τέκνων
ἢ τῶν ἐκείνης ἔσχε δαίσασθαι πλέον;
ἢ τῷ πανώλει πατρὶ τῶν μὲν ἐξ ἐμοῦ
παίδων πόθος παρεῖτο, Μενέλεω δ' ἐνῆν;
οὐ ταῦτ' ἀβούλου καὶ κακοῦ γνώμην πατρός;
δοκῶ μὲν, εἰ καὶ σῆς δίχα γνώμης λέγω·

φαίη σ' αὖ ἡ θανοῦσά γ', εἰ φωνὴν λάβοι.
ἐγὼ μὲν οὖν ὀκνῶ σε μὴ τοῖς πεπραγμένοις
δυζθυμος. εἰ δέ σοι δοκῶ φρονεῖν κακῶς,
γνώμην δικαίαν χοῦσα, τοὺς πέλας ψέγε.
Ηλ. Ἐρεῖς μὲν οὐχὶ νοῦν γέ μ' ὡς ἀρξασά π
λυπηρὸν, εἶτα σοῦ τάσδ' ἐξήκουσ' ὕπο·
ὅμ' ἴσθ' ἐφῆς μοι, δοῦ τε θνήσκοντος θ' ὁμοῦ.
λέξαιμ' ἂν ὀρθῶς, τῆς καταγνήτης θ' ὁμοῦ.
Κλ. Καὶ μὴν ἐφίημ'· εἰ δέ μ' ὠφελ' ἀεὶ λόγοις
ἔπαρχες, ὀκ ἂν ἦλθα λυπηρὰ κλύειν.
Ηλ. Καὶ δὴ λέγω σοί. πατέρα φῂς κλῆναι; πῆ δ' ἂν
τύπου λόγος γένοιτ' ἂν αἰσχίων ἔπι,
εἴτ' οὖν δικαίως, εἴτε μή; λέξω δέ σοι
ὡς οὐ δίκην ἔκτεινας, ἀλλά σ' ἐπάσατο
πειθὼ κακὴ θεὸς ἀνδρὸς ὡς πανοῦ ξυνής.
ἔρρωσο δὲ πρὸς κυναγὸν Ἄρτεμιν πόρος
ποινῆς, τὰ πολλὰ πνεύματ' ἔσχ' ὁ Δύλιδι.
ἢ 'γὼ φέρω σε κεἰνης χὠ οὐθέμις μαθεῖν.
πατὴρ πόθ' ὑμὸς (ὡς ἐγὼ κλύω) ἥκας
πατ' ἄστυ κατ' ἄλσος, ἐξεκίνησεν πόδοιν
σικὸν κεραίαν ἔλαφον, οὗ κτὶ σφαγὰς
ὀκνομπάσας, ἔπος τ' ἐπηύχετο βαλών·
κἀκ τῶδε μιλύσασα Λητὼ κόρη,
κατθύσ' Ἀχαιοὺς, ὡς πατὴρ αὐτὴν ἔθυσεν

Dixerit tamen mortua, si uocem accipiat.
Ego igitur non sum rebus gestis (malè,
Tristis [nõ me pœnitet.] ꝙ si tibi uideor sapere
346 Opinionẽ iustã suscipiens proximos uitupera.
Ele. Dixeris non nunc saltem, quòd lacessens aliqua
Re molesta: deinde te hæc audiui ex,
At si permiseris mihi, & mortuo pro
Disseram rectè sororéque [pro] simul.
Cly. At qui permitto: quòd si me cũ ita semper sermone
Auspicareris, nõ utiq; esses molesta auditu.
Ele. Iam respõdeo tibi. patrẽ fateris interfecisse? quæ
Ista oratio fuerit impudentior adhuc,
Siue iure, siue non? dicam [probabo] tamen tibi,
Quòd non iure occidisti: sed te traxit
Autoritas improbi uiri, quocũ in præsentia cois.
Quære autẽ ex uenatrice Diana, cuius
Rei [præmij referẽdi gratia] multos uẽtos retinuit
Aut ego dicã [ex] illa. n. nõ fas audire. (in Aulide.
Pater olim meus (ut ego audio) deæ
Ludens per nemus, insequutus est pedibus
Maculis distinctum cornutũ ceruum, cuius in cæde
Iactabundus nescio quid effutiuit.
Et ex eo irata Latonia uirgo
Detinebat Achæos, ut pater pro [pari pondere]

Fera immolaret suam ipsius filiam.
Sic fuit illius immolatio: non enim erat liberatio
Alia exercitui ad domum aut ad Ilium.
Quare coactus ui multa, & reluctatus, uix
Immolauit eam, non Menelai gratia.
Quòd si (agam enim & tuas partes) illum uolens
Iuuare hæc patrauit, huius mori
Oportuerat eum causa per te? qua lege? 347
Caue si feras istam legem mortalibus,
Ne fraudem in te ipsam & pœnitentiam feras.
Si enim occiderimus alium pro alio, tu certè
Prima interibis si ius assequuta fueris:
Sed uide ne causam non ueram afferas
Si enim uis, doceto cuius rei gratia in præsentia
Fœdissima omnium facinora patras:
Quæ concumbis cum nefario, eum quo-
Patrem meum olim perdidisti,
Et paris liberos, priores autem legitimos,
Et ex legitimis natos extrusisti.
Quo modo hæc laudauerim? an & hoc dices
Quòd [pro] filia pœnas exposcis?
Turpiter sanè, etiam si dixeris: non enim decorum
Inimicis nubere filiæ causa.
Verùm ne monere quidem licet te

τοῦ θηρὸς ἐκθύσειε τὴν αὐτοῦ κόρην.
ὧδ' ἦν τὰ κείνης θύματ'. οὐ γὰρ ἦν λύσις
ἄλλη στρατῷ πρὸς οἶκον, οὐδ' εἰς Ἴλιον.
ἀνθ' ὧν βιασθεὶς πολλὰ, κἀντιβὰς, μόλις
ἔθυσεν αὐτὴν, οὐχὶ Μενέλεω χάριν.
εἰ δ' οὖν (ἐρῶ γὰρ καὶ τὸ σὸν) κεῖνον θέλων
ἐπωφελῆσαι, ταῦτ' ἔδρα, τούτου θανεῖν
χρῆν αὐτὸν οὕνεκ' ἐκ σέθεν; ποίῳ νόμῳ;
ὅρα τιθεῖσα τόνδε τὸν νόμον βροτοῖς,
μὴ πῆμα σαυτῇ καὶ μετάγνοιαν τιθῇς.
εἰ γὰρ κτενοῦμεν ἄλλον ἀντ' ἄλλου, σύ τοι
πρώτη θάνοις ἄν, εἰ δίκης γε τυγχάνοις.
ἀλλ' εἰσόρα μὴ σκῆψιν οὐκ οὖσαν τιθῇς.
εἰ γὰρ θέλεις, δίδαξον ἀνθ' ὅτου τανῦν
αἴσχιστα πάντων ἔργα δρῶσα τυγχάνεις,
ἥτις ξυνεύδεις τῷ παλαμναίῳ, μεθ' οὗ
πατέρα τὸν ἀμὸν πρόσθεν ἐξαπώλεσας,
καὶ παιδοποιεῖς· τοὺς δὲ πρόσθεν εὐσεβεῖς
κἀξ εὐσεβῶν βλαστόντας, ἐκβαλοῦσ' ἔχεις.
πῶς ταῦτ' ἐπαινέσαιμ' ἄν; ἢ καὶ τοῦτ' ἐρεῖς,
ὡς τῆς θυγατρὸς ἀντίποινα λαμβάνεις;
αἰσχρῶς δ' ἐάνπερ καὶ λέγῃς· οὐ γὰρ καλὸν
ἐχθροῖς γαμεῖσθαι τῆς θυγατρὸς οὕνεκα.
ἀλλ' οὐ γὰρ οὐδὲ νουθετεῖν ὕξεστί σε,

ἢ πᾶσαν ἵπος γλῶσαν ὡς πιὼ μητέρα
κακοστομοῦμαι· καί σ' ἔχουσ' δέ σοι πόθεν
ἢ μητέρ' ἄκ ἔλασσον εἰς ἡμᾶς νέμω,
ἢ ζῶ βίον μοχθηρὸν, ἔκ τε σοῦ κακοῖς
πολλοῖς ἀεὶ ξυνοῦσα, τῆς τε σωτρόμου.
ὁ δὴ ἄλλος ἔξω χεῖρα σὴν μόλις φυγὼν
πλήμων Ορέστης δύστυχ' τεύξει βίου.
ὃν πολλὰ δή μεσοὶ βρέφειν μιάστορα
ἐπηπάσω. καὶ τόδ' εἶπορ ἔδεινον,
ἔδρων ἀν· οὐ τῶτ' ἴσθι. τῆδέ γ' οὐνεκα
κήρυσσέ μ' εἰς ἅπαντας εἶπε χὴ κακὴν,
εἴτε τόμδρασον, εἴτ' αἰσχρείας πλέαν.
εἰ γὰ πέφυκα τῶνδε τῆδ' ἔρχων ἴδρις,
χρεὼν πιὼ σὴν οὐ καταισχύνω φύσιν.

Χο. Ορῶ μῶσος πνέουσαν· εἰ δὲ σιὼ δίκη
ξυνίεσι, τῆδε φρονπόδ' οὐκέτ' εἰσορᾶ.

Κλ. Γοίας δὲ μοι δεῖ πρὸς γε πιὼ δὲ φρονπόδος,
ἥπις τοιαῦτα πιὼ τεκοῦσαν ὕβρισε,
καὶ τῶτα τηλικοῦτος ἀρ' οὐ σοι δοκεῖ
χωρεῖν αὖ εἰς παν ἔρχον, αἰσχύνης ἄπερ;

Ηλ. Εὖ νυν ὕπισθ' τῶνδε μ' αἰσχύνω ἔχει·
κεἰ μὴ δοκῶ σοι. μανθάνω δ' ὃθ' οὐνεκα
ἔξωρα πρᾶσσω κούκ ἐμοὶ πρόσκοπα.
ἀλλ' ἡ πρὸ ὀκ σοῦ δυσμένεια καὶ τὰ σὰ

Quæ omnem exeris linguam, quòd matrem
Maledictis incessimus: quanquam te ego dominam
Quàm matrem non minus erga nos statuo,
Quæ uiuo uitam ærumnosam, éxque te malis
Multis semper coniuncta [éx]que concubino.
Ille autem alius extra manus tuas qui uix euasit
Miser Orestes, infelicem terit uitam.
Quem sæpe me tibi alere uindicem sceleris
Criminata es, & hoc (si possem)
Facerem scilicet. huius rei causa
Publica me apud omnes, siue uis improbam,
Siue loquacem, siue impudentiæ plenam.
Si enim sum istarum rerum gnara,
Nimirum tuum non dedecoro ingenium. 548
Chor. Video iram spirantem: sí autem cum iure
Coniuncta est, huius rei curam non adhuc uideo.
Cly. Qua uerò mihi opus est erga istam cura
Quæ talibus matrem contumelijs incessit,
Præsertim id ætatis natam? nunquid nõ tibi uidetur
Progressura inquodlibet facinus uerecundia sine?
Ele. Tu uerò persuasum habeto horum me pudere,
Et si tibi non uideor: intelligo autem quòd
Immoderata ago, & mihi non conuenientia
Sed tuum odium, & tua

Facta cogunt me hæc agere ui:
TVRpibus enim turpes res edocentur.
Cly. Ô fœtum impudentem, num te ego, & mea uerba
Et facta mea, multa admodum effutire [dicere]
Ele. Tu dicis hoc, non ego. tu enim facis (faciũt
Factum: facta uerba reperiunt.
Cly. Aï non per dominam Dianam, temeritatis
Huius [gratia] effugies quũ AEgisthus redierit.
Ele. Viden'? ad iram eucheris, quæ permisisti mihi
Dicere quæ uellem: nec potes audire.
Cly. Nónne permittes ne uoce quidem boni ominis
Libare [sacrificare] mè, quoniã tibi permisi quod-
Ele. Permitto, hortor, liba, ne criminator (libet dicere
Meum os, quia non ulterius loquar amplius.
Cly. Tolle tu libamina [fruges] quæ ades mihi
Diuersas, regi huic ut expiatorias
Preces tollam terrorum quos nunc sustineo.
Audies iam ô Phœbe antistes [præses]
Summissam meam uocem. non enim inter amicos
Sermo: neque totum retegere oportet
In luce m præsente ista proxima mihi,
Ne cum inuidia, & multo clamore
Disseminet uanum rumorem per totam urbem.
Sed sic audi, sic enim & ego loquar. 349

ἔργ' ἐξαναγκάζει με τῶν πα θρᾶν βία.
αἰσχοῖς γὰρ αἰσχρὰ πράγματ' ἐκδιδάσκει.
Κλ. Ὦ θρέμμ' ἀνάνδρως, ἦ σ' ἐγὼ καὶ τἄμ' ἔπη,
καὶ τἄργα τἀμά, πολλὰ λέξαν κοὐκ ἐᾶν ποιεῖ;
Ηλ. Σύ τοι λέγεις νιν, ἀλλ' ἐγὼ σὺ γὰρ ποιεῖς
τὤργον· τὰ δ' ἔργα τοῖς λόγοις δυείσκεται.
Κλ. Ἀλλ' οὐ μὰ τὴν δέσποιναν Ἄρτεμιν θράσος
τόδ' ἐκ ἀνύξεις, ὀλλ' ἀεὶ Αἴγισθος μόλις.
Ηλ. Ὁρᾷς; πρὸς ὀργὴν ἐκφέρῃ, μεθεῖσά μοι
λέξαν ἃ χρήζω μ', οὐδ' ὑπίσασιν κλύειν;
Κλ. Οὔκουν ἐάσεις οὐδ' ἐᾶν ἀφ' ἡμῶν βοῆς
σῶσαί μ', ἐπειδὴ σοί γ' ἐφῆκα πᾶν λέγειν;
Ηλ. Ἐῶ, κελεύω· θοῦ, μηδ' ἐπαμπίσῃ
τοὐμὸν στόμ'· ὡς ἐκ ἂν πέρα λέξαιμ' ἔτι.
Κλ. Ἐπαρε δὴ σὺ θύμαθ' ἡ παροῦσά μοι
πάλαι καρπ', ἀνάκτων τῶν ὅπως λυτηρίοις
ἀρὰς ἀράσω δόμοις ἃ νῦν ἔχω.
κλύοις ἂν ἤδη φοίβε πρόσαπτέ με
κεκρυμμένῳ μου βάξιν. οὐ γὰρ σὺν φίλοις
ὁ μῦθος, οὐδὲ παῦ ἀναπτύξαι πρέπει
πρὸς φῶς, παρούσης τῆσδε πλησίας ἐμοί·
μὴ σὺ φθόνῳ τε καὶ πολυλῳστῳ βοῇ
πτερῶν ματαίαν βάξιν ἐς πᾶσαν πόλιν·
ἀλλ' ὦν σ' ἄκουε. τῆδε γὰρ κἀγὼ φέρω.

ἃ γὰρ προσῐδὸν νυκτὶ τῇ δὲ φάσματα
δισσῶν ὀνείρων, ζῶῦ τά μοι, Λύκει' ἄναξ,
εἰ μὴν πέφηνεν ἐσθλά, δὸς τελεσφόρα·
εἰ δ' ἐχθρά, τοῖς ἐχθροῖσιν ἔμπαλιν μόλοι.
καὶ μή με πλούτου τοῦ παρόντος εἴργειν
δόλοισι βουλεύουσιν ἀλλ' ἐᾶν ἐφῆς·
ἀλλ' ὧδέ μ' αἰεὶ ζῶσαν ἀβλαβῆ βίῳ,
δόμους τ' ἀρεῖ δῶν σκηπτράθ' ἁμφέπῃ τοῖσδε,
φίλοισί τε ξυνοῦσαν οἷς ξυνίημι νῶῦ,
ἀνημερῶσαν, καὶ τέκνων ὅσων ἐμοὶ
δύσνοια μὴ προσῇσιν, ἢ λύπη πικρά.
ταῦτ' ὦ Λύκει' Ἄπολλον ἵλεως κλύων,
δὸς πᾶσιν ἡμῖν, ὡς σαφῶς ἔχω τύχης·
τὰ δ' ἄλλα πάντα, κοὐ σιωπῶσης ἐμοῦ,
ἐπαξιῶ σε δαίμον' ὄντ' ἐξειδέναι.
τίς δ' ἐστὶν Ἄργος εἰκὸς ὃστις πάρεστ' ὁρᾶν.

Παι. Ξέναι γυναῖκες, πῶς ἂν εἰδείλισαφῶς
εἰ τὸ πυραίνου δῶμα τ' Αἰγίσθου πάρος;

Χο. Τάδ' ἔστιν, ὦ ξέν· αὐτὸς εἴκασας καλῶς.

Παι. Ἡ καὶ δάμαρτα ἡμῶν δ' ἐπεικάζων κυρῶ
κείνου, πρέπει γὰρ ὡς τύραννος εἰσορᾶν.

Χο. Μάλιστα πάντων ἥδε σοι κείνη πάρα.

Παι. Ὦ χαῖρ' ἄναασα· σοὶ φέρων ἥκω λόγους
ἐσθλοὺς φίλου παρ' ἀνδρός, Αἰγίσθου θ' ὁμοῦ.

Quæ enim uidi nocte ista uisa
Geminorum somniorum, hæc mihi Lycee rex
Si uisa sunt læta, da illis exitum:
Sin inimica, inimicis retrorsum mitte,
Et ne me diuitijs præsentibus, siqui
Dolis consultant exturbare, permittas:
Sed sic me semper uiuentem inmecua uita
Domos Atridarum, sceptráque regere hæc,
Amicis cum degentem, quibuscum dego nunc,
Læto successu rerum, & cum liberis quorum in me
Odium nullum est, aut molestia acerba.
Hæc ô Lycee Apollo propitius audiens,
Da ô omnibus nobis, ita ut exposcimus:
Alia uerò omnia, & tacente me
Censeo te deum existentem per nouisse
NATOS Ioue enim uerisimile est omnia cernere.
Pad. Hospites quomodo scire certò potero
An regis ædes AEgisthi hæ?
Chor. H æ sunt ô hospes: ipse conieciisti rectè.
Pad. An & uxorem hanc conijcio
Illius? Eleganti enim [est] ut regina, forma.
Chor. Maximè omnium hæc tibi illa adest.
Pad. O salue regina: tibi afferens uenio nuntium
Lætum amico à uiro, AEgisthóque simul.

Clyt. Accipio dictum: scire autem [ex]te
Ante omnia cupio quis te miserit mortalium.
Pæd. Phanoteus Phocensis, rem præbens ingentem.
Cly. Quam ô hospes, dic. ab amico enim existens
Viro certè scio gratos dices sermones.
Pæd. Obijt Orestes, in pauca contrahens dico.
Ele. O me miseram, perij ista die.
Cly. Quid ais? quid ais ô hospes? ne istam audias.
Pæd. Obijsse Orestem & nunc & tunc, dico.
Ele. Perij infelix, nihil sum amplius.
Cly. Tu tua ipsius agito, mihi uerò tu hospes
Verum dic, quo modo perijt.
Pæd. Equidem missus sum ad hoc, & rem totã narrabo.
Nam ille quũ uenisset ad inclytam Græciã
Speciem certaminis, Delphicorum ludorum dec⁹,
Quũ sensit hominis alta præconia
Cursum præmonentis, quo primus delectus,
Ingreditur clarus, omnibus illis uenerandus:
Cursus autem quũ æquasset naturæ spatia,
Victoriæ habens exijt honoratum præmium.
Atque ut in multis pauca tibi dicam
Non noui talis uiri opera, & uires:
Vnum scito, quorũcunq; edixerũt præsides ludorũ
Cursuum reciprocorum certamina quæ solent,

Κλ. Εδεξάμην τὸ ῥηθέν. εἰδέναι δέ σου
χρὴ πᾶσα χρήζω πῆς σ' ἀπέσφαλε βροτῶν.
Παι. Φανοῦσα δ' ὧδε φωνεῖς; πρᾶγμα προσώπων μέ-
Κλ. Τὸ ποῖον, ὦ ξέν', εἰπέ. παρὰ φίλων γὰρ ὢν ζα.
αὐδῶ σε, σαφῶς οἶδα, προσφιλῆς λέξῃς λόγους
Παι. Τέθνηκ' Ὀρέστης. ἐν βραχεῖ ξυνθεὶς λέγω.
Ηλ. Οἴμοι γὼ τάλαινα, ὀλωλα τῆσδ' ἐν ἡμέρᾳ.
Κλ. Τί φῂς, τί φῂς, ὦ ξεῖνε; μὴ ζώντης κλύε.
Παι. Θανόντ' Ὀρέστην νεῦ τε καὶ πάλ' ἐννέπω.
Ηλ. Ἀπωλόμην δύστηνος. οὐδέν εἰμ' ἔτι.
Κλ. Σὺ μὲν τὰ σαυτῆς πρᾶσσε. ἐμοὶ δὲ σὺ ξένε
φίλης εἰπὲ, τῷ ξύπω διόλλυται.
Παι. Καὶ πεμπόμην πρὸς ζῶντα, κοὐ τὸ παῦ φρά-
κεῖνος ἐλθὼν εἰς τὸ κλεινὸν Ἑλλάδος ἄστυ.
πρόσχημ' ἀγῶνος, Δελφικῶν ἆθλων χάριν·
ὅτ' ἦλθε δ' αὐδὼς ὀρθίων κηρυγμάτων
δρόμον πρόκηρύξαντος, οὗ πρώτη κρίσις,
εἰσῆλθε λαμπρὸς, πᾶσι τοῖς ἐκεῖ σέβας·
δρόμου δ' ἰσώσας τὴν φύσιν τὰ τέρματα,
νίκης ἔχων ἐξῆλθε παγκρατὴς γέρας.
χὤπως μὲν ἐν πολλοῖσι πατρὶ σοὶ λέγω,
ὅκ οἶδα· πιστοῦ δ' αὐδρὸς ἔργα καὶ κράτη·
ἓν δ' ἴσθ' ὅσων γὰρ εἰσεκήρυξαν βεβαίως
δρόμων διαύλων πεντάεθλ' ἃ νομίζεται,

τούτων ἐνεγκὼν πάντα τἀπινίκια
ὠλβίζετ', Ἀργεῖος μὲν ἀνακαλούμενος,
ὄνομα δ' Ὀρέστης, τοῦ τὸ κλεινὸν Ἑλλάδος
Ἀγαμέμνονος στράτευμ' ἀγείραντός ποτε.
καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦθ'. ὅταν δέ τις θεῶν
βλάπτῃ, δύναιτ' ἂν οὐδ' ἂν ἰσχύων φυγεῖν.
κεῖνος γὰρ ἄλλης ἡμέρας ὅθ' ἱππικῶν
ἦν, ἡλίου τέλλοντος, ὠκύπους ἀγὼν,
εἰσῆλθε πολλῶν ἁρματηλατῶν μέτα.
εἷς ἦν Ἀχαιὸς, εἷς ἀπὸ Σπάρτης, δύο
Λίβυες ζυγωτῶν ἁρμητῆρ' ἐπιστάται.
κἀκεῖνος ἐν τούτοισι, Θεσσαλὰς ἔχων
ἵππους ὁ πέμπτος· ἕκτος, ἐξ Αἰτωλίας
ξανθαῖσι πώλοις· ἕβδομος, Μάγνης ἀνήρ·
ὁ δ' ὄγδοος Λεύκιππος Αἰνιὰν γένος·
ἔνατος, Ἀθηνῶν τῶν θεοῦ μήτων ἄπο·
Βοιωτὸς ἄλλος δέκατον ἐκπληρῶν ὄχον.
στάντες δ' ὅθ' αὐτοὺς οἱ τεταγμένοι βραβεῖς
κλήροις ἔπηλαν, καὶ κατέστησαν δίφροις,
χαλκῆς ὑπαὶ σάλπιγγος ἦξαν. οἱ δ' ἅμα
ἵπποις ὁμοκλήσαντες, ἡνίας χεροῖν
ἔσεισαν· ἐν δὲ πᾶς ἐμεστώθη δρόμος
κτύπου κροτητῶν ἁρμητῆρ'· κόνις δ' ἄνω
φορεῖ θ'. ὁμοῦ δὲ πάντες, ἀναμεμιγμένοι,

Horum quumtulisset omnia præmia,
Fortunatus habebatur, Argiuus pronuntiatus,
Nomine Orestes, illius qui inclytum Græciæ
Agamemnonis exercitum coegit olim [filius.]
Atque hæc hactenus. QVVM uerò aliquis deorũ
Lædit, malcat ne fortis quidem effugere.
Nam ille alia die, quum equestre
Fuit sole oriente uelox certamen,
Ingreditur multis cum aurigis.
Vnus erat Achiuus, unus ex Sparta, duo
Libyes iugatorum curruum præsides:
Et ille inter istos Thessalas habens
Equas quintus, sextus ex AEtolia
Flauis equis, septimus Magnes uir:
Octauus Leucippus ex AEno genere:
Nonus Athenis conditis diuinitus [uenerat:]
Bœotius alius decimum explens currum.
Consistentes autem qui eos delecti ludorũ præsides,
Sortibus eductis collocarunt currus,
Ad æneæ [sonũ] tubæ discurrerunt: illi uerò simul
Equis minati, habenas manibus
Concussere. totus autem repletus est campus
Strepitu pulsantium curruũ: puluis autem sursum
Ferebatur. simul autem omnes permixti,

Parcebant stimulis nequaquam, ut superaret
Rotas quisque eorum, & fremitus equestres.
Simul enim ad dorsa & rotarum uestigia
Spumabant, afflabant equestres halitus.
Ille uerò sub ipsam extremam pilam dirigens
Admouebat semper rotam, dextrúmque laxans
Sirœum equum, cohibebat proximum.
Atque antea incolumes omnes erant currus:
Postea AEnianos uiri effrenatæ
Equæ ui præteruolant, & recurrendo,
Conficiendóque sexto septimóque iam cursu,
Frontes collidunt [cum] Barcæis curribus,
Atque inde alius alium ex uno incommodo
Frangebat & euertebat, totum uerò replebatúr
Naufragijs Crisæum equestribus solum.
[Hoc] quum uidisset Athenienſis sapiens auriga,
Extrà auertit, & cursum remittit, linquens
Tempestatem equestrem in medio misceri.
Agebat autem postremus, & postremas habens
Equas Orestes, meta fretus.
352 Ille uerò [Athenienſis] ut uidet solũ eũ relictũ,
Aerẽ per aures sonitũ incutiens celeribus
Equis insequitur. & adæquatis iugis
Agebant [currus] modò alter, modò alter

φείδοντο κέντρων οὐδὲν, ὡς ὑπερβάλοι
χνόας τις αὐτῶν καὶ φρυάγμαθ' ἱππικά.
ὁμοῦ γὰρ ἀμφὶ νῶτα καὶ τροχῶν βάσεις
ἤφριζον, εἰσέβαλλον ἱππικαὶ πνοαί.
κεῖνος δ' ὑπ' αὐτὴν ἐσχάτην στήλην ἔχων,
ἔχριμπτ' ἀεὶ σύριγγα, δεξιόν τ' ἀνεὶς
σειραῖον ἵππον, εἶργε τὸν προσκείμενον.
καὶ πρὶν μὲν ὀρθοὶ πάντες ἔστασαν δίφροι·
ἔπειτα δ' Αἰνιᾶνος ἀνδρὸς ἄστομοι
πῶλοι βίᾳ φέρουσιν, ἐκ δ' ὑποστροφῆς
τελοῦντες ἕκτον ἕβδομόν τ' ἤδη δρόμον,
μέτωπα συμπαίουσι Βαρκαίοις ὄχοις.
κἀντεῦθεν ἄλλος ἄλλον ἐξ ἑνὸς κακοῦ
ἔθραυε, κἀνέπιπτε· πᾶν δ' ἐπίμπλατο
ναυαγίων Κρισαῖον ἱππικῶν πέδον.
γνοὺς δ' οὐξ Ἀθηνῶν δεινὸς ἡνιοστρόφος,
ἔξω παρασπᾷ, κἀνακαχεύει, παρεὶς
κλύδων' ἔφιππον ἐν μέσῳ κυκώμενον·
ἤλαυνε δ' ἔσχατος μὲν, ὑστέρας δ' ἔχων
πώλους Ὀρέστης, τῷ τέλει πίστιν φέρων.
ὁ δ' ὡς ὁρᾷ μόνον νιν ἐλλελειμμένον,
ὀξὺν δι' ὤτων κέλαδον ἐνσείσας θοαῖς
πώλοις, διώκει· κἀξισώσαντες ζυγὰ
ἠλαυνέτην, πότ' ἄλλος, ἄλλοθ' ἄπερος

κάρα προβάλλων ἱππικῶν ὀχημάτων.
καὶ τοὺς μὲν ἄλλους πάντας ἀσφαλεῖς δρόμους
ὠθοῦθ' ὁ τλήμων ὀρθὸς ἐξ ὀρθῶν δίφρων·
ἔπειτα, λύων ἡνίαν ἀριστερὰν
κάμπτοντος ἵππου, λανθάνει στήλην ἄκραν
παίσας. ἔθραυσε δ' ἄξονος μέσας χνόας,
κἀξ αὐτύχων ὤλισθε· σὺν δ' ἑλίσσεται
τμητοῖς ἱμᾶσι. τοῦ δὲ πίπτοντος πέδῳ,
πῶλοι διεσπάρησαν εἰς μέσον δρόμον.
στρατὸς δ' ὅπως ὁρᾷ νιν ἐκ πεπτωκότα
δίφρων, ἀνωλόλυξε τὸν νεανίαν,
οἷ' ἔργα δράσας, οἷα λαγχάνει κακὰ,
φορούμενος πρὸς οὖδας, ἄλλοτ' οὐρανῷ
σκέλη προφαίνων. ἔς τέ νιν διφρηλάται,
μόλις κατασχέθοντες ἱππικὸν δρόμον,
ἔλυσαν αἱματηρὸν, ὥστε μηδένα
γνῶναι φίλων ἰδόντ' ἂν ἄθλιον δέμας.
καί νιν πυρᾷ κήαντες εὐθὺς, ἐν βραχεῖ
χαλκῷ μέγιστον σῶμα δηλαίας σποδοῦ
φέρουσιν ἄνδρες Φωκέων τεταγμένοι,
ὅπως πατρῴας τύμβον ἐκλάχοι χθονός.
τοιαῦτά σοι ταῦτ' ἐστὶν, ὡς μὲν ἐν λόγοις,
δηλοῦνα, τοῖς δ' ἰδοῦσιν οἵ περ εἴδομεν,
μέγιστα πάντων ὧν ὄπωπ' ἐγὼ κακῶν.

Caput prætendens equestribus curribus.
Et alios quidem omnes incolumes cursus
Direxit miser sospes de sospite curru:
Deinde laxans habenas sinistras
Flectentis equi, imprudens pilam extremam
Ferit. frangit autem axis medios modiolos:
Et curru delabitur, inuoluiturque
Dissectis loris. illo autem delapso humi,
Equæ diductæ [habenis] discurrũt in mediũ cãpũ.
Cœtus autem ut uidit eum excussum
Curru, ululatu prosequutus est adolescentem:
Quæ facinora quum fecerit, quæ sortitus est mala
Distractus solo, interdum solo
Crura ostendens: quo ad illum aurigæ
Vix represso equestri cursu
Soluunt cruentum [ita] ut nemo
Agnoscere tamicorum inspiciens miserũdũ corpus.
Atque eum rogo crematum statim in exiguo
Aere, maximum corpus miseri cineris
Afferunt uiri Phocenses delecti,
Vt patriæ tumulum consequatur telluri.
Talia tibi hæc sunt, dictu quidem
Acerba: spectatoribus autem qui uidimus,
Maxima omniumquæ ego uidi malorum.

Cho. Heu, heu. totum ergo dominorum antiquorum
Radicitus (si dijs placet) interijt genus.
Cly. O Iuppiter quid hæc uirum læta dicam,
An tristia, sed commoda? molestum tamen est,
Si meis ipsius uitam conseruo malis.
Pæd. Quid sic tristaris ô mulier isto sermone?
Cly. Graue est parere: nam ne iniuriam quidem
Passo odium eorum quos pepererit innascitur.
Pæd. Frustra ergo nos scilicet uenimus.
Cly. Haud frustra sané. qui enim frustra dixeris,
Si mihi mortui certas habens notas
Venis qui [ex] mea anima natus
Amammis desciscens, & alimento meo, exul
Erat peregrè: méque postea quam ista tellure
Excessit, non amplius uidit: obiectans autem mihi
Cædes paternas, grauia minabatur se facturum
Vt neq; noctu somnus, neq; interdiu (succedens
Me caperet [mihi oculos occluderet] dulcis, sed
Tempus duceret me semper ut morituram?
Nunc uerò, die enim isto liberata sum metu
Ab ista illóque: ista enim maius incommodum
Contubernalis erat mihi, meum ebibens semper
354 Animæ merum sanguinem: iam uerò tranquillè
Istius minarum causa uiuemus.

Χο. Φεῦ φεῦ, τὸ παῖ δὴ δεσπότῃσι τοῖς πάλαι
προῤῥίζον, ὡς ἔοικεν, ἔφθαρται γένος.
Κλ. Ὦ Ζεῦ, ἆ ζῶσα; πότερον ἀὐτυχῆ λέγω,
ἢ δίκαια μὲν, κέρδη δέ; λυπηρῶς δ' ἔχει
εἰ τοῖς ἐμαυτῆς τὸν βίον ζῶ κακοῖς.
Παι. Τί δ' ὦδ' ἀθυμεῖς, ὦ γύναι, προσῤῥῦδὲν λόγῳ;
Κλ. Δεινὸν τὸ μὴ οὐχὶ πᾶν ὀδύρεσθαι. Οὐδὲν γὰρ καιρὸς cc
πατρὸς μέτοικος ὢν τέκνῳ προσχήνεται. cc
Παι. Μάτην ἄρ' ἡμεῖς, ὡς ἔοικεν, ἥκομεν.
Κλ. Οὔτοι μάτην γε. πῶς γὰρ ἂν μάτην λέγοις
εἰ μὴ θανόντος πρὸς ἐχθρῶν τεκμήρια
προσῆλθες, ὅστις τῆς ἐμῆς ψυχῆς γεγὼς,
μαστῶν ἄποστος καὶ τροφῆς ἐμῆς, φυγὰς
ἀπῆρεν οὗτος· καὶ μόλις, ἐπεὶ τῆσδε χθονὸς
ὄξηλθεν, οὐκέτ' εἶδεν· εἰ καλῶν δέ μοι
φόνους πατρῴους, δεῖν' ἐπηπείλει τελεῖν.
ὥστ' οὔτε νυκτὸς ὕπνον οὔτ' ἐξ ἡμέρας
ἐμὲ στέγαζειν ἡδύ· ἀλλ' ὁ προσταθῶν
χρόνος διῆγέ μ' αἰὲν ὡς θανουμένην.
νῦν δ' ἡμέρα γὰρ τῆσδ' ἀπήλλαγμαι φόβου
πρὸς τῆσδ' ἐκείνῃ θ'. ἥδε γὰρ μείζων βλάβη
ξώσης κολοῦσ' ἰὼν μιν, οὐ νεκρὸν δ' ἀεὶ
ψυχῆς ἄκρατον αἷμα νεῶ δ' ἐκπλάσσου
σῷ τῆσδ' ἀπειλῶν οὐκ ἔχ' ἡμεροῦσθαι.

Ηλ. Οἴμοι τάλαινα. νῦν γὰρ οἰμῶξαι πάρα.
Ορέστα, πῶς σὴν ξυμφορὰν οὐθ' ὡσὴ ἔχων
πρὸς τῆς σ' ὑβρίζῃ μητρός. ἆρ' ἔχει καλῶς;
Κλ. Οὔτοι σύ' κεῖνος σὴ ὡς ἔχει, καλῶς ἔχει.
Ηλ. Ακουε Νέμεσις τῶν θανόντος ἀρτίως.
Κλ. Ηκουσεν ὧν δεῖ, κἀπεκύρωσεν καλῶς.
Ηλ. Υβρίζε, νῦν γὰρ ἀτυχοῦσα τυγχανεῖς.
Κλ. Οὐκοῦν Ορέστης καὶ σὺ παύσεται τάδε;
Ηλ. Πεπαύμεθ' ἡμεῖς, οὐχ ὅπως σε παύσομεν.
Κλ. Πολλῶν ἀνήκοις ὦ ξέν' ἄξιος τυχεῖν,
εἰ πρὸσ' ἔπαυσας τῆς πολυλλωστου βοῆς.
Παι. Οὐκοῦν ἀποστείχομι' ἂν, εἰ δοκεῖ σοὶ κυρεῖ.
Κλ. Ηκιστ'· ἐπίσχες οὗτ' ἐμοῦ καταξίως
πρόξενος, ὅστις τὸν παρόντα τοῦτον ξένου.
ὠμῇ εἴσθ' εἴσω· πρόσθε σὴ ἔκπαγεν βοᾷν
ἃ πάθ' αὐτῆς καὶ τὰ τοῦ φίλων κακά.
Ηλ. Αρ' ὑμὶν ὡς ἀλγοῦσα κἀδυωδυμένη,
δῆτ' ὡς δακρῦσαι κἀπικωκῦσαι δοκεῖ
τὸν ὑὸν τὸν δύσμορον ὧσὴ ὀλωλότα;
ἀλλ' ἐγελῶσα, φροῦδος. ὦ τάλαιν' ἐγώ,
Ορέστα φίλτατ', ὡς μ' ἀπώλεσας θανών.
ἀπὸ σοῦ σας γὰρ τῆς ἐμῆς οἴχη φρενὸς
αἳ μοι μόναι παρῆσαν ἐλπίδων ἔτι,
σὲ παῖδ' ὄντα θρέψειν ζῶντα πημονὰν ποτε.

Ele. Hei mihi miseræ. nunc enim lugere licet 354
Oreste tuum casum, quando ita te habens,
Ab ista contumelijs afficeris matre. nũ res rectè se
Cly. Nõ tu: sed ille, ut se habet, rectè habet. (habet
Ele. Audi Nemesi mortuum dudum.
Cly. Au dijt, quæ oportet: & rata fecit opportunè.
Ele. Insulta: nunc enim fe lix es.
Cly. Ergo Oreſtes, & tu cõpeſcetis hæc [istã felicitatẽ?]
Ele. Coerciti ſumus nos, nedum ut te coercecamus.
Cly. Multa uenires hoſpes dignus, qui conſequereris.
Si iſtam refrenaſſes à loquaci clamore.
Pæd. Ergo diſcedam ſi hæc rectè ſe habent.
Cly. Minimè, quando quidem neque me dignè [ex di-
Feceris, neq; qui te miſit, hoſpite. (gnitate mea]
Sed ingredere intrò, iſtam uerò extrà clamare
Sine ſuæ ipſius, & amicorum mala.
Ele. Num uobis, ut dolens & cruciata,
Vehementer illacrymaſſe ac luxiſſe uidetur
Filium infelix ſic extinctum?
Immo irridendo euanuit: ô miserã me:
Oreſte cariſſime, ut me perdidiſti mortuus:
Euulſis enim [ex] meo abis animo,
Quæ mihi ſolæ reliquæ erant ſpes,
Te patris uentorum uiuum uindicem aliquando,

Et mei miseræ: iam uerò quò me oportet ire?
Sola enim sum téque orbata,
Et patre[nunc]olim. necesse est me seruire rursus
Inter inimicissimos hominum mihi
Sicarios patris: num mecum præclarè agitur?
Verùm ego haud reliquo tempore
Contubernalis ero, sed istas ante fores: (uitam
Proïciens me ipsam, sine amicis exigã [arefaciã]
Quare occidat aliquis, si grauatur,
Eorũ qui intus sunt: quia gratũ si interfecerit:
Molestũ si uiuam: uitæ autem nullũ desideriũ.

Chor. Vbi nam fulmina Iouis, uel
Vbi fulgens sol,
Si hæc aspicientes
Occulunt tacitè?

Ele. He, he, heu, heu.

Chor. O filia, quid lacrymaris?

Ele. Heu.

Chor. Nihil magnum clames.

Ele. Perdes me.

Chor. Quo modo?

Ele. Si iis qui certè
Abierunt in orcum,
Spem suggeres, in me

κἀμοῦ ταλαίνης· νῦν δὲ ποῖ με χρὴ μολεῖν;
μόνη γὰρ εἰμι, σοῦ τ' ἀπεστερημένη
καὶ πατρὸς ἤδη. δεῖ με δουλεύειν πάλιν
ἐν τοῖσιν ἐχθίστοισιν ἀνθρώπων ἐμοὶ
φονεῦσι πατρός. ἆρά μοι καλῶς ἔχει;
ἀλλ' οὔτι μὴν ἔγωγε τοῦ λοιποῦ χρόνου
ξυνοίκος ἔσομ'. ἀλλὰ τῇδε πρὸς πύλῃ
παρεὶς ἐμαυτὴν, ἄφιλος αὐανῶ βίον·
πρὸς ταῦτα, καινέτω τίς, εἰ βαρύνεται,
τῶν ἔνδον ὄντων· ὡς χάρις μὲν, ἢν κτάνῃ,
λύπη δ', ἐὰν ζῶ· τοῦ βίου δ' οὐδεὶς πόθος·

Χο. Ποῦ ποτε κεραυνοὶ Διὸς ἢ
ποῦ φαέθων ἅλιος,
εἰ ταῦτ' ἐφορῶντες
κρύπτουσιν ἔκηλοι;

Ηλ. Ε ἔ, αἰ αἴ.

Χο. Ω παῖ, τί δακρύεις;

Ηλ. Φεῦ.

Χο. Μηδὲν μέγ' ἀΰσῃς.

Ηλ. Απολεῖς με·

Χο. Πῶς;

Ηλ. Εἰ τῶν φανερῶς οἰ-
χομένων εἰς ἄϊδαν
ἐλπίδ' ὑποίσεις, κατ' ἐμοῦ

τακομένας
μᾶλλον ἐπεμβάσῃ.
Χο. Οἶδα γὰρ ἄνακτ' Ἀμφιάρεων
χρυσοδέτοις ἕρκεσι
κρυφθέντα γυναικῶν ἀπάταισι·
καὶ νῦν ὑπὸ γαίας
Ηλ. Ε ἔ. ἰώ.
Χο. Γάμψυχος ἀνάσσει·
Ηλ. Φεῦ.
Χο. Φεῦ δῆτ'. ὀλοὰ γὰρ.
Ηλ. Εδάμη γὰρ.
Χο. Ναί.
Ηλ. Οἶδ', οἶδ'· ἐφάνη γὰρ
μεγέτωρ ἀμφὶ τὸν ἐν
πένθει. ἐμοὶ δ' οὔτις ἔτ' ἔ-
σθ'· ὃς γὰρ ἔτ' ἦν,
φροῦδος ἀναρπασθείς.
Χορ. Δειλαία δειλαίων κυρεῖς.
Ηλ. Κἀγὼ τοῦδ' ἴστωρ, ὑπερίστωρ,
πανσύρτῳ παμμηνύῳ πολλῶν
δεινῶν στυγνῶν τ' ἀχέων.
Χο. Εἴδομεν ἃ θροεῖς.
Ηλ. Μή μεν νῦν μηκέτι
πθραγάγῃς ἵν' οὔ.

Tabescentem
Magis insultabis.
Chor. Noui sanè regem Amphiaraum
Aureo monili
Occultatum fraude mulierum
Et nunc sub terris
Ele. E,e,heu.
Chor. Immortalis imperat:
Ele. Heu,
Chor. Heu sanè: perdita nanque.
Ele. Domita nãque.
Chor. Næ.
Ele. Noui, noui. extitit enim 356
Curator circa illum qui in
Luctu[erat:]mihi uerò nemo amplius
Est. qui enim reliquus erat,
Euanuit ereptus.
Chor. Misera miseram fortunam sortita es.
Ele. Ego quoque huius rei gnara, pergnara sum,
Vario cumulo [&] perpetuo multorum
Grauium tristiumque dolorum.
Chor. Scimus quæ dicis
Ele. Ne me igitur, ne amplius
Traducas ubi non.

Chor. Quid ais? Ele. Adsunt spes
Amplius germanorum
Patritiorũmque [generosorum] iudices.
Chor. Omnibus mortalibus insita est mors.
Ele. Num & equestri in certamine
Ita ut illi infelici
Dissecta in lora incidere?
Chor. Inopinata [fuit] clades.
Ele. Quid ni enim? si hospes
Sine meis manibus?
Chor. Papæ. Ele. Conditus est, nullum
Funus assequutus,
Neque luctum à nobis.
Chry. A uoluptate, charissima, agor,
[Vt] modestia deposita [missa] cũ celeritate ueniã.
Affero enim uoluptates, & requiem, quæ
Antè habebas, & suspirabas, malorum
Ele. Vnde autem inuenies meorum tu malorum
Auxiliũ [leuamẽ] quibus remediũ nõ licet uidere?
Chry. Adest Orestes nobis, scito hoc [ex] me 357
Audiens certò, quemadmodum cernis me.
Ele. Nunquid insanis ô misera, & in
Tui ipsius malis, & in meis rides?
Chry. Per patrios lares, [ego] uerò non per contumeliam

Χο. Τί φῄς; Ηλ. Πάρεισιν ἐλπίδων
ἔτι κοινοτόκων
ἐυπατριδᾶν τ' ἀρωγοί.
Χο. Πᾶσι θνατοῖς ἔφυ μόρος.
Ηλ. Ἠ καὶ χαλαργοῖς ἐν ἁμίλλαις
οὕτως ὡς κείνῳ δυστάνῳ
τμητοῖς ὁλκοῖς ἐγκύρσαι;
Χο. Ἄσκοπος ἁ λώβα.
Ηλ. Γῶς τὰρ οὐκ, εἰ ξένος,
ἄτερ ἐμαῖν χεροῖν;
Χο. Γαπαί. Ηλ. Κέκευθεν, οὔτι τοῦ
τάφου ἀντιάσας,
οὔτε γόων παρ' ἡμῶν.
Χρ. Υφ' ἡδονῆς τοι φιλτάτη διώκομαι,
τὸ κόσμιον μεθεῖσα σὺν τάχει μολεῖν.
φέρω τὰρ ἡδονάς τε, κἀνάπαυλαν ὧν
πάροιθεν εἶχες καὶ κατέστενες κακῶν.
Ηλ. Πόθεν δ' ἂν εὕροις τῶν ἐμῶν σὺ πημ[illegible]
ἄρηξιν, οἷς ἴασιν οὐκ ἔνεστ' ἰδεῖν;
Χρ. Πάρεστ' Ὀρέστης ἡμίν. ἴσθι τοῦτ' ἐμοῦ
κλύουσ' ἐναργῶς, ὥστε τὰρ εἰσορᾷς ἐμέ.
Ηλ. Ἀλλ' ἦ μέμηνας ὦ τάλαινα, κἀπὶ τοῖς
σαυτῆς κακοῖσι κἀπὶ τοῖς ἐμοῖς γελᾷς;
Χρ. Μὰ τὴν πατρῴαν ἑστίαν, ἀλλ' οὐχ ὕβρει

λέγω τάδ', ἀλλ' ἐκεῖνον ὡς παρόντα νῷν.
Ηλ. Οἴμοι τάλαινα· καὶ τίνος βροτῶν λόγον
τόνδ' εἰσακούσασ', ὧδε πιστεύεις ἄγαν;
Χρ. Ἐγὼ μὲν ἐξ ἐμοῦ τε κοὐκ ἄλλου, σαφῆ
σημεῖ' ἰδοῦσα, τῷδε πιστεύω λόγῳ.
Ηλ. Τίν' ὦ τάλαιν' ἰδοῦσα πίστιν, ἐς τί μοι
βλέψασα, θάλπῃ τῷδ' ἀνηκέστῳ πυρί;
Χρ. Πρὸς νεῶ θεῶν ἄκουσον, ὡς μαθοῦσά μου
τολοιπὸν ἢ φρονοῦσαν ἢ μωρὰν λέγῃς.
Ηλ. Σὺ δ' οὖν λέγ', εἴ σοι τῷ λόγῳ τὴς ἡδονή·
Χρ. Καὶ δὴ λέγω σοὶ πᾶν ὅσον κατειδόμην.
ἐπεὶ γὰρ ἦλθον πατρὸς ἀρχαῖον τάφον,
ὁρῶ κολώνης ἐξ ἄκρας νεορρύτους
πηγὰς γάλακτος, καὶ περιστεφῆ κύκλῳ
πάντων ὅσ' ἐστὶν ἀνθέων θήκην πατρός.
ἰδοῦσα δ' ἔσχον θαῦμα, καὶ περισκοπῶ
μήπου τὶς ἡμῖν ἐγγὺς ἐγχρίπτῃ βροτῶν·
ὡς δ' ἐν γαλήνῃ πάντ' ἐδερκόμην τόπον,
τύμβου προσεῖρπον ἆσσον· ἐσχάτης δ' ὁρῶ
πυρᾶς νεωρῆ βόστρυχον τετμημένον·
κεὐθὺς τάλαιν' ὡς εἶδον, ἐμπαίει τί μοι
ψυχῇ σύνηθες ὄμμα, φιλτάτου βροτῶν
πάντων Ὀρέστου τοῦθ' ὁρᾶν τεκμήριον·
καὶ χερσὶ βαστάσασα, δισφημῶ μὲν οὔ,

Dico hæc: sed illum adesse nobis.

Ele. Hei mihi miseræ & [ex] quo mortalium rumorem
Hunc quum audieris, adeo credis nimium?

Chry. Equidem ex me, non ex alio certa
Signa intuita, huic credo sermoni.

Ele. Quod ô misera intuita signũ, in quod mihi
Inspiciens foueris hoc incurabili igne?

Chry. Per deos nunc audi, ut edocta [à] me
In posterum, uel mente sanâ uel stultam dicas.

Ele. Tu uerò dicito, si tuo sermoni [adest] aliqua uolu-

Chry. Iam narro tibi totã rẽ quam perspexi. (ptas.
Nam postquã peruenì [ad] patris antiquũ monu-
Video tumulo ex summo nuper fusos (mẽtũ
Latices lactis, & respersum circùm
Omnibus qui sunt floribus monumentum patris
[Hoc] quum uidissẽ, cœpi mirari, & circunspicio
Ne fortè aliquis nobis propinquus esset mortaliũ.
Vt uerò in tranquillitate totum uidì locum,
Tumulum accessi propius. [in] summa uerò uideo
Pyra recentem crinem resectum.
Et continuò misera ut uidi, occurrit quædam meo
Animo consueta imago carissimi mortalium
Omniũ Orestæ hoc aspicere indicium:
Et manibus tollens ymali ominis nihil dico, 358

Lætitia uerò repleo ſtatim oculos lacrymis
Et nunc æquè ac tunc ſcio (fectũ.
[A]nullo hunc honorẽ[hoc decus]niſi ab illo pro-
Ad quem enim pertinet niſi ad me & tẽ hoc?
Atque equidem non feci, (hoc ſcio)
Ne tu quidem, qui enim, cui ne ad deos quidem
Licet miſſis lacrymis [ab]hoc recedere tecto?
Ac ne matris quidem aut animus ſolet
Talia facere, aut ſi feciſſet, [nos]latuiſſet:
Verùm ſunt Oreſtis hi honores.
Quare ô cara confide. ijſdẽ m certè
Non eadem ſemper fortuna adeſt. (fortaſſe
Nobis autem fuit antè triſtis [acerba] & hodierna,
Multorũ erit potẽs dies bonorũ [multas afferre po-
Ele. O demẽtiã: ut te miſeror iãpridẽ. (terit lætitias.]
Chry. Quid nam eſt? non ad uoluntatem narro hæc?
Ele. Neſcis quò terrarum, aut quò mentis feraris.
Chry. Qui neſcio ego quæ perſpexi apertè?
Ele. Obÿt, miſera, illius autem tibi
Salus perÿt: nihil ad illum reſpice.
Chry. Hei mihi miſera [a] quo hæc audiſti mortalium?
Ele. Ab eo qui propè aderat quum perÿt.
Chry. Et ubi eſt iſte? admiratio certè me ſubit.
Ele. Domi iucundus, haud matri ingratus.

χρᾶ δὲ πίμπλημ' ἀδὺς ὄμμα δακρύων·
καὶ νῦν γ' ὁμοίως κοὐ τότ' ἐξεπίσαμαι,
μήπου τόδ' ἀγλαΐσμα πλεῖον κείνου μολεῖν.
πῶς δὲ σοφόν κε πλεῖόν γ' ἐμοῦ κοὐ σοῦ τόδε;
κἀγὼ μὲν οὐκ ἔδρασα, (τῶν δ' ἔπεισαμαι)
οὐδ' αὖ σύ. πῶς δ', εἴ γε μηδὲ σοφὸς θεοῖς
ἔξεις ἀκλαύστως τῆσδ' ἀποσπάσαι στέγης;
ἀλλ' οὐδὲ μὰ δί' οὐδέ σ' οὐθ' ὁ νοῦς φιλεῖ
ταῦτα σοφάσειν, οὔτε δρῶσ' ἐλαύθανεν·
ἀλλ' ἐς Ὀρέστου τοῦτα τἀπίπαμα.
ὦ φίλη φάρυνε. πῖς αὐτοῖσί τοι
οὐκ αὐτὸς αἰεὶ δαιμόνων ὠθεῖται τεῖ.
νῶν δ' ἰὼ τὰ σοφόν σευ γυνός· ἢ δ' ἔνυ ἴσως
πολλὰν ἔπαρξει κῶρος ἡμέρᾳ καλᾷ.

Ηλ. Φεῦ τῆς αὐδοίας, ὡς σ' ἐποικλείρω πάλαι.

Χρ. Τί δ' ἔστιν; ἢ σοφὸς ἡδονὴ λέγω τάδε;

Ηλ. Οὐκ οἶδ'· ὅπου γῆς οὐδ' ὅποι γνώμης φέρει.

Χρ. Πῶς δ' οὐκ ἔχω κατοῖδ' ἃ γ' εἶδον ἐμφανῆ;

Ηλ. Τέθνηκεν ὦ τάλαινα· τὰ κεῖνα δέ σοι νοσῶ;

Χρ. Οἴμοι τάλαινα· τῷ τάδ' ἤκουσας βροτῶν;

Ηλ. Τοῦ πλησίον παρόντος οὐκ ὤκλυτο.

Χρ. Καὶ ποῦ 'στιν ἔστ'; θαῦμά τοι μ' ἰὼν χθ'.

Ηλ. Κατ' οἶκον ἡδίς, ἀδὲ μητρὶ δυσερής.

Χρ. Οἴμοι τάλαινα. τῷ γὰρ ἀνθρώπων ποτ' ὦ
τὰ πολλὰ παῖδος τοῦδε τἄφορ' ἐπείσματα;
Ηλ. Οἶμαι μάλιστ' ἔγωγε τῷ πεθνηκότος
μνημεῖ' Ορέστου τῶν πεφαθεῖναί πνα.
Χρ. Ω δύστυχές. ἐγὼ δὲ σὺν χαρᾷ λόγους
τοιούσδ' ἔχουσ' ἔπευσδον, ὡς εἰδ' ἦ ἄρα
ἵν' ἦμθον ἄπης· ἀλλ' ἀπὸ νεῶν ὅδ' ἱκόμην,
πάντ' ὄντα πρόσθεν ἄλλα θ' ὑπείσκων κακά.
Ηλ. Οὕτως ἔχ' σοι ταῦτ'· ἐὰν δέ μοι πιθῇ,
τῆς νεῶν παρούσης πημονῆς λύσις βάρος.
Χρ. Η τοὺς θανόντας ἐξαναστήσω ποτέ;
Ηλ. Οὐκ ἔαδ' ὃ λέγεις τοῦπον. ἀ γὰρ ὧδ' ἄφρων ἔφυν.
Χρ. Τί δῆτα κελεύσεις ὧν ἐγὼ φερέζυγος;
Ηλ. Τλῆναί σε δρῶσαν ἃ νῦν ἐγὼ παραινέσω.
Χρ. Αλλ' εἴ τις ὠφέλεια γ' ἐκ τοῦ πάθους μαι.
Ηλ. Ορᾷς. πόνου τοι χωρὶς ὢν δὲν ἄπυχεῖ.
Χρ. Ορῶ. ξυνοίσω παῖ ὅσον ὦφελεῖν δύναμαι.
Ηλ. Ακουε δὴ νῦν ἧς βεβούλευμαι πλέον.
παρουσίαν μὲν οἶδα καὶ σὺ τὴν φίλων,
ὡς οὔτε νῷν ἔβλεπον, ἀλλ' ἄδης λαβὼν
ἀπεστέρηκε, καὶ μόνα λελείμμεθον.
ἐγὼ μὲν ἕως μὲν τὸν κασίγνητον βίῳ
θαλλοντα τ' εἰσήκουον, εἶχον ἐλπίδας
φόνῳ ποτ' αὐτὸν τοῦδε κτεῖναι παῖδος

Chry. Hei mihi miseræ. cuiusnam hominum erant
Multæ patris ad tumulum inferiæ?
Ele. Puto equidem planè mortui
Monimenta Orestis hæc addidisse aliquem.
Chry. O infortunata. ego uerò cum lætitia nuntium
Talem habens properabam, nescions sanè
Vbi essemus calamitatis: iamq; uerò quum perueni,
Et quæ erant antea, aliáque reperio mala.
Ele. Sic se habent tibi hæc: si uerò mihi obtemperaueris,
Præsentis mali auferes onus.
Chry. Num mortuos excitabo unquam? 359
Ele. Non est quod dixi. non enim ita demens sum.
Chry. Quid uerò iubes quod ego præstare ualeam?
Ele. Audere te facere quæ te ego monuero.
Chry. [Ego] uerò si quis usus [erit,] non recusabo.
Ele. VIDE. labore sine nihil prosperè cedit.
Chry. Video, adiuuabo quantumcunque potero.
Ele. Audi iam ut constituì facere.
Præsentiam quidē nosti tu quoq; nimirū amicorū
Nullam nobis adesse: sed orcum abreptis
[Nos] priuasse, & solas relictas esse.
Ego uerò quandiu fratrem uita
Virentem audiebam, habebam spem
Cædis aliquando eum uindicem uenturum patris:

Iam uerò quũ amplius non est, ad te respicis
Vt autorem paternæ cædis
Cum ista sorore ne reformides interficere
AEgisthũ. nihil enim te oportet cælare me amplius.
Quousque enim manebis segnis? in quam spem
Respiciens adhuc rectam? ui licet gemere
Patrimonij paterni iure priuatæ:
Licet autem dolere in tantum temporis:
Innuptæ senescenti, sine hymenæis.
Atque hæc nequaquam speraueris ut
Consequaris unquam. non enim adeo incõsultus est
AEgisthus, ut tuum unquam aut eriã meũ genus
Germinare sinat: calamitatem sib i ipsi certam.
Sed si sequaris mea consilia,
Primũ pietatẽ [pietatis laudẽ] ex patre infra terrã
Mortuo referes, fratréque simul. 360
Deinde sut nata es, libera
Vocaberis in posterum, & nuptias [te] dignas
Consequeris SOLer. n. ad bona quilibet respicere.
Sermone uerò nónne uides quantum gloriæ
Tibique mihique adiunges, obtemperans mihi?
Quisnam enim ciuium aut hospitum nos aspiciẽs,
Hui usmodi laudibus non excipiet?
Videte istas sorores amici,

νῶν σ' ἡνίκ' ἐκέτ' ὄντ', εἰς σὲ δ' ἠβλέπω,
ὅπως τὸν αὐτόχειρα πατρῴου φόνου
ξὺν τῇ σ' ἀδελφῇ μὴ κατοικνῆσαι κτανεῖν
Αἴγισθον. ἁδὲν γάρ σε δεῖ κρύπτειν μ' ἔτι.
ποῖ δ' ὦ μάτην ῥᾴθυμος, εἰς πόν' ἐλπίδων
βλέψασ' ἔτ' ὀρθῶ; ἢ παρέστι μὲν στένειν
πλούτου πατρῴου κτῆσιν ἐστερημένην,
πάρεστι δ' ἀλγεῖν, ἐς τοσόνδε τῶν χρόνου
ἄλεκτρα γηράσκουσαν ἀνυμέναιά τε.
καὶ τῶνδε μέν τοι μηκέτ' ἐλπίσῃς ὅπως
πύξῃ ποτ'. οὐ γὰρ ὧδ' ἄβουλός ἐστ' ἀνὴρ
Αἴγισθος, ὡς τε σόν ποτ' ἢ κἀμὸν γάμους
βλαστεῖν ἐᾶσαι, πημονὴν αὑτῷ σαφῆ.
ἀλλ' ὡς μὲν ὅπαιον τοῖς ἐμοῖς βουλεύμασι,
ταῦτ' ἐστὶν οἷσθα· τῶν δὲ σῶν ἀδελφῶν ἄκουσον.
ἢ πεῖσα δ' ὡς χρὴ τὴν μὲν ἐκλιποῦσαν ἅλα
καὶ πῦρ ἕλοιπον, καὶ γάμων ἐπαξίων
πύξῃ. φιλεῖ γὰρ πως τὰ χρηστὰ πᾶς ὁρᾶν.

ΗΛ. λόγῳ γε μὲν δύκκειαν οὐχ ὁρᾷς ὅσην
σαυτῇ τε κἀμοὶ προσβαλοῦσ' εἰσαθρεῖ σ' ἐμοί;

ΗΛ. πῆς γὰρ ποτ' ἀσῶν ἢ ξένων ἠμαῦ ἰδὼν,
ὃς οὐ σὲ μὲν ἐπαίνοις οὐχὶ δυξιώσεται;
ἰδέσθαι δὲ τῷδε τῷ καταγήτῳ φίλοι,

ὦ τὸν πατρῷον οἶκον ἐξεσώσατε.
ὦ τοῖσιν ἐχθροῖς οὗ βεβηκόσιν ποτὲ,
ψυχῆς ἀφειδήσαντε, τοὺς τηδε φόνου.
πούτω, φιλεῖν χρὴ, πῶδε χρὴ πάντας σέβειν
πόλ' ἔνδ' ἑορτὰς ἔν τε πανδήμῳ πόλει
ὑμᾶν ἅπαντας οὐ παύσεσθ' αἰδρείας χρεών.
τοιαῦτά τοι γὼ πᾶς τις ξυρεῖ βροτῶν,
ζώσαιμ' θανόσαιμ' ἢ ὥς τ' μὴ κλύπτῃ κλέος.
ἀλλ' ὦ φίλη πείσθητι, συμπόνει πατρί.
σύ τ' καμὲ ἀδελφῷ πᾶσον ὀκ κακῶν ἐμέ.
πᾶσον δὲ σαυτὴν, ὅτι γινώσκουσ', ὅτι
ζῆν αἰσχρὸν αἰσχρῶς τοῖς καλῶς πεφυκόσιν.
Χο. Ἐν τοῖς τοιούτοις ὄντιν' οὐ χρεὼν φάναι
καὶ τῷ λέγοντι καὶ κλύοντι σύμμαχος.
Χρ. Καὶ πρίν γε φωνεῖν, ὦ γυναῖκες, εἰ φρενᾶν
ἐπύσχανε αὕτη μὴ κακῶν, ἐσώζετ' ἂν
πολὺ ἀλαθεστέραν, ὡς τἀμ' οὐχὶ δόξετον.
ποῖ γὰρ ποτ' ἐμβλέψασα, τοιοῦτον θράσος
αὐτὴ δ' ὁπλίζη, κἄμ' ὑπηρετεῖν καλεῖς;
ὅτι εἰσορᾷς; γυνὴ μόνη, οὐδ' ἀνὴρ ἐφεῖς,
θέντος δ' ἐλαττον τῶν ἐναντίων χεροῖν.
δαίμων δὲ τοῖς μὲν ἀτυχὴς καθ' ἡμέραν,
ἡμῖν δ' ἀπορρεῖ, κἀπὶ μηδὲν ἔρχεται.
ὡς οὕτω τοιοῦτον αὐθρα βουλεύων ἐλεῖν.

Quæ paternam domum seruarunt:
Quæ inimicos florentes olim,
Animæ non parcentes, oppressérunt.
Has amare oportet, has oportet omnes uenerari:
Has itaque solennitatibus, inque tota urbe
Colere omnes uirtutis ergô oportet.
Talia de nobis quilibet dicet mortalium
Viuentibus, mortuisque, ut nũquã deserat gloria.
Quare ô cara, obtemperato, adiuua patrem,
Adiuua fratrem, libera malis me,
Libera te ipsam: illud persuasa quòd
VIVere turpiter turpe ijs q̃ claris natalibus or-
Chor. In tali rerum statu prouidentia (ti sũt
Et dicenti, & audienti [est] utilis.
Chry. Et priusquam loquùta essem ô mulieres, si mente
Potiretur ista non mala, seruassem
Cautionem [cautior fuissem,] ita ut non seruar.
Quòd enim respiciens, talem temeritatem
Et tu suscipis & me administram inuitas?
Nónne uides? mulier, non uir nata es.
Vales autem minus aduersarijs manu, 361
Fortuna uerò illis quidem secunda quotidie,
Nobis autẽ defluit, & ad nihilum abit.
Quis igitur talem uirum moliens occidere,

Immunis calamitatis euadet?
CAVE aduersis nostris rebus, ne maiora mala
Comparemus, siquis hos sentiet sermones.
Conducit enim nobis nihil, neque prodest
Fama bona quæsita, ignominioſè mori.
Non enim mors inimicissimum, sed quum mortem
Expetens aliquis, ne hãc quidẽ potest impetrare.
Quare oro supplex, priusquam perditæ funditus
Et nos perdamus, & desertum reddamus genus,
Cohibeto iram: & quæ dicta sunt,
Arcana ego tibi, & indicta seruabo: [reticebo]
Tu autẽ mentẽ suscipe saltẽ serò aliquando,
[Vt] quum nihil ualeas, potentibus cedas.
Chor. Pareto. PROVIDENTIA nihil hominibus est
Quæsitu quæstuosius, neque mente sapiente.
Ele. Inexpectati nihil dixisti: bene
Autem sciebam te reiecturã quæ pronuntiassem.
Sed mea ipsius manu mihi soli patranda est
Res ista: non enim infectam dimittemus.
Chor. Heu utinam fuisses talis animo dum pater
Cædebatur: omnia enim patrasses [cõfecisses.]
Ele. At eram natura: mente autem inferior [fui] tũc.
Chry. Da operam ut talis mente in perpetuum maneas.
Ele. Vt non adiutura mones hæc? 362

ἄλυπος ἆτης ἐξαπαλλαχθήσεται;
ὄρσε, κακῶς προφάσοντε μὴ μείζω κακὰ
κτησώμεθ', εἴπις τοῖσδ' ἀκούσεται λόγοις. cc
λύει γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν, οὐδ' ἐπωφελεῖ,
βάξιν καλῶ λαβόντε, δυσκλεῶς θανεῖν.
οὐ γὰρ θανεῖν ἔχθιστον, ἀλλ' ὅταν θανεῖν
χρήζων τις, εἶτα μηδὲ τοῦτ' ἐφῇ λαβεῖν.
δὴ αὖ πάλω, πρὶν παντολέθρους τὸ παῖ
ἡμᾶς τ' ὀλέσθαι, καξερημῶσαι γένος,
κατάσχες ὀργήν. καὶ τὰ μὲν λελεγμένα
ἄῤῥητ' ἐγὼ σοι κἀπελῆ φυλάξομαι·
αὐτὴ δὲ νοῦν σχὲς, ὠμὰ τῇ χρόνῳ ποτὲ,
δεινοῦσα μηδὲν, τοῖς κρατοῦσιν εἰκάθειν.
Χο. Πείθου. πρέπει γὰρ ἐσθλὰ τοῖσδε τοῖς λόγοις ἔφυ cc
κέρδος λαβεῖν ἄμεινον, ἢ δὲ νοῦ ῥοπή. cc
Ηλ. Ἀπρεπῆ δόκιμον οὐδὲν εἰρηκας. καλῶς
δ' ἤδειν σ' ἐπορρίψουσαν ἃ πλησγελῶμεν.
ἀλλ' αὐτὸς εἰ μοι μόνη τε δρασέον
τοῦργον πρὸ τοῦ. οὐ γὰρ δὴ κενόν γ' ἀφήσομεν.
Χρ. Φεῦ, εἴθ' ὤφελες ὅσιά δ' ἐμοὶ γ' ἀφήσομεν.
σπήσκοντος εἶ. πάντα γὰρ κατειργάσω.
Ηλ. Ἀλλ' ἰὼ φύσιγγε, σὺν δὲ νοῦ ἤκατον τότε.
Χρ. Ἀσκεῖ τοιαῦτα νοῦν δ' ἀλῶνος ἐδίδαξεν.
Ηλ. Ὡς οὐχὶ σωφρόνησα νουθετῆς τάδε;

Χρ. Εἰκὸς γὰρ ἐγχωρεῖν τὰ κρείσσονα κακῶς.
Ηλ. Ζηλῶ σε τῆς νοσ', πλὴς ὅ δηλίαν ἐχω.
Χρ. Ανέξομαι κλύουσα χὤταν αὖ λέγῃς.
Ηλ. Αλλ' οὔποτ' ἐξ ἐμοῦ γε μὴ μάθῃς τόδε.
Χρ. Μακρὸς τὸ κρῖναι τῶν τ' ἐμῶν λοιπὸς χρόνος.
Ηλ. Απλῆ γὰρ ἡ φρόνησις οὐκ ἔνι.
Χρ. Ενεστιν, ἀλλὰ σοὶ μάθησις οὐ παρὸν.
Ηλ. Ελθοῦσα μητρὶ τῶν παρόντ' ἔξειπε σῇ.
Χρ. Οὐ δὴ 'γὼ τοσοῦτον ἔχθος ἐκβαίρω σ' ἐγώ.
Ηλ. Αλλ' εἰ θέμις γε, καὶ σοὶ μ' ἀπημίας ἀγῆς.
Χρ. Απημίας μὴν οὐ, φρονοῦσά γ' ἐς σέ.
Ηλ. Τῷ σῷ δικαίῳ δῆτ' ὀφασίσασα μὲ δρᾷ;
Χρ. Οταν γὰρ εὖ φρονῇς, πρὸς ἡγήσῃ σὺ τῶν.
Ηλ. Η δηλον εὖ λέγουσαν ἐξαμαρτάνειν.
Χρ. Εἴρηκας ὀρθῶς ᾧ σὺ προσκείσῃ κακῷ.
Ηλ. Τί δῆτ'; ἃ δοκῶ σοι τῶν παρ' ἐμοῦ δίκη λέγειν;
Χρ. Αλλ' ἔστιν ἔνθα χ' ἡ δίκη βλάβην φέρῃ.
Ηλ. Τούτοις ἐγὼ ζῆν τοῖς νόμοις οὐ βούλομαι.
Χρ. Αλλ' εἰ ποιήσῃς ταῦτ', ἐπαινέσῃς ἐμέ.
Ηλ. Καὶ μὴν ποιήσω γ' ἅδε' οὐ παλιῶσά σε.
Χρ. Καὶ πῶτ' ἀληθὲς, ἅδε βουλεύσῃ πάλιν;
Ηλ. Βουλῆς γὰρ ἅδε' ἔστιν ἔχθιον κακῆς.
Χρ. Φρονεῖν ἔοικας ἅδ' ἐν ὢν ἐγὼ λέγω.
Ηλ. Πρᾶγμ' ἀδόκητον ταῦτα, κοὐ νεωστί μοι.

Chry. Verisimile, n. rē aggredientē, cadere in infortūniū.
Ele. Laudo te ob prudētiā, propter uerò timiditatē odi.
Chry. Sustinebo audire etiam quum laudabis.
Ele. At nunquam ex me didiceris hoc.
Chry. Longum [est] ad hæc diiudicanda reliquum tēpus.
Ele. Abi. tibi enim usus non inest.
Chry. Inest: sed tibi facultas discendi non adest.
Ele. Veniens matri hæc omnia indica tuæ.
Chry. Ego uerò non tanto odio odi te.
Ele. At certē testis esto quò me ignominiæ ducis.
Chry. Ignominiæ non, prouidentiæ uerò tui [causa.]
Ele. Tuum ius ergo sequi me oportet?
Chry. Quū enim sana mēte fueris, tū dux fueris tu nobis.
Ele. Profectò indignum [est] bene dicentem errare.
Chry. Dixisti rectē cui hæres malo.
Ele. Quid uerò nō ne uideor tibi hæc iure dicere?
Chry. AT est ubi etiam ius damnum affert.
Ele. His ego uiuere legibus nolo.
Chry. At si feceris hæc, laudabis me.
Ele. At qui faciam planè, nihil expæuescem te.
Chry. Hoc uerò uerum, neque mutabis consilium?
Ele. CONsilio enim nihil est odiosius [peius] malo.
Chry. sentis scilicet nihil eorūm quæ ego dico.
Ele. Iam pridem decreta sunt hæc & nuper mihi.

Chry. Abeo ergo. nam neque tu mea uerba
Audes approbare: neque ego tuum ingenium.
Ele. At ingredere, non te sequar unquàm,
Etiam si ualde cupias: QVONIAM
Multæ stultitiæ [est] etiam uenari uana.
Chry. [Tu] uerò si tibiipsi uideris aliquid
Sapere, senti talia. sed quũ in malis
Iam sita fueris, mea laudabis uerba.
Chor. Cur aerias prudentissimas
Alites intuentes 363
[De] alimento solicitas eorum ex quibus
Genitæ fuerint, & à quibus beneficium
Acceperint, hæc nonæquè facimus.
At non [per] Iouis fulgur,
Et cælestem Themin,
Diutius impunè ferent.
O inferna mortalium fama,
Deferto mihi miserabilem
Vocem inferis Atridis
Tristia nuntians probra:
Quia illis iam partim domus
AEgrotat: partim filiarum
Geminus amor non amplius
Iunctus est amicæ consuetudine:

Χρ. Απειμι τοίνυν· οὔτε γὰρ σὺ τἄμ' ἔπη
τολμᾷς ἐπαινεῖν, οὔτ' ἐγὼ τοὺς σοὺς τρόπους.
Ηλ. Αλλ' εἴσθ'. ὅσοι μὴ μεθέψομαί ποτε, "
οὐδ' εἰ σφόδρ' ἱμείρουσα τυγχάνεις· ἐπεὶ "
πολλῆς ἀνοίας καὶ τὸ θηρᾶσθαι κενά.
Χρ. Αλλ' εἰ σεαυτῇ τυγχάνεις δοκοῦσά τι
φρονεῖν, φρόνει τοιαῦθ'. ὅταν γὰρ ἐν κακοῖς
ἤδη βεβήκῃς, τἄμ' ἐπαινέσεις ἔπη.
Χο. Τί τοὺς ἄνωθεν φρονιμωτάτους
οἰωνοὺς ἐσορώμενοι
τροφᾶς κηδομένους, ἀφ' ὧν τε
βλαστῶσιν, ἀφ' ὧν τ' ὄνησιν εὕρω-
σι, τάδ' οὐκ ἐπίσης τελοῦμεν;
ἀλλ' οὐ τὰν Διὸς ἀστραπὰν,
καὶ τὰν οὐρανίαν Θέμιν,
δαρὸν γὰρ οὐκ ἀποίνητοι.
ὦ χθονία βροτοῖσι φάμα,
κατά μοι βόασον οἰκτραὶ
ὄπα τοῖς ἔνερθ' Ατρείδαις,
ἀχόρευτα φέρουσ' ὀνείδη.
ὅτι σφίσ' ἤδη τὰ μὲν ἐκ δόμων
νοσεῖ δὴ, τὰ δὲ πρὸς τέκνων
διπλῆ φύλοπις οὐκέτ' ἐξι-
σοῦται φιλοτασίῳ διαίτᾳ.

πρόδοτος δὲ μόνα σαλεύει
Ηλέκτρα, τὸν ἀεὶ πατρὸς
δηλαία στενάχουσ', ὅπως
ἅπαν ὀδυρτὸς ἀηδὼν,
οὔτέ τι τοῦ θανεῖν προμηθὴς,
τό, τε μὴ βλέπειν ἑτοίμα
διδύμαν ἡγοῦσ' ἐριννύν.
τίς ἂν εὔπατρις ὧδε βλαστοῖ;
Οὐδεὶς τῶν ἀγαθῶν ζῶν κακῶς,
εὔκλειαν αἰσχύναι θέλει
νώνυμος ὦ παῖ παῖ· ὥς-
τε καὶ σὺ πάγκλαυτον αἰ-
ῶνα κοινὸν εἵλου,
τὸ μὴ καλὸν καθοπλίσασα,
δύο φέρειν ἑνί γε λόγῳ,
σοφά τ' ἀρίστα τε παῖς κεκλῆσθαι.
ζώης μοι καθύπερθεν χερὶ,
πλούτῳ τε τῶν ἐχθρῶν, ὅσον
νῦν ὑπὸ χεῖρα ναίεις.
ἐπεί σ' ἐφεύρηκα μοί-
ρᾳ μὲν οὐκ ἐπ' ἐσθλᾷ
βεβῶσαν· ἃ δὲ μέγιστ' ἔβλαστε
νόμιμα, τῶνδε φερομένα
ἄριστα τᾷ Ζηνὸς εὐσεβείᾳ.

Prodita uerò sola fluctuat
Electra, perpetuò [de] patre
Misera gemens ceu
Perpetuùm lugens luscinia,
Neque de morte solicita,
Et ad non uidendum [& ad mortem] parata,
Geminam sequuta Erinnyn.
Quæ generosa ita nascatu?
NVLLVS generosus uiuens malè
Famam contaminare uult
Inglorius ô filia, filia. itaque
Tu quoque semper lugens ætatem commune delegisti,
Turpe superans,
Vt duo feras uno sermone,
Sapiens, optimáque filia uocari.
Viuas mihi superior manu
Fortunisque, hostibus, quantum
Nunc sub manu habitas.
Quoniam te reperio fortuna quidem non in bona
Constitutam: quæ autem maxima sunt
Iura, horum ferre
Primas Ionis pietate.

Ore. Num ô mulieres, rectéque audiuimus,
Rectéque imus quò uolumus?
Chor. Quid uerò scrutaris, & quid uolens ades?
Ore. AEgisthum, ubi habitat, quæro iampridem. (culpa.
Chor. [Tu] uerò rectè peruenis, & qui mõstrauit, caret
Ore. Quæ igitur uestrũ ijs qui sũt intus significauerit
Nostram expetitam communem præsentiam?
Chor. Ista. si proximum nuntiare oportet.
Ore. I mulier: significato ingressa, quòd
Phocenses quærunt AEgisthum quidam.
Ele. Hei mihi misera. num eius quam accepimus
Famam afferentes certa signa?
Ore. Nescio tuam famam: sed mihi senex 365
Mandauit Oreste Strophius nuntiare de.
Ele. Quid uerò est ô hospes? ut me subit timor.
Ore. Portãtes eius paruas reliquias in exiguo
Vase mortui, ut cernis, afferimus.
Ele. Hei mihi misera. hoc illud iam certum
Præsens onus scilicet aspicio.
Ore. Si quidem ploras propter Orestis mala,
Istud uas scito corpus illius tegere.
Ele. O hospes da ergo per deos, si quidem istud
Condit eum uas, in manus sumere:
Vt me ipsam & genus totum simul

Ορ. Αρ' ὦ γυναῖκες ὀρθά τ' εἰσηκούσαμεν,
ὁρθῶς δ' ὁδοιποροῦμεν ἔνθα χρῄζομεν;
Χο. Τί δ' ἐξερευνᾷς, καὶ τί βουληθεὶς πάρει;
Ορ. Αἴγισθον ἔνδοθ' ὧκηκεν ἱστορῶ πάλαι.
Χο. Ἀλλ' εὖ γ' ἱκάνεις, κἀφέσεως ἀζήμιος.
Ορ. Τίς οὖν ἂν ὑμῶν τῆσδε δῴη φέρων ἂν
ἡμῶν πορθμὸν καινόπους παρουσίαν;
Χο. Ηδ', εἰ τὸν ἄγχιστόν γε κηρύσσειν χρεών.
Ορ. Ἰθ' ὦ γυναῖ, δήλωσον εἰσελθοῦσ' ὅτι
Φωκεῖς ματεύουσ' ἄνδρες Αἴγισθον πυθέ.
Ηλ. Οἴμοι τάλαιν'· οὐ δὴ ποθ' ἧς ἠκούσαμεν
φήμης φέροντες ἐμφανῆ τεκμήρια;
Ορ. Οὐκ οἶδα τἀκεῖ τὴν κλεηδόν'· ἀλλά μοι γέρων
ἔφῆκ' Ορέστου Σμύρνιος ἀγγεῖλαι πέλει.
Ηλ. Τί δ' ἔστιν ὦ ξέν'; ὡς μί' ὑφ' ὑμῶν χρὴ φόβου.
Ορ. Φέροντες αὐτοῦ σμικρὰ λείψανα σθένος
τεύχη σανόντος, ὡς ὁρᾷς, κομίζομεν.
Ηλ. Οἴ' ἐγὼ τάλαινα· τῶν τ' ἐκεῖν' ἤδη σαφὲς
πρόσχαρον ἄχθος ὡς ἔοικε δέρκομαι.
Ορ. Εἴπερ τι κλαίεις τῆσδ' Ορεστείων κακῶν,
τοὐκεῖνου καὶ σὸν ἄλγος ἰδιοῦσθαι χρεών.
Ηλ. Ὦ ξεῖνε, δοὺς νῦν πρὸς θεῶν εἴσω πόδα
κἄκειθεν αὖθις τῆσδε πύλης εἰς χέρας λαβεῖν·
ὅπως ἐμαυτὴν καὶ γένος τὸ πᾶν ὁμοῦ

ξὺν τῇ δὲ κλαύσω κἀποδύρωμαι σποδῷ.
Ορ. Δόθ', ἥτις ἐστὶ, προσφέροντες. οὐ γὰρ ὡς
ἐν δυσμενείᾳ γ' οὐσ' ἐπαιτεῖται τόδε·
ἀλλ' ἢ φίλων τὶς, ἢ πρὸς αἵματος φύσιν.
Ηλ. Ὦ φιλτάτου μνημεῖον ἀνθρώπων ἐμοὶ,
ψυχῆς Ορέστου λοιπόν· ὡς ἀπ' ἐλπίδων
οὐχ ὧν παρ' ἐξέπεμπον εἰσεδεξάμην.
νῦν μὲν γὰρ οὐδὲν ὄντα βαστάζω χεροῖν.
δόμοιν δέ σ', ὦ παῖ, λαμπρὸν ἐξέπεμψ' ἐ-
ὡς ὤφελον πάροιθεν ἐκλιπεῖν βίον (γώ.
πρὶν ἐς ξένην σὲ γαῖαν ἐκπέμψαι χεροῖν
κλέψασα ταῖνδε, κἀνασώσασθαι φόνου·
ὅπως θανὼν ἔκεισο τῇ τόθ' ἡμέρᾳ,
τύμβου πατρῴου κοινὸν εἰληχὼς μέρος.
νῦν δ' ἐκτὸς οἴκων, κἀπὶ γῆς ἄλλης φυγὰς,
κακῶς ἀπώλου, σῆς κασιγνήτης δίχα.
κοὔτ' ἐν φίλαισι χερσὶν ἡ τάλαιν' ἐγὼ
λουτροῖς ἐκόσμησ', οὔτε παμφλέκτου πυρὸς
ἀνειλόμην, ὡς εἰκὸς, ἄθλιον βάρος.
ἀλλ' ἐν ξένῃσι χερσὶ κηδευθεὶς τάλας,
σμικρὸς προσήκεις ὄγκος ἐν σμικρῷ κύτει.
οἴμοι τάλαινα, τῆς ἐμῆς πάλαι τροφῆς
ἀνωφελήτου, τὴν ἐγὼ θάμ' ἀμφίσοι
πόνῳ γλυκεῖ παρέσχον. οὔτε γὰρ ποτε

Cum isto defleam & deplorem cinere.

Ore. Date[ei]quacunque est, afferentes: non enim ut
Inimica existens petit hoc:
Sed aut amicorũ aliqua, aut cõsanguinea natura.

Ele. O carissimi monimentum hominum mihi
Animæ Orestis reliquum, ut præterspem,
Non eam qua emisi, [te] accipio.
Nunc enim nihil existentem gesto manibus:
Domo autem te, ô puer, clarum emisi ego.
Vtinam prius lequissem uitam,
Quàm in alienam tellurem emitterem manibus
Surreptum istis, & seruarem ex cæde:
Vt mortuus iaceres illo die
Busti paterni communem sortitus partem.
Iam uerò procul domo, & in terra aliena exul,
Malè periisti tua sorore sine.
Ac neque amicis manibus, misera ego,
Lauacris decoraui, neque ex omnia urente igne
Sustuli, ut par est, miserandum onus.
Sed peregrinis manibus curatus miser
Exiguum uenis pondus in exiguo uase.
Hei mihi misera, [propter] mea pristina alimẽta
Nullius usus, quæ ego sr quenter tibi
Labore dulci præbui: neque enim unquam

Matri tu fuisti magis quàm mihi carus:
Neque domestici erant, sed ego nutrix,
Ego soror tua uocabar semper.
Iam uerò defecerunt hæc die uno
Extincta tecum. omnia enim corripiens
Procella ceu abÿsti: obÿit pater.
Obÿ ego tibi ⌊propter te⌋ nullus ipse es mortuus.
Rident autem inimici: insanit præ uoluptate
Mater non mater, cuius mihi tu sæpe
Nuntios clàm mittebas te uisum iri
Vindicem ipsum: uerùm hæc aduersa
Fortuna tua, medque eripuit,
Quæ te ità misit prò carissima
Forma, cinerem & umbram inutilem.
Hei mihi, hei mihi,
O corpus miserandum, heu, heû
O grauissimas hei mihi (hei mihi)
Missu[re in]uias carissime, ut me perdidisti:
Perdidisti planè ô fraternum caput,
Quare tu suscipe me in tuum istud uas,
Quæ nihil sum [ad nihilũ redacta] ut tecum infrà
Agam in posterum. etenim quũ eras suprà,
367 Tecũ particeps erã ea rundè rerũ: & nũc desidero
Tuo mortua non carere sepulcro:

μητρὸς σύ γ' ἦσθα μᾶλλον ἢ κἀμοῦ φίλος,
οὐθ' οἱ κατ' οἶκον ἦσαν, ἀλλ' ἐγὼ τροφός·
ἐγὼ δ' ἀδελφὴ σὴ προσηυδώμην ἀεί.
νῦν δ' ἐκλέλοιπε τῶν τ' ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ
θανόντα σὺν σοί. πάντα γὰρ συναρπάσας,
θύελλ' ὅπως, βέβηκας. οἴχεται πατήρ·
τέθνηκ' ἐγώ σοι· φροῦδος αὐτὸς εἶ θανών.
γελῶσι δ' ἐχθροί· μαίνεται δ' ὑφ' ἡδονῆς
μήτηρ ἀμήτωρ, ἧς ἐμοὶ σὺ πολλάκις
φήμας λάθρα προὔπεμπες, ὡς φανούμενος
τιμωρὸς αὐτός. ἀλλὰ τοῦθ' ὁ δυστυχὴς
δαίμων ὁ σός τε κἀμὸς ἐξαφείλετο·
ὅς σ' ὧδέ μοι προὔπεμψεν ἀντὶ φιλτάτης
μορφῆς, σποδόν τε καὶ σκιὰν ἀνωφελῆ.
οἴμοι οἴμοι.
ὦ δέμας οἰκτρόν· φεῦ, φεῦ.
ὦ δεινοτάτας, οἴμοι οἴμοι,
πεμφθεὶς κελεύθους φίλταθ', ὥς μ' ἀπώλεσας.
ἀπώλεσας δῆτ' ὦ κασίγνητον κάρα.
τοιγὰρ, σὺ δέξαι μ' ἐς τὸ σὸν τόδε στέγος,
τὴν μηδὲν, εἰς τὸ μηδὲν, ὡς σὺν σοὶ κάτω
ναίω τλοιπόν. καὶ γὰρ ἡνίκ' ἦσθ' ἄνω,
ξὺν σοὶ μετεῖχον τῶν ἴσων· καὶ νῦν ποθῶ
τοῦ σοῦ θανοῦσα μὴ 'πολείπεσθαι τάφου.

τοὺς γὰρ θανόντας οὐχ ὁρᾷς λυπουμένους. cc

Χο. Θνητοῦ πέφυκας παῖδος Ἠλέκτρα, φρόνει
θνητὸς δ' Ὀρέστης· ὥστε μηλίαι στένε.
πᾶσιν γὰρ ἡμῖν τοῦτ' ὀφείλεται παθεῖν.

Ορ. Φεῦ, φεῦ, τί λέξω; ποῖ λόγων ἀμηχάνων
ἔλθω, κραπίνη γὰρ οὐκέτ' ὀλώσιος ὁδέ νω.

Ηλ. Τί δ' ἔβας ἄγαν; ἔοικας τῶν τοῦτ' εἰπὼν κυρῆσαι;

Ορ. Ἦ σὸν τὸ κλεινὸν εἶδος Ἠλέκτρας τόδε;

Ηλ. Τόδ' ἔς' ἐκεῖνο, καὶ μάλ' ἀθλίως ἔχον.

Ορ. Οἴμοι ταλαίνης ἆρα τῆσδε συμφορᾶς.

Ηλ. Τί δή ποτ', ὦ ξέν', ἀμφ' ἐμοὶ στένεις τάδε;

Ορ. Ὦ στῶμι' ἀπήμων καὶ θεῶν ἐφαρμόσιν.

Ηλ. Οὔτοι ποτ' ἄλλῳ γ' ἢ μὲ δυσφημεῖς ξένε.

Ορ. Φεῦ τῆς ἀνύμφου δυσμόρου τε σῆς τροφῆς.

Ηλ. Τί δή ποτ', ὦ ξέν', ὠλόλυξας ὧδε σκοπῶν στένεις;

Ορ. Ὡς δὴ σὲ μόνην ἦσθ' ἐμοὶ ὁμοῦ κἀδὲν κακόν.

Ηλ. Εἰ τῷ διέγνως τοῦτο τῆσδ' εἰρημένον;

Ορ. Ὁρῶν σε πολλοῖς ἐμφερῆ πεπυσμένον.

Ηλ. Καὶ μὴν ὁρᾷς γε πᾶσαν ἐμοῦ κακῶν.

Ορ. Καὶ πῶς γὰρ οἴοιτ' ἂν τῶνδέ τ' ἐχθίω βλέπειν;

Ηλ. Οὐκ, οὐκ ἐκεῖνο· τοῖς φονεῦσι συμφορᾶς.

Ορ. Τοῖς τῶν; πόθεν ποτ' ἐξεσώμενος κακοῦ;

Ηλ. Τεῖς παῖδες, εἶπα τοῖς δὲ δουλεύω δίᾳ.

Ορ. Τίς γὰρ σ' ἀνάγκη τῆδε πρὸς βροτῶν μολεῖν;

MORTVOS enim non uideo molestijs affici.

Chor. Mortali nata es patre Electra, sape:
Mortalis uerò Orestes: itaque ne nimium gemas.
Omnibus.n. nobis hoc debetur perpeti.

Ore. Heu, heu, q̃d dicã? quò uerborũ excogitatu difficiliũ
Ele. Veniam? continere enim nõ amplius linguã queo.
Ore. Quid uerò habuisti [sensisti] doloris? ad quid hoc di-
Ele. An tua inclyta species Electræ ista? (xisti?
Ore. Hæc est illa, quanquam ualde miserè se habeat.
Ele. Her mihi ergo [propter] miseram istam calamitatẽ.
Ore. Curnam ô hospes de me gemis hac?
Ele. O corpus ignominiosè & impiè deformatũ (pes.
Ore. Haud sanè aliã q̃ me malo omine prosequeris hos-
Ele. Heu [propter] innuptã, infelicem q; tuã educationẽ.
Ore. Curnam ô hospes ita contemplans gemis?
Ele. Vt nesciebam meorum quicquam malorum.
Ore. In quo dignoscis hoc eorum quæ dicta sum?
Ele. Videns te multis constitutam [in] acerbitatibus.
Ore. Atqui cernis pauca meorum malorum.
Ele. Et quî fiat ut his acerbiora uideam?
Ore. Quoniam sum parricidarum contubernalis.
Ele. Quorum? unde hoc significasti malum?
Ore. Interfectorum patris, & istis seruio ui.
Ele. Quæ uerò te necessitas huc impellit mortal um?

Ele. Mater uocatur, matri uerò nihil simile habet.
Ore. Quid agendo? utrum manibus, an incõmodo uict⁹
Ele. Et manibus & incõmodus [uictus] & omnibus ma
Ore. Neque qui succurrat aut prohibeat adest? (lis.
Ele. Nequaquã: q.n. erat mihi, [eius] tu proposuisti ei.
Ore. O infelix. ut uidens te miseror iãpridẽ. 368 (nerẽ.
Ele. Solum mortalium nunc scito te miseratum tandẽ.
Ore. Solus enim uenio tuis dolens malis.
Ele. Nunquid nobis cognatus uenis alicunde?
Ore. Equidem dicam, si istarum beneuolentia adest.
Ele. Adest uerò: itaque coram fidis dixeris.
Ore. Dimitte hoc uas nunc, ut rem totam discas.
Ele. Nequaquam per deos hoc mihi feceris hospes.
Ore. Obtempera dicenti, & non erraueris unquam.
Ele. Ne per mentum, ne eripias carissima.
Ore. Nego [me] permissurũ. Ele. O miserã me propter te
Oreste, tuo si priuabor monumento.
Ore. Bona uerba dicito. iure enim nõ suspiras.
Ele. Quomodo mortuum fratrem uon iure suspiret?
Ore. Nõ ad te pertinet hanc loqui famã [hac ominari.]
Ele. Adeo indigna sum mort uo?
Ore. Indigna nullo tu. hoc autem non tuum [est.]
Ele. Si quidem Orestis corpus fero hoc.
Ore. At non Orestis, nisi uerbis fictum.

Ηλ. Μήτηρ καλεῖται, μητρὸς δ' οὐδὲν ἔξισοῖ.
Ορ. Τί δρῶσα; πότερα χρυσὸν, ἢ λύμην βίου;
Ηλ. Καὶ χρυσὸν, καὶ λύμαισι, καὶ πᾶσιν κακοῖς.
Ορ. Οὐδ' οὐ παρὼν ἔσωσεν, οὔθ' ὁ κρατύστων πάρα;
Ηλ. Οὐ δῆθ'. ὃς ἦν τὸ δρᾶσαι, σὺ πρὸ ἤκουσας ἀοιδόν.
Ορ. Ω δύσπολμ', ὡς ὁρᾶν σ' ἐποικτίρω πάλαι.
Ηλ. Μόνος βροτῶν νυῶν ἴσθ' ἐποικτίρας ποτέ.
Ορ. Μόνος γὰρ ἥκω τοῖσι σοῖς ἀλγῶν κακοῖς.
Ηλ. Οὐ δή ποθ' ὑμῖν ξυγγενὴς ἥκεις πόθεν;
Ορ. Εἰ φαίσαιμ' ἄν, εἰ τὸ τῶν δ' οὔγουν πάρα.
Ηλ. Αλλ' ἔστιν οὔγουν· ὥστε πρὸς πιστὰς ἔρεῖς.
Ορ. Μέθες πόδ' ἄγκος νιῶν, ὅπως τὸ πᾶν μάθῃς.
Ηλ. Μὴ δῆτα πρὸς θεῶν τοῦτό μ' ἐργάσῃ ξένε.
Ορ. Πείθου λέγοντι, κοὐχ ἁμαρτήσῃ ποτέ.
Ηλ. Μὴ, πρὸς γονέων, κοὐχ ἁμαρτήσῃ ποτέ.
Ορ. Οὐ φημὶ ἐάσειν. Ηλ. Ὦ τάλαιν' ἐγὼ σέθεν
Ορέστα, τῆς σῆς εἰ στερήσομαι ταφῆς.
Ορ. Εὔφημα φώνει· πρὸς δίκης γὰρ οὐ σέβεις.
Ηλ. Πῶς τὸν θανόντ' ἀδελφὸν οὐ δίκη σέβω;
Ορ. Οὔ σοι προσήκει τιμὴ δὲ προσφωνεῖν φάπν.
Ηλ. Οὕτως ἄτιμός εἰμι τῷ τεθνηκότος;
Ορ. Ἄτιμος ἀδελφὸς σὺ· τῶτο δ' οὐχὶ σόν.
Ηλ. Εἴπερ γ' Ορέστου σῶμα βασάζω τόδε.
Ορ. Αλλ' ὦ Ορέστου, πλὴν λόγῳ γ' ἠσκημένον.

Ηλ. Ποῦ δ' ἐς' ἐκείνου τοῦ ταλαιπώρου τάφος;
Ορ. Οὐκ ἔστι. τοῦ γὰρ ζῶντος οὐκ ἔστι τάφος.
Ηλ. Πῶς εἶπας, ὦ παῖ; Ορ. Ψεῦδος οὐδὲν ὧν λέγω
Ηλ. Η ζῇ γὰρ ἀνήρ; Ορ. Εἴπερ ἔμψυχός γ' ἐγώ.
Ηλ. Η γὰρ σὺ κεῖνος; Ορ. Τήνδε προσβλέψασά μου
σφραγῖδα πατρός, ἔκμαθ' εἰ σαφῆ λέγω.
Ηλ. Ω φίλτατον φῶς. Ορ. Φίλτατον, συμμαρτυρῶ.
Ηλ. Ω φθέγμ' ἀφίκου; Ορ. Μηκέτ' ἄλλοθεν πύθῃ.
Ηλ. Εχω σὲ χερσίν. Ορ. Ως τὰ λοίπ' ἔχεις ἀεί.
Ηλ. Ω φίλτατα, γυναῖκες, ὦ πολίτιδες,
ὁρᾶτ' Ορέστην τόνδε μηχαναῖσι μὲν
θανόντα, νῦν δὲ μηχαναῖς σεσωσμένον;
Χο. Ορῶμεν ὦ παῖ, κἀπὶ συμφοραῖσί μοι
γεγηθὸς ἕρπει δάκρυον ὀμμάτων ἄπο.
Ηλ. Ιὼ γοναὶ γοναὶ σω-
μάτων ἐμοὶ φιλτάτων,
ἐμόλετ' ἀρτίως.
ἐφεύρετ' ἤλθετ'· εἴδεθ' οὓς ἐχρῄζετε.
Ορ. Πάρεσμεν· ἀλλὰ σῖγ' ἔχουσα πρόσμενε.
Ηλ. Τί δ' ἐστίν;
Ορ. Σιγᾷν ἄμεινον, μή τις ἔνδοθεν κλύῃ.
Ηλ. Αλλ' οὐ, τὰν Αρτεμιν
τὰν αἰὲν ἀδμήταν,
τόδε μὲν οὔποτ' ἀξιώσω τρέσαι

Ele. Vbi uerò est illius miseri sepulcrum?
Ore. Non est: uiuentis enim non est sepulcrum.
Ele. Quomodo dixisti ô puer? Or. falsũ nihil eorũ quæ
Ele. Num uiuit uir? Ore. Si animatus ego. (dico
Ele. Num tu ille? Ore. Istud inspiciens meum
Sigillum patris, disce si uera loquor.
Ele. O carissima lux. Ore. Carissima, affirmo.
Ele. O uox, uenisti? Ore. Ne aliunde sciscit eris.
Ele. Teneo te manibus. Ore. Vt reliqua tenes sepe.
Ele. O carissimæ mulieres, ô ciues, 369
Cernitis Orestem hunc artificijs
Mortuũ nunc artificijs seruatum?
Chor. Cerno ô filia, & propter euentus mihi
Lætæ serpunt lacrymæ oculis ex.
Ele. Iò partum, partum
Corporis mihi carissimi,
Venisti dudum,
Reperisti: uenisti: uidisti quos uolebas.
Ore. Adsumus, sed tacita mane.
Ele. Quid uerò est?
Ore. Tacere melius, nequis intus audiat.
Ele. At non [per] Dianam
Semper indomitam
Hoc unquam uoluero timere

Inane pondus intus
Mulierum quod est semper.
Ore. Caue tamen: nam in mulieribus quoq; [est] mare
Ele. Heu.
Non obscurum imposuisti,
Nunquam delendum
Nunquam oblitioni dandum
Nostrum quale natum est malum.
Ore. Pernoui hæc quoque: sed quum occasio
Moneat, tunc horum facinorũ meminisse oportet.
Ele. Omne me omne
Deceat præsens prædicare
Hæc iure tempus.
Vix enim habeo nunc liberum os. 370
Ore. Assentior ego quoque: itaque serua hoc.
Ele. Quid agendo?
Ore. Cuius nõ adest tempus, [id] ne lõgius uelis dicere.
Ele. Quis uerò meritum
Te mihi in conspectum ueniente nunc
Commutet ita silentium cum sermone?
Quando te nunc præter opinionem,
Prætérque spem uidi?
Ore. Tunc uidisti quum dij me impulerunt ucnire.
Ele. O lætum diem.

πρεσσὸν ἄχθος ἔνδον
γυναικῶν ὂν εἰεί.
Ορ. Ορα γὲ μὲν δὴ, κἀν γυναιξὶν ὡς ἄρης.
Ηλ. Οτοτοτοί.
ἀνέφρηον ἐπέβδηες,
οὔποτε καταλύσιμον,
οὐδέποτε λησόμενον,
ἁμέτερον αἶτ' ἔφυ κακόν.
Ορ. Εξοιδα καὶ ταῦτ' ἀλλ' ὅταν παρουσία
φράζῃ, τότ' ἔργων τῶνδε μεμνῆσθαι χρεών.
Ηλ. Ο πᾶς ἐμοὶ ὁ πᾶς ἂν
πρέποι παρὼν ἐννέπειν
τάδε δίκα χρόνος.
μόλις γὰρ ἔχον νῦν ἐλεύθερον στόμα.
Ορ. Ξύμφημι κἀγώ. τοιγαροῦν σώζου τόδε.
Ηλ. Τί δρῶσα;
Ορ. Οὐ μή 'στι καιρὸς, μὴ μακρὰν βούλου λέγειν.
Ηλ. Τίς δῆτ' οὖν αἰξίαν
σοῦ μοι φανέντος νῦν
μεταβάλοιτ' ἂν ὧδε σιγὰν λόγων;
ἐπεί σε νῦν ἀφράστως
ἀέλπτως τ' ἐσεῖδον.
Ορ. Τότ' εἶδες ὅτε θεοί γέ μ' ὤτρυναν μολεῖν.
Ηλ. Οτοτοτοί.

ἔφρασας ὑπερτέραν
ταῖς πάρος ἔτι χάριτος.
εἴ σε θεὸς ἐς μέλαθρα,
δαιμόνιον αὐτὸ τίθημ' ἐγώ.

Ορ. Τὰ μὲν σ' ὀκνῶ χαίρουσαν εἰργάθειν, τὰ δὲ
δέδοικά σε λίαν ἡδονῇ νικωμένην.

Ηλ. Ἰὼ χρόνῳ μακρῷ γε φιλτάταν ὁδὸν
ἐπαξιώσας ὧδέ μοι φανῆναι,
μή τί με πολύστονον ὧδ' ἰδών.

Ορ. Τί μὴ ποιήσω; Ηλ. Μή μ' ἀποστερήσῃς
τῶν σῶν προσώπων ἡδονὰν μεθέσθαι.

Ορ. Η κάρτα κἂν δίχοισι θυμοίμην ἰδών.

Ηλ. Ξυναινεῖς; Ορ. Τί μὴ οὔ;

Ηλ. Ω φίλαι, ἔκλυον ἂν
ἐγὼ οὐδ' ἂν ἤλπισ' αὐδάν.
ἔσχον ὀργὰν ἄν αὔδον,
οὐδὲ σὺν βοᾷ κλύουσα τάλαινα.
νῦν δ' ἔχω σε προὐφάνης δὲ
φιλτάταν ἔχων πρόσοψιν,
ἃς ἐγὼ οὐδ' ἂν ἐν κακοῖς λαθοίμαν.

Ορ. Τὰ μὲν περισσεύοντα τῶν λόγων ἄφες·
καὶ μήτε μήτηρ ὡς κακὴ δίδασκέ με,
μήθ' ὡς πατρῴαν κτῆσιν Αἴγισθος δόμων
ἀντλεῖ, τὰ δ' ἐκχεῖ, τὰ δὲ διασπείρει μάτην.

Memoraſti maiorem
Superiore adhuc gratia.
Si te deus ad tecta [impulit,]
Diuinum hoc ipſum ſtatuo ego.
Ore. Partim te uereor gaudentem refrenare: partim
Metuo te nimia uoluptate ſuperatam.
Ele. Iò, tempore longo, gratiſſimo itinere
Qui dignatus es adeo mihi in conſpectum uenire,
Ne me, multum gementem adeo quum uideris.
Ore. Quid ne faciam? Ele. Ne me priuaueris
Tui uultus uoluptatem dimittere.
Ore. Certè uel alijs traſcar ſi uideam.
Ele. Comprobas? Ore. Quid ni?
Ele. O amicæ, audiui quam
Ego, ne ſperaui quidem uocem.
Suſtinui motum [animi] uocis expertem 371
Nullo cum clamore audiens miſera.
Nunc uerò teneo te, apparuiſti autem
Cariſſimum habens aſpectum,
Cuius ego ne in malis quidem obliuiſci potero.
Ore. Superfluam orationem miſſam fac:
Et neque matrem malam [eſſe] doce me,
Neque paternas opes AEgiſthum domo
Exhaurire, alias effundere, alias diſſipare temere.

Temporis enim tibi occasionem auferet sermo!
Quæ autem apta erunt mihi in præsenti tempore,
Significa, ubi apparentes, uel occultati
Ridentes inimicos coercebimus ista uia:
Ita uerò ne mater te agnoscat
Læto uultu, nobis reuersis domum,
Sed quasi de tristi nuntio allato,
Gemito. quum enim feliciter res nobis cesserit, tũc
Gaudere licebit, & ridere liberè.
Ele. At ô frater, ita, ut etiam tibi carum,
Et mea res erit hîc: quoniam uoluptátes
Abs te accepi, & non meas quæsiui.
Ac ne párua quidem molestia allata tibi utilis
Ipsa ingens reperire lucrum. neque enim rectè
Seruirem præsenti fortunæ.
[Tu] uerò nosti istas res. quid ni enim qui audis
Quòd AEgisthus non [est] in tectis,
Mater autem domi, quam tu ne dubitaueris un-
Risu lætum meum aspiciet caput. (quam quòd
Odium nanque uetus insitum est mihi: 372
Et quando te uidi, nunquam desinam lætitia
Fundere lacrymas. quî enim desinam ego,
Quæ una teista uia mortuũmque
Et uiuũ aspexi? fecisti autem res mihi inopinatas,

χρόνου γὰρ ἂν σοι καιρὸν ἐξείροι λόγος.
ἃ δ' ἐν θρώσκω μοι τῷ παρόντι νῦν χρόνῳ,
σήμαιν', ὅπου φανέντες, ἢ κεκρυμμένοι,
γελῶντας ἐχθροὺς παύσομεν τῇ νῦν ὁδῷ·
ὅπως δ' ὅπως μήτηρ σε μὴ 'πιγνώσεται,
φαιδρῷ προσώπῳ, νῷν ἐπελθόντοιν δόμους.
δοκῶ ὡς ἐπ' ἄτῃ τῇ ματεύω λελεγμένῃ
στένας· ὅταν γὰρ ἀυτυχήσωμεν, τότε
χαίρειν παρέστω καὶ γελᾶν ἐλευθέρως.

Ηλ. Ἀλλ' ὦ καὶ σιγῶ, ὦ δ' ὅπως καὶ σοὶ φίλον
καὶ τοῖς ἐμοῖς ἔσται τῇδ'· ἐπεὶ τὰς ἡδονὰς
τὰς σὰς λαβοῦσα, κοὐκ ἐμὰς ὀκτησόμην.
κοὐδ' ἄν σε λυπήσασα βουλοίμην βραχύ,
αὐτὴ μέγ' οὖρεῖν κέρδος· οὐ γὰρ ἂν καλῶς
ὑπηρετοίμην τῷ παρόντι δαίμονι.
ἀλλ' οἶσθα μὲν τἀ' ἐνθάδ· πῶς γὰρ οὔ; κλύων
ὅδ' οὐ θεὸς ἐκ' Αἰγίσθου ἐμὸν ἀκτέγας,
μήτηρ δ' ἐν οἴκοις· ὡς σὺ μὴ δείσῃς πάθ'
γέλωτι φαιδρὸν τοῦμὸν ὄψεται κάρα. (ὡς
μῶσός τε γὰρ παλαιὸν ὠντετηκέ μοι·
κἀπεί σ' ἐσεῖδον, οὔ ποτ' ὀκλήζω χαρᾷ
δακρυρροοῦσα. πῶς γὰρ ἂν λήξαιμ' ἐγὼ,
ἥτις μᾶ στεῖχ' ὁδῷ θανόντα τε
καὶ ζῶντ' ἐσεῖδον; εἴργασαι δέ μ' ἄσπορα.

ὥς τ' εἰ πατήρ μοι ζῶν ἵκοιτο, μηκέτ' ἂν
τέρας νομίζειν αὐτὸ, πιστεύειν δ' ὁρᾷν·
ὅτ' οὖν τοιαύτην ἡμὶν ἐξήκεις ὁδὸν,
ἄρχ' αὐτὸς, ὥς σοι θυμός. ὡς ἐγὼ μόνη,
οὐκ ἂν δυοῖν ἥμαρτον· ἢ γὰρ ἂν καλῶς
ἔσωσ' ἐμαυτὴν, ἢ καλῶς ἀπωλόμην.

Ορ. Σιγᾶν ἐπῄνεσ'· ὡς ἐπ' ἐξόδῳ κλύω
τῶν ἔνδοθεν χωροῦντος.

Ηλ. Εἴσιτ' ὦ ξένοι,
ἄλλως τε καὶ φέροντες οἷ' ἂν οὔτε τις
δόμων ἀπώσαιτ', οὔτ' ἂν ἡσθείη λαβών.

Γαι. Ὦ πλεῖστα μῶροι καὶ φρενῶν τητώμενοι,
πότερα παρ' οὐδὲν τοῦ βίου κήδεσθ' ἔτι,
ἢ νοῦς ἔνεστιν οὔτις ὑμῖν ἐγγενὴς,
ὅτ' οὐ παρ' αὐτοῖς ἀλλ' ἐν αὐτοῖσιν κακοῖς
τοῖσιν μεγίστοις ὄντες οὐ γινώσκετε;
ἀλλ' εἰ σταθμοῖσι τοῖς δὲ μὴ κύρουν ἐγὼ
πάλαι φυλάσσων, ἦν ἂν ὑμῖν ἐν δόμοις
τὰ δεῖν ὡμῶν ὑμῶν πρόσθεν ἢ τὰ σώματα.
νῦν δ' ἐλάβειαν τῶνδε προὐθέμην ἐγώ.
καὶ νῦν ἀπαλλαχθέντε τῶν μακρῶν λόγων
καὶ τῆς ἀπλήστου τῆσδε σὺν χαρᾷ βοῆς,
εἴσω παρέλθεθ'. ὡς τὸ μὲν μέλλειν, κακὸν
ἐν τοῖς τοιούτοις ἔστ', ἀπηλλάχθαι δ' ἀκμή.

Ita, ut si pater mihi uiuens redeat, non amplius
Portentum sim existimatura illud, sed creditura cer
Quando igitur tali ad nos redis uia, (nere.
I præ tu, ut tibi animus lubet. nam ego sola
Non alterutro frustrata fuissem: aut enim honestè
Seruassem me ipsam, aut honestè interijssem.
Ore. Silentium laudo: nam exeundi gratia sentio
[Aliquem] eorum qui erat intus incedere.
Ele. Introite ô hospites,
Præsertim qui affertis quæ nemo aut
Domo repellat, aut lætetur, sumpta in manus.
Pæd. O maximè stulti, & mentis egentes,
Virum pro nihilo uitam ducitis amplius,
Aut mens inest nulla uobis ingenita?
Quando non proximi ipsis, sed in ipsis malis
Maximis quum sitis, non cognoscitis.
Quòd si postibus istis non fuissem ego
Iãpridẽ agẽs excubias, fuissẽt utiq; uobis int⁹ 373
Facta uestra prius quàm corpora.
Iam uerò cautionẽ istarũ rerũ gratia adhibui ego.
Nunc autem deposito longo sermone,
Et inexplebili isto cum gaudio clamore,
Intrò prodite. nam cunctatio, malũ
In talibus est: expedisse autẽ [rem] tempus est;

Ore. Quomodo igitur se habent res istæ introeuti mihi?
Pæd. Rectè. licet enim ut te agnoscat nemo.
Ore. Nuntiasti scilicet me mortuum.
Pæd. Vnum eorũ qui sunt apud inferos scito hic esse te.
Ore. Gaudent igitur his, an qui sermones?
Pæd. Re per acta dicam, ut uerò nunc se habent [res,]
Rectè illorum omnes, uel quæ non rectè.
Ele. Quis iste est ô frater? per deos dicito.
Ore. Nónne cognoscis? Ele. Ne in mẽte quidẽ fero.
Ore. Nescis cui me tradidisti in manus quondam?
Ele. Cui? quid ais? Ore. Cuius [in] Phocẽsiũ agrum
Clàm emissus fui tua prouidentia, manibus.
Ele. An ille iste quem olim ex multis ego
Solum reperi fidelem in patris cædẽ?
Ore. Ille est, ne quæras ex me pluribus.
Ele. O carissimam lucem, ô solum conseruatorem domus
Agamemnonis: quomodo ueneristi? an tu ille es
Qui hunc & me seruasti ex multis laboribus?
O carissimas manus iucundissimúmque habentem
Pedum ministerium, quomodo ita iampridem
Præsens me latebas, neque te indicabas, sed me 364
Verbis perdebas, facta habens iucundissima mihi?
Salue ô pater (patrem namque intueri uideor)
Salue, scitôque quòd maximè te hominum ego

Ορ. Πῶς οὖν ἔχει τἀντεῦθεν εἰσιόντι μοι;
Παι. Καλῶς· ὑπάρχει γὰρ σε μὴ γνῶναί τινα.
Ορ. Ηγγειλας, ὡς ἔοικεν, ὡς τεθνηκότα.
Παι. Εἷς τῶν ἐν ᾅδου μάνθαν' ἐνθάδ' ὢν ἀνήρ.
Ορ. Χαίροισιν οὖν τούτοισιν, ἢ τίνες λόγοι;
Παι. Τελουμένων, εἴποιμ' ἄν· ὡς δὲ νῦν ἔχει,
καλῶς τὰ κείνων πάντα καὶ τὰ μὴ καλῶς.
Ηλ. Τίς τοῦτ' ἔστ' ἀδελφέ; πρὸς θεῶν φράσον.
Ορ. Οὐχὶ ξυνίης; Ηλ. Οὐδέγ' ἐς θυμὸν φέρω.
Ορ. Οὐκ οἶσθ' ὅτῳ μ' ἔδωκας εἰς χεῖρας ποτέ;
Ηλ. Ποίῳ; τί φωνεῖς; Ορ. Οὗ τὸ Φωκέων πέδον
ὑπεξεπέμφθην σῇ προμηθίᾳ χεροῖν.
Ηλ. Η κεῖνος τοῦτ' ὅν ποτ' ἐκ πολλῶν ἐγὼ
μόνον προσεῦρον πιστὸν ἐν πατρὸς φόνῳ;
Ορ. Οδ' ἐστί. μή μ' ἔλεγχε πλείοσιν λόγοις.
Ηλ. Ω φίλτατον φῶς, ὦ μόνος σωτὴρ δόμων
Αγαμέμνονος. πῶς ἦλθες; ἦ σὺ κεῖνος εἶ
ὃς τόνδε κἄμ' ἔσωσας ἐκ πολλῶν πόνων;
ὦ φίλταται μὲν χεῖρες, ἥδιστον δ' ἔχων
ποδῶν ὑπηρέτημα, πῶς οὕτω πάλαι
ξυνών μ' ἔληθες, οὐδ' ἔφαινες; ἀλλά με
λόγοις ἀπώλλες ἔργ' ἔχων ἥδιστ' ἐμοί.
χαῖρ' ὦ πάτερ· (πατέρα γὰρ εἰσορᾷν δοκῶ)
χαῖρ'· ἴσθι δ' ὡς μάλιστά σ' ἀνθρώπων ἐγὼ

ἦλθομεν κἀφίλησ' ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.

Γερ. Ἀρκεῖν δοκεῖ μοι. ζῇς γὰρ ἐν μέτῳ λόγῳ
πολλαὶ κυκλοῦσαι νύκτες ἡμέραι τ' ἴσαι,
αἳ ζῶντά σοι δείξουσιν Ἠλέκτρᾳ σαφῆ.
σφῷν δ' ἐντέπω γε τοῖν παρεστῶτοιν, ὅπῃ
νῦν καιρὸς ἕρδειν· νῦν Κλυταιμήστρα μόνη,
ᾗ οὐ πις αἰδὼς ἔνδον· εἰ δ' ἐφέξεται,
φρουπτίζετ', ὡς ζύπτοις τε καὶ ζφωτέροις
δηλοῖσι ζύτων πλείοσιν μαχούμενοι.

Ορ. Οὐκ αἰ μακραὶ ἔδοξ' ἡμῖν ὑδὲν αἱ λόγων,
Πυλάδη, πόδ' εἶεν ζύρσον· δηλοῖ δ' ὅσον πάχος
χωρεῖν ἔστω, πᾶρῷα πρόσκυσαι δ' ἑδη
θεῶν ὅσοιπερ πρόπυλα ναίουσιν τάδε.

Ηλ. Ἄναξ Ἄπολλον, ἵλεως αὐτοῖν κλύε,
ἐμοῦ τε πρὸς ζύτοισιν, ὅ σε πολλὰ δὴ
ἀφ' ὧν ἔχομι, λιπαρεῖ πρόσῦσιν χρεί.
νῷν δ' ὦ Λύκει' Ἄπολλον ἐξαῦων ἔχε,
ἐπ' τῶ, πρόπιλα, λίσσομαι· ἡδοῦ πρέφρων
ἡμῖν ἀρωγὸς τῶνδε τῆδ' βουλεύμᾶτι.
καὶ δεῖξον ἀνθρώποισι τὰ πτήματα
τῆς δυσσεβείας οἷα δρῶσιν τοὺς θεούς.

Χο. Ἰδεῖν ὅπου πρέπτεται
τὸ δυσέλιστον αἷμα φυτῶν ἀρᾶς·
βεβᾶσι δ' ἀρπ δρμᾷ. ζωύστεροι

Odi, amauíque in die uno.

Pæd. Satis esse uidetur mihi. nam interponenda uerba.
Multæ uoluunt noctes diésque totidem,
Qui hæc tibi indicabunt Electra certa.
Vobis autem dico adstantibus quòd
Nunc tempus agendi: nũc Clytæmnestra sola.
Nunc nullus uir intus: si uerò tardabitis,
Curate ut [cum] uestis & sapientioribus
Alijs, quàm isti pluribus, dimicetis.

Ore. Haud longi amplius nobis sermonis,
O Pylade, hoc fuerit opus, sed quamcelerrimè
Ingrediendum intrò, paterna ueneratis sacella
Deorum quotquot uestibulum tenent hoc.

Ele. Rex Apollo propitius eos audi,
Méque præter eos, quæ sæpe iam
Pro meis copijs, uberi colui manu.
Nunc uerò ô Lycee Apollo pro præsenti copia
Posco, procumbo, supplex oro, esto propensus
Nobis adiutor horum consiliorum.
Et monstra hominibus præmia
Impietatis, qualia dent dij.

Chor. Videte quò progreditur
Funestum sanguinem spirans Mars.
Ingressi sunt dudum domum sub tecta

Vindices improborum facinorum
Ineuitabiles canes.
Itaque non longius iam morabitur
Meum animi somnium suspensum.
Prouehitur enim inferorum
Clandestina uindex intra tectum
Antiquas patrijs in ædes,
Nuper acutum sanguinẽ [telũ] manibus gerens.
Maiæ autem filius
Mercurius eum ducit, insidias tenebris
Occultans, ad ipsam mensam, neque iam moratur.
Ele. O carissimæ mulieres, uiri iam
Conficiunt rem: sed tacitæ manete.
Chor. Quomodonã? qdnã agunt? Ele. Illa ad funus
Lebetem adornat: isti assistunt propè.
Chor. Tu autem existi ad quid? Ele. Obseruatura ut
AEgisthus ipse non clàm ingrediatur.
Cly. Heu, heu, heu, heu, Iò tecta
Amicorum inania, perdentium plena.
Ele. Clamat aliquis intus, nónne sentitis ô amicæ?
Chor. Audiui non audienda
Infelix, ut horream.
Cly. O me miseram. AEgisthe ubinam es?
Ele. Ecce altùm rursus clamat quis. Cly. O fili, fili,

μετάδρομοι κακῶν πανουργημάτων,
ἄφυκτοι κύνες.
ὥστ' οὐ μακρὰν γ' ἔτ' ἀμμένει
τοὐμὸν φρενῶν ὄνειρον αἰωρούμενον.
ὠθράγεται γὰρ ἐνέρων
δολιόποις ἀρωγὸς εἴσω στέγης,
ἀρχαιόπλουτα πατρὸς εἰς ἑδράσματα,
νεακόνητον αἷμα χειρῶν ἔχων.
ὁ Μαίας δὲ παῖς
Ἑρμῆς σφ' ἄγει, δόλον σκότῳ
κρύψας, πρὸς αὐτὸ τέρμα, κοὐκέτ' ἀμμένει.
Ηλ. Ὦ φίλταται γυναῖκες, ἄνδρες αὐτίκα
τρεῦσι τοὔργον· ἀλλὰ σῖγα πρόσμενε. (τάφον
Χο. Πῶς δή; τί νῦν πράσσουσιν; Ηλ. Ἡμῖν ἐς
λέβητα κοσμεῖ, τὼ δ' ἐφέστατον πέλας.
Χο. Σὺ δ' ἐκτὸς ἦξας πρὸς τί; Ηλ. Φρουρήσουσ'
Αἴγισθος αὐτὸς μὴ λάθῃ μολὼν ἔσω. (ὅπως
Κλ. Αἶ αἶ αἶ αἶ. ἰὼ στέγαι
φίλων ἔρημοι, τῶν δ' ἀπολλύντων πλέαι.
Ηλ. Βοᾷ τις ἔνδον· οὐκ ἀκούετ' ὦ φίλαι;
Χο. Ἤκουσ' ἀνήκουστα
δύστανος, ὥστε φρίξαι.
Κλ. Οἴμοι τάλαιν'. Αἴγισθε, ποῦ ποτ' ὢν κυρεῖς;
Ηλ. Ἰδοὺ μάλ' αὖ θροεῖ τις. Κλ. Ὦ τέκνον, τέκνον,

οἴκτειρε τὴν τεκοῦσαν. Ηλ. Ἀλλ' οὐκ ἐκ σέθεν
ᾠκτείρεθ' ἑστὸς, οὔθ' ὁ γεννήσας πατήρ.

Χο. Ὦ πόλις ὦ γενεὰ
τάλαινα· νῦν σε
μοῖρα καθημερία
φθίνει, φθίνει.

Κλ. Ὤμοι, πέπληγμαι. Ηλ. Παῖσον, εἰ σθένεις,
διπλῆν.

Κλ. Ὤμοι μάλ' αὖθις. Ηλ. Εἰ τὰρ Αἰγίσθω θ'
ὁμοῦ.

Χο. Τελοῦσ' ἀραί· ζῶσιν οἱ γᾶς ὑποκείμενοι.
πολύῤῥυτον γὰρ αἷμ' ὑπεξαιροῦσι τῶν
κτανόντων οἱ πάλαι θανόντες.

Ηλ. Καὶ μὴν πάρεισιν οἵδε· φοινία δὲ χεὶρ
στάζει θυηλῆς Ἄρεος· οὐδ' ἔχω λέγειν
Ὀρέστα πῶς κυρεῖ γε. Ορ. Τἀν δόμοισι μὲν
καλῶς, Ἀπόλλων εἰ καλῶς ἐθέσπισε.
τέθνηκεν ἡ τάλαινα· μηκέτ' ἐκφοβοῦ
μητρῷον ὥς σε λῆμ' ἀτιμάσῃ ποτέ.

Χο. Παύσασθε· λεύσσω γὰρ
Αἴγισθον ἐκ προδήλου.

Ηλ. Ὦ παῖδες, οὐκ ἄψοῤῥον, εἰ σορᾶτέ που
τὸν αὔδρ' ἐφ' ὑμῖν· ἑστὸς ἐκ προαστίου
χωρεῖ γεγηθώς.

Miserere parentis. Ele. At non ex te
Misericordiam impetrauit iste, neq; q genuit pater.
Chor. O ciuitas, ô genus
Miserum, nunc te
Fatum hodiernum
Perdit, perdit.
Cly. Hei mihi, percussa sum.
Ele. Percutito, si uales, iterum.
Cly. Hei mihi admodum rursus. 376
Ele. Vtinam AEgistho etiam simul.
Chor. Habent exitum diræ. uiuunt qui sub terra iacent.
Copiosum enim sanguinem hauriunt ex
Interfectoribus, qui olim interfecti sunt.
Ele. Atqui adsunt ecce: cruenta uerò manus
Stillat libatione martia, neque habeo dicere,
Oreste, quomodo se habeat res. Ore. Quæ intus,
Recte, Apollo si recte uaticinatus est.
Mortua est misera, ne amplius ex paueas
Maternum ut te fastus ignominia unquam afficiat.
Chor. Finem facite. uideo enim
AEgisthum ex conspicuo.
Ele. O iuuenes nonne retrorsum aspicitis nimirum
Hominem contra nos iste ex suburbio
Venit lætus.

Chor. Ite post iauuam
Quàm celerrimè
Nunc, qui prima rectè curastis,
Hæc ut rursus.
Ore. Confide: perficimus ut uis. Ele. Propera iam.
Ore. Iam abij. Ele. Res istæ curæ fuerint mihi.
Chor. Per aures pauca
Molliter affari 377
Virum istum expedit, clandestinum ut
Ruat in iuris certamen.
AEg. Quis nouit uestrûm ubinam Phocenses hospites,
Quos aiunt Orestem nobis nuntiasse uitam
Liquisse equestri in naufragio [certamine?]
Te, te inquam scitor, & te, quæ superiore
Tempore [eras] audax: nam maximè tibi curæ esse
Puto, maximè autem gnaram dicturam esse.
Ele. Bene noui. quid enim nisi calamitatem enim
Extra essem meorum charissimam.
AEg. Vbinam igitur sint hospites, doce me.
Ele. Intus apud caram enim hospitem diuerterunt.
AEg. An & mortuum nuntiarunt quàm uerè?
Ele. Non (imo etiam demonstrarunt) non uerbis tantùm.
AEg. Licet ergo nobis ut manifesta etiã cognoscamus?
Ele. Licet sanè, & ualde inamabile spectaculum.

Χο. Βᾶτε κατ' ἀντιθύρων
ὅσον τάχιστα,
νῦν τὰ πρὶν εὖ θέμενοι
τάδ' ὡς πάλιν.
Ορ. Θάρσει· τελοῦμεν ᾗ νοεῖς. Ηλ. Επειγέ νυν.
Ορ. Καὶ δὴ βέβηκα. Ηλ. Ταὐτάδ' ἀνθάδ' ἀνθάδοι γ'
Χο. Δι' ὠτὸς ἂν παῦρά γ' ὡς (ἐμοί.
ἤπιον ἐννέπειν
πρὸς ἄνδρα τόνδε συμφέροι, λαθραῖον ὡς
ὀρούσῃ πρὸς δίκας ἀγῶνα.
Αι. Τίς οἶδεν ὑμῶν ποῦ ποθ' οἱ Φωκεῖς ξένοι,
οὓς φασ' Ορέστην ἡμὶν ἀγγεῖλαι βίον
λελοιπότ' ἱππικοῖσιν ἐν ναυαγίοις;
σέ τοι σὲ κρίνω, καί σε τὴν ἐν τῷ πάρος
χρόνῳ θρασεῖαν, ὡς μάλιστά σοι μέλειν
οἶμαι, μάλιστα δ' ἂν κατειδεῖαν φράσαι.
Ηλ. Εξοιδα· πῶς γὰρ οὐχί; συμφορᾶς γὰρ ἂν
ἔξωθεν εἴην τῶν ἐμῶν τῆς φιλτάτης.
Αι. Ποῦ δῆτ' ἂν εἶεν οἱ ξένοι, δίδασκέ με.
Ηλ. Ενδον. φίλης γὰρ προξένου κατήνυσαν.
Αι. Η καὶ θανόντ' ἤγγειλαν ὡς ἐτητύμως;
Ηλ. Οὔκ· (ἀλλὰ κἀπέδειξαν) οὐ λόγῳ μόνον.
Αι. Πάρεστ' ἄρ' ἡμῖν ὥστε κἀμφανῆ μαθεῖν;
Ηλ. Πάρεστι δῆτα καὶ μάλ' ἄζηλος θέα.

Αι. Η πολλὰ χαίρειν μ' εἶπας ὅτι εἰωθότως.
Ηλ. Χαίροις αὖ εἴ σοι χρηστὰ τυγχάνει τάδε.
Αι. Σιγᾶν ἄνωγα κἀνάδην ἑκὼν ἀφεὶς πόδας
πᾶσιν Μυκηναίοισιν Ἀργείοις θ' ὁρᾶν·
ὡς, εἴπερ αὖθις ἐλπίσιν κεναῖς πάρος
ἐξήρετ', αὖθις τῶνδε γοῦν ὁρᾷν νεκρόν,
τόφρα δ' ἔχηται τἀμὰ μηδὲ τοὺς βίαν
ἐμοῦ κολάσοῦ τοὺς τυχόντας, φύσει φρενᾶς.
Ηλ. Καὶ δὴ πλέονται τἀπ' ἐμοῦ· πολλῷ χρόνῳ
νοῦν ἔσχον ὥστε συμφέρειν τοῖς κρείσσοσιν.
Αι. Ὦ Ζεῦ, δέδορκα φάσμα, κοὐδὲν φθόνου μοὶ δ'
πεπῶκός· εἰ δὲ μὴ πιστὰ νέμεσις, οὐ λέγω.
χαλᾶτε πᾶν κάλυμμα· ἀπ' ὀφθαλμῶν, ὅπως
τὸ συγγενές γε κἀπ' ἐμοῦ θρηνῶν τύχῃ.
Ορ. Αὐτὸς σὺ βάσταζ'· οὐκ ἐμοὶ πόνος, ἀλλὰ σόν,
τὸ ζῶν θ' ὁρᾶν τε καὶ τεθνηκὸς ἐν φίλοις.
Αι. Ἀλλ' οὖ παραιτεῖς, κἀπιπίτνασμαι σοὶ δέ,
εἴ που κατ' οἶκόν μοι Κλυταιμνήστρα, καλῶ.
Ορ. Αὐτὴ πέλας σοῦ· μηκέτ' ἄλλοσε σκόπει.
Αι. Οἴμοι, τί λέξω τοῦτο; Ορ. Τίνα φοβῇ πάρος;
Αι. Τίνων ποτ' αἰδρεὶς ἐν μέσοις ἐρημίαις
πέπλων χ' ὁ πλήμμυρος; Ορ. Οὐ γὰρ ἀνθάψῃ πάλαι
ζῶσ' τοῖς θανοῦσιν οὕνεκ' αἰσχύνας ἴσα; (λαμ
Αι. Οἴμοι ξυνῆκα τοῦπος· οὐ γὰρ ἐὼ ὅπως

AEg. Ingens certè gaudium mihi narras, insolitè.
Ele. Gaudebis si tibi gaudenda sunt hæc.
AEg. Silentium indico, & aperire portas
Omnibus Mycenæis Argiisque ut uideant:
Vt si quis eorum spe inani antea
Elatus erat, uiri istius nunc cernens cadauer,
Frena accipiat mea, non autem ui
Me uindicem nactus, pariat mentem.
Ele. Id ipsum agitur mei causa: tandem enim 378
Didici accõmodare me ad potẽtiores.
AEg. Pro Iuppiter, uideo spectaculum sine inuidia non
Stratũ: si uerò [dicto] ineſt inuidia, nõ dictũ uolo.
Tollite omne operimentum ex conspectu, ut
Cognatus à me quoque luctum assequatur.
Ore. Tu ipse tolle, non meum hoc, sed tuum,
Hæc aspicere, & alloqui amicé.
AEg. Rectè uerò mones, & parebo: tu autẽ
Si cubi per domum mihi Clytæmneſtra, uoca.
Oré. Ista prope te: ne aliorsum iam specta.
AEg. Hei mihi, qd aspicio? Ore. Quã horres? quã ignoras
AEg. Quorum nam hominum in media retia
Incidi miser? Ore. Nónne sentis iãpridẽ
Viuens mortuis quod loqueris paria?
AEg. Hei mihi percipio dictum, neque fieri poteſt quin

Iste Orestes sit qui me alloquitur.

Ore. Vel præstantissimus quũ esses uates, ignorabas iã-

AEg. Perii ergo miser. at mihi permitte (pridẽ.

Vel paululum dicere. Ele. Ne ultrà loq permittito

Per deos frater, neque producere sermonem

QVID enim mortalium, qui malis mixti sunt,

Qui morituros est, ex tempore lucri faciat?

Sed ocyus interfice, & interfectum proiice

Curatoribus funeris quos eum par est assequi,

Procul à nostro conspectu. nam mihi hoc malorum

Solum fuerit ueterum remedium. 379

Ore. Intra properé. dicendi enim non

Nunc est certamen, sed de tua anima.

AEg. Cur in domũ ducis me? quomodo, hoc si pulchrum

Opus, tenebris opus est, & nõ paratus es interfice

Ore. Ne impera: ito uerò qui interfeciſti (rẽ?

Patrem meum, ut eodem in loco moriaris.

AEg. Profectò necesse est hanc domum aspicere

Præsentiáque, & futura Pelopidarum mala.

Ore. Tua certè: ego tibi uates sum istorũ præstãtissimus.

AEg. At non paternam artem iactas.

Ore. Multa respondes, iter autẽ tardatur.

AEg. Sed uade. AEg. Ipræ. Ore. Tibi eũdũ præ.

Núm ne te fugiam? Ore. Imò ne ex animi tui uoto

ὅδ' οὐκ Ορέστης ἔσθ' ὁ προσφωνῶν ἐμέ.
Ορ. Καὶ μάντις ὢν ἄριστος, ἐσφάλλου πάλαι.
Αι. Ολωλα δὴ δείλαιος· ἀλλά μοι πάρες
κἂν σμικρὸν εἰπεῖν. Ηλ. Μὴ πέρα λέγειν ἔα
πρὸς θεῶν ἀδελφὲ, μηδὲ μηκύνειν λόγους.
Τί γὰρ βροτῶν ἂν σὺ κακοῖς μεμιγμένον
θνήσκειν ὁ μέλλων τοῦ χρόνου κέρδος φέροις;
ἀλλ' ὡς τάχιστα κτεῖνε, καὶ κτανὼν πρόθες
ταφεῦσιν ὧν τόνδ' εἰκός ἐστι τυγχάνειν,
ἄποπτον ἡμῶν· ὡς ἐμοὶ τόδ' ἂν κακῶν
μόνον γένοιτο τῶν πάλαι λυτήριον.
Ορ. Χωροῖς ἂν εἴσω σὺ τάχει λόγων γὰρ οὐ
νῦν ἐστιν ἀγὼν, ἀλλὰ σῆς ψυχῆς πέρι.
Αι. Τί δ' ἐς δόμους ἄγεις με; πῶς τόδ' εἰ καλὸν
τοὔργον, σκότου δεῖ, κοὐ πρόχειρος εἶ κτανεῖν;
Ορ. Μὴ τάσσε· χώρει δ' ἔνθα πρὸς κατέκτανες
πατέρα τὸν ἀμὸν, ὡς ἂν ἐν ταὐτῷ θάνῃς.
Αι. Ἡ πᾶσ' ἀνάγκη τήνδε τὴν στέγην ἰδεῖν
τά τ' ὄντα καὶ μέλλοντα Πελοπιδῶν κακά.
Ορ. Τὰ γοῦν σ' ἐγώ σοι μάντις εἰμὶ τῶν ἄκρος.
Αι. Ἀλλ' οὐ πατρῴαν τὴν τέχνην ἐκόμπασας.
Ορ. Πόλλ' ἀντιφωνεῖς, ἡ δ' ὁδὸς βραδύνετ'. (ρος.
ἀλλ' ἕρφ'. Αι. Υφηγοῦ. Ορ. Σοὶ βαδιστέον πά
Αι. Ἡ μὴ φύγῳ σέ; Ορ. Μὴ μὲν οὖν καθ' ἡδονὴν

θάνῃς, φυλάξαι δεῖ με τοῦτό σοι πικρόν.
χρῆν δ' αὐθὺς εἶναι τήνδε τοῖς πᾶσιν δίκην, "
ὅς τις πέρα πρᾶσσειν γε τῶν νόμων θέλει, "
κτείνειν. τὸ γὰρ πανοῦργον ἐκ ἂν ἦν πολύ. "

Χο. Ὦ σπέρμ' Ἀτρέως, ὡς πολλὰ παθὸν
δι' ἐλευθερίας μόλις ἐξῆλθες,
τῇ νῦν ὁρμῇ τελεωθέν.

Moriaris, reseruare oportet me hoc tibi acerbum.
OPORTERet autẽ statim esse hãc omnib⁹ pœ-
Quicunque trans patrare leges uult, (nã,
[Eum] interficere: scelus enim non esset multum.
Chor. O proles Atrei, ut multa perpessa
Per libertatem uix euasisti,
Præsenti conatu ad metam perueniens.

SOPHOCLIS

Antigone, cum interpretatione Latina ad verbum.

PERSONÆ FABVLÆ.

ANTIGONE.
ISMENE.
CHORVS *Thebanorum senum.*
CREON.
NVNTIVS *custos.*
HAEMON.
TIRESIAS.
NVNTIVS *alius.*
EVRYDICE.
FAMVLVS.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Ἀντιγόνη.

Ὦ Κοινὸν αὐτάδελφον Ἰσμήνης κάρα,
ἆρ' οἶσθ' ὅ, τι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν
ὁποῖον οὐχὶ νῶϊν ἔτι ζώσαιν τελεῖ;
οὐδὲν γὰρ οὔτ' ἀλγεινὸν, οὔτ' ἄτης ἄτερ,
οὔτ' αἰσχρὸν, οὔτ' ἄτιμόν ἐσθ', ὁποῖον οὐ
τῶν σῶν τε κἀμῶν οὐκ ὄπωπ' ἐγὼ κακῶν.
καὶ νῦν τι τοῦτ' αὖ φασὶ πανδήμῳ πόλει
κήρυγμα θεῖναι τὸν στρατηγὸν ἀρτίως.
ἔχεις τι, κεἰσήκουσας; ἢ σε λανθάνει
πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά;

Ισ. Ἐμοὶ μὲν οὐδεὶς μῦθος, Ἀντιγόνη, φίλων
οὔθ' ἡδὺς οὔτ' ἀλγεινὸς ἵκετ', ἐξότου
δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερήθημεν δύο,
μιᾷ θανόντων ἡμέρᾳ διπλῇ χερί.
ἐπεὶ δὲ φροῦδός ἐστιν Ἀργεῖος στρατὸς
ἐν νυκτὶ τῇ νῦν, οὐδὲν οἶδ' ὑπέρτερον,
οὔτ' εὐτυχοῦσα μᾶλλον, οὔτ' ἀτωμένη.

Αν. Ἤδειν καλῶς, καί σ' ἐκτὸς αὐλείων πυλῶν
τοῦδ' οὕνεκ' ἐξέπεμπον ὡς μόνη κλύοις.

Ισ. Τί δ' ἔστι; δηλοῖς γὰρ τι καλχαίνουσ' ἔπος.

Αν. Οὐ γὰρ τάφου νῶϊν τὼ κασιγνήτω Κρέων,

Antigone.

276 O cõmuni germanitate iuctũ Ismenes caput,
An scis quodpiã Iupiter illorũ ab OEdipo
Quod nõ nobis adhuc uiuẽtib⁹ infligat? (malorum
Nihil enim nec molestũ, nec nõ calamitatis expers,
Nec turpe, nec ignominiosum est, quod non
Tuorúmq; & meorum uiderim ego malorum.
[Immo] & iã quoddã iterũ aiũt uniuersæ ciuitati
Edictum posuisse ducem nuper.
Habẽsne quid & inaudiuisti? aut te latent
Amicos inuadẽtia inimicorũ improba [machinamẽ
Ism. Mihi quidẽ nullũ uerbũ, Antigone, ab amicis (tas?]
Nec iucundum nec molestum uenit, ex quo
Duobus fratribus orbatæ sumus [nos] duæ,
Vna morientibus die duplici [mutua] manu:
Et postea quàm interiit Argiuus exercitus
In nocte hac iam elapsa, nihil noui amplius
Nec fortunatam esse [me] magis, nec afflictam,
Ant. Noueram probè: & te extra aulicas portas
Huius causa euocaui ut sola audires.
Ism. Quid uerò est? ostẽdis. n. aliquod te perturbato animo
Ant. Nõ. n. sepulcri nostros fratres Creo (uersare uerbũ.

Hunc qdẽ honore, illũ autẽ ignominia affectũ ha-
Eteocl.em quidem (ut aiunt) iure, (bet?
Rogatus [ab ipso,] iusto & lege, sub humo
Occultauit, apud inferos honoratum manes:
Illud autem miserè mortuum Polynicis cadauer
Ciuibus dicunt præconio denuntiatum ne 377
Sepulcro condant, nec lamentetur quispiam:
Sed sinat indefletum, insepultum, auibus suauem
Repositũ thesaurũ, spectantibus uoluptatẽ uoratio
Talia dicunt illum bonum Creontem tibi (nũ.
Et mihi (dico enim & me) præconio edixisse,
Et huc aduentare hæc illis qui nesciunt
Clarè denuntiaturum: & hanc rem agitare
Non ut nihili, sed quicunque horũ aliquid faciat,
Mortẽ [ei] propositã esse publicæ lapidationis in ur
Ita habent tibi ista: & ostendes citò (be.
An generosæ indolis sis, ã à bonis [parẽtib⁹] dege-
Ism. Quid uerò ô misera, si hæc eo loco [sũt,] ego (ner.
solu ens [legẽ] aut sepeliens, præstiterim amplius?
Ant. An unà [mecum] laborem & opus susceptura sis
Ism. Quódnam periculũ? quónam animo es? (dispice.
Ant. An cadauer unà cum hac leuatura sis manu.
Ism. Num enim cogitas sepelire illud interdictũ urbi?
Ant. Meum certè & tuum, si tu non uelis,

τὴν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;
Ἐτεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκῃ
χρησθεὶς δικαία καὶ νόμῳ κατὰ χθονὸς
ἔκρυψε, τοῖς ἔνερθεν ἔντιμον νεκροῖς·
τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν
ἀστοῖσι φασὶν ἐκκεκηρύχθαι, τὸ μὴ
τάφῳ καλύψαι, μηδὲ κοκῦσαι τινά·
ἐᾶν δ' ἄκλαυστον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν
θησαυρὸν, εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς.
τοιαῦτα φασὶ τὸν ἀγαθὸν Κρέοντά σοι,
κἀμοὶ (λέγω γὰρ κἀμὲ) κηρύξαντ' ἔχειν·
καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖς μὴ εἰδόσι
σαφῆ προκηρύξοντα· καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν
οὐχ ὡς παρ' οὐδὲν, ἀλλ' ὃς ἂν τούτων τι δρᾷ,
φόνον προκεῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.
οὕτως ἔχει σοι ταῦτα· καὶ δείξεις τάχα
εἴτ' εὐγενὴς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακή.
Ισ. Τί δ' ὦ τάλαιφρον, εἰ τὰ δ' ἐν τούτοις, ἐγὼ
λύουσ' ἂν ἢ θάπτουσα προσθείμην πλέον;
Αν. Εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσῃ σκόπει.
Ισ. Ποῖόν τι κινδύνευμα; πῇ γνώμης πότ' εἶ;
Αν. Εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῇδε κουφιεῖς χερί.
Ισ. Ἠ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ' ἀπόρρητον πόλει;
Αν. Τὸν γοῦν ἐμὸν καὶ τὸν σόν, ἢν σὺ μὴ θέλῃς,

ἀδελφόν· οὐ γὰρ δὴ προδοῦσ' ἁλώσομαι.
Ισ. Ω σχετλία, Κρέοντος ἀντειρηκότος;
Αν. Ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν εἴργειν μέτα.
Ισ. Οἴμοι φρόνησον ὦ κασιγνήτη, πατὴρ
ὡς νῷν ἀπεχθὴς δυσκλεής τ' ἀπώλετο,
πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημ^τχ διπλᾶς
ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῷ χερί.
ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνὴ, διπλοῦν πάθος,
πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·
τρίτον τ' ἀδελφὼ δύω μίαν καθ' ἡμέραν
αὐτοκτενοῦντε τὼ ταλαιπώρω, μόρον
κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπ' ἀλλήλοιν χεροῖν·
νῦν δ' αὖ μόνα δὴ νῷ λελειμμένα, σκόπει
ὅσῳ κάκιστ' ὀλούμεθ', εἰ νόμου βίᾳ
ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρέξιμεν.
ἀλλ' ἐννοεῖν χρὴ τοῦτο μὲν, γυναῖχ' ὅτι
ἔφυμεν ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχουμένα·
ἔπειτα δ' οὕνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρεισσόνων,
καὶ ταῦτ' ἀκούειν, κἄτι τῶν δ' ἀγγίονα.
ἐγὼ μὲν οὖν, αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς
ξύγγνοιαν ἴσχειν ὡς βιάζομαι τάδε,
τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι. τὸ γὰρ
περισσὰ πράσσειν, οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.
Αν. Οὔτ' ἂν κελεύσαιμ', οὔτ' ἂν, εἰ θέλοις ἔτι

Fratrem, haud quaquam prodere deprehendar.
Ism. O misera, Creonte contradicente?
Ant. Sed non ipsi à meis [me cogitatis] depellere licet.
Ism. Heu mihi animo perpende, ô germana, pater
Vt noster inuisus & infamis perijt,
Ob à seipso deprehensa delicta duplicia
Lumina eruens ipse sua ipsius manu:
Deinde mater & uxor, gemina calamitas,
Implexis laqueis perdit uitam.
Tertiò, fratres duo uno die
A se ipsi occisi miseri, cædem
Communem patrarunt mutuis manibus.
Nun cautem solæ inquam nos duæ relictæ cõsideræ
Quàm malè peritura simus, si legis uiolatione
Decretũ principũ aut imperium transgrediamur.
278 Sed cogitare oportet hoc, mulieres quòd (tes:
Natura simus, utpote cõtra uiros nõ certare ualẽ.
Deinde nerò quòd sub imperio sumus potẽtiorum,
[Vt] & hæc audire, & adhuc his molestiora [op⁹
Ego itaque petens ab ijs qui sub terra sunt, (sit.]
Veniam ut dent, quòd cogar ad hæc,
Iis qui in imperio uersantur, obediam. NAM
Superantia uires [aut superflua] tractare, nõ sanæ
Ant. Nec sanè insserim, nec, si uelis adhuc (mentis est.

Facere [mecum,] mecum iucundè feceris.
Sed in animo habeas quæ tibi uidẽtur: illũ autẽ ego
Sepeliam. honestum mihi hoc patrãti mori.
Amica cum ipso iacebo, cum amico,
Sanctũ facinus admittens: quoniã plus [est] tẽporis
Quod oportet me gratificari inferis q̃ ijs q hic sũt.
Illic enim semper iacebo. Tibi uerò si uidetur,
Ea quæ apud deos in honore sunt, scõẽptui habeas.
Ism. Ego quidem non inhonesta faciam. at
Inuitis ciuibus facere, sum haud potis.
Ant. Tu quidem ista prætendas: ego autem sepulcrum
Fossura fratri carissimo, abibo.
Ism. Heu mihi, miseræ ut metuo tibi.
Ant. Ne mihi timeas, tuam exige uitam.
Ism. At saltem indices hanc nemini
Rẽ, sed clàm occultes, unáq; [tecũ] codẽ modo ego.
Ant. Heu mihi effare. multo inimicior eris
Reticens, si non omnibus enunties hæc.
Ism. Calidum in re frigida cor habes.
Ant. At scio placere me q̃bus maximè placere me decet.
Ism. Si quidem etiã potueris. sed impossibilia affectas.
Ant. Igitur, quando quidem non ualuero, cessabo.
Ism. Initiò autem captare non decèt impossibilia.
Ant. Si hæc dices, odio haberis quidem à me,

φράσειν, ἐμοῦ γ' αὖ ἡδέως δρώντος μέτα.
ἀλλ' ἴσθ' ὁπόσα σοὶ δοκεῖ· κεῖνον δ' ἐγὼ
θάψω. καλόν μοι τοῦτο πιούσῃ θανεῖν.
φίλη μετ' αὐτῆς κείσομαι, φίλου μέτα,
ὅσια παναυρήσασ'. ἐπεὶ πλείων χρόνος
ὃν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω, τοῦθ' ἱκανὰ δέ.
ἐκεῖ γὰρ αἰεὶ κείσομαι. σοὶ δ' εἰ δοκεῖ,
τὰ τῆς θεῶν ἔντιμ' ἀτιμάσασ' ἔχε.
Ισ. Ἐγὼ μὲν οὐκ ἄτιμα πιοῦσαν τὸ δὲ
βίᾳ πολιτῶν δρᾶν, ἔφυν ἀμήχανος.
Αν. Σὺ μὲν τάδ' αὖ φρόνει· ἐγὼ δὲ τἀφανῆ χώσουσ' ἀδελφῷ φιλτάτῳ περβούσομαι.
Ισ. Οἴμοι, παλαίνης ὡς ἐγὼ δέδοικά σου.
Αν. Μή μου προπάρδει, τὸν σὸν ὀξόρθου βίον.
Ισ. Ἀλλ' εἰῶ προμηνύσῃς γε τοῦτο μηδενί
ζύμπνουν, κρυφῇ δ' εἰδῶσι σοὶ δ' αὖ τως ἐγώ.
Αν. Οἴμοι, καταύδα. πολλὸν ἐχθίων ἔσῃ
σιγῶσ', ἐὰν μὴ πᾶσι κηρύξῃς τάδε.
Ισ. Θερμὸν δ' ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις.
Αν. Ἀλλ' εἰσὶ δ' ἀρέσκειν οἷς μάλιστα δεῖν μέχρι.
Ισ. Εἰ καὶ δυνήσῃ γ'. ἀλλ' ἀμηχάνων ἐρᾷς.
Αν. Οὐκοῦν ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.
Ισ. Ἀρχὴν δὲ θηρᾶν οὐ πρέπει τἀμήχανα.
Αν. Εἰ ταῦτα λέξεις, ἐχθρὰ μὲν ἔσῃ ἐμοῦ.

ἐχθρὰ δὲ τῷ θανόντι προσκείσῃ δίκῃ.
ἀλλ' ἔα με καὶ τὴν ἐξ ἐμοῦ δυσβουλίαν
παθεῖν τὸ δεινὸν τοῦτο. πείσομαι γὰρ οὐ
τοσοῦτον οὐδὲν ὥστε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν.

Ισ. Ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι, στεῖχε. τοῦτο δ' ἴσθ', ὅτι
ἄνους μὲν ἔρχῃ, τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλη.

Χο. Ἀκτὶς ἀγείου, τὸ κάλ-
λιστον ἑπταπύλῳ φανὲν
Θήβᾳ τῶν προτέρων φάος,
ἐφάνθης ποτ' ὦ χρυσέας
ἁμέρας βλέφαρον,
Διρκαίων ὕπερ
ῥεέθρων μολοῦσα,
τὸν λεύκασπιν Ἀργόθεν πρὶν
φῶτα βάντα πανσαγίᾳ
φυγάδα πρόδρομον, ὀξυτόρῳ
κινήσασα χαλινῷ.
ὃν ἐφ' ἁμετέρᾳ γᾷ Πολυνείκης
ἀρθεὶς νεικέων ἐξ ἀμφιλόγων
ὀξέα κλάζων αἰετὸς ἐς γᾶν
ὣς ὑπερέπτα,
λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανὸς
πολλῶν μεθ' ὅπλων,
ξυνὼ θ' ἱπποκόμοις κορύθεσσι.

Inuisáque mortuo eris iure.
Sed sine me & meam imprudentiam
Subire periculum istud. patiar enim nequaquã
Tantum quin honestè moriar.
Ism. Sed si uidetur tibi, uade. hoc autem scias, quòd
Amens quidẽ uadis, amicis autem uerè amica.
Chor. O radium solis, pulcherrimam septem portas habentibus uisam
Thebis superiorum lucem:
Exorta es tandem ô aureæ
Diei palpebra,
Dircæas super
Aquas uenieus.
[Et] fulgentem clypeo Argis antè
Virum profectum, omnibus armis
Fugæ præcipiti datum, celeribus
Egisti habenis.
Quem aduersus nostram tellurem Polynices
Impulsus altercatione
Acuto clangore aquila in terram
Ceu superuolauit,
Candidæ niuis alis tectus
Multis cum armis,
Cristatisque galeis.

Consistens autem super tecta, sæ-
nis inhians circùm
Lanceis septem portarum aditus
Iuit, priusquam nostro
Sanguinis rostris
Expleretur, &
Pinnas turrium
Piceus Vulcanus occupâret.
Talis ad terga [eius] intensus est [incubuit] 380
Strepitus Martis ab aduersario,
Difficilis expugnatu, dracone.
IVPITER enim magnificæ linguæ fastus
Odit, & eos intuitus
Multo impetu inuadentes
Auri [que] sonitu superbos
Vibrato deïcit igne, metas
Ad extremas iam
Victoriam conantes clamare.
Reiectus itaque in terram
Cecidit concussus
Ignifer, qui tunc
Insano cum impetu
Furens, spirabat contrâ
Procellis infestissimorum uentorũ.

στὰς δ' ὑπὲρ μελάθρων φονί-
αισιν ἀμφιχανὼν κύκλῳ
λογχαῖς ἐπτάπυλον στόμα
ἔβα, πρίν ποθ' ἁμετέρων
αἱμ^τχ γενισι
πλησθῆναί τε, καὶ
στεφάνωμα πύργων
πευκάεντ' Ἥφαιστον ἑλεῖν.
Τοῖος ἀμφὶ νῶτ' ἐτάθη
πάταγος Ἄρεος ἀντιπάλῳ
δισχείρωμα δράκοντι.
Ζεὺς τὰρ μεγάλης γλώσσης κόμποις
ὑπερεθαίρει· καί σφας εἰσιδὼν
πολλῷ ῥεύματι προσνισσομένους
χρυσοῦ κανα χῆς ὑπροπτίας,
παλτῷ ῥιπτεῖ πυρί· βαλβίδων
ἐπ' ἄκρων ἤδη
νίκην ὁρμῶντ' ἀλαλάξαι·
ἀντίτυπος δ' ἐπὶ γᾶν
πέσε ταν ταλωθεὶς
πυρφόρος, ὡς τότε
μαινομένᾳ ξὺν ὁρμᾷ
βακχεύων ἐπέπνει
ῥιπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων.

εἶχε δ' ἄλλῃ τάδ' ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις
ἐπενώμα στυφελίζων
μέγας Αρης δεξιόστερος.
ἑπτὰ λοχαγοὶ γὰρ ἐφ' ἑπτὰ πύλαις
ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσοις, ἔλιπον
Ζηνὶ τροπαίῳ πάγχαλκα τέλη.
πλὴν τοῖν στυγεροῖν, ὦ πατρὸς ἑνὸς
μητρός τε μιᾶς φύντε, καθ' αὑτοῖν
δικρατεῖς λόγχας στήσαντ', ἔχετον
κοινοῦ θανάτου μέρος ἄμφω.
ἀλλὰ γὰρ ἁ μεγαλώ-
νυμος ἦλθε νίκα,
τᾷ πολυαρμάτῳ
ἀντιχαρεῖσα Θήβᾳ.
ἐκ μὲν δὴ πολέμων
τῶν νῦν θέσθε λησμοσύνην·
θεῶν δὲ ναοὺς χοροῖς παννύχοις πάν-
τας ἐπέλθωμεν. ὁ Θήβας
δ' ἐλελίχθων Βακχεῖος ἄρχοι.
ἀλλ' ὅδε γὰρ δὴ βασιλεὺς χώρας
Κρέων ὁ Μενοικέως, νεοχμὸς
νεαραῖσι θεῶν ἐπὶ συντυχίαις
χωρεῖ, τινὰ δὴ μῆτιν ἐρέσσων·
ὅτι σύγκλητον τήνδε γερόντων

Tenebat autẽ aliàs hæc: alia uerò ſuper alijs
Verſabat torquens
Ingens Mars, ſecundus.
Septem enim duces ad ſeptem portas
Conſtituti pares aduerſus pares numero, liquerũt
Ioui fugæ autori ænea tributa:
Præter duos infelices, qui patre eodem,
Matréque eadem nati, contra ſe ipſos
Geminas lanceas quum direxerint, obtinent
Communis mortis partem utrique.
Sed cele-
bris uenit victoria
Potenti curribus
Atque læta Thebæ.
Quare bella
Præterita mandate obliuioni,
Deorum autem tẽpla choreis per totam noctem o- 281
mnia adeamus: Thebas autem
Qui ſaltu quatit terram Bacchus, ducat.
Sed ecce regem ciuitatis
Creontem Menœcei filium [qui] recens
Recentes deorum ob ſucceſſus
Venit, aliquod nimirum conſilium agitans:
Quia conuocatum iſtud ſeniorum

Promulgauit consilium
Publico edicto missо.
Cre. Viri, res quidem ciuitatis in tuto dii,
Multo salo postquã concusserunt, statuerunt iterũ:
Vos autem per nuntios ex omnibus seorsim
Accersiui ut ueniretis: partim quidem Laii
Coluisse probè sciens throni semper imperia:
Partim rursus quando OEdipus regebat urbem,
Et postquam periit, in ipsorum adhuc
Liberos mansisse constanti pectore.
Quando igitur illi duplici fato uno
Die perierunt, percutientésque &
Icti sua ipsorum manu patrato piaculo,
Ego potestatem omnem & thronos habeo,
Generis ob propinquitatem eorum qui interierũt.
IMPossibile autem est cuiuslibet uiri perdiscere
Animúmque & mentem & sensa, priusquam
In imperióque & legibus exercitatus uideatur.
MIHI enim, quicunque uniuersam regens urbem
Non optima captat consilia,
Sed præ timore quopiam linguã clausam habet,
Pessimus esse nũncque & pridem uidetur.
Et maioris quicunque quàm suam patriam
Amicum æstimat, hunc nihili [esse hominẽ] aio.

προὔθετο λέγειν,
κοινῷ κηρύγματι πέμψας.

Κρ. Ανδρες, τὰ μὲν δὴ πόλεως ἀσφαλῶς θεοὶ
πολλῷ σάλῳ σείσαντες, ὤρθωσαν πάλιν·
ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομποῖσιν ἐκ πάντων δίχα
ἔστειλ' ἱκέσθαι. τοῦτο μὲν, τὰ Λαΐου
σέβοντας εἰδὼς εὖ θρόνων ἀεὶ κράτη·
τοῦτ' αὖθις ἡνίκ' Οἰδίπους ὤρθου πόλιν,
κἀπεὶ διώλετ', ἀμφὶ τοὺς κείνων ἔτι
παῖδας μένοντας ἐμπέδοις φρονήμασιν.
ὅτ' οὖν ἐκεῖνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν
καθ' ἡμέραν ὤλοντο, παίσαντές τε καὶ
πληγέντες αὐτόχειρι σὺν μιάσματι,
ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω
γένους κατ' ἀγχιστεῖα τῶν ὀλωλότων.
Αμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν
ψυχήν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν
ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβὴς φανῇ.
ἐμοὶ γὰρ, ὅστις πᾶσαν εὐθύνων πόλιν,
μὴ τῶν ἀρίστων ἅπτεται βουλευμάτων,
ἀλλ' ἐκ φόβου του γλῶσσαν ἐγκλείσας ἔχει,
κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ·
καὶ μείζον· ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας
φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω.

ἐγὼ γὰρ (ἴστω Ζεὺς ὁ πάνθ' ὁρῶν ἀεὶ)
οὔτ' ἂν σιωπήσαιμι τὴν ἄτην ὁρῶν
τείχουσαν ἀστοῖς ἀντὶ τῆς σωτηρίας,
οὔτ' ἂν φίλον ποτ' ἄνδρα δυσμενῆ χθονὸς
θείμην ἐμαυτῷ· τοῦτο γινώσκων, ὅτι
ἥδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα, καὶ ταύτης ἔπι
πλέοντες ὀρθῆς, τοὺς φίλους ποιούμεθα.
τοιοῖσδ' ἐγὼ νόμοισι τήνδ' αὔξω πόλιν,
καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω
ἀστοῖσι, παίδων τῶν ἀπ' Οἰδίπου πέρι.
Ἐτεοκλέα μὲν, ὃς πόλεως ὑπερμαχῶν
ὄλωλε τῆσδε, πάντ' ἀριστεύσας δορὶ,
τάφῳ τε κρύψαι, καὶ τὰ πάντ' ἀφανίσαι,
ἃ τοῖς ἀρίστοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς·
τὸν δ' αὖ ξυναίμον τοῦδε, (Πολυνείκην λέγω)
ὃς γῆν πατρῴαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς
φυγὰς κατελθὼν, ἠθέλησε μὲν πυρὶ
πρῆσαι κατ' ἄκρας, ἠθέλησε δ' αἵματος
κοινοῦ πάσασθαι, τοὺς δὲ δουλώσας ἄγειν·
τοῦτον πόλει τῇδ' ἐκκεκηρύχθαι, τάφῳ
μήτε κτερίζειν, μήτε κοσκῦσαι τινὰ,
ἐᾶν δ' ἄθαπτον καὶ πρὸς οἰωνῶν δέμας
καὶ πρὸς κυνῶν ἐδεστὸν αἰκισθέντ' ἰδεῖν.
τοιόνδ' ἐμὸν φρόνημα· κοὔποτ' ἔκ γ' ἐμοῦ

Ego enim (norit Iupiter omnia cernens semper)
Nec tacuerim infortuniũ uidens
Ventre ciuibus pro salute:
Nec amicum unquam uirum inimicum terræ
Putauerim mihi ipsi, hoc noscens, quòd
Hæc est quæ seruat, & in hac
Nauigantes recta, [stante,] amicos facimus.
Talibus ego legibus hanc augebo urbem.
Et nũc cognata his [similia] præconio promulgaui
Ciuibus de filijs ab OEdipo [prognatis:]
Eteoclem quidem, qui urbem propugnans
Interijt hanc, omnia præclarè gerens hasta,
Sepulcróque tegant, & illa omnia [cũ eo] cõdant
Quæ optimis ueniunt deorsim manibus:
At consanguineum huius (Polynicem inquam)
Qui terram patriam & deos agnatos [patrios,]
Exul reuersus, uoluit quidem igne
Incendere penitus, uoluitque sanguine
Cognato pasci, hos autem in seruitutem redigere:
Hunc ciuitati huic edictum [aio,] sepulcro
Neque parentet neque lamentetur aliquis:
Sed sinat inhumatum, & à uolucribus corpus
Et à canibus adesum, ignominia affectum uideat.
Talis mea [est] sententia: & nunquã ex me equidẽ

Honorẽ adipiſcentur improb. præ iuſtis:
Sed quicunque beneuolus huic [eſt] urbi, mortuus
Et uiuens pariter à me honorabitur.

Chor. Tecum eadem placent [mihi] fili Menœcei Creon,
De huic maleuolo & beneuolo urbi.
Lege autem uti qualibet licet tibi
Et in mortuos & in eos quotquot uiuimus.

Creo. Tanquam cuſtodes nunc eſtote dictorum.

Chor. Iuniori alicui hoc [oneris] ferendum proponas.

Creo. Sed ſunt parati mortui ſpeculatores.

Chor. Quid igitur alii hoc mandes inſuper?

Creo. Nõ accedere ijs qui fidẽ nõ habẽt [nõ morẽ gerũt]

Chor. Nõ eſt [quiſquã] adeo ſtultus qui mori cupiat. (his

Creo. Sanè præmiũ [propoſitum eſt] hoc. VERUM ob ſpẽ 383
Viros lucrum ſæpe perdidit.

Nun. Rex, dicam quidẽ non quomodo præ celeritate
Anhelus uenio, leuem tollens pedem.
Multa enim habui curarum obſtacula,
In uia gyrans meipſum ad reuerſionem.
Animꝰ enim loquebatur multa mihi, [ſic] inquiẽs
Miſer, quid uadis quò ſi ueneris, dabis pœnas?
Miſer manebis rurſus? & ſi hæc ſciet Creon
Alio ab homine, quomodo tu nõ dolebis [puniẽris]
Talia [animo] uoluens, perfeci [uiã] ꝓ otiũ tardꝰ.

θιμιὼ παρεξέζουσ' οἰκακοὶ θεῶν ἀνδικῶν·
ἀλλ' ὅς τις δύνοις τῇδε τῇ πόλει, θανὼν
καὶ ζῶν ὁμοίως ἐξ ἐμοῦ τιμήσεται.

Χο. Σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει παῖ Μενοικέως Κρέον,
τὸν τῇδε δυσνουν καὶ τὸν ἀνδρῶν πόλει.
νόμῳ δὲ χρῆσθαι παντί που τ' ἔνεστί σοι,
καὶ τῶν θανόντων, χὠπόσοι ζῶμεν, πέρι.

Κρ. Ὡς αὖ σκοποὶ νεῶν ἥκετε τῶν εἰρημένων.

Χο. Νεωτέρῳ γε τῷδε βασταζειν πέφυκε.

Κρ. Αλλ' εἰσ' ἕτοιμοι τὸν νεκρὸν τ' ὀπάσκοποι.

Χο. Τίδητ' αὖ ἄλλῳ τόδ' ἐπιτέλλοις ἔπι;

Κρ. Τὸ μὴ 'πιχωρεῖν τοῖς ἀπιστοῦσιν τάδε.

Χο. Οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος ὃς θανεῖν ἐρᾷ.

Κρ. Καὶ μὴν ὁ μισθός γ' ἐστὶ· θυμὸς ἐλπίδων
αὔξειν τὸ κέρδος πολλάκις διώλεσεν.

Αγ. Ἀναξ, ἐρῶ μὴ οὐχ ὅπως τάχους ὕπο
δύσπνους ἱκάνω κοὐφορᾳ ξὺν ἐσπόδᾳ·
πολλὰς γὰρ ἔσχον φροντίδων ὑπεξόδους,
ὁδοῖς κυκλοῦν ἐμαυτὸν εἰς αὐαισοφίαν.
ψυχὴ γὰρ ἥδε πολλά μοι μυθουμένη,
τάλας, τί χωρεῖς οἷ μολὼν δώσεις δίκην;
τλῆμον, μένεις αὖ, κεἰ τάδ' εἴσεται Κρέων
ἄλλως παρ' αὐδρὸς, πῶς σὺ δῆτ' ὀκνηρὸς
ταῦτ' ἐλίσσων, ἥνυσον χολὴν βραδύς.

χ' οὕτως ὁδὸς βεβαχεῖα, γίγνεται μακρά.
τέλος γε μὴν ποι δεῦρ' ὀϊστὸν πλεῖν.
Εἰ κεί τὸ μηδὲν ἔρεπτον φρένας ἐμοῦ.
τῆς ἐλπίδος γὰ ἔρχομαι δεδραγμένος,
τὸ μὴ παθεῖν αὖ ἄλλο πλὴν τὸ μόρσιμον.

Κρ. Τί δ' ἔστιν αὖθ' οὗ πλεῖ' ἔχεις ἀθυμίαν;

Αγ. Φράσω θέλω εἰ παῖ τα πάμαυτῆ. τὸ γὰρ
πρᾶγμ' οὔτ' ἔδρασ', οὔτ' εἶδον ὅστις ἐστὶν ὁ
δ' ἐξ αὖ δικαίως ἐς κακὸν πίπτει μ. (δρᾶν.

Κρ. Εὖ νυν σοχάζη, κἀπὸ φάτιος αὐτὸς κύκλῳ
τὸ πρᾶγμα. δηλοῖς δ' ὡς πι σημαίνων νέον.

Αγ. Τὰ δεινὰ γὰρ ποι πρόσπτ' ἐσ' ὄκνον πολύν.

Κρ. Οὐκοῦν ἐρεῖς ποτ', εἶτ' ἀπαλλαχθεὶς ἄπει;

Αγ. Καὶ δὴ λέγω σοί. τὸν νεκρὸν πις ἄρτι
θάλασσ βέβηκε, κἀπὶ χερσὶ δηλίαν
κόνιν παλαίας, καφαγνίσεύσας ἃ χρεών.

Κρ. Τί φής; πῶς αἰσθὼν τοῦδ' ὁ τολμήσας πάρα;

Αγ. Οὐκ οἶδ'. ἐκεῖ γὰ οὔτε πυρφόρος τις
πλῆκτ', οὐ δικέλλης ἐπόλη· σύφλος δὲ γῆ
καὶ χέρσος ἀρρώξ, οὐδὲ ἐπημαξυμένη
ὄχοισιν, ἀλλ' ἄσημος οὐρᾶτης πις ἰὼ.
ὅπως δ' ὁ πρῶτος ἡμῖν ἡμεροσκόπος
δείκνυσι, πᾶσι θαῦμα διεκπερᾶς πρίν.
ὁ μὲν γὰρ ἠφάνιστο τυμβόρης μόθῳ.

Et ita uia breuis fit longa.
Tandem equidem huc uicit ut uenirem
Ad te: & si nihil [gratum] dicã, dicã tamen,
Hanc spem enim nenio temem,
Non passurum aliud præter fatale.
Cre. Quidnam uerò est pro quo hunc habes timorem?
Nun. Dicere uolo tibi omnia mea ipsius. Nam
Rem neque feci, neque uidi qui fuerit is qui fecit
Nec iure in malum inciderem aliquod.
Cre. Bene coniectas & communis circùm circã
Factum: declaras autem ut aliquid significãs nouũ.
Nun. Difficultas enim [rei] addit timorem multum.
Cre. Nónne dices tandem, deinde liberatus abibis?
Nun. Sanè dico tibi. Mortuus aliquis nuper
Sepeliens abiit, & super corpus siticulosum
Puluerẽ iaciens, & inferias peragens quas oportet.
Cre. Quid aut quis uirorum fuit ausus hæc?
Nun. Non noui illic enim neque alicuius securis erat
Percussio, neque ligonis effossio: solida autem terra
Ethumus non rupta, neque calcata
Rotis: sed occultus operarius quidam fuit.
Vt autem primus nobis diei [illius] explorator
284 Ostendit, omnibus miraculum difficile aderat.
Ille.n. occultatus erat nõ equidẽ tumulo profundo,

Sed tenuis, piaculũ fugientis ceu, inerat puluis.
Signa autem neque feræ neque alicuius cãnũ
Venientis, non euellentis apparebant.
Sermones autem mutui agitabantur mali,
Custos arguens custodem. & si facta fuisset
Plaga ad extremum, neque qui prohiberet fuisset.
Vnus. n. quisq; erat q perpetrauerat: [gabat.]
Et nullus [erat] certus, sed fugiebat id nescire [ne-
Eramus autẽ parati & ignitum ferrũ tollere ma-
Et ignem pertransire, & deos iurare [nibus,
Neque feciſſe [nos,] neque alicui conscios esse
Qui rem machinatus esset neque qui perpetrasset.
Postremò autẽ quando nihil fuit indagãtibus reli
Dicit quidã qui omnes in terrã caput [quũ,
Inclinare præ terrore adhortat? ẽ. nõ. n. habebam?
Neque respondere, neque quomodo faciẽtes, rectè
Ageremus. erat autem hoc consiliũ, quòd referẽdũ
Tibi opus esset hoc, & non occultandum.
Et hæc uicerunt, & me infortunatum
Sors deprehendit ut hoc bonum acceptarem.
Adsum autem inuitus apud inuitos, scio.
AMAT enim nullus nuntiũ malorũ uerborum.
Chor. Rex, mihi quidem, ne à Deo impulsum
Opus hoc [sit,] cogitatio disputat iampridem.

λεπτὴ δ' ἄγρας φθὶ ζοντος ὡς ἐπῆν κόνις.
σημεῖα δ' οὔτε θηρὸς, ὅτέ του κυνῶν
ἐλθόντος, οὐ κατάσαντος ἠξεφαίνετο.
λόγοι δ' ἀν' αλλήλοισιν ἐρρόθουν κακοί,
φύλακες ἐλέγχων φύλακα. κἀν ἐγένετο
πληγὴ πελάτῶν, οὐδὲ' ὁ κωλύσων παρῆν.
ἐς γὰρ τις ὧν ἕκαστος οὐ ξειργασμένος,
κοὐδεὶς ἀναρνὴς, ἀλλ' ἔφευγε τὸ μὴ εἰδέναι.
ἕτοιμοι δ' ἔσαν ἡμῖν μύδρους αἴρειν χερῖν,
καὶ πῦρ διέρπειν, καὶ θεοὺς ὁρκωμοτεῖν,
τὸ μήτε δρᾶσαι, μήτε τῳ ξυνειδέναι
τὸ πρᾶγμα βουλεύσαντι, μήτ' εἰργασμένῳ.
τέλος δ' ὅτ' ἤδη ὧν ἐρευνῶσι πλέον,
λέγει τις εἷς, ὃς πάντας ἐς πέδον κάρα
νεῦσαι φόβῳ ποιοῦντες οὐ γὰρ ἔν χρόνῳ
ἔτ' ἀντιφωνεῖν, ἤδ' ὅπως δρῶντες, καλῶς
πραχθήσεται μοι. ὧν δ' ὁ μῦθος, ὡς ἀνοίστεον
σοὶ τοῦργον εἴη τόδε, κοὐχὶ κρυπτέον.
καὶ δὴ τὸ τ' ἐνίκα, κἀμὲ τὸν δίκης ἄμοιρον
πάλαι καθαιρεῖ τόδε πάλαθον λαβεῖν.
πάρειμι δ' ἄκων οὐχ ἑκοῦσιν οἷδ' ὅπῃ.
στέργειν γὰρ οἶδεῖς ἄγγελον κακῶν ἑπῶν.

Χο. Ἀναξ, ἐμοί τοι μὴ τι καὶ δήλατον
τοὔργον πόλῃ, ἢ ξυμφορὰ βουλεύεται πάλαι.

Κρ. Παῦσαι πρὶν ὀργῆς κἀμὲ μεστῶσαι λέγων,
μὴ φευρεθῇς ἄνους τε καὶ γέρων ἅμα.
λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτὰ, δαίμονας λέγων
πρόνοιαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι.
πότερον ὑπὲρ τιμῶντες ὡς εὐεργέτην
ἔκρυπτον αὐτὸν, ὅς τις ἀμφικίονας
ναοὺς πυρώσων ἦλθε κἀναθήματα,
καὶ γῆν ἐκείνων καὶ νόμους διασκεδῶν;
ἢ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορᾷς θεούς;
οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάλαι πόλεως
ἄνδρες μόλις φέροντες ἐρρόθουν ἐμοὶ,
κρυφῇ κάρα σείοντες· οὐδ' ὑπὸ ζυγῷ
λόφον δικαίως εἶχον, ὡς στέργειν ἐμέ.
ἐκ τῶνδε τούτοις ἐξεπίσταμαι καλῶς
παρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε.
οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν εἶτ' ἄργυρος "
κακὸν νόμισμ' ἔβλαστε· τοῦτο καὶ πόλεις "
πορθεῖ, τόδ' ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων. "
τόδ' ἐκδιδάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας "
χρηστὰς πρὸς αἰσχρὰ πράγμαθ' ἵστασθαι βροτῶν
πανουργίας δ' ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν, "
καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι. "
ὅσοι δὲ μισθαρνοῦντες ἠνύσαν τάδε,
χρόνῳ πότ' ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι δίκην.

Cre. Desine, priusquam ira & me repleas dicendo,
Ne inueniaris amens & senex simul.
Dicis enim non tolerabilia, deos dicens
Curam gerere huius mortui.
Virum ualde honorantes tanquam beneficum
Occultauerei ipsum: qui columnis ornata
Templa accensurus uenit, & donaria,
Et terram illorum & leges dissipaturus?
An [ut] malos honorantes intueris deos?
Non est: sed hæc & pridem ciuitatis
Viri ægrè ferentes obmurmurabant mihi,
Occultè caput quatientes, neque sub iugo
Cristam iustè tenebant ut amarent me.
Ex his hos scio probè
Seductos mercedibus feciſſe hæc.
NVLLVM enim hominibus, quale argentum
Malum numisma pullulauit. hoc & ciuitates
Depopulatur, hoc uiros expellit domo:
Hócque edocet & immutat mentes
Bonas ad turpia negotia surgere mortalium:
Malitiámque ostendit hominibus habere,
Et cuiusuis facinoris impietatem scire.
Quicunque autè mercede conducti fecerunt hæc,
Tempore tandem fecerunt ut dent pœnas.

Sed si qdē habet Iupiter, si qd ex me uenerationis,
Bene hoc scias, (iuratus autem tibi dico)
Si non autorem huius sepulcri
Inuenientes, ostendetis in oculos meos,
Non uobis Pluto solus sufficiet, priusquam
Viuentes suspensi hanc manifestaritis cōtumeliā:
Vt scientes lucrum unde ferendum,
Deinceps rapiatis, & discatis quòd
Non ex omni re oportet lucrum cupere.
EX enim turpibus lucris plures
Damno affectos uideas quàm seruatos.

Nun. Dicere quid concedes, an reuersus ita abeo?

Cre. Non nosti & nunc quòd molestè dicis?

Nun. In auribus, an in animo morderis?

Cre. Quid uerò rimaris meam molestiam ubi [sit?]

Nun. Faciens tibi molestat mentem, aurésq; ego.

Cre. Hei mihi, ut nugacitas manifesta natus es.

Nun. Non hoc facinus admisi unquam.

Cre. Et hæc, pro argento animam prodens.

Nun. Heu. sanè graue si quideare & falsa existimare.

Cre. Iacta nunc hanc gloriam, si autem hæc non
Ostendetis mihi facientes, dicetis quòd
MALA lucra damna conciliant.

Nun. Sed inuentus fuerit quidem maximè: si autem

ἀλλ' ἐκ τάφου γῆς ζεὺς εἴτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας,
οὗ πᾶτ' ὄπτασα, (ὅρκιος δέ σοι λέγω)
εἰ μὴ τὸν αὐτόχθονα τῶδε τῷ πάθους
θρόντες ὀφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμοὺς ἐμοὺς,
ἦ χὑμὶν ἅδης μισῶος ἀρκέσει, σὺν αὖ
ζῶντις κρεμαστοὶ πλὴν δεδηλώσηθ' ὕβρεως.
ἴν' εἰδότες τὸ κέρδος ἔνδον οἰσέον,
ζητεῖτον ἁρπάξητε, καὶ μάθητ' ὅτι
ὄκ ἐξ ἅπαντος δεῖ τὸ κερδαίνειν φιλεῖν.
ὀκ τὴν γὰ αἰσχρῶν κημμάτων ζοὶς πλείοναις
ἀπωθμοὺς ἴδοις ἂν ἢ σεσωσμένους.

Αγ. Εἰπεῖν τι δῶσις ; ἢ σραφεὶς οὕτως ἴω ;

Κρ. Οὐκ οἶδα πᾶ νοῦν ὡς ἀναρῶς λέγῃς ;

Αγ. Ἐν ζοῖσιν ὠσὶν ἢ πὶ τῇ ψυχῇ δάκνῃ ;

Κρ. Τίδαι, ῥυθμίζεις τὴ ἐμὲ λύπην ὅπου ;

Αγ. Ὁ δρῶν σ' αἰτίᾳ τὰς φρένας, ζὸ δ' ὦτ' ἐγώ.

Κρ. Οἴμ', ὡς λάλημα δῆλον ὀκ πεφυκὸς εἶ.

Αγ. Οὔκουν πόλ' ἔρρεν τῶτο πολίτας πρό.

Κρ. Καὶ ζοῦτ' ἐπ' ἀρχήρωγε τὴ ψυχὴ προσδόξ.

Αγ. Φεῦ, ἢ δίκαιον, ἰὼ δοκεῖ γε κἀ ψευδῆ δοκεῖν.

Κρ. Κόμψευε νεῶν πλὴ δόξαν εἰ ζοῦτα μὴ
φανεῖτέ μοι ζοὶς δρῶντας ἐξερεῖθ' ὅτι
τὰ δίκαια κέρδη πημονὰς εἰργάζεται.

Αγ. Ἀλλ' εὐρετὴν μὴ μᾶλις· ἐὰν δὲ τοῦ

ληφθῇ τε καὶ μὴ, (τοῦτο γὰρ τύχη κρινεῖ)
οὐκ ἔσθ' ὅπως ὄψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με.
καὶ νῦν γὰρ ἐκτὸς ἐγπίδος γνώμης τ' ἐμῆς
σωθεὶς, ὀφείλω τοῖς θεοῖς πολλὴν χάριν.

Χο. Πολλὰ τὰ δεινὰ, κοὐδὲν ἀν-
θρώπου δεινότερον πέλει.
τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν
πόντου χειμερίῳ νότῳ
χωρεῖ περιβρυχίοισι
περῶν ὑπ' οἴδμασι·
θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν γᾶν
ἄφθιτον ἀκαμ[illegible]
ἀποτρύεται εἰλομένων
ἀρότρων ἔτοις εἰς ἔτος,
ἱππείῳ γένει πολεύων.
κουφονέων τε φῦλον ὀρ-
νίθων ἀμφιβαλὼν ἄγει,
θηρίων τ' ἀγρίων ἔθνη,
πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν
σπείραισι δικτυοκλώστοις
περιφραδὴς ἀνήρ·
κρατεῖ δὲ μηχαναῖς ἀγραύλου
θηρὸς ὀρεσσιβάτα·
λασιαύχενά θ' ἵππον ἑλὼν

Et nõ deprehẽdatur, (hoc enim fortuna iudicabit)
Non est quomodo uisurus sis tu hucuenientẽ me.
Et nunc enim præter spem mentémque meam
Seruatus, debeo dijs multam gratiam.

Chor. Multa sagacia: at nihil homine sagacius est.
Hic & spumosum trans
Mare hyberno uento
Nauigat madido
Alarum subsinu
Deorúmque supremam tellürem
Immortalem, indefessam
Terit summissis
Aratris ex anno in annum
Equarum genere uersans.
Leuiúmque genus auium irretitum agit,
Ferarúmque syluestrium gentes,
Marísque salsam prolem
Sinu retium
Consilio abundans homo:
Superat autem artibus agrestem
Feram montiuagam,
Torosáque ceruice equum prehendens

Ducit [ad] geminum iugum,
Montanúmque indomitum taurum,
Et uocem, & uentosam 387
Sapientiam, & ciuitatum gubernatrices
Impetus didicit, &
Tristis gelu [frigoris] serena, &
Imbrium uitare tela [iniurias.]
Abundans consilij, sine consilio
Ad nihil accedit.
[Ar] quod imminet ab Orco, tantùm
Vitationem non afferet.
Morborum autem grauissimorum
Effugia reperit.
Acrem uim excogitandi
[Et] artificia supra opinionem habens.
Etenim modò malum, a-
liâs rursus ad bonum serpit.
LEGES qui tuetur ciuitatis,
Excelsus ciuis non ciuis
Autem, cui quod non decorum,
Adest audaciam propter,
[Is] mihi neque contubernalis [uicinus]
Sit, neque eadem
Sentiens qui hæc patras

ἄγετ' ἀμφίλοφον ζυγὸν,
οὔρειόν τ' ἀδμῆτα ταῦρον.
καὶ φθέγμα, καὶ ἐμ' ἐμόεν
φρόνημα, καὶ ἀστυνόμοις
ὀργὰς ἐδιδάξατο, καὶ
δυσαύλων πάγων αἴθρια καὶ
δύσομβρα φεύγειν βέλη.
παντοπόρος, ἄπορος
ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται·
τὸ μέλλον αἴδα, μόνον
φεῦξιν οὐκ ἐπάξεται.
νόσων δ' ἀμηχάνων
φυγὰς ξυμπέφρασται,
δεινόν τι τὸ μηχανόεν
τέχνας ὑπὲρ ἢ πὶ δ' ἔχων.
καὶ γὰρ ποτὲ μὲν κακὸν, ἄλ-
λοτ' αὖθις δ' ἐπ' ἐσθλὸν ἕρπει.
νόμοις παρείρων χθονὸς,
ὑψίπολις· ἄπολις
δ' ὅτῳ τὸ μὴ καλὸν
ξυνέστι τόλμας χάριν·
μήτ' ἐμοὶ παρέστιος
γένοιτο, μήτ' ἴσον
φρονῶν, ὃς τάδ' ἔρδει.

ἐς δαιμόνιον τέρας ἀμφινοῶ
τόδε, πῶς εἰδὼς αὐτιλογήσω
τήνδ' οὐκ εἶναι παῖδ' Ἀντιγόνην;
ὦ δίστηνος καὶ διστήνου
πατρὸς Οἰδιπόδα, τί ποτ'; οὐ δήπου
σέγ' ἀπιστοῦσαν τοῖς βασιλείοι-
σιν ἄγουσι νόμοις,
καὶ ἐν ἀφροσύνῃ καθελόντες;

Αγ. Ἡ δ' ἔς' ἐκείν' ἡ τοῦγον ἐξειργασμένη,
τήνδ' εἵλομεν θάπτουσαν. ἀλλὰ ποῦ Κρέων;

Χο. Οδ' ἐκ δόμων ἄψορρος εἰς δέον περᾷ.

Κρ. Τί δ' ἐστί; ποία ξύμμετρος προὔβη δίκη;

Αγγ. Ἄνατξ, βροτοῖσιν οὐδὲν ἐς' ἀπώμοτον. "
ψεύδει γὰρ ἡ πίνοια τὴν γνώμην ἐπεὶ "
χολῇ ποθ' ἥξειν δεῦρ' ἂν ἐξηύχουν ἐγώ, "
ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς αἷς ἐχειμάσθην τότε. "
ἀλλ' ἡ γὰρ ἐκτὸς καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ
ἔοικεν ἄλλῃ μῆκος οὐδὲν ἡδονῇ.
ἥκω δι' ὅρκων, καίπερ ὢν ἀπώμοτος,
κόρην ἄγων τήνδ', ἣ καθευρέθη τάφον
κοσμοῦσα. κλῆρος ἐνθάδ' οὐκ ἐπάλλετο·
ἀλλ' ἔς' ἐμὸν θοῦρμαιον, οὐκ ἄλλου τόδε.
καὶ νῦν ἄνατξ, τήνδ' αὐτὸς ὡς θέλεις λαβὼν,
καὶ κρῖνε κἀξέλεγχ'· ἐγὼ δ' ἐλεύθερος

In ingens portentum uideo
Hoc: quomodo gnarus dubitem
Istam non esse puellam Antigonen?
O infelicem, & infelicis
Patris OEdipodis: quidnam? nunquid
Te non obsequutam regijs
Dacuns legibus,
In stultitia deprehensam?
Nun. Hæc est illa facinus quæ fecit.
Hanc cepimus sepelientem. Sed ubi Creon[est?]
Chor. Ille ex ædibus reuertens commodùm progreditur.
Cre. Quid uerò est quænã cõsetanea processit iustitiæ?
Nun. Rex, MORtalibus nihil est abiurandum. 288
Fallit enim cogitatio mentem, quoniam
Serò aliquando uenturũ [me] huc iurauerã ego,
Ob tuas minas quibus agitatus fui tunc.
Sed (extra enim & præter spes gaudium,
Par est alij magnitudine nequaquam uoluptati)
Vento per iuramenta, quanuis existens abiuratus,
Puellam ducens hanc quæ inuenta est sepulcrum
Ornans. Sors hîc non agitabatur,
Sed est meum lucrum, non alius hoc.
Et nunc rex hanc ipse ultus accipiens,
Et iudica & comunice me autem liberum,

AEquum est his liberari malis.

Cre. Ducis autem hanc quo modo, unde accipiens?

Nun. Ipsa hominem sepeliebat, omnia scito.

Cre. An etiam intelligis & dicis recte quæ dicis?

Nun. Hanc uidi sepelientem quem tu mortuum
Interdixisti. num clarè & manifestè dico?

Cre. Et quomodo conspicitur, & captа deprehensa est?

Nun. Tale fuit factum. ut enim uenimus,
A te grauibus illis minis perculsi,
Omnem puluerē euerrentes qui tegebat hunc
Mortuum, putrefactúmq; cadauer nudantes bene,
Sedimus summis in collibus à uento auersi,
Odorem ab ipso, ne peteret [nos,] uitantes,
Ad excitandum alij alios mouentes asperis
Iurgijs, siquis huic parceret labori.
Tempus hæc erant [durabāt] tātū quoad in æthere
Medio constitit splendidus solis orbis,
Et æstus calefaciebat. & tunc repentè terra
Turbo tollens [mouēs] uorticem, cælestem tristitiā,
Implet solum, omnem flagellans comam
Syluæ campestris: atque repletus fuit magnus
AEther: tacti autē sustinuimus diuinū illū morbū.
Et hoc recedente in tempore longo,
Hæc puella conspicitur, & plorando edit amaram

δίκαμός εἰμι τῶνδ' ἀπηλλάχθαι κακῶν.
Κρ. Ἀγὰς δὲ πλώς δε πῇ ξυστὰς; πόθεν λαβών;
Αγγ. Αὐτὴ τὸν αὐδρ' ἔθαψε. παντ' ἐπίσασο.
Κρ. Ἦ καὶ ξυνίεις καὶ λέγεις ὀρθῶς ἃ φῄς;
Αγγ. Ταὐτὸν γ' ἴδον θάπτουσαν ὃν σὺ τὸν νεκρὸν
ἀπεῖπας. ἆρ' ἔνδηλα καὶ σαφῆ λέγω;
Κρ. Καὶ πῶς ὁρᾶται καὶ πέπλωπος βύρσῃ;
Αγγ. Τοιοῦτον ἰὼ πῶ θεᾶς μέ. ὅπως γὰρ ἦκομεν,
θεὸς σοῦ τὰ δεῖν' ἐκεῖν' ἐπτοιηκὼς ὁμοῦ,
πᾶσαν κόνιν σήραντες ἢ κατεῖχε τὸν
νέκυν, μυδῶν τε σῶμα γυμνώσαντες βύ,
καθήμεθ' ἄκρων ὀμ πάγων ὑπηνέμοι,
ὀσμὴν ἀπ' αὐτοῦ μὴ βάλοι πεφευγότες,
ἐγρηγορῶν κἀνὴρ ἀνὴρ ὁπηρόθοις
κακοῖσιν εἴ τις τὸν δ' ἀφειδήσοι πόνου.
Ἕως τάδ' ἦν ἰὼ ζοῦ τὸν ἓς ὃν αἰθέρα
μέσῳ κατέστη λαμπρὸς ἡλίου κύκλος,
καὶ καῦμ' ἔθαλπε. δὴ τότ' ἐξαίφνης χθονὸς
τυφὼς ἀείρας σκηπτὸν, οὐρανὸν ἄχος,
πίμπλησι πεδίον, πᾶσαν αἰνίζων φόβῳ
ὕλης πεδιάδος· ἐν δ' ἐμαίμασσεν μέσαις
αἰθὴρ· μύσαντες δ' εἴχομεν θείαν νόσον·
καὶ τῆδ' ἀπαλλαγῆτε ἐν χρόνῳ μακρῷ,
ἥ παῖς ὁρᾶται, καίνα κωκύει πικρᾶς

Cc. iij.

ὄρνιθος ὀξυὼ φθόγγον, ὡς ὅταν κενῆς
ἀὐλῆς νεοστῶν ὀρφανὸν βλέψῃ λέχος.
οὕτω δὲ χ' αὕτη, ψιλὸν ὡς ὁρᾷ νέκυν,
γόοισιν ἐξώμοξεν, ὃν σὺ δρᾷς κακαῖς
ἐπῳδαῖς τοῖσι τοὔργον ἐξειργασμένοις.
καὶ χρυσὸν ἀθρεῖς δῆτ' ὀλίγιαν φέρει κόνιν,
ἔκ τ' ἀκροτήτου χαλκέως ἄρσιν πέλου
χοαῖσι πεπιτόνδοισι τὸν νέκυν σέφει.
χ' ἡμεῖς σ' ἰδόντες, ἐξέμεσθα· σοὶ δὲ νιν
θηρώμεθ' ἄθυς ἡδὲν ὀκπεπλημένῳ·
καὶ ταί τε τοιόνδ' αἵ τε νῷν ἠλέγχομεν
φρενάζεις· ἄπαρνος σ' ἡδὲν ὃς καθίστατο·
θνῃ' ἡδέως ἔμοιγε καὶ λυγρὰς ἅμα.
τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ὀκ κακῶν πεφυζῆσθαι, "
ἥδιστον· ἐς κακὸν δὲ τοὺς φίλους ἄγειν, "
ἀλγεινόν. ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ἅστω λαβεῖν
ἐμοὶ πέφυκε τῆς ἐμῆς ξυνέσεως.

Κρ. Σὲ δή σε τὼ νεύουσαν ἐς πέδον κάρα
φῂς, ἢ καπαρνῇ μὴ δέδρακέναι τάδε;

Αν. Καὶ φημὶ δρᾶσαι, κοὐκ ἀπαρνοῦμαι τὸμόν.

Κρ. Σὺ μὲν κομίζου σὸν σεαυτὸν ἢ θέλεις
ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεύθερον·
σὺ δ' εἰπέ μοι μὴ μῆκος, ἀλλὰ σύντομα. ¶
ἤδησθα τὰ κηρυχθέντα, μὴ σαφέστερα τάδε;

Cre. T
A
Ant. E
Cre. T
E
T
N

Auis acutam uocem, ut quum uacui
Cubilis pullis orbum uiderit lectum.
Sic & hæc nudum ut uidet cadauer,
Luctibus eiulabat, & diras malas
Imprecabatur ijs qui hanc rem feciſſent:
Et manibus ſtatim ſiticuloſum fert puluerem,
Exque bene pulſato à fabro ærario abundè guttur
Libationibus ter libatis mortuum coronat. (nio
Et nos uidentes, iuimus, ſimúlque ipſam
Venamur ſtatim nihil perterritam:
Atque priores & præſentes arguimus
Actiones. inficiatrix autem nullius extitit,
Sed iucundè mihi certè & dolenter ſimul.
Nam quidem ipſum ex malis effugiſſe,
Iucundiſſimum: in malum autem amicos ducere,
Moleſtũ. ſed omnia hæc minora accipere [poſtha-
Mihi natura inſitum eſt mea ſalute. (bere]
Cre. Te igitur, te inclinantem in ſolum caput,
Ais an negas feciſſe hæc?
Ant. Et aio [me] feciſſe, & non nego.
Cre. Tu quidem feras te ipſum quò uis,
Extra grauem culpam liberum:
Tu uerò dic mihi non prolixè ſed breuiter:
Noueras edictum non faciendã hæc?

Ant. Nouerã.quid autẽ nit manifesta enim erant.
Cre. Et uerò ausa es has transgredi leges?
Ant. Non enim mihi Iupiter fuit edicens hæc,
Neque contubernalis inferorum deorum Iustitiã,
Qui has hominibus determinarunt leges.
Neque ualere tantum putabam tua
Edicta,ut non scripta & certa deorum
Instituta posset mortalis qui esset,transgredi.
Non enim nunc & heri,sed semper 290
Viuunt hæc, & nullius nouit ex quo apparuerint.
Horum ego non eram,uiri nihili
Superbiam uerita dijs pœnam
Datura?morituram.n. me nouerã(quid autẽ nõt)
Etsi tu non edixisses. si autem tempus
Ante mortar,lucrum id ego dico[existimo.]
QVICVNQVE enim in multis,ut ego malis
Viuit,quomodo ille non mortuus lucrum ferat?
Sic mihi certè hanc mortem assequi
Nihil molestum:sed si eum qui ex mea [natus est]
Matre,defunctum insepultum tollerassem mortuũ,
Ob illa dolerem:ob hæc autem non doleo.
Tibi autem si uideor nunc stultè fecisse,
Ferè apud stultum stultitiæ obnoxia sum.
Chor. Declarat originem acerbitas ex acerbo patre

Αν. Ηδειν. τί δ' οὐκ ἔμελλον; ἐμφανῆ γὰρ ἦν.
Κρ. Καὶ δῆτ' ἐτόλμας τοὺς δ' ὑπερβαίνειν νόμους;
Αν. Οὐ γὰρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε,
οὐδ' ἡ ξυνοικὸς τῶν κάτω θεῶν Δίκη,
οἳ τοὺς δ' ἐν ἀνθρώποισιν ὥρισαν νόμους.
οὐδὲ σθένειν τοσοῦτον ᾠόμην τὰ σὰ
κηρύγματ', ὥστ' ἄγραπτα κἀσφαλῆ θεῶν
νόμιμα δυνάσθαι θνητὸν ὄντ' ὑπερδραμεῖν.
οὐ γὰρ τί νῦν γε κἀχθὲς ἀλλ' ἀεί ποτε
ζῇ ταῦτα, κοὐδεὶς οἶδεν ἐξ ὅτου φανή.
τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμελλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς
φρόνημα δείσασ', ἐν θεοῖσι τὴν δίκην
δώσειν; θανουμένη γὰρ ἐξήδειν, (τί δ' οὔ,)
κεἰ μὴ σὺ προὐκήρυξας. εἰ δὲ τοῦ χρόνου
πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὖτ' ἐγὼ λέγω.
ὅστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν, ὡς ἐγώ, κακοῖς
ζῇ, πῶς ὅδ' οὐχὶ κατθανὼν κέρδος φέρει;
οὕτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν,
παρ' οὐδὲν ἄλγος· ἀλλ' ἄν, εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς
μητρὸς θανόντ' ἄθαπτον ἠνεχόμην νέκυν,
κείνοις ἂν ἤλγουν· τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγυνόμαι.
σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρᾶσα τυγχάνειν,
σχεδόν τι μώρῳ μωρίαν ὀφλισκάνω.
Χο. Δηλοῖ τὸ γένημ' ὠμὸν ἐξ ὠμοῦ πατρὸς

τῆς παιδός· εἴκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.

Κρ. Ἀλλ' ἴσθι τοι, τὰ σκληρ' ἄγαν φρονήματα "
πίπτει μάλιστα· καὶ τὸν ἐγκρατέστατον "
σίδηρον· ὀπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ, "
θραυσθέντα καὶ ῥαγέντα πλεῖστ' ἂν εἰσίδοις. "
σμικρῷ χαλινῷ δ' οἶδα τοὺς θυμουμένους "
ἵππους καταρτυθέντας. οὐ γὰρ ἐκπέλει "
φρονεῖν μέγ' ὅστις δοῦλός ἐστι τῶν πέλας. "
αὕτη δ' ὑβρίζειν μὲν τότ' ἐξηπίστατο,
νόμους ὑπερβαίνουσα τοὺς προκειμένους·
ὕβρις δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἥδε δευτέρα,
τούτοις ἐπαυχεῖν, καὶ δεδρακυῖαν γελᾶν.
ἦ νῦν γ' ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνὴρ, αὐτὴ δ' ἀνὴρ,
εἰ τοῦτ' ἀνατεὶ τῇδε κείσεται κράτη.
ἀλλ' εἴτ' ἀδελφῆς, εἴθ' ὁμαιμονεστέρας
τοῦ παντὸς ἡμῖν Ζηνὸς ἑρκίου κυρεῖ,
αὐτή τε χ' ἡ ξυναίμος οὐκ ἀλύξετον
μόρου κακίστου. καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον
ἐπαιτιῶμαι τοῦδε βουλεῦσαι τάφου.
καί νιν καλεῖτ'. ἔσω γὰρ εἶδον ἀρτίως
λυσσῶσαν αὐτὴν, οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν.
φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς πρόσθεν ἡρῆσθαι κλοπεὺς "
τῶν μηδὲν ὀρθῶς ἐν σκότῳ τεχνωμένων. "
μισῶ γε μὲν τοι χῷταν ἐν κακοῖσί τις. "

Puellæ: cedere autem non scit malis.

Cre. Sed scias quidem, DVRAB nimium mentes
Cadunt maximè, & fortissimum [durissimum]
Ferrum assatum ex igne ualdè durum,
Fractum & ruptum plurimùm uideas.
Paruo freno autem noui iratos
Equos cohibitos. NON enim licet
Animos sumere magnos quicũq; seruus est propin-
Hæc autem cõtumelia afficere tunc sciuit, (quorũ.
Leges transgrediens propositas.
Contumelia autẽ, postquam fecit, hæc secũda [est,]
His gloriari, & quum fecerit, ridere.
Certè nunc ego quidẽ nõ [ero] uir, ipsa utẽ uir,
Si hæc impunè huic fuerit potestas.
Sed siue ex sorore, siue ex magis consanguinea
Quàm in uniuersum nobis Iupiter Herceus, sit
Ipsáque & germana non fugiens
Mortem pessimam. etenim illam æquè 291
Accuso hoc consultasse de sepulcro.
Et illam uocate: intrò enim uidi nuper
Rabientem ipsam, neque compotem mentis.
SOLET autem animus prius deprehendi fur
Eorũ qui nihil rectè in tenebris machinantur.
Odi equidem quando etiam in malis quis

Deprehensus, deinde hoc honestare voluerit.

Ant. Vis quid maius quàm interficere me capiens?

Cre. Ego quidem nihil. hoc habens, omnia habeo.

Ant. Quid ergo tardas? quoniam mihi tuorum uerborũ
Placitum nullum, neque placuerit unquam:
Sic autem & tibi mea displicentia sunt.
Atqui unde gloriam celebriorem
Obtinuissem, quàm proprium fratrem in sepulcro
Ponẽs? his hoc omnibus placere
Dicetur. si non linguam occluderet timor.
Sed tyrannis multisque in alijs felix est,
Et licet ipsi facere dicereque quæ uult.

Cre. Tu hoc sola horum Cadmæorum uides?

Ant. Vident & hi: tibi autem conniuent ore.

Cre. Tu autem non erũbescis ab his seorsum si sapis?

Ant. Non enim turpe cognatos colere.

Cre. Nõne cõsãguineus etiã ille q sub terra est mortuꝰ?

Ant. Consanguineus ex unáq; [matre] & eodẽ patre.

Cre. Quomodo ergo illi impio honoris tribuis gratiam?

Ant. Non testificabitur hæc defunctus mortuus.

Cre. Si quidem illum honoras ex æquo cum illo impio.

Ant. Non enim seruus sed frater periit.

Cre. Depopulans equidẽ hãc terrã: ille autẽ cõtrà stãs

Ant. Tamen Pluto leges has desiderat. [pro patria.]

ἁλοὺς, ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλῃ.
Αν. Θέλεις τὶ μεῖζον ἢ κατακτεῖναί μ' ἑλών;
Κρ. Ἐγὼ μὲν οὐδέν· τοῦτ' ἔχων, ἅπαντ' ἔχω.
Αν. Τί δῆτα μέλλεις; ὡς ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων
ἀρεστὸν οὐδὲν, μηδ' ἀρεσθείη ποτέ·
οὕτω δὲ καὶ σοὶ τἄμ' ἀφανδάνοντ' ἔφυ.
καὶ τοι ποσὶν κλέος γ' ἂν εὐκλεέστερον
κατέσχον, ἢ τὸν αὐτάδελφον ἐν τάφῳ
τιθεῖσα; τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν
λέγοιτ' ἄν, εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκλείσοι φόβος.
ἀλλ' ἡ τυραννὶς πολλά τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ,
κἄξεστιν αὐτῇ δρᾷν λέγειν θ' ἃ βούλεται.
Κρ. Σὺ τοῦτο μοῦνη τῶνδε Καδμείων ὁρᾷς;
Αν. Ὁρῶσι χ' οὗτοι, σοὶ δ' ὑπίλλοισι στόμα.
Κρ. Σὺ δ' οὐκ ἐπαιδῇ τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς;
Αν. Οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγχνους σέβειν.
Κρ. Οὔκουν ὅμαιμος χὠ κατὰ χθονὸς θανών;
Αν. Ὅμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταὐτοῦ πατρός.
Κρ. Πῶς δῆτ' ἐκείνῳ δυσσεβεῖ τιμᾷς χάριν;
Αν. Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανὼν νέκυς.
Κρ. Εἴ τοι σφὲ τιμᾶς ἐξίσου τῷ δυσσεβεῖ.
Αν. Οὐ γὰρ τι δοῦλος ἀλλ' ἀδελφὸς ὤλετο.
Κρ. Πορθῶν γε τήνδε γῆν· ὁ δ', ἀντιστὰς ὕπερ.
Αν. Ὅμως ὅγ' ᾅδης τοὺς νόμους τούτους ποθεῖ.

Κρ. Αλλ' οὐχ ὁ χρηστὸς τῷ κακῷ λαχεῖν ἴσον.
Αν. Τίς οἶδεν εἰ κάτω 'στιν ἁγνὰ τάδε;
Κρ. Οὔτοι ποθ' ὁ ἐχθρὸς, οὐδ' ὅταν θάνῃ, φίλος.
Αν. Οὔτοι συνεχθεῖν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.
Κρ. Κάτω νυν οὖν ἐλθοῦσ' εἰ φιλητέον, φίλει
κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος, οὐκ ἄρξει γυνή.
Χο. Καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ἥδ' Ἰσμήνη
φιλάδελφα κάτω δάκρυ' εἰβομένη.
νεφὴς γὰρ ὀφρύων ὕπαρ, αἱμαπὲς
ῥέθος αἰσχύνει,
τέγγουσ' ἰδίαν παρειάν.
Κρ. Σὺ δ', ἥ κατ' οἴκους ὡς ἔχιδν' ὑφειμένη
λήθουσά μ' ἐξέπινες, οὐδ' ἐμάνθανον
τρέφων δύ' ἄτα, κἀπαναστάσεις θρόνων
φέρ' εἰπέ· δῆτα μοι, καὶ σὺ τῶνδε τῆς ταφου
φήσεις μεταρρεῖν, ἢ 'ξομεῖν τὸ μὴ εἰδέναι;
Ισ. Δέδρακα κοὐ ξυνίστορον, εἰ τῶνδ' ἥδε βούλεται·
καὶ ξυμμετάσχω καὶ φέρωμαι τῆς αἰτίας.
Αν. Ἀλλ' οὐκ ἐᾷ σε τοῦτο γ' ἡ δίκη σ' ἐπεὶ
οὔτ' ἠθέλησας, οὔτ' ἐγὼ κοινὰ σὰ μίμν.
Ισ. Ἀλλ' οὐ κακοῖς τοῖς σοῖσιν οὐκ αἰσχύνομαι,
ξύμπλουν ἐμαυτὴν τῶν παθόντων ποιουμένη.
Αν. Ὧν οὗτος ἔδρα, οὐδὲ μέτοχος ἐστὶν οἱ κάτω ξυνίστορες.
Λόγοις δ' ἐγὼ φιλοῦσαν οὐ στέργω φίλην.

Cre. Sed non bonus malo sortiri par[debet.]
Ant. Quis autem nouit an apud inferos sint sancta hæc?
Cre. Non unq̃ inimic⁹, neq; quũ mortu⁹ fuerit, amicus.
Ant. Nõ ad cõmune odiũ, sed ad cõmunẽ amorẽ nata sũ.
Cre. Deorsum nunc profecta, si amandum est, ama 292
Illos. me autem uiuente non regnabit mulier.
Chor. At qui pro foribus hæc Ismene[flat,]
Amorem fraternum testantes deorsũ lacrymas de-
Nubes autem supercilia super, sanguineã (stillans:
Faciem dedecorat,
Irrigans formosam genã.
Cre. Tu uerò, quæ in ædibus, sicut uipera submissa
Latens me exuxisti, neque aduerti
Nutrire me duas noxas & subuersiones thronorũ:
Age dic igitur mihi, etiam tu huius sepulcri
Dices participem fuisse, an abiurabis [te] hoc non
Ism. Fecisse? hoc opus, si quidẽ hæc consentit: (scire?
At participo & sustineo culpam.
Ant. Sed non permittet hoc iustitia tibi: quoniam
Neque uoluisti, neque ego communicaui.
Ism. Sed in malis tuis non uereor
Soriam me ipsam periculi facere.
Ant. Quorum opus [hoc sit,] Pluto & inferi conscij.
VERBIS autẽ ego amantem non amo amicam.

Ism. Ne soror me ignominia afficias quominus
Moriárque tecum mortuúmque honorem.
Ant. Ne mecum moriaris simul, neque quæ nõ attigisti,
Fac tua ipsius. sufficiam moriens ego.
Ism. Et quæ uita mihi te destitutæ grata [fuerit?]
Ant. Creontem interroga. huius enim tu curatrix.
Ism. Quid his molestas me, nihil adiuuans?
Ant. Dolens quidem certè [rideo, [si risum in te rideo.
Ism. Quid uerò nunc te adhuc adiuuero ego?
Ant. Salua te ipsam. non inuideo te effugere. 793
Ism. Hei mihi miseræ, & priuer tua morte?
Ant. Tu quidem enim elegisti uiuere, ego autem mori.
Ism. Sed non in arcanis certè meis sermonibus.
Ant. Rectè tu quidem istis, his autẽ ego uidebar sentire.
Ism. Atqui æquale nobis est peccatum.
Ant. Confide tu quidem uiuus sed mea anima pridem
Mortua est, ut mortuis prodesset.
Cre. Puellas dico has, hanc quidem nuper (ea est.
Amentẽ apparuisse: hanc aũt, ex quo primũ na-
Ism. NON enim unquã ô rex, neque quæ insita sit, ma-
Meus ijs malè quibuscum agitur, sed excedit. (net
Cre. Tibi certè: quãdo elegisti cum mala patrare mala
Ism. Quid enim soli mihi hac sine, uitale?
Cre. Sed hæc quidem tibi (ne dic) nõ enim est amplius.

Ισ. Μήτοι καταγνῶτι μ' ἁμαρτάνῃς τὸ μὴ οὐ θανεῖν τε σοὶ ζῶντον θανόντα θ' ἁγνίσαι.
Αν. Μή νυν θάνῃς σὺ κοινά, μὴ θέλ' ἃ μὴ θέλῃς, ποιῶ σεαυτῆς· ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ.
Ισ. Καὶ πῶς βίος μοι σοῦ λελειμμένῃ φίλος;
Αν. Κρέοντ' ἐρώτα· τῶνδε γὰρ σὺ κηδεμών.
Ισ. Τί ταῦτ' ἀνιᾷς μ', οὐδὲν ὠφελημένη;
Αν. Αλγοῦσα μᾶλλον δῆτ', εἰ γέλωτ' ὀφλισκάνω.
Ισ. Τί δῆτ' αὖ ἀλλὰ νεῦν σ' ἔτ' ὠφελοῦμι' ἐγώ;
Αν. Σῶσον σεαυτὴν· οὐ φθονῶ σ' ὑπεκφυγεῖν.
Ισ. Οἴμοι τάλαινα, κἀμπλάκω τῆς σῆς μόρου;
Αν. Σὺ μὲν γὰρ εἵλου ζῆν, ἐγὼ δὲ καὶ θανεῖν.
Ισ. Αλλ' οὐκ ἐπ' ἀρρήτοις γε τοῖς ἐμοῖς λόγοις.
Αν. Καλῶς σὺ μὲν τοῖς, τοῖσδε δ' ἐγὼ δόκουν φρονεῖν.
Ισ. Καὶ μὴν ἴσον νᾷν ὄντιν' ἡ ξαμαρτία. (νεῖν.
Αν. Θάρσει· σὺ μὲν ζῇς, ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πάλαι τέθνηκεν, ὥστε τοῖς θανοῦσιν ὠφελεῖν.
Κρ. Τὼ παῖδε φημὶ τώδε, τὼ μὲν ἀρπάσω ἄφρουν πεφυκέθην, τὸ δ' ἀφ οὗ λάβω πρῶτ' ἔφυ.
Ισ. Οὐ γὰρ ποτ' ὦ πάτερ σὸν ἀξιώσεις βίον ὃς αὖ κλαπῇ μέλλοντος τοῖς κακῶς πεφυκόσιν. ἀλλ' ἐξίστασο.
Κρ. Σοὶ χρῆν, σύθ' εἷλο σὼ κακὴ πρᾶσσειν κακά,
Ισ. Τί δ' ἦν μόνη νιν τῆσδε τἀπέρβιον νόον;
Κρ. Αλλ' ἥδε μὲν σοὶ μὴ λέγ'· οὐ γὰρ ἐς ἔπι.

Ισ. Αλλὰ κτενεῖς νυμφεῖα τοῦ σαυτοῦ τέκνου;
Κρ. Αρώσιμοι γὰρ χἀτέρων εἰσὶν γύαι.
Ισ. Οὐχ ὥς γ' ἐκείνῳ τῇδέ τ' ἦν ἡρμοσμένα.
Κρ. Κακὰς ἐγὼ γυναῖκας υἱᾶσι στυγῶ.
Αν. Ὦ φίλταθ' Αἵμων, ὥς σ' ἀτιμάζει πατήρ.
Κρ. Αγαν γε λυπεῖς καὶ σὺ καὶ τὸ σὸν λέχος.
Ισ. Η γὰρ στερήσεις τῆσδε τὸν σαυτοῦ γόνον;
Κρ. Αδης ὁ παύσων τοὺς δὲ τοὺς γάμους ἔφυ.
Ισ. Δεδογμέν', ὡς ἔοικε, τὴν δὲ κατθανεῖν.
Κρ. Καὶ τοίγε κἀμοί. μὴ τριβὰς ἔτ' ἀλλά νιν
κομίζετ' εἴσω δμῶες. ἐκ δὲ τοῦδε χρὴ
γυναῖκας εἶναι τὰς δε,, μηδ' ἀνειμένας.
φεύγουσι γὰρ τοι χ' οἱ θρασεῖς, ὅταν πέλας "
ἤδη τὸν ᾅδην εἰσορῶσι τοῦ βίου. "
Χο. Εὐδαίμονες, οἷσι κακῶν "
ἄγευστος αἰών. "
οἷς γὰρ ἀνθεόθεν "
σεισθῇ δόμος, ἄτας "
οὐδὲν ἐλλείπει γενεᾶς "
ἐπὶ πλῆθος ἕρπον.
ὅμοιον ὥς τε ποντίας
ἁλὸς οἶδμα δυσπνόοις
Θρῄσσαις ὅταν ἔρεβος ἐπιδράμῃ πνοαῖς,
κυλίνδει βυσσόθεν κελαινὰν

Ism. At interficies sponsalia tui ipsius filij?
Cre. Arabilia enim etiam aliorum sunt arua.
Ism. Non sic illi huicque erant cõtracta [matrimonia.]
Cre. Malas ego mulieres filijs [sociare] odi.
Ant. O charissime Hæmõ, q̃ te ignominia afficit pater.
Cre. Nimium certè molestas & tu & tuum cubile.
Ism. Num enim priuabis hac tuam ipsius prolem?
Cre. Pluto sedaturus hasce nuptias est.
Ism. Decretum [est] (ut uidetur) hanc mori.
Cre. Et tibi & mihi: ne [inijcite] moras adhuc, sed ipsã
Ferte intrò serui. exinde autem oportet
Mulieres esse has, neque remissas, [sui iuris.]
FVgiunt enim etiã audaces quando propinquum
Iam Plutonem uidẽt uitæ.
Chor. FĒLICES, quibus malorum
Expers æuum.
Quibus enim diuinitus
Concussa fuerit domus, [his] noxæ
Nihil deest: ætates
In multas serpens.
AEquè atque alti
Maris fluctus uehementibus 294
Threicijs quum ima percurrit flatibus,
Volutt ex fundo nigras

Arenas, & turbidas:
Gemitu uerò reboant percussa littora,
Antiqua illa Labdacidarum
Familiæ cerno
Mala defunctorum
Super mala cadere.
Neque liberatur genus
Genere, sed demolitur
Deorũ aliquis, neq; habet solutionẽ [euadere nõ po (test.]
Nunc enim extrema super
Radice stabat erecta, quæ lux in OEdipi familia,
Eam rursus cruenta sæua deorum
Inferorum demetit pulvis,
Oratióque stulta & mentis furor.
Tuam ô Iupiter potentiam quis uirorum
Superando cohibeat?
Quam neque somnus uin-
cit unquam, qui omnia conficit,
Indefessique deorum
Menses: nullo autẽ senescens tẽpore, rex [dynastiv]
Tenes Olympi
Nitentem splendorem.
Præsentiáque & futura,
Et præterita ferent suppetias.

θῖνα καὶ δυσήνεμον,
στόνῳ βρέμοισι δ' ἀντιπλῆγες ἀκταί.
ἀρχαῖα τὰ Λαβδακιδᾶν
οἴκων ὁρῶμαι
πήματα φθιμένων
ἐπὶ πήμασι πίπτον-
τ' οὐδ' ἀπαλλάσσει γενεὰν
γενός, ἀλλ' ἐρείπει
θεῶν τις, οὐδ' ἔχει λύσιν.
νῦν γὰρ ἐσχάτας ὑπὲρ
ῥίζας τέτατο φάος ἐν Οἰδίπου δόμοις,
κᾆτ' αὖ νιν φοινία θεῶν τῶν
νερτέρων ἀμᾷ κόνις,
λόγου τ' ἄνοια, καὶ φρενῶν ἐριννύς.
τὰν σὰν Ζεῦ δυνάμιν τίς ἀνδρῶν
ὑπερβασία κατάσχοι,
τὰν οὔθ' ὕπνος αἱ-
ρεῖ ποθ' ὁ παντογήρως,
ἀκάματοι τε θεῶν
μῆνες; ἀγήρως δὲ χρόνῳ δυνάστας
κατέχεις ὀλύμπου
μαρμαρόεσσαν αἴγλαν·
τό, τ' ἔπειτα, καὶ τὸ μέλλον,
καὶ τὸ πρὶν ἐπαρκέσει.

νόμος ὅδ' οὐδὲν ἕρπει
θνατῶν βιότῳ πάμ-
πολις ἐκτὸς ἄτας.
ἀ γὰρ δὴ πολύπλαγκτος ἐλπὶς "
πολλοῖς μὲν ὄνησις ἀνδρῶν, "
πολλοῖς δ' ἀπάτα "
κουφονόων ἐρώτων. "
εἰδότι δ' οὐδὲν, ἕρπει, "
πρὶν πυρὶ θερμῷ πόδα τις προσάρῃ. "
σοφία γὰρ ἔκ του "
κλεινὸν ἔπος πέφανται, "
τὸ κακὸν δοκεῖν ποτ' ἐσθλὸν "
τῷδ' ἔμμεν' ὅτῳ φρένας "
θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν.
πράσσει δ' ὀλιγοστὸν
χρόνον ἐκτὸς ἄτας.
ὅδε μὴν Αἵμων, παίδων τῶν σῶν
νέατον γεύνημ', ἆρ' ἀχνύμενος
τάλιδος ἥκει μόρον Ἀντιγόνης,
ἀπάτας λεχέων ὑπερδιγῶν.
Κρ. Τάχ' εἰσόμεσθα μαντεῶν ὑπέρτερον.
ὦ παῖ, τελείαν ψῆφον ἆρα μὴ κλύων,
τῆς μελλονύμφου πατρὶ λυσσαίνων πάρει;
ἢ σοὶ μὲν ἡμεῖς πανταχῇ δρῶντες φίλοι;

Institutum istud non cadit
Mortalium in uitam, qualiber
In ciuitate extra noxam.
NAM *fallax spes*
Multis prodest hominibus,
Multis fraudi est
[Propter] leues cupiditates.
Scienti uerò nihil, accidit,
Priusquã igni feruenti pedẽ admoueat. 795
SAPIENTER *enim ex quodam*
Celebre dictum profectum est,
Malum uideri aliquando bonum
Illi esse, cuius animum
Deus agit in infortunium [calamitatẽ]
Degit autem exiguum
Tempus extra calamitatem.
Sed ecce Hæmonem, liberorum tuorum
Minimũ natu, num ægrè ferens
Desponsatæ uenit fatum Antigones,
Frustrationem cõnubij ualde dolens?
Cre. *Citò sciemus uatibus melius.*
O fili, perfectum suffragium nunquid nõ audiens,
Ob futurã sponsam patri iratus ades?
An tibi quidem nos quoquomodo facientes amici?

Hæ. Pater, tuus sum: & tu mihi mentem habens
Bonam rectè præis: quā ego certè sequar.
Mihi enim nullæ dignè erunt nuptiæ
Pluris faciendæ, te rectè præeunte.

Cre. SIC enim ô fili oportet in pectore habere,
Consilio paterno omnia postponere.
Huius enim causa homines optant proles
Morigeras generantes in domibus habere,
Vt etiam inimicum ulciscantur malis,
Et amicum honorent æquè ac patrem.
QVICUNQUE uerò inutiles generat filios,
Quid hunc dixeris aliud præterquam sibi labores
Generare, multúmque inimicis risum? 296
Ne ergo unquā ô fili mentem præ uoluptate
Mulieris causa amittas, sciens quòd
Frigidus amplexus hic sit,
Mulier mala thori socia in ædibus. QVOD enim
Fuerit uulnus maius quàm amicus malus?
Sed despuens tanquam inimicam, dimitte
Puellam in inferno hanc nubere alicui.
Quando enim ipsam deprehendi manifestè ego
Ciuitate non parentem ex tota solam,
Mendacē certè meipsum non reddam urbi,
Sed interficiam. ad hæc inuocet Iouem

Αι. Πάτερ, σός εἰμι· καὶ σύ μοι γνώμας ἔχων
χρηστὰς ἀπορθοῖς, αἷς ἔχω γ' ἐφέψομαι.
ἐμοὶ γὰρ οὐδεὶς ἄξιος ἔσται γάμος
μείζων φέρεσθαι σοῦ καλῶς ἡγουμένου.
Κρ. Οὕτω γὰρ, ὦ παῖ, χρὴ διὰ στέρνων ἔχειν, «
γνώμης πατρῴας πάντ' ὄπισθεν ἑστάναι. «
τούτου γὰρ οὕνεκ' ἄνδρες εὔχονται γονὰς
κατηκόους φύσαντες ἐν δόμοις ἔχειν,
ὡς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνωνται κακοῖς,
καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξίσου πατρί.
ὅστις δ' ἀνωφέλητα φυτεύει τέκνα, «
τί τόνδ' ἂν εἴποις ἄλλο πλὴν αὑτῷ πόνους «
φῦσαι, πολὺν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν γέλων; «
μὴ νύν ποτ', ὦ παῖ, τὰς φρένας ὑφ' ἡδονῆς
γυναικὸς οὕνεκ' ἐκβάλῃς, εἰδὼς ὅτι
ψυχρὸν παραγκάλισμα τοῦτο γίνεται,
γυνὴ κακὴ ξυνεύνος ἐν δόμοις. τί γὰρ «
γένοιτ' ἂν ἕλκος μεῖζον ἢ φίλος κακός; «
ἀλλὰ πτύσας ὡσεί τε δυσμενῆ, μέθες
τὴν παῖδ' ἐν ᾅδου τήνδε νυμφεύσειν τινί.
ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἷλον ἐμφανῶς ἐγὼ
πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκ πάσης μόνην,
ψευδῆ γ' ἐμαυτὸν οὐ καταστήσω πόλει,
ἀλλὰ κτενῶ. πρὸς ταῦτ' ἐφυμνείτω Δία

ξυ᾽αιμον. εἰ γὰρ δὴ πάσῃ ἐγγενὴς φύσει
ἄκοσμα, θρέψω κἀρπάσω τοὺς γ᾽ ἔξω νόμους.
ὃς τοῖς γὰρ οἰκείοισιν οὐκ πέφυκε δύσνους εἶναι
χρηστός, φανεῖται κἀν πόλει δίκαιος ὤν.
ὅστις δ᾽ ὑπερβὰς, ἢ νόμους βιάζεται,
ἢ τοὺπιτάσσειν τοῖς κρατοῦσιν οὐκ ἐᾷ,
οὐκ ἔστ᾽ ἐπαινου τοῦτον ἔξ ἐμοῦ τυχεῖν.
ἀλλ᾽ ὃν πόλις στήσειε, τοῦδε χρὴ κλύειν
καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια, καὶ τἀναντία.
καὶ τῶνδ᾽ αὖ τὸν ἄνδρα θαρσύνω ἐγὼ
καλῶς μὴ ἀρχὴν, οὗ δ᾽ αὖ ἀρχὰς θέλειν
δοὺς τ᾽ αὖ ὁ χλιδῶν πρὸς τὸ μὴ λυπεῖσθαι μένει,
μηδὲν δίκαιον κἀγαθὸν πολλοῦ ποιεῖν.
Ἀναρχίας γὰρ μεῖζον οὐκ ἔστιν κακόν.
αὕτη πόλεις τ᾽ ὀλλυσιν, οἴκους τ᾽ αἰνατάπτει
οἴκους διῄστησιν, δὲ συμμάχῳ δορὸς
ξυμπαῖς καταρρήγνυσι. τῶν δ᾽ ὀρθουμένων
σώζει τὰ πολλὰ σώματ᾽ ἡ πειθαρχία.
οὕτως ἀμυντέ᾽ ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,
κοὔτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἡσσητέα. (σπὶν
κρεῖσσον γὰρ, εἰ δεῖ, πρὸς ἀνδρὸς ἐκπε-
σεῖν κοὐκ ἂν γυναικῶν ἥσσονες καλοίμεθ᾽ ἄν.
Χο. Ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ πεκλέμμεθα,
λέγειν φρονοῦντως ὧν λέγεις δοκεῖς πέρι.

Præsidē cōsāguinitatis. si enim hæc cognata, natura
Dedecori sint, eduxabo certè q extra genus [nostrū]
IN nanque domesticis quicunq ue est uir (sint.
Bonus, apparebit etiam in ciuitate iustus esse.
Quicunque autem prætergressus, uel leges uiolat,
Vel imperare imperantibus cogitat,
Non potest laudem hic ex me consequi.
Sed quēurbi [principē] cōstituerit, hūc oportet au-
Et in paruis, & in iustis, & in cōtrarijs: (dire
Et hunc hominem confiderem ego
Rectè quidem imperare, rectéque regi uelle:
Hastæque in procella dispositum,
Manere iustum & bonum astitem [socium.]
INO Bedientia enim maius non est malum.
Hæc ciuitates perdit: hæc euertit
Domos: hæc cum pugna hastæ
Fugas rumpit. Erectorum uerō
Seruat plerunque corpora obedientia.
Sic auxiliandum est ijs qui moderātur [imperiū,]
Et non mulieri ullo modo succumbendum.
Melius. n. (si quidē oportet) ab homine cadere: 297
Chor. Et nequaquā mulieribus inferiores uocemur.
Nobis quidē, si nō tempore [senio] fallimur,
Dicere sapienter de quibus dicis, uideris.

Hæ. Pater, DII ingenerant hominibus intelligentiam
Omnium quæcunque sunt rerum supremam:
Ego autem, quomodo tu non dicas rectè hæc,
Neque possem neque scirem dicere. (dicis:]
Fuerit qdē & alteri rectè habens [plausibile quod
Tibi uerò natus sum omnia prouidere quæcunq;
Dicit quis uel agit quis, uel uituperare habet.
Nam tuus oculus grauis homini populari
Sermonib⁹ talib⁹ [ut utatur] quibus tu nō delecte-
Mihi autē audire licet in tenebris hæc, (ris audiēs.
Puellam hanc ut deplorat ciuitas:
Omnium mulierum quòd immeritissima
Pessimè ob facinora gloriosissima perit:
Quæ suum ipsius germanum incædibus
Lapsum, insepultum, neque à crudiuoris canibus
Siuit perire, neque ab auium aliqua.
Non hæc aureum digna quæ honorem sortiatur?
Talis obscura tacitè discurrit fama.
Mihi autem te agente feliciter pater,
Non est ulla res pretiosior.
QVOD enim patre florente gloriæ filijs
Ornamentum maius, uel quod à filijs patriæ
Ne igitur unum morem solum in teipso feras,
Vt dicis tu, & nihil aliud, hoc rectè habere.

Αι. Πάτερ, θεοὶ φύουσιν αἰθρώποις φρένας cc
πάντων ὅσ' ἐστὶ χρημάτων ἄκρα κτέρα. cc
ἐγὼ σὲ, ὅπως σὺ μὴ λέγῃς ὀρθῶς τάδε,
ἔτ' αὖ διωλάμην, μήτ' ἔπη τιμωλίαν λέγειν.
ἦ οἶσθ' ὁδύρῃ τ' αὖ χἀτέρῳ καλῶς ἔχειν·
σὲ δ' οὐ πέφυκα πάντα τἀσκοπεῖν, ὅσα
λέγῃ τις ἢ πράσσει πες, ἢ ψέγειν ἔχει.
τὸ γὰρ σὸν ὄμμα δεινὸν αὐδρὶ δημότῃ
λόγοις τοιούτοις οἷς σὺ μὴ τέρψῃ κλύων·
ἐμοὶ δ' ἀκούειν ἔδοξ' ὑπωσκότου τάδε,
τὴν παῖδα τὴν σὴν οἷ ὀδύρεται πόλις,
πασῶν γυναικῶν ὡς ἀναξιωτάτη
κάκιστ' ἀπ' ἔργων δυκλεεστάτων φθίνει·
ἥτις τὸν αὐτῆς αὐτάδελφον ἐν φοναῖς
πεπτῶτ' ἄθαπτον, μηδ' ὑπ' ὠμηστῶν κυνῶν
εἶᾶσ' ὀλέσθαι, μηδ' ὑπ' οἰωνῶν τινός.
οὐχ ἥδε χρυσῆς ἀξίᾳ τιμῆς λαχεῖν;
τοιαῦτ' ἐρεμνὴ σῖγ ἐπέρχεται φάτις.
ἐμοὶ δὲ, σοῦ πρασσόντος ἀδυχῶς πάτερ,
ὅτι ἔστιν ὅδεν κτῆμα τιμιώτερον
πῶς δὲ παῖδος ἄλλοντος, ἀκλεᾶς τέκνοις cc
ἄχαλκα μεῖζον, ἢ τί πρὸς παίδων πατρί;
μὴ νυῦν ἔν ἦθος μοῦνον ἐν σαυτῷ φόρει,
ὡς φῆς σὺ, πεύδειν ἄλλο, τὸ δ' ὀρθῶς ἔχειν.

ὅς πις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ, "
ἢ γλῶσσαν ἰδὼν ἢ γνώμην ὅτι ἄλλος ἢ ψυχὴν ἔχει, "
οὗτοι ξυμπνυχθέντες, ὤφθησαν κενοί. "
ἀλλ' ἀνδρὸς κἂν τὸ μανθάνειν "
πολλὰ, αἰσχρὸν ἐδέν, μὴ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν. "
ὁρᾶς παραρρέοντα χειμάρροις ὅσα
δένδρων ὑπείκει, κλῶνας ὡς ὀκτώζεται,
τὰ λεπτὰ μὴ πτίνοντ', αὐτοῦ δὲ πρέμνων ὀπόλυται;
ὡ τῶν δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατὴς, πόδα
τείνας ὑπείκει μηδὲν, ὑπ' ἴοις κάτω
ῥοὰς ὄλοιτ' ἂν σέλμασιν ναυπλεπῆ.
ἀλλ' εἶκε θυμοῦ, καὶ μετάστασιν δίδου.
γνώμην γὰρ εἴ τις κἀπ' ἐμοῦ νεωτέρου "
πρέσβευσις, φήμ' ἔχοιμ' ἂν πρεσβεύειν πολύ. "
φῦναι τὸν ἄνδρα πάντ' ἄριστ' ἀνημμένον πλέων· "
εἰ δ' οὖν, (φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ξὺν τῇ ῥέπειν)
καὶ τῶν λεγόντων εὖ, καλὸν τὸ μανθάνειν. "

Χο. Ἀναξ, σέ τ' εἰκὸς, εἴπ' καίριον λέγῃ,
μαθεῖν, σέ τ' αὖ τὸν σὸν· εὖ γὰρ εἴρηται διπλᾶ.

Κρ. Οἱ πηλικοίδε καὶ διδάξομεν δὴ
φρονεῖν τοσοῦτος ἀνδρὸς πηλικοῦδε τὴν φύσιν;

Αι. Μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τἄργα σκοπεῖν.

Κρ. Ἔργον γὰρ ἦδη τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν;

QVIcunque enim ipse uel sapere solus uidetur,
Vel linguam, quam non alius, uel animũ habere,
Isti reuelati uisi sunt uani. 298
Sed hominem, etsi quis fuerit sapiens, discere
Multa, turpe nihil, & nõ intendere [reniti] nimis.
Vides præterfluentibus torrentibus quæcunque
Arborum cedunt, ramos quomodo conseruent:
Renitentes autem stirpitus intereunt?
Sic autem nauis quicunque rector pedem
Intendens, cedit nihil, supinis deorsum
[Nauem] euertens, post hac transtris nauigat.
Sed cede animo, & mutationem da.
IVDicium enim si quod & in me iuniore
In est, ajo ego certè præstare multo
Nasci hominem in omnibus scientia plenum:
Sin minus, (solet enim hoc non hac uergere)
Etiam à dicentibus bene pulcrum hoc discere.
Chor. Rex, te par [est] siquid oportunum dicit,
Discere, téque rursus ab hoc bene. n. dictũ est utrin
Cre. Qui tanti sumus, etiam docebimur iam (que.
Sapere ab homine tali indole [prædito?]
Hæm. Nihil quod nõ iustũ, [moneo.] si autẽ ego iuuenis,
Non tempus oportet magis quàm opera spectare.
Cre. Opus enim est inobedientes [improbos] colere?

Hæ. Neque iusserim pium esse in malos.
Cre. Non hæc enim in tali deprehensa est morbo?
Hæ. Non dicit Thebes huius conciuis populus.
Cre. Ciuitas .n. nobis quæ me oporteat ordinare, dicet?
Hæ. Vides, hoc quidm dixeris ut ualde iuuenis?
Cre. Alíne.n. quidm mihi opus est huic imperare terræ?
Hæ. Ciuitas enim non est quæ hominis est unius.
Cre. Non imperantis [esse] ciuitas existimatur?
Hæ. Pulchrè equidẽ desertæ tu terræ imperaueris sol⁹.
Cre. Hic (ut uidetur) mulieri opitulatur.
Hæ. Si quidem mulier tu, tui enim certè curam habeo.
Cre. O omnium pessime, iudicio cõgredíes [litigãs] cũ
Hæ. Non enim iustè te delinquentẽ uideo. 299 (patre.
Cre. Pecco enim mea imperia colens?
Hæ. Non enim colis, honores quum deorum cõculuces.
Cre. Oscelestum ingenium & muliere inferius.
Hæ. Nõ cõuiceris inferiorem certè turpib⁹. [fuisse] me
Cre. Igitur sermo tibi omnis pro illa hic?
Hæ. Et teque, & me, & dijs inferioribus. (ducas.
Cre. Hũc unquam non est ut amplius uiuentem uxorem
Hæ. Illa igitur morietur, & moriens perdet aliquem.
Cre. An & interminans sic progredieris audax?
Hæ. Quæ uerò sint minæ ad inanes mentes diceret
Cre. Lugens resipisces, existens mentis ipse uacuus.

Αι. Οὐδὲ αὖ κελεύσαι μ' ἀσεβῆ εἰς ἴδιους κακούς.
Κρ. Οὐχ ὧδε μοῦνον τῆσδ' ἐπείληπται νόσος;
Αι. Οὔφησι Θήβης τῆσδε δημότας λεώς.
Κρ. Πόλις γάρ ἡμῖν ἆ ἔμοιγε τάσσειν ἐρεῖ;
Αι. Ὁρᾷς τόδ' ὡς ἔρριπτας ὡς ἄζαν νέος,
Κρ. Ἄλλῳ δὲ ἢ μοὶ χρὴ γε τῆσδ' ἄρχειν χθονός;
Αι. Πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ' ἥτις ἀνδρὸς ἐσθ' ἑνός.
Κρ. Οὐ τῷ κρατοῦντος ἡ πόλις νομίζεται;
Αι. Καλῶς ἐρήμης γ' αὖ σὺ χῆς ἀρχοις μόνος.
Κρ. Ὅδ', ὡς ἔοικε, τῇ γυναικὶ ξυμμαχεῖ.
Αι. Εἰ γὰρ γυνή σύ. σοὶ γὰρ οὖν τοφοκήδομαι.
Κρ. Ὦ παλαμναῖος ὀλῶ δίκης ἰὼν πατεί.
Αι. Οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἁμαρτάνοντ' ὁρῶ.
Κρ. Ἁμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς σέβων;
Αι. Οὐ τὰ σέβεις, πικρὰς γε τὰς θεῶν πατῶν.
Κρ. Ὦ μιαρὸν ἦθος, καὶ γυναικὸς ὕστερον.
Αι. Οὐκ ἂν γ' ἕλοις ἥσσω γε τῆσδ' αἰσχρῶν ἐμέ.
Κρ. Ὁ γοῦν λόγος σοὶ πᾶς ὑπὲρ κείνης ὅδε;
Αι. Καὶ σοῦ τε κἀμοῦ, καὶ θεῶν τῶν νερτέρων.
Κρ. Ταύτην ποτ' οὐκ ἔσθ' ὡς ἔτι ζῶσαν γαμεῖς.
Αι. Ἦ δὴ οὖν θανεῖται, καὶ θανοῦσ' ὀλεῖ πινά.
Κρ. Ἦ κἀπαπειλῶν ὧδε ἐκπεζέρχῃ θράσους;
Αι. Τίς δὴ ἔτ' ἀπειλὴ τοῦδε κενὰς γνώμας λέ-
Κρ. Κλαίων φρενώσεις, ὧν φρενῶν αὐτὸς κενός.

Αι. Εἰ μὴ πατὴρ ἦσθ', εἶπον ἄν σ' οὐκ εὖ φρονεῖν.
Κρ. Γυναικὸς ὢν δούλευμα, μὴ κώτιλλέ με.
Αι. Βούλει λέγειν τι, καὶ λέγων μηδὲν κλύειν;
Κρ. Ἀληθές· ἀλλ' οὐ τόνδ' ὄλυμπον ἴσθ' ὅτι
χαίρων ἐπὶ ψόγοισι δεννάσεις ἐμέ.
ἄγετε τὸ μῖσος, ὡς κατ' ὄμματ' αὐτίκα
παρόντι θνήσκῃ πλησία τῷ νυμφίῳ.
Αι. Οὐδῆτ' ἔμοιγε· τοῦτο μὴ δόξῃς ποτέ.
οὔθ' ἥδ' ὀλεῖται πλησία, σύ τ' οὐδαμᾶ
τοὐμὸν προσόψει κρᾶτ' ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρῶν.
ὡς τοῖς θέλουσι τῶν φίλων μαίνῃ ξυνών.
Χο. Ἀνὴρ, ἄναξ, βέβηκεν ἐξ ὀργῆς ταχύς·
νοῦς δ' ἐστὶ τηλικοῦτος ἀλγήσας, βαρύς.
Κρ. Δράτω, φρονείτω μεῖζον ἢ κατ' ἄνδρ' ἰών.
τάδ' οὖν κόρα τάδ' οὐκ ἀπαλλάξει μόρου.
Χο. Ἀμφω γὰρ αὐτὰ καὶ κατακτεῖναι νοεῖς;
Κρ. Οὐ τὴν γε μὴ θιγοῦσαν. εὖ γὰρ οὖν λέγεις.
Χο. Μόρῳ δὲ ποίῳ καί σφε βουλεύῃ κτανεῖν;
Κρ. Ἄγρον ἔρημος ἔνθ' ἂν ᾖ βροτῶν στίβος,
κρύψω πετρώδει ζῶσαν ἐν κατώρυχι,
φορβῆς τοσοῦτον ὡς ἄγος μόνον προθείς,
ὅπως μίασμα πᾶσ' ὑπεκφύγοι πόλις.
κἀκεῖ τὸν ἅδην, ὃν μόνον σέβει θεῶν,
αἰτουμένη που, τεύξεται, τὸ μὴ θανεῖν.

Hæm. Si non pater fuisses, dixissem te non rectè sapere.
Cre. Mulieris existens mancipium, ne cauillaris me.
Hæm. Vis dicere aliquid, & dicens mihi audire?
Cre. Verum: sed non, per hunc Olympum, scias quòd
Gaudens uituperijs maledices mihi.
Ducite odium [scelus,] ut ante oculos statim
Præsenti moriatur propinqua sponso.
Hæm. Non sanè mihi (hoc ne putes unquam)
Neque hæc peribit uicina, túque nequaquam
Meum aspicies caput in conspectu [tuo] uidens.
Vt ijs qui uolunt amicis insanias cõiunctus.
Chor. Vir, rex, abijt ex ira celer:
Mens autem tanta dolens, est grauis.
Cre. Faciat, sapiat maius q̃ secũdũ hominẽ gradiens:
Has puellas has non liberabit morte.
Chor. Ambas. n. ipsas etiã interficere cogitas?
Cre. Non eam quæ nõ tetigerit: bene enim dicis.
Chor. Morte autem quali illam cogitas interficere?
Cre. Ducens deserta ubi fuerit ab hominibus semita,
Occultrabo saxea uiuentem in fouea,
Cibi tamũ quantũ piaculũ solum [requirit] addẽs
Vt pollutionem omnis effugiat ciuitas:
Et ibi Plutonem, quem solum colit deorum,
Petens forsan, consequetur, quem minus moritur:

Et ii.

Vel cognoscet saltem tunc, quòd
Labor superfluus est, ea quæ in inferno sunt, colere.

Chor. Amor inuicte prælio:
Amor qui in fortunas [facultates] cadis:
Qui in teneris genis
Adolescentulæ pernoctas:
Vagaris autem super maria, in
que agrestium caulis:
Et te neque immortalium
Fugere potest quisquam,
Neque mortalium ho-
minum: qui autem habet [te,] insanit.
Tu & iustorum iniustam
Mentem auertis ad iniuriam:
Tu & istam contentionem uirorum
Cognatam excitasti.
Superat autem euidens oculorum
Desiderium amor nobilis
Sponsæ, magnarum
Assessor in imperio
Legum. inuicta enim in-
sultat dea Venus.
Nunc uerò ego quoque ipse institutum
Extra feror hæc dum cerno tenere

ἢ γνώσεται γοῦν ἀλλὰ τηνικαῦθ' ὅτι
πόνος περισσός ἐστι τὰν ᾅδου σέβειν.

Χο. Ερως ἀνίκατε μάχαν,
ἔρως, ὃς ἐν κτήμασι πίπτεις,
ὃς ἐν μαλακαῖς παρειαῖς
νεάνιδος ἐννυχεύεις·
φοιτᾷς δ' ὑπερπόντιος, ἔν
τ' ἀγρονόμοις αὐλαῖς·
καί σ' οὔτ' ἀθανάτων
φύξιμος οὐδεὶς,
οὔθ' ἁμερίων ἐπ' ἀν-
θρώπων· ὁ δ' ἔχων, μέμηνεν.
σὺ καὶ δικαίων ἀδίκοις
φρένας παρασπᾷς ἐπὶ λώβᾳ·
σὺ καὶ τόδε νεῖκος ἀνδρῶν
ξυναίμων ἔχεις ταράξας.
νικᾷ δ' ἐναργὴς βλεφάρων
ἵμερος εὐλέκτου
νύμφας, τῶν μεγάλων
πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς
θεσμῶν. ἄμαχος γὰρ ἐμ-
παίζει θεὸς Αφροδίτα.
νῦν δ' ἤδη γὼ καὐτὸς θεσμῶν
ἔξω φέρομαι τάδ' ὁρῶν ἰσχὺν

δ' οὐκέτι πηγὰς δύναμαι δακρύων,
τὸν παγκοίταν ὅτι ὁρῶ θάλαμον
τὴν δ' Ἀντιγόνην ἀνύπουσαν.

Αν. Ὁρᾶτέ μ' ὦ γᾶς πατρίας πολῖται
τὰν νεάταν ὁδὸν
στείχουσαν, νέατον δὲ φέγγος
λεύσσουσαν ἀελίου,
κοὔποτ' αὖθις ἀλλά μ' ὁ παγκοίτας
ἀΐδας ζῶσαν ἄγει
τὰν Ἀχέροντος
ἀκτὰν, οὔτ' ὑμεναίων
ἔγκληρον, οὔτ' ἐπινυμφίδιός
πω μέ τις ὕμνος ὕμνησεν,
ἀλλ' Ἀχέροντι νυμφεύσω.

Χο. Οὐκοῦν κλεινὴ καὶ ἔπαινον ἔχου-
σ' ἐς τόδ' ἀπέρχῃ κεῦθος νεκύων.
οὔτε φθινάσι πληγεῖσα νόσοις,
οὔτε ξιφέων ἐπιχείρα λαχοῦ-
σ', ἀλλ' αὐτόνομος ζῶσα μόνη δὴ
θνατῶν ἀΐδαν καταβήσῃ.

Αν. Ἤκουσα δὴ λυγροτάταν ὀλέσθαι
τὰν Φρυγίαν ξέναν
Ταντάλου, Σιπύλῳ πρὸς ἄκρῳ.
τὰν, κισσὸς ὡς ἀτενὴς,

Autem non amplius fontes queo lacrymarum,
[Ad]communem quando cerno thalamum
Istam Antigonen properare.
Ant. Cernite me ô telluris patriæ ciues,
Nouissimum iter
Ire, extremâ autem lucem
Aspicere solis,
Et nunquam posthac. sed me communis
Orcus uiuam agit
[Ad] Acherontis
Ripam, neque hymenæos
Sortitam, neque sponsale
Dum me aliquod carmen celebrauit,
Sed Acheronti nubam.
Chor. At inclyta, & laudem habens
Ad istas abis latebras mortuorum,
Neque tabificis percussa morbis,
Neque ensis præmia [supplicium] sortita,
Sed libera uiuens sola tam
Mortalium [ad] orcum descendes.
Ant. Audio iam maximè miserandam perijsse
Phrygiam alienigenam
Tantali, Sipylum ad altum:
Quam, hedera ceu hærens,

Saxeum germen domuit[extinxit:]& eam
Imbre liquentem,
Vt fama hominum,
Nixque nunquam deficit.
Rigátque ſub ſupercilijs ſemper flentibus
Colla:cui me deus
Simillimam conſopit.

Chor. At dea,& dijs genita:
Nos uerò,mortales & mortalibus geniti:
Atque mortuam magnum[eſt]audire
Cũ iis qui dijs pares fuerunt eadem[ſe] adeptam
Viuentem & in poſterum mortuam.

Ant. Hei mihi derideor:quid me per
Deos patrios
Non perditam afficis contumelijs,
Sed infamem?
O ciuitas,ô ciuitatis
Opulenti uiri:
Iô Dircæi fontes,
Thebarúmque præpotentium lucus:tamen
Teſtes uos comparo,
Qualis amicis indefleta,quibus legibus
Ad ſeptum ſubterraneum ue-
nio buſti noui.

πετραία βλάστα δάμασεν· καί νιν
ὄμβρῳ τακομένην,
ὡς φάτις ἀνδρῶν,
χιών τ' οὐδαμᾶ λείπει·
τέγγει θ' ὑπ' ὀφρύσι παγκλαύτοις
δειράδας· ἅ με δαίμων ὁ-
μοιοτάταν κατευνάζει.

Χο. Ἀλλὰ θεός τοι καὶ θεογεννής·
ἡμεῖς δὲ, βροτοὶ καὶ θνητογενεῖς.
καίτοι γε φθιμένην μέγ' ἀκοῦσαι
τοῖς ἰσοθέοις ἔγκληρα λαχεῖν
ζῶσαν καὶ ἔπειτα θανοῦσαν.

Αν. Οἴμοι γελῶμαι. τί με πρὸς
θεῶν πατρῴων
οὐκ οὐλομένην ὑβρίζεις,
ἀλλ' ἐπίφαντον;
ὦ πόλις, ὦ πόλεως
πολυκτήμονες ἄνδρες,
ἰὼ Διρκαῖαι κρῆναι,
Θήβας τ' εὐαρμάτου ἄλσος· ἔμπας
ξυμμάρτυρας ὑμμ' ἐπικτῶμαι,
οἷα φίλων ἄκλαυτος, οἵοις νόμοις
πρὸς ἔργμα τυμβόχωστον ἔρ-
χομαι τάφου ποταινίου.

ἰὼ δίςτανος,
οὔτ' ἐν βροτοῖς οὔτ' ἐν νεκροῖσι
μέτοικος, οὐ ζῶσιν, οὐ θανοῦσι.

Χο. Προβᾶσ' ἐπ' ἔσχατον θράσους,
ὑψηλὸν ἐς δίκας βάθρον
προσέπαισας ὦ τέκνον πολύ·
πατρῷον ἐκτίνεις τίν' ἆθλον.

Αν. Ἐψαυσας ἀλγεινοτάτας
ἐμοὶ μερίμνας
πατρὸς τριπόλιστον οἶκτον,
τοῦ τε πρόπαντος
ἁμετέρου πότμου
κλεινοῖς Λαβδακίδαισιν.
ἰὼ ματρῷαι λέκτρων
ἄται, κοιμήματ' αὐτογεύητα
ἀμῷ πατρὶ δυσμόρου ματρός·
οἵων ἐγώ ποθ' ἁ ταλαίφρων ἔφυν;
πρὸς οὓς ἀρᾶιος ἄγαμος ἄ-
δ' ἐγὼ μέτοικος ἔρχομαι;
ἰὼ δυσπότμοον
κασίγνητε γάμοον κυρήσας,
θανὼν ἔτ' οὖσαν κατηνάρες με.

Χο. Σέβειν μὲν, εὐσέβειά τις
κράτος δ', ὅτῳ κράτος μέγει,

Iò infelix,
Neque inter mortales, neque inter mortuos
Futura inquilina, non uiuos, non mortuos.
Chor. Progressa adsummam audaciam,
Altum in iustitiæ solium
Impegisti ô filia multùm:
Paternámque penàis aliquam pœnam.
Ant. Attigisti acerbissimam
Mihi curam
Patris maximè memorandum casum
Et totius
Nostri infortunij
Inclytorum Labdacidarum.
Iò materna connubij
Flagitia, concubitus cum suo filio
Meo patre infelicis matris:
Quibus [parentibus] ego nam misera nata sum?
Ad quos deuota, innupta
Ista ego colona uenio?
Iò infelices
Frater nuptias adeptus, 305
Mortuus adhuc uiuentem interfecisti me.
Chor. COLere quidē [fratres mortuos] pietas quædam:
Imperium uerò [eius] cui imperium curæ est,

Violandum nusquam est.
Te autem tuus contumax perdidit animi impetus.
Ant. Indefleta, amicorũ expers, sine hymenæis,
Misera abducor
[Ad]hoc certum iter: non iam
Mihi hoc lampadis sacrum lumen
Licet aspicere miseræ:
Meum autem casum indefletum
Nullus amicorum suspirat.
Cre. Nunquid scitis, cantilenas & luctus ante mortẽ
Quòd nullus cessarit si utilitas [inde] sit, dicere?
Non ducetis quam celerrimè, & humili
Busto circumplectentes, ut dixi ego,
Solam dimittetis desertam, siue oportet mori,
Siue in tali uiuens tumulabitur tecto?
Nos enim puri, quod ad hanc puellam:
Habitatione autẽ certè quæ[hic]sursũ est, spriuabi (tur.
Ant. O tumule, ô sponsalia, ô defossa
Habitatio semper custodienda, quò eo
Ad meos ipsius, quorum numerum inter mortuos
Plurimum recepit Proserpina pereuntium:
Quorũ ultima ego & pessimè lõgè [lõgè pessimè fato]
Descendo priusquam mihi sors aduenat uitæ.
Veniens autem,ualde in spem nutrio [spero]

παραβατὸν οὐδαμῆ πέλει.
σὲ δ' αὐτόγνωτος ὤλεσ' ὀργά.
Αν. Ακλαυτος, ἄφιλος, ἀνυμέναιος
ταλαίφρων ἄγομαι
ταν δ' ἑτοίμαν ὁδόν· οὐκέτι
μοι τοδε λαμπάδος ἱερὸν ὄμμα
θέμις ὁρᾶν ταλαίνᾳ.
τὸν δ' ἐμὸν πότμον ἀδάκρυτον
οὐδεὶς φίλων στενάζει.
Κρ. Αρ' ἵστ', ἀοιδὰς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν
ὡς οὐδ' ἂν εἷς παύσαιτ' ἄν, εἰ χρεῖ' ἦ, λέγειν;
οὐκ ἄξεθ' ὡς τάχιστα, καὶ κατηρεφεῖ
τύμβῳ περιπτύξαντες, ὡς εἴρηκ' ἐγὼ,
μόνην ἀφεῖτ' ἔρημον, εἴτε χρὴ θανεῖν,
εἴτ' ἐν τοιαύτῃ ζῶσα τυμβεύσει στέγῃ;
ἡμεῖς γὰρ ἁγνοὶ τοὐπὶ τήνδε τὴν κόρην,
μετοικίας δ' οὖν τῆς ἄνω στερήσεται.
Αν. Ω τύμβος, ὦ νυμφεῖον, ὦ κατασκαφὴς
οἴκησις ἀείφρουρος, ἦ πορεύομαι
πρὸς τοὺς ἐμαυτῆς, ὧν ἀριθμὸν ἐν νεκροῖς
πλεῖστον δέδεκται Περσέφασσ' ὀλωλότων.
ὧν λοιθία γὼ κάκιστα δὴ μακρῷ
κάτειμι, πρίν μοι μοῖραν ἐξήκειν βίου.
ἐλθοῦσα μέντοι, κάρτ' ἐν ἐλπίσι τρέφω

φίλη μὲν ἥξειν πατρὶ, προσφιλὴς δέ σοι
μῆτερ, φίλη δέ σοι, κασίγνητον κάρα.
ἐπεὶ θανόντας αὐτόχειρ ὑμᾶς ἐγὼ
ἔλουσα κἀκόσμησα, κἀπιτυμβίοις
χοὰς ἔδωκα· νῦν δὲ Πολυνείκες, τὸ σὸν
δέμας περιστέλλουσα, τοιάδ' ἄρνυμαι.
καίτοι σ' ἐγὼ τίμησα τοῖς φρονοῦσιν εὖ.
οὐ γὰρ ποτ' οὔτ' ἂν εἰ τέκνων μήτηρ ἔφυν,
οὔτ' εἰ πόσις μοι κατθανὼν ἐτήκετο,
βίᾳ πολιτῶν τόνδ' ἀνῃρόμην πόνον.
τίνος νόμου δὴ ταῦτα πρὸς χάριν λέγω;
πόσις μὲν ἄν μοι κατθανόντος, ἄλλος ἦν,
καὶ παῖς ἀπ' ἄλλου φωτὸς, εἰ τοῦδ' ἤμπλακον.
μητρὸς δ' ἐν ᾅδου καὶ πατρὸς κεκευθότοιν,
οὐκ ἔστ' ἀδελφὸς ὅστις ἂν βλαστοῖ ποτέ.
τοιῷδε μέντοι σ' ἐκπρετιμήσασ' ἐγὼ
νόμῳ, Κρέοντι ταῦτ' ἔδοξ' ἁμαρταίειν,
καὶ δεινὰ τολμᾷν, ὦ κασίγνητον κάρα.
καὶ νῦν ἄγει με στὰ χερῶν οὕτω λαβὼν,
ἄλεκτον, ἀνυμέναιον, οὔτε τοῦ γάμου
μέρος λαχοῦσαν, οὔτε παιδείου τροφῆς·
ἀλλ' ὧδ' ἔρημος πρὸς φίλων ἡ δύσμορος,
ζῶσ' εἰς θανόντων ἔρχομαι κατασκαφάς.
ποίαν παρεξελθοῦσα δαιμόνων δίκην;

Caram quidem uenturã patri, gratãque tibi
Mater, carámque tibi germanum caput.
Quando mortuos proprijs manibus uos ego 304
Laui & ornaui, & sepulcrales
Latices dedi. nunc autem Polynices tuum
Corpus ornans talia accipio.
Atqui te ego honoraui sapientibus bene, [sapiẽtũ
Non. n. unquã, neq; si filiorũ mater esse, (iudicio.]
Neque si maritus mihi mortuus tabuisset,
Vi ciuium [inuitis ciuibus] hũc suscepissẽ laborẽ.
Cuius moris gratia hæc dico?
Maritus quidẽ mihi mortuo [priore,]alio fuisset,
Et filius ex alio utro, si hoc orbata fuissem:
Matre autem in inferno & patre occultatis,
Non est frater qui nascatur unquam.
Tali quidem te quum honorauerim ego
Lege, Creonti hæc uisa sum delinquere,
Et grauia audere, ô germanum caput.
Et nunc ducit me per manus sic accipiens,
Thalami exortẽ, hymenæi honorib9 carẽtẽ, neque
Partẽ sortitã, neq; puerilis educationis. (nuptiarũ
Sed sic deserta ab amicis misera,
Viuens ad mortuorum uado fossas:
Quænam prætergressa deorum iura?

Quid oportet me infelicem ad deos amplius
Respicere? quem alloqui sociorum? quandoquidem
Impietatis crimen pietatem colendo obtinui.
Sed si quidem hæc sunt in dijs bona,
Passæ [supplicium,] agnouerimus nos peccasse:
Si uerò hi peccant, ne plura mala
Patiantur quàm & faciũt iniustè mihi.

Chor. Adhuc eorundem uentorum ijdem
Animi status istam tenent [occupãt.]

Cre. Propterea ductoribꝰ
Lachrymas afferet, tarditatis ergô.

Ant. Hei mihi, morti hoc proximum
Dictum peruenit.

Cre. Vt confidas, nihil consolor,
Qui in hæc ita rata futura sint.

Ant. O telluris Thebanæ urbs patria,
Et dij patrij,
Abducor iam ego, & nulla mora.
Aspicite Thebarum principes
Regum filiam solam reliquam,
Quæ à quibus patiar
Pietatem quia colui.

Chor. Tulit & Danaes cælestem lucem
Commutare [cum tenebris] corpus in æneis

Τί χρή με τὴν δύστηνον εἰς θεοὺς ἔτι
βλέπειν; τίν' αὐδᾷν ξυμμάχων; ἐπεί γε δὴ
τὴν δυσσέβειαν εὐσεβοῦσ' ἐκτησάμην.
ἀλλ' εἰ μὲν οὖν τάδ' ἐστὶν ἐν θεοῖς καλὰ,
παθόντες ἂν ξυγγνοῖμεν ἡμαρτηκότες·
εἰ δ' οἵδ' ἁμαρτάνουσι, μὴ πλείω κακὰ
πάθοιεν ἢ καὶ δρῶσιν ἐκ δίκας ἐμέ.

Χο. Ἔτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὐταὶ
ψυχῆς ῥιπαὶ τὴν δέ γ' ἔχουσι.

Κρ. Τοιγὰρ τούτων τοῖσιν ἄγουσι
κλαύμα θυπάρξει βραδυτῆτος ὕπερ,

Αν. Οἴμοι, θανάτου τοῦτ' ἐγγυτάτω
τοὔπος ἀφῖκται.

Κρ. Θαρσεῖν οὐδὲν παραμυθοῦμαι
μὴ οὐ τάδε ταύτῃ κατακυροῦσθαι·

Αν. Ὦ γῆς Θήβης ἄστυ πατρῷον,
καὶ θεοὶ πατρογενεῖς,
ἄγομαι δὴ γώ, κοὐκέτι μέλλω.
λεύσσετε Θήβης οἱ κοιρανίδαι,
τὴν βασίλειαν μουνὴν λοιπὴν,
οἷα πρὸς οἵων ἀνδρῶν πάσχω,
τὴν εὐσεβίαν σεβίσασα.

Χο. Ἔτλα καὶ Δανάας οὐράνιον φῶς
ἀνάξαι δέμας ἐν χαλκοδέτοις

αὐλαῖς· κρυπτομένα δ' ἐν
τυμβήρει θαλάμῳ κατεζεύχθη.
καίτοι γενεᾷ τίμιος ὦ παῖ, παῖ,
καὶ Ζηνὸς Ταμιεύε-
σκε γονὰς χρυσορρύτους.
ἀλλ' ἁ μοιριδία τις δύνασις, δεινά.
οὔτ' ἄν νιν ὄμβρος, οὔτ' ἄρης,
οὐ πύργος, οὐχ ἁλίκτυποι
κελαιναὶ νᾶες ἐκφύγοιεν.
ζεύχθη δ' ὀξυχόλως παῖς ὁ Δρύαντος,
Ηδωνῶν βασιλεὺς, κερτομίοις
ὀργαῖς ἐκ Διονύσου,
πετρώδει κατάφρακτος ἐν δεσμῷ.
οὕτω μανίας δεινὸν ἀποστάζει
ἀνθηρόν τε μένος. κεῖ-
νος ἐπέγνω μανίας
ψαύων τὸν θεὸν ἐν κερτομίαις γλώσσαις.
παύεσκε μὲν γὰρ ἐνθέους
γυναῖκας, εὐιόν τε πῦρ,
φιλαύλους τ' ἠρέθιζε μούσας.
τοῦτρὰ δὲ Κυανέων πετρῶν
διδύμας ἁλός τ' ἀκταὶ βοσπόριαι,
ἴδ' ὁ Θρῃκῶν Σαλμυδησσὸς,
ἵν' ἀγχίπτολις Αρης,

Septis: tecta autem in
Obscuro thalamo conclusa est.
Quanquam genere nobilis ô filia, filia,
Et Iouis custodiebat
Genus ex auri lapsu conceptum.
Sed fatalis ingens uis, inuicta.
Eam neque imber, neque Mars,
Non turris, non mari concussæ
Atræ naues euadant.
Inclusus etiam propter præcipitẽ irã filius Dryãtis
Edonorum rex, acerba propter
Iurgia ad Dionyso,
Saxeis tectus in uinculis.
Adeo [ex] insania grauis destillat
Pullulánsque uis.
Ille agnouit insaniam
Attingens deum in acerbis dictis.
Compescebat enim deo plenas
Mulieres, Bacchanalésque faces, 306
Tibiarúmque irritabat [aspernabatur] musas.
A Cyaneis uerò scopulis
Geminique maris littora Bosporia,
Vidit Thracam Salmydessus,
Vbi proximus Mars,

Gemir is Phinei filijs,
Vidit dirum uulnus
Oculis inflictum à fera uxore,
Cæcum miseris oculorum
Orbibus incussum non lanceis,
Sed cruentis manibus
Et radiorum textoriorum acie.
Contabescentes autem miseri
Miserum casum flebant matris,
Habentes expers nuptiarum infelix genus.
Illa uerò semen ortum à nobilissimis
Sortita est Erechthidis,
Remotis autem in antris
Educata est procellis inter patrias
Boreæ filia equos cursu æquans erecto
Super scopulo deorum filia.
Et tamen illam quoq; fata
Æterna inuaserunt ô filia.
Tir. Thebarum reges, uenimus communem uiam,
Duo ex uno uidentes. cæcis enim
Hæc uia ex ductore existit.
Cre. Quid uerò est ô senex Tiresia nouum?
Tir. Ego docebo, & tu uati pare.
Cre. Non ansa certè à tua discessi mente.

διοσοῖσι Φινείδαις
εἶδεν ἀρατὸν ἕλκος
τυφλωθεὶς ἐξ ἀγρίας δάμαρτος,
ἀλαὸν ἀλαστόροις ὀμμάτων
κύκλοις ἀραχθὲν ἐκ ἐγχέων,
ἀμὶ ὑφ' αἱματηραῖς χερσί
τε καὶ κερκίδων ἀκμαῖς.
κατὰ δὲ τακόμενοι μέλεοι
μελέαν πάθαν κλαῖον ματρὸς, ἔχον-
τες ἀνύμφευτον γοναί. ἁ
δὲ, σπέρμ' ἀρχαιογόνων
ἄντασ' Ἐρεχθειδᾶν,
τηλεπόροις δ' ἐν ἄντροις
τράφη θυέλλησιν ἐν πατρῴαις
Βορέας ἄμιππος ὀρθόποδος
ὑπὲρ πάγου θεῶν ἡ παῖς.
ἀλλὰ κἀπ' ἐκείνᾳ μοῖραι
μακραίωνες ἔσχον παῖ.

Τει. Θήβης ἄνακτες ἥκομεν κοινὴν ὁδὸν
δύ' ἐξ ἑνὸς βλέποντε. τοῖς τυφλοῖσι γὰρ
αὕτη κέλευθος ἐκ προηγητοῦ πέλει.

Κρ. Τί δ' ἔστιν ὦ γεραιὲ Τειρεσία νέον;

Τει. Ἐγὼ δι' δάξω· καὶ σὺ τῷ μάντει πιθοῦ.

Κρ. Οὔκουν πάρος γε σῆς ἀπεστάτουν φρενός.

Τει. Τοι γὰρ δι' ὀρθῆς τήνδε ναυκληρεῖς πόλιν.
Κρ. Ἔχω πεπονθὼς μαρτυρεῖν ὀνήσιμα.
Τει. Φρονεῖ βεβὼς αὖ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης.
Κρ. Τί δ' ἔστιν; ὡς ἐγὼ τὸ σὸν φρίττω στόμα.
Τει. Γνώσῃ, τέχνης σημεῖα τῆς ἐμῆς κλύων.
εἰς τὰρ παλαιὸν θῶκον ὀρνιθοσκόπον
ἵζων, ἵν' ἦν μοι παντὸς οἰωνοῦ λιμὴν,
ἀγνῶτ' ἀκούω φθόγγον ὀρνίθων, κακῷ
κλάζοντας ὄιστρῳ καὶ βεβαρβαρωμένῳ,
καὶ σπῶντας ἐν χηλαῖσιν ἀλλήλοις φοναῖς.
ἔγνων· πτερῶν τὰρ ῥοῖβδος οὐκ ἄσημος ἦν.
εὐθὺς δὲ δείσας, ἐμπύρων ἐγευόμην,
βωμοῖσι παμφλέκτοισιν· ἐκ δὲ θυμῶν
ἥφαιστος οὐκ ἔλαμπεν, ἀλλ' ἐπὶ σποδῷ
μυδῶσα κηκὶς μηρίων ἐτήκετο,
κἄτυφε, κἀνέπτυε· καὶ μετάρσιοι
χολαὶ διεσπείροντο, καὶ καταῤῥυεῖς
μηροὶ καλυπτῆς ἐξέκειντο πιμελῆς.
τοιαῦτα παιδὸς τοῦδ' ἐμάνθανον πάρα
φθίνοντ' ἀσήμων ὀρνίων μαντεύματα.
ἐμοὶ τὰρ ἐστὶν ἡγεμὼν ἄλλοις δ' ἐγώ.
καὶ ταῦτα τῆς σῆς ἐκ φρενὸς νοσεῖ πόλις.
βωμοὶ τὰρ ἡμῖν, ἐσχάραι τε παντελεῖς,
πλήρεις ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν βορᾶς

Tir. Itaque rectè hanc gubernas urbem.
Cre. Habeo testificari quòd abs te passus sum utilia.
Tir. Cogita uersari [te] rursus nũc in nouacula fortu-
Cre. Quid uerò est? quàm ego tuũ horreo ôsl 307 (næ.
Tir. Cognosces, artis signa meæ audiens.
In antiquam enim sedem auguralem
Desidens, ubi erat mihi omnis augurij portus,
Ignotũ audio sonitum auium, malo
Clangentes œstro & barbaro,
Et uellentes unguibus [se] mutuò lethalibus.
Agnoui: pennarũ enim strepitus nõ obscurus erat.
Statim autẽ ueritus, ignita [sacrificia] gustabã [ex
Aris inflammatis. ex autẽ sacrificijs (periebar
Vulcanus non fulgebat, sed in cinere
Humidus nidor coxarum liquefiebat,
Et fumabat, & sputabat, & sublata
Exta dispergebantur, & defluæ
Coxæ operienti excidebant adipe.
Talia ex puero hoc didici
Imbecilla obscurorũ orgiorũ uaticinia [monita.]
Mihi enim hic dux, alijs autem ego.
Et his tuo ex ingenio laborat ciuitas.
Aræ enim nobis, focique integri,
Pleni auiúmque & canum uoratione

Infelicis lapsi OEdipi fœtus:
Et deinde non admittũt p̃ sacrificia factas preces
Diȳ à nobis, neque coxarum flammam: (amplius
Neque auis faustos resonat clamores,
Hominis mortui quũ comederint sanguinis pingue
Hæc igitur fili cõsidera. HOMInibus .n. (dinẽ.
Omnibus commune est delinquere:
Postquã uerò deliquerit, ille non amplius est uir
Inconsultus neque infelix, quicunque in malũ
Lapsus medetur, neque immobilis extiterit. 308
PERTInacia siquidem stultitiæ obnoxia est.
Sed cede mortuo, neque eum qui periȳt,
Stimula. quæ fortitudo [est] mortuum interficere?
Bene tibi cupiens bene dico. DISCERE
Autem iucundissimũ à bene dicẽte si utile quid di-
Cic. O senex, omnes, tanquã sagittariȳ in scopũ, (cat.
Iaculamini in hominẽ hunc: necper diuinationẽ
Non uenditus [proditus] uobis sũ: horũ à genere
Venditus sum, & exportatus iampridem.
Lucramini, negotiamini quòd pro Sardibus est
Electrum, si uultis & Indicum
Aurum: sepulcro aut em illum non occultabitis,
Neque si uelint Iouis aquilæ uorationem
Ferre illum rapientes in Iouis sedes:

Kp.

τοῦ δυσμόρου πεπτῶτος Οἰδίπου γόνου.
κᾆτ' οὐ δέχονται θυστάδας λιτὰς ἔτι
θεοὶ παρ' ἡμῶν, οὐδὲ μηρίων φλόγα,
οὐδ' ὄρνις εὐσήμους ἀποῤῥοιβδεῖ βοὰς,
ἀνδροφθόρου βεβρῶτες αἵματος λίπος.
ταῦτ' οὖν τέκνον φρόνησον. ἀνθρώποισι γὰρ "
τοῖς πᾶσι κοινόν ἐστι τοὐξαμαρτάνειν. "
ἐπεὶ δ' ἁμάρτῃ, κεῖνος οὐκέτ' ἔστ' ἀνὴρ "
ἄβουλος οὐδ' ἄνολβος, ὅστις ἐς κακὸν "
πεσὼν ἀκεῖται, μηδ' ἀκίνητος πέλει. "
αὐθαδίᾳ τοι σκαιότητ' ὀφλισκάνει. "
ἀλλ' εἶκε τῷ θανόντι, μηδ' ὀλωλότα
κέντει. τίς ἀλκὴ τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν;
εὖ σοι φρονήσας, εὖ λέγω. τὸ μανθάνειν "
δ' ἥδιστον εὖ λέγοντος, εἰ κέρδος λέγει. "
Κρ. Ὦ πρέσβυ, πάντες, ὥστε τοξόται σκοποῦ,
τοξεύετ' ἀνδρὸς τοῦδε, κοὐδὲ μαντικῆς
ἄπρατος ὑμῖν εἰμι· τῶνδ' ὑπαὶ γένους
ἐξημπόλημαι κἀκπεφόρτισμαι πάλαι.
κερδαίνετ', ἐμπολᾶτε τὸν πρὸ Σάρδεων
ἤλεκτρον, εἰ βούλεσθε, καὶ τὸν Ἰνδικὸν
χρυσόν· τάφῳ δ' ἐκεῖνον οὐχὶ κρύψετε,
οὐδ' εἰ θέλουσ' οἱ Ζηνὸς αἰετοὶ βορὰν
φέρειν νιν ἁρπάζοντες ἐς Διὸς θρόνους,

οὐδ' ὡς μίασμα τῦτο μὴ τρέσας ἐγὼ,
θάπτειν παρήσω κεῖνον. οὔ γὰρ οἷόν' ὅτι cc
θεοὺς μιαίνειν οὔτις ἀνθρώπων ἀρᾶται cc
πτῆσιν δ' ὠκέως ἁ τειρεσία βροτῶν cc
κἠ δεινὰ δεινοὶ πῶλαι ἄρσαι, δίκαν λόγῳ cc
αἰσχροὺς καλῶς λέξασι τὸ κέρδος χρόνῳ. cc
Τει. Φεῦ, ἆρ' οἶδέν αἰθρώπων τις, ἆρα φράζεται;
Κρ. Τί χρῆμα; ποῖον τῦτο παγκοινον λέγεις;
Τει. Ὅτῳ κράτιστον κτῆμ' ἔχει βουλία;
Κρ. Ὅτῳ γε, οἶμαι, μὴ φρονεῖν, πλείστη βλάβη.
Τει. Ταύτης σὺ μῶν τοι τῆς νόσου πλήρης ἔφυς.
Κρ. Οὐ βέλομαι τὸν μάντιν αἰσχῦναι κακῶς.
Τει. Καὶ μὴν λέγεις, ψευδῆ με θεσπίζειν λέγων.
Κρ. Τὸ μαντικὸν γὰρ πᾶν φιλάργυρον γένος.
Τει. Τὸ δ' ἐκ τυράννων, αἰσχροκερδὲς δέμας φιλεῖ.
Κρ. Ἆρ' οἶσθα ταῦτ' ἃ τὰς ἔπας, ἃ μ' ἂν λέγῃς, λέγων;
Τει. Οἶδ'. ἐξ ἐμοῦ γὰρ τὴν σὴν ἔσχες σώσας πόλιν.
Κρ. Σοφὸς σὺ μάντις, ἀλλὰ τἀδικεῖν φιλῶν.
Τει. Ὀργὰς με τἀκίνητα δρᾷν φρενῶν ἐφέστας.
Κρ. Κίνει, μόνον δὲ μὴ 'πὶ κέρδεσιν λέγων.
Τει. Οὕτω γὰρ ἥδη καὶ δοκῶ τὸ σὸν μέρος.
Κρ. Ὡς μὴ 'μπολήσων ἴσθι τὴν ἐμὴν φρένα.
Τει. Ἀλλ' εὖ γε τοι κἀπίσθι μὴ πολλοῖς ἔπι
ἠσσοχοὶς ἀμιλλητῆρας ἡλίου τελῶν,

Neque sic piaculum hoc ueritus ego,
Sepelire permittam illum. bene enim noui quòd
DEOS maculare nemo hominum ualet.
Cadunt autem, ô senex Tiresia, mortalium
Etiam ut plurimum præstantes casus turpes, quâ-
Turpia probè dixerint lucri gratia. (do uerba
Tir. Heu an nouit hominum quis? an considerat?
Cre. Quam rem? quodnam hoc communissimum dicis?
Tir. Quanto potior possessionibus sapientia?
Cre. Quanto quidem (puto) non sapere, mai⁹ damnum.
Tir. Huius tu sanè morbi plenus es.
Cre. Non uolo uati contradicere malè.
Tir. Atqui dicis, falsa me uaticinari dicens.
Cre. Diutinum enim omne, cupidũ argenti [est,] genus.
Tir. Quod autẽ ex tyrannis [g. est,] turpe lucrũ amat.
Cre. An scis in eos, principes q̃ sũt, quæ dixeris, dicere?
Tir. Noui. ex me enim hanc habes quòd serues urbem.
Cre. Sapiens tu uates, sed iniuriè agere amans.
Tir. Incitabis me immota [arcana] in animo loqui. 309
Cre. Moue: tantùm autem ne propter lucra dicens.
Tir. Sic. n. iã etiam facturus uideor, quoad tuã partem.
Cre. Non te negotiaturũ scias meum animum.
Tir. Sed probè certè scias non multas adhuc
Rotas cursu contendentes solis te perfecturum,

In quibus tuis ipse à uisceribus unum
Cadauer mortuorum in uicem redditurus es
Pro ijs quos quidem ex supernis deiecisti deorsũ
Animámque ignominioſè in tumulo condidisti:
Habes autem inferorum hic rursus deorum
Exortem inferijs, nõ cohonestatũ, inexpiatũ mortuũ.
Quorum neque tibi pars est, neque supernis
Dijs, sed à te uiolãtur hæc.
Horum tibi uindices post [facinora] affligentes,
Insidiantur Plutonis, & deorum furiæ,
In ipsis his ut deprehendaris malis.
Et hæc inspice, an argento adductus
Dicã. ostendet enim non longi temporis mora
Virorum mulierũmque in tuis ædibus fletus.
Inimicæ autẽ omnes [cõtra nos] cõturbãtur urbes,
Quarum frusta uel canes profanarunt,
Vel feræ uel aliqua uolatilis auis, ferens
Impium odorẽ focos arásque habentẽ in ciuitatẽ.
Tales cõtra tuũ (molestas. n.) tanquã sagittarius
Dimisi animo cor iaculationes
Firmas: quarum tu ardorem non effugies.
Opuer tu autem nos adduc ad ædes, ut
Iram hic in iuniores dimittat,
Et cognoscat alere linguam quietiorem,

ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγχων ἕνα
νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδοὺς ἔσῃ,
ἀνθ' ὧν ἔχεις μὲν τῶν ἄνωβαλὼν κάτω,
ψυχήν τ' ἀτίμως ἐν τάφῳ κατῴκισας·
ἔχεις δὲ τῶν κάτωθεν ἐνθάδ' αὖ θεῶν
ἄμοιρον, ἀκτέριστον, ἀνόσιον νέκυν.
ὧν οὔτε σοὶ μέτεστιν οὔτε τοῖς ἄνω
θεοῖσιν, ἀλλ' ἐκ σοῦ βιάζονται τάδε.
τούτων σε λωβητῆρες ὑστεροφθόροι
λοχῶσιν ᾅδου, καὶ θεῶν ἐριννύες,
ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖς δὲ ληφθῆναι κακοῖς.
καὶ ταῦτ' ἄθρησον εἰ κατηργυρωμένος
λέγω. φανεῖ γὰρ οὐ μακροῦ χρόνου τριβὴ,
ἀνδρῶν, γυναικῶν τοῖς δόμοις κωκύματα.
ἐχθραὶ δὲ πᾶσαι συνταράσσονται πόλεις,
ὅσων σπαράγματ' ἢ κύνες καθήγνισαν,
ἢ θῆρες, ἤ τις πτηνὸς οἰωνὸς, φέρων
ἀνόσιον ὀσμὴν ἑστιοῦχον ἐς πόλιν.
τοιαῦτά σοι (λυπεῖς γὰρ) ὥστε τοξότης
ἀφῆκα θυμῷ καρδίας τοξεύματα
βέβαια, τῶν σὺ θάλπος οὐχ ὑπεκδραμῇ.
ὦ παῖ, σὺ δ' ἡμᾶς ἄπαγε πρὸς δόμους, ἵνα
τὸν θυμὸν τοῦτος ἐς νεωτέρους ἀφῇ,
καὶ γνῷ τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέραν,

τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῆς φρενᾶν ἢ νεῶν φέρῃ.

Χο. Ἀνήρ, ἄναξ, βέβηκε δηνὰ θεσπίσας.
ὅπισθόμεσθα δ' ἦξὸ τοὐλλιὴν ἐγὼ
πλὼ δ' ὀκ ῥᾳδίγνης ἀμφιβάλλομαι πέλας,
μὴ πῶποτ' αὐτὸν ψεῦδος ἐς πόλιν λακεῖν.

Κρ. Ἐγνωκα καὐτὸς, κ' ἐφέρομαι φρένας.
πόθ', τ' εἰκάθην γὰρ δηνόν. αὖ πτεύκατα δὲ
ἄτη παταξαι θυμόν, ὃν δηνῶ πάρα.

Χο. Εὐβουλίας δεῖ πᾶι Μενοικέως Κρέον.

Κρ. Τί δῆτα χρὴ δρᾶν φράζε· πείσομαι δ' ἐγώ.

Χο. Ἐλθὼν, κόρῃσι μὴν ὀκ ἀντώρυχος τέλευ
αὖες, κ πόσον δὲ τῷ πάροιθε ζάφορ.

Κρ. Καὶ ζῶσ' τ' ἐπαγγεῖς, κ' ἐσκεῖς παρεικάθην;

Χο. Ὅστον γ' αὖ ἄξ ἔχεται. σπεύπτημοσι γὰρ θεῶν ποδώκεις ἴχνεσι κακόφρονας βλάβαι.

Κρ. Οἴμοι, μόλις μὲν, καρδίας δ' ἔξεσται τὸ δρᾶν. ἀνάγκῃ δ' οὐχὶ δύσμαχτέον.

Χο. Δρᾶ νῦν τάδ' ἐλθὼν, μηδ' ἐπ' ἄλλοισι βέπε.

Κρ. Ὧδ' ὡς ἔχω τείχομι· αὖ· οἵ τ' ὀπάονες,
οἵ τ' ὄντες, οἵ τ' ἐπόντες, ἀξίναις χροῒν
ὁρμᾶσθ' ἐλόντες εἰς ἐπόψιον τόπον.
ἐγὼ δ', ἐπειδὴ δόξα τῇ δ' ἐπεδράφη,
αὐτὸς τ' ἔδησα, καὶ παρὼν ὀκλύσομαι.
δέδοικα γὰρ μὴ τοῖς καθεστῶτας νόμοις

Mentémque meliorem pectoribus quàm [quæ] nũc
Chor. Vtr, rex, abijt grauia uaticinatus. (fert.
Scimus autem ex quo albos ego
Hos ex nigris induor capillos,
Nõ unquã ipsum mendacij in ciuitatẽ dixisse.
Cre. Noui & ipse, & conturbor mente.
Et cedere enim graue, resistentem uerò
Calamitate concutere animum, in aduersis licet.
Chor. Bono consilio opus est fili Menœcei Creon.
Cre. Quid itaque opus sit facere, dic: parebo autẽ ego.
Chor. Profectus, puellam quidem ex effosso tecto
Dimitte: condito autem iacenti sepulcrum.
Cre. Et hæc laudas, & censes cedere?
Chor Quãquidẽ, rex, celerrimé. CONCIDVNT enim
Deorum celeripedes dementes noxæ. (discedo
Cre. Hei mihi, uix quidem, animo tamen à [priore]
Vt faciam. NECESsitas autẽ nõ expugnabilis.
Chor. Fac nunc hæc profectus, neque alijs committe.
Cre. Ita ut habeo abierimus & ministri
Et præsentes & absentes, secures manibus
Irruite arripientes in conspicuum locum.
Ego autem, postquam opinio huc conuersa est,
Ipséque ligaui & præsens soluam.
Timeo enim ne constitutas leges

Optimum fuerit seruantem uitam perficere.

Chor. O multis nominibus insignis, Cadmeæ
Nymphæ decus, & Iouis
Grauiter tonantis genus,
Inclytam qui protegis
Italiam, imperas uerò
Celeberrimæ Eleusiniæ
Cereris in sinu,
Bacche Bacchārum
Vrbem Thebas incolens
Penes liquidas Ismeni
Aquas sæui-
que segetem draconis.
Te uerò super bicipiti uertice [Parnassi]
Fulgens aspicit flamma:
Vbi Coryciæ nymphæ
Incedunt Bacchides,
Castaliæque latices, &
Te Nysseæ montis
Hederiferi colles,
Viridéque littus
Et botris abundans mittit,
Diuinis carminibus
Resonantibus, Thebanas

ἄριστον ᾗ σώζοντα, τὸν βίον τελεῖν.

Χο. Γολυώνυμε, Καδμείας
νύμφας ἄγαλμα, καὶ Διὸς
βαρυβρεμέτα γένος,
κλυταὶ ὃς ἀμφέπεις
Ἰταλίαν, μέδεις δὲ παγ-
κοίνου Ἐλευσινίας
Δηοῦς ἐν κόλποις,
βακχεῦ βακχᾶν
μητρόπολιν Θήβαν ναίων,
παρ' ὑγρὸν Ἰσμηνοῦ
ῥέεθρον, ἀγρίου
τ' ἐπὶ σπορᾷ δράκοντος·
σὲ δ' ὑπὲρ διλόφου πέτρας
στέροψ ὄπωπε λιγνὺς, ἔν-
θα Κωρύκιαι νύμφαι
στείχουσι βακχίδες,
Κασταλίας τε νᾶμα, καί
σε Νυσσαίων οὐρέων
κισσήρεις ὄχθαι,
χλωρά τ' ἀκτὰ
καὶ πολυστάφυλος πέμπει
ἀβρότων ἐπέων ἐν-
αζόντων Θηβαίας

ἐπισκοποῦντ' ἀγιάς.
τὰν ἐξ ἁπασᾶν τιμᾷς
ὑπερτάταν πόλεων,
ματρὶ σὺν κεραυνίᾳ.
καὶ νῦν, ὡς βιαίας
ἔχεται πάνδημος πόλις
νῦν ἐπὶ νούσου, μολεῖν
καθαρσίῳ ποδὶ Γαρ-
νησίαν ὑπὲρ κλιτὺν,
ἢ στονόεντα πορθμόν.
ὦ πῦρ πνεόντων ἄστρων
χοραγὲ, καὶ νυχίων
φθεγμάτων ἐπίσκοπε,
παῖ Διὸς γενέθλον,
προφάνηθι ξὺν Ναξίαις
σαῖς θυάσι προσπόλοις,
αἳ δή σε μαινόμεναι
πάννυχοι χορεύουσι
τὸν Ταμίαν Ιακχον.

Αγ. Κάδμου πάροικοι καὶ δόμων Αμφίονος,
οὐκ ἔσθ' ὁποῖον σταίτ' ἂν ἀνθρώπου βίον
οὔτ' αἰνέσαιμ' ἂν οὔτε μεμψαίμην ποτέ.
τύχη τὰρ ὀρθοῖ καὶ τύχη καταῤῥέπει "
τὸν εὐτυχοῦντα τόν τε δυστυχοῦντ' ἀεί. "

Inſpicientem uias.
Quam ex omnibus colis
Supremam ciuitatibus,
Matre cum fulmine icta.
Nunc quoque, quia grauiſſimo
Tenetur tota ciuitas
Nunc morbo, uenito
Expiatorio pede
Parnaſſiam ſuper rupem,
Vel tempeſtuoſum fretum.
O ignis ſpirantium aſtrorum
Dux, & nocturnorum
Carminum curator,
Fili Iouis proles,
Oſtende [te] cum Naxÿs
Tuis mænadibus famulis,
Quæ te [circa] inſanæ
Totam noctem ſaltant
Præſidem Iacchum. 312

Nun. *Cadmi incolæ & domorum Amphionis,*
Non eſt quomodo ſtantem hominis uitam
Neque laudarim neque uituperarim unquam.
FORTVNA enim erigit, & fortuna deÿcit
Fortunatum & infortunatum ſemper:

Et uates nullus i mminentium mortalibus.
Creon enim erat ſuſpiciendus (ut mihi)olim,
Seruans quidē ab inimicis hanc Cadmeam terram:
Accipiénſque regionis integram monarchiam,
Gubernabat,florens generoſa filiorum ſegete:
Et nunc amittit omnia. NAM uoluptates
Quādo prodiderint [perdiderint] uiri,nō ſtatuo ego
Viuere illū,ſed animatū [uiuū licet] eſſe duco mor-
Diuéſque ſis enim in ædibus(ſi uis) ualdē, (tuum.
Et uiue tyrannicū habitum gerens.ſi autē abſuerit
Ab his lætitia,cætera ego fumi umbra
Non emerim homini ad uoluptatem.

Chor. Quid uerò rurſus hoc onus regum uenis ferens?

Nun. Mortui ſunt:uiuentes autem autores mortendi.

Cho. Et quis interficit?quis autem is qui iacet ēdic.

Nun. Hæmon perijt.proprijs manibus autem cruētatur.

Chor. Verum patria,an à propria manu

Nun. Ipſe à ſeipſo patri iratus cædis [nomine.]

Chor. O uates uerbum illud quàm ſanè rectū perfeceras.

Nun. Vt ſic [ſe rebus] habētibus, alia conſultare adeſt.

Chor. Atqui uideo miſeram Eurydicen ſimul
Vxorem Creontis: ex autem domibus
Vel audiens filium,uel forte fortuna,adeſt.

Eur. O omnes ciues ſermonem quidē [ueſtrū] ſenticbā

καὶ μαίπερ ἀδελφὸς ἧς καὶ θεσμῶν βροτοῖς.
Κρέων γὰρ ἡμῖν ζημιωτὸς, ὡς ἐμοί ποτε,
σώσας μὲ ἐχθρὰν πῶδε Καδμείαν χθόνα,
λαβών τε χώρας παντελῆ μοναρχίαν,
δύθυνε, θάλλων ἀγχιβεῖ τέκνων ποορᾷ·
καὶ νῦν ἀφεῖται παῖ τα. παῖς γὰρ ἡδονὰς «
ὅταν θεσθῶσιν ἄνδρες, οὐ ζῶσιν ἐγὼ «
ζῆν τῶν, ἀλλ' ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν. «
πλούτει τε δὴ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα,
καὶ ζῆ πύραννον σχῆμ' ἔχων. ἐὰν δὲ μὴ ἀπῇ
τούτων τὸ χαίρειν, πάλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς
οὐκ ἂν φριαίμην ἀνδρὶ θεὸς πρὸς ἡδονήν.
Χο. Τίδ' αὖ τόδ' ἄχθος βασιλέων ἥκεις φέρων
Αγ. Τεθνᾶσιν· οἱ δὲ ζῶντες, αἰτίοι θανεῖν.
Χο. Καὶ τίς φονεύει; τίς δ' ὁ κείμενος; λέγε.
Αγ. Αἵμων ὄλωλεν, αὐτόχερ δὲ αἱμάσσεται.
Χο. Πότερα πατρώας ἢ πρὸς οἰκείας χερός;
Αγ. Αὑτὸς πρὸς αὐτὸν, πατρὶ μηνίσας φόνου.
Χο. Ὦ μαίπερ τοὔπος ὡς ἄρ' ὀρθὸν ἤνυσας.
Αγ. Ὡς ὧδε ἐχόντων, πάλαι βουλεύειν πάρα.
Χο. Καὶ μὴν ὁρῶ τάλαιναν Εὐρυδίκην ὅλως
δάμαρτα τοῦ Κρέοντος· ἢ κὰδ δωμάτων
ἢ πρὶ κλύουσα παῖδὸς, ἢ τύχη πάρα.
Ευ. Ω πάντες ἀστοὶ, τὸ λόγου γ' ἐπὴ κοὐμῶν

πρὸς ἔξοδον στείχουσα Παλλάδος θεᾶς
ὅπως ἱκοίμην εὐγμάτων προσήγορος.
καὶ τυγχάνω γε κλεῖθρ' ἀνασπαστοῦ πύλης
χαλῶσα· καί με φθόγγος οἰκείου κακοῦ
βάλλει δι' ὤτων· ὑπτία δὲ κλίνομαι
δείσασα πρὸς δμῳαῖσι, κἀποπλήσσομαι.
ἀλλ' ὅστις ἦν ὁ μῦθος, αὖθις εἴπατε.
κακῶν γὰρ ἐκ ἄπειρος οὖσ' ἀκούσομαι.

Αγγ. Ἐγὼ, φίλη δέσποινα, καὶ παρὼν ἐρῶ,
κοὐδὲν παρήσω τῆς ἀληθείας ἔπος.
τί γὰρ σε μαλθάσσοιμ' ἂν ὧν ἐς ὕστερον
ψεῦσται φανούμεθ'; ὀρθὸν ἡ ἀλήθει' ἀεί. "
ἐγὼ δὲ σῷ ποδαγὸς ἑσπόμην πόσει
πεδίον ἐπ' ἄκρον, ἔνθ' ἔκειτο νηλεὲς
κυνοσπάρακτον σῶμα Πολυνείκους ἔτι
καὶ τὸν μὲν, αἰτήσαντες ἐνοδίαν θεὸν
Γλούτωνά τ' ὀργὰς εὐμενεῖς κατασχέθειν,
λούσαντες ἁγνὸν λουτρὸν, ἐν νεοσπάσι
θαλλοῖς ὃ δὴ λέλειπτο συγκατήθομεν.
καὶ τύμβον ὀρθόκρανον οἰκείας χθονὸς
χώσαντες, αὖθις πρὸς λιθόστρωτον κόρης
νυμφεῖον ᾅδου κοῖλον εἰσεβαίνομεν.
φωνῆς δ' ἄπωθεν ὀρθίων κακοκυμ[illegible]
κλύει τις ἀκτέριστον ἀμφὶ παστάδα,

Ad exitum [fores] uadens, Palladis deæ 313
Vt accederem [per] preces compellatrix.
Et fortè sum claustra auulsæ portæ
Relaxans, & me sonus domestici mali
Percutit per aures. supina autem reclinor
Pertimescens ad seruas, & consternor.
Sed quinam erat sermo, rursus dicite.
Malorum enim non inexperta existens audiam.

Nun. Ego chara domina, & præsens dicam,
Et nullum prætermittam ueritatis uerbum.
Quid enim te demulcerem [ijs] quorumin posterũ
Mentitores apparebimus? RECTA ueritas sẽper.
Ego autem tuum pedissequus sequebar maritum
Campũ ad sũmũ, ubi iacebat misericordiã nõ cõse-
A canibus laceratũ corp? Polynicis adhuc. (quutũ
Et hunc quidem, orantes Triuiam deam
Plutonémque ut iras propitij inhiberent,
Lauantes puro lauacro, in nuper emulsis
Frondibus, quod reliquum erat, simul cõburebam?
Et tumulum alicè extantem in propria terra
Exaggerantes, rursus ad lapidibus stratum puellæ
Sponsale conclaue Plutonis cauum ingrediebamur.
Vocem autem delonge sublimium uociferationu m
Audit quidam inferijs carentem circa thalamum,

Et domino Creonti significat ueniens.
Hunc autem miseræ inauspicata [signa] circũeunt
Accedẽtẽ magis propẽ. plorãs autẽ uerbũ (uocis
Emittit lamentabile, O miser ego:
An sum uates? an infortunatissimam
Viam repto præteritarum uiarum?
Filij me percellit uox. Sed serui
Ite propius celeres: & assistentes sepulcro,
Inspicite compagem aggeris lapide auulso,
Subeuntes ad ipsum foramen, an Hæmonis
Vocem intelligam, an à dijs fallar. 314
Hæc à tristi domino iussis [instigati]
Inspiciebamus: inque ultimo tumulo
Hanc quidem suspensam ceruice uidebamus,
Laqueo mitrali limteoli implexam:
Illũ autem, circum mediam pronum adiacentem,
Thalami deplorantem inferni perniciem,
Et patris opera, & infortunatum lectum.
Ille autem, ut uidet ipsum, triste lugens intrò
Accedit ad ipsum, & eiulans uocat:
O infelix, quale opus patrasti? quam
Mentem habuisti? qua calamitate perditus fuisti?
Exi fili: supplex te precor.
Illum autẽ agrestibus oculis intuẽs filius,

καὶ δεσπότῃ Κρέοντι σημαίνει μολών.
τῷ δ' ἀθλίας ἄσημα περιβαίνει βοῆς
ἕρποντι μᾶλλον ἆσσον. οἰμώξας δ' ἔπος
ἵησι δυσθρήνητον, ὢ τάλας ἐγώ·
ἆρ' εἰμὶ μάντις; ἆρα δυστυχεστάτην
κέλευθον ἕρπω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν;
παιδός με σαίνει φθόγγος. ἀλλὰ πρόσπολοι
ἴτ' ἆσσον ὠκεῖς, καὶ παραστάντες τάφω,
ἀθρήσατ' ἀρμὸν χώματος λιθοσπαδῆ,
δύντες πρὸς αὐτὸ στόμιον, εἰ τὸ Αἵμονος
φθόγγον συνίημ', ἢ θεοῖσι κλέπτομαι.
τάδ' ἐξ ἀθύμου δεσπότου κελεύσμασιν
ἠθροῦμεν. ἐν δὲ λοισθίῳ τυμβεύματι
τὴν μὲν, κρεμαστὴν αὐχένος κατείδομεν,
βρόχῳ μιτρώδει σινδόνος καθημμένην·
τὸν δ', ἀμφὶ μέσσῃ περιπετῆ προσκείμενον,
εὐνῆς ἀποιμώζοντα τῆς κάτω φθοράν,
καὶ πατρὸς ἔργα, καὶ τὸ δύστηνον λέχος.
ὁ δ' ὡς ὁρᾷ σφε, στυγνὸν οἰμώξας, ἔσω
χωρεῖ πρὸς αὐτὸν, κἀνακοκύσας, καλεῖ·
ὦ τλῆμον οἷ τ' ἔργον εἴργασαι; τίνα
νοῦν ἔσχες, ἐν τῷ ξυμφορᾶς διεφθάρης;
ἔξελθε τέκνον· ἱκέσιός σε λίσσομαι.
τὸν δ' ἀγρίοις ὄσσοισι παπτήνας ὁ παῖς,

πτύσας προσώπῳ, κοὐδὲν ἀντειπὼν, ξίφους
ἕλκει διπλοῖς κνώδοντας, ἐκ δ' ὁρμωμένου
πατρὸς φυγαῖσιν, ἤμπλακ'· εἶθ' ὁ δύσμορος
αὐτῷ χολωθεὶς, ὥσπερ εἶχ' ἐπενταθεὶς,
ἤρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος, ἐς δ' ὑγρὸν
ἀλκῶν ἔτ' ἔμφρων παρθένῳ προσπτύσσετο·
καὶ φυσιοῦν ὀξεῖαν ἐκβάλλει πνοὴν
λευκῇ παρειᾷ φοινίου σταλάγματος.
κεῖται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῷ, τὰ νυμφικὰ
τέλη λαχὼν δείλαιος εἰν ᾅδου δόμοις,
Δείξας ἐν ἀνθρώποισι τὴν ἀβουλίαν "
ὅσῳ μέγιστον ἀνδρὶ πρόσκειται κακόν. "

Χο. Τί τοῦτ' ἂν εἰκάσειας; ἡ γυνὴ πάλιν
φρούδη, πρὶν εἰπεῖν ἐσθλὸν ἢ κακὸν λόγον.

Αγγ. Καὐτὸς τεθάμβηκ'· ἐλπίσιν δὲ βόσκομαι
ἄχη τέκνου κλύουσαν ἐς πόλιν γόοις
οὐκ ἀξιώσειν, ἀλλ' ὑπὸ στέγης ἔσω
δμωαῖς προθήσειν πένθος οἰκεῖον στένειν.
γνώμης γὰρ οὐκ ἄπειρος, ὥστ' ἁμαρτάνειν.

Χο. Οὐκ οἶδ'· ἐμοὶ δ' οὖν ἥ τ' ἄγαν σιγὴ, βαρὺ
δοκεῖ προσεῖναι, χἠ μάτην πολλὴ βοή.

Αγγ. Ἀλλ' εἰσόμεσθα μή τι καὶ κατάσχετον
κρυφῇ καλύπτῃ καρδίᾳ θυμουμένῃ,
δόμοις πρεπτεῖ χοντες. εὖ γὰρ οὖν λέγεις.

Expuens facie, & nihil contradicens, gladij
Trahit duplicem aciem. elabente autem
Patre fuga, aberrauit [ab ictu:] deinde infelix
Sibi ipsi iratus, quemadmodum habebat, incumbens,
Infixit costis medũ ensem, inq; humidũ [inflexũ]
Cubitum adhuc mẽtis cõpos uirginẽ amplectitur.
Et anhelans acutum emittit spiritum
Albi gena cruẽtæ guttationis [sãguinẽ exhalat.]
Iacet autem mortuus circa mortuum, nuptiales
Solennitates sortitus miser in inferni domibus,
Ostendens IN hominibus imprudentiam.
Quanto maximum homini adiaceat [sit] malum.
Chor. Quid [ex] hoc conijcias? mulier rursus
Abijt priusquam dicat bonum uel malum uerbum.
Nun. Et ipse [ideo] obstupui: spebus autem pascor,
Dolores filij audientem, in ciuitatem eiulatus
Non uelle, sed sub tecto intus
Ancillis proponere, luctũ domesticũ cũ gemitu ut e-
Mentis enim nõ expers ut peccet. (dant.
Chor. Non noui mihi certè nimium silentium graue
Videtur inesse, & frustra multus clamor.
Nun. Sed sciemus, ne quid & oppressum
Occultè celet cor iratum,
Domum accedentes. bene enim certè dicis.

Chor. Atqui hic rex ipſe aduenit,
Monumentũ memorabile in manu habẽs [curãs,]
(Si fas dicere) non alienam
Calamitatem, ſed ipſe peccans.
Cre. Heu mentium imprudentium peccata
Firma, lethalia: ô interficientéſque &
Interfectos inſpicientes contribules, [cognatos.]
Hei mihi ob mea infelicia conſilia.
Heu fili, fili, iuuenis cum iuuene fato
(Heu, heu, heu) mortuꝰ es, [hac uita] exolutus es,
Mea, non autem tua, imprudentia.
Chor. Hei mihi, ut uideris ſerò iuſtitiam uidere.
Cre. Heu mihi,
Habeo diſcens miſer [meo malo diſco] inq; meo ca
Deus tunc ſanè tunc magnũ põdus habẽs, (pite
Percuſſit, inq; cõcuſſit agreſtibꝰ uijs, cõp. in agr. u.
(Hei mihi) populo calcatũ [uulgatũ] ſubuertẽs gau
Heu, heu. O LABores mortaliũ difficiles, (diũ.
Fam. O here, ut habénſque & poſſidens
Alia qdẽ præ manibus, alia autẽ ferens, alia autẽ
Videris uenire et hæc uiſurus eſſe mala. (in ædibus
Cre. Quid uerò eſt rurſus peius præſẽtibus malis adhuc?
Fam. Mulier mortua eſt huius per omnia mater mortui,
Infelix recens ictis percuſſionibus. 316

Χο. Καὶ μὴν ὅδ' ἄναξ αὐτὸς ἐφήκει
μνῆμ' ἐπίσημον διὰ χερὸς ἔχων·
εἰ θέμις εἰπεῖν, οὐκ ἀλλοτρίαν
ἄτην, ἀλλ' αὐτὸς ἁμαρτών.

Κρ. Ἰὼ φρενῶν δυσφρόνων ἁμαρτήματα
στερεὰ, θανατόεντ'· ὦ κτανόντας τε καὶ
θανόντας βλέποντες ἐμφυλίους.
ὤμοι ἐμῶν ἄνολβα βουλευμάτων.
ἰὼ παῖ παῖ, νέος νέῳ ξὺν μόρῳ
αἶ αἶ αἶ ἔθανες, ἀπελύθης
ἐμαῖς οὐδὲ σαῖσι δυσβουλίαις.

Χο. Οἴμ', ὡς ἔοικας ὀψὲ τὴν δίκην ἰδεῖν.

Κρ Οἴμοι,
ἔχω μαθὼν δείλαιος. ἐν δ' ἐμῷ κάρᾳ
θεὸς τότ' ἄρα τότε μέγα βάρος ἔχων
ἔπαισεν, ἐν δ' ἔσεισεν ἀγρίαις ὁδοῖς·
οἴμοι λεωπάτητον ἄνθρ' ἔπων χαρά.
φεῦ φεῦ, ὦ πόνοι βροτῶν δύσπονοι.

Εξ. Ὦ δέσποθ', ὡς ἔχων γε καὶ κεκτημένος
τὰ μὲν πρὸ χερῶν, τὰ δ' ὀφέρων, τὰ δ' ἐν δό-
ἔοικας ἥκειν, τὰ τάδ' ὄψεσθαι κακά. (μοις,

Κρ. Τί δ' ἔστιν αὖ κάκιον ἢ κακῶν ἔτι;

Εξ. Γυνὴ τέθνηκε, τοῦδε παμμήτωρ νεκρὸς,
δύστηνος ἄρτι νεοτόμοισι πλήγμασι.

Κρ. Ιὼ ἰὼ δυσκάθαρτος ᾅδου λιμὴν,
τί μ' ἄρα, τί μ' ὀλέκεις; ὦ κακάγγελτά μοι
προπέμψας ἄχη, τίν' αὐδᾷς λόγον;
Χο. Αἴ αἴ, ὀλωλότ' ἄνδρ' ἐπεξειργάσω.
Κρ. Τίφῃς ὦ παῖ; λέγεις νέον μοι λόγον.
αἴ αἴ αἴ, σφάγιον ἐπ' ὀλέθρῳ
γυναικεῖον ἀμφικεῖσθαι μόρον;
Εξ. Ορᾷν πάρεστιν· οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἔτι.
Κρ. Οἴμοι,
κακὸν τόδ' ἄλλο δεύτερον βλέπω τάλας.
τίς ἄρα τίς με πότμος ἔτι περιμένει;
ἔχω μὲν ἐν χέρεσιν ἀρτίως τέκνον
τάλας, τὸν δ' ἔναντι προσβλέπω νεκρόν.
φεῦ φεῦ μᾶτερ ἀθλία, φεῦ τέκνον.
Εξ. Ηδ' ὀξύθηκτος ἥδε βωμία πέριξ
λύει κελαινὰ βλέφαρα, κοκύσασα μὲν
τοῦ πρὶν θανόντος Μεγαρέως κλεινὸν λέχος,
αὖθις δὲ τοῦδε· λοίσθιον δέ σοι κακὰς
πράξεις ἐφυμνήσασα τῷ παιδοκτόνῳ.
Κρ. Αἴ αἴ αἴ αἴ, ἀνέπταν φόβῳ. τί μ' οὐκ ἀνταίαν
ἔπαισέν τις ἀμφιθήκτῳ ξίφει;
ἄθλιος ἐγὼ φεῦ φεῦ,
δειλαίᾳ δὲ συγκέκραμαι δύᾳ.

Cre. Heu heu inexpiatus inferni portus,
Quid me igitur, qd me perdis? O mali nunty mihi
Præmittens dolores, quod dicis uerbum?
Chor. Heu, heu, perditum uirum confeciſti.
Cre. Quid ais ô puer? dicis nouum mihi uerbum.
Heu, heu, heu, iugulatum in pernicie
Muliebre circumiacere fatum? [mul. ſe iugulaſſe?]
Fam. Videre licet. non enim in conclauibus amplius.
Cre. Hei mihi,
Malum hoc aliud ſecũdum inſpicio miſer.
Quænam, quæ me ſors adhuc manet?
Habeo quidem in manibus modò filium
Miſer iſtud autem ex aduerſo inſpicio cadauer.
Heu heu mater miſera, heu fili.
Fam. Hæc acuto [ſubito] ictu cæſa, hæc aras circum
Soluit nigras palpebras flens quidem
Prius mortui Megarei inclytum lectum,
Iterum autem huius ultimum uerò tibi malas
Actiones imprecata filij interfectori.
Cre. Heu, heu, heu, heu. Euolaui [ut auis] timore. quid
Percuſſit aliquis acipiti gladio (me nõ obuiam
Miſer ego heu heu.
Miſeræ autem immixtus ſum calamitati.

Fam. Quasi culpam harum & illarum habens,
Ab mortua hæc accusabare, cædium.
Cre. Quali autem & exoluta fui t in cædibus modo?
Fam. Feriens sub iecur propriis manibus se ipsa, ut
Filij tunc sensit acuto fletu dignum casum.
Cre. Hei mihi, hæc non ad alium mortalium
Mea quadrabunt unquam ex culpa.
Ego enim te, ego interfeci ô miser.
Ego dico uerum. heu ministri,
Ducite me quã celerrimè: ducite me ex pedibus
Non existentem magis quàm nullum.
Chor. Lucra [utilia] mones, si quod lucrum in malis.
BREuissima enim optima quæ in pedibus [quæ ac
Cre. Eat, eat. (ciduntmala.
Appareat fatorũ pulcherrimum meorum
Mihi supremum adducens diem,
Supremum, ueniat, ueniat.
Vt non amplius diem alium intueat.
Fam. Futura hæc de iacentibus quid oportet
Facere? curæ est .n. horũ quibus oportet curæ esse.
Cre. Sed quæ dico quidem, hæc & precatus sum.
Nun. Ne nunc preceris quidquam. QVIA destinatæ
Non est mortalibus calamitatis liberatio.
Cre. Abducatis inanem uirum ex pedibus:

Εξ. Ως αἰτίαν γε τῶνδε κἀκείνων ἔχων
πρὸς τῆς θανούσης ταῖσδ' ἐπεσκήπτου μόρων.
Κρ. Ποίῳ δὲ κἀπελύσατ' ἐν φοναῖς τρόπῳ;
Εξ. Παίσασ' ὑφ' ἧπαρ αὐτόχειρ αὐτὴν, ὅπως
παιδὸς τότ' ᾔσθετ' ὀξυκώκυτον πάθος.
Κρ. Ὦ μοι μοι, τάδ' οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν
ἐμαῖς ἁρμόσει πότ' ἐξ αἰτίας.
ἐγὼ γάρ σ' ἐγὼ κανὸν μέλεος·
ἐγώ φαμ' ἔτυμον. ἰὼ πρόσπολοι
ἄγετέ μ' ὅτι τάχος, ἄγετέ μ' ἐκποδὼν,
τὸν οὐκ ὄντα μᾶλλον ἢ μηδένα.
Χο. Κέρδη παραινεῖς, εἴ τι κέρδος ἐν κακοῖς.
Βράχιστα γὰρ κράτιστα τἀν ποσὶν κακά.
Κρ. Ἴτω ἴτω,
φανήτω μόρων ὁ κάλλιστ' ἐμῶν
ἐμοὶ τερμίαν ἄγων ἡμέραν
ὕπατος. ἴτω ἴτω,
ὅπως μηκέτ' ἆμαρ ἄλλ' εἰσίδω.
Εξ. Μέλλοντα ταῦτα· τῶν προκειμένων τί χρὴ
πράσσειν. μέλει γὰρ τῶνδ' ὃ τοῖσι χρὴ μέλειν.
Κρ. Ἀλλ' ὧν ἐρῶ μὲν, ταῦτα συγκατηυξάμην.
Αγγ. Μὴ νῦν προσεύχου μηδέν· ὡς πεπρωμένης
οὐκ ἔστι θνητοῖς συμφορᾶς ἀπαλλαγή.
Κρ. Ἄγοιτ' ἂν μάταιον ἄνδρ' ἐκποδών.

ὃς ὦ παῖ σέ γ' οὐχ ἑκὼν κατέκτα,
ὃς σέ τ' αὐταί. ὦ μέγεος, οὐδ' ἔχω
ὅπα πρὸς πότερον ἴδω, πᾶ καὶ θῶ.
τά τ' ἐν χεροῖν γὰρ τά τ' ἐπὶ κρατί μοι
πότμος δυσκόμιστος εἰσήλατο.

Χο. Πολλῷ τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας
πρῶτον ὑπάρχει. χρὴ δὲ τά γ' εἰς θεοὺς "
μηδὲν ἀσεπτεῖν. μεγάλοι δὲ λόγοι "
μεγάλας πληγὰς τῶν ὑπεραύχων "
ἀποτίσαντες, γήρᾳ τὸ φρονεῖν ἐδίδαξαν. "

Qui ô fili, téque uon uolens interfeci
Qui téque ipſam, heu miſer: neque habeo
Vbi ad utrum [prius] inſpiciã, & ubi ponam.
Partim in manibus enim partim in capite me
Fatum intolerabile aſſiluit.
MVLTO ſapientia felicitatis
Primũ [præcipuũ] exiſtit: oportet autẽ quoad deos,
Nihil impiè agere. magna autem uerba 318
Magnas plagas ſuperborum [iactabundorum]
Pendentia, [in] ſenio ſapere docuerunt.

AESCHYLI PROMETHEUS VINCTUS, cũ interpretatione Latina ad verbũ.

ARGVMENTVM FABVLAE.

QVVM Prometheus Ioui furatus esset ignem & eum hominibus contribuisset, per quẽ ipsi homines inuenerunt artes omnes, Iupiter indignatione cõmotus, tradidit ipsum ministris suis, Potentię Violentię & Vulcano, ut eum abductum ad montẽ Caucasum ferreis uinculis ibi astringerent. Quo facto, peruenerunt ad ipsum consolandũ omnes nymphæ Oceani, & ipse Oceanꝰ: qui quidẽ etiã indicat Prometheo se uelle ad Iouẽ, & ab ipso precibus & supplicationibus impetrare liberationem ipsius ex uinculis. Sed Prometheus Iouis animum inflexibilem & elatum habens cognitum, nõ permittit. Post discessum Oceani, Io filia Inachi uagabunda peruenit ad ipsum: & cognoscit ex eo quæ iam passa, & quę porrò passura esset: tum, quendã ex ipsius posteris, Herculem nempe, filium Iouis, ipsum liberaturum. ad hæc, ipsam ex attrectatione Iouis parituram Epaphum. interim autem ad ipsum liberius loquentem contra Iouem, tum alia quædam blasphema, tum de amissione regni per filium ex se genitum, aduenit Mercurius ex iussu Iouis, & ei minatur fulmẽ nisi exponat quæ sint Ioui euentura. ac recusantem eum tonitru cum impetu tollit ex conspectu. Actio fabulæ proponitur in Scythia ad montẽ Caucasum. ipsa autem inscribitur Prometheus uinctus.

PERSONAE.

ROBVR & uis. VVLCANVS. PROMETHEVS. CHORVS nympharũ Oceanidum. OCEANVS. IO Inachi filia. MERCVRIVS.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ.

Κράτος καὶ Βία.

Χθονὸς μὲν εἰς τηλουρὸν ἥκομεν πέδον,
Σκύθην ἐς οἶμον, ἄβατον εἰς ἐρημίαν·
Ἥφαιστε, σοὶ δὲ χρὴ μέλειν ἐπιστολὰς
ἃς σοι πατὴρ ἐφεῖτο, τόνδε πρὸς πέτραις.
ὑψηλοκρήμνοις τὸν λεωργὸν ὀχμάσαι
ἀδαμαντίναις πέδῃσιν, ἐν ἀῤῥήκτοις πέτραις
τὸ σὸν γὰρ ἄνθος, παντέχνου πυρὸς σέλας,
θνητοῖσι κλέψας ὤπασεν. τοιᾶς δέ τοι
ἁμαρτίας σφὲ δεῖ θεοῖς δοῦναι δίκην·
ὡς ἂν διδαχθῇ τὴν Διὸς τυραννίδα
στέργειν, φιλανθρώπου δὲ παύεσθαι τρόπου.

Ηφ. Κράτος Βία τε, σφῶιν μὲν ἐντολὴ Διὸς
ἔχει τέλος δὴ, κ' οὐδὲν ἐμποδὼν ἔτι·
ἐγὼ δ' ἄτολμος εἰμι συγγενῆ θεὸν
δῆσαι βίᾳ φάραγγι πρὸς δυσχειμέρῳ.
πάντως δ' ἀνάγκη τῶδέ μοι τόλμαν σχεθεῖν.
ἐξωριάζειν γὰρ πατρὸς λόγους βαρύ.
τῆς ὀρθοβούλου Θέμιδος αἰπυμῆτα παῖ,
ἄκοντά σ' ἄκων δυσλύτοις χαλκεύμασι γῳ,
πρὸς πασσαλεύσω τῷδ' ἀπανθρώπῳ πά-

AESCHYLI PROMETHEVS VINCTVS.

Robur & Vis.

PEruenimus quidem in remotum terræ solum,
In uiam Scythicam, & solitudinem inuiam:
Tibi uerò Vulcane curæ esse debent mandata
Quæ tibi pater cõmisit, ut ad petras
Præruptas istum confidentem constringas
Vinculis adamantinis inter saxa firmissima.
Nam decus tuum, ignis artificiosi iubar,
Subreptum hominib⁹ contribuit. huiusmodi quidẽ
Delicti oportet ipsum pœnam dare dijs,
Vt discat Iouis imperium
Magnificare, & desistere à studio humanitatis.
Vulc. Robur & Vis, quo ad uos quidem, mandatũ Iouis:
Est expeditum, nec quicquam amplius restat.
Ego autem non audeo deum cognatum
Alligare per uim, in uoragine tempestuosa.
Sed omnino necesse est, me ad hoc retinere audaciã
Quia graue est patris mãdata negligẽter exequi.
Themidis rectæ consultricis fili sapientissime,
Inuitus te inuitum machinis indissolubilibus
Compingam ad hoc sæuum saxum:

Vbi neque uocem neque alicuius hominis formam
Aspicies. sed lucida solis flamma aduſtus,
Coloris decus alterabis, & tibi cupido
Nox uersicolor occultabit lucem.
Et pruinam matutinam rursus sol dissipabit.
Sempérque præsentis mali molestia
Te affliget: quia q cõpescat ista nondum est natus.
Eò usus es moribus humanitatis tuæ.
Deus enim deorum non reueritus iram,
Vltra fas hominibus exibuisti dona.
Pro quo hanc inamabilem custodiens petram
Peruigil, stans erectus, sine flexione genũ,
Frustra deplorationes & luctus multos
Proferes: quia Iouis animus est placatu difficilis.
OMnis enim qui nuper cœpit impare, est rigidus
Rob. Sit ita: sed quid tu cũctaris, et frustra miseraris?
Cur non odisti istum dijs inuisissimum,
Qui tuum honorem prodidit hominibus?
Vul. AT magnam uim habet cognatio, & familiaritas.
Rob. Concedo: sed cbaudire patris mandata
Quomodo licet? non hoc metuis?
Vul. Tu es semper sæuus & confidentia plenus.
Rob. Miserari enim illum, nullũ est remediũ: proindetu
NE frustra agas quæ nihil prosunt.

ἵν' οὔτε φωνὴν οὔτέ τοῦ μορφὴν βροτῶν
ὄψει, σταθευτὸς δ' ἡλίου φοίβῃ φλογὶ,
χροιᾶς ἀμείψεις ἄνθος· ἀσμένῳ δέ σοι
ἡ ποικιλείμων νὺξ ἀποκρύψει φάος,
πάχνην τ' ἑῴαν ἥλιος σκεδᾷ πάλιν.
ἀεὶ δὲ τοῦ παρόντος ἀχθηδὼν κακοῦ
τρύσει σ'. ὁ λωφήσων γὰρ οὐ πέφυκέ πω.
τοιαῦτ' ἀπηύρω τοῦ φιλανθρώπου τρόπου.
θεὸς θεῶν γὰρ οὐχ ὑποπτήσσων χόλον,
βροτοῖσι τιμὰς ὤπασας πέρα δίκης.
ἀντ' ὧν ἀτερπῆ τήνδε φρουρήσεις πέτραν
ὀρθοστάδην, ἄϋπνος, οὐ κάμπτων γόνυ.
πολλοὺς δ' ὀδυρμοὺς καὶ γόους ἀνωφελεῖς
φθέγξῃ· Διὸς γὰρ δυσπαραίτητοι φρένες· "
ἅπας δὲ τραχὺς ὅστις ἂν νέον κρατῇ. "
Κρ. Εἶεν· τί μέλλεις καὶ κατοικτίζῃ μάτην;
τί τὸν θεοῖς ἔχθιστον οὐ στυγεῖς θεὸν,
ὅστις τὸ σὸν θνητοῖσι προὔδωκεν γέρας;
Ηφ. Τὸ συγγενές τοι δεινὸν, ἢ τ' ὁμιλία. "
Κρ. Σύμφημ', ἀνήκουστεῖν δὲ τῶν πατρὸς λόγων
οἷόν τε πῶς; οὐ τοῦτο δειμαίνεις πλέον;
Ηφ. Αἰεί τε δὴ νηλὴς σύ, καὶ θρᾴσους πλέως.
Κρ. Ἄκος γὰρ οὐδὲν τόνδε θρηνεῖσθαι· σὺ δὲ
τὰ μηδὲν ὠφελοῦντα μὴ πόνει μάτην "

Ηφ. Ω πολλὰ μισηθεῖσα χἀρωναξία.
Κρ. Τί νιν συχλεῖς; πόνων γὰρ, ὡς ἁπλῶ λόγῳ,
σοὶ νεῶ παρόντων οὐδὲν αἰτία τέλη.
Ηφ. Ἐμπας τὸ αὐτὸ ἄλλος ὤφελεν λαχεῖν.
Κρ. Ἅπαντ' ἐπωράθη πλὴν θεοῖσι κοιρανεῖν· cc
ζῇ δ' οὔτερος γὰρ ὥσπερ ἐξ ἐμοῦ πάλαι Διός. cc 60.
Ηφ. Ἐγνωκα, ταῦτ' ἐς κοὐδὲν ἀντιπεῖν ἔχω.
Κρ. Οὕκουν ἐπείξῃ δεσμὰ τῶνδε θᾶσσον θεῖναι,
ὡς μή σ' ὀργιοῦντα θεσσόρχῃ πατρί;
Ηφ. Καὶ δὴ θεόχειρα φάλαια δέρκεσθαι πάρα.
Κρ. Λαβὼν νιν, ἀμφὶ χερσὶν ἑλκεσεῖ δέρειν
ῥαιστῆρι δεινὲ, πασσάλευε θεὸς πέτρας.
Ηφ. Περᾷς ἔπαγε δὴ κοὐ ματᾷ τοῦργον τόδε.
Κρ. Ἄρασσε μᾶλλον, σφίγγε, μηδὲ μὴν χάλα.
ὀργὸς γὰρ εὑρεῖν κἀξ ἀμηχάνων πορον.
Ηφ. Ἄρηρεν ἥδε γ' ὠλένη δυσεκλύτως.
Κρ. Καὶ τῇδε νῦν πόρπασον ἀσφαλῶς ἵνα
μάθῃ σοφιστὴς ὢν Διὸς νεωτέρους.
Ηφ. Πλὴν τῆδ' αἰ δ' ἐδεῖς ἀνδρὸς μέμφαιό μοι.
Κρ. Ἀδαμαντίνου νεῶ σφιλοὺς αὐτάδη γνάθου
στέρνων δι' ἁμπὰξ πασσάλευ' ἐρρωμένως.
Ηφ. Αἰαῖ τὰ Προμηθεῦ, σῶν ἐπαστένω πόνων.
Κρ. Σὺ δ' αὖ κατακνᾷς, τὸν Διὸς τ' ἐχθρῶν ὕβρι
στένεις; ὅπως μὴ σαυτὸν οἰκτεῖς πρτε.

Vulc. O multùm odiosa manuum solertia.
Rob. Cur ipsa detestaris nã, ut simpliciter dicã, laborũ
Præsentium non est causa ars ipsa.
Vulc. Vtinam tamen quis alius eam nactus esset.
Rob. OMnia sunt definitè cõstituta præterquã dijs im-
Nam nullus est liber nisi Iupiter. (perare.
Vulc. Scio, neque his contradicere possum.
Rob. Quin ergo pergis uincula isti circumdare,
Ne pater te animaduertat cunctaris?
Vulc. Atqui licet prompta uincula intueri.
Rob. Arrepta ea, circum manus ui ualida
Malleo tunde, & affige ad petras
Vulc. Peragitur negotium hoc, & non sine profectu.
Rob. Compinge magis, constringe, nusquam laxes.
Potest .n. inuenire exitũ etiam ex indissolubilib⁹.
Vulc. Hoc quidem brachiũ est adaptatũ ad dissolutionẽ
Rob. Hoc etiam nunc cõpinge firmiter, ut (difficilẽ.
Experiatur se esse Ioue minus solertem sophistam.
Vulc. Hoc excepto, nullus alius iure culpauerit me.
Rob. Nunc clauo adamantino mandibulam peruicacem
Validè usque ad pectus affige
Vulc. Heu heu Prometheu, ingemisco propter tuos labores.
Rob. Tu rursus cunctaris, & super hostibus Iouis
Ingemiscis? uide ne quando teipsum deplores.

Vulc. Cernis ſpectaculum oculis, horribile aſpectu.
Rob. Cerno, iſtum nancîſci meritis digna.
ſed coniice circum latera cathenas auxiliares.
Vulc. Oportet me iſta peragere, ne iubeas multùm.
Rob. Profectò iubebo, & inſuper acclamabo:
Deſcende deorſum, & crura circunda uiolenter.
Vulc. Atqui peractum eſt hoc opus non magno labore.
Rob. Strenuè nunc impinge compedes penetrantes,
Quia cenſor horum operum eſt grauis.
Vulc. Lingua tua loquitur ſimilia formæ tuæ.
Rob. Tu ſis mitis: hanc uerò meam peruicaciam,
Et animi aſperitatem, ne exprobres mihi.
Vulc. Diſcedamus, quia in membris habet retia.
Rob. Hîc nunc proteruè geſtias, & deorum dona
Deprædãdo conferas mortalibus. Quid tibi
Homines poſſunt de iſtis difficultatibus adimere?
Falſò te dij Prometheã
Vocãt: tu enim eges Prometheo
De modo quo euoluaris ex iſta fortuna.
Prom. O æther Ionalis, & flatus celeres,
Fonteſque fluuiorum, & fluctuum marinorum
Dilatatio infinita, & terra mater omnium,
Inuoco etiam ſolis orbem omnia luſtrantem:
Videte qualia mihi deo accidunt à dijs,

Ηφ. Ορᾷς δέαμα δυσχέρειαν ὄμμασιν.
Κρ. Ορῶ κυρῶ τα τόνδε πρὸς ἐπαξίων.
ἀλλ' ἀμφὶ πλευραῖς μοχλὸν ἰσχνὸν βάλε.
Ηφ. Δρᾷν ταῦτ' αὐ ἀνάγκη, μηδὲν ἐγκελεύ' ἄγαν.
Κρ. Ημὶν κελεύσω, καὶ προθύξω γε πρὸς,
χώρει κάτω, σκέλη δὲ κἀγκρώσιν βίᾳ.
Ηφ. Καὶ δὴ πέφρακται· ταῦτ' ἔργον οὐ μακρῷ πόνῳ.
Κρ. Ερρωδιώντως νυῦν σείνε βλαπτόροις πέδαις,
ὡς οὐπιπτήσῃ γε σοφὸς ἔργων βαρίς.
Ηφ. Ομοια μορφὴ γλῶσσά σου χωρεῖ παρ.
Κρ. Σὺ μαλθακίζου· πλὴν σ' ἐμὶν αὐθαδίαν
ὀργῆς τε τραχύτητα μὴ 'πιπλησθεῖ μοι.
Ηφ. Σπίχνιδνος, ὡς κρὰ λοισιν ἀμφίβουλος ἕρπ.
Κρ. Εν ταῦθα νυῦν ὕβριζε, καὶ θεῶν γέρα
συλῶν, ἐφημέροισι πρέσπτ' ἀμύσσων σοί
οἷοί τε φαντοὶ τῶνδ' ἀπαντλῆσαι πόνων;
ψυδρὰν τύμβας σε δαίμονες Προμηθέα
καλοῦσιν· αὐτὸν γὰρ σε δεῖ πρεσμηθέως
ὅτῳ τρόπῳ τῆσδ' ἐκκυλισθῆναι τύχης.
Χρ. Ω δῖος αἰθὴρ καὶ ταχύπτεροι πνοαὶ,
ποταμῶν τε πηγαὶ, ποντίων τε κυμάτων
ἀνήριθμον γέλασμα, πάμμητέρ τε γῆ,
καὶ τὸν πανόπτην κύκλον ἡλίου καλῶ·
ἴδετέ μ' οἷα πρὸς θεῶν πάσχω θεός.

δέρχθηθ' οἵαις αἰκίαισι
διακναιόμενος τὸν μυριετῆ
χρόνον ἀθλεύσω· τοιόνδ' ὁ νέος
τἀγὸς μακάρων ἐξεῦρ' ἐπ' ἐμοὶ
δεσμὸν ἀεικῆ. αἰ αἰ τὸ παρὸν
τό, τ' ἐπερχόμενον
πῆμα στενάχω. πῆ ποτε μόχθων
χρὴ τέρματα τῶνδ' ἐπιτεῖλαι;
καί τοι τί φημι; πάντα προὐξεπίσταμαι
σκεθρῶς τὰ μέλλοντ', οὐδέ μοι ποταίνιον
πῆμ' οὐδὲν ἥξει· τὴν πεπρωμένην δὲ χρὴ
αἶσαν φέρειν ὡς ῥᾷστα, γινώσκονθ' ὅτι
τὸ τῆς ἀνάγκης ἔστ' ἀδήριτον σθένος.
ἀλλ' οὔτε σιγᾷν οὔτε μὴ σιγᾷν τύχας
οἷόν τε μοι τάσδ' ἐστί. θνητοῖς γὰρ γέρα
πορὼν, ἀνάγκαις ταῖσδ' ὑπέζευγμαι τάλας·
ναρθηκοπλήρωτον δὲ θηρῶμαι πυρὸς
πηγὴν κλοπαίαν, ἣ δι' ἀσκάλαθος τέχνης
πάσης βροτοῖς πέφυκε, καὶ μέγας πόρος.
τοιάς δε ποινὰς ἀμπλακημάτων τίνω,
ὑπαίθριος δεσμοῖσι πασσαλευτὸς ὤν.
ἆ ἆ, ἔα ἔα·
τίς ἀχὼ, τίς ὀδμὰ προσέπτα μ' ἀφεγγής;
θεόσσυτος, ἢ βρότειος, ἢ κεκραμένη,

Aspicite qualibus uinculis
Attritus, infinitum
Tempus tolerabo, tam iste nouitius
Gubernator deorum, aduersus me excogitauit
Captiuitatem feram. heu heu & præsentẽ
Et futuram
Calamitatẽ defleo, unde tandẽ ærumnarũ
Istarum terminos oportet existere?
Sed quid hæc dico? omnia præuideo
Accuratéque sunt futura, nec mihi improuisum
Malum ullum eueniet. cæterùm fato destinatam
Facillimè ferre sortẽ, cogitantẽ quòd (oportet me
NEC. ssitatis est inexpugnabile robur.
Sed neque tacere neque non tacere fortunam
Hanc possum. nam quia hominibus donã
Contribui, difficultatib⁹ hisce miserè implicitus sũ:
Et quia ferula conceptũ cõprehẽdi ignis
Fontem furtiuum, qui magister artis
Omnis existit hominibus, & magna est cõmoditas.
Tales pœnas pro hisce delictis luo
Sub dio ita uinculis constrictus.
Heu, heu. ah, ah.
Quæ echo, quis odor obscurus aduolauit ad me?
Diuinúne an mortalis, an mistus

Attigit ad rupem extremam?
AE. ũnarũ ne mearũ spectator, anqd aliud uales?
Aspicite uinctum me, calamitosum deum,
Istum Iouis hostem, istum omnibus dijs
Inuisum, quotquot
Iouis aulam incolunt,
Propter meum eximium amorem hominum.
Heu quem tandem rursus audio
Strepitum uolucrum propẽ nam æther leuibus
Alarum ictibus resonat:
Omne adrepens incutit mihi terrorem.
Chor. Nihil timeas. ego enim cohors amica
Velocibus certaminibus alarum
Adueni ad hanc rupem paterno
Animo ægrè persuaso.
Auræ autem ueloces me permouerunt.
Nam echo sonit⁹ ferrei pertrãsit secessam antrorũ,
Et perculsit animũ meũ solidæ honestatis amantẽ
Ideo aduolaui sine calceis curru alato.
Prom. Heu heu progenies Thetidis fœcundæ,
Et circumfluentis omnem
Terram fluxu perenni, filiæ
Patris Oceani cernite, aspicite
Quali constrictione compactus,

ἵκετο τερμόνιον ἐπὶ πάγον,
πόνων ἐμῶν θεωρὸς, ἢ τί δὴ θέλων;
ὁρᾶτε δεσμώτην με δύσποτμον θεὸν,
τὸν Διὸς ἐχθρὸν, τὸν πᾶσι θεοῖς
δι' ἀπεχθείας ἐξθόνθ', ὁπόσοι
τὴν Διὸς αὐλὴν εἰσοιχνεῦσι,
διὰ τὴν λίαν φιλότητα βροτῶν.
φεῦ φεῦ, τί ποτ' αὖ κινάθισμα κλύω
πέλας οἰωνῶν; αἰθὴρ δ' ἐξαφραῖς
πτερύγων ῥιπαῖς ὑποσυρίζει.
πᾶν μοι φοβερὸν τὸ προσέρπον.

Χο. Μηδὲν φοβηθῇς· φιλία γὰρ ἥδε τάξις
πτερύγων θοαῖς ἁμίλλαις
προσέβα τόνδε πάγον, πατρῴας
μόγις παρειποῦσα φρένας.
κραιπνοφόροι δέ μ' ἔπεμψαν αὖραι· (χὸν,
κτύπου γὰρ ἀχὼ χάλυβος διῆξεν ἄντρων μυ-
ἐκ δ' ἔπληξέ μου τὰν θεμερῶπιν αἰδῶ·
σύθην δ' ἀπέδιλος ὄχῳ πτερωτῷ.

Πρ. Αἴ αἴ αἴ, τῆς πολυτέκνου Τηθύος ἔκγονα,
τοῦ περὶ πᾶσάν θ' εἱλισσομένου
χθόν' ἀκοιμήτῳ ῥεύματι παῖδες
πατρὸς Ὠκεανοῦ, δέρχθητ', ἐσίδεσθ'
οἵῳ δεσμῷ προσπορπατὸς,

τῆς δὲ φάραγγος σκοπέλοις ἐν ἄκροις
φρουρὰν ἄζηλον ὀχήσω.

Χο. Λεύσσω Προμηθεῦ· φοβερὰ δ' ἐμοῖσιν ὄ-
(σσοις
ὁμίχλη προσῆξε πλήρης
δακρύων, σὸν δέμας εἰσιδούσῃ,
πέτραις προσαναινόμενον
ταῖσδ' ἀδαμαντοδέτοισι λύμαις.
νέοι γὰρ οἰακονόμοι κρατοῦσ' ὀλύμπου·
νεοχμοῖς δὲ νόμοις Ζεὺς ἀθέσμως κρατύνει, 150
τὰ πρὶν δὲ πελώρια νῦν ἀϊστοῖ.

Πρ. Εἰ γὰρ μ' ὑπὸ γῆν, νέρθεν τ' ἀΐδου
τοῦ νεκροδέγμονος εἰς ἀπέραντον
τάρταρον ἧκεν, δεσμοῖς ἀλύτοις
ἀγρίως πελάσας, ὡς μήτε θεὸς,
μήτε τις ἄλλος τοῖς δ' ἐπεγήθει·
νῦν δ' αἰθέριον κίνυγμ' ὁ τάλας
ἐχθροῖς ἐπίχαρτα πέπονθα.

Χο. Τίς ὧδε πλησικάρδιος
θεῶν, ὅτῳ τάδ' ἐπιχαρῆ;
τίς οὐ ξυναχαλᾷ κακοῖς
τεοῖσι δίχα γε Διός; ὁ δ' ἐπικότως ἀεὶ
θέμενος ἄγναμπτον νόον,
δάμναται οὐρανίαν γένναν·
οὐδὲ λήξει πρὶν ἂν ἢ κορέσῃ κέαρ,

In summis scopulis huius uallis
Præsidium ærumnosum obibo.
Chor. Video Prometheu: & meus oculis horrenda
Irruit caligo, plena
Lacrymis, quum conspexi corpus tuum
Exiccari ad petras
Hasce adamantinis corruptelis.
Nam noui gubernatores obtinent Olympum,
Et ordinationibus nouis Iupiter imquè imperat:
Quæ prius magni fiebant, nunc euertit.
Pro. Si me subtus terram & in aulam Platonis
Defunctos recipientis, in immensum
Tartarum demisisset, uinculis indissolubilibus
Inclementer detrusum, ut neque deus
Neque quis alius hisce gaudens insultaret:
Nunc uerò miser factus spectaculum conspicuum,
Sustineo inimicis meis grata.
Chor. Quis est ita duri cordis
Deorum, cui hæc sint iucunda?
Quis non compatitur malis
Tuis, excepto Ioue? qui perpetuò ex indignatione
Recepto animo inflexibili,
Domat genus cælicolarum.
Neque prius desinet quàm satiarit cor,

Aut qs arte quadã occuparit impiũ hoc obtẽtu lif
Pro. Profectò me adhuc, in quamlibet ualidis (ficile.
Hiſce compedibus indignè conſtricto,
Opus habebit rex deorum,
Ad indicandum conſilium nouum quo
Sceptro & honore ſpoliabitur.
Nec tum me blandis perſuaſionis
Alloquutionibus demulcebit: & rigidis
Minis nunquam ego perpulſus, id
Indicabo priuſquam ex ſæuis
Vinculis me laxarit, & mihi pœnas luere
Huius ignominiæ uoluerit.
Chor. Tu quidem es confidens & acerbis
Calamitatibus nihil laxas,
Sed nimis liberè loqueris:
Ideo meum animum penitus timor perculſit.
Nam timeo ſorti tuæ,
Quò tandem appulſum oportet te iſtarum calami-
Cernere euentum. nam incõprehenſibiles (tatũ
Animi affectiones & cor implacabile habet filius
Pro. Scio eſſe aſperum, & apud ſe (Saturni.
Iuſtum, Iouem: ſed tamen arbitror
Tum quando hoc modo fractus fuerit, mitẽ fore:
Et ſedata iſta rigida indignatione,

ἢ παλάμα τινὶ τὰν δισάλωτον ἕλῃ τὶς ἀρ-
Πρ. Ἡ μὴν ἔτ' ἐμοῦ, καίπερ κρατεραῖς (χάν.
ἐν γυιοπέδαις αἰκιζομένου,
χρείαν ἕξει μακάρων πρύτανις,
δεῖξαι τὸ νέον βούλευμ' ὑφ' ὅτῳ
σκῆπτρον τιμάς τ' ἀποσυλᾶται.
καίτοι μ' οὐ μελιγλώσσοις πειθοῖς
ἐπαοιδαῖσι θέλξει· στερεάς τ'
οὔποτ' ἀπειλὰς πτήξας, τόδ' ἐγὼ
καταμηνύσω, πρὶν ἂν ἐξ ἀγρίων
δεσμῶν χαλάσῃ, ποινάς τε μοι τίνειν
τῆσδ' αἰκίας ἐθελήσῃ.
Χο. Σὺ μὲν θρασύς τε καὶ πικραῖς
δύαισιν οὐδὲν ἐπιχαλᾷς,
ἄγαν δ' ἐλευθεροστομεῖς.
ἐμὰς δὲ φρένας ἠρέθισε δεῖμα τόρος φόβος·
δέδια γὰρ ἀμφὶ σαῖς τύχαις,
πᾶ ποτε τῶνδε πόνων χρή σε
τέρμα κέλσαντ' ἐσιδεῖν. ἀκίχητα γὰρ
ἤθεα καὶ κέαρ ἀπαράμυθον ἔχει Κρόνου παῖς.
Πρ. Οἶδ' ὅτι τραχύς τε καὶ παρ' ἑαυτῷ
τὸ δίκαιον ἔχων Ζεύς· ἀλλ' ἔμπας, οἴω,
μαλακογνώμων ἔσται ποθ', ὅταν ταύτῃ ῥαι-
θῇ· τὴν δ' ἀτέραμνον στορέσας ὀργὴν, (σθῇ

εἰς ἀρθμὸν ἐμοὶ καὶ φιλότητα
σπεύδων σπεύδοντί ποθ' ἥξει.

Χο. Γαῖ' ἐκκάλυψον καὶ γέγων' ἡμῖν λόγον,
ποίῳ λαβὼν σε Ζεὺς ἐπ' αἰτιάματι,
οὕτως ἀτίμως καὶ πικρῶς αἰκίζεται·
δίδαξον ἡμᾶς, εἴτι μὴ βλάπτῃ λόγῳ.

Γρ. Ἀλγεινὰ μὲν μοι καὶ λέγειν ἐστὶν τάδε,
ἄλγος δὲ σιγᾶν, πανταχῇ δὲ δύσποτμα.
ἐπεὶ τάχιστ' ἤρξαντο δαίμονες χόλου,
στάσις τ' ἐν ἀλλήλοισιν ὠροθύνετο, 200.
οἱ μὲν θέλοντες ἐκβαλεῖν ἕδρας Κρόνον,
ὡς Ζεὺς ἀνάσσοι δῆθεν, οἱ δὲ τοὔμπαλιν
σπεύδοντες ὡς Ζεὺς μήποτ' ἄρξειεν θεῶν·
ἐνταῦθ' ἐγὼ τὰ λῷστα βουλεύων, πιθεῖν
Τιτᾶνας, Οὐρανοῦ τε καὶ Χθονὸς τέκνα,
οὐκ ἠδυνήθην· αἱμύλας δὲ μηχανὰς
ἀτιμάσαντες καρτεροῖς φρονήμασιν,
ᾤοντ' ἀμοχθεὶ πρὸς βίαν τε δεσπόσειν.
ἐμοὶ δὲ μήτηρ οὐχ ἅπαξ μόνον Θέμις,
καὶ Γαῖα, πολλῶν ὀνομάτων μορφὴ μία,
τὸ μέλλον ᾗ κραίνοιτο προὐτεθεσπίκει,
ὡς οὐ κατ' ἰσχὺν, οὐδὲ πρὸς τὸ καρτερὸν
χρὴ, ἢ δόλῳ τοὺς ὑπερέξοντας κρατεῖν.
τοιαῦτ' ἐμοῦ λόγοισιν ἐξηγουμένου,

In concordiam & amicitiam mecum
Tandem cupido cupidum deuenturum.
Chor. Detege & enarra nobis omnem narrationem,
Quale ob delictum Iupiter te captum
Ita ignominiosè & acerbè affligat:
Edissere nobis, si nihil offenderis ista narratione.
Pro. Triste est quidem mihi narrare ista:
Sed etiam triste est tacere, ita ubique res meæ sunt.
Vbi primũ dij cœpãt cõmoueri ad irã, (afflictæ.
Et seditio inter ipsos excitabatur,
In qua alij uolebant Saturnum deturbare solio,
Vt scilicet Iupiter imperaret: alij contrà
Annitebantur ne Iupiter unquam dijs præesset
Ibi ego meis optimis consilijs permouere
Titanas Cæli & Terræ filios
Non potui: sed illi benignis meis rationibus
Spretis, ex suis uehementibus spiritibus,
Putabant, sine negotio, per uim se obtenturos domi
Sed mihi mater Themis non semel tantũ, (natũ.
Et Terra multarum appellationum una forma,
Vt res euentura esset prædixerat:
Non per uim neque cum potentia resistendum
Potius, quàm arte uincendo superiores.
Talia me tum commemorantem,

Non dignabatur prorsus uel aspicere.
Ideo mihi tũ omnium consultissimum
Videbatur esse, ut assumpta matre,
Sponte cupienti Ioui adessem.
Atque ita meis consilijs, tartari ater
Hiatus occultat Saturnum antiquum,
Vnà cum adiutoribus. Talibus à me
Beneficijs affectus iste deorum tyrannus,
Retribuit mihi istas tam graues pœnas.
NAM inest suo quodã modo tyrannidi iste
Morbus, ut non fidem habeant amicis.
Cæterùm quod interrogatis qua de causa
Me affligat, hoc iam exponam.
Vbi primùm in paternum solium
Conscendit, statim dijs distribuit præmia
Alia alijs, & ita uariè stabiliebat
Regnum: hominum autem calamitosorũ rationem
Habuit nullam: sed deleto isto genere
Vniuerso, uolebat aliud nouum producere.
Atque his præter me resistebat nemo.
Ego solus ab ista audacia liberaui homines
Ne extincti ad inferos descenderent.
Hinc istis calamitatibus premor,
Tristibus quidem toleratu, & uisu miserabilibus.

οὐκ ἠξίωσαν οὐδὲ προσβλέψαι τὸ πᾶν.
κράτιστα δή μοι τῶν παρεστώτων τότε
ἐφαίνετ' εἶναι, προσλαβόντι μητέρα,
ἑκόνθ' ἑκόντι Ζηνὶ συμπαραστατεῖν.
ἐμαῖς δὲ βουλαῖς, Ταρτάρου μεγαμβαθὴς
κευθμὼν καλύπτει τὸν παλαιγενῆ Κρόνον
αὐτοῖσι συμμάχοισι. Τοιάδ' ἐξ ἐμοῦ
ὁ τῶν θεῶν τύραννος ὠφεγημένος,
κακαῖσι ποιναῖς ταῖσδέ μ' ἐξημείψατο.
Ἔνεστι τάρ πως τοῦτο τῇ τυραννίδι
νόσημα, τοῖς φίλοισι μὴ πεποιθέναι.
ὃ δ' οὖν ἐρωτᾶτ' αἰτίαν καθ' ἥντινα
αἰκίζεταί με, τοῦτο δὴ σαφηνιῶ.
ὅπως τάχιστα τὸν πατρῷον ἐς θρόνον
καθέζετ', εὐθὺς δαίμοσιν νέμει γέρα
ἄλλοισιν ἄλλα, καὶ διεστοιχίζετο
ἀρχήν· βροτῶν δὲ τῶν ταλαιπώρων λόγον
οὐκ ἔσχεν οὐδέν', ἀλλ' ἀϊστώσας γένος
τὸ πᾶν, ἔχρῃζεν ἄλλο φιτῦσαι νέον·
καὶ τοῖσιν οὐδεὶς αὐτέβαινε πλὴν ἐμοῦ.
ἐγὼ δὲ τολμῆς ἐξελυσάμην βροτοὺς
τοῦ μὴ διαῤῥαισθέντας εἰς ᾅδου μολεῖν.
τῷ τοι τοιαῖσδε πημοναῖσι κάμπτομαι,
πάσχειν μὲν ἀλγεινᾶσιν, οἰκτραῖσιν δ' ἰδεῖν.

θνητοὶς ἐ οἴκτῳ πρόσθεν ὄμβρος, ζύπου πυχᾶν
ἐκ ἠξιώθην αὐτὸς, ἀλλ' αἰπλεῶς
ὧδ' ἐρρύθμισμαι ζλωὶ δυσκλεὴς θέα.

Χο. Σιδηρόφρων τε κἀκ πέτρας εἰργασμένος
ὅστις Προμηθεῦ, σοῖσιν οὐ ξυναλγαλᾷ
μόχθοις. ἐγὼ γὰρ οὔτ' ἂν εἰσιδεῖν ζέλδε
ἔλαχον, εἰσιδοῦσά τ' ἀλγῶ θυμῷ κέαρ.

Γρ. Καὶ μὴν φίλοις ἐλεεινὸς εἰσορᾶν ἐγώ.

Χο. Μή που τὰ πρεσβύβης τῶνδε καὶ περαιτέρω;

Πρ. Θνητοὺς τ' ἔπαυσα μὴ προσδέρκεσθαι μόρον.

Χο. Τὸ ποῖον ἦρων τῆσδε φάρμακον νόσου;

Πρ. Τυφλὰς ἐν αὐτοῖς ἐλπίδας κατῴκισα. 250

Χο. Μέγ' ὠφέλημα τοῦτ' ἐδωρήσω βροτοῖς.

Γρ. Πρὸς τοῖσδε μὴν τοι πῦρ ἐγὼ σφιν ὤπασα.

Χο. Καὶ νῦν φλογωπὸν πῦρ ἔχουσ' ἐφήμεροι;

Γρ. Ἀφ' οὗ γε πολλὰς ὀπμαθήσονται τέχνας.

Χο. Τοιοῖσδε δή σε Ζεὺς ἐπ' αἰκίαισιν
αἰκίζεται τε, κοὐδαμοῦ χαλᾷ κακῶν ἕ
οὐδ' ἔστιν ἄθλου τέρμα σοι προσκείμενον;

Γρ. Οὐκ ἄλλο γ' ἢ δὲν πλὴν ὅταν κείνῳ δοκῇ.

Χο. Δόξει δὲ πῶς; τίς ἐλπίς; οὐχ ὁρᾷς ὅσα
ἥμαρτες; ὡς δὴ ἥμαρτες, οὔτ' ἐμοὶ λέγειν
καθ' ἡδονὴν, οὔτ' ἄλλῳ. ἀλλὰ ζῶν τὰ μὴ
μεθῶ μῶμ, ἄθλων δ' ἔκλυσιν ζήτει τινά.

Et homines miseratus, hoc assequi
Non sum dignus habitus, sed crudeliter (uiosũ.
Ita compactus sum Iouis spectaculũ hoc ignomi-
Chor. Ferreo animo & ex petris effectus fuerit
Qui Prometheu non condoleat istis tuis
AErumnis, ego quidem neque aspicere
Cupiui: & postquam aspexi, dolorẽ sensi in corde.
Pro. Amicis quidem sum ego miserabilis aspectu.
Chor. Nunquid etiam ultra hæc es progressus?
Pro. Liberaui homines ut ne uiderẽt mortem.
Chor. Quo inuento huius morbi remedio?
Pro. Spes cæcas in animos ipsorum inseui.
Chor. Magnum hoc commodum præbuisti hominibus.
Pro. Adhæc ego ipsis ignem exhibui.
Chor. Nunc ergo ignem flãmeum habent mortales?
Pro. Ex quo quidem multas excogitabũt artes.
Chor. Tales ob culpas te Iupiter
Affligit, nec de afflictione laxat?
Neq; est huius cõflictus tibi propositus terminus?
Pro. Non alia ulla meta, quàm quando ipsi uidebitur.
Chor. Sed quomodo uidebitur? quæ est spes? nõ cernis te
Deliqsse? quomodo autẽ deliqueris, neq; mihi dicere
Est iucundum, & tibi triste. Ideo ista (dam
Omittamus: certaminũ uerò quæras liberationẽ quã

Pro. PRONVS est, qui extra mala pedem
Habet, ad monendum & instruendum malè
Habentes. ego uerò sciebam hæc omnia.
Sponte sponte deliqui, non inficiabor:
Sed opitulando hominibus, ipse nactus sum mala.
Non tamen putabam me pœnis talibus
Astrictum iri ad petras editas,
Admotum ad rupem hanc desertam & solitariam.
Sed mihi hæc præsentia mala non defleatis:
Verùm descendentes in terram, sortem aduentantẽ
Percipite, ut ad finem negotium totũ cognoscatis.
Obsequimini mihi obsequimini, opitulamini
Iam periclitanti: NAMita uagabunda
Calamitas aliàs ad alium appropinquat.
Chor. Non ad inuitas dixisti
Hoc Prometheu.
Ideo nunc pede facili mobilem
Locum deserens, & aerem
Purùm transitum uolucrum, ad asperam
Hanc terram accedo, quia tuos labores
Cupio omnes cognoscere.
Ocea. Venio longi itineris spatium
Emensus, Prometheu ad te,
Hunc alitem uelocem

Πρ. Ελαφρὸν, ὅς τις πημάτων ἔξω, πόδα «
ἔχει, παραινεῖν νουθετεῖν τε τοὺς κακῶς «
πράσσοντας. ἐγὼ δὲ ταῦθ' ἅπαντ' ἠπιστάμην.
ἑκὼν ἑκὼν ἥμαρτον, οὐκ ἀρνήσομαι.
θνητοῖς δ' ἀρήγων, αὐτὸς εὑρόμην πόνους.
οὐ μὴν τι ποιναῖς γ' ᾠόμην τοιαῖσί με
κατισχανεῖσθαι πρὸς πέτραις πεδαρσίοις,
τυχόντ' ἐρήμου τοῦδ' ἀγείτονος πάγου.
καί μοι τὰ μὲν παρόντα μὴ δύρεσθ' ἄχη,
πεδοῖ δὲ βᾶσαι τὰς προσερπούσας τύχας
ἀκούσαθ', ὡς μάθητε δι' τέλους τὸ πᾶν.
πείθεσθέ μοι πείθεσθε, συμπονήσατε
τῷ νῦν μογοῦντι. Ταῦτά τοι πλανωμένη «
πρὸς ἄλλοτ' ἄλλον πημονὴ προσιζάνει. «
Χο. Οὐκ ἀκούσαις ἐπεθώυξας
τοῦτο Προμηθεῦ,
καὶ νῦν ῥιαφρῷ ποδὶ κραιπνόσυτον
θῶκον προλιποῦσ', αἰθέρα θ' ἁγνὸν
πόρον οἰωνῶν, ὀκρυοέσσῃ
χθονὶ τῇδε πελῶ. τοὺς τοὺς δὲ πόνους
χρήζω δι' παντὸς ἀκοῦσαι.
Ωκ. Ηκω δολιχῆς τέρμα κελεύθου
δι' μειψάμενος πρός σε Προμηθεῦ,
τὸν πτερυγοκῆτόνδ' οἰωνὸν

γνώμη στομίων ἄτερ ἐλθύνων·
ταῖς σαῖς δὲ τύχαις, ἴσθι, ξυνδηγῶ.
Τί, τὰρ με, δοκῶ, ξυγγενὲς οὕτως
ἐσαναγκάζει· χωρίς τε γένους,
οὐκ ἔστιν ὅτῳ μείζονα μοῖραν
νείμαιμ' ἢ σοί.
γνώσῃ δὲ τάδ' ὡς ἔτυμ', οὐδὲ μάτην
χαριτογλωσσεῖν ἔνι μοι. φέρε τὰρ
σήμαιν' ὅ, τι χρή σοι συμπράττειν·
οὐ τὰρ ποτ' ἐρεῖς ὡς Ὠκεανοῦ
φίλος ἐστὶ βεβαιότερός σοι.

Πρ. Εα, τί χρῆμα; καὶ σὺ δὴ πόνων ἐμῶν
ἥκεις ἐπόπτης; πῶς ἐτόλμησας, λιπὼν
ἐπώνυμόν τε ῥεῦμα καὶ πετρηρεφῆ 300
αὐτόκτιτ' ἄντρα, τὴν σιδηρομήτορα
ἡγεῖν ἐς αἶαν; ἢ θεωρήσων τύχας
ἐμὰς ἀφῖξαι, καὶ ξυναχαλῶν κακοῖς;
δέρκου θέαμα, τόνδε τὸν Διὸς φίλον,
τὸν συγκαταστήσαντα τὴν τυραννίδα,
οἵαις ὑπ' αὐτοῦ πημοναῖσι κάμπτομαι.

Ωκ. Ὁρῶ Προμηθεῦ, καὶ παραινέσαι γέ σοι
θέλω τὰ λῷστα, καίπερ ὄντι ποικίλῳ.
γίνωσκε σαυτὸν, καὶ μεθάρμοσαι τρόπους
νέους· νέος τὰρ καὶ τύραννος ἐν θεοῖς.

Imperio sine frenis gubernando:
Cæterùm scias me compati sorti tuæ.
Nam & cognatio, quod tibi persuadeas, me ad hoc
Impellit: & præter cognationem,
Non est cui ego potiores partes
Attribuerim quàm tibi.
Atque experieris hæc uera esse, neque temere
Me posse lingua blandiri. Ideo age
Indica in quo tibi sit succurrendum.
Nunquam dices Oceano.
Pro. Tibi firmiorem esse amicũ
Heu quid est hoc rei? & tuæ rumnarum meárum
Inspector uenis? quomodo sustinuisti desero
Cognomine fluxu, & petrosis
Natura sua antris, in hanc ferri productricem
Venire terram? nunquid spectatum fortunam
Meam aduenisti, & ut condoleres malis?
Aspice spectaculum: illum Iouis amicum
Qui una constituit regnum eius,
Quibus ab ipso cladibus flector
Occ. Aspicio Prometheu: & quidem subijcere tibi
Volo optima utcunque ipse sapias.
Cognosce teipsum. & transforma in mores
Nouos: quia nouus est gubernator inter deos.

Sin ita aſpera & aculeata uerba
Proiecerus, forſan te etiam longè altius
Sedens Iupiter audierit, ut tibi indignatio
Præſens malorũ uideatur eſſe iocus.
Proinde ô ærumnoſe, quos alis impetus, dimitte,
Et quære iſtorum malorum liberationem.
Hæc forſan delira uideor tibi dicere:
Talia tamen nimis elatæ
Linguæ, Prometheu, ſolent eſſe præmia.
Sed tu nunquam es humilis, neque cædis malis:
Sed ad præſentia adſciſcere alia cupis.
Verùm me quidem conſultore uſus, non
Contra ſtimulos membra protendes, quum cernas
Monarcham aſperum, & pro ſuo iure præſſe.
Proinde ego iam ibo, & annitar
An poſſim te liberare hiſce malis,
Tu tantùm tace, neque nimis liberè loquaris.
AN non accuratè ſcis, quum ſis ualde ſapiens,
Linguæ temerariæ accidere damnum?
Pro. *Gratulor tibi quia es extra culpam,*
Qui unà mecum ſuſcepiſti & auſus es omnia.
Ideo nunc deſine, neque ſit tibi curæ.
Omnino enim non perſuadebis ei, qa nõ ell flexibi;
Sed uide neqd tibi accidat mali e- iſto itinere (lis.

εἰ δ' ὧδε τραχεῖς καὶ τεθηγμένους λόγους
ῥίψεις, τάχ' ἂν σου καὶ μακρὰν ἀνωτέρω
θακῶν κλύοι Ζεὺς, ὥστε τοῖ τὴν νῦν χόλον
παρόντα μόχθων, παιδιὰν εἶναι δοκεῖν.
ἀλλ' ὦ τὰ λαίπωρ', ἃς ἔχεις ὀργὰς ἄφες,
ζήτει δὲ τῶνδε πημάτων ἀπαλλαγάς.
ἀρχαῖ' ἴσως σοι φαίνομαι λέγειν τάδε·
τοιαῦτα μέντοι τῆς ἄγαν ὑψηγόρου
γλώσσης, Προμηθεῦ, τὰ πίχειρα γίνεται.
σὺ δ' οὐδέπω ταπεινὸς, οὐδ' εἴκεις κακοῖς,
πρὸς τοῖς παροῦσι δ' ἄλλα προσλαβεῖν θέλεις
Οὔκουν, ἔμοιγε χρώμενος διδασκάλῳ, "
πρὸς κέντρα κῶλον ἐκτενεῖς, ὁρῶν ὅτι "
τραχὺς μόναρχος οὐδ' ὑπεύθυνος κρατεῖ. "
καὶ νῦν ἐγὼ μὲν εἶμι, καὶ πειράσομαι,
ἐὰν δύνωμαι, τῶνδέ σ' ἐκλῦσαι πόνων.
σὺ δ' ἡσύχαζε, μηδ' ἄγαν λαβροστόμει.
Ἡ οὐκ ἴσθ' ἀκριβῶς, ὢν περισσόφρων, ὅτι "
γλώσσῃ ματαίᾳ ζημία προστρίβεται; "
Πρ. Ζηλῶ σ' ὅθ' οὕνεκ' ἐκτὸς αἰτίας κυρεῖς,
πάντων μεταχὼν καὶ τετολμηκὼς ἐμοί.
καὶ νῦν ἔασον, μηδέ τοι μελησάτω.
πάντως γὰρ οὐ πείσεις νιν οὐ γὰρ εὐπιθής.
πάπταινε δ' αὐτὸς μήτι πημανθῇς ὁδῷ.

Κλ. ι.

Ωκ. Πολλῷ γ' ἀμείνων ζεὶς πέλας φρενῶν ἔφις,
ἢ σαυτόν· ἔρχω, κ' οὐ λόγῳ πεκμαίρομαι.
ὁρμῶ μόνον δὲ μηδαμῶς αὐτοπαθήσῃς.
αὐχῶ τὰρ αὐχῶ τἀμὰ δὲ δώρεά' ἐμοὶ
δώσειν Δι' ὥστε τῶνδέ σ' ἐκλύσειν πόνων.

Πρ. Τὰ μὰν σ' ἐπαινῶ κ' οὐδαμῶν λήξω ποτὲ
πρεσθυμίας χὐδὲν ἐλλείπεις. ἀτὰρ
μηδὲν πόνει, μάτην τὰρ, οὐδὲν ὠφελῶν
ἐμοὶ πονήσῃς, εἶπα κἀμὲ πονεῖν θελεῖς.
ἀλλ' ἡσύχαζε, σαυτὸν ἐκπόδων ἔχων.
ἐγὼ τὰρ ὀκνῶ εἰ δύστυχῶ, τὸν ἓν ἕνεκα
θέλοιμ' ἂν ὡς πλείστοισι πημοναῖς πυχεῖν.

Ωκ. Οὐ δῆτ· ἐπεί μ' ἐκὰ κασιγνήτου τύχα
πέμψασ' Ἄτλαντος, ὃς πρὸς ἑσπέρᾳ τόπους
ἔστηκε κίονὸς τε σοῦ τε κἀμὸς χθονὸς
ὦμοις ἐρείδων, ἄχθος οὐκ ἀσάλκαλον. 350
τὸν γηγενῆ τε Κιλικίων οἰκήτορα
ἀμφὶ σπήλυγγ' ἰδών, ὠκύτερα, δαΐου τέρας,
ἑκατονταπαράλωτον πρὸς βίαν χρήσθμον
Τυφῶνα θοῦρον, πᾶσιν ὃς αὐτέστη θεοῖς,
σμερδνᾶσι γαμφηλᾶσι συρίζων φόνον·
ἐξ ὀμμάτων δὲ πῦρ ἀπ' ἠστράπτε, γοργωπὸν σέλας,
ὡς τὴν Διὸς τυραννίδ' ἐκπέρσων βίᾳ·
ἦλθεν δ' ἀπ' Ἰλιὸς ἄχρυσον βέλος,
καταβὰς τις κεραυνὸς ἐκπνέων φλόγα,

Ocea. Longè melior es ad instruendos alios consilio,
Quàm te: quod ex facto non ex sermone conijcio.
Sed tu me glisscentem nullo modo retrahe.
Aio enim, aio hanc gratiam mihi
Iouem daturum ut te ex hisce malis liberet.
Pro. Ex parte qdē te probo, nec unquā desinā probare:
Nam in promptitudine nihil omittis. sed
Nihil coneris: quia frustra, nihil opitulando
Mihi, fatigaberis: tametsi etiam cupias fatigari.
Proinde quiesce, & te hinc amoue:
Neque enim quia ego affligor, ideo
Velim quamplurimis mala accidere.
Ocea. Non sanè: quia me etiam res aduersæ fratris
Atlantis affligunt, qui in locis ad occidentem
Statę cœli & terræ columnam,
Onus non leue, humeris sustinens.
Et terrigenam illum incolam Ciliciæ
Antrorū, conspectus miseratus sum, monstrū bel-
Centiciputem illū ui subiugantē [alios] (licum,
Martium Typhona, qui omnibus rebellauit dijs,
Horrendis buccis cædem eructans:
Ex oculis autem terribile quasi fulgur emittebat,
Tanquam Iouis imperium ui expugnaturus.
Sed in ipsum irruit Iouis uigilans telum,
Fulmē præceps efflās flāmam,

Quod ipſum deturbauit de grandiſonis
Minitationibus. nam in præcordia ictus,
Deiectus & per tonitru fractus eſt uiribus.
Hinc nunc inutile & protenſum corpus
Iacet iuxta anguſtias maritimas,
Sub radicibus Aetnæis igneſcens.
In uerticibus autem ſummis fabricat ſedem
Vulcanus, unde quondam erumpent
Fluuij ignis, ſæuis maxillis abſumentis,
Ampla iugera feracis Siciliæ.
Talem Typhon ebullier indignationem
Feruentibus eructationibus procellæ flammeæ &
Vtcũq; fulmine Iouis concrematus. (perennis,
Tu uerò nõ es imperitus, neq; me monitore
Eges: ſerua te ipſe quocunq; ſcis modo.
Ego autem hanc præſentem fortunã exantlabo,
Ocea. Donec Iouis uehemẽtia ab indignatione deſinat.
NVNQVID Prometheu noſti,
Pro. Iracundiæ commotæ inederi orationem?
SIQVIS in tempore molliat animum,
Et non gliſcentem impetum ui reprimat.
Ocea. At in conando & ſtrenuè tentando quod
Cernas ineſſe damnum, indices mihi.
Pro. Laborem ſuperuacuum & ſtultam ſimplicitatem.

ὃς αὐτὸν ἐξέπληξε τῆλε ὑψηχόρων
κομπασμάτων. φρένας γὰρ εἰς αὐτὰς τυπεὶς
ἐφεψαλώθη κἀξεβροντήθη δένος.
καὶ νῦν ἀχρεῖον καὶ παρήορον δέμας
κεῖται γενναῖος πλησίον θαλασσίου
ἰπνώδμους ῥίζαισιν Αἰτναίας ὕπο.
κορυφαῖς δ' ἐν ἄκραις ἥδομος μυδροκλυπεῖ
Ἥφαιστος, ἔνθεν ὀμφαὶ ἐξαγήσονταί ποτε
ποταμοὶ πυρὸς δάπτοντες ἀγρίαις γνάθοις
τῆς καλλικάρπου Σικελίας λιπαροὺς γύας.
τοιόνδε Τυφὼς ἐξαναζέσει χόλον
θερμῆς ἀπλήστου βύθεσι πυρπνόου ζάλης,
καίτοι κεραυνῶν Ζηνὸς ἰώθρακα θοὸν μόν.

Πρ. Σὺ δ' ὦ πάτερος, φησὶ ἐμοὶ διδασκάλου
χρῄζεις σεαυτὸν σῶζ' ὅπως δόξῃς σοφός·
ἐγὼ δὲ τἄλλ' παρῶσαν αὐτὴν σὸν χόλου,
ἕστ' ἂν Διὸς φρόνημα λωφήσῃ χόλου.

Ωκ. Οὐκοῦν Προμηθεῦ τῶνδε γιγνώσκεις, ὅτι
ὀργῆς νοσούσης εἰσὶν ἰαταὶ λόγοι;

Πρ. Εὖ ἴσθ' ὡς ἀν καιρῷ γε μαλθάσσῃ κέαρ, cc
καὶ μὴ σφριγῶντα θυμὸν ἰσχναίνῃ βίᾳ. cc

Ωκ. Ἐν τοῖς τοιοῦτοις δὲ ἢ ξυλλαμβάνειν νόμῳ
ὁρᾷς ἐτοῖμον ζημίαν; δίδασκέ με.

Πρ. Μόχθον τοιοῦτον, κουφόνουν τ' ἀνηθίαν.

Ωκ. Εα με τήνδε τὴν νόσον νοσεῖν, ἐπεὶ
κέρδιστον, εὖ φρονοῦντα μὴ δοκεῖν φρονεῖν.
Γρ. Ἐμὸν δοκήσει τἀμπλάκημ' ἔτι τόδε.
Ωκ. Σαφῶς μ' ἐς οἶκον σὸς λόγος στέλλει πάλιν.
Γρ. Μὴ γὰρ σε θρῆνος ὑμὸς εἰς ἔχθραν βάλῃ.
Ωκ. Ἡ τῷ νέον κρατοῦντι παγκρατεῖς ἕδρας;
Γρ. Τούτου φυλάσσου μήποτ' ἀχθεσθῇ κέαρ.
Ωκ. Ἡ σὴ, Προμηθεῦ, συμφορὰ διδάσκαλος.
Γρ. Στέλλου, κομίζου, σῶζε τὸν παρόντα νοῦν.
Ωκ. Ὁρμωμένῳ μοι τόνδ' ἐθώυξας λόγον.
λευρὸν γὰρ οἶμον αἰθέρος ψαύει πτεροῖς
τετρασκελὴς οἰωνός· ἄσμενος δέτ' ἂν
σταθμοῖς ἐν οἰκείοισι κάμψειεν γόνυ.
Χο. Στένω σε τᾶς ὀλομένας τύχας Προμηθεῦ,
δακρυσίστακτον δ' ἀπ' ὄσσων
ῥαδινῶν λειβομένα ῥέος, παρειὰν
νοτίοις ἔπεγξα παγαῖς. ἀμέγαρτα γὰρ
τάδε Ζεὺς ἰδίοις νόμοις κρατύνων,
ὑπερήφανον τοῖς πάρος θεοῖς δείκνυσιν
αἰχμάν· πρόπασα δ' ἤδη στονόεν
λέλακε χώρα, μεγαλοχήμονά τ' ἀρ-
χαιοπρεπῆ στένοισι τὰν σὰν ξυνο-
μαιμόνων τε τιμὰν, ὁπόσοι τ' ἔποικον
ἁγνᾶς Ἀσίας ἕδος νέμονται,

Ocea. Sine me isto morbo laborare, quia
Vtilissimum est, rectè sapientem non uideri sapere.
Pro. Hoc delictum uidebitur meum esse.
Ocea. Tua hæc oratio me planè remittit domum.
Pro. Ne te quidem ista commiseratio in odiũ conijciat.
Ocea. Num eius qui nuper cõsequutus est merũ imperiũ?
Pro. Huius caue ne animus offendatur.
Ocea. Tua Prometheu mihi pœna est magistra.
Pro. Perge, propera, retine hanc mentem.
Ocea. Parato mihi renumiasti hæc uerba
Nam uiam aeris amplam attingit alis
Quadrupes ales, & cupidè
In stabulis proprijs inclinauerit genua.
Chor. Deploro te propter fortunam exitialem,
Et lacrymosum ab oculis
Mobilibus destillans fluxum, genas
Humidis fontibus irrigaui. nam immensa
Hæc Iupiter proprijs legibus administrans,
Insolentem ostentat prioribus dijs
Potentiam: iâm que lugubriter tota
Regio insonuit, magnificam &
Antiquam deflens tuam & fratrum
Dignitatem & quotquot proprium
Sacræ Asiæ incolunt solum,

Tuis lacrymabilibus malis
Condolent homines:
Et terræ Colchidis incolæ uirgines
In pugnis intrepidæ, & cœtus Scythiæ.
Qui extremũ terræ tractũ circa Mæotidem
Paludem occupant: & Arabiæ Martia gens,
Quique editam ciuitatem prope Caucasum
Incolunt, exercitus bellicosus,
Acutis hastis fremens.
Solum quidem ante te alium deorum ob labores
Detentum indissolubilibus
Cladibus uidi Titanem
Atlantem, qui semper immensum robur
Firmum & cœlestem polum
Dorso sustinet: & resonat maris fluctus
Confluens, ingemiscit profunditas,
Et ater Plutonis secessus fremit
Subtus terram, & fontes fluuiorum sacrorum
Deplorant miserabile malum.
Pro. Nequaquam existimate insolentia aut peruicacia
Me tacere: sed cogitatione mordeor animo,
Dum cerno me ita ignominiosè excipi.
Atqui istis nouis dijs munera
Quis alius quàm ego, per omnia distribuit?

μεγαλοστόνοισι σοῖς πήμασι
συγκάμνοισι θνητοί·
Κολχίδος τε γᾶς ἔνοικοι παρθένοι,
μάχας ἄτρεστοι, καὶ Σκύθης ὅμιλος,
οἳ γᾶς ἔσχατον πόρον ἀμφὶ Μαιῶτιν
ἔχοισι λίμναν· Ἀραβίας τ' ἄρειον ἔθνος,
ὑψίκρημνόν θ' οἳ πόλισμα Καυκάσου
πέλας νέμονται, δαΐος στρατὸς,
ὀξυπρόροισι βρέμων ἐν αἰχμαῖς.
μόνον δὴ πρόσθεν ἄλλον ἐν πόνοις
δαμὲν τ' ἀκαμαντοδέτοις
τιτᾶνα λύμαις εἰσιδόμαν θεῶν
Ἄτλαν θ', ὃς αἰὲν ὑπείροχον σθένος
κραταιὸν οὐράνιόν τε πόλον
νώτοις ὑποβαστάζει· βοᾷ δὲ πόντιος κλύδων
ξυμπιτνῶν, στένει βυθὸς,
κελαινὸς δ' ἄϊδος ὑποβρέμει μυχὸς
γᾶς, παγαί θ' ἁγνορρύτων ποταμῶν
στένοισιν ἄλγος οἰκτρόν.

Γρ. Μή τι χλιδῇ δοκεῖτε μήτ' αὐθαδίᾳ
σιγᾷν με. συνοίᾳ δὲ δάπτομαι κέαρ,
ὁρῶν ἐμαυτὸν ὧδε προσηλούμενον.
καίτοι θεοῖσι τοῖς νέοις τούτοις γέρα
τίς ἄλλος, ἢ γὼ, παντελῶς διώρισεν;

ἀλλ' αὐτὰ σιγῶ· καὶ γὰρ εἰδυίαισιν ἂν
ὑμῖν λέγοιμι· τὰν βροτοῖς δὲ πήματα
ἀκούσαθ', ὡς σφᾶς νηπίους ὄντας τὸ πρὶν,
ἔννους ἔθηκα, καὶ φρενῶν ἐπηβόλους.
(λέξω δὲ, μέμψιν οὔτιν' ἀνθρώποις ἔχων,
ἀλλ' ὧν δέδωκ' εὔνοιαν ἐξηγούμενος)
οἳ πρῶτα μὲν, βλέποντες ἔβλεπον μάτην,
κλύοντες οὐκ ἤκουον· ἀλλ' ὀνειράτων
ἀλίγκιοι μορφαῖσι, τὸν μακρὸν χρόνον
ἔφυρον εἰκῇ πάντα· κ' οὔτε πλινθυφεῖς
δόμους προσήλοις ἴσαν, οὐ ξυλουργίαν·
κατώρυχες δ' ἔναιον, ὥστ' ἀείσυροι
μύρμηκες, ἄντρων ἐν μυχοῖς ἀνηλίοις.
ἦν δ' οὐδὲν αὐτοῖς οὔτε χείματος τέκμαρ,
οὔτ' ἀνθεμώδους ἦρος, οὔτε καρπίμου
θέρους βέβαιον· ἀλλ' ἄτερ γνώμης τὸ πᾶν
ἔπρασσον, ἔστ' δὴ σφιν αὐτολὰς ἐγὼ
ἄστρων ἔδειξα, ταί τε δυσκρίτοις δύσεις.
καὶ μὴν ἀριθμὸν ἔξοχον σοφισμάτων
ἐξεῦρον αὐτοῖς, γραμμάτων τε συνθέσεις,
μνήμην τε ἁπάντων μουσομήτορ' ἐργάτιν.
κἄζευξα πρῶτος ἐν ζυγοῖσι κνώδαλα
ζεύγλαισι δουλεύοντα σώμασίν τε, ὅπως
θνητοῖς μεγίστων διάδοχοι μεχθημάτων

Sed ea taceo: quia illa scientibus
Vobis commemorauerim. Cæterùm hominum mala
Audite, quia ipsos antè rudes,
Effeci cordatos, & intelligentia præditos.
(Nec hoc dicã ad aliquam reprehensionẽ hominũ,
Sed ad declarãdũ meã beneuolentiã pea quæ dedi)
Qui primùm quidem uidentes, frustra uidebant,
Audientes non audiebant: sed somniorum
Formis similes, longo illo tempore
Omnia temere commiscebant: neque latéritias
Domos soli expositas sciebãt, nec lignorũ fabrica-
sed subterranei habitabãt, ut tractrices (tionem:
Perpetuæ formicæ in secessibus antrorum opacis.
Et nullus erat ipsis neque hyemis terminus,
Neque florigeri ueris, neque frugiferæ
Aestatis certus: sed sine ratione quidlibet
Agebant, donec ego ipsis ortus
Astrorum monstrauí, & occasus notatu difficiles.
Adhæc immensum numerum artium
Ipsis inueni, & literarum connexiones,
Et memoriam omnium ingeniosam effectricem.
Primus etiam ad iuga copulaui iumenta
Collis & corporibus seruientia, ut
Hominibus maximorum laborum exequutores

Fierent: ad currus adiunxi frenigeros
Equos, in splendorem potentis fastus:
Nec ante me ullus alius mari uagabunda
Inuenit lineis alis nautarum uehicula.
Huiusmodi artificia miser ego inueni
Hominibus: ipse non habeo artem qua
Liberer ab hoc nunc præsenti malo.

Chor. Laboras clade indigna, quia mente destitutus
Vagaris: ET es malus medicus, qui in morbum
Prolapsus turbaris, nec potes inuenire
Quibus tu remedijs sis curabilis.

Pro. Reliqua audiendo ex me miraberis magis,
Quales artes & astus excogitarim.
Hoc maximum est: quia siquis incidisset in morbū
Non erāt remedium ullum, neque esculentum,
Neque quod inūgi aut illini posset, sed remediorū
Inopia exiccabantur, antequam ego eis
Monstraui misturas lenium medicamentorum,
Quibus omnes profligarent morbos.
Ad hæc, modos multos uaticinandi præscripsi,
Et primus constitui quæ ex somnijs oporteat
Verè euenire, & oracula obscura.
Occursúsque incidentes explicui ipsis:
Tum auium aduncarum uolatum accuratè

γένωνθ' ὑφ' ἅρματ' ἤγαγον φιλωνίους
ἵππους, ἄγαλμα τῆς ὑπερπλούτου χλιδῆς.
θαλασσόπλαγκτα δ' οὔτις ἄλλος ἀντ' ἐμοῦ
λινόπτερ' εὗρε ναυτίλων ὀχήματα.
τοιαῦτα μηχανήματ' ἐξευρὼν τάλας
βροτοῖσιν, αὐτὸς οὐκ ἔχω σόφισμ' ὅτῳ
τῆς νῦν παρούσης πημονῆς ἀπαλλαγῶ.

Χο. Γέπονθας ἀεικὲς πῆμ', ἀποσφαλεὶς φρενῶν
πλανᾷ. κακὸς δ' ἰατρὸς ὅστις ἐς νόσον "
πεσὼν ἀθυμεῖς, καὶ σεαυτὸν οὐκ ἔχεις "
εὑρεῖν ὁποίοις φαρμάκοις ἰάσιμος. "

Πρ. Τὰ λοιπά μου κλύουσα, θαυμάσῃ πλέον
οἵας τέχνας τε καὶ δόλους ἐμησάμην.
τὸ μὲν μέγιστον, εἴ τις εἰς νόσον πέσοι,
οὐκ ἦν ἀλέξημ' οὐδὲν, οὐδὲ βρώσιμον,
οὐ χριστὸν, οὐδὲ πιστὸν, ἀλλὰ φαρμάκων
χρείᾳ κατεσκέλλοντο, πρὶν ἐγὼ σφίσιν
ἔδειξα κράσεις ἠπίων ἀκεσμάτων,
αἷς τὰς ἁπάσας ἐξαμύνονται νόσους.
τρόπους δὲ πολλοὺς μαντικῆς ἐστοίχισα.
κἄκρινα πρῶτος ἐξ ὀνειράτων ἃ χρὴ
ὕπαρ γενέσθαι, κληδόνας τε δυσκρίτους
ἐγνώρισ' αὐτοῖς ἐνοδίους τε συμβόλους,
γαμψωνύχων τε πτῆσιν οἰωνῶν σκεθρῶς

διώρισ' οἵ τινές τε δεξιοὶ φύσιν,
εὐώνυμοί τε. καὶ δίαιταν ἣν τινα
ἔχουσ' ἕκαστοι, καὶ πρὸς ἀξιήλους τίνες
ἔχθραι τε καὶ στέργηθρα καὶ συνεδρίαι·
σπλάγχνων τε λειότητα, καὶ χροιὰν τίνα
ἔχοντ' ἂν εἴη δαίμοσι πρὸς ἡδονὴν,
χολῆς, λοβοῦ τε ποικίλην εὐμορφίαν,
κνίσσῃ τε κῶλα συγκαλυπτά· καὶ μακρὰν
ὀσφὺν πυρώσας, δυστέκμαρτον εἰς τέχνην
ὤδωσα θνητοῖς· καὶ φλογροπὰ σήματα
ἐξωμμάτωσα, πρόσθεν ὄντ' ἐπάργεμα.
τοιαῦτα μὲν δὴ ταῦτ'· ἔνερθε δὲ χθονὸς
κεκρυμμέν' ἀνθρώποισιν ὠφελήματα,
χαλκὸν, σίδηρον, ἄργυρον, χρυσόν τε τίς
φήσειεν ἂν πάροιθεν ἐξευρεῖν ἐμοῦ;
οὐδεὶς, σάφ' οἶδα, μὴ μάτην φλῦσαι θέλων.
βραχεῖ δὲ μύθῳ πάντα συλλήβδην μάθε,
πᾶσαι τέχναι βροτοῖσιν ἐκ Προμηθέως.

Χο. Μὴ νῦν βροτοὺς μὲν ὠφέλει καιροῦ πέρα,
σαυτοῦ δ' ἀκήδει δυστυχοῦντος· ὡς ἐγὼ
εὔελπίς εἰμι τῶνδέ σ' ἐκ δεσμῶν ἔτι
λυθέντα, μηδὲν μεῖον ἰσχύσειν Διός.

Γρ. Οὐ ταῦτα ταύτῃ μοῖρά πω τελεσφόρος
κρᾶναι πέπρωται· μυρίαις δὲ πημοναῖς

Distinxi, [& ostendi,] & quæ natura dextræ
Et quæ sinistræ essent, & qualem diætam
Quæque haberent, & quæ ipsis inuicem odia,
Quæque beneuolentiæ & conuersationes:
Adhæc, uiscerum læuitatem, & quo colore
Prædita dijs grata essent:
Fellis etiam & iecinoris uariam speciem,
Et membra pinguedine cooperienda: & longum
Lumbum comburendo, in artem difficilem
Perduxi homines, & signa ignea
Antè obscura reuelaui.
Atque talia quidem hæc, subtus uerò terram
Has hominibus abditas res utiles,
Aes, ferrum, argentum & aurum, quis
Dixerit se eruisse ante me?
Nullus, sat scio, qui nolet uanè garrire.
Sed pauco sermone omnia simul accipe:
Omnes artes hominibus à Prometheo contigerũt.

Chor. Ne deinceps homines iuues ultrà quàm conuenit,
Te uerò afflictum negligas: quia ego
Spem habeo bonam te ex hisce uinculis etiamnum
Liberatum, nihilo minus Ioue ualiturum.

Pro. Non hæc ita ut sors efficax
Perficiat, est fato destinatũ: sed infinitis cladibus

Et malis incuruatus, ita demum uincula euadam.
NAM ars longè est debilior necessitate.
Chor. Quis ergo necessitatis gubernator?
Pro. Parcæ triplices, & memores Erinnys.
Chor. His ergo Iupiter impotentior.
Pro. Non sanè ille effugerit sortem fatalem.
Chor. Quid est Ioui aliud fatale quàm semper imperare?
Pro. Hoc tu iam non audieris, ne instes.
Chor. Nunquid graue est quod ita abscondis?
Pro. Recordamini alius sermonis, hunc minimè
Tempus est efferre, sed est ocultandus
Quammaximè. nam hunc retinendo
Ego effugiam uincula indigna & clades.
Chor. Minimè Iupiter omnia administrans indat animo
Rebellem: neque ego cessarim (meo uim
Accedere ad deos sacris uictimis
Boum mactatorum ad patris Oceani
Fluxum perennem: neque offenderim cum uerbis.
Sed mihi hoc immaneat, neq; unquam eliquescat.
IVCVndum, longam uitam producere erecta
Spe, animum demulcentem clara
Hilaritate. contrà inhorresco intuendo te,
Qui infinitis malis dilaceraris.
Nam sine reuerentia Iouis propria uolũtate colis

δύαις τε καμφθεὶς, ὧδε δεσμὰ φυγαίνω·
πέχθει δ' ἀνάγκης ἀσθενεστέρα μακρῷ. cc
Χο. Τίς οὖν ἀνάγκης ἐστὶν οἰακοστρόφος;
Πρ. Μοῖραι τε μόρφοι, μνήμονές τ' Ἐρινύες.
Χο. Τούτων ἄρ' ὁ Ζεὺς ἐστιν ἀσθενέστερος.
Πρ. Οὐκοῦν ἀφυκτοῖ γ' εἰμὶ πεπρωμένου.
Χο. Τί δ' ἦν πεπρωμένον Ζηνὶ, πλὴν ἀεὶ κρατεῖν;
Πρ. Τοῦτ' οὐκ ἀνὰ σοῦ πύθιος μανδὲ λιπάρει.
Χο. Ἡπου τί σεμνόν ἐστιν ὃ ξυναμπέχᾳς.
Πρ. Ἄλλου λόγου μέμνησο· τὸν δὲ νῦ σοὶ δαμῶς
καιροὺς γεγωνεῖν, ἀλλὰ συγκαλυπτέος
ὅσον μάλιστα. τὸν δὲ τῶν στέζων ἐγὼ,
δεσμοὺς ἀειπλεῖς ἢ δύας ἀφυκτίνω.
Χο. Μηδαμῶς ὁ πάντα νέμων θεῖτ' ἐμᾶ γνώμᾳ,
αἰπὺ πάλον Ζηνὸς μηδ' ἐλιννύσαιμι κράτος
θεοὺς ὁσίαις θοίναις ποτνιοσεμνᾶ
Βουφόνοις, παρ' Ὠκεανοῖο πατρὸς
ἄσβεστον πόρον, μηδ' ἀλίτοιμι λόγοις.
ἀλλά μοι τόδε μόνοι, καὶ μήποτ' ὀκνάκειν.
ἢ δύ πταρσαλέαις τὸν μακρὸν εἶναι βίον c
ἥβᾳ σφαλῆς θυμὸν ἁδαίνουσαν cc
ἐν ἀφροσύναις. φέλαστο δέ σε δερκομένη cc
μυελοῖς μόχθοις ἐμὰ ναιόμενον.
Ζηνὶ γὰρ οὐ θεμιτὸν, ἰδίᾳ γνώμᾳ σέθεν

θνατοὶς ἄγαν Προμηθεῦ, φέρ' ὅπως ἄχαρις
χάρις, ὦ φίλος, εἰπέ που τίς ἀγκά,
τίς ἐφαμερίων ἀρῆξις. οὐδ' ἐδέρχθης
ὀλιγοδρανίην ἄκικυν, ἰσόνειρον,
ᾇ τὸ φωτῶν ἀγαὸν γένος ἐμπεποδισμένον;
οὔποτε τὰν Διὸς ἁρμονίαν θνατῶν παρεξίασι
βουλαί. ἔμαθον τάδε, σὰς προσιδοῦσ' ὀλοὰς
τύχας Προμηθεῦ. τὸ δ' ἀμφίδιον δέ μοι μέγος
προσέπτα τόδ', ἐκεῖνό θ' ὅ, τ' ἀμφὶ λοεττά
τε καὶ λέχος σὸν ὑμεναίων ἰότητι γάμων,
ὅτε τὴν ὁμοπάτριον ἔδνοις ἤγαγες Ἡσιόνην
πιθὼν δάμαρτα κοινόλεκτον.

Ιω. Τίς γῆ; τί γένος; τίν' α φῶ λεύσσειν
τόνδε χαλινοῖς ἐν πετρίνοισι (κῃ;
χειμαζόμενον; τίνος ἀμπλακίης ποιναῖς ὀλέ-
σῃ μηκον ὅπη γῆς ἡ μογερὰ πεπλάνημαι.
ἆ ἆ ἔα ἔα·
χρίει τὶς αὖ με τάλαιναν οἶστρος,
εἴδωλον Αργου γηγενοῦς. ἀγεῦ ὦ δᾶ,
φοβοῦμαι τὸν μυριωπὸν εἰσορῶσα βούταν.
ὁ δὲ πορεύεται δόλιον ὄμμ' ἔχων,
ὃν οὐδὲ κατθανόντα γαῖα κεύθει·
ἀλγά με τὰν τάλαιναν ἐξ ἐνέρων περῶν
κυνηγετεῖ, πλανᾷ τ' νῆστιν ἀνὰ τὰν παραλίαν

Hõmines immodicè Prometheu, age quã ingratã
Gratta, quæso dicas quod usquã auxiliũ,
Quæ opitulatio hominũ. nõ animaduertisti
Impotentiam imbecillam & inanem,
Cui est cæcum hominum genus implicitum?
Nunquam Iouis ordinationem prætereunt hominũ
Cõsilia. hoc cognoui, tuã miserã intuẽdo
Sortem Prometheu: sed ad me aduolauit cantio
Discrepãs ab illa quam circũ lauacra
Et lectum tuum canebam, more nuptiali,
Quãdo ijsdẽ parentibus prognatã duxisti Hesionẽ,
Muneribus persuasam, in uxorem coniugij.
Quæ terra? quod genus? quem dicam me uidere
Istum in uinculis petrosis
Hybernantem? cuius delicti pœnis
Perit? ostende ubi terrarum ærumnosa errem.
Heu heu, ah ah.
Rursus me miseram œstrus quispiam pungit,
Idolum, Argi terrigenæ. defendeô Terra
Inhorresco illum multioculum pastorem intuẽdo.
Ille incedit cum fraudulento oculo:
Quem neque defunctum occultat terra.
Sed ab inferis commeans me miseram
Exagitat, & uexat famelicam per maritimam

Io.

Arenam: fistula uerò cerea
Vocalis resonat carmẽ somnisonum. Heu heu unde
Quò me longinqui errores impellunt?
Quid tandem fili Saturni, quid
Conspicatus me delinquentem, intricasti
Hisce calamitatibus? heu heu.
OEstroso terrore miseram
Et furibundam ita affligis?
Igne combure, aut terra absconde,
Aut exhibe marinis monstris pabulum: ne mihi
Inuideas hæc uota rex.
Satis me errores uagabundi
Exercuerunt, nec scire possum ubi
Effugiam ærumnas.

Chor. Audis alloquutionem uirginis illius cornigeræ?

Pro. Quomodo nõ audiã illã œstro percitam puellam
Inachi filiam, quæ Iouis urit animum amore,
Et hinc istis longinquis erroribus
Iunoni inuisa, per uim exerceturr?

Io. Vnde tu patris mei nomen pronuntias?
Dic mihi ærumnosæ, quis tu? quis miser me
Miseram ita uerè alloqueris.
Et diui nitus immissum morbum edixisti,
Qui tabefacit me pungendo?

ψάμμον· ὑπὸ δὲ κηρόπλαστος ὀπτοβεῖ δόναξ
ἀχέτας ὑπονοδόταν νόμον. ἰὼ ἰὼ ποῖ, ποῖ,
πῶ πῶ πῶ. πῆ μ' ἄγουσι τηλέπλαγκτοι πλά-
τί ποτέ μ' ὦ Κρόνιε παῖ, τί ποτε, (νοι;
τί ποτε ταῖς δ' ἐνέζευξας εὐρὼν
ἁμαρτοῦσαν, ἐν πημοναῖσιν; ἒ ἔ.
οἰστρηλάτῳ δὲ δείματι δειλαίαν
παράκοπον ὧδε τείρεις;
πυρὶ φλέξον, ἢ χθονὶ κάλυψον, ἢ
ποντίοις δάκεσι δὸς βοράν· μηδέ μοι
φθονήσῃς εὐγμάτων ἄναξ.
ἄδδην με πολύπλαγκτοι πλάναι
γεγυμνάκασιν, οὐδ' ἔχω μαθεῖν ὅπη
πημονὰς ἀγύξω.

Χο. Κλύεις πρόσφθεγμα ταῖς βούκερω παρθένου;

Γρ. Πῶς δ' οὐ κλύω τῆς οἰστροδινήτου κόρης
τῆς Ἰναχείης; ἢ Διὸς θάλπει κέαρ
ἔρωτι, καὶ νῦν τοὺς ὑπερμήκεις δρόμους
Ἥρᾳ στυγητὸς πρὸς βίαν γυμνάζεται.

Ιώ. Πόθεν ἐμοῦ σὺ πατρὸς ὄνομ' ἀπύεις, (λας
εἰπέ μοι τᾷ μογερᾷ τίς ὤν, τίς ἄρα μ' ὦ τά-
ταν ταλαίπωρον ὧδ' ἔτυμα προσθροεῖς;
θεόσσυτον δὲ νόσον ὠνόμασας,
ἃ μαραίνει με χρίουσα

κέντροισι φοιτᾶλέοισιν, ἓ ἔ.
σκιρτημάτων ᾗ νήστιν αἰκίαις
λαβρόαυτος ἦλθον,
ὄπτικότοισι μήδεσι δαμεῖσα.
δυσδαιμόνων ᾗ ὕνες οἳ (ἒ ἔ) οἷ ἐγώ, μοῖσιν;
ἀμᾶ μοι τορὸς τέκμηρον
ὅ, τι μ' ἐπαμμένει παθεῖν,
τί μὴ χρή· πὶ φαρμακον νόσου,
δεῖξον, εἴ τῳ οἶδα, θροεῖ,
φράζε τῷ δυσπλαώτῳ παρθένῳ.

Γρ. Λέξω τορῶς σοι παῦ', ὅ, τι χρῄζῃς μαθεῖν, Pro.
(Οὐκ ἐμπλέκων αἰνίγμασ', ἀλλ' ἁπλῷ λόγῳ,
ὡς τὸν δίκαιον τοὺς φίλους οἵ χρὴ τρόμα)
πυρὸς βροτοῖς δοτῆρ' ὁρᾷς Προμηθέα.

Ιώ. Ὦ κοινὸν ὠφέλημα θνητοῖσιν φανεὶς, Io.
τλῆμον Προμηθεῦ, τῶν δίκην παῖζῃς τάδε;

Πρ. Ἀρκεῖ πέπαυμαι τοὺς ἐμοὺς θρηνῶν πόνους. Pro.

Ιώ. Οὔκουν πόροις ἂν τἀμὰ δωρεὰ ἐμοί; Io.

Γρ. Λέγ' ἵν' ἴδῃ πᾶν χὠ πόθος ὁκπύθοι μου. Pro.

Ιώ. Σήμηνον ὅ τι σε φάσγανόν σ' ὤχμασε. Io.

Γρ. Βέλτιον μὴ τὸ δῦσον, ἢ φαίνου δὲ χάρ. Pro.

Ιώ. Ποίνας ᾗ ποίων ἀμπλακημάτων ὕνεις; Io.

Πρ. Τοσοῦτον ἀρκῶ σοι σαφῆ σῶσαι μόνον. Pro.

Ιώ. Καὶ πρὸς γε λῦτοις, πέρμα τῆς ἐμῆς πλάνης Io.

Stimulis concitatiuis: heu heu,
Ideo famelicus flagris saltuum
Concitata ueni,
Oppressa consilijs infensis.
Qui infelicium sunt qui patiuntur qu alia ego?
Sed mihi planè explices
Quid me oporteat pati,
Quid non: quod remedium morbi,
Indica, si scis, ẽdisseras,
Consule uir gini uagabundæ.

Pro. Dicam tibi planè rem omnẽ quã scire cupis.
(NIHIL obscuri implicãdo, sed oratione simplici,
Sicut rectum est os aperire ad amicos.)
Cernis Prometheum, largitorem ignis homini bus.

Io. O adiumentum com mune hominibus declarate,
Prometheu miser, cur hanc pœnam sustines?

Pro. Iam primùm desii meus deflere ærumnas.

Io. Non præbueris mihi hoc offi cij?

Pro. Dicas quod petis. nam quiduis ex me percipies.

Io. Indica quis te in ualle ista alligauit.

Pro. Iouis quidem mandatum, Vulcani uerò manus.

Io. Sed quorum delictorum pœnas luis?

Pro. Tantùm dumtaxat tibi enarrare possum.

Io. Quin adhæc etiam finem meæ uagationis

Indica quod erit tempus miseræ.

Pro. Satius est te ignorare quàm cognoscere ista.

Io. Ne celes id me quod sum passura.

Pro. At non inuideo tibi hoc officij.

Io. Cur ergo cunctaris quin efferas rem omnem?

Pro. Nulla subest inuidia: sed grauor animũ turbare tuũ

Io. Ne mei curam habeas maiorem q̃ est gratũ mihi.

Pro. Quia cupis, dicendum est: audias ergo.

Chor. Nondũ quid: ẽsed præbeas & mihi partẽ uoluptatis.

Prius ipsius cognoscamus morbum

Ex ipsa exponente fortunam calamitosam:

Reliqua dein mala ex te percipiet.

Pro. Tuum est Io istis exhibere hoc officij,

Cum ob alia, tum quia sunt patris sorores.

QVIA deflere & deplorare sortem

Ibi ubi est quis consequuturus lacrymas

Ab auditoribus, habet iustam moræ causam.

Io. Non scio quomodo debeam uobis refragari:

Sed plano sermone totum, quod cupitis,

Cognoscetis. tametsi doleam etiam narrando,

Diuinitus immissam tẽpestatem, & corruptelam

Formæ, unde illa mihi calamitosæ accidit.

Nam semper nocturnæ uisiones commeantes

In mea conclauia, incitabant me

δεῖξον τίς ἔσται τῇ Θαλαμπόρῳ χρόνος.

Πρ. Τὸ μὴ μαθεῖν σοι κρεῖσσον ἢ μαθεῖν τάδε.

Ιω. Μήτι με κρύψῃς τοῦτ' ὅσῳ μέλλω παθεῖν.

Πρ. Ἀλλ' ἁ μεγαίρω τῶνδέ σοι δωρήματος.

Ιω. Τί δῆτα μέλλεις μὴ 'γχωρίσκειν τὸ παῦ;

Πρ. Φθόνος μ' ὀδεῖς, σαὶς δ' οὐκ ὠθρᾴξαι φρένας

Ιω. Μή μου φειδωλὸν δοὺς μᾶσσον ὡς ἐμοὶ γλυκύ.

Πρ. Ἐπεὶ προθυμῇ, χρὴ λέγειν ἄκουε δή.

Χο. Μήπω γε μοίρας σ' ἡδονῆς κἀμοὶ πόρε.
πρῶτον τῆσδε προφῆτιν ἱστορήσωμεν νόσον,
αὐτῆς λεχεύσης τἄς πολυφθόρους τύχας
τἄλοιπὰ σ' ἄθλων σοῦ διδαχθῆτον πάρα.

Πρ. Σὸν ἔργον Ἰοῖ τοῖσδ' ὑποθρῆσαι χάριν,
ἄλλως τε παίτως καὶ καινογνήτας παγῆς.
ὡς ἀποκλαῦσαι κἀποδύρεσθαι τύχας ἐᾷ
ἀπῶθ' ὅτῳ μέλλει τις οἴσεσθαι δάκνυ ἐᾷ
πρὸς σφ' κλυόντων, ἀξίαν πείθω ἔχᾳ. ἐᾷ

Ιώ. Οὐκ οἶδ' ὅπως ὑμῖν ἀπιστῆσαί με χρὴ
σαφῆ δ' μύθῳ πᾶν ὅσῳ προσχρήζετε,
πτύσεσθε. καίτοι καὶ λέγουσ' ὀδύρομαι
πόσον τὸν χειμῶνα, καὶ βλαφθεὰν
μορφῆς, ὅθεν μοι θρεπτὰ προσέπαπτε.
ἀεὶ γὰρ ὄψις ἔννυχοι πολυθρόμβοις
ἐς παρθενῶνας τοὺς ἐμοὺς παρηγόρουν

λείοισι μύθοις· ὦ μέγ' ἀδαίμων κόρη,
τί παρθενεύῃ δαρὸν, ἐξόν σοι γάμου
τυχεῖν μεγίστου; Ζεὺς γὰρ ἱμέρου βέλει
πρὸς σοῦ τέθαλπται, καὶ συναίρεσθαι κύπριν
θέλει· σὺ δ' ὦ παῖ μὴ πολακτίσῃς λέχος
τὸ Ζηνὸς, ἀλλ' ἔξελθε πρὸς Λέρνης βαθὺν
λειμῶνα, ποίμνας βουστάσεις τε πρὸς πατρὸς,
ὡς ἂν τὸ δῖον ὄμμα λωφήσῃ πόθου.
Τοιοῖσδε πάσας ἀφρόνας ὀνείρασι
ξυνειχόμην δύστηνος, ἔστε δὴ πατρὶ
ἔτλην γεγωνεῖν νυκτίφοιτ' ὀνείρατα.
ὁ δ' ἔστε Γυθὼ κἀπὶ Δωδώνην πυκνοὺς
θεοπρόποις ἴδημεν, ὡς μάθοι τί χρὴ
δρῶντ' ἢ λέγοντα, δαίμοσι πράττειν φίλα.
ἧκον δ' ἀναγγέλλοντες αἰολοστόμοις
χρησμοὺς ἀσήμους δυσκρίτως τ' εἰρημένοις.
τέλος δ' ἐναργὴς βάξις ἦλθεν Ἰνάχῳ
σαφῶς ἐπισκήπτουσα καὶ μυθουμένη,
ἔξω δόμων τε καὶ πάτρας ὠθεῖν ἐμὲ,
ἄφετον ἀλᾶσθαι γῆς ἐπ' ἐσχάτοις ὅροις·
κ' εἰ μὴ θέλοι, πυρωπὸν ἐκ Διὸς μολεῖν
κεραυνὸν, ὃς πᾶν ἐξαϊστώσει γένος.
Τοιοῖσδε πεισθεὶς λοξίου μαντεύμασιν,
ἐξήλασέν με κἀπέκλεισε δωμάτων,

Verbis blandis: O perbeata puella,
Cur diu permanes uirgo, quum liceat te
Coniugiũ nãcisci præstãtissimũ? Nã Iupiter iaculo
Tui incaluit & uenerem cõmunicare {desiderij
Cupient: quæso recalcitrando repellas coniugium
Iouis, sed exeas ad Lernæ profundum
Pratum, & pascua & stabula patris,
Vt Iouis oculum compescas in desiderio.
Talibus somnijs toras noctes
Misera occupabar, donec patrì
Auderem narrare & nocturna somnia.
Ille ad Pytho & in Dodonem crebros
Consultores mittebat, ut cognosceret
Quid agendo aut respondendo gratificaretur dijs.
Illi reuersi nuntiarunt dubia
Obscura & intricata oracula.
Tandem manifestum uaticinium uenit Inachõ,
Apertè præcipiens & iubens
Me extra domum & patriam pellere,
Vt libera errem in finibus extremis terræ:
Nisi uelit à Ioue uenire flammeum
Fulmen, quod totam familiam deleat.
Talibus persuasus Apollinis uaticinijs,
Expulit & exclusit me domo,

Inuitam inuitus: quia compulit ipsum
Iouis imperium per uim facere ista.
Inde statim forma & animus peruersi
Fiebant, & cornuta (ut uidetis) acuto
Stimulata œstro, saltu furibundo ferebar
Ad salubrẽ fluxum Cenchreæ, & Lernæ extrema.
Pastor autem terrigena & immitis Argus inse-
Oculis intuens gressus meos. (quebatur multis
Insperatus autem exitus subitò ipsum
Vita priuauit: ego uerò œstro percita,
Flagro diuino de terra in terram agitor.
Audis acta: si potes dicere quod
De malis reliquum, indices, nec misertus
Demulceas me uerbis fictis. NAM pestem
Turpissimam iudico orationem compositam.

Chor. Desine, desine, desiste, heu
Nunquam nũquam optabã tã insolitã narrationẽ
Ad aures meas: neque ita tristia uisu, (peruenire
Et intolerabilia damna, piacula, territamenta anci
Stimulo refrigerare animo meo. (piti
Heu heu fatum fatum,
In horresco intuendo negotium Iûs.
Pro. Amsè ingemiscis & repleris terrore.

ἄκουσαν ἄκρον· ἀλλ' ἐπηνάγκαζέ νιν
Διὸς χαλινὸς πρὸς βίαν πράσσειν τάδε.
εὐθὺς δὲ μορφὴ καὶ φρένες διάστροφοι
ἦσαν, κεράστις δ', ὡς ὁρᾶτ', ὀξυστόμῳ
μύωπι χρισθεῖσ', ἐμμανεῖ σκιρτήματι
ἦσσον πρὸς εὔποτόν τε Κερχνείας ῥέος,
Λέρνης ἄκρην τε. βουκόλος δ' ἐγηγενὴς
ἄκρατος ὀργὴν Ἄργος ὠμάρτει, πυκνοῖς
ὄσσοις δεδορκὼς τοὺς ἐμοὺς κτ' στίβους.
ἀπρὸς δόκητος δ' αὐτὸν αἰφνίδιος μόρος
τοῦ ζῆν ἀπεστέρησεν. οἰστρόπληξ δ' ἐγὼ
μάστιγι θείᾳ γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνομαι.
κλύεις τὰ πραχθέντ'. εἰ δ' ἔχεις εἰπεῖν ὅ, τι
λοιπὸν πόνων, σήμαινε· μηδέ μ' οἰκτίσας
ξυνθάλπε μύθοις ψευδέσιν. νόσημα γὰρ
αἴσχιστον εἶναί φημι συνθέτοις λόγοις.

Χο. Εα, ἔα· ἄπεχε, φεδ·
ὔποτ' ὔποτ' ἠυχόμην ξένους μολεῖσθαι λόγους
ἐς ἀκοὰν ἐμάν, οὐδ' ὧδε δυσθέατα
καὶ δύσοιστα πήματα, λύματα, δείματ' ἀμ-
κέντρῳ ψυχὰν ψυχὰν ἐμάν. (φήκει
ἰὼ ἰὼ, μοῖρα, μοῖρα,
πέφρικ' εἰσιδοῦσα πρᾶξιν Ἰοῦς.

Πρ. Πρό γε στενάζεις, καὶ φόβου πλέα τις εἶ·

ὅπ' ὀχες ἔστ' αὖ καὶ τἄλοιπα τοσσμάθης.

Χο. Λέγ', ἐκδίδασκε. τοῖς νοσοῦσί τ' γλυκὺ "
τὸ λοιπὸν ἡμῖν τοῦ πόνου τοῦτ' ἐπίστασθαι πρῶς. "

Πρ. Τῷ πρίν γε χρείαν ἰωὺσασθ' ἐμοῦ πάρα "
κούφως. μαθεῖν γὰ τῆσδε τοῦτ' ἐχρῄζετε
τὸν ἀμφ' ἑαυτῆ ἄθλον ὅστις ἰδμήνης
τἄλοιπα νῦν ἀκούσασθ', οἷα χρὴ πάθη
πλῶσαι τοὺς Ηρας τῷδε τῇ νεανίδα.
σὺ δ' Ἰνάχου τοῦτ' ἔρμα τοῖς ἐμοῖς λόγοις
θυμῷ βάλ', ὡς αὖ τέρματ' ἐκμάθῃς ὁδοῦ.
τοῦδ' ἔνθεν μὲν ἀνίσχει ἡλίου πρὸς αὐπολάς
ἐρέψασα σαυτὸν στεῖχ' ἀνηρότοις γύας.
Σκύθας δ' ἀφίξῃ νομάδας, οἳ πλεκταῖς στέ
γαις ἐν εὐάρσοσιν ἐπ' ἀμάξαις ναίουσι, (γας
ἐκηβόλοις πάξοισιν ἐξηρτημένοι.
οἷς μὴ πελάζειν ἀλλ' ἀπισσόνοις γύποδας
χείμπτουσα ῥαχίαισιν ἐκπερᾶν χθόνα.
λαμᾶς δ' χάρυβδις οἱ σιδηροτεκτονες
εἰκοῦσι Χάλυβες, οὓς φυλάξασθαί σε χρή.
αἰὲν ἡμεροι γὰρ, ὀὐδὲ τοῦσπλασοι ξένοις.
ἥξεις δ' Ὑβρισμὸν ποταμὸν ὠὐ ψευδώνυμον,
οὐ μὴ περάσῃς· ὠὐ γὰρ εὔβατος περᾶν,
πρὶν αὖ τοῦς· αὐτὸν καύκασον μόλῃς, ὀρῶν
ὕψιστον, ἔνθα ποταμὸς ἐκφυσᾷ μένος

Expecta donec etiam reliqua cognoscas.
Chor. Dicas, explices. NAM laborantib⁹ est uoluptas q̃dã
Planè cognoscere reliquum malum.
Pro. Priorem petitionem consequuti estis à me
Facilè. nam primùm uoluistis cognoscere istã
Narrante suã ærumnã:
Reliqua nunc accipite mala quæ oportet
Hanc puellã pati à Iunone.
Ideo tu proles Inachi meam narrationem
Repone in animo, ut cognoscas exitus errorum.
Primùm quidem hinc ad ortum solis
Versa transi inculta iuga:
Tum peruenies, ad Scythas pastores, q̃ tecta intexta
Sub dio incolunt supra rotundos currus,
Adaptati arcubus longinqua petentibus.
Quibus ne propinques: sed pedes ad maritimas
Petras declinans, transeas terram.
Ad sinistram autem manum ferrariã
Chalybes habitant, quos oportet te uitare:
sunt enim immites, & nõ accessibiles peregrinis.
Peruenies etiã ad fluuiũ nõ falsò dictũ proteruũ:
Quem non transeas, quia non est facilis transitu,
Antequam peruenias ad Caucasum, montium
Altissimum, ubi fluuius effundit uim

Ex lateribus editioribus: sed oportet altissima
Transeuntem cacumina, ad meridianam
Viam inclinare: ubi ad Amazonum exercitum
Viris infestum peruenies, quæ quõdã Themiscyrã
Circa Thermodontem incoluerunt: ubi
Est aspera ponti Salmydessia maxilla,
Nautis infesta, & nouerca nauium.
Istæ te deducent, & haud grauatè:
In ipsis autem angustiis portis paludis, Isthmum
Cimmericum attingens, quem oportet te audaciter
Deserentem, traijcere angustias Mæoticas.
Vnde erit hominibus fama semper ingens
De tua traiectione. nam Bosphorus cognomine
Vocabitur. Solo autem Europæ deserto,
Peruenies in Epeirum Asiaticã. Nunquid nõbis ui-
Deorum gubernator omnino simul (detur
Violentus esse cum ista enim mortali deus
Quum uellet cõmerciũ habere, eã in ist.s conieci t
Incidisti ô puella in coniugij tui acerbum (errores.
Procum. nam quæ iam audiuisti narrari,
Ea existima esse quæ nondum sint de proœmio.

Io. Hei mihi mihi, heu heu.

Pro. Tu rursus exclamas, & ingemiscis. quid
Facies, ubi reliqua cognoris malã,

κροτάφων ἀπ' αὐτῶν. ἀστρογείτονας δὲ χρὴ
κορυφὰς ὑπερβάλλουσαν, ἐς μεσημβρινὴν
βῆναι κέλευθον, ἔνθ' Ἀμαζόνων στρατὸν
ἥξεις στυγανόρ', αἳ Θεμίσκυραν ποτε
κατοικιοῦσιν ἀμφὶ Θερμώδοντ', ἵνα
τραχεῖα πόντου Σαλμυδησσία γνάθος
ἐχθρόξενος ναύτῃσι, μητρυιὰ νεῶν·
αὗταί σ' ὁδηγήσουσι καὶ μάλ' ἀσμένως. (λαις
ἰσθμὸν δ' ἐπ' αὐταῖς στενοπόροις λίμνης πύ
Κιμμερικὸν ἥξεις, ὄνθρασυσπλάγχνως σὲ χρὴ
λιποῦσαν αὐλῶν' ἐκπερᾶν Μαιωτικόν·
ἔσται δὲ θνητοῖς εἰσαεὶ λόγος μέγας
τῆς σῆς πορείας, βόσπορος δ' ἐπώνυμος
κεκλήσεται. λιποῦσα δ' Εὐρώπης πέδον,
ἤπειρον ἥξεις Ἀσιάδ'. ἆρ' ὑμῖν δοκεῖ
ὁ τῶν θεῶν τύραννος ἐς τὰ πάνθ' ὁμῶς
βίαιος εἶναι; τῇ δὲ γὰρ θνητῇ θεὸς
χρῄζων μιγῆναι, τάς δ' ἐπέρριψε πλάνας.
πικροῦ δ' ἔκυρσας, ὦ κόρη, τῶν σῶν γάμων
μνηστῆρος. οὓς γὰρ νῦν ἀκήκοας λόγους,
εἶναι δοκεῖ σοι μηδέπω 'ν προοιμίοις·

Ιώ. Ιώ μοι μοι ἔ ἔ ἔ ἔ.

Πρ. Σὺ δ' αὖ κέκραγας κἀναμυχθίζῃ· τί που
δράσεις ὅταν τὰ λοιπὰ πυθάνῃ κακά;

Χο. Ἦ γὰρ πολοὺν τῆδε πημάτων ἐρεῖς;

Γρ. Δυοχείμερόν γε πέλαγος ἀτρεκὲς δύης.

Ιώ. Τί δῆτ' ἐμοὶ ζῆν κέρδος, ἀλλ' ὅπως ἐγὼ
ἔρριψ' ἐμαυτὸν τῆσδ' ἀπὸ σφυρηλάτου πέτρας,
ὅπως πέδῳ σκήψασα, τῷ παντῶν πόνων
ἀπηλλάγην; κρεῖσσον γὰρ εἰσάπαξ θανεῖν, "
ἢ τὰς ἁπάσας ἡμέρας πάσχειν κακῶς. "

Γρ. Ἡ δυσπετῶς δὴ τοῖς ἐμοῖς ἄθλοις φέρει,
ὅτῳ θανεῖν μοῦ δῆτον ἐστὶ πεπρωμένον·
αὕτη γὰρ ἴσως ἂν πημάτων ἀπαλλαγή.
ναὶ δῆτα δέον ἐστί μοι προκείμενον
μόχθων, πρὶν ἂν Ζεὺς ἐκπέσῃ τυραννίδος.

Ιώ. Ἦ γὰρ ποτ' ἔστιν ἐκπεσεῖν ἀρχῆς Διός;

Γρ. ἥδομαί γ' ἂν, οἶμαι, τοῦδέ γ' ἰδοῦσα συμφοράν.

Ιώ. πῶς δ' οὐκ ἂν, ἥτις ἐκ Διὸς πάσχω κακῶς;

Πρ. Ὡς τοίνυν ὄντων τῶνδέ σοι μαθεῖν πάρα.

Ιώ. Ῥᾴδιον τὸ τύραννα σκῆψιν συλλαβέσθαι;

Γρ. Αὐτὸς μὲν οὐ κενοφρόνων βουλευμάτων.

Ιώ. Τοίνυν πρόπαν σίγησον, εἰ μή τι βλάβῃ.

Γρ. Γαμεῖ γάμον τοιόνδε, ὥστε μὴ ποτὲ ἁλῶναι.

Ιώ. Θέσφατον, ἢ βροτοῖσιν εἰρημένον, φέρειν.

Γρ. Τί δ' οὐ πάτερ; οὐ γὰρ ῥᾴδιον αὐδᾶν τάδε.

Ιώ. Ἦ θεὸς ἀμείνων ἐξανίστασθαι θρόνων;

Γρ. Ἦ τέξεταί γε παῖδα φέρτερον πατρός.

Chor. Nunquid dices huic aliquod reliquum malorum?

Pro. Temp-ſtuoſum quidem mare calamitatis ſeuæ.

Io. Ad quid ergo mihi prodeſt uiuere, & nõ quãpri-
Proieci me de iſta dura petra, (mum potius
Vt terræ alliſa, ab omnibus malis
Liberata fuiſſem. NAM ſatius eſt ſemel mori
Quàm perpetuò mala perpeti.

Pro. Profectò ægrè tuleris meas afflictiones,
Cui non eſt per fata conceſſum mori.
Nam mors eſt malorum liberatrix.
Nunc uerò nullus eſt terminus mihi propoſitus
Laborum, antequam Iupiter excidat regno.

Io. Nunquid Iupiter aliquando eſt è regno caſurus?
Gauderem, puto, iſtam conſpicata cladem.
Nam cur non, quum per ipſum affligar?

Pro. Potes hæc cognoſcere ut futura.

Io. A quo ſpoliabitur ſceptro regio?

Pro. Ipſe per ſuos inconſideratos conatus.

Io. Quomodo? indica, niſi quid ineſt incommodi.

Pro. Tale inibit connubium quo olim offendetur.

Io. Diuinúmne an humanum? dicas ſi fas eſt.

Pro. Quid hoc qualecunque illud? nõ eſt licitum efferre.

Io. Nunquid per uxorem decidet regno?

Pro. Illa pariet filium patre præſtantiorem.

Io. Neque est ipsi huius calamitatis euitatio?
Pro. Non sanè, priusquam ego solutus fuero ex his uin-
Io. Quis ergo est te liberaturus, inuito Ioue? (culis.
Pro. Oportet esse quendam exprogenie tua.
Io. Quomodo loqueris? nunquid meus filius te liberabit
Pro. Terti⁹ genere, & insup alia prognatione. (à malis?
Io. Hæc uaticinatio non amplius est facilis intellectu.
Pro. Quin neque tuas cupias cognoscere ærumnas.
Io. Ne mihi rem prætensam, deinde detrahas.
Pro. Ex duabus alterutram narrationem contribuam.
Io. Ex quibus? indica, & da mihi delectum.
Pro. Contribuo, elige: aut reliquos labores tibi
Apertè indicabo, aut liberatorem meum.
Chor. Ex istis tu hanc quidem isti, alteram mihi operâ
Nauare uelis, neque post habeas petitionem.
Isti quidem narres reliquam narrationem,
Mihi uerò liberatorem hoc enim cupio.
Pro. Quia cupitis, non refragabor:
Quin exponam omne quod insuper uultis.
Tibi Io primùm edisseram multiplicem errorem,
Quem tu infigas tabulis firmis mentis.
Quando attigeris fluuium terminum terrarum
Ad ortum lucidum solis uiæ,
Tuticiendo sonitum maris, donec peruenias

Ιώ. Οὐδ' ἔστιν αὐτῷ τῆς δ' ἀποστροφὴ τύχης;
Γρ. Οὐ δῆτα, πρὶν ἔγωγ' ἂν ἐκ δεσμῶν λυθῶ.
Ιώ. Τίς οὖν ὁ λύσων σ' ἐστὶν ἄκοντος Διός;
Πρ. Τῶν σῶν τιν' αὐτὸν ἐκγόνων εἶναι χρεών.
Ιώ. Πῶς εἶπας; ἦ μὸς παῖς σ' ἀπαλλάξει κακῶν;
Πρ. Τρίτος γὲ γένναν πρὸς δέκ' ἄλλαισιν γυναῖς.
Ιώ. Ἠδ' οὐκ ἔτ' εὐξύμβλητος ἡ χρησμῳδία.
Πρ. Καὶ μηδὲ σαυτῆς ἐκμαθεῖν ζήτει πόνους.
Ιώ. Μή μοι προτείνων κέρδος, εἶτ' ἀποστέρει.
Γρ. Δυεῖν λόγοιν σε θατέρῳ δωρήσομαι.
Ιώ. Γοίοιν πρόδειξον, αἵρεσίν τ' ἐμοὶ δίδου.
Πρ. Δίδωμ'· ἧσδ' ἢ πόνων τὰ λοιπά σοι
φράσω σαφηνῶς, ἢ τὸν ἐκλύσοντ' ἐμέ.
Χο. Τούτων σὺ τὴν μὲν τῇδε, τὴν δ' ἐμοὶ χάριν
θέσθαι θέλησον, μηδ' ἀτιμάσῃς λόγους·
καὶ τῇδε μὲν γέγονε τὴν λοιπὴν πλάνην,
ἐμοὶ δὲ τὸν λύσοντα· τοῦτο γὰρ ποθῶ.
Γρ. Ἐπεὶ προθυμεῖσθ', οὐκ ἐναντιώσομαι
τὸ μὴ οὐ γεγωνεῖν πᾶν ὅσον προσχρῄζετε.
σοὶ πρῶτον Ἰοῖ πολύδονον πλάνην φράσω,
ἣν ἐγγράφου σὺ μνήμοσιν δέλτοις φρενῶν.
ὅταν περάσῃς ῥεῖθρον ἠπείρων ὅρον,
πρὸς ἀντολὰς φλογωπὰς ἡλιοστιβεῖς
πόντου πρῶσα φλοῖσβον, ἔστ' ἂν ἐξίκῃ

πρὸς Γοργόνεια πεδία Κισθίνης, ἵνα
αἱ Φορκίδες ναίοισι δύναι αἱ κόραι,
τρεῖς κυκνόμορφοι, κοινὸν ὄμμ' ἐκτημέναι,
μονόδοντες, ἃς οὔθ' ἥλιος προσδέρκεται
ἀκτῖσιν, οὔθ' ἡ νύκτερος μήνη ποτέ.
πέλας δ' ἀδελφαὶ τῶνδε τρεῖς κατάπτεροι,
δρακοντόμαλλοι Γοργόνες βροτοστυγεῖς,
ἃς θνητὸς οὐδεὶς εἰσιδὼν ἕξει πνοάς·
τοιοῦτο μέν σοι τοῦτο φρούριον λέγω·
ἄλλην δ' ἄκουσον δυσχερῆ θεωρίαν·
ὀξυστόμους γὰρ Ζηνὸς ἀκραγεῖς κύνας
γρύπας φύλαξαι, τόντε μουνῶπα στρατὸν
Αριμασπῶν ἱπποβάμον', οἳ χρυσόῤῥυτον
οἰκοῦσιν ἀμφὶ νᾶμα Πλούτωνος πόρου·
τούτοις σὺ μὴ πέλαζε. τηλουρὸν δὲ γῆν
ἥξεις κελαινὸν φῦλον, οἳ πρὸς ἡλίου
ναίοισι πηγαῖς, ἔνθα ποταμὸς Αἰθίοψ.
τούτου παρ' ὄχθας ἕρφ', ἕως ἂν ἐξίκῃ
καταβασμὸν, ἔνθα βυβλίνων ὀρῶν ἄπο
ἵησι σεπτὸν Νεῖλος εὔποτον ῥέος.
τοῦτος σ' ὁδώσει τὴν τρίγωνον ἐς χθόνα
νειλῶτιν, οὗ δὴ τὴν μακρὰν ἀποικίαν
Ἰοῖ πέπρωται σοί τε καὶ τέκνοις κτίσαι.
τῶν δ' εἴ τι σοὶ ψιλλόν τε καὶ δυσεύρετον,

Ad campos Gorgonios Cisthinæ: ubi
Filiæ Phorci puellæ longæuæ habitant,
Tres cygniformes, oculum possidentes communem
Et dentem unum: quas neque sol aspicit
Radijs, neque unquam luna nocturna:
Prope has, sorores tres aligeræ,
Serpentino crine, hominibus inuisæ Gorgones,
Quas homo nullus conspicatus retinebit uitam.
Tale tibi hoc indico præsidium.
Iam aliam audi horrendã uisu rem.
Nam rapaces & tetros Iouis canes
Gryphes uita, & unoculum exercitum
Arimasporum equestrem: qui aurifluum
Iuxta fluuium Plutonis habitant.
Ad hos tu non accede: sed longinqua terra
Ad populum nigrum peruenies, qui ad solis
Degunt fontes, ubi fluuius Æthiops:
Huius præterrepe ripas donec attingas
Cdtabasmum. ubi de montibus byblinis
Nilus effundit fluxum uenerandum & salubrem.
Hic te dëducet in terram triquetram
Nilotida, ubi quidem longam coloniam
Condere tibi, Io, & tuis est fatis concessum.
Horũ siquid est tibi obscurum & incõprehẽsibile,

Repete, & planius ex me cognosce.
Quia mihi plus adest otij, quàm uolo.
Chor. Siquid reliquum aut omissum huic
Habes ad narrandum de uagatione ærumnosa,
Narra: sin autem omnia exposuisti, nobis hoc offi-
Præsta quæ petimus, & tibi nõ excidit memoria. (cium
Pro. Hæc percepit seriem totius uagationis suæ:
Sed ut sciat se non uanè audisse me,
Quæ prius pertulit quàm huc uenit, exponam,
Vt illud ipsum exhibeam ei argumentum meæ ora
Sed omittã copiã plurimorũ uerborũ, (tionis.
Et accedam ad seriem errorum.
Postquam peruenisti in regionem Molossam
Et ad eminentem Dodonam, ubi
Est oraculum & sedes Iouis Thesproti,
Et miraculum incredibile quercus facundæ,
A quibus tu planè sine omni uelamine
Compellata es coniux illa inclyta Iouis
Futura (si modò quid hoc te demulcet)
Inde concitata æstro, per maritimam
Viam peruenisti ad magnum Rheæ sinum,
Vnde uagabundis cursibus agitaris.
Qui deinceps secessus maritimus,
(Quod pro certo scias) uocabitur Ionius,

ἐπαναδίπλαζε, καὶ σαφῶς ἐκμάνθανε.
σχολὴ δὲ πλείων ἢ θέλω πάρεστί μοι.

Χο, Εἰ μὲν τι τῇ δὲ λοιπὸν ἢ παρειμένον
ἔχεις γεγωνεῖν τῆς πολυφθόρου πλάνης,
λέγ' εἰ δὲ πάντ' εἴρηκας, ἡμῖν αὖ χάριν
δὸς ἠΰτιν' αἰτούμεσθα· μέμνησαι δέ που.

Γρ. Τὸ πᾶν πορείας ἥδε τέρμ' ἀκήκοεν·
ὅπως δ' ἂν εἰδῇ μὴ μάτην κλύουσά μου,
ἃ πρὶν μολεῖν δεῦρ' ἐκμεμόχθηκε, φράσω,
τεκμήριον τοῦτ' αὐτὸ δοὺς μύθων ἐμῶν.
ὄχλον μὲν οὖν τὸν πλεῖστον ἐκλείψω λόγων,
πρὸς αὐτὸ δ' εἶμι τέρμα σῶν πλανημάτων.
ἐπεὶ γὰρ ἦλθες πρὸς Μολοσσὰ δάπεδα,
τὴν αἰπύνωτόν τ' ἀμφὶ Δωδώνην, ἵνα
μαντεῖα θῶκός τ' ἐστὶ Θεσπρωτοῦ Διός,
τέρας τ' ἄπιστον, αἱ προσήγοροι δρύες·
ὑφ' ὧν σὺ λαμπρῶς κ' οὐδὲν αἰνικτηρίως
προσηγορεύθης ἡ Διὸς κλεινὴ δάμαρ
μέλλουσ' ἔσεσθ', (εἰ τῶν δὲ προσαίνει σέ τι)
ἐντεῦθεν οἰστρήσασα τὴν πρᾳκτίαν
κέλευθον, ᾗξας πρὸς μέγαν κόλπον Ρέας,
ἀφ' οὗ παλιμπλάγκτοισι χειμάζῃ δρόμοις.
χρόνον δὲ τὸν μέλλοντα πόντιος μυχὸς,
(σαφῶς ἐπίστασ') Ἰόνιος κληθήσεται,

τῆς σῆς πορείας μνῆμα τοῖς πᾶσι βροτοῖς.
σημεῖά σοι τάδ' ἐστὶ τῆς ἐμῆς φρενὸς
ὡς δέρκεται, πλέον τι τοῦ πεφασμένου.
τὰ λοιπὰ δ' ὑμῖν τῇδέ τ' ἐς κοινὸν φράσω,
ἐς ταὐτὸν ἠθὼν τῶν πάλαι λόγων ἴχνος.
ἔστιν πόλις Κάνωβος ἐσχάτη χθονὸς,
Νείλου πρὸς αὐτῷ στόματι καὶ προσχώματι·
ἐνταῦθα δήσε Ζεὺς τίθησιν ἔμφρονα,
ἐπαφῶν ἀταρβεῖ χειρὶ καὶ θίγων μόνον.
ἐπώνυμον δὲ τῶν Διὸς γεννημάτων
τέξεις κελαινὸν Ἔπαφον· ὃς καρπώσεται
ὅσην πλατύῤῥους Νεῖλος ἀρδεύει χθόνα.
πέμπτη δ' ἀπ' αὐτοῦ γένα πεντηκοντόπαις
πάλιν πρὸς Ἄργος οὐχ ἑκοῦσ' ἐλεύσεται
θηλύσπορος, φεύγουσα συγγενῆ γάμον
ἀνεψιῶν· οἱ δ' ἐπιθυμένοι φρένας,
κίρκοι πελειῶν οὐ μακραὶ λελειμμένοι,
ἥξουσι θηρεύσοντες οὐ θηρασίμους
γάμους· φθόνον δὲ σωμάτων ἕξει θεὸς·
Πελασγία δὲ δέξεται θηλυκτόνῳ
ἄρει δαμέντων, νυκτιφρουρήτῳ θράσει.
γυνὴ γὰρ ἄνδρ' ἕκαστον αἰῶνος στερεῖ,
δίθηκτον ἐν σφαγαῖσι βάψασα ξίφος·
(τοιάδ' ἐπ' ἐχθροὺς τοὺς ἐμοὺς ἔλθοι κύπρις)

In monumentum tui itineris omnibus hominibus.
Hæc tibi sunt signa mentis meæ,
Quòd illa cernat plus quàm est diuulgatum.
Reliqua deinceps in commune uobis & isti dicam,
Reuersus ad locum priorum sermonum.
Est ciuitas Canobus terræ extrema,
Ad Nili ostium & littus sita:
Ibi quidem Iupiter te efficiet mentis compotem,
Placida tantùm attrectans & palpans manu.
Vnde nominatum de prole Iouis
Paries nigrum Epaphum, qui occupabit
Quantâ latifluus Nilus irrigat terram.
Ab ipso proles quinta, filiarum quinquaginta,
Redibit Argos non sponte sua,
Fœminina, uitans nuptias cum cognatis
Patruelibus. Illi autem perculsis animis
Vt circi non procul distantes à columbis,
Persequentur sectantes non sectandas
Nuptias. sed deus inuidebit ipsis corpora:
Quæ Pelasgia excipiet à fœminino
Domita marte, per nocturnam insidiarũ audaciã.
Nam fœmella quæque suum uirum priuabit uita,
Ancipiti gladio per cædem madefacto.
(Talis uenus ueniat ad hostes meos)

Sed unam puellam amor demulcebit, ut non
Occidat maritum, sed langueſcet
Apropoſito: & ex duobus alterum eliget,
Audire potius uolet ignaua quàm ſanguinaria:
Hæc in Argo regium pariet genus.
Ad hæc diſertè exequenda opus fuerit longa ora-
Ex hac tamen ſtirpe naſcetur fortis, (tione:
Celebris arcubus, qui me ex iſtis laboribus
Liberabit. huiuſmodi oraculum mater
Priſca illa Themis, Titani filia, expoſuit.
Quomodo autẽ & ubi, hæc longa oratione
Indiguerint ad narrãdũ. & tu iis cognitis nihil in-
Io. Heu heu, (uaberis.
Me rurſus ſideratio & attoniti
Furores inflammant, & œſtri ſtimulus
Nõ igneus pungit me, cor uerò animũ metu pcellit:
Oculi autẽ in orbem rotundantur,
Et ad curſum foras abripior rabiei
Impetu inſano impotens linguæ.
Voces autem confuſæ temere allidunt
Ad fluctus calamitatis acerbæ.
Chor. PROFECTO ſapiens fuit ille
Qui primus in animo hoc portauit,

μίαν δὲ παίδων ἵμερος θέλξει τὸ μὴ
κτεῖναι σύνευνον, ἀλλ' ἀπαμβλυνθήσεται
γνωμῶν· δυεῖν δὲ θάτερον βουλήσεται,
κλύειν ἄνδικις μᾶλλον ἢ μιαιφόνος·
αὕτη κατ' Ἄργος βασιλικὸν τέξει γένος.
μακροῦ λόγου δεῖ ταῦτ' ἐπεξελθεῖν τρῶς·
σπορᾶς γε μὴν ἐκ τῆς δὲ φύσεται θράσυς
τόξοισι κλεινὸς, ὃς πόνων ἐκ τῶνδ' ἐμὲ
λύσει. τοιόνδε χρησμὸν ἡ παλαιγενὴς
μήτηρ ἐμοὶ διῆλθε Τιτανὶς Θέμις·
ὅπως δὲ χ' ὥπη, ταῦτα δεῖ μακροῦ λόγου
εἰπεῖν, σύ τ' οὐδὲν, ἐκμαθοῦσα, κερδανεῖς.

Ιώ. Ελελελελεῦ,
ὑπό μ' αὖ σφάκελος καὶ φρενοπληγεῖς
μανίαι θάλπουσ', οἴστρου δ' ἄρδις
χρίει μ' ἄπυρος·
καρδία δὲ φόβῳ φρένα λακτίζει.
τροχοδινεῖται δ' ὄμμαθ' ἑλίγδην,
ἔξω δὲ δρόμου φέρομαι, λύσσης
πνεύματι μάργῳ, γλώσσης ἀκρατής.
θολεροὶ δὲ λόγοι παίουσ' εἰκῆ
στυγνῆς πρὸς κύμασιν ἄτης.

Χο. Ἡ σοφὸς, ἦ σοφὸς ἦν, "
ὃς πρῶτος ἐν γνώμᾳ τόδ' ἐβάστασε, "

καὶ γλώσσᾳ διεμυθολόγησεν,
ὡς τὸ κηδεῦσαι καθ' ἑαυτὸν, "
ἀριστεύει μακρῷ· καὶ μήτε τῶν πλούτῳ "
διαθρυπτομένων, μήτε τῶν "
γένναι μεγαλυνομένων ὄντα χερνήταν "
ἐραστεῦσαι γάμων. "
μήποτε μήποτέ μ' ὦ μοῖραι
λεχέων Διὸς ἐνάτειραν ἴδοισθε πέλουσαν·
μηδὲ πλασθείην ἐν γαμέτᾳ τινὶ τῶν ἐξ οὐρανοῦ.
Ταρβῶ γὰρ ἀστεργάνορα παρθενίαν
εἰσορῶσ' Ἰοῦς γάμος δαπτομένων
δυσπλάγχνοις Ἥρας ἀλατείαισι πόνων.
ἐμοὶ δ' ὅτι μὲν ὁμαλὸς ὁ γάμος "
ἄφοβος, οὐ δέδια μηδὲ κρεισσόνων "
θεῶν ἔρως ἄφυκτον ὄμμα πρὸς δέρκοιτό
ἀπόλεμος ὅδε γ' ὁ πόλεμος, ἄπορα (με.
πόριμος· οὐδ' ἔχω τίς ἂν γένοιμαν.
Ἰὰν Διὸς γὰρ οὐχ ὁρῶ μῆτιν ὅπα φύγοιμ' ἄν.
Γρ. Ἦ μὴν ἔτι Ζεὺς, καὶ πρὸ αὐτάδης φρενῶν,
ἔσται ταπεινὸς, οἷ τε ἐξαρτύεται
γάμον γαμεῖν· ὃς αὐτὸν ἐκ τυραννίδος
θρόνων τ' ἄϊστον ἐκβαλεῖ· πατρὸς δ' ἀρὰ
Κρόνου τότ' ἤδη παντελῶς κρανθήσεται,
ἣν ἐκπιτνῶν ἠρᾶτο δυναιῶν θρόνων.

Et lingua ediſſeruit,
QVOD ducere proſe
Longè præſtet: & neque diuitijs
Diffluens, neque genere ſplendens plebeio ſis
Affectandum coniugium.
Nunquam nunquam, ô fata,
Conſpiciatis me factam Iouis lecti concubinam:
Neque copuler cuipiam cœlesti marito.
Nam exhorreo uirginitatem alienam à uiris,
Dum Io uideo te ob coniugium lacerari
Iunonis acerbis erroribus malorum.
MIHI uerò quia æquale coniugium
Eſt ſecurum, non quatior metu. ſed neq; potẽtiorũ
Deorũ amor, q eſt aſpectꝰ ineuitabilis, aſpiciat me.
Nã tale bellũ eſt inexpugnabile, quod mira
Inuenit: ne ſcio qualis forem.
Nam non uideo quomodo
Effugerim conſilium
Pro. Profectò Iupiter adhuc quamlibet pernicax
Fiet humilis. tale inſtituit
Coniugium contrahere: quod ipſum ex regno
Et ſolis obſcurũ deturbabit, & imprecatio patris
Saturni tum iam omnino perficietur,
Quẽ imprecabatur quũ deijceretur antiqs ſolijs.

Quorum periculorum amolitionem nullus deorũ
Præter me poterit ei planè indicare.
Ego hoc noui, & quomodo ad ista
Confidenter deorsum mittar, sublimib⁹ fremitib⁹
Fretus, & quatiens è manibus igneum iaculum.
Nam id ei nihil opitulabitur quominus
Indignè ineuitabili ruina decidat.
Talem aduersarium nunc adornat
Ipse sibi, qui est futurus mõstrum inexpugnabile,
Qui præstantiorem fulmine inueniet flammam,
Et fremitum ualidum superantem tonitru,
Et morbum terræ marinum concussorem.
Tridentem illam Neptuni hastam dissipabit.
Illisus autem isti malo, cognoscet
Quantum inter imperare & parere intersit.

Chor. Nunquid tu quæ cupis, illa contra Iouem loqueris?

Pro. Imò quæ sient, & quæ cupio, loquor.

Chor. Itáne sperandum, Ioui aliquem dominatur um?

Pro. Imò his etiam labores grauiores sustinebit.

Chor. Quomodo non metuis talia efferre uerba?

Pro. Quid metuam, cui non est fatale mori?

Chor. At præbuerit tibi malum grauius isto.

Pro. Faciat sanè, expecto omnia.

Chor. QVI reuerentur Adrastiam, sunt sapientes

τοιῶνδε μόχθων ὀκτοπὴν οὐδεὶς θεῶν
δυώλη· δ' αὐτῷ, πλὴν ἐμοῦ, δεῖξαι σαφῶς.
ἐγὼ τάδ' οἶδα, κ' ὡ ἔσται πῶς· τοῖς αὖθ' ὑπ' νῦν
θαρσῶν καθήσθω τοῖς πεδαρσίοις κτύποις
πτοὸς, ἀνάστατον γὰρ οὐδὲν ἔρρει πυρπόον βέλος.
σὺ δὲν γὰρ αὐτῷ ταῦτ' ἐπαρκέσῃ τὸ μὴ οὐ
πεσεῖν ἀπήμως πήματ' ὧν αἰσχρὰ·
τίον παλαιὴν νῶν θράσκυβάζεται
ἐπ' αὐτὸς αὐτῷ, δισμαχῶπα τὸν τέρας·
ὃς δὴ κεραυνοῦ κρείσσων δύρῃσι φλόγα,
βροντῆς θ' ὑφάλλοντα καρτερὸν κύπον·
θαλάσσαν τε γῆς πνάκπιεσαι νόσον
πέλαγναν, αἰχμὴν ἢ Ποσειδῶνος, σκεδᾷ·
πλάσας ὃ τῷδε πρὸς κακῷ, μαθήσεται
ὅσον τό, τ' ἄρχειν κ' τὸ δουλεύειν δίχα.

Χο. Σὺ ταῦτ' ἀ χρήζεις, ταῦτ' ὄπτλωσα Διός.

Πρ. Ἀφ' πελῆται, πρὸς δ' ἃ βούλομαι, λέγω.

Χο. Καὶ πρὸς δοκᾶν χὴ δεσπόσην Ἰλιὼς ἀνάξ

Γρ. Καὶ τῶνδέ γ' ἔξει δυσλοφωτέρους πόνους.

Χο. Πῶς οὐχὶ ταρβεῖς, τοιάδ' ὀκείπων ἔπη;

Γρ. Τί δ' αὖ φοβοίμην, ὡ θανεῖν ἃ μόρσιμος;

Χο. Ἀλλ' ἄθλον ἂν σοι τῶνδέ γ' ἀλγίω πόροι

Πρ. Ὡδ' οὖν πιείτω· πάντα πρὸς δοκητά μοι.

Χο. Οἱ πρὸς κακοῦντες ἢ δράσσαν, σοφοί.

Πρ. Σέβου, προσεύχου, θῶπτε τὸν κρατοῦντ' ἀεί·
ἐμοὶ δ' ἔλασσον Ζηνὸς ἢ μηδὲν μέλει.
δράτω, κρατείτω τόνδε τὸν βραχὺν χρόνον
ὅπως θέλει· δαρὸν γὰρ οὐκ ἄρξει θεοῖς.
ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τόνδε τὸν Διὸς τρόχιν,
τὸν τοῦ τυράννου τοῦ νέου διάκονον.
πάντως τι καινὸν ἀγγελῶν ἐλήλυθε·

Ερ. Σὲ τὸν σοφιστὴν, τὸν πικρῶς ὑπόπικρον,
τὸν ὑξαμαρτόντ' εἰς θεοὺς, τὸν ἐφημέροις
πορόντα τιμὰς, τὸν πυρὸς κλέπτην λέγω·
πατὴρ ἄνωγέ σοι τίνας κομπεῖς γάμους
αὐδᾶν, πρὸς ὧν τ' ἐκεῖνος ἐκπίπτει κράτους.
καὶ ταῦτα μέντοι μηδὲν αἰνικτηρίως,
ἀλλ' αὖθ' ἕκαστ' ἔκφραζε· μηδέ μοι διπλᾶς
ὁδοὺς Προμηθεῦ προσβαίης· ὁρᾷς δ' ὅτι
Ζεὺς τοῖς τοιούτοις οὐχὶ μαλθακίζεται.

Πρ. Σεμνόστομός γε τὸ φρονήματος πλέως
ὁ μῦθός ἐστιν, ὡς θεῶν ὑπηρέτου.
νέον νέοι κρατεῖτε, καὶ δοκεῖτε δὴ
ναίειν ἀπενθῆ πέργαμ'. οὐκ ἐκ τῶνδ' ἐγὼ
δισσοὺς τυράννους ἐκπεσόντας ἠσθόμην;
τρίτον δὲ τὸν νῦν τυραννοῦντ' ἐπόψομαι
αἴσχιστα καὶ τάχιστα. μή τι σοὶ δοκῶ
ταρβεῖν ὑποπτήσσειν τε τοὺς νέους θεοὺς;

Pro. Cole, inuoca obserua semper istum gubernatorem.
Mihi autem Iupiter minus est curæ quã nihil.
Agat, imperet isto tempore breui
Vt uultu nam non diu imperabit diis.
Sed en cerno hîc illum Iouis cursorem,
Illum noui regis ministrum:
Omnino nuntiatum quid noui uenit.
Mer. Te illum sophistam, illum peracerbè acerbum,
Illum qui deliquisti aduersus deos, qui homini bus
Præbuisti dona, illum ignis furem dico:
Pater iussit te, quod iactitas coniugium,
Dicere, & per quos debeat excidere regno.
Et hæc quidem non obscurè,
Sed singula edisseras planè: neque mihi duplices
Prometheu proponas uias. cernis enim
Iouem talibus non mitigari.
Pro. Grauis & confidentiæ plena
Est hæc oratio, ut ministri deorum.
Nouitij, nuper cõsequuti estis imperiũ: hinc putatis
Vos incolere arces securas. An non ego hinc
Duos iam tyrannos memini excidisse?
Et hunc iam regnantem tertium cernam,
Turpissimè & quamprimum. nunquid tibi uideor
Metuere & formidare nouos deos?

Imò procul & omnino absum à metu. Ideo tu
Qua uenisti uia, eam repetas festinanter.
Nam nihil eorum quæ ex me sciscitaris, cognosces.

Mer. At tali peruicacia antè etiam
Conicciſti te in mala hæc.

Pro. Atqui pro tuo ministerio, hanc meam calamitatẽ
(Pro certo scias) ego non permutauerim.
Satius enim est me huic inseruire petræ,
Quàm Ioui patri esse fidum nuntium:
Ita aduersus procaces est agendum procaciter.

Mer. Videris delicatè gestire ob præsentia mala.

Pro. Gestio? ita gestientes meos
Vtinam uideam hostes: & te inter eos dico.

Mer. Nunquid & me ob hæc mala accusas?

Pro. Omnes simpliciter odi deos,
Qui pro beneficijs acceptis me iniustè affligunt.

Mer. Animaduerto te insanire e morbo nõ exiguo.

Pro. Laborem sanè morbo, si est morbus odisse hostem.

Mer. Non esses tolerabilis si bene tecum ageretur.

Pro. Heu mihi. Mer. Hoc uerbum Iupiter ignorat.

Pro. At tempus senescens omnia edocet.

Mer. Atqui tu nondum didiciſti sanus esse.

Pro. Te enim ministrum non alloquutus fuissem.

Mer. Nihil uideris dicere eorum quæ uult pater.

πολλοῦ γε κἀμοῦ τῶν παντὸς ἐλλείπω σὺ δὲ
κέλευθον ἣν ἥκεις, ἐξικνεῖ πάλιν.
πεύσῃ γὰρ ἀδὴν ὧν αὖ ἱστορῇς ἐμέ.

Ερ. Τοιοῖσδε μῶμοι κἀρὶν αὐθαδίσμασιν
ἐς ταῦθ' ἑαυτὸν πημονὰς καθάρμοσας.

Πρ. Τῆς σῆς λαβρείας ἦ ἐμοὶ δὶς προσβολὰς
(σαφῶς ἔπεισας,) οὐκ ἂν ἁμάξαμ' ἐγώ.
κρεῖσσον γὰρ οἶμαι τῇδε λαβρύνειν πέρᾳ,
ἢ πατρὶ φωνᾶι Ζηνὶ πιστὸν ἄγγελον.
οὕτως ὑβρίζῃν τοὺς ὑβρίζοντας χρεών.

Ερ. Χλιδᾶν ἔοικας τοῖς παροῦσι πήμασι.

Γρ. Χλιδῶ; χλιδῶντας ὧδε τοὺς ἐμοὺς ἐγὼ
ἐχθροὺς ἴδοιμι καί σε δὴ σὺν τούτοις λέγω.

Ερ. Ἦ κἀμὲ γάρ τι συμφορᾶς ἐπαιτιᾷ;

Γρ. Ἁπλῶ λόγῳ τοὺς πάντας ἐχθαίρω θεοὺς,
ὅσοι παθόντες οὖ, κακοῦσί μ' οὐδίκως.

Ερ. Κλύων σ' ἐγὼ μεμνήσετ' ἐν μικρᾷ νόσῳ.

Πρ. Νοσεῖν μὲν αὖ, εἰ νόσημα τοῖς ἐχθροῖς συγχεῖν.

Ερ. Εἴης φρονῶν γε κἀν εἰ σωφρονοῖς καλῶς.

Πρ. Ὤμοι. Ερ. Τόδε Ζεὺς οὔπω ἐπίσταται.

Πρ. Ἀλλ' ἐκδιδάσκει πάνθ' ὁ γηράσκων χρόνος.

Ερ. Καὶ μὴν σύγ' οὔπω σωφρονεῖν ἐπίστασαι.

Πρ. Σὲ γὰρ προσοψόμων γε κἂν ὄνθ' ὑπηρέτην.

Ερ. Ἐρεῖν ἔοικας ἁδὲν ὧν χρήζει πατήρ.

Γρ. Καὶ μὴν ὀφείλων γ' ἂν τίνοιμ' αὐτῷ χάριν.
Ερ. Εκερτόμησας δῆθεν ὡς παῖδ' ὄντα με.
Πρ. Οὐ γὰρ σὺ παῖς τε, καὶ ἔτι τοῦδ' ἀνούστερος,
εἰ προσδοκᾷς ἐμοῦ τι πευσεῖσθαι πάρα;
οὐκ ἔστιν αἴκισμ' οὐδὲ μηχάνημ', ὅτῳ
προτρέψεταί με Ζεὺς γεγωνῆσαι τάδε,
πρὶν ἂν χαλασθῇ δεσμὰ λυμαντήρια.
πρὸς ταῦτα ῥιπτέσθω μὲν αἰθάλουσα φλὸξ,
λευκοπτέρῳ δὲ νιφάδι καὶ βροντήμασι
χθονίοις κυκάτω πάντα, καὶ ταρασσέτω·
γνάμψει γὰρ οὐδὲν τῶνδέ μ', ὥστε τὲ φράσαι
πρὸς οὗ χρεών νιν ἐκπεσεῖν τυραννίδος.
Ερ. Ὁρᾷ νὺν εἴσοι ταῦτ' ἀρωγὰ φαίνεται.
Πρ. Ὦπται πάλαι δὴ καὶ βεβούλευται τάδε.
Ερ. Τόλμησον ὦ μάταιε, τόλμησόν ποτε
πρὸς τὰς παρούσας πημονὰς ὀρθῶς φρονεῖν.
Γρ. Ὀχλεῖς μάτην με, κῦμ' ὅπως, παρηγορῶν·
εἰσελθέτω σὲ μήποθ', ὡς ἐγὼ Διὸς
γνώμην φοβηθεὶς, θηλύνοις γενήσομαι,
καὶ λιπαρήσω τὸν μέγα στυγούμενον
γυναικομίμοις ὑπτιάσμασιν χερῶν
λῦσαί με δεσμῶν τῶνδε· τοῦ παντὸς δέω.
Ερ. Λέγων ἔοικα πολλὰ τὲ μάτην ἐρεῖν.
τέγγῃ γὰρ οὐδὲν οὐδὲ μαλθάσσῃ λιταῖς

Pro. Atqui ex debito ei persoluerim gratias.
Mer. Nimirum ludificaris me perinde ac si essem puer.
Pro. Annon tu es puer, atque eo etiam incogitantior,
Si speras te aliquid ex me cogniturum?
Non est uexatio, neque machinatio, qua
Iupiter me compellat enuntiare ista,
Priusquam laxata fuerint uincula pessundatia.
Contra hæc proïciatur ardens flamma,
Albáque grandine & tonitru
Terrestri confundat & concutiat omnia.
Horum enim nullum flectet me ut dicam
Per quem oporteat ipsum decidere regno.
Mer. Cõsidera, quæso, an hæc tibi profutura uideantur.
Pro. Hæc sunt dudum considerata & deliberata.
Mer. Sustineas tandem, sustineas ô stulte,
Pro malis præsentibus rectè sapere.
Pro. Molestus es frustra mihi, tãquã fluctui, psuadẽdo:
Nunquam tibi hoc subeat, me Iouis
Mandati metu effœminatum animo fore,
Et isti inuiso supplicaturũ
Muliebribus manuũ flexionibus,
Vt me soluat ab hisce uinculis: ab hoc omnino absũ.
Mer. Videor colloquendo multa & frustra dicere:
Nihil enim mitigaris & mollescis monitionibus

Meis. sed morso freno tanquam indomitus
Pullus reti neris, & repugnas cõtra cohibitionẽ.
Sed firmaris conatu inualido.
NAM pernicacia rem non ponderanti benè,
Ipsa per se nihil omnino uirium affert.
Præterea considera, si non parueris monitis meis,
Qualis tempestas & malorum inundatio
Quàm ineuitabilis obruet te. primùm enim asperã
Vallem hanc tonitru & fulminis flamma
Pater disperget, & abscondet corpus tuum,
Et gremium petrosum te gestabit:
Et longum tandem temporis spatium emensus,
Denuo prodibis in lucem: sed Iouis
Volucer canis aquila auidè sanguinora,
Corporis fragmentum magnum dilacerabit,
Conuiua quotidianus ultro aduentans:
Qui etiam atrum iecur depascetur.
Neque huius ærumnæ finem aliquem expectes
Priusquam deorum aliquis successor tuorũ laborũ
Fiat, & uelit descẽdere ad atrum
Plutonem, & ad obscuras tartari profunditates.
Adhæc ista delibera, quia hic non est fictus
Verborum strepitus, sed nimis uerè enuntiatus:
NAM uana loqui non scit os

ἐμαῖς· δακὼν δὲ στόμιον ὡς νεοζυγὴς
πῶλος, βιάζῃ καὶ πρὸς ἡνίας μάχῃ.
ἀτὰρ σφοδρύνῃ γ' ἀσθενεῖ σοφίσματι.
αὐθαδία γὰρ τῷ φρονοῦντι μὴ καλῶς, ‟
αὐτὴ καθ' αὑτὴν οὐδενὸς μεῖζον σθένει. ‟
σκέψαι δ', ἐὰν μὴ τοῖς ἐμοῖς πεισθῇς λόγοις,
οἷός σε χειμὼν καὶ κακῶν τρικυμία
ἔπεισ' ἄφυκτος. πρῶτα μὲν γὰρ ὀκρίδα
φαράγγα βροντῇ καὶ κεραυνίᾳ φλογὶ
πατὴρ σπαράξει τὴν δε, καὶ κρύψει δέμας
τὸ σόν· πετραία δ' ἀγκάλη σὲ βαστάσει.
μακρὸν δὲ μῆκος ἐκτελευτήσας χρόνου,
ἄψορρον ἥξεις ἐς φάος· Διὸς δέ τοι
πτηνὸς κύων δαφοινὸς αἰετὸς λάβρως
διαρταμήσει σώματος μέγα ῥάκος,
ἄκλητος ἕρπων δαιταλεὺς πανήμερος·
κελαινόβρωτον δ' ἧπαρ ἐκθοινήσεται.
τοιοῦδε μόχθου τέρμα μή τι προσδόκα,
πρὶν ἂν θεῶν τις διάδοχος τῶν σῶν πόνων
φανῇ, θελήσῃ τ' εἰς ἀναύγητον μολεῖν
ᾅδην, κνεφαῖά τ' ἀμφὶ Ταρτάρου βάθη.
πρὸς ταῦτα βούλευ· ὡς ὅδ' οὐ πεπλασμένος
ὁ κόμπος, ἀλλὰ καὶ λίαν εἰρημένος.
ψευδηγορεῖν γὰρ οὐκ ἐπίσταται στόμα ‟

τὸ δῖον, ἀλλὰ πᾶν ἔπος τελεῖ· σὺ δὲ
πάπταινε τὰ φρόντιζε, μηδ' αὐθαδίαν
εὐβουλίας ἀμείνον' ἡγήσῃ ποτέ.

Χο. Ημῖν μὲν Ερμῆς ἐκ ἄκαιρα φαίνεται
λέγειν. ἄνωγε γὰρ σε τὴν αὐθαδίαν
μεθέντ', ἐρευνᾶν τὴν σοφὴν εὐβουλίαν.
πείθου· σοφῷ γὰρ αἰσχρὸν ἐξαμαρταίειν.

Πρ. Εἰδότι τοι μοὶ τὰς δ' ἀγγελίας
ὅ δ' ἐθώϋξε. πάσχειν δὲ κακῶς
ἐχθρὸν ὑπ' ἐχθρῶν, οὐδὲν ἀεικές.
πρὸς ταῦτ', ἐπ' ἐμοὶ ῥιπτέσθω μὲν
πυρὸς ἀμφήκης βόστρυχος, αἰθὴρ
δ' ἐρεθιζέσθω βροντῇ, σφακέλῳ
τ' ἀγρίων ἀνέμων χθόνα δ' ἐκ πυθμένων
αὐταῖς ῥίζαις πνεῦμα κραδαίνοι·
κῦμα δὲ πόντου τραχεῖ ῥοθίῳ
συγχώσειε, τῶν τε οὐρανίων
ἄστρων διόδους· ἔς τε κελαινὸν
τάρταρον ἄρδην ῥίψειε δέμας
τοὐμὸν ἀνάγκης στερραῖς δίναις·
πάντως ἐμέ γ' οὐ θανατώσει.

Ερ. Τοιάδε μέντοι τῶν φρενοπλήκτων
βουλεύματ' ἔπη τ' ἐστὶν ἀκοῦσαι.
τί γὰρ ἐλλείπει μὴ παραπαίειν;

Diuinum, sed exequitur omne uerbum. Ideo tu
Dispice & considera: NEQVE peruicaciâ unquâ
Existimes meliorem prudentia.
Chor. Nobis quidem Mercurius uidetur non absurdâ
Loqui. Iubet enim te peruicacia
Depositâ inuestigare sapiẽtem consilij rectitudinẽ.
Obtẽpera: TVRPE est enim sapienti delinquere.
Pro. Scienti mihi hæc mandata
Iste exposuit: sed malè tractari
Hostem ab hostibus nihil est absurdi.
Ad ista, in me proïciatur
Ignis anceps cæsaries, & æther
Concutiatur tonitru & turbine
Furibundorum uentorum: terram autem ex fundis
Cum radicibus labefactet uentus,
Fluctum uerò maris horrendo impetu
Obruat, & cælestium
Astrorum orbes, atque in atrum
Tartarum penitus proïciat corpus
Meum necessitatis rigidis turbinibus:
Omnino tamen me non extinguet.
Mer. At tales insanorum
Cogitationes & uoces licet audire.
Quid enim abest ut non insaniat?

Quòd si extra mala esset, qd de insania omitteret?
Sed uos quæ ærumnis
Hisce huius compatimini, locis
Ex his celeriter aliquò discedite,
Ne animos uestros attonitos reddat
Mugitus tonitru horrendus.

Chor. Aliud quid loquaris & suadeas
Mihi, quod etiam persuadeas. nam
Hunc sermonem adduxisti non ferendum.
Quomodo iubes me prauitatem exercere?
Cum hoc uolo perpeti quicquid necessu fuerit:
DIDICI enim odisse proditores,
Nec est uitium quod magis quàm hoc respuam.

Mer. sed memineritis quæ ego præmoneo:
Ne à malo deprehensæ,
Incusetis fortunam, néque dicatis unquam
Iouem uos in improuisum
Malum coniecisse: non inquam, sed
Vos ipsas. scitis enim,
Neque ex improuiso neque clàm,
In inextricabilem laqueum calamitatis
Incogitantia uestra inuoluemini.

Pro. Atqui facto, & nō amplius uerbo, terra cōcussa est,
Et reboat fremens echo

εἰ δ' εὐτυχῇ, τί χαλᾷ μανιῶν;
ἀλλ' οὖν ὑμεῖς γ' αἱ πημοσύναις
συγκάμνουσαι ταῖς τῦδε, τόπων
μετά που χωρεῖτ' ἐκ τῶνδε θοῶς·
μὴ φρένας ὑμῶν ἠλιθιώσῃ
βροντῆς μύκημ' ἀτέραμνον.

Χο. Ἀλλό τι φώνει τὰ παραμυθοῦ
μ', ὅ, τι καὶ πείσεις. οὐ γὰρ δήπου
τοῦτό γε τλητὸν παρέσυρας ἔπος·
πῶς με κελεύεις κακότητ' ἀσκεῖν;
μετὰ τοῦδ' ὅ, τι χρὴ, πάσχειν ἐθέλω·
τοὺς προδότας γὰρ μισεῖν ἔμαθον. (λον.“
κ' οὐκ ἔστι νόσος τῆς δ' ἡνίκαν' ἀπέπτυσα μᾶλ“

Ερ. Ἀλλ' οὖν μέμνησθ' ἅτι' ἐγὼ προλέγω·
μηδὲ πρὸς ἄτης θηραθεῖσαι,
μέμψησθε τύχην, μηδέ ποτ' εἴπη-
θ' ὡς Ζεὺς ὑμᾶς εἰς ἀπρόοπτον
πῆμ' εἰσέβαλε· μηδῆτ', αὐταὶ
δ' ὑμᾶς αὐταί. εἰδῆναι γὰρ
κ' οὐκ ἐξαίφνης, οὐδὲ λαθραίως
εἰς ἀπέραντον δίκτυον ἄτης
ἐμπλεχθήσεσθ' ὑπ' ἀνοίας.

Πρ. Καὶ μὴν ἔργῳ κ' οὐκ ἔτι μύθῳ χθὼν σεσα-
βρυχία δ' ἠχὼ παραμυκᾶται (λευται·

βροντῆς, ἕλικες δ' ἐκλάμποισι
στεροπῆς ζάπυροι, στρόμβοι δὲ κόνιν
εἱλίσσουσι· σκιρτᾷ δ' ἀνέμων
πνεύματα πάντων, εἰς ἄλληλα
στάσιν ἀντίπνουν ἀποδεικνύμενα·
ξυντετάρακται δ' αἰθὴρ πόντῳ.
τοιάδ' ἐπ' ἐμοὶ ῥιπὴ διόθεν
τεύχουσα φόβον στείχει φανερῶς.
ὦ μητρὸς ἐμῆς σέβας, ὦ πάντων
αἰθὴρ κοινὸν φάος εἱλίσσων,
ἐσορᾷς μ' ὡς ἔκδικα πάσχω.

Tonitrus, emicant uerò glomerationes
Igneæ coruscationis, turbines autem pulueremq;
Circumagitant, & proruunt uentorum
Omnium flatus in se mutuo
Rebellem discordiam exercentes:
Et æther iam mari est confusus.
Talis uis cælitus aduersus me
Aperte uenit, ad incutiendum terrorem mihi.
O matris meæ sanctitas, ô omnium
Communem lucem circumuoluens æther,
Cernis quàm iniusta patiar.

ENNII INTERPRETATIONES quorundam Hecubæ Euripidis versuum.

ENNIVS Hecuba.

-quid petam
Præsidij? q̃d exequar? quo nũc aut exilio aut fuga
Freta sim? arce & urbe sum orba. quò accedam? quòve applicem?
Cui nec patriæ aræ domi stant: fractæ & disiectæ iacent:
Fana flãma deflagrata: tosti alti stant parietes.

ENNIVS Hecuba.

Hæc tu etsi peruersè dices, facilè Achiuos flexeris.
Nãq; opulẽti quũ loquũtur pariter atq; ignobiles,
Eadem dicta eadémq; oratio æqua nõ æquè valet.

ENNIVS Hecuba.

Senex sum: utinam mortem oppetam
Priusquam eueniat quod in pauperie méa
Senex grauiter gemam.

ENNIVS Hecuba.

Vide: hinc meæ inquam lacrymæ guttatim cadũt.

ΕΥΡΙΠ. Εκάβῃ, *suprà pag.* 14

-ὤ μοι μοι,
Τίς ἀμύνει μοι; ποία γένα;
Ποία δὲ πόλις;
Φρῦδος πρέσβις, φρῦδοι παῖδες.
Ποίαν, ἢ ταύταν ἢ κείναν
Στείχω; ποῖ δ' ἥσω; ποῦ τις θεῶν
Ἡ δαιμόνων ἐπαρωγός;

ΕΥΡΙΓ. Εκάβῃ, *suprà pag.* 26

Τὸ δ' ἀξίωμα κἂν κακῶς λέγῃ τὸ σὸν,
Πείσει. λόγος γὰρ ἔκ τ' ἀδοξούντων ἰὼν
Κἀκ τῶν δοκούντων, αὐτὸς οὐ ταυτὸν σθένει.

ΕΥΡΙΠ. Εκάβῃ, *suprà p.* 42

Φεῦ φεῦ, γέρων μὲν εἶμ', ὄμμος δέ μοι θανεῖν
Εἴη, πρὶν αἰσχρᾷ περιπεσεῖν τύχῃ τινί.

ΕΥΡΙΓ. Εκάβῃ, *suprà p.* 46

-νῶν τε γὰρ λέγων κακὰ
Τέγξω τόδ' ὄμμα.

ΕΥ Ρ. Εκάβη, *suprà p.70*

Γρὸς σῆσι πλευρῆς παῖς ἐμὴ κοιμίζεται
Ηφοιβάς.

ΕΥΡΙΠ. Μηδεία, *suprà p.265*

Εἴθ' ὤφελ' Αργοῦς μὴ διαπτᾶσθαι σκάφος
Κόλχων ἐς αἶαν κυανέας συμπληγάδας,
Μηδ' ἐν νάπαισι Πηλίου πεσεῖν ποτε
Τμηθεῖσα πεύκη· μηδ' ἐρετμῶσαι χέρας
Ανδρῶν ἀρίστων, οἳ τὸ πάγχρυσον δέρας
Γελίᾳ μετῆλθον. οὐ γὰρ ἂν δέσποιν' ἐμὴ
Μηδεία πύργους γῆς ἔπλευσ' Ιωλκίας,
Ερωτι θυμὸν ἐκπλαγεῖσ' Ιάσονος.

ΕΥ Ρ. Μηδεία, *suprà p.269*

Γαλαιὸν οἴκων κτῆμα δεσποίνης ἐμῆς,
Τί πρὸς πύλαισι τήνδ' ἄγουσ' ἐρημίαν
Εστηκας, αὐτὴ θρεομένη σαυτῇ κακά;

ΕΥ Ρ. Μηδεία, *suprà 282.*

οἶδα γὰρ πολλοὺς βροτῶν
Σεμνοὺς γεγῶτας, τοὺς μὲν ὀμμῆτα ἄπο

ENNIVS Hecuba.

Quæ tibi in concubio uerecundè & modicè
morem g erit.

ENNIVS Medea,

Vtinam ne in nemore Pelio securibus
Cæsa accidisset abiegna ad terram trabes.
Nèue inde nauis inchoandæ exordium
Cepisset quæ nunc nominatur nomine
Argo, qua uecti Argiui delecti uiri
Petebant illam pellem inauratam arietis
Colchis, imperio regis Peliæ per dolum.
Nam nũquã hera errans mea domo efferret pedẽ
Medea, animo ægra, amore sæuo saucia.

ENNIVS Medea,

Antiqua herilis fida custos corporis
Quid sic extra ædes exanimata eliminas?

ENNIVS Medea,

Multi suam rem bene gessere & publicam

Patria procul: multi qui domi ætatem agerent,
Propterea sunt improbati.

ENN. Medea.

-ter sub armis malim uitam cernere,
Quàm semel modò parere.

ENNIVS Medea.

Si te secundo lumine hîc offendero.

ENN. Medea.

Quô nunc me uertam? quod iter incipiam ingredi?
Domum paternámne? ánne ad Peliæ filias?

ENN. Medea.

-saluete optima corpora,
Cette manus uestras, meásque accipite.

ENNIVS Medea.

Iuppiter, túque adeo summe sol
Qui res omnes inspicis,
Quique tuo lumine mare terram ac cælum
Contueris, hoc facinus dispice
Priusquam fit: prohibe scelus.

Τοὺς δ' ἐν Θυραίοις· οἱ δ' ἀφ' ἡσύχου πόδὸς
Δυσκλειαν ἐκτήσαντο τὴν ῥαθυμίαν.

ΕΥΡ. Μηδεία, *suprà p. 285*

-ὡς πεῖς αὖ παρ' ἀσπίδα
Στιλῶσαι θέλοιμ' αὖ μᾶλλον ἢ πεπεῖν ἅπαξ.

ΕΥΡ. Μηδεία, *suprà p. 293*

Εἴσ' ἡ πᾶσα λαμπὰς ὄψεται θεῶν.

ΕΥΡ. Μηδεία, *suprà p. 306*

Νῶν ποῖ βάσιμα; πότερα πρὸς πατρὸς δόμους,
Οὓς σοι προδοῦσα τὴν πάλαι ἀφικόμην;
Ἢ πρὸς ταλαίνας Πελιάδας;

ΕΥΡ. Μηδεία, *suprà p. 309*

-ὡς ἔρως σ' ἠνάγκασε
Πέτων ἀφύκτων τοὐμὸν ἐκσῶσαι δέμας.

ΕΥΡ. Μηδεία, *suprà p. 353*

-δότ' ὦ τέκνα
Δότ', ἀπάσασθε μητρὶ δεξιὰν χέρα.

ΕΥΡ. Μηδεία, *suprà p. 369*

Ἰὼ γᾶ τε καὶ πᾶμφαὴς ἀκτὶς
Ἀελίου καὶ ἴδετε, εἶδέ τε παὶ
Οὐλομέναν, πρὶν φοινίαν
Τέκνοις προσβαλεῖν χέρα
Αὐτόκτονον. Paulo post,
Ἀλλ' ἴτω, ὦ φάος διογενὲς, καὶ πῦρ,

Κατάπαυσον, ἔξελ' οἴκων φοινίαν.

ΣΟΦΟΚΛ. Φιλοκτήτη.

Ὦ πολλὰ δὴ καὶ θερμὰ, καὶ λόγῳ κακὰ,
καὶ χερσὶ καὶ νώτοισι μοχθήσας ἐγώ.
κοὔπω τοιοῦτον οὔτ' ἄκοιτις ἡ Διὸς
προὔθηκεν, οὔθ' ὁ στυγνὸς Εὐρυσθεὺς ἐμοὶ,
οἷ τόδ' ἡ δολῶπις Οἰνέως κόρη
καθῆψεν ὤμοις τοῖς ἐμοῖς Ἐριννύων
ὑφαντὸν ἀμφίβληστρον, ᾧ διόλλυμαι.
πλευραῖσι γὰρ προσμαχθὲν, ἐκ μὲν ἐσχάτας
βέβρωκε σάρκας, πνεύμονός τ' ἀρτηρίας
ῥοφεῖ ξυνοικῶν. ἐκ δὲ χλωρὸν αἷμά μου
πέπωκεν ἤδη, καὶ διέφθαρμαι δέμας
τὸ πᾶν, ἀφράστῳ τῇδε χειρωθεὶς πέδῃ.
κοὐ ταῦτα λόγχη πεδιὰς, οὔθ' ὁ γηγενὴς
στρατὸς γιγάντων, οὔτε θήρειος βία,
οὔθ' Ἑλλὰς, οὔτ' ἄγλωσσος, οὔθ' ὅσην ἐγὼ
γαῖαν καθαίρων ἱκόμην, ἔδρασέ πω.
γυνὴ δὲ, θῆλις οὖσα, κοὐκ ἀνδρὸς φύσιν,
μόνη με δὴ καθεῖλε φασγάνου δίχα.
ὦ παῖ γενοῦ μοι παῖς ἐτήτυμος γεγὼς,
καὶ μὴ τὸ μητρὸς ὄνομα πρεσβεύσῃς πλέον.

CICERONIANA INTERPRETATIO quorundam Sophoclis in Trachiniis versuum.

CIC. TVSC. LIB. II. Sed videamus Herculē ipsum, qui tum dolore frangebatur quū immortalitatem ipsa morte quærebat. quas hic voces apud Sophoclem in Trachiniis edit? quū Deianira sanguine Centauri tinctā tuni cā induisset, inhæsissétq; ea viscerib', ait ille,

O multa dictu grauia, perpessu aspera,
Quæ corpore exanclata atque animo pertuli.
Nec mihi Iunonis terror implacabilis,
Nec tantum inuexit tristis Eurystheus mali
Quantum una uecors OEnei partu edita.
Hæc me irretiuit uestę furiali insciam:
Quæ lateri inhærens, morsu lacerat uiscera,
Vrgénsque grauiter pulmonum haurit spiritus.
Iam decolorem sanguinem omnem exorbuit.
Sic corpus clade horribili absumptum extabuit:
Ipse illigatus peste interimor textili.
Hos non hostilis dextra, non terra edita
Moles gigantum, non biformato impetu
Centaurus ictus corpori inflixit meo.
Non Graia uis, non barbara ulla immanitas,
Non sæua terris gens relegata ultimis:
Quas peragrās undiq; omnē hinc feritatē expuli.
Sed fœminea ui, fœminea interimor manu.
O nate uerē hoc nomen usurpa patri,
Ne me occidentem matris superet charitas.

Hûc arripe ad me manibus abstractam pijs.
Iam cernam méne an illam potiorem putes.
Perge, aude nate, illacryma patris pestibus.
Miserere gentes nostras flebunt miserias.
Heu uirginalem me ore ploratum edere,
Quem uidit nemo ulli ingemiscentem malo.
Effœminatâ uirtus afflictu occidit.
Accede nate, assiste, miserandum aspice
Euisceratum corpus lacerati patris.
Videte cuncti, túque cælestium sator
Iace (obsecro) in me uim coruscam fulminis.
Nunc nunc dolorum anxiferi torquent uortices,
Nunc serpit ardor. ô antè uictrices manus,
O pectora, ô terga, ô lacertorum tori.

δός μοι χεροῖν παῖν αὐτὸς ἐξ οἴκου λαβὼν
εἰς χεῖρα τὴν τεκοῦσαν· ὡς εἰδῶ σάφα
εἰ τοὐμὸν ἀλγεῖς μᾶλλον ἢ κείνης ὁρῶν
λωβητὸν εἶδος ἐν δίκῃ κακούμενον.
ἴθ' ὦ τέκνον, τόλμησον· οἴκτειρόν τέ με
πολλοῖσιν οἰκτρὸν, ὅστις ὥστε παρθένος
βέβρυχα κλαίων. καὶ τόδ' οὐδ' ἂν εἷς ποτὲ
τόνδ' ἄνδρα φαίη πρόσθ' ἰδεῖν δεδρακότα·
ἀλλ' ἀστένακτος αἰὲν ἑσπόμην κακοῖς·
νῦν δ' ἐκ τοιούτου θῆλις εὕρημαι τάλας.
καὶ νῦν προσελθὼν στῆθι πλησίον πατρός·
σκέψαι δ' ὁ ποίας ταῦτα συμφορᾶς ὕπο
πέπονθα. δείξω γὰρ τάδ' ἐκ καλυμμάτων.
ἰδοὺ, θεᾶσθε πάντες ἄθλιον δέμας.
ὁρᾶτε τὸν δύστηνον ὡς οἰκτρῶς ἔχω.
αἶ αἶ, ὦ τάλας, ἔ ἔ.
ἔθαλψεν ἄτης σπασμὸς ἀρτίως· ὁ δ' αὖ
διῇξε πλευρῶν. οὐδ' ἀγύμναστόν μ' ἐᾷν
ἔοικεν ἡ τάλαινα διάβορος νόσος.
ὦ ναξ αἴδη δέξαι μ'· ὦ Διὸς ἀκτὶς παῖσον.
ἔνστισον ὦ ναξ, ἐγκατάσκηψον βέλος
πάτερ κεραυνοῦ δαίνυται γὰρ αὖ πάλιν,
ἠύθηκεν, ἐξώρμηκεν. ὦ χέρες, χέρες·
ὦ νῶτα, καὶ στέρν'· ὦ φίλοι βραχίονες,

ὑμεῖς ἐκεῖνοι δὴ καθέστα δ', οἵ ποτε
Νεμέας ἔνοικον βουκόλων ἀλάστορα
λέοντ', ἄπλατον θρέμμα κἀπροσήγορον,
βίᾳ κατειργάσασθε, Λερναίαν δ' ὕδραν,
διφυῆ τ' ἄμικτον ἱπποβάμονα στρατὸν
θηρῶν, ὑβριστὴν, ἄνομον, ὑπείροχον βίαν·
Ερυμάνθιόν τε θῆρα· τόνδ' ὑπὸ χθονὸς
ᾅδου τρίκρανον σκύλακ', ἀπρόσμαχον τέρας·
δεινῆς ἐχίδνης θρέμμα· τόν τε χρυσέων
δράκοντα μήλων φύλακ' ἐπ' ἐσχάτοις τόποις.
Ἄλλων τε μόχθων μυρίων ἐγευσάμην,
κοὐδεὶς τρόπαι' ἔστησε τῶν ἐμῶν χερῶν·

Vestrone pressu quondam Nemeæus leo
Frendens efflauit grauiter extremum halitum?
Hæc dextra Lernam terram maculata exsecta
Placauit: hæc bicorporem afflixit manum,
Erymanthiam hæc uastificam abiecit beluam,
Hæc & tartarea tenebrica abstractum plaga
Tricipitem eduxit hydra generatum canem:
Hæc interemit tortu multiplicabili
Draconem, auriferam obtutu asseruantem arborẽ
Multa alia uictrix nostra lustrauit manus:
Nec quisquam è nostris spolia cepit laudibus.

Emendanda quædam.

In interpr. carm. pag. 49. lin. 20, appone personam Senis. p. 254. lin. 2, & p. 255. lin. 1, præfige personam Chori. p. 313. lin. 13, Ego tuũ ponè c. In versione ad verbum p. 17. lin. 1, ἢ δ' ἀμέναν p. 379. l. penult. malè, Argûs[nauis] caput tuũ reliquiis perc. p. 511. lin. 1, præfige húc versũ, Capillum magna vi vnguibus corripiens manu. p. 772. lin. vlt. amaræ[mœstæ]

BIBLIOTEKA KÓRNICKA

δέαμα οὐ δέατον ὄμμασιν 861.

2 A.

BIBLJOTEKA KÓRNICKA
13917